

लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय प्रशासन अकादमी

L.B.S National Academy of Administration

मसूरी

MUSSOORIE

पुस्तकालय

LIBRARY

अवाप्ति संख्या

Accession No.

वर्ग संख्या

Class No.

पुस्तक संख्या

Book No.

118784
153
R
491.439391
Urd

ہم نے پیش لفظ میں یہ اعلان کیا ہے کہ اس ڈکشنری کے آخر میں ہندی مصطلحات کی وہ مستند فہرست بطور ضمیمہ لگائی جائیگی جو حکومت ہند کی وزارت تعلیمات نے مرتب کرائی ہے، لیکن ان کتابوں کا مطالعہ کرنے کے بعد اور ترجمہ کے کام کا اندازہ کرے جو دونا پڑتا، یہ فیصلہ کرنا پڑا کہ یہ ضمیمہ بطور ایک کتابچہ کے ڈکشنری سے جدا شائع کیا جائے۔

لہذا ان اوراق کے ساتھ شائع کرنے کے بجائے عن قریب مصطلحات کی یہ ڈکشنری جدا گانہ اوراق میں شائع کی جائیگی۔

ہم نے اپنے پراکٹیکل میں یہ घोषणा की थी कि इस कोष के अंत में हिंदी पारिभाषिक शब्दों का वह प्रमाणित संग्रह सम्मिलित किया जाएगा जो भारत सरकार के शिक्षा मंत्रि मंडल की ओर से संपादित किया गया है।

परन्तु उन पुस्तिकाओं का अध्ययन करने के पश्चात्, उन के अनुवाद की कठिनाइयाँ को देखते हुए यह निर्णय करना पड़ा कि यह परिशिष्ट एक पुस्तिका के रूप में अलग से प्रकाशित किया जाए।

अतः इस कोष के साथ छपने की वजाएँ यह पारिभाषिक शब्दावली शीघ्र ही अलग से प्रकाशित की जाएगी।

URDU-HINDI DICTIONARY

اردو ہندی ڈکشنری

उर्दू-हिन्दी डिक्शनरी

ALIGARH
Anjuman-e-Taraqqi-e-Urdu (Hind)

ستمبر ۱۹۴۹ء میں انجمن کی مجلس عاملہ نے ایک اردو ہندی ڈکشنری کی ترتیب و تدوین کا کام شروع کیا تھا اور اس کے لئے ماہرین کی ایک سب کمیٹی مقرر کی گئی تھی۔ اس سب کمیٹی نے ڈکشنری کی تالیف کے متعلق یہ طے کیا کہ اردو کے دس ہزار ایسے الفاظ جمع کئے جائیں جنکے ہندی مترادفات اردو دان لوگوں کے لئے مفید ہوں اور جنکی عام طور پر تعلیمی، اخباری اور سرکاری کاموں کے لئے، ضرورت ہوتی ہے۔

چنانچہ ۱۹۵۰ء میں یہ کام شروع ہوا اور اب ۶ سال بعد ۱۹۵۵ء میں اسکی تکمیل ہوئی ہے جسوقت الفاظ جمع کئے جانے لگے تو یہ محسوس ہوا کہ ۱۰ ہزار لفظوں سے کم کا انتخاب ہمارے مقصد کو پورا نہ کریگا۔ اس لئے کہ الفاظ کی تعداد کو زیادہ محدود کرنے سے بہت سے ضروری الفاظ چھوٹ جاتے تھے۔ جب انجمن نے یہ ذمہ داری قبول ہی کر لی تو کوشش کی گئی کہ ڈکشنری ایسی جامع ہو کہ ضرورت مندوں کی تمام عام ضرورتوں کو پورا کرے چنانچہ لفظوں کی تعداد تقریباً دس ہزار سے بھی کچھ زیادہ ہو گئی۔

اردو لفظوں کے ہندی مترادفات کے انتخاب میں بھی بہت دشواریاں پیش آئیں اور بار بار ماہرین سے مشورہ کرنا پڑا۔ یہ ممکن تھا کہ ہر اردو لفظ کے تمام ہندی مترادفات جمع کر دئے جائیں مگر اس طرح ڈکشنری کا حجم بہت بڑھ جاتا اور قیمت بھی اتنی زیادہ ہو جاتی کہ وہ اہل علم اور عوام کے دسترس سے باہر ہو جاتی۔ انجمن نے شروع سے یہ کوشش کی کہ ڈکشنری کی طباعت اور ترتیب اچھی ہو اور قیمت بھی اتنی زیادہ نہ ہو کہ عام شائقین کے لئے اس کا خریدنا مشکل ہو جائے۔ اس مقصد میں انجمن کہان تک کامیاب ہوئی اس کا صحیح اندازہ تو ڈکشنری کی اشاعت کے چند روز بعد ہی ہو سکتا ہے جب اہل ملک اس سے مستفید ہو کر اسکی افادیت کا اندازہ کر سکیں گے۔ بہر حال ہم نے بدلے ہوئے زمانہ کے تقاضوں کا لحاظ کر کے ایک صحیح اور مفید چیز کا اردو ادب میں اضافہ کیا ہے۔

ڈکشنری کی ترتیب اور تدوین میں ایک امر یہ بھی قابل ذکر ہے کہ ہم نے ہندی اور اردو لفظ کے تلفظ کو ادا کرنے کے لئے، رومن رسم الخط سے بھی مدد لی ہے لیکن اس رسم الخط کے جدید اور زیادہ سائنٹیفک قواعد کو اختیار نہیں کیا اس لئے کہ ان سے سوائے ماہرین لسانیات کے عام لوگ ابھی تک نامانوس ہیں اس نئے طریقہ سے تلفظ کے سمجھنے میں انکو

عام طور پر دشواری ہوتی - لہذا ہم نے رومن رسم الخط کا قدیم طریقہ اختیار کیا اور یقین ہے کہ اس صورت میں عام شائقین کو تلفظ کے سمجھنے میں آسانی ہوگی -

یون تو آزادی کے بعد اکثر اداروں اور اہل علم نے انگریزی ہندی اور اردو ہندی اور ہندی اردو ڈکشنریاں تیار کر کے شایع کی ہیں، لیکن انجمن نے خاص اردو والوں کے لئے، یہ ہندی ڈکشنری ممکنہ تفصیل کے ساتھ مرتب کر کے ایک ایسا کام کیا ہے جسے انجمن ترقی اردو کا ایک کارنامہ کہہ سکتے ہیں اردو کے الفاظ کا انتخاب زیادہ تر نور اللغات اور فرہنگ آصفیہ سے کیا گیا ہے ہندی مترادفات کا انتخاب کرنے میں ہندی کی حسب ذیل ڈکشنریوں سے زیادہ مدد لی گئی ہے -

- (۱) ہندی شبد ساگر (ناگری پرچانی سبھا)
- (۲) برہت ہندی شبد کوش (گیان منڈل بنارس)
- (۳) آدرش ہندی شبد کوش (پنڈت رام چندر پانٹھک)
- (۴) شبد ارتھ پارجات (پنڈت دوارکا پرشاد)
- (۵) بہاشا شبد کوش (ڈاکٹر رام چندر شکل)
- (۶) آنگل بھارتی مہاکوش (ڈاکٹر رکھو ویر)
- (۷) امر کوش (سنسکرت)
- (۸) ہندی اردو، اردو ہندی لغت (مولوی امام الدین)

اس کے علاوہ بھی ہندوستان کی زبانوں کی قدیم فرہنگوں اور ڈکشنریوں سے جس کا ایک اچھا ذخیرہ انجمن کے کتب خانے میں موجود ہے مدد لی گئی ہے۔ مترادفات کے انتخاب میں موجودہ رجحان کا لحاظ رکھتے ہوئے اس امر کی کوشش کی گئی ہے کہ ہندی کے وہی الفاظ چنے جائیں جو عموماً سرکاری دفتروں اور ہندی اخباروں میں استعمال ہوتے ہیں۔ ساتھ ہی یہ بھی خیال رکھا گیا ہے کہ سنسکرت کے موئے موئے اور غیر مانوس لفظوں کو اس فرہنگ میں نمایاں جگہ نہ دی جائے مگر ہندی اردو کے وہ سب لفظ لے لئے جائیں جو ہماری روز مرہ کی بولی کا جزو ہیں۔

آخر میں ہندی مصطلحات کی وہ مستند فہرست بطور ضمیمہ لگا دی گئی ہے جو حکومت ہند کی وزارت تعلیمات نے مرتب کرائی ہے۔

ہمیں امید ہے کہ اس ڈکشنری کی اشاعت سے انجمن کا بنیادی مقصد پوری طرح حاصل ہوگا اور اردو بولنے اور پڑھنے والے لوگوں کے لئے یہ کتاب ہر طرح مفید ثابت ہوگی۔ اگر اتنا ہو جائے تو انجمن اپنے اس کارنامے کو اپنے لئے قابل فخر سمجھے گی۔

(मात्राए) حرکات

अ	अ	a	अब	(ab)	अब	कम	(kam)	कम
	अ	a	अम	(am)	अम			
आ	आ	á	आब	(áb)	आब	बास	(bás)	बास
	आ	á	आम	(ám)	आम			
	आ	á	आज़म	(ázam)	आज़म	बाद	(bád)	बाद
इ	इ	i	इस	(is)	इस	जिस	(jis)	जिस
	इ	i	इलम	(ilm)	इलम			
ई	ई	í	ईख	(íkh)	ईख	बीस	(bís)	बीस
	ई	í	ईद	(íd)	ईद			
उ	उ	u	उस	(us)	उस	बुन	(bun)	बुन
	उ	u	उम्र	(umr)	उम्र			
ऊ	ऊ	ú	ऊन	(ún)	ऊन	दूब	(dùb)	दूब
	ऊ	ú	ऊर	(úr)	ऊर			
ऋ	ऋ	ri	ऋण	(rin)	ऋण	कृष्ण	(krishn)	कृष्ण
ए	ए	e	एक	(ek)	एक	नेक	(nek)	नेक
	ए	e				नेमत	(nemat)	नेमत
ऐ	ऐ	ai	ऐसा	(aisa)	ऐसा	बैल	(bail)	बैल
	ऐ	ai	ऐब	(aib)	ऐब			
ओ	ओ	o	ओस	(os)	ओस	गोल	(gol)	गोल
	ओ	o				मोतकिद	(motaqid)	मोतकिद
								معتقد
औ	औ	au	और	(aur)	और	रौनक	(raunaq)	रौनक
	औ	au	औरत	(aurat)	औरत			

(अक्षर माला) ह्रस्व

क	(क)	k
क	(क)	q
ख	(ख)	kh
ख	(ख)	<u>kh</u>
ग	(ग)	g
ग	(ग)	<u>gh</u>
घ	(घ)	gh
ङ	(ङ)	n

च	(च)	ch
छ	(छ)	chh
ज	(ज)	j
झ	(ङ - ञ - ङ - ञ)	z
झ	(ञ)	jh
ञ	(ञ)	n

ट	(ट)	t
ठ	(ठ)	th
ड	(ड)	d
ड	(ड)	r
ढ	(ढ)	dh
ढ	(ढ)	rh
ण	(ण)	n

त	(त - ट)	t
थ	(थ)	th
द	(द)	d

ध	(ध)	dh
न	(न)	n
प	(प)	p
फ	(फ)	ph
फ	(फ)	f
ब	(ब)	b
भ	(भ)	bh
म	(म)	m

य	(य)	y
र	(र)	r
ल	(ल)	l
व	(व)	v
श	(श)	sh
ष	(ष)	sh
स	(स - ष - ष)	s
ह	(ह - ष)	h

क्ष	chh
त्र	tra
क्ष	gya
क्व	kwa
त्व	twa
द्व	dwa
ध्व	dhwa
श्च	shwa
स्व	swa

اشارات (संकेत सूची)

उद्	(ا)	اردو
تुکی	(ت)	توکی
توکی کاسی	(تف)	توکی فارسی
صفت (विशेषण)	(ص)	صفت
عربی	(ع)	عربی
عربی کاسی	(عف)	عربی فارسی
فارسی	(ف)	فارسی
مذکر (पुल्लिंग)	(مذ)	مذکر
पु० और स्त्री० दोनों में व्यवहृत	(ड़)	मذکر اور مؤنث دونوں میں استعمال ہونے والا
मुअन्नस (स्त्री लिंग)	(مٹ)	مؤنث

(الف)

(Khush hál خوش حال) खुशहाल

3. शोभन (Shobhan شوہن) वागौनक
(Bá raunaq بارونق)

آ با وا جد ا د (ع - مذ)

ÁBÁ-O-AJDÁD आवाओ अजदाद

पूर्वज (Púrvaj پوروज) वापदादे
(Báp dáde बाप दादे)

ÁBAÍ आबाई (फ - म्थ) آبائی
पैत्रिक (Paittrik पैत्रिक) पुश्तैनी
(Pushtainí پشتینی)

آب پاشی (ف - م्थ)

ÁB-PÁSHI आब पाशी

सिंचन (Sinehan سینچن) सिंचाई
(Sinehái सिंचाई)

ÁB-E-HAYAT आबे हयात آب حیات

अमृत (Amrit अमृत) सुधा (Sudha
سدها)

ÁB-RÚ आबरू (फ - म्थ) آبرو

1. प्रतिष्ठा (Pratishtha پرتیشٹھا)
सम्मान (Sam-mán सम्मान)
सत्कार (Sat-kár सत कार) इज्जत
(Izzat عزت)

2. सत्त्व (Satítv सत्तितु) इस्मत
(Ismat عصمت)

ÁB आब (फ - म्थ)

1. वारि (Vári वारी) मलिल (Salil
جل (Jal) पानी (Páni)
سليل (Saliil) यानी)

2. रस (Ras رس) निचोड़ (Nichor
نیچور)

3. आसव (Ásav असو) अरक (Araq
عرق)

4. आभा (Ábhá आभा) चमक Chamak
چمک)

5. तीक्ष्णता (Tikehhnatá تیكچھنتا)
बाढ़ (Bárh باره) तेज़ी (Tezí तेज़ी)

6. शोभा (Shobha شوہا) रौनक
(Raunaq رونق)

ÁBA आबा (ع - مذ)

اب کی جمع

पूर्वज (Púrvaj پوروज) वापदादा
(Báp dáda बाप दादा)

ÁBÁD आबाद (ف - ص)

1. वसित (Vasit وست) आबाद
(Ábád آباد)

2. सम्पन्न (Sampann सम्पन्न)

ÁBNÁI آبناے (ف۔ مذ)

جل-دمر-مدھی (Jal-damarú-maddhya
(جل دمر و مدھیہ)

ÁBNÚS آبنوس (ف۔ مذ)

एक प्रसिद्ध काली और भारी लकड़ी
(Ek prasiddh káli aur bhári lakri
(ایک پرسدھ کالی اور بھاری لکڑی)

آب و عوا (ف۔ مٹ)

ÁB-O-HAVA آبواہوا

جلवायु (Jal-váyu (جل وایو
آب و هوا (Áb-huvá (آب و هوا)

ÁBYÁNA آبیاہ (ف۔ مذ)

जलकर (Jal-kar (جل کر
महसूल (Páni ka mahsúl (پانی کا
(محصول)

ÁTASH آتش (ف۔ مٹ)

1. अग्नि (Agni (اگنی
(Krishánu (کرشانو पावक (Páavak
(پاوک) अनल (Anal (انل
आग (Ág (آگ)

2. ज्वाला (Jwála (جوا
(Lapat (لپٹ)

3. तपन (Tapan (تپن
(Jahan (جان

4. प्रभा (Prabha (پربھا
(Kánti (کانٹی
(Núr (نور)

آبر و باخته (ف۔ ص)

ÁBRÚ-BÁKHTA آببرو باکھتا

1. अपमानित (Apmánit (ايمانیت)

वेद्वज्जत (Be-izzat (بے عزت)

2. नीच (Nich (نیچ
(Gunda (گنڈا)

آبر و ریزی (ف۔ مٹ)

ÁBRÚ-REZI آببرو ریزی

1. भर्त्सना (Bhart, sama (بھرت سنا)

तिरस्कार (Tiraskár (تیرس کار)

वेद्वज्जती (Be-izzatí (بے عزتی)

2. सर्वाच्च हरण (Sarítv-haran (سرتیتو)

इस्मत दर्श (Ismat-dari (ہشمت داری)

(عصمت داری)

ÁBSHÁR آبشار (ف۔ مذ)

जल प्रपात (Jal prapát (جل پریات)

निर्भर (Nirjhar (نیرجھر
(Jharra (جھرا)

(جھرنہ)

آب کاری (ف۔ مٹ)

ÁBKÁRI آبکاری

1. मद्य विभाग (Maddya-vibhág

(مدیہ و بھاک

शराब का महकमा (Sharáb ka mahkama

(شراب کا

(محکمہ)

ÁBLA آبلا (ف۔ مذ)

फफोला (Phaphola (فہفولا

(Chhala (چھالا

آتش کده (ف - مذ)

ÁTASH-KADA آتاش کدا

آگنی شالا (Agnishāla اگنی شالہ)
پूजा की आग रखने का स्थान (Pūja
ki āg rakhne ka isthān پوجا کی آگ
(دکھنے کا استھان)

آتش کیر (ف - مذ)

ÁTASH-GÍR آتاشگیر

ज्वलन शील (Jwalan-shīl جوالن شیل)
विस्फोटक (vis, photak وِسپھوٹک)
तुरंत आग पकड़ने वाला (Turant āg
pakarnevāla تورنت آگ پکڑنے والا)

آتش نوا (ف - مذ)

ÁTÁSH-NAVA آتاش نوا

आग्नि भाषी (Agni.bhāshi اگنی بھاشی)
धुआंधार भाषण देने वाला (Dhuān
dhār bhāshan done vāla دھوآن دھار
بھاشن دینے والا)

ÁTASHÍN آتاشین (ف - ص)

अग्निमय (Agni-mai اگنی مے)
का बना हुआ (Āg ka bana hua آگ
کا بنا ہوا)

ÁSÁR آسار (ع - مذ)
اثرو کی جمع

1. लक्ष्ण (Lakehhan لکھن)

अलामत (Alāmat علامت)

2. चिह्न (Chihñ चہنہ)

निशान (Nishān نشان)

3. न्यास (Nyās نیاس) नीव (Niv نیو)

4. दीवार की चौड़ाई (Divār ki chaurāi دیوار کی چوڑائی)

آتش بازی (ف - مٹ)

ÁTASH-BÁZI آتاش بازی

आग्नि क्रीडा (Agni kṛīḍa اگنی کریڈا)
बारूद के गिलौने (Barūd ke khilaune
بارود کے کھلونے)

آتش پرست (ف - مذ)

ÁTASH-PARAST آتاش پرست

आग्नि पूजक (Agni-pūjak اگنی
پوجک) पारसी (Pārsi پارسی) आग
पूजने वाला (Āg pūjne vāla آگ
پوجنے والا)

آتش دان (ف - مذ)

ATASH-DÁN آتاشدان

1. आग्नि कुंड (Agni kund اگنی کوند)

हवन कुंड (Havan kund هون کوند)

2. अंगार-धानी (Angār dhāni انگار

چولہا) चूल्हा (Chūlha دھانی)

آتش زدگی (ف - مٹ)

ATASH-ZADAGI آتاش زددگی

आग्नि कान्द (Agni-kānd اگنی کاند)

आग लगना (Āg lagna آگ لگنا)

آتش فشان (ف - مذ)

ÁTASH-FISHÁN آتاش-فشان

ज्वाला मुखी (Jwāla mukhī جوالا مکھی)

आग उगलने वाला (Āg ugalnevāla
آگ اگلنے والا)

ÁTASHAK आतशक (ف - مٹ)

उपदंश (Updānsh آپ دَنْش)

रोग (Garmi-rog گرمی دوگ)

آخرت (ع - مٹ) ÁKHIRAT آخیرت

پرلोक (Parlok) यमलोक
(Yamlok) दूसरी दुनिया
(Dúsari dunya) (دوسری دنیا)

آخر کار (ع - ص)

ÁKHIR-KÁR آخیرکار

अंततः (Antatah) अखीर में
(Ákhir men) (الخير میں)

آخری (ع - ص) ÁKHIRÍ آخیری

अंतिम (Antim) आखिर का
(Ákhir ka) (آخر کا)

آخورد (ف - مٹ) ÁKHOR آخوَر

निरर्थक वस्तु (Nirarthak-vastu)
निकम्मा चीज़ (Nikammí chíz)
(نیکمى چیز)

آداب (ع - مڈ) ÁDÁB آداب

ادب کی جمع - واحد معنوں
میں بھی مستعمل ہے

1. प्रणाम (Pranam) नमस्कार
(Namaskár) तस्लीम :
(Taslim) (تسليم)

2. नियम (Niyam) काइदे
(Qáide) (قواعد)

3. शैली (Shaili) ढंग (Dhang)
(تھنگ)

4. शिष्टाचार (Shishtáchar) (شستآچار)
अखलाक (Akhláq) (اخلاق)

آثار قدیمہ (ع - مڈ)

ÁSÁR-E-QADÍMA आसारें कदीमा

भगनावशेष (Bhagnáo shesh) بهگناو
पुरानी इमारतों के खंडर (Puráni imáraton ke khandar)
پورانی (عمارتوں کے کھنڈر)

آثم (ع - مڈ) ÁSIM आसिम

पातकी (Pátaki) पापी (Pápi)
(گناهگار) गुनहगार (Gunah-gár) (پاپی)

آحاد (ع - مڈ) ÁHÁD आहाद

इकाइयां (Ikáiyán) (یکائیاں)

آخته (ف - مڈ) ÁKHTA आख्ता

कोष हिन (Kosh hin) (کوش هين)
खस्सी (Khassí) (خصی)

آخر (ع - ص) ÁKHIR आखिर

1. अंत (Ant) पार (Pár) (انت پार)

2. समाप्त (Samápt) खत्म
(Khatm) (سمایط ختم)

3. किं वहुना (Kim-vahuná) (کم وهونا)
अल किस्सा (Alqissa) (القصة)

آخر بین (ع - مڈ)

ÁKHIR-BÍN आखिर बीं

दूर दर्शी (Dúr-darshi) (دور دوشی)

अग्र शोची (Aggr shochí) (اگر شوچی)

परिणाम दर्शी (Parinám-darshi)

(پری نام درشی)

सोचने वाला (Kám ka natija sochne)

والا (کام کا نتیجہ سوچنے والا)

ÁDÍNA آدینه (ف - مذ)

شکروار (Shuk, kr-vár)

جوما (Juma جمعہ)

ÁZAR آزار (ف - مذ)

1. آگنی (Agni) آگ (آگ)

2. ایرانی نواں مہینہ (Írání naván mahína)

آراستگی (ف - مٹ)

ÁRÁSTAGI آراستگی

1. سوسججا (Susajja) سجاوٹ (Sajavat)

2. شڑنگار (Shringár) بناوٹ (Banáo-Singár)

ÁRÁSTA آراستہ (ف - ص)

1. سوسججیت (Susajjit) سجا ہوا (Sajá hua)

2. شڑنگاریت (Shringárit) بنا ٹھنا (Bana thana)

ÁRÁM آرام (ف - مذ)

1. विश्राम (Vishrám) تھراوٹ (Thahráo)

2. सुख (Sukh) چین (Chain)

3. संतोष (Santosh) سکون (Sukún)

4. नीरोगता (Nirogata) سہت (Sehat)

ÁRAM-DEH آرام دہ (ف - مذ)

सुखप्रद (Sukhap, prad) سکھ پد

आराम देने वाला (Áram dene vála) آرام دینے والا

ÁDAM آدام (ع - مذ)

सब से पहला आदमी (Sab se pahla

ádami) سب سے پہلا آدمی

(Manu) हज़रत आदम (Hazrat

Ádam) حضرت آدم

آدم خور (ع - مذ)

ÁDAM-KHOR آدام خور

नर भक्षी (Nar-bhakshí) نر بھکھی

मनुष्य का मांस खाने वाला (Manush'

shya ka máns kháne vála) منشیہ (کا مانس کھانے والا)

آدم زاد (ع - مذ)

ÁDAM-ZÁD آدام زاد

मानव (Mánav) مانو (Manuj

Ádami) آدمی (منج)

ÁDAMI آدمی (ع - مذ)

1. मनुष्य (Manush, shya) منشیہ

नर (Nar) نر (Insán) انسان

2. शिष्ट (Shisht) سمی (Sabh, bhya)

तमीज़दार (Tamíz dár) تمیزدار

آدمیت (ع - مٹ)

ÁDAMIYAT آدمییت

1. मानवता (Manavata) انسانیت (Insaniyat)

2. सम्यता (Sabh, bhyata) سمییتا

सुशीलता (Sushilata) سوشیلتا

भलमंसी (Bhal mansi) بھل منسی

خواہشامند (Khāhish-mand) خواہش
مند)

ĀROGH آراوِغ (ف - مٹ) آروغ
دگار (Udgār) (ادگار) ڈکار (Dakār)
(دکار)

ĀZ آزا (ف - مٹ) آزا
لپسا (Lipsa) (لپسا) لوبہ (Lobh)
لالچ (Lālch) (لالچ) لالچ

AZAD آزاڈ (ف - ع) آزاد

1. स्वतंत्र (Swatantr) स्वाधीन (Swādhīn) (سوادھین)
2. स्वेच्छाचारी (Swechh, Chhā Chāri) निरंकुश (Niran kush) (نرنکش)
3. निश्चित (Nish chint) (نیش چندت) बेफिकर (Befikra) (بے فکر)
4. निर्लज्ज (Nirlajj) (نیرلاج) बेहया (Be-haya) (بے حیا)
5. मुक्त (Mukt) (مکت) बेकैद (Be quid) (بے قید)
6. एक प्रकार के फकीर (Ek prakār ke faqir) (ایک پروکار کے فقیر)

آزاد خیال (ع - ص)

ĀZĀD-KHAYĀL آزاڈ کھیاَل

1. स्वतंत्र विचार (Swatantr vichār) खुले दिमाग का (Khuḷe dimāgh ka) (کھلے دماغ کا)
2. नास्तिक (Nāstik) (ناستک) लामझहब (Lāmazhab) (لامذهب)

آرام طلب (ع - مذ)

ĀRĀM-TALAB آرام تَلَب

सुख प्रिय (Sukhap, priya) (سکھپ پریہ)
आलसी (Ālasi) (آلسی) निकम्मा (Nikumma) (نکما)

آرام گاہ (ف - مٹ)

ĀRĀM-GĀH آرام گاہ

1. विश्रामगृह (Vishram grih) (وشرام گره)
आरामघर (Ārām ghar) (آرام گھر)
2. शयनागार (Shayanāgar) (شینا گار)
सोने का कमरा (Sone ka kamra) (سونے کا کمرہ)

ĀRĀISH आराइश (ف - مٹ) آرائش

अलंकार (Alankār) (الذکار) मज्जा (Sajja) (سجا)
मजावट (Sajvat) (سجاوٹ)

ĀRZŪ आर्जू (ف - مٹ) آرزو

1. इच्छा (Ich, chha) (اچھا) अर्मान (Armān) (ارمان)
2. लालसा (Lālsa) (لالسا) इश्तियाक (Ishṭiyāq) (اشتیاق)
3. अभिप्राय (Abhip, prāi) (ابھپ پرائے) मकसद (Maqsad) (مقصد)
4. लोभ (Lobh) (لوبہ) लालच (Lālch) (لالچ)

آرزو مند (ف - مذ)

ĀRZŪ-MAND آرزو مَنَد

अभिलाषी (Abhilāshī) (ابھی لشی)

1. अप्रसन्नता (Ap, prasan, natá) (ناراضی) (Narází) آپ پر سن ننا
2. मनो मालिन्य (Manomáliniyyá) (منو مالغیه) मन मटाव (Man mutáo) (من مٹاو)

ÁZURDA आज़ुर्दा (آز رده - ف - ص)

1. अप्रसन्न (Ap, prasann) (آپ پر سن) (نابخوش) (Ná khush)
2. उदासीन (Udasín) (آداسین) (آداس) (Udás)
3. ग्विन्न (Khinn) (کهن) (अफसूर्दा) (Afsurda) (افسرده)

آز رده خاطر (ع - ف - ص)

ÁZURDA-KHÁ'TIR आज़ुर्दा ख़ातिर
دیکھو آز رده دل

آز رده دل (ف - ص)

ÁZURDA-DIL आज़ुर्दा दिल

1. अप्रसन्न चित्त (Ap, prasann-chitt) (آپ پر سن چت) (बद दिल) (Bad dil) (بد دل)
2. दुःखित (Dukh, khít) (دکھت) (रंजीदा) (Ranjída) (رنجیده)

آز ما ئش (ف - م - ث)

ÁZMÁISH आज़माइश

- परीक्षा (Paríkehha) (پریکھھا) (इम्तिहान) (Imtíhán) (امتحان) जांच (Jách) (جانچ)

ÁZMÚDA आज़मूदा (آز موده - ف - ص)

- परीक्षित (Paríkehhit) (پریکھیت) (जांचा हुआ) (Jáchá hua) (جانچا هوا)

آزاد طبع (ع - ف - ص)

ÁZAD-TABA आज़ाद तबा

- स्वेच्छाचारी (Swech, ehhá-ehári) (स्वच्छाचारी) (Man-mauji) (मनमौजी) (من موجی)

آزاد منش (ف - ع - ص)

ÁZÁD-MANISH आज़ाद मनिश

1. उदार हृदय (Udár hridai) (أدار) (बलंद खयाल) (Baland khayál) (بلند خیال)
2. भेद भाव रहित (Bhed bháo rahit) (بهد بهاؤ رھت) (सब का दोस्त) (Sab ka dost) (سب کا دوست)

ÁZÁDI आज़ादी (آزادی - ف - م - ث)

1. स्वतंत्रता (Swatantrtatá) (سوتنترتا) (खुद मुक्तारी) (Khud-mukhtári) (خود مختاری)
2. मुक्ति (Mukti) (مکتی) (रहाई) (Rahái) (رهائی)

ÁZÁR आज़ार (آزار - ف - م - ث)

1. रोग (Rog) (روگ) (बीमारी) (Bímári) (بیماری)
2. पीड़ा (Pírá) (پیڑا) (दर्द) (Dard) (درد)
3. दुःख (Dukh kh) (دکھ) (तकलीफ) (Taklíf) (تکلیف)
4. प्रेत बाधा (Pret-bádhá) (پریت بادھا) (आसेब) (Áseeb) (آسیب)

آزردگی (ف - م - ث)

ÁZURDAGI आज़ुर्दगी

ĀSTĀNA آستانہ (ف - مذ)

1. देहलीज़ (Dehlīz) चौखट (چوکھٹ) (Chaukhat)
2. ग्रह (Grih) घर (Ghar) (گھر)
3. समाधि (Samādhi) मक-बरा (مقبرہ) (Maqbara)

ĀSMĀN آسمان (ف - مذ)

- आकाश (Ākāsh) नभ (Nabh) (آکاش) (نہ)
गगन (Gagan) अंबर (Ambar) (گگن) (امبر)
व्योम (Vyom) फलक (Falak) (ویوم) (فلک)

آسمان بوس (ف - ص)

ĀSMĀN-BOS आस्मां बोस

- गगन चुंबी (Gagan chumbī) नभस्पर्शी (Nabhāsparshī) (गगन चुंबी) (نہسپرشہ)
आस्मान तक पहुँचने वाला (Āsmān tak pahunchne vāla) (آسمان تک پہنچنے والا)

آسودگی (ف - مٹ)

ĀSŪDAGI आसूदगी

1. सम्पन्नता (Sampannata) समृद्धि (Samriddhi) खुशहाली (Khush hālī) (سمپننتا) (سمردھی) (خوش حالی)
2. संतुष्टि (Santushti) इत्मीनान (Itmīnān) (سن تشتی) (اطمینان)

ĀSŪDA आसूदा (ف - ص)

1. सम्पन्न (Sampann) खुश-हाल (Khush hāl) (سمپن) (خوش حال)
2. संतुष्ट (Santusht) मुत्मइन (Mut,ma,in) (سن تشت) (مطمئن)

آزموده کار (ف - مذ)

ĀZMŪDA-KĀR आज्ञमूदा कार

1. अभ्यस्त (Abh, bhyast) मशशाक (Mash,shāq) (ابهیست) (مشاق)
2. अनुभवी (Anubhavi) तजर्बवा कार (Tujriba kār) (انوبھوی) (تجربہ کار)

ĀZŪQA आज़ूका (ف - مذ)

- अन्न (Ann) खाना (Khāna) (آن) (کھانا)

ĀSĀN आसान (ف - ص)

1. सरल (Saral) सुगम (Sugam) (سرل) (سوغم)
2. साधारण (Sādhāran) मामूली (Māmūlī) (سادھارن) (معمولی)
3. संभव (Sambhao) सम्किन (Mumkin) (سمبھو) (ممکن)

ĀSĀNI आसानी (ف - مٹ)

1. सरलता (Saralata) सहलपन (Sahlpan) (سرلता) (سہل پن)
2. संभावना (Sambhāna) इमकान (Imkān) (سمبھانا) (امکان)

آسایش (ف - مٹ)

ĀSĀISH आसाइश

1. सुख (Sukh) चैन (Chain) (سکھ) (چین)
2. समृद्धि (Samriddhi) खुशहाली (Khush hālī) (سمردھی) (خوش حالی)

ĀSTĀN آستان (ف - مذ)

دیکھو آستانہ

2. संधि (Sandhi) सलाह (सन्धेय)
(Saláh (صلاح

آشفتهگی (ف - مٹ)

ÁSHUFTAGI आशुफ्तगी

1. अस्त व्यस्तता (Ast vyastata) است
(अब्तरी) अब्तरी (Abtari) (ويستنا)
2. खिन्नता (Khin,nata) (كهن نئا)
परेशानी (Paresháni) (پريشانی)

ÁSHUFTA आशुफ्ता (ف - ص)

1. अस्त व्यस्त (Astvyust) است
(ويست) तितर बितर (Titar bitar
(تتر بتر)
2. आतुर (Átur) बद हवास (Bad
havás) (بدحواس)
3. उद्विग्न (Udvign) (اد و گن) परेशान
(Preshán) (پريشان)
4. खिन्न (Khin) (كهن) उदास (Udás
(الاس)

آشفته بیان (ع - ف - ص)

ÁSHUFTA-BAYÁN आशुफ्ता बयान

- मिथ्या वादी (Miththya vádi) (متهياوادي)
फुजूल गो (Fuzúl-go) (فضول گو)
अंत शंत बातें करने वाला (Ant shant
bátan karne vála) (انت شنت باتين
الو کرنے والا)

آشفته حال (ع - ف - ص)

ÁSHUFTA-HÁL आशुफ्ता हाल

- दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha grast) (دردشا
(پرेशا) हाल (Preshán hál) (گروست)
(پريشان حال)

آسوده حال (ع - ف - ص)

ÁSÚDA-HÁL आसूदा हाल

1. समृद्ध शाली (Samriddh-Sháli)
(دولت مند) दौलत मन्द (Daulat-
mand) (سمرده شالي)
2. संतुष्ट (Santusht) (سن تشست) मुत्तमइन
(مطمئن) Mut,ma,in

ÁSYA आस्या (फ - मٹ)

- पेपणी (Peshani) (پے شني) चक्की
(Chakki)

ÁSEB आसेब (फ - मڈ)

1. प्रेतबाधा (Pret-bádha) (پريت بادها)
(छाया) (Chháya) आसेबी
(खलल) (Ásebi khallal) (آسيبي خلل)
2. भूत प्रेत (Bhút pret) (بھوت پريت)
(बद रूह) (Bad rúh) (بد روح)

آسيب زده (ف - ص)

ÁSEB-ZÁDA आसेब ज़दा

- प्रेत ग्रस्त (Pret grast) (پريت گروست)
जिन या भूत का सताया हुआ
(Jin ya bhút ka satáya hua) (جن يا
(بھوت کا ستایا ہوا)

ÁSH आश (फ - मڈ)

- ऐसा भोजन जो पिया जा सके (Aisa
bhojan jo piya ja sako) (ایسا بھوجن
(پيه) पेय (Paiya) (جو پيا جاسکے)

ÁSHTI आशती (फ - मٹ)

1. मैत्री (Maittrí) (ميترى) दोस्ती
(Dosti) (دوستى)

4. उपद्रव (Upad,drav) (اپدرو)

बगावत (Baghávāt) (بغاوت)

आशुब چشم (ف - مذ)

ÁSHOB-E-CHASHM आशोबे चश्म

नेत्राभिष्यंद (Nettrábhishyand) (نیترا)

بهشيد

आखाना (Ánkh ána) (آنكه آنا)

आशुब زمانه (ع - مذ)

ÁSHOB,E,ZAMÁNA आशोबे जमाना

काल चक्र (Kál chakkr) (काल चक्र)

गर्दिश (Gardish) (گرددش)

ÁSHIYÁN आशियां (फ - مذ)

ديکھو 'آشيانہ'

آشيانہ (ف - مذ)

ÁSHIYÁNA आशियाना

1. नीड (Nid) (نید) घोंसला (Ghonsla)

(گھونسلا)

2. गृह (Grih) (گره) घर (Ghar) (گھر)

ÁGHA आगा (त - مذ)

स्वामी (Swámí) (سوامی)

मालिक (Málik) (مالک)

ÁGÁHZ आगाज (ف - ص)

1. आरंभ (Árambh) (آرம்பه)

शुरूआत (Shurúát) (شروعات)

2. आदि (Ádi) (آدی)

इब्तिदा (Ibtida) (ابتدا)

ÁGHOSH आगोश (फ - डत्)

अंक (Ank) (انک) क्रोड (Krod) (کروڈ)

गोद (God) (گود)

آشفته سر (ف - ص)

ÁSHUFTA-SAR आशुफ्ता सर

हत बुद्धि (Hat buddhi) (هت بدهی)

सिर फिरा (Sir phira) (سر پھرا)

آشفته مزاج (ع - ص)

ÁSHUFTA-MIZÁJ आशुफ्ता मिजाज

1. क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma) (کرنهاتما)

चिड़ चिड़ा (Chir chira) (چڑ چڑا)

2. अनुरागी (Anurági) (انوراهی) प्रेमी

(عاشق) (Áshiq) (پريمی)

ÁSH,KÁR आश कार (ف - ص)

ديکھو 'آشکارا'

آشکارا (ف - ص)

ÁSH,KÁRA आश कारा

प्रकट (Prakat) (پرکٹ) व्यक्त (Vyakt)

ज़ाहिर (Záhir) (ظاهر) (ویکت)

ÁSHNA आशना (फ - مذ)

1. मित्र (Mitr) (میترو) दोस्त (Dost) (دوست)

2. परिचित (Parichit) (پریچیت)

पहिचान वाला (Pahichán vála)

(پہچان والا)

3. जार (Jár) (جار) उपरति (Up pati)

यार (Yár) (آپ پتی)

ÁSHOB आशोब (फ - ص)

1. विप्लव (Viplav) (ویپلو) इनकिलाब

(Inqiláb) (انقلاب)

2. अशान्ति (Ashánti) (اشانتی) गड़बड़

(Gañbar) (گڑبڑ)

3. कोलाहल (Koláhal) (کولاهل) शोरगुल

(Shorghul) (شورغل)

1. सूर्यपूजक (Súrrya-pújak) ^{سوریہ}
 (Súraj) सूरज का पुजारी (پوجک
 ka pujári) (سودج کا پوجاری)
 2. कृकलास (Krikalás) ^{کرکلاس} सरटक
 (Saratak) ^{سرٹک} गिरगट (Girgat)
 (گرگٹ)

آفریدگار (ف - مذ)

ÁFRÍD-GÁR आफ्रीदगार
 सृष्टि कर्ता (Srishti-karta) ^{سرشتی کرتا}
 पैदा करने वाला (Paida karne vála)
 (پیدا کرنے والا)

- ÁFRÍN आफ्रीन (ف - ص)
 1. धन्यवाद (Dhannya-vád) ^{دھننیہ واد}
 शाबाश (Shábásh) ^{شایاش}
 2. उत्पादक (Ut pádak) ^{اتپادک} पैदा
 करने वाला (Paida karne vála)
 (پیدا کرنے والا)
 (دوسرے معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے
 جیسے جہاں آفریں)
 آفرینش (ف - مذ)

ÁFRÍNISH आफ्रीनिश
 उत्पत्ति (Utpatti) ^{اتپتی}
 (Srishti) पैदाइश (सरष्टी)
 (پیدائش)

ÁQA आका (फ - مذ)
 स्वामी (Swámi) ^{سوامی} प्रभु (Prabhu)
 (مالک) ^{مالک} मालिक (Málik) ^{پرہو}

ÁGÁH आगाह (ف - ص)
 1. अवगत (Augat) ^{اوگٹ} सूचित

ÁFÁT आफत (ع - مذ) ^{آفت}
 'آفت' ^{آفت} की جمع ^{کی جمع} ^{دیکھو}

ÁFÁQ आफ़ाक (ع - مذ) ^{آفاق}
 افق ^{افق} کی جمع
 संसार (Sanaár) ^{سنسار} दुनिया (Duniya)
 (دنیا)

ÁFAT आफत (ع - مذ)

1. आपत्ति (Ápatti) ^{آپتی} आपदा
 (Ápada) ^{آپدا} मुसीबत (Musibat)
 (مصیبت)
 2. दुःख (Dukh) ^{دکھ} क्लेश (Klesh)
 (क्लेश) ^{تکلیف} तकलीफ (Taklif)

آفت زدہ (ع - ص)

ÁFAT-ZADA आफतज़दा
 दुःखित (Dukhkhít) ^{دکھت} व्याधित
 (Vyádhít) ^{ویادھت} मुसीबत का मारा
 (Musibat ka mára) ^{مصیبت کا مارا}

آفت ناگہانی (ع - مذ)

ÁFAT-E-NÁGAHÁNI आफते नागहानी
 दैवी दुर्घटना (Daiví-durghatana) ^{دیوی}
 (अचानक) ^{درگھٹنا} मुसीबत
 (Achának-musibat) ^{اچانک مصیبت}

ÁFTÁB आफ़ताब (फ - مذ)
 सूर्य (Súrrya) ^{سوریہ} भास्कर (Bháskar)
 (बिहिर) ^{अर्क} अर्क (Ark) ^{मिहिर} मिहिर (Mihir)
 (मार्तण्ड) ^{मार्तण्ड} रवि (Martand)
 (रवि) ^{सूरज} सूरज (Súraj)

آفتاب پرست (ف - مذ)

AFTÁB-PARAST आफ़ताब परस्त

3. दूषित (Dúshit) दोषयुक्त
(Dosh yukt) कुसूर वार
(Qusúr vár) (قصور وار)

آلوده دامن (ف - ص)

ÁLŪDA-DÁMAN आलूदा दामन
कलंकित (Kulankit) (کلن کت)
आरोपित (Áropit) (آروپیت) गुनाहगार
(Gunáhgar) (گناهگار)

ÁLA आला (ع - مذ)
1. आयुध (Áyudh) (آیدھ) हथियार
(Hathiyár) (هتھیار)
2. यन्त्र (Yantr) (यन्त्र) कल (Kal) (کل)
पेच (Pech) (پیچ)

ÁMÁJ आमज (ف - مذ)
लक्ष्य (Lakchhya) (لکچھیہ) निशाना
(Nishāna) (نشانہ)

आमज गह (ف - مذ)

ÁMÁJ-GÁH आमज गह
लक्षितचिह्न (Lakchhit-chinnhya)
(लकचहित चिन्ह)
निशाने की जगह (Nishāno ki Jagah)
(نشانے کی جگہ)

ÁMÁDAGI आमदगी (फ - म्)
तत्परता (Tatparata) (तत्परता)
(Musta,iddi) (مستعدی) सुस्तइदी

ÁMÁDA आमदा (ف - ص)
तत्पर (Tatpar) (तत्पर) सन्नद्ध
San,naddh (سننद्ध) सुस्तइद (Musta,id)
(مستعد)

(Súchit) (سوچیت) वाक्किफ (Váqif)
(واقف)

2 परिचित (Parichit) (پریچیت) जान
कार (Ján kár) (جان کار)

ÁGÁHI आगाही (फ - म्)

1. सूचना (Súchana) (سوچنا) इत्तिला
(Ittila) (اطلاع)
2. परिचय (Parichai) (پریچے) जानकारी
(Jánkari) (جان کاری)

ÁL आल (ع - म्)
सन्तान (Santán) (سنتان) औलाद
(Aulád) (اولاد)

ÁLÁT आलात (ع - مذ)
आले की جمع दिको 'आले'

ÁLÁM आलाम (ع - مذ)
आलम की جمع दिको 'आलम'

ÁLÁISH आलाइश (फ - म्)

1. मल (Mal) (مل) गिलाज़त (Ghilázat)
(غلاظت)
2. पूय (Púya) (پویہ) पीप (Pip) (پیپ)

आलुदगी (फ - म्)

ÁLUĐAGI आलूदगी

1. आद्रता (Ádrata) (आद्रता) भीगापन
(Bhigápan) (بھیگاپن)

2. पाप (Páp) (پاپ) गुनाह (Gunáh) (گناه)

ÁLŪDA आलूदा (ف - ص)

1. आद्र (Ádr) (आद्र) भीगा (Bhiga) (بھیگا)
2. ओत प्रोत (Otprot) (ओत प्रोत)
लथड़ा (Lathra) (لٹھڑا)

آموخته (ف - مذ)

ÁMOKHTA आमोख्ता

पूर्वपठित (Púrv-pathit) (پورب پٹیت)

पिछ्ला पाठ (Pichhlá páth) (پیچھلا پاتھ)

آموزگار (ف - مذ)

ÁMOZ-GÁR आमोज़गार

शिक्षक (Shikshak) (شکچھک)

अध्यापक (Ad,dhyápak) (ادھیپاک)

آمیزش (ف - مٹ)

ÁMEZISH आमैज़िश

उपधि (Upadhi) (اُپدھی) संमिश्रण

(Sammishran) (سم مشرن) मिलावट

(Milávat) (ملاوت)

ÁMÍN آمین (ع - مٹ)

एवमस्तु (Evamastu) (ایومستو) यथास्तु

(Yathástu) (یتھا ستو) ऐसा ही हो

(Aisá hi ho) (ایساهی هو)

ÁN आन (ع - مٹ)

1. समय (Samai) (سے) वक्त (Vaqt

(وقت)

2. क्षण (Chhan) (چھن) पल (Pal) (پل)

آناً فَا نَأْ (ع - ص)

ÁNAN-FA-ÁNAN आनन फ़आनन

तत्क्षण (Tatchhan) (تت چھن) तुरंत

(Turant) (تورنت) उसी वक्त (Usi vaqt

(فوراً) फौरन (Fauran) (اُسی وقت)

آوارگی (ف - مٹ)

ÁVÁRAGI आवारगी

1. दुश्चरित्रता (Dush,charittrata) (دش)

ÁMÁS आमास (ف - مذ)

शोथ (Shoth) (شوٹ) सूजन (Sújan

سوچن)

ÁMAD आमद (ف - مٹ)

1. आगमन (Ágaman) (اُگمن) आना

(Ána) (آنا)

2. आय (Ái) (آئی) आमदनी (Ámadani

(آمدنی)

ÁMADANI आमदनी (ف - مذ)

1. आय (Ái) (آئی) आमद (Ámad) (آمد)

2. उत्कोच (Utkoch) (اُتکوچ) रिशवत

(Rish,vat) (ریشوت)

آمدورفت (ف - مٹ)

ÁMAD-O-RAFT आमदो रफ़त

1. यातायात (Yátá yát) (یاناتیات)

आना जाना (Ána jána) (آنا جانا)

2. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár) (پریم

میل جول) मेल जोल (Meljol) (ویوہار)

آمرزش (ف - مٹ)

ÁMURZISH आमुर्ज़िश

मुक्ति (Mukti) (مکتی) निर्वाण (Nirván

(मोक्छ) मोक्ष (Mokchh) (نروان)

बख़शिश (Bakhshish) (بخشش)

آمرزگار (ف - مذ)

ÁMURZ-GÁR आमुर्ज़गार

1. मुक्ति दाता (Mukti-dáta) (مکتی دانا)

बख़शने वाला (Bakhshne vála

(بخشنے والا)

2. ईश्वर (Ishwar) (ایشور) खुदा (Khuda

(خدا)

ÁVÁZA آوازا (ف - مذ)

1. यशध्वनि (Yash dhwani) (یاش دھونی)
نام वरी (Nám vari) (نام وری)
2. ख्याति (Khyáti) (کھیاتی) शुहरत (Shuhrat) (شہرت)

ÁVEZÁN आवेजां (ف - ص)

लटका हुआ (Latka hua) (لتکا ہوا)

ÁVEZA आवेजा (ف - مذ)

कान का लटकन (Kán ka latkan) (کان کا لٹکن)

ÁH आह (ف - مٹ)

आः (Áh á) हाय (Hái) (ہاے)

ÁHISTA आहिस्ता (ف - ش)

1. शनैः शनैः (Shanaih Shanaih) (شنہ شہ)
धीरे से (Dhire se) (دھیرے سے)

2. दवे पांव (Dabe páon) (دبے پاؤں)

ÁHAN आहन (ف - مذ)

लोह (Loh) (لوہ) अय (Ai) (ای) लोहा (Loha) (لوہا)

आहन پوش (ف - ص)

ÁHAN-POSH आहन पोश

लोहाच्छादित (Lohách, chhádít) (लोहा छद्दایت)
लोहे से मढ़ा (Lohe se mǎṛha) (لوہے سے مڑھا)

आहन रबा (ف - مذ)

ÁHAN-RUBA आहन रुबा

1. लोहाकर्षक (Lohákarshak) (लोहा कर्षक)
लोहे को खींचने वाला (Lohe) (लोहे کو کھینچنے والا)

कुचाल (Kuchál) (کوحال) (चुटतरा)

बद चलनी (Bad chalni) (بدچلنی)

2. व्यर्थ भ्रमण (Vyarth bhraman) (ویرتھ بھرمین)

वेकार इधर उधर मारा मारा फिरना

(Bekár idhar udhar mǎra mǎra phirna) (بیکار ادھر ادھر مارا مارا پھرنے والا)

ÁVÁRA आवारा (ف - ص)

1. लंपट (Lampat) (لمپٹ) कुमार्गी (Kumárgi) (कुमारगी) बद चलन (Bad chalan) (बदचलन)

2. व्यर्थ भ्रमी (Vyarth bhrami) (ویرتھ بھرمی) वेकार में इधर उधर घूमने वाला (Bekár men idhar udhar ghūmne vála) (बिकार में ادھر ادھر گھومنے والا)

आवारे گرد (ف - مذ)

ÁVÁRA-GARD आवारा गर्द

व्यर्थभ्रमी (Vyarth bhrami) (ویرتھ بھرمی)

वेकार चक्कर काटने वाला (Bekár chákkar kátne vála) (बिकार चक्र کاٹنے والا)

ÁVÁZ आवाज़ (ف - مٹ)

ध्वनि (Dhwani) (دھونی) स्वर (Swar) (سور)

शब्द (Shabd) (شبد) बोली (Boli) (بولی)

आवाज़ بازگشت (ف - مٹ)

ÁVÁZ-E-BÁZGASHT आवाज़े बाज़गश्त

प्रतिध्वनि (Pratid, dhwani) (پرتد دھونی)

अनुस्वान (Anus, swán) (انس سوان)

प्रतिनाद (Pratinád) (پرتی ناک)

والا (Áne vála (آنے والا) अगला
(Aglā (اگلا)

2. भविष्य (Bhavish,shya (بہوشیہ)
मुस्तक़ बिल (Mustaqbil (مستقبل

ÁÍN आईन (फ - मड) آئین

1. नियम (Niyam (نیم) काइदा (Qáida
(قاعدہ)

2. विधान (Vidhán (ویدھان) कानून
(Qánún (قانون

ÁÍN-DÁN आईनदां (फ - मड) آئین داں

विधानक (Vidhának (ویدھانک) विधानज्ञ
(Vidhanaggya (ویدھا نگیہ) कानून दां
(Qánún dán (قانون داں)

ÁÍN-SÁZ आईन साज़ (फ - मड) آئین ساز

विधायक (Vidháyak (ویدھایک) कानून
बनाने वाला (Qánún banáne vála
(قانون بنانے والا)

ÁÍNA आईना (फ - मड) آئینہ

दर्पण (Darpan (درپن) मुकुर (Mukur
(आदर्श (Ádarsh (آدرش) आइना
(Áina (آینہ) ●

آئینہ ساز (फ - मड)

ÁÍNA-SÁZ आईना साज़

दर्पणकार (Darpan kár (درپن کار)
आइना बनाने वाल (Áina banáne vála
(آینہ بنانے والا)

ÁÍNA-GAR आईनागर (फ - मड) آئینہ گر

دیکھو 'آئینہ ساز'

ÁÍNI आईनी (फ - ص) آئینی

वैधानिक (Vaidhánik (ویدھانک) कानूनी
(Qánúni (قانونی)

ko khinchne vála (لوہ کو کھینچنے والا)

2. चुंबक पत्थर (Chumbak paththar
(चुंबक पत्थर)

ÁHANG आहंग (फ - मड) آھنگ

1. संकल्प (Sankalp (سن کلپ) इरादा
(Íráda (اړادہ)

2. आलाप (Áláp (آلاپ) गाना (Gána (گانا)

ÁHAN-GAR आहनगर (फ - मड) آھن گر

लोहकार (Lohkár (لوہ کار) लुहार
(Luhár (لوہار)

ÁHÚ आहू (फ - मड) آھو

1. हरिण (Harin (हरन) मृग (Mrig
(मृग) हिरन (Hiran (हरन)

2. दोष (Dosh (दोष) ऐब (Aib (عیب)

آھو چشم (फ - मड)

ÁIHÚ-CHASHM आहू चश्म

मृग लोचना (Mrig-lochana (मृग لوچنا)

मृगनयना (Mrig-naina (मृग نینا)

हिरन जैसी सुन्दर आंखों वाली (Hiran

jaisi sundar ánkhon váli (हरन جیسی

सुन्दर आंखों वाली)

ÁHU-GÍR आहूगीर (फ - मड) آھو گیر

1. व्याध (Vyádh (ویادھ) वधिक (Vadhik
(ویدھک) शिकारी (Shikári (شکاری)

2. छिद्रान्वेषी (Chhidranveshi

(Álochak (आलोचक) چھدران ویشی

बुराई दूढ़ने वाला (Burái

dhúdhne vála (برائی دھوندھنے والا)

ÁYANDA आयन्दा (फ - ص) آیندہ

1. आगामी (Ágámí (آگامی) आने

الف مقصورة

اب خ

اب

1. अधमता (Adhamata) (ادھمتا)
नीचता (Nīchata) (نیچتا) कमीनगी
(Kamīnagi) (کمینگ)
  2. अश्लीलता (Ashlilatā) (اشلیلتا) फक्कड़
पन (Phakkar pan) (فکڑین)
- ABTAR अत्र (अ - त्र) (ع - ص)
अस्त व्यस्त (Astvyast) (است و سیت)
तितर बितर (Titar bitar) (تتر و بتر)
गड़बड़ (Garbar) (گڑ بڑ)
- IBTILA इब्तिला (ع - مث)
1. विपत्ति (Vipatti) (ویپتی) मुसीबत
(Musibat) (مصیبت)
2. परीक्षा (Pariksha) (پریکھا) इम्तिहान
(Imtihān) (امتحان)
- IBTIHĀJ इब्तिहाज (ع - مذ)
हर्ष (Harsh) (هرش) प्रसन्नता (Prasan
natā) (خوشی) खुशी (Khushi) (پوسنتا)
- ABJAD अब्जद (ع - مث)
अरबी वर्ण माला का एक विशेष क्रम
(Arabi varnmāla ka ek vishesh kram)
(عربی وزن مالا کا ایک و شیش क्रम)
- ABKHAL अबखल (ع - ص)
अति कृपण (Ati kripan) (ارتی کرپن)
मक्खी चूस (Makkhi chūs) (مکھی چوس)

- AB अब (ع - مذ)
पितृ (Pitr) (پتر) पिता (Pita) (پتا) बाप
(Bāp) (बाप)
- ABĀBĪL अबबील (ع - مث)
एक काली और छोटी चिड़िया (Ek kālī
aur chhoti chiriya) (ایک کالی اور
چھوٹی چڑیا)
- IBĀHĀT इबाहत (ع - مث)
अनिषेध (Anishedh) (انشید) औचित्य
(Auchittya) (اوچتیہ) जवाज़ (Javāz
jaz) (جواز)
- IBTIDA इब्तिदा (ع - مث)
1. प्रारंभ (Prārambh) (پروارمب) अनु-
ष्ठान (Anash, thān) (انہس تھان)
शुरूआत (Shurūāt) (شروعات)
2. आदि (Ādi) (آدی) शुरू (Shuru) (شروع)
3. पहल (Pahal) (پہل)
- IBTIDĀAN इब्तिदाअन (ع - ص)
आरंभतः (Arāmbhatāh) (आरंभता) शुरू
में (Shurū men) (شروع میں)
- IBTIDĀĪ इब्तिदाई (ع - ص)
प्रारंभिक (Prārambhik) (پروارمبیک)
शुरूका (Shurū ka) (شروع کا)
- IBTIZĀL इब्तिज़ال (ع - مذ)

IBRÍQ इब्रीक (ف - مذ) ابریقی

जल कुम्भिका (Jal kumbhika) (جل کبھکا)

सुराही (Suráhi) (صراحی) लोटा (Lota) (لوتا)

IBTÁL इब्ताल (ع - مذ) ابطال

खंडन (Khandan) (کھندن) प्रतिवाद

(Prativád) (پرتی واد) तरदीद

(Tardíd) (تردید)

IBLÁGH इब्लाग (ع - مذ) ابلاغ

प्रेषण (Preshan) (پریشن) भोजना

(Bhojna) (भोजना) पहुंचाना (Pahun-

chána) (پہنچانا)

ABLAQ अब्लाक (ع - ص) ابلق

1 चित्रांग (Chitráng) (چترانگ)

चितकचरा (Chit kabra) (चितकبرا)

2 काले और सफेद रंग का घोड़ा

(Kálo aur safed rang ka ghoṛa)

(کالے اور سفید رنگ کا گھوڑا)

ABLAH अब्लाह (ع - مذ) ابله

मूर्ख (Múrkh) (مورکھ) अबोध

(Abodh) (अबोध) बेवकूफ (Be-vaqúf) (بے وقوف)

IBLÍS इब्लीस (ع - مذ) ابلیس

दैत्य (Daitya) (दैतिय) शैतान (Shai tán)

(شیطان)

IBN ابن (ع - مذ) इब्न

पुत्र (Puttr) (پتر) आत्मज (Átmaj)

(बीता) (Botá) बेटा (आत्मज)

ابن الوقت (ع - ص)

IBNUL-VAQT इब्नुल वक्त

अवसर वादी (Ausar-vádí) (اوسر وادی)

मौका परस्त (Mauqa-parast) (موقع پرست)

ABAD अबद (ع - مذ) ابد

अनंतकाल (Anant kál) (اننت کال)

वह समय जिसका अंत न हो (Voh samai)

(jis ka ant na ho) (وہ سے جس کا)

अंत न हो)

ABR अब्र (ف - مذ) ابر

मेघ (Megh) (میگھ) जलद (Jalad) (جلد)

अब्र (Abhr) (ابھر) बादल (Bádal) (بادل)

ابر آلود (ف - ص)

ABR-ÁLÚD अब्र आलूद

मेघाच्छादित (Meghách, ehádit) (میگھا آچھا دیت)

(अभ्रमय) (Abhr-mai) (अभ्रमय)

ABRÁR अब्रार (ع - مذ) ابرار

ये لفظ جمع है اس का واحد

مستعمل نہیں ہے

अरुपिगण (Rishigan) (रुषी گن) औलिया

(Auliya) (اولیا)

ABRAS अब्रस (ع - مذ) ابرص

सिध्म (Sidhm) (سدھم) श्वेत कुश्टी

(Shet kushthi) (श्वेत कुश्टी) मब्रूस

(Mabrús) (مبروض)

ABRÚ अब्रू (ف - مث) ابرو

भ्रू (Bhrú) (भ्रू) भ्रुकुटी (Bhrikutí)

(भ्रू) भौ (Bhaun) (भ्रू)

अरिश्म (ف - مذ)

ABRESHAM अब्र रेशम

कच्चा रेशम (Kachcha resham) (کچھا ریشم)

रेशम का कोया (Resham ka

koya) (रیشم کا کويا)

اتصال (ع - مذ)

IT, TISÁL इत्तिसाल

1. संमिलन (Sam, milan सम ملن)
समन्वय (Samanvai समن وے)
मिलाप (Miláp ملاپ)
2. निरंतरता (Nirantarata निरंतरता)
तसल सुल (Tasalsul तसلسل)

IT, TIFÁQ इत्तिफाक (ع - مذ) اتفاق

1. एकता (Ekata ایکتا)
(Ittihád اتحاد)
2. संयोग (Sanyog संयोग)
नक पन (Achának pan अचानक پن)

اتفاقاً (ع - ص)

IT, TIFÁQAN इत्तिफाकन

- सहसा (Sahasa सहसा)
अकस्मात् (Akasmát अकस्मात)
संयोग वश (Sanyog-vash संयोग वश)
अचानक (Achának अचानक)

IT, TIQA इत्तिफा (ع - مذ) اتفاق
संयम (Sanyam संयम)
इंद्रिय निग्रह (Indriya-niggrah اندریہ نگرہ)
(Zuhd زهد)

ITLÁF इत्लाफ (ع - مذ) اتلاف
नाश (Násh नाश)
हानि (Háni हानी)
बरबादी (Barbádi بربادی)

IT, MÁM इत्माम (ع - مذ) تمام
1. समाप्ति (Samápti समाप्ति)
खातिमा (Khátima خانہ)
2. पूर्ति (Púrti پورتنی)
तकमील (Takmíl تکمیل)

ابوالبشر (ع - مذ)

ABUL-BASHAR अबुल बशर

मनु (Manu मनु) आदम (Ádam آدم)

अबुजद (ع - مذ)

AB O-JAD अबोजद

पूर्वज (Púrvaj پوروچ) बाप दादे
(Báp-dáde باب دادے)

IBHÁM इब्हाम (ع - مذ) اہام

1. अंगुष्ठ (Angusht انگشت)
(Angútha انگوٹھا)
2. अस्पष्टता (Aspashtata اسپشتتا)
गुंजलक (Gunjlak گنجلک)

ABYAZ अब्यज़ (ع - ص) بیض

श्वेत (Shet श्वेत) सित (Sit सित)
सफ़ेद (Safed سفید)

ATÁLÍQ अतालीक (ع - त) اتالیق

शिष्टा-
शिक्षक (Shikchhak शिक्षक)
शिष्टाचार (Shishtáchár शिष्टाचार)
सिखाने वाला (Sikháne vála सिखाने والا)

IT, TIBÁA इत्तिवाअ (ع - مذ) اتباع

अनुकरण (Anu karan अनुकरण)
अनुसरण (Anu saran अनुसरण)
पैरवी (Pairavi پیروی)

IT, TIHÁD इत्तिहाद (ع - مذ) اتحاد

1. एकता (Ekata ایکتا)
(Ittifáq اتفاق)
2. मैत्री (Maittri मैत्री)
दोस्ती (Dosti دوستی)
मेल जोल (Meljol मेल जोल)
(Mejlol मिल जोल)

IJÁBAT इजाबत (ع - مٹ)

1. स्वीकृति (Swikriti) (سوئی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (منظوری)
2. शौच (Shauch) (شوچ) पाखाना
(Pákhána) (پاخانه)

IJÁRÁ इजारा (ع - مڈ)

1. अधिकार (Adhikár) (ادھیکار) हक
(Haq) (حق)
2. एकाधिकार (Ekádhikár) (ایکا دھیکار)
ठेका (Theka) (تھیکا)

IJAZÁT इजाज़त (ع - مٹ)

1. अनुमति (Anumati) (انومتی) रज़ा-
मन्दी (Razámandi) (رضامندی)
2. आज्ञा (Aggya) (آگیا) हुकम (Hukm)
(حكم)
3. स्वीकृति (Swikriti) (سوئی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (منظوری)

اجازت نامه (ع - مڈ)

IJÁZAT-NÁMA इजाज़त नामा

अनुमति पत्र (Aaumati pattr) (انومتی)
आज्ञा पत्र (Ággya pattr) (آگیا پتر)

اجتماع (ع - مڈ)

IJTIMÁA इज्तिमाअ

1. सम्मेलन (Sammelan) (سم میلن)
गोष्ठी (Goshthí) (گوشتهی)
2. जमाव (Jamáo) (جماؤ) भीड़ (Bhír)
(بھیر)
3. अधिवेशन (Adhiveshan) (ادھی ویشن)
इजलास (Ijlás) (ایجلس)

IT, TIHÁM इत्तिहाम (ع - مڈ)

दोष (Dosh) (دوش) अपराध (Aprádh)
(الانچه) लांछन (Lánchhan) (ایرادھ)
तुहमत (Tuhmat) (تھمت)

ASÁSA असासा (ع - مڈ)

1. संपत्ति (Sampatti) (سمپتی) धन
दौलत (Dhan-daulat) (دھن دولت)
2. सामग्री (Sámaggri) (سامگری)
सामान (Sámán) (سامان)

ISBÁT इस्बात (ع - مڈ)

प्रमाणित करना (Pramánit karna)
साबित करना (Sábit Karna) (ثابت کرنا)

ASAR असर (ع - مڈ)

1. प्रभाव (Prabháo) (پرہاؤ) (Prabháo)
2. चिह्न (Chinh) (چنھ) निशान (Nishán)
(نشان)
3. गुण (Gun) (گن) खासियत (Khási-
yat) (خاصیت)

اثر انداز (ع - ص)

ASAR-ANDÁZ असर अन्दाज़

प्रभावकारी (Prabháo kári) (پرہا وکاری)
असर डालने वाला (Asar dálne vála)
(اثر ڈالنے والا)

اثر پذیر (ع - ص)

ASAR-PIZÍR असर पिज़ीर

प्रभावित होने वाला (Prabhávit-hone-
vála) (پرہاوت ہونے والا)

ASNA अस्ना (ع - ص)

मध्य (Maddhya) (مدھیہ) बीच (Bích)
(بیچ)

IJ-LÁS इज्लास (ع - مذ) اجلاس

1. अधिवेशन (Adhi voshan ادھی سبھا (Sabhá) ویشن)
2. न्यायालय (Nyá, yá, lai نیہا یالے) کچہری (Kachahri)

AJLÁF अजलाफ (ع - مذ) اجلاف

- جلف کی جمع ہے لیکن اس کا واحد مستعمل نہیں ہے
- अधम लोग (Adham log ادھم لوگ) کمینے (Kamine)

IJ,MÁA इज्माअ (ع - مذ) اجماع

1. एकत्रित होना (Ekattrit hona) जमा होना (ایکت، تروت ہونا) (Jamá honá جمع ہونا)
2. किसी बात पर सब का सम्मत होना (Kisi bát par sab ká sammat hona کسی بات پر سب کا سم مت ہونا)

IJMÁL इज्माल (ع - مذ) اجمال

- सन्क्षेप (Sanckhop (سن چھپ (سن خلاصہ) (Khulása) खुलासा

AJ,NABI अजुनबी (ع - ص) اجنبی

- अपरिचित (Aparichit (اپری چت (انگ گیات (Ag.gyát) अन जान (An, ján (ان جان)

AJVAF अज् वफ (ع - ص) اجوف

- सुषिर (Sushir (سوشیر (Polá) पोला

AJ HAL अज् हल (ع - ص) اجہل

- निपट मूर्ख (Nipat mûrkh نیپٹ مورخ) (Mûrḥ-tam) मूर्हतम (مورخہ تم)

IJTINÁB इज्तिनाब (ع - مذ) اجتناب

1. विरक्ति (Virakti (ورکتی) बचाव (Bacháo) परहेज (پرهیز (Parhez)
2. घृणा (Ghrina (گھرنا) नफरत (Nafrat (نفرت)

AJR अजर (ع - مذ) اجر

1. प्रतिकार (pratikár (پرتی کار) बदला (Badla) (फल (phal) (پھل)
2. पुण्य (pun,nya (پن نیہ) (ثواب (Saváb)

IJRA इज्रा (ع - مذ) اجرا

- संचालन (Sanchálan (سن چالان) अनुष्ठान (Anush,thán) (انش تھان) प्रारंभ (prá,ram,bh (پرا دم) शुरूआत (Shurúát) (شروعات)

AJRÁM अज्राम (ع - مذ) اجرام

- जम بمعنى جسم کی جمع
1. आकाश संबंधी पदार्थ (Akásh sam-bandhi padárth) (आकाश सम बंधी (पदार्थ)

UJRAT उज्रत (ع - مٹ) اجرت

- भृति (Bhriti (بھرتی) निष्कय (Nish,krai) (निष्करीه) पारिश्रमिक (párish,shramik) (پاروش شرمک) (मजदूरी (Mazdúri) (مزدوری)

AJAL अजल (ع - مٹ) اجل

1. समय (Sumai (سے) काल (Kál) (وقت (Vaqt) (کال)
2. मरण (Maran (مرن) निधन (Nidhan) (موت) मौत (Mu ut)

EHTISHÁM اھتیشام (ع۔ مذ) احتشام

वैभव (Vai,bhav) ऐश्वर्य

(Ai,shwar,rya) (ایشوریہ) شان

शौकत (Shán Shaukat) (شان شوکت)

EHTIQÁN اھتیکان (ع۔ مذ) احتقان

वस्तिक्रिया (Vasti kriya) (وستی کریا)

हुक्ना (Huqna) (حقنہ)

EHTILÁM اھتیلام (ع۔ مذ) احتلام

स्वप्न दोष (Swapn dosh) (سوپن دوش)

ख़वाब (Khwáb) (خواب)

EHTIMÁL اھتیمال (ع۔ مذ) احتمال

संदेह (San,doh) (سن دیہ) आशंका

(Áhsanká) (اشنکا) शक (Shak) (شک)

EHTIYÁJ اھتیاج (ع۔ مٹ) احتیاج

आवश्यकता (Ávash,shyakata) (آوش)

आकांक्षा (Ákánk,chkhá) (اشیکھا)

ज़रूरत (Zarúrat) (آگانک چھا)

EHTIYÁT اھتیاٹ (ع۔ مٹ) احتیاط

1. सावधानी (Sáodhání) (ساو دھانی)

सतर्कता (Satarkata) (سترکاتا)

होशियारी (Hoshyári) (ھوشیاری)

2. सुरक्षा (Surak,chkhá) (سورک چھا)

रख वाली (Rakhváli) (رکھوالی)

AHAD اھد (ع۔ مذ) احد

एक (Ek) (ایک) अकेला (Akelá)

(ادوتیہ) (Ad,dwitiya) (अद्वितीय) (اکھلا)

EHRÁQ اھراق (ع۔ مذ) اھراق

1. जारण (Járan) (جارن) दाहन

(dáhan) (داهن) जलाना (Jalána) (جلانا)

AJÍR اَجیر (ع۔ مذ) اَجیر

श्रमिक (Shramik) (شرمک)

मज़दूर (Mazdúr) (مزدور)

EHTIBÁS اھتیباس (ع۔ مذ) احتباس

बंद होना (Band hona) (بند ہونا)

रुकना (Rukná) (رکنا)

احتجاج (ع۔ مذ)

EHTIJÁJ اھتیجاج

किसी अनुचित बात पर असंतोष प्रकट

करना (Kisi anuchit bát par ásantosh

prakat karná) کسی انوچت بات

विरुद्ध वाक्य (Virudh,dh vákya) (ویردھ واکیہ)

(Virudh,dh vákya) (ویردھ واکیہ)

EHTIRÁZ اھتیراز (ع۔ مذ) اھتیراز

पार्थक्य (Párthak,kya) (پار تھکیہ)

बचना (Bachná) (بچنا) अलग रहना

(Alag rahná) (الگ رہنا)

EHTIRÁQ اھتیراق (ع۔ مذ) اھتیراق

दाह (Dáh) (داهن) (Dahan) (دھن)

जलना (Jalna) (جلنا)

EH,TIRÁM اھتیرام (ع۔ مذ) اھتیرام

सम्मान (Sam,mán) (سم مان)

सत्कार (Sat,kár) (ست کار) इज़्ज़त

(عزت) (Izzat)

EH,TISÁB اھتساب (ع۔ مذ) اھتساب

1. निरीक्षण (Niríkehhan) (نیریکھن)

जांच (Jáneh) (جانچ)

2. गणना (Gan na) (گننا) शुमार

(شمار) (Shumár)

AHMAR अहमर (احمر - ع - ص)
अरुण (Arun (ارون) रक्त (Rak,t (رکت)
लाल (Lál (لال)

AHMAQ अहमक (احق - ع - مذ)
अत्यंत मूर्ख (At,tyant múrkh
(निबुद्धि (Nir budh
dhi (मूर्ख (مورخ) (نر بد دخی)

AHVÁL अहवाल (अحوال - ع - مذ)
حال की جمع

समाचार (Samáchár (समाचार
(वृत्तान्त (Vrittánt (वृत्तान्त)

AHVAL अहवाल (अحوال - ع - ص)
वह जिसे एक चीज़ की दो चीज़ें दिखाई
पड़ें (Voh jiso ek chíz ki do chízen
dikhái parén (وہ جسے ایک چیز کی
दो چیزیں دکھائی پڑیں
भेंगा (Bhenga (بھینگا)

EHYÁ एहया (احيا - ع - مذ)
जीवित करना (Jívit karna (جیویت کرنا)
जिलाना (Jiláná (جلانا)

EHYÁNAN एहयानन (احياناً - ع - مذ)
कदाचित् (Kadá chít (کداچیت)
कभी कभी (Kabhi kabhi (کبھی कबھی)
भूले चूके (Bhúle chúke (بھولے چوکے)

AKHBÁR अखबार (اخبار - ع - مذ)
खबर की جمع

1. समाचार (Samáchár (समाचार खबरें
(Khubren (खबरیں)
2. समाचार पत्र (Samáchár pattr
(अखबार (Akhbár (समाचार पत्र
(اخبار)

2. भस्मी करण (bhasmí karan
(भस्मी करण) फूंकना (Phúnkna
(फूंकना)

EHSÁS एहसास (احساس - ع - مذ)
चेतना (Chotana (चितना
(Anubhav (अनुभव)

EHSÁN एहसान (احسان - ع - مذ)
उपकार (Upkár (أپ کار) भलाई
(bhalái (بهلائی)

احسان مند (ع - ف - مذ)

EHSÁN-MAND एहसानमन्द
कृतज्ञ (Kritaggya (کرتگ گیہ) आभारी
(Ábhári (آبهاری) ममनून (Mam nún
(ممنون)

AHSAN अहसन (احسن - ع - ص)
उत्तम (Uut,tam (أتم सुंदर
(Sundar (سندر)

AHQAR अहकर (احقر - ع - ص)
बहुत छोटा (bahut-chhota (بہت
(तेज च) (Tuch-chh (توچھ) (چھوٹا)
(اس لفظ का استعمال بڑے آدمی
انکسار سے اپنے لئے کرتے ہیں)

AHMAD अहमद (احمد - ع - مذ)

1 बहु प्रशंसित (Bahu prashansit
(बहु प्रशंसित)

2 हजरत मुहम्मद साहब का नाम
(Hazrat Mohammad Suhib ka nám
(حضرت محمد صاحب کا نام)

2. हृदयकंपन (Hridai Kampan
(هردے کمپن) दिल धड़कना
(Dil dharakna) دل دھوکنا

IKHTILÁT इख्तिलात (ع - مذ)

1. अनुराग (Anurág) (انوراک) प्रेम
(Pre) (پريم) मेल जोल (Mel jol
(ميل جول)
2. समागम (Samágm) (سماگم) सहचत
(Suhbat) صحبت

IKHTILÁF इख्तिलाफ (ع - مذ)

1. भिन्नता (Bhinnata) (بھن ننا)
अनेकता (Anekata) (انیکتا) फर्क
(Farq) (فوق)
2. शत्रुता (Shattruta) (شترونا) रिपुता
(Reputa) (رپوتا) दुश्मनी (Dushmani
(دشمنی)
3. विरोध (Virodh) (وړودھ) प्रतिकूलता
(Prati kúlata) (پرتی کولنا) मुखाल-
फत (Mukhálafat) (مخالفت)

اختلال (ع - مذ)

IKHTILÁL इख्तिलाल

- विघ्न (Vigh,n) (وگھن) बाधा (Bádha
(خرابی) खराबी (Kharábi) (بادھا)

اختلال دماغ (ع - مذ)

IKHTILÁL-E-DIMÁGH इख्तिलाले दिमाग

- उन्माद (Unmád) (ان ماد) पागलपन
(Págal pan) (پاگل پن)

IKHTIYÁR इख्तियार (ع - مذ)

1. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهيه)
शक्ति (Shakti) (شکتی) ज़ोर (Zor
(زور)

नویس (ع - مذ)

- AKHBÁR-NAVÍS अख्बार नवीस
पत्रकार (Pattr-kár) (پترکار)

IKHTITÁM इख्तिताम (ع - مذ)

1. समाप्ति (Samápti) (سماپتی) खति
(Khátima) (خاتمه)
2. पूर्ति (Púr,ti) (پورتی) तक्म
(Takmil) (تکمیل)
3. अंत (An,t) (انت) अखीर (Ak
(الخیر)

AKHTAR अखतर (म - फ)

- उड्ड (U,du) (ادو) तारक (Tá,rak) (تارک)
नक्षत्र (Nakshat,tr) (نکستار) सितारा
(Sitára) (ستاره)

अ (ع - म)

IKHTIRÁ,A इख्तिराअ

- नई बात निकालना (Na,i bát nikál
(नई बात निकालना) आविष्कार (Áv sh
(آوش کار)

IKHTISÁR इख्तिसार (म - ع)

- सन्क्षेप (Sanchhep) (سچھپ)
इज्माल (Ijmál) (اجمال)

ماص (ع - مذ)

IKHTISÁS इख्तिसास

- विशेषता (Vishoshata) (ویشھستا) अ
धारणता (Asádháranata) (ادھارننا)
खुसूसियत (Khusúsiyat) (خصوصیت)

IKHTILÁJ इख्तिलाज (म - ع)

1. कंपन (Kampan) (کمپن) कांप
(Kánpna) (کانپنا)

AKHÍR آخر (ع - ص) آخری (آخر, Ākhir) آخیر (Ant انت)

ADÁ آدا (ع - مٹ) آدا

1. चुकता (Chukta چکنا) बेबाक (Be, báq بے باقی)
2. हाव भाव (Háo bháo هاو بهاو) नखरा (Nakhrá نخره)
3. वर्णन (Varnan وزن) बयान (Bayán بیان)

IDÁRA इदारा (ع - مذ) اداره

1. परिषद (Parishad پری شد) संस्था (Sans,tha سندس تھا) मंडली (Mandalí منڈلی) सभा (Sabhá سبھا) अनजुमन (Anjuman انجمن)
2. संगदक मंडली (Sampádak mandali سپیادک منڈلی)

ADA-KÁR आदाकार (ع - ف) اداکار अभिनेता (Abhineta ابھی نیٹا) ऐक्टर (Actor ایکٹر)

ADAB आदब (ع - مذ) ادب

1. सभ्यता (Sabh,bhyata سبھ بھیتا) शिष्टाचार (Shishtáchár ششٹا چار) तमिज़ (Tamíz تمیز) साहित्य (Sáhit,tya ساهت تیہ) लिटरेचर (Literature لٹریچر)
3. सम्मान (Sammán سم مان) इज्जत (Izzat عزت)

IDBÁR इद्बार (ع - مذ) ادبار

1. हतभाग्यता (Hatbhágyata هت بهاگیتا) दुर्दशा (Dur,dasha دردشا) बद किस्मती (Bad,qismati بد قسمتی)

2. सत्ता (Satta ست ता) प्रभुत्व (Pra-bhut,twa پر بهت تو) हुकूमत (Hukúmat حکومت)

3. अधिकार (Adhikár ادھی کار) स्वत्व (Swat,twa سوت تو) हक (Haq حق)

AKH,Z अखज (ع - مذ) اخذ

1. ग्रहण (Grahan گرهن) लेना (Lena لینا)
2. प्राप्ति (prápti پرواپتی) पाना (Pána پانا)

IKHRÁJ इख्राज (ع - مذ) اخراج निष्कासन (Nish kásan نهس کاسن) निकालना (Nikálná نکالنا) बाहर करना (Báhar karna باهر کرنا)

IKHFÁ इख्फा (ع - مذ) اخفا गोपन (Gopan گوپن) गुप्ति (Gupti چھپاؤ) छिपाव (Chhipáo) दुराव (Duráo) (دراو)

AKHGAR अख्गर (ع - ف) अखگر اسफهنگ (Isphuling) अग्नि कण (Agni kan اگنی کن) चिंगारी (Chingári چنگاری)

IKHLÁS इख्लास (ع - مذ) اخلاص 1. निःस्वार्थता (Nis,swarthata نس خلوص (Khlús) (سوارتھتا) 2. मैत्री (Mait,tri میت تری) دوستी (Dosti دوستی)

AKHLÁQ अख्लाक (ع - مذ) اخلاق सद्व्यवहार (Sadvyavhár सद्वیوهار) सदाचार (Sadáchár सदाचार) खुश (Khush खुश) खुल्की (Khush khulqi خوش خلقی)

AZĪYAT अजीयत (ع - مٹ) اذیت

1. यातना (Yátaná याना) पीडा
(Pírā पीरा) अज्ञाब (Azáb عذاب)
2. क्लेश (Klesh क्लेश) कष्ट
(Kasht कश्ट) तकलीف (Taklíf تکلیف)

IRÁDAT इरादत (ع - مٹ) ارادت

1. श्रद्धा (Shrid,dhá श्रद्धा) आस्था
(Ás,thá آس تھا) एतिकाद (Etiqád اعتقاد)
2. विश्वास (Vish,shwás विश्वास) यकीन
(Pratítí प्रतिष्ठी) (Yaqín یقین)

IRÁDA इरादे (ع - مٹ) اراده

1. संकल्प (Sankalp संकल्प) निश्चय
(Nish,chai निश्चय) अहद (Ahd عہد)
2. विचार (Vichár विचार) खयाल
(Khayál خیال)

ARÁZÍ अराज़ी (ع - مٹ) اراضی
ارض کی جمع ہے

1. भूमि (Bhumi भूमि) जमीन
(Zamín زمین)
2. खेत (Khet क्षेत्र) काश्त (Kásht کاشت)

ARÁKÍN अराकीन (ع - مٹ) اراکین
رکن کی جمع الجمع ہے دیکھو 'رکن'.

ARBÁB अरबाब (ع - مٹ) ارباب
رب کی جمع

IDKHÁL इदखाल (ع - مٹ) ادخال

प्रवेश (Pravesh پرویش) दाखिला
(Dákhila داخلہ)

IDRÁK इद्राक (ع - मٹ) ادراك

1. बोध (Bodh बोध) ज्ञान (Gyán ज्ञान)
(Tamíz तमीज़) तमीज़
2. बुद्धि (Bud, dhi बुद्धि) अकल
(Aql عقل)

ADAQ अदक (ع - ص) ادق

दुर्बोध (Dur bodh दुर्बोध) कठिन
(Dur,ge,ya दुर्गہ) (Kathin کٹین)

AD,NÁ अदना (ع - ص) ادنی

तुच्छ (Tuch,ehh तुच्छ) अधम
(Adham अधम) पामर (Pámar پامر)
नीच (Nich نیچ)

ADÍB अदीब (ع - मٹ) ادیب

साहित्यकार (Sáhittya kár साहितیہ کار)
साहित्य सेवी (Sáhittya sevi साहितیہ سےوی)
कलाकार (Kala kár कला کار)
फनकार (Fan kár فن کار)

IZ,N इज़न (ع - मٹ) اذن

1. आज्ञा (Ág, gyá आज्ञा) इजाज़त
(Ijázat اجازت)
2. निर्देश (Nir,desh निर्देश) हुक्म
(Hukm حکم)

UZN उज़न (ع - मٹ) اذن

कर्ण (Karn कर्ण) कान (Kán کان)

उच्चता (Uch, chata) उ'चाई (اوج چتا)
(Unchá,i) (اونچائی)

IRTIQÁ इर्तिका (ع - مذ) ارتقا
उत्थति (Un,nati) उत्थान (ان نثي)
(Út,thán) (ات تھان) प्रगति (Pragati)
(तरक्की) (Tarqqi) (ترقی) (پرگتی)

IRTIKÁB इर्तिक़ाब (ع - مذ) ارتکاب
पाप या अपराध करना (Páp ya aprádh
karná) (پاپ یا اپرادھ کرنا)
ارجمند (ف - ص)

ARJ, MAND अर्जमन्द
प्रतिष्ठित (Pratish,thit) (پریش تھت)
सम्मानित. (Sam,mánit) (سممانیت)

URDÚ उर्दू (म - मथ) اردو
1. छावनी (Chháoní) (چھاوئی) सेना
वास (Senávás) (سینا واس)
2. उर्दू भाषा (Urdú bhásha) (اردو بھاشا)

AR,ZAL अर्ज़ल (ع - ص) اذّل
अधम (Adham) (ادھم) गमर (Pámar
दुष्प्रकृति (Dush pra kriti) (दुष्प्रकृति)
नक (Nik,krisht) (निकृष्ट) (प्रकृति)
(कमिना) (Kamíná) (कमिना)

ARZÁN अर्ज़ान (ف - ص) ارزان
अल्प मूल्य (Alp mulya) (الپ مولیہ)
सस्ता (Sastá) (سستا)

IRSÁL इर्साल (ع - مذ) ارسال
प्रेषण (Preshan) (پرے شن) भेजना
(Bhejná) (بھیجنا)

स्वामी (Swámi) (سوامی) मालिक
(Málik) (مالک)

یہ لفظ ہمیشہ مرکب ہو کر ابتداء میں
آتا ہے اور 'والے' کے معنی دیتا ہے
جیسے 'ارباب شوق' (شوق والے)
ارباب سخن (ع - مذ)

ARBÁB-E SUKHAN अर्बावे सुखान
कविगण (Kavi gan) (کوی گن) शाहर
लोग (Sháir log) (شاعر لوگ)
ارباب نشاط (ع - مذ)

ARBÁB E-NISHÁT अर्बावे निशात
गाने नाचने वाले (Gáno náchne vále)
गाने नाचने वाले

IRTIBÁT इर्तिबात (ع - مذ) ارتباط
प्रेम (Prem) (प्रेम) मित्रता (Mittrata)
(मेल जोल) (Mel jol) (میل جول)

IRTIHÁL इर्तिहाल (ع - مذ) ارتحال
अंतिम यात्रा (Antim yat,tra) (انتم یا ترا)
मृत्यु (Mrittyu) (मृति) निधन (Nidhan)
(मौत) (Maut) (موت)

IRTIDÁD इर्तिदाद (ع - مذ) ارتداد
धर्म से फिर जाना (Dharm se phirjáná)
धर्म परिवर्तन (धर्म से पھر جانا)
(Dharm parivartan) (دھرم پری ورتن)

IRTI, ÁSHI इर्तिआश (ع - مذ) ارتعاش
कंपन (Kampan) (کمپن)

थरथराहट (Thartharáhat) (تھرتھراھٹ)

IRTIFÁA इर्तिकाअ (ع - مذ) ارتفاع
(استنگنا) (Ut,tungata) (उत्तंगता)

IRAM یرم (ع - مت)

1. شہاد بادشاہ کا بنا یا ہوا
کرتیم سوارگ (Shaddād bādshāh kā
banāya hua kritrim swarg شہاد
بادشاہ کا بنا یا ہوا کرتیم سوارگ)
2. سوارگ (Swarg سوارگ) سurlوک
(Surlok سurlوک) بیدیشٹ (Bihisht
بہشت)

AR,MÁN یرمان (ت - مذ)

- لالسا (Lálasá لالسا) ابرملاپا
(Abhilásha ابرملاپا) آکاںدا
(Ákánk,ehhá آکاںدا) خواہش
(Khálish خواہش)

ارمغان (ف - مذ)

ARMA (U) GHÁN یرم (م) گا
وپہار (Uphár وپہار) وپایان
(Upáyan وپایان) مہٹ (Bhont مہٹ)
توہفا (Tuhfa توہفا)

AZ-KHUD یرخود (ف - ص)

سوات: (Swatah سوات) اپنے آپ
(Apne áp اپنے آپ)

از خود رفتہ (ف - ص)

AZ-KHUD-RAFTA یرخود رافتا
ونمت (Unmatt ونامت) اچیت
(Achet اچیت) بوسودھ (Bo sudh بوسودھ)

از سرنو (ف - ص)

AZ-SAR-E-NAU یرسارے
پون: (Punah پونہ) نیر سے
(Na,e sīre سے سے)

IRSHÁD یرشاد (ع - مذ)

1. آدیش (Ádesh آدیش) آراجا
(Ág,gyá آگ گیا) حکم (Hukm
حکم)
2. کتھن (Kathan کتھن) کھنا
(Kahna کھنا)

AR,SHAD یرشد (ع - ص)

پہنچا (Pahunchá huá پہنچا)
نیپون (Nipun نیپون) دیکھت
(Díkehhit دیکھت)

AR,Z یرض (ع - مت)

1. پرتھی (Pritth,vi پرتھی) مدینی
(Medíní مدینی) کورائز (Kurai-
arz کورائز)
2. بھومی (Bhúmi بھومی) زمین
(Zamín زمین)
3. استھان (Isthán استھان) جگہ
(Jagah جگہ)

ارغوانی (ف - ص)

ARGHAVÁNÍ یرغوانی

رکت (Rak,t رکت) لال (Lál لال)

ARFA یرف (ع - ص)

وتنگ (Ut,tung وتنگ) بہت اونچا
(Bahut úncha بہت اونچا)

IRQÁM یرقام (ع - مذ)

لیکھن (Lokhan لیکھن) لکھنا
(Likhna لکھنا)

ARKÁN یرکان (ع - مذ)

رکن کی جمع دیکھو رکن

پلنیاں (Patniyān) ستریاں (Istriyān)

AZ, DAR از در (ف - مذ) از در
 از جگر (Ajgar) از دھا (Azdeha)
 (اڈھا)

AZDAHÁ از دھا (ف - مذ) از دھا
 بھوت بڑا ساپ (Bahut bara sánp)
 (اجگر) از جگر (Ajgar) بہت بڑا ساپ

ASÁTIZA اساتذہ (ع - مذ) اساتذہ
 شیکھگان (Shikchhak-gan) شیکھگان

ASÁS اساس (ع - مٹ) اساس

1. مूल (Múl) نیو (Ni, u) نیو
2. आधार (Ádhár) بونیاد (Buniyád) بونیاد

ASÁMÍ اسامی (ع - مٹ) اسامی

1. प्रजा (Praja) رایت (Raiyat) رایت
2. कृषक (Krishak) کیشان (Kisán) کیشان
3. ब्योहारी (Beuhári) بیوہاری
4. नौकरी (Naukarí) پد (Pad) پد

AS, BÁB اسباب (ع - مذ) اسباب

1. سبب کی جمع دیکھو 'سبب'
2. उपकरण (Up, karan) سامان (Sámán) سامان

ASP اسپ (ف - مذ) اسپ
 اش شو (Ash, shwa) اش شو

از کار رفتہ (ف - ص)

AZ-KÁR-RAFTA از کار رفتا

نپنسک (Napunsak) کلہب (Klib) کلہب
 (Hijra) ہجرا

IZÁLA ازالہ (ع - مذ) ازالہ

نیراکرہ (Nirákaren) نیراکرہ
 (Niváran) دور کرنا (Dúr karna)
 (Hatána) ہٹانا

IZDIHÁM ازدحام (ع - مذ) ازدحام

جن سموہ (Jan samúh) جن سموہ
 (Bhír) بھیر

از دواج (ع - مذ)

IZ, DIVÁJ از دیواج

وواہ (Viváh) وواہ
 (Pánuig, grahan) وواہ
 (Byáh) وواہ

IZDIYÁD از دیاد (ع - مذ) از دیاد

ادھکاتا (Adhikata) ادھکاتا
 (Bábul, lya) زیادتی (Ziyádati)
 زیادتی

AZAL از ل (ع - مذ) از ل

انادی کال (Anádi, kál) انادی کال
 (Srishti kál) سرشتی کال
 (Vohsamai jab srishti ki rachna hui)
 (وہ سے جب سرشتی کی رچنا ہوئی)

AZVÁJ ازواج (ع - مٹ) ازواج

زوج کی جمع ہے لیکن بیویوں کے
 معنی میں مستعمل ہے

2. प्राप्त करने की इच्छा करना
(Prápt kárne kí ich ehha karna
پراپت کرنے کی اچھا کرنا)

استحصا ل بالجبر (ع - مذ)

IS,TEHSÁL-BILJAB,R ইস্তেহسال
বিল্ জব্র

अपहरण (Ap,haran अप हरन)

बलात् प्राप्ति (Balátprápti बलात्प्राप्ति)

ज़बरदस्ती छीनना (Zubar dasti chhínna

زبردستی چھیننا)

استحقاق (ع - مذ)

IS,TEH QÁQ ইস্তেহকাক

1. अधिकार (Adhikár ادھیکار) स्वत्व
(Swat,twa سوات تو) हक (Haq
حق)

2. पात्रता (Pat,tratá पात्रता) योग्यता
(Yog,gyata योग्यता) काबिलीयत
(Qábiliyat قابلیت)

استحکام (ع - مذ)

IS,TEHKÁM ইস্তেহکام

1. दृढ़ता (Driḥhata درڑھتا) पुष्टता
(Push tatá پشتتا) मज्जूती
(Mazbúti مضبوطی)
2. स्थायित्व (Isthá,it,twa اس تھایت
نقیہ تا) नित्यता (Nit,tyata
نیتالی) मुस्तकिली (Mustaqili
مستقلی)

استخراج (ع - مذ)

IS,TIKH,RÁJ इस् तिख् राज

निष्कासन (Nish kásan نیشکاسن)

निकालना (Nikálana نکالنا)

(Tu,rang ترنگ) हय (Hai هے) वाजी
(Váji واجی) घोड़ा (Ghora گھوڑا)

USTÁD उस्ताद (مذ - مذ)

शिक्षक (Shikshhak شیکھک)

अध्यापक (Ad,dhyápak اد،دھیاپک)

गुरु (Guru گورو)

USTÁZ उस्ताज़ (مذ - مذ)

دیکھو 'استاد'

استبداد (ع - مذ)

IS,TIB,DÁD इस्तिवाद

अन्याय (An,nyá,i ان نیا) अत्याचार

(At,tyá,chár اتتیاچار) अनौति

(A,níti انیتی) जुल्म (Zulm ظلم)

IS,TITÁR इस्तितार (مذ - مذ)

गोपन (Gopan گوپن) छिपाना (Chhi-

pána چھپانا)

IS,TIS,NÁ इस्तिस्ना (مذ - مذ)

अपवाद (Apvád اپواد) अनिबन्धन

(Ani bandhan انی بندھن)

استجابات (ع - مذ)

ISTIJÁBAT इस्तिजाबत

स्वीकृति (Swikriti سوئی کرتی) मंजूरी

(Manzúri منظور)

استحصا ل (ع - مذ)

IS,TEHSÁL ইস্তেহسال

1. प्राप्त करना (Prápt karna پراپت کرنا)

ka. auzár کا اوزار (بال موندنے)

لُہر (Chhur لہجہ)

IS, TIS, QÁ इस्तिस्का (ع - مذ) استسقا

1. पानी मांगना (Páni mángna पानी مانگना)

2. जलोदर (Jalodar जलधर (जलन्धर (Jalandhar)

استصواب (ع - مذ)

IS, TIS, VÁB इस्तिस्वाव

सम्मति (Sam, mati सममति परामर्श (Parámāmarsh)

استصواب رائے (ع - مذ)

ISTISVÁB-E-RÁI इस्तिस्वावे राय

मत याचना (Mat yáchana मत याचना)

वोटलेना (Vote lena वोट लेना)

استطاعت (ع - مذ)

IS, TI, TÁ, AT इस्तिता अत

1. सामर्थ्य (Sámārthya सामर्थ्य) ताकत (Shakti शक्ति) (Táqat طاقت)

2. क्षमता (Chhamata क्षमता) योग्यता (Yog, gyata योग्यता) अहलियत (Ahliyat اهلیت)

استعاره (ع - مذ)

IS, TI, ÁRA इस्ति आरा

1. रूपक (Rúpak रूपक)

2. लक्षणा (Lakchhana लक्षणा)

استعانت (ع - مذ)

IS, TI, ÁNAT इस्ति आनत

استخفاف (ع - مذ)

IS, TIKH FÁF इस्तिखफाफ

अनादर (Anádar अनادر) तिरस्कार

(Tiraskár तिरस्कार) अपमान (Apmán

(Náqadri नाकद्री) (अपमान)

استخوان (ف - مذ)

US, TU, KHÁN उस्तुखान

अस्थि (As, thi अस्थि) हड्डी (Haddi हड्डी)

IS, TID, Á इस्तिदया (ع - مذ) استدعا

प्रार्थना (Prár, thaná प्रार्थना) निवेदन

(Nivedan निवेदन) अनुरोध (Anu, rodh

(Vinai विनय) गुज़ारिश (Guzárish

गुज़ारिश)

استدلال (ع - مذ)

ISTIDLÁL इसतिदलाल

1. प्रमाणित करना (Pramánit karna

साबित करना (Sábit karna साबित करना)

2. तर्क (Tark तर्क) दलील (Dalíl

प्रमाण (Pramán प्रमाण) (दलील)

सुबूत (Subút सुबूत)

استراحت (ع - مذ)

ISTIRÁHAT इसतिराहत

विश्राम (Vish, shrám विश्राम)

विश्रांति (Vish, Shránti विश्रांति)

आराम (Árám आराम)

US, TURA उस्तुरा (ع - مذ) ستره

बाल मंडूने का औजार (Bál mūdne

استغراق (ع - مذ)

IS, TI, GHRAQ इस्तिग्राक

तल्लीनता (Tallinata तल लीन ता)
तन्मयता (Tamnaita तन मे ता) लितता
(Liptata लिपता) निमग्नता (Nimag-
nata नसगता) महवियत (Mahviyat
महवियत)

ISTIGHNA इस्तिगना (ع - مذ)

निसृष्टता (Nisprihta नस प्रिहता)
अनीहा (Anihu अनी हा) बेनियाज़ी
(Be niyází बेनियाज़ी)

ISTIFADA इस्तिफादा (ع - مذ)

लाभ उठाना (Lábh uthána लाभ
उठाना) विद्या आदि का लाभ (Viddya
ádi ka lábh वीडिया आदि का लाभ)

استفراغ (ع - مذ)

IS, TIF, RÁGH इस्तिफ्राग

उद्गार (Udgár उद्गार) वमन (Vaman
वमन) कै (Qai कै)

استفسار (ع - مذ)

IS, TIF, SÁR इस्तिफ़सार

प्रश्न (Prish,n प्रश्न) पूछना (Pú-
chhna पूछना)

استفهام (ع - مذ)

IS, TIF, HÁM इस्तिफ़हाम

जिज्ञासा (Jiggyása जग गिज्ञासा) प्रश्न
(Prish,n प्रश्न) पूछना (Púchhna
पूछना)

सहायता (Saháyatá सहायता) मदद
(Madad मदद)

IS, TEJÁB इस्तेजाब (ع - مذ)

आश्चर्य (Áshcharya आश्चर्य) विस्मय
(Vis, mai विस मै) अचंभा (Acham-
bha अचंभा) तअज्जुब (Ta, ajjub
तअज्जुब)

ISTEDÁD इस्तेदाद (ع - مذ)

1. पात्रता (Pátrata पात्रता) योग्यता
(Yog, gyata योग ग्यता) काबिलीयत (Qábi-
liyat काबिलियत)
2. पांडित्य (Pándittya पान्दित्य)
विद्वत्ता (Vid, dwat, ta विद्वत्ता ता)
इलमियत (Ilmiyat इलमियत)

ISTEFÁ इस्तेफा (ع - مذ)

1. त्यागना (Tyágna त्यागना)
(Chhorna च्छोर्ना)
2. त्यागपत्र (Tyágpattr त्यागपत्र)
इस्तेफा (Istéfa इस्तेफा)

ISTEMÁL इस्तेमाल (ع - مذ)

प्रयोग (Prayog प्रयोग) व्यवहार
(Vyavhár व्यवहार) काम में लाना
(Kám men lána काम में लाना)
استغاثه (ع - مذ)

IS, TI, GHÁSA इस्तिग़ासा

1. वाद (Vad वाद) नालिश (Nálish
नालिश)
2. अभियोग पत्र (Abhiyog, pattr
अभियोग पत्र) परिवाद पत्र
(Parivád, pattr परिवाद पत्र)

استکراه (ع - مذ)

IS, TIK, RÁH इस्तिकراه

घृणा (Ghrina گھونا) नफ़रत (Nafrat نفرت)

استماع (ع - مذ)

IS, TI, MÁA इस्तिमाअ

श्रवन (Shravan شروان) सुनना (Sunna سنا)

استمرار (ع - مذ)

IS, TIM, RÁR इस्तिमर

निरंतरता (Niran, tarata نرن توتا)
नित्यता (Nit, tya, ta نت تیتا)
हमेशगी (Hameshagi همیشگی)

استوا (ع - مذ)

IS, TI, VÁ इस्तिवा

1. बराबर होना (Barábr hona برابر هونا)
2. विषुवदरेखा (Vishuvad rekha)
भूमध्य रेखा (Bhú maddhya rekha بهو مدھیہ ریکھا)
नाड़ी मंडल (Nari mandal ناری منڈل)

استوار (ع - ص)

US, TU, VÁR उस्तुवार

1. दृढ़ (Drirh درزھتا) पुष्ट (Push, t مضبوط)
मज्जबूत (Mazbút)
2. चिरस्थायी (Chiras, thái چرس)
पायदार (Páidár پایدار)
استیصال (ع - مذ)

IS, TÍ, SÁL इस्तीसाल

1. उन्मूल (Un, mú, lan ان مولن)

استقامت (ع - مث)

IS, TI, QÁMAT इस्तिकामत

दृढ़ता (Drirhata درزھتا) अचलता
(Achalata اچلتا) अटल रहना
(Atal rahna اٹل رہنا)

استقبال (ع - مذ)

IS, TI, Q, BÁL इस्तिकबाल

1. आगे बढ़ना (Áge barhna آگے بڑھना)
2. स्वागत (Swágat سواگت) अगवानो
(Agváni اگوانی)
3. भविष्य (Bha vish, shya بهوش شیہ)
मुस्तकबिल (Mustaqbil مستقبل)

استقرار (ع - مذ)

IS, TI, Q, RÁR इस्तिकرار

1. स्थिरता (Isthirata استھرتا) ठहरना
(Thaharna تهہرنا)
2. प्रमाणित होना (Pramánit hona)
साबित होना (Sábit hona ثابت هونا)

استقلال (ع - مذ)

IS, TI, Q, LÁL इस्तिकलाल

1. ध्रुवता (Dhruvata دھرووتا) दृढ़ता
(Drirh, ta درزھتا) मज्जबूती (Maz-
búti مضبوطی)
2. धैर्य (Dhair, rya دھیرریہ) सुकून
(Sukún سکون)
3. उत्साह (Utsáh اتساه) हौसला
(Hausala حوصلہ)

IS,QÁT इसकात (ع - مذ) اسقاط

1. गिराना (Girāna) (گِرانا) निपातन
(Nipātan) (نِپَاتَن)

2. गर्भपात (Garbh pāt) (گَرْبہ پات)

اسقاط حمل (ع - مذ)

IS,QÁT-E-HAM,L इसकाते हमल

गर्भपात (Garbh pāt) (گَرْبہ پات)

गर्भस्राव (Garbhas,srāv) (گَرْभेस स्राव)

हमल गिरना (Hamal girna) (حمل گِرنا)

AS,LÁF असलाफ (ع - مذ) اسلاف

سلف کی جمع

पुराने बुज़र्ग (Purāne buzurg) (پورانے بزرگ)

IS,LÁM इसलाम (ع - مذ) اسلام

1. गर्दन झुकाना (Gardan jhukāna)

सेवा करना (Sevā)

karna) (سِیوا کرنا)

2. इस्लाम धर्म (Islām dharm) (اسلام دھर्म)

AS,LIHA अस्लिहा (ع - مذ) اسلحه

سلاح کی جمع

अस्त्र शास्त्र (Astr shastr) (استر شاستر)

आलाते जंग (Alāt-e-jang) (आलात जंग)

US,LÚB उसलूब (ع - مذ) اسلوب

प्रणाली (Pranālī) (پرنالی) शैली

(Shai,lī) (شے'الی) पद्धति (Pad,dhati)

(Tariqa) (طریقہ) तरीکا (پد'دھتی)

IS,M इसम (ع - مذ) اسم

(संज्ञा Sangyá) (نام گِیا) नाम (Nám)

2. समूल विनाश (Samúl vinásh)

(سمول وناش)

3. जड़से उखाड़ फेंकना (Jar se ukhár)

phenkna) (جڑ سے اکھاڑ پھینکنا)

IS,TILÁ इसतीला (ع - مذ) استیلا

1. प्रभुत्व (Prabhuttwa) (پربھت' تو)

गलबा (Ghalaba) (غلجہ)

2. आधिपत्य (Ádhipattya) (آدھی پتوہ)

तसल्लुत (Tasallut) (تسلط)

ASAD असद (ع - مذ) اسد

व्याघ्र (Vyá,gh,r) (ویا' گھر) पंचानन

(Panchánan) (پنچچانن) केहरी

(Ke,hari) (کی'ہری) मृगेंद्र (Mrigend,r)

(Singh) (سنگھ) सिंह (مرگیندر)

(Sher) (شیر)

AS,RÁR असरार (ع - مذ) اسرار

سر کی جمع

रहस्य (Rahassya) (رهسپہ) भेद (Bhed)

(بهید)

IS,RÁF इस्राफ (ع - مذ) اسراف

अपव्यय (Apav,vyai) (اپو' وئے)

अतिव्यय (Ativ,vyai) (اتو' وئے)

फुजूलखर्ची (Fuzúl kharchí) (فضول

خرچی)

AS,FAL अस्फल (ع - ص) اسفل

1. सबसे नीचा (Sab se nícha) (سب

سے نیچا)

2. अधम (Adham) (ادھم) नीच (Ních)

(نیچ)

USH,TUR उश्तुर (अश्तर - फ - मड)
उष् (Ush, tr (अश्, त्र) क्रमेल
(Kra, mel (क्रमेल) महंग (Maháng
(लुन्त) ऊट (Únt (महंग)

ISH,TIRÁK इश्तिराक (अश्तराक - ए - मड)
1. साभा (Sájha (सा जहा भागी दारो
(Bhági dári (बहागी दारी
2. सहयोग (Sah yog (सह योग मदद
(Madad (मदद)

अश्तराक عمل (अ - ए - मड)

ISHTIRÁK-E-AMAL इश्तिराके अमल
सहयोग (Sah yog (सह योग काम में
मदद (Kám men madad (काम में मदद
अश्तराकित (अ - ए - मड)

ISH,TIRÁ KÍ,YAT इश्तिराकीयत
साम्यवाद (Samya vād (साम्यवाद
समाजवाद (Samáj vād (समाजवाद
कम्युनिज्म (Communism (कम्युनिज्म)

ISH,TL,ÁL इश्तिआल (अश्तिआल - ए - मड)
1. भड़कना (Bharak,ná (भड़कना
लौ उठना (Lau uthna (लौ उठना
2. उत्तेजना (Ut,tejana (उत्तेजना
भड़काना (Bharakána (भड़काना
अश्तिआल अंगिज (अ - ए - मड)

ISH,TL,ÁL-ANGEZ इश्तिआल अंगेज
उत्तेजक (Ut,tejak (उत्तेजक
प्रेरक (Prerak (प्रेरक
भड़काने वाला (Bharakáne vála (भड़काने वाला)

AS,VAD अस्वद (अस्वद - ए - मड)
श्याम (Shyám (श्याम कृष्ण (Krishna
काला (Kála (काला कर्शन

IS,HÁL इस्हाल (अस्हाल - ए - मड)
1. रेचन (Re,chan (रेचन दस्त
(Dast (दस्त
2. दस्त आना (Dast ána (दस्त आना)

ASÍR असीर (असीर - ए - मड)
बंदी (Bandi (बंदी कैदी (Qaidi (कैदी)

ISHÁ,RÁ इशारा (अशारा - ए - मड)
संकेत (San,ket (संकेत इंगित
(In,git (इंगित सैन (Sain (सैन)
ईमा (Íma (ईमा)

ISHÁAT इशाअत (अशाअत - ए - मड)
1. प्रचार (Prachár (प्रचार तबलीग
(Tabligh (तबलीग
2. प्रकाशन (Prakáshan (प्रकाशन
इडीशन (Edition (इडीशन)

ISH,TL,BÁH इश्तिबाह (अश्तिबाह - ए - मड)
संदेह (Sandeh (संदेह शंका (Shanka
शक (Bhram (शक भ्रम
(Shak (शक)

ISH,TL,DÁD इश्तिदाद (अश्तिदाद - ए - मड)
प्रचंडता (Prachan,data (प्रचंडता
उग्रता (Ug,gra,ta (उग्रता उक्कटता
(Ut,kata.ta (उक्कटता तेजी (Tezi
(तेजी)

2. घोर (Ghor گهور) प्रचंड (Prachand
سخت (Sakht سکت) پرچند

اشتغال (ع - مذ)

ASH,RAF अशर्फ (ع - ص) اشرف

1. भद्र (Bhaddr بهدر) सज्जन
(Sajjan سچ) शरीफ (Sharif
(شریف)

2. बहुत शरीफ (Bahut Sharif بهت
(ات، تم) उत्तम (Ut, tam
(ات، کرش، ت) उत्कृष्ट (Ut, krish, t

ASH,K अशक (ف - مذ) اشك

अशु (Ash, shru اش، شرو) नेत्रांबु
(Nettrām, bu نیت، ترام، بو) आंसू
(Ān, sū آنسو)

ISH,KÁL इश्काल (ع - مذ) اشكال
कठिनता (Kathinata کتھنتا) मुश्किल
(Mush, kil مشکل)

ASÁLAT असालत (ع - مٹ) اصالت

1. कुलीनता (Kulinata कुलینता)
श्रेष्ठता (Shreshthata شریض، تھتا)
शराफत (Sharāfat شرافت)
2. खरापन (Kharāpan کھراپن) उत्तमता
(Ut, tamata उत्तमा)

ISRÁR इस्रार (ع - مذ) اصرار
आग्रह (Āg, grah آگ، گره) अनुरोध
(Anurodh انورودھ) ज़िद (Zid ضد)

AS, TAB, L असत्बल (ع - مذ) اصطلبل
अश्व शाला (Ash, shwa, shāla اش
(طوبلاء) तवेला (Tavela شوشالا)

ISH, TI, GHĀL इशतिगाल

1. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
तल्लीनता (Tal, līnata تل، لیلنتا)
मशगूल होना (Maashghūl hona
(مشغول هونا)

ISH, TI, HĀ इशतिहा (ع - مٹ) اشتها

1. वासना (Vāsana واسنا) कामना
(Kāmanā कामنا) खाहिश (Khāhish
(خواهش)

2. छुधा (Chhudhā چھدا) भूख
(Bhūkh بهوکه)

ISH, TI, HĀR इशतिहार (ع - مذ) اشتهار

1. विज्ञप्ति (Vig, gyapti وگ گئیپتی)
विज्ञापन (Vig, gyāpan وگ، گئی، پن)
2. सूचना (Sūchana سوچना) इत्तिलाअ
(Ittilāa اطلاع)

اشتیاق (ع - مذ)

ISH, TI, YÁQ इशतियाक

लालसा (Lálasá لالسا) उत्सुकता
(Ut, sukata उत्सुकता) अभिलाषा
(Abhilāshā ابھیلاشا) आकांक्षा
(Ākánk, chha आकंक चहा) शौक (Shauq
(شوق)

ASHAD अशद (ع - ص) اشد

1 अत्यंत (At, tyant ات، تیلت)
अत्यधिक (At, tyā, dhik ات تیدهک)
बहुत ज़ियादा (Bahut ziyāda بهت
(زیاده)

USŪL اصول (ع - مذ)
 اصل کی جمع ہے لیکن واحد معلوم
 میں مستعمل ہے

1. नियम (Ni,yam) सिद्धांत (Sid,dhánt) कायदा (Qáida) قاعدة
2. रीति (Ríti) रवाज (Raváj) (ریتی) (رواج)

ASÍL असील (ع - ص) اصل

1. कुलीन (Kulín) खानदानी (Khán, dání) خاندانی
2. श्रेष्ठ (Shresh, th) उत्तम (Ut,tam) (ات، تم) (مٹ)

3. दासी (Dási) परिचारिका (Parichárika) मामा (Máma) (داسی) (پریشکاریکا) (ماما)

IZÁFAT इजाफत (ع - مٹ) اضافت

1. संबंध (Sambandh) लगाव (Lagáo) (سم بندھ) (لگاؤ)
2. सम्बंध (Sambandh) छटा कारक (Chhata kárák) (سم بندھ) (چھٹا کارک)

IZÁFA इजाफा (ع - مذ) اضافہ

1. अधिकता (Adhikata) बहुतात (Bahutát) (ادھیکتا) (بہتات)
2. वृद्धि (Vrid,dhi) बढोत्तरी (Barhotari) (ورد، دھی) (بڑھوتری)

اضطراب (ع - مذ)

IZ,TIRÁB इतिराव

اصطلاح (ع - مٹ)

IS,TILÁH इस् तिलाह

परिभाषा (Pari bháshá) (پری بھاشا)
 اصطلاحی (ع - مذ)

ISTILÁHI इस् तिलाही

पारिभाषिक (Pāribhāshik) (پاری بھاشک)
 اصغر (ع - ص)

AS,GHAR अस् गार

लघुतम (Laghutam) बहुत छोटा (Bahut chhota) (لگھوتم) (بہت چھوٹا)

AS,L अस् ल (ع - مٹ) اصل

1. मूल (Múl) जड़ (Jāṛ) (مول) (جڑ)
2. आधार (Ádhár) बुनियाद (Bunyád) (آدھار) (بنیاد)
3. धातु (Dhá,tu) माहा (Mád,da) (دھاتو) (مادہ)
4. सत्य (Sat.tya) सच (Sach) (सत्य) (सच)

AS,LA अस् ला (ع - ص) اصلا

1. कदापि (Kadápi) कभी भी (Kabhi bhi) (कदापि) (कभी भी)
2. तनिक भी (Tanik bhi) ज़रा भी (Zará bhi) (तनیک بھی) (ذرا بھی)

IS,LAH इस् लाह (ع - مٹ) اصلاح

1. संशोधन (San, sho,dhan) शुद्धि (Shud,dhi) (سن، شو، دھن) (شد، دھی)
2. सुधार (Sudhár) दुर्स्ती (Durusti) (سدھار) (دورستی)

کے لیے (Khabar ke liye خبر کے لیے)

اطلاع نامہ (ع - مذ)

IT, TI, LÁA-NÁMA इत्तिलाअ नामा

سُوحَنَا پَتْر (Súchana pat, tr سوچنا پتر)

هُكُوم نَامَا (Hukum náma حکم نامہ)

اطمینان (ع - مذ)

IT, MÍNÁN इत्मीनान

1. سَنتُوش (Santosh سن توش) سَبْر (Sabr صبر)

2. وِشْوَاس (Vish, shwás وش، شواس) پَرَتِیْتِی (Pratiti یقین)

AZ, LAM अज़लम (ع - مذ)

غُورِ اَتْیَا چَا رِی (Ghor attyá chári کھور اتیا چاری)

بَہُت بڑا جَلِیْم (Bahut bara zálím بہت بڑا ظالم)

IZ, HÁR इज़हार (ع - ض)

1. پَرِکَاشَن (Prakáshan پرکاشن) پَرِکَٹَن (Prakatan)

2. نْیَا یَا لَی مَیں وَا دِی، پَرِ تِوَا دِی یا سَا کَچَہِی کَا بَیَان (Nyáyalai men vadi, prati vadi ya sákehí ká bayán)

AZ, HAR अज़हर (ع - ص)

سَپَٹ (Ispash, t اس پشت) جَولِیْت (Jwalit جُولت)

1. وِیَا کُلَٹَا (Vyákulata ویا کلٹا)

غَبْرَاہِٹ (Ghabráhat گھبراہٹ)

2. اُتَا وِلَا پَن (Áturata اُتارنا) اُتَا وِلَا پَن (Utáolápan)

IZ, TI, RÁR इज़ तिरार (ع - مذ)

وِیَا کُلَٹَا (Vyákulata ویا کلٹا)

اُتَا وِلَا پَن (Áturata اُتارنا) بَہِیْ تِیَا رِی (Be íh, tiyári بے اختیار)

مَجبُورِی (Majbrúí مجبوری)

اضمحلال (ع - مذ)

IZ, MEH, LÁL इज़ मेहलाल

شِیْثِلَٹَا (Shithilata شتھلٹا)

مَلِیْنَٹَا (Malinata مَلینٹا)

پَظْمُورْدَگی (Pazmurdagi پَظْمُورْدَگی)

پَظْمُورْدَگی (Pazmurdagi پَظْمُورْدَگی)

ITÁ AT इता अत (ع - مٹ)

1. اَرَا دَہَنا (Aráadhaná اَرَا دَہَنا)

وِیَا کُلَٹَا (Vyákulata ویا کلٹا)

بَندَگی (Bandagi بَندَگی)

2. اَگِیَا (Aggyá pálan اَگِیَا)

فَرَمَاں بَرادَری (Formán baradári فَرَمَاں بَرادَری)

IT, TI, LÁA इत्तिलाअ (ع - مٹ)

1. سُوحَنَا (Súchaná سوچنا)

چَٹَا وَا نِی (Cheta, vaní چَٹَا وَا نِی)

2. وِیْگِیَا پَن (Vig, gyápan وِیْگِیَا پَن)

وِیْگِیَا پَن (Vig, gyápan وِیْگِیَا پَن)

اطلاع (ع - ص)

IT, TI, LÁAN इत्तिलाअन

سُوحَنَا رِث (Súchanáarth سوچنا رِث)

- इत्मीनान (Itmínán اطمینان)
2. श्रद्धा (Shrid,dha श्रद्धा) आस्था (Ástha आस्था) अक्कीदा (Aqida عقیدہ)
- E,TIMÁD एतिमाद (ع - مذ) اعتماد (ع - مذ)
1. विश्वास (Vish,shwás विश्वास) एतिबार (E,tibár اعتبار)
2. साख (Sákh साख) भरोसा (Bharosa بهروसा)
- E,TINA एतिना (ع - م) اعتنا (ع - م)
- चित्ता (Chinta चिन्ता) परवा (Parva परवा)
- EJÁZ एजाज़ (ع - مذ) اعجاز (ع - مذ)
1. विचित्रता (Vichitrata विचित्रता) विलक्षणता (Vilakehhanata ولکھنات)
- अजुबापन (Ajúbápan عجبوبہ)
2. चमत्कार (Chamatkár चमत्कार) कرامत (Karámat کرامت)
- E,RÁB एराब (ع - مذ) اعراب (ع - مذ)
- मात्राएं (Mátráen मात्राएँ) ज़बर, ज़ेर, पेश (Zabar, Zer, Pesh زبر زیر پیش)
- E,RÁZ एराज़ (ع - مذ) اعراض (ع - مذ)
- विमुखता (Vimukhata विमुखता) उपेक्षा (Upekehha اپیکھہا)
- बेपरवाई (Bo parvái بے پروائی)
- E,ZÁZ एज़ाज़ (ع - مذ) اعزاز (ع - مذ)
- सम्मान (Sammán सम्मान) प्रतिष्ठा (Pratishtha प्रतिष्ठा)
- तौकीर (Tauqir तौकीर)
- आज़म (Ázam اعظم (ع - ص))
- महान (Mahán महान) बहुत बड़ा (Bahut bara بہت بڑا)
- E,ÁDA एआदा (ع - مذ) اعاده (ع - مذ)
- पुनरावृत्ति (Punarávritti पुनरावृत्ति) दुहराना (Duhrána دھرانہ)
- E,ÁNAT एआनत (ع - م) اعانت (ع - م)
- सहायता (Saháyata सहायता) सहयोग (Sah yog सहयोग)
- मदद (Madad मदد)
- E,TIBÁR एतिबार (ع - مذ) اعتبار (ع - مذ)
1. विश्वास (Vish,shwás विश्वास) प्रत्यय (Pratyai پر تہیم) यकीन (Yaqín یقین)
2. साख (Sákh साख) भरोसा (Bharosa بهروसा)
- E,TIDÁL एतिदाल (ع - مذ) اعتدال (ع - مذ)
1. समता (Samata समता) बराबरी (Barábari برابری)
2. संतुलन (Santulan سنتلن) तवाज़न (Tavázun توازن)
- E,TIZÁR एतिज़ार (ع - مذ) اعتذار (ع - مذ)
1. विवशता (Vivashata वीवशता) मजबूरी (Majbúri مجبوری)
2. आपत्ति (Ápatti आपत्ति) उज़्र (Uzr) عذر
- E,TIRÁZ एतिराज़ (ع - مذ) اعتراض (ع - مذ)
- आपत्ति (Ápatti आपत्ति) आक्षेप (Ákehhep آکھہپ)
- E,TIRÁF एतिराफ (ع - مذ) اعتراف (ع - مذ)
- स्वीकृति (Swíkriti سویی کرتی) इकबाल (Iqbál اقبال)
- E,TIQÁD एतिक़ाद (ع - مذ) اعتقاد (ع - مذ)
1. विश्वास (Vish,shwás विश्वास)

AGHLAB آغللب (ع - ص) غالب
نیشیت (Nishohit نیشیت) سہاوی
(Sambhāv, vya سمبھاویہ) یاقینان
(Yaqinan یقینان)

IGHMÁZ اغماض (ع - مذ) اُپیکچھا
1. اُپیکچھا (Upekchha اُپیکچھا)
بہ پاروائی (Be parvái بہ پاروائی)
2. آنکھ چورانا (Āṅkh churāna آنکھ
چورانا) باحنا (Bachna باحنا)

IGHVA اغوا (ع - مذ) اُپھارن
1. اُپھارن (Ap haran اُپھارن)
بھا لے جانا (Bhaga le jāna بھا
لے جانا)
2. فوسلانا (Phuslāna فوسلانا)
بھکانا (Bahkāna بھکانا)

IFÁDA افادہ (ع - مذ) فایدا
لام (Lábh لایبہ) فایدا (Fáida
فائدہ)
یہ لفظ دوپہ سے پہلے کے فائدے کے لئے
نہیں بولا جاتا صرف علم وغیرہ کے لئے ہے

IFÁDÍYAT افادیت (ع - مذ) فایدیت
اُپادےیتا (Upāde, yata اُپادےیتا)
سارثکاتا (Sārthakata سارثکاتا)
لام کاریتا (Lábh kārīta لایبہ کاریتا)
فائدہ مند (Fáida mandi فائدہ مند)

IFÁQA افاقہ (ع - مذ) افاقہ
رোগ کی کمی کے ساتھ صحت کی بڑھ
(Rog ki kamī ke sāth Swāsth ki vrid, dhi
رোগ کی کمی کے ساتھ صحت کی بڑھ)

ELÁN اعلان (ع - مذ) اعلان

1. پرکاشن (Prakāshan پرکاشن)
پرکتن (Prakatan پرکتن) ہشاات
(Ishá, at اشاعت)
2. غوشنا (Ghoshana غوشنا) ویکتی
(Viggyapti ویکتی) منادی
(Munádi منادی)

ÁLA آلا (ع - ص) آلا
سروشریشٹھ (Sarv-shreshth سروشریشٹھ)
ساروچ (Sarvoch, ch ساروچ) بلند-
ترین (Baland-tarin بلند ترین)
اعمال نامہ (ع - مذ)

ÁMÁL-NÁMA آمال ناما
کرم پتر (Karm patr کرم پتر) چریت
چریت (Charittr vritt چریت) ہندی
شیٹ (History sheet ہستی شیٹ)

IGHRÁQ اِغراق (ع - مذ) اِغراق
1. گھڑا (Gurhata گھڑا) گھڑا
(Gahrái گھڑا)
2. اتیوکتی (Attyokti اتیوکتی) مبالغہ
لغا (Mubālagha مبالغہ)

IGHLÁQ اِغلاق (ع - مذ) اِغلاق
گھڑا (Gurhata گھڑا) دُورِی (Dur-
bodhata دُورِی) اِشکال (Ishkál
اشکال)

IGHLÁM اِغلام (ع - مذ) اِغلام
گدماٹھن (Gudmaithun گدماٹھن)
پمماٹھن (Pummaithun پمماٹھن)
بال ماٹھن (Bál maithun بال ماٹھن)
باچھا باڑی (Bachcha bāzi باچھا باڑی)

thyárop (متهیاروپ) تھمات (Tuhmat
(تہمت)

IFTIRÁQ (ع - مذ) افراتراق (مذ)

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ) (Ranjish) (رنجیش)
2. विरोध (Virodh) (ویرودھ) (Phút) (فٹ) (Tafriq) (تفریق) (پھوت)
3. वियोग (Viyog) (ویوگ) (Judái) (جدائی)

IFRÁT (ع - مٹ) افرات (مٹ)
प्रचुरता (Prachurata) (پرجرتا) बाहुल्य
(Báhullya) (باہالیہ) अधि-
kata (ادھکتا) कसूरत (Kasurat) (کسرت)
افروخته (ف - ص)

AFROKHTA (अफ्रोहता) (अफ्रोहता)
क्रुद्ध (Kruddh) (کرده) आगबगूला
(Ág bagúla) (آگ بگولہ)

افزائش (ف - مٹ)

AFZÁISH (अफजाइश) (अफजाइश)
वृद्धि (Vridhhi) (وردھی) बढोतरी (Barho-
tri) (بہوتری) ज़यादती (Zayádati)
(زیادت)

AFZÚN (अफजून) (अफजून)

1. अधिक (Adhik) (ادھک) (Bahut) (بہت)
2. पूर्णयोग (Púrñ yog) (پورن یوگ) (Grand total) (گراند
(Kul joṛ) (کل جوڑ) कुल जोड़ (कुल जोड़)

AFSÁNA (अफसाना) (अफसाना)

UFTÁD (उफताद) (उफताद)

1. दुर्घटना (Durgatana) (دورگھٹنا)
घटना (Ghatana) (گھٹنا) हादसा
(Hádisa) (حادثہ)
2. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) विपद
(Vipad) (ویپد) मुसीबत (Musibat)
(مصیبت)

افتادگی (ف - مٹ)

UFTÁDAGI (उफतादगी)

1. नम्रता (Namrata) (نمرتا) विनय
(Vinai) (ونے) खाकसारी (Khák sári)
(خاک ساری)
2. गिराव (Giráo) (گراو) पतन (Patan)
(پتن)

UFTÁDA (उफतादा) (उफतादा)
पतित (Patit) (پتیت) गिरा हुआ
(Gira hua) (گراہوا)

IFTITÁH (इफतिताह) (इफतिताह)
उद्घाटन (Udghátan) (ادگھاتن)
अनुष्ठान (Anushtán) (انہٹھان)
शुरूआत (Shurúát) (شروعات)

IFTIKHÁR (इफतिखार) (इफतिखार)

1. गर्व (Garv) (گرو) फख्र (Fakhr) (فخر)
2. सत्कार (Satkár) (ستکار) सम्मान
(Sammán) (سمان) एज़ाज़ (Ezáz)
(عزاز)

IFTIRA (इफतिरा) (इफतिरा)
आरोप (Árop) (آروپ) लांछन (Lán-
chhan) (لانچھن) मिथ्यारोप (Mithya-
rope)

2. अनुताप (Anutáp) (انوتاپ)
पश्चात्ताप (Pashchattáp) (پشچات)
पछतावा (Pachhtáva) (پچھتاوا)
افسوس ناک (ف - ص)

AFSOS-NÁK अफसोस नाक
खेदजनक (Khed janak) (کھید جنک)
शोकपूर्ण (Shok-púrñ) (شوڪ پورن)
काबिले अफसोस (Qábil-e-afsos) (قابل افسوس)

AFSÚN अफसू (ف - مذ)
1. मंत्र तंत्र (Mantr-tantr) (منتر تنتر)
अभिचार (Abhichár) (ابهیچار)
टोना टोटका (Tona totka) (ٹونا ٹوٹکا)
2. माया कर्म (Maya karm) (مایا کرم)
इन्द्रजाल (Indr jál) (اندراجال) जादू (Jádu) (جادو)

IFSHA इफशा (ع - مذ)
प्रकाशन (Prakáshan) (پرکاشن) प्रकटन (Prakatan) (پرکتن)
जाहिर होना (Záhir hona) (ظاهر ہونا)
افشا ے راز (ع - مذ)

IFSHÁ-E-RÁZ इफशाएराज़
रहस्योद्घाटन (Rahas, syod, ghátan) (رہسئودگھاٹن)
भेद खुलना (Bhed khulna) (بھید کھلنا)

AFSHURDA अफशुर्दा (ف - مذ)
रस (Ras) (رَس) शीरा (Shíra) (شیرہ)
निचोड़ (Nichor) (نچوڑ)

IFZÁL इफज़ाल (ع - مذ)
दया (Kripa) (کریا) (دیا) (Daya)

1. आख्यायिका (Ákh, khyáika) (آکھیایکا)
फर्ज़ी क़िस्सा (Farzi qissa) (فرضی قصہ)
2. उपन्यास (Upannyás) (اوپنیاَس)
नाविल (Novil) (ناول)
3. गल्प (Galp) (گल्प) कहानी (Kaháni) (کہانی)

AFSAR अफसर (ف - مذ)
1. राजमुकुट (Ráj mukut) (راج مکت)
ताज (Táj) (تاج)
2. पदाधिकारी (Padádhikári) (پدھا)
हाकिम (Hákim) (حاکم)
افسر د کی (ف - مٹ)

AFSURDAGI अफसुर्दगी
मलिनता (Malinata) (ملینتا) खिन्नता (Khinnata) (کھینتا)
उदासीनता (Udá-sinata) (اداسینتا) अप्रसन्नता (Ap, pra-sa, nata) (اپپرسننتا)
पञ्चमुर्दगी (Paz murdagi) (پنچمردگی)

AFSURDA अफसुर्दा (ف - ص)
खिन्न (Khin, n) (کھن) मलिन (Malin) (ملن)
अप्रसन्न (Apprasann) (اپپرسن)
उदास (Udás) (أُداس)

افسرده دل (ف - ص)

AFSURDA-DIL अफसुर्दा दिल
मलिनचित्त (Malin chitt) (ملن چت)
खिन्नमना (Khin, n-mana) (کھن منا)
उदासमन (Udás man) (أُداس من)

AFSOS अफसोस (ف - مذ)
1. खेद (Khed) (کھید) शोक (Shok) (شوڪ)
रंज (Ranj) (رنج)

کیم وادنتی (Kim vadanti) کیم وادنتی
 جنش شرتی (Janash,shruti) جنش شرتی
 لوکوکتی (Lokokti) لوکوکتی
 گپ (Gap) گپ (جن دو)
 اقارب (ع - مذ) AQÁRIB
 قریب کی جمع

سببندھی (Sambandhi) کتدو بھی
 رشتہ دار (Kutumbhi) کتدو بھی
 رشتہ دار (Rishtedár)

اقامت (ع - مٹ) IQÁMAT
 1. نیاں (Nivás) نیاں
 قیام (Qayám)
 2. تھراؤ (Thahráo) تھراؤ
 تھارنا (Thaharna)
 اقامت گاہ (ع - مٹ)

اقامت گاہ (ع - مٹ) IQÁMAT-GÁH
 نیاں تھان (Nivásasthán) نیاں تھان
 قیام گاہ (Qayám gáh) قیام گاہ

اقبال (ع - مذ) IQBÁL
 1. تہ (Tej) تہ (Pratáp)
 اقبال مندی (Iqbálmandi) اقبال مندی
 2. سکی (Swikriti) سکی
 انگری (Angikriti) انگری
 اقرار (Iqrár) اقرار

اقبال جرم (ع - مذ) IQBÁL-E-JURM
 اقرار جرم
 سکی (Swikárokṭi) سکی
 اقرار سکی (Aprádh Swikriti) اقرار سکی
 سکی (Sukṣur) سکی
 اقرار (Etiráf-e-qusūr) اقرار

مہربانی (Mehr bání) مہربانی
 افضل (ع - ص) AFZAL
 ساروچ (Sarvochch) ساروچ
 سارو شریشتہ (Sarv Shreshth) سارو شریشتہ
 بہترین (Behtarín) بہترین

افعی (ع - مذ) AF,Ī
 1. اہی (Ahi) اہی
 بھجنگ (Bhujang) بھجنگ
 سارپ (Sarp) سارپ
 سانپ (Sánp) سانپ
 2. ناگ (Nág) ناگ
 کالا سانپ (Kála Sánp) کالا سانپ

افغان (ف - مذ) AFGHÁN
 1. ویلاپ (Viláp) ویلاپ
 رونا دھونا (Rona dhona) رونا دھونا
 2. کولہال (Koláhal) کولہال
 شور غل (Shor ghul) شور غل
 3. افغانستان کا نیاں (Afghá-nistán ka nivási) افغانستان کا نیاں

افق (ع - مذ) UFUQ
 چھتج (Chhitij) چھتج

افکار (ف - ص) AFGÁR
 چھت (Chhat) چھت
 گھیل (Gháyal) گھیل

افلاس (ع - مذ) IFLÁS
 دردتا (Darid,drata) دردتا
 نردھناتا (Nirdhanata) نردھناتا
 مفلسی (Mufīsi) مفلسی

افواہ (ع - مٹ) AFBVÁH
 افواہ

اقبال مند (عف - ص)

IQBÁL-MAND इक्बाल मन्द

1. प्रतापी (Pratāpi) तेजस्वी
(Tejas, swi) साहिबे
(Sāhib-e-iqbāl) صاحب اقبال
2. भाग्य शाली (Bhāgya-shāli) بهاگيه
(Nasíbevar) नसीबे वर
(نصيبه و)

IQTIBÁS इकितबास (मंड - ए) اقتباس
(Ud, dharan) उद्धरण (أد، دھرن)

IQTIDA इकितदा (मंड - ए) اقتدا
(Anusaran) अनुकरण (انوسرن)
(Anukaran) अनुकरण (انوکرن)
(Taqlid) तक्लीद (تقلید)

IQTIDÁR इकितदार (मंड - ए) اقتدار
(Adhikār) अधिकार (ادھیکار) सत्ता
(Satta) हुकुमत (हुकुमत)
(Hukumat) حکومت (حکومت)

2. शक्ति (Shakti) शक्तिय प्रभुत्व
(Prabhutwa) ज़ोर (Zor) (प्रभुत्व)

IQTIRÁN इकितरान (मंड - ए) اقتران

1. समीपता (Samípata) समीपता
(Nikatata) निकटता (نکاتتا)
(Qurbat) قربت (قربت)

2. योग (Yog) किरान (Qirán)
(Yog) (योग)

IQTISÁD इकितसाद (मंड - ए) اقتصاد
(Arth) वित्त (वित्त) धन
(Dhan) माल (Mál) (مال)
(Zar) ज़र (जर)

اقتصادیات (ع - مٹ)

IQTISÁDÍYÁT इकितसादीयात

(Arth Shástr) अर्थशास्त्र
(Máliyát) मालियात (مالیات)

IQTIZA इकितज़ा (मंड - ए) اقتضا

(Ich, chha) तकाज़ा (Taqáza)
(تقاضا)

IQDÁM इक्दाम (मंड - ए) اقدام

1. प्रगति (Pra, gati) अग्रसरता
(Aggr sarata) आगे बढ़ना
(Áge barhna) (اگے بڑھنا)

2. पहिल (Pahil) छेड़ (Chher)
(344)

AQ.DAS अक्दस (मंड - ए) اقدس

1. श्रेष्ठ (Shresh, th) श्रेश्ठ
(Mahán) महान (مہان)
2. पुनीत (Punit) पवित्र
(Pavit, tr) (پوت، تر)

IQ, RÁR इक्रार (मंड - ए) اقرار

1. स्वीकृति (Swíkriti) सुनी कर्तु
(Mánna) मानना (ماننا)
2. प्रतिज्ञा (Pratiggya) प्रतिज्ञा
(Váda) वादा (وعدہ)

اقرار نامہ (عف - مंड)

IQRÁR-NÁMA इक्रार नामा

(Pratiggyá pat, tr) प्रतिज्ञा पत्र
(کیا پت تر)

AQ, RAB अक़्ब (मंड - ए) اقرب

(Attyant nikat-) अत्यंत निकट (انہنت)

2. बस करना (Bas karna) (بس کرنا)

3. संतुष्टि (Santushti) (سن تشتی)

AK,SAR अक्षर (अ - स) अक्षर

बहुधा (Bahudha) (बहुधमा) अधिकतर

(Adhiktar) (अधक) प्रायः (Prayah)

(प्राये)

अकثरित (अ - स)

AKSARĪYAT अक्षरीयत

बहुमत (Bahumat) (बहुमत) बहुसंख्यक

(Bahusankhyak) (बहुसंख्यक) कसुरते

राय (Kasrat-e-rái) (कसुरत)

IK,RÁM इक्षाम (अ - स) अक्षर

1. सम्मान (Sam,mán) (सममान) सत्कार

(Satkár) (सत्कार)

2. महानता (Mahánata) (महानता) बड़प्पन

(Barap,pan) (बरपपन)

IK,RÁH इक्षराह (अ - स) अक्षर

घृणा (Ghrina) (गहरना) उपेक्षा (Upekehha)

नफरत (Nafrat) (नफरत) (अपेक्षा)

IK,SÍR इक्षीर (अ - स) अक्षर

1. रसायन (Rasáyan) (रसायन) कीमिया

(Kímiya) (कीमिया)

2. राम बाण (Rám bán) (राम बाण)

तीर ब हदफ (Tír-ba-hadaf) (तीर ब हदफ)

(हदफ)

AK,L अक्षल (अ - स)

खाना (Khána) (कहाना) खुराक (Khurák)

खाद्य (Khád,dya) (कहादिये) (खुराक)

बहुत पास (Bahut pás) (बहुत पास)

(पास)

AQ,RIBA अक्षरिबा (अ - स)

क़रिब की ज़म

संबंधी जन (Sambandhi jan) (संबंधी)

रिश्तेदार (Rishtedár) (रिश्तेदार)

भाई बन्द (Bhái band) (भाई बन्द)

AQAL (LL) अक्षल (अ - स)

न्यूनतम (Nyún-tam) (न्यूनतम)

बहुत थोड़ा (Bahut thora) (बहुत थोड़ा)

अक्षल (अ - स)

UQ,L,ÍDI (A)S उक्षलीदि (अ - स)

रेखा गणित (Rekháganit) (रेखा गणित)

ज्यामिति (Jiyámiti) (ज्यामिति)

IQ,LÍM इक्षलीम (अ - स)

1. महाद्वीप (Mahádwp) (महाद्वीप)

2. देश (Desh) (देश) मुल्क (Mulk)

(माक)

AKBAR अक्षर (अ - स)

महान (Mahán) (महान) बहुत बड़ा

(Bahut Bara) (बहुत बड़ा) सब से बड़ा

(Sab se bara) (सब से बड़ा)

अक्षल (अ - स)

IK,TI,SÁB इक्षतिसाब

उपार्जन (Upárjan) (उपार्जन) कमाई

(Kamá'i) (कमाई)

IK,TI,FA इक्षतिका (अ - स)

1. पर्याप्ति (Paryápti) (पर्याप्ति)

काफ़ी होना (Káfi hona) (काफ़ी होना)

التفات (ع - مذ) ILTIFÁT इलतिफात

1. आकृष्टि (Ákrishti) (آکریشتی)

रुजहान (Ruj, hán) (رُجْهَان)

2. कृपा (Kripa) (कृपा) दया (Daya)

इनायत (Ináyat) (عِنَايَت) (دیا)

التماس (ع - مٹ) ILTIMÁS इलतिमास

अनुरोध (Anurodh) (انورودھ) प्रार्थना

(Práarthana) (پَرَاَرْثَنَّا) गुज़ारिश

(Guzáarish) (گُزَارِش)

التوا (ع - مذ) ILTIYA इलतिवा

स्थगन (Isthagan) (اِسْتَهْگَن) मुल तवी

होना (Multavi hona) (مُلْتَوِي هُونَا)

التهاب (ع - مذ) ILTIHÁB इलतिहाब

ज्वाल (Jwála) (جَوَالَا) लपट (Lapat)

धधक (Dhadhak) (دِهْدِهْک) (لپٹ)

النيام (ع - مذ) ILTIYÁM इलतियाम

क्षत पूर्ति (Chhat púrti) (چھَت پُرتِی)

घाव भरना (Gháó bharna) (घाव भरी)

(گھاو بھرنا)

الحاح (ع - مٹ) IL,HÁH इल् हाह

1. विनति (Vinati) (وِنَتِی) खुशामद

(Khushámád) (خُوشَامَد)

2. रोदन (Rodan) (رُودَن) रोना (Rona)

(رُونَا)

الحداد (ع - مذ) ILHÁD इल् हाद

नास्तिकता (Nástikata) (نَاسْتِکَتَا) अधर्म

(Adharm) (اَدْهَرْم) बेदीनी (Be díni)

(بے دینی)

اکل و شرب (ع - مذ)

AKL-O-SHURB अक्लोशुर्ब

खानपान (Khán pán) (کھَان پَان)

खाना पीना (Khána pína) (کھَانَا پِیْنَا)

اکلیل (ع - مذ) IKLÍL इक्लील

ताज (Táj) (تَاج) मुकुट (Mukut) (مُکُط)

اکمل (ع - ص) AKMAL अक्मल

1. निपुणतम (Nipun tam) (نِپُن تَم) (निपुणतम)

कामिलतरीन (Kámil tarín) (کَامِل تَارِیْن)

(تَرِیْن)

2. पूर्णतम (Púran tam) (پُورَن تَم) (पूर्णतम)

बिलकुल पूरा (Bilkul púra) (بِیْلکُل پُورَا)

(پُورَا)

अगर (अ - ف - حرف شرط) AGAR अगर

यदि (Yadi) (یَدِی) जो (Jo) (جُو)

अगर چه (अ - फ - حرف شرط)

अगरचे (अ - फ - حرف شرط) AGAR-CHE अगरचे

यद्यपि (Yad,dyapi) (यद्यपि) गो कि

(Go ki) (گُوکِه)

البته (ع - حرف تاکید)

अल्वत्ता (अ - व - حرف تاکید) ALBATTÁ अल्वत्ता

1. निःसन्देह (Nis,sandeh) (نِیْسَ سَندِیْه)

अवश्य (Avash,shya) (اَوَشِیْه) यक्तीनन

(Yaqínan) (یَاقِیْنَا)

2. परन्तु (Parantu) (پَرَانْتُو) लेकिन

(Lekin) (لِیْکِیْن)

التجا (ع - مٹ) ILTIJA इलतिजा

प्रार्थना (Práarthana) (پَرَاَرْثَنَّا) निवेदन

(Nivedan) (نِوِیْدَن) विनय (Vinai) (وِنَیْ)

अर्ज (Arz) (عَرْض)

1. ऊपाधियां (Upādhiyān) اپا دھيان
 2. खत का अलकाब (Khat ka alqāb) خط کا القاب
 प्रशस्ति (Prashasti) پرشستی

ALLĀH अल्लाह (ع - مذ) الله
 ईश्वर (Ishwar) پرमात्मा (Paramātma) खुदा (Khuda)
 (خدا)

ALAM अलम (ع - مذ) الم
 1. वेदना (Vedana) व्यथा (Vyatha) दर्द (Dard) درد
 2. कष्ट (Kasht) दुःख (Dukh, kh) तकलीफ (Taklif)
 (تکلیف)

ALMĀS अलमास (ف - مذ) الماس
 हीरा (Hīrā) हीरा (Hīrā) (هیرا)
 المضاعف (ع - ص)

AL-MUZĀ,AF अल मुज़ाअफ
 द्विगुण (Dwigun) दूना (Dūna) دونا
 الوداع (ع - مث)

AL-VIDĀA अल विदाअ
 1. बिदा (Bida) रुखसत (Rukhsat) (رخصت)
 2. रमज़ान का आखिरी जुमा
 (Ramzān ka ākhiri Juma) رمضان کا آخری جمعہ

ĪLĀH इलाह (ع - مذ) اله
 ईश्वर (Ishwar) खुदा (Khuda)
 (خدا)

AL-HĀSIL अल हासिल (ع - ص) الحاصل
 कि बहुना (Kim, bahuna) (کم بهونا)
 सारांश यह कि (Sārānsh yeh ki) किस्सा कोताह (Qissa)
 (قصہ کوتاہ kotāh)

IL, HĀQ इल् हाक (ع - مذ) العاق
 1. मिलाना (Milāna) जोड़ना (Jorna) (میلانا)
 2. किसी मूल लेख में ऊपर से कुछ और जोड़ना (Kisi mūl lekh men ūpar se kuchh aur jorna) کسی مول لیکھ اور کچھ اور جوڑنا
 (میں اوپر سے کچھ اور جوڑنا)
 क्षेपण (Chhepan) (क्षेपण)

AL-HAQ अल् हाक (ع - ص) الحق
 निःसन्देह (Nis, sandeh) (نس سندیہ)
 सत्यतः (Sattiyatah) (ستیتہ تہ)
 (Vastutah) सचमुच (Sach much) (صحیح صحیح)

ILZĀM इल् ज़ाम (ع - مذ) الزام
 1. अपराध (Aprādh) अभियोग (Abhiyog) (اپرادیہ یوگ)
 (Jurm) (جرم)
 2. आरोप (Ārop) लाञ्छन (Lānchhan) (आरोप)
 (तुहमत) (Tuhmat) (تہمت)

ULFAT अलफत (ع - मथ) الفت
 प्रेम (Prem) अनुराग (Anurāg) (پریم)
 चाहत (Chāhat) (انوراک)

ALQĀB अल् काब (ع - مذ) القاب
 لقب क़ि جمع

IMTIHÁN इम्तिहान (ع - مذ) امتحان

1. परीक्षा (Parīkṣha) जांच (परीकषा)
(Jāneh) (جانچ)
2. समीक्षा (Samīkṣha) चेहा (समिकषा)
परख (Parakh) (پرخه)

IMTIZAJ इम्तिजाज (ع - مذ) امتزاج

- संमिश्रण (Sammishran) (سم مشرون)
मिलाना (Milāna) (ملانا)

IMTINÁ-A इम्तिनाअ (ع - مذ) امتناع

- प्रतिबंध (Prati bandh) (پرتي بندھ)
निषेध (Nishedh) (نشيدھ)
गनाही (Manāhi) (مناهي)

IMTINÁN इम्तिनान (ع - مذ) امتنان

1. कृतज्ञता (Kritaggyata) (کرتگیتا)
एहसान मन्दी (Ehsán mandi)
(احسان مندی)
2. उपकार (Upkár) (اوپکار)
(Ehsán) (احسان)

IMTIYÁZ इम्तियाज (ع - مذ) امتیاز

1. विभेद (Vibhed) (ویبھد) अन्तर
(Antar) (انتر) (Farq) (فرق)
2. विशेषता (Visheshata) (ویشیشتا)
ख़ुसूसियत (Khusúsiyat) (خصوصیت)
3. परिचय (Parichai) (پریچے) पहिचान
(Pahichán) (پہیچان) शनाख्त
(Shanákhṭ) (شناخت)

IMDÁD इम्दाद (ع - म) मदद

- सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहयोग
(Sah yog) (सहयोग) मदद (Madad) (مدد)

ILHÁM इल् हाम (ع - مذ) الہام

- आकाश वाणी (Ákash vāni) (آکاش
वाणी) देव वाणी (Deo vāni) (دیوواणी)
गैबी आवाज़ (Ghaibi áváz) (غیبی
آواز)

ALÍM अलीम (ع - ص) الیم

- दुःख दायी (Dukh dái) (دکھ دائی)
कष्ट जनक (Kasht janak) (کشت
जनک) तकलीफ देह (Taklíf deh)
(تکلیف ده)

IMÁRAT इमारत (ع - म) امارت

1. धनाढ्यता (Dhanádh, dhyata) (धनाढ्यता)
(Amiri) (अमीरी)
2. ऐश्वर्य (Aishwarya) (ऐश्वर्य)
समृद्धि (Samriddhi) (سم دهي)
इकबालमन्दी (Iqbál mandi) (اقبال
مندى)

AMÁN अमान (ع - म) امان

1. सुरक्षा (Surákṣha) (سورکषا)
हिफाजत (Hifázat) (حفاظت)
2. शांति (Shānti) (شانتي) चैन
(Chain) (چین) सुकून (Sukún) (سکون)
3. शरण (Sharan) (शरण) पनाह
(Panáh) (پناه)

AMÁNAT अमानत (ع - म) امانت

- निकष (Nikhhep) (نک چھپ) न्यास
(Nyás) (न्यास) थाती (Tháti) (تهاتی)
धरोहर (Dharohar) (دھروھر)
अमानत नामे (अफ - म)

AMÁNAT-NÁMÁ अमानत नामा

- न्यास पत्र (Nyás pattr) (न्यास पत्र)
थाती पत्र (Tháti pattr) (تهاتی پتر)

AMN امن (ع - مذ) آممن

1. शांति (Shānti) सुकून (شانتي) (Sukūn) سکون
2. सुरक्षा (Surakhsha) सुरक्षित (Surakhshat) (Hifāzat) حفاظت
3. सुख (Sukh) आराम (Áram) (آرام)

امن پسند (عف - ص)

AMN-PASAND آممن پسند

शांति प्रिय (Shāntip, priya) शान्ति (Shānti) (Sulh jū) صلح جو (پريه)

AMVÁT अमवात (ع - مٹ) اموات (موت کی جمع)

मौतें (Mauten) موتين

AMVÁJ अमवाज (ع - مٹ) امواج (موج کی جمع)

मौजें (Maujen) लहरें (Lahren) (موجين) (لهرين)

اميد (ف - مٹ)

UM (M) E (I) D उ (म्मी-म्मे-मे-मी) द

आशा (Ásha) आस (Ás) (آشا)

AMÍR अमीर (ع - مذ) امير

1. अध्याक्ष (Ad, dhyakchha) सरदार (Sardár) (ادھياکھ)
2. धनी (Dhani) धनाढ्य (Dhanádhya) मालदार (Maldár) (دهنا دھيه)

AMÍN अमीन (ع - مذ) امين

1. विश्वस्त (Vish, shvast) (Motabar) (وشوست)

AMR امر (ع - مذ) अमर

1. आदेश (Ádesh) आशा (Ággya) हुक्म (Hukm) (آديش) (آگيا)
2. विषय (Vishai) मामला (Mámala) (ويشيه) (معامله)

IMSÁK इम् साक (ع - مذ) امساک

1. अवरोध (Aurodh) रुकाव (Rukáo) (اورودھ) (روکاو)
2. कृपणता (Kripanata) कंजूसी (Kanjúsi) (کريپنता) (کنجوسی)
3. वीर्यस्तं भन (Viryastambhan) रुकावट (Rukávat) (ويريس تمبن) (روکاوٹ)

امساک باراب (عف - مذ)

IMSÁK-E-BÁRAN इम् साके बारां

अनावृष्टि (Anávrishti) अवर्षा (Avárshá) (اناورشتي) (اورشا)

खुशक सली (Khushk-sáli) (خشک سالی)

IMKÁN इम्कान (ع - مذ) امکان

संभावना (Sambhávana) हो सकना (Ho sakna) होता (Mumkin hona) (سم بهاونا) (هوسکنا) (ممکن هونا)

AMAL अमल (ع - مذ) امل

आशा (Ásha) आसरा (Ásra) उम्मेद (Ummed) (آشا) (آسرا) (اميد)

IMLA इम्ला (ع - मٹ) املا

अनुलेख (Anulekh) इबरात (Ibárat) (انولیکه) (شرت لیکه)

INTIBÁH انتباه (ع - مذ) इन्तिबाह
चेतावनी (Chetāvani) तम्बीह
(Tambih) تنبيه

INTIKHÁB انتخاب (ع - مذ) इन्तिखाब

1. संकलन (Sankalan) चयन
(Chayan) चुनना (Chunna)
(چنا)
2. निर्वाचन (Nirvāchan) (نرواچن)
चुनाव (Chunáo) (چناؤ) इलैक्शन
(Election) (الیکشن)

INTISÁB इन्तिसाब (ع - مذ) انتساب

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) निस्वत
(Nisbat) (نسبت)
2. समर्पण (Samarpan) (سمروپن) डेडी
केशन (Dedication) (ديدي کیشن)

INTISHÁR इन्तिशार (ع - مذ) انتشار

1. अस्तव्यस्तता (Astvyastata) (است
व्यस्त) तितर बितर होना (Titar
bitar hona) (نتر بترو ہونا)
2. अव्यवस्था (Av,vyavastha) (او، ویو
استھا) बद नज्मी (Bad nazmi)
(بدنظمی)
3. व्याकुलता (Vyākulata) (ویا کاتا)
व्यग्रता (Vyaggrata) (ویگرتا)
परेशानी (Pareshani) (پیریشانی)

INTIZÁR इन्तिज़ार (ع - مذ) انتظار

1. प्रतीक्षा (Pratiksha) (پرتیکھا)
राहदेखना (Ráh dekhná) (راہ
دیکھنا)

2. न्यास धारी (Nyás dhári) (نیا س
دهاری) अमानत दार (Amánat
dár) (امانت دار)

UNÁS उनास (ع - مٹ) اناٹ
أنسى کی جمع

1. स्त्रियां (Istriyán) (استریاں)
2. मादायें (Mádāen) (مادائین)

ANÁR अनार (फ - مذ) اناړ
दाडिम (Dádīm) (دا دم) रक्त वीज
(Rakt-vīj) (رکت ویج) अनार (Anár)
(انار)

انانیت (ع - مٹ)

ANÁNÍYAT अनानीयत

1. अहंकार (Ahankár) (अहंकार)
(Ahanta) (अहंता) अहंपद (Ahampad)
(अहं पद) गुरुर (Ghurúr) (गुरुर)
(अहं पद)
2. अहं वाद (Ahamvād) (अहं वाद) घमंड
(Ghamand) (गहमंड) शेखी (Shekhi)
(शेखी) डींग (Dīng) (डींग) (शेखी)

AMBÁR अम्बार (फ - مذ) انبار
संचय (Sanchai) (سانچے) राशि (Ráshi)
(राशि) डेर (Dher) (देर)

IMBISÁT इम्बिसात (ع - مذ) انبساط
हर्ष (Harsh) (हरش) आनन्द (Ānand)
(आनंद) खुशी (Khushi) (خوشی)

AMBOH अम्बोह (फ - مذ) انبوه
समूह (Samúh) (سموہ) समुदाय (Samudái)
(समुदाय) निचय (Nichai) (نیچے) भीड़
(Bhīr) (بھیڑ)

INTIHA انتہا (ع - مٹ) इन्तिहा

1. अंत (Ant अंत) अखीर (Akhír
(آخر)

2. चरमसीमा (Charam síma चरम सीमा)
पराकाष्ठा (Parákáshtha पराकाष्ठा)
आखिरी हद (Ákhíri had آخری
حد)

INTIHAI इन्तिहाई (ع - ص) انتہائی

1. अत्यंत (Attyant अतिंत) बहुत
ज़ियादा (Bahut ziyáda (بہت زیادہ)
2. परम (Param परम) बहुत (Bahut
بہت)

ANJÁM अन्जाम (ف - مذ) انجام

1. परिणाम (Parinám परिणाम) फल
(Phal फल) नतीजा (Natíja
(نتیجہ)
2. अंत (Ant अंत) अखीर (Akhír
(آخر)

ANJUM अन्जुम (ع - مذ) انجم

نجم کی جمع
उडुगण (Udugan उडुगण) तारे (Táre
(تارے)

انجمن (ف - مٹ)

ANJUMAN अन्जुमन

1. संस्था (Sanstha संस्था) परिषद्
(Parishad परिषद) समिति (Samiti
(ادارہ) इदारा (Idára समिती)
2. गोष्ठी (Goshti گوشته) मंडली
(Mandali मंडली) महफिल (Mahfil
(محفل)

2. प्रत्याशा (Pratyásha प्रत्याशा)
आसरा (Ásra आसरा)

INTIZÁM इन्तिज़ाम (ع - مذ) انتظام

व्यवस्था (Vya vastha व्यवस्था) प्रबंध
(Prabandh (پر بندہ) बंदोबस्त
(Bandobast بندوبست)

INTIFÁA इन्तिकाअ (ع - مذ) انتفاع

लाभ प्राप्ति (Lábh prápti (لا بہ پراپتی)
नफा उठाना (Nafa uthána (نفع اٹھانا)

INTIQÁL इन्तिकाल (ع - مذ) انتقال

1. स्थानांतरण (Isthánántaran استهانتان)
एक जगह से दूसरी जगह जाना
(Ek Jagah se दूसरी jagah jána
(ایک جگہ سے دوسری جگہ جانا)
2. मृत्यु (Mrityu (مریتو) मौत
(موت)

انتقال جائداد (ع - ف - مذ)

INTIQAL-E JÁIDÁD इन्तिकाले जायदाद

सम्पत्ति हस्तान्तरण (Sampatti hastán
taran समिती हस्तान्तरण)

INTIQÁL-E- (ع - مذ) انتقال حکومت

HUKÚMAT इन्तिकाले हुकुमत

सत्ता हस्तान्तरण (Satta hastántaran
सत्ता हस्तान्तरण)

INTIQÁM इन्तिकाम (ع - مذ) انتقام

प्रत्यपकार (Pratyap kár (پرتیپکار)
बुराई का बदला (Burái ka Bádla
(برائی کا بدلہ)

ANDÁZA अन्दाज़ा (ف - مذ)

1. अनुमान (Anumán) (انومان)
अनुमिति (Anumiti) (انومتی)
क्यास (Qayás) (قیاس)
2. प्राक्कलन (Prak,kalan) (پراک کلن)
आंक (Ānk) (آنک) तख्मीना
(Takhmína) (تخمینه)

ANDÁM अन्दाम (फ - مذ)

- देह (Deh) (دیہ) शरीर (Sharír) (شریر)
जिस्म (Jism) (جسم)

ANDAR अन्दर (ف - ص)

- अन्तर्गत (Antar gat) (انتر گت)
बीचमें (Bích men) (بیچ میں)

INDIRÁJ इन्दिराज (ع - مذ)

- अंकन (Ankan) (انکن) लेखन (Lekhan)
दर्ज करना (Darj karna) (درج کرنا)
(لیکھना)

ANDARÚN अन्दरून (ف - مذ)

1. मध्य (Maddhya) (مدھیہ) बीच
(Bích) (بیچ)
2. चित्त (Chitt) (चित्त) मन (Man) (मन)
दिल (Dil) (دل)
3. उदर (Udar) (ادر) पेट (Pet) (पेट)

अन्दरूनी (ف - م)

ANDARÚNI अन्दरूनी

1. आंतरिक (Āntarik) (آن ترک) भीतरी
(Bhítari) (भीतरी)
2. हार्दिक (Hárdik) (হার্দিক) दिली (Dili)
(दली)

IN, HIRÁF इन्हिराफ (ع - مذ)

1. अवहेलना (Avalhelana) (اورهیلانا)
अवज्ञा (Avaggya) (اوگیا) हुक्मउदूली
(Hukm udúli) (حکم عدولی)
2. विमुखता (Vimukhata) (ومکھتا)
मुँह फेरना (Munh pherna) (منہ
پھیرنا)

IN, HISÁR इन्हिसार (ع - مذ)

1. निर्भरता (Nirbharata) (نبرہرنا)
अवलंबन (Avlamban) (اولمبن)
दारोमदार (Dáro-madár) (دارومدار)
2. आश्रय (Āshrai) (آشے) सहारा
(Suhára) (سہارا)

انحطاط (ع - مذ)

IN, HITÁT इन्हितात

1. पतन (Patan) (پتن) अवनति
(Avnati) (اونتی) जवाल (Zavál)
(झाल)
2. अधो गति (Adhogati) (ادھोगتی)
गिराव (Giráo) (گراؤ)

ANDÁZ अन्दाज़ (ف - مذ)

1. शैली (Shaili) (شیلی) प्रणाली
(Pranáli) (پرناली) पद्धति (Pad-dhati)
(طرز) (تہذیب)
2. हाव भाव (Háo bháo) (هاؤ بهاؤ)
अदायें (Adáen) (ادائیں)
3. अनुमान (Anumán) (انومان)
अनुमिति (Anumiti) (انومتی)
अन्दाज़ा (Andáza) (اندازا)

INZÁL इनज़ाल (ع - مذ) انزال

1. नीचे उतरना (Niche utarna) نیچے اتونا
2. वीर्यपात (Virryupát) (ویرہ پات) ریتسکلن (Rotaskhalan) ریتسکلن
मनी निकल जाना (Mani nikal jānu) منی نکل جانا

INS इनस (ع - مذ) انس

یہ لفظ مفرد ہے مگر جمع کے معلوم میں آتا ہے

1. मानव जाति (Mānav jāti) (مانوجاتی) नौए इन्सान (Nau-o-insān) (نوع انسان)
2. मनुष्य गण (Manushya gan) (منشیہ) लोग (Log) (لوگ)

UNS उन्स (ع - مذ) انس

1. प्रेम (Prem) (پرم) अनुराग (Anurāg) (انوراک) महबबत (Mahabbat) (محبت)
2. लगाव (Lagāo) (لگاؤ) तअल्लुक (Ta, alluq) (تعلق)

INSÁN इन्सान (ع - مذ) انسان

मनुज (Manuj) (منج) मनुष्य (Manushya) (منشیہ) आदमी (Ádami) (آدمی)

(انسانیت (ع - مٹ)

INSÁNIYAT इन्सानियत

1. मानवता (Mānavata) (مانوتا) मनुष्यत्व (Manushyattwa) (منشیئتو) आदमीयत (Ádamiyat) (آدمیت)

INDIFÁA इन्दिफाअ (ع - مذ) اندفاع

निवारण (Nivāran) (نوارن) निराकरण (Nirākaran) (نراکرن) दफा होना (Dafa hona) (دفع ہونا)

INDIMÁL इन्दिमाल (ع - مذ) اندمال

क्षतपूर्ति (Chhat pūrti) (چھت پورتنی) घाव भरना (Ghāo bharna) (گھاو بھرنا)

اندوخته (ف - ص)

ANDOKH, TA अन्दोख्ता

1. उपार्जित (Upārjit) (اپارجیت) संचित (Sanchit) (سنچیت) जमा किया हुआ (Jama kiya hua) (جمع کیا ہوا)
2. संचित धन (Sanchit dhan) (سنچیت) जमा पूंजी (Jama pūnji) (جمع دهن) (پونجی)

ANDOH अन्दोह (ع - مذ) اندوہ

1. शोक (Shok) (شوگ) क्षोभ (Chhobh) (گم) गम (Gham) (چھوہ)
2. व्यथा (Vyatha) (ویٹھا) पीड़ा (Pīra) (تکلیف) तकلیف (Taklif) (پیدا)

اندوہ گیں (ف - ص)

ANDOH-GÍN अन्दोहर्गी

शोक ग्रस्त (Shok-Grast) (شوگ گرسٹ) पीड़ित (Pīrit) (پیدیت) गमगीन (Gham gín) (غم گین)

ANDESHA अन्देश (ع - مذ) اندیشہ

1. शंका (Shanka) (شکا) संदेह (Sandeh) (شبہہ) शुब्हा (Shub,ha) (سندیہ)
2. भय (Bhai) (بھ) त्रास (Trās) (تراس) डर (Dar) (ڈر)

3. प्रकुल्लता (Praphullata) **پریہل لٹا**
खुशी (Khushi) **خوشی**

INSÁF **इन् साफ** (ع - مذ)
न्याय (Nyái) **نیاے** अदल (Adl)
عدل

INSIRÁM **इन् सिराम** (ع - مذ)
प्रबंध (Prabandh) **پرہندہ** व्यवस्था
(Vyavastha) **ویوہستھا** बंदो बस्त
(Bandobast) **بلندوبست**

IN,ÁM **इन् आम** (ع - مذ)
पुरस्कार (Puraskár) **پورسکار** पारि-
तोषिक (Páritoshik) **پار تو شک**
बख्शिश (Bakhshish) **بخشش**

IN,IQÁD **इन् इकाद** (ع - مذ)
आयोजन (Áyojan) **ایوچن** व्यवस्था
(Vyavastha) **ویوہستھا** समा या बैठक
का होना (Sabha ya baithak ka hona)
سبھا یا بیٹھک کا ہونا

INFIRÁD **इन् फिराद** (ع - مذ)
अकेला होना (Akela-hona) **اکيلا ہونا**

INFIRÁDI **इन् फिरादी** (ع - ص)
व्यक्तिगत (Vyakti gat) **ویکتی گت**
जाती (Záti) **ذاتی**

انفرادیت (ع - مٹ)

INFIRÁDÍYAT **इन् फिरादीयत**
अनुपमता (Anupamata) **انوپمٹا**
अद्वितीयत्व (Ad, dwitíyattwa) **اد**
دوتی یتو (Be misli) **بے میسلی**

2. सम्यता (Sabbh, bhyata) **سبھیٹا**
शिष्टाचार (Shishtáchár) **شیشٹاچار**
तहज़ीब (Tahzib) **تہذیب**

ANSAB **अन्सब** (ع - ص)
अत्युचित (Attyochit) **اتیوچت** बहुत
मुनासिब (Bahut munásib) **بہت**
مناسب

INSIDÁD **इन्सिदाद** (ع - مذ)
1. निरोध (Nirodh) **نیرودھ** प्रतिबंध
(Pratibandh) **پرتی بندہ** अवरोध
(Avrodh) **اورودھ** रोक (Rok) **روک**
2. निवारण (Niváran) **نیراکن** निराकरण
(Nirákaran) **نیرا کرن** दफीआ
(Dafíya) **دفعیہ**

INSHA **इनशा** (ع - مٹ)
1. लेख (Lekh) **لیکھ** लिखावट (Likhá-
vat) **لیکھاوت**
2. साहित्य (Sáhitya) **ساہتیہ** अदब
(Adab) **ادب**

انشا پر داز (ع - مٹ)

INSHA-PARDÁZ **इनशा पर्दाज़**
लेखक (Lekhák) **لیکھک** साहित्य कार
(Sáhitya kár) **ساہتیہ کار** फनकार
(Fan kár) **فن کار**

انشوا ح (ع - مذ)

INSHIRÁH **इन् शिराह**
1. प्रकटन (Prakatan) **پروکٹن** जुहूर
(Zuhúr) **ظہور**
2. उद्घाटन (Udghátan) **ادگھاتن**
खुलना (Khulna) **کھالنا**

INQITÁ,A **انقٹا ع** (ع - مذ) **انقٹا ع** (ع - مذ) **انقٹا ع** (ع - مذ)
 (ہونا) **سماپت ہونا** (Samápt hona)
 (سماپت ہونا) **گزر جانا** (Guzar jána)
 (گزر جانا)

INQITÁ,A **انقٹا ع** (ع - مذ) **انقٹا ع** (ع - مذ) **انقٹا ع** (ع - مذ)

1. **وچھد** (Vich, chhed) **کٹ-جانا** (Kat jána)
2. **سماپت ہونا** (Samápt hona) **ختم ہونا** (Khatm hona)

INQILÁB **انقلاب** (ع - مذ) **انقلاب** (ع - مذ) **انقلاب** (ع - مذ)

1. **روپانتار** (Rúpántar) **پریورتن** (Parivartan) **تبدیلی** (Tabdili)
2. **وپیلا** (Viplav) **کرانتی** (Kránti) **الٹ** (Ulat pher)

انقلاب حکومت (ع - مذ)

INIQLÁB-E-HUKÚMAT **انقلاب** (ع - مذ) **انقلاب** (ع - مذ) **انقلاب** (ع - مذ)

ہکومت (Rájya-parivartan) **راجہ** (Rájya) **کرانتی** (kránti) **حکومت کی تبدیلی** (Hukúmat ki tabdili)

INKÁR **انکار** (ع - مذ) **انکار** (ع - مذ) **انکار** (ع - مذ)
 (اسوئی کرتی) (Aswi kriti) **نہ ماننا** (Namánna)

INKISÁR **انکسار** (ع - مذ) **انکسار** (ع - مذ) **انکسار** (ع - مذ)
 (وینیتی) (Viníti) **نمنا** (Nam-)

INFISÁL **انفصال** (ع - مذ) **انفصال** (ع - مذ) **انفصال** (ع - مذ)
 (نرنے) (Nirnai) **فیسلا** (Faisala)

INFI, ÁL **انفعال** (ع - مذ) **انفعال** (ع - مذ) **انفعال** (ع - مذ)

1. **لججا** (Lajja) **شرم** (Sharm)
2. **پشچات** (Pashchát, táp) **افسوس** (Afsos)

INFIKÁK **انفکاک** (ع - مذ) **انفکاک** (ع - مذ) **انفکاک** (ع - مذ)

1. **پرنھکتا** (Prithakata) **علحدگی** (Aláhadagi)
2. **موجن** (Mochan) **چھوٹنا** (Chhútna)

انفکاک رہن (ع - مذ)

INFIKÁK-E-RAHN **انفکاک** (ع - مذ) **انفکاک** (ع - مذ) **انفکاک** (ع - مذ)
 (بندھک) (Bandhak mochan) **رہن کا چھوٹ جانا** (Rahn ka chhút jána)

INQIBÁZ **انقباض** (ع - مذ) **انقباض** (ع - مذ) **انقباض** (ع - مذ)

1. **سکوت** (Sankuchit-hona) **سکوت** (Sukaṇa)
2. **اپ پر** (Apprasan, nata) **ملناتا** (Malinata)

INQISÁM **انقسام** (ع - مذ) **انقسام** (ع - مذ) **انقسام** (ع - مذ)
 (وہاجن) (Vibhājan) **تقسیم** (Taqsim)

INQIZA **انقضا** (ع - مذ) **انقضا** (ع - مذ) **انقضا** (ع - مذ)
 (ویاتیت ہونا) (Vyatít hona)

انہماک (ع - مذ)

IN, HIMÁK ہن ہیماک

تئمیتا (Tanmaite تن میتا)

نیمگناتا (Nimagnata نیمگناتا)

تلیناتا (Tallinata تل لیتا)

لیپتاتا (Liptata لپتتا) مہویات

(Mahviyat مہویت) لگان

(Lagan لگن)

ANÍS آنیس (ع - مذ)

1. سخا (Sakha سکھا) ہمدم (Hamdam ہمد)

2. میت (Mitr میت) دوست (Dost دوست)

AUBÁSH اوباش (ع - مذ)

بوش کی جمع ہے لیکن واحد
معلوم میں مستعمل ہے

1. دُراچاری (Duráchári دراجاری)
بد چلن (Bad chalan بدچلن)

7. ادم (Adham ادم) پامر (Pámar پامر)
کمیانا (Kamína کمیانا)

3. لَپٹ (Lampat لمپٹ) شہدا (Shuhda شہدا)

AUJ اوج (ع - مذ)

1. اچتا (Uch, chata اچتا)
اُچائی (Uchái اُچائی)

2. اُتھان (Unnati اُتھان) اُتھان (Ut, thán اُتھان)
ارُج (Arúj ارُج)

راتا (Vinaí ونا) آجیزی (Ájizi آجیزی)

انکشاف (ع - مذ)

INKISHÁF ہن کشاک

پکتن (Prakatan پکتن) جاحیر ہونا (Záhir hona ظاہر ہونا)

ANG, BÍN آنگ بین (ع - مذ) شہد (Shahd شہد)
مڈھو (Madhu مڈھو)

ANGUSHT آنگشت (ف - مٹ)

اُنگلی (Anguli اُنگلی) کر شاخا (Kar Shákha کرشاخا)
اُنگلی (Ungli اُنگلی)

ANGÚR آنگور (ف - مذ)

دراکچھا (Drákehha دراکچھا)
گوستانی (Gostani گوستانی) آنگور (Angúr آنگور)

ANVAR آنور (ع - ص)

آتیپربھ (Atip, prabh آتیپربھ)
آتی پرکاشمان (Ati prakásh mán آتی پرکاش مان)
بہت روشن (Bahut raushan بہت روشن)

INHIDÁM ہن ہیدام (ع - مذ)

ویدھوانس (Vid dhwanس ویدھوانس)
ویناش (Vinásh ویناش) ورنبادی (Barbádi ورنبادی)
خندار ہونا (Khandar honا خندار ہونا)

IN, HIZÁM ہن ہیزام (ع - مذ)

پراجای (Parájai پراجای) ہار (Hár ہار)

سنتان (Santán) (سلطان) سنتاتی (Santati)
 بال بچے (Bál bacheho) (سن تتی)
 (بال بچے)

اولوالعزم (ع - ص)

ULUL-AZM اولول آزم

اتساہشیل (Utsáh shíl) (اتساہشیل)
 حوصلہ (Hausala mand) (ہوسلا مند)
 (مند)

AULA اولی (ع - ص) اولی

سروچیت (Sarvochit) (سروچیت)
 مناسب (Munásib tarín) (مناہسب)
 (نہیں)

EHÁNAT اہانت (ع - مٹ) اہانت

تیرسکار (Apmán) (اپ مان)
 (Ninda) (نندا)
 (Tiraskár) (تیرسکار)
 (Be izzati) (بے عزتی)

EH, TIMÁM اہم (ع - مڈ) اہم

1. (Vyavastha) (ویوہستھا)
 (Prabandh) (پربندھ)
 (Intizám) (انتظام)
2. (Tat, twáo dhán) (تتاو)
 (Áyójan) (آیوچن)
 (Dekh rekh) (دیکھ ریکھ)

AHL اہل (ع - مڈ) اہل

1. (Adhi kári) (ادھیکاری)
 (Swámi) (سوامی)
 (Sáhib) (صاحب)
2. (Páttr) (پاتر)
 (Samarth) (سامرتھ)
 (Yoggya) (یوگیہ)
 (Mustahaq) (مستحق)

AURANG اورنگ (ف - مڈ) اورنگ
 (Singhásan) (سنگھاسن)
 (Takht) (تخت)

AUZÁR اوزار (ع - مڈ) اوزار
 (وز کی جمع ہے لیکن اس کا واحد
 مستعمل نہیں ہے)

یانتھر (Yanttr) (یانتھر)
 (Upkaran) (آپ کن)
 (Auzár) (اوزار)

AUSAT اوسٹ (ع - ص) اوسٹ

1. (Mád,dhyamik) (ماد)
 (Darmiyáni) (درمیانہ)
 (درمیانہ)
2. (Mád,dhya) (مادھیہ)
 (Mad,dhyak) (مدھیہ)
 (Average) (ایوریج)

AUQÁT اوقات (ع - مڈ) اوقات

1. وقت کی جمع
  2. (Pratishtha) (پرتھسٹھا)
 (Izzat) (عزت)
- (ان معنوں میں بطور واحد مستعمل ہے)

AV, VAL اوائل (ع - ص) اوائل

1. (Púrv) (پورف)
 (Pahila) (پاہیلا)
 (Sarov) (سارو)
2. (Sarv shreshth) (سارو شریشتھ)
 (Sarvottam) (ساروؤتتم)
 (Behtarín) (بہترین)

AULÁD اولاد (ع - مٹ) اولاد
 (ولد کی جمع ہے لیکن بطور واحد
 مستعمل ہے)

(قدردان (Qadr dān)

AHLIYAT اہلیت (ع - مٹ) اہلیت
 یوگیتا (Yoggyata) پاترنا (پاترنا)
 (Pātrata) کابیلیت (Qābilyat)
 (قابلیت)

AHAM اہم (ع - ص) اہم
 مہتو (Mahattwa pūrṇ) مہتو
 گمبہر (Gambhīr) اہمییات
 (Ahammīyat) والا (اہمیت)
 (اہمیت (ع - مٹ)

AHAM, MĪYAT اہمییات
 مہتو (Mahattwa) مہتو
 (Māhātmya) بھائی (Bārāī)
 (بوائی)

AI اے (ع - مذ) اے
 اے (Ai) ہے (He)

AYĀGh ایاغ (ت - مذ) ایاغ
 چشک (Chashak) کس (Kans)
 پان (Pān) پیالا (Piyāla)
 (پیالہ)

ÍSĀR ایشار (ع - مذ) ایشار
 سوارتھ (Swārth tyāg) سوارتھ
 (تیاگ) تیاگ (Tyāg)

ĪJĀB ایجاب (ع - مذ) ایجاب
 سونہی کرتی (Swīkriti) سونہی
 (Manzūri) منظوری

ĪJĀD ایجاد (ع - مٹ) ایجاد
 آویشکار (Āvishkār) آویشکار
 (Ikhṭirāa) اختراع

3. والے (Vāle)

اہل اللہ (ع - مذ)

AH, LUL, LĀH اہل لول لاہ
 ایشور بھکت (Īshwar bhakt)
 اہل اللہ والے (Allāh vāle)
 اہل باطن (ع - مذ)

AHL-E-BĀTIN اہل لولے باتین
 مہاتما (Mahātma) پونیتا
 (Punitātma) پونی تاتا
 (Brahm gyāni) بھرم گہانی
 (Kḥudā vāle) خدا والے

AHL-E-FAN اہل فن (ع - مذ) اہل فن

1. کلا کار (Kala kār) فنکار
 (Fan kār) فنکار

2. ساہتیہ کار (Sāhittya kār)
 (Adīb) ادیب

اہل قلم (ع - مذ)

AHL-E-QALAM اہل لولے کلام
 ماسی جیوی (Masi jīvi) ماسی
 ساہتیہ کار (Sāhittya kār)
 لیکھک (Lekhāk) ادیب (Adīb)

اہل کار (ع - مذ)

AHL-KĀR اہل لولے کار
 کرم چاری (Karm chāri) کرم
 کتا (Kārya karta) اہم
 والا (Amle vāla) اہل

اہل نظر (ع - مذ)

AHL-E-NAZAR اہل لولے نزار
 پاراکی (Pārakhi) کدر دان

(Anumati انومتی) ہجائزات
(Ijāzat اجازت)

IMĀN ایمان (ع - مذ)

1. نیٹھا (Nishtha نشتھا) دھرم (Dharm دھرم)
2. شریدا (Shriddha شریدا) ایتیکاہ (Etiquād اعتقاد)
3. ویشواس (Vish,shwās وشواس) یقین (Yaqin یقین)

AIMAN ایمن (ع - ص)

1. شوبھ (Shubh شوبھ) منگل کاری (Mangal kārī منگل کاری) مبارک (Mubārak مبارک)
2. نیربھای (Nirbhay نیربھای) بے خوف (Be khauf بے خوف)
3. سورکھیت (Surakhhit سورکھیت) محفوظ (Mahfūz محفوظ)
4. داکھین (Dakhhin داکھین) دایاں (Dāyān دایاں)

AI (Ī)VAN ایوان (ف - مذ) وان (ہے)

1. پراساد (Prāsād پراساد) بھوان (Bhavan بھوان) محل (Mahal محل)
2. راجبھوان (Rāj bhavan راج بھوان) دربار (Darbār دربار)
3. ویدھان سبھا (Vidhān sabha ویدھان سبھا) کونسل (Sadan کونسل) (Council کونسل)

ĪZA ایذا (ع - مٹ) ایذا

یاٹنا (Yātana یاٹنا) پیڑا (Pīṛa پیڑا)
(Taklīf تکلیف) (ہیو)

ایذارسان (ع - ص)

ĪZA-RASĀN ایذا رساں

کشت دایک (Kashī dāyāk کشت دایک)
کلوہ جنک (Klosh janak کلوہ جنک)
دو:خ دینے والا (Dukh dene vāla دو:خ دینے والا)

E,ZAD ایزد (ف - مذ) ایزد

ایشور (Īshwar ایشور) پرماٹما (Paramātma پرماٹما)
خدا (Khuda خدا)

ĪSĀL ایصال (ع - مذ) ایصال

پہنچانا (Pahunchāna پہنچانا)

ĪFA ایفا (ع - مذ) ایفا

پالان (Pālan پالان) پُرتی (Pūrti پُرتی)
وفا کرنا (Vafa karna وفا کرنا)

ایفا مے عہد (ع - مذ)

ĪFĀ-E-AHD ایفا اہد

پرن پالان (Pran pālan پرن پالان)
پرتگیا پالان (Pratiggya pālan پرتگیا پالان)
واڈا وفا (Vāda vafāi واڈا وفا)

ĪMA ایما (ع - مذ) ایما

1. انگت (Ingīt انگت) سَنکِت (Sanket سَنکِت)
اِشاَرہ (Ishāra اِشاَرہ) (سَدکِیَت)
2. آگیا (Āggyā آگیا) اَنُومَتِی

ب

BÁBÁ बाबा (फ - मं) बा

1. श्रेष्ठ (Shresh,thi شریض،تھ) प्रति-
ष्ठित (Pratish,thit پرتیش،تھت)
2. साधू (Sádhú سادھو) फकीर (Faqír
(فقیر)

BÁBAT बाबत (फ - मं) बा
विषय में (Vishai men ویشے میں)
संबंध में (Sambandh men سمبندھ میں)

BA-HAYA बाहया (फ - मं) बा
लज्जा वान् (Lajjáván لہج جا وان)
शरमीला (Sharmíla شرمیلا)

BÁ-KHUDA बाखुदा (फ - मं) बा
धर्मात्मा (Dharmátma دھर्मاتما)
पुण्यात्मा (Punnyátma पुण्यात्मा)
सदात्मा (Sadátma सदاتमा)
वाला (Alláh-vála اللہ والا)

BÁD बाद (फ - मं) बा
अनिल (Anil انیل) समीर (Samír
سمیر) मारुत (Márut ماروت) पवन
(Pavan پاون) वायु (Váyu وایو)
हवा (Hava هوا)

BÁD-BÁN बादबान (फ - मं) बा
मरुपट (Marutpat مروت پٹ) शीत
(Shit شیت) पोत पट (Potpat पोत
(پال) पाल (Pál پال)

बादसमूम (फ - मं)

BÁD-E SAMÚM बादे समूम
तप्त वायु (Tapt váyu تپت وایو)
लू (Lú لو) लपट (Lapat لہپٹ)

BÁ बा (फ - मं)

1. सह (Sah सह) साथ (Sáth ساتھ)
2. स्वामी (Swámi سوامی) वाला
(Wála والا)

BÁ-ÁBRU बाआब्रु (फ - मं) बा
सम्मनित (Sammánit سممانیت)
प्रतिष्ठित (Pratish,thit پرتیش،تھت)
इज्जत दार (Izzat dár عزت دار)
बाاختيار (फ - मं)

BÁ-IKH,TL,YÁR बाइखूतियार
कार्याधिकारी (Kárryádhikári کاریا
پراپتاधिकار (Práptádhikár دھیکاری)
मुख्तार (Mukhtár मुख्तار)

BÁ-ADAB बाअदब (फ - मं) बा
सभ्य (Sabh,bhya سبھ،بھیا) शिष्ट
(Shisht شیشٹ) तमीज़दार (Tamizdár
(تمیزدار)
بااین همه (ف - مं)

BÁ-ÍN-HAMA बाईहमा
तथापि (Tathápi तथापि) फिरभी
(Phir bhi پھر بھی) इस पर भी (Is par
bhi اس پر بھی)

BÁB बाब (फ - मं)

1. द्वार (Dwár دروازہ) दरवाज़ा (Darwáza
(دروازہ)
2. अध्याय (Ad,dhyái ادھیای) परिच्छेद
(Parich,ched پارچہ،چید)
3. विषय (Vishai ویشے) मामला (Muám-
ala معاملہ)

BÁDIYA बादिया (फ - मड) बادیہ

1. तांबे का बड़ा कटोरा (Tanbe ka bara
katroa तान्बे का बड़ा कटोरा)

2. वन (Van वन) (मड - ए)

अरण्य (Aran, nya अरण्य) विपिन (Vipin विपिन)
कानन (Kánan कानन)
जंगल (Jangal जंगल)

बادیہ پیما (ع - ف - مड)

BÁDIYÁ-PAIMA बादिया पैमा

कानन चारी (Kánan chári कानन चारी)

वनभ्रमी (Van bhrami वन भ्रमी)

जंगल में फिरने वाला (Jangal men
phirne vála जंगल में फिरने वाला)

بادیہ گرد (ع - ف - مड)

BÁDIYA-GARD बादिया गर्द

دیکھو 'بادیہ پیما'

BÁR बार (फ - मड) بار

1. भार (Bhár भार) बोझ (Bojh बोझ)

2. दफा (Dafa दफा) बेर (Ber बेर)

BÁRAN बारान (फ - मड) बारان

1. वर्षा (Varshá वर्षा) वृष्टि (Vrishti वृष्टि)
बारिश (Bárish बारिश)

1. पावट् (Pávat पावट्) वर्षा ऋतु (Varshá ritu वर्षा रतु)
बरसात (Barsát बरसात)

BÁRID बारिद (ए - व) بارد

शीतल (Shítal शीतल) ठंडा (Thánda ठंडा)
(तेहड़ा)

BÁRISH बारिश (ए - म) بارش

वर्षा (Varshá वर्षा) वृष्टि (Vrishti वृष्टि)

मेंह (Menh मेंह) (वृष्टि)

BÁDISHÁH बादशाह (फ - मड) بادشاہ

BÁDISHÁH बादशाह

राजा (Rája राजा) भूपति (Bhú pati भूपति)

महिपाल (Mahipál महिपाल)

باد صرصر (ع - ف - مड)

BÁD-E-SARSAR बादे सरसर

झंझवात (Jhanjha vát जंझवात)

झकड़ (Jhak, kar झकड़)

بادنجان (ف - مड)

BÁDAN JÁN बादनजान

वैगन (Baingan बैंगन) वातिग (Vátig वातिग)

BÁDA बादा (फ - मड) بادہ

मदिरा (Madira मदिरा) वारुणी

(Váruni वारुनी) सुरा (Sura सुरा)

कादंबरी (Kádambari कादंबरी) मद्य

(Mad, dya मदीह) शराब (Sharáb शराब)

بادہ کش (ف - مड)

BÁDA-KASH बादा कश

मद्यप (Mad, dyap मद्यप) शराबी

(Sharábi शराबी)

بادہ گسار (ف - مड)

BÁDA-GUSÁR बादा गुसार

دیکھو 'بادہ کش'

BÁDIYÁN बादियान (फ - मड) بادیان

शतपुष्पा (Shatpushpá शतपुष्पा)

सौंफ (Saunf सौंफ)

BÁZÁR بازار (ف - مذ)
ہٹ (Hatt) ہاٹ (Hát) ہٹ (Hatt)
(Painth) پینٹ
باز پرس (ف - مذ)

BÁZ,PUR,S بازار پورس
1. پوچھ گچھ (Púchh gachh) پوچھ گچھ
(Tahqíqát) تھقیقات (تھقیقات)
2. جواب دہی (Javáb dehi) جواب دہی
باز دعوی (ع - مذ)

BÁZ-DÁVA بازار دوا
دوا اٹھا لینا (Dává utha lena)
نالیش خراج دینا (Nálísh khárij kara dena)
نالیش خراج (کرا دینا)
باز گشت (ف - مذ)

BÁZ-GASHT بازار گشت
لوتنا (Lautna) واپس آنا
(Vápas ána) واپس آنا
باز یافت (ف - مذ)

BÁZ-YÁFT بازار یافت
فیر پانا (Phir pána) فیر پانا
خوئی (Khoi) خوئی
hui ohíz ka phir se mil jána
(هوئی چیز سے مل جانا)

BÁZÚ بازار (ف - مذ)
باجا (Báhu) باجو
باجا (Bhuja) باجو
باجا (Bágh) باجو

BÁZI بازی (ف - مذ)

BÁRGHÁH بارگاه (ف - مذ)
راج سبھا (Ráj sabha) راج
بھون (Ráj bhavan) راج
(Darbár) دربار

BÁRÚD بارود (ف - مذ)
اگنی چورن (Agni chûrn) اگنی چورن
دارو (Dárú) دارو

BÁRA بارہ (ف - مذ)
1. سامبندھ (Sambandh) سامبندھ
(Muámala) معاملہ
2. بار (Bár) بار
(Dafá) دفعہ
(مورکب میں جیسے دوبارہ)

BÁRÍ باری (ع - مذ)
ایشور (Íshwar) ایشور
(Parmatma) پرماٹما

BÁRE بارے (ف - مذ)
اے (As,tu) اے
(Khair) خیر

BÁRÍK باریک (ف - ص)
مہین (Mahín) مہین
(Súkehbm) سکہم
(Patla) پتلا
(سوکچھم)

BÁZ بازار (ف - مذ)
1. شیکرا (Shikra) شیکرا
(Shen) شین
(Phir) فیر
(Punah) پناہ
(Khula hua) کھلا ہوا
(Karta) کرتا
(Dene vála) دینے والا

یہ لفظ مرکبات میں استعمال ہوتا ہے جیسے دغا باز

BÁTIL باطل (ع - ص) • باتیل

1. अनृत्य (Anritya) असत्य (Asattya) मिथ्या (Mith-thya) (استیہ) (متو تھیا)
2. निष्फल (Nishphal) बेअसर (Be asar) (نیشپھل) (بے اتر)

BÁTIN बातين (ع - مذ) باطن

1. अंतःकरण (Antah karan) अन्तरात्मा (Antarátma) (انته کرن) (انتر، اتما)
2. हृदय (Hridai) मन (Man) (हृदय) (मन) चित्त (Chit,t) (चित)

BÁIS बाइस (ع - مذ) باعث

1. हेतु (Hotu) कारण (Káran) (हेतु) (कारण) (कारن)
2. आधार (Ádhár) बुनियाद (Bunyad) (آधार) (بنیاد)

BÁGH बाग (ف - مذ) باغ

- वाटिका (Vátika) उपवन (Upvan) (واٹکا) (اوپون)
- उद्यान (Ud,dyán) (أدیان) (آرام) (Áram) (गुलिस्तान) (Gulistán) (گلستان)

BÁGH-BÁN बाग बान (ف - مذ) باغبان

- उद्यान रत्नक (Uddyán rakehhak) (ادیان رکتک)
- उद्यान पाल (Uddyán pál) (उद्यान पाल) (माली) (Máli) (बाग رضوان) (عف - مذ)

BÁGH-E-RIZVÁN बागे रिज्वां

1. स्वर्ग वाटिका (Swarg vátika) (सुर्ग वाटिका) (जन्नत का बाग) (Jannat ká bāgh) (چلت کا باغ)

1. केलि (Keli) क्रीडा (Krida) (केली) (کریڈا)

2. लीला (Lila) तमाशा (Tamá-sha) (लीला) (तमाशा) (कौतुक) (Kautuk) (कोतک)

بازیچه (ف - مذ)

BÁZĪ-CHA बाज़ीचा

1. खेल (Khel) तमाशा (Tamá-sha) (کھیل) (تमाشا)

2. खिलौना (Khilauna) (कहलना)

بازیچه اطفال (ف - مذ)

BÁZĪCHA-I-ATFÁL बाज़ीचे अत् फाल

बच्चों का खेल (Bach,chon ka khel) (बच्चों का खेल)

بازی گر (ف - مذ)

BÁZĪ-GAR बाज़ी गर

भानं मती (Bhánmati) (बहान्मती) (कौतुकी) (Kautukí) (कोतकी)

BÁSHINDA बाशिन्दा (ف - مذ) باشندہ

निवासी (Nivási) (नवासी) (रहने वाला) (Rahno vála) (رہنے والا)

BÁSIRA बासिरा (ع - مٹ) باصرہ

1. दृष्टि (Drishti) प्रेक्षा (Prek-chha) (दृष्टी) (پریکچھا) (نظر) (Nazar) (نظر)

2. नेत्र शक्ति (Nettr shakti) (नेत्र शक्ति) (शक्ति)

BÁZÁBITA बाज़ाबिता (ع - ص) باضابطہ

नियमित (Niamit) नियमानुसार (Niamánusár) (नियमानसार) (क्राइदे के साथ) (Qáade ke sáth) (قاعدے کے ساتھ)

BÁLA बाला (फ - व)
 उच्च (Uchch) ऊँचा (Ūncha)
 बलंद (Baland)
 बाला खाने (फ - व) (मंड)

BÁLA-KHÁNA बाला खाना
 अट्टालिका (Attálíka) तल्प (Talp)
 अटारी (Atári)
 बाला दस्त (फ - व) (मंड)

BÁLA-DAST बाला दस्त
 1. उच्चाधिकारी (Uchchádhi kári)
 बड़ा हाकिम (Baṛa hákim)
 2. श्रेष्ठ (Shreshth) आला (Ála)

BÁLISH बालिश (फ - व)
 उपधान (Updhán) शिरोहन (Shirohan)
 तकिया (Takiya)
 बालिशत (फ - व) (मंड)

BÁLISHT बालिशत (फ - व)
 वितस्ति (Vitasti)
 बित्ति (Bitti)

BÁLIGH बालिग (फ - व)
 1. वयस्क (Vayask) प्रौढ़ (Prauḥ)
 सियाना (Siyána)
 2. युवा (Yuva) तरुण (Tarun)
 जवान (Javán)
 बालिदगी (फ - व) (मंड)

BÁLÍDAGI बालीदगी (फ - व)
 1. विकास (Vikás)
 बालिग (फ - व) (मंड)

2. स्वर्ग (Swarg) जन्मत (Jan. nat)
 बाली (फ - व) (मंड)

BÁGHI बागी (फ - व) (मंड)
 1. राज द्रोही (Rāj drohi)
 विद्रोही (Viddrohi)
 किलाबी (Inqilábí)
 2. अनाज्ञा कारी (Anággyakári)
 सरकश (Sar kash)

BÁQI बाकी (फ - व) (मंड)
 शेप (Shesh)
 बाचाहुआ (Bacha hua)
 बाकी मान्दे (फ - व) (मंड)

BÁQI-MÁNDA बाकी मांदा
 परि शेप (Parishesh)
 अवशिष्ट (Avshisht)
 शेषान्श (Sheshánsh)
 बाकाया (Ba. qáya)

BÁK बाक (फ - व) (मंड)
 1. भय (Bhai)
 त्रास (Trás)
 डर (Dar)
 2. लज्जा (Lajja)
 शर्म (Sharm)

BÁKIRA बाकिरा (फ - व) (मंड)
 अक्षता (Akehata)
 योनि (Akehhat yoni)
 कुमारी (Kumári)
 कुलारी (Kunári)

BÁL बाल (फ - व) (मंड)
 पक्ष (Pakchh)
 पंख (Pankh)
 पर (Par)

বেগম (Shrimati শ্রী মতি)
(Bogam بیگم)

2. महिला (Mahila মেহলা) खातून
(Khátún خاتون)

BÁNI বানী (ع - مذ)

1. प्रवर्तक (Pravartak प्रवर्तक)
संस्थापक (Sansthápak संस्थापक)
फाउंडर (Founder फाउंडर) (تھاپک)
2. कारण (Káran کارن) सबब
(Sabab سبب)

BÁVAR बावर (ف - مذ) وشواس
(Vish,shwás विश्वास)
प्रत्यय (Pratyai پرتیے) एतिबार
(Etibár اعتبار)

बाورچی (ت - مذ)

BAVARCHI बावर्ची
सूप कार (Súp kár سوپکار) पाचक
(Páchak पाचक) रसोइया (Rasoīya
(रसोइया)

बाورچی خانه (تف - مذ)

BÁVARCHI-KHÁNA बावर्ची खाना
पाक शाला (Pák shála پاکشالا)
पाकस्थान (Pákasthán پاکستان)
महानस (Mahánas महानस) रसोई घर
(Rasoī ghar रसोई گھر)

BÁH बाह (ع - مذ)

काम शक्ति (Kám shakti काम शक्ति)
मैथुन शक्ति (Maithun shakti मैथुन शक्ति)
पुस्तक (Punsattv पुस्तक) (پنستو)

(Taraqqi तरक्की) (Vridhhi वृद्धि)
(ترقی)

2. उत्पत्ति (Utpatti उत्पत्ति) उपज
(Upaj (ایچ) नशवो नमा (Nashv-
o-nama نشوونما)

BÁLÍN बालीं (ف - مذ)

1. शिरोधाम (Shirodhám शिरोधाम)
सिरहाना (Sirhána سیرھانا)
2. उपधान (Updhán (ایدهان)
तकिया (Takiya تکیه)

BÁM बाम (ف - مذ)

1. अट्टालिका (Attálīka अटारी)
(Atári اٹاری)
2. छत (Chhat छत)
3. सर्पमीन (Sarpmin सर्पमीन)
बाम मछली (Bám machhli بام
مچھلی)

BÁMDÁD बाम दाद (ف - مذ)

प्रातः काल (Prátah kál प्रातः काल)
प्रभात (Prabhát प्रभात) सवेरा
(Savera سویرا)

BÁNG बांग (ف - مذ)

1. शब्द (Shabd शब्द) ध्वनि (Dhwani
(Áváz (आवाज़) (आवज़)
2. अज्ञान (Azán (اذان)
3. मुरों की पुकार (Murghe kí pukár
(مورے کی پکار)

BÁNO बानो (ف - مذ)

1. देवी (Devi देवी) भीमती

1. मूर्ति पूजक (Múrti pújak) (मूर्ति)
(پوجک)

2. प्रेमी (Premi) (پریمی)

بت تراش (ف - مذ)

BUT-TARÁSH बुत तराश

मूर्ति कार (Múrti kár) (मूर्ति कार)

मूर्ति बनाने वाला (Múrti banāne vála) (मूर्ति बनाने वाला)

بتدریج (ع - ص)

BA, TAD, RÍJ अतद्रीज

शानैः शानैः (Shanaih shanaih) (شلہ شلہ)

क्रमशः (Kramashah) (کرامشہ)

धीरे धीरे (Dhíre dhíre) (دھیرے دھیرے)

BAJĀ बजा (ब - फ - व)

उचित (Uchit) (यथार्थ) (Yathārth)

समी चीन (Samíchín) (یکپلوتہ)

ठीक (Thík) (سی چھن)

BAJĀE बजाय (ब - फ - व)

स्थाने (Isthāne) (استھانے)

बदले में (Isthān par) (استھان پر)

एवज (Evaz) (بدلے میں)

(عوض)

BA, JUZ बजुज (ब - फ - व)

अतिरिक्त (Atirikt) (अतिरिक्त)

सिवाय (Sivāe) (سواے)

BACH, CHA बच्चा (ब - फ - म)

बालक (Bálak) (بالک)

(لڑکا)

कुव्वते मर्दुमी (Quvvate mardumi) (قوت مردمی)

BĀHAM बाहम (ब - फ - व)

परस्पर (Paraspar) (پراسپار)

आपस में (Āpas men) (آپس میں)

BĀHAMI बाहमी (ब - फ - म)

पारस्परिक (Pārasparik) (پراسپریک)

आपस का (Āpas ka) (آپس کا)

BĀE बाए (ब - ए - म)

विक्रेता (Vik, kreta) (ویکریٹا)

बेचने वाला (Bechne vála) (بیچنے والا)

बर (ब - ए - म)

BAB, R (BABAR) बबर (बबर)

व्याघ्र (Vyāghr) (व्याघ्र)

शेर (Sher) (شیر)

BAPĀ बपा (ब - फ - व)

उपस्थित (Upasthit) (अपिस्त)

काइम (Qáim) (قائم)

BUT बुत (ब - फ - म)

1. मूर्ति (Múr,ti) (मूर्ति)

प्रतिमा (Pratima) (प्रतिमा)

प्रतिरूप (Prati rūp) (प्रतिरूप)

अनु कृति (Anu kriti) (अनुकृति)

प्रति मूर्ति (Prati murti) (प्रति मूर्ति)

मूरत (Múrat) (मूरत)

2. प्रिया (Priya) (प्रिया)

माशूक (Máshúq) (مەشوق)

بت پرست (ब - फ - म)

BUT-PARAST बुत परस्त

بحر احمر (ع - مذ)

BAHR-E-AHMAR بھرے اھمر
لال ساگر (Lál ságar)

بحر اسود (ع - مذ)

BAHR-E-ASVAD بھرے اسود
کشن ساگر (Krishn ságar)
(ساگر)

بحر اعظم (ع - مذ)

BAHR-E-ÁZAM بھرے آزام
مہا ساگر (Mahá ságar)

بحر الکھل (ع - مذ)

BAHR-UL-KÁHIL بھرل کھیل
پراٹت مہا ساگر (Prashánt maháságar)
(پرشانت مہاساگر)

BU,KHÁR بخار (ع - مذ)

1. باپ (Básh,p) (باشپ) ماپ
(Bháp) (بھاپ)

2. دھم (Dhúm) (دھوم) دھواں
(Dhuán) (دھوان)

3. تپ (Táp) (تاپ) جوار (Jwar)

4. کوپ (Kop) (کروڈھ) کوپ (Krodh)
(Ghus,sá) (غصہ) گوستا (کوپ)

BAKHT بخت (ف - مذ)

پراربھ (Prárab,dh) (پرارب'دھ) آدرٹ
(Adrisht) (ادرشت) دے (Daiv) (دیو)
भाग्य (Bhág.gya) (بھاگیہ) تکریر
(Taqdír) (تقدیر)

بختاور (ف - مذ)

BAKH,TÁVAR بخت تاویر

BAHÁL بھال (ع - ص)

1. پوروت (Púrv, vat) (پوروت) پوروت
جیوں کا تپ (Jyon ka tyeon) (جیوں)
(کا تپوں)

2. سواستھ (Swasth) (سوستھ) نیرامی
(Nirámai) (نیرامے) تندرست (Tandurnust)
(تن درست)

3. پراسن (Prasan,n) (پرسن) ہریشیت
(Harshit) (هرشت) خوش (Khush)
(خوش)

4. پناہ (Punah niyukt) (پناہ) (نیکت)

BAH,S بھس (ع - مٹ)

1. وواد (Vivád) (وواد) وواد
(Vád vivád) (وواد) مباحثہ (Mubáhasa)
(مباحثہ)

2. کلہ (Kalah) (کلہ) ویرہ (Vig.grah)
(ویرہ) تکرار (Takrár) (ویرہ)

BAHR بھر (ع - مذ)

1. سامدر (Samud,dr) (سامدر) ساگر
(Ságar) (ساگر) پارا وار (Párávár)
(Jalnidhi) (جل) (جلائی) (Jalnidhi)
(Samandar) (سامندر) (سامندر) (ندھی)
(ع - مٹ)

2. ورت (Vrit,t) (ورت) (ورت)

بحر ابیض (ع - مذ)

BAHR-E-ABYAZ بھرے آب یاز

سیت ساگر (Sit ságar)

چھیر ساگر (Chhír ságar)

3. अशुभ (Ashubh) मन्हूस (Manhús)
4. विकृत (Vikrit) दोष युक्त (Dosh-yukt) खराब (Kharáb)

भाग्यवान् (Bhaggya vān) (بهاگيهوان)
सुभागिन (Subhágín) (سوبهاگين)
खुश नसीब (Khush nasīb) (خوش نصيب)

بخشش (ف - مٹ)

بد اخلاق (عف - ص)

BAD-AKHLÁQ बद अख्लाक

1. असभ्य (Asabh, bhya) (اسبهيہ)
अशिष्ट (Ashisht) (اشيست)
बद तमीज़ (Bad-tamíz) (بدتميز)
2. दुःशील (Dush-shíl) (دش شيل)
बेमुरवत (Be-murvvat) (بے مروت)

بد اطوار (عف - ص)

BAD-ATVÁR बद अत्वार

- दुराचारी (Duráchári) (دورا چاری)
बद चलन (Bad-chalan) (بدچلن)

بد اعمال (عف - ص)

BAD-ÁMÁL बद आमाल

- दुश्चरित्र (Dushcharitr) (दुश चरित्र)
दुरात्मा (Durátma) (दुरात्मा)
(Bad-kardár) (بدکردار)

بد अमनी (عف - مٹ)

BAD-AMNI बद अमनी

1. अशान्ति (Ashánti) (अशान्ति)

गड़ बड़ (Garbar) (گڑ بڑ)

2. विह्वल (Vip lav) (विलो) क्रांति (Kránti) (क्रान्ति)
शोरिश (Shorish) (शोरिश)

بد انتظامی (عف - مٹ)

BAD-INTIZÁMI बद इन्तिज़ामी

BAKHSISH बख्शिश

1. पुरस्कार (Puras, kár) (پورس کار)
पारितोषिक (Páritoshik) (پارتوشک)
2. दान (Dán) (दान) खैरात (Khairát) (خیرات)
3. मोक्ष (Mok, chh) (موکچہ)
मुक्ति (Mukti) (مکتی)
4. क्षमा (Chhama) (چھما) माफी (Máfi) (معافی)

BUKHL बुखल (ع - مذ)

कृपणता (Kripanata) (کریپلتا)
(Kadaryata) (کداریتا) कंजूसी (Kanjúsi) (کنجوسی)

BAKHIL बखिल (ع - مذ)

कृपण (Kripan) (کریپن) तदन (Tad, dhan) (तद धन) व्यय कुंठ (Vyai-kunth) (व्ये कन्थ)
(Bad, dh-mushti) (बद ध म्श्टि) कंजूस (Kanjús) (کنجوس)

BAD बद (ف - ص)

1. अभद्र (Abhad, dr) (ابہدر) नीच (Ních) (نیچ)
रज़ील (Razíl) (رزیل)

2. दुष्ट (Dusht) (دشت) खल (Khal) (खल)
पाजी (Páji) (پاجی) (कल)

कुपथ्य भोजी (Kupath,thya bhoji

(کوپیته بهوجی)

खानेपाने में परहेज न करने वाला बीमार

(Kháne pine men parhez na karne

vála bímár کھانے پینے میں پرہیز نہ کرنے والا بیمار)

BAD-TAR बदतर (ف - ص) بدتر

निकृष्ट (Nik,krisht نیک کرشت)

बहुत बुरा (Bahut bura بہت برا)

بدتم ذیب (عف - ص)

BAD-TAHZÍB बदतہذیب

1. अविनीत (Avinít अवینیٹ) अशिश्ट

(Ashisht اششت) असभ्य (Asubh,

bhya असभیه) बदतमीज़ (Badtámíz

بدتمیز)

2. उद्ध (Ud,dand اددند) अखखड़

(Akh,khar اکھڑ)

BAD-HÁL बद حال (عف - ص) بد حال

दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha-grast دوردشا

ग्रस्त) दुर्गत (Durgat درگت) तबाह

हाल (Tabáh-hál تباہ حال)

بدحواس (عف - ص)

BAD-HAVÁS बदहواس

उद्विग्न (Udvign اڈوگن) व्यस्थ (Vyasth

व्यस्थ) आतुर (Átur آتور) परेशान

(Preshán پریشان)

بدखصال (عف - ص)

BAD-KHISÁL बदखسال

कदात्मा (Kadátma کداتما) दुरात्मा

दुर्यवस्था (Durvyavastha درویوستانها)

कुप्रबंध (Kuprabandh کوپربندھ)

इन्तिज़ामी खराबी (Intizámí Kharábi

انتظامی خرابی)

بد اندیش (ف - ص)

BAD-ANDESH बदअندेश

अशुभ चितक (Ashubh-chintak اشوبھ

चितक) अशुभेच्छु (Ashubhech,chú

अशوبھچھو) बुरा चाहने वाला

(Bura cháhne vála برا چاہنے والا)

بد باطن (عف - ص)

BAD-BÁTIN बदब्रातिन

दुरात्मा (Durátma دراتما) दुष्टात्मा

(Dushtátma دشتاتما) नीचाशय

(Nicháshai نیچاشے) कुटिल (Kutil

खبیث) खबीस (Khubís خبیث)

بد بخت (ف - ص)

BAD-BAKHT बदबخت

1. हत दैव (Hat daiv هت دیو) दुर्भाग्य

(Durbhági دربهاگی) अभागा

(Abhága ابهاگا) बद किस्मत (Bad-

qismat بدقسمت)

2. विपद्ग्रस्त (Vipad-grast विपदग्रस्त)

मुसीबत ज़दा (Musibat-zada

مصیبت زدہ)

BAD-BU बदबू (ف - م) بدبو

दुर्गंध (Durgandh درگندھ) कुवास

(Kuvás کواس) सड़ांध (Sarāgdh

سڑاندھ)

بدپرہیز (ف - ص)

BAD-PARHEZ बदपरہیز

(دشمن Dushman) دشمن (بیری)

بد دعا (عف - مٹ)

BAD-DUÁ بد دُآ

شاپ (Sháp) شاپ (Shráp)

(Abhi sháp) ابھی (شراب)

(Kosna) کوسنا (شاپ)

BAD-DIL بد دل (ف - ص)

1. (Unman) اُنمن (Udásin) اُداسین

(Shithil) شیتھل (Uktáya hua) اُکتایا ہوا

(Bezár) بےزار

2. (Anutsáh) اُنٹسَاہ (Be-himmat) بے ہمت

(Be-himmat) بے ہمت

بد دماغ (ف - ص)

BAD-DIMÁGH بد دِمَاغ

(Ahankári) اِهَنکَارِی (Ghamandi) گھمنڈی

(Ghamandi) گھمنڈی

بد دیانت (عف - ص)

BAD-DIYÁNAT بد دِیَانَت

(Vish, shwás ghátak) وِشواش گھاتک

(Vish, shwás ghátak) وِشواش گھاتک

(Vish, shwás ghátak) وِشواش گھاتک

(Vish, shwás bhanjak) وِشواش بھنچک

(Be-ímán) بے ایمان (Kháin) خائن

(Kháin) خائن (بے ایمان)

BAD-ZÁT بد ذَات (عف - ص)

1. (Kulín) کولین (Ghair sharíf) غہر شریف

(Ghair sharíf) غہر شریف

(Nícháshaj) نیچا شای (Durátma) دوراتما

(Bad-hkraslat) بد خصلت (نہچاشے)

(بدخصلت)

بدخلق (عف - ص)

BAD-KHULQ بد خُلُق

دیکھو 'بد اخلاق'

BAD-KHÚ بد خُو (ف - ص)

1. (Dush prakriti) دُش پَر (Dus, swabháo) دُ: سواभाव

(Bad-mizáj) بد میزاج (Dus, shíl) دُ: شیل

(Be-muravvat) بے مروت (Dush, shíl) دُ: شیل

(Be-muravvat) بے مروت

(Be-muravvat) بے مروت

(Be-muravvat) بے مروت

(Be-muravvat) بے مروت

BAD-KHÁBI بد خَاہ

1. (Un-niddra) اُن نِندرا (Anid, dra) اِنِندرا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

(Thík nīnd na ána) ٹیک نیند نہ انا

دُرالاپی (Durálápi) دُرِوالپی
(Durvádi) کدڑو ماپی (Katu
bháshi) مِٹھ فٹ (Mugh
phat) (ملہ بہت)

بدستور (عف - ص)

BADASTÚR بدستور

یثا پُورِو (Yathápúrvak) یثا پُورِو
یثا نپُورِو (Yathánupúrvak) یثا نپُورِو
کراماگت (Kramágat) کراماگت
جیو کا تیو (Jyon ká tyon) جیو کا تیو

بدسرشت (ف - ص)

BAD-SARISHT بدسرشت

دُرِاتما (Durátma) نیاچاشی
(Nícháshai) دُشپُرکرتی
(Dushprakriti) بدتینت
(Bad tínat) (بدطینت)

بدسگال (ف - ص)

BAD-SIGÁL بدسگال

اشوبھ چیتک (Ashubh-chintak) اشوبھ
چیتک (Ashubhech, chhuk) اشوبھ
چیتک (Bad-kháh) (بدخواہ)

بدسلوکی (عف - مٹ)

BAD-SULÚKI بدسلوکی

دُروپہار (Durvyavhár) دُروپہار
دُروپچار (Durupchár) دُروپچار
بُرا بُرتاؤ (Bura bartáo) بُرا بُرتاؤ

بدسیرت (عف - مذ)

BAD-SÍRAT بدسیرت

2. دُشٹاتما (Dushtátma) دُشٹاتما
دُراتما (Durátma) دُشپُرکرتی
(Dushprakriti) کَمینا
(Kamína) (کمینہ)

بدذائقہ (عف - ص)

BAD-ZÁIQA بد ذائقہ

دُ:سواد (Dus,swád) دُ:سواد
(Níras) بے مزہ
(Be maza) (نی:س)

BADR بدر (ع - مذ)

پُرن چندر (Púrñ chandr) پُرن چندر
پُرن چندرما (Púrñ chandrama) پُرن
چندرما (Máh-e-kámil) (ماہ کامل)

BAD-RÁH بدر راہ (ف - ص)

کاپتھک (Kápathik) کومارگی
Kunárgi (Kadáchári) (کدچاری)
(Bad chalan) (بد چلن)

BADRAQA بدرقہ (ع - مذ)

1. پتھپردارشک (Path pradarshak)
(Ráh-uma) (راہ نما)

2. انوپان (Anupán) کسی
دوا کے ساتھ کھائی جانے والی دوا
(Kisi dawa ko sáth khái jáne váli)
کسی دوا کے ساتھ کھائی جانے والی دوا

بدزبان (ف - ص)

BAD-ZABÁN بد زبان

ب د قماش (ف - ص)

BAD-QUMÁSH बद कुमाश

دش چرتري (Dush.charittr)

کوکرمی (Kukarmi) بد چلن

(Bad-chalan بدچلن)

BAD-KÁR बद کار (ف - ص)

1. دش کړتي (Dush,kriti) دوشکرتي

دراچاري (Duráchári)

دوروت (Durvritt) بد چلن

(Bad-chalan بدچلن)

2. پاپی (Pápi) گناهگار (Gunáhgar)

(Gunáhgar)

ب د کر دار (ف - ص)

BAD-KA(1)RDÁR बदक(कि)रदार

دیکهو 'بدکار'

ب د گمانی (ف - مټ)

BAD-GUMÁNI बद गुमानी

دیکهو 'بدظنی'

ب د گوی (ف - مټ)

BAD-GOI बह गोई

1. نندا (Ninda) हजो (Hajo)

(هجو)

2. پيشناتا (Pishunata) चुगली

(Chughlí چغلی)

ب د لگام (ف - ص)

BAD-LAGÁM बद लगाम

1. मुक्त कंठ (Mukt kanth) مکت کنټه

मुह फट (Muh phat) منه پټ

दुरात्मा (Durátma) दुःस्वभाव

(Dus,swabháo) (دس-سبهاؤ) दुःप्रकृति

(Dush,prakriti) (دش-پرکرتی) बद

तीनत (Bad tীনत) (بدطیلت)

ب د شکل (عف - ص)

BAD-SHAKL बद शकल

1. कुरूप (Kurúp) (کورپ) बद सूत

(Bad-súrat) (بدصورت)

2. कदा कार (Kada kár) (کداکار) कुदृश्य

(Kudrish,shya) (کودرشیه) बदनुमा

(Bad numa) (بدنما)

ب د شگونی (ف - مټ)

BAD-SHAGÚNI बद शगूनी

अपशकुन (Aps Shakun) (اپشکن)

कुशकुन (Kushakun) (کوشکن) बदफालی

(Bad fáli) (بدفالی)

ب د ظنی (عف - مټ)

BAD-ZANI बद जनी

मिथ्या संदेह (Mith,thya Sandeh) (مټهيا)

बुरी धारणा (Buri dhárana) (سندیه)

(Bad-gumáni) (بدي گمانی)

(بدي گمانی)

ب د عهدی (عف - مټ)

BAD-AHDI बद अहदी

प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang) (پرتگیا)

(Vachan bhang) (وچن بهنگ)

(Vish,shwás) (ویشواس غات) (وچن بهنگ)

घात (ghát) (وشواس گهاټ)

(Váda khiláfi) (وعدا خلافی)

(Nis, swād (نس سواد) बद झाईका
(Bād-zāīqa (बदज़ाईका

2. अस्वस्थ (As, swasth (अस सुस्थ
बेकैफ (Be-kaif (बे कैफ)

बदमस्त (फ - व)

BAD-MAST बद मस्त

मदोन्मत्त (Madonmatt (मदोन्मत

उन्मत्त (Unmatt (अनमत

(Durmad (दुर्मद नशे में चूर (Nashe

men chūr (नशे में चूर)

बदमाश (अफ - व)

BAD-MA, ÁSH बद मआश

1. दुर्वृत्त (Durvritt (दुर्वृत्त बुरी

कमाई खाने वाला (Buri kamái

kháne vála (बुरी कमाई खाने वाला)

2. दुश्चरित्र (Dush charittr (दुश्चरित्र

बदचलन (Bad chalan (बदचलन

3. लंपट (Lampat (लम्पट शुहदा

(Shuhda (शुहदा)

बदमाश (अफ - व)

BAD-MUÁMALA बद मुआमला

1. दुर्व्यवहारक (Dur vyavháarak (दुर्व्यवहारक

मामले का खराब (Muámale

ka hkaráb (मामले का खराब)

2. विश्वासघातक (Vish,shwás ghátak (विश्वासघातक

(Bad-diyánat (बददियानत

(Bad-diyánat (बददियानत)

BADAN बदन (अ - म)

1. देह (Deh (देह शरीर (Sherir

2. दुर्वादी (Durvádi (दुर्वादी गलिहर

(Galihar (गलिहर बद ज़बान (Bad-

zabán (बदज़बान)

BADLA बदला (अ - म)

1. प्रतिशोध (Prati shodh (प्रतिशोध

प्रति कार (Prati kár

(Evaz (एवज़ इवज (प्रतिशोध)

2. प्रत्युपकार (Pratyupkár (प्रत्युपकार)

नेकी का बदला (Neki ka badla

(नेकी का बदला)

3. प्रत्यपकार (Pratyap kár (प्रत्यपकार)

बुराई का बदला (Burái ka

badla (बुराई का बदला)

बदमज़ाज (अफ - व)

BAD-MIZÁJ बद मिज़ाज

दुःस्वभाव (Dus, swabháo (दुःस्वभाव)

क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma (क्रुद्धात्मा)

गुस्सैल (Ghussail (गुस्सैल चिड़ चिड़ा

(Chir chira (चिड़ चिड़ा)

बदमज़गी (अ - म)

BAD-MAZAGI बद मज़गी

1. रोग (Rog (रोग बीमारी (Bimári

(बीमारी)

2. वैमनस्य (Vaimanas,sya (वैमनस्य)

रंजिश (Ranjish (रंजिश)

3. नीरसता (Nírasata (नीरसता फीकापन

(Phiká pan (फीकापन)

BAD-MAZA बद मज़ा (अ - व)

1. नीरस (Níras (नीरस निःस्वाद

2. लोभी (Lobhi) (لوہی) नदीदा
(Nadída) (ندیده)

بدھضمی (عف - مٹ)

BAD-HAZMI बद हज्मी

अजीर्ण (Ajirn) (अजिर्ण) अपच (Apach)
(अपच) हाजिमे की खराबी (Házime ki
kharábi) (هاجیمة کی خرابی)

بدھئیات (عف - ص)

BAD-HAI,AT बद हैअत

कुरूप (Kurúp) (कुरूप) बद शक्ल
(Bad-shakl) (بدشکل)

BADI बदी (फ - मٹ)

1. अनिष्ट (Anisht) (अनिष्ट) खराबी
(Kharábi) (खराबी)
2. अमंगल (Amangul) (अमंगल) नहुसत
(Nuhusat) (نہوست)
3. पिशुनता (Pishunata) (پیشونتا)
चुगली (Chughli) (چغلی)
4. निंदा (Ninda) (निंदा) हजो (Hujo) (هجو)

BADI,A बदीअ (ع - ص)

1. अद्भुत (Ad,bhut) (ادبہت) विचित्र
(Vichitr) (وچتر) अजीबो गरीब
(Ajib o gharib) (عجیوب و غریب)
2. नूतन (Nútan) (نوتن) नवीन (Navín)
(नया) (Naya) (نیا)
3. अनुपम (Anupam) (انوپم) बे मिल्ल
(Bemisl) (بے میل)

BADÍH बदीह (ع - ص)

1. स्पष्ट (Ispash,t) (اسپشت) प्रत्यक्ष
(Pratyaksh) (پرتیکش) साफ
(Sáf) (صاف)

काय (Kái) (وہو) वपु (Vapu) (شریر
جسم) (Jism) (جسم) (کے)

2. भग (Bhag) (भग) योनि (Yoni)
(फर्ज) (Farj) (یونی)

BAD-NAM बद नाम (ف - ص)

निंदित (Nindit) (نندت) दुष्कीर्त
(Dushkirt) (دش کیرت) कुख्यात
(Kukh,khyát) (ککھ، کھیات) रुखा
(Rus,va) (روسا)

بدनظمی (عف - مٹ)

BAD-NAZMI बद नज्मी

दुर्व्यवस्था (Dur,vyavastha) (دوریو ستھا)
दुष्प्रबंध (Dush,prabandh) (دش پر بندھ)
कुप्रबंध (Kup-prabandh) (کپ پر بندھ)
बद इन्तिजामी (Bad-intizámi) (بد
انتظامی)

BAD-NAFS बद नफ्स (ع - ص)

1. दुष्टात्मा (Dushtátmá) (دشتاتما)
खबीस (Khabis) (خبیث)
2. व्यभिचारी (Vyabhi chári) (व्यभिही)
(Záni) (زانی) ज्ञानी (जारी)

BAI-NUMA बद नुमा (ف - ص)

1. कुदृश्य (Kudrish,shya) (کودرشیہ)
भदा (Bhadda) (بہدا)
2. कुरूप (Kurúp) (कुरूप) बद सूरत
(Bad-súrat) (بدمسورت)

بدनیت (ع - ص)

BAD-NÍYAT बद नीयत

1. नीचाशय (Nicháshai) (نیچاشے)
बद तीनत (Bad-tínat) (بدطیلت)

(Alind) غلاماں گردیش (Ghulám-gardish) (الذئذ) (Osára) (غلاماں گردیش) (اوسارا)

BIRÁZ بیراز (ع - مذ) مِل (Mal) (وش تها) (Vishta) (گُو) (Gú) (مل)

BAR,RÁQ برآق (ع - ص) برآق (ع - ص) (برآق) (Uj,jwal) (سَفِد) (Safed) (شُبّه) (Shubh,bhr) (شُبّه) (Diptimán) (دِیپتِی مان) (چمک دار) (Chamak dár) (ف - ص) (برآق)

BARANGEKHTA بارنگهختا (اتے جت) (Ut,tejit) (پریت) (Prerit) (کُرد) (Krud,dh) (کُپت) (Kupit)

BARÁHÍN باراهین (ع - مذ) برآق (ع - مذ) (برآق) (Manoranjan) (ظرافت) (Ziráfat) (ع - ص) (برآق)

BARÁ,AT برآت (ع - ص) برآق (ع - ص) (برآق) (Bucháo) (سَفائی) (Safái)

BARÁE برآے (ف - حرف) برآے (ف - حرف) (برآے) (Nimit,t) (لِی) (Lie) (نِی)

BAR,BÁD بر باد (ف - ص) بر باد (ف - ص) (بر باد) (Ujár) (دِهْوَسْت) (Dhwast) (وِیران) (Virán)

BARBAT بر بات (ف - مذ) بر بات (ف - مذ) (بر بات) (Ek bája) (ایک باجہ)

2. آش (Áshu) (تورنت) (Turant) (فورا) (Fauran) (تورنت)

بدیه گو (ع - ص)

BADÍH-GO بدیه گو

1. उपस्थित वक्ता (Upasthit vaktá) (برجستہ گو) (Barjastago) (برجستہ گو)

2. आशु कवि (Áshu-kavi) (اشوکوی) (Upasthit-kavi) (برجستہ گو) (Shighr-kavi) (برجستہ گو) (Barjastago sháir) (شاعر)

BAZL بذل (ع - مذ) بذل (ع - مذ) (Dán) (داتوی) (Dátav,vya) (بخشش) (Bakhshish)

BAZLA بذله (ع - مذ) بذله (ع - مذ) (Manoranjan) (ظرافت) (Ziráfat) (ع - ص) (بذله)

BAZLA-SANJ بذله سانج (ع - ص) بذله سانج (ع - ص) (Manoranjan) (چٹکے باز) (Chut kule báz)

BARÁMAD برآمد (ف - ص) برآمد (ف - ص) (Nishkrániya) (ایکسپورت) (Export)

BARÁMADA برآمدہ (ف - مذ) برآمدہ (ف - مذ) (Mattálamb) (انترا ویدی) (Antara vedi)

برخلاف (ع - ف - ص)
BAR-KHILÁF बर खिलाफ
प्रत्युत (Pratyut) विपरीत (विरुद्ध)
(Viparít) उल्टा (Ultá)
برخوردار (ف - م - ذ)

BAR-KHURDÁR बर खुरदार
1. बेटा (Beta) पुत्र (Puttr)
(पितर)
2. बेटा (Betí) पुत्री (Puttri)
(पितरी)
برداشت (ف - م - ث)

BAR,DÁSHT बर दाशत
सहिशुता (Sahish,nuta) सहनशीलता (Sahan shílata)
सहन (Sab,r) सत्र (शिलता)
برداشته خاطر (ع - ف - ص)

BARDÁSHTA-KHÁTIR बर दाशता खातिर
खिन्नमना (Khin, n-mana) (कहना)
उदास (Udás) उचाट (Uchát)
जिस का दिल किसी काम में न
लगे (Jis ká dil kisi kám men nu lago)
(जिस का दिल किसी काम में न लगे)
BARDA बरदा (म - ड - ए)
दास (Dás) चाकर (Chákar)
गुलाम (Ghulám)
برده فروش (ع - ف - م - ذ)

BAR,DA-FAROSH बर दा फरोश
लौंडी गुलाम बेचने वाला (Laundi)
ghulám bechne vála (لوندی غلام بیچنے والا)

BARPA बरपा (ف - ص)
उपस्थित (Upas,thit) कायम (ایستہ)
(Qáim)
BARTAR बरतर (ف - ص)
उत्तम (Uttam) श्रेष्ठ (Shresh,
th) बढ़कर (Barh kar)
(بڑھکر)

BURJ बुर्ज (ع - م - ذ)
1. राशि (Ráshi) (داشی)
2. गुंबज (Gumbaj) (گمبج)
برجسته (ف - ص)
BARJASTA बरजस्ता (ف - ص)
तुरंत (Turant) फौरन (Fauran)
(فورا)
برجسته گو (ف - م - ذ)

BARJASTA-GO बरजस्ता गो
1. प्रत्युत्पन्न मति (Pratyutpann mati)
(प्रतिपत्ति) हाज़िर जवाब (Házir javáb)
(حاضر جواب)
2. आशु कवि (Áshu kavi) (آشوکوی)
अपस्थित कवि (Upesthit kavi)
बदीह गो (Badih go) (بدیه گو)

BAR, HAQ बर हक (ع - ف - ص)
यथार्थ (Yatháarth) सत्य (Sattya)
(تھیک) ठीक (Thík) (سندیہ)
برخواست (ف - ص)

BAR-KHÁST बर खास्त
1. समाप्त (Samápt) खत्म (ختم)
(Khatm)
2. पदच्युत (Padach,chyut) (پدچ)
(موقوف) मौकूफ (Mauqúf) (چیت)

(Virud, dh वरुद, ध) बर खिलाफ
(Barkhilāf (बर्खलफ)
BAR,F बर्फ (फ - ड थ) बर्फ
प्रालेय (Prāleya (प्रालेय) हिम (Him
(तुषार) (Tushār) तुषार (हम)
BARFĀB बरफाब (फ - ड थ) बरफाब
बर्फ का पानी (Barf, ká pání) बर्फ का पानी
(Thanda pání) ठंडा पानी (यानी)
(तेहड़ा पानी)
BAR,Q बर्क (ए - म थ) बर्क
विद्युत् (Vid, dyut (विद्युत्) सौदामनी
(Saudāmanī) तड़ित (Tarit (सुदामनी)
(चपला) (Chapala) बिजली (Bijli)
BURQA बुरका (ए - ड थ) बुरका
प्रच्छादन (Prach, chhādan) प्रच्छादन
आवरण वस्त्र (Āvaran vastr) ओवन
(वस्त्र)
BARKAT बरकत (ए - म थ) बरकत
विभूति (Vibhūti) (विभूति) वृद्धि
(Vridhhi) बढोतरी (Barhotari)
(बहुवृद्धि)
BARG बर्ग (फ - ड थ) बर्ग
पत्र (Pattr (पत्र) पर्ण (Parn (पर्ण)
दल (Dal) पत्ता (Patta) पत्ता (दल)
बर्ग (फ - ड थ) बर्ग
BAR-GUZĪDA बर गुज़ीदा
सदात्मा (Sadātma) महात्मा
(Mahātma) शुद्धात्मा (Shudh, -
dhātma) शुद्धात्मा (शुद्धात्मा)
(Kḥudā rasīda) (खुदा रसिदा) (खुदा रसिदा)

BAR-ZABĀN बर ज़बान (फ - स) बर ज़बान
(कन् 'थेस' ते) (Kanthasth) कन्थस्थ
मुखाग्र (Mukhāg, gr) मुखाग्र (मुखाग्र)
याद (Zabānī yād) (यानी याद)
BAR, ZAN बर ज़न (फ - ड थ) बर ज़न
गली (Gali) कूचा (Kúcha) गली
(वीथी) (Vithi) (वीथी) (कोच्चे)
बरिश (फ - म थ) बरिश
BUR (R) ISH बु (र) रिश
1. काट (Kát) धार (Dhār) (धार)
2. तीक्ष्णता (Thikch, nata) (तीक्ष्णता)
(तिग्मता) (Tigmata) (तिग्मता)
BIRISHTA बिरिश्ता (फ - स) बिरिश्ता
भृष्ट (Bhrisht) भुना हुआ
(Bhuna huā) (भुना हुआ)
बरिशकाल (फ - ड थ) बरिशकाल
BARSH, KĀL बरश काल
वर्षा ऋतु (Vershá ritu) (वर्षा ऋतु)
पावट् (Pávut) बरसात (Barsāt) (पावट्)
(बरसात)
BARAS बरस (ए - ड थ) बरस
श्येतकुट (Shet kush, th) (श्येतकुट)
सफेद कोढ़ (Safed koḥ) (सफेद कोढ़)
बरिष्ठ (ए - स) बरिष्ठ
BAR-TARAF बर तरफ
पदच्युत (Padach, chyut) (पदच्युत)
बर खारत (Barkhāst) (बरखारत)
बरिष्ठ (ए - स) बरिष्ठ
BAR-AK, S बर अकस
प्रत्युत (Pratyut) (प्रत्युत) (प्रत्युत)

BIRANJ بیرنج (ف - مذ) برنج

1. پیتل (Pittal پیتل) پیتل (Pital پیتل)

2. پوتل، تانبا آئیر جستا میلی دھڑا

धातु (Pital tānba aur jasta mili

hūī dhātu پیتل تانبا اور جسته

फूल (Phūl (مائی هوئی دھاتو

कांसा (Kānsa (کانسه

3. तंदुल (Tandul तंदुल) चावल

(Chāval چاول)

BURÚT बुरुत (ف - مذ) بروٹ

मूँछ (Mūnchh (مونچھ

برودت (ع - مٹ)

BURÚ,DAT बुरुदत

शीतलता (Shītalata شیتلتا) शीतता

(Shītata शीतता) शीत (Shīt

तेहड़क (Thandak (تھنڈک

بروقت (ع - ص)

BAR-VAQ,T बर वक्त

‘دیکھو’ برمحل

برومند (ف - مذ)

BAROMAND बरो मन्द

फल खाने वाला (Phal khāne vāla

लाभ उठाने वाला (Lābh uṭhāne vāla

लाभ اٹھانے والا (Lābh uṭhāne vāla

BURÚN बुरू (ف - ص) بروں

‘دیکھو’ بیروں

BAR(R)A बरा (बरा) (ف - مذ) برہ

1. बकरी का बच्चा (Bakri ka bachcha

(بکری کا بچہ)

برگشته (ف - ص)

BAR,GASH,TA बर गश्ता

विमुख (Vimukh (ویمکھ

(Viparīt (ویریت

برگشته بخت (ف - ص)

BAR-GASHTA-BAKHT बरगश्ता बख्त

दुर्भाग्य शाली (Durbhāgya shālī

बद किस्मत (Bad-qismat (دربھاگیہ شالی

ابھاگا (Abhāga (ابدقسمت

برگشته طالع (ع - ص)

BAR-GASHTA-TĀLE बर गश्ता ताले

‘دیکھو’ برگشته بخت

بر محل (ع - ص)

BAR-MAHAL बर महल

1. ठीक समय पर (Thīk samai-par

(تھیک سے پر

2. समय के अनुकूल (Samai ke

(سے کے انوکول

3. उचित (Uchit (اچت

(Munāsib (مناسب

BAR-MALÁ बरमला (ع - ص) برملا

प्रत्यक्ष (Pratyaksh (پرتیکش

खुले खजाने (Khulo khazāne

मंहुपर (Munh par (منھپر

सामने (Sāmno (سامنے

BAR,MA बर्मा (ف - مذ) برما

भेदीसार (Bhedisār (بھیدی سار

लकड़ी में सुराख करने का यंत्र (Lakṛī

men sūrākh karne ka yantr لکڑی

बरमा (में सुराख کرنے کا یंत्र

(Barmā (برما)

بری الذمه (ع - ص)

BARI-UZ,ZIM,MA بری उज़ जिम्मा

भार मुक्त (Bhārmukt بهارمکت)

जिस पर से जिम्मेदारी हट जाय (Jis par

se zimmedāri hat jāi جس پر سے ذمہ داری هٹ جائے)

BIRYĀN بریاں (ف - ص) بریائی

भृष्ट (Bhrisht بهرشت) भुना हुआ

(Bhuna hua بهلا هوا)

BARĪYAT بریت (ع - مٹ)

1. मुक्ति (Mukti مکتی) छुटकारा

(Chhut kāra چھٹکارا) ख़लासी

(Khalāsi خلاسی)

2. क्षमा (Chhama چھما) माफी (Māfi

معافی)

BUZ बुज़ (ف - مٹ)

1. अज (Aj अज) बकरा (Bakra بکرا)

2. अजा (Aja अजा) बकरी (Bakri

بکری)

BAZ,ZĀZ बज़ज़ (مذ - ع)

वस्त्र बणिक (Vastr banik وستر بذک)

बजाज (Bajāj بجاج)

BU,ZUR,G बुज़र्ग (ف - ص) بزرگ

1. प्रतिष्ठित (Pratish,thit پرتیشتیت)

सम्मानित (Summānit سممانیت)

2. वृद्ध (Vrid,dh وړد،د) बूढ़ा

(būṛha بوڑھا)

3. पूर्वज (Pūr,vaj پور،ج) पुरखे

(Purkhe پورکھے)

BAZ,M बज़म (ف - مٹ) بزم

1. परिषद् (Prishad پریشد) समा

2. भेड़ का बच्चा (Bher ka bachcha

بھیر کا بچہ)

3. मेप राशि (Mesh rashi میپ راشی)

बुर्ज हमल (Burj Hamal بُرج حمل)

BUR,HĀN बुरहान (ع - مٹ)

युक्ति (Yukti یکتی) ऊहा (Ooha

اوھا) तर्क (Turk ترک) दलील

(Dalil دلایل)

BAR-HAM बरहम (ف - ص) برهم

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast است

वितर (Titar bitar

بتر، بتر)

2. क्रुद्ध (Krudh,dh کړود،د) कुपित

(Kupit کوپیت) नाराज़ (Nārāz

ناراض)

برهمن (ف - مذ)

BAR,HAMAN (BIRAH,MAN)

बरहमन (बिर ह् मन)

ब्राह्मण (Brāhman براهمن)

برهنه (ف - ص)

BA,RAH,NA (BAR,HANA) बरहना

(बरहना)

1. नग्न (Nagn नग्न) दिगंबर (Digam

bar दिग्मबर) नंगा (Nanga

2. अना वृत (Anāvrit अनारुत) अना

च्छादित (Anāch.chhādīt

Khula hua खुला हुआ)

(کھلاوا)

BARĪ بری (ع - ص) بری

मुक्त (Mukt مکت) रहा (Raha رها)

BUS,TAN बुस्तान (बुस्तान - फ) (मंड)
उद्यान (Ud,dyán (उदयान) वाटिका
(Vátiká (वाटिका) बाग (Bágh (बाग)

BISTAR बिस्तर (बिस्तर - फ) (मंड)
शय्या (Shuiya (शय्या) बिछौना (Bichhau-
ná (बिछौना) दरी, तर्किया आदि (Dari,
takiya, ádi (दरी तर्किया आदि)

BASTA बस्ता (बस्ता - फ) (स)
1. बद्ध (Buddh (बद्ध) बंधा हुआ (Ban-
dha huá (बद्धा हुआ)
2. श्यानित (Shyánit (श्यानित) जमा
हुआ (jama huá (जमा हुआ)
3. स्यून (Syún (स्यून) थैला (Thaila
(थैला)

BASAR बसर (बसर - फ) (मंथ)
निर्वाह (Nirváh (निर्वाह) गुजर (Guzar
(गुजर)

BAST बस्त (बस्त - फ) (मंड)
विस्तार (Vistár (विस्तार) फैलाव (Phailáo
(फैलाव)

BIS,MIL बिस्मिन (बिस्मिन - फ) (स)
आहत (Áhut (आहत) क्षत (Chhat
(क्षत) घायल (Gháyal (घायल)

BASÍT बसीत (बसीत - फ) (स)
1. विस्तृत (Vistrit (विस्तृत) फैला हुआ
(Phaila huá (फैला हुआ)
2. निष्केवल (Nishkeval (निष्केवल)
खालिस (Khális (खालिस)

भारत (भारत - फ) (मंथ)

USHÁRAT बुशारत

(Majlis (मजलिस ' (Sabhá (सभा) मजलिस

2. गोष्ठी (Gosh,thí (गोष्ठी) (कुश) (कुश)
मंडली (Mandalí (मंडली) सुहबत
(Suhbat (सुहबत)

BAS बस (बस - फ) (स)
1. पर्याप्त (Paryápt (पर्याप्त) काफी
(Káfi (काफी)
2. समाप्त (Samápt (समाप्त) खत्म
(Khatm (खत्म)
3. इति (Iti (इति) फकत (Faqat (फकत)
बसावकत (बसावकत - फ) (मंड)

BASÁ-AUQÁT बसा औकत
बहुधा (Bahudhá (बहुधा) प्रायः
(práyah (प्रायः) अक्सर (Aksar (अक्सर)

BISÁT बिसात (बिसात - फ) (मंथ)
1. बिछौना (Bichhauna (बिछौना)
बिस्तर (Bistar (बिस्तर)
2. सामर्थ्य (Sámarthya (सामर्थ्य)
शक्ति (Shakti (शक्ति)
3. शतरंज खेलने का तख्ता (Shatranj
khele ka takhta (शतरंज खेलने का तख्ता)

BASÁLAT बसालत (बसालत - फ) (मंथ)
शरता (Shúrata (शरता) बहादुरी (Bahá-
duri (बहादुरी)

बसान (बसान - फ) (हर्फ) (तशबیه)

BASÁN बसान
समान (Samán (समान) तुल्य (Til,lya
(तुल्य) मानिंद (Mánind (मानिंद)

1. दृष्टि (Drishti) नज़र (दर्शनी)
(Nazar نظر)

2. आंख (Āṅkh) चक्षु (Chak, chhu) (چک چو)

BASAL बसल (ब - मड)
पलांडु (Palāṇḍu) पियाज़ (Piyāz)
(پياز)

بضاعت (ع - مٹ)

BIZĀAT बिजाअत

1. संपत्ति (Sampatti) पूंजी (سم پتی)
(Pūñji پیونجی)

2. योग्यता (Yogyata) क़ाबिलियत (योग्यता)
(Qābiliyat قابلیت)

BAT बत (ब - मट)
हंस (Hans) बतख़ (Batakh)
(هلس) (بطخ)

BAT,TĀL बतताल (ब - मट)

1. मिथ्या वादी (Mith,thya vādi)
झूठा (Jhūtha) (میتھیا وادی)
(جهوٹھا)

2. निकम्मा (Nikam,ma) लंपट (निकमा)
(Lampat لمپٹ)

BUT,LĀN बुतलान (ब - मड)
खंडन (Khandan) झुठलाना
(Jhuthlāna) (كهندن) (جهوٹلانا)

BAT,N बतन (ब - मड)

1. उदर (Udar) जठर (Jathar)
(उदर) पेट (Pet) (جٹھر) (پیت)

2. योनि (Yoni) भग (Bhag)
(योगी) (بھگ)

1. शुभसमाचार (Shubh samāchār) (شبه)
सूचना (Shubh sūchana) (سماچار)
खुशख़बरी (Shubh sūchana) (شبه)
(Khush-khabari) (خوش خبری)

2. दैव दागी (Daiv vāni) (दैवदानी)
आकाश वाणी (Ākāsh vāni) (آکاش)
(Il,hām) (इल्हाम) (وانی)

بشاش (ع - ص)

BASH,SHĀSH बशशाश

हर्षित (Harshit) आनंदित (हरषित)
(Ānandit) (Prasan,n) (आनंदित)
(Khush) (खुश) (پرسن)

BASHAR बशर (ब - मड)

मानव (Mānav) मनुष्य (Manush,
shya) (मानव) (آدمی)
(Ādamī) (منش شیہ)

بشربت (ع - مٹ)

BASHARĪ,YAT बशरीयत

मानवता (Manavata) (मानवता)
(Manush,shyanta) (आदमी)
(Ādamī pan) (آدمی پن)

BASHĪR बशीर (ब - मड)

शुभ सूचक (Shubh sūchak) (شبه)
शुभ समाचार सुनाने वाला
(Shubh samāchār sunāne vāla) (سماچار سنانه والا)

BASĀRAT बसारत (ब - मट)

दृष्टि (Drishti) दीठ (Dīth)
(दर्शनी) (Nazar) (ديٹھ)

BASAR बसर (ब - मट)

BUGHCHA بۇغچا (ف - مذ) بغچه
پوٹلی (Potali) (پوتلی) گٹری
(Gathri) (گتھری)

BUGHZ بۇغز (ع - مذ) بغض
دھپ (Dwesh) (دویش) شتروتا
(Shat, truta) (شت تروتا) بئر (Bair)

BAGHAL باگال (ف - مٹ) بغل

1. پارشو (Parshwa) (پارشو) پھل
(Pahlú) (پھاو)

2. کاکھ (Kakelkh) (ککچھ) کاںکھ (Káukh)
(کانکھ)

3. کروت (Krod) (کروت) گود (God) (گود)

BAQHATR باقتر (ع - ص) بغیر

بنا (Bina) (بنا) بیہن (Vibhn)
(بیلہ) (Bila) (بیلہ)

BAQÁ باقا (ع - مٹ) بکا

1. آستیتو (Astit, twa) (اس تیتو) (اس)
ہستی (Hasti) (ہستی)

2. درشتا (Drihta) (درشتا) دھرتا
(Isthirata) (استھرتا) پایداری (Páidári)
(پایداری)

3. انشوارتا (Anash, shwarata) (انشوارتا)
نیتھتا (Nittyata) (نیتھتا)
دوام (Davám) (دوام)

BAQ.QÁL باق کال (ع - مذ) بقال

وانیک (Vanik) (ونک) بانیا (Baniya)
آٹا دال بچنے والا (Átá dál)
bechne válá (آٹا دال بیچنے والا)

BAQAR باقر (ع - مذ) بقر

گو (Go) (گو) دھنو (Dhenu) (دھینو)
گا (Gáo) (گا)

BATI باتی (ع - ص) بطی
مند (Mand) (مند) دھما (Dhíma)
(دھما)

بطیخ (ع - مذ)

BIT, TÍKH بیت تیکھ

1. کھربوڑا (Kharbúza) (کھربوڑا)

2. تاربوڑ (Tarbúz) (تاربوڑ)

BE, SAT بیت (ع - مٹ) بیت

اوتارن (Autaran) (اوتارن)

اوتار لینا (Autár lena) (اوتار لینا)

BÁD باد (ع - اسم ظرف) بعد

پاشات (Pashchát) (پاشچات) اوتارن

(Uparánt) (اوتارن) انانتار (Anantar)

پیچیہ (Píchiho) (پیچیہ) ائن تو

ROD رود (ع - مذ) رود

انتار (Antar) (انتار) فاسیلا (Fásilá)
(فاصلہ)

BÁZ باز (ع - ص) معض

1. کتی پیسے (Katipai) (کتی پیسے) کھل
(Kuchh) (کچھ) تھوڑے (Thore)
(تھوڑے)

2. ویہن (Vibhin) (ویہن) ویہن
ویشیش (Vishesh) (ویشیش) विशेष

BA, ID بید (ع - ص) میل

دور (Dúr) (دور) پیرے (Pare)

BAGHÁVAT باگوات (ع - مٹ) باوت

ویدروہ (Vid, droh) (ویدروہ) راج دھوہ

(Ráj droh) (راج دھوہ) شوریش (Shorish)

(شوریش)

BAL,KE بلکہ (ع - ف - حرف) بَلْکِ
 वरंच (Varanch वरुण) अपितु (Aritu
 वरन् (Varan वरुण) (अपि तो)

BALAND بلند (ف - ص) بَلَنْد
 उच्च (Uch,eh ऊँ) उत्तुंग (Ut,tung
 (अनुचा) ऊँचा (Uñchá अनुचा) (अनुतुंग)

بلند اقبال (ع - ف - ص)

BALAND-IQBÁL बलन्द इक्वाल
 प्रतापी (Pratápi प्रतापी) तेजस्वी
 (Tejas,swi तेजस्) इक्वालमंद
 (Iqbál mand अقبال मंद)

بلند حوصله (ع - ف - ص)

BALAND-HAUSALA बलन्द हौसला
 उच्चोत्साह (Uch,ehotsáh ऊँचोत्साह)
 बड़े हौसले वाला (Bure hausale
 vála बड़े हौसले वाला)

بلند نظر (ع - ف - ص)

BALAN,D-NAZAR बलन्द नज़र
 उच्चदर्शी (Uch,eh,darshi ऊँचदर्शी)
 उदार चित्त (Udár chit,t उदारचित्त)
 आली ज़रफ़ (Áli zarf आली ज़रफ़)

BIL,LŪR बिल्लूर (ع - ف - م) بِلْلُور
 रफटिक मणि (Isphatik mani रफटिक मणि)
 सूर्य कान्त मणि (Súrya
 kánt mani सूर्य कान्त मणि)

BULŪGH बुलूग (ع - ف - م) بُلُوغ
 युवावस्था (Yuvá,vastha युवावस्था)
 जवानी (Javání جوانی)

BAQÍ,YÁ बक़ीया (ع - ص) بَقِيَّة
 अवशेष (Aoshesh अवशेष) बचा खुचा
 (Bachá khuchá बचा केचा)

BAKÁRAT बकारत (ع - م) بَكَارَت
 अन्नत योनिता (Ak,chhat yonita
 (अनुआरापन) कुंआरापन (Kunará pan
 (अनुआरापन)

BAK,TAR बक़तर (ع - م) بَكْتَر
 कवच (Ka,vach कवच) अंग त्राण
 (Angat,tarán अंगत त्रान)

BALÁ बला (ع - म) بَلَا
 1. विपत्ति (Vipat,ti विपत्ति) आपत्ति
 (Ápat,ti आपत्ति) मुसीबत
 (Musibat مصیبت)

2. भूत प्रेत (Bhút-pret भूत प्रेत)
 प्रेत बाधा (Pret bádha प्रेत बाधा)
 आसेब (Áseb آسیب)

BALÁDAT बलादत (ع - م) بَلَادَت
 1. मूर्धता (Múrhata मूर्धता)
 मूर्खता (Múrkhata मूर्खता)
 2. मंदप्रतिभा (Mandap,pratibha
 (अनुद प्रतीभा) कुंद ज़हनी
 (Kund zohní कुंद ज़हनी)

BALÁDUR बलादूर (ع - ف - م) بَلَادُور
 भिलावां (Bhiláván भिलावां)

BAL,DA बलदा (ع - म) بَلْدَه
 नगर (Nagr नगर) शहर (Shahr شهر)

BAL,GHAM बलगम (ع - म) بَلْغَم
 श्लेश्मा (Shleshma श्लेश्मा) कफ
 (Kaf کف)

بندر گاہ (ف - مذ)

BANDAR-GÁH بندر گاہ

سمندر تٹ (Samudr tat)

ساہیل (Sáhil)

بندش (ف - مٹ) بندیش

1. نیروذ (Nirodh) अवरोध (Rok) روک (Aurodh)

2. निषेध (Nishedh) मनाही (Manáhi) مناهي

3. बंधन (Bandhan) गांठ (Ghánth) باندھن

بندوبست (ف - مذ)

BANDOBAST بندوبست

प्रबंध (Prabandh) व्यवस्था (Vyavastha) विधान (Vidhán) (Intizám) इतिज्ञान (Dahan)

بندوق (ف - مٹ) بندوق

शतघ्नी (Shataghni) तुपक (Tupak) شتگھنی

بندہ (ف - مذ) بندا

1. दास (Dás) सेवक (Sevak) (Ghulám) غلام (Upásak) उपासक (Árádhak) भक्त (Bhakt) (Bhakt) (Bhakt)

3. अधीन (Adhin) परतंत्र (Partantr) बसमें (Bas men) (Basm) بس

بندی (ف - مذ) بندی

बंदी (Bandi) कैदी (Qaidi) (Qaidi) قیدی

بلوہ (ع - مذ) बल्वा

1. शांति भंग (Shānti bhang) (Larāi) लड़ाई (Fusād) फساد

2. विद्रोह (Vid,droh) गदर (Ghadar) अगावत (Baghāvāt) (Baghāvāt)

بلیات (ع - مٹ) बलीयात

दैवी आपत्तियां (Daivi āpat,tiyān) भूत प्रेत (Bhūt pret) (Balāen) बलाएँ (Bhūt prēt)

بنا (ع - مٹ) बना

1. आधार (Ādhār) मूल (Mūl) (Niv) नीव (Kāran) कारण (Hetu) हेतु (Sabab) سبب (Bānāt) بنات (Bānāt)

BANĀTUN,NĀSH बना तुन नाश

सप्तर्षि मंडल (Saptarshi mandal) (Saptarshi) सप्तर्षी

उत्तर दिशा के सात तारे जो ध्रुव के चारों ओर घूमते दिखाई पड़ते हैं (Uttar disha ke sāt tāre jo dhurv ke chāron or ghūnte dikhāi pāte hēn) اتر دشا کے سات تارے جو دھرو کے چاروں اور (Uttar disha ke sāt tāre jo dhurv ke chāron or ghūnte dikhāi pāte hēn)

بناگوش (ف - مٹ)

BUNĀ GOSH बुनागोश

कानकी लौ (Kān ki lau) (Kān ki lau)

بندر (ف - مذ) بندر

سمندر تٹ (Samudr tat) (Sāhil) ساحل

BORIYÁ बोरिया (फ - मड)

कट (Kāt) चटाई (Chatāi)

BÚZ,NA बूज़ना (फ - मड)

कपि (Kapi) मर्कट (Markat)

(Shákhámrig) कीश (Kish) शाखामृग

(Valímukh) वलीमुख (शक्का मर्ग)

(Vánar) वानर (दली मुक)

(Bandar) बंदर (बल्लर)

BOSTÁN बोस्तान (फ - मड)

उपवन (Upvan) आराम (Áram)

(Ud,dyán) उद्यान (अराम)

(Vátika) वाटिका (वात्का)

बोस व कनार (फ - मड)

BOS-O-KANÁR बोसोकनार

आलिंगन और मुख चुवन (Álingan aur

mukh chumban) अलंगन और मुक चम्बन

(Chúma chátí) चूमाचाटी

BOSA बोसा (फ - मड)

चुवन (Chumban) चूमा

(Chúma) चूमा

BOSÍDAGÍ बोसीदगी (फ - मड)

जीर्णता (Jirnata) पुराना पन

(Purána pan) (पुराना पन)

BOSÍDA बोसीदा (फ - मड)

जीर्ण (Jir,n) पुराना (Purána)

(Sara gala) सड़ा गला (सरा गला)

बुक्लमू (फ - मड)

BÚ,QALA,MÚN बूक्लमू

1. चित्रविचित्र (Chitr vichitr)

(Rangbirangi) रंगबिरंगी (चित्र)

(Rang) रंग (रंग)

बन्दी खाने (फ - मड)

BANDI-KHÁNA बन्दी खाना

कारागार (Karágár) कैद खाना

(Qaid khána) (कैद खाने)

BUN,YÁD बुन्याद (फ - मड)

1. आधार (Ádhár) मूल

(Múl) अस्ल (Asl) (मूल)

2. नीव (nív) जड़ (Jar) (नीव)

BÚ बू (फ - मड)

1. गंध (Gandh) महक (Mahak)

(Mehk) (महक)

2. भनक (Bhanuk) भेद (Bhod)

(Bhed) (भेद)

3. चिह्न (Chin'ni) निशान

(Nishán) (निशान)

BAVÁSÍR बवासीर (फ - मड)

अर्श (Arsh) बवासीर रोग

(Bavásir rog) (बवासीर रोग)

बोअहोस (फ - मड)

BUL,HAVAS बुलहवस

लालची (Lálachi) लोभी

(Lobhí) (लोभी)

(as lighat) (लोभी)

BÚTÍMÁR बूतीमार (फ - मड)

वक (Vak) बगला (Bagla)

(Bagla) (बगला)

बुदोबाश (फ - मड)

BÚD-O-BÁSH बूदोबाश

रहन सहन (Rahan sahan) (रहन सहन)

(Raháish) (रहान सहन)

BAHÁNA बहाना (ف - مذ) بہانہ (ف - مذ)
 मिस (Mis मस) व्याज (Vyájaj व्याज)
 हीला (Hila حیلہ)

BUH,TÁN बुहतान (ع - مذ) بہتان (ع - مذ)
 आरोप (Árop آرپ) लांछन (Láanchhan
 लान्छन) तुहमत (Tuhmat تہمت)

BEH,TAR बेतर (ف - ص) بہتر (ف - ص)
 उत्तम (Ut,tam اتم) श्रेष्ठ (Shreshth
 बहुत अच्छा (Bahut اچھا)
 अच्छा (Achebha بہت اچھا)

بہترین (ف - ص)

BEH,TARÍN बेहتरीन
 सब से अच्छा (Sab se aachebha
 अति श्रेष्ठ (Ati shreshth
 انہی شریں تہ)

BAH, JAR बहजत (ع - مث) بہجت (ع - مث)
 आनंद (Ánand آنند) हर्ष (Harsh
 खुशी (Khushi هوشی)
 برطور (عف - ص)

BAHAR-TAUR बहर तौर
 हर प्रकार से (Her prakár se ہر پرکار سے)
 हर तरह से (Har tarah se ہر طرح سے)

BAH, RA बहरा (ف - مذ) بہرہ (ف - مذ)
 लाभ (Lábh لاف) नफा (Nafa نفع)
 भाग (Bhág بھاگ) हिस्सा (Hissa
 حصہ)

بہرہ مند (ف - مذ)

BAHRA-MAN,D बहरा मन्द
 भाग्य शाली (Bhag,gya sháli
 लाभ उठाने वाला (Lábh utháne
 والا (Lábh اٹھانے والا)

2. अद्भुत (Adbhut ادبہت) विलक्षण
 (Vilak,ehhan ولاک چھن) अजीब
 (Ajíbo عجیب وغریب) गरीब

BAUL बौल (ع - مذ) بول (ع - مذ)
 मूत्र (Mútr موت تر) प्रसाव
 (Prisráv پرسراو) पेशाब (Posháb
 پیشاب)

BÚM बूम (ف - مذ) بوم (ف - مذ)
 1. भूमि (Bhúmi بھومی) जमीन
 (Zamín زمین)
 2. उलूक (Ulúk الوک) उल्लू
 (Ul,lú الو)

BIH बिह (ف - ص) بہ (ف - ص)
 उत्तम (Uttam اتم) अच्छा
 (Achebha اچھا) उमदा (Umda عمدہ)

BAHÁ बहा (ف - مث) بہا (ف - مث)
 मूल्य (Múl,lya مولیہ) मोल (Mol
 कीमत (Qimat قیمت) (مول)

BAHÁR बहार (ف - مث) بہار (ف - مث)
 1. सुरभि (Surabhi سوربھی) वसंत
 (Vasant وسنت)

2. आनन्द (Ánand آنند) हर्ष (Harsh
 लुप्त (Lutf لطف) (هرش)

3. शोभा (Shobha شوہا) सजावट
 (Sajávat سجاوت) रौनक (Raunaq
 رونق)

BAHÁRÁN बहारां (ف - مث) بہاراں (ف - مث)
 वसंत ऋतु (Vasant ritu وسنت رتو)
 पुष्प समय (Pushp samai پشپ سے)
 बहार के दिन (Bahár ke din بہار کے دن)

بے اختیار (ع - ص)

BE-IKH, TIYÁR वेइख्तिয়ার

1. अचानक (Achának अचानक)
सहसा (Sahasá सहसा)
2. बेबसी से (Be basi se بے بسی سے)
मजबूर होकर (Majbúr hokar मजबूर होकर)

BAYÁZ व्याज (ع - مٹ) بیاض

1. श्वेतता (Shotata श्वेतता)
(Safedi سفیدی)
2. ग्रंथ (Granth گرن্থ) पुस्तक
(Pustak पुस्तक)
3. कविता की कापी (Kavita ki kápi कविता کی کاپی)

BAYÁN व्यान (ع - مذ) بیان

1. वर्णन (Varnan वर्णन) वृत्तान्त
(Vrit, tánt वृत्त, तान्त)
2. भाषण (Bhāshan भाषण) वक्तव्य
(Vak, tav, vya वक्, तव, वय)
3. पाठ (Páth पाठ) अध्याय
(Adh, dhyá, e अध, द्यै, ऐ)

BE-BÁQ बैराक (ع - ص) بے باق

पिरशुद्ध (Pari shud, dh پیری شد, دھ)
मुक्त (Muk, t मुक्त) अदा (Adá ادا)

BE-BÁK बैराक (ع - ص) بے باک

1. अभय (Abhai अभय) निडर (Nidar निडर)
2. निर्लज्ज (Nirlaj, j निर्लज्ज) ठीठ
(Dhith ठीठ)

بہرہ ور (ف - ص)

BAHRA-VAR बहग वर

دیکھو 'بہرہ مند'

بہرہ یاب (ف - ص)

BAHRA-YÁB बहग याव

دیکھو 'بہرہ مند'

BIHISHT बिहिशूत (ف - مٹ) بہشت

स्वर्ग (Swarg स्वर्ग) देव लोक

(Dev lok دیولوک) सुर लोक (Sur lok सुर लोक)

(Jannat جنت) जन्नत (Soolok सुरلोक)

BAHAM बहम (ف - ص) ۴۳

دیکھو 'بالعم'

BAHÍR बहार (ع - مٹ) ۴۴

जन समूह (Jan samúh جن سموہ)

भाड़ (Bhár भाड़)

BE वे (ف - حرف نفی) -

बिना (Bina बिना) बिहीन (Vihin बिहीन)

(Baghair बगैर) (Baghair बगैर)

BE-ÁB बे आब (ف - ص)

श्री.हीन (Shrihín श्री.हीन)

(Be raunaq بے رونق)

بے آبرو (ف - ص)

BE-ÁBRÚ वे आबरू

अप्रतिष्ठित (Ap, pratish thit अप प्रतिष्ठित)

अपमानित (Ap, mánit अपमानित)

(Be izzat بے عزت) वेइज्जत (Bo izzat)

BIYÁBÁN वियाबान (ع - مذ) بیابان

वन (Van वन) विपिन (Vipin विपिन)

(Jangal जंगल) जंगल (Jangal)

BE-TÁB بیتاب (ف - ص) بیتاب
 व्याकुल (Vyākul) (ویاکول) आतुर (Ātur)
 (بے چین) (Be chain) (بے چین) (آتور)
 بیت الحرام (ع - مذ)

BAITUL-HARÁM بیتول ہرام
 काबा (Kāba) (کعبہ) मक्का (Makka) (مکہ)
 بیت الصنم (ع - مذ)

BAITUS-SANAM بیتوس سنم
 मंदिर (Mandir) (مندر) शिवालय
 (Shiválay) (شوالے) (But khána) (بوت خانہ)
 بیت خانہ

بے تامل (ع - ص)

BE-TA,AM,MUL بیت آممُل
 निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سنکوچ)
 बेधड़क (Be dharak) (بے دھوک)

بے تکان (ف - ص) بیتکان

1. बेधड़क (Be dharak) (بے دھوک) रोक टोक (Be rok tok) (بے روک ٹوک)
2. अत्याधिक (Attyádhik) (اتیادھیک) बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda) (بہت زیادہ)

بے تکلف (ع - ص)

BE-TAKALLUF بیتکاللف
 निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سنکوچ)
 बेधड़क (Be dharak) (بے دھوک)

2. साधारण (Sádháran) (سادھارن) सीधासादा (Sídhasáda) (سیدھاسادہ)
3. घनिष्ठ (Ghanishth) (گھنشٹ) गहरा (Gahra) (گہرا)

بے ثبات (ع - ص) بیتبات

1. क्षण भंगुर (Chhan bhangur) (چھن بھنگور) अनित्य (Anittya) (انیتھ)

3. मुक्तकंठ (Mukt kanth) (مکت کنتھ) मुँहफट (Mugh phat) (ملھ پھٹ)
4. चंचल (Chanchal) (چنچل) शोक (Shokh) (شوخی)

بے بال و پر (ف - ص)

BE-BÁL-O-PAR بے بالوپر

1. निर्धन (Nirdhan) (نردھن) गरीब (Gharib) (غریب)
2. निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشوے) निःसहाय (Nis,sahá,e) (نس سہاے)
- बेसहारा (Be sahára) (بے سہارا)

بے بدل (ع - ص)

BE-BADAL بے بدال

अनुपम (Anupam) (انوپم) वेमिस्त (Be mist) (بے میست)

بے پایاں (ف - ص) بے پایاں

असीम (Asim) (اسیم) अथाह (Atháh) (اتھاہ)

BE-PARVA بے پروا (ف - ص)

1. निर्भय (Nirbhay) (نیربھ) निडर (Nidar) (نڈر)
2. निःस्पृह (Nisprih) (نس پڑھ) अनिह (Anih) (انیتھ) (Be niyáz) (بے نیاز)
3. निश्चित (Nishehit) (نیشیت) बेफिकर (Be fikr) (بے فکر)

بیت (ع - مذ) بیت

1. गृह (Grik) (گڑھ) आवास (Āvās) (آواس) निकेत (Niket) (نیکیت)
- घर (Ghar) (گھر)

(ع - مٹ)

2. दो उद्गूँ मित्वाँ का समूह (Do urhu mitron ka samuh) (دو اور دو مصرعوں کا مجموعہ)
- शेर (Shor) (شیر)

بیدادگر (ف - ص)

BEDĀD-GAR بے دادر

آنویاچی (Annyá,i) آن نیائی
 (Attyáchari) ات تی اچار
 (Zálim) ظالم

BEDĀR بیدار (ف - ص)

1. جاگروک (Jágaruk) جاگرت (Jágrat)
2. ساترک (Satark) سترک (Sajag) سترک
 (Hoshyár) ہوشیار

بیدار مغز (ع - ص)

BEDĀR-MAGH,Z بیدار مغز

کوشاگر (Kushágr buddhi) کوشاگر
 تیز (Tez dimágh) تیز
 (Dimağh) دماغ

BE-DĀGH بے داغ (ف - ص)

1. نیش کالاک (Nish kalaak) نیش
 (Be nib) بے عیب (کلیک)
2. سواچ (Swach,chl) سواچ
 (Sáf) صاف

بے درنگ (ف - ص)

BE-DIRANG بے درنگ

تورنت (Avilamb) تورنت
 (Turant) تورنت (Fauran)

بے دریغ (ف - ص)

BE-DAREGH بے دریغ

1. نیش سکوچ (Nis sankoch) نیش سکوچ
 (Be soche samjhe) بے سوچے سمجھے
2. بہت (Bahut adhik) بہت
 (Adhik) ادھک

ناپائدار (Nápáidár) (نپائدار)

2. آدری (Adrih) آدری (Boda)
- کمزور (Kamzor) (بودا)

BE-JA بے جا (ف - ص)

1. آنوچت (Anuchit) آنوچت
 (Návájib) ناواجب
2. ناجائز (Nájáiz) ناجائز
 (Ghalat) غلط

بے حس و حرکت (ع - ص)

BE-HIS,SO-HARAKAT

بے حس و حرکت

نستب (Is,tab,dh) استب
 (Nis,tab,dh) نستب (Sunn) سنن
 (سن)

بے حمیت (ع - ص)

BE-HAMÍYAT بے حمیت

نیرلج (Nirlaj,j) نیرلج
 (Be haya) بے حیا

بے خانماں (ف - ص)

BE-KHÁNMAN بے خانماں

نیروا (Nighura) نیروا
 (Nirvási) نیروا
 (Be vatan) بے وطن

BED بے (ف - مذ)

بیت (Bet) بیت (Vet,tr) بیت

BEDĀD بیداد (ف - مٹ)

آنویا (Annyá,e) آن نیای
 (Attyáchar) ات تی اچار
 (Zulm) ظلم

2. असंतुष्ट (Asantusht) रुष्ट (اسن تشٹ)
(Rusht) नाराज़ (Naráz)
(ناراض)

بے ساختہ (ف - ص)

BE-SÁKHTA बेसाख्ता

- निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سن کوچ)
बे धड़क (Be dharak) (بے دھڑک) बरजस्ता
(Barjasta) (برجستہ)

بے سروسامان (ف - ص)

BE-SAR-O-SÁMÁN बेसरो सामान

- निर्धन (Nirdhan) (نودھن) दरिद्र (Darid,
dr) (غریب) गरीब (Gharib)

BESH बेश (ف - ص) بیش

- अधिक (Adhik) (ادھک) अति (Ati)
बहुत (Bahut) (بہت) (اتی)

بیش بہا (ف - ص)

BESH-BAHA बेश बहा

- बहुमूल्य (Bahu mûl,ly) (بہومولیہ)
अर्घ्य (Arghya) (ارگھیہ) कीमती (Qimati)
(قیمتی)

BESH-TAR बेश तर (ف - ص) بیش تر

1. अधिकतर (Adhik tar) (ادھک تر)
अत्यंत (At,tyant) (ات تیانت)
2. बहुधा (Bahudha) (بہودھا) प्रायः
(Prayah) (پرایہ) अमूमन (Ammúman)
(عموماً)

بے شمار (ف - ص)

BE-SHUMÁR बेशुमार

- असंख्य (Asankhya) (اسنکھیہ) अन
गिनत (Anginat) (ان گنت)

بے دست و پا (ف - ص)

BE-DAST-O-PA वेदस्तोपा

1. अपाहिज (Apáhi) (اپاہج) लुभा
(Lunjha) (لنچھا)

2. निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے)
बेबस (Be bas) (بے بس)

بے ربط (عف - ص)

BE-RAB,T बेरब्त

- क्रमहीन (Kramhín) (کرمہین) असंबद्ध
(Asambad,dh) (اسم بدھ) अनमिल
बेजोड़ (An mil bejor) (انمل بے جوڑ)

BAI,RAQ बैरक (ت - مٹ) بیرق

- पताका (Patáka) (پٹاکا) ध्वजा (Dhwaja)
भंडा (Ketú) (کیتو) केतु (Ketu)
(Jhanda) (جھنڈا)

بے رونق (ف - ص)

BE-RAUNAQ बेरौनक

- निष्प्रभ (Nish prabh) (نیش پربہ)
अशोभित (Ashobhit) (اشوبہت) निःश्री
(Nish,shri) (نیش شری) फीका (Phika)
(اچاز Ujâr) (پھیکا)

BE-RÚNI बेरूनी (ف - ص) بیرونی

- बाह्य (Báhya) (باہیہ) बहिरंग (Bahi
rang) (بہرنگ) बाहरी (Báhari) (باہری)

BE-RIYA बेरिया (عف - ص) بے ریا

- आडंबरहीन (Ádumbar hín) (آدمبرہین)
निश्छल (Nish, chhal) (نیش چھل)

BEZÁR बेज़ार (ف - ص) بیزار

1. विकल (Vikal) (وکل) दुःखी (Dukhi)
(دکھی)

BAI بے ا (ع - مٹ) بیع
 विक्रय (Vik,kraya) (وک کریم) بے چنا
 (Bechna) (بیچنا)

بے عنوانی (ع - ص) بی
 BE-UN,VÁNI بے اون وانی
 नियम विरुद्धता (Niyam virud,dhata
 (نیم ورد،دھتا) विधि हीनता (Vidhi
 hínata) (ودھی هینتا) बे कायदगी (Be
 qáyadagi) (بے قاعدگی)

بے غرض (عف - ص)
 BE-GHARAZ बे गरज
 निःस्वार्थ (Nis,swáarth) (نس سوارتھ)
 बे मतलब (Be matlab) (بے مطلب)
 بے غیرت (عف - ص)

BE-GHAIRAT बे गैरत
 निर्लज्ज (Nirlaj,j) (نرلجج) बे हया
 (Be haya) (بے حیا)
 بے قاعدہ (عف - ص)

BE-QÁIDÁ बेकाइदा
 अव्यवस्थित (Av,vyavasthit) (او ویم)
 विष्ट्रंखल (Vish,shrinkhal) (وستھت)
 अनियमित (Aniyamit) (وشن،شرن کھل)
 गड़बड़ (Gaṛ baṛ) (گڑ بڑ) (انیمت)

بے قدر (عف - ص) बे कदर
 1. तिरस्कृत (Tiraskrit) (تیرس کروت)
 अपमानित (Apmánit) (اپمانیت)
 बे इज्जत (Be izzat) (بے عزت)
 2. तुच्छ (Tuch,ohh) (تچ) मूल्य हीन
 (Múlya hín) (مولیم هون) नाचीज़
 (Náchíz) (ناچیز)

BESHA बेशा (ف - مذ) بیسه
 विपिन (Vipin) (وین) कानन (Kánan)
 जंगल (Jangal) (کانن)

بے صبر (عف - ص) BE-SAB,R बे सवर
 अधीर (Adhír) (ادھیر) आतुर (Átur)
 (اتاولا) उतावला (Utáolá) (اتر)
 بے ضابطگی (ف - مٹ)

BE-ZÁBI,TAGI बेजाबतगी
 व्यति क्रम (Vyatik,kram) (ویتک کرم)
 अति क्रमण (Atik,kraman) (اتک کرم)
 बे कायदगी (Be qáyadagi) (بے قاعدگی)

بے ضابطہ (ع - ص) BE-ZÁBITA बेजाबिता
 अनियमित (Aniyamit) (انی یمت)
 नियम विरुद्ध (Niyam virud,dh) (نیم
 (بے قاعدہ) बेकाइदा (Be qáida)

بے ضرر (عف - ص) BE-ZARAR बेजरर
 निरापद (Nirápad) (نراپد) अहानि कारक
 (Aháni káarak) (اھانی کارک)

BAIZAVI बैजवी (ع - ص) بیضوی
 अरडाकार (Andákár) (انداکار) लंबाई
 लिये हुए गोल (Lambái lie hue gol)
 (لمبائی لئے ہوئے گول)

BAIZA बैजा (ف - مذ) بیضہ
 1. अंड (And) (اند) अंडा (Anda)
 2. अंडकोष (Andkosh) (اندکوش) फोता
 (Fota) (فوطہ)

BAITÁR बैतार (ع - مذ) بیطار
 घोड़ों और पशुओं का चिकित्सक (Ghoron
 aur pashuon ka chikitsak) (گھوڑوں اور
 (پشوروں کا چیکیتسک) सालोतरी (Sálotari)
 (سالوتری)

بیگانگی (ف - مٹ)

BEGÁNAGI بے گانگیا

अपरिचय (Aparichai) (اپری چے) परायपन
(Paráyápan) (پرایاپن) अनजानपन
(Anján pan) (انجان پن)

BEGÁNA بے گانہ (ف - ص)

अप्रिचित (Aprichit) (اپری چت)
अनजान (Anján) (انجان) घैर (Ghair)
(غیر)

BEGAM بے گم (ف - مٹ)

1. श्रीमती (Shrímatí) (شری متی) देवी (Deví) (دیوی)
  2. पत्नी (Patní) (پتنی) बीबी (Bívi) (بی بی)
- بے گمان (ف - ص)

BE-GUMÁN بے گومان

निश्चय (Nish,chai) (نیش چے) अवश्य (Avash,shya) (اوش شہ)

BE-GUNÁH بے گناہ (ف - ص)

1. निष्पाप (Nish páp) (نیش پاپ) बेऐव (Be aib) (بے عیب)
2. निरपराध (Nirprádh) (نیرپرادھ) बेकुसूर (Be qusúr) (بے قصور)

BÍM बीम (ف - مڈ)

1. भय (Bhai) (بہ) त्रास (Trás) (تراس) डर (Dar) (ڈر)
2. शंका (Shánka) (شکا) खतरा (Khatra) (خطرہ)

BÍMÁR बीमार (ف - مڈ)

रुग्न (Rugn) (رگن) रोगी (Rogi) (روگی)
अस्वस्थ (As,swasth) (اس،سوئستھ) मरीज (Maríz) (مریض)

بے قرار (عف - ص)

BE-QARÁR बेकरार

व्याकुल (Vyákul) (ویاکل) आतुर (Átur)
(अतूर) बेचैन (Be chain) (بے چین)
بے قصور (عف - ص)

BE-QUSÚR बेकुसूर

निरपराध (Niraprádh) (نیرپرادھ) निर्दोष (Nirdosh) (نیردوش) बेगुनाह (Be gunáh)
(بے گناہ)

BE-KÁR बेकार (ف - ص)

1. अनुद्यमी (Anud,dyami) (اند،دیمی) अनुद्योगी (Anud,dyogi) (اند دیوگی) निकम्मा (Nikamma) (نکما)
2. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) फुजूल (Fuzúl) (فضول)

BE-KAS बेकस (ف - ص)

1. निःसहाय (Nis,saháe) (نس سہاے) निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے) बेचारा (Bechára) (بے چارہ)
  2. दुखी (Dukhi) (دکھی) दुर्दशा ग्रस्त (Durdashá grast) (دردشاگرست)
- بے کم و کاست (ف - ص)

BE-KAM-O-KÁST बेकमो कास्त

न कम न ज़ियादा (Na kam na ziyáda) (ن کم نہ زیادہ) ठीक ठीक (Thík thík) (تھیک تھیک) यथार्थ (Yatháarth) (یثارتھ)

BEGÁR बेगार (ف - مٹ)

विष्टि (Vishti) (وشتی) कर्मकार (Karmkár) (کرم کار) बेपैसे की मज़दूरी (Be paise) (بے پैसे کی مزدوری) (ki mazdúri)

(Pratyakohh پرتیکوہ) زاحیر (Záhir
ظاہر)

BAIN باین (ع - ص) بین (ع - ص)
مध्य (Madh,dhya مددھیہ) बीच
(Bích بیچ) अंतः (Antah انتہ)

BÍNÁ बीना (ف - مذ) بینا (ف - مذ)
1. द्रष्टा (Drishta درشتا) आंख वाला
(Ánkh vála آنکھ والا)
2. बुद्धि मान (Budh,dhi mán بددھی
(Anubhavi انوبھی) अनुभवो (مان)

BAINAL-MULKI बैनल मुल्की
अंतर्राष्ट्रीय (Antar ráshtriya
(Antar deshíya) अंतरदेशीय (راشتریہ
(انتردیشیہ)

بین الملکی (ع - مٹ)

BAÍNAL MILLI बैनल मिल्ली
अंतर्राष्ट्रीय (Antar ráshtriya
(Antar deshíya) अंतरदेशीय (راشتریہ
(انتردیشیہ)

BÍ,NISH बीनिश (چ - مٹ) بینش (چ - مٹ)
दृष्टि (Drishti درشتی) निगाह
(Nigáh نگاہ)

BÍNI बीनी (ف - مٹ) بینی (ف - مٹ)
नासिका (Násika ناسکا) नासा (Nása
(Ghrán گھران) घ्राण (Nák ناک)
(Nák ناک)

BEVA बेवा (ف - مٹ) بیوہ (ف - مٹ)
विधवा (Vidhava ودھوا) अधवा
(Adhava ادھوا) विश्वस्ता (Vish,
(shwasta وششوستا) रांड (Ránd
(راند)

BÍMÁRI बीमारी (ف - مٹ) بیماری (ف - مٹ)
आमय (Ámai آمے) रोग (Rog روگ)
व्याधि (Vyádhi ویادیھی) रुज (Ruj
(Maraz مرض) मरज (رج)

BE-MÁYA बेमाया (ف - ص) بے مایہ (ف - ص)
दरिद्र (Darid,dr دردر) निर्धन (Nirdhan
(Kangál کنگال) कंगाल (نردھن)
بے محابا (ع - ص)

BE-MAHÁBA बेमहाबा
1. निःसंकोच (Nis,sankoch نس سن
(Bodharak بدھراک) वे धड़क (کوچ)
2. बेखौफोसे (Be khaufise بے خوفی سے
(ع - ص) بے معنی (ع - ص)

BE-MÁNA(NI) बेमाना (नी)
1. निरर्थक (Níarthak نیرتھک)
(Arth,hín ارتھ ہین) अर्थ हीन
(Muhmal مہمل) मुहमल
2. निराधार (Nírádhár نیرادھار)
(Mith,thya میتھیا) मिथ्या
(Ghalat غلط) गलत
بے موقع (ع - ص)

BE-MAUQA बेमौका
1. कुसमय (Kusamai کوسمے) नावक्त
(Návaqt नावक्त)
2. अनुचित (Anuchit انوچیت)
(Ná munásib نامناسب) नामुनासिब

BÍMA बीमा (ف - مذ) بیمہ (ف - مذ)
ज़मानत (Zamánat ضمانت) ठेका
(Theká تھیکا)

BAI,YIN बैयिन (ع - ص) بین (ع - ص)
स्पष्ट (Ispashh اسپشت) मलब

ناکام (Nakám) (اسپہل منورثہ)

بے نظیر (عف - ص)

BE-HÚDA بے ہودہ (ف - ص)

BE-NAZÍR بے نازیئر

1. असत्य (Asat,tya) (است تپہ)

अनुपम (Anupam) (انوپم) अद्वितीय

गलत (Ghalat) (غلط)

(Ad,dwitiya) (اد، دیتیہ) बेमिस्ल

2. असभ्य (Asabhy,bhya) (اسبہ بھہ)

(Be misl) (بے مثل)

अशिष्ट (Ashisht,t) (اشیشت)

BE-NAVA बें नवा (ف - ص)

3. निकम्मा (Nikamma) (نکما)

दरिद्र (Darid,dr) (درد، در) कंगाल

(Kharáb) (خراب)

(Kangál) (کنگال)

4. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) बेकार

BE-NIYÁZ बेनियाज़ (ف - ص)

(बिकार)

निःस्पृह (Nisprih) (نس پره) निलोभ

بے ہودہ گو (ف - ص)

(Nirlobh) (نرلوبھ) बेपरवा

BEHÚDA-GO بے ہودا گو

(بے پروا)

1. अनर्थवादी (Anarthvádi) (انرث وادی)

بے نیل مر ام (عف - ص)

बकवादी (Bakvádi) (بک وادی)

BE-NAIL-E-MARÁM बे नैले मराम

2. मिथ्या वादी (Mith thyá vádi)

असिद्ध काम (Asid,dh kám) (اسدھ کام)

(जुहवादी) झूठा (Jhútha) (جھوٹھا)

असफल मनोरथ (Asapahal manorth)

پ

پاہہ زنجیر (ف - ص)

PA-BA-ZANJÍR پا ب زنجیر

PA (पा) (ف - مذ)

शृंखलित (Shrinkhalit) (شرنکھلت)

पद (Pad) (پد) चरण (Charan) (چرن)

कैद (Qaid) (قید)

पग (Pag) (پگ) पांव (Páon) (پاؤں)

पैर (Pair) (پیر)

PÁPOSH पापोश (ف - مذ)

PA-BAND पाबन्द (ف - ص)

पादत्राण (Pádatrán) (پادت، تران)

1. निरुद्ध (Nirud,dh) (نرودھ) आबद्ध

पादुका (Páduka) (پادکا) जूता (Júta)

(Ábuddh) (آبدھ) मजबूर (Majbár)

(जूता)

(مجبور)

PA-PIYÁDA पा پییادہ (ف - ص)

2. पराधीन (Parádhin) (پراڈھین) गैर

पदातिक (Padátik) (پداتک) पैदल

आज़ाद (Ghair ázád) (غیر آزاد)

(Paidal) (پیدل)

PA-BOSI पाबोसी (ف - مٹ)

PÁJI पाजी (ف - ص)

पद चुंबन (Pad chumban) (پدچمبن)

1. खल (Khal) (کھل) दुष्ट (Dusht)

पांव चूमना (Páon chúmna) (پاؤں چومنا)

(कमिना) Kamína (کمیله)

(چومنا)

پارچہ فروش (ف - مذ)

PÁRCHA-FAROSH پارچا فروش

वस्त्र वणिक (Vastr vanik) (وستر رنگ)

वस्त्र विक्रेता (Vastr vikretá) (وستر

کپڑا) कपड़ा बेचने वाला (Kaprā

bochne vála) (کپڑا بیچنے والا)

PÁRS پارس (ف - مذ)

ईरान (Írán) (ایران) फ़ारिस (Fáris

فارس)

PÁRSA پارسا (ف - مذ)

संयमी (Sanyami) इन्द्रियजित्

(Indriyajit) (اندریہ جیت) गार

(Parhez-gár) (پرهیزگار)

PÁRA پارا (ف - مذ)

खंड (Khand) (کھنڈ) अंग (Ang)

टुकड़ा (Tukṛa) (تکڑا)

PÁRĪNA پارینہ (ف - ص)

1. पुरातन (Purātan) प्राचीन

(Prāchīn) (پُر اچین) पुराना (Purāna

پُرانا)

2. जीर्ण (Jīrn) (جیون) क्षीण (Chhīn

फटा पुराना (Phatā purāna

پھٹا پُرانا)

PÁZEB पाजेब (ف - مٹ)

मंजीर (Manjīr) (منجیر) नूपुर (Nūpur

نوپر)

PÁS पास (ف - مذ)

1. पक्ष पात (Pakoh-pāt) (پکچہ پات)

तरफ दारी (Tarafdāri) (طرفداری)

2. धूर्त (Dhūrt) (دهورت) बदमाश

(Badmāsh) (بدمعاش)

PÁCHAK पाचक (ف - مذ)

उपजा (Upla) (اُپلا) कंडा (Kanda)

PÁKHĪĀNA पाखाना (ف - مذ)

1. वर्च स्थान (Varchasthān) (ورچس)

शौचालय (Shauchālai) (شو

سنداس) संडास (Sandās) (سَنداس)

2. विष्टा (Viśbtha) (ويشتها) पुरीष

(Purīsh) (پُریش) मल (Mal)

गू (Gū) (گو)

3. रेचन (Rechan) (ريچن) दस्त (Dast

دست)

PÁDĀSH पादाश (ف - مٹ)

1. प्रतिकार (Pratikār) (پرتکار) बदला

(Badla) (بدلا)

2. दंड (Dand) (دند) सज़ा (Saza)

پاداش جرم (ف - مٹ)

PÁDĀSH-E-JURM पादाशे जुर्म

प्रत्यपराध (Pratyaprádh) (پرتیپ رادھ)

क़सूर की सज़ा (Qusūr ki Saza) (قصور

کی سزا)

PÁDŠĀH पादशाह (ف - مذ)

राजा (Rāja) (راجه) बादशाह (Bādshāh

بادشاه)

PÁRCHA پارچا (ف - مذ)

1. वस्त्र (Vastr) (وستر) कपड़ा (Kaprā

کپڑا)

2. खंड (Khand) (کھنڈ) टुकड़ा (Tukṛa

تکڑا)

3. निर्दोष (Nirdosh) बेऐत्र
(Be-aib) بے عیب

PÁK-BÁZ پاک باز (ف - ص)
पुनीतात्मा (Punitátma) (پنیتاتما)
सच्चरित्र (Sach, charittr) (سچ چرتر)
नेक करदार (Nek-kardár) (نیک کردار)

پاک دامن (ف - ص)

PÁK-DÁMAN پاک دامن

1. निरपराध (Niraprádh) (نرپرادھ)
बेकुसूर (Bh-gusúr) (بے قصور)
2. सती (Sati) पतिव्रता (Pativ,
vrata) (پتیو، ورتا) बाइस्मत (Ba-ismat)
(باعصمت)

پاکیزگی (ف - مٹ)

PÁKÍZAGI پاکیزگی

1. पवित्रता (Pavitrtrata) पाकी
(Páki) (پاکی)
2. निर्मलता (Nirmalata) सफाई
(Safái) (صفائی)

PÁKÍZA پاکیزہ (ف - ص)

1. पवित्र (Pavitrtr) पुनीत (Puuit
(Pák) (پاک) (پنیت)
2. शुद्ध (Shudhh) निर्मल
(Nirmal) सफ (Sáf) (صاف)

پاکیزہ خو (ف - ص)

PÁKIZA-KHU پاکیزاخو

स्वच्छात्मा (Swach, chhá tma)
पुनीतात्मा (Punitátma) (سوچ، چھاتما)
पनितात्मा (Pák tnat) (پنیتاتما)
(پاک طینت)

2. शील (Shil) (شیل) मुखत
(Muravvat) (مروت)

3. आदर (Ádar) (آدر) लिहाज (Liház)
(لحاظ)

4. प्रहर (Prahar) (پرهہ) पहर (Pahar)
(۶۴)

پاسبان (ف - مذ)

PÁS-BÁN پاس بان

1. द्वार पाल (Dwárpál) (دواریال)
दरबान (Darbán) (دربان)
2. रक्षक (Rakchhak) (رکچھک) मुहा-
फिज (Muháfiz) (محافظ)
3. प्रहरी (Prahari) (پرهہ ری) पाहरू
(Páhrú) चौकीदार (Chauki-
dár) (چوکیدار)

PÁSUKH पासुख (ف - مذ) پاسخ
उत्तर (Uttar) (آدر) जवाब (Javáb)
(جواب)

پاسداری (ف - مٹ)

PÁS-DÁRI پاس داری

पक्ष पात (Pakebh pát) (پکچھ پات)
रिआयत (Riá,yat) (رعایت)

پاشکسته (ف - ص)

PÁ-SHIKASTA पाशिकस्ता

पंगु (Pangu) (پنگو) लंगड़ा (Langrā)
(لنگڑا) अपाहिज (Apáhij) (اپاہج)

PÁK پاک (ف - ص)

1. पवित्र (Pavitrtr) पाक (Pák)
(पाक)
2. स्वच्छ (Swach, chh) सफ (Sáf)
(सफ) (سوچ، چھ)

PÁYÁN पायान (फ - मड)

1. गाध (Gádh गध) थाह (Tháh तहा)
2. सीमा (Sima सीमा) हद (Had حد)

पायान कार (फ - मड)

PÁYÁN-E-KÁR पायाने कार

अंततः (Antatah अन्ततः) अखिर कार
(Ákhirkár अखिरकार)

PÁI-DÁR पायदार (फ - मड)

सुदृढ़ (Sudriḥ सुदृढ़) मज्बूत
(Mazbút مضبوط)

PÁYANDA पायन्दा (फ - मड)

शाश्वत (Shásh, shwat शाश्वत) अनश्वर
(Anash, shwar अनश्वर) नित्य (Nittya
(Lázuvál लाजवाल) लाजवाल नित्य)

PÁYA पाया (फ - मड)

1. पद (Pad पद) दर्जा (Darja दर्जा)
2. स्तंभ (Istambh स्तम्भ) खम्भा
(Khambha कम्भ)
3. मिचवा (Mich, va मिचवा) पलंग
का पाया (Palang ka páya पलंग का पाया)
(पाया)

PAÍN पाइन (फ - मड)

पांयती (Pányati पांयती) पैताना
(Paintána पैताना)

पाँन बाग (फ - मड)

PÁIN-BÁGH पाई बाग

ग्रहोद्यान (Grihod, dyán ग्रहोद्यान)
ग्रह वाटिका (Grihvátika ग्रहवाटिका)
खाना बाग (Kháná bāgh खानेबाग)

पाकिज़े रो (फ - मड)

PÁKÍZA-RO पाकीज़ा रु
रूप वान् (Rúp-ván रूपवान) हसीन
(Hasín حسین)

पाकिज़े सरिशत (फ - मड)

PÁKÍZA-SARISHT पाकीज़ा सरिशत
सच्चरित (Sach, charit सच्चरित)
सदात्मा (Sabátma सदात्मा) पाक नफ्स
(Pák-nafs پاک نفس)

पाकिज़े नफ्स (फ - मड)

PÁKÍZA-NAFS पाकीज़ा नफ्स

शुद्धात्मा (Shud, dhátma शुद्धात्मा)
पवित्रात्मा (Pavitrátma पवित्रात्मा)
पाक नफ्स (Pák-nafs پاک نفس)

PÁLÁN पालान (फ - मड)

पलान (Palán पलान) भूल (Jhúl ज़ुल)

PÁLAKI पालकी (फ - मड)

शिविका (Shivika शिविका) बड़ी डोली
(Bari doli बड़ी डोली)

PÁMÁL पामाल (फ - मड)

पद दलित (Pad dalit पददलित) पदाक्रांत
(Padákránt पदाक्रांत) राँदा हुआ
(Raunda hua राँदा हुआ)

PÁMARD पामर्द (फ - मड)

साहसी (Sáhasi साहसी) उत्साही
(Utsáhi उत्साही) हिम्मती (Himmatī
हिम्मती)

PÁYÁB पायाब (फ - मड)

गाध (Gádh गध) उथला (Uthla उथला)
छिछला (Chhichhla छिछला)

پراگندگی (ف - مٹ)

PARÁGANDAGI परागंदगी

अस्तव्यस्तता (Ast vyastata) است

व्यस्तता (Vyastata) ویستتا

तितर बितर होना (Titar bitar hona)

गड़बड़ी (Garbāṛī) (تتر بتر هونا)

(کڑبڑی)

پراگنده (ف - ص)

PARÁGANDA परागन्दा

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast) است

छिन्न भिन्न (Chinn, bhinn) (ویست)

तितर बितर (Titar bitar) (چھن بھن)

मुंतशिर (Muntashir) (تتر بتر)

(منتشر)

2. विकीर्ण (Vikīrn) (وکیرن) छितगया

हुआ (Chhitrāya hua) (چھترایا)

(هوا)

3. क्रमहीन (Kramhīn) (کرمهین)

बेतर्तीब (Be tartib) (بے ترتیب)

پراگنده خاطر (عف - ص)

PARÁGANDA-KHÁTIR परागन्दाखातिर

खिन्न मना (Khin, n mana) (کھن منا)

व्यस्त चित्त (Vyast chitt) (ویست)

परेशान खयाल (Pareshān) (چت)

khayāl (پریشان خیال)

پراگنده دل (ف - ص)

PARÁGANDA-DIL परागन्दा दिल

व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt) (ویگرچت)

व्यस्त मना (Vyast mana) (ویست منا)

उचाट मन (Uchāt man) (اچات من)

PAKH

पख

پخ (ف - مٹ)

बाधा (Bādha) (بادھا) विघ्न (Vighn)

(अङ्घन) अङ्घन (Aṅghan) (وگھن)

پخنگی (ف - مٹ)

PUKHTAGI पुख्तागी

दृढ़ता (Driḥhata) (دڑھتا) मज्जूती

(Mazbūti) (مضبوطی)

PUKHTA पुख्ता (फ - ص)

1. दृढ़ (Driḥh) (دڑھ) सुदृढ़ (Sudriḥh)

(सुदृढ़) मज्जूत (Mazbūt) (مضبوط)

2. परिपक्व (Paripāk, kva) (پری پکو)

पका हुआ (Paka hua) (پکا هو)

پخته کار (ف - ص)

PUKHTA-KÁR पुख्ता कार

कार्य पट्ट (Karya patu) (کاریه پتو)

अनुभवी (Vnubhavi) (انوبھوی) परिपक्व

(Pripakkwa) (پری پک کو) तजरीबा कार

(Tajriba kár) (تجربہ کار)

پخته مغز (ف - ص)

PUKHTA-MAGHZ पुख्ता मगज़

कुशाग्र बुद्धि (Kushāgr bud, dhi) (کوشاگر)

बुद्धि संपन्न (Buddhi sampann) (بدهی)

पुख्ता अकल (Pukhtá) (بدهی سمپن)

aql) (پخته عقل)

PIDAR पितर (مذ - ف)

पितृ (Pitr) (پتر) पिता (Pita) (پتا)

जनक (Janak) (جنگ) बाप (Bāp) (باب)

PAR पर (مذ - ف)

पक्ष (Pakchh) (پکچھ) पख (Pankh)

(پنکھ)

PARCHA पर्चा (ف - مذ) پرچہ

1. पुर्जा (Purza) काराङ्ग का टुकड़ा (Kāghaz ka tukra) کاغذ کا ٹکڑا
  2. समाचार पत्र (Samāohār patr) (साचार पत्र) अखबार (Akhbār) (اخبار)
  3. परीक्षा पत्र (Parikēhha patr) (परिक्षा पत्र) इम्तिहान का पर्चा (Imtiḥān ka parcha) امتحان کا पर्चा
  4. पत्र (Patr) (पत्र) चिट्ठी (Chiththi) (چٹھی)
- پرچہ امتحان (عف - مذ)

PARCHA-E-IMTIHĀN परचा इम्तिहान
परीक्षा पत्र (Parikēhha patr) परिक्षा पत्र
(पत्र) जांच का पर्चा (Jānch ka parcha)
(जांच का पर्चा)

پر خاش (ف - مذ)

PARKHĀSH परखाश

1. द्वेष (Dwesh) (द्वेष) रंजिश (Ranjish) (رنجيش)
2. शत्रुता (Shatṛuta) (शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani) (دشمنی)

PARDĀZ पर्दाज़ (ف - مذ) پرداز

1. शैली (Shaili) (शैली) पद्धति (Pad,dhati) (طریقہ) (Tarz)
2. उठाने वाला (Uthāno vāla) (اٹھانے والا) बनाने वाला (Banāno vāla) (بنانے والا)

آخر معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے
جیسے 'فائدہ پرداز' یا 'انشا پرداز'

پراگندہ روزی (ف - ص)

PARĀGANDA-ROZI परागन्दा रोज़ी
अनिश्चित जीविका (Anishohit Jivika)
अनुद्यमी (Anud, dyami) (اندر دیمی) बेरोज़गार (Be rozgār)
(بے روزگار)

پرامن (عف - ص)

PUR-AMN पुर अमन

1. शांति पूर्ण (Shāntī pūrṇ) (शांति) वा सुकून (Bu sukūn) (باسکون)
2. शांति प्रिय (Shāntiṇ.priya) (शान्ति) अमन पसन्द (Amn pasand) (امن پسند)

پر امید (ف - ص)

PUR-UMMED पुर उम्मेद

आशापूर्ण (Āsha pūrṇ) (आशा) (आशान्वित) (Āshānvit) (आशान्वित)
बद्धाशा (Bad,dhāsha) (بدशा)

PAR,RĀN परां (ف - ص) پران
उद्यमान् (Ud,diyamān) (اُدیہ مان)
उड़ता हुआ (Uṛta hua) (اڑتا ہوا)

PARTAU परतौ (ف - مذ) پرتو

1. प्रतिबिम्ब (Pratibimb) (پرتی بسم) (अक्स) (Aks) (عکس)
2. छाया (Chhāya) (چھایا) साया (Sāya) (سایہ)

PARCHAM पर्चम (ف - مذ) پرچم

पताका (Patāka) (پتاکا) ध्वजा (Dhwajā) (دھوجا)
झंडा (Jhanda) (جھنڈا)

2. चिट (Chit चट) काराज का टुकड़ा
(Kāṣṭhaz ka tukṛa کاشٹ کا ٹکڑا)
3. यंत्रांग (Yanttrāng यिन तरांग)
मशीन का पुर्जा (Mashine ka purza
مشین کا پرزہ)

PURSÁN पुर्सा (फ - व) प्रसा
पृच्छक (Prich, chhak प्रिच, चहक)
पूछने वाला (Pūchhne vāla पूछने वाला)

PARASTÁR परस्तार (फ - व) پرستار

1. उपासक (Upāsak अपासक) पूजक
(Pūjak पूजक) पूजने वाला
(Pūjne vāla पूजने वाला)
2. अनुयायी (Anuyái अनुयायी) पैरी
(Pairau पैरो)
3. भक्त (Bhakt भक्त) फिदाई (Fidái
فدائی)

پرستش (ف - مٹ)

PARASTISH परस्तिश

1. उपासना (Upāsana अपासना)
आराधना (Ārādhana आराधना)
अर्चना (Archana अर्चना) पूजा
(Pūja पूजा)
2. सम्मान (Sammān सम्मान) ताज्जिम
(Tājīm تعظیم)

پرستش گاہ (ف - مٹ)

PARASTISH-GÁH परस्तिश गाह

- पूजा गृह (Pūja grih पूजागृह) अर्चना
गार (Archanágār अर्चनागार) इबादत
खाना (Ibádatkhāna इबादत خانه)

PARDA पर्दा (फ - मड) پرده

1. व्यवधान (Vyavdhán व्यवधान)
आवरण (Āvaran आवरण) ओट (Ot
اوت)
2. द्वारपट (Dwārpāt द्वारपट) चिक
(Chik चिक)
3. रहस्य (Rahas, sya रहस्य) राज
(Ráz राज)

پرده پوش (ف - ص)

PARDA-POSH पर्दा पोश

- दोषाच्छादक (Dosh ách, chhádak
दोषाच्छादक) ऐव छुपाने वाला
(Aib chhupāne vāla ऐव छेपाने वाला)

پرده در (ف - ص)

PARDA-DAR पर्दा दर

- छिद्रान्वेशी (Chhid, drán veshi
छिद्रान्वेशी) दोष ग्राही (Dosh-gráhi
दोष ग्राही) ऐव ढूँढने वाला (Aib
(dhúndhne vāla ऐव ढूँढने वाला)

پرده نشین (ف - ص)

PARDA-NASHÍN पर्दा नशीन

- अंतः पुर वासिनी (Antah pur vāsini
अन्तः पुर वासिनी) अनिष्कासिनी (Anish-
kāsini अनिष्कासिनी) पर्दे में रहने वाली
औरत (Parde men rahne vāli aurat
पर्दे में रहने वाली عورت)

PURZA पुर्जा (फ - मड) پرزہ

1. खंड (Khaṇḍ कण्ड) टुकड़ा (Tukṛa
ٹکڑا)

پروانگی (ف - مٹ)

PARVÁNAGI پرवानاگی

آناشا (Āg.gya آگیا) انوماتی (Anumati انومتی) اِجازت (Ijāzat اجازت)

PAR,VĀNA پروانا (ف - مذ)

1. شالاب (Shalabh شلبه) پتنگا (Patinga پتنگا)
2. آدیش پتر (Ādesh pattr آدیش پتر) حکم نامہ (Hukm-nāma حکم نامہ)

پروانہ راہداری (ف - مذ)

PARVĀNA-E-RĀHDĀRI پروانا ع راہداری

پارپتر (Pārpattr پارپتر) پاسپورٹ (Pāssport پاسپورٹ)

پروردگار (ف - مذ)

PARVARD, GĀR پَروردگار

1. پالاک (Pālak پالاک) پوشاک (Poshak پوشاک) پالنے والا (Pālne vāla پالنے والا)
2. ईश्वर (Īshwar ایشور) खुदा (Khuda خدا)

پروردہ (ف - ص)

PARVARDĀH پَروردہ

پالیت (Pālit پالیت) پوشیت (Poshit پوشیت) پالا ہوا (Pāla hua پالا ہوا)

پرورش (ف - مٹ)

PARVARISH پَرورش

1. پالان پوشان (Pālan poshan پالان پوشان) پالنا پوشنا (Pālna posna پالنا پوشنا)

پرشش (ف - مٹ) PURSISH پُرشش

1. परिपृच्छा (Pariprich, chh پری پریچھا) अनुसंधान (Anusandhān انوسندھان) जांच पड़ताल (Jāneh partāl جانچ پڑتال)

2. आदर सत्कार (Ādar satkār آدر عزت) इज्जत (Izzat عزت)

پرکار (ف - مٹ) PARKĀR پَرکار

कर्कट (Karkat کرکٹ) कम्पास (Compāss کمپاس)

پرند (ف - مذ) PARAND پَرند

पक्षी (Pakehhi پکچھی) खग (Khag کھگ) विहग (Vihag وھگ) शकुंत (Shakunt شکنت) चिरिया (Chirya چریا)

پرندہ (ف - مذ)

PARA (1) NDA پَر (ر) ندا

دیکھو 'پرنڈ'

پروا (ف - مٹ) PARVA پَرِوا

1. चिन्ता (Chinta چنتا) फिर (Fikr فکر) खटका (Khatka کھٹکا)
2. ध्यान (Dhyān دھیان) खयाल (Khayāl خیال)
3. भय (Bhai بھے) डर (Dar ڈر)

پرواز (ف - مٹ) PARVĀZ پَرِواز

1. उड्डयन (Ud, dayan اُڈدین) उड़ना (Uṛna اڑنا)
2. पहुँच (Pahuñch پہنچ) रसई (Rasāī رسائی)

پری چہرہ (ف - ص)

PRI-CHEHRA پریچہرا

اپسرا मुखी (Apsara mukhi) پری جیسی سُرَت والی سُندری
(Pari jaisi sūrat vāli sundari) جیسی صورت والی سُندری

پریخوان (ف - مذ)

PARI-KHĀN پری خاں

تانتَرِک (Tántarik) (نان ترک) بھُت پْرَت اُتارنے والا (Bhút pret utár-ne vāla) (بھوت پدیت اُتارنے والا) اُجھا (Ojha) (بھگت) (Bhagat)

پری رو (ف - ص) پری رُو (PARI-RU) دیکھو 'پدی چہرہ'

پریشان (ف - ص)

PARÍSHÁN پریشان

1. व्याकुल (Vyákul) (ویاکل) उद्विग्न (Udvign) (ادوگن) घबराया हुआ (Ghabráya hua) (گھبراہیا ہوا)
2. चिंतित (Chintít) (چنتت) क्रिक्मंद (Fikr mand) (فکرمند)

پریشان خاطر (ف - ص)

PARÍSHÁN-KHĀTIR پریشاں کھاتیر

व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt) (ویگرچت) मुतफक्किर (Mutafakkir) (متفکر)

PAZÁVÁ پزآواہ (ف - مذ)

आलात (Álát) (آلات) ईंट का भट्टा (Īnt ka bhatta) (اینت کا بھٹا)

2. कृपा (Kripa) (کریا) दया (Daya) (دیا) इनायत (Ináyat)

PARVÍN परवीन (ف - مذ) कृत्तिका (Krittika) (کرتکا) छै छोटे छोटे तारों का गुच्छा (Chhai ehote ehote táron ka guch,ehha) (چھ چھوٹے چھوٹے تاروں کا گچھا)

PARHEZ परहेज़ (ف - مذ)

1. संयम (Sanyam) (سین یم) बुरी बातों से बचना (Buri báton se bachna) (بری باتوں سے بچنا)
2. इन्द्रियनिग्रह (Indriya niggrah) (اندریہ) जुहू (Zuhd) (زهد)
3. परिहार (Parihár) (پدی ہار) बीमार के खाने पीने में बचाव (Bimár ke kháne píne men bacháo) (بیمار کے کھانے پینے میں بچاؤ)

پرہیزگار (ف - ص)

PARHEZ-GÁR परहेज़गार

1. संयमी (Sanyami) (سین یمی) जितेंद्रिय (Jitendriya) (جیتندریہ) ज़ाहिद (Záhid) (زاهد)
2. सदाचारी (Sadáchári) (سداچاری) बुरी बातों से बचने वाला (Buri báton se bachne vāla) (بری باتوں سے بچنے والا)

PARI परी (ف - مٹ)

स्वर्ग वधू (Swarg vadhú) (سورگ ودھو) अप्सरा (Apsara) (اپسرا)

PASPÁÍ पसपई (ف - مٹ)
 पीछे हटना (Píche hatna) پیچھے ہٹنا
 पराजित होना (Parájit hona) پരാ جت ہونا
 हारना (Hárna) ہارنا
 بس پشت (ف - ص)

PAS-E-PUSHT पसेपुश्त
 परोक्ष (Parokehh) پیروکھ
 पीठ पीछे (Píth píche) پیٹھ پیچھے
 (Píth píche)

PAST पस्त (ف - ص)
 1. पतित (Patit) پتیت
 भ्रष्ट (Bhrasht) بھراشت
 गिरा हुआ (Gira hua) گرا ہوا
 2. पराजित (Prájit) پرا جت
 हारा हुआ (Hará huá) ہارا ہوا
 پست اخلاق (عف - ص)

PAST-AKHLÁQ पस्त अखलाख
 भ्रष्टाचार (Bhrashtáchár) بھراشتاچار
 दुश्चरित (Dushcharit) دش چرت
 बदकरदार (Bad kardár) بدکردار

PISTÁN पिस्तान (ف - مذ)
 स्तन (Istan) اُستن
 उरोज (Uroj) اروج
 कुच (Kueh) کچ
 पयोधर (Payodhar) پیوڈھر
 चूची (Chúchi) چوچی
 پست خیال (عف - ص)

PAST-KHAYÁL पस्त खयाल
 लघु चेता (Laghu cheta) لکھو چیتا
 नीचाशय (Nicháshai) نیچا شے
 विचार (Sankirn vichár) سنگیرن وچار
 तंग नज़र (Tang nazar) تنگ نظر

پڑ مردگی (ف - مٹ)

PAZ,MUR,DAGI पञ्मुर्दगी
 1. मलिनता (Malinata) ملینتا
 अफ्सुर्दगी (Afsurdagi) افسردگی
 2. अप्रसन्नता (Ap,prasan,nata) اپ
 उदासी (Udási) اُداسی
 پڑ مردہ (ف - ص)

PAZ,MURDA पञ्मुर्दा
 1. म्लान (Khin,n) گلان (Mlán)
 अफ्सुर्दा (Afsurda) افسردہ
 2. अप्रसन्न (Ap,prasan,n) اپ
 उदास (Udás) اوداس
 پڑ مردہ خاطر (ف - ص)

PAZMURDA-KHÁTIR पञ्मुर्दा खातिर
 मलिन चित्त (Malin chitt) ملن چت
 मलिन मुख (Malin mukh) ملن مکھ
 उदास (Udás) اوداس

PAS पस (ف - ص)
 1. अंततः (Antatah) انتتہ
 आखिर (Ákhir) آخر
 2. अतः (Atah) اتہ
 इसलिए (Is lie) اس لئے
 3. अतएव (Ata,ev) ائتئو
 फिर (Phir) پھر

پسانداز (ف - ص)

PAS-ANDÁZ (PASANDÁZ) पस अन्दाज़
 (پسندا ج)

संचित (Sanchit) سن چت
 उपार्जित (Upárjit) اپار جت
 बचाया हुआ (Bacháya hua) بچایا ہوا

پس منظر (ع - ف - مذ)

PAS-MANZAR پس منظر

पृष्ठ भूमि (Prishth bhūmi پرشته بومی)
(بومی)

PASAND پسند (ف - مٹ)

अभिरुचि (Abhi ruchi ابھی رچی)
रुचि (Ruchi رچی) रागवत (Raḡhbat
(رغبت)

پسندیدہ (ف - ص)

PASANDĪDA پسندیدا

मनोनीत (Manonīt منونیت) रुचिकर
(Ruchi kar رچی کر) दिल पसन्द (Dil
pasand دل پسند)

پس و پیش (ف - مذ)

PAS-O-PESH پسو پेश

1. संकोच (Sankoch سن کوچ) उधेड़ बुन
(Udherbun اڈھڑ بن)
2. असमंजस (Asmanjas اسمن جس)
तज्जबज्ज (Tazabzub تذبذب)

PUSHT پشٹ (ف مٹ) پورٹ

1. पृष्ठ (Prishth پرشته) पीठ (Pith
پیٹھ)
2. वंश (Vansh वंश) जनन (Janan
جنن) पीढ़ी (Pīḥī پیڑھی) नस्ल
(Nasl نسل)

PUSHTĀRA پشترہ (ف مذ) پشترارا

पोटल (Potal پوٹل) बंडल (Bundle
گنڈل) गठर (Gath,thar گتھر)

پست فطرت (ع - ف - ص)

PAST-FITRAT پست فطرٹ

दुष्प्रकृति (Dushprakriti دوش پرکرتی)
दुरात्मा (Durātma دورانما) कमीना खू
(Kamīna khū کمینہ خو)

PAST-QAD پست قد (ف - ص)

ह्रस्वांग (Hras,swāng هرس سوانگ)
वामन (Vāman وامن) बौना (Bauna
(بونا) 'ठगना' 'Thigna تھگنا)

پست همت (ع - ف - ص)

PAST-HIMMAT پست हिमत

हत्साहस (Hatsāhas هت ساهس)
अनुत्साही (Anutsāhī ازت ساهی)
पस्त हौसला (Past hausala پست
حوصلہ)

PISAR पिसर (ف - مذ) پسر

पुत्र (Puttr پوتر) तनय (Tannai تنے)
आत्मज (Ātmaj استمچ) सुत (Sut ست)
बेटा (Beta بیتا)

پسمانده (ف - ص)

PAS-MĀNDA पस मांदा

1. अवशिष्ट (Aoshishit اوششت)
शेषांश (Sheshānsh شیشانش)
बकाया (Baḡāya بقایہ)
2. अंत्यज (Antyaj انتیج) अस्पृश्य
(Asprishya اس پرشیه) अछूत
(Achhūt اچھوت) हरिजन (Harijan
هریجن)
3. अनुन्नत (Anunnat انن نت)
ना तरक्की याफता (Na taraqqi yāfta
ناترقی یافتہ)

पशिमानी (फ - मथ)

PASHEMÁNI पशेमानी

1. लज्जा (Lajja लजा) शर्म (Sharm शर्म)

2. पश्चात्ताप (Pash, chát, táp पश्चात्ताप) पछतावा (Pachhtáva पछतावा) (ताप) अफसोस (Afsos अफसोस)

PUL पुल (फ - मड) पुल (Pul पुल) सेतु (Setu सेतु)

PALÁS पलास (फ - मड) पलास (Palás पलास)

1. पलाश (Palásh पलाश) ढाक (Dhák ढाक)

2. चौम (Chhaum चौम) मोटा कपड़ा (Mota kapra मोटा कपड़ा)

PULÁO प्लाव (फ - मड) प्लाव (Puláo प्लाव)

मानसोदन (Mánsodan मानसोदन) सफेद बिरयानी (Safed biryáni सफेद बिरयानी)

PALANG पलंग (फ - मड) पलंग (Palang पलंग)

व्याघ्र (Vyághr व्याघ्र) चीता (Chíta चीता)

PALLA पल्ला (फ - मड) पल्ला (Palla पल्ला)

1. तुलाघट (Tuládbat तुलाघट) तराजू का पल्ला (Tarázu ka palla तराजू का पल्ला)

2. श्रेणी (Shreni श्रेणी) दर्जा (Darja दर्जा)

3. पद (Pad पद) रुतबा (Rutba रुतबा)

पशत पनाह (फ - स)

PUSHT-PANÁH पुशत पनाह

पृष्ठ पोषक (Prishthposhak पृष्ठ पोषक) सहायक (Saháyak सहायक) हिमायती (Himáyati हिमायती)

पशत दर पशत (फ - स)

PUSHT-DAR-PUSHT पुशत दर पुशत

पीढ़ी दर पीढ़ी (Pírhi dar pírho पीढ़ी दर पीढ़ी) नस्ल दर नस्ल (Nasl dar nasl नस्ल दर नस्ल)

पशती बान (फ - स)

PUSHITI-BÁN पुशती बान

पक्षपाती (Pakshpáti पक्षपाती) समर्थक (Samarthak समर्थक) पोषक (Prishth poshak पोषक) हामी (Hámi हामी)

PASH,M पश्म (फ - मथ) पश्म (Pash,m पश्म)

1. ऊर्ण (Ūrn ऊर्ण) ऊन (Un ऊन)

2. तुच्छ (Tuch, chh तुच्छ) हकीर (Haqir हकीर)

PASHMÍNA पश्मीना (फ - मड) पश्मीना (Pashmína पश्मीना)

ऊर्ण वस्त्र (Ūrn vastr ऊर्ण वस्त्र) ऊनी कपड़ा (Ūni kapra ऊनी कपड़ा)

PASH,SHA पश्शा (फ - मड) पश्शा (Pash,sha पश्शा)

मशक (Mashak मशक) मच्छर (Mach, chhar मच्छर)

PASHEMÁN पशेमान (फ - स) पशेमान (Pashemán पशेमान)

लज्जित (Lajjit लज्जित) शरमिन्दा (Sharmina शरमिन्दा)

PANJ پنج (ف - ص)

پنچ (Panch پنچ) (Pānch پنچ)

PANJARA پنجرہ (ف - مذ)

پنجر (Panjar پنجر) (Vitans ویتانس)

کولائیکا (Kulāika کولائیکا) (پنجر)

پنجر (Pījra پنجر)

پنچ شنبہ (ف - مذ)

PANJ-SHAMBA پنچ شامبا

گرووار (Guruvār گرووار) بڑھسپتتیار

جومرات (Brihaspati vār جومرات)

(Jumerāt جمعرات)

PANJA پنجا (ف - مذ)

پرتال (Prahast پرتال) (Pratal پرتال)

ہاتھ کا پنجا (Hāth ka panja ہاتھ کا پنجا)

پانچ چیزوں کا سموہ (Pānch chizon ka samuh پانچ چیزوں کا سموہ)

PAND پند (ف - مذ)

شیکھا (Updesh شیکھا) (Shikchha شیکھا)

سیکھا (Sikhāvan سیکھا) (Nasihāt نسیہات)

(نصیحت)

PINDAR پندار (ف - مذ)

گھمند (Ahankār گھمند) (Ghamand گھمند)

گھمند (Ghurūr گھمند) (غور)

کالپنا (Kalpana کالپنا)

(Khayāl خیال)

PAND-GO پند گو (ف - ص)

اپدیشک (Updeahak اپدیشک)

PALID پلید (ف - ص)

ناپاک (Apavitrtr ناپاک)

(Nāpāk ناپاک)

غھناونا (Ghrinit غھناونا)

(Ghināona غھناونا)

بھوت پریت (Bhūt prct بھوت پریت)

بد روح (Bad ruh بد روح)

PANAH پناہ (ف - مٹ)

بچاؤ (Sharan بچاؤ) (Bachāo بچاؤ)

سہارا (Ash,shrai سہارا) (Sahāra سہارا)

رکھھا (Rakchha رکھھا) (Hifāzat حفاظت)

(Hifāzat حفاظت)

پناہ گاہ (ف - مٹ)

PANAH-GAH پناہ گاہ

شرنآگار (Sharanāgār شرناگار)

رکھھا (Rakchhāsthān رکھھا)

جائے پناہ (Jai panah جائے پناہ)

(جائے پناہ)

پناہ گزین (ف - ص)

PANAH-GUZIN پناہ گزین

شرناگتھی (Sharnārthi شرناگتھی)

شرناگت (Sharnāgat شرناگت)

پناہ میں آیا ہوا (Panah men āya hua پناہ میں آیا ہوا)

(پناہ میں آیا ہوا)

PUMBA پومبا (ف - مذ)

کپاس (Karpās کپاس)

(Kapās کپاس)

رہ (Rut رہ) (Tal تول)

POSHISH पोशिश (ف - مٹ) پوشش

1. वस्त्र (Vasttr पोशाक) (Poshák पोशाक)

2. वेष भूषा (Vesh-bhúsha वेष:भूषा) (Pahnáva पहनावा)

POSHÍDA पोशीदा (ف - ص) پوشیده

गुप्त (Gupt छिपा हुआ) (Chhipa hua چھپا ہوا)

PAHLÚ पहलू (ف - مذ) پہلو

1. पार्ष्व (Párshwa पारशु) बगल (Baghal بغل)

2. क्रोड (Krod क्रोड) गोद (God گود)

3. पक्ष (Pakchh पक्ष) रुख (Rukh رخ) (پهلوان (ف - مذ)

PAHL,VÁN पहलवान

मल्ल (Mal,l मल) योद्धा (Yodha یودھا)

कुशती लड़ने वाला (Kushti larné vála कुشتی لڑنے والا)

PAH,N पहन (ف - ص) پہن

विस्तृत (Vistrit (وسترت) विस्तीर्ण

(Vistirn (وستیرن) कुशादा (Kusháda

كشاده) लंबा चौड़ा (Lamba chauṛa (لنبا چوڑا)

PAH,NÁÍ पहनाई (ف - मٹ) پہنائی

विस्तार (Vistár (وسترار) कुशादगी (Kushá

dagi کشادگی)

PAYÁPAI पयापय (ف - ص) پیا پے

निरंतर (Nirantar (نرن تر) अविच्छिन्न

(Avich,chin,n (اویچ، چین) लगातार

(Lagátár (لگاتار) बराबर (Barábar

(مساوول) مسلسل (Musalsal) برابر

शिक्षक (Shikeshhak शिक्षک) नसीहत

करने वाला (Nasihāt karne vála نصیحت کرنے والا)

PINHÁN पिनहां (ف - ص) پنهان

गुप्त (Gupt छिपा हुआ) (Chhipa hua چھپا ہوا)

POCH पोच (ف - ص) پوچ

1. निरर्थक (Nirarthak (نیررتھک) असार

(Asár (اسار) फुज़ूल (Fuzúl (فضول)

2. निकृष्ट (Nikrisht (نیکریشٹ) खराब

(Kharáb (خراب)

3. असभ्य (Asabh,bhya (اسبھیہ)

बेतमोज़ (Be tamíz (بے تمیز)

PODÍNA पोदीना (ف - مذ) پودینه

पर्णस (Parnás (پرناس) पुदीना

(Pudina (پودینه)

POZISH पोज़िश (ف - मٹ) پوزش

क्षमा याचना (Chhama yáchana چھا

(یاچنا) माफी चाहना (Máfi cháhana

(معافی چاہنا)

POST पोस्त (ف - مذ) پوست

1. चर्म (Charm (چرم) त्वचा (Twacha

كخال (Khál (کھال) खाल (Khál (توچا

(Chamṛa (چمڑا)

2. बल्कल (Balkal (بل کل) छाल

(Chhál (چھال)

3. तुष (Tush (توش) छिलका (Chhilka

(چھکا)

POSHÁK पोशाक (ف - मٹ) پوشاك

वस्त्र (Vasttr पोशाक) (Vasan (وسن)

लिबास (Libás (لباس)

5. बखेड़ा (Bakhera) भगड़ा
(Jhagra) (جھگڑا)

PECHISH पेचिश (फ - म्)
अतिसार (Ptisār) आंव (Aṅo)
मड़ोड़ (Maṛoṛ) (مڑوڑ)

PECHIDA पेचीदा (फ - व्)
बिचिदा (Jatil) उलभाव वाला
(Uljhāo vāla) (الجهاء والا)

2. गूढ़ (Gurh) मुश्किल (Mushkil)
(مشکل)

3. दुर्बोध (Durbodh) मुश्किल
से समझ में आने वाला (Mushkil se
samajh men āne vāla) (مشکل سے سمجھ میں آنے والا)

PAIDA पैदा (फ - व्)
पैदा (Prakat) व्यक्त (Vyakt)
(विकत) ज़ाहिर (Zāhir) (ظاہر)

2. प्राप्य (Prāpya) हासिल
(Hāsil) (حاصل)

3. उत्पन्न (Utpann) पैदा शुदा
(Paيدا shuda) (پیدا شدہ)

4. आय (Ai) आमदनी (Āmadani)
(آمدنی)

5. जनित (Janit) जना हुआ
(Jana hua) (جنا ہوا)

PAIDA-VĀR पैदावार (फ - म्)
उत्पत्ति (Utpatti) उपज
(Upaj) (اُپج)

2. आय (Ai) आमदनी (Āmadani)
(آمدنی)

3. लाभ (Lābh) नफा (Nafa)
(نفع)

PAYĀDA पयादा (फ - म्)
पैदा (Padātik) पैदल
चलने वाला (Paidal chalne vāla)
(پیدل چلنے والا)

2. पत्ति (Patti) पैदल सिपाही
(Paidal sipāhi) (پیدل سپاہی)

3. पत्र वाहक (Pattr vāhak)
हरकारा (Harkāra) (هرکارہ)

4. आदेश वाहक (Ādesh vāhak)
चपरासी (Chaprasī) (چہرہ راسی)

PIYĀZ पियाज़ (फ - म्)
पलांडु (Palāndu) प्याज़ (Pyāz)
(پیار)

PIYĀLA पियाला (फ - म्)
कंस (Kans) चपक (Chashak)
(कतोर) कटोरा (Katora) प्याला
(Pyāla) (پیالہ)

PAYĀM पयाम (फ - म्)
संदेश (Sandesh) (سندیش)

संदेश (Sandesh) पैगाम (Paighām)
(سندیسہ)

पैगाम (Paighām) (پیغام)

PECH पेच (फ - म्)
दांव (Dāṅo) चाल (Chāl) (چال)

छल (Chhal) धोखा (Dhokha)
(دهوکه)

कुंचन (Kunchan) बल
(Bal) (کونچن)

यंत्र (Yanttr) कल (Kal)
(کال)

यंत्र (Yanttr) मशीन (Machine)
(مشین)

2. मतावलंबी (Matáo lamai) (متاولمبی)
 किसी अकीदे को मानने वाला
 (Kisi aqide ko mánne vála) کسی
 عقیدے کو ماننے والا
 3. शिष्य (Shishya) (ششیہ) चेला
 (Chela) (چہلا)

PAIRAHAN पैरहन (ف - مذ) بیرهن
 'دیکھو' پیراھن

PÍRI पीरी (ف - مٹ) پیری
 जरा (Jara) (جرا) वृद्धावस्था (Vrid,dhá
 vastha) (وردهاوستھا) बुढ़ापा (Būṛhāpa
 (برہاپا)

PAIZÁR पैज़ार (ف - مٹ) بیزار
 पादुका (Páduka) (پادکا) जूती (Júti
 (جوتی)

PESH पेश (ف - ص) پیش
 प्रत्यक्ष (Pratyakchh) (برتیکیچھ) संमुख
 (Sainmukh) (سممکھ) सामने (Sámmo
 (سامنے)

PESHÁB पेशाब (ف - مذ) پیشاب
 मूत्र (Múttṛ) (موتر) प्रस्राव (Pras,sráv
 (موت) मूत (Mút)

PESHÁNI पेशानी (ف - مٹ) پیشانی
 ललाट (Lalát) (للات) मस्तक (Mastak
 (ماتھا) माथा (Mátha) (مستک)

PESH-BÍN पेश बिन (ف - ص) پیش‌بین
 अग्र शोची (Aggr shochi) (اگرشوچی)
 दूरदर्शी (Dúr darshi) (دوردرشی) आगम
 सोची (Ágm soochi) (آگم‌سوچی)

पैदाईशी (ف - مٹ)

PAIDÁISHI पैदाईशी

1. प्राकृतिक (Prákrítik) (پراکرتک)
 फ़ितुरी (Fitri) (فطری)
2. जन्म सिद्ध (Janm sid,dh) (جنم‌سندھ)
 ख़िलकी (Khlfi) (خلقی)

پے در پے (ف - ص)

PAI-DAR-PAI पैदर पै

निरंतर (Nirantar) (نرنتار) लगातार
 (Lagátar) (لگاتار)

PÍR पीर (ف - مذ) پیر

1. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh) (ویوورده)
 बड़ी उमर वाला (Bṛi umr vála
 (بڑی عمر والا)
2. धर्म गुरु (Dharm guru) (دھرم‌گرو)
 मुर्शिद (Murshid) (مورشید)

PAIRÁHAN पैराहन (ف - مذ) پیراھن

1. वस्त्र (Vasttr) (وستر) परिधान (Pari
 dhán) (پیردھان) पोशाक (Peshák
 (پوشاک)
2. कुरता (Kṛta) (کرتا) कमीस (Qamis
 (قمیص)

PÍRÁYA पीराया (ف - مذ) پیرایہ
 शैली (Shaili) (شیلی) पद्धति (Pad,dhati
 (تہنگ) दंग (Dhang) (تہنگ)
 (Tarz) (طرز)

PAIRAU पैरौ (ف - مذ) پیرو

1. अनुयायी (Anuyái) (انویائی)
 अनुकरण कर्ता (Anukaran karta
 (انوکرن‌کرتا) मुक़ल्लिद (Muqallid
 (مقلد)

PESHA پشہ (ف - مذ) پشوا

1. धर्मगुरु (Dharm guru) (دھرم گرو)
पीर (Pir) (پیر)
2. पथ प्रदर्शक (Path pradarshak) (پتھ پردرشدک)
रहनुमा (Rah numa) (رہنوما)
3. नेता (Neta) (نیتا) लीडर (Leader) (لیڈر)

پشوا ئی (ف - مٹ)

PESH,VÁÍ पेशवाई

स्वागत (Swāgat) (سواگت) अगवानी
(Ag,vāni) (اگوانی) इस्तिक्वाल
(Istiqbāl) (استقبال)

پیش و پس (ف - مذ)

PESH-O-PAS पेशोपस

1. संकोच (Sankoch) (سنکوچ) दुविधा
(Duvidha) (دو ویدھا) आगा पीछा
(Āga pīchha) (آگا پیچھا)
2. असमंजस (Asamanjas) (اس منجس)
तज्जुब (Tazabzub) (تذبذب)

PESHA पेशा (ف - مذ) پیشہ

1. व्यवसाय (Vyav sái) (ویوسای) उद्योग
(Ud,dyog) (ادیوگ) धंधा
(Dhandha) (دھندھا)
2. वेश्या कर्म (Vesh,shya karm) (ویشیا کرم)
कमाई (Kamái) (کمائی)

پیشہ ور (ف - ص)

PESHA-VAR पेशा वर

1. व्यवसायी (Vyav sái) (ویوسائی)

PESH-TAR पेशतर (ف - ص) پیش تر

1. सर्व प्रथम (Sarv pratham) (سرورپرتھم)
सब से पहले (Sab se pahle) (سب سے پہلے)
2. आगे (Áge) (آگے) पहले (Pahle) (پہلے)

PESH-RAU पेशा रौ (ف - ص) پیش رو

1. अग्र गामी (Aggr gāmí) (اگرگامی)
आगे चलने वाला (Áge chalne vála) (آگے چالنے والا)
2. नेता (Neta) (نیتا) लीडर (Leader) (لیڈر)
3. पूर्वज (Púrvaj) (پوروج) पुरखे
(Purkho) (پورکھ)

پیش قبض (عف - مٹ)

PESH-QABZ पेश कब्ज़

- कौत्थेयक (Kauk, chheyak) (کوک)
- भुजाली (Bhujáli) (بھجالی) (چھ یک)

پیش قدمی (عف - مٹ)

PESH-QADAMI पेशकदमी

1. अग्रसर होना (Aggr sar hona) (اگر سر ہونا)
आगे बढ़ना (Ágo burhna) (آگے بڑھنا)
2. पहल करना (Pahal karna) (پہل کرنا)

پیش کش (ف - مٹ)

PESH-KASH पेश कश

1. उपहार (Uphár) (اوپھار) तुहफा
(Tuh,fa) (تھفہ)

1. प्रस्ताव (Prastáo) (پرستاؤ) प्रोपोज़ल
(Proposal) (پروپوزل)

2. अवतार (Autár) नबी (Nabi)
(نبی)

پیغمبر (ف - مذ)

PAIGHAM, BAR पैराम्बर

1. संदेश वाहक (Sandesh váhak)
(دوت Dút) (سندیس واهک)
2. ईश्वरावतार (Íshwárátár) अیشور
(نبی Nabi) (اوتار)

PAIK पैक (ف - مذ) پیک

- पत्र वाहक (Pattr váhak) (پتر واهک)
संदेश वाहक (Sandesh vahak) (سندیس واهک)
हरकार (Harkára) (هرکاره)

PAIKÁR पैकार (ف - مٹ) بیکار

- युद्ध (Yud, dh) (ید, ده) रण (Ran) (رن)
समर (Samar) (سمر) लड़ाई (Laṛái)
(لڑائی)

PAIKÁN पैकान (ف - مذ) بیکان
तीर की नोक (Tir kí nok) (تیر کی نوک)

PAIKAR पैकर (ف - مذ) بیکر

1. आकार (Ákár) शरीर (Sharir)
(جسم Jism) (شریر)
2. मुख (Mukh) (مکھ) सूरत (Súrat)
(صورت)

PÍL पील (ف - مذ) پیل

1. हस्ती (Hasti) पीलु (Pilu)
(हस्ती) करि (Kari) (کری) हाथी
(हाथी Háthi)
2. शतरंज का एक मोहरा (Shatranj)
ka ek muhra (شترنچ کا ایک
مہرا)

रोज़गारी (Rozgári) (روزگاری)

2. वेश्या (Vesh, shya) तवाइफ
(طاوائف Taváif)

3. किसी काम को अपना पेशा बना लेने
वाला (Kisi kám ko apna peshha
bana lene vála) (کسی کام کو اپنا
پیشہ بنالینے والا)

PESHÍN पेशी (ف - ص) پیشین

1. प्राचीन (Práchín) पुरातन
(पुरातन Purátan) पुराना (Purána)
(پورانہ)
2. आगामी (Ágámi) अगला
(اگلا Agla)

पیشین گوئی (ف - ص)

PESHÍN (N) GO, Í पेशीन (शीं) गोई

- भव्य वाणी (Bhavish, shya váni)
होने वाली बात बताना
(होने वाली बात बताना Hone váli bát bata dena)
(والی بات بتا دینا)

PAIGHÁM पैराम (ف - مذ) پیغام

1. संदेश (Sandesh) (संदिस Sandesá)
(संदिसा)
2. ब्याह की बात चीत (Byáh ki bát)
chít (بیاہ کی بات چیت)

پیغام بر (ف - مذ)

PAIGHÁM-BAR पैराम बर

1. संदेश वाहक (Sandesh váhak)
(संदिसा) पहुँचाने
वाला (Sandesá pahuñchāno vála)
(संदिसा پہنچانے والا)

پیمانیش (ف - مٹ)

PAI,MA,ISH पैमाइश

1. क्षेत्र माप (Chhettr máp چهیتئر
ماب) भूमिति (Bhūmiti بهومتی)
سर्वे (Survey سروے)

2. माप (Máp ماب) नाप (Náp ناپ)
3. क्षेत्रफल (Chhettr phal چهیتئر فہل)
रक्बा (Raqbá رقبہ)

PA,YAM,BAR पयमबर (مذ - مٹ) دیکھو پیغمبر

PAIVAST पैवस्त (ف - ص) پیوست

1. संबद्ध (Sambaddh سمبدھ) संयुक्त (Sainyukt سین یکت) जुड़ा हुआ (Jura huá جوڑا ہوا)

2. प्रविष्ट (Pravisht پرویشٹ) पैठा (Paithá huá پیٹھا ہوا)

PAI,VAS,TA पैवस्ता (ف - ص) پیوستہ

1. निरंतर (Nirantar نیرن تر) लगातार (Lagátár لگاتار) बराबर (Barábar برابر)

2. पैवस्त (Paivast پیپوست)

PAI,VAN,D पैवन्द (ف - مذ) پیوند

1. जोड़ (Joṛ جوڑ) मेल (Mel میل)
2. थिगली (Thigli تھگلی)
3. कलम (Qalam قلم) शाख (Shákh شاخ)

PÍH पीह (ف - مٹ) پیہ

मेद (Mod مید) वस (Vasa وسا) चरबी (Charbi چربی)

PAI HAM पैहम (ف - ص) پیہم

निरंतर (Nirantar نیرن تر) लगातार (Lagátár لگاتار)

PÍL-BÂN पीलबान (مذ - ف) پیل بان

हस्ति पक (Hasti pak هستی پک)

महावत (Mahávat مہاوت) हाथीबान (Háthi bán ہاتھی بان)

PÍL-PA पीलपा (مذ - ف) پیل پا

श्लीपद (Shlīpad شلی پد) पादगंडिर (Pádgandir پاد گندیر) पील पांव (Píl páon پیل پاؤن)

PÍL-PÁYA पील पाया (مذ - ف) پیل پایہ

स्तंभ (Istambh استمبہ) खंबा (Khamba استمبہ)

PÍL-TAN पीलतन (ف - ص) پیلتن

ब्रह्दाकार (Brahadakár برہداکار) गिरांडील (Girán,dil گرانڈیل) योद्धा (Bara yoddha یوڈھا)

PAI,MÂN पैमान (مذ - ف) پیمان

प्रतिज्ञा (Pratigya پرتیگیا) अभिवाचन (Abhivachan ابھی وچن) वादा (Vádá وعدہ)

पैमान شکن (ف - مذ) پیمان شکن

PAI,MÂN-SHIKAN पैमां शिकन

प्रतिज्ञा भंजक (Pratigya bhanjak پرتیگیا بھنچک) वादा खिलाफ (Váda khiláf وعدہ خلاف)

PAIMÁNA पैमाना (مذ - ف) پیمانہ

1. माप दंड (Máp dand ماب دند) नाप (Náp ناپ)

2. चषक (Chashak چشک) शराब का पियाला (Sharáb ka piyála شراب کا پیالہ)

ت

TÁBIN,DA تابنده (ف - ص) تابنده
 پرکاش (Prakásh mán) پرکاش
 (Uj,jwal) (اچ جول) (مان)
 چمکدار (Chamak dár) (چمکدار)

تاب و توان (ف - مٹ)

TÁB-O-TAVÁN(N) تابوتوان (وا)

1. سامर्थ (Sámarthya) (سامرتهيه)
 شکتی (Shakti) (شکتی)
1. सहिष्णुता (Sahishnuta) (سہس نٹا)
 سبر (Sabr) (صبر)

تابہ مقدور (ف - ص)

TÁ-BA-MAQ,DŪR تاب ماکدور
 یثا شکتی (Yatháshakti) (یتہاشکتی)
 یثا سبھ (Yatha sambhav) (یتہا)
 بھرسک (Bharsuk) (بھرسک)

TÁBE تابہ (ف - ص) تابہ
 अधिन (Adhin) (ادھین) बस में (Bas
 men) (بس میں)

TÁBŪT تابوت (ع - مذ) تابوت

1. शव (Shav) (شو) लाश (Lásh) (لاش)
2. लाश रखने का संदूक (Lásh rakhne
 ka sandúq) (لاش رکھنے کا صندوق)

TÁBA تابا (ف - مذ) تابہ
 تبا (Tava) (توا)

TÁSÍR تاثیر (ع - مٹ) تاثیر

1. गुण (Gun) (گن) प्रभाव (Prabháo)
 असर (Asar) (اثر) (پرہاو)

TA ता (ف - حرف) تا
 पयंत (Paryant) (پرینت) तक (Tak)
 تک

TÁB ताव (ف - مٹ) تاب

1. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهيه)
 शक्ति (Shakti) (شکتی) ताकत (Táqat)
 طاقت
2. आभा (Ábha) (آبھا) चमक (Chamak)
 چمک

TÁBÁN ताबां (ف - ص) تابان

1. प्रकाशमान (Prakásh mán) (پرکاش)
 نورانی (Núrání) (نورانی)
2. प्रभावान (Prabháván) (پرہاوآن)
 चमकदार (Chamak dár) (چمکدار)

تابستان (ف - مذ)

TÁBIS,TÁN ताबिستان
 ग्रीष्मऋतु (Grishm rítu) (گریشم رتو)
 गरमी (Garmi) (گرمی)

TÁBISH ताबिश (ف - مٹ) تابش

1. ताप (Táp) (تاپ) गरमी (Garmi)
 گرمی
2. आतप (Átap) (آتپ) धूप (Dhúp)
 دھوپ

تابندگی (ف - مٹ)

TÁBIN,DAGI تابندگی

आभा (Ábha) (آبھا) प्रकाश (Prakásh)
 चमक (Chamak) (چمک) (پرکاش)

2. दंडदेना (Dand dena) सज़ा देना (Saza dena) (سزادینا)

TÁR तार (तार - फ - مذ)

1. तंतु (Tantu) तार (Tár) (تانتو)
2. पंक्ति (Pankti) कतार (Qatár) (پنکته)
3. तिमिर (Timir) अंधेरा (Andh-erá) (اندهیرا)
4. तारबर्फी (Tár barqí) टेली-ग्राफ (Telegraph) (تاربارقی)

TÁRÁJ ताराज (ताराज - फ - مذ)
लूट (Lút) बरबादी (Barbádi) (لوت)

TÁRAK तारक (तारक - फ - مذ)
1. सीमंत (Símant) मांग (Máng) (سیمنت)

2. कपाल (Kapál) खोपड़ी (Khoparí) (کپال)

TÁRIK तारिक (तारिक - ع - مذ)
त्यागी (Tyági) छोड़ने वाला (Chhoṛne vála) (تیاگی)

تارک الدنيا (ع - مذ)

TÁRIKUD-DUN,YA तारिकुद् दुन्या
निवृत्त (Nivritt) विरक्त (Virak,t) (نوریت)

- (سن نیاسی) (San,nyási) (سن نیاسی)

ज़ाहिद (Záhid) (زاهد)

TÁRÍKH तारीख (तारीख - ع - مذ)

1. इतिहास (Itihás) (इतिहास) (History)
2. वृत्तांत (Vrit,tánt) (वृत्तान्त)

2. फल (Phal) नतीजा (Natíja) (نتیجه)

TÁJ ताज (ताज - ع - مذ)
राज मुकुट (Ráj mukut) क्रीट (Krit) (راج مکٹ)

TÁJ-DÁR ताजदार (ताजदार - ع - مذ)
मुकुटधारी (Mukut dhári) राजा (Rája) बादशाह (Bád sháh) (مکوت دھاری)

TÁJIR ताजिर (ताजिर - ع - مذ)
व्यापारी (Vyápári) (व्यापारी) (Vanik) सौदागर (Saudágar) (سوداگر)

TÁ-CHAND ताचन्द (ताचन्द - फ - ص)
कवतक (Kab tak) (कहाँ तक) (Kahán tak)

TÁ-HÁL ता हाल (ता हाल - ع - ص)
अवतक (Ab tak) (अभी तक) (Abhi tak)

TÁKH,T ताख्त (ताख्त - फ - م)

1. विनाश (Vinásh) लूटमार (Lútmár) (ویناش)
2. आक्रमण (Ákraman) चढ़ाई (Chāṛhái) (آکرامن)

TÁKHÍR तखीर (तखीर - ع - م)
विलंब (Vilamb) (विलंब) (Der)

TÁDÍB तादीब (तादीब - ع - م)
1. शिक्कादेना (Shikchha dená) (शिक्कादेना) (Sikhána)

ताजेतारे (फ - व)

TÁZA-BA-TÁZA ताजा व ताजा

नवीन तम (Navín tam नवीन तम)
कुल नया (Bilkul naya बिल्कुल नया)

TÁZI ताजी (फ - मड)

1. अरब देश का (Arab desh ka अरब देश का)
2. अरबी घोड़ा (Arabi ghorā अरबी घोड़ा)
3. अरबी भाषा (Arabi bhāsha अरबी भाषा)

ताज़ियाने (फ - मड)

TÁZI,YÁNA ताज़ियाना

प्रतोद (Pratod प्रतोद) कोड़ा (Korā कोड़ा)
चाबुक (Chábuk चाबुक)

TA,AS,SUF त अस् सुफ (मड)

पश्चात्ताप (Pashel áttáp पश्चात्ताप)
दुःख (khed दुःख)
अफसोस (Afsos अफसोस)

TÁSIS तासीस (मड)

शिलान्यास (Shila nyās शिलान्यास)
नीव डालना (Nív dálna नीव डालना)
बुनयाद रखना (Bunyád rakhna बुनयाद रखना)

TÁK ताक (फ - मड)

द्राक्षावल्लरी (Drákehla vallari द्राक्षावल्लरी)
अंगूर की बेल (Angúr ki bel अंगूर की बेल)

अहवाल (Ahvāl अहवाल)

3. तिथि (Tithi तिथि) मिति (Miti मिति)

तारिख नोविस (एफ - मड)

TÁRÍKH-NAVÍS तारीख नवीस

इतिहास कार (Itihás kár इतिहास कार)
इतिहास लेखक (Itihás lekhak इतिहास लेखक)
मुवारीख (Muvar,rikh मुवारीख)

TÁRÍK तारीक (फ - व)

तमिस (Támisr तमिस)
अंधकार मय (Andhkár mai अंधकार मय)
(Andhera अंधेरा)

TÁRÍKI तारीकी (फ - मड)

तम (Tam तम) तिमिर (Timir तिमिर)
अंधकार (Andh kár अंधकार)
(Andhera अंधेरा)

TÁZAGI ताज़गी (फ - मड)

1. हरापन (Hará pan हरापन) सरसब्जी (Sarsabzi सरसब्जी)
2. नयापन (Naya pan नयापन) नवीनता (Navínata नवीनता)
3. प्रफुल्लता (Praphul,jata प्रफुल्लता)
प्रसन्नता (Prasan,nata प्रसन्नता)
शगुफ्तगी (Shaguftagi शगुफ्तगी)

TÁZA ताजा (मड)

1. हरित (Harit हरित) हरा (Hara हरा)
2. नवीन (Navín नवीन) नया (Naya नया)

TAVÍL तावील (ع - مٹ) تاویل

कष्ट कल्पना (Kasht kalpana) کشت

ताजिह (Taujih) (توجیح) تاجیہ

TÁHAM تاہم (ف - ص) تاہم

तथापि (Tad,dyapi) (تثاویبی) तथापि

ताभू (Taubhi) (تباہی) ताभू

तोही (توہی)

TÁID ताईद (ع - مٹ) تائید

समर्थन (Samarthan) (سمرتھن) समर्थन

हम नवाई (Ham navái) (هم نوایی) हम नवाई

पक्ष पात (Pakshpát) (پکچہ پات) पक्ष पात

जानिब दारी (Jánib dári) (جانب داری) जानिब दारी

सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहायता

मदद (Madad) (مدد) मदद

TAB तब (ف - मٹ) तब

ज्वर (Jwar) (ज्वर) ताप (Táp) (ताप)

बुखार (Bukhár) (بیکار) बुखार

TABÁDALA तबादला (ع - مذ) تبادله

یہ لفظ تبادُل کی بگڑی

ہوئی شکل ہے

1. स्थानांतरण (Isthánántaran) (استہا-)

بدली (Badli) (بدلی) बदली

2. विनिमय (Vinimai) (ونی مے) लेन देन

(Len den) (لین دین) लेन देन

TABÁR तबार (ف - مذ) تبار

वंश (Vansh) (ونش) घराना (Gharána)

कुल (Kul) (کل) खानदान

(Khándán) (خاندان) खानदान

TABÁSHÍR तबाशिर (ف - مذ) تابشیر

बंसलोचन (Banslochan) (بنسلوچن) बंसलोचन

TÁ-KUJA ताकुजा (ف -) ताकुजा

कब तक (Kub tak) (کب تک) कहां तक

(Kahán tak) (کہاں تک) کہاں تک

TÁKÍD ताकीद (ع - मٹ) تاکید

1. आग्रह (Ág,grah) (اگرہ) हठ

(Háth) (هٹھ) हठ

2. चेतवनी (Chetávani) (چیتاوانی) चेतवनी

तम्बिह (Tambih) (تلمبیہ) तम्बिह

TÁLÁB तालाब (ف - مذ) تالاب

तड़ाग (Taṛág) (تراگ) सरोवर (Sarovar)

पुष्कर (Push kar) (پش کر) पशुकर

ताल (Tál) (تال) ताल

TÁLÍF तालीफ (ع - मٹ) تالیف

संकलन (Sankalan) (من کلن) संपादन

(Sampádan) (سم پادن) समाहरण

(Samáharan) (سم اهرن) समाहरण

TÁM(M) ताम (म) ताम (म)

पूर्ण (Purn) (پورن) सब (Sab)

TA,AM,MUL त अम मुल (ع - مذ) तامل

1. संकोच (Sankoeh) (سن کوچ) सोच

(Soeh) (سوچ) सोच

2. विलंब (Vilamb) (ولمب) धील (Dhil)

(Dhil) (دهیل) विलंब

TÁNÍŚ तानीस (ع - मٹ) تانیث

स्त्रीलिंग (Istri ling) (استری لنگ) स्त्रीलिंग

TÁVÁN तावान (ف - مذ) تاولان

1. दंड (Dand) (دند) जुरमाना (Jurmána)

(Jurmána) (جرمانه) दंड

2. क्षतिपूर्ति (Chhatí púrti) (چھتی) हरजा

(Harja) (هرجه) क्षतिपूर्ति

TABAR تبر (ف - مذ) تکر
परशु (Parshu) फरसा (Pharsa)
(پهرسا)

TABAR,RA तबरा (ع - مذ) تبر
1. घृणा (Ghrina) नफرت (Nafrat)
(نفرت)
2. अपशब्द (Apsahbd) (اپشبد)
गाली गलौज (Gáli ga'louj) गली
(گالی)

TABAR, RUK तबरुक (ع - مذ) تبرك
प्रसाद (Prasád) (پراساد)

TAB, RÍD तबरीद (ع - مذ) تبرید
1. ठंडाई (Thandái) (تهندای)
2. जुल्लाव के बाद उसकी गरमी को
मारने वाली ठंडाई (Julláb ko bád
uski garmi ko mārne váli thandái)
جلاب کے بعد اسکی گرمی کو
(مارنے والی تهندائی)

TABAS,SUM तबसुम (ع - مذ) تبسم
मृदुहास (Mriduhás) (مردوہاس) स्मित
(Ismít) मधुरहास (Madhurhás)
(مسکانهاس) मुस्कान (Muskán)
मुस्कराहट (Muskuráhat) (مسکراہٹ)

TAB,SIRA तबसिरा (ع - مذ) تبصره
टीका टिप्पणी (Tika tippni) टीका
आलोचना (Álochana) (آلوچنا)
तनक़ीद (Tanqíd)

TAB, LÍQH तब्लीग (ع - مذ) تبلیغ
1. प्रेषण (Preshan) (پیشن) भोजना
(Bhejna) (بهیجنا) पहुंचाना (Pahun-
chána) (پہنچانا)

TABÁH तबाह (ف - ص) تباہ
1. ध्वस्त (Dhwast) (دھوست) उजाड़
(Ujár) (اجاڑ)

2. दुर्दशा दस्त (Durdasha grast)
बद हाल (Bad hál)
(بد حال)

TABÁHI तबाही (फ - म्) تباہی
1. उजाड़पन (Ujárpan) (اجاڑپن)
बरबादी (Burbádí) (بربادی)
2. दुर्दशा (Durdasha) बुरे दिन
(Bure din) (برے دن)

TABAH, HUR तबहूर (ع - مذ) تبھر
पांडित्य (Pándittya) (پانڈیتہ)
विद्वत्ता (Vid, dwat, ta) (وید، دوت، تا)
फ़ज़ीलत (Fazílat) (فضیلت)

تبختر (ع - مذ)

TABAKH, TUR तबख् तुर
गर्व (Garv) (گرو) अभिमान (Abhimán)
(گھمند) घमंड (Ghamand) (ابهی مان)

TABKHÍR तबखीर (ع - म्) تبخیر
1. बाप (Báshp) (باشپ) भाप (Bháp)
(بھاپ)
2. पेट से भाप उठने का एक रोग
(Pet se bháp uthne ka ek rog)
(पिपेत سے بھाप اٹھنے کا ایک روگ)

TABDÍLI तबदीली (ع - म्) تبدیلی
1. परिवर्तन (Parivartan) (پرिवورتन)
बदलना (Badalna) (بدلنا)
2. स्थानांतरण (Isthánántaran) (استھانان)
(تبادلہ) तबादला (Tabádla) (तरन)

TATIM,MA ततिम्मा (ع - مذ) تتمہ (ع - مذ)
परिशिष्ट (Parishisht) (پرو شست)
जमीना (Zamīna) (ضمیمہ)

TAS,LÍS तसलीस (ع - مٹ) تثلیث (ع - مٹ)
1. तिगड्डा (Tigadda) (تگڈا)
2. ईसाई मतानुसार बाप, बेटा और रूहुल कुदुस (Ísai matánusár báp beta aur ruhul qudus) عیسائی متانوسار باپ، بیٹا اور روح القدس

TAS,NIYA तग्नीया (ع - مد) تثنیه (ع - مد)
द्विवचन (Dwi vachan) (دوی وچن)

TIJÁRAT तिजारात (ع - مٹ) تجارت (ع - مٹ)
व्यापार (Vyápār) (ویا پار) वाणिज्य (Bánij.jya) (بانج، جیمہ) रोजगार (Rozgār) (روزگار)

TAJÁVUZ तजा वुज (ع - مذ) تجاوز (ع - مذ)
सीमोल्लंघन (Símollanghan) (سیمول)
‘ल’ उल्लंघन (Ul,langhan) (ال، لنگھن)
हृद से गुजर जाना (Hud se guzar jāna) (حد سے گذر جانا)
2. अवज्ञा (Avag,gya) (اوگ، گیا)
नाफरमानी (Náfurmāni) (نافرمانی)

TAJÁ,HUL तजाहुल (ع - مذ) تجاھل (ع - مذ)
जान बूझवर अनज्ञान वनना (Jān bújh kar anjān ban na) (جان بوجھ کر انجان بننا)

TAJDÍD तजदीद (ع - مٹ) تجدید (ع - مٹ)
1. नये सिरे से कोई काम करना (Nae sire se koi kām karna) (نئے سرے سے کوئی کام کرنا)

2. धर्म प्रचार (Dharm prachār) (دھرم پرچار)
प्रचार (Prachār) (پرچار)

TAP तप (ف - مٹ) तप (ف - مٹ)
1. ताप (Táp) (تاپ) गर्मी (Garmi) (گرمی)
2. ज्वर (Jwar) (جور) बुखार (Bukhār) (بخار)

TAPÁK तपाक (ف - مذ) تپاك (ف - مذ)
1. आवभगत (Áobhagat) (آؤبھگت)
खातिरदारी (Khátirdári) (خاطر داری)
2. प्रेम (Prem) (پریم) स्नेह (Isneh) (سنہ)

TAPÁN तपां (ف - ص) تپان (ف - ص)
तड़पता हुआ (Taṛapta hua) (تڑپتا ہوا)
TAPÁNCHA तपांचा (ف - مذ) تپانچه (ف - مذ)
तल प्रहार (Tal prahār) (تل پرہار)
थप्पड़ (Thappar) (تھپڑ)

TAPISH तपिश (ف - مٹ) تپش (ف - مٹ)
ताप (Táp) (تاپ) तपन (Tapan) (تپن)
जलन (Jalan) (جلن)

TUPAK तुपक (ف - مٹ) تپك (ف - مٹ)
छोटी तोप (Chhoti top) (چھوٹی توپ)
बंदूक (Bandūq) (بندوق)

TAPANCHA तपन्चा (ف - مذ) تپنچه (ف - مذ)
पिस्तौल (Pistaul) (پستول)
(Tamancha) (تمنچہ)

TATAB,BO ततबो (ع - مذ) تتبع (ع - مذ)
अनुसरण (Anusaran) (انوسرن) रीस (Rīs) (ریس)

(Prabha) (پربھا) ज्योति (Jyoti)
(نور) (نور) (Nūr) (چھوتی)

2. भलक (Jhalak) (چھلک) चमक
(چمک) (Chamak)

تجمل (ع - مذ)

TAJAM, MUL तजम् मुल

1. वैभव (Vaibhav) (وےبھو) ऐश्वर्य
(اےشوریه) (Aishwa,rya) शान
(شان شوکت) (Shān shaukat)
2. सौंदर्य (Saundarya) (سوندریه) टाट
(تھاٹھ) (Tháth)

TAJ, VÍZ तज वीज (ع - مٹ)

1. निर्णय (Nirnai) (نرنے) फैसला (Faisila)
(فیصلہ)
2. प्रस्ताव (Prastāo) (پرستاو) आयोजन
(ایوجن) (Áyojan)
3. सम्मति (Sam,mati) (سممتمی) राय
(راے) (Rái)

TAH, T तहत् (ع - ص) تحت

1. निम्न (Nimn) (نمن) नीचे (Niche)
(نیچے)
2. अधिकार (Adhikār) (ادھی کار) काबू
(قابو) (Qábu)

تحت الثری (ع - مٹ)

TAH, TAS, SARA तहतससरा

अधोलोक (Adho lok) (ادھولوک) नाग
लोक (Nág lok) (ناگ لوک) पाताल
(पाताल) (Pátál)

TAH, RÍR तहरीर (ع - مٹ) تحریر

1. लिखावट (Likhávat) (لکھاوت)

2. नयापन (Navínatn) (نوینتا) नयापन
(نیاپن) (Nayápan)

TAJRIBA तज्रिबा (ع - مذ) تجربہ

1. अनुभव (Anubhav) (انوبھو) वाक्कि-
फ़ीयत (Váqifiyat) (واقفیت)
2. परेक्षा (Parikēhha) (پریکھھا) जांच
(جانچ) (Jāneh)

تجربہ کار (ع - ص)

TAJRIBA-KÁR तज्रिबाकार

अनुभवो (Anubhavi) (انوبھوی) परि
पक्व (Paripak, kva) (پری پک کو)

TAJAR, RUD तजरुद (ع - مذ) تجرد

1. ब्रह्मचर्य (Brahm charya) (برہم چریہ)
2. विरक्ति (Virakti) (विरक्ती) वैराग्य
(वैराग्य) (Vairāgya)

TAJ, ZIYA तजज़िया (ع - مذ) تجزیہ

विश्लेषण (Vishleshan) (ویشلےشن)
किसी चीज़ के अजज़ा अलग अलग करना
(Kisi chiz ke ajza alag alag karna
(کسی چیز کے اجزا الگ الگ کرنا)

تجزیس (ع - مذ)

TAJAS, SUS तजस् मुख

1. मार्गण (Mārgan) (مارگن) अन्वेषण
(Anveshan) (انویشن) तहकीक
(Tahqīq) (تحقیق)

2. जिज्ञासा (Jig,gyāsa) (جگ گیاسا) अनुसंधान
(Anusandhān) (انوسن) तलाश
(Talāsh) (تلاش)

TAJAL, LI तजल्ली (ع - مٹ) تجلی

1. प्रकाश (Prakāsh) (پروکاش) प्रभा

2. کر (Kar) لگان (Lagán)

3. جیلے کا ایک भाग (Zile ka ek bhág)
(ضلع کا ایک بھاگ)

تحفگی (عف - مٹ)

TUH,FAGI तुहफगी

उत्तमता (Uttamata) श्रेष्ठता (अत, तमता)
(श्रेश्ठता) सुंदरता (Shresh, thata)
(सुन्दरता) अच्छाई (Ach, chháí) (अच्छाई)

TUH,FA तुफा (ع - مذ)
पुरस्कार (Puras kár) उपहार (अप हार)
उपयन (Upáyan) (अपयन)
सौगात (Saugbhat) (सौगात)

TAH,QÍR तहक्कीर (ع - مٹ)
अपमान (Apmán) तिरस्कार (अप, मान)
(Tiraskár) निरादर (Nirádar) (निरादर)
जुगुप्सा (Jugupsá) (जुगुप्सा)
भर्त्सना (Bhart sana) निंदा (Be izzati) (नंदा)
(Be izzati) (नंदा)
(Be izzati) (नंदा)

TAH,QÍQ तहक्कीक (ع - مٹ)

1. गवेषणा (Gaveshana) (गोविशना)
अन्वेषण (Anveshan) (अनविशन)
रिसर्च (Resarch) (रिसर्च)
2. अनुसंधान (Anusandhán) (अनुसंधान)
जिज्ञासा (Jig, gyása) (जिज्ञासा)
जांच पड़ताल (Jáanchpártál) (जांच पड़ताल)
(पड़ताल)

TAHAK,KUM तहक्कुम (ع - مذ)
बल प्रदर्शन (Bal pradardshan) (बल प्रदर्शन)

लिखाई (Likhá,i) (लिकहाई)

2. लेख (Lekh) पत्र (Pattr) (लिके)
(पत्र)

3. दस्तावेज (Dastávez) (दस्तावेज)

4. लिखने की मज़दूरी (Likhne ki mazdúri) (लिकने की मज़दूरी)

TAH,RÍS तहरीस (ع - مٹ)
प्रलोभन (Pralobhan) (प्रलोभन)
देना (Lálach dena) (लालच देना)

TAH,RÍF तहरीफ (ع - مٹ)
किसी लेख में शब्दों का उलट फेर (Kisi lekh men shabdon ka ulat pher) (किसी लेख में शब्दों का उलट फेर)
(लिके में शब्दों का उलट फेर)

TAH,RÍK तहरीक (ع - مٹ)

1. उत्तेजना (Ut tejana) (उत्तेजना)
2. प्रेरणा (Perna) (प्रेरणा)
(Targhib) (तर्गिब)
3. शीत (Shít) (शीत)
जुकाम (Zukám) (जुकाम)

4. प्रस्ताव (Prastáo) (प्रस्ताव)
(Sujháó) (सुजहाव)

5. आंदोलन (Ándolan) (आंदोलन)
हलचल (Halchul) (हलचल)

TAH,SÍN तहसीन (ع - مٹ)

प्रशंसा (Prashansa) (प्रशंसा)
(Shlághá) (श्लाघा)
तारीफ (Tárif) (तारीफ)
(تعریف)

TAH,SÍL तहसील (ع - مٹ)

1. ग्रहण करना (Grahan karna) (ग्रहण करना)
(Lena) (लेना)

(रोकड़िया) रोकड़िया (Rokaṛīya) (खान्जरी)

TA, HAI, YUR तहैयुर (मं - ए - त्छे)

विस्मय (Vis, mai) (सुस मे) आश्चर्य
(Āshcharya) हैरानी (Hairāni) (अस-चर्ये)
(चिरानी)

TAHAI, YA तहैया (मं - ए - त्छे)

प्रणाम (Pranām) (प्रनाम) अभिवादन
(Abhivādan) (अभि-दान) सलाम
(Salām) (सलाम)

TAKHĀLUF तखालुक (मं - ए - त्छे)

प्रतिद्वन्द्वता (Pratidwandwata) (प्रति-द्वन्द्वता)
(विरोध) (Virodh) (द्वन्द्वता) मुन्ना-
लफत (Mukhālafat) (मुन्ना-लफत)

TAKH, T तख्त (मं - ए - त्छे)

1. सिंहासन (Singhāsan) (सिंहासन)
2. बड़ी चौकी (Baṛī chaukī) (बड़ी चौकी)
(चौकी)

तख्त ग़ाह (मं - ए - त्छे)

TAKHT-GĀH तख्त गाह

राजधानी (Rājdhāni) (राज-धानी)
शासन केंद्र (Shāsan kendr) (शासन-केंद्र)
(दरुससल तनत) (Dārus, saltanat) (दरुससल-तनत)
(दरुससलत)

तख्त नशिनी (मं - ए - त्छे)

TAKHT-NASHĪNĪ तख्त नशीनी

राज्याभिषेक (Rājyā bhi shek) (राज्याभिषेक)
(राज तिलक) (Rāj tilak) (राज-तिलक)
(राज-तलक)

TAKH, TA तख्ता (मं - ए - त्छे)

1. लकड़ी का चौड़ा और पतला टुकड़ा

(दोशन) ज़ोर दिखाना (Zor dikhāna)

(ज़बरदस्ती करना) (Zabardasti karna) (ज़बरदस्ती-करना)

TAH, LĪL तहलील (मं - ए - त्छे)

1. विलयन (Vilayan) (विलीन) घुलना
(Ghulna) (गुलना)

2. पचन (Pachan) (पचन) हضم होना
(Hazm hona) (हजम-होना)

तحميل (मं - ए - त्छे)

TAHAM, MUL तहममुल

सहिशुता (Sahish, nuta) (सहिशुता)

सहनशीलता (Sahan shilata) (सहन-शीलता)

(बुर्दबारी) (Burd kārī) (बुर्द-बारी)

TAH, VĪL तहवील (मं - ए - त्छे)

1. हस्तांतरण (Hastāntaran) (हस्ता-ंतरण)

(सपुर्दकरना) (Sapurd karna) (सपुर्द-करना)
(सपुर्द-करना)

2. पूंजी (Pūnji) (पून्जी) जमा (Jama)
(जमा)

3. थाती (Thāti) (थाती) अमानत
(Amānat) (अमानत)

4. बकाया रोकड़ (Baqāya rokaṛ) (बकाया-रोकड़)
(रोकड़)

5. किसी ग्रह का किसी राशि में जाना
(Kisi grah ka kisi rāshi men jāna)

(किसी-ग्रह का किसी-राशि में जाना)

तहविल-दार (मं - ए - त्छे)

TAH, VĪL-DĀR तहवीलदार

कोषाध्यक्ष (Koshādh, dhyakchh) (कोषा-ध्यक्ष)

(खज़ानची) (Khazānchī) (खज़ान-ची)

प्रतिष्ठा भंग करना (Pratiggya bhang karna) (پرتیگیا بھنگ کرنا) वादा न पूरा करना (Vāda na pūra karna) (وعدہ نہ پورا کرنا)

تخلیق (ع - مٹ)

TAKHLÍQ तख्लीक

1. उत्पत्ति (Utpat,ti) (اتپتتی) उत्पादन (Utpādan) (اتپادن) पैदा करना (Paidā karna) (پیدا کرنا)

2. रचना (Rachana) (رچنا) निर्माण (Nirmān) (نیرمان) बनाना (Banāna) (بنانا)

TAKH,LIYA तख्लिया (ع - مذ) تخلیه

1. खाली करना (Khāli karāna) (خالی کرنا) खाली करना (Khāli karna) (خالی کرنا)

2. एकांतवास (Ekānt vās) (ایکانت واس) अकेला पन (Akelāpan) (اکیلاین)

TUKH,M तुख्म (ع - مذ) تخم

1. बीज (Bij) (بیج)
2. अंडा (Anda) (انڈا)

TUKHMA तुख्मा (ع - مذ) تخمہ

- अजीर्ण (Ajirn) (अजिरन) अपाक (Apāk) (اپاک) बदहज्मी के दस्त (Bad hazmi ke dsat) (بد هضمی کے دست)

TAKH-MĪNAN तख्मीनन (ع - ص) تخمیناً

- अनुमानतः (Anumānatah) (انوماناتہ) अटकल से (Atkalse) (اتکل سے) लग भग (Lagbhag) (लग بھग)

(Lakṛi kā chauṛa aur patla tukṛa)

(لکڑی کا چوڑا اور پتلا ٹکڑا)

2. कागज़ का ताव (Kagḥaz kā tāo) (کاغذ کا تاؤ)

3. ज़मीन का बड़ा टुकड़ा (Zamīn kā barā tukṛa) (زمین کا بڑا ٹکڑا)

TAKHṚĪB तख्रीब (ع - مٹ) تخریب

- विनाश (Vināsh) (ویناش) उजाड़ना (Ujārna) (اجاڑنا) बरबाद करना (Barbād karna) (برباد کرنا)

TAKH,SĪS तख्सीस (ع - مٹ) تخصیص

- विशेषता (Visheshata) (ویشیش تا) ख़सू (Khusūsiyat) (خصوصیت) सियत

تخفیف (ع - مٹ)

TAKHḤFĪF तख्फ्रीफ

1. न्यूनता (Neūnata) (نیرنوتا) कमी (Kami) (کمی)

2. शांति (Shānti) (شانتی) आराम (Ārām) (آرام)

تخلص (ع - مذ)

TAKHALLUS तखल्लुस

उपनाम (Upnām) (آپنام)

تخلخل (ع - مذ)

TAKHAL,KHUL तखलखल

- सुपिरता (Sushiratā) (سوشیرتا) खोखला (Khokhlāpan) (کھوکھلاپن) पन (Polāpan) (پولاپن)

تخلف (ع - مذ)

TAKHAL,LUF तखल्लुक

TAD,RÍS تدریس (ع - مٹ)

1. पाठन (Páthan) पढ़ाना (Parhána) शिक्षा देना (Shi-kehha dona) (شکھھا دینا)
2. शिक्षा (Shikheha) पढ़ाई (Parháí) (پڑھائی)

TAD,FÍN तद्फिन (ع - مٹ)

मट्टी में तोपना (Mattí men Topna) दफ्न करना (Dafn karna) (دفن کرنا)

TAD,VÍN तद्वीन (ع - مٹ)

संपादन (Sampádan) संकलन (Sankalan) समा हरण (Samá haran) (समाहरन) तालीफ (Tálib) (تالیف)

TAD,HÍN तद्हीन (ع - मٹ)

तेल चुपड़ना (Tel chuparná) तिल (चिपड़ना)

TAZAB,ZUB तजब् जुव (ع - مٹ)

संकोच (Sankoch) असमंजस (Asamanjas) दुविधा (Dubidhá) (سنکوح اسمنجس دودبھا)

TAZ,KÁR तज्कार (ع - मٹ)

कथन (Kathan) बयान (Bayán) (کتھن بیان)

TAZKIRAH तज्किरा (ع - मٹ)

1. चर्चा (Charcha) प्रसंग (Prasang) जिक्र (Zikr) (چرچا پرسنگ ذکر)
2. वर्णन (Varnan) वृत्तान्त (Vrit,tánt) बयान (Bayán) (ورنن ورتتانت بیان)

تخمینه (ع - مٹ)

TAKH,MÍNA तख्मीना

अनुमान (Anumán) अनुमिति (Anumiti) अंदाज़ा (Andáza) (انومان انومتی اندازہ)

TAKH,VÍF तख्वीफ (ع - مٹ)

1. भय प्रदर्शन (Bhai pradarshan) (بھ بھائی) डराना (Darána) (ڈرانا) (پرورشن)
2. भय (Bhai) त्रास (Trás) डर (Dar) (بھ تراس ڈر)

تخیل (ع - مٹ)

TAKHAI,YUL तखैयुल

कल्पना (Kal,pata) विचार (Vichár) (کل پنا خیال) (وچار)

TAKH,ÍL तखईल (ع - मٹ)

कल्पना (Kalpana) विवेचन (Vivechan) विचार करना (Vichár karna) (کلپنا ویوچن وچار کرنا)

TADÁRUK तदार्क (ع - मٹ)

निवारण (Niváran) निराकरण (Nirá karan) शेक थाम (Rok thám) (نیوارن نیراکرھن روک تھام)

TAD,BÍR तद्वीर (ع - मٹ)

1. युक्ति (Yukti) उपाय (Upái) (युक्ती) ترکیب (Tarkib) (اُپای ترکیب)
2. उपचार (Upchár) इलाज (Iláj) (اوپچار علاج)
3. प्रयत्न (Prayatn) प्रयास (Prayás) कोशिश (Koshish) (پریعتن پریاس کوشش)

TARĀNA तरानا (ف - مٹ) ترانہ

1. گیت (Git) (گیت) راگ (Rāg) (راگ)
2. ایک प्रकार का गाना (Ek prakār ka gāna) (ایک پرکار کا گانا)

تراوش (ف - مٹ)

TARĀVISH तरविश

1. खाव (Srāv) (سراو) ریسنا (Risna) (ریسنا)
2. प्रकट होना (Prakat hona) (پرکٹ) झाहिर होना (Zāhir hona) (ظاہر ہونا)

TURUB तुरुब (ف - مٹ) ترب

मूलक (Mūlak) (مواک) मूली (Mūli) (مولی)

TUR,BAT तुर्बत (ع - مٹ) تربت

समाधिभवन (Samādhi bhavan) (سمادھی) कब्र (Qabr) (گور) (Gor)

TAR,BIYAT तर्बियत (ع - مٹ) تربیت

1. प्रशिक्षण (Prashikshhan) (پریشکچھن) ट्रेनिंग (Training) (ٹریننگ)
2. शिक्षा (Shik,shā) (شکچھا) तालीम (Tālīm) (تعلیم)

تربیت یافتہ (ع - ص)

TAR,BIYAT-YĀFTA तर्बियत याफ़ता

1. प्रशिक्षित (Prashikshhit) (پریشکچھت) ट्रेनड (Trained) (ٹرینڈ)
2. शिक्षित (Shik,shhit) (شکچھت) तालीम याफ़ता (Tālīm yāfta) (تعلیم یافتہ)

TAZ,KĪR तज्कीर (ع - مٹ) تذکیر

1. पुरुष होना (Purush hona) (پورش ہونا)
2. पुलिंग (Pul,ling) (پل لنگ)

TAZ,LĪL तज्लील (ع - مٹ) تذلیل

1. अनादर करना (Anādarkarna) (انادر کرنا) तिरस्कृत करना (Tiraskrit karna) (تیرسکرت کرنا)
2. तिरस्कार (Tiraskār) (تیرسکار) अपमान (Apmán) (آپمان) अनादर (Anādar) (بے عزتی) वेइज्जती (Be izzati) (انادر)

TAR तर (ف - ص) تر

1. आद्र (Ādr) (آدر) गीला (Gīla) (گیلا) (مردکبات میں علامت تفصیل جیسے دھوش تر)
2. हरित (Harit) (ہریت) ताज़ा (Tāza) (تازہ)

TURĀB तुराब (ع - مٹ) تراب

मृत् (Mrit) (مروت) मृत्तिका (Mrit,tika) (مٹی) मट्टी (Mattī) (مروت) تما

TARĀZŪ तराजू (ف - مٹ) ترازو

तुला (Tulā) (تلا) तखरी (Takhrī) (تکھری)

TARĀSH तराश (ف - مٹ) تراش

1. काट (Kāt) (کات)
2. काट छांट (Kāt chhānt) (کات چھانت)
3. काटने वाला (Kātne vālā) (کاتنے والا) तीसरे معلوم میں مرکب ہوکر آتا ہے جیسے 'ناخن تراش'

TARĀSHĀ तराशा (ف - مٹ) تراشہ

कतरन (Katran) (کترن) छीलन (Chhilan) (چھیلن)

TAR,DÍD तरदीद (ع - مٹ) تردید
 खंडन (Khandan) प्रतिवाद (کھنڈن)
 (Prati vād) काट (Kát) (کات)
 (Prati vād) (کات)

TAR,S तर्स (ف - مذ) ترس
 भय (Bhai) डर (Dar) (بھ)

TARSÁ तर्सा (ف - مذ) ترسا
 अग्नि पूजक (Agni pújak) अग्नि
 (Pársí) पार्सी (پارسی)

TARSÁN तर्सान (ف - ص) ترسان
 भय भीत (Bhai bhít) डरा
 हुआ (Dara hua) (ڈرا ہوا)

TARSÍL तर्सील (ع - مٹ) ترسیل
 प्रेषण (Prashan) भेजना
 (Bhejna) (بھجنا)

TUR(U)SH तुर (र) श (ف - ص) ترش
 अम्ल (Aml) खट्टा (Kbut,ta) (کھٹا)

TUR,SHÍ तुरशी (ف - مٹ) ترشی
 अम्लता (Amlata) खटाई
 (Khatái) (کھٹائی)

ترشح (ع - مذ)

TARASH,SHUH तरश शुह

- कण वर्षा (Kan varshá) (کن ورشا)
 बूदाबंदी (Búnda bāndi) (بوندابندی)
 फुहार (Phuhár) (پھوار)
- प्रकट होना (Prakat hona) (پرکٹ ہونا)
 टपकना (Tapakna) (تپکنا)

TAR,GHÍB तर्गिब (ع - مٹ) ترغیب

- प्रलोभन (Pralobhan) (پرلوہن)
 फुसलाना (Phuslána) (فوسلانا)

TAR,TÍB तर्तिब (ع - مٹ) ترتیب
 अनुक्रम (Anuk kram) (انوک، کرم)
 क्रम (Kram) सिलसिला (Silsila)
 (क्रम) (سلسلہ)

ترتیب وار (ع - ص)

TAR,TÍB-VÁR तर्तिब वार
 क्रमानुसार (Kramánusár) (क्रमानुसार)
 ठीक क्रम से (Thik kram se) (تھیک
 (क्रम) سے)

ترجمان (ع - مذ)

TAR,JU(A) MÁN तर्जु (र्ज) मान
 द्विभाषी (Dwibhāshī) (دوبی بھاشی)
 अनुवादक (Anuvādak) (انوادک)

TAR,JAMA तर्जमा (ع - مذ) ترجمہ
 अनुवाद (Anuvád) (انواد)
 भाषांतर (Bhāshāntar) (بھاشانتار)
 (U,tha) (ال تھا)

TÁR,JÍH तर्जिह (ع - مذ) ترجیح
 अधिमान (Adhimán) (ادھی مان)
 किसी एक को दूसरे पर प्रधानता देना (Kisi
 ek ko dūsare par pradhánata dena)
 کسی ایک کو دوسرے پر پردھاننا
 (دینا)

TARAH,HUM तरह हुम (ع - مذ) ترجمہ
 दया (Daya) (دیا) कृपा (Kripa) (کریا)
 अनुग्रह (Anug, grah) (انوک، گره)

TARAD,DUD तरद दुद (ع - مذ) دد
 चिन्ता (Chinta) (چلتا) अर.मंजस
 (Asamanjas) (اس منجس) उधेड़ बुन
 (Udher bun) (ادھیڑ بن)

TAR,MÍM تر میم (ع - مٹ) تر میم
 سنشودھن (Sanshodhan) سنشودھن
 ادل بدل (Adal badal) ادل بدل
 کات چھانت (Kát chhánt) کات چھانت

TARAN,NUM ترننوم (ع - مذ) ترننوم

1. سوار ماधुर्य (Swar mádhur,rya) سوار ماधुरیہ
 کل کانتھتا (Kal kanthata) کل کانتھتا

2. ہلکا گانا (Halka gána) ہلکا گانا

TARVÍJ تر ویج (ع - مت) تر ویج

1. پرا (Pratha) پرتھا ریواج (Riváj) ریواج
 2. پراچار (Prachár) پراچار ریواج دینا (Riváj dena) ریواج دینا

TIR,YÁQ تیر یاق (ع - مذ) تیر یاق

1. ویپھر (Vishhar) ویپھر (Vishmáshak) ویپھر
 2. آہیفین (Ahiphen) آہیفین (Afim) آہیفیم

TUZUK توزک (ت - مذ) توزک

1. ویدھان (Vidhán) ویدھان (Qánún) قانون
 2. کرام (Kram) کرام (Vya-vastha) ویا وستا
 3. آیشوریہ (Aishwarrya) آیشوریہ
 شان شاکت (Shán shaukat) شان شاکت
 4. آتم چریت (Átm charit) آتم چریت
 آپنے ہالآت (Apne hálát) آپنے ہالآت

2. उत्तेजना (Uttejana) ات تیجنا
 भङ्काना (Bhūṛkāna) بھڑکانا

TARAQ,QI तरक़ की (ع - مٹ) تر قی
 उन्नति (Umnati) ان نعتی
 प्रगति (Pragati) پراگتی
 प्रवृद्धि (Pravridhhi) پروردھ

ترقی یافتہ (ع - ص)

TARAQ,QÍ-YÁF,TA तरक़की याफ़ता
 समुन्नत (Samun,nat) سمن نت
 उत्क्रष्ट (Ut,krisht) ات کرشت
 प्राप्नोन्नति (Prápton,nati) پراپتو نعتی

TAR,K तर्क (ع - مذ) ترک
 परित्याग (Prit,tyág) پرت، تیایگ
 छाड़ना (Chhor'na) ٹھاڑنا
 (Tyág) ٹیایگ

ترکش (ف - مذ)

TAR,KASH तरक़श
 तूण (Tún) تون
 तूणीर (Túnir) تونیر
 निपंग (Nishang) نیشنگ
 त्रण (Tron) تراں
 भाथा (Bhátha) بھاتھا

ترکہ (ع - مذ)

TA,R (RI) KA तर (रि) का
 पैतृक संपत्ति (Paittrik sampatti) پیتروک سمپتی
 मुरदे की जाइदाद (Murde ki jáidád) مورده کی جائداد

TAR,KÍB तरकीब (ع - مٹ) ترکیب

1. युक्ति (Yukti) یکتی
 विधि (Vidhi) ویدی
 उपाय (Upáe) وپای
 2. समिश्रण (Sammishran) سم مشرون
 मिलाना (Milána) میلانا

2. विजय प्राप्ति (Vijai prāpti) وچه
फतेह करना (Fateh karna)
(فتح کرنا)

TAS, TĪR तस्तीर (त - मथ) तस्तीर
लेखन (Lekhan) (لیکھن)
(Likhna) (لکھنا)

TAS, KĪN तस्कीन (त - मथ) तस्कीन
1. सान्त्वना (Sāntwana) धैर्य
(Dhair,rya) (दहैर, रीह)
(Dhāras) (दहारस)
2. शान्ति (Shānti) (शान्ति) आराम
(Ārām) (आराम)

TASALSUL तसलसुल (त - मथ) तसलसुल
निरंतरता (Nirantarata) (निरंतरता)
अनवरति (Anaurati) (अनवरति) लगतार पन
(Lagātār pan) (लगतारपन)

TASAL, LUT तसललुत (त - मथ) तसललुत
अधिकार (Adhikār) (अधिकार) सत्ता
(Satta) (सत्ता) कब्जा दखल (Qubza)
(Qubza) (कब्जा) दखल (dakhal)

TASAL, LI तसल्ली (त - मथ) तसल्ली
सान्त्वना (Sāntwana) (सान्त्वना) दारस
(Dhāras) (दहारस) दिलासा (Dilāsā)

TAS, LĪM तसलीम (त - मथ) तसलीम
1. अभिवादन (Abhivādan) (अभिवादन)
प्रणाम (Pranām) (प्रणाम)
2. स्वीकृति (Swikriti) (स्वीकृति)
मंजूरी (Manzūri) (मंजूरी)
3. स्वीकृत (Swikrit) (स्वीकृत) मंजूर
(Manzūr) (मंजूर)

TAZ, KIYA तज्किया (त - मथ) तज्किया
शुद्धि (Shud, dhi) (शुद्धि) सकाई
(Safāi) (सफाई)

TAZAL, ZUL तजलजुल (त - मथ) तजलजुल
1. विलव (Viplav) (विलव) हल चल
(Halchal) (हल चल)
2. भूकंप (Bhūkamp) (भूकंप) जलजला
(Zalzala) (जलजला)

TAZ, VĪJ तज्वीज (त - मथ) तज्वीज
विवाह (Vivāh) (विवाह) पाणिग्रहण (Pāni
g,grahan) (पाणिग्रहण) व्याह (Byāh)

TAZ, VĪR तज्वीर (त - मथ) तज्वीर
छल (Chhal) (छल) कपट (Kaput)
(Dhokha) (धोखा) (कपट)

TAZ, ĪN तजईन (त - मथ) तजईन
मंडन (Mandan) (मंडन) श्रंगार (Shrin
gār) (श्रंगार) सजावट (Sajāvat)

TAS, ĀHUL तसाहुल (त - मथ) तसाहुल
आलस्य (Ālas, sya) (आलस्य) कायरता
(Kāyarata) (कायरता) मुस्ती (Susti)

TAS, BĪH तम्वीह (त - मथ) तम्वीह
1. जपमाला (Japmāla) (जपमाला)
सुमिरिनी (Sumirini) (सुमिरिनी)
2. ईश्वर का नाम रटना (Īshwar ka
nām ratna) (ईश्वर का नाम रटना)

TAS, KHĪR तसखीर (त - मथ) तसखीर
1. सम्मोहन (Sam, mohan) (सम्मोहन)
वशीकरण (Vashikaran) (वशीकरण)
मोहित करने की क्रिया (Mohit karne
ki kriya) (मोहित करने की क्रिया)

TASHAD, DUD تشدد (ع - مذ)

1. प्रचंडता (Prachandata) (پرچندتا)
तीव्रता (Tiv,rata) (تیورنا) तेज़ी (Tezí) (تیزی)
2. अत्याचार (Attyáchar) (ات'تیاچار)
हिंसा (Hinsa) (هینسا) जुल्म (Zulm) (ظلم)

TASH, RÍH तशीह (ع - مٹ)

1. व्याख्या (Vyákh,khya) (ویاکھ'کھیا)
निरुक्ति (Niruk,ti) (نیرکتی) वज़ाहत (Vazáhat) (وضاحت)
2. स्पष्टी करण (Ispashti karan) (اسپشتی کرن)
तौज़ीह (Tauzih) (توضیح)
3. शल्य क्रिया (Shallya kriya) (शलّیه)
शरीर विच्छेद (Sharir vich, chhed) (شیریر وچھید)
(Chir phar) (چیر پھار)
4. शरीर (Sharir) (شاریر) एनाटोमी (Anatomy) (اناتومی)

تشریف آوری (ع - مٹ)

TASHRÍF-ÁVARI तशीरफ़ आवरी
पदार्पण (Padárpán) (پدارپن) पधारना (Padhárna) (پدھارنا)
विराजमान होना (Virájmán honá) (ویراجمان ہونا) आना (Ána) (آنا)

TASHAF, FI तशफ़ी (ع - مٹ)

1. सान्त्वना (Santwana) (سانتونا) दिलासा (Dilása) (دلّاسا)
2. संतोष (Santosh) (سن'توش) इत्मीनान (Itmínán) (اطمینان)

TAS, MA तस्मा (म - مذ)

चमड़े का फ़ीता (Chamre ka fitá) (چمڑے کا فیتا)

TAS, NÍM तस्नीम (ع - مٹ)

स्वर्ग का एक सरोवर (Swarg ká ek sarovar) (سورگ کا ایک سروور)

TASVÍD तस्वीद (ع - مٹ)

1. काला करना (Kálá karna) (کالا کرنا)
2. लिखना (Likhna) (لکھنا)

TAS, HÍL तस्हील (ع - مٹ)

सुगमता (Sugamata) (سگمتا)
आसानी (Ásāni) (آسانی)

TASHÁBOH तशाबुह (म - مذ)

समानता (Samánata) (سمانتا)
सुरूपता (Surúpata) (سرورپتا) यक सानियत (Yak sáníyat) (یکسانیت)

TASH, BÍH तश्बीह (ع - مٹ)

उपमा (Upama) (ایما) तुलना (Tulana) (تولنا)
समानता (Samánata) (سمانتا)

TASH, T तश्त (म - مذ)

स्थाल (Is.thál) (استھال) परात (Parát) (پرات)

تشخیص (ع - مٹ)

TASHKHÍŚ तश्ख़ीस

रोगनिर्णय (Rog nirnai) (روگ'نرنے)
निदान (Nidán) (نیدان) मरज़ की जांच (Maraz ki jāneh) (مرض کی جانچ)

تشویش (ع - مٹ)

TASH,VÍSH तश्वीश

1. चिंता (Chintá چنتا) فکر (Fikr فکر)
2. व्यग्रता (Vyaggrata ویگرتا) घबरहट (Ghabráhat گھبراهٹ)

TASÁDUM तसादुम (ع - مڈ)

1. परस्पर टकराव (Paraspar takráo टकरاؤ (پرس پر تکرار))
2. संघर्ष (Sangharsh سن گھرش) जंग (Jang جنگ)

TAS,HÍH तसहीह (ع - مٹ)

1. शुद्धि करना (Shud,dhi karna شدھی کرنا) त्रुटियां दूर करना (Trutiyáñ dūr karna ترتیباں دور کرنا)
2. संशोधन (Sanshodhan سن شودھن) शुद्धि (Shud,dhi شدھی) दुरुस्ती (Durusti درستی)

تصلق (ع - مڈ)

TASAD,DUQ तसददुक

- न्योछावर होना (Nyochávar hona نیو
बलिहारी जाना (Bulihári بلہاری جانا)
Jána

TAS,DÍQ तसदीक (ع - مٹ)

1. मंडन (Mandan ملندن) पुष्टि (Pushti پشتمی) ताईद (Táid تائید)
2. प्रमाण (Pramán پرمان) सुबूत (Subút ثبوت)

تشنج (ع - مڈ)

TASHAN,NUJ तशाननुज

1. अंग ग्रह (Ang,grah انگ گره) अंग संकोच (Ang sankoch انگ سنکوچ) तशाननुज का मरज़ (Tashannuj ka maraz تشنج کا مرض)
2. ऐंठन (Ainthan اینتھن) खिंचाव (Khincháo کھینچاؤ)

تشنگی (ف - مٹ)

TASH,NAGI तशानगी

1. तृष्णा (Trishna त्रिष्णा) पिपासा (Pipása پیپاسا) प्यास (Pyás پیاس)
2. अभिलाषा (Abhilásha ابھی لاشا) इच्छा (Ichchhá اچھا) खाहिश (Kháhish خواہش)

TASH,NA तशना (ف - مڈ)

1. तृपित (Trishit त्रिश्त) पिपासित (Pipásit پیپاست) प्यासा (Pyása پیاسا)
2. अभिलाषी (Abhiláshi ابھی لاشی) इच्छुक (Ich,ehhuk اچھا چھک) खाहिश मंद (Kháhish mand خواہش مند)

تشنه کام (ف - مڈ)

TASH,NA-KÁM तशनाकाम

1. तृपित (Trishit त्रिश्त) प्यासा (Pyásá پیاسا)
2. असफल (Asaphal اسپھل) नाकाम-याव (Nákámýáb ناکامیاب)

2. रचित ग्रंथ (Rachit granth रचित)
कृत (Krit कृत) लिखी हुई
किताब (Likhi hui kitáb लکھی ھوی
کتاب)

TASAV,VUR तसव्वुर (मं - मं)

1. प्रणिधान (Pranidhán प्रनिधान)
अनुयान (Anud,hyá अनुदीयान)
2. कल्पना (Kal,pana कल्पना) विचार
(Vichár विचार) खयाल (Khayál
خیال)

TASAV,VUF तसव्वुक (मं - मं)

- आत्म वाद (Átam vād आत्म
वाद (Adh,dhyátm vād अदध्यात्मवाद)

TAS,VÍR तस्वीर (मं - मं)

1. चित्र (Chittr चित्र) प्रतिमा (Pratima
प्रतिमा) शबीह (Shabíh शबیه)
2. भाचित्र (Bháchittr भाचित्र) फोटो
(Photo फोटो)
3. प्रतिबिंब (Pratibimb प्रतिबिंब)
छाया (Chháya छाया) अक्स (Aks
عكس)

TAZÁD तज़ाद (मं - मं)

- विपरीतता (Viparitata विपरीतता)
प्रतिकूलता (Pratikúlata प्रतिकूलता)

TAZ,HÍK तज़हीक (मं - मं)

- उपहास (Uphás उपहास) हंसी उड़ाना
(Hansí urána هانسی اڑانا)

TAZ,I,A तज़ूईअ (मं - मं)

- नष्ट करना (Nasht karna नष्ट करना)
बरबाद करना (Barbád karna برباد
کرن)

TASAR,RUF तसर्फ (मं - मं)

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) क़ब्ज़ा
(Qabza قبضه)
2. परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
काट छांट (Kát chhánt काट छांट)
3. अपभोग (Aphhog अपभोग)
खुरदबुरद (Khurdburd خردبرد)

TAS,RÍH तसरीह (मं - मं)

- अध्याहार (Adh,dhyáhár अध्याहार)
व्याख्या (Vyákh,khya व्याख्या)
वज़ाहत (Vazáhat وضاحت)

TAS,FIYA तस्किया (मं - मं)

1. शुद्धि (Sudh,dhi शुद्धि) सफ़ाई
(Safái صفائی)
2. बाहमी फ़ैसला (Báhami faisala
बाहमी فیصله)

TAS,MÍM तस्मीम (मं - मं)

- दृढ़ता (driṛhata درڑھتا) मज़बूती (Maz-
búti مضبوطی)

TASAN,NO तसननो (मं - मं)

1. कृत्रिम (Krittrim कृत्रिम) बनावट
(Banávat بناوت)
2. दिखावा (Dikháva दिखावा)
(Dhokha دھوکھا)

TAS,NÍF तस्नफ (मं - मं)

1. प्रणयन (Pranayan प्रणयन) रचना
(Rachana रचना) किताब लिखना
(Kitáb likhna کتاب لکھنا)

TA,ÁVUN تعاون (ع - مذ) تہاؤن سہیوگ (Sahyog) سہ یوگ سہا یوتا (Saháyatá) سہایتا مدد (Madad) مدد	TATÁBUQ تطابق (ع - مذ) تہا بوق سمانتا (Samánata) آرا باری (Barábari) برابر
TA'AB تعب (ع - مذ) تہ آب دُ:خ (Dukh,kh) دکھ کھ کُش (Klesh) کُش (Kasht) کشت کُلف (Taklif) تکلیف	TAT,BÍQ تطبیق (ع - مٹ) تہ تہ بیک سمانتا (Samánata) آنو- کُلتا (Anokúlatá) آنوکولتا (Mutábqat) مطابقت
TÁ,BÍR تعبیر (ع - مٹ) تہ آبیر 1. سوان فہل (Swapn phal) سوین پھل خواب کی تہ آبیر (Kháb kí tábír) خواب کی تعبیر 2. وِیرون (Vivaran) تہ آبیل (Távíl) تہ آبیل	TAT,VÍL تطویل (ع - مٹ) تہ تہ ویل لَمبا کرنا (Lamba karna) لمبا کرنا بہا نا (Barhána) بہا نا TAT,HÍR تہ تہ ہیر (ع - مٹ) تہ تہ ہیر 1. پِوتہ کرنا (Pavitr karna) پوتر کرنا (Shudh,dh karna) شُدھ کرنا شُدھ کرنا 2. شُدھ (Shudh,dhi) شُدھی پِوتہ تہا (Pavitratá) پوتر تہا
TA,AJ,JUB تعجب (ع - مذ) تہ آج جوب آشچریہ (Áshcharya) آشچریہ (Vismai) وس مے آچمبا (Achambha) (اچم بہا)	TAZAL,LUM تظلم (ع - مذ) تہ آزل لوم آتہاچار (Attyáchár) آنیتہ (Aníti) آنیتہ آنہا (Annyáe) (ظلم) (Zulm) (ان نہاے)
TÁJÍL تہ آجیل (ع - مٹ) تہ آجیل 1. شِیگرہا (Shighrata) شِیگرہا آوِلم بتا (Avilambata) آوِلم بتا (Jaldi) جلدی 2. آتہا رتا (Átura) آتہا رتا (Utáolápan) آوِتا آوِلم	TA,ÁRUZ تہ آرُز (ع - مذ) تہ آرُز آکھپ (Ákhehp) آکھپ (Vighn) وِگھن راک ٹوک (Rok tok) (روک ٹوک)
TÁDÁD تہ آداد (ع - مٹ) تہ آداد سَن کھیا (Sankhya) سَن کھیا (Gintí) گنتی شومار (Shumár) شمار	TA,ÁRUF تہ آرُف (ع - مذ) تہ آرُف پَرِچہ (Parichai) پَرِچہ جان پھچان (Ján pahchán) جان پھچان
TA,AD,DI تہ آد دی (ع - مٹ) تہ آد دی آنہا (An,nyá,e) آنہا (Attyachár) آنہاچار (Zulm) ظلم	TA,ÁQUB تہ آقوب (ع - مذ) تہ آقوب آنوسارن (Anusáran) آنوسارن آنوڈھان (Anudhávan) آنوڈھان کَرنا (Píchha karna) پِچھا کرنا

TA,ASH,SHUQ تاشق (ع - مذ) تاشق (ع - مذ)
 (اس نیکہ Isneh) ستہ (پریم Prem)
 چاہ (Cháh) (چاہ) (Muhab,bat) مہذب
 محبت)

TA,AS,SUB تاسب (ع - مذ) تاسب (ع - مذ)

1. دھرمیک یا جاتی پکھپات (Dhár-mik yá játiya pakchhápát) دھار
 مک یا جاتیہ پکچھ پات
2. دھرمی (Dharmándhata) دھرم
 کٹھر پن (Kuttar pan) (ندھتا)
 کٹھرن)

TA,AT,TUL تاتل (ع - مذ) تاتل (ع - مذ)

1. گٹھ (Gattyau rodh) گٹھ
 ڈیڈلاک (Dead lock) (دوڈھ)
2. بیکار ہونا (Bekár hona) (بیکار ہونا)
3. بیکاری (Bekári) (بیکاری)

TÁTÍL تاتیل (ع - مذ) تاتیل (ع - مذ)

1. اندھیا (Anad,dhyái) (اندھیا)
 چھٹتی (Chhuttí) (چھٹتی)
2. اوکاش (Aukásh) (اوکاش) کورسٹ
 (Fursat) (فرست)

TÁ,ZÍM تاجیم (ع - مذ) تاجیم (ع - مذ)

سممان (Sam,mán) (سممان) سٹکار
 (Sat,kár) (ست کار) آدر (Ádar)

TA,AF,FUN تافن (ع - مذ) تافن (ع - مذ)
 دھگندھ (Durgandh) (دھگندھ) سڈاڈ
 (Sarándh) (سڈاڈ)

TA,AL,LUQ تالوک (ع - مذ) تالوک (ع - مذ)

سمبندھ (Sambandh) (سمبندھ) سंपर्क
 (Sampark) (سمپارک) لگاؤ (Lagáo)

TÁ,ZÍB تازیب (ع - مذ) تازیب (ع - مذ)

1. پیرا دینا (Píra dena) (پیرا دینا)
2. دھک دینا (Dukh dena) (دھک دینا)
3. ویدنا (Vodana) (ویدنا) آزاب
 (Azáb) (عذاب)

TA,AR,RUZ تارز (ع - مذ) تارز (ع - مذ)

1. ہستک (Hastakchhep) (ہستک)
2. دھک دینا (Dakh) (دھک دینا)
3. ویدنا (Vighn) (ویدنا) باڈھا
 (Bádha) (باڈھا) راک ٹوک (Rok tok) (راک ٹوک)

TÁ,RÍZ تاریز (ع - مذ) تاریز (ع - مذ)

1. آپتی (Ápattí) (آپتی) عتیراز
 (E,tiráz) (اعتراض)
2. وینگ (Vyang) (وینگ) کٹاک
 (Katák,ehh) (کٹاک) تانز
 (Tanz) (طنز)

TÁ,RÍF تاریف (ع - مذ) تاریف (ع - مذ)

1. پرشاسا (Prashansa) (پرشاسا) شلاگھا
 (Shlággha) (مدح) (Mad,h)
2. پریچھ (Parichai) (پریچھ) پھچان
 (Pahchán) (پہچان)

TÁ,ZI,YAT تازیات (ع - مذ) تازیات (ع - مذ)

موتک کے प्रति उसके संबंधियों से शोक
 प्रकट करना (Mritak ke prati us ke sam-bandhiyon se shok prakat karna)
 موتک کے پرتی اس کے سمبندھیوں
 سے شوک پرکٹ کرنا

TÁZÍR تازی (ع - مذ) تازی (ع - مذ)

دند (Dand) (دند) سزا (Saza)

3. वस्तु क्रिया (Vástu kriya) (وستو کریا)
इमारत बनाना (Imárat banána)
(عمارت بنانا)

TÁ,MÍL तामील (त - मथ) तमिल
प्रतिपालन (Pratipálan) (پرتی پالن)
मानना (Mánna) (मानना) पूरा करना
(Púra karna) (پورا کرنا)

तमिल حکم (ع - مथ)

TÁMÍL-E-HUKM तामीले हुकम
आज्ञा पालन (Ág.gya pálan) (آگیا پالن)
आज्ञा पूर्ति (Ág.gya púrti) (आग्या पुरती)
हुकम मानना (Hukm mánna) (حکم ماننا)
(मानना)

TÁ,VÍZ तावीज (त - मथ) तावीज
यंत्र कोष्ठक (Yantr koshthak) (यंत्र कोष्ठक)
(यंत्र कोष्ठक) यंत्र (Yantr) (यंत्र)

TÁ,VÍQ तावीक (त - मथ) तावीक
विलंब (Vilamb) (ولمب) डील (Dhil)
(दीर) (Der) (दीर)

TA.AI,YUSH तऐयुश (त - मथ) तऐयुश
भोग विलास (Bhog vilás) (بھوگ والاس)
सुख चैन (Sukh chain) (سکھ چین)

TA,AI,YUN तऐयुन (त - मथ) तऐयुन

1. नियुक्ति (Niyukti) (नियुक्ति) नियोजन
(Niyojan) (नियोजन) तकरूर (Taqrur)
(تقرر)

2. निश्चय (Nish,chai) (निश्चय) नियति
(Niyati) (नियति) तयक्कुन (Tayaqun)
(تیقن)

TA,AL,LUQA तअल्लुका (त - मथ) तअल्लुका
जागीर (Jágir) (جاگیر) इलाका (Iláqa)
(زمینداري) जमींदारी (Zamindári) (علاقہ)

TA,AL,LUM तअल्लुम (त - मथ) तअल्लुम
पठन (Pathan) (پٹن) पढ़ना (Paṛhna)
(پڑھنا)

TA,AL,LI तअल्ली (त - मथ) तअल्ली
1. डींग (Dīng) (डींग) शेखी (Shekhi)
(شیخی)

2. अति रंजना (Ati ranjana) (अति रंजना)
अत्युक्ति (Attyukti) (अत्युक्ति)
मुबालगा (Mubálagha) (مبالغہ)

TÁ,LÍQ तालीक (त - मथ) तालीक

1. लटकाना (Latkána) (لٹکانا)
2. भमेले में डालना (Jhamele men)
dálna) (جھमेलے میں ڈालना)

TÁ,LÍM तालीम (त - मथ) तालीम

1. शिक्छा (Shikchha) (शिकछा) पढ़ाई
(Paṛhái) (पढ़ाई)
2. सिखाना (Sikhána) (सिखाना) पढ़ाना
(Paṛhána) (पढ़ाना)

TA,AM,MUQ तअममुक (त - मथ) तअममुक

चिंतन (Chintan) (चिंतन) मनन
(Manan) (मनन) तह को पढ़ुचना
(Tah ko pahunchna) (تھ کو پھنچنا)

TÁ,MÍR तामीर (त - मथ) तामीर

1. निर्माण (Nirmán) (निर्माण) बनाना
(Banána) (बनाना)

2. रचना (Rachana) (रचना) इस्लाह
(Isláh) (اصلاح)

TÁF,TA تفتا (ف - ص) تفت
تس (Tapt تپت) جلا سونا (Jala
bhuna جلا بهنا)

تفتہ جگر (ف - ص)

TAFTA-JIGAR تفتا جیگر
پرم دگدھ (Prem dagdh پرم دگدھ)
دیل جلا (Dil jala دل جلا)

TAFTÍSH تفتیش (ع - مٹ) تفتیش
آنوسندھان (Anu,san,dhán آنوسندھان)
جانچ پڈتال (Jāneh partāl جانچ)
چھان بین (Chhán bín چھان بین)
تھقیقات (Tahqíqát تھقیقات)

TAFAH,HUS تافہ، ہوس (مذ - ع) تفحص
آنویکھن (Anvikchhan آنویکھن)
مارگن (Márgan مارگن) آنویشن (Anveshan
آنویشن) تالاش (Talásh تلاش)

TAFAR,RUJ تفرج (ع - مذ) تفرج

1. کاتوک (Kautuk کاتوک) تماشا (Tamásha
سیر (Suir سیر))
2. وھار (Vihár وھار) تفریہ (Tafrih
تفریح)
3. کریڈا (Krida کریڈا) खेल (Khol
کھیل)

تفرج گاہ (ع - مٹ)

TAFAR,RUJ-GÁH تفرج گاہ
کریڈا سٹھل (Kridásthal کریڈا سٹھل)
رنگ سٹھل (Rangasthal رنگ سٹھل)
تماشا گاہ (Tamásha gáh تماشا گاہ)

TA,GHÁFUL تگافول (ع - مذ) تگافول

1. اوپکھا (Upekchha اوپکھا)
آساودھانی (Asáodhání آساودھانی)
لاپروائی (Láparvái لاپروائی)
2. آلاس سیه (Álas,sya آلاس سیه)
سوستی (Susti سوستی)

TAGH,ZIYA تگاجیا (ع - مذ) تغذیہ

1. غیذا دینا (Ghiza dena غیذا دینا)
پالنا (Pálna پالنا)
2. غیذا (Ghiza غیذا) آن (An,n آن)

TA,GHAL,LUB تگال لوب (ع - مذ) تغلب

1. موشن (Moshan موشن) آپبھوگ (Aphhog
آپبھوگ) غھابن (Ghaban غھابن)
2. کھیانٹ (Khiyánat کھیانٹ) غھیانٹ (Ghiyanat غھیانٹ)

TA,GHAI,YUR تگایور (ع - مذ) تغیر

1. پریورتن (Parivartan پریورتن)
تبدیلی (Tabdili تبدیلی)
2. وکار (Vikár وکار) رپانتار (Rúp
رپانتار) وپانتار (Bighár وپانتار)

TUF توف (ف - مذ) توف

1. دھکار (Dhikkár دھکار) لانت (Lánat لانت)

TAFAKHUR تفاخور (ع - مذ) تفاخر

1. گرو (Garv گرو) ابھیمان (Abhimán
ابھیمان) فاکھر (Fakhr فاکھر)

TAFÁVUT تفافوت (ع - مذ) تفاوت

1. بھد (Bhed بھد) وپھد (Vibhed وپھد)
فرق (Farq فرق)
2. دُری (Dúrí دُری) آنتر (Antar آنتر)
دوری (Dóri دوری)

TAF,SÍR तफ्सीर (ع - مٹ) تفسیر

1. टीका (Tika टीका) व्याख्या (Vyá-khkhya व्याख्या) भाष्य (Bhášh-shya भाष्य) तशरीह (Tashrih तशरीह) (تشریح)

2. किसी धर्मग्रंथ की सविस्तार व्याख्या Kisí dharm granth ki savistár vyákhyá کسی دھرم گرنٲھ کی (سوستار ویاکھیا)

TAF,SÍL तफ्सील (ع - مٹ) تفصیل

1. विवरण (Vivaran विवरण) विस्तार (Vistár विस्तार) तौज़ीह (Tauzih तौज़یھ) (توضیح)
2. वृत्तांत (Vrit,tánt वृत्तांत) व्योरा (Beorá व्योरा) तशरीह (Tashrih तशरीھ) (تشریح)

تفصیل وار (ع - ص)

TAF,SÍL-VÁR तफ्सील वार

- विस्तार पूर्वक (Vistár púrvak विस्तार पूर्वک) (سوستار Savistár) सविस्तार (Savistár) (سوستار) (تفصیلی Tafsíli) तफ्सीली (Tafsili)

TAF,ZÍH तफ्ज़ीह (ع - مڈ) تفصیح

- भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना) निंदा (Ninda निंदा) फ़ज़ीहत (Fazihat फ़ज़یھت) (نقد)

TA,FAQ,QUD तफ़्क़ुद (ع - مٹ) تفقد

- कृपा (Kripa कृपा) दया (Daya दया) अनुग्रह (Anug,grah अनुग्रह) (करम Karam) (करم)

TAF,RIQA तफ़्रीका (ع - مڈ) تفرقہ

1. अंतर (Antar अंतर) भेद (Bhed भेद)
2. विरोध (Virodh विरोध) फूट (Phút फूट) (اختلاف Ikhtiláf) इख्तिलाफ़ (Ikhtiláf) (تفرقہ انداز (ع - ص))

TAF,RIQA-ANDÁZ तफ़्रीका अंदाज़
विरोधोत्पादक (Virodhotpádak विरोधوٲادک)
फूट डालने वाला (Phút dálne vála फूट डالنے والا) (تفرقہ انداز)

تفرقہ پر داز (ع - ص)

TAF,RIQA-PARDÁZ तफ़्रीका पर्दाज़
دیکھو 'تفرقہ انداز'

تفرقہ پر ور (ع - ص)

TAF,RIQA-PARVAR तफ़्रीका पर्वर
دیکھو 'تفرقہ انداز'

TAF,RÍH तफ़्रीह (ع - مٹ) تفریح

1. मनोरंजन (Manoranjan मनोरंजन) मनोविनोद (Manovinod मनोविनود) मन बहलाव (Manbahláo मन بهلاؤ) (منوونود Vinod) विनोद (Vinod) विहार (Vihár) सैर सपाटा (Sair sapáta सैर سٲاٲا) (هواخوری Havá khori) हवा खोरी (Havá khori)

TAF,RÍQ तफ़्रीक (ع - مٹ) تفریق

1. वैमनस्य (Vaimnassya वैमनस्य) (मनसिमे Phút) फूट (Phút) (تفریق)
2. व्यव कलन (Vyav kalan व्यव कलन) घटना (Ghatána घटना) (پرتهک Prithakta) पृथक्ता (Prithakta) (علحدگی Aláhadagi) अलाहदगी (Aláhadagi)

TA,F,HÍM तफहीम (ع - مٹ) तम-
संबोधन (Sambodhan सम-
भाना (Samjhána सम-
जहाना)

TAQÁBUL तकाबुल (ع - مڈ) तुका-
अपेक्षा (Apekehha अपे-
क्षा (Muqábala मु-
क़ाबला)

TAQ,QÁR तक्कार (ع - مڈ) तार
1. मुखर (Mukhar मुख-
र (Bátúni ब-
तूनी)
2. सुवक्ता (Suvakta सु-
वक्ता (Bhášhan patu ब-
शाशन पतु) अच्छा
बोलने वाला (Ach, chha bolne vála
अ-
छा बोलने वाला)

TA,QÁZA तकाज़ा (ع - مڈ) तका-
1. इच्छा (Ich, chha अ-
छा (Abhilásha अ-
भीलाषा (Kháhish अ-
खाहिश)
2. अभि याचन (Abhiyáchan अ-
भी याचन (Māng मा-
ंग)
3. अधि याचन (Adhiyáchan अ-
धि याचन (Tagáda त-
गादा)

TAQÁTUR तकातुर (ع - मڈ) तका-
कण वर्षा (Kan varsha क-
न वर्षा (Búnda bándi ब-
न्दा बन्दी) फुहार
पड़ना (Phuhár paṛna फ-
हार पड़ना)

TAQAD,DUS तकदुस (ع - مڈ) तद-
1. पवित्रता (Pavitrata प-
वित्रता (Punítata प-
नीतता)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha प-
रिष्ठा (Shreshthata श-
रिष्ठा)

TA,FAK,KUR तफक्कुर (ع - مڈ) तफ-
1. चिंतन (Chintan च-
न्तन (Manan म-
नन (Ghaur ग-
हौर)

2. चिंता (Chinta च-
न्ता (Soch स-
ओच (Fikr फ-
कर)

TU,FANG तुफंग (ع - मٹ) तुफ-
शतघ्नी (Shataghni श-
तगघ्नी (Bandúk ब-
न्दुक (Tupak तु-
पक)

TA,FAN,NUN तफन्नुन (ع - मڈ) तफ-
मनोरंजन (Manoranjan म-
नोरन्जन (Ámod pramod अ-
मोद प्रमोद (Hansi mazáq ह-
ंसी मज़ाक (Hansi mazáq ह-
ंसी मज़ाक)

तफन्नुन (ع - मڈ)

TAFAN,NUN-E-TABA तफननुनेतबा
मनोविनोद (Manovinod म-
नोविनोद (Man bahláo म-
न बहलाव (Hansi mazáq ह-
ंसी मज़ाक (Hansi mazáq ह-
ंसी मज़ाक)

तफननुनेतबा (ع - मڈ)

TFAFV,VUQ तफव, वुक
श्रेष्ठता (Shreshthata श-
रिष्ठा (Uttamata उ-
त्तमता (Barái ब-
रौ)

TAF,VÍZ तफवीज़ (ع - मٹ) तफ-
हस्तांतरित करना (Hastantarit karna
ह-
स्तांतरित करना (Sapurd karna स-
पुर्द करना (Saunpna स-
उन्पना)

TAQ,RÍB तक्र्रीब (ع - مٹ) تقریب

1. कारण (Káran) हेतु (Hetu) (کارن) (سبب Sabab) (हेतु)
2. उत्सव (Utsau) पर्व (Parv) (اتسو) (نیوهار Teohár) (پرو)

TAQ,RÍBAN तक्र्रीबन (ع - ص) تقریباً

1. अनुमानतः (Anumánatah) (انومانتہ) (लग भग Lag bhag) (लग भग)
2. प्रायः (Práyah) (प्रायह) (عموماً Amúman) (عموماً)

TAQ,RÍR तक्र्रीर (ع - مٹ) تقریر

1. भाषण (Bháshan) व्याख्यान (Vyákh,khya) (व्याख) (बयान Bayán) (बयान)
2. कथन (Kathan) वार्तालाप (Vártáláp) (वार्तालाप) (बात चित Bat chit) (बात चित)

TAQ,RÍZ तक्र्रीज़ (ع - مٹ) تقریظ

1. समीक्षा (Samíkehha) (سمیک چها) (टीका Vivechana) (टीका)
2. टिप्पणी (Tika tip,pani) (تیکا ٹپ پنی)

TAQSÍM तक्रसीम (ع - مٹ) تقسیم

1. वितरण (Vitaran) बांटना (Bántna) (बांटना)
2. विभाजन (Vibháján) (वभाजन) (बटवारा Batvára) (बटवारा)

TAQ,SÍR तक्रसीर (ع - مٹ) تقصیر

1. न्यूनता (Nyúnata) कसर (Kasar) (कमी) (कमी)
2. अपराध (Aprádh) दोष (Dosh) (दोष) (कुसूर Qusúr) (कुसूर)

TAQAD,DUM तक्रद्दुम (ع - مذ) تقدم

1. प्रधानता (Pradhánata) (پردهانتا) (प्रमुखता Pramukhata) (प्रमुखता)
2. तरजीह (Tarjih) (ترجیح)

2. प्रथमता (Prathamata) (پرتھمता) (अव्वलीयत Av,valiyat) (اولیت)

TAQ,DÍR तक्र्दीर (ع - مٹ) تقدیر

1. भाग्य (Bhág,gya) (بھاگیہ) (अदृश्य (Prárbdh) (پراربده) (Adrish,shya) (ادرش شیه) (दैव Daiv) (قسمت Qismat) (قسمت)

TAQ,DÍS तक्र्दीस (ع - مٹ) تقدیس

1. पवित्रता (Pavitrata) (پوترتا) (पाकीज़गी Pákizagi) (पाकीज़गी)

TAQ,DÍM तक्र्दीम (ع - مٹ) تقدیم

1. प्रथमता (Prathamata) (پرتھمता) (पहल Pahal) (पहल)
2. प्रधानता (Pradbánata) (پردهانتا) (तरजीह Tarjih) (ترجیح)
3. उपस्थित करना (Upasthit karna) (پیش کرنا) (पेश करना Pesh karna) (पेश करना)

TAQAR,RUB तक्रर्ब (ع - مذ) تقرب

1. निकटता (Nikatata) (نکمتا) (समीपता Samípata) (سمیپتا) (नज़दीकी Nazdiki) (نزدیکی)

TAQAR,RUR तक्रर्र (ع - مذ) تقرر

1. नियुक्ति (Niyukti) (نیوکتی) (नियोजन Niyojan) (नियोजन)
2. तईनाती (Taínáti) (تعیّناتی)

TAQ,VA तक्वा (ع - مذ) تقوی

संयम (Sanyam) इंद्रिय निग्रह
(Indriya niggrah) पारसाई
(Pársái) (پارسانی)

تقویت (ع - مٹ)

TAQ,VI,YAT तक्दियत

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal)
(बल) ऋवत (Quv,vat) (قوت)

2. ढारस (Dhāras) भरोसा
(Bharosa) (بھروسا)

TAQ,VIM तक्वीम (ع - مٹ) تقویم

पंचांग (Panchāng) जंत्री
(Jantri) (جنتری)

TAQÍ तक्की (ع - مذ) تقی

संयमी (Sanyami) यति (Yati)
(यति) निवृत्त (Nivritt) परहेज
गार (Parhez gár) (پرهیز گار)

TA,QAI,YUD तक्कैयुद (ع - مذ) تقید

प्रतिबंध (Pratibandh) रोक टोक
(Rok tok) (روک ٹوک)

TAKÁN तक्कान (ف - مٹ) تکان

क्लांति (Klānti) श्रान्ति (Shránti)
(श्रान्ति) शिथिलता (Shithilata) (شتهلنا)
थकावट (Thakávat) (تھکاوٹ)

TAKAB,BUR तक्बुखर (ع - مذ) تکبر

अभिमान (Abhimán) दर्प
(Darp) अहंकार (Ahankár)
(अहंकार) घमंड (Ghamand) गुरुर
(Ghurúr) (غرور)

تقصیر وار (ع - مذ)

TAQ,SÍR-VÁR तक्सीर वार

अपराधी (Aprádhi) दोषी
(Doshi) कुसूर वार (Qusúr vár)
(قصوردار)

TAQ,TÍR तक्तीर (ع - मٹ) تقطیر

प्रस्ताव (Pras,sráv) बूंद
बूंद करके टपकना (Búnd búnd kar ke)
tapakna (بوند بوند کر کے ٹپکنا)

TAQTÍ,A तक्तीअ (ع - मٹ) تقطیع

1. विच्छेद (Vich,ched) टुकड़े
करना (Tukre karna) (ٹکڑے
کرنا)

2. छंद के किसी पद के अक्षरों को गणों
के अनुसार अलग अलग करना
(Chhand ke kisi pad ke aksharon
ko ganon ke anusar alag alag
karna) (چھند کے کسی پد کے
اکچھروں کو گنوں کے انوسار الگ
الگ کرنا)

3. आकार (Ákár) साइज़ (Size)
(سائز)

TAQ,LÍD तक्लीद (ع - मٹ) تقلید

अनुकरण (Anu karan) अनु-
सरण (Anu saran) अनुयाय
(Anuyáy) पैरवी (Pairavi)
(پیروی)

TAQ,LÍL तक्लील (ع - मٹ) تقلیل

न्यूनता (Nyúnata) अल्पता
(Alpata) (کمپی)

AKAL,LUM تکاللم (ع - مذ) تکلم
کथن (Kathan کتھن) وارتا (Vārta وارتا)
بات چیت (Bāt chīt بات چیت)

AK,LÍF تکلیف (ع - مٹ) تکلیف

1. کष्ट (Kasht کشت) दुःख (Dukh, kh क्लेश) क्लेश (Klesh کلش)
मुसीबत (Musibat مصیبت)
2. पीड़ा (Pīra پیڑا) व्यथा (Vyatha व्यथा)
यातना (Yātana یاٹنا) दर्द (Dard درد)

TAK,MILA تکملا (ع - مذ) تکملہ
पूर्ति (Pūrti پورتنی) समाप्ति (Samāpti समाप्ति)
तकमील (Takmīl تکمیل) (سماپتی)

TUKMA तुक्मा (ع - ف) تکمہ
घुंडी (Ghundi گھنڈی) कपड़े का गोल
बूताम (Kapre kā gol bútām کپڑے کا گول بوتام)

TAK,MÍL तक्मील (ع - مٹ) تکمیل

1. पूर्ति करना (Pūrti karna پورتنی کرنا)
समाप्ति करना (Samāpti karna समाप्ति کرنا)
पूरा करना (Pūra karna پورا کرنا)

2. पूर्ति (Pūrti پورتنی) समाप्ति (Samāpti समाप्ति)

TAK,VÍN तक्वीन (ع - مٹ) تکوین
सृष्टि (Srishti سرشتی) उत्पत्ति (Utpat,ti उत्पत्ति)
निर्माण (Nirmān निर्माण) रचना (Rachana रचना)
तखلیق (Takhliq تخلیق) (رچنا)

TAK,BÍR तक्बीर (ع - مٹ) تکبیر
'अल्लाहुअकबर' [ईश्वर सब से बड़ा है]
कहना ('Allāho akbar' [ishwar sab se
bura hai] कहना [ایشور سب سے بڑا ہے])

TAKAD,DUR तकद.दुर (ع - مذ) تکد.دور
मलिनता (Malinata ملینتا) अप्रसन्नता
(Apprasan, nata अप.प्र.स.न.ता) नाखुशी
(Na khushi ناخوشی)

TAKZÍB तक्ज़ीब (ع - مٹ) تکذیب
खंडन (Khandan کھنڈن) प्रतिवाद
(Prativád پرتی.واک) झुठलाना (Jhuth
(lána झुठलाना) तरदीद (Tardíd ترودید)

TAK,RÁR तक़्ार (ع - مٹ) تکرار
1. पुनरावृत्ति (Punarāvritti पुनरावृत्ति)
दुहराना (Duhrāna دھرانہ)
2. वादविवाद (Vād vivād واد وواد)
तु तू मैं मैं (Tú tú main main तु तू मैं मैं)
(میں میں)

TAK,RÍM तक्रीम (ع - مٹ) تکریم
आदर (Ádar آدر) सत्कार (Satkár سत्कार)
आव भगत (Áo bhagat आव भगत)
(بهگت)

TAKAL,LUF तकलلف (ع - مذ) تکاللف
1. आदर (Ádam,bar آدمبر) दिखावा
(Dikháva دکھاوا)

2. संकोच (Sankoch संकोच) हिच-
किचाहट (Hichkicháhat हिच-
کیچا هت)

3. कृत्रिम (Kritrim कर्त्रिम) बनावट
(Banávat بناوٹ)

TALÁFÍ तलाफी (ع - مٹ) तलाफी
चिहति (Chhati pūrti) चिहति
बदला (Badla) बदला

TAL,BÍS तलबिस (ع - मट) तलबिस
छल (Chhal) छल कपट (Kapat) कपट
धोका (Dhoka) धोका

TAL,KH तलख (ف - ص) तलख
1. कटु (Katu) कटु कड़वा (Kaṛva) कड़वा
2. अप्रिय (Appriya) अप्रिय अरुचिकर
(Aruchikar) अरुचिकर नापसंदीदा
(Ná pasandida) नापसंदीदा

TAL,KH-GO तलख गो (ف - ص) तलख गो
1. कटु वादी (Katu vādi) कटुवादी
कटु भाषी (Katu bhāshi) कटुभाषी
कड़वी बात कहने वाला (Kaṛvi) कड़वी
bāt kahne vāla कड़वी बात कहने
वाला
2. सत्य वादी (Sattya vādi) सत्यवादी
मुंह पर खरी खरी कहने वाला (Munh) मुंह
par khari khari kalme vāla पर खरी
पर खरी कहे के

TAL,KHI तलखी (ف - मٹ) तलखी
1. कटुता (Katuta) कटुता कड़वाहट
(Kaṛvāhat) कड़वाहट
2. वैमनस्य (Vaimanas, sya) वैमनस्य
मन मुटाव (Man mutāv) मन मुटाव
शकर रंजी (Shakar ranji) शकर रंजी

TAL,KHÍS तलखीस (ع - मٹ) तलखीस
खुलासा (Sanohhep) खुलासा
(Khulāsa) खुलासा

TAKIYA तकिया (ع - مڈ) तकिया

1. उपधान (Updhān) उपधान
शिरहन (Shirhan) शिरहन
2. आश्रय (Ásh,shrai) आश्रय भरोसा
(Bharosā) भरोसा
3. मुसलमान फकीरों के रहने की जगह
(Musulmán faqíron ke rahne kí) मुसलमान
jagah फकीरों के रहने
की जगह
4. समाधि क्षेत्र (Samádhi chhettr) समाधि
(Qabris-tán) कब्रिस्तान

तंगू तार (ف - मٹ) तंगू तार

TAGO-TÁZ तगोताज़

दौड़ धूप (Daur dhúp) दौड़ धूप

तकूदो (ف - मٹ) तकूदो

TAG-O-DAU तगोदौ

1. दौड़ धूप (Daur dhúp) दौड़ धूप
2. अनुसंधान (Anusandhān) अनुसंधान
खोज (Khoj) खोज

TALÁSH तलाश (ف - मٹ) तलाश

1. जिज्ञासा (Jiggyāsa) जिज्ञासा
खोज (Khoj) खोज
2. अनुसंधान (Anusandhān) अनुसंधान
अन्वेषण (Anvestan) अन्वेषण
तहकीक़ात (Tahqíqāt) तहकीक़ात

TALÁTUM तलातुम (ع - مڈ) तलातुम

1. जलप्लावन (Jal plāvan) जलप्लावन
बाढ़ (Bāṛh) बाढ़
2. वेग (Veg) वेग आवेश (Ávesh) आवेश
जोश (Josh) जोश

क्राइम न रहना (Kisi ek bát par qáim
na rahna کسی ایک بات پر قائم نہ
رہنا)

TAMÁZAT तमाज़त (ف - مٹ) تمازت

1. आतप (Átáp) धूप (Dhúp
(دهوپ)
2. ताप (Táp) गर्मी (Garmi
(گرمی)

TAMÁSHA तमाशा (ع - مذ) تماشا

1. क्रीडा (Krida) खेल (Khol
(کھیل) बाज़ी (Bázi) (بازی)
2. कौतुक (Kautuk) कुतूहल
(Kutúhal) तमाशा (Tamásha
(تماشا)
3. लीला (LiLa) ड्रामा (Dráma
(تراما)

تماشا گاہ (عف - مٹ)

TAMÁSHA-GÁH तमाशा गाह

- क्रीडास्थल (Kridásthal) खेल दिखाने
लीलागृह (Lilágrih) तमाशे
की जगह (Tamásha ki jagah)
(کھیل جگہ)

تماشا گر (عف - مذ)

TAMÁSHÁ-GAR तमाशागर

- कौतुकी (Kautuki) खेल दिखाने
वाला (Khol dikhane vála) कहेल
(دکھانے والا)

تماشائی (عف - مذ)

TAMÁSHÁ,Í तमाशायी

- कौतुक दर्शी (Kautuk darshi) कुतूक
(دوشی)

TALAT,TUF तलत्तुफ (ع - مذ) تلطف
कृपा (Kripa) दया (Daya) (دیا)
अनुग्रह (Anug-grah) मिह्र बानी
(Mihr bání) (مهربانی)

TALAF तलफ (ع - مذ) تلف

1. नष्ट (Nasht) नाश (Násh
(غارت) गारत (Ghárat) (ناش)
2. हत (Hat) मृत (Mrit) (موت)
फौत (Faut) (فوت)

TALAF,FUZ तलफ् फुज़ (ع - مذ) تلفظ
उच्चारण (Uch,cháran) बोलना
(Bolna) (بولنا)

TAL,QÁIN तलक्कीन (ع - मٹ) تلقین

1. उपदेश (Updosh) सीख
(Sikh) नसीहत (Nasihát
(نصیحت)
2. दीक्षा (Dik,chiha) गुरुमंत्र
(Guru mantr) इरशाद
(Irshád) (اِرشاد)

TALAM,MUZ तलम्मुज़ (ع - مذ) تلمذ

- शिष्यता (Shish,shyata) (شیشیه نا)
शागिर्दी (Shágirdi) (شاگردی)

TAL,MÍZ तल्मीज़ (ع - مذ) تلمیذ

1. शिष्य (Shishya) शागिर्द
(Shágird) (شاگرد)
2. छात्र (Chhát,tr) विद्यार्थी
(Vid,dyárthi) (ویدیارتھی)

TALAV,VUN तलव्वुन (ع - مذ) تلون

- विकल्प (Vikalp) चपलता
(Chapalata) (چپلٹا) किसी एक बात पर

TAMAD,DUN तमद्दुन (ع - مذ) تمدن

1. नागरिकता (Nāgarikata) (ناگرکتا)
संस्कृति (Sanskriti) (سنس کړتی)
शायस्तगी (Shāyastagi) (شایستګی)
2. सभ्यता (Sabh,bhyata) (سبھ بھیتا)
शिष्टाचार (Shishtāchār) (شیشتاچار)
तहज़ीब (Tahzīb) (تهذيب)

TAMAR,RUD तमर,रुद (ع - مذ) تمر

1. अहंकार (Ahankār) (अहंकार) घमंड (Ghamand) (گھمنڈ)
2. अवज्ञा (Avaggya) (اوگ گیا) सर-
कशी (Sarkashi) (سرکشی) ब्रावत (Brahāvat) (بغاوت)

تمسخر (ع - مذ)

TAMAS,KHUR तमस् खुर

- उपहास (Uphās) (اوپھاس) परिहास (Parihās) (پریہاس)
ठटोल (Thathol) (تھٹول)

TAMAS,SUK तमस् सुक (ع - مذ) تمسک

1. ग्रहण (Grahan) (ग्रहण) पकड़ (Pakar) (پکڑ)
2. ऋण पत्र (Rin pattr) (رن پتر) बंध
पत्र (Bandh pattr) (بندھ پتر) दस्तावेज़ (Dastāvoz) (دستاویز)

TAM,MGHA तमगा (ع - مذ) تمغا

- पदक (Padak) (پدک) तगमा (Tagma) (تگمه)

TAM,KANAT तमकनत (ع - مذ) تمکنت

- अभिमान (Abhimán) (अभिमान) अहं-
कार (Ahankār) (अहंकार) घमंड (Ghamand) (گھمنڈ)

तमाशा देखने वाला (Tamāsha dekhne
vāla) (تماشا دیکھنے والا)

TAMAM तमाम (ع - ص) تمام

1. सम्पूर्ण (Sampūrṇ) (سمپورن) सब (Sab) (سب)
2. समाप्त (Samāpt) (سماپت) बस (Bas) (بس)
खत्म (Khatm) (ختم)
3. मृत (Mrit) (مړت) मुर्दा (Murda) (مړده)

TAMAT,TO तमतो (ع - مذ) تمتع
लाभ प्राप्ति (Lābhprāpti) (لاہ پراپتی)
नफा उठाना (Nafa uthāna) (نفع اُٹھانا)

TIM,SÁL तिमसाल (ع - مث) تمثال
प्रतिमा (Pratima) (پرतिما) मूर्ति (Mūrti)
चित्र (Chitr) (چتر) तसवीर (Tasvīr) (تصویر)

تمثال گر (ع - مذ)

TIM,SÁL-GAR तिमसाल गर
चित्रकार (Chitrkār) (چترکار) चितेरा
(Chitera) (चितेरा) मुसव्विर (Musav,vir) (مصور)

TAM,SÍL तमसील (ع - مث) تمثيل

1. उदाहरण (Udāharan) (أداهرن)
मिसाल (Misál) (مثال)
2. उपमा (Upama) (اوپما) तुलना (Tulana)
تشبيه (Tash,bih) (تشبيه)

TAMAD,DUD तमद्दुद (ع - مث) تمدد

- खिचाव (Khicháo) (کھچاؤ) तनाव (Tanáo) (تناؤ)

TAM,HÍD تمہید (ع - مٹ)

1. भूमिका (Bhūmika) प्रस्तावना (प्रस्तावना) आरम्भिका (Ārambhika) प्राक्कथन (Prāk,kathan) मुकद्दमा (Muqad,dama) (مقدمه)

2. प्रसंग (Prasang) किसी मामले को खूब सूरती से पेश करने के लिए शुरु की बात चीत (Kisi māmle ko khūbsūrī se pesh karne ke lie shurū ki bāt chīt) کسی معاملے کو خوبصورتی سے پیش کرنے کے لئے (شروع کی بات چیت)

تمیز (ع - مٹ)

TAM,ÍZ (TAMÍZ) तमीज़ (तमीज़)

1. बुद्धि (Buddhi) ज्ञान (Gyán) (बुद्धि) अकल (Aql) (عقل)
2. विवेक (Vivek) बोध (Bodh) (विवेक) समझ (Samajh) (سمجھ)
3. शिष्टता (Shishtata) सलीका (Saliqa) (شستتا) (سلیقه)

TAN तन (ف - مذ)

- तनु (Tanu) वपु (Vapu) देह (Deh) काया (Kāya) शरीर (Sharír) जिस्म (Jism) (تنو) (ویو) (دیہ) (کایا) (شریر) (جسم)

تن آسانی (ف - مٹ)

TANÁSANI तनासानी

- आलस्य (Ālas,sya) काहिली (Káhili) (آلس سیه) (کاهلی)

TANÁZO तनाज़ो (ع - مذ)

1. द्वेषता (Dweshata) शत्रुता (द्वेषता) (دویشتا)

TAM,KÍN तमकीन (ع مٹ)

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal) (शक्ति) (بل)
2. सहिष्णुता (Sahishnuta) सहन शक्ति (Sahan shakti) तहम्मुल (Taham,mul) (سہش نوتا) (سہن) (تہممول) (تکمل)

TAMAL,LUQ तमल्लुक (ع - مذ)

- चाटु (Chātu) चाटु कारिता (Chātu kārīta) चापलूसी (Cháplūsi) (چاٹو) (چاٹو کاریتا) (چاپلوسی)

TAMAN,NA तमना (ع - मٹ)

- इच्छा (Ich,chha) अभिलाषा (Abhilāsha) कामना (Kāmana) (اچھا) (ابھی لاشا) (کامنا) (چاہ)

TAMAV,VUJ तमव वुज (ع - مذ)

- हिलोल (Hilloi) पानी का लहरें लेना (Pāni ka lahren lena) मौजें मारना (Maujen mārna) (هل لول) (پانی کا لہرے لینا) (موجیں مارنا)

TAMÚZ तमूज़ (ع - मٹ)

- सूरज की कड़ी धूप या गरमी (Súraj ki kaṛī dhūp ya garmī) (سورج کی کڑی دھوپ یا گرمی)

TAMAV,VUL तमव वुल (ع - مذ)

- धनाध्यता (Dhanādhyata) समृद्धि (Samriddhi) वैभव (Vaiqbhai) मालदारी (Māldāri) (دھنادھیता) (سمردھی) (वैभव) (مالداری)

TAM, BÍH तम्बीह (ع - مٹ) تنبیہ

1. चेतावनी (Chetávani) (چیتاونی)
होशयार करना (Hoshyár karna)
(होशियार کرنا)

2. भर्त्सना (Bhartsna) (بہرتسنا) डांट
डपट (Dánt dapat) (ڈانٹ ڈپٹ)

تن تہا (ف - ص)

TAN-E-TANHA तनेतन्हा

- एकाकी (Ekáki) (ایکاکي) अकेला (akela)
(अकेला)

TANKHÁH तन्खाह (ع - مٹ) تنخواہ

- वेतन (Vetan) (وےتن) भृति (Bhriti)
मासिक वृत्ति (Másik vritti) (ماسک ورتتی)
(ماسک ورتتی)

TUND तुन्द (تند)

- तीव्र (Tívr) (تیور) प्रचंड (Prachand)
(तेज़) (Tez) (پرچند)

TUND-KHÚ तुन्द खू (ف - ص) تندخو

- क्रुद्ध स्वभाव (Kruddh, swabháo) (کرد)
(तेज़ मिज़ाज) (Tez mizáj) (ده سوہاؤ)
(तेज़ مزاج)

تن درست (ف - مڈ)

TAN, DURUST तन् दुस्त

- स्वस्थ (Swasth) (سوستھ) नीरोग (Nírog)
हृष्ट पुष्ट (Hrisht pusht) (نیروگ)
(हरशतपुष्ट) भला चंगा (Bhala)
(بہلا چنگا) Changa

تندوستی (ف - مٹ)

TAN, DURUS, TÍ तन् दुस्ती

- स्वास्थ्य (Swás, thya) (سواس تھیا)

(Shattruta) बैर (Bair) (شتروتا)

2. संघर्ष (Sangharsh) (سنگھرش)
कलह (Kalah) (كله) झगड़ा (Jhagड़ा)
(جھگڑا)

تنازع للبقا (ع - مڈ)

TANÁZO-LIL-BAQA तनाज़ो लिल बका

- जीवन संघर्ष (Jívan sangharsh) (جیون)
ज़िन्दगी की जद्द जेहद (Zindagi ki jaddo jehd)
(زندگی کی جدد و جهد)

TANÁSUB तनासुब (ع - مڈ) تناسب

- अनुपात (Anupát) (انوپات) मुनासबत
(Munásabat) (مناصبت)

TANÁSUKH तनासुख (ع - مڈ) تانسخ

- आषा गमन (Ávágaman) (آواگمن)
जन्म मरण (Janm maran) (جنم مرن)
मरकर फिर पैदा होना (Markar phir)
paida hona (مرکر پھر پیدا ہونا)

TANÁFUR तनाफुर (ع - مڈ) تنافور

- घृणा (Ghrina) (گھرنا) घिन (Ghin) (گھن)
नफरत (Naf, rat) (نفرت)

TANÁVAR तनावर (ف - ص) तावर

1. महाकाय (Mahákái) (مہاکای) गिरांडील
(Girán díl) (گراں دیل)
2. हृष्ट पुष्ट (Hrisht pusht) (हरशत पुष्ट)
हट्टा कट्टा (Hatta katta) (هٹا کٹا)
लहिम शहिम (Lahím) (لھیم شھیم)
shahím

TANÁVUL तनावुल (ع - مڈ) تناول

- भोजन करना (Bhojan karna) (بھوجن کرنا)
खाना (Klání) (کھانا)

TANAF, FUS تنف فوس (ع - مذ) تنفس

1. شواسا (Shwása) ساںس (Sáns) (شواسا سانس)

2. ہانپنا (Hánpna) (ہانپنا)

3. شواس رोग (Shwás rog) دما (Dama) (شواس دما)

TAN, QÍH تنقہہ (ع - مٹ) تنقیح

انوشن (Anveshan) (انوشن) نیرگم (Nirgam) (نیرگم) جانچ پڑتال (Janach partal) (جانچ پڑتال) چھان بین (Chhán bín) (چھان بین)

TAN, QÍD تنقید (ع - مٹ) تنقید

آلوچنا (Álochana) (آلوچنا) سما (Sama) (سما) لوچنا (Sama lochana) (لوچنا) تبصرہ (Tabsira) (تبصرہ)

TAN, QÍS تنقیص (ع - مٹ) تنقیص

نیرادر (Nirádar) (نیرادر) نندا (Ninda) (نندا) ہتک (Hatak) (ہتک)

TAN, QIYA تنقیہ (ع - مٹ) تنقیہ

1. शुद्धि (Shud, dhi) (شُدھی) سفاई (Safái) (سفاہی)

2. आंतों की शुद्धि (Ánton kí shuddhi) (آنتوں کی شُدھی)

3. रेचन (Rechán) (ریچن) جلاب (Julláb) (جلاب)

TUNUK تنك (ف - ص) تنك

1. कम (Kam) (کم) थोड़ा (Thora) (تھوڑا)

2. मृदुल (Mridul) (مردل) नाज़ुक (Názuk) (نازک)

نیروگتا (Nírogata) (نیروگتا) سہت

مندی (Sehat mandi) (صحت مندی)

تن دھی (ف - مٹ)

TAN, DIHI تن دیہی

تلمی- (Tánmaita) (تنمیتا) تلمی-

نلتا (Tal, linata) (نلتا) سلتگناتا

(Sanlagnata) (سنلگناتا) ہن ہیماک

(Inhimák) (انہیماک)

TANAZ, ZUL تنزل (ع - مذ) تنزل

آونتی (Aunati) (آونتی) پتن (Patan)

آدھوگتی (Adhogati) (آدھوگتی) زوال (Zavál) (زوال)

TAN, SÍK تنسیخ (ع - مٹ) تنسیخ

نیرسان (Vilopan) (ولوپن) ویلوپن

(Nirasan) (نیرسان) رد کرنا (Rad

karna) (رد کرنا)

TAN, SÍF تنصیف (ع - مٹ) تنصیف

آدھا آدھا کرنا (Ádha ádha karna)

(آدھا آدھا کرنا)

TAN, ZÍM تنظیم (ع - مٹ) تنظیم

1. व्यवस्था (Vyavastha) (ویوس تھا) پرबंध (Prabandh)

(Bando) (بندوبست)

2. संघटन (Sanghatan) (سن گھٹن)

مُنزّام کرنا (Munazzam karna)

(منظم کرنا)

TANAF, FUR تنف فور (ع - مذ) تنف

غُرنا (Ghrína) (گھرنا) اُپکھّا (upokohha)

(اُپکھّا) بھڑاری (Bezári) (بھڑاری)

TANOMAND تنومند (ف - ص) تنومند

1. हट्ट पुष्ट (Hrisht pusht هرشٹ) (ہٹا کٹا) (hatta katt) (ہٹا کٹا)

2. बलिष्ठ (Balissth بلشتہ) ताकतवर (Táqat var طاقت ور)

TAN,VÍR तन्वीर (ع - مٹ) तन्वीर

- अभा (Ábha) प्रभा (Prabha) चमक (Chamak) नूर (Núr)

TAN,HA तन्हा (ف - ص) तन्हा

- एकाकी (Ekákí) अकेला (Akela) (اکیلہ)

TAN,HÁÍ तन्हाई (ف - مٹ) तन्हाई

- एकांत (Ekánt) अकेलापन (Akelápan) (اکیلان)

TAVÁTUR तवातुर (ع - مذ) तवातुर

- निरंतरता (Nirantarata) अविच्छिन्नता (Ávich, chhin, nata) लगातार पन (Lagátápan) (تسلسل) (Tasalsul) (لتاتارپن)

तवारिख (ع - مٹ) तवारिख

TAVÁRÍKH तवारिख

1. تاریخ کی جمع
2. इतिहास (Itihás) (اتی هاس) (Tárikh) (تاریخ)

TAVÁZUN तवाज़ून (ع - مذ) तवाज़ून

- संतुलन (Santulan) समता (Samat) एतिदाल (Etidál) (اعتدال)

تنک ظرف (عف - ص) تنک ظرف

TUNUK-ZARF तुनुक ज़रफ़

- लघुचेता (Laghu cheta) तुच्छ पात्र (Tuch, chh páttir) (لوچوچیتا) (تچ، تچ) (Ochha) (پاترو)

TANG तंग (ف - ص) तंग

- संकीर्ण (Sankírn) संकुचित (Sankuchit) थोड़ा (Thorá) (سن کچت) (چھوٹا) (Chota) (تھوڑا)

تنگ دست (ف - ص) تنگ دست

TANG-DAST तंग दस्त

- दरिद्र (Dariddr) निर्धन (Nirdhan) कंगाल (Kangál) (درد، در) (نردھن) (کنگال)

TANG-DIL तंग दिल (ف - ص) तंग दिल

1. कृपण (Kripan) कंजूस (Kanjús) (क्रुपण) (کنجوس) (Thur dila) (تھوڑا دلا)
2. लघु चेता (Laghu cheta) नीचाशय (Nícháshai) खयाल (Tang hkayál) (لوچو چیتا) (نیچاشے) (تنگ خیال)

تنگ نظر (عف - ص) تنگ نظر

TANG-NAZAR तंग नज़र

- अल्प दृष्टि (Alp drishti) तुच्छ दर्शी (Tuch, chh darshi) अनुदार (Anudár) (الپ درشتی) (تچ، تچ) (درشی) (متعصب) (Muta, assib)

TANAV-VO तनव्वो (ع - مذ) तनव्वो

- नवीनता (Navínata) नयापन (Naya pan) (نوینتا) (نیاپن)

TOP तोप (ت - مٹ) توپ
युद्ध में गोला चलाने का यंत्र (Yuddh
men gola chalanē ka yantr یدھ
میں گولہ چلانے کا یंत्र)

TÚTÍ तूती (ف - مٹ) توتی
सारिका (Sárika) मैना (Maina) ساریکا
(مینا)

TÚ, TI, YA तृतीया (ف - مذ) تو تیا
1. तुथ्य (Tut, thya) नीला थोथा (Níla
thotha) نیلا تھوتھا

2. सुरमा (Surma) अंजन (Anjan) (انجن)
3. तुथ्य (Tut, thya) नीला थोथा (Níla
thotha) نیلا تھوتھا

TAU, SÍQ तौसीक (ع - مٹ) توثیق
पुष्टि (Pushti) दृढ़ता (Drihata) (پشتی)
مضبوطی (Mazbúti) मजबूती (دورھٹا)

TAVAJ, JUH तवज्जुह (ع - مٹ) توجه
1. ध्यान (Dhyán) रुख (Rukh) (دهیان)
(دخ)

2. कृपा (Kripa) दया (Daya) (کریا)
मेहरबानी (Mehr bání) (مہربانی)

TAU, JÍH तौजीह (ع - مٹ) توجیہ
1. स्पष्टता (Ispashtata) (اسپھشتتا)

व्याख्या (Vyákh, khya) (ویاکھ، کھیا)
तशरीह (Tashríh) (تشریح)
2. कष्ट कल्पना (Kasht kalpana) (کشت
کल्पنا) ताविल (Távíl) (تاویل)

توحش (ع - مذ)

TAVAH, HUSH तवह-हुरा
उद्विग्नता (Udvignata) (اُدْ، وِگْ نَنا)
वधराहत (Ghabráhat) (वधराहत)
(वहशत) (Vahshat) (وحشت)

TAVÁZO तवाजो (ع - مذ) تواضع
आदर (Ádar) सत्कार (Satkár) (آدر)
(ساتکار) आवभगत (Áobhagat)
(اُوبهگت)

TAVÁFUQ तवाफुक (ع - مذ) توافق
समता (Samata) अनुकूलता (अनुकूलता)
(Anokúlata) मुवाफकत (مُوافقت)
(Muváfaqat)

TAVÁLUD तवालुद (ع - مذ) توالد
उत्पत्ति (Utpatti) संतान उत्पन्न (اتپتی)
करना (Santán utpann karna) (سنتان
کرنہ) (اتپن کرنا)

TAU, AM तौअम (ع - ص) توام
यमज (Ymaj) यमल (Yamal) (یماج)
जुड़वां (Jurfán) (جڑواں)

TU, VÁN तुवान (ف - مٹ) توان
1. शक्ति (Shakti) बल (Bal) (شکتی)
ज़ोर (Zor) (بَل)
2. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهیه)
हैसियत (Haisiyat) (حیثیت)

TUVÁN-GAR तुवांगर (ف - مذ) توانگر
(TUVANGAR) तुवांगर (तुवंगर)
धनाढ्य (Dhanádhyā) (دھनाڈھیہ)
धनवान (Dhan vān) (دھن وان) समृद्ध
(Samrid, dh) (سمرد، دھ) मालदार
(Mál dār) (مالدار)

TAU, BÍHK तौबीख (ع - مٹ) تو بیخ
भर्त सना (Bhart sana) (بھرت سنا) वागदंड
(Vágdand) (वागदंड) डांट फटकार
(Dānt phatkār) (ڈانٹ پھٹکار)

TQSHA توشہ (ف - مذ) تو شہ
 यात्रिक (Yātrik) (یات، ترک) सफर में
 साथ रहने वाला खाना (Safar men sáth
 rahne vála khána) سفر میں ساتھ
 (رہنے والا کھانا)

TAU,SÍF तौसीफ (ع - مٹ) توصیف
 प्रशंसा (Prashansa) (پرشن سا
 (Shlágha) (شلاگھا) तारीफ (Tárif
 (تعریف)

TAU,ZÍH तौज़िह (ع - مٹ) توضیح
 स्पष्टता (Ispash,tata) (اسپش تتا)
 व्याख्या (Vyá kh,khya) (ویاکھ، کھیا)
 विवरण (Vivaran) (وی ورن) अध्याहार
 (Adh,dhyáhár) (ادھ، دھیہاھر) वज्ञाहत
 (Vazáhat) (وضاحت)

TAU,FÍR तौफ़िर (ع - مٹ) توفیر
 वृद्धि (Vrid,dhi) (ورد، دھی) अधिकता
 (Adhikata) (ادھکتا) बढ़ती (Barhti
 (بڑھتی)

TAU,FÍQ तौफ़ीक (ع - مٹ) توفیق
 1. शक्ति (Shakti) (شکتی) सामर्थ्य
 (Sámarthya) (سام، تھیہ) ताकत
 (Táqat) (طاقت)
 2. साहस (Sábas) (سامس) उत्साह
 (Utsáh) (اتساہ) हिम्मत (Himmat
 (ہمت)

TA,VAQ,QO तवक्को (ع - مٹ) توقع
 प्रत्याशा (Pratyásha) (پرتیاشا) आशा
 (Ásha) (آشا) भरोसा (Bharosa) (بھروسا)
 आसरा (Ásra) (آسرا)

TAUHÍD तौहीद (ع - مٹ) توحید
 अद्वैत वाद (Ad,dwait vād) (اد، دویت
 (Ishwar ko) ईश्वर को एक मानना (ek mánna
 (ایشور کو ایک ماننا)

TÚDA तूदा (ف - مذ) تودہ
 डेर (Dher) (ڈہر) अटंबार (Atambár
 (اتمبار)

TAVAR,RO तवरो (ع - مذ) تورع
 संयम (Sanyam) (سنیم) इन्द्रिय निग्रह
 (Indriya niggrah) (اندیریہ نگرہ) जुहूद
 (Zuhd) (زھد)

TAVAS,SUT तवस्सुत (ع - مذ) توسط
 माध्यम (Máddhyam) (ماد، دھیم) साधन
 (Sáadhan) (سادهن) उपाय (Upái) (ایاے)
 जरीआ (Zaríá) (ذریعہ)

TAVAS,SUL तवस्सुल (ع - مذ) توسل
 1. आधार (Ádhár) (آدھار) जरीया
 (Zaríya) (ذریعہ)
 2. कार्य सिद्धि के लिये किसी को बीच में
 डालना (Kárya Siddhi ke lie kisi
 ko bích men dálna) (کار یہ سدی کے
 لئے کسی کو بیچ میں ڈالنا)

TAU,SAN तौसन (ف - مذ) توسن
 अरव (Ash,shwa) (اشو) घोड़ा (Ghōṛa
 (گھوڑا)

TAU,SÍA तौसीआ (ع - مٹ) توسیع
 1. विस्तार (Vis,tár) (ویستار) विशालता
 (Vishálata) (ویشالتا) वुसअत (Vus,at
 (وسعت)

2. वृद्धि (Vrid,dhi) (ورد، دھی) बढ़ती
 (Barhti) (بڑھتی)

TAU, LÍD تولىد (ع - مٹ) تولىد
 उत्पत्ति (Utpatti) पैदाइश (ات, پیت, تی)
 (Paidáish) پیدائش

TAVAN, GAR तवंगर (ف - ص) تونگر
 دیکھو 'تونگر'

TA, VAH, HUM तवहूम (ع - مڈ) توهوم
 भ्रम (Bhram) संदेह (SandeH)
 शंका (Shanka) वहम (سن دیه)
 (Vahm) وهم

TAU, HÍN तौहीन (ع - مٹ) توهین
 तिरस्कार (Tiraskár) निंदा (توسکار)
 (Ninda) अनार (ندار)
 बेइज्जती (be izzatī) بے عزتی

TAH तह (ف - مٹ) تہ
 निम्न (Nimn) अधः (Adhah) (نمن)
 नीचे (Níche) तला (Tala) (نیچے) (تلا)

TA, HAB, BUJ तहबुज (ع - مڈ) تہبج
 1. हलका वरम (Halka varam) (هلاک ورم)
 भरभराहट (Bharbharáhat) (بہر بہر)
 (بہراہٹ)
 2. चेहरे की भरभराहट (Chehre ki
 bharbharáhat) (چہرے کی بہر بہر)
 (بہراہٹ)

TA, HAT, TUK तहत्तुक (ع - مڈ) تہتک
 कलह (Kalah) भगड़ा (Jhagra)
 तू तू मैं मैं (Tú tú main main)
 (توتو میں میں)

تہ خانہ (ف - مڈ)

TAH, KHÁNA तहखाना
 तलग्रह (Talgrih) (تل گره) अधस्तल

TA, VAQ, QUF तवक्कुफ (ع - مڈ) توقف
 विलम्ब (Vilamb) धील (Dhíl)
 (Der) (دیر) (دمبل)

TAU QÍR तौकीर (ع - مٹ) توقیر
 1. प्रतिष्ठा (Pratish,tha) (پریشٹھا)
 संमान (Sam,mán) (سم، مان)
 ताज़िम (Tázim) (تعظیم)
 2. महत्व (Mahat, twa) (مہتو)
 महिमा (Mahima) (مہی، ما)
 अहम्यीयत (Ahammiyat) (اہمیت)

TA, VAK, KUL तवक्कुल (ع - مڈ) توکل
 काल तुष्टि (Káltushti) (کال تشتی)
 निस्पृहता (Nisprihata) (نس پرہتا)
 कनाअत (Qaná,at) (قناعت)

TA, VAL, LA तवला (ع - مڈ) تولا
 1. प्रेम (Prem) (پریم) अनुराग
 (Anurág) (انوراک) महबत (Mahab-
 bat) (محببت)
 2. श्रद्धा (Shriddha) (شرد، دھا) आस्था
 (Ástha) (آس تها) एतिकाद (Etiqád)
 (اعتقاد)

TA, VAL, LUD तवल्लुद (ع - مڈ) تولد
 उत्पत्ति (Ut, pat, ti) (ات, پیت, تی) उद्भव
 (Ud, bhau) (اد، بھو) पैदाइश (Paidáish)
 (پیدائش)

TAU, LI, YAT तौलियत (ع - مٹ) تولیت
 संरक्षता (Sanrakchhata) (س، ر، ک، چھتا)
 निरीक्षण (Nirik, chhan) (نریک، چھن)
 देख भाल (Dekh bhál) (دیکھ، بھال)

TAH,NIYAT तह नियत (ع - مٹ) تہنیت

1. स्तुति (Istuti) गुणगान (استتبی) (Gun gán) (گن گان) मदह (Mad,h) (مدح)

2. बघाई (Badhái) मुबारकी (بدھائی) (Mubáráki) (مبارکی)

TIHI तिही (ف - ص) تہی
रिक्त (Rikt) खाली (Kháli) (رکت) (خالی)

تہی دست (ف - ص)

TIHI-DAST तिही दस्त

- रिक्तहस्त (Rikt hast) (रکت هست)
दरिद्र (Darid,dr) निर्धन (दरु'दर) (Nirdhan) (نردھن) कंगाल (Kangál) (کنگال)

TA,HAI,YA तहैया (ع - مذ) تہیہ
संकल्प (Sankalp) दृढ़ (सन कल्प) (Driḥ nishchai) (دروہ نہش چہ) पक्का इरादा (Pakká iráda) (پکا ارادہ)

TAI,YÁR तैयार (ع - ص) تیار

1. तत्पर (Tat par) उद्यत (तत् पर) (Ud,dyat) (اد'دیت) (MUSTA, id) (مستعد)
2. पूर्ण (Purn) समाप्त (پورن) (Samápt) (سمایط) (Mukam mal) (مکمل)
3. काम में आने के योग (Kám men áne ke yog) (काम में آنے کے योग)

TÍR तीर (ف - مذ) تیر

1. बाण (Bán) शर (Shar) (بان) (شَر) विशिख (Vishikh) (ویشکھ)

(Adhastal) जमीन के अंदर का मकान (Zamin ke andar ka makán) (زمین کے اندر کا مکان)

TAH,DÍD तह दीद (ع - مذ) تہ دید
भर्त्सना (Bhartsana) डांट डपट (بهرتسنا) (Dánt dapat) (ڈانٹ ڈپٹ) घुड़की (Ghurki) धमकी (Dhamki) (گھڑکی) (دھمکی)

TAH,ZÍB तहज़ीब (ع - مٹ) تہذیب
सभ्यता (Sabh, bhyata) शिष्टा-संस्कृति (सभ्यता) (Shishtá chár) (شیشٹا چار) नागरिकता (Nágarikata) तमहुन (Tamad dun) (ناگریکاتا) (تمدن)

TAH,LAKE तहलका (ع - مذ) تہ لکھ
हा हा कार (Háhákár) (ها ها کار) कोलाहल (Koláhal) कुहराम (Kuhráam) (کولاھل) (کھرام)

TUH,MAT तुहमत (ع - مٹ) تہمت
मिथ्यारोप (Mith,thya rop) (میتھ'تھیاروپ) आरोप (Árop) झूठादोष (Jhútha) (जु'ठहा दोष) (dosh)

TAHAM,TAN तहमतन (ف - ص) تہمتن
महारथी (Maharathi) महामट (महार्थी) (Mahabhat) उत्तमौजा (Uttamauju) (उत्तमौजा) (Maha yoddha) (महायोद्धा) बहुत बड़ा लड़ने वाला (Bahut bará laṛne vála) (بہت بڑا لڑنے والا)

TEZ तेज (ف - ص) تیز

1. प्रचंड (Prachand) तीव्र
(Tivr) उग्र (Ugr) सहित
(Sakht) سخت

2. तीक्ष्ण (Tik,ohhn) तीखा
(Tikha) धारदार (Dhár dár
(Dhár dár) دھار دار

3. शीघ्र (Shighr) तुरंत (Turant
(Jald) जल्द (ترنت)

4. निपुण (Nipun) चतुर (Chatur
(Chálák) चालाक (چتر)

TEZÁB तेजाब (ف - مذ) تیزاب
(Aml) एसिड (Acid)

TEZ-DAST तेज दस्त (ف - ص) تیز دست
(Hast laghu) हस्त लघु
(Hast kushal) हस्त कुशल
(Mash,sháq) मशशाक
(ف - ص) تیز رفتار

TEZ-RAFTÁR तेज رفتار (ف - ص) تیز رفتار
(Drut gámi) द्रुत गामी
(Shighr gámi) शीघ्र गामी
(Tez chalno vála) तेज चलने वाला
(چلنے والا)

TEZ-FAH,M तेज फहम (ع - ص) تیز فہم
(Kushágr bud,dhi) कुशाग्र बुद्धि
(Tikohhn bud,dhi) तीक्ष्ण बुद्धि
(Tez aql) तेज अक्ल
(تیز عقل)

تیز مزاج (ع - ص)

TEZ-MIZÁJ तेज मिजाज
(Krudh,dhátma) क्रुद्धात्मा

2. श्रावण मास (Shrávan mās) شراون
(Sávan) सावन (ماس)
(ف - مذ) تیر انداز

TÍRANDÁZ तीरन्दाज
(Dhanur dhar) धनुर्धर
(Tír chaláni vála) तीर चलाने वाला
(تیر چلانے والا)

تیر بہدف (ف - ص)

TÍR-BA-HADAF तीर ब हदफ
(Amogh) अमोघ
(Rámbán) राम बान
(Achúk) अचूक (اچوک)

TÍRAGI तीरगी (ف - مٹ) تیرگی
(Andh kár) अंधकार
(Andhera) اندھیرا

TÍRA तीरा (ف - ص) تیرہ
(Andh kár mai) अंधकारमय
(Andhyára) अंधियारा
(ع - ص) تیرہ باطن

TÍRA-BÁTIN तीरा बातिन
(Dushtátma) दुष्टात्मा
(Khabis) خبیث

تیرہ بخت (ع - ص)

TÍRA-BAKHT तीरा बख्त
(Hat bhágya) हत भाग्य
(Hat daiv) हतदैव
(Bad qismát) बदقسمت

تیرہ دل (ف - ص)

TÍRA-DIL तीरादिल
(تیرہ باطن) دیکھو

تالوار (Dudhári talvár دودھاری
(تلوار)
TA,YAQ,QUN تیقن (ع - مذ) تیکن
1. نیسچے (Nish chai نیش) یقین
(Yaqín یقین)
2. ویشواس (Vish,shwás وشواس)
اعتبار (Etibár اعتبار)
TÍMÁR تیمار (ف - مذ) تیمار
1. ایلان (Upchár اپچار) علاج
(Iláj علاج)
2. ریکی (Parichár پریچار) ریکی
دیکھ (Rogí kí dekh rekhi دیکھ)
تیماردار (ف - مذ)
TÍMÁR-DÁR تیماردار
پرچار (Prichar پریچار) پرچارک
(Paricháarak پریچارک) بیمار دار
(Bímárdár بیماردار)

چیرچیرا (Chir chir دھاتا)
TESHA تیشہ (ف - مذ) تیشہ
خانیتر (Khanittr کھانت) کدال
(Kudál کدال)
تیشہ زن (ف - مذ)
TESHA-ZAN تیشہ زن
کدال چلانے والا (Kudál chalanó
vála کدال چلانے والا)
TEGH تیغ (ف - مٹ) تیغ
آسی (Asi آسی) کپاڑا (Kripán
کپڑا) کھڈگ (Khadg کھڈگ)
(Karvál کروال) تالوار (Talvár
(تلوار)
تیغ دودم (ف - مٹ)
TEGH-E-DUDAM تیغ دودم
یامدھار (Yandhár ایم دھار) دھاری

ث

وہ تارا جو (par isthir raht hai
(ایک ہی استھان پر استھر رہتا ہے)
ثابت قدم (ع - ص)
SÁBIT-QADAM ثابت قدم
اچل (Achal nishchai) اچل
نیشچے (Driḥ pratiggya) نیشچے
پاکے (Pakke) پاکے
یرادے والا (iráde vála) یرادے والا
ثاقب (ع - ص) ساکری
پراکشمان (Prakásh mán) پراکشمان

ثابت (ع - ص) ساکری
1. استھیر (Isthir اس تھیر) استھیر (Isthái
(Mustaqil) مستقل
2. دھڑ (Driḥ درجہ) مذبذب (Mazbút
(مضبوط)
3. پرمائیت (Pramánit) پرمائیت
(Sid,dh سد،دھ)
4. دھرو تارا (Dhruvtára) دھرو تارا
وہ تارا جو ایک ہی مکان پر
رہتا ہے (Voh tára jo ek hi isthán

SAB,T सञ्च (ع - مذ) ثبت
अंकित करना (Ankit karana) (انکیت کرنا)
लिखना (Likhna) (لکھنا)

SUBÚT सुबूत (ع - مذ) ثبوت
1. प्रमाण (Pramán) (پرممان) सिद्धि (Siddhi) (سددهی) पुष्टि (Pushti) (تصدیق) तसदीक (Tasdiq) (तसदीकी)
2. साक्षी (Sákehhi) (साक़्खी) गवाही (Gaváhi) (ग़ावही)

SAR,VAT सर्वत (ع - مث) ثروت
समृद्धि (Samrid,dhi) (सम र्द दही) वैभव (Vai bhau) (वै भव) धन दौलत (Dhan daulat) (دهن دولت)

SARÁ सरा (ع - مذ) ثری
अधिलोक (Adhi lok) (अधी लोक्) नाग लोक (Nág lok) (नाग लोक्) पाताल (Pátál) (पाताल)

SURAI,YA सुरैया (ع - مذ) ثریا
कृत्तिका नक्षत्र (Krittika nakshatrr) (क़र्र्तिका नक्षत्र) परवीन (Parvín) (परवीन)

SUF,L सुफल (ع - مذ) ثفل
फोक (Phok) (फ़ोक) सीठी (Sithí) (सीथी)

SIQÁHAT सिकाहत (ع - مث) نقاهت
श्रेष्ठता (Shresh thata) (श़रेश़्ठता) बरप्पन (Barappan) (बरप्पन)

SAQÁLAT सकालत (ع - مث) نقالت
भार (Bhár) (भार) गुरुत्व (Guruttwa) (गुरुत्व) बोझ (Bojh) (बोझ)

प्रभायुक्त (Prabha yukt) (प्रभायुक्त)
चमकदार (Chamak dár) (चमकदार)

SÁLIS सालिस (ع - مذ) ثالث
1. तृतीय (Tritíya) (त़रतीये) तीसरा (Tísara) (तीसरा)

2. मध्यस्थ (Madh,dhyasth) (मध्दथ) पंच (panch) (पंच)

SÁLISI सालिसी (ع - مث) ثالثی
मध्यस्थता (Madh,dhyasthata) (मध्दथता) पंचायत (Pancháyat) (पंचायत) पंचायित

SÁNI सानी (ع - ص) ثانی
1. द्वितीय (Dwitíya) (द्वीतीय) दूसरा (Dúsara) (दुसरा)
2. समान (Samán) (سامان) सदृश (Sadrish) (سدرش) बराबर (Barábar) (برابر)

SÁNI,YAN सानियन (ع - مث) ثانیاً
पुनः (Punah) (पुने) फिर (Phir) (फ़िर) दुबारा (Dubára) (दुबारा)

SÁNIYA सानिया (ع - مذ) ثانیہ
पल (pal) (पल) क्षण (Chhan) (छ़ण) लम्हा (Lam,ha) (लम्हा)

SABÁT सबात (ع - مذ) ثبات
1. दृढ़ता (Driḡhata) (द़र्र्हता) मज़बूती (Mazbúti) (मज़बूती)
2. स्थायित्व (Istháit,twa) (इस्थायित्व) इस्तिक्लाल (Istiqál) (इस्तिक्लाल)

SANA سنا (ع - مذ) ثنا
 প্রশাঙ্গ (Prashansa) ستوتی (پرشن سا)
 (Istuti) تاریک (Tárf) (اس تکتی)
 (تعریف) حمد (Hamd) (تعریف)
 ثناخوان (عف - ص)

SANA-KHÂN سناخان
 ستوتی کرتا (Istuti karta) (استتتی کرتا)
 প্রশাঙ্গ (Prashansa) تاریک (Tárf) (پرشن سک)
 کرنے والا (Tárf karne vála) (تعریف)
 (کرنے والا)

SANÁ-GAR سناگر (عف - ص) ثناگر
 دیکھو 'ثناخوان'
 ثنا گستر (عف - ص)

SANA-GUS,TAR سنا گورتر
 دیکھو 'ثناخوان'

SANÁ-GO سنا گو (عف - ص) ثنا گو
 دیکھو 'ثناخوان'

SAVÁB سباب (ع - مذ) ثواب
 पुण्य (Pun,nya) शुभ फल (پن نیہ)
 (Shubh,phal) प्रत्युपकार (شبه پهل)
 (Pratyup kár) अच्छा (پر تپ کار)
 बदला (Ach,ehba badla) (اچھا بدلا)

SAUR سौर (ع - مذ) ثور

1. वृष (Vrish) वृषभ (Varishabh) (ورس) बैल (Bail) (ورشبه)
2. वृषराशि (Vrish ráshi) (ورس راشی) बुजौर (Burj-e-saur) (بورج ثور)

SIQ,L सिकल (ع - مذ) ثقل
 गुरुत्व (Gurutwa) बोझ (Bojh) (گرتو)
 भारीपन (Bhári pan) (بہاری پن)

SIQAH सिकह (ع - مذ) ثقہ

1. विश्वस्त (Vish,shwast) (ویش شوست)
 मोतबर (Motábar) (موتبر)
2. श्रेष्ठ (Shresh,th) बुजुर्ग (شریہش تہ)
 (Buzurg) (بزرگ)

SAQÁL सकील (ع - ص) ثقیل

1. भारी (Bhári) गुरु (Guru) (بہاری)
 वजनी (Vazni) (وزنی) (گورو)
2. गरिष्ठ (Garishth) देर में पचने वाला भोजन (Der men pachne vála bhojan) (گرشٹہ)
 دیر میں پچنے والا بھوجن

SULUS सुलुस (ع - مذ) ثلث
 तृतीयांश (Tritiyáns) (توتی یانس)
 तिहाई (Tihái) (تہائی)

SAMAR समर (ع - مذ) ثمر

1. फल (Phal) मेवा (Meva) (فہل)
 परिणाम (Pari nám) (پرم نام)
2. प्रतिफल (Prati phal) (پرتی پهل)
 नतीजा (Natíja) (نتیجہ)

ج

2. शोषक (Shoshak) सोखने
वाला (Sokhne vála) (سوکھنے والا)
3. मसि चूष (Masi chúsh) (مسی چوش)
सोखता (Sokhta) (سوختہ)

JÁROB जारोब (फ - म्)
मार्जनी (Márjuni) (मारजनी)
(Jhárú) (جهارو)

JÁRI जारी (ع - ص)
1. प्रवाहित (Praváhit) (پرواغت) वहता
हुआ (Bahta hua) (بہتا ہوا)
2. प्रचलित (Prachalit) (پرچلت)
चालू (Chálú) (چالو)

JÁRIYA जारिया (ع - म्)
परिचारिका (Parichárika) (پری چارکا)
दासी (Dási) (داسی) लौंडी (Laundi)
(लुन्डी)

JÁSUS जासूस (ع - म्)
गुप्तचर (Gupt char) (गुप्त चर) अपसर्प
(Apsarp) (अपसर्प) भेदिया (Bhediya)
(भेदिया) मुख्बिर (Mukhibir) (مخبر)

JÁM जाम (फ - म्)
पान पात्र (Pán pástr) (پان پاتر) चपक
(Chasha't) (چشک) पियाला (Piyaála)
(پیالہ)

JÁMID जामिद (ع - ص)
जड़ (Jar) (جر) अचल (Achul) (اچل)

JÁME जामे (ع - ص)
1. संकलनकर्ता (Sankálan karta) (سنگلن کرتا)
(مرتب) (Mu attib) (مؤتیب)

JÁ जा (फ - म्)
स्थान (Isthán) (استهان) स्थल (Isthal)
(जगह) (Jagah) (استهل)

JÁ-BA-JA जात्रा (व - स)
इतस्ततः (Itastatah) (اتس تنه) यत्रतत्र
(Yattr tattr) (يتر تتر) जगह जगह
(Jagah Jaguh) (جگه جگه)

JÁBIR जाबिर (ع - ص)
अन्यायी (An, noái) (ان نہائی) अत्याचारी
(Attyá chári) (اتیا چاری) जालिम
(Zálim) (ظالم)

JÁDÚ जादू (फ - म्)
मायाकर्म (Máya karm) (مایاکرم) इन्द्र
जाल (Indar jál) (اندر جाल) अभिचार
(Abhichár) (ابھی چار) सिंह (Sihir) (سیحور)

JADÚ-GAR जादूगर (व - स)
मायावी (Máyavi) (مایاوی) ऐंद्र जालिक
(Aindr jálík) (ایندر جالک) साहिर
(Sáhir) (ساحر)

JÁDA जादा (फ - म्)
1. पाद पथ (Pád path) (پاد پتھ) पाद
पद्धति (Pád pad, dhati) (پاد پد دھتی)
पग डंडी (Pag dandi) (پگ دنڈی)
2. पथ (Path) (پتھ) मार्ग (Márg) (مارگ)
रास्ता (Rásta) (راستہ)

JÁZIB जाज़िब (ع - ص)
1. आकर्षक (Ákarshak) (آکرشک) खेंचने
वाला (Khenchne vála) (کھینچنے والا)

JĀN BĀZ جان باز (ف - ص) جان باز

1. प्राणयुक्त (Prāṇdyūtak) پران
جان پر खेल जाने वाला
(Jān par khel jāne vāla)
(کھیل جانے والا)

2. उत्साही (Utsāhī) ات ساهی
मंद (Hī usala mand) (حوصلہ مند)

جانبداری (عف - مٹ)

JĀNIB-DĀRI जानिब दारी

- पक्षपात (Pakṣh pāt) (یکچہ پات)
तरफदारी (Taraf dāri) (طرفداری)

جانگداز (ف - ص)

JĀN-GUDĀZ जांगुदाज़

- कष्टदायक (Kosht dāyak) (کشت دایک)
दुःखदायी (Dukḥ,kh Dāi) (دکھ دائی)
रूहफर्सा (Rūhfarsa) (روح فرسا)

جانگسل (ف - ص)

JĀN-GUSIL जांगुसिल

دیکھو 'جانگداز'

جان نثار (ف - ص)

JĀN-NISĀR जानिसार

- जान निछावर करने वाला (Jān nichhā-
var karno vāla) (جان نیچھاوور کرنے والا)
फिदाई (Fidāi) (فدائی)

جان نواز (ف - ص)

JĀN-NAVĀZ जां नवाज़

1. जीवन दाता (Jīvan dāta) (جیون داتا)
प्राणदाता (Prāṇdāta) (پران داتا)
रूहपरवर (Rūhparvar) (روح پرور)

2. व्यापक (Vyāpak) (ویایک) मुकम्मल
(Mukam,mal) (مکمل)

JĀMI,A जामित्रा (مٹ) جامعه
विश्व विद्यालय (Vish,shw vid,dyālai)
(यूनीवर्सिटी) (University)
(یونیورسٹی)

JĀMÚS जामूस (مڈ) جاموس
महिष (Mahish) (مہیش) लुलाय (Lulái)
(بھینسا) भैंसा (Bhainsa) (لولائے)

JĀMA जामा (مڈ) جامہ
वस्त्र (Vas, tr) (وس تر) पट (Pat) (پٹ)
कपड़ा (Kapṛa) (کپڑا) लिबास (Libās)
(لباس)

JĀN जान (مٹ) جان

1. प्राण (Prāṇ) (پران) जीवन (Jīvan)
(دم) दम (Dam) (جیون)

2. शक्ति (Shakti) (شکتی) बल (Bal) (بل)

3. तथ्य (Tath,thya) (تتھیه) सार (Sār) (سار)
(खुलासा) (Kḥulāsa) (خلاصہ)

4. प्रिय (Priya) (پریہ) प्यारा (Pyāra)
(پیارا)

5. आत्मा (Ātma) (آتما) रूह (Rūh) (روح)

JĀNĀN जानां (مڈ) جانان

- प्रेयसी (Preyasi) (پریسی) प्रीतमा (Prituma) (پریتما)
(प्रीया) (Priya) (پریا) माशूक (Māshūq) (معشوق)

JĀNIB जानिब (مٹ) جانب

1. पक्ष (Pakṣh) (یکچہ) ओर (Or) (طرف)
(तरफ) (Taraf) (اور)

2. पार्श्व (Pārshwa) (پارشو) पहलू (Pahlu) (پہلو)

3. असभ्य (Asabh, bhya اسبھیہ)
 अशिष्ट (Ashisht अशिश्ट) वेतमीज्ञ
 (बे तमीज्ञ 3o tamíz)
 JĀE, DĀD जाइदाद (ज. - म. थ)
 1. संपत्ति (Sampatti सम्पत्ति)
 माल अस्वात्र (Mā'as, bāb माल)
 (اسباب)
 2. जमींदारी (Zamindāri زمينداري)
 जागीर (Jāgīr जागिर)
 JĀIZ जाइज (ज. - स. थ)
 उचित (Uchit उचित) उपयुक्त (Up, yukt)
 (मुनासिब) मुनासिब (Munāsib)
 JĀIZA जाइजा (ज. - म. थ)
 1. परीक्षण (Parīkṣhan परीक्खण)
 जांच (Jānch जान्छ) परताल
 (Partāl)
 2. हाजिरी (Hāziri हाजरी) गिनती
 (Gintī)
 JĀBAL जबल (ज. - म. थ)
 पर्वत (Pahār पहाड़)
 JĪBIL, LAT जिविलत (ज. - म. थ)
 स्वभाव (Swabhāo सुबोहो) प्रकृति
 (Prakritī) आदत (Ādat)
 (عادت)
 JUB, N जुबन (ज. - म. थ)
 भीरता (Bhīruta भीरुता) कायरता
 (Kāyārata) डरपोक पन (Dar-pu k-pan)
 (डरपोक पन)
 JUB, BA जुब्बा (ज. - म. थ)
 लंबा कुरता (Lamba kurta लम्बाकुरता)

2. प्रिया (Priya प्रिया) प्रीतमा (Pritama प्रीतमा)
 माशूक (Māshūq माशूक)
 JĀNVAR जानवर (ज. - म. थ)
 1. प्राणी (Prani प्राणी) जीव (Jīv जीव)
 2. पशु (Pashu पशु) चौपाया
 (Chaupāya)
 3. असभ्य (Asabh, bhya अस्पृश्य)
 अशिष्ट (Ashisht अशिश्ट) गंवार
 (Ganvār)
 JĀVIDAN जाविदां (ज. - स. थ)
 शाश्वत (Sāsh, shwat)
 नित्य (Nit, tyā) अविनाशी
 (Avi nāshī) हमेशा रहने
 वाला (Hamesha rahne vāla)
 (हमेशा रहने वाला)
 JĀVED जावेद (ज. - स. थ)
 दिक्कू 'जावदान'
 JĀH जाह (ज. - म. थ)
 1. पद (Pad पद) मरतबा (Martaba)
 (मरतबा)
 2. ऐश्वर्य (Aishwar, ya)
 वैभव (Vaibhau) हशमत
 (Hushmat)
 JĀHIL जाहिल (ज. - स. थ)
 1. मूर्ख (Mūrkh) अनभिज्ञ
 (Anbhiggya)
 (बे वकूफ)
 (Bo vaqūf)
 2. अशिक्षित (Ashik, chhit)
 अनपढ़ (Anparh)

2. भिन्न (Buinu) अन्य (An,nya)
(دوسرا) दूसरा (Dúsa) (انیه)

JIDÁL जिदाल (ج - مٹ)
युद्ध (Yud,dh) (ید'دھ) समर (Samar)
(لڑائی) लड़ाई (Lar'ai) (سم)

JUDÁI जुदाई (ज - मٹ)
1. वियोग (Viyog) ब्रह्म (Vrah)
(हिज्र) हिज्र (Hijr) (وہ)
2. अलगव (Algáo) अज्ञाहिदगी
(Aláhidagi) (علحدگی)

JID,DAT जिददत (ज - मٹ)

1. नूतनता (Nútanata) नवी
नता (Navínata) ताज़ा
पन (Táza pan) (ताज़े پن)
2. नई सूक्ष्म (Nai sújsh) (نئی سوچہ)
नई ईजाद (Nai ijád) (نئی ایجاد)

JADAL जदल (ज - मٹ)

1. युद्ध (Yud dh) लड़ाई (Lar'ai)
(لڑائی)
2. शत्रुता (Shattruta) बैर
(Bair) दुश्मनी (Dushmani)
(دشمنی)

JID,D-O-JAHD जदो जहद (ज - मٹ)

जिद्दो जहद्
पराक्रम (Parákram) दौड़ धूप
(Daur dhup) कोशिश
(Koshish) (کوشش)

JADÍD जदीद (ज - मٹ)

1. नूतन (Nútan) नवीन (Navín)
(नया) नया (Naya) (نویں)

JAB,HA जब्हा (ज - मट)
ललाट (Lalát) भाल (Bhál) (بھال)
माथा (Mátha) (ماتھا)

JABÍN जबीन (ज - मट)
भाल (Bhál) ललाट (Lalát) (ललत)
कपाल (Kapál) माथा (Mátha)
(पेशानी) पेशानी (Pesháni) (ماتھا)

JUS,SA जुस्ता (ज - मट)
देह (Doh) शरीर (Sharír) (شیر)
डीलडौल (Dildaúl) (دیل ڈول)

JAHI'M जहीम (ज - मट)
नरक (Narak) दोऊल (Dozúkl)
(नरक)

JAD जद (ज - मट)
पितामह (Pitámah) दादा (Dáda)
(داد)

जदामजद (ज - मट)

JAD,D-E-AM,JAD जददे अमजद

1. पूर्वज (Púrvaj) असलाफ
(Asláf) (اسلاف)
2. हज़रत आदम (Hazrat-Ádum) (حضرت آدم)

JID जिद (ज - मट)
पराक्रम (Prákram) उद्यम
(Ud,dyam) कोशिश (Koshish)
(کوشش)

JUDA जुदा (ज - मट)

1. पृथक (Prithak) अलग
(Alag) (الگ)

JAR, RÁH جرّاح (ع - مذ) جرّاح
 शस्त्र चिकित्सक (Shastr chikitsak
 شسترو چکیتسک) शल्य वैद्य (Shallya
 vaidya شالیہ وید) चीर फाड़ करने
 वाला (Chír pháṛ karne vála چیر
 پہاڑ کرنے والا)

JAZA جزا (ع - مٹ) جज़ا

प्रत्युपकार (Pratyupkār) (پرتیپکار)
अच्छा बदला (Ach,ohha badla) (اچھا بدلا)

JAZ,R جزر (ع - مذ) ज़र

समुद्र के पानी का उतार (Samuddr ke
pāni kā utār) (سمندر کے پانی کا اتار)
भाटा (Bhāta) (بھاتا)

جزر و مد (ع - مذ)

JAZ,R-O-MAD जज़रोमद

ज्वार भाटा (Jwār bhāta) (جوار بھاتا)

JAZ,M जज़म (ع - ص) जज़म

1. दृढ़ (Driḥ) (دروڑ) मज़बूत (Mazbūt)
مضبوط

2. किसी शब्द के अन्तिम अक्षर को हल
करना (Kisi shabd ke antim akshh-
ar ko hal karna) (کسی شبد کے
انتم اکشہر کو هل کرنا)

JUZ,V जुज्व (ع - مذ) जुज्व
ديکھو 'جز'

JUZVI जुज्वी (ع - ص) जुज्वी

आंशिक (Ānshik) (آنشک) थोड़ा (Thora)
تھوڑا

JAZÍRA जज़ीरा (ع - مذ) جزیره

दीप (dwīp) (दुवीप) टापू (Tāpū) (تاپو)

JIZ,YA ज़िया (ع - مذ) جزیه

कर (Kar) (کَر) टैक्स (Tex) (تیکس)

JASÁRAT जसarat (ع - मٹ) جَسارت

दुःसाहस (Dus,sāhas) (دُس ساهس) धृष्टता
(Dhristata) (دھرش تدا) दीठपन
(Dhīth pan) (دیتھ پن)

JARÍ जरी (ع - ص) جری

1. साहसी (Sāhasī) (ساهسي) शूर
(Shūr) (شور) हिम्मत (Himmat)
همتي

2. निर्भीक (Nirbhīk) (نربھیک) निडर
(Nidar) (نڈر)

JARYÁN जरयान (ع - مذ) جر یان

1. प्रवाह (Pravāh) (پرواہ) बहाव
(Bahāo) (بہاؤ)

2. प्रमेह (Pramoh) (پرمیہ) प्रमेक
(Prasek) (پرسیک) जरयान का मरज़
(Jiryán ka maraz) (جریان کا مرض)

JARÍB जरीब (ع - مٹ) جریب

1. क्षेत्र मापदंड (Chhettr mápďand)
खेत नापने की
ज़ोर (Khet nāpno ki zanjir)
(کھیت ناپنے کی زنجیر)

2. दंड (Dand) (دند) लाठी (Lāthi)
(لاٹھی)

JARÍDA जरीदा (ع - مذ) جریدہ

1. एकाकी (Aká kí) (ایکائی) अकेला
(Akela) (اکيلا)

2. समाचार पत्र (Samāchār p-ttr)
(समाचार पत्र) अखबार (Akhabār)
(اخبار)

JUZ जुज (ع - مذ) जुज

1. बिना (Bina) (بہا) बगैर (Baghair)
(بغیر)

2. अंश (Ansh) (انہی) भाग (Bhāg)
(भाग) टुकड़ा (Tukṛa) (تکڑا)

JÁL جال (ع - مذ) جعل

1. छल (Chhal) धोका (Dhoka) (دھوکا)

2. कृत्रिमता (Kritrimata) (کرتیم تا) बनावट (Banávat) (بناوٹ)

JÁL, L-SÁZ जालसाज़ (ع - ص) جعل ساز

1. छली (Chhali) धोकेवाज़ (Dhoke báz) (دھوکے باز)

2. जाली काम करनेवाला (Jáli kám karne vála) (جعلی کام کرنے والا)

JÁ, LI जाली (ع - ص) جعلی

कृत्रिम (Krittrim) (کرتیم) बनावटी (Baná-vatí) (بناوٹی)

JUGHIRÁT जुग़रात (ع - ف) جفرا ت

दधि (Dadhi) (دھی) (دهی)

جفر افیه (ع - مذ)

JUGH RÁFIYA जुग़राफ़िया

भूगोल शास्त्र (Bhúgol shástr) (بھوگول)
भूगोल विद्या (Bhúgol viddya) (شاستر)
(بھوگول ویدیا)

JAFÁ जफ़ा (ع - ف) جفا

निर्दयता (Nirdaita) (نردیتا) अन्याय (An nyái) (ان نیای)
अत्याचार (Attyá chár) (اتیاچار) जुल्म (Zulm) (ظلم)

جفا پیشہ (ف - ص)

JAFÁ-PESHA जफ़ा पेशा

अत्याचारी (Attya chári) (اتیاچاری)
अन्यायी (Annyái) (ان نیائی) ज़ालिम (Zálim) (ظالم)

JAFÁ-JÚ जफ़ाजू (ع - ص) جفا جو

دیکھو 'جفا پیشہ'

JASÁMAT जसामत (ع - مٹ) جسامت

घनत्व (Ghanat, twa) (گھنٹ، تو) मोटाई (Motái) (موٹائی)

JAST जस्त (ع - مٹ) جست

उत्फाल (Utpál) (اتپھال) फलांग (Phaláng) (پھلانگ) कूद (Kúd) (کود)

JUSTJÚ जुस्तजू (ع - مٹ) جستجو

मार्गण (Márgan) (مارگن) अन्वेषण (Anveshan) (انویشن) खोज (Khoj) (کھوج)
तलाश (Talásh) (تلاش)

JASAD जसद (ع - مذ) جسد

देह (Deh) (دیہ) शरीर (Sharír) (شریر) (شیر)
वदन (Badan) (بدن)

JISM जिरम (ع - مذ) جسم

शरीर (Sharír) (شریر) वपु (Vapu) (وپو)
देह (Deh) (دیہ) वदन (Badan) (بدن)

JISMÁNI जिस्मानी (ع - ص) جسمانی

शारीरिक (Sháririk) (شاریرک) दैहिक (Daihi) (دیهک)
वदनी (Badani) (بدنی)

JASÍM जसीम (ع - ص) جسیم

स्थूल (Isthúl) (استھول) भारीभरकम (Bhári bharkam) (بھاری بھرکم)
मोटा (Mota) (موٹا) ताज़ा (Mota táza) (موتازہ)

JASH, N जश्न (ع - مذ) جشن

1. उत्सव (Utsau) (اتسو) धूमधाम (Dhúm hádm) (دھوم دھام)

2. रंग रलियां (Rang raliyán) (رنگ) ऐश (Aish) (عیش)

JÁ, D जाद (ع - مٹ) جعد

वेणी (Vení) (وینی) चोटी (Choti) (چوٹی)

جگر سوز (ف - ص)

JIGAR-SOZ جیگار سوز

سہانوبھوتی کرتا (Sahānubhūti karta)

ہمदर्د (Hamdard) (سہانوبھوتی کرتا
(ہمدرد))

جگر کاوی (ف - مٹ)

JIGAR-KÁVI جیگار کاوی

پراکرم (Parak, kram) (پراکرم) سخت

مہنات (Sakht mehnat) (سخت
(محنت))

JALA جلا (ع - مذ)

देश निकाला (Desh nikála) (دیش نکالا)

JILA جلا (ع - مٹ)

आभा (Ábhā) (آبھا) प्रभा (Prabha)

चमक (Chamak) (چمک) (دمک)
(Damak)

JUL, LÁB جلاب (ع - مذ)

रेचक (Rechak) (ریچک) विरेचक

(Virechak) (ویرچک) मलभेदक (Mal

bhedak) (مل بھیدک) दस्त की दवा

(Dast ki dava) (دست کی دوا)

JAL, LÁD جلا د (ع - ص)

1. बधिक (Badhik) (بدھک) वधजीवी

(Vadhjivi) (ودھ جیوی) फांसी लगाने

वाला (Phánsi lagáne vála)

(پھانسی لگانے والا)

2. हत्यारा (Hat, tyára) (ہتھارا) अन्यायी

(An nyái) (ان نہائی) जालिम (Zálim

(ظالم)

3. कठोर हृदय (Kathor hridai) (کٹھور

سنگ دل) (Sangdil) (سنگ دل)

JAFÁ-KÁR جفا کار (ف - ص)

ديکھو 'جفا پیشہ'

جفا کش (ف - ص)

JAFÁ-KASH جفا کش

पराक्रमी (Parák, kramí) (پرا کرمی)

उद्योगी (Ud, dyogi) (اد، دیوگی) मेहनती

(Mehnatí) (مہناتی)

JUF, T जुफ्त (ف - مذ)

1. युगल (Yugal) (یگل) युग्म (Yug, m

जोड़ा (Joṛa) (جوڑا) (یکم)

2. जुते का जोड़ा (Júte ka joṛa) (جوتے کا

جوڑا)

3. समसंख्या (Samsankhya) (سم سنکھیا)

वह संख्या जो दो पर बट जाये (Vah

sankhya jo do par bat jái) (وہ سنکھیا

جو دو پر بٹ جائے)

JIGAR जिगर (ف - مذ)

1. यकृत (Yakrit) (یکروت) कलेजा

(Kaleja) (کلیجا)

2. साहस (Sáhas) (ساہس) हिम्मत

(Himmat) (ہمت)

جگر بند (ف - مذ)

JIGAR-BAND जिगरबन्द

1. प्रिय (Priya) (پریہ) प्यारा (Pyára

प्यारा)

2. पुत्र (Puttr) (پتر) लड़का (Laṛka)

جگر خراش (ف - ص)

JIGAR-KHARÁSH जिगर खराश

हृदय विदारक (Hridai vidarak) (ہردے

دو:خداयी) (Dukh, lth dái) (وداری)

(روح فرسا) (Ruh farsa) (روح فرسا)

جلد ساز (ع - ف - مذ)

JIL,D-SÁZ جیلڈساز

جیلڈ بانڈھنے والا (Jild bándhno
vála جلد باندھنے والا)

JALSA جلسہ (ع - مذ)

1. سभा (Sabha) میٹنگ (Meeting) (میٹنگ)
2. अधिवेशन (Adhiveshan) ادھی (اجلاس) इजलास (Ijlás) (ایشن)
3. नाच रंग (Nách rang) ناچ رنگ (ناچ رنگ)

JALAQ जलक (ع - ذ ث)

हस्त मैथुन (Hast maithun) هست (میتھن) हथलस (Hathlas) (ہتھلس)

JULUS जुलूस (ع - مذ)

1. उत्सवयात्रा (Utsau yáttra) اُتسویاترا (چل چلسماروہ) (Chalsamároh) (سماروہ) शोभायात्रा (Shobhayáttra) (شوہبیاترا)
2. बरात (Barát) سباری (Savári) (برات سباری)

JAL,VA जलवा (ع - مذ)

1. दर्शन (Darshan) دیدار (دیدار) (Didár)
2. कान्ति (Kanti) کانتی (Chhab) (چھب)

جلوہ گری (ع - ف - مذ)

JALVA-GARI जलवागरी

प्रकट होना (Prakat hona) (پرکٹ ہونا) सामने आना (Sámne ána) (سامنے آنا)

JALÁL जलाल (ع - مذ)

1. तेज (Tej) (تیج) प्रताप (Pratáp) (پرتاپ) रोव (Rob) (روہ)
2. क्रोध (Krodh) (کروڈھ) रोष (Rosh) (روش) गुस्सा (Ghussa) (غصہ)

JALÁLAT जलालत (ع - مٹ)

1. तेज (Tej) (تیج) प्रताप (Pratáp) (پرتاپ) जलाल (Jalál) (جلال)
2. श्रेष्ठता (Shreshtbata) (شریشٹہتا) प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرتیشٹہتا) बड़प्पन (Barappan) (بڑپن)

جلاوطن (ع - ص)

JALA-VATAN जलावतन

देशवहिकृत (Desh vahishkrit) دیہش (دیش نیکالا دیا ہوا) (Desh nikála diya hua) (دیہش نکالا)

JAL,D जलद (ف - ص)

शीघ्र (Shighr) (شیگھر) तुरंत (Turant) (تورنٹ) सपदि (Sapadi) (سپدی) फौरन (Fauran) (فوراً)

JIL,D जिल्द (ف - مٹ)

1. चर्म (Charm) (چرم) खाल (Khál) (کھال)
2. प्रति (Prati) (پرتی) एक पुस्तक (Ek pustak) (ایک پستک)
3. पुस्तक की जुझबंदी और सिलाई (Pustak ki juz bandi aur silái) (پستک کی جڑبندی اور سلائی)

JAL,D-BÁZ जलदघात (ف - ص)

आतुर (Átur) (اتر) उतापला (Utápla) (اٹاپلا)

gam (سالم) ستری پرانگ (Istri prasang)
(رتی) رتی (Rati) (استری پرانگ)
مباشرات (Mubāsharat)

JAMĀ,AT جماعت (ع - مٹ)

1. समूह (Samúh) (سموه) (Dal دل)
(مجمع) مجما (Majma)
2. दर्जा (Darja) (درجہ) (Ka'tehha ککچھا)
3. परिषद् (Parishad) (پری شد) (Idára ادارہ)
4. पंक्ति (Pankti) (پنکٹی) (Qatár قاتر)

JAMĀL جمال (ع - مذ)

सौंदर्य (Saundarya) (سون دیریہ) (Sundarata سندرتا)
(سورپتا) (Husn حسن)

JAM,A جما (ع - مٹ)

1. एकत्र (Ekattr) (ایکتر) (Ikattha اکٹھا)
2. संचित (Sanchit) (سنگیت) (Zakhira ذخیرہ)
3. बहुबचन (Bahu bachan) (بہو بچن)
(جمع) (Jama ka s'igha جماعا کا صوغد)
4. योग (Yog) (یوگ) (Jor جور)
5. धन (Dhan) (دھن) (Raqaam رقم)

جمعیت (ع - مٹ)

JAM,YĪ,YAT جمیعت

1. समूह (Samúh) (سموه) (Jan-jamāh जनसमूह)
(جمی سموه) (Bhīr भीड़)

JALI جلی (ع - ص)

1. स्पष्ट (Ispusht) (اسپشٹ) (Vyakt ویکت) (Zāhir ظاہر)
2. मोटे अक्षरों में लिखा हुआ (Mote akhbaron men likha hua) (موٹے اکچھروں میں لکھا ہوا)

JALÍS جلیس (ع - مذ)

सहचार (Sahchār) (سہ چار) (Pārshwa varti پارشورتی)
(ساتھی) (Sāthi)

JALĪL جلیل (ع - ص)

श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشٹھ) (Mahán اعظم)
(Azim اعظم) (جلیل القدر) (ع - ص)

JALĪLUL-QADR جلیلولکدر

महानात्मा (Mahānātma) (مہاناٹما)
(Atish,shreshth) (اتیش شریشتھ)

JAMĀDĀT جمادات (ع - مذ)

खनिज पदार्थ (Khanij padārth) (کھنجم)
(Jar padārth) (جڑ پدارتھ)
(Voh chizen jin men baṛhne ya harakat karne ki tāqat na ho) (وہ چیزیں جن میں بڑھنے یا حرکت کرنے کی طاقت نہ ہو)

JIMĀ,A जिमा (ع - مذ)

मैथुन (Maithun) (میتھن) (Sambhog समागम)
(Sambhog)

JAMÍL جمیل (ع - ص) جمیل
 سندر (Sundar) منوہر (Manohar)
 (روپوان) رُپوان (Rúpván) (منوہر)
 حسیں (Hasín) (حسین)

JIN جن (ع - مذ) جن
 1. ایک प्रकार का प्रेत (Ek prakár ka pret) (ایک پرکار کا پریٹ)
 2. प्रेतबाधा (Pret bádha) (پریٹ بادھا)
 खलल (Khalal) (خلل)

JANÁB جناب (ع - مٹ) جناب
 1. द्वार (Dwár) (دوار) ड्योढ़ी (Dyodhi) (دیورھی)
 2. श्रीमान् (Shrimán) (شریمان) श्रियुत (Shriyut) (شدی یت) महाशय (Maháshai) (مہاشے)

JANÁBAT जनাবत (ع - مٹ) جناب
 अशीच (Ashauch) (اشوچ) अपवित्रता (Apavitrata) (اپوترتا) नापाक (Nápaki) (ناپاکی)

JANÁZA جنازه (ع - مذ) جنازہ
 अरथी (Arthi) (ارتھی) मैयत (Mai,yat) (میت)

JINÁN जनान (ع - مذ) جنان
 स्वर्ग (Swarg) (سورگ) देव लोक (Doo-lok) (دیولوک) नाक (Nák) (ناک) जन्नत (Jannat) (جنت)
 (یہ لفظ جذت کی جمع ہے لیکن واحد معنوں میں مستعمل ہے)

JUM,BÁN जुम्बां (ف - ص) جنباں
 1. कंठित (Kampit) (کمپیت) हिलता (Hilta) (ہلتا) हुआ (Hua) (ہوا)

2. सेना (Sená) (سینا) फौज (Fauj) (فوج)
 3. सभा (Sabha) (سبھا) इदारा (Idára) (ادارہ)

JUM,LA जुम्ला (ع - مذ) جملہ
 1. सम्पूर्ण (Sampurn) (سمپورن) सर्व (Sarv) (سب) सब (Sab) (سب)
 2. वाक्य (Vákya) (واکیہ) शब्द समूह (Shabd samúh) (شبد سموہ) फिक्रा (Fiqra) (فقرة)

JAMAN जमन (ف - مٹ) جمن
 यमुना (Yamuna) (یמוنا) जमना नदी (Jamna nadi) (جمناندی)

JUMÚD जुम्द (ع - مذ) جمود
 गत्यवरोध (Gattyaurodh) (گتیورودھ) रुकावट (Rukávat) (رکاوٹ) डैड लाक (Deadlock) (دیدیلاک)

JUM,HÚR जुम्हूर (ع - مذ) جمہور
 जनता (Janata) (جنتا) अवाम (Avám) (عوام)

جمہوری (ع - ص)

JUM,HÚRÍ जुम्हूरी (ع - مذ) جمہوری
 सार्व जनिक (Sárv janik) (سارو جنک) अवामी (Avámí) (عوامی)

جمہوریت (ع - مٹ)

JUM,HÚRI,YAT जुम्हूरियत (ع - مذ) جمہوریت
 प्रजातंत्र (Praja tantr) (پرجاتنتر) लोक (Lok) (لوک) शाही (Lok sháhi) (لوک شاهی)

JAMÍLA जमीला (ع - ص) جمیع
 सम्पूर्ण (Sampurn) (سمپورن) समस्त (Samast) (سمست) सब (Sab) (سب)

JANG جنگ (ف - مٹ) جंग
 समर (Samar) संग्राम (Sangrām) संग्राम
 (संग्राम) संयुग (Sanyug) संयुग
 रण (Ran) युद्ध (Yuddh) युद्ध
 लड़ाई (Larāí) लड़ाई
 جنگ آزما (ف - ص)

JANG-ÁZMA जंग आजमा
 युद्धवीर (Yuddhvīr) युद्ध
 कुशल (Yuddh kushal) युद्ध
 युद्ध निपुण (Yuddh nipun) युद्ध
 लड़ाकू (Larākú) लड़ाकू
 جنگ آزموده (ف - ص)

JANG-ÁZMUĐA जंग आजमुदा
 دیکھو 'جنگ آزما'
 JANGÁH जगाह (ف - मٹ) जगाह
 रणभूमि (Ran bhūmi) मैदान
 जंग (Maidán-e-jang) میدان جنگ

JANG-JÚ जंगजू (ف - ص) जंगजू
 योद्धा (Yoddha) रणवीर (Ran vīr)
 लड़ाकू (Larākú) लड़ाकू

JANGAL जंगल (ف - مذ) जंगل
 कानन (Kānan) विपिन (Vipin)
 वन (Arannya) वन
 (Van) सहरा (Sahra) सहرا

JANGALI जंगली (ف - ص) جنگلی
 1. आरण्यक (Áran,nyak) (آران نیک)
 जंगल का (Jangal ka) جنگل کا
 2. असभ्य (Asabh,bhya) (اسبھیہ)
 अशिष्ट (Ashisht) (اششت) उजड्ड
 (Ujad,d) (اجد)

2. हिलाने वाला (Hilāne vāla) (هلا نوالا)
 (دوسرے معلوں میں مرکب ہو کر)
 'آتا ہے جیسے' 'سلسلہ جنباں'

JUM,BISH जुम्बिश (ف - मٹ) जम्बिश
 कम्पन (Kampan) थर थराहट
 (Thartharāhat) हिलना
 डोलना (Hilna dolna) (هلا ناولا)

JAN,NAT जनत (ع - मٹ) جنّت
 नाक (Nāk) स्वर्ग (Swarg)
 सुरलोक (Sur lok) (सुरलोक)
 बिहिशत (Bihisht) (بہشت)

JAN,NATI जनती (ع - ص) جنتی
 1. प्राप्तस्वर्ग (Prāpt swarg) (پراپت)
 स्वर्गीय (Swargiya) (سورگیہ)
 जनत नशी (Jannat nashīn) (جنت
 نشین)
 2. स्वर्गीय (Swargiya) (سورگیہ) जनत
 का (Jannat ka) (جنت کا)

JIN,S जिन्स (ع - मٹ) جنس
 1. वस्तु (Vastu) (वस्तु) पदार्थ (Padārth)
 चीज़ (Chīz) (چیز)
 2. वर्ग (Varg) (वर्ग) श्रेणी (Shreni)
 जमाअत (Jamā,ut) (جماعت)
 3. अन्न (An,n) (ان) अनाज (Anāj)
 (اناج)
 4. लिंग (Ling) (लिंग) नस्ल (Nasl) (نسل)

جنسیت (ع - مٹ)
 JIN,SÍ (I) YAT जिन्सी (सि) यत
 सहलिंगता (Sah lingata) (سه لنگتا) एक
 जिन का होना (Ek jins ka hona) (ایک
 جنس کا ہونا)

3. अस्वीकृति (Aświkṛiti) असुयी कृती

इन्कार (Inkār. انکار)

4. प्रतिकार (Pratikār) बदला (Budla. بدلا)

JAV(V)ĀD जव (जव) (ज - व) (ज - व) (ज - व)

1. मुक्त हस्त (Mukt hast) मुक्त हस्त

दानशील (Dānshīl) दानशील

दानी (Atidāni) अतिदानी

(Faiyāz) फियाज़

2. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek

nām) (ایشور का ایک نام)

JAVĀR जवार (ज - व) (ज - व) (ज - व)

प्रतिवास (Prativās) प्रतिवाँस

(Paṛos) पारोस

जो अरश (ज - व) (ज - व) (ज - व)

JAVĀRISH जवारिश

अवलेह (Avleh) (اوله) चाट कर खाई

जाने वाली दवा (Chāt kar khái

jāne vāli dava) (چات کر کھائی)

(جانے والی دوا)

JAVĀZ जवाज़ (ज - व) (ज - व) (ज - व)

औचित्य (Auchittya) (اوچیت) (औचित्य)

जायज़ होना (Jāiz hona) (جائز ہونا)

JAVĀN जवान (ज - व) (ज - व) (ज - व)

1. युवक (Yuvak) (یوک) युवा (Yuva

vayask) (ویسک) वयस्क (Vayask)

(Tarun) (ترن)

2. सैनिक (Sainik) (سینک) सिपाही

(Sipāhi) (سپاہی)

जो अरश (ज - व) (ज - व) (ज - व)

JAVĀN-BAKHT जवांनख्त

JANŪB जनूब (ज - न) (ज - न) (ज - न)

दक्षिण (Dakehchin) (دکھچین)

(Dak,khin) (دکھن)

JANŪBĪ जनूबी (ज - न) (ज - न) (ज - न)

दक्षिण (Dākchhinya) (دکھچینہ)

दक्षिण का (Dak,khin ka) (دکھن کا)

JUNŪN जुनून (ज - न) (ज - न) (ज - न)

उन्माद (Unnād) (انماذ) विक्षिप्ता

(Vich,chiptata) (وچ چھپ تتا) उन्म

त्ता (Ummattata) (ان مت تتا) पागल

पन (Pāgal pan) (پاگل پن)

JANĪN जनीन (ज - न) (ज - न) (ज - न)

अग्र (Bhrūn) (भरून) गर्भस्थ (Garbh-

asth) (ग्रभस्थ) वह बच्चा जो मां के पेट

में हो (Voh buch,cha jo mān ke pet

men ho) (وہ بچہ جو ماں کے پیٹ

में) (میں ہو)

JAU जौ (ज - न) (ज - न) (ज - न)

यव (Yav) (یو) जौ (Jau) (جو)

JŪ जू (ज - न) (ज - न) (ज - न)

1. नदी (Nadi) (ندی) दरया (Darya)

(دریا)

2. कुल्या (Kullya) (کلیا) नहर (Nahr)

(نہر)

JAVĀB जवाब (ज - व) (ज - व) (ज - व)

1. उत्तर (Uttar) (ات) पासख (Pāsukh)

(پاسخ)

2. समान (Samān) (سمان) जोड़ (Jor)

(جوڑ)

JUD जूड (जुड - मंड) **जुड**
 दानशीलता (Dán shílata) (दानशीलता)
 उदारता (Udárata) (उदारता) सखावत
 (Sakhávat) (सखारत)

JAUDAT जौदत (जौदत - मंड) **जौदत**
 दक्षता (Dakehhata) (दक्कहत) कुशलता
 (Kushalata) (कुशलता) जहानत (Zahánat)
 (जहानत)

JAUR जौर (जौर - मंड) **जौर**
 अत्याचार (Attyáchár) (अत्याचार) जुल्म
 (Zulm) (जुल्म)

JAUZ जौज (जौज - मंड) **जौज**
 अक्षोट (Akehhot) (अक्कहत) अखरोट
 (Akhrot) (अखरोट)

JOSH जोश (जोश - मंड) **जोश**
 1. आवेश (Ávesh) (आवेश) वेग (Veg)
 (वेग) आवेग (Ávog) (आवेग) जोर
 (Zor) (जोर)
 2. उबाल (Ubál) (उबाल) उफान (Uphán)
 (उफान)
 3: उत्साह (Utsáh) (उत्साह) उमंग
 (Umang) (उमंग) हौसला (Hausala)
 (हौसला)

जोशान्दे (जोश - मंड)

JOSHÁNDA जोशांदा
 क्वाथ (Kwáth) (क्वाथ) काढ़ा (Kápha)
 (काढ़ा)

JOSHISH जोशिश (जोशिश - मंड) **जोशिश**
 1. आवेग (Ávog) (आवेग) जोश (Josh)
 (जोश)

भाग्यशाली (Bhágya sháli) (भाग्यशाली)
 सौभाग्यवान (Saubhágya ván) (सौभाग्यवान)
 इक्बालमन्द (Iqbál mand) (इक्बालमन्द)

जवानदोलत (जवानदोलत - मंड)

JAVÁN-DAULAT जवां दौलत
 ऐश्वर्य वान (Aishwar,rya ván) (ऐश्वर्यवान)
 समृद्ध (Samriddh) (समृद्ध) दौलतमंद
 (Daulat mand) (दौलतमंद)

जवानसाल (जवानसाल - मंड)

JAVÁN-SÁL जवां साल
 नवयुवा (Nau yuva) (नवयुवा) तरुण
 (Tarun) (तरुण) नौजवान (Naujaván)
 (नौजवान)

जवानमर्द (जवानमर्द - मंड)

JAVÁN-MARD जवां मर्द
 1. साहसी (Sáhasi) (साहसी) उत्साही
 (Utsáhi) (उत्साही) हौसला मंद
 (Hausala mand) (हौसला मंद)
 2. शक्तिशाली (Shaktí sháli) (शक्तिशाली)
 वीर (Vír) (वीर) शुजाअ
 (Shujá,a) (शुजाअ)

JAVÁNI जवानी (जवानी - मंड) **जवानी**
 तोरुण (Tárun,nya) (तोरुण) यौवन
 (Yauvan) (यौवन) युवावस्था (Yuvávaastha)
 नौजवानी (Naujaváni) (नौजवानी)
 (जवानी)

JAVÁHIR जवाहिर (जवाहिर - मंड) **जवाहिर**
 (जवाहिर - मंड)

रत्न (Ratn) (रत्न) मणि (Mani) (मणि)
 जवाहिरात (Javáhirat) (जवाहिरात)

AUHAR جَوهر (ع - مذ)

1. رتن (Ratn) مणि (Mani) (منی)
2. दक्षता (Dakshata) चतुरता (Chaturata) क्राविलीयत (Qábi-
liyat) (قابلیت)
3. सार (Sár) सत (Sat) (ست)
4. गुण (Gun) सिफत (Sifat) (گن صفت)

جوهر شناس (عف - ص)

JAUHAR-SHANÁS جَوهرشانا

गुण पहचानने वाला (Gun pahchán-
ne vála) (گن پہچاننے والا)
कद्र करने वाला (Qadr karne vála) (قدر کرنے والا)

JAUHARI جَوهری (ع - مذ)

1. रत्न विक्रेता (Ratn vik,kreta) (رتن
وکریٹا) रत्न बेचने वाला (Ratn
bechne vála) (رتن بیچنے والا)
2. गुण दोष परखने वाला (Gun dosh
parakhne vála) (گن دوش پرکھنے
والا) परखैया (Parkhaiya) (پرکھیا)

JOYA جَویا (ف - ص)

जिज्ञासु (Jiggyásu) (جگ گیاسو)
खोजी (Anvekchhi) (انویکچی)
(Khoji) (کھوجی)

JOYÁN جَویاں (ف - ص)

دیکھو 'جویا'

JO,YAN,DA جَویندہ (ف - ص)

دیکھو 'جویا'

2. उवाल (Ubál) उफान (Uphán) (اُبھان)

JOSHAN جَوشن (ف - مذ)

1. कवच (Kavaach) (کوچ) जिरह (Zirah) (زرہ)
2. भुज बंध (Bhuj bandh) (بہج بندھ)
बाजूबंद (Bázú band) (بازوبند)

JU,A जूअ (ع - مٹ) جوع
छुधा (Chhudha) (چھدھا) भूख (Bhúkh) (بھوکہ)

JAUF جَوف (ع - مذ)

सुषिरता (Sushirata) (سوشیرتا) पोलापन (Pola pan) (پولاپن)

JUQ जूक (ع - مذ) جوق
समूह (Samúh) (سموہ) भीड़ (Bhír) (بھیڑ)

JAULÁN जौलां (ف - مٹ) جولاں

बेड़ी (Berí) (بیری) कैदी के पांव का कड़ा (Qaidi ke páuñ ka kara) (قیدی کے پاؤں کا کڑا)

جولانگاہ (ف - مٹ)

JAULÁN-GÁH जौलां गाह

दौड़ का मैदान (Daur ka maidán) (دور کا میدان)

JAULÁNI जौलानी (ف - مٹ) جولانی

1. स्फूर्ति (Isphúrti) (اسپھورتی) फुरती (Phurti) (فورتی) तेज़ी (Tezi) (تیزی)
2. उत्साह (Utsáh) (اتساہ) उमंग (Umang) (امنگ)
3. घोड़े की दौड़ (Ghoré ki daur) (گھوڑے کی دور)

विश्व विजयी (Vishshwa vija,i) विश्व
दुनिया को फतेह कर लेने वाला
(Dunya ko fatah kar lene vála) दुनिया
(کو فتح کر لہنے والا)

JIHÁT जिहत (ع - مٹ) جهت
दिशा (Disha) दिश (Dish) दिशा
ओर (Or) तरफ (Taraf) ओर

JAH,D जहद् (ع - مٹ) جهل
पराक्रम (Prák,kram) उद्योग
(Ud,dyog) उद्यम (Ud, dyam) कोशिश
(Koshish) (کو شش)

JAH,L जहल (ع - مڈ) جهل
मूर्खता (Múrkhata) अज्ञान
(Aggyán) नासमझी (Nása-
mjhi) जहालत (Jahálat) (جہالت)

JAHAN,NAM जहन्नम (ع - مڈ) جهنم
नरक (Narak) रौरव (Raurav)
(Dorazh) दोराख (Dozakh) (دوروز)

جهنمی (ع - ص)

JAHAN-NAMI जहन्नमी

1. नारकी (Náraki) पापी (Pápi)
(پاپی)
2. नरकगामी (Narak gámi) (نرک گامی)
नरकवासी (Narak vási) (نرک واسی)
दोराखी (Dozakhí) (دوراکھی)

JHEZ जिहेज (ع - مڈ) جهیز
बौतुक (Yautuk) दायज (Dáyaj)
(Dahej) देहेज (Dahej) (دہیج)

JIHÁD जिहाद (ع - مڈ) جهاد
धार्मिक युद्ध (Dharmik yuddh) دھارمک
(Dharm ke) धर्म के लिये लड़ाई
lie lar'ái (دھرم کے لئے لڑائی)

JAHÁZ जहाज़ (ع - मڈ) جهاز
पोत (Pot) बड़ी नाव (Baṛi náo)
(بڑی नाؤ)

JAHÁLAT जहालत (ع - مٹ) جهالت
अज्ञान (Aggyán) (اگ، گہان)
(Múrkhata) जड़ता (Jaṛata)
(Nádáni) नादानी (نادانی)

JAHÁN जहान (ع - मڈ) جهان
संसार (Sansár) जगत् (Jagat)
(Srishti) दुनिया (Duniya)
(سروشٹی) (جگت) (دنیا)

جهاندیده (ف - ص)

JAHÁN-DÍDA जहां दीदा

बहुदर्शी (Bahudarshi) दुनिया
देखे हुए (Duniya dekhe hue)
(ديکھے ہوئے)

جهان گرد (ف - ص)

JAHÁN-GARD जहां गर्द

सर्व भ्रमी (Sarv bhrami) (سر و بهر می)
विश्व भ्रमी (Vish,shwa bhrami) विश्व
(Duniyá bhar men ghútmne vála) दुनिया भर में घूमने वाला
(بہر میں گھومنے والا)

JAHÁN-GÍR जहांगीर (ف - ص) جهانگیر
चक्रवर्ती (Chakkr varti) (چکرورتی)
जगद् विजयी (Jagad vijai) (جگد و جئی)

AI, YID	جیلد (ع - ص)	جیلد	JALB	جیب (ع - مذ)	جیب
1. उत्तम (Uttam)	بढ़िया (اتتم)	بढ़िया	1. कुरते का गला (Kurte ka gala)	کرتے کا گلا	کرتے
2. महान (Mahán)	श्रेष्ठ (مهان)	ش্রেष्ठ	2. जेब (Jeb)	پاکٹ (Pocket)	پاکٹ
	(Shreshth)	बड़ा (Bara)			
FAISH	जैश (ف - مذ)	جیش			
सेना (Sena)	अनीक (Aník)	انیک			
चमू (Chamú)	फौज (Fauj)	فوج			

ج

CHÁR-PÁYA	चारपाया	چارپایہ (ف - مذ)	CHÁBUK	चाबुक (ف - مذ)	چابک
चतुष्पद (Chatuspad)	पशु (چतुष्पद)	پشو	प्रतोद (Prated)	कशा (Kasha)	کشا (پرتود)
(Pushu)	मवेशी (Maveshi)	مवेशی	कोड़ा (Korá)		کودرا (کشا)
चौपाया (Chaupáya)		چوپایہ			
		چازشنبہ (ف - مذ)	CHÁBUK-DAST	चाबुक दस्त	چابک دست (ف - ص)
CHÁR-SHAMBA	चारशम्बा		हस्त कुशल (Hast kushal)		هست کوشال
बुधवार (Budhvár)	बुध (Budh)	بُدھ	क्षिप्र हस्त (Chhipr hast)		کشیپر هست
		بُدھ	तेज और साफ काम करने वाला (Tez aur saf kám karne wala)		تیز اور صاف کام کرنے والا
		چار و ناچار (ف - ص)	CHÁPLÚS	चापलूस (ف - ص)	چاپلوس
CHÁR-O-NÁCHÁR	चारो नाचार		चाटुकार (Chátukár)		خوشامدی
विवशता पूर्वक (Vivashata púrvak)			(Khushá madi)		
मजबूरन (Maj búran)			CHÁDAR	चादर (ف - م)	چادر
			प्रच्छादन (Prach, chhádán)		پَرچہ چھادن
CHÁRA	चारा (ف - مذ)	چارہ	चदर (Chad, dar)		چدر
1. उपचार (Upchár)	इलाज (أپچار)	इलाज			
(Iláj)			CHÁR	चार (ف - ص)	چار
2. प्रयत्न (Prayatn)	कोशिश (پریتمن)	कोशिश	चतुर (Chatur)		چتر
(Konlish)					

CHÁKAR چاکر (ف - مذ)

داس (Dás) (داس) سےوک (Sevak)
نؤکر (Naukar) (نؤکر)

CHÁLÁK چالاک (ف - ص)

1. کوشل (Pravín) (پروین) کوشل
(Kushal) (کشل) ہوشیار (Hoshyár)
(ہوشیار)

2. چھالی (Chhali) (چھالی) ڈھوکے باز (Dhoke báz)
(ڈھوکے باز)

CHÁ,ÚSH چاؤش (ف - ص)

چوہدار (Pratihár) (پرتی ہار) (Pratihár)
(چوہدار) (Chob dár)

CHÁH چاہ (ف - مذ)

کپ (Kúp) (کوپ) انارہ (Inára)
(انارہ) (Kuán) (کنواں)

چاہ ذقن (ف - مذ)

CHÁH-E-ZAQAN چاہے زنکن

چبک کوپ (Chibuk kúp) (چبک کوپ)
ٹوڑی کا گڈڈا (Thoṛi ka gaddha)
(ٹھوڑی کا گڈڈا)

چاہ زرخندان (ف - مذ)

CHÁH-E-ZANAKHDÁN چاہے زن خنداں

دیکھو چاہ 'ذقن'

چاہ کن (ف - مذ)

CHÁH-KAN چاہکن

کھوٹا خوندنے والا (Kuán khodne vála)
(کنواں کھوٹنے والا)

CHAP چپ (ف - ص)

وام (Vám) (وام) بایاں (Báyán)
(بایاں) (Ula) (الٹا)

چارہ جوئی (ف - مٹ)

CHÁRA-JO,Í چارا جوئی

1. واد (Vád) (واد) نالیش (Nálísh)
(نالیش)
2. یاتن (Yatn) (یاتن) کوشیش (Koshi-
sh) (کوشیش)

چارہ ساز (ف - ص)

CHÁRA-SÁZ چارا ساز

اوپچارک (Upcharak) (اوپچارک)
چکیتسک (Chikitsak) (چکیتسک)
ہکیم (Hakím) (ہکیم) (Vaidya) (وید)

CHÁRA-GAR چاراگر (ف - ص)

دیکھو 'چارہ ساز'

CHÁSH,NÍ چاشنی (ف - مٹ)

1. رس (Ras) (رس) (Swád) (سواد) مزا (Muza)
(مزا)
2. شیرا (Shíra) (شیرا) قیوام (Qivám)
(قیوام)
3. ہلکی میٹاس (Halki mithás) (ہلکی میٹاس)

CHÁQ چاق (ت - ص)

ہرشت پشت (Hrisht pusht) (ہرشت پشت)
تگڑا (Tagra) (تگڑا) (Swasth) (سوستھ)

CHÁQÚ چاقو (ت - مذ)

چاک (Chhurika) (چاک)
(Chákú) (چاکو)

CHÁK چاک (ف - مذ)

دار (Darár) (دار) (Darz) (داز)

چپقلش (ت - مٹ)

چرب زمان (ف - ع)

CHAR, B-ZABÁN चर्बे ज़बान

चाटुकार (Chátukár) खुशामदी
(Khushámadi) خوشامدی

CHAR,BA चर्वा (ف - مذ) چربہ
 रूप रेखा (Rúprekha) (رُوب) रेखा
 चित्र (Rekha chitr) (رِکھا چتر) खाका
 (Kháka) (خاک)

CHAR, BI चर्बी (फ - म्) (Charbi चربی)
मेद (Med मीद) वपा (Vapa वपा)
(Vasa वासा) चरबी (Charbi चربی)

CHAR, KH   چرخ (ف - مذ)   چرخ

1. आकाश (Ākāśh آکاش) व्योम (Vyom ویم) फलक (Fulak فلک)
2. चक्र (Chak,kr چکر) पहिया (Pahiya پہیہ)
3. रहेंट (Rahant रहنت)

CHARKHA चर्खा (ف - مذ) چرخه
 सूत, ऊन या रेशम कातने का यंत्र
 (Sūt, ún ya resham kátne ka yantr
 (سوت اُون یا ریشم کااتنے کا یانتر)

چرخى (ف - مٹ) چاڙھي CHARKHI

1. फिरकी (Phirki)
2. बिनौलों से रुई निकालने का यन्त्र
(Binaulon se rui nikalne ka yantr
(بِنَاوُلُوں سے روئی نکالنے کا यन्त्र)
3. पानी खींचने का पहिया (Pani
khenchne ka pahiya پانی کھینچنے کا پہیہ)

CHAPQULASH चपकुलश

1. भीड़ (Bhīḥ, بھید) जमाव (Jamāo جماء)
2. हुल्लाह (Hullaḥ, هلاہ) हड़बोल (Har-bol, ہڑبول)

CHAKH चख (ف - مٹ) چخ (ف - مٹ)
 कलह (Kalah कले) भगड़ा (Jhagra
 جهگڑا)

چراغ (ف - مذ)

CHA(1)RĀCH च (चि) राग
दीपक (Dīpuk ديبك) दीप (Dīp
ديپ) प्रदीप (Pradīp پردیپ) दिया
(Diya دیا)

چراغان (ف - مذ)

CHARÁGHĀN चरागों
दीपोत्सव (Dipotsau دیپوتسو) दीपावली
(Dipāvali دیپاولی) दीप माला (Dip-
māla دیپ مالا) बहुत से चिरागों की
एक साथ रौशनी (Bahut se chirāghon
ki ek sāth raushani بہت سے چراغوں
(کی ایک ساتھ روشنی)

چراگاه (ف - مٹ) CHARÁGÁH चरागाह

परिहार (Prihār) गोचर (Gochar)
(مवेशیوں کے چرنے کی جگہ)
(Maveshiyon ke charne ki jagah)
(مवेशیوں کے چرنے کی جگہ)

CHAR,B   चर्ब   چرب (ف - ص)

1. स्निग्ध (Isnigdh اس نغده) मेदुर
(Medur مېدور) चिकना (Chikna
چکنا)

CHUST चुस्त (ف - ص) چست

1. स्फूर्ति युक्त (Isp'hurti yukt اسفھو (رٽي يڪت
(Phurtila فورتیلا (پھرتیلا)
2. चतुर (Chatur चतुर होशيار (Hoshyár)
3. उचित (Uchit اُچت) ठीक ठीक
(Thík thík تھیک تھیک)
4. न तंग न ढीला (Na tang na dhila
(فٹ (Fit نه تلگ نه ڈھیلا)

CHUSTI चुस्ती (ف - مٹ) چستی

1. फुरती (Phurti پھرتي) तेज़ी (Tozi
(تیزی)
2. तत्परता (Tat parata तत پرتا)
(Mustaidi مستعیدی)

CHASH,M चश्म (ف - مٹ) چشم
नेत्र (Nettr نیتر) चक़्कु (Chakchhu
(آنکھ) आंख (Ānkh آنکھ)

چشم نمائی (ف - مٹ)

CHASH,M-NUMÁ,Ī चश्म नुमाई
तरेरना (Tarerna تریرنا) आंखें दिखाना
(Ānkhēn dikhāna آنکھیں دکھانا)

چشمک (ف - مٹ)

CHASH,MAK चश्मक

1. आंख का इशारा (Ānkh ka ishāra
(آنکھ کا اشارہ)
2. वैमनस्य (Vaimanasya ویمانسیه)
मन मुटाव (Man mutáo من مٹاو)
3. लाग डांट (Lág dānt لاگ ڈانت)
रकावत (Raqábat رقابت)

4. एक प्रकार की आतश बाज़ी (Ek
prakár ki ádash bázi ایک پروکار
(کی آنھ بازی)

CHIR,K चिर्क (ف - مذ) چرک

1. मल (Mal مل) मैल (Mail میل)
2. पीप (Píp پیپ) मवाद (Mavád مواء)

CHIR,KÍN चिर्कीन (ف - ص) چرکین

1. मल युक्त (Mal yukt مل يڪت)
मैला (Maila میلا)
2. अपवित्र (Apavitr ایوتر) अशुद्ध
(Ashuddh اشدھ) नापाक (Nápák
(ناپاک)

CHIRM चिर्म (ف - مذ) چرم

चर्म (Charm چرم) चमड़ा (Chamra
(چمڑا)

CHARAN,D चरन्द (ف - مذ) چرند

पशु (Pushu پشو) चरने वाला (Charne
vála چرنے والا)

CHARIN,DA चरिन्दा (ف - مذ) چرندہ
دیکھو 'چرند'

CHAS,PÁN चषां (ف - ص) چسپان

1. चिपका हुआ (Chipka hua چیپکا ہوا)
2. घटित (Ghatit گھٹت) ठीक बैठा
हुआ (Thík baitha hua تھیک
بیٹھا ہوا)
3. चरितार्थ (Charitárth چریتارتھ)
मिस्दाक (Misdaq مصداق)

چسپیدگی (ف - مٹ)

CHAS,PÍDAGI चषीदगी

चिपक (Chipak چیپک) चिपकन
(Chipkan چیپکن)

CHAMAN چمن (ف - مذ) چمن
 उपवन (अपवन्) आराम
 (Áráam) वाटिका (Vátika)
 बारा (Bāgh) (بلاغ)

چمن آرا (ف - ص)

CHAMAN-ÁRA चमनआरा
 उद्यान पाल (Ud,dyán pāl) (أديان پال)
 माली (Máli) (مالی)

چمن پیرا (ف - ص)

CHAMAN-PAIRA चमन पैरा
 माली (Máli) (مالی)

CHANG चंग (ف - مذ) چنگ

1. सितार के आकार का एक बाजा
 (Sitár ke ákár ka ek bája) (ستار کے
 آکار کا ایک باجہ)
2. पतंग (Putang) (پتنگ) कनकौआ
 (Kankau,a) (کن کوا)
 (دوسرے معنوں میں اُردو ہے)

CHAND चन्द (ف - ص) چند
 कतिपय (Katipai) (کتیپے) बाज़ (Báz)
 (تھوڑے) थोड़े (Thore) (بعض)

CHAN,GÁL चंगाल (ف - مذ) چنگال
 دیکھو 'چنگل'

CHAN,GUL चंगुल (ف - مذ) چنگل

1. प्रतल (Pratal) (प्रतल) पंजा (Panja)
 (پلجہ)
2. मुष्टि (Mushti) (मुष्टि) मुष्टी
 (Muththi) (مٹھی)

CHASH,MA चश्मा (ف - مذ) چشمہ

1. स्रोत (Srot) (स्रोत) सोता (Sota) (سوتا)
2. सरिता (Sarita) (सरिता) नदी (Nadi)
 (ندی)
3. उपनेत्र (Upnetr) (अपनेत्र) उपचल्लु
 (Up chakchhu) (अपचकचु) ऐनक
 (عينک)

CHUGH,D चुग्द (ف - مذ) چغد

1. उलूक (Ulūk) (الوک) पेंचक (Pechak)
 (پچک) उल्लू (Ullū) (ألو)
2. अत्यन्त मूर्ख (Attyant mārkh)
 (अतिमूर्ख) वेवकूफ (Be vaquf)
 (بےوقوف)

CHUGHUL चुगुल (त - مذ) چغل

पिशुन (Pishun) (پیشن) पीठ पीछे बुराई
 करने वाला (Pith pichhe burái karne
 vāla) (پیٹھ پیچھے برائی کرنے والا)

CHUGH,LI चुगली (त - म्) چغلی

पिशुनता (Pishunata) (پیشننا) चुगलखोरी
 (Chughal khori) (چغل خوری)

CHUGHA चुगा (त - مذ) چغہ

एक प्रकार का लम्बा अंगरखा (Ek prakār
 ka lamba angarkha) (ایک پرکار کا لمبا
 انگرکھا)

CHAQ,MÁQ चक्माक (ف - مذ) چقماق

अग्नि प्रस्तर (Agni prastar) (اگنی
 चकमक पत्थर (Chakmak pat-
 thar) (چکمک پتھر)

CHÍDA चीदा (ف - ص) چیدہ

1. निर्वाचित (Nirváchit) (نرواچت)
चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) बड़िया
(Barhiya) (برہیا)

(چیرہ دستی (ف - مٹ)

CHÍRA-DASTI चीरा دستی

अन्याय (Annyáo) (انیاء) जबरदस्ती
(Zabardasti) (زبردستی)

CHÍZ चीज़ (ف - مٹ) چیز

1. वस्तु (Vastu) (वस्तु) पदार्थ (Padārth)
(द्रव्य) (Drav, vya) (درویه) (पदार्थ)
शय (Shai) (شے)
2. सामग्री (Sámag, gri) (سامگری) जिनस
(Jins) (جنس)
3. आभूषण (Ábhúshan) (آبهوشن) गहना
(Gahna) (گھنا) जेवर (Zevár)
(जेवर)

CHÍS, TÁN चीस्तां (ف - مٹ) چیستان

प्रहेलिका (Prahelika) (پرهیلکا) पहेली
(Paholi) (پہیلی)

CHÍN चीन (ف - مٹ) چین

बल (Bal) (بل) सिलवट (Silvat) (سلوٹ)

CHU, NÍ, DA चुनीदा (ف - ص) چنیدہ

1. चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
छांटा हुआ (Chhánta hua) (چھانتا هوا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) बड़िया
(Barhiya) (برہیا)

CHOB चोब (ف - مٹ) چوب

काष्ठ (Káshth) (کاشتہ) लकड़ी (Lakri)
(लकड़ी)

CHOBIN चोबीं (ف - ص) چوبیں

लकड़ी का बना हुआ (Lakri ka bana hua) (لکڑی کا بنا هوا)

CHAU, TARA चौतरा (ف - مذ) چوترا

चत्वर (Chat, twar) (چتتور) चबूतरा
(Chabútará) (چبوترہ)

CHAHÁR चहार (ف - ص) چهار

ديکھو 'چار'

CHEH, RA चिहरा (ف - مذ) چہرہ

आस (Ás, ryin) (آس, سیہ) वदन (Vadan)
(मुक्क) मुख मंडल (Mukh mandal)
(मुह) (Munh) (منڈل)

CHI, HIL चिहिल (ف - ص) چہل

चालीस (Chális) (چالیس)

ح

3. आवरण (Ávaran) (آرون) परदा
(Parda) (پردہ)

HÁJAT हाजत (ع - مٹ) حاجت

1. आवश्यकता (Ávash, shyakata) (آوش)
(ضرورت) (Zarúrat) (شہکار)

HÁJIB हाजिब (ع - مذ) حاجب

1. द्वारपाल (Dwárpál) (دوارپال) दरबान
(Darbán) (دربان)
2. प्रतिहार (Pratihár) (پرتهی) चोबदार
(Chobdár) (چوبدار)

(Vighn káři (وگھن کا ری) मुज्राहिम
(Muzáhim (مزاہم)

HÁSİD हासिद (ع - مذ) حاسد
ईर्षालु (Írshálu (ایرشالو) डाही (Dáhi
(हसद करने वाला) (Hasad karne
vála (حسد کرنے والا)

HÁS,SA हास्सा (ع - مٹ) حاسہ
स्पर्शशक्ति (Isparsh shakti (اس پرش
कूने की कुवत (Chúne ki
quvvat (چھونے کی قوت)

HÁSHA हाशा (ع - ص) حاشا
कदापि नहीं (Kadāpi nahín (کدابی
कभी नहीं (Kabhí nahín (کبھی
(نہیں)

HÁSHI,YA हाशिया (ع - مذ) حاشیہ

1. गोट (Got (گوٹ) किनारा (Kinára
(کنارہ)

2. पुस्तक के पन्ने के चारों ओर की
लकीरें (Pustak ko panne ko'cháron
or ki lakíren (کے پنے کے
چاروں اور کی لکیریں)

3. टिप्पणी (Tippni (ٹیپ پنی) फुट
नोट (Foot note (فٹ نوٹ)

4. शाल, दुशाला, कालीन या रुमाल
के किनारों के बेल बूटे (Shál, dushá-
la, qálin ya rúmál ke kináron ke
bel búte (شال، دوشالہ، قالین یا
(رومال کے کناروں کے بیل بوٹے)

حاشیہ نشین (ع - ص)

HÁSHIYA-NASHÍN हाशिया नशीन
सभासद (Sabbhásad (سبہاسد)

2. (इच्छा Ich,ehha (اچ چھا) मनोरथ
(Manorth (منورثہ) खादिश
(Kháhish (خواہش)

حاجت روا (ع - ص)

HÁJAT-RAVA हाजत रवा
कामद (Kámad (کامد) मनोरथ पूरा
करने वाला (Manorath púra karne vála
(منورثہ پورا کرنے والا)

حاجت مند (ع - ص)

HÁJAT-MAND हाजत मन्द

इच्छुक (Ich,ehhuk (اچ چھک
ज़रूरतमंद (Zarúrat mand (ضرورت مند)

HÁDIS हादिस (ع - ص) حادث

1. नवीन (Navín (نویں) नया (Naya
(نیا)

2. नश्वर (Nash,shwar (نہش شور
अनित्य (Anittya (انیتیمہ)
नापायदार (Nápáidár (ناپائدار)

HÁDISA हादिसा (ع - مذ) حادثہ
दुर्घटना (Durgatana (دورگھٹنا) सानिहा
(Sániha (سانحہ)

HÁZIQ हाज़िक (ع - ص) حاذق
प्रवीण (Pravín (پروین) निपुण
(Nipun (نپن) माहिर (Mábir (ماہر)
(یہ لفظ عموماً حکیم کے ساتھ
استعمال ہوتا ہے)

HÁR हार (ع - ص) حار
उष्ण (Ushn (اشن) गर्म (Gharm (گرم)

HÁRIJ हारिज (ع - ص) خارج
बाधक (Bádhak (بادھک) विघ्नकारी

کیتسا مکتسار (Qissā mukhtasar
قصہ مختصر)

3. ساراںش (Sārānsh ساراںش) خولاسا
(Khulāsa خلاصہ)

HÁZIR ہاژیر (حاضر (ع - ص)

1. उपस्थित (Upasthit ایس تھت)
विद्यमान (Vid,dyamān ویدیہ مان)
मौजूद (Maujūd मौजूद)

2. तत्पर (Tatpar तत्पर) उद्यत
(Ud,dyat اد'دیت) तैयार (Taiyār
تیار)

3. सम्मुख (Sam mukh सम मुख) सामने
(Sāmne سامنے)

حاضر باش (ع - ص)

HÁZIR-BÁSH ہاژیر باش

सभासद (Sabbāsad سبہاسد) मुसा-
हिब (Musāhib مصاحب) हर समय
फैस बैठने उठने वाला (Har samai
pās baithne uthne vāla هر سے
پاس بیٹھنے اٹھنے والا)

حاضر جواب (ع - ص)

HÁZIR-JAVÁB ہاژیر جواہ

प्रगल्भ (Pragalbh प्रगल्भ) तत्पर बुद्धि
(Tatpar bud,dhi तत्पर बुद्धی) फौरन
किसी बात का ठीक जवाब देने वाला (Fau-
ran kisi bát ka thík javáb dene vāla
فوراً کسی بات کا ٹیک جواب دینے والا)

حاضر دماغ (ع - ص)

HÁZIR-DIMÁQH ہاژیر دیماق

प्रत्युत्पन्न मति (Pratyutpan,nmati

राजाओं और नवाबों का मुसाहिब
(Rājāon aur nav,vābon ka musāhib
(راجاؤں اور نوابوں کا مصاحب)

HÁSIL हासिल (حاصل (ع - مذ)

1. आय (Ā,e آء) आमदनी (Āmadani
آمدنی)

2. लाभ (Lābh लाभ) नफा (Nafa نفع)

3. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष)
नतीजा (Natíja نتیجہ)

4. भूमिकर (Bhúmi ker भूमिकر)
लगान (Lagán लगان)

5. प्राप्ति (Prāpti प्राप्ति) मिलना
(Mīlna حصول) हुसूल (Husúl)

حاصل تقسیم (ع - مذ)

HÁSIL-E-TAQŚÍM हासिले तक्सीम
भजन फल (Bhajan phal بھجن پھل)

حاصل جمع (ع - مذ)

HÁSIL-E-JAMA हासिले जमा

योगफल (Yog phal یوگ پھل)

حاصل ضرب (ع - مذ)

HÁSIL-E-ZAR,B हासिले जर्ब

गुणन फल (Gunan phal گونن پھل)

حاصل کلام (ع - مذ)

HÁSIL-E-KALÁM हासिले कलाम

1. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष)
नतीजा (Natíja نتیجہ)

2. किंबहुना (Kim bahuna किंबहुना)

یاد دَاشت (Yád dásht) یاد دَاشتی (دَاشت)

HÁKIM حاکم (ع - مذ)

1. پدَاذیکاری (Padádhikári) پدَا (افسر Officer) افسر (دھیکاری)
2. شاسک (Shásak) فرما رِوا (فرمان روا)
3. سوامی (Swámi) مالک مالک (سوامی Málík)

حاکم اعلیٰ (ع - مذ)

HÁKIM-E-ÁLA حاکیمِ آلا

1. اُچّادھیکاری (Uch, chádhi-kári) اُچّادھیکاری (اُچّادھیکاری)
2. ایشور (Íshwar) پرماآتما (پرماآتما Paramátma)

HÁL حال (ع - مذ)

1. ورنن (Varnan) ورنن (وَرَنَن) ورنن (وَرَنَن)
2. ورتمان کال (Vartamán kál) ورتمان کال (وَرْتَمَان کَال) ورتمان کال (وَرْتَمَان کَال)

HÁLAT حالت (ع - مذ)

1. دشا (Dasha) دشا (دَشا) دشا (دَشا)
2. شکتی (Shakti) شکتی (شَکْتِی) شکتی (شَکْتِی)

اُپاسْتھِیت بُدھِی (Up-as, thit buddhi) اُپاسْتھِیت بُدھِی (اُپاسْتھِیت بُدھِی) اُپاسْتھِیت بُدھِی (اُپاسْتھِیت بُدھِی)

HÁZIRI حاضری (ع - مذ)

1. اُپاسْتھِیت (Upasthiti) اُپاسْتھِیت (اُپاسْتھِیت) اُپاسْتھِیت (اُپاسْتھِیت)
2. ناَشَتا (Náshata) ناَشَتا (نَاشَتَا) ناَشَتا (نَاشَتَا)
3. ویدیا دھیکاری (Vidyamánata) ویدیا دھیکاری (ویدیا دھیکاری) ویدیا دھیکاری (ویدیا دھیکاری)

HÁFIZ حافیظ (ع - مذ)

1. راکھ (Rakhhak) راکھ (رَکھ) راکھ (رَکھ)
2. وھ آدَمی جِسے قُرآن کَنْتھَسْتھ (Voh ádami jise Qurán kanthasth) وھ آدَمی جِسے قُرآن کَنْتھَسْتھ (وھ آدَمی جِسے قُرآن کَنْتھَسْتھ)

HÁFIZÁ حافیظہ (ع - مذ)

1. اِسْمَرَن شَکْتِی (Ismaran shakti) اِسْمَرَن شَکْتِی (اِسْمَرَن شَکْتِی)

HÁMILA   حاملاہ (ع - مٹ)   हामिला

गर्भवती (Garbh vati) गर्भिणी (गर्भवती)
(Garbhini) अंतर्वत्नी (Antar-
vatni) गुर्विणी (Gurvini)
(गर्विणी) आपन्न सत्त्वा (Āpann,sattwa
(पेट से (Pet se) (पेट से)

حامی (ع - مذ)   हामी   HAMI

सहायक (Saháyak) (سہاایک) वृष्ट पोषक
(Prishth poshak) (پریشته پوشک)
समर्थक (Samarthak) (سمرتھک) मदद
गार (Madad gár) (مددگار)

HÁVI हावी حاوی (ح - ص)

1. व्यापक (Vyāpak व्याپک) व्याप्त (Vyāpt व्याپت) मुहीत (Muhīt محیٹ)

2. काबू तलाब (Qábú talab قابوطلب)

हाइल (ع - ص) हाइल

1. बाधक (Bádhak (بادهك) रोकने वाला (Rokne vála (روكنے والا)
2. आवरण (Ávaran (اواران) आड़ (Ár (آر) रोक (Rok (روك)

HAB(B)   हब (हब)   حب (ع - مٹ)

बटिका (Vatika)   वटी (Vati)
 गोली (Goli)

HUB(B) हुब (बब) حب (ع - مٹ)

प्रेम (Prem प्रेम) आसक्ति (Āsakti
 (اسکتی) स्नेह (Is,neh
 (اسنیہ) महबत (Mahab,bat
 (محبت)

HALÍ   हाली   حالی (ع - ص)

سامیہ (Sāma, ik   سامیہ)
 آدھونیک (Ādhuṇik   آدھونیک)
 ورتمان سامی کا (Vartamān samai ka
 (ورتمان سامی سے)

HÁMID   هاميد   (ع - مذ)

1. स्तुति कर्ता (Is,tuti karta استتیی کرتا) स्तुति पाठक (Is,tuti páthak استتیی پاتھک) हम्द करने वाला (Hamd karne wala حمد کرنے والا)

2, प्रशंसक (Pra,shan,sak (پرشن سک)
 तारीफ करने वाला (Táریف karne
 wála (تعریف کرنے والا)

HÁMIZ   हामिज़   (ع - ص)   حامض
 अम्ल (Aml)   खट्टा (Khatta)

HÁMIL   हामिल   حامل (ع - مذ)

1. वाहक (Váhak واهك) उठाने वाला (Utháne vála اٹھانے والا)
 दोने वाला (Dhono vála دھونے والا)
2. भार वाहक (Bhár váhak بهارواھك) बोझ उठाने वाला (Bojh utháne vála بوجھ اٹھانے والا)

حامل عریضہ (ع - مذ)

HÁMIL-E-ARÍZA हामिले अरीज़ा

पत्रवाहक (Pattr váhak (پترواھک)
 चिन्ही लेजाने वाला (Chith,thi lejánē
 vála (چٹھی لے جانے والا)

HABĀB हबीब (ع - مذ) حبیب

1. मित्र (Mittr मित्र) دوست (Dost دوست)
2. प्रिय (Priya प्रियه) प्यारा (Pyāra پيارا)

HAT,TA हत्ता (ع - ص) حتی

1. यदांतक (Yahān tak يهانتک) इतना (Itna اتنا)
2. जहांतक (Jahān tak چهاں تک) जितना (Jitna جيتنا)
3. जब तक (Jab tak جب تک)

حتى إلا مکان (ع - ص)

HAT,TAL-IMKĀN हत्तल इम्कान

- यथा शक्ति (Yatha shakti يتها شکتی)
 यथा साध्य (Yatha sādhya يتها سادھی)
 यथा संभव (Yatha sambhav يتها سم به)
 भरसक (Bharsak بهرسک) बस भर (Bas bhar بس بهر)

حتى المقدور (ع - ص)

HAT,TAL-MAQDŪR हत्तल मक्दूर

‘दिकهو’ حتی الامکان

حتى الوسع (ع - ص)

HAT,TAL-VASA हत्तल वसा

‘दिकهو’ حتی الامکان

HAT,MI हत्मी (ع - ص) حتمی

दढ़ (Driḥ دره) पक्का (Pukka پکا)

HIJĀB हिजाब (ع - مذ) حجاب

1. आवरण (Āvaran آوارن) ओट (Ot ओट)
- परदा (Parda پردہ) (لوت)

HABĀB हबब (ع - مذ) حباب

- बुद्बुद (Bud,bud بدبد) जलबिंब
 (Jal bimb جل بمب) बुलबुला (Bul bula بولولا)

HAB,S हब्स (ع - مذ) حبس

1. निरोध (Ni-rodh نرودھ) बंद होना (Band hona بند هونا)
2. कारावास (Kāra vās کاراواس) कैद (Qaid قید)
3. घुटन (Ghutan گھٹن) उमस (Umas امس)

حبس دم (ع - مذ)

HAB,S-E-DAM हबसेदम

- सांस रोक कर तपस्या करने की क्रिया
 (Sāns rok kar tapas,sya karne ki kriya سانس روک کر تپسیا کرنے کی کریا)
 प्राणायाम (Prānāyām پرانایام)

حبس دوام (ع - مذ)

HABS-E-DAVĀM हबसे दवाम

- आजन्म कारावास (Ājanm kārāvās आजन्म کاراواس)
 उमर कैद (Umar qaid عمر قید)

HAB,L हब्ल (ع - مث) حبل

रज्जु (Rajju رج) रस्सी (Ras,si رسی)

HAB,BA हब्बा (ع - مذ) حبه

1. कण (Kan کن) दाना (Dāna دانا)
- रत्ती (Ratti رتی)
- बहुत थोड़ा (Bahut thora بهت تھوڑا)

۳, RÁF हरफ (ع - مذ) حراف

धूर्त (Dhúrt) चालाक (دھورت)
(Chálák) (چالاک)

वाचाल (Váchál) बातूनी
(Bátúni) (باتونی)

۱, RÁFA हरफा (ع - مث) حرافه

धूर्ता (Dhúrta) धूर्ता (कुला) (Kulata)
(हरजाई) (Harjáí) (دهرچائی)

RAM हराम (ع - ص) حرام

अभक्ष्य (Abhak, chhya) (अभक्ष्य)
जिसका खाना धर्म शास्त्र में निषिद्ध हो
(Jis ka khána dharm shástr men
nishiddh ho) (جس کا کھانا دھرم
शास्त्र में निषिद्ध हो)

निषिद्ध (Nishidh, uh) (نشدہ)
वर्जित (Varjit) (ورجت)
(Mamnú, a) (ممنوع)

पवित्र (Pavitr) (پوتر) पावन (Pávan)
(पाक) (Pák) (پاک)

व्यभिचार (Vyabhichár) (व्यभिचार)
बदकारी (Bad kári) (بدکاری)

حرام خور (ع - ص)

RÁM-KHOR हराम खोर

निकर्म (Nish karm) (نہی کرم)
निकम्मा (Nikamma) (نکما) मुफ्त-
खोर (Muft khor) (مفت خور)

कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگھن) नमक
हराम (Namak harám) (نمک حرام)

(नै चिज) (Nai chíz) (نئی چیز) (وستو)

2. हज़रत मुहम्मद साहब के प्रवचन
(Hazrat Mohammad sahib ke pra-
vaahan) (حضرت محمد صاحب
کے پروچن)

HADÍD हदीद (ع - مذ) حدید

अय (Ai) (ای) कुधातु (Kudhátu)
(लोहा) (Loha) (کوڈھاتو)

HADÍQA हदीका (ع - مذ) حدیقہ

उपवन (Upvan) (اوپون) वाटिका (Vátika)
(आराम) (Áram) (बाग) (Bágh)
(वाँक)

HAZÁQAT हज़ाक़त (ع - मथ) حذاقت

निपुणता (Nipunata) (نیپونتا) कुशलता
(Kushalata) (कुशलता) महारत (Mahárat)
(مہارت)

حرارت (ع - مث)

HARÁRAT हरारत

1. ताप (Táp) (ताप) गरमी (Garmi)
(गर्मी)

2. क्रोध (Krodh) (क्रोध) गुस्सा (Ghussa)
(غصه)

3. हलका ज्वर (Halka jwar) (هلاک جوو)

HIRÁSAT हिरासत (ع - मथ) حراست

1. संरक्षण (Sanrakshhan) (سن رکشن)
निगरानी (Nigrání) (نیگرانی)

2. आसेध (Ásedh) (آسیدھ) नज़र बंदी
(Nazar bandi) (نظر بندی)

HAR,F ہرف (ع - مذ) حرف

1. वर्ण (Varn वरुण) अक्षर (Akehar اکچھر)
2. वचन (Vachan वचन) बात (Bát بات)
3. दोष (Dosh دوش) खोट (Khot کھوت)

حرف به حرف (ع - ص)

HAR,F-BA-HAR,F हर्फ ब हर्फ

- अक्षरशः (Akehar shah اکچھر شہ)
- एक एक हर्फ (Ek ek harf ایک ایک حرف)

HIR,FAT हिरफत (ع - مث) حرفت

1. व्यापार (Vyápār ویایار) पेशा (Pesha پیشہ)
2. शिल्पकला (Shilpkala شلپکلا) दस्तकारी (Dastkārī دستکاری)
3. धूर्तता (Dhúrtata دھورتتا) फ़ितरत (Fitrat فطرت)

HIR,FA हिरफا (ع - مذ) حرفه

1. उद्योग (Ud,dyog اد'دیوگ) पेशा (Pesha پیشہ) हुनर (Hunar هنر)
2. शिल्प कला (Shilp kala شلپکلا) दस्तकारी (Dastkārī دستکاری)

حرکت (ع - مث)

HAR (A) KAT हर (र) कत

1. गति (Gati गति) चाल (Chál चाल)
2. ज़बर, ज़ेर, पेश माश्रायें (Zabar, zer, زابر، زير، پيش ماشرايें)

حرام کار (ع - ص) حرام کار

HARÁM-KÁR हरामکار

- व्यभिचारी (Vyabbichári ویبھی چاری)
- बद चलन (Bad chalan بدچالان)

حرام کاری (ع - مث)

HARÁM-KÁRI हरामکاری

- व्यभिचार (Vyabbichár ویبھی چار)
- परस्त्री गमन (Pastrī gaman پرس تری)
- बद चलनी (Bad chalani بد چالنی)

HAR,B हर्ब (ع - مث) حرب

- युद्ध (Yud,dh یود'دھ) समर (Samar سمر)
- संग्राम (Sangrām سنگرام) लड़ाई (Larái لڑائی)
- जंग (Jang جنگ)

HAR,BA हर्बा (ع - مذ) حرب به

1. दाँव (Dāon دانوں) पेच (Pech پیچ)
2. आयुध (Áyudh آیدھ) हथियार (Hathyár هتھیار)

HARAJ हरज (ع - مذ) حرج

1. हानि (Háni هانی) क्षति (Chhati نڈھان)
2. समय की हानि (Samai ki hāni سمے کی هانی)

HIR,S हिस (ع - مث) حرص

- लोभ (Lobh लोभ) लिप्सा (Lipea لپسا)
- लोहपता (Lolupata لولپتا) तमा (Tama طمع)

स्वतंत्रता (Swatantrata) (سوتنترتا)

आजादी (Āzādi) (آزادی)

HARĪR हरि र (ع - مذ) حریر
पाटंबर (Pátambar) (پاتمبر) अशुक
(Anshuk) (انشک) रेशमी कपड़ा
(Reshami kapra) (ریشمی کپڑا)

HARĪS हरि स (ع - ص) حر یس

1. लोलुप (Lolup) (لولپ) लालची
(Lālachi) (لالچی)

2. देखा देखी कोई काम करने वाला
(Dekha dekhi ko,i kām karne
vāla) (دیکھا دیکھی کوئی کام کرنے والا)

3. नज़र हया (Nazar háya) (نظره یا)
नदीदा (Nadída) (ندیدہ)

HARĪF हरि फ (ع - مذ) حر یف

1. सहयोगी (Sahod,deogi) (سہوہ) हमपेशा (Hampesha)
(हमपेशा) (همپیشه)

2. शत्रु (Shatru) (شتر) वैरी (Vairi)
(वैरी) (دشمن) दुशमन (Dushman)

3. प्रतिद्वंद्वी (Prati dwandwi) (پرتی)
(دقیب) रक्तीव (Raqlb) (رکتیوی)

4. जोड़िया (Joriya) (جوڑیا) जोड़ में से
एक (Jo: meñ so ek) (جوڑ میں سے ایک)

HARĪM हरि म (ع - مذ) حر یم

1. अंतःपुर (Antah pur) (انتہ پور) आवास
(Āvās) (آواس) घर (Ghar) (گھر)

2. कावे की चार दीवारी (Kābe ki
chār dīvāri) (کعبہ کی چار دیواری)

pesh māttrāeñ (پیش ماترائیں)

3. अनुचित व्यवहार (Anuchit vyavhār)
दुराचार (Durāchār) (انوجیت ویوہار)
बुरा बरताव (Bura bartāo) (دراچار)
बुरा बरताव (Bura bartāo) (برابرناؤ)

4. नटखटी (Nūṭ khatī) (نٹ کھٹی)
शरारत (Sharārat) (شرارت)

5. अपराध (Aprādh) (اپردھ) कुसूर
(Qusūr) (قصور)

6. पाप (Pāp) (پاپ) दोष (Dosh) (دوش)

7. यात्रा (Yātra) (یاترا) सफर (Safar)
(سفر)

HIR,MÁN हिर्मान (ع - مذ) حرمان

निराशा (Nirāsha) (نیراشا) नाउम्मेदी
(Nā ummedi) (نالامیدی)

حرمان نصیب (ع - ص)

HIR,MÁN-NASÍB हिर्मानसीब

निराश (Nirāsh) (نیراش) हताश (Hatāsh)
(नाउम्मेद) (Nā ummed) (ناتامید)

HUR,MAT हुर्मत (ع - مث) حرمت

1. सम्मान (Sammán) (سممان) प्रतिष्ठा
(Pratishtha) (پرتیشٹھا) इज्जत
(Izzat) (عزت)

2. धर्मनिषेध (Dharm nishedh) (دھرم)
हराम होना (Harām hona) (نشدیدہ)
(حرام ہونا)

HUR,RIYAT हरियत (ع - مث) حریت

स्वाधीनता (Swādhীনता) (سوادھی نیتا)

2. लज्जा (Lajja लज्जा) शैरत (Ghairat
(غیرت)

HISÁB हिसाब (ع - مذ) حساب

1. गणित (Ganit गणित) बीज गणित
(Bijganit बीज गणित)
(Riázi ریاضی)

2. गणना (Gan,na गणना) गिनती (Ginti
(شماری شماری)

3. भाव (Bháa भाव) दर (Dar दर)

4. लेन देन (Len den लेन देन)

EUSÁM हुसाम (ع - मं) حسام
आस (Aai आस) तलवार (Talvár तलवार)

HASAB हसब (ع - مذ) حسب
वंश (Vansh वंश) गोत्र (Gotr गोत्र)
खान दान (Khándán खान दान)

HAS,B हसब (ع - مذ) حسب
अनुसार (Ansár अनुसार) मुताबिक
(Mutábic مطابق)

حسب الحكم (ع - مذ)

HAS,BUL-HUK,M हबुल हुकम
आज्ञानुसार (Ággyánusár आज्ञानुसार)
आदेशानुसार (Ádeshánusár आदेशानुसार)
हुकम के मुताबिक (Hukm ke
mutábic हुकम के مطابق)

حسب ذیل (ع - مذ)

HAS,B-E-ZAIL हस्बेज़ैल
निम्नांकित (Nim,nankit निम्नांकित)
निम्नलिखित (Nim,n likhit निम्नलिखित)
नीचे लिखा हुआ (Níche likha hua नीचे लिखा हुआ)
(लिखे लिखा हुआ)

HIZ,B हिज़ब (ع - مذ) حزب

1. परिच्छेद (Prich,ched परिच्छेद)
प्रकरण (Prakaran प्रकरण) अध्याय
(Ad,dhyáo अध्याय) बाब
(Báb باب)

2. पक्ष (Pakchh पक्ष) पार्टी (Party
(پارٹی پارटी)

حزب مخالف (ع - مذ)

HIZ,B-E.MUKHÁLIF हिज़्बे मुखालिफ
विरोधी पक्ष (Virodhi pakchh विरोधी पक्ष)
(Bácn bázu ka) बाँधों का (Bácn bázu ka
(Opposition) अपोज़ीशन
(اپوزیشن)

HAZ,M हज़म (ع - مذ) حزم

1. दूरदर्शिता (Dúrdarsh'ita दूरदर्शिता)
एहतियात (Ehtiyát एहतियात)

2. चतुरता (Chaturata चतुरता) होशियारी
(Hoshyári होशियारी)

HUZ,N हुज़न (ع - مذ) حزن

शोक (Shok शोक) क्षोभ (Chnobb क्षोभ)
(Ranj रंज)

HAZÍN हज़ीन (ع - ص) حزين

शोकातुर (Shokátur शोकातुर) दुःखित
(Dukhit दुःखित) रंजीदा (Ranjída
(رنجیده)

HIS(S) हिस (स) (ع - मं) حس

1. इन्द्रियों द्वारा किसी चीज़ का ज्ञान
(Indriyon dwára kisi chiz ka gyán
(اندريوں द्वारा کسی چیز کا گمان)

۱. शुभ दर्शन (Shubh darshan) **شبه**
(ملوم) मनोरम (Mano ram)
हसीन (Hasin) **حسین**

۱. हज़रत अली के बड़े पुत्र का नाम
(Hazrat Ali ke bade puttr ka nam)
(حضرت علی کے بڑے پتر کا نام)

US,N हुसून (حسن - ع - مذ)

1. सौंदर्य (Saundarya) **سوندریہ** सुंदरता
(Sundara'a) **سندرنا** खूब सूरती
(Khúbeśurati) **خوبصورتی**
2. शोभा (Shobha) **शुभा** छटा
(Chhata) **छेता** छत्र (Chhab) **बछेता**
3. जोबन (Joban) **जोबन** बहार (Bahar)
बहार

حسن اتفاق (ع - مذ)

HUS,N-E-IT,TIFÁQ हुस्ने इत्तिफाक
सुयोग (Suyog) **सुयोग** संयोग
(Sanyog) **सनयोग** दैवयोग (Daiv yog)
(दिवयोग) अच्छा इत्तिफाक (Ach,chha-
ittifáq) **अच्छा اتفاق**

HASÍN हसीन (حسن - ع - مذ)

1. सुंदर (Sundar) **सुंदर** रूपवान्
(Rúpván) **रूपवान** खूब सूरत
(Khúbeśurat) **खوبصورت**
2. मनोहर (Manohar) **मनोहर** मनोरम
(Mano ram) **मनोरम** खुशनुमा
(Khushnuma) **खुशनुमा**

HASHR हशर (حشر - ع - مذ)

1. प्रलय (Pralai) **प्रलय** महा प्रलय

حسب ضابطه (ع - مذ)

HAS,B-E-ZÁBITA हस्वे ज़ाबिता
नियमानुसार (Niyamánusár)
यथाविधि (Yathá vidhi) **यथाविधि**
यथानियम (Yatha niyam) **यथानियम**
काइदे के मुताबिक (Qáide ke mutábíq)
قاعده کے مطابق

حسب معمول (ع - مذ)

HAS,B-E-MÁMÚL हस्वे मामूल
यथानुपूर्वक (Yathá nupúrvak) **यथा**
यथापूर्व (Yatha púrv) **यथापूर्व** (नोपुर्वक)
रोज़मर्रा के मुताबिक Roz marra
ke mutábíq **روزمره کے مطابق**

حسب منشا (ع - مذ)

HAS,B-E-MAN,SHA हस्वे मनशा
यथेच्छ (Yathech, chh) **यथेच्छ**
यथा रुचि (Yatha ruchi) **यथारुचि**
मंशा के मुताबिक (Mansha ke mutábíq)
منشا کے مطابق

HASAD हसद (حسن - ع - مذ)
ईर्ष्या (Irshya) **ईर्ष्या** डाह (Dáh) **डाह**

HAS,RAT हसरत (ع - مثن)

1. पश्चात्ताप (Pashchát,táp) **पश्चात्ताप**
(अफसोस) (Afsos) **अफसोस** (त) तप
2. लालसा (Lálasa) **लालसा** उत्कंठा
(Utkantha) **उत्कंठा** इश्तियाक
(Ishtiyáq) **इश्तियाक**

HASAN हसन (حسن - ع - م)

1. श्रेष्ठ (Shresh,th) **श्रेष्ठ** उत्तम
(Uttam) **उमदा** (عمدة)

HISĀR हिसार (ع - مذ) حصار

1. परिधि (Paridhi (پری دمی) घेरा
(Ghēra (گھیرا)

2. प्राचीर (Prāchīr (پراچیر) चार
दीवारी (Chār dīvārī (چار دیواری)

HAS,R हसर (ع - مذ) حصر

निर्भरता (Nirbharata (نبرہ رتا) अवलंबन
(Av,lam,ban (اولم بن) इनहिसार
(Inhisār (انحصار)

HIS,N हिसन (ع - مذ) حصن

दुर्ग (Durg (दुर्ग) कोट (Kot (कोट)
गढ़ (Garh (गढ़) किला (Qila (قلعہ)

HUSŪL हुसूल (ع - مذ) حصول

प्राप्ति (Prāpti (प्राप्ति) उपलब्धि
(Uplabdhī (अप लब्धी) मिलना
(Milna (मिलना)

HIS,SA हिस्ता (ع - مذ) حصہ

1. विभाजन (Vibhājan (विभाजन) बांट
(Bānt (बांट)

2. भाग (Bhāg (भाग) जुझ (Juz (جز)

3. श्रेणी (Shreni (श्रेणी) दर्जा
(Darja (درجہ)

4. ग्रंथखंड (Granth khand (ग्रन्थ कहाँ) जिल्द (Jild (جلد)

حصہ دار (ع - ص)

HIS,SA-DĀR हिस्ता दार

अंशी (Anshi (अंशी) भागीदार (Bhāgī-
dār (भागीदार) सामेदार (Sājhedār
(साजहेदार)

(Mahapralai (महाप्रलये) कयामत
(Qayāmat (قیامت)

2. दुष्परिणाम (Dushparinām (دش
बुरा नतीजा (Buranatīja (بوری نام
(برا نتیجہ)

HASHARĀT हशरत (ع - مذ) حشرات

कीड़े मकोड़े (Kīro makorē (کیڑے
(مکوڑے)

HAHS,FA हश्का (ع - مذ) حشفہ

लिंगाग्र (Lingāgr (लिंगाग्र) सुपारी
(Supāri (سپاری)

HASHAM हशम (ع - مذ) حشم

नौकर चाकर (Naukar chākar (نوکری
चाकर) प्यादे सिपाही वगैरा (Pyāde
sipāhī vaghaira (پیاڈے سپاہی وغیرہ)

حشمت (ع - م)

HASH,MAT हश्मत

1. आतंक (Ātank (आतंक) दबदबा
(Dabduba (دبده)

2. वैभव (Vaibhav (वैभव) शानशौकत
(Shānshaukat (شان شوکت)

HASH,V हश्व (ع - مذ) حشو

अनावश्यक (Anāvāsh, shyak (अनावश्यक)
अनावश्यक (Vyarth (वैर्थ) व्यर्थ) वह शब्द
जो किसी वाक्य में अनावश्यक हो
(Voh shabd jo kisi vākya men anā-
vash,shyak ho (وہ شبد جو کسی
واکفہ میں اناوشیک ہو)

۱ZÍZ हज़ीज़ (ع - ص) حَضِیض

گرت (Gart) گڑھا (Gaṛha) گڑھا

۱Z(Z) हज़ (هज़) (ع - مذ) حظ

آنند (Ānand) لطف (Lutf) مانند (لطف)

حظانسانی (ع - مذ)

۱Z,Z-E-NAFSĀNĪ हवज़े नकुसानो

کامانند (Kāmānand) . کاماند

ऐयाशी (Aiyāshi) عیاشی

۱. सांसारिक सुख (Sānsārik sukh)

ऐश (Aish) عیص (سانسارک سکھ)

IFĀZAT हिफाज़त (ع - مٹ) حفاظت

۱. रक्षा (Rakḥha) (رکچھا) संरक्षण
(Sanrakḥhan) (سنرکچھن) बचाव
(Bachāo) (بچاو)

۲. निरीक्षण (Nirīkḥhan) (نیریکچھن)
देख रेख (Dekh rekḥ) (دیکھ ریکھ)
निरानी (Nigarāni) (نگرانی)

IF,Z हिफ़्ज़ (ع - مذ) حفظ

۱. रक्षा (Rakḥha) (رکچھا) हिफाज़त
(Hifāzat) (حفاظت)

۲. सत्कार (Satkāṛ) (ستکار) आदर
(Ādar) (آدر) लिहाज़ (Lihāz) (لکھاظ)

۳. मुख्याग्र (Mukhāgr) (مکھاگر) कंठस्थ
(Kanthasth) (کن تھستھ) बर ज़बान
(Bar zabān) (برزبان)

حفظمراتب (ع - مذ)

IF,Z-E-MARĀTIB हिफ़्ज़े मरातिब .

पद और श्रेणी के अनुसार व्यवहार

HASĪR हसीर (ع - مذ) حصیر

कुशासन (Kushāsan) (کشاسن) वृणशय्या
(Trin shaiya) (ترن شئی) चटाई (Chatā,i
(چٹائی)

HASĪN हसीन (ع - ص) حصین

दड़ (Driḥ) (در) मज़बूत (Mazbūt
(مضبوط)

HAZ,RAT हज़रत (ع - مذ) حضرت

۱. श्रीमान् (Shrimān) (شری مان)

महाशय (Mahāshai) (مهاشے) जनाव
(Janāb) (جذاب)

(ص)

۲. धूर्त (Dhūrt) (دھورت) चालाक
(Chālāk) (چالاک) (بے یق)

HUZŪR हुज़ूर (ع - مذ) حضور

۱. प्रत्यक्षता (Pratyakḥhata) (پرتیک)
संमुखता (Sam,mukhata) (سممکھتا)
मुवाजहा (Muvajaha) (مواجہہ)

۲. श्रीमान [संबोधन में] (Shrimān)
महोदय (Mahodai) (شری مان)
जनाव (Janāb) (مهودے)

HUZŪRĪ हुज़ूरी (ع - مٹ) حضوری

۱. समीपता (Samīpata) (سمیپتا)
संमुखता (Sam,mukhata) (سممکھتا)
क़ुर्बत (Qurbat) (قربت)

۲. सेवा (S.va) (سیوا) शूश्रूषा (Shush-
rūsha) (شوشروشا) खिदमत (Khidmat
(خدمت)

2. ईश्वरत्व (Íshwarattwa (ایشورت، تو)
खुदाई (Kḥudái (خدای)

(Pad aur shreni ke anusár vyavhár
(پد اور شرینی کے انوسار ویوہار)

HAQ-TALAFI हक़ तलफ़ी حق تلفی
अन्याय (Annyáe (ان نیای کسی का
हक़ मारा जाना (Kisi ka haq mára jána
(کسی का حق मारा जाना)

HAQ (Q) हक़ (कक़) (ع - مذ) حق

1. ईश्वर (Íshwar (ایشور परमात्मा
(Paramátma (پرماتما)

2. सत्य (Sattya (ست، تیه यथार्थ
(Yatháarth (یتھارتھ सच (Sach (سچ)

3. उचित (Uchit (اوचित ठीक (Thik
(تھیک)

4. उत्कोच (Utkoch (ات کوچ अप्रदान
(Appradán (اپ پردان रिश्वत
(Rishvat (رشوت)

5. स्वत्व (Swattwa (سوत्व अधिकार
(Adhikár (ادھی کار हिस्सा (Hissa
(حصه)

HAQ-DÁR हक़दार (ع - ص) حق دار
अधिकारी (Adhikári (ادھی کاری स्वत्वा
धिकारी (Swattwádhikári (سوत्व
धिकारी (Haq páne
vala (हक़ पाने वाला
(حق पाने वाला)

حق را می دهی (ع - ص) حق

HAQ,Q-E-RÁI-DIHI हक़के रायदिही
मताधिकार (Matádhikár (मत ادھی کار
वोट देने का हक़ (Vote dene ka haq
(वोट देने का حق)

HIQÁRAT हिकारत (ع - م) حقارت

1. घृणा (Ghrina (گھڑنا नफ़रत (Nafarat
(نفرت)

2. अनादर (Anádar (انادر ना कदरी
(Náqadri (ناقدری)

حق المحنت (ع - مذ)

HAQ-FARÁMOSH हक़ फ़रामोश

1. अन्यायी (An,nyái (ان نیائی ना
इन्साफ़ (Ná insáf (نا انصاف)

2. कृतघ्न (Kritaghn (کرتگھن किसी
का हक़ भूल जाने वाला (Kisi ka
haq bhul jáne vála (کسی का حق
بھول جانے والا)

HAQ,Q-UL-MEHNAT हक़कुल मेहनत

पारिश्रमिक (Párish,shramik (پاریش

مزدوری (Mazdúri (مزدوری شرمک

حقانیت (ع - م)

HAQ-GO हक़ गो (ع - ص) حق گو

सत्यवादी (Sattyavádi (ستیدوادی)

सच्ची बात कहने वाला (Sach,chí bát
kahne vála (سچی بات کہنے والا)

حق ناشناس (ع - ص)

HAQ,QÁNIYAT हक़कानियत

1. वास्तविकता (Vástavikata (واس توکنا)

सत्यता (Sattyata (ستیداتا सच्चाई

(Sach,chái (سچیائی हकीकत

(Haqíqat (حقیقت)

HAQ-NA-SHANÁS हक़ ना शनास

دیکھو 'حق فراموش'

HAQÍQATAN हकीकतन (ع - ص) حقیقتاً
वस्तुतः (Vastutah वस्तुतः) सच मुच
(Sach much सच)

حقیقت آشنا (ع - ص)

HAQÍQAT ÁSH,NA हकीकत आशना
मर्मज्ञ (Marmaggya मर्मज्ञ) तत्त्ववेत्ता
(Tattwa vetta तत्त्ववेत्ता) हकीकत
जानने वाला (Haqíqat Jáanne vála
حقیقت جاننے والا)

حقیقت پسند (ع - ص)

HAQÍQAT-PASAND हकीकत पसन्द
सत्यप्रिय (Sattyapriya सत्यप्रिय)
सच पसन्द करने वाला (Such pasand
karne vála सच पसन्द करने वाला)

HAQÍQI हकीकी (ع - ص) حقیقی
1. वास्तविक (Vástavik वास्तविक)
असली (Asli اصلی)

2. सहोदर (Suhodar सहोदर) सगा
(Snga सगा)
3. यथार्थ (Yatháarth यथार्थ) वाकई
(Váqai واقعی)

HUK,KÁM हुक्काम (ع - مد) حکام
حاکم کی جمع

अधिकारीगण (Adhikári gan अधिकारीगण)
अफसरान (Afsarán अफसरان)

HIKÁYÁT हिकायात (ع - مٹ) حکایات

حکایت کی جمع

कथा माला (Katha mála कथा माला)
कहानियां (Kahániyan कहानियां)

HUQ,QA हुक्का (ع - مد) حقہ

1. रत्न रखने की पिटारी (Ratn rakhne
ki pitári रत्न रखने की पिटारी)
2. चिलम पीने की गुड़गुड़ी (Chilam
pine ki gurguṛi चिलम पीने की
गुड़गुड़ी)

HAQ,QUIYAT हकियत (ع - مٹ) حقیقت
सम्पत्ति (Sampatti सम्पत्ति) जायदाद
(Jáidád جائداد)

HAQÍR हकीर (ع - ص) حقیر

1. तुच्छ (Tuch, chh तुच्छ) लुद्र
(Chhuddr लुद्र) नाचीज़
(Náchíz नाचीज़)
2. तिरस्कृत (Tiraskrit तिरस्कृत)
अपमानित (Apmánit अपमानित)
ज़लील (Zulil ذلیل)

HAQÍQAT हकीकत (ع - مد) حقیقت

1. वास्तविकता (Vástavikata वास्तविकता)
यथार्थता (Yatháarthata यथार्थता)
सच्चाई (Sach, cháí सच्चाई)
(सच्चाई)

2. आधार (Ádhár आधार) मूल (Múl
मूल) बुनयाद (Bunyád बुनयाद)

3. वित्त (Vitt वित्त) विसात (Bisát
विसात)

4. वृत्तान्त (Vrittánt वृत्तान्त) कथा
(Katha कथा) हाल (Hál हाल)

5. मर्म (Marm मर्म) राज़ (Ráz राज़)

फार्मा बरदार (Farmán bardár) (فرمان بردار)

HIKMAT हिक्मत (ع - مٹ) حکمت

1. बुद्धि (Buddhi) बोध (Bodh) (بدهی) (عقل) (Aql)

2. विज्ञान (Viggyán) (وگ گیان) साइंस (Science)

3. उपाय (Upái) (اپاءے) युक्ति (Yukti) (ترکیب) (Tarkib)

4. आयुर्वेद (Áyurvod) (ایورود) तिब (Tib) (طب)

حکمت عملی (ع - مٹ)

HIKMAT-E-AMALI हिक्मते अमली
कूट नीति (Kút niti) (कूट नीति) पालीसी (Policy)

حکم ران (ع - ص)

HUKM-RÁN हुक्म रान
शासक (Shásak) (شاسک) शास्ता
(Hákim) (حاکم) (Shásta) (شاسته)
حکم نامه (ع - مٹ)

HUKM-NÁMA हुक्म नामा
आज्ञा पत्र (Ággya pattr) (आज्ञा पत्र) (Ádesh pattr) (आदेश पत्र)

HUKMÍ हुक्मी (ع - ص) حکمی
अचूक (Achúk) (अचूक) राम बाण
(Rám bán) (राम بان) शरतिया
(Shartiya) (شرطیه)

HUKÚMAT हुक्मत (ع - मٹ) حکومت

1. शासन (Shásan) (शासन) सत्ता
(Batta) (सत्ता) राज्य (Rájya) (राज्य)

HIKÁYAT हिकायत (ع - مٹ) حکایت

1. वृत्तांत (Vrittánt) (वृत्तान्त) विवरण
(Vivaran) (विवरण) अहवाल (Ahvái)

2. कथा (Katha) (कथा) कहानी (Kaháni)
(Qissa) (किससा) (कहानी)

HAKAM हकम (ع - مٹ) حکم
मध्यस्थ (Madh, dhyasth) (مدهیست)
पंच (Panch) (پنچ)

HUKM हुक्म (ع - مٹ) حکم

1. आदेश (Ádesh) (आदेश) आज्ञा
(Ággya) (आग्या) आर्डर (Order)

2. अनुमति (Anumati) (अनुमति) इजाजत
(Ijázat) (احازت)

3. निर्णय (Nirnai) (निर्णय) फैसला (Faisala)
(فیصله)

HUKAMA हुक्मा (ع - مٹ) حکما
حکیم کی جمع

1. चिकित्सकगण (Chikitsakgan)
(Chikitsakgan) (चिकित्सकगण) इलाज करने वाले
(Iláj karne vále) (इलाज کرنے والے)

2. वैज्ञानिक जन (Vaig. gyanik jan) (वैज्ञानिक जन)
(Science dān) (साइंस दां) (नक जन)
(Sāns dān) (سائنس دان)

حکم بردار (ع - ص)

HUKM-BARDÁR हुक्म बदर

आज्ञाकारी (Ággyá kári) (आज्ञाकारी) आज्ञा
पालक (Ággya pálak) (आग्यापालक)

2. वध (Vadh) ज़बीहा (Zabiha)
(ذبیحہ)

HALÁVAT हलावत (ع - مٹ)

1. मधुरता (Madhurata)
मिठास (M.thás) (مٹھاس)
2. सुस्वाद (Sug,swád) अच्छा
मज़ा (Ach,cha maza) (اچھا مزا)
3. सुख (Sukh) ऐश (Aish)
(عیش)

HALAF हलफ (ع - مذ)
शपथ (Shapath) सौगंद (Sau-
gand) कसम (Qasam) (سوگند)
حلف نامہ (عف - مذ)

HALAF-NÁMA हलफ नामा

शपथ पत्र (Shapath pattr) (شپتہ پتر)

HAL,Q हलक (ع - مذ)

1. कंठ (Kanth) गला (Gala) (کنٹھ گلا)
2. मुख (Mukh) मुंह (Munh) (مکھ मुंह)

HUL,QÚM हलकूम (ع - مذ)

1. कंठ (Kanth) गला (Gala) (کنٹھ گلا)
2. गले का गड्ढा (Gale ka gaddha)
(गले का कट्टा)

HAL,QA हलका (ع - مذ)

1. परिधि (Paridhi) घेरा
(Ghera) (گھیرا)
2. कड़ा (Kaṛa) कुंडा (Kunda) (करा कुंडा)
3. चक्र (Chak,kr) पहिया
(Pahiya) (پہیہ)

حلقہ بگوش (عف - ص)

HAL,QA-BA-GOSH हलका व गोश

1. प्रातदीक्षा (Práit dílchha) (پراپت)

2. अन्याय (Annyái) (ان نیای)
अत्याचार (Attyáchár) (انتہاچار)
ज़बर दस्ती (Zabar dasti) (زبر دستی)

HAKÍM हकीम (ع - مذ)

1. वैज्ञानिक (Vaig gyá nik) (ویگ گیا)
(Science dān) साइंस दां (نک)
(سائنس دان)
2. चिकित्सक (Chikitsak) (چکیتسک)
वैद्य (Vaidya) (وید) तबीब (Tabib)
(طبيب)
3. बुद्धिमान् (Buddhi mán) (بدھی مان)
मनीषी (Maníshi) (منی شی) दाना
(Dána) (دانا)

HAL (L) हल (ल) (ع - مذکر)

1. प्रकटन (Prakatan) (پرکتن)
खोलना (Kholna) (کھولنا)
2. समाधान (Samádhán) (سامادھان)
सुलझाना (Suljhána) (سلجھانا)
3. विलयन (Vilayan) (ویلین) धुलना
(Ghulna) (کھلना) मिलना (Milna)
(ملنا)

HALÁL हलाल (ع - ص)

1. भक्ष्य (Bhakhya) (بھکھیہ)
जिस पदार्थ का खान पान धर्म
शास्त्र के विरुद्ध नहो (Jis padārth
ka khán pán dharm shástr ke
viruddh na ho) (جس پدার্থ کا
کھان پان دھرم شاستر کے
ویرودھ نہ ہو)

शकल सूरत (Shakal sūrat شکل صورت)

2. मुखाकृति (Mukhākṛiti (مکھا کرتی حلیہ)
हुलया (Hulya)

HIMÁR हिमार (حمار - ع - مذ)
गर्दभ (Gardabh (گردبہ रासभ (Rásabh
गधा (Gadha (گدھا (راسبه)

HAMÁQAT हमाकत (ع - م - م)
मूर्खता (Múrkhuta (مورکھتا
मूर्खता (Múrkhuta (मूर्खता बेअकली (Be aqli
(بے عقلی)

HAM,MÁL हम्माल (ع - म - म)
भार वाहक (Bhár váhak (بھار واھک
बोझ दोने वाला (Bojh dhone vála
(बोज़े दھोने والا)

HAM,MÁM हम्माम (ع - म - म)
स्नानागार (Isnánágár (اسناناگار
गृह (Isnán grih (اسनान گره गुस्लखाना
(Ghusl khāna (غسل خانه)

HIMÁYAT हिमायत (ع - म - म)
1. पक्षपात (Pakehpat (پکچھ پات
तरफ दारी (Tarafdári (طرف داری)
2. देख रेख (Dekh rekh (دیکھ ریکھ
निग्रानी (Nigrāni (نیکرانی)
3. सहायता (Saháyata (سہا یاتا मदद
(Madad (مدد)

HIMÁYATI हिमायती (ع - म - म)
1. सहायक (Saháyak (سہا یاک मदद
गार (Madad gār (مددگار)

मुरीद (Muríd (مرید (دیگرچہ)

2. आज्ञाकारी (Ággyákári (آگیاکاری)
अनुयायी (Anuyái (अनुयायी फरमां
वरदार (Farmān bardār (فرمان بردار)
3. दास (Dás (داس सेवक (Sevak
खादिम (Khádīm (खादیم (سیوک)

HIL,M हिल्म (ع - म - म)
1. क्षमा (Chhama (چھما शील (Shil
अपव (Af,v (अपव (شیل)
2. सहिष्णुता (Sahishnuta (سہیشتنا
गंभीरता (Gambhírata (گمبیرتا
तहम्मूल (Tahammul (تھممول)

HAL,VA हलवा (ع - म - म)
1. संयाव (Sanyáb (سن یاب हलुआ
(Halu,a (هالوا)
2. तर और मुलाहम चीज़ (Tar aur
muláim chíz (تر اور ملائم چیز)

HUL,LA हुल्ला (ع - म - म)
वस्त्र (Vaś,tra (وس 'تر पोशाक (Poshák
(پوشاک)

HALÍM हलीम (ع - ص)
1. गंभीर (Gambhír (گمبیر शांत
(Shánt (شانت संजीदा (Sanjída
(سنجیده)
2. सहनशील (Sahan shíl (سہن شیل)
सहिष्णु (Sahish,nu (سہش نو بُردبار
(Burd bār (بردبار)

HI(U)L,YA हि (हु) ल्या (ع - म - म)
1. रूप रेखा (Rúp rekha (روپ ریکھا)

حملہ آور (عف - ص)

HAM, LA-ÁVAR हमला आवर

आक्रमण कर्ता (Ākraman karta
हमला करने वाला (आक्रमण करता)
(Hamla karne wala)

HAMÍ,YAT हमीयत (ع - مٹ)

लज्जा (Lajja) लाज (Lāj) (لججا)
शैरत (Ghairat) (غیرت)

HINA हिना (ع - مٹ)

रक्त गर्भा (Rakt garbha) (रक्त गर्भा)
मेंहदी (Menhdi) (मेंहदी)

HAN,ZAL हनज़ल (ع - مذ)

इंद्रायणी (Indrāni) (इंद्रायणी का फल)
(Indrāyan ka phal) (इंद्रायणी का फल)
(Indrāyan ka phal) (इंद्रायणी का फल)

HAVÁDIS हवादिस (ع - مذ)

‘حادثه’ کی جمع

घटना समूह (Ghatna samúh) (گھटना)
हादसे (Hádise) (حادثة)

HAVÁS हवास (ع - مذ)

1. इंद्रियां (Indriyān) (इंद्रियां)
(Quv,vaten) (قوتیں)

2. संवेदन (Samvedan) (संवेदन)
(Ehs is) (احساس)

3. संज्ञा (Sangya) (संज्ञा)
(Hosh) (होश)

حواس باختہ (عف - ص)

HAVÁS-BAKHTA हवास बाख्ता

अ तमत (Bhránt mat) (بہرانت مت)

2. पक्षपाती (Pakshpāti) (پکھپاتی)

तरफ دار (Taraf dār) (طرفدار)

HAM,D हमद (ع - مٹ)

स्तुति (Istuti) (स्तुति)
(Khuda ki) (Khuda ki)
(tārif) (تعاریف)

HUM,RAT हुमरत (ع - मٹ)

लालिमा (Lālīma) (लालिमा)
(Rakti-ma) (रक्तिमा)
(Lālī) (लाली)
(Surkhi) (سرخي)

HUM(U)Q हम् (मु) क (ع - مذ)

मूर्खता (Múrkhatā) (مورکھتا)
(Aggyān) (अग्यान)
(Be-vāqúfi) (बेوقوفی)

HAMAL हमल (ع - مذ)

1. मेप (Mesh) (मेप)
(Bher) (भेर)

2. मेप राशि (Mesh rāshi) (मेप राशि)
(Burj-e-hamal) (बुर्ज हमल)
(حمل)

HAM,L हमल (ع - مذ)

1. भार (Bhār) (भार)
(Bhej) (बेज)

2. गर्भ (Garbh) (गर्भ)
(Hamal) (हमल)
(حمل)

HAM,LA हमला (ع - مذ)

1. आक्रमण (Ākraman) (आक्रमण)
(Chābhā,i) (चोभाई)

2. आघात (Āghāt) (आघात)
(Chōt) (चोट)
(Vār) (वार)

حوصلہ مند (عف - ص)

HAUSALA-MAND ہاوسلا مند

ساہسی (Sáhasi) उत्साही (Ut-sáhi) हिम्मत वाला (Himmat vála) (ہمت والا)

حوصلہ شکن (عف - ص)

HAUSALA-SHIKAN ہاوسلا شیکن

1. उत्साह भेदी (Utsáh Bhodi) (اتساہ بھیدی) हिम्मत तोड़ने वाला (Himmat toṛne vála) (ہمت توڑنے والا)
2. दुष्कर (Dushkar) (دش کر) कठिन (Kathin) (کٹھن)

HAUZ हौज़ (ع - مذ) حوض

जलराय (Jaláshai) (چالاشے) कुंड (Kund) (کنڈ) हाद (Haud) (ہاؤد)

HAYA हया (ع - مٹ) حیا

लज्जा (Lajja) (لججا) व्रीडा (Vrida) (وړیڈا) लाज (Lāj) (لاج) शर्म (Sharm) (شرم)

HAYÁT हयात (ع - مٹ) حیات

जीवन (Jivan) (جیون) जिंदगी (Zindagi) (زندگی)

HAYA-DÁR हयादार (عف - ص) حیا دار

लज्जा वान् (Lājja vān) (لججاوان) लजीला (Lajila) (لجیلا) शर्मिला (Sharmilā) (شرمیلا)

حیا سوز (عف - ص)

HAYA-SOZ हया सोज़

घृणास्पद (Ghīrnāspad) (گھرناسپد)

हत बुद्धि (Hat bud,dhi) (ہت بڈھی)

उद्विग्न (Udvig,n) (ادوگن) बद हवास (Bad havás) (بدحواس)

HAVÁSIL हवासिल (ع - مذ) حواصل

एक जल पत्नी (Ek jal pakohhi) (ایک چل پکچھی)

HVÁLA हवाला (ع - مذ) حوالہ

1. हास्तांतरण (Hastántaran) (ہستان) सपुर्दगी (Sapurdagi) (سپوردگی)

2. पता निशान (Pata nishán) (پتہ نشان) अता पता (Ata pata) (اتاپتا)

3. उदाहरण (Udáharan) (اداہرن) नज़ीर (Nazir) (نظیر)

HÚT हूत (ع - مٹ) حوت

1. मस्य (Matsya) (مت سیہ) मीन (Min) (مین) मछली (Machhli) (مچھی)

2. मीन राशि (Mín ráshi) (میں راشی) बुर्जे हूत (Burj-e-hút) (برج حوت)

HÚR हूर (ع - مٹ) حور

स्वर्गांगना (Swargángana) (سورگانگنا) जन्नत की परी (Jannat ki pari) (جنت کی پری)

(یہ لفظ جمع ہے لیکن واحد میں مستعمل ہے)

HAUSALA हौसला (ع - مذ) حوصلہ

1. उदराशय (Udaráshai) (اودراشے) पत्नी का पोटा (Pakchhi ka pota) (پکچھی کا پوتا)

2. साहस (Sáhas) (ساحس) हिम्मत (Himmat) (ہمت)

HAI,RAT ہیرت (ع - مٹ) حیرت
 آشچریہ (Áshcharya) (آشچریہ) ویرمہ
 (Vismay) (ویرمہ) آچمبا (Achambha)
 (آچمبا) ہیرانی (Hairáni) (ہیرانی)
 حیرت افزا (عف - ص)

HAI,RAT-AFZA ہیرت افزا
 آشچریہ جنک (Áshcharya janak)
 آشچریہ جنک (آشچریہ) آچمبا میں ڈالنے
 والا (Achambha men dálne vála)
 (آچمبا میں ڈالنے والا)

حیرت زدہ (عف - ص)

HAI,RAT-ZADA ہیرت زاد
 ویرمیت (Vismit) (ویرمیت) چکیت
 (Chakit) (چکیت) ہیران (Hairán)
 (ہیران)

HAIZ ہیز (ع - مذ) حیض
 راج (Raj) (راج) پুষپ (Pushp)
 آرتو (Ritu) (آرتو) آرتو (Ártav)
 (آرتو) کوسم (Kusum) (کوسم) ماسیک دھرم
 (Másik dharm) (ماسیک دھرم) ماہواری
 (Mahvári) (ماہواری)

HAIF ہیف (ع - مذ) حیف
 ۱. پشچاتپ (Pashchát,táp) (پشچاتپ)
 (افسوس) (Afsos) (افسوس) تاب
 ۲. دھک (Dhik) (دھک) دھکار
 (Dhikkár) (دھکار) توف (Tuf) (توف)

HÍLA ہیلہ (ع - مذ) حیلہ
 ویاژ (Vyáj) (ویاژ) میہ (Mish)
 (میہ) بہانا (Bahána) (بہانا)

لججا جنک (Lajja janak) (لججا جنک)
 غیناونا (Ghináona) (گھناونا)

HAI,SIYAT ہیسیت (ع - مٹ) حیثیت

۱. شیلی (Shaili) (شیلی) پرغالی (Pra-náli)
 (پرغالی) دھنگ (Dhang) (دھنگ)
 तरीका (Paríqa) (طریقہ)
 ۲. یوگیتا (Yogyata) (یوگیتا) لیاقات
 (Liyáqat) (لیاقات)
 ۳. زارف (Zarf) (زارف) پاترنا (Patrata)
 (پاترنا) (طرف)

۴. سمپتی (Sampatti) (سمپتی)
 جائداد (Jáidád) (جائداد)

۵. آمادنی (Ámadani) (آمدنی)
 (آمدنی)

۶. پرتیشٹھا (Pratishtha) (پرتیشٹھا)
 آبرو (Ábru) (آبرو)

HAI,RÁN ہیران (ع - ص) حیران

۱. کیمکارتویہ (Kímkartavya)
 (کیمکارتویہ) ویمورہ (vimúrh)
 (کیمکارتویہ) چکیت (Chakit) (چکیت)
 (ہکاکا) (Hakkabakka) (ہکاکا)

۲. اودوگن (Udvign) (اودوگن) پریشان
 (Preshán) (پریشان)

HAI,RÁNI ہیرانی (ع - مٹ) حیرانی

۱. اودوگناتا (Udvignata) (اودوگناتا)
 (پریشانی) (Presháni) (پریشانی)

۲. آشچریہ (Áshcharya) (آشچریہ)
 ویرمہ (Vismay) (ویرمہ) تاعجب
 (Ta,ajjub) (تاعجب)

उजड (Asabh, bhya اسبہ، بھیا)
(Ujadd اجد)

حیلہ ساز (ع - ص)

HAIVÁNI हैवानी (ع - ص) حیوانی
पाशव (Páshav پاشو) पशु जैसा
(Pashu jaisha पशु जैसा) जानवर जैसा
(Jánver jaisha जानवर जैसा)

حیوانیت (ع - مٹ)

HAIVÁNI [Í] YAT हैवानि (नी) यत

1. पशुता (Pashuta पशुता) जानवर
पन (Jánvar pan जानवर पन)
2. निर्लज्जता (Nirlajjata निर्लज्जता) (Be sharmi बेशरमी)
3. क्रूरता (Krúrata क्रूरता) निर्दयता
(Nirdayata निर्दयता) बेरहमी
(Be rahmi बेरहमी)
4. मूर्खता (Múrkhata मूर्खता) बेवकूफी
(Be vaqúfi बेवकूफी)

HÍLA-SÁZ हीला साज़

मिषपटु (Mish patu मिषपटु)
(Mish, ha मिषहा) बहाना बाज़ (Babána
báz بهانه باز)

HÍN हीन (ع - مذ) حین

समय (Samai سے) वक़्त (Vaqt وقت)

حین حیات (ع - ص)

HÍN-HAYÁT हीन हयात

यावज्जीवन (Yávajjivan यावज्जीवन)
आजन्म (Ájanm आजन्म) जीते जी
(Jite ji जीते जी)

HAIVÁN हैवान (ع - مذ) حیوان

1. पशु (Pashu पशु) चौपाया (Chau-
páya चौपाया) जानवर (Jánvar
जानवर)
2. अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट) असभ्य

ख

KHÁTIMA खातिमा خاتمه

1. अंत (Ant अंत) अखीर (Akhír
अखीर)
2. मृत्यु (Mrityu मृत्यु) मरण (Maran
मौत (Maut موت)
3. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष)
नतीजा (Natija نتیجہ)

KHATÚN खातून (ت - مٹ) خاتون

महिला (Mahila महिला) शरीफ औरत
(Sharif aurat شریف عورت)

KHÁTAM खातम (ع - مٹ) خاتم

1. मुद्रिका (Mudrika मुद्रिका) अंगूठी
(Angúthi انگوٹھی)
2. छाप (Chháp छाप) मुहर (Muh
मुहर)

KHÁTIM खातिम (ع - ص) خاتم

समाप्त कर्ता (Samáptkarta समाप्त
कर्ता) पूर्ण कर्ता (Púrñ karta
पूर्ण कर्ता) खत्म करने वाला
(Khatm karne vála ختم کرنے والا)

خارج از عقل (ع - ص)

KHÁRIJ-AZ-AQL खारिज अज़ अक्ल

1. मूर्ख (Múrkh मुरक) पागल (Pagal पागल)

2. बुद्धि पर (Bud,dhi par बुद्धि पर) असंभव (Asam bhav असंभव)

خارج قسمت (ع - مذ)

KHÁRIJ-QIS,MAT खारिज किसमत

भजन फल (Bhajan phal भजन फल)

भाग फल (Bhág phal भाग फल)

KHÁRISH खारिश (फ - म)

कंडू (Kandu कंदू) खर्जू (Kharju खर्जू)

خواج (Kháj खाज) (कहरो)

خارشت (ف - م)

KHÁRISH,T खारिशत

دیکھو 'خارش'

KHÁZIN ख़ाज़िन (म - म)

कोषाध्यक्ष (Koshád,dhyakchh कोषाध्यक्ष)

ख़ज़ानची (Khazánchi ख़ज़ानची)

خزانچی (خزانچی)

KHÁSHÁK खाशाक (म - म)

कूड़ा करकट (Kúṛa karkat कूड़ा करकट)

घास फूस (Ghás phús घास फूस)

कतवार (Katvár कतवार)

KHÁS खास (व - व)

1. स्व (Swa सु) निजी (Niji निजी)

2. केवल (Keval केवल) फकत (Faqat फकत)

3. चुना हुआ (Chuna hua चुना हुआ)

छांटा हुआ (Chánta hua छांटा हुआ)

KHÁDIM खादिम (म - म)

दास (Dás दास) सेवक (Savak सेवक)

नौकर (Naukar नौकर)

KHÁR खार (म - म)

1. कंटक (Kantak कंटक) कांटा (Kanta कांटा)

2. ईर्ष्या (Írshya ईर्ष्या) डाह (Dáh डाह)

3. असह्य (Asahya असह्य) दूभर (Dúbhar दूभर)

4. खांग (Kháng खांग) पक्षियों के पांव का कांटा (Pak,chhiyon ke páon ka kánta पक्षियों के पांव का कांटा)

KHÁRA खारा (म - म)

एक प्रकार का बहुत ही कठोर पत्थर (Ek prakár ka bahut hí kathor pat,thar एक प्रकार का बहुत ही कठोर पत्थर)

(ایک پرکار کا بہت ہی کٹھور پتھر)

خاراشکف (ف - ص)

KHÁRA-SHIGÁF खारा शिगाफ

पाषाण भेदी (Páshánbhedí पाषाण भेदी)

पत्थर में दरार डाल देने वाला (Pat,thar men darár dál dene vála पत्थर में दरार डाल देने वाला)

(پتھر میں درار ڈال دینے والا)

KHÁRIJ खारिज (व - व)

1. बाहर (Báhar बाहर) अलग (Alag अलग)

2. त्यक्त (Tyakt त्यक्त) छोड़ा हुआ (Chhorá hua छोड़ा हुआ)

6. पक्षपात (Pakshpāt) (پکھ پات)

तरफ़ दारी (Tarafdāri) (طرفداری)

خاطر جمع (ع - مٹ)

KHÁTIR-JAMA खातिर जमा

संतवना (Sántwana) (سانتونا) दारस

(Dhāras) (دهارس) دिलासा (Dilāsa)

(दाला)

خاطر خواہ (ع - ص)

KHÁTIR-KHÁH खातिर खाह

मनोवाञ्छित (Manovāñchhit) (منو)

मन चाहा (Man chāha) (وانچھत)

(من چाहा)

خاطر दاری (ع - مٹ)

KHÁTIR-DÁRI खातिर दारी

संमान (Sammán) (سممان) आदर

(Ádar) (آدر) आव भगत (Áobhagat)

(Tavázo) (तवाञो) (आबेगत)

خاطر نشین (ع - ص)

KHÁTIR-NASHÍN खातिर नशी

हृदयंगम (Hridayangam) (हरदिन गम)

चिच में जमा हुआ (Chitt men jama hua)

(چت مين جما هوا)

KHÁTI खाती (ع - ص) خاٹی

अपराधी (Aprádhí) (اپرادی) दोषी

(Doshi) (دوشي) कुसूरवार (Qusúr vár)

(قصودوار)

KHÁK خاک (ف - مٹ) خاک

1. मृत्तिका (Mruttika) (मरुतिका) मट्टी

(Mattí) (مٹی)

4. मुख्य (Mukhya) (مکھیہ) प्रधान

(Pradhán) (پردهان) मुखसू

(Makhsús) (مکھسوس)

5. प्रिय (Priya) (پریہ) प्यारा (Pyára)

(Chahíta) (چھیتا) चहीता

خاص و عام (ع - ص)

KHÁSO-ÁM खासो आम

सर्व साधारण (Sarv sádharan) (سرور)

बड़े छोटे सब (Bare chhote)

(sab) (سب چھوٹے سب)

KHÁS,SA खाससा (ع - مذ) خاصہ

1. प्रकृति (Prakriti) (پرکرتی) स्वभाव

(Ádat) (आदत) (Swabháo) (سوभाؤ)

(عادت)

2. गुण (Gun) (گن) सिफत (Sfiat) (صفت)

خاصیت (ع - مٹ)

KHÁ,SI(SSÍ,)YAT खासि (सी) यत

1. स्वभाव (Swabháo) (سوभाؤ) आदत

(Ádat) (عادت)

2. गुण (Gun) (گن) सिफत (Sifat) (صفت)

KHÁTIR खातिर (ع - مٹ) خاطر

1. मन (Man) (من) दिल (Dil) (دل)

2. ध्यान (Dhyán) (دهیان) चित्त (Chitt)

(Khyal) (خیال) (चित्त) (چت)

3. शील (Shíl) (شیل) मुरवत (Murav-

vat) (مروت)

4. आव भागत (Áobhagat) (आबेगत)

खातिर दारी (Khátir dári) (خاطر)

(داری)

5. प्रति (Prati) (پرتی) लिए (Líe) (لئے)

KHÁK-SÁR خاکسار (ف - ص) **खाकसार**
 नम्र (Namr) विनीत (Vinít) (عاجز Ajiz)
 (یہ لفظ متکلم اپنے لئے بطور انکسار استعمال کرتا ہے)
 خاکسار (ف - مٹ)

KHÁKISTAR خاکیمتر
 भस्म (Bhasm) राख (Rákh) (راکھ)
 خاکسار (ف - مٹ)

KHÁK, NÁI خاک نای
 स्थल डमरु मध्य (Isthal damarú mad-dhya) (استهل دمرو مدھیہ)

KHÁKA خاکہ (ف - مذ) **खाका**
 परिलेख (Pari lekh) रेखा
 चित्र (Rekha chitr) (ریکھا چتر)
 रेखा (Rúp rekha) (روپ ریکھا) दांचा
 (Dháncha) (دھانچہ)

KHÁKI خاکی (ف - ص) **खाकी**
 1. मट मैला (Mat maila) (مٹ میلا)
 मटियाला (Matiyála) (مٹیاالا)
 2. मृन्मय (Mrin mai) (مرن مے) मट्टी
 का बना हुआ (Mattí ka bana hua)
 (مٹی کا بنا ہوا)

KHÁGÍNA خاگینہ (ف - مذ) **खागीना**
 तले हुए अंडे (Tale hue ande) (تلے ہوئے انڈے)

KHÁL خال (ع - مذ) **खाल**
 1. तिल (Til) जिस्म का सियाह दाग
 (Jism ka siyáh dagh) (جسم کا سیاہ دالغ)

- भस्म (Bhasm) राख (Rákh) (راکھ)
- पृथ्वी (Prithví) जमीन (Zamín) (پرتھوی زمین)
- कुछ (Kuchh) तनिक (Tanik) (کچھ تنیک)
- मौत (Maut) मट्टी (Mattí) (موت مٹی)

خاك آلود (ف - ص)

KHÁK-ÁLÚD خاک آلود
 मृन्मय (Mrin mai) (مرن مے) मट्टी में
 संना हुआ (Mattí men Sana hua) (مٹی میں سنا ہوا)

خاك پا (ف - مٹ)

- KHÁK-E-PA** خاکے پا
- पदार (Padár) पद रज (Padraj) (پدار پد رج)
 पांव की धूल (Páon kí dhúl) (پاؤں کی دھول)
  - नम्र (Namr) विनीयी (Vinái) (خاکسار Kháksár) (ونئی)

خاك دان (ف - مذ)

- KHÁK-DÁN** خاک دان
- कुड़ा खाना (Kúra Khána) (کودا خانہ)
  - संसार (Sansár) दुनिया (Dunya) (سلسار دنیا)

خاکر وب (ف - مذ)

KHÁK-ROB خاک روب
 भाड़ू देने वाला (Jhaṛú देने वाला)
 (مہتر Mehtary) (جھارو دینے والا)

2. अनुभव हीन (Anubhau hín) انوبھو
ہین) نا تजरہکار (Na tajriba
kár (نا تجرہ کار)
3. अटढ़ (Adriḥ) बोदा (Boda) (ادڑہ)
کمزور (Kamzor) (کم ذور)
4. असंस्कृत (Asanskrit) (اسنسکرت)
नासाफ (Nasáf) (ناصاف)

خام خیالی (ع - ف - مٹ)

KHÁM-KHAYÁLI خام خیالی
भ्रम (Bhram) अध्यारोप (Ad,
dhyárop) वहम (Vah,m) (ادھیا روپ)
(وہم)

خامشی (ف - مٹ)

KHÁMUSHI خاموشی
خاموشی کا مخفف دیکھو 'خاموشی'
خام طمع (ع - ف - ص)

KHÁM-TAMA خام تما

1. भ्रमी (Bhrami) वहमी (Vahmi) (بھرمی)
2. लोभी (Lobhi) लालची (Lálchi) (لوہی)

خام کار (ف - ص)

KHÁM-KÁR خامکار

1. अपरिपक्व (Aparipak,kwa) (اپری)
अनुभव हीन (Anubhauhín) (پک کو)
नातजरہکار (Na-
tajribakár) (نا تجرہ کار)
2. मूर्ख (Múrk) कम अकल (Kam aql) (مرک)
(کم عقل)

2. मातुल (Matul) मामू (Mámūn) (ماتل)
(ماموں)

KHÁLIS خالص (ع - ص)
निष्केवल (Nishkeval) (نہس کیول)
निर्मल (Nirmal) बेमेल (Be mel) (نرمل)
(بے میل)

KHÁLIQ خالق (ع - مذ)
उत्पत्ति कर्ता (Utpatti karta) (ات پتی)
स्रष्टा (Srashta) पैदा करने वाला (Paida karne vála) (سروشٹا)
(پیدا کرنے والا)

KHÁLI خالی (ع - ص)

1. रिक्त (Rikt) शून्य (Shúnya) (ریکت)
(شونیہ) खाली (Kháli) (خالی)
2. केवल (Keval) सिर्फ (Sirf) (کیول)
(صرف)
3. निठला (Nithal,la) निकमा (Nikamma) (نٹھلا)
(نکما)
4. अनुद्योगी (Anud,dyogi) (اند دیوگی)
बे रोजगार (Be rozgár) (بے روزگار)
5. निर्जन (Nirjan) सूना (Súna) (نرجن)
(سونا)
6. प्रातावकाश (Práptáokásh) (پراپتاو)
सावकाश (Sáo kásh) (ساوکاش)
फारिغ (Fárig) (فارغ)

KHÁM خام (ف - ص)

1. आम (Ám) अपक्व (Apak,kwa) (آپک کو)
(کچا) (Kach,chá)

2. धर्म पत्नी (Dharm patni) (دھرم پتني)
 पत्नी (Patni) (پتني) बीवी (Bivi)
 بیوی)
 3. 'खान' की स्त्री ('Khān' ki istri) 'خان'
 (کي استري)

خانواده (ف - مذ)

KHĀN, VĀDA खान वादा

- वंश (Vansh) (ونش) कुल (Kul) (کل)
 गोत्र (Gottr) (گوتر) खानदान (Khāndān)
 خاندان)

KHĀNA खाना (फ - مذ)

1. गृह (Grih) (گره) घर (Ghar) (گھر)
 2. डिब्बिया (Dibia) (دبیا) केस (Case)
 کیس)
 3. सन्दूक वगैरा का घर (Sandūq Va-
 ghaira ka ghar) (صندوق وغیره کا گھر)
 4. कुंडली का घर (Kundali ka ghar)
 کوندلی کا گھر)

خانه باغ (ف - مذ)

KHĀNA-BĀGH खाना बाग

- गृह वाटिका (Grih vātika) (گره واتکا)
 पार्थी बाग (Pāin bāgh) (پارثی باغ)

خانه بدوش (ف - ص)

KHĀNA-BA-DOSH खाना बदोश

- संचार जीवी (Sanchār jīvi) (سندھار جدوی)
 निघरा (Nighara) (نگهرا) उठाऊ चूल्हा
 (Uthāū chūlha) (اٹھاؤ چولھا)

خانه برباد (ف - ص)

KHĀNA-BARBĀD खाना बर्बाद

- नष्टावास (Nāshatāvās) (نشتر و اس)
 निर्वासी (Nirvāsi) (نرواسی) अनिकेत

خاموشی (ف - م)

KHĀMOSHI खामोशी

- नीरवता (Niravata) (نی رونا) मौन (Maun)
 चुप्पी (Chuppi) (چپپی) (مون)

KHĀMA खामा (फ - مذ)

- लेखनी (Lekhani) (لیکھنی) कलम
 (Qalam) (قلم)

खानदान (ف - مذ)

KHĀNDĀN खानदान

- वंश (Vansh) (ونش) कुल (Kul) (کل)
 परिवार (Parivār) (پریروار) घराना
 (Gharāna) (گهرا نا)

خاتاه (ف - م)

KHĀN, QĀH खान काह

- आश्रम (Āsh,shram) (آشرم) दरवेश
 खाना (Darvesh khāna) (درویش خانه)

KHĀNAGI खानगी (ف - ص)

1. गृहसंबंधी (Grih sambandhi) (گره سم بندھی)
 घरेलू (Gharelu) (گهرا لو)
 2. आत्मीय (Ātmiya) (آتمیه) निजी
 (Niji) (نچی) जाती (Zāti) (زاتی)
 3. रक्षिता (Rakshita) (رکشته) रखेली
 (Rakheli) (رکھیلی) दास्ता (Dāshta)
 (داشته)

KHĀNAM खानम (ف - م)

1. श्रीमती (Shri mati) (شری متی)
 महोदया (Mahodaya) (مهودیه) मुहतर
 रमा (Muhtarama) (محتارمه)

2. विरक्त (Virakt) त्यागी (Tyági)
ज़ाहिद (Zāhid) (تبیائی)

(Aniket) खाना खराब (Khāna
(خانه خراب ب (kharāb)

KHĀVAR खावर (ف - مذ) خاور

خانه جنگی (ف - مث)

1. पूर्व (Pūrv) पूरव (Pūrab
(پورب)

KHĀNA-JANGI खाना जंगी

2. पश्चिम (Pash, chim) पश्चिम
(Paoh, chhim) (پشچیم)

ग्रह युद्ध (Grih yud, dh) किसी
देश की जनता की आपसी लड़ाई (Kisi
desh ki janata ki āpasi larāi) کسی
(دیش کی جنگا کی آپسی لڑائی)

KHAVAND खावन्द (ف - مذ) خاوند

خانه داری (ف - مث)

1. स्वामी (Swāmi) प्रभु (Prabhu
(مالک) मालिक (Mālik) (پرہو)

KHĀNA-DĀRI खाना दारी

2. पति (Pati) भर्तार (Bhartār
(شوہر) शौहर (Shauhar) (بہرتار)

ग्रहस्थ पना (Grihasth pana) (گرہستہ پنا)
ग्रहस्थी का प्रबंध (Grihasti ka prabandh)
(گرہستی کا پر بندھ)

KHĀIF खाइफ (ع - ص) خائف

خانه زاد (ف - ص)

भय भीत (Bhai bhīt) डरा
(دراہوا) (Dara hua)

KHĀINA-ZĀD खाना जाद

KHĀIN खाइन (ع - ص) خائن

अपभोगी (Adbhogi) बद
दयानत (Bad dayānat) (بددیانت)

ग्रहजात (Grih jāt) ग्रह पालित
(Grih pālīt) घर की दासी से
उत्पन्न (Ghar ki dāsi se utpann) گھر
(کی داسی سے اُتپن)

KHĀYA खाया (ف - مذ) خایہ

خانه ساز (ف - ص)

अंड कोष (And kosh) फोता
(فوطہ) (Fota)

KHĀNA-SĀZ खाना साज़

KHA, BĀSAT खावसत (ع - مث) خباثت

1. दुष्टता (Dushtata) निवृ-
ष्टता (Nik, krishteta) (نیک کرشٹتا)
नीचता (Nīchata) (نیچتا)

ग्रह निर्मित (Grih nirmit) (گرہ نرمت)
घर का बनो हुआ (Ghar ka bana hua)
(گھر کا بنا ہوا)

2. अपवित्रता (Apavitrata) (اپووتتا)
गन्दगी (G, ndagi) (گندگی)

* خانه نشین (ف - ص)

KHĀNA-NASHĪN खाना नशीन

KHUB, S खब्स (ع - مذ) خبث

1. नीचता (Nīchata) पाजीपन
(پاجیپن) (Pājīpan)

1. ग्रह वासी (Grih vāsi) (گرہ واسی)
घर में बैठने वाला (Ghar meñ baith-
ne vāla) (گھر میں بیٹھنے والا)

واہک) समाचार दाता (Samáchárdátā
 (سماچار داتا) खबर देने वाला (Khabar
 देने वाला) خبر دینے والا (dane vála)

خبر گیر (عف - ص)

KHA,BAR-GÍR खबर गीर

1. रक्क (Rakchhak देख
 रख करने वाला (Dekh rekh karne
 vála) دیکھ رکھ کرنے والا
2. प्रहरी (Prahari पहरے दार
 (Pahre dár) پهریدار)
3. सहायक (Saháyak मदद
 गार (Madad gár) مددگار)

KHABT खबत (ع - مذ)

1. उन्माद (Unmád ان مادی) पागल पन
 (Págal pan) پاگل پن
2. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنا
 इन्हिमाक (Inhimák) انہماک)

KHAB,TI खबती (ع - ص)
 उन्मादी (Unmádi ان مادی) बावला
 (Báola) باؤلا

KHA,BÍS खबीस (ع - ص)

1. दुष्टात्मा (Dushtátma दूषकृति
 (Dush,prakriti) दुष्ट
 नीच (Ních) نیچ (पुकरति)
2. पामर (Pámar पामर) पाजो (Páji
 पाजी)

KHA,BÍR खबीर (ع - مذ)

ज्ञाता (Gyáta) जानकार (Jánkár
 (वाक्फ) वाक्फ (Váqif) जानकर)

2. अशुद्धता (Ashudh,dhata अशुद्धता)
 नापाकी (Nápáki) ناپاکی
3. मल (Mal मल) मैल (Mail) میل

KHA,BAR खबर (ع - مٹ)

1. सूचना (Súohana सूचना) इत्तिता
 (Ittila) اطلاع
2. संदेश (Sandesh संदेश) पैराम (Paighám
 (Sandesa) سندیس)
3. जन श्रुति (Janash,shruti جنش
 (Afváh) افواه (شرتی)
4. पता (Pata پتا) निशान (Nishán
 نشان)
5. संज्ञा (Sangya سنگیا) सुध (Sudh
 (Hosh) होश (سده)
6. समाचार (Samácháar समाचार) वृत्तंत
 (Vrittánt) हाल (Hál) (ورتانंत)
 (حال)
7. हदीस (Hadis حدیث)

خبر دار (عف - ص)

KHA,BARDÁR खबरदार

1. सचेत (Sachet सचेत) चौकस
 (Chaukanna) चौकना (چوکنا)
 (Chaukanna) चौकना
2. सावधान ! (Sáodhán ! ساودهان !
 (Hoshyár !) होशیار ! (هوشیار !)
3. संभल के ! (Sanbhal ke ! سنبھل کے !)

خبر رساں (عف - ص)

KHA,BAR-RASÁN खबर रसां

संदेश वाहक (Sandesh váhak) سندیس

خدا پرست (ف - ص)

KHUDA-PARAST خدا پرست

1. धर्मात्मा (Dharmātma) دھرماتما
पुण्यात्मा (Pun,nyātma) ڀڻياڻما
वाला (Khuda vāla) خدا والا
2. आस्तिक (Āstik) آستڪ
मानने वाला (Khuda ko mānne
vāla) خدا کو ماننے والا

خدا ترس (ف - ص)

KHUDA-TAR,S خدا ترس

1. ईश्वर से डरने वाला (Īshwar se
darne vāla) ایشور سے ڈرنے والا
2. पुण्यात्मा (Punnyaātma) ڀڻياڻما
नेक दिल (Nek dil) نيڪ دل
3. दयावान (Daya vān) دياوان
दिल (Rahm dil) رحم دل

خدا داد (ف - ص)

KHUDÁ-DÁD خدا داد

- ईश्वर दत्त (Īshwar datt) ایشور دت
ईश्वर की दी हुई (Īshwar kī dī hui)
(ایشور کی دی ہوئی)

خدا رسیدہ (ف - ص)

KHUDA-RASÍDA خدا رسیدا

- प्राप्येश्वर (Prápteshwar) پراپتے شور
महात्मा (Mahātma) مہاتما
वली (Vali) ولی

خدا شناس (ف - ص)

KHUDA-SHANÁS خدا شناس

دیکھو 'خدا پرست'

KHATM ختم (ع - ص)

1. समाप्त (Samápt) سہا پت
(Ant) انت
अखीर (Akhír) اخیر
2. पूर्ण (Pūrṇ) پورن
पूरा (Pūra) پورا
(Mukammal) مکمل

KHAJÁLAT खजालत (ع - مٹ)

- लजा (Lajja) لہجہ
लाज (Lāj) لاج
शर्म (Sharm) شرم

خجستہ (ف - ص)

KHUJA (JIS,TA) खुज (जि) स्ता

- शुभ (Shubh) شہ
मंगल प्रद (Mangalap-
prad) منگل پد
मुबारक (Mubarak) مبارک

KHAJIL खजिल (ع - ص)

- लजित (Lajjit) لہجہ
लजाया हुआ (Lajāya hua) لہجہ
शर्मिन्दा (Sharminḍa) شرمندہ

KHAJ,LAT खजलत (ع - مٹ)

- लज्जा (Lajja) لہجہ
व्रीडा (Vrida) وریڈا
शर्म (Sharm) شرم

خجالت زدہ (ع - ص)

KHAJ,LAT-ZADA खजलत ज़दा

- लज्जित (Lajjit) لہجہ
शर्मिन्दा (Sharminḍa) شرمندہ

KHAD खद (ع - مذ)

- कपोल (Kapol) کپول
गंड (Gand) گند
गाल (Gál) گال

KHUDA खुदा (ف - مذ)

- ईश्वर (Īshwar) ایشور
परमात्मा (Paramātma) پرماٹما

2. भय (Bhai) डर (Dar)

خدانا ترس (ف - ص)

KHID,MAT खिदमत (ع - مٹ)

KHUDA-NA-TAR,S खुदाना ترس

1. सेवा (Seva) टहल (Tuhul)
खिदमतगारी (Khidmatgāri)
(خدمت گاری)

ईश्वर से न डरने वाला (Íshwar so na
derne vála) (ایشور سے نہ ڈرنے والا)
निरदै (Nirdai) क्रूर (Krūr)
बे रहम (Be rahm)

2. नौकरी (Naukari) चाकरी
(Chákari) (چاکری)

خداناخو استه (ف - کلمه)

خدمت گار (عف - ص)

KHID,MAT-GÁR खिदमतगार

KHUDA-NA-KHÁSTA खुदा न खास्ता

दास (Dás) सेवक (Sevak)
(नौकर) (Naukar)

ईश्वर न करे (Íshwar na kare)
ईश्वर ऐसा न करे (Íshwar aisa
na kare)

خداوند (ف - مذ)

خدمت گزار (عف - ص)

KHID,MAT-GUZÁR खिदमत गुज़ार

KHUDÁ,VAN,D खुदा वन्द

1. सेवक (Sevak) दास (Dás)
(नौकर) (Naukar)

1. ईश्वर (Íshwar) परमात्मा
(Paramátma) खुदा (Khuda)
(خدا)

2. आज्ञा पालक (Ág,gya pálak)
फरमां बर्दार (Farman bārdār)
(فرمان بردار)

2. स्वामी (Swámi) मालिक
(Málik) आका (Áqa)

KHID,MATI खिदमती (ع - مذ)
'دیکھو' خدمت گار

KHUDÁÍ खुदाई (ف - مٹ)

KHADANG खदंग (ف - مذ)

1. स्वामित्व (Swámittwa)
प्रभुत्व (Prabhuttwa)

बाण (Ban) शर (Shar) तीर
(Tír)

खुदा होना (Khuda hona)

2. संसार (Sansár) दुनिया
(Dunya)

KHAR खर (ف - مذ)

3. सर्व साधारण (Sarv sádháran)

1. गर्दभ (Gardabh) रासभ
(Rásabh) खर (Khar)
गधा (Gadha)

जनता (Janata) अवाम
(Avám)

2. मूर्ख (Múr,kh) घामड़
(Ghámar)

KHAD,SHA खदशा (ف - مذ)

1. शंका (Shanka) संशय (San-
shai) शुब्हा (Shub,ha)

KHARÁBA خرابا (ف - مذ) خرابہ
 خنڈر (Khandar) (کھنڈر) ویرانا
 (Vírána) (ویرانہ)

KHIRÁJ خیراج (ع - مذ) خراج
 1. راجکار (Rájkar) (راج کر) लगान
 (Lagán) (لگان)
 2. चौथ (Chauth) (چوتھ)

KHARÁSH خراش (ف - مٹ) خراش
 राग (Raga) (راگ) छीलन (Chhilan)
 हलकी कटन (Halki katan) (ہلکی کٹن)
 (हलकी कटन)

خراد (ف - مذ)

KHAR(R)ÁD खरा (र) द
 लकड़ी छीलने का यंत्र (Lakri chhilne
 ka yantr) (لکڑی چھیلنے کا یلنٹر)
 रन्दा (Randa) (رندا)

خراطین (ع - مذ)

KHARÁTÍN खरातीन
 केचुआ (Kechua) (کچچوا)
 یہ لفظ فارسی کے 'خراتین' سے معرب
 ہوا ہے اور واحد ہے

خرافات (ع - مٹ)

KHURÁFÁT खुराफात
 1. मिथ्यावाद (Mith,thya vād) (میتھیاواد)
 बकवास (Bakvās) (بکواس)
 2. बे ढंगी बात या काम (Be dhangī bāt
 ya kām) (بے ڈھنگی بات یا کام)

KHIRÁM खिराम (ف - مذ) خرام
 मंदगति (Mand gati) (مندگتی) धीमी
 चाल (Dhīmi chāl) (دھیمی چال)

KHARÁB खराब (ع - ص) خراب
 1. ध्वस्त (Dhwast) (دھوست) भग्न
 (Bhagn) (بھگن) बरबाद (Barbād)
 (برباد)

2. नष्ट (Nasht) (نشت) अकारत
 (Akárat) (اکارت)

3. अपमानित (Apmānit) (ایمانت) तिरस्कृत
 (Tiraskrit) (تیرسکرت) बे
 इज्जत (Be izzat) (بے عزت)

4. निकृष्ट (Nik,krisht) (نکروشٹ) बुरा
 (Bura) (برا)

5. व्यग्र (Vyagr) (ویگر) परेशान (Pare-
 shān) (پریشان)

خرابات (ف - مذ)

KHARÁBÁT खराबात
 1. मदिरालय (Madirālai) (مدیرالے)
 मधुशाला (Madhu shāla) (مدھوشالہ)
 शराब खाना (Sharāb khāna) (شراب
 خانہ)

2. देवालय (Devālai) (دیوالے) मंदिर
 (Mandir) (مندر)

3. द्यूतागार (Dyūtāgār) (دیوناگار) जुआ
 घर (Jua ghar) (جوا گھر)

خراباتی (ف - ص)

KHARÁBÁTI खराबाती
 1. मद्यप (Mad,dyap) (مد،دییپ) रसाशी
 (Rasāshī) (رساشی) शराब खोर
 (Sharāb khor) (شراب خور)
 2. द्यूत कर (Dyūt kar) (دیوت کر) ज्वारी
 (Jwāri) (جوا ری)

خرد ماغ (ف - ص)

KHAR-DIMÁGH خرددیمارا

1. خور مستک (Khar mastak) کھر
(گھمندی) غمندی (Ghamandi) مستک
مراور (Magh rúr) (مغور)
2. کسی کی بات نہ ماننے والا (Kisi
ki bāt na mánne vála) کسی کی
(بات نہ ماننے والا)

خردمند (ف - ص)

KHIRAD-MAND خیرد مند

- بودھی مان (Bud,dhi mán) بودھی
مانیپی (Maníshi) (منی شی) اقل
مند (Aql mand) (عقل مند)

KHUR,DA خردا (ف - ص)

1. انش (Ansh) (انش) جز (Juz)
2. ریزگاری (Rezgarí) (ریزگاری) برات
(Bharat) (بھارت)
3. دوش (Dosh) (دوش) عیب (Aib)

خردہ بین (ف - ص)

KHUR,DA-BÍN خردا بین

- چھد (Chhid,dránveshi) (چھد)
پرا یا (Paráya dosh dhún dhne vála) پرا یا
(دوش دھونڈنے والا)

خردہ فروش (ف - ص)

KHUR,DA-FAROSH خردا فروش

- فٹکار مال بے چنے والا (Phutkar mál
bechne vála) (فٹکار مال بے چنے والا)

خردہ گیر (ف - ص)

KHUR,DA-GÍR خردا گیر

دیکھو 'خردہ بین'

خربزہ (ف - ص)

KHAR,BUZÁ خار بوزا

خربوزا (Khar búza) (خربوزہ)

KHUR,JI خورجی (ف - ص)

گون (Gon) (گون) گونی (Goni)

KHAR,CH خارج (ف - ص)

1. صرافہ (Sarfa) (صرافہ) صرافہ (Vyai)
2. روپا (Rupia) (روپا) دھن (Dhan)

خربخشہ (ف - ص)

KHAR,KHASHA خار خاشا

1. بادھا (Bádha) (بادھا) وگھن (Vighn)
2. چلتا (Chinta) (چلتا) بھگھا
(Jhagra) (جھگڑا) پریشانی (Pre-
shání) (پریشانی)

KHIRAD خیرد (ف - ص)

سامجہ (Samajh) (سامجہ) بودھی (Bud,dhi)
اقل (Aql) (عقل)

KHUR,D خرد (ف - ص)

چھوٹا (Chhota) (چھوٹا) خرد (Chhud,dr)

خرد بین (ف - ص)

KHURD,-BÍN خرد بین

سوکھم درشک یانتر (Súkchhm darshak
yantr) (سوکھم درشک یانتر)

خردل (ف - ص)

KHAR,DAL خاردل

راجیکا (Rájika) (راجیکا) رائی (Rái)

KHIR,QA खिर्का (ع - مذ) خر قه
कंथा (Kantha कन्था) गुदड़ी (Gudri गुदड़ी)
सन्यासियों का वस्त्र (San
nyásiyon ka vastr सन्यासीوں का वस्त्र)

خر قه پوش (عف - ص)

KHIR,QA-POSH खिर्का पोश
साधु (Sádhu साधू) संत (Sant संत)
फकीर (Faqír फकीर) (سنت)

خرگاه (ف - مذ)

KHAR-GÁH खरगाह
पटवास (Patvás पटवास) खैमा
(Khaima خیمه)

خرگوش (ف - مذ)

KHARGOSH खरगोश
शश (Shash शश) शशक (Shashak शशक)
खरहा (Kharha खरहा) (ششک)

KHUR,RAM खुर्रम (ف - ص) خرم
प्रसन्न (Prasan,n प्रसन्न) आनंदित
(Ānandit आनंदित) हर्षित (Harshit हर्षित)
खुश (Khush خوش) (هروشت)

KHUR,MA खुरमा (ف - مذ) خرما
1. खजूर (Khajúr खजूर) छुहारा
(Chhuhára छेवहार)

2. एक मिठाई (Ek mithái एक मिठाई)

KHIR,MAN खिरमन (ف - مذ) خرمن
1. राशि (Ráshi राशि) खलियान (Khal-
yán कलियान)

2. ढेर (Dher ढेर) अंबर (Ambár
अंबर)

KHIR,S खिर्स (ف - مذ) خرس
ऋक्ष (Rikchh रीछ) (रीछ)
भालू (Bhálu भालू) (بھالو)
خرسند (ف - ص)

KHUR,SAND खुरसन्द
प्रसन्न (Prasann प्रसन्न) प्रफुल्ल
(Praphul,l प्रपुल्ल) खुरश (Kkush
خوش)

خرشید (ف - مذ)

KHUR,SHÍD खुरशौद
सूर्य (Súrya सूर्य) सूरज (Súraj सूरज)
खरطوم (ع - مٹ)

KHUR,TÚM खुरतूम
शुंड (Shund शुंड) सुंड (Súnd सुंड)

KHARIF खारिफ (ع - ص) خرف
1. जर जर (Jarjar जरजर) जीर्ण (Jirn
बहुत बड़ा (Bahut búrha
बहुत-बड़ा)
2. व्यर्थ (Vyarth व्यर्थ) निकम्मा
(Nikamma निकमा)

KEURFA खुरफा (ف - مذ) خرفه
कुलफा (Kulfa कुल्फ) एक साग
(Ek ság ایک ساگ)

KHARQ खर्क (ع - مذ) خرق
विदारण (Vidáran विदारण) फाड़ना
(Pháṛna فہارنا)

خرق عادت (ع - مذ)

KHAR,Q-E-ÁDAT खर्क आदत
चमत्कार (Chamatkár चमत्कार) करामत
(Karámat کرامت)

خریدار (ف - ص)

KHARÍDÁR खरीदार

क्रयी (Kra,i (कुरी मोल लेने वाला
(Mol lene vála (मोल लिने वाला)

خرید و فروخت (ف - مٹ)

KHARÍDO-FAROHKT खरीदो फरोख्त

क्रय विक्रय (Kraya vik kraya (क्रिये-विक्रिये
मोल लेना और बेचना (Mol lena
aur bechna (मोल लिना اور بیچنا)

KHA,RÍTA खरीता (ع - مٹ)

1. थैली (Thaili (तेहिली खीसा (Khísa (कहिसा
2. सरकारी लिफाफा जिसमें कोई सूचना या आज्ञा हो (Sarkári lifáfa jis men ko,i súchana ya ág gya ho (سرکاری (لغافہ جس میں کوئی سوچنا یا آگیا ہو)

KHARÍF खरीफ (ع - مٹ)

वह फसल जिसमें ज्वार बाजरा आदि बोया जाता है (Vuh fasl jis men jwár bájra ádi boya játa hai (وہ فصل جس (میں جوار باجرا آدی بویا جاتا ہے)

KHA,ZÁN खज़ान (ف - مٹ)

हेमन्त ऋतु (Hemant ritu (हेमन्त रतु
पतझड़ (Pat jhar (پت جھڑ)

खزانچی (ف - مٹ)

KHAZÁNCHI खज़ान्ची

कोषाध्यक्ष (Koshádh,dhyaksh (कोषाध्यक्ष
खज़ाने का संरक्षक (Kharánc ka sanrakshak (خزانے کا (سمن رक्षک)

خر مسره (ف - مڈ)

KHAR.MUHRA खर मोहरा

कपर्दिका (Kapardika (कपर्दिका कौड़ी
(Kauri (कुरी)

खوار (ف - مڈ)

KHAR,VÁR खर वार

इतना बोझ जो गधा एक बार में उठा ले
(Itna bojh jo gadha ek bár men
uthále (اتنا بوجھ جو گدھا ایک بار (میں اٹھالے)

KHURÚJ खरूज (ع - مڈ)

1. निकास (Níkás (निकास निकलना
(Nikalna (नकलना)
2. आक्रमण (Ákraman (आक्रमण हमला
(Hamla (حملہ)
3. राज द्रोह (Ráj droh (राज-द्रोह बगवत
(Baghávát (بغاوت)

KHURÚS खरूस (ف - مڈ)

कुक्कुट (Kuk,kut (कुक-कूट मुरगा
(Murgah (مرغا)

खروش (ف - مڈ)

KHU,ROSH खुरोश

कोलाहल (Koláhal (कोलाहल उत्क्रोश
(Utkrosh (उत्क्रोश शोर गल (Shor-
ghul (शोर غل)

KHARÍD खरीद (ف - मٹ)

1. क्रय (Kraya (क्रिये मोल लेना (Mol-
lena (मोल लिना)
2. क्रीत (Krit (कुरीत खरीदा हुआ
(Kharída hua (खरीदा हुआ)

नीचता (Nīchata) कमीनगी
(Kamīnagī) کمینگی

خس پوش (ف - ص)

KHAS.POSH खस पोश

तृणाच्छादित (Trināch,ahbādit) ترناچ
घास से ढका हुआ (Ghās se
dhaka hua) گھاس سے ڈکا ہوا

KHAS,TAGI खस्तगी (फ - म्)

1. क्षतिव (Chhatit,twa) (چھتیت تو) घायल पन (Ghāyal pan) (گھائل پن)
2. भुर भुरा पन (Bhur bhurā pan) (بھور بھورا پن) खस्ता पन (Khasatā pan) (خسته پن)
3. श्रान्ति (Shrānti) (شرانتي) थकन (Thakan) (تهکن)

KHAS,TA खस्ता (फ - ص)

1. क्षत (Chhat) (چھت) आहत (Āhat) (گھائل) घायल (Ghāyal) (آहत)
2. श्रान्त (Shrānt) (شرانت) थकित (Thukit) (تهکیت) थका हुआ (Thaka hua) (تهکا ہوا)
3. दुःखी (Dukhi) (دکھی) परेशान (Preshān) (پریشان)
4. दरिद्र (Darid dr) (درد در) कंगाल (Kangāl) (کنگال)
5. भुर भुरा (Bhur bhura) (بھور بھورا)

خسته جگر (ف - ص)

KHASTA-JIGAR खस्ता जिगर

क्षत हृदय (Chhat hirdai) (چھت ہرڈے)
शोक ग्रस्त (Shok grast) (شوگ گراست)
दुःखी (Dukhi) (دکھی) पीड़ित (Pīrit) (پیڈیت)
गमगीन (Ghamgīn) (غمگین)

KHA.ZĀNA खज़ाना (ع - مذ)

1. निधि (Nidhi) (ندھی) कोष (Kosh) (کوش) खज़ीना (K̄hazīna) (خزینہ)
2. राज कोष (Rāj Kosh) (راج کوش) सरकारी खज़ाना (Sarkāri khazāna) (سرکاری خزانہ)
3. भांडागार (Bhāndāgār) (بھانڈا گار) गोदाम (Godām) (گودام)
4. धन (Dhan) (دھن) संपत्ति (Sampatti) (سامپتی) धौलत (Daulat) (دولت) (سم بندی)

KHAZĪNA खज़ीना (ع - مذ)
कोष (Kosh) (کوش) खज़ाना (K̄hazāna) (خزانه)

KHAZAF खज़फ (ع - م्)
टीकरी (Thikari) (تھیکری) गुट्टी (Gutti) (گٹی)

KHAS खस (ف - مذ)

1. तृण (Triṇ) (त्रण) कुरा (Kush) (कश) घास (Ghās) (گھاس)
2. उशीर (Ushīr) (اوشیر) एक सुगंधित जड़ (Ek sugandhit jar) (ایک سوگن جڑ)

KHASĀRA खसारा (ع - مذ)
हानि (Hāni) (هانی) घाटा (Ghāta) (گھاتا) टोटा (Tota) (ٹوٹا)

خساست (ع - م्)

KHASĀSAT खसासत

1. कृपणता (Kripanuta) (کرپنٹا) कंजूसी (Kanjūsi) (کنجوسی)
2. क्षुद्रता (Chbud,drata) (چھد،دوتا)

KHASAK खसक (ف - مذ) خسک

गोकुहुर (Gokchhur) गुखरू
(Gukhrú) (گوکھورو)

KHUSUF खुसूफ (ع - مذ) خسوف

1. जमीन में धंसना (Zamín meṅ dhans-
na) زمین میں دھنسنّا

2. चन्द्र ग्रहण (Chandr grahan) چندر
चांद गहन (Chánd gahan) (گرهن)
(چاند گهن)

KHASÍS खसीस (ع - ص) خسیس

1. कृपण (Kripan) कंजूस
(Kanjús) (کنجوس)

2. अधम (Adham) कमोना
(Kamína) (کمیلہ)

KHISH,T खिशत (ف - مث) خشت

इष्टिका (Ístika) ईट (Ínt) (ایشیکا)
(اینت) (خشتخاش - ف - مث)

KHASH,KHÁSH खश्खाश

पोस्ता (Posta) खसखस (Khas-
khas) (کھس کھس)

KHUSH,K खुशक (ف - ص) خشک

1. शुष्क (Shushk) सूखा
(Súkha) (سوکھا)

2. शुष्क स्वभाव (Shushk swabháo)
रूखा (Rúkha) (शुष्क स्वभाव)
(دو کھا روكھا)

3. अनुदार (Anudár) बेकैज़
(Be fuiz) (بے فیض)

4. नीरस (Níras) वेमज़ा
(Be maza) (بے مزہ)

5. बिना रोटी का [वैतन] (Bina roti ka
[vetan] (بنا روٹی کا [ویتن])

خسته حال (ع - ص)

KHASTA-HÁL खस्ता हाल

दरिद्र (Dariddr) दुर्दशाग्रस्त
(Durdasha grast) (دردشا گروست)
कंगाल (Kangál) (کنگال)

خس خانه (ف - مذ)

KHAS-KHÁNA खस ढाना

पर्य कुटी (Parukuti) जतु ग्रह
(Jatug grih) (جنگ گره)
(Jhonpři) (جھونپڑی)

KHUSUR खुसुर (ف - مذ) خسر

श्वशुर (Shwashur) समुर
(Sasur) (سسر)

KHUS,RÁN खुस्रान (ع - مذ) خسران

हानि (Háni) टोटा (Tota)
(हानी) (هانی) घाटा (Ghátá) (کھاتا)

KHUS,RAU खुस्रौ (ف - مذ) خسرو

1. राजा (Rája) बादशाह (Bádsháh)
(بادشاه)

2. ईरान का एक प्रसिद्ध बादशाह जो
शिरिं पर मोहित था (Írán ka ek
prasiddh bádsháh jo Shírín par mohit
tha) ایران کا ایک پر سیدھ بادشاہ جو
(شیریں پر مویت تھا)

KHAS,RA खसरा (ف - مذ) خسره

1. छोटी चेचक (Chhoti chechak)
(چھوٹی چیچک)

2. पटवारियों का खाता (Patváriyon
ka kháta) (پٹواریوں کا کھاتا)

خشیت (ع - مٹ)

KHASHÍ,YAT خشییات

1. भय (Bhai به) डर (Dar در)
2. डरना (Darna درنا)
3. डराना (Darána درانا)

KHASH,LAT خصلت (ع - مٹ)

स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) प्रकृति
(Prakriti پركرتی) आदत (Ádat عادت)

KHASH,M खश्म (ع - مڈ)

1. शत्रु (Shat,tru شت'ترو) रिपु (Ripu رپو)
(दुश्मन Dushman دشمن)
  2. प्रति द्वंद्वी (Prati dwardwi پرتی
(دوہندی) रक्वीव (Raqib رقیب)
  3. प्रतिकूल (Prati kúl پرتی کول)
(مخالف Mukhálif मुखاليف)
- (1 - مڈ)

4. पति (Pati پتی) शौहर (Shauhar شوهر)
(آخری معنوں میں 'ص' کے زیر
کے ساتھ ھ)

خصوصاً (ع - ص)

KHUSÚ,SAN खुसून

विशेषतः (Visheshatah وشیش تہ)
विशेषकर (Vishesh kar وشیش کر)
खासकर (Khás kar خاص کر)

خصوصیت (ع - مٹ)

KHA (U) SÚ,SÍ,(I) YAT

ख (खु) सूसी (सि)यत

विशेषता (Visheshata وشیش تہ) विशि
ष्टता (Vishish,tata وشیش تہ) प्रधानता

6. बिना सालन की [रोटी] (Bina sálan
ki [roti] بنا سالن کی [روتی])

خشك مغز (ف - ص)

KHUSHK-MAGH,Z खुश्क मग्न

शुष्क बुद्धि (Shushk bud,dhi شک بدھی)
निर्वुद्धि (Nir bud,dhi نربدھی) गावदी
(Gáodi گادی)

خشك سالی (ف - مٹ)

KHUSH,K-SÁLI खुश्क साली

दुर्भिक्ष (Durbhikesh دربهكش) अकाल
(Akál اکال) कष्ट (Qah,t قحط)

KHUSH,KA खुश्का (ف - مڈ)

ओदन (Odan اودن) भात (Bhát بهات)

KHASH,M खश्म (ف - مڈ)

क्रोध (Krodh کردہ) कोप (Kop کوپ)
गुस्सा (Ghussa غصہ)

خشمگین (ف - ص)

KHASH,M-GÍN खश्मगीन

क्रुद्ध (Krud,dh کرد'ده) कुपित (Kupit
کوپیت) गुस्से (Ghusse غصے)

KHUSHÚ,A खश्अ (ع - مڈ)

1. विनय (Vinai ونے) नम्रता (Namrata
نرمی) नरमी (Narmi نرمی)
2. गिरगिड़ाना (Gir girána گیرگزانہ)

خشونت (ع - مٹ)

KHUSHÚ,NAT खुश्नत

1. कठोरता (Kathorata کتہورتا) कड़ापन
(Karápan کڑا پن)
2. अविनय (Avinai اوانے) अखलवड़ पन
(Akh khar pan اکھڑ پن)

2. पत्र (Pattr पत्र) चिथी (Chith,thi चिथी)

3. हस्त लेख (Hast-lekh हस्त लेख) लिखावट (Likhávat लिखावट) सहरीर (Tah rír सहरीर)

4. चौर (Chhaur चौर) हजामत (Hajámat हजामत)

5. युवा वस्था में गालों पर उगने वाले नये बाल (Yuvávastha men gálon par ugne vále na,e bál युवावस्था में गालों पर उगने वाले नये बाल) मुखलोम (Mukhlom मुखलोम)

KHATA खता (ख - मं)

1. अपराध (Aprádh अपराध) दोष (Dosh दोष) कुसूर (Qusúr कुसूर)

2. त्रुटि (Truti त्रुटि) भूल (Bhúl भूल) चूक (Chúk चूक)

3. अशुद्ध (Ashud,d अशुद्ध) गलत (Ghulat गलत)

4. चीन का एक देश (Chín ka ek desh चीन का एक देश) चीन (Chín चीन)

KHITÁB खिताब (ख - मं)

1. संबोधन (Sambodhan संबोधन) मुखताब (Mukhátaba मुखताब)

2. उपाधि (Upádhi उपाधि) लकब (Laqab लकब)

خط استوا (ख - मं)

KHATE-ISTIVA खते इस्तिवा

भूमध्य रेखा (Bhúmadh,dhya rekha भूमध्य रेखा) विषुवद रेखा (Vishuvad-विषुवद रेखा)

(Pradhánata प्रधानता) खासपन (Kháspan खासपन)

خصوصیت (ख - मं)

KHUSÚ,MAT खुसूमत

1. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dush,mani दुश्मनी)

2. कलह (Kalah कलह) लड़ाई झगड़ा (Laṛáí jhagrā लड़ाई झगड़ा)

KHA,SI खसी (ख - मं)

वध्री (Vadhri वध्री) बधिया (Badhiya बधिया)

खसी (Khas,si खसी) बधिया

KHUS,YA खसूया (ख - मं)

अंडकोष (And kosh अंडकोष) फोता (Fota फोता)

KHIZÁB खिजाब (ख - मं)

केश कल्प (Kesh kalp केश कल्प)

वस्मा (Vasma वस्मा)

KHIZ,R-KHIZAR- खिजर (ख - मं)

KHAZIR खिज़र-खिज़र-खिज़र

1. एक पैगम्बर (Ek paighambar एक पैगम्बर) (پیغمبر)

2. पथप्रदर्शक (Path pradarshak पथप्रदर्शक) रस्ता बताने वाला (Rasta batáno vála रस्ता बताने वाला)

KHUZÚ,A खुज़ूअ (ख - मं)

विनय (Vinai विनय) गिड़गिड़ाना (Girgirána गिड़गिड़ाना)

KHAT खत (ख - मं)

1. रेखा (Rekha रेखा) लकीर (Lakír लकीर)

خطر ناک (ع - ف - ص)

KHATAR-NÁK खतर नाक

भीषण (Bhishan بهیشتن) भयंकर
(Bhayankar بهیمنگر) खौफ नाक
(Khauf nák خوفناک)

KHAT,RA खत्रा (ع - مذ) خطرہ

1. भय (Bhai به) डर (Dar دتر)
2. प्राणभय (Pránbhai پړان به)
जोखिम (Jokhim جوکیم) जान का
डर (Ján ka dar جان کا دتر)

خط سرطان (ع - مذ)

KHAT-E-SARTÁN खते सरतान

कर्क रेखा (Kark rekha کرک ریکھا)

خط مستدیر (ع - مذ)

KHAT-E-MUSATDÍR खते मुस्तदीर

गोल रेखा (Gol rekha گول ریکھا)

خط مستقیم (ع - مذ)

KHAT-E-MUSTAQÍM खते मुस्तकीम

सरल रेखा (Saral rekha सरल ریکھا)

خط مماس (ع - مذ)

KHAT-E-MUMÁS खते मुमास

संपात रेखा (Sampát rekha سمپات ریکھا)

KHIT,TA खित्ता (ع - مذ) خطہ

1. देश (Desh دییش) मुल्क (Mulk ملک)
2. कटिबंध (Katibandh कटिबندھ)
मिनतका (Mintaqa منطقه)
3. क्षेत्र (Chhetr च्छेत्र) इलाका
(Iláqa علاقہ)

rekha (शुबुद ریکھا) नाड़ी मंडल
(Nárimandal نازی مندل)

خطا کار (ع - ف - ص)

KHATA-KÁR खताकार

1. अपराधी (Aprádhí اپرادھی)
कुसूरवार (Qusúr vár قصور وار)
2. पापी (Pápi پایپی) गुनह गार
(Gunah gár گنه گار)

خطاوار (ع - ف - ص)

KHATA-VÁR खता वार

'دیکھو' خطا کار

KHUT,BA खुत्रा (ع - مذ) خطبہ

1. अभिभाषण (Abhibhāshan ابھی
सदरती तक्ररी (Sadárati-
taqrír सदरती تقریر)
2. भाषण (Bhāshan بهاشن) तक्ररी
(Taqrír تقریر)

خطبة صدارت (ع - مذ)

KHUT,BA-E-SADÁRAT खुत्रा सदरत

अभिभाषण (Abhi bhāshan ابھی
सदरती तक्ररी (Sadárati
taqrír सदरती تقریر)

خط جدی (ع - مذ)

KHAT-E-JADÍ खते जदी

मकर रेखा (Makar rekha مکر ریکھا)

KHATAR खतर (ع - مذ) خطر

भय (Bhai به) शंका (Shanka شنکا)
डर (Dar دتر)

खफान (ए - मड)

KHAF (A) QÁN खफ (क) कान

दिलधड़कने का रोग (Dil dhaṛakno
ka rog माली- (दल देहकने का रोग)
खूलिया (Máli khúliya (माली खोलीया)

खफानी (ए - मड)

KHAFQA'NI खफ कानी

जिसे खफकान का रोग हो (Jise khafa-
qán ka rog ho जसे खफकान का
(रोग)

KHAFAGI खफगी (फ - मथ)

अप्रसन्नता (Apprasan,nata अप प्रसन्नता)
क्रोध (Krodh क्रोध) मनोमालिन्य
(Manomálin,nya (मनोमालिन्य)
मुटाव (Man mutáo (मन मुटाव)
(Ranjish (रंजिश)

KHAFI खफी (ए - स)

1. महीन (Muhín (महीन) बारीक (Bárik
(बारीक)
2. गुप्त (Gupt (गुप्त) छिपा हुआ
(Chhipá hua (छिपा हुआ)

KHAFÍF खफीफ (ए - स)

1. अगुरु (Aguru (अगुरु) हलका (Halka
(हलका)
2. लज्जित (Lajjit (लज्जित) शर्मिन्दा
(Sharminnda (शर्मिन्दा)
3. कम (Kam (कम) थोड़ा (Thoṛa (थोड़ा)
4. तिरस्कृत (Traskrit (तिरस्कृत) अप-
मानित (Apmánit (अपमानित)
बेइज्जत (Be'izzat (बेइज्जत)

KHATÍB खतीब (ए - मड)

वक्ता (Vakta (वक्ता) व्याख्याता (Vyak,
khyáta (व्याख्याता) मुकर्रिर (Muqar,rir
(मुकर्रिर)

KHATÍR खतीर (ए - स)

प्रचुर (Prachur (प्रचुर) अत्यधिक
(Attya'ihik (अत्यधिक) बहुत (Bahut
(बहुत)

KHAFa खफा (ए - मथ)

1. गोपन (Gopan (गोपन) छिपाव
(Chhipáo (छिपाव)

(फ - स)

2. अप्रसन्न (Apprasann (अप्रसन्न)
क्रुद्ध (Krud,dh (क्रुद्ध) नाराज़
(Náráz (नाराज़)

खफाश (फ - स)

KHUFFÁSH खुफ़ाश

गृह मान्चिका (Grih máchika (गृह
मोचिका (Grih mochika (गृह मोचिका)
चमगादड़ (Changáduṛ (चमगादड़)

KHÍF,FAT खिफ़ फ़त (ए - मथ)

1. अगुरुता (Aguruta (अगुरुता) हलका
पन (Halka pan (हलका पन)
2. लज्जा (Lajja (लज्जा) शर्म (Sharm
(शर्म)

KHUF,TA खुफ़ता (ए - स)

सुप्त (Supt (सुप्त) सोया हुआ (Soya
hua (सोया हुआ)

2. ریل یا جہاز پر کام کرنے والا
مزدور (Rel ya jaház par kám
karne vála mazdúr ریل یا
جہاز پر کام کرنے والا مزدور
(Khallási خلاصی)

KHILÁF खिलाफ (ع - ص)

1. विसदृश (Visadrish وی سدرش)
विपरीत (Viprit ویپریت) विरुद्ध
(Virud,dh ورده) बर अक्स
(Baraks بر عکس)
2. मिथ्या (Mith,thya मीथ्या)
(Jhúth جهوت)
3. विरोधी (Virodhi वीरोधी) प्रतिकूल
(Pratikúl پرتی کول) मुखालिफ
(Mukhálif مخالف)

خلافت (ع - مٹ)

KHILÁFAT खिलाफत

1. प्रतिनिधित्व (Pratinidhit,wa प्रति
निधित्व) नियमत (Niyábut
(زیابت)
2. खलीफा का पद (Khalifa ka pad
خلیفہ کا پد)

خلافت دستور (ع - مڈ)

- KHILÁF-E-DASTÚR खिलाफे दस्तूर
नियम विरुद्ध (Niyam virud,dh
नियम विरुद्ध) अविधि (Avidhi
(اودھی) बेकाइदा (Be qáida
(بے قاعدہ)

خلافت عقل (ع - مڈ)

KHILÁF-E-AQL खिलाफे अक्ल

1. असंभव (Asambhau अस्मभव)
नासुमकिन (Ná mumkin
(ناممکن)

- KHUFIYA छुफिया (ع - ص)
गुप्त (Gupt گپت) छिपा हुआ (Chhipa-
hua چھپا ہوا)

KHALA खला (ع - مڈ)

1. रिक्तस्थान (Riktasthán رکتس
स्थान) खाली जगह (Kháli jagah
خالی جگہ)
2. अंतरिक्ष (Antariksh अंतरिक्ष)
शून्य (Shūnya شونیہ) फ़ाज़ आسمानी
(Fazái ásmáni فضائے آسمانی)

KHALÁS खालस (ع - ص)

1. मुक्त (Mukt मुक्त) बंधन रहित
(Bandhan rahit बंधन रहित)
आज़ाद (Ázád آزاد)
2. निश्चित (Nishchint निश्चित)
फ़ारिग (Fárigl فارغ)
3. समाप्त (Samápt समाप्त) खत्म
(Khatm ختم)

KHULÁSA छुलासा (ع - مڈ)

1. चुना हुआ (Chuna hua چونا ہوا)
छाया हुआ (Chhānta hua چھانتا ہوا)
2. सारांश (Saráneh ساراंश) निचोड़
(Nichor نیچوڑ)
3. संचिप्त (Sanchhipt संचिप्त)
मुख्तसर (Mukhtasar مختصر)

KHALÁSI खलासी (ع - مٹ)

1. मुक्ति (Mukti मुक्ति) छुटकारा
(Chhutkára چھٹکارا) नजात
(Naját نجات)

KHAL, JÁN खल जान (ع - مذ) خَلْجَان

1. चिन्ता (Chinta) आशंका (Ashanka) फ़िक्र (Fikr) (فكر, آشنكا)
2. भंजट (Jhanjhat) (جھنجھٹ) जंजाल (Janjál) (جنجال)

خاخال (ع - مٹ)

KHAL, KHÁL खल खाल

1. नूपुर (Núpur) (نوپر) मंजीर (Manjír) (پازیب) पाज़ेब (Pázeb) (ملجیر)

KHUL, D खुल्द (ع - مذ) خُلْد

1. स्वर्ग (Swarg) (سورگ) नाक (Nák) (ناک) बिहिश्त (Bihisht) (بہشت)
2. خلدآشیاں (ع - ص)

KHUL, D-ÁSHIYÁN खुल्द आशियां

1. स्वर्गीय (Swargiya) (سورگیہ) स्वर्गस्थ (Swargasth) (سورگستہ) जन्नत नशीं (Jannat nashín) (جنت نشین)

KHALISH खलिश (म - मٹ) خَلِش

1. खटक (Khatak) (کھٹک) चुभन (Chubhan) (چوبھن)
2. ईर्ष्या (Írshya) (ایرشیا) डाह (Dáh) (داه) हसद (Hasad) (حاسد)
3. ताप (Táp) (ताप) जलन (Jalan) (جلن)

KHIL, T खिलत (ع - مذ) خِلْت

1. धातु (Dhātu) (دهاتو) वात, पित्त, कफ (Vát, pitt, kaph vaghaira) (وات, پیت, کفہ وغیرہ)

KHAL, T खलत (ع - مذ) خَلْت

1. मिश्रण (Mishran) (مشرن) मिलाना (Milána) (ملانا) मेल जोल (Meljol) (میل جول)

2. बुद्धिमत्ता के विरुद्ध (Buddhi matta ko viruddh) (بدھی متا کے ورددھ)

बेवकूफी का (Bevaqúfi ka) (بے وقوفی کا)

خلاف قیاس (ع - مذ)

KHILÁF-E-QAYÁS खिलाफे कयास

1. असंभव (Asambhav) (اسم بهو) बुद्धि पर (Buddhi par) (بدھی پر) अकल के खिलाफ (Aql ko khiláf) (عقل کے خلاف)

خلاف ورزی (ع - مٹ)

KHILÁF-VARZÍ खिलाफ वर्ज़ी

1. अवज्ञा (Avaggya) (اوگ گیا) अवहेलना (Avahelana) (اوہیلنا) हुकम अदुली (Hukm adúli) (حکم عدولی)

HAL, LÁQ खल्लाक (ع - ص) خَلَلَاک

1. उत्पत्तिकर्ता (Utpatti karta) (الطپتی) पैदा करने वाला (Paida karne vála) (پیدا کرنے والا)
2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) खुदा (Khuda) (خدا)

KHILÁL खिलाल (म - मٹ) خِلَال

1. दांत कुरेदने का तिनका (Dánt kuredne ka tinka) (دانت کوریدنے کا تینکا)
2. ताश की बाज़ी में मात (Tásh ki báží men mát) (تاش کی بازی میں مات)

KHUL, LAT खुल्लत (म - मٹ) خُلَلْت

1. प्रेम (Prem) (پریم) मित्रता (Mittrata) (میترتا) دوستी (Dosti) (دوستی)

KHIL,QI खिल्की (खली (ع - ص)
 प्राकृतिक (Prákritik) (प्राकृतिक)
 भ.विक (Swábhávik) (स्वाभाविक)
 (Fitri) (फिट्री)

KHALAL खलल (खल (ع - م)
 विघ्न (Vighn) (विकल)
 बाधा (Bádha) (बाधा)
 रुकावट (Rukávat) (रुकावट)
 (Badha) (बाधा)
 خلل انداز (عف - ص)

KHALAL-ANDÁZ खलल अन्दाज़
 विघ्न कर्ता (Vighnkarta) (विकलकर्ता)
 बाधा डालने वाला (Bádha dálne vála)
 (Badha) (बाधा)
 خلل دماغ (ع - م)

KHALAL-E-DIMÁGH खलले दिमाग
 बुद्धिविकार (Bud,dhi vikár) (बुद्धिविकार)
 उन्माद (Unmád) (उन्माद)
 पागलपन (Págal pan) (पागलपन)

KHAL,VAT खल्वत (खल (ع - م)
 1. एकान्त (Ekánt) (एकान्त)
 तनहाई (Tanhá,i) (तनहाई)
 2. शयनागार (Shayaná gár) (शयनागार)
 सोने की जगह (Sone ki jagah) (सोने की जगह)
 (Sone ki jagah) (सोने की जगह)
 خلوت خانه (عف - م)

KHAL,VAT-KHÁNA खल्वत खाना
 1. एकांतावास (Ekántávás) (एकान्तावास)
 तनहाई की जगह (Tanhá,i ki jagah)
 (Tanhá,i ki jagah) (तनहाई की जगह)
 2. शयनागार (Shayanágár) (शयनागार)
 खावगाह (Khábgáh) (खावगाह)

KHIL,AT खिलअत (खल (ع - م)
 वह वस्त्र जो राजा की ओर से सम्मानार्थ
 दिये जाते हैं (Voh vastr jo rája ki or
 se sammánáarth di,e játe hain) (वह वस्त्र जो
 राजा की ओर से सम्मानार्थ दिये जाते हैं)
 جو راجہ کی اور سے سم مان آرتہ دئے
 جاتے ہیں

KHALAF खलक (खल (ع - م)
 पुत्र (Puttr) (पुत्र)
 (Beta) (बेटा)

KHAL,Q खलक (खल (ع - م)
 जन साधारण (Jan sádháran) (जन साधारण)
 संसार के लोग (Sansár ke log) (संसार के लोग)
 (Makhlúq) (मखलूक)
 مخلوق (ع - م)

KHUL,Q खुलक (खल (ع - م)
 शील (Shíl) (शील)
 मुरव्वत (Muravvat) (मुरव्वत)
 मिलन सारी (Milansári) (मिलन सारी)
 (Milansári) (मिलन सारी)
 (M) (म)

خلقت (ع - م)

KHIL,QAT खिल्कत

1. सृष्टि (Srishti) (सृष्टि)
 उत्पत्ति (Utpatti) (उत्पत्ति)
 पैदाइश (Paidáish) (पैदाइश)

2. प्रकृति (Prakriti) (प्रकृति)
 स्वभाव (Swabháo) (स्वभाव)
 फितरत (Fitrat) (फितरत)
 (Fitrat) (फितरत)

KHAL,QAT खलकत (खल (ع - م)
 जन साधारण (Jan sádháran) (जन साधारण)
 (Log) (लोग)
 (Makhlúq) (मखलूक)
 مخلوق (ع - م)

KHAN, DA خنده (ف - مذ) خندا

हास (Hás) हंसी (Hansi) (هلسی)

خنده پیشانی (ف - ص)

KHANDA-PESHÁNI خندا پेशانی

प्रफुल्ल वदन (Praphul, l vadan) (پربهل)

हंसमुख (Hansmukh) (هلس مکھ)

خنده دو (ف - ص)

KHANDA-RU خندا رُ

دیکھو 'خنده پیشانی'

KHIN, ZÍR خنزیر (ع - مذ) خینزیر

शूकर (Shúkar) (شوکر) वराह (Varáh)

सुअर (Su, ar) (سور)

KHIN, SIR खिन् सिर (ع - مٹ) خنصر

कनिष्ठा (Kanishtha) (کنشٹھا) कनि-

ष्ठिका (Kanish, thika) (کنشٹیکا) छुग-

लिया (Chhungaliya) (چھنگلیا) छिगुनी

(Chhinguni) (چھنگنی)

KHUNUK खुनुक (ف - ص) خنک

शीतल (Shítal) (شیتل) ठंडा (Thanda)

सर्द (Sard) (سرد)

خنیا گر (ف - مذ)

KHUN, YA-GAR खनुयागर

गायक (Gáyak) (گایک) गवैया (Gavaiya)

(گویا)

KHÚ खु (ف - مٹ) خو

स्वभाव (Swabháo) (سوبهاؤ) आदत

(Ádat) (عادت)

KHÁB خواب (ف - مذ) خواب

1. स्वप्न (Swapn) (سوین) सपना (Sapna)

(سپنا)

(انگڑائی لینے والا vála)

2. पछताने वाला (Paohhtáne vála)

(پچھتانے والا)

KHAMÍDA खमीदा (ع - ص) خمیده

वक (Vakr) (وکر) टेढ़ा (Terha) (تیرھا)

झुका हुआ (Jhuka hua) (جھکا ہوا)

KHANÁZÍR खनाज़ीर (ع - مذ) خنازیر

1. खंजर की जमे दिकهو 'खंजर'

2. कंठमाला (Kanthmála) (کنٹھمالا)

गले की गिलटियों का एक रोग

(Gale ki giltiyon ka ek rog) (گلے

کی گلتیوں کا ایک درگ)

KHAN, NÁS खनास (ع - مذ) خناس

1. दैत्य (Daitya) (دیت) शैतान

(Shaitán) (شیطان)

2. प्रेत (Pret) (پریت) भूत (Bhút)

(بهوت)

3. कृपण (Kripan) (کرپن) कंजूस

(Kanjús) (کنجوس)

4. भ्रम (Bhram) (بھرم) वह (Vah, m)

(وهم)

KHUNSA खुन्सा (ع - مذ) خنسی

नपुंसक (Napunsak) (نپن سک) हीजड़ा

(Hijra) (هیجڑا)

KHAN, JAR खन्जर (ع - مذ) خنجر

छोटी तलवार (Chhotí talvár) (چھوٹی

کٹار) Katár (کٹار)

KHAN, DAQ खन्दक (ع - مٹ) خندق

प्रतिकूप (Pratikúp) (پرتهی کوپ) खाई

(Khái) (کھائی)

2. नपुंसक (Napunsak) क्लीव
(Khhb) ज़नखा (Zankha)
(زنخا)

KHÁR खार (ف - ص)

1. अपमानित (Apmánit) ज़लील
(Niradrit) (ذلیل)
(Zalíl)
2. مرکبات کے آخر میں آکر کھانے
(والا کے معنی دیتا ہے جیسے 'سودخور')

خوا سنگار (ف - ص)

KHÁST-GÁR खास्त गार

1. इच्छुक (Ich, chhuk) (اچ چھک)
(Abhiláshi) (ابھی لشی)
(Kháhish mand) (خوا
(هش مند)
2. प्रार्थी (Prárthi) (پراثرھی) उम्मेद वार
(Ummedvár) (امیدوار)

KHAVÁS खावास (ع - م)

1. प्रमुख (Pramukh) (پرمکھ) प्रधान
(Pradhán) (پردھان) खास लोग
(Khás log) (خاص لوگ)
2. गुण (Gun) (گن) सफ़त (Sifat)
(صفت)
3. राजाओं और नवाबों की लौंडी जिस
के साथ वह संभोग करते हैं
(Rájáon aur nayábon ki laundi
jís ke sáth voh sambhog karte
hon) (راجاؤں اور نوابوں کی
لوندی جس کے ساتھ وہ سم
بھوگ کرتے ہوں)

2. निद्रा (Niddra) (ندرا) नींद (Nind) (نیند)
3. शयन (Shayan) (شین) सोना (Sona)
(سونا)

خواب گاہ (ف - م)

KHÁB-GÁH खाब गाह

- शयनागार (Shayanágár) (شینا گار)
स्वप्न गृह (Swapn grih) (سوین گره)
सोने की जगह (Sone ki jagah) (سونے کی جگہ)
(جگہ)

خواتین (ف - م)

KHAVÁTÍN खावातीन

- خاتون کی جمع
महिलायें (Mahiláen) (مہلائیں)
(اس لفظ کی جمع عربی قاعدہ سے
بنی ہے)

KHÁJA खाजा (مذ - ف) خواجه
स्वामी (Swámi) (سوامی) पति (Puti)
(مالک) मालिक (Málik) (پتی)

خواجه تاش (ف - ص)

KHÁJA-TÁSH खाजा ताश

1. सहपति (Sahpati) (سہپتی) एक
आका के नौकर (Ek áqa ke naukár)
(ایک آقا کے نوکر)
2. सह गुरु (Sahguru) (سہگورو) एक पीर
के मुरीद (Ek píir ko muríd)
(پیر کے مرید)

خواجه سرا (ف - مذ)

KHÁJA-SARA खाजा सरा

1. द्वारपाल (Dwárpál) (دوارپال) दरबान
(Darbán) (دربان)

KHÁHAR खाहर (ف - مٹ) خواہر
 भगिनी (Bhagini) (بہگنی) बहन
 (Bahan) (بہن)

خواہش (ف - مٹ)

KHÁHISH खाहिश

1. अभिलाषा (Abhilāsha) (ابہی لاشا)
 आकांक्षा (Ākāṅkṣha) (آکانک چھا)
 कामना (Kāmāna) (کامنا) इच्छा
 (Ich, chha) (اچھا) आरजू (Ārjū)
 (آرزو)

2. रुचि (Ruchi) (رچی) जी (Ji) (جی)
 मर्ज़ी (Marzi) (مرضی)
 3. अभिप्राय (Abhiprāe) (ابہی پراے)
 उद्देश (Ud, desh) (اددیش) मतलब
 (Matlab) (مطلب)

خواہش مند (ف - ص)

KHÁHISH-MAND खाहिश मन्द

इच्छुक (Ich, chhuk) (اچھک) अभि-
 लाषी (Abhilāshi) (ابہی لاشی) तालिब
 (Tālib) (طالب)

KHÚB खूब (ف - ص) خوب

1. उत्तम (Ut, tam) (اچتم) अच्छा
 (Ach, chha) (اچھا)
 2. सुंदर (Sundar) (سندر) रूपवान्
 (Rūpván) (روپوان) हसीन (Hasín)
 (حسین)
 3. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشٹھ) नफीस
 (Nafís) (نفیس)
 4. मनोहर (Manohar) (منوہر) रुचिकर
 (Ruchi kar) (رچی کر) दिल चस्प
 (Dil chasp) (دل چسپ)

4. गुण (Gun) (گن) प्रभाव (Prabháo)
 (ताثير) ताثير (Tásír) (پربھاؤ)

KHÁN खान (ف - مذ) خوان

1. स्थाल (Isthál) (استھال) सीनी 'Sini
 (طباق) तबाक (Tabáq) (سینی)
 2. चुने हुए खानों का तबाक (Chune
 hue khánon ka tabáq) (چنے ہوئے
 کھانوں کا طباق)

خواندگی (ف - مٹ)

KHÁNDAGI खांदगी

1. शिक्षण (Shikchhan) (شکچھن) पढ़ाई
 (Paṛhái) (پڑھائی)
 2. किसी कानून की, इम्बली में पेशी
 (Kisi qánún ki, as embly men peshi)
 (کسی قانون کی، اسمبلی میں پیشی)

KHÁNDA खांदा (ف - ص) خوانده

1. शिक्षित (Shikchhit) (شکچھت)
 पढ़ा लिखा (Paṛha likha) (پڑھا لکھا)
 2. निमंत्रित (Nimantrit) (نمن تریت)
 बुलाया हुआ (Buláya hua) (بولایا ہوا)

KHÁH खाह (ف - حرف) خواه

1. अथवा (Atlava) (اتھوا) या (Ya)
 (چاہے) वरु (Varu) (وارو) चाहे (Cháhe)
 3. (مرکب لفظ کے آخر میں آکر)
 'پسندیدہ' کے معنی دیتا ہے جیسے
 ('دل خواہ')

KHÁHAN खाहां (ف - ص) خواہاں

इच्छुक (Ich, chhuk) (اچھک) अभि-
 लाषी (Abhilāshi) (ابہی لاشی) खाहिश
 मन्द (Kháhish mand) (خواہش مند)

خود بخود (ف - ص)

KHUD-BA-KHUD खुद ब खुद

स्वतः (Swatah) स्वगत (Swa-
gat) आपही आप (Áp hi áp
आप ही आप)

خود بین (ف - ص)

KHUD-BÍN खुद बी

अभिमानी (Abhimáni) (अभी मानी)
घमंडी (Ghamandi) (گھمنڈی)

خود پرست (ف - ص)

KHUD-PARAST खुद परस्त

دیکھو 'خود بین'

خود پسند (ف - ص)

KHUD-PASAND खुद पसन्द

स्वेच्छा चारी (Swech, chhá chári) (سوچ
نیرंकوش (Nirankush) (چھاچاری
خود (Khud rá,i) राय (नैन कस
रा)

خود دار (ف - ص)

KHUD-DÁR खुद दार

स्वामिमानी (Swábhimáni) (سواभी
बा गैरत (Ba ghairat) (मानی)

خود راے (ف - ص)

KHUD-RÁE खुद राय

स्वेच्छा चारी (Swech, chhá chári) (سوچ
कसी की बात न मानने वाला
(Kisi ki bát na mánne vála) (کسی
کی بات نہ ماننے والا)

5. साधु (Sádhu) (سادھو) वाह (Váh
वा)

KHÚBÁNI खूबानी (ف - مٹ) (خوبانی
زردالو (Zardálu) (زردالو)

خوب رو (ف - ص)

KHÚB-RÚ खूब रू

रूपवान् (Rúpván) (روپوان) सुन्दर
(Hasín) (حسین) (Sundar) (سلندر)

خوبصورت (ع - ص)

KHÚB-SÚRT खूब सूरत

دیکھو 'خوب رو'

KHÚBI खूबी (ف - مٹ) (خوبی)

1. अच्छाई (Ach, chhá, i) (اچھائی)

भलाई (Bhalá, i) (بھلائی)

2. गुण (Gun) (گن) जौहर (Jauhar
(جوهر)

KHOD खोद (ف - مذ) (خود)

शिरस्त्राण (Shirastrán) (شیرس تران) कूड़
(Kúnṛ) (کونڑ) फौलादी टोपी (Fauládi
topi) (فولادی توپی)

KHUD खुद (ف - ص)

1, स्वयं (Swayam) (سویم) आप (Áp
آپ)

2. स्वतः (Swatah) (سوته) खुद ब खुद
(Khud ba khud) (خود بخود)

خود آرائی (ف - مٹ)

KHUD-ÁRÁÍ खुद आराई

अपने को बनाना संवारना (Apne ko
banána sanvârna) (اپنے کو بنانا
(سنوارنا)

मार डालना (Apne ko mār dālana
(اپنے کو مار ڈالنا)

خود مختار (ع - ف - ص)

KHUD-MUKHTĀR खुद मुख्तार

1. स्वतंत्र (Swatantr स्वतंत्र) स्वाधीन
(Swādhīn (سوادھین) आज़ाद
(Āzād (آزاد)
2. निरंकुश (Nirankush (نیرنکھش)
स्वेच्छाचारी (Swechhāchārī
स्वेच्छाचारी (Swechhāchārī
खुद राय (Khud rāe
(خود راء)

خود نمائی (ف - مٹ)

KHUD-NUMĀĪ खुद नुमाई

अभिमान (Abhimān (ابھیमान) घमंड
(Ghamand (گھمند शेखी (Shekhi
(شیکھی)

خود نوشت (ف - ص)

HUD-NAVISH,T खुद नविशत

स्वलिखित (Swalikhit (سولکھت अपना
लिखा हुआ (Apnalikha hua
(اپنا لکھا هوا)

KHUDI खुदी (ف - مٹ)

1. अहंवाद (Ahamvād (اهم واد) 'हम भी
कुछ है' यह खयाल (‘Ham bhi
kuchh hai’ yeh khayāl (هم بھی
کچھ ہے) خیال
2. अभिमान (Abhimān (ابھیमान)
गुरुर (Ghurūr (غرور)
3. स्वच्छंदता (Swaach, chhandata (سوچ
खुद मुक्तारी (Khud
mukhtārī (خود مکتاری)

خود رفتہ (ف - ص)

KHUD-RAFTA खुद रफता

निश्चेष्ट (Nish, chesht (نہشچیشٹ)
बे सुध (Be sudh (بے سدھ) आपे से बाहर
(Āpo se bāhar (آپے سے باہر)

KHUD-RO खुद रो (ف - ص)

अपने आप उगने वाला पेड़ (Apne āp
ugne wāla ped (اپنے آپ اُگنے والا پتھر)

خود ستائی (ف - ص)

KHUD-SITĀĪ खुद सिताई

आत्म श्लाघा (Ātm shlāgha (آتم شلاگھا)
आत्म प्रशंसा (Ātm prashansa (آتم
प्रशंसा) अपने मुँह मियां मिट्टू बनना
(Apne munh miyān mitthhu banna
(اپنے منہ میاں مٹھو بننا)

KHUD-SAR खुद सर (ف - ص)

1. स्वेच्छाचारी (Swech, chhā-chārī
(Swech, chhā-chārī) खुद राय (Khud
rāe (خود راء)
2. उदंड (Ud, dand (أودند) मुँह जोर
(Munh zor (منہ زور) सरकश
(Sarkash (سرکھش)

خود غرض (ع - ف - ص)

KHUD-GHĀRAZ खुद गारज़

स्वार्थी (Swārthī (سوارثی) मतलबी
(Matlabī (مطلبی)

خود کشی (ف - مٹ)

KHUD-KUSHI खुद कुशी

आत्महत्या (Ātmahatya (آتم مکتا) अपने को

3. हरभरा (Harabhara) (हर/भरा)

ताजा (Táza) (تازہ)

4. सुंदर (Sundar) (सुंदर) अच्छा

(Ach, chha) (اچھا)

KHUSHA खुशा (ख - फ) خوشا

अहो (Aho) (اهو) बहुत अच्छा (Bahut

ach, chha) (بہت اچھا)

خوش اقبال (ع - ف) (ص)

KHUSH-IQBÁL खुश इकबाल

प्रतापी (Pratápi) (پرتاپی) तेजस्वी

(Tejas, swi) (تیجس سوئی) इकबाल मन्द

(Iqbál mand) (اقبال مند)

خوش الحان (ع - ف) (ص)

KHUSH-ILHÁN खुश इल्हान

कल कंठ (Kal kanth) (کل کنتھ) मधुर

कंठ (Madhur kanth) (مدھر کنتھ) सुरीला

(Surila) (سریلا)

خوشامد (ف - م) (ص)

KHUSHÁMAD खुशामद

चाटुकारिता (Chátu kárita) (چاٹو کارتا)

चाटु (Chátu) (چاٹو) चापलोसी (Cháplosi

(चापलोसी)

KHUSH-BU खुशबू (ख - फ) خوشبو

1. सुगंध (Sugandh) (سوگندھ) परिमल

(Primal) (پریمل) महक (Mahak

(مہک)

2. सुगंधित (Sugandhit) (سوگندھت)

खुशबूदार (Khushbu dár) (خوشبودار)

خوش بیان (ع - ف) (ص)

KHUSH-BAYÁN खुश बयान

1. मिष्ट भाषी (Mishṭ bháshi) (مشت

KHUR खुर (ख - फ) خور

सूर्य (Súrya) (سوریہ) सूरज (Súraj) (سورج)

KHURÁK खुराक (ख - फ) خوراك

1. आहार (Áhár) (آهار) गिज़ा (Ghiza) (غذا)

2. अन्न (Ann) (ان) खाना (Khána) (کھانا)

3. उपवेतन (Upvetan) (اُپویتن)

भत्ता (Bhatta) (بھتہ)

خورد برد (ف - م) (ص)

KHURD-BURD खूर्द बुर्द

अपभोग (Apbhog) (اُپبھوگ) रावन

(Ghaban) (غبن)

खोर्डنی (ف - م) (ص)

KHUR, DANI खूर्दनी

खाद्य (Khád, dya) (کھادیہ) भोज्य

(Bhoj, jya) (بھोज्य) खाने योग्य (Kháne-

yoggya) (کھانے योगیہ)

KHURISH खुरिश (ख - फ) خورش

भोजन (Bhojan) (بھोजن) आहार (Áhár

(आहार) गिज़ा (Ghiza) (غذا)

خورشید (ف - م) (ص)

KHUR, SHÍD खूर्शीद

‘دیکھو’ خورشید

KHUSH खुश (ख - फ) خوش

1. प्रसन्न (Prasann) (پرسن) हर्षित

(Harshit) (हरشت) मसरूर (Masrúr

(مسرور)

2. स्वस्थ (Swasth) (سوستھ) चंगा

(Changa) (چنگا)

2. हंसोड़ (Hansor) (هنسور)

خوش ذائقه (عف - ص)

KHUSH-ZÁIQA खुश जाइका

स्वादुष्ट (Swádisht) (سوادشت) मजेदार

(Mazedár) (مزیدار)

خوش رفتار (ف - ص)

KHUSH RAFTÁR खुश रफ़तार

सुगामी (Sugámi) (سوگامی) सुंदर चाल

वाला (Sundar chál vála) (سندر چال والا)

خوش رو (ف - ص)

KHUSH-RÚ खुश रू

रूपवान (Ripván) (روپوان) सुंदर

(Sundar) (سندر) खूब सूरत (khúb súrāt) (خوبصورت)

خوش قسمت (عف - ص)

KHUSH-QIS,MAT खुश किस्मत

सौभाग्य शाली (Saubhággya sháli) (سو باهگيه شالی)

भाग्यवान् (Bhággyaván) (بهاگيه وانی)

नसीबेवर (Nasíbevar) (نسیبےور)

خوش گلو (ف - ص)

KHUSH-GULÚ खुश गुलू

कल कंठ (Kal kanth) (کل کانتھ) मधुर

कंठ (Madhur kanth) (مدھر کانتھ)

अच्छी आवाज़ वाला (Ach, chhi áváz) (اچھی آواز والا)

vála) (اچھی آواز والا)

خوش گوار (ف - ص)

KHUSH-GAVÁR खुश गवार

1. रुचिकर (Ruchikar) (روچیکر) रोचक

(بهاشی) मधु भाषी (Madhubháshí)

(Shirin) (شیرین) (مدھو بهاشی)

bayán) (شیریں بیان)

2. सुवक्ता (Suvakta) (سووکتا) खुश

तक्ररीर (Khush taqrír) (خوش تقریر)

خوش حال (عف - ص)

KHUSH-HÁL खुश हाल

वैभव शाली (Vaibhav sháli) (وہیو)

(سمپن) सम्पन्न (Sampann) (شالی)

दौलत मंद (Daulat mand) (دولت مند)

خوشخط (عف - ص)

KHUSH-KHAT खुशखत

1. सुंदर अच्छर लिखने वाला (Sundar

akchhar likhne vála) (سندر اکچھر لکھنے والا)

2. अच्छा लिखा हुआ (Ach, chha

likha hua) (اچھا لکھا ہوا)

خوش خالق (عف - ص)

KHUSH-KHULQ खुश खुल्क

सुशील (Sushil) (سوشیل) विनीत (Vinit)

खुश अखलाक (Khush akhláq) (ونیت)

(خوش اخلاق)

خوش دامن (ف - مٹ)

KHUSH-DÁMAN खुश दामन

श्वश्रू (Shwashrú) (شوش) सास (Sás)

(ساس)

خوش دل (ف - ص)

KHUSH-DIL खुश दिल

1. प्रसन्न चित्त (Prasann chitt) (پرسنن)

(مسرور) मसरूर (Masrúr) (چت)

ka sila bínne vála, कैलित का सले (बिल्ले वाला)

2. लाभ उठाने वाला (Lábh utháne vála (लाभ उठाने वाला) प्राप्त करने वाला (Prápt karne vála (प्राप्त करने वाला)

KHAUF खौफ (ख - मड) **भय** (Bhai (भे) **त्रास** (Trás (त्रास) **डर** (Dar (दर)

خوف ناك (ख - मड)

KHAUF-NÁK खौफनाक **भयंकर** (Bhayankar (भयंकर) **भीषण** (Bhishan (भीषण) **भयानक** (Bhayá-nak (भयानक) **डरावना** (Daráona (डरावना)

KHÚK खूक (ख - मड) **शूकर** (Shúkar (शुकर) **वराह** (Varáh (वराह) **कोल** (Kol (कोल) **सुअर** (Su,ar (सुअर)

KHÚN खून (ख - मड) **रक्त** (Rakt (रक्त) **शोण** (Shon (शोण) **लोहू** (Lohú (लोहू)

خون آلود (ख - मड)

KHÚN,Á (NÁ) LÚD खूनआ (ना) लूद **रक्ताक्त** (Rak,tákt (रक्तक्त) **लोहू में भरा हुआ** (Lohu men bhara hua (लोहू में भरा हुआ)

خون بها (ख - मड)

KHÚN-BAHA खून बहा **वह धन जो किसी की हत्या करने पर उस के घर वालों को दिलाया जाये** (Voh dhan

(Rochak (रोचक) **पसंदीदा** (Pusan-dida (पसंदीदा)

2. स्वादिष्ट (Swádisht (स्वादित) **मजेदार** (Muzedár (मजेदार)

خوش منظر (ख - मड)

KHUSH-MANZAR खुश मनज़र **मनोरम** (Manoram (मनोरम) **सुदृश्य** (Sudrish,shya (सुदृश्य) **पुर फ़ज़ा** (Pur fuza (पुरफ़ज़ा)

خوش نصيب (ख - मड)

KHUSH-NASÍB खुश नसीब **दिक़्खो दख़्खो** (दिक़्खो दख़्खो)

خوش نما (ख - मड)

KHUSH-NUMA खुश नुमा **सुदृश्य** (Sudrish,shya (सुदृश्य) **मनोरम** (Manoram (मनोरम) **प्रिय दर्शन** (Priya darshan (प्रिय दर्शन) **दिलक़शा** (Dik'ish (दिलक़शा)

خوش نویس (ख - मड)

KHUSH-NAVÍS खुश नवीस **सुलेखक** (Sulekhak (सुलेखक) **जिस का लिखना अच्छा हो** (Jis ka likhna ach,cha ho (जिस का लिखना अच्छा हो)

KHOSHA खोशा (ख - मड) **रतवक** (Istavak (रतवक) **गुच्छा** (Guch,chha (गुच्छा) **बाल** (Bál (बाल)

خوشه چين (ख - मड)

KHOSHA-CHÍN खोशाचीन **खेत का सिज़ा बीनने वाला** (Khet

रविश (Ravish) क्यारी (Kyári)
(کیاری)

KHAI, YÁT खैयात (ع - مذ)
सूचिक (Súchik) दर्जी (Darzi)
(دزئی)

خیال (ع - مذ)

KHA (I) YÁL ख (खि) याल

1. कल्पना (Kalpana) विचार
(Vichár) तखैयुल (Takhaiyul)
(تخیل)

2. मानसिक प्रत्यक्ष (Mánasik pra-
tyakshh) तसवुर (Tasav, vur)
(تصور)

3. प्रत्यय (Prattyayai) ध्यान
(Dhyán)

4. चिंता (Chinta) सोच (Soch)
(فكر) (Fikr)

5. मनन (Manan) चिंतन
(Chintan) गौर (Ghaur)
(غور)

6. मत (Mat) राय (Ráo)

7. संकल्प (Sankalp) इरादा
(Iráda)

8. ध्यान (Dhyán) तवज्जुह
(Tavajjuh)

9. आदर (Ádar) लिहाज (Libáz)
(الحاظ)

10. भ्रम (Bhram) वह्न (Vahm)
(وهم)

jo kisi kí hatya karne par us ke ghar
válon ko diláya jái وہ دھن جو کسی
کی ہتیا کرنے پر اس کے گھر والوں
(کو دلایا جائے)

خون خوار (ف - ص)

KHÚN, KHÁR खूंखार

1. रक्तपायी (Raktpái) (رکت پائی)
खून पीने वाला (Khún pine vála)
(خون پینے والا)

2. निर्दय (Nirdai) निष्ठुर
(Nisithur) ज़ालिम (Zálim)
(ظالم)

خونریزی (ف - ص)

KHÚN-REZI खूंरेजी

रक्तपात (Raktpát) खूनखराबा
(Khun kharaba) युद्ध
(Yuddh) लड़ाई (Laṛái)

KHÚNI खूनी (ف - ص)

हिंसक (Hinsak) वधक (Vadhak)
(Jallád) ज़ालिम (Zálim)
(ظالم)

KHESH खेश (ف - مذ)

1. स्वयं (Swayam) अपना (Apna)
(اپنا)

2. परिजन (Parijan) रिश्तेदार
(Rishtedár)

خیابان (ف - مذ)

KHIYÁBÁN खियाबां

बाग के भीतर का रास्ता (Bágh ke
bbítar ka rásta) (باغ کے بھیتر کا راستہ)

خیر خواہ (ع - ف - ص)

KHAIR-KHÁH خیر خواہ

دیکھو 'خیراندیش'

خیر گی (ف - مٹ)

KHÍRAGI خیرگی

1. چکاچاؤ (Chakáchaundh) چکا

تلملی (Tiimil) تیل میلی (چوندہ)

2. دھرتا (Dhrish,tata) (دھرش تتا)

دھتائی (Dhitái) دھتائی

KHÍRA خیرہ (ف - ص)

1. چاؤدھیا یا ہوا (Chaundh,yáya hua) (چوندھیا یا ہوا)

2. نیرلج (Nir,laj,j) (نیرلج) دھرت (Dhrisht) دھرت

(Dhíth) دھت (دھت)

خیرہ چشم (ف - ص)

KHÍRA-CHASHM خیرہ چشم

نیرلج (Nirlaj,j) (نیرلج) بے ہوا

(Behaya) (بے حیا)

خیرہ سر (ف - ص)

KHÍRA-SAR خیرہ سر

وڈ (Ud,dand) (وڈ) سرکاش

(Sarkash) (سرکاش)

خیریت (ع - مٹ)

KHAIRI(T)YAT خیریت (ری) یات

1. کالیا (Kal,yán) (کلیان) بھلائی

(Bhalái) (بھلائی) آچھائی (Achchháí) (آچھائی)

2. کھم (Kushal) (کشل) چھم (Chhem)

(Áfiyat) (آفییت) آفییت

KHAYÁLI خیالی (ع - ص)

کالپنیک (Kál,panik) (کالپنک) فزائی

(Farzi) (فرزی)

خیانت (ع - مٹ)

KHIYÁNAT خیانت

1. آپ بھوک (Apbhog) (آپ بھوک)

خورد (Khurd-burd) (خورد)

غبن (Ghaban) (غبن)

2. विश्वास घात (Vish,shwás ghát)

بے ایمانی (Be ímání) (بے ایمانی)

(بے ایمانی)

KHAIR خیر (ع - مذ)

1. کالیا (Kalyán) (کلیان) بھلائی

(Bhalái) (بھلائی)

2. वृद्धि (Vridhhi) (ورد) بھوتاری

(Barhotari) (برکات)

(Barakat) (برکت)

3. दान (Dán) (دان) پونہ

(Punn,aya) (پونہ) خیرات (Khairát)

4. अस्तु (Astu) (استو) آچھا

(Ach, chha) (آچھا)

KHAIR,RÁT خیرات (ع - مٹ)

1. خیر کی جمع

2. दान (Dán) (دان) پونہ

(Punnya) (پونہ)

خیر اندیش (ع - ص)

HKAIR-ANDESH خیر اندیش

شوبہ (Shubh chintak) (شوبہ)

بھلائی (Bhalái) (بھلائی) چاہنے والا

(cháhne vála) (چاہنے والا)

(بھگویا ہوا پانی جو اونٹنیا نہ گیا ہو)

خیسانہ (ف - مذ)

KHAI,MA

خیمہ (ع - مذ) کھما

KHESÁN,DA

کھساںدا

پٹवास (Patvās) (پٹ واس) پٹمंडप
(Pat mandap) (پٹ منڈپ) डेरा (Dera)
(راوڑی) रावटी (Rāoti) (راوڑی)

ओपधियां भिगोया हुआ पानी जो औंटाया
न गया हो (Oshadhiyān bhigoya hua
pāni jo auntāya na gaya ho) (اوشدهیاں

د

DÁKHILI दाखिली (ع - ص)

1. अंतरंग (Antarang) (انترنگ) आंतरिक
(Āntarik) (آن ترک) अंदरूनी (Anda-
rūni) (اندرونی)
2. हार्दिक (Hārdik) (হার্দক) मानसिक
(Mānasik) (मानसक) रूहानी (Rūhāni
(روحانی)

DÁD दाद (ف - مٹ)

1. न्याय (Nyāe) (نیاے) इन्साफ (Insāf
(انصاف)
2. दान (Dān) (दान) बख्शिश (Bakh-
shish) (بخشش)
3. प्रशंसा (Prashansa) (प्रशंसा) वाह
(Vāhvāh) (واواہ)

داخواه (ف - ص)

DÁDKHAH दाद खाह

वादी (Vādi) (वादी) मुद्दै (Mud,dai
(مدعی)

DÁD-RAS दाद रस (ف - مذ)

न्याय कर्ता (Nyāe karta) (न्याये कर्ता)
फरयाद सुनने वाला (Faryād sunne vāla
(فریاد سننے والا)

DÁB दाब (ع - مذ)

1. शैली (Shaili) (شایلی) ढंग (Dhang
(طریقہ) तरीका (Taríqa) (تھلک)
2. प्रताप (Pratáp) (प्रताप) रोब (Rob
(روعب)

DÁKHIL दाखिल (ع - ص)

1. प्रविष्ट (Pravisht) (پرویش) भीतर
आया हुआ (Bhitar āya hua) (بہتر
آیا ہوا)
2. समान (Samán) (سمان) तुल्य (Tullya
(برابر) बराबर (Barábar) (تلیہ)
2. सम्मिलित (Sammilit) (سمملت) शामिल
(Shāmil) (شامل)

DÁKHILA दाखिला (ع - مذ)

1. प्रवेश (Pravesh) (پرویش) घुसना
(Ghusna) (گھسنا)
2. गुजर (Guzar) (گزر) दखल (Dakhl
(دخل)
3. रसीद (Rasid) (رسید) महसूल या
चुगी की रसीद (Mahsūl ya chungi
ki rasid) (محصول یا چنگی کی
(رسید)

دارالضرب (ع - مذ)

DÁRUZ-ZAR,B دارز زرب

टंकशाला (Tunkshála (تنگ شالا

टंकसाल (Taksál (تکسال

دارالقضا (ع - مذ)

DÁRUL-QAZA دارুল कजा

न्यायालय (Nyáyálai (न्यायाल

(Kachaharí (कचहरी

DÁRU دار (ف - مذ)

1. ओषधि (O,shadhi (औषधी दवा
(Dava (دوا

2. अग्नि चूर्ण (Agni chúr,n (अग्नी
(Barúd (बारुद

3. मदिगा (Madira (مدرا शराब (Sharáb
(شراب

DÁROGHA दरोगा (फ - مذ)

1. रक्क (Rakchhak (رکک نगरां
(Nigarán (نگران

2. कोतवाल (Kotvál (कोतवाल थाने-
(Thánodar (تهانیدار دار

DÁSTÁN दास्तान (फ - مذ)

1. कथा (Katha (کتها कहानी (Kahání
(کهای

2. वृत्तांत (Vrit,tánt (ورت، نانت हाल
(Hál (حال

DÁSH,T दाशत (फ - مذ)

रक्षा (Rakohha (رکها खबरगोरी

(Khabar giri (खबरگهरी निगरानी

(Nigráni (نگرانی

दादोदहश (फ - मं)

DÁDO-DIHISH दादो दिहिश

दानशीलता (Dán shílata (دان شیلتا

कैयाजी (Faiyázi (فایاضی

दादोसद (फ - मं)

DÁDO-SITAD दादो सितद

लेन देन (Lenden (لین دین व्याज

पर रुपये का लेन देन (Byáj par rupai
ka len den (بهاج پر روپے کا لین دین

DÁR दार (फ - मं)

सूली (Súli (سولی फांसी (Phánsí
(پھانسی

DÁR दार (ع - مذ)

1. गृह (Grih (گره गेह (Geh
(Ghar (گهر घर

2. स्थान (Isthán (استهان जगह (Jagah
(Thaur (تهور जगह

दारالحकومت (ع - مذ)

DÁRUL-HUKÚMAT दारुल हुकूमत

शासन केन्द्र (Shásan kendr (شاسن

(Rájdiháni (राजधानी राजधानी (किंदर

दारالسلत (ع - مذ)

DÁRUS-SALTANAT दारुस सलतनत

दिक्रि 'दारالحकूमत'

दार الشفا (ع - مذ)

DÁRUSH-SHIFA दारुश शिफा

चिकित्सालय (Chikitsálai (چکیتسالی

रुग्णालय (Rugnálai (رگنالی अस्पताल

(Aspatál (اسپتال

॥ धब्बा लगा हुआ (Dāgh yā dhabba laga hua) داغ يا دھبہ لگا (هوا)

2. लांछित (Lānchhit) (لاڻڇهت) कलंकित (Kalankit) (کلن کت) बदनाम (Badnām) (بدنام)

3. अपराधी (Aprādhī) (اڀراڊھی) दोषी (Doshī) कुसूर वार (Qusūr vār) (قصور وار)

DĀGHI दागी (दागी - फ - ص) ديکھو داغدار

DĀFE दाफे (दाफे - ع - ص) निवारक (Nivārak) (نوارک) रोکنे या हटाने वाला (Rokne ya hatāne vāla) (روکنے يا هٽانے والا)

DĀL(LL) दाल (ल) (दाल - ع - مذ) सूचक (Sūchak) (سوچک) बताने वाला (Batāne vāla) (بتانے والا) दलालत करने वाला (Dalālat karne vāla) (دلالت کرنے والا)

DĀLĀN दालान (दालान - फ - مذ) ओसारा (Osāra) (اوسارا) बरामदा (Barāmada) (برآمدہ) बरान्दा (Veranda) (براند)

DĀM दाम (दाम - फ - مذ)

1. पाश (Pāsh) (پاش) जाल (Jāl) (جال) फंदा (Phanda) (پھندا)
2. वनपशु (Van pashu) (ون پشو) जंगली जानवर (Jangali jānver) (جنگلی جانور)
3. दमघी (Damghī) (دمغی)

DĀSH,TA दाशता (दाशता - फ - مٹ) उपपत्नी (Uppatni) (اُپپتني) रखेली (Rakheli) (رکھیلی) सुरैतिन (Suraitin) (سريتین) आशना (Āshna) (آشنا)

DĀĪ दाई (दाई - ع - مذ)

1. निमंत्रण कर्ता (Nimantran karta) (نمٲنٲرٲن کرتا) बुलाने वाला (Bulāne vāla) (بلانے والا)

2. आशीर्वाद देने वाला (Āshīrvād dene vāla) (آشیرواد دینے والا) दुआ करने वाला (Duā karne vāla) (دعا کرنے والا)

DĀLYA दाहया (दाहया - ع - مذ) प्रभुत्व (prabhuttwa) (پربھٲٲو) हजारा (Ijāra) (اجارا) जोर (Zor) (زور)

DĀGH दाग (दाग - फ - مذ)

1. चिह्न (Chinnh) (چہنہ) धब्बा (Dhabba) (دھبہ)

2. दुःख (Dukh) (دکھ) क्लेश (Kleesh) (تکلیف) तकलीफ (Taklīf) (کلیف)

3. लांछन (Lānchhan) (لاڻڇهن) कलंक (Kalank) (کلنک) बदनामी (Badnāmi) (بدنامی)

4. अपराध (Aprādh) (اڀراڊھ) दोष (Dosh) (دوش) इलजाम (Ilzām) (الزام)

5. ईर्ष्या (Īrsha) (ايرشا) डाह (Dāh) (ڊاھ) हसद (Hasad) (حسد)

DĀGH-DĀR दागदार (दागदार - फ - ص)

1. चिह्नित (Chin, nhit) (چہنہٲت) दाग

DÁNA دانا (ف - ص)

1. चतुर (Chatur चتر) दक्ष (Dakohh دکھ) प्रवीण (Pravín پروین) होशیار (Hoshyár هوشیار)

2. बुद्धिमान् (Buddhimán بدھی مان) अकल मंद (Aqalmand عقل مند)

DÁNÁÍ दानाई (ف - م)

1. बुद्धिमत्ता (Buddhimatta بدھی متتا) अकल मंदी (Aqalmandi عقل مندگی)

DÁNIS,T दानिस्त (ف - م)

1. मत (Mat مت) राय (Rái رای) समक (Samajh سمجھ)

DANIS,TA दानिस्ता (ف - ص)

1. शान पूर्वक (Gyán púrvak گیان پورvak) जान बूक कर (Ján bújh kar جان بوج کر)

DÁNISH दानिश (ف - م)

1. बुद्धि (Buddhi بدھی) ज्ञान (Gyán گیان) अकल (Aql عقل)

दानिश مند (ف - ص)

DÁNISH-MAND दानिश मंद

1. बुद्धिमान् (Bud,dhimán بدھی مان) अकलमंद (Aqlmand عقل مند)

दानिशور (ف - ص)

DÁNISH-VAR दानिश वर

‘दिको’ ‘दानिश’

DÁNA दाना (ف - م)

1. अन्न (Ann ان) नाज (Náj نāj)

4. १४ या २१ मासों की तोल (14 yá 21

máshe ki tol ۱۴ یا ۲۱ ماشه کی تول)

DÁMÁD दामाद (ف - م)

जामाता (Jámátá جاماتا) दमाद (Damád داماد)

DÁMÁN दामान (ف - म)

‘दिको’ ‘दामन’

DÁMAN दामन (ف - म)

1. कुरते या अंगरखे का वह भाग जो आगे लटकता रहता है (Kurte yá Angarkhe ká voh bhág jo áge lataкта राhta hai कुरते یا انگرکھے کا وہ بھاگ जो आगे लटका रहता है)

2. कोर (Kor कोर) किनारा (Kinára کنارہ)

3. तराई (Tarái तराई) मैदान (Maidán میدان)

‘दामन’ को (ف - म)

DÁMANE-KOH दामने कोह

पहाड़ की तराई (Pahár kí tarái پہاڑ کی ترای) (‘दिको’ ‘तराई’)

‘दान’ (ف - कलम) (ف - م)

DÁN(N) दान (दां)

1. घर (Ghar गहर) जगह (Jagah جگہ) مرکبات کے آخر میں آکر معنی دیتا ہے جیسے ‘قام’ ‘दान’

2. जानने वाला (Jánne vála جاننے والا)

‘दान’ کے آخر کا جزو होता है ‘दान’

5. डफली के आकार का एक बड़ा बाजा
(Dafli ke ákár ka ek baṛa bāja
(دَفلی کے آکار کا ایک بڑا باجہ)

DÁIM दाइम (ع - ص) دائم
नित्य (Nit,tya (نت تیه) श.श्वत
(Shásh,shwat (شاشوت) सदा रहने वाला
(Sada rahne vála (سدا رہنے والا)

DÁIMAN दाइमन (ع - ص) دائماً
सदा (Sada (सदा) नित्य (Nittya
(नित्य) हमेशा (Hamesha (همیشه)
(دائم الحس (ع - ص)

DÁIMUL-HA,BS दाइमुल् हव्स
आजन्म कारा वास (Ájanm kárávás
(आजन्म कारावास) उम्र कैद (Umr qaid
(عمر قید)

DÁIMI दाइमी (ع - ص) دائمی
त्रिकाल व्यापी (Trikáal vyápi (ترکال
सदा (Sada (सदा) नित्य का (Nit,
tya ka (नित्य का)

DÁIN दाइन (ع - مذ) دائن
ऋण दाता (Rin dátá (رن داتا) कर्ज देने
वाला (Qarz dene vála (قرض देने والا)

DÁYA दाया (ف - مث) دایه
1. धात्री (Dháttri (دهاتری) दाई (Dái
(दाई)
2. अन्ना (Anna (انا) पिलाई (Pílái
(पिलाई)

DAB,BÁGH दब्बाग (ع - مذ) دباغ
चर्म रजक (Charm ranjak (چرم
चमड़ा रंगने वाला (Chamṛa
rangne vála (چمڑا رنگنے والا)

2. बीज (Bij (بیج) तुहम (Tukhm (تھم)

3. फुंसी (Phunsi (فہنسی)

4. चेचक के आबले (Chechak ke áble
(چچک کے آبلے)

5. माला की गुरिया (Mála kí guriya
(माला की गुरिया)

6. कोई छोटी गोल वस्तु (Koi chhotí
gol vastu (کوئی چھوٹی گول वस्तु)

7. कण (Kan (کن) रवा (Rava (روا)

DÁVAR दावर (ف - مذ) داور

1. न्याय कर्ता (Nyái karta (نہای کرتا)
न्यायी (Nyái (نہائی) इनसाफ करने
वाला (Insáf karne vála (انصاف
करने والا)

2. ईश्वर (Íshwar (ایشور) परमात्मा
(Paramátma (پرماत्मा)

DÁO दाउ (ف - م) داؤ

1. छल (Chhal (چھल) चाल (Chál
(चाल) फरेब (Fareb (فریب)

2. दांव (Dáon (दानوں) जुए की चाल
(Jue ki Chál (जुए की चाल)

DÁIRA दाइरा (ع - مذ) دائره

1. परिधि (Paridhi (پری دھی) वृत्त
(Vritt (ورت) घेरा (Ghera (گھیرا)

2. सभा (Sabha (سبھا) समिति (Samiti
(समिति) इदारा (Idára (اداره)

3. आश्रम (Áshram (आश्रम) खान काह
(Khan qáh (خانقاه)

4. गोलाई (Golái (گولائی) चक्कर
(Chak,kar (چکر)

DUKĤĀNI دُکھانی (ف - ص) دُکھانی

1. دھومک (Dhaumik) دھومک
دھوئیکا (Dhueṇ ka) دھوئیں کا
2. وہ چیز جو باپ یا دھوئے کے زور سے
چلے (Voh chíz jo bháp ya dhueṇ
ke zor se chale) وہ چیز جو باپ یا دھوئیں کے زور سے چلے

DUKĤI,T دُکھت (ف - مٹ) دُکھت
'دیکھو' دختر

DUKĤI,TAR دُکھتر (ف - مٹ) دُکھتر
دُھیتا (Duhita) دُھیتی کا
(Kan,nya) لڑکی (Laṛki) لڑکی

DAKĤI,L دُکھل (ع - مڈ) دُکھل

1. پٹ (Paith) پٹہ (Guzar) گزر
2. अधिकार (Adhikar) کڑا (Qabza) قبضہ
3. संभावना (Sambhāna) سمبھانا
इमकान (Imkān) امکان
4. हस्तक्षेप (Hastakṣhep) ہستک
मुज्जामत (Muzāhamat) موزامت
5. ज्ञान (Gyān) گیان (Jānkāri) جانکاری
(جانکاری)
6. साहस (Sāhas) ساهس (Majāl) مجال

DAKĤI,MA دُکھما (ف - مڈ) دُکھما

1. समाधि क्षेत्र (Samādhi chhettr) سمادی
(Qabr-istān) قبرستان
2. शव पेटी (Shav peti) شو پیتی
ताबूत (Tābūt) تابوت

DIBĀGHAT दिवागत (ع - مٹ) دیباغت

चमड़ा पकाना और रंगना (Chamṛa
pakāna aur rangna) چمڑا پکانا اور رنگنا

DABĀZAT दबाजत (ف - مٹ) دبازت

स्थूलता (Isthūlata) استھولتا
(Motāl) موٹائی

DAB,DABA दब्दबा (ع - مڈ) ددبہ

1. आतंक (Ātank) آتک (Rob dāb) رعب داب
2. प्रताप (Pratāp) پرتاپ (Tej) تےج
(Jalāl) جلال

DABIS,TĀN दबिस्तां (ف - مڈ) دبستان

पाठशाला (Pāthshālā) پاتھ شالہ
(Mad,rnsa) مدرسه

DAB,BA दब्बा (ف - مڈ) دبہ

चर्म पुटक (Charm putak) چرم پٹک
चमड़े का कुप्पा (Chamṛo ka kuppa)
(چمڑے کا کپا)

DABÍR दबीर (ف - مڈ) دبیر

लेखक (Lekhāk) لیکھک
(Masijivi) مسی جیوی
(Munshi) ملشی

DABÍZ दबीज (ف - ص) دبیز

1. मोटा (Motā) موٹا (Gaf) گف
2. दलदार (Daldār) دلدار

DUKĤĀN दुखान (ف - مڈ) دُکھان

धूम (Dhūm) دھوم
(Dhuān) دھواں

DUR,RÁJ **دراج** (ف - مذ) **دوراج** (Duráaj)
 यष्टिक (Yashtik **یہس ٹک**) **जांगल** (Jāngal **جانگل**) **तीतर** (Títar **تیتار**)

DARÁZ **دراز** (ف - ص) **دراز** (Daráz)
 1. दीर्घ (Dīrgh **دیرگھ**) **लंबा** (Lamba **لمبا**) **तवील** (Tavíl **طویل**)
 2. दर्ज़ (Darz **درز**) **درار** (Darár **درار**)
دراز دستی (ف - مٹ)

DARÁZ-DASTI **دراز دستی**
 अत्याचार (Attyáachár **اتیاچار**)
 अन्याय (An nyáo **ان نیاے**) **जुल्म** (Zulm **ظلم**)

درا انداز (ف - ص)

DARAN,DÁZ **در انداز**
 पिशुन (Pishun **پیشن**) **खोर** (Chu²hal khor **چنل خور**)

D:RÁYAT **درايت** (ع - مٹ) **दिरायत** (D:ráyat)
 ज्ञान (Gyán **گیان**) **प्रज्ञा** (Prag gya **پرجنا**)
 बुद्धि (Buddhi **بدھی**) **समज** (Samajh bújh **سمجھ**)
बुद्धि (Buddhi **بدھی**)

DAR,BÁR **در بار** (ف - مذ) **दरबार** (Dar,bár)
 1. राज सभा (Ráj sabha **راج سبھا**)
 राज समाज (Ráj samáj **راج سماج**)
 आस्थायिका (Ástháyika **آس تھائیکا**)
 2. न्यायालय (Nyáyá lai **نیاپایا لے**)
 कचहरी (Kachahri **کچھری**)
 3. किसी ऋषि मुनि या पीर फकीर का आश्रम (Kisí rishi muni ya pír **کسی رشی مونی یا پیر فکیور کا آشرم**)

DUK²HÚL **دخول** (ع - مذ) **दुखूल** (Duk²húl)
 प्रवेश (Pravesh **پرویش**) **घुसना** (Ghusna **گھسنا**)

DAK²HÍL **دखील** (ع - ص) **दखील** (Dak²híl)
 1. हस्तक्षेपक (Hastakolhepak **ہستک**)
दखल देने वाला (Dakhl dene vála **دخول دینے والا**)
 2. विश (Viggya **ویگھ**) **दखल रखने वाला** (Dakhl rakhne vála **دخول رکھنے والا**)
 3. प्रभाव डालने वाला (Prabháo dálne vála **پربھاؤ ڈالنے والا**)

DAD **दद** (ف - مذ) **दद** (Dad)
 व्याड (Vyád **ویاڈ**) **हिंसक जंतु** (Hinsak Jantu **ہنسک چنٹو**) **दरिन्दा** (Dariunda **درندہ**)

DAR **दर** (ف - مذ) **दर** (Dar)
 1. द्वार (Dwár **دوار**) **दरवाजा** (Darváza **دروازہ**)
 2. कपाट (Kapát **کپاٹ**) **किवाड़** (Kivár **کیوار**)
 3. भीतर (Bhitar **بھیتار**) **में** (Men **میں**)

DARÁMAD **दरामद** (ف - مٹ) **दरामद** (Darámad)
 आयात (Áyát **آیات**) **देश में बाहर से आने वाला माल** (Desh men báhar se áne vála mál **دیش میں باہر سے آنے والا مال**)

DIRA **दिरा** (ف - مذ) **दिरा** (Dira)
 घंटा (Ghanta **گھنٹا**) **जरस** (Jaras **جرس**)

DARAKH,T درخت (ف - مذ) درخت
 विटप (Vitap) (वृत्) (Vrikhh)
 (तरु) (Taru) (द्रुम) (Drum)
 पेड़ (Per) (درم)

درخشان (ف - ص)

DURUKH,SHÁN دروخلشاں

प्रभा युक्त (Prahá yukt) (प्रभा) (युक्त)
 प्रकाश मान् (Prakásh mán) (प्रकाश)
 (रौशन) (Raushan) (मान)

درخواست (ف - م)

DAR,KHÁS,T درखास्त

1. प्रार्थना पत्र (Prárthana pattr)
 (प्रार्थना) (पत्र) (आवेदन पत्र) (Ávedan pattr)
 (आर्जो) (Arzi)
 (عرضی)
2. विनय (Vinai) (विनये) (निवेदन) (Nivedan)
 (आर्ज) (Arz) (عرض)

DARKHUR درخور (ف - ص)

1. योग्य (Yogyia) (योग्य) (पात्र) (Pátr)
 (قابيل) (Qábil) (काबिल) (प्राप्त)
2. पैठ (Paith) (पैठ) (पहुँच) (Pahunch)
 (रसाई) (Rasái) (पहँच)

DARD दर्द (ف - مذ)

1. दुःख (Dukh) (दुःख) (क्लेश) (Klosh)
 (تکلیف) (Taklif) (تکلیف) (کلیف)
2. व्यथा (Vyatha) (व्यथा) (पीड़ा) (Píra)
 (टीस) (Tis) (टीस) (पीड़ा)
3. दया (Daya) (दया) (तरस) (Taras)
 (ترس)
4. चिंता (Chinta) (चिन्ता) (सोच) (Sooh)
 (سوچ)

کسی دشی ملی faqr ka áshram
 (پا پیر فقیر کا آشرم)

دربار داری (ف - م)

DARBÁR-DÁRI دربار داری

1. हाज़िरबाशी (Házir báší) (حاضر باشی)
2. खुशामद (Khushámád) (خوشامد)

DARBÁN دربان (ف - مذ)

द्वारपाल (Dwár pál) (द्वारपाल)
 (प्रतिहारी) (Prati hári) (प्रतिहारी)
 (द्वारपाल) (Dwarhi bán) (द्वारपाल)

DAR,J दर्ज (ع - مذ)

लिखना (Likhna) (लिखना) (वही या रजिस्टर)
 में लिखना (Bahi ya register men)
 लिखना (likhna) (लिखना)

DUR,J दुर्ज (ع - مذ)

मंजूषा (Manjūsha) (मंजूषा) (सन्दूकचा)
 (Sandúqcha) (सन्दूकचा)

DAR(A)JA दर (र) जा (ع - مذ)

1. पद (Pad) (पद) (उहदा) (Uhda) (عده)
2. श्रेणी (Shreni) (श्रेणी) (मरतबा)
 (مرتبه) (Martaba)

3. कक्षा (Kak ehha) (कक्षा) (जमाअत)
 (Jamá,at)

4. आकाश मंडल का १/३६० वां अंश
 (Ákash mandal ka 1/360 vān ansh)
 (آکاش منڈال کا ۱/۳۶۰ واں انش)

5. खंड (Khand) (खंड) (माला) (Mála)
 (मंजिल) (Manzil) (मंजिल)

6. कोष्ठक (Kssthak) (कोष्ठक) (कमरा)
 (Kamra)

DURUSH,T دوش (ف - ص) درشت

1. कठोर (Kathor कठोर) कड़ा (Kara कड़ा)
2. खुरदरा (Khurdara کهردرا) खुरखुरा (Khurkhura کهرکهر)

درشتی (ف - م)

DURUSH,TI دوشتی

1. कठोरता (Kathorata کتهورتا) सख्ती (Sakhti سختی)
2. असभ्यता (Asabh,bhyata असभित्ता) अशिष्टता (Ashishtata اششتتا) अकखड़पन (Ak,khar pan اککزین)

DAR,K درک (ع - مذ) درک

1. बोध (Bodh بود) ज्ञान (Gyán گیان) समझ (Samajh سمجھ)
2. बुद्धि (Bud,dhi بدهی) मनीषा (Mánisha منیسا) अकल (Aql عقل)

DARGÁH درگاه (ف - م) درگاه

1. चौखट (Chaukhat چوکھٹ) डेवढ़ी (Deorhi دیورھی)
2. राज सभा (Ráj sabha راج سبھا) दरबार (Darbár دربار)
3. मजार (Mazár مزار) रौज़ा (Rauza روضه)

درگزر (ف - م)

DAR GUZAR درگزر

1. क्षमा (Chhama क्षमा) माफी (Máfi معافی)

DIRAM دریم (ف - مذ) دریم

1. चांदी का एक सिक्का (Chandi ka

DUR,D दुर्द (ف - م) درد

1. बलकस (Balkas बलकस) तल छट (Talhhat تلچھٹ) गाद (Gád گاد)

DARD-MAND दर्दमन्द (ف - ص) دردمند

1. दुखी (Dukhi دکھی) रंजीदा (Ranjida رنجیده)

DARD-NÁK दर्दनाक (ف - ص) دردناک

1. दुःखप्रद (Dukhaprad دکھپرد) कष्ट जनक (Kasht janak کشت جنک) रंजदेह (Ranj deh رنجده)

DAR,Z दर्ज़ (ف - م) درز

1. दार (Dár دار) दरार (Darár درار)

DAR,ZI दर्ज़ी (ف - مذ) درزی

1. सूचिक (Súchik سوچک) सीने वाला (Síne vála سیله والا)

DAR,S दर्स (ع - مذ) درس

1. पठन (Pathan پٹھن) पढ़ना (Paṛhna پوهنا)
2. पाठ (Páth پاٲه) सबक (Sábak سباق)
3. उपदेश (Updesh اپدیش) नसीहत (Nasihat نصیحت)

DURUS,T दुरस्त (ف - ص) درست

1. यथार्थ (Yatharth یتھارتھ) ठीक (Thík تهیک)
2. सत्य (Sattya ستیه) सही (Sahi صحیح)
3. स्वस्थ (Swasth سوس ته) तनदुरस्त (Tandurust تنی درست)

دروازہ (ف - مذ)

DARVÁZA دروازا

دوار (Dwár) در (Dar)

DURÚD درود (ع - مٹ)

پرشاسا (Istuti استتئی)

سنا (Sana سنا) (Prashansa پرشاسا)

دروود گر (ف - ص)

DUROD-GAR درودگار

تھاک (Ratha kár رتھاک)

چھک (Tak chhak تنک)

بڑھائی (Baṛhai برھئی)

DAROQH دروغ (ف - مذ)

میتھیا (Mith,thya میتھیا)

جھوٹا (Jhúth انرت) (Anrit)

دروغ کو (ف - ص)

DAROQH GO دروغا گو

میتھیا وادی (Mith,thya vādī میتھیا وادی)

جھوٹا (Jhútha وادی)

DARÚN درون (ف - مذ)

انتہا کرا (Antah karan انتہا کرا)

دل (Dil دل) (Man من)

بچ (Madh dhya مدھیہ)

بچ (Bich)

درویش (ف - مذ)

DAR,VESH درویش

بھیک (Bhik chhuk بھیک)

بھیکاری (Bhikhārī بھیکاری)

فقیہ (Faqīr فقیہ)

مہاتما (Mahátma مہاتما)

ولی (Vail ولی) (Rishl ریشلی)

چاندی کا ایک سکہ ek sikka

2. ३॥ माशे की एक तोल (3½ Māshe)

سڑھے تین ماشے کی (ek tol ایک تول)

DAR,MÁN درمان (ف - مذ)

ایلاچ (Upchár ایلاچ)

علاج (Ilāj علاج)

درماندگی (ف - مٹ)

DAR,MÁNDAGI در ماندگی

دکھ (Kukh,kh دکھ) کلش (Klesh کلش)

بے کسی (Bekasī بے کسی)

درمانده (ف - مذ)

DAR,MÁNDA درماندا

دکھی (Asaháoے دکھی) (Dukhi دکھی)

لاچار (Láchár لاچار)

درمیان (ف - مذ)

DAR,MIYÁN در میان

1. مہیہ (Madh,dhya مہیہ)

بچ (Bich بچ)

2. भीतर (Bhítar بھیتر) اندر (Andar اندر)

میں (Men میں)

DARINDA درندہ (ف - ص)

ویاڈ (Vyád ویاڈ)

ہنسک جنتو (Hinsak jantu ہنسک جنتو)

فاز خانے والا جانور (Phár kháne فاز خانے والا جانور)

vála jánver

DIRANG دیرنگ (ف - مٹ)

دیر (Der دیر)

ویلن (Vilamb ویلن)

DIRAU دیرو (ف - مٹ)

فصل کٹنا (Fasl katna فصل کٹنا)

वदान्य (Vadán, nya) (ودانیه) अति दानी
(Ati dání) (اتی دانی) बहुत बड़ा फ़ैयाज़
(Bahut bara faiyáz) (بهت بڑا فیاض)

دریاوت (ف - مٹ)

DAR, YÁFT दर्याफ्त

1. जिज्ञासा (Jiggyása) (جگیاसा) जांच
(Jánch) (جانچ) पूछ ताछ (Púnchh
tánchh) (پونچھ تانچھ)
2. अन्वेषण (Anveshan) (انویشن)
गवेषणा (Gaveshana) (گویشنا)
रिसर्च (Research) (ریسرچ)

DARÍCHA दरिचा (ف - مڈ)

गवाक्ष (Gavákooh) (گواکھ) खिक्की
(Khirki) (کھڑکی)

DARIDA दरिदा (ف - ص)

विदीर्ण (Vidirn) (ویدیرن) फटा हुआ
(Phata hua) (پھٹا ہوا)

دریدہ دھن (ف - ص)

DARÍDA-DAHAN दरिदा दहन

मुक्त कंठ (Mukt kanth) (مکت کنتھ)
मुंह फट (Munh phat) (منہ پھٹ)

DIREGH दिरेग (फ - मंड)

1. शोक (Shok) (شوڪ) अफसोस (Afsos)
(अफसुस)
2. संकोच (Sankoch) (سنگوچ) तअममुल
(Ta, am, mul) (تامل)
3. कृपणता (Kripanata) (کریپنا) कजूही
(Kanjúsi) (کندھوسی)

3 विनीत (Vinít) (ونیت) विनम्र
(Vinamr) (ونمر) खाक सार
(Kháksár) (خاکسار)

رویشی (ف - مٹ)

DAR, VESHI दर्वेशी

संन्यास (San nyás) (سن نیاس) फकीरी
(Faqíri) (فقیری)

DAR(R)A दरा (दर्रा) (मंड)

दो पहाड़ों के बीच का रास्ता (Do paháron
ke bích ka rásta) (دو پہاڑوں کے بیچ
کا راستہ) घाटी (Ghátí) (گھاٹی)

DUR, RA दुर्रा (मंड)

चर्म कशा (Charm kasha) (چرم کشا)
चमड़े का कोड़ा (Chamrē ka koṛa)
(चमड़े का कौड़ा)

DAR, HAM दरहम (ف - ص)

व्यस्त (Vyast) (ویست) तितर बितर
(Titar bítar) (تتر بتر) गड़ बड़
(Gar bar) (گڑ بڑ)

DIR, HAM दिरहम (मंड)

‘दिकھو’

DAR, YA दर्या (मंड)

सरिता (Sarita) (सरिता) आपगा
(Ápaga) (آپگا) तरंगिनी (Tarangini)
(तरंगनी) निमनगा (Nimnaga) (نیم نگا)
नदी (Nadi) (ندی)

د : دل (ف - ص)

DARYA-DIL दर्या दिल

मुक्तहस्त (Mukt hast) (مکت هست)

हाथ का मोजा (Háth ka moza
هاتھ کا موزہ)

دستاویز (ف - مٹ)

DASTÁVEZ دستاवेज

1. प्रमाण पत्र (Pramán pattr प्रमान
सबूत का काराज़ (Sabút ka
kághuz ثبوت کا کاغذ)

2. बंधक पत्र (Bandhak pattr بندھक
तमसुक (Tamas, suk तमस्क)

دست برد (ف - مٹ)

DAST-BURD دست بُرد

अपहरण (Apharan अपहन) छीनछान
(Chhín chhán چھین چھان)

دست برداری (ف - مٹ)

DAST-BARDÁRI دست برداری

परित्याग (Parit, tyág परित्याग)
कलजा छोड़ देना (Kulza chhor dena
قبضہ چھوڑ دینا)

دست بسته (ف - ص)

DAST-BASTA دست بستہ

कर बद्ध (Kar bad, dha करबद्ध)
जालि (Baddhánjali बद्धजालि)
हाथ बांधे हुए (Háth bándhe hue
هاتھ باندھے ہوئے)

دست پناه (ف - مذ)

DAST-PANÁH دست پناه

चिंमटा (Chímṭa चिमटा)
चिमटा (Chimṭa चिमटा)

دستخط (ف - مذ)

DAST-KHAT دستخط

हस्ताक्षर (Hasták chhar हस्ताक्षर)

دریوزہ گر (ف - ص)

DARYÚZA-GAR در یوزاگر

भिक्षक (Bhikchhak بھیکچھک)

भिक्ष मंगा (Bhikh manga بھیکھ منگا)

DUZD दुज्द (ف - مذ)

चोर (Chor चोर) तस्कर (Taskar तस्कर)

DAST دست (ف - ص)

1. कर (Kar कर) हस्त (Hast هست)

हाथ (Háth هاتھ)

2. विरेचन (Virechan विरेचन)

पतला पाखाना (Patla pákhána)

پتلا پاخانه

دست آور (ف - ص)

DASTÁVAR دستاवर

रेचक (Rechak रेचक) मल भेदक

(Mal bhedak मल भेदक) विरेचक

(Virechak विरेचक) जुलाब (Julláb)

چلاب

DASTÁR دستار (ف - مٹ)

शिरविष्टन (Shiroveshthan شرو)

अमामा (Pagí पगड़ी) पगड़ी (Paggi)

(Amáma عمامہ)

دست اندازی (ف - مٹ)

DASTANDÁZI دستاندازی

हस्तक्षेप (Hastak ehhep هستک)

मुज्जामत (Muzáhamat مجھمپ)

مزامحت

DASTÁNA دستانه (ف - مذ)

1. हस्त त्रान (Hast, trán هست تران)

tāna بلانے کے لئے دروازہ کہتے (کہانا)

3. مال गुजारी की वसूली का परवाना
(Mālguzāri ki vasūli ka parvāna)
(مال گزاری کی وصولی کا پروانہ)
4. कर (Kar) महसूल (Mahsūl)
(مکحول)

دست کار (ف - مذ)

DAST-KĀR دستکار

कलाकार (Kalā kar) शिल्पी (Shilpi)
(کلا کار) کاریگر (Kārigar) (شلمی)

دست کاری (ف - مذ)

DAST-KĀRI دست کاری

हस्त शिल्प (Hast shilp) (هست شلمپ)
शिल्प कला (Shilp kala) (شلمپ کلا)
कारीगरी (Kārigari) (کاریگری)

دست کش (ف - ص)

DAST-KASH دستکش

دیکھو 'دست بردار'

دست گاہ (ف - مذ)

DAST-GĀH دستگاه

1. सामर्थ्य (Samarthya) (سامرتهیه)
शक्ति (Shakti) (شکتی) कुदरत (Qudrat)
(قدرت)
2. प्रवेश (Pravesh) (پرویش) पहुँच (Pahunch)
(پہنچ) रसाई (Rasāi) (رسائی)

دست گیری (ف - مذ)

DAST-GIRI دستگیری

हस्तालंबन (Hastālabhan) (هستالابن)

दसखत (Das, khat) (دس خطا)

دست درازی (ف - مذ)

DAST, DARĀZI دست درازی

1. अत्याचार (Attyābhār) (اتیآچار)
जुलम (Zulm) (ظلم)
2. हस्ताहस्ती (Hastāhasti) (هستاهستی)
हाथपाई (Hāthā pāi) (هاتهایائی)
3. हस्तक्षेप (Hastak chhep) (هستک)
मुदाखलत (Mudākhalat) (مداخلت)

دسترس (ف - مذ)

DASTRAS دست رس

1. पहुँच (Pahunch) (پہنچ) रसाई (Rasāi) (رسائی)
2. शक्ति (Shakti) (شکتی) सामर्थ्य (Samarthya) (سامرتهیه) इस्तिताअत (Istitā,at) (استیاطت)

دست غیب (ف - مذ)

DASTE-GHAIB درنه غیب

1. दिव्य प्राप्ति (Div,vyā prāpti) (دویہ)
दैवी आर्या (Daivī āe) (دایوی)
गैबी आमदनी (Ghaibi āma, dani) (غایبی آمدنی)
2. उत्कोच (Utkoch) (اُتکوچ) घूस (Ghūs) (غوس)
रिशवत (Rishvat) (رشوات)

DASTAK دستک (ف - مذ)

1. करताल (Kartāl) (کرتال) ताली (Tāli) (تالی)
2. बुलाने के लिये दरवाजा खट खटाना
(Bulāne ke lie darvāza khatkha-

DASTA دस्ता (دسته - ف - مذ)

1. हथा (Hat,tha) मूठ (Múth) (هتھا مूٹھ)

2. सेना का छोटा भाग (Sena ka chhota) (सिना का छोटो भाग) blág

3. २५ काराज का थोक (25 Kág haz ka) (२५ कांज का थोक) thok

DASTI दस्ती (ف - ص)

1. हाथ का बना हुआ (Háth ka bana) (هاتھ کا بنا ہوا) hua

2. हाथ में रखने के क़ाबिल (Háth men) (هاتھ میں رکھنے کے قابل) rakhne ke qábil

DAST-YÁB दस्तयाब (ف - ص)

हस्तगत (Hastgat) प्राप्त (هستگت پراپت) (Prápt) उपलब्ध (Uplabdh) (اوپلبدھ) हासिल (Hásil) (حاصل)

DASHT दशत (ف - مذ)

अरण्य (Aran,nya) कानन (ارنیه کانن) (Kánan) वन (Van) (ون) जंगल (Jangal) (جنگل)

دشت پیما (ف - ص)

DASH,T-PAIMA दशत पैमा

काननचारी (Kánan chári) (کانن چادی) वनचर (Van char) (ون چر) जंगल में फिरने वाला (Jangal men phirne vála) (جنگل میں پھرنے والا)

دشت گرد (ف - ص)

DASHT-GAR,D दशतगर्द

‘दिकهو’ दशतपिमा

सहायता (Saháyata) मदद (سہایتا مدد) (Madad)

دست نگر (ف - ص)

DAST-NIGAR दस्त निगर

मुखपेक्षी (Mukhápekchhi) (مکھا پیکھی)

अनुजीवी (Anujívi) (انوجیوی)

दूसरे के सहारे पर जीविका

करने वाला (Dúsare ke saháre par)

jívika karne vála) (دوسرے کے سہارے پر جیو کا کرنے والا)

(پر جیو کا کرنے والا)

DAS,TÚR दस्तूर (ف - مذ)

1. प्रथा (Pratha) (پرتھا) प्रणाली (Pranáli) (پرنالی) रिवाज (Riváj)

(رواج)

2. मंत्री (Mantri) (منتري) वज़ीर (Vazír)

(وزیر)

3. विधान (Vidhán) (ودھان) कानून (Qánún)

(قانون)

4. नियम (Niyam) (نیم) कायदा (Qáida)

(قاعدہ)

دستور العمل (عف - مذ)

DASTÚRUL-AMAL दस्तूरुल अमल

1. कार्य क्रम (Kárya kram) (کاریہ کرم)

लाइहा (Láeha) (لائحہ)

2. नियम (Niyam) (نیم) काइदा (Qáida)

(قاعدہ)

دست وگر بیان (ف - ص)

DASTO-GARIBÁN दस्तोगरीबा

हाथा पाई (Háthápái) (هاتھاپائی) लप्पा

डुग्गी (Lappa duggi) (لپھا ڈگی)

دشوار (ف - ص)

DUSH,VÁR دشوار

کठین (Kathin کټھن) دُشکار (Dush, kar

دُ:ساध्य (Dus, sádhyā دس) دش کو
(مشکل Mushkil) مشکیل (سادہ)

دشوار گزار (ف - ص)

DUSH,VÁR.GUZÁR دشوار گزار

دُرگم (Durgam درگم) دُشپار (Dushpár
جیسے پار کرنا کٹین ہو
Jise pâr karna kathin ho پار
کرتا کټھن ہو)

DUÁ دُآ (ع - مٹ)

1. ईश्वर से प्रार्थना (Íshwar se prár-
thana ایشور سے پُرارتھنا)2. आशीर्वाद (Áshírvád آشیرواد)
دُآءِ خیر (Duá-e-khair دُآءِ خیر)3. मंत्र (Mantr منتر) वर्गाफा या कुरान
की आयत वगैरा (Vazifa ya qurán
کی آیت وغیرہ)

دعائے خیر (ع - مٹ)

DUÁ-E-KHAIR دُآءِ خیر

आशीर्वाद (Áshírvád آشیرواد)
दुआ (Ach,ebi dua اچہی دعا)

DÁVAT داوت (ع - مٹ)

1. निमंत्रण (Nimantran نمن ترن)
बुलावा (Buláva بولاوا)2. भोज (Bhoj بھوج) खाना (Khána
کھانا)

دشت نورد (ف - ص)

DASHT-NAVAR,D दशतनवर्द

دیکھو 'دشت پیم'

DUSH,MAN دشمن (ف - مذ)

1. शत्रु (Shattru شتررو) अरि (Ari

रिपु (Repu رپو) आराति (Áráti آراتی)
अदु (Adu ادو)2. अशुभ चिंतक (Ashubh chintak
प्रति द्वंद्वी (Prati dwandwi بدخواہ
(Bad kháh بدخواہ)3. प्रतिकूल (Pratikúl پرتی کول)
मुखालف (Mukhálif مخالف)

دشمنی (ف - مٹ)

DUSH,MANI دشمنی

1. शत्रुता (Shattruta شتروتا) अदावत
(Adávát اداوت)2. विरोध (Virodh وروڈ) मुखालफत
(Mukhálafat مخالفت)3. प्रतिकूलता (Pratikúlata پرتی کولتا)
नामुआफत (Námuáfaqat نا
موافقت)

دشنام (ف - مٹ)

DUSH,NÁM دشنام

अपशब्द (Apshabd अपशब्द) कुवाच्य
(Kuvách, chya کواچیہ) गाली (Gáli
گالی)

DASH,NA दशना (ف - مذ)

कौक्षिक (Kaokchhik کوکچھک)

कटार (Katár کټار) खंजर (Khanjar
خنجر)

2. सुरक्षा (Surakhha सुरक्षा)

हमले से बचाव (Hamle se bacháo

حمله سے بچاؤ (Defence

دفاع)

DAF,TAR دفتر (ع - مذ)

1. कार्यालय (Káryálai कार्यालय) आफिस (Office

2. हिमात्र किताब के काराज़ (Hisáb kitáb के काराज़) حساب کتاب کے کاغذ

3. ग्रंथ खंड (Granth khand ग्रंथ) किसी बड़ी पुस्तक के भाग (Kisi bari पुस्तक के भाग) کسی بڑی

4. लंबी चौड़ी कहानी या वृत्तान्त (Lambi चौड़ी कहानी या वृत्तान्त) चौड़ी کہانی یا

DAF,A दफअ (ع - مذ)

निवारण (Niváran निवारण) हटाना (Hatána

دفع الوقتی (ع - م)

DAF,UL-VAQTI दुल्-वक्ती

1. कालयापन (Kályápan कालयापन) दिन काटना (Din kátna

2. टालना (Tálna टालना) बहाना करना (Bahána karna बहाना کرنا) टरकाना (Tarkána

DAF,A दफअ (ع - م)

1. बार (Bár बार) मरतबा (Martaba مرتبه)

2. धारा (Dhára धारा) सैक्शन (Section

دعوت نامه (ع - مذ)

DÁVAT-NÁMA दावत नामा

निमंत्रण पत्र (Nimantran pattr निमंत्रण

न्योते का खत (Nyote ka khat न्योते का خط)

DÁVA दावा (ع - مذ)

1. स्वत्व (Swat,twa स्वत्व) हक (Haq حق)

2. वाद (Vád वाद) नालिश (Náliah नालिश)

3. अधिवार (Adhikár अधिवार) कब्जा (Qabza

4. बल (Bal बल) जोर (Zor

DAGHA दगा (ف - م)

छल (Chhal छल) कपट (Kapat

دغدغه (ف - مذ)

DAGH,DAGHA दग्दगा

भय (Bhai भय) धड़का (Dharka

DAGHAL दगल (ف - مذ)

1. छल (Chhal छल) कपट (Kapat कपट) फरेब (Fareb

2. मिथ (Mish मिथ) बहाना (Bahána बहानا) हीला (Hila

DAF दफ (ع - مذ)

डफली (Daphli डफली) खंजड़ी (Khanjaari

DIFÁ,A दिफअ (ع - مذ)

1. रक्षा (Rakhha रक्षा) हिफाज़त (Hifazat

د ق ی ا ن و س ی (ع - ص)

DAQYÁNÚSÍ د ق ی ا ن و س ی

1. پورا تان (Purátan) بھوت
پورا نا (Bahut purána) بہت پورا نا

2. ا پ ر ا چ ل ی ت (Ap,prachalit) ا پ ر ا چ ل ی ت
ٹک سال باہر (Taksál báhar) ٹک سال باہر

DAQÍQ د ق ی ق (ع - ص)

1. س و کھ م (Súkehbm) باریکی
(Bárik) باریکی

2. کٹین (Kathin) کٹین
(Mushkil) مشکل

3. گڑھ (Gúrh) نازک (Názuk)
(نارک)

DAQÍQA د ق ی ق ا (ع - مڈ)

1. گڑھتا (Gúrhata) دھما (Ib,hám)
(ابہام)

2. س و کھ م ت ا (Súkehbmata) باریکی
(Bárik) باریکی

3. کسر (Kasir) کرنی (karni)
(کرنی)

4. کلا (Kala) مینٹ (Minute)
(مینٹ)

د ق ی ق ر س (ع - ص)

DAQÍQA-RAS د ق ی ق ا ر س

تتو (Tattwa gyáni) تاتوا جانی
س و کھ م د ر ش ی (Súkehbm darshi) س و کھ م د ر ش ی
ب ا ر ی ک ی (Bárik bín) ب ا ر ی ک ی

DAF,ATAN د ف ا ت ا ن (ع - ص)

ا ک س م ا ت (Akasmát) ا ک س م ا ت
س ہ س ا (Sahasa) س ہ س ا
(Achának) اچانک

DAF,ÍYA د ف ی ی ا (ع - مڈ)

ن ی و ا ر ا ن (Niváran) ن ی و ا ر ا ن
(Pariharan) پریہارن
(Tadár-ruk) تادارک

DAF,N د ف ن (ع - مڈ)

1. ت و پ ن ا (Topna) گاڑنا
(Gárna) گاڑنا

2. م ر دے ک و (Murde ko zamín men gárna)
(زمین میں گاڑنا)

DAFÍNA د ف ی ن ا (ع - مڈ)

ن دھ ی (Nidhi) گڈا دھنا
یا گڈا دھنا (Gara hua dhan ya kharazana)
(گڈا دھنا یا خزانہ)

DIQ د ق (ع - مٹ)

1. ی کھ م ا (Yakebhma) تپدیق
(Tapediq) تپدیق

2. د کھ ت (Dukh,khit) تنگ
(Tang) پورشان (Paroshán)
(پورشان)

DIQ,QAT د ق ت (ع - مٹ)

1. کٹینا (Kathinata) دوشواری
(Dushvári) دوشواری

2. س و کھ م ت ا (Súkehbmata) باریکی
(Bárik) باریکی

دل آزار (ف - ص)

DILÁZÁR دِلَاڙار

1. کشت دایک (Kashtdáyak) کشت دایک
دکھ دایک (Dukhdái) دُکھ دایک
(Ranj deh) رنج دے (دائی)
2. اتیاچاری (Attyáchári) اتیاچاری
ظالم (Zálim) جالیم

DAL,LÁL دلال (ع - مذ)

1. ابھی کرتا (Abhikarta) ابھی کرتا
دلال (Dalál) ایجنت (Agent)
(ایجنٹ)
2. ورتن-ابھیکرتا (Vartan-abhikarta) ورتن ابھی کرتا
آرتھتی (Árthati) (آرتھتی)
3. ویشیا غٹک (Vesh,shya ghatak) ویشیا گھٹک
کوتنا (Kutna) کورم (Qur,ram) کورم

DAL,LÁLA دلالہ (ع - مٹ)

1. سناچاریا (Sarchárika) سناچاریا
ساریکا (Sárika) ساریکا
کوتنی (Kutni) کٹنی (Kuttani)

DALÁLAT دلالت (ع - مٹ)

1. پتا (Pata) پتا (Khoj) کھوج
2. پرمآن (Pramán) پرمآن
سبوت (Subút) (سبوت)
3. چینھ (Chinh) چینھ
نیشان (Nishán) (نیشان)

DILÁVAR دِلَاوَر (ف - ص)

1. ویر (Vir) ویر (Shúr) شور
بہادر (Bahádur) (بہادر)

DUKÁN دُکان (ع - مٹ)
پنڈیہ شالا (Pannya shála) (پنڈیہ شالا)
دُکان (Dúkán) (دوکان)

DIGAR دِگَر (ف - ص)
دیگر کا مخفف
دُوسرا (Dúsara) (دوسرا)
آنہیہ (Annya) (آنہیہ)

دگر گوں (ف - ص)

DIGAR,GÚN دِگَر گُون

1. ویرودھ (Virud,dh) ویرودھ
خلاف (Khiláf) (خلاف)
2. آست وِیست (Ast vyast) آست
پٹھل (Uthal puthcl) (پٹھل)

DIL دِل (ف - مذ)

1. حید (Hridae) حید (Chitt)
مانس (Máнас) (مانس)
من (Man) (من) قلب (Qalb)
2. ساہس (Sáhas) ساہس
ہممت (Himmat) (ہممت)
3. ویرتا (Virata) ویرتا (Slaur-rya)
شوجا (Shujá,at) (شوجا)
4. آنتہ کرون (Antah karan) آنتہ کرون
زمیر (Zamír) (زمیر)
5. اچھا (Ich,ehha) اچھا
چاہ (Cháh) (چاہ)
6. اُدارتا (Udárata) اُدارتا
فایازی (Faizázi) (فایازی)

2. (Ap,prasan,n) (اپ پراسن) اُداس
(Udás) (اُداس)

دل جوئی (ف - مٹ)

DIL-JOÍ دِل جوئی
ساंतونا (Sántwana) (سانتونا) دھاراس
(Dhárás) (دھاراس) دِل داری (Dildári)
(دل داری)

دل چسپ (ف - ص)

DIL-CHASP دِل چسپ
1. (Manoranjak) (ملورنچک) مَنورَنجک
پُر مَزاق (Pur mazáq)
2. (Ruchikar) (رُچیکر) پَسندِ دِدا
(Pasandída) (پَسندِیدِدا)

دل خراش (ف - ص)

DIL-KHARÁSH دِل خراش
هردے (Hridae vidáarak) (هردے) دِل دوز (Dildoz)
(وِدَارک)

DIL-DÁDA دِل دادا (ف - ص)
مُغذ (Mugdh) (مُگدھ) آساکت (Ásakt)
(فَرِیختہ) (Farefta) (آسکت)

DILDÁR دِل دار (ف - ص)

1. (Priya) (پریا) پَرِمیکا (Premika)
(مَعشوق) (Máshúq) (پَرِمیکا)
2. (Udár) (اُدَار) دِل والا (Dil vála)
(دل والا)

دل دھی (ف - مٹ)

DIL-DIHI دِل دیھی
ساंतونا (Sántwana) (سانتونا) تَسَلّی (Tasallí)
(تَسَلّی)

2. (Sáhasi) (ساہسی) ہِمْمَتی
(Himmati) (ہمتی)

DILÁVEZ دِل آویز (ف - ص)
آکَرشک (Ákarshak) (اُکَرشک) رُوحک
(Rochak) (رُوحک) خُش نُمَا (Khush-
numa) (خُش نُمَا)

DIL-BAR دِل بَر (ف - ص)
پَرِیا (Priya) (پَرِیا) کَانتا (Kánta) (کَانتا)
پَرِمیکا (Premika) (پَرِمیکا) مَاشُوق
(Máshúq) (مَعشوق)

دل برشتہ (ف - ص)

DIL-BIRISH,TA دِل بَرِیشِتا
دَگدھ (Dagdh hridae) (دَگدھ) دِل جَلا (Dil
jala) (دل جَلا)

دل ہستگی (ف - مٹ)

DIL-BAS,TAGI دِل بَسْتِگی
1. (Manoranjan) (ملورنجن) مَن
بہلاؤ (Man bahláo) (مَن بہلاؤ)
2. (Abhiruchi) (اَبھی رُچی) رُچی
(Ruchi) (رُچی) دِل چسپی (Dil
chaspi) (دل چسپی)

دل پَسَنلا (ف - ص)

DIL-PASAND دِل پَسَند
مَنورُوحک (Manorochak) (مَلورُوحک)
رُچی (Ruchikar) (رُچی) پَسَندِ دِدا
(Pasandída) (پَسَندِیدِدا)

دل تَنگ (ف - ص)

DIL-TANG دِل تَنگ
کَہن (Khin,n) (کَہن) اَمِپَسنن

دل فریب (ف - ص)

DIL-FAREB दिल فرےب

رمانیکی (Ramaník رمانیک) ہر دے گراہی
(Hridae gráhi منوہر) منوہر
(Manohar منوہر) سندر (Sundar سندر)
خوش نما (Khush numa خوش نما)

DAL,Q دلک (ع - مٹ)

کٹھا (Kantha کٹھا) گودڑی (Gudri گودڑی)
(گدڑی)

دل بوش (عف - ص)

DAL,Q-POSH دلک پوہ

1. گودڑی پھننے والی (Gudri pehanne
vála گدڑی پہننے والا)
بھیک منگا (Bhik manga بھیک منگا)
2. برہم جانی (Brahm gyáni برہم
جانی) صوفی (Sufi صوفی)

DIL-KASH دلکش (ف - ص)

منورم (Manoram منورم) منوہر
(Manohar منوہر) سندر (Sundar سندر)
خوش نما (Khush numa خوش نما)

دل کشا (ف - ص)

DIL-KUSHA دلکوشا

1. آنند داتا (Ánand dáta آنند داتا)
ہرش وردھک (Harsh vardhak ہرش
وردھک) دل خوش کن (Dil
Khush kun دل خوش کن)
2. ویشال (Vishál ویشال) ویشٹ
(Vistrit ویشٹ) وسیا (Vasi,a
وسیا)

DIL-RUBA دلربا (ف - ص)

1. منوہر (Manohar منوہر) منموہن
(Manmohan من موہن) دلبر
(Dilbar دلبر)
2. پریا (Priya پریا) ماشوک (Máshúq
معووق)

دل سوز (ف - ص)

DIL-SOZ دل سوز

1. شوبھ چنتک (Shubh chintak شوبھ
چنتک) کھیرا (Kbnir kháh کھیرا)
2. سہانہ بھتی کرتا (Sahánu bhúti
karta سہانہ بھوتی کرتا)
(Ham dard ہمدرد)

دل شاد (ف - ص)

DIL-SHÁD دلشاد

پرسن چیت (Prasan,n chitt پرسن چیت)
خوش (Khush خوش)

دل شکستہ (ف - ص)

DIL-SHIKAS,TA دلشاکستا

بھگن ہرید (Bhagn hridae بھگن ہرید)
ویدرن ہرید (Vidrnhrd ویدرن ہرید)
دو:کھی (Dukhi دو:کھی) رنجیدا (Ranjída
رنجیدہ)

دل شکن (ف - ص)

DIL-SHIKAN دلشکن

1. دل توڑنے والا (Dil to:ne vála
دل توڑنے والا)
2. ہمت توڑنے والا (Himmat to:ne
vála ہمت توڑنے والا)

DAM دم (ع - مذ) دم

1. रक्त (Rakt) लोहू (Lohú) (رکت) (لوہو)
2. जीवन (Jīvan) जान (Jān) (جوان) (جان)
3. श्वासा (Shwāsa) श्वास (Shwās) (شوआسا) (شواس)
4. छल (Chhal) धोका (Dhoka) (چھل) (دھوکا)
5. अहंकार (Ahankār) घमंड (Ghamand) (اھلکار) (گھمند)
6. अभिचार (Abhichār) जादू (Jādú) (ابھیچار) (جادو)
7. समय (Samay) काल (Kāl) (سمے) (کال)
8. फूंक (Phúnk) छू (Chhú) (فوئک) (چھو)
9. तीक्ष्णता (Tikohh,nata) धार (Dhār) बाढ़ (Bāḥ) (تیخچھنتا) (دھار) (بازہ)

DUM दुम (ف - مث) دم

1. पुच्छ (Puch, chh) पूछ (Púchh) (پوچھ) (پوچھ)

DAMÁDAM दमादम (ف - ص) دما دم
निरन्तर (Nirantar) लगातार (लगतार) (نیرنتر) (لگاتار)

DIMÁGH दिमाग (ع - مذ) دماغ

1. मस्तिष्क (Mastishk) मस्तक (Mastak) (مستشک) (مستک)
2. भेजा (Bheja) मग्न (Maghz) (भेजा) (مغن)
3. अहंकार (Ahankār) घमंड (Ghamand) (اھلکار) (گھمند)

دل کشی (ف - مث)

DIL-KASHI दिलकशी
मनोहरता (Manoharata) सुंदरता (Sundarata) हुस्न (Husn) (ملوهرتا) (سندرتا) (حسین)

DIL-GÍR दिलगीर (ف - ص) دل گیر
खिन्न (Khin,n) अप्रसन्न (Apprasann) उदास (Udáas) (آداس)

دل نشین (ف - ص)

DIL-NASHÍN दिलनशीं
1. हृदयंगम (Hridayangam) जहन नशीन (Zahn nashín) (هردینگم) (ذهن نشین)

DILÍ दिली (ف - ص) دلی

1. हार्दिक (Hárdik) मानसिक (Mánasik) कल्बी (Qalbi) (هاردک) (مانسک) (قلبی)
2. घनिष्ठ (Ghanishth) जगरी (Jigari) (گھنشث) (جگری)

DILER दिलेर (ف - ص) دلیر

1. निर्भीक (Nirbhík) निडर (Nidar) (نیربھیک) (نڈر)

2. शूर (Shúr) वीर (Vír) बहादुर (Bhádúr) (شور) (ویر) (بہادر)

DALÍL दलील (ع - مث) دلیل

1. तर्क (Tark) युक्ति (Yukti) (ترک) (یوکتی)
2. वाक्कलह (Vák,kalah) हुजत (Hujjat) (واککله) (حجت)

2. धार (Dhār) तेज़ी (Tezī) (تیزی تهار)
3. साहस (Sāhas) उत्साह (Utsāh) (سهاس اوتساھ)
- हिम्मत (Himmat) (هممت اتمساھ)

DAM-SÁZ دم ساز (ف - ص)

1. मित्र (Mitr) सखा (Sukha) (متر سخوا)
- हम दम (Hamdam) (همدم باندھو)
2. मर्मज्ञ (Marmag,gya) (مرمگیه)
- राज्ञ दां (Rázdān) (رازداں)

DIMAN दिमन (म - म)

1. कतवार (Katvár) घूरा (Ghúra) (کتوار گھورا)
2. घूरा पड़ी हुई जगह (Ghúra paṛi hui Jagah) (گھورا پڑی ہوئی جگہ)

DAMA दमा (म - म)

- श्वास रोग (Shwás rog) (شواس روگ)
- सांस (Sāns) (سانس)

DINÁYAT दिनायत (ع - م)

- अधमता (Adhamata) (ادھمتا)
- नीचता (Nīchata) (نیچتا)
- ज़लिल पन (Zalīl pan) (زالیل پن)

DUMBÁL दुम्बाल (म - म)

1. पुच्छ (Puch, chh) (پچھه)
- पुञ्छ (Pūñchh) (پونچھه)
2. आंख का कोया (Ānkh ka koya) (آنکھ کا کوپا)

DUM, BAL दुम्बल (म - म)

- वण (Vran) (वरण)
- फोड़ा (Phoṛa) (فورا)

DUM, BA दुम्बा (म - म)

- मेदपुच्छ (Med puch, chh) (میدپچھه)
- मेंदा (Mēḍha) (میلدھا)

4. संज्ञा (Sangya) होश (Hosh) (سلگیا هوش)

5. बुद्धि (Bud, dhi) अकल (Aql) (بدھی عقل)

6. सहन (Sahan) सहार (Sahār) (سهن سهار)
- बरदाश्त (Bardāsht) (برداشت)

دماغ سوزی (ع - م)

DIMÁGH-SOZÍ दिमाग सोझी

दिमागी मेहनत (Dimághí mehnat)

दिमाग पच्ची (Dimágh)

pachchī (دماغ پچھی)

DAM-BÁZ दमबाज़ (ف - ص)

1. छली (Chhalí) कपटी (Kapatí) (چھلی کپتی)
- फरेबी (Frebí) (فریبی)

2. वंचक (Vanchak) ठग (Thag) (ونچک تهگ)

دم بخود (ف - ص)

DAM-BA-KHUD दम ब खुद

1. स्तब्ध (Istabdh) सुन्न (Sunn) (اس تبده سن)

2. मूक (Mūk) खामोश (Khámosh) (موک خاموش)

دم بدم (ف - ص)

DAM-BA-DAM दम ब दम

- क्षण प्रति क्षण (Chhan prati chhan) (چھن چھن)
- घड़ी घड़ी (Ghaṛí Ghaṛí) (घड़ी घड़ी)
- कोड़ी कोड़ी (Kōṛí Kōṛí) (کوڑی کوڑی)

DAM-KHAM दम खम (म - म)

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal) (शक्ति बल)

2. संसार वासी (Sansár vási) سلسار واسی
(لوگ) लोग (Log)

دنیا ساز (ف - مذ)

DUN, YÁ.SÁZ दुन्या साज

1. अवसर वादी (Ausar vádi) اوسروادی
इबनुल वक्त (Ibnul vaqt) ابن الوقت
2. स्वार्थ साधक (Swáarth Sádhak) سوارثه
(مطلبی) मतलबी (Matlabi)
3. चाटुकार (Chátukár) چاٹوکار
(چاپلوس) Chaplús (Cháplús)

DO दो (ف - ص)
द्वि (Dwi) دوہی एक और एक (Ek aur ek) ایک اور ایک

DU, ÁBA दुआबा (ف - مذ)

1. अंतर्वेद (Antarved) انتروید
के बीच की जमीन (Do nadiyon ke bich ki zamin) دو ندیوں کے بیچ
(کی زمین)
2. शशस्थली (Shashas, thali) ششس
(गंगा और जमना के बीचका भाग) گंगा اور جمنا کے بیچ کا بھاگ
(Ganga aur Jamna ke bich ka bhág)

DAVA दवा (ع - مٹ)
औषधि (Oshadhi) اوشدهی
(दवाई) دوائی (Davái) (Aushadh)

DAVÁT दवात (ف - مذ)
मसिपात्र (Masipátr) مسی پاتر
द्रावात (Dávát) دراوات

دو اخانه (عف - مذ)

DAVÁ-KHÁNA दवाखाना

औषधालय (Aushadhalao) اوشدهالے

DAN, DÁN दन्दा (ف - مذ)
दंष्ट्र (Danah, tr) دنشترو दंत (Dant)
दानत (Dánt) दांत (Dánt)

دندان شکن (ف - ص)

DAN, DÁN-SHIKAN दन्दाशिकन

मुंहतोड़ (Muh tor) منہ توڑ
जिसका जवाब न हो (Aisi bát jis ka jáváb na ho) ایسی بات جس کا جواب نہ ہو

DAN, DÁNA दन्दाना (ف - مذ)
दांतुआ (Dántúa) दांता
(दानता) Dántá

DANG दंग (ف - ص)
चकित (Chakit) چکت
(इस्तब्ध) हक्का बक्का
(Hakka bakka) هكا بكا

DANGAL दंगल (ف - مذ)

1. अखाड़ा (Akhára) اکھارا
लड़ने की जगह (Kushtí laṛne kí jagah) کشتی لڑنے کی جگہ
2. भीड़ (Bhír) بھیر
जमाव (Jamáo) جماؤ

DANI दनी (ع - ص)
दुष्प्रकृति (Dush prakriti) دوش پڑکرتی
नीचाशय (Nícháshai) نیچا شے
कमिना (Kamína) کمینہ

DUN, YA दुन्या (ع - مٹ)

1. संसार (Sansár) سلسار
(जगत) जगत (Jagat) آلام (Álam)
(عالم)

3. परिधि (Paridhi) वेरा (پری دھی) (Ghera) (گھرا)

4. बारी (Bári) नौबत (Naubat) (باری) (نوبت)

5. युग (Yug) काल (Kál) (युग) (کال) (Ah,d) (آہد)

6. विस्तार (Vistár) केलार (Vistár) (ویستار) (کےلار) (Phaiáo) (فہیآو)

7. गोष्ठी या सभा में खाने पीने या पढ़ने पढ़ाने का क्रम जो कई बार हो (Goshthi ya sabha men kháne píne ya parhne parháne ka kram) (گوشتھی یا سبھا میں کھانے پینے یا پڑھنے پڑھانے کا क्रम जो कई बार हो) (کوشتھی یا سبھا میں کھانے پینے یا پڑھنے پڑھانے کا क्रम जो कई बार हो)

DÚR दूर (दूर - मत्) (Dúr) (دور) (Antár par) (अंतर पर) (Fásile par) (فاصلے پر) (Fásile par) (فاسیلے پر)

दूर (ع - مذ)

DAURÁN(N) दौरान (رِ)

1. समय (Samai) काल (Kál) (समै) (کال) (Zamána) (زمانہ)

2. चक्कर (Chakkar) घुमाव (Chakkar) (چکر) (غوماو) (Ghumáo) (گھماو)

3. मध्य (Mad,dhya) बीच (Mad,dhya) (مدھیہ) (بیچ) (Bích) (بیچ)

دوران خون (عف - مذ)

DAURÁN-E-KHÚN दौरानے خون

रक्त संचार (Rakt sanchár) (رکت سंचار) (Khún kí) (خون کی گردش) (gardiah) (گردش)

दवाई घर (Davái ghar) (دوائی گھر)

DAVÁM दवाम (दवाम - ع) (Davám) (دوام) (Nittiyatá) (نیتیتا) (Nirantarata) (نیرانتاراتا) (Hameshagi) (همیشگی)

DAVÁN दवां (दवां - ص) (Daván) (دواں) (Paláe mán) (پالای مان) (Bhágta lua) (بھاکتا هوا)

DU,BÁRA दुबारा (दुबारा - ص) (Dú,bára) (دوباره) (Phir) (फिर) (Punah) (पुनह)

DÚ-BA-DÚ दू ब दू (दू ब दू - ص) (Dú-ba-dú) (دو بدو) (Pratyakehh) (प्रत्यक्ष) (Sákehát) (साक چھات) (Sam-nukh) (सम नूख) (Ámne) (आमने) (sámne) (आमने)

DATA दुता (दुता - व) (Data) (दुता)

1. वक्र (Vakr) टेढ़ा (Teṛha) (टीढ़ा) (Vakr) (वक्र)

2. नमित (Namit) झुका हुआ (Jhukahua) (झुका हुआ) (Namit) (नमित)

DU,CHAND दुचन्द (दुचन्द - व) (Du,chand) (दुचन्द) (Dwígun) (द्विगुण) (Dúna) (दूना) (Dúna) (दूना)

DÚD दूद (दूद - व) (Dúd) (दूद) (Dhúm) (धूम) (Dhuán) (धुआं) (Dhuán) (धुआं)

DAUR दौर (दौर - व) (Daur) (दौर)

1. घूर्ण (Ghúrn) घूमना (Ghúm-na) (घूमना) (Ghúrn) (घूर्ण)

2. गति (Gati) चाल (Chál) (गति) (चाल)

DOSTÁNA دوستانه (ف - مذ)

مित्रता (Mittrata میترا) मैत्री (Maittri دوستی) دوستی (Dostí دوستی)

DOSTÍ دوستی (ف - مث)

مित्रता (Maittri میترا) मैत्री (Maittri मित्रता) मित्रता (Mittrata मित्रता) यारी (Yári یاری)

DOSH दोश (ف - مذ)

1. स्कंध (Iskandh اسکندھ) कंधा (Kandha کندھا)

2. बीती हुई रात (Bítí hui rat بیٹی کال کی رات) कल की रात (Kal kí rát کل کی رات)

دوش بدوش (ف - ص)

DOSH-BA-DOSH दोश व दोश

कंधे से कंधा मिलाकर (Kandhe se kandha milá kar کدھے سے کندھا मिल जुल कर (Mil jul kar مل جل کر)

دوشیزگی (ف - مث)

DOSHÍZAGÍ दोशीज़गी

कौमार्य (Kaumárrya कुमार्य) कुंवारा (Kwánrápan कुندوارا) पन (Kwánrápan)

DOSHÍZA दोशीज़ा (ف - مث)

कुमारी (Kumári کوماری) अक्षता (Akhhatá اکچھتا) नाकत खुदा (Nákat Kṛuda ناکت خدا)

DOGH दोग (ف - مث)

1. तक्र (Takr तक्र) मठा (Matha متھا)

2. रायता (Ráita رائے)

دور اندیش (ف - ص)

DÚRAN, DESH दूरदेश

दूरदर्शी (Dúr darshi دور دَرشی) अग्र शोची (Aggr shochi اگر شوچی) दूर बी (Dúr bín دور بین)

DÚR-BÍN दूरबीन (ف - ص)

1. दूरदर्शी (Dúrdarshi دور دَرشی) दूरदेश (Durandesh دور اندیش)

2. दूर वीक्षण यंत्र (Dúr víkshhan yantr دور ویکشھن یینٹر) दुरबीन (Durbín دوربین)

DUROYA दुरोया (ف - ص)

1. दोनों तरफ (Donon taraf دونوں طرف) हर दो जानिब (Har do jánib هر دو جانب)

2. दोरखा (Do rukha دورخا) दुरंगा (Do ranga دورنگا)

DAURA दौरा (ع - مذ)

1. भ्रमण (Bhraman بھرامن) चक्कर (Chakkar چکر)

2. पर्यटन (Par yatan پریٹن) गश्त (Gasht گشت)

DOZAKH दोज़ख (ف - مذ)

नरक (Narak نرک) राुरव (Raurav راور) जहन्नम (Jahannam جهنم)

DOST दोस्त (ف - مذ)

मित्र (Mittr मित्र) बंधु (Bandhu بندھو) सखा (Sakha سکا) यार (Yár یار)

3. मशक का मुँह (Mashk ka munh)
(مشک کا منہ)
4. मोरी (Mori) परनाली (Parnáli)
(پرنالی)

DAH,R दहर (द - मं)

1. काल (Kál) समय (Samai)
(وقت) (Vaqt) (سمے)
2. जगत् (Jagat) दुनिया (Dunya)
(جگت) (دنیا)

دهشت (ف - م)

DAH,SHAT दहशत

- त्रास (Trás) भय (Bhai)
(ترأس) (بہ)
- डर (Dar) (تر)

دهشت زده (ف - ص)

DAH,SHAT-ZADA दहशत ज़दा

- भयभीत (Bhaibhít) (بہہیت)
- भयातुर (Bhayátur) डरा हुआ (Dara hua)
(بہیاتر) (ترا ہوا)

دهشت ناك (ف - ص)

DAHSHAT-NÁK दहशतनाक

- भयानक (Bhayának) भयंकर
(Bhayankar) (بہیانک) (بہین کر)
- डरावना (Daráona) (تراونا)

DIHQÁN दिहकान (द - मं)

1. ग्रामीण (Grámín) गांव बासी (Gáon bási)
(گرامین) (گاؤں باسی)
2. कृषक (Krishak) किसान (Kisán)
(कृशक) (کیشان)
3. असभ्य (Asabh,bhya) (असभ्य)
- गंवार (Ganvár) उजड़ (Ujadd)
(گنوار) (اچڑ)

DAULAT दौलत (द - मं)

1. धन (Dhan) माल (Mál)
(دھن) (مال)
2. राज्य (Rájya) हकूमत (Hakúmat)
(راجہ) (حکومت)

دولت خانہ (ع - ف)

DAULAT-KHÁNA दौलत खाना

- शुभस्थान (Shubhasthán) (شبهس تھان)
- घर (Ghar) मकान (Makán)
(گھر) (مکان)
- بہ لفظ عموماً بڑے آدمیوں کے گھر
के لئے استعمال होता है

دولت مند (ع - ف)

DAULAT-MAND दौलत मन्द

- धनाढ्य (Dhanádhyā) (دھनाढھی)
- धनी (Dhani) माल दार (Maldár)
(دهلی) (مالدار)

DU,VUM दुवुम (द - वं)

- द्वितीय (Dwitiya) दूसरा (Dúsa)
(دوئییم) (دوسرا)

DIH दिह (द - मं)

1. ग्राम (Grám) गांव (Gáon)
(گرام) (گاؤں)
2. देने वाला (Dene vála) (دینے والا)
- (دوسرے معنوں میں مرکب لفظ کے
آخر का جزو होता है जैसे 'रनिज दे')

DAHÁN दहान (द - मं)

दिकهو 'दहन'

DAHÁNA दहाना (द - मं)

1. मुख (Mukh) मुँह (Munh)
(مکھ) (منہ)
2. मुहंड (Muhand) मुहाना (Muhána)
(مہاند) (مہانہ)

ن خیانت میں (امانت داری)
کرنے (Amānat men khiyānat na
karna (امانت میں خیانت نہ کرنا)

DÍBÁCHA دیباچہ (ف - مذ)
بھومیکا (Bhúmika) پرستار
(Prastávana) मुखबंध (Mukh
bandh) (مکھ بندھ)
dama (مقدمہ)

DAIJŪR دیجور (ع - ص)
तमस्विनी (Tamasvini) (تمس ونی)
अंधेरी रात (Andheri rát) (اندھیری رات)

DÍD دید (ف - مٹ)
1. दर्शन (Darshan) (درشن) अवलोकन
(Aulokan) दीदार (Dídár)
(دیدار)
2. साक्षात् (Sákshát) (ساکشاہات) भेंट
(Bhent) (بھینٹ) मुलाकात (Muláqát)
(ملاقات)

LÍDÁR دیدار (ف - مذ)
1. दर्शन (Darshan) (درشن) अवलोकन
(Aulokan) दीद (Díd) (دید)
2. दृश्य (Driish,shya) (درشیه) जलवा
(Jalva) (جلوہ)
3. मुख (Mukh) (مکھ) सूरत (Súrat)
(صورت)

DÍDANI دیدنی (ف - ص)
1. दर्शनीय (Darshaniya) (درشنیہ)
देखने लायक (Dekhne láiq) (دیکھنے
لائی)

DUHUL دھول (ف - مذ)
दुंदुभि (Dundubhi) (دندبھی) ढोल
(Dhol) (دھول) नक्कारा (Naqqára) (نقارہ)

DEHLÍZ دهلیز (ف - مٹ)
1. द्वार पिंडी (Dwárpindi) (دوار پندی)
चौखट (Chaukhat) (چوکھٹ) देहली
(Dehli) (دہلی)
2. ग्रह (Grih) (گرہ) مکان (Makán)
(مکان)

DAHAN دھن (ف - مذ)
1. मुख (Mukh) (مکھ) मुंह (Muñh)
(منہ) 2. विवर (Vivar) छेद (Chhed)
(چھید) सुराख (Súrákh) (سوراخ)

DAI دے (ف - مذ)
फार्सी दसवां महीना जो माघ में पड़ता
है (Fársi dasván mahína jo mágh
men parṭa hai) (فارسی دسواں مہینا
جس میں پڑتا ہے)

DIYÁR دیار (ع - مذ)
دار بمعنی گھر کی جمع ہے مگر اردو
میں واحد مستعمل ہے
1. देश (Desh) (دیش) मुल्क (Mulk)
(ملک)
2. नगर (Nagar) (نگر) शहर (Shahr)
(شہر)

DIYÁNAT دیانت (ع - مٹ)
1. सत्यता (Sattyatá) (ستیتہ تا) ईमान
दारी (Ímán dári) (ایمانداری)
2. अमानत दारी (Amānat dári)

DÍMAK दीमक (ف - مٹ) دیماک
वम्री (Vamri) उत्पादिका (Utpá-
dika) (انپادکا) एक प्रसिद्ध कीड़ा (Ek
prasid,dh kíṛa) (ایک پرسیدھ کیڑا)

DAIN दैन (ع - مذ) دین
ऋण (Rin) कर्ज़ (Qarz) (فرض)

DÍN दीन (ع - مذ) دین
1. धर्म (Dharm) मज़हब (Mazhab
مذهب)
2. मत (Mat) पन्थ (Panth) (پنٹھ)
अक़ीदा (Aqída) (عقیدہ)
3. वर्तव्य (Kartav,ya) कर्ज़ (Kartav,ya)
(فرض) (Farz)

DÍNÁR दीनार (ف - مذ) دینار
दीनार (Dínár) मुहर (Mohr) (مهر)
अशरफी (Asharfi) (اشرفی)

DÍNÍ दीनी (ع - ص) دینی
धार्मिक (Dhárnik) धर्म (Dharm sambundhi) (धर्म)
सम्बन्धी (Dharm sambundhi) (सम्बन्धी)
मज़हबी (Mazhabi) (مذہبی)

DEO देव (ف - مذ) دیو
असुर (Asur) राक्षस (Rákechhas)
(दिव्य) देव (Deo) (داکچھس)

DÍVÁR दीवार (ف - مذ) دیوار
भित्त (Bhitt) दिवाल (Divál)
(دیوال)

DÍVÁN दीवान (ع - مذ) دیوان
1. न्यायालय (Nyáyálae) (न्यायालय)
कचहरी (Kachahri) (کچھری)

2. सुन्दर (Sundar) मनोहर
(Manohar) खुशनुमा (Khush
numa) (خوشنما)

DÍDA दीदा (ف - مذ) دیدہ
1. चक्षु (Chakohhu) आंख
(Ánkh) (آنکھ)

2. गोलक (Golak) आंख का ढेला
(Ánkh ka dhela) (آنکھ کا ڈھेला)

3. दुःसाहस (Dus,sáhas) धृष्टता (Dhrishtata)
(दुःसाहस) (दुःसाहस)
जुरअत (Jur,at) (جرات)

دیدہ و دانستہ (ف - ص)

DÍDA-O-DÁNISTA दीदाओ दानिस्ता
जान बूझकर (Ján bújh kar) (جان
बुझकर) समझते बूझते (Samajhte
Bújhte) (سمجھتے بوجھتے)

DAIR दैर (ف - مذ) دیر
मन्दिर (Mandir) शिवालय
(Shiválao) बुतखाना (But
khána) (بت خانہ)

DER देर (ف - मٹ) دير
विलम्ब (Vilamb) अतिकाल
(Atikál) (ديری) (اتي كال)

DERÍNA देरीना (ف - ص) دیرینہ
पुरातन (Purátan) पुराना
(Purána) कदीम (Qadím) (قدیم)

DÍGAR दीगर (ف - ص) دیگر
अन्य (An,nya) इतर (Etar) (انہ)
दूसरा (Dúsara) (دوسرا)

DAI, YŪS دیوٹس (ع - مذ)

1. نیرلج (Nirlajj) بهہیا
(بے حیا Be haya)

2. ہاریاٹ (Bharyāt) وہ
آدمی جو اپنی پتی کو
دوسروں کے پاس جانے دے (Voh ādami
jo apni patni ko dūsaron ke pās
jāne de وہ آدمی جو اپنی پتی
کو دوسروں کے پاس جانے دے
بھڑا Bharuā)

DAI, HĪM دیہیم (ع - مذ)

راج سکوٹ (Rāj mukut) (راج مکٹ)
تاج (Tāj) (تاج)

2. منتری (Mantrī) وزیر (Vazīr
وزیر)

3. آرتھ منتری (Arth mantrī) (ارتھ منتری)
وزیر مال (Vazīr māl) (وزیر مال)

4. راج سبھا (Rāj sabha) (راج سبھا)
دربار (Durbār) (دربار)

5. گزلیوں کی کتاب (Ghazlon ki kitāb)
غزلوں کی کتاب

DĪVĀNA دیوانہ (ف - مذ)

1. انمٹ (Unnatt) (انمٹ) پاگل
(Pāgal) (پاگل)

2. پرمی (Premī) (پرمی) آشیک
(Āshiq) (عاشق)

ذ

4. وانش (Vansh) (ونش) گوٹر
(Qaum) (قوم) کؤم

ZĀTI ذاتی (ع - ص)

1. ویکتیگٹ (Vyaktigat) (ویکتیگٹ)
شکھی (Shakhsi) (شخصی)

2. نیجی (Niji) (نیجی) پرائیویٹ (Private)
(پرائیویٹ)

ZĀTIYĀT ذاتیات (ع - ص)

نیجی اور گھریلو باتیں (Niji aur gharelu
bātēn) (نیجی اور گھریلو باتیں)

ZĀKIR ذاکر (ع - مذ)

1. ورنن کرتا (Varnan karta) (ورنن
کرتا) بیان کرنے والا (Bayān)

ZĀBIH ذابح (ع - ص)

وڈھک (Vadhak) (وڈھک) گالا کاٹنے
والا (Gala kātne vāla) (گالا کاٹنے والا)

زبھ کرنے والا (Zab,h karne vāla)
(ذبح کرنے والا)

ZĀT ذات (ع - ص)

1. آستیتوا (Astittwa) (اس تیتو) ہستی
(Hasti) (ہستی)

2. مہتوا (Muhattwa) (مہتو) ہئسیات
(Haisiyat) (حیثیت)

3. سوام (Swayam) (سوام) نیج (Nij)
(آپ آپ) (آپ آپ)

ZAR,RA زرارہ (ع - مذ) ذرہ

1. कण (Kan کن) अणु (Anu انو)
रेज़ा (Reza ریزہ)

2. परमाणु (Paramānu परमाणु) एटमी
ज़र्रा (Atom,i zarra ایٹمی ذرہ)

ذره پرور (عف - مذ)

ZAR,RA-PARVAR زرارہ پرور

दीन दयालु (Din dayālu दीन دیالو)

दीन बंधु (Din bandhu दीन بندھو)

गरीब नवाज़ (Gharib navāz غریب نواز)

ذره نواز (عف - مذ)

ZAR,RA-NAVĀZ زرارہ نواز

دیکھو 'ذره پرور'

ذریات (ع - مذ)

ZUR,RÍYÁT زوریات

ذریات کی جمع

संतान (Santán संतान) बाल बच्चे

(Bāl bachche بال بچے)

ذریات (ع - مذ)

ZURRI(Ī)YAT زوری (ری) یات

1. वंश (Vansh वंश) नस्ल (Nasl نسل)

2. संतान (Santán संतान) बालबच्चे
(Bāl bachche بال بچے)

3. हाली मवाली (Hāli mavāli हालی موالی)

ZARĪĀ زریعہ (ع - مذ)

1. साधन (Sādhan साधन) वसीला
(Vasīla وسیلہ)

2. द्वारा (Dwāra द्वारा) सबब (Sabab سبب)

بیان کرنے والا (karne vāla)

2. मजलिस में करबला की घटनाओं का वर्णन करने वाला (Majlis men

Karbala kighatnāoh ka varnan

مجلس میں کر بلا کا ورنن کرنے والا

(کی گھٹناؤں کا ورنن کرنے والا)

ZĀIQA झाइका (ع - مذ) ذائقہ

1. रस (Ras रस) स्वाद (Swād سواد)

मज़ा (Maza مزہ)

2. व्यसन (Vyasan व्यसन) चसका

(Chaska چسکا)

ذائقہ دار (عف - ص)

ZĀIQA-DĀR झाइकादार

स्वादिरस (Swādisht स्वादیرس) मजेदार

(Mazedār مزیدار)

ZAB,H ज़बह (ع - مذ) ذبح

वध (Vadh वध) हत्या (Hattya هتیا)

गला काटना (Gala kātna گلا کاٹنا)

ZABĪHA ज़बीहा (ع - ص) ذبیحہ

1. वधित (Vedhit वधित) ज़बह किया

हुआ (Zab,h kiya hua ذبح کیا ہوا)

2. वध (Vadh वध) ज़बह (Zab,h ذبح)

ZAKHĪRA ज़खीरा (ع - مذ) ذخیرہ

1. कोष (Kosh کوش) भंडार (Bhan-

dār भंडार) थोक (Thok تهوک)

2. रंचय (Sanchai संचय) संचित

(Sanchit संचित) स्टॉक (Stock اسٹاک)

3. पूंजी (Pūnji पूंजी) जमा

(جمع)

5. इमाम हुसैन की शहादत का बयान
(Imám Husain ki shahádát ka bayán
امام حسین کی شہادت کا بیان)

ZAKI जकी (ع - ص)
प्रवीण (Pravín प्रवीण) दक्ष (Dakchh
دکھہ) जहीन (Zahín ذہین)

- ZIL,LAT जिल्लत (ع - مٹ)
1. अपमान (Aprán ایمان) तिरस्कार
(Tiraskár तिरस्कार) बे इज्जती
(Be izzati بے عزتی)
2. अपयश (Apyash अपयश) बदनामी
(Bad námi بدنامی)

- ZALÍL जलील (ع - ص)
1. अपमानित (Apmánit अपमानित)
तिरस्कृत (Traskrit तिरस्कृत)
बे इज्जत (Be izzat बے عزت)
2. अधम (Adham अधम) कमीना
(Kamína کمینہ)
3. अपयशी (Apyashi अपयशी)
बदनाम (Badnám बदनाम)

- ZAM जम (ع - मٹ)
1. निंदा (Ninda निंदा) अपवाद (Apvād
अपवाद) बुराई (Burái बुराई)
2. अश्लीलता (Ashlilata अश्लीलता)
फुह् शपन (Fuh,sh pan फुह् शपन)

- ZIM,MA ज़िम्मा (ع - मड)
1. संकल्प (Sankalp संकल्प) प्रतिज्ञा
(Pratiggya प्रतिज्ञा) इकरार
(Iqrār अقرار)

3. आधार (Ádhār आधार) सूत्र (Sútrr
سہارا) सहारा (Sahára سہارا)

ZAQAN जकन (ع - मड)
चिबुक (Chibuk चिबुक) ठुड्डी (Thuddi
ٹھڈی)

ZAKA जका (ع - मठ)
दक्षता (Dakchhata दक्षता) प्रवीणता
(Pravínata प्रवीणता) ज़हानत (Zahánat
ذہانت)

ZAKÁVAT जकावत (ع - मठ)
प्रवीणता (Pravínata प्रवीणता) प्रतिभा
(Pratibha प्रतिभा) बुद्धिमत्ता (Bud-
dhi matta बुद्धिमत्ता) तब्बाई (Tab,bái
طبائی)

ZAKAR जकर (ع - मड)
शिश्न (Shishn शिश्न) लिंग (Ling
لنگ) आलत (Álat आलत)

ZIKR जिक्र (ع - मड)
1. चर्चा (Charcha चर्चा) वर्णन
(Varnán वर्णन) तजकिरा (Tazkira
تذکرہ)

2. वार्तालाप (Vártáláp वार्तालाप)
बात चीत (Bát chít बात चीत)
3. कीर्तन (Kírtan कीर्तन) भजन
(Bhajan भजन) यादेखुदा (Yáde
khuda یاد خدا)

4. यश गान (Yash gán यश गान)
प्रशंसा (Prashonsa प्रशंसा) मद्ह
(Mad,h مدح)

ذوممنی (ع - ص)

ZU-MÁNA(I) جُمانا (نی)

یشلیشت (Ishlisht) دُیَرْتَهک (Dwayarthak) جیسکا
دُھرا متلَب ہو (Jiska duhra matlab
ho) جِس کا دھرا مطلب ہو

ZIHÁNAT جِہانَت (ع - مٹ)

پَرِیَیَیَ (Pravínata) پَرِیَیَیَ (Pratibha) دُکُھَتَا (Dak-
chhata) جِیَرکی (Zíaki) دُکُھَتَا

ZAHAB زَہَب (ع - مڈ)

سُورَن (Sv arn) سُونَا (Sona) سُونَا (Sona)

ZIH,N جِہِن (ع - مڈ)

1. بُدِہی (Bud,dhi) سَمَجھ (Samajh)

2. پَرِیَیَیَ (Pratibha) دُکُھَتَا (Dakchhata) جِہانَت (Zahánat)

3. سَمَرَن شَکِتی (Ismaran shakti) یَاَد دَاشَت (Yád
dásht) یَاَد دَاشَت

زَہْنِیت (ع - مٹ)

ZIHNI(Í)YAT جِہِن (نی) یَت

1. مَنو بَریَیَیَ (Manovritti) رُجھان (Rujhán)

2. پَرِیَیَیَ (Prakriti) آدَت (Ádat)

ZAHÍN زَہِن (ع - ص)

پَرِیَیَیَ (Pratibha) پَرِیَیَیَ (Pravín) آدَت

2. پَرِیَیَیَ (Pratibhūti) جِمانَت (Zamánat)

ذَمہ دار (ع - ص)

ZIM,MA-DÁR جِیَمادار

1. اُتار دَای (Uttar dái) جَوَاب دَہ (Javáb deh)
2. اَدِہِیَیَیَ (Adhikári) مُکُتَار (Mukhtár)

ZAMÍM جِیَم (ع - ص)

نِکُشَت (Nikkrisht) خَراب (Kharáb)

ذَو الجَلال (ع - ص)

ZUL,JALÁL جُل جَلال

1. پَرِیَیَیَ (Pratápván) جَلالِیَ (Jalál vála)
2. اِشِوَر (Íshwar) خُدا (Khuda)

ZAUQ ذَوَق (ع - مڈ)

1. رَس (Ras) مَزَاق (Mazáq)

2. سَواَد (Swád) مَزَا (Maza)

3. اَبِیَیَیَ (Abhiruchi) چَسکا (Chaska)

4. اَنَد (Ánand) لُف (Lutf)

ذَوَق فَرَا (ع - ص)

ZAUQ-FAZA جِیَم فَزَا

اَنَد وَرَدِہِک (Ánand-var dhuk) مَزَا دَیَیَ (Maza dene
vála)

ذی عزت (ع - ص)

ZI-IZZAT جی इज्जत

प्रतिष्ठित (Pratishthit) ږتښتهت

इज्जतदार (Izzatdār) عزت دار

ذی کمال (ع - ص)

ZI-KAMAL جی कमल

गुणवान् (Gunvān) गुणी (گنوان)

(Guni) साहिबे हुनर (Sāhib-e-hunar) صاحب‌ه‌نر

ZAIL जैल (ع - ص) ذیل

1. निम्न (Nimn) नीचे (Nicho) (نیمن)

2. इलाका (Ilāqa) हलाका (Halaqa) (علاقه) (حالا)

3. मंडली (Mandali) गिराह (Giroh) (منڊلي) (گروہ)

ذی هوش (ع - ص) ZI-HOSH جی होश

1. बुद्धिमान् (Bud,dhimān) (بدھی‌مان) समझदार (Samajhdār) (سم‌جهدار)

2. सचेष्ट (Sacheshit) (سچ‌پشت) होशियार (Hoshyār) (هوشیار)

वाला (Ach, chhe zah, n vála) (اچھه) (ذهن والا)

ذی آرو (ع - ص)

ZI-ÁBRU جی आवरू

प्रतिष्ठित (Pratishthit) ږتښتهت

इज्जतदार (Izzat dār) عزت دار

ذی استعداد (ع - ص)

ZI-ISTEDÁD जی इस्तेदाद

1. योग्य (Yoggya) काबिल (Qábil) (یوگیهه) (قابل)

2. विद्वान् (Viddwān) इल्म‌دار (Ilm dār) (ودوان) (علم دار)

ذی حیات (ع - ص) ZI-HAYÁT جی हयात

1. जीवित (Jívit) जिंदा (Zinda) (جیوت) (زنده)

2. जीव (Jív) प्राणी (Práni) (جیو) (چاندار) (جاندار) (ږانی)

ذی روح (ع - ص) ZI-RÚH جی رُوح

‘ذی حیات’ دیکھو

)

3. संबंध (Sambandh) (سم‌بندھ) तत्संबलुक (Ta, al, luq) (تعلق)

رابع (ع - ص) RÁBE राबे

चतुर्थ (Chaturth) चौथा (چترتھ) (چوتھا) (Chautha)

رابطه (ع - ص) RÁBITA राबिता

1. मैत्री (Maittri) समागम (Samágam) (میتری) (میل‌جول) (میل‌جول) (Mel jol)

2. स्वजनता (Swajanata) (سو‌جناتا) नातेदारी (Nátedári) (ناتے‌داری)

RÁSIKH راسیکھ (ع - ص) راسخ
 सुदृढ़ (Sudriḥ सुदृढ़) पक्का (Pakka
 मजबूत (Mazbūt مضبوط) (پکا)

داسخ العقیده (ع - ص)

RÁSIKHUL-AQÍDA راسیکھول اکیڈا
 दृढ़ निष्ठ (Driḥ nishth दृढ़ निष्ठ) पक्का विश्वास रखने वाला (Pakka
 विश्वास रखने वाला (vish,shwás rakhne vála
 (دکھنے والا)

RÁSHI राशी (ع - ص) راشی
 उत्कोच दाता (Utkoch dáta उत्कोच दाता)
 घूस देने वाला (Ghúns dene vála
 (गुणस देने वाला (Rishvat dene vála
 (رشوت دینے والا)

RÁZI राज़ी (ع - ص) راضی
 1. प्रसन्न (Prasann प्रसन्न) ख़श
 (ख़ुश (Khush
 2. स्वीकृत (Swikrit स्वीकृत) रज़ामंद
 (رضامند (Razámand
 3. संतुष्ट (Santusht संतुष्ट) तृप्त
 (Tript तृप्त) मुत्मइन (Mutma, in
 (مطمئن
 4. इच्छुक (Ichchhuk इच्छुक) तत्पर
 (Tatpar तत्पर) आमादा (Ámáda
 (آماده)

راضی برضا (ع - ص)

RÁZI-BA-RAZA राज़ी ब राज़ा
 भाग्य तुष्ट (Bhágya tusht भाग्य तुष्ट)
 ईश्वर के किए पर निर्भर रहने वाला
 (Íshwar ke kie par nirbhar rahne vála
 (ایشور کے کیے پر نربہر رہنے والا)

3. दक्षिण (Dakshin दक्षिण) दाहिना
 (Dáhina दाहिना) दायाँ (Dáyán
 (دایاں)

RÁST-GO रास्तगो (ف - ص) راستگو
 सत्य वादी (Sattya vádi سत्य वादी)
 सच बोलने वाला (Sach bolne vála
 (سچ بولنے والا)

راست معا ملہ (ع - ف)

RÁST-MUÁMALA रास्त मुआमला
 व्यवहार कुशल (Vyavhár kushal व्यवहार कुशल)
 लेन देन में खरा (Len
 den men khara लेन देन میں کھرا)

RÁSTA रास्ता (ف - مذ) راستہ

1. मार्ग (Márg मार्ग) पथ (Path پتہ)
 رस्ता (Rasta رستہ)
2. नियम (Niyam नियम) काइदा (Qáida
 قاعدة)
3. शैली (Shaili शैली) ढंग (Dhang
 ڈھنگ)
4. साधन (Sádhan साधन) ज़रीआ (Zariá
 ذریعہ)

RÁSTI रास्ती (ف - م) راستی

1. सत्यता (Sattyata सत्यता) सच्चाई
 (Sachchái سچائی)
2. दियानत दारी (Diyánat dári دیانیت داری)
 ईमान दारी (Imándári ایمانداری)
3. सरलता (Saralata सरلता) सिधाई
 (Sidhai سدهائی)

2. संगीत (Sangit) गान (Gān) (نغمہ Naḡhma) नगमा (گان)

ĠĀN रान (ف - مٹ) (اورو Ūru) ऊरु (جنگھا Jangha) जंघा (جنگھ Jangh) जांघ

ĠĀNDA रान्दा (ف - ص) (بہش کرت Bahishkrit) बहिष्कृत (نکالا هوا Nikála hua) निकाला हुआ

ĠĀVI रावी (ع - مڈ) (کسی کی کہی ہوئی بات نقل کرنے والا Kisi ki kahi hui bāt naql karne vála) किसी की कही हुई बात नकल करने वाला

ĠĀH राह (ف - مٹ) (مارگ Mārg) पथ (Path) (راستہ Rásta) रास्ता

1. मार्ग (Mārg) पथ (Path) (راستہ Rásta) रास्ता

2. साधन (Sádhan) (سادھن) ज़रीआ (Zaríá) زریعہ

3. मित्रता (Mitrata) (मित्रता) मेल जोल (Meljol) मेल جول

4. शैली (Shaili) (शैली) ढंग (Dhang) (تعلک) تعلک

5. यत्न (Yatn) (یتمن) तदबीर (Tadbír) (تدبیر) تدبیر

RĀHIB राहिब (ع - مڈ) (عیسائی Isái pádari) عیسائی

1. ईसाई पादरी (Isái pádari) (پادری) پادری

2. वैरागी (Vairági) (ویراگی) फकीर (Faqír) (فتیر) فتیر

راستی نامہ (عق - مڈ)

RÁZI-NÁMA रासी नामा

स्वीकृति पत्र (Swikriti pattr) (سوی کرتی) (आपस में फैसले का लिखित वाराज) आपस में फैसले का लिखित वाराज (Āpas men faisale ka lkhit kāghaz) (آپس میں فیصلے کا لکھت کاغذ)

RĀĪ राई (ع - ص) (पशु पाल Pashupāl) पशु

1. पशु पाल (Pashupāl) (पशु चराने वाला Pashu charāne vála) चराने वाला (पशु चराने वाला)

2. नृपाल (Nripāl) (नरपाल) राजा (Rāja) (راجہ)

RĀGHIB रागिब (ع - ص) (प्रवृत्त Pravritt) प्रवृत्त

(Mutavajjeh) (متوجه) متوجه

RĀFAT राफत (ف - ص) (दया Daya) दया

(Anukampa) (अनुकंपा) अनुकंपा (Mehrbāni) (मेहरबानी) मेहरबानी

RĀQIM राकिम (ع - मंड) (लेखक Lekhak) लेखक

(Likhne vála) (लिखने वाला) लिखने वाला

RĀKIB राकिब (ع - मंड) (आरोही Ārohi) आरोही

(Savár) (सवार) सवार

RĀM राम (ف - ص) (वशीभूत Vashibhút) वशीभूत

(Mutí,a) (मुतीअ) मुतीअ

RĀMISH रामिश (ف - मंड) (हर्ष Ifarsh) हर्ष

(Ānand) (आनन्द) आनन्द (Aish) (ऐश) ऐश

RÁH-GÍR راهگیر (ف - ص) راہگیر
 پاٲٲک (Pathik پٲٲک) مٲسافر
 (Musáfir مسافر)

RÁHIN راہن (ع - مذ) راہن
 بٲٲک کٲٲا (Bandhak kerta بٲٲک
 کٲٲا) ګیراوی رٲٲنے والا (Giravi rakhne
 vála ګرووی دٲٲنے والا)

RÁH-NUMA راہنما (ف - ص) راہنما
 مارګ ٲٲٲک (Márg darshak مارګ
 ٲٲٲک) رستا بٲٲانے والا (Rasta
 batáne vála رستا بٲٲانے والا)

RÁH VÁR راہوار (ف - مذ) راہوار
 اٲٲ (Ash,shwa اٲٲ) ګورا (Ghora
 ګورا)

RÁE راے (ع - مٲ) راے
 1. وٲٲار (Viel ár وٲٲار) ٲٲٲال
 (Khayál ٲٲٲال)
 2. ٲٲارماٲٲ (Pará marsh ٲٲارماٲٲ)
 سٲٲاھ (Salah سٲٲاھ)
 3. مٲٲ (Mat مٲٲ) وٲٲ (Vote وٲٲ)
 4. بٲٲٲ (Bud,dhi بٲٲٲ) اٲٲٲ
 (Aql عٲٲل)
 5. ٲٲٲاٲ (Prastáo ٲٲٲاٲ) ٲٲٲٲٲٲ
 (Tajvız ٲٲٲٲٲٲ)
 6. نیرٲٲ (Nirnai نیرٲٲ) ٲٲٲٲا
 (Faisala ٲٲٲٲا)

RÁYAT رايت (ع - مذ) رايت
 ٲٲٲا (Dhwaja ٲٲٲا) ٲٲٲا (Patáka
 ٲٲٲا) ٲٲٲا (Jhanda ٲٲٲا)

RÁH-BAR راہبر (ف - ص) راہبر

1. ٲٲٲ ٲٲٲٲٲٲ (Path pradarshak ٲٲٲ
 ٲٲٲٲٲٲ) رستا دٲٲٲانے والا
 (Rasta dikháne vála رستا دٲٲٲانے
 والا)

2. نٲٲا (Nota نٲٲا) لٲٲٲر (Leader
 لٲٲٲر)

راہ پیما (ف - ص)

RÁH-PAIMA راہپایما

ٲٲٲک (Pathik پٲٲک) ٲٲٲٲٲ (Yátri
 مٲسافر) مٲسافر (Musáfir مٲسافر)

راہ داری (ف - مٲ)

RÁH-DÁRI راہ داری

1. مارګ کٲٲ (Márg kur کٲٲ) راہ کا
 مٲٲٲٲ (Ráh ka malsúl راہ کا
 مٲٲٲٲ)

2. ٲٲٲٲٲ (Pár patr ٲٲٲٲٲ) ٲٲٲٲٲٲ
 (Pass port ٲٲٲٲٲ)

RÁH-RAU راہرو (ف - ص) راہرو

ٲٲٲک (Pathik پٲٲک) بٲٲٲٲ (Batohi
 راہگیر) راہگیر (Rahgir راہگیر)

RÁH ZAN راہزن (ف - ص) راہزن

ٲٲٲٲ (Pathaghn ٲٲٲٲٲٲ) بٲٲٲار
 (Batmár بٲٲٲار) لٲٲٲٲ (Lutera
 لٲٲٲٲ).

راہگزرا (ف - مٲ)

RÁH-GUZAR راہگزار

مارګ (Márg مارګ) سٲٲک (Sarak
 رستا) رستا (Rasta رستا)

RIBA ربا (ع - مذ)

کوسید (Kusid) بیا ج (Byāj) سود (Sūd) سود (سود)

RABĀB رباب (ع - مذ)

سیتار (Sitār) وینا (Vina) وینا

RABĀT رباط (ع - مٹ)

پتھک شالا (Pathik shāla) جناش شراہ (Janāsh,shrae) سراہ (Sarāo) سراہ

RUBĀL رباعی (ع - مٹ)

1. چار کھنڈ والا (Chār khand vāla) چار کھنڈ والا

2. چار میسوں کا ایک विशेष उद् (Chār misron ka) یا فرارسی छंद (Chār misron ka)

ek vishosh Urdu ya Fārsī chhand

چار مصرعوں کا ایک وشیش اردو (یا فارسی چھند)

RAB,T ربت (ع - مذ)

1. संबन्ध (Sambandh) संपर्क (Sampark) लगाव (Lagāo) तत्त्वलुक् (Ta,alluq)

2. मैत्री (Maittri) دوستी (Dosti) دوستی

ربط و ضبط (ع - مذ)

RABTO-ZABT ربتو زبنت

پريم व्यवहार (Prem vyavhār) ميل جول (Meljol) راه و رسم (Rāho-rasm)

RĀIJ رائج (ع - ع)

پرجلیت (Prachalit) व्यवहृत (Vyavahrit) چالو (Chālu) چالو

RĀIHA رائجہ (ع - مذ)

سوغندھ (Sugandh) سौरभ (Saurabh) خوشبو (Khushbu) خوشبو

راے دھندہ (ع - مذ)

RĀE-DIHANDA رای دیہندا

1. मत दाता (Mat dāta) मतदानا (Mat dāna)

वोटर (Voter) ووٹر

2. परामर्श दाता (Parāmarsh dāta)

सलाहकार (Salāh kār) صلاح کار

RĀEGĀN राैगान (ف - ص)

1. व्यर्थ (Vyarth) बेकार (Bekār) بیکار

2. नष्ट (Nasht) बरबाद (Barbād) برباد

RAB رب (ع - مذ)

1. ईश्वर (Īshwar) परमात्मा (Paramātmā) پرماآتما

2. स्वामी (Swāmi) मालिक (Mālik) مالک

RUB رب (ع - مذ)

पका कर गाढ़ा किया हुआ फलों का रस (Paka kar gaṛha kiya hua phalon ka ras) پکا کر گڑھا کیا ہوا پھلوں کا رس

پُرانی لکیر کا فکیر (کریا والی)
(Purāni lakir ka faqir کا فقیہ)

رجعت پسند (ع - ص)

RAJ,AT-PASAND رَجْ اَت پَسَنَد

دیکھو 'رجعت پرست'

رجعت قہقری (ع - مٹ)

RAJ,AT-E-QAH,QARI رَجْ اَتے کھ کَری
اُلٹے پاڻ لَوٹنا (Ulte páon lautna
اُلٹے پاڻ لَوٹنا)

RUJÚ,A رَجْ اَت (ع - مٹ)

1. پُڑتِی (Pravritti) مُکاو (Jhukáo) تَوَجُّہ دَنا (Tavajjuh dena)
2. پُڑتِی (Pravritt) مُتَوَجِّہ (Mutavajjeh)

رَجو لیت (ع - مٹ)

RUJÚLI(ÍYAT رَجْ لُلی (لِی) یَت
پُ'سَتْو (Punsattwa) کَامَشَکِتی (Kán shakti)
(قوتِ مَرْدُمی (Quv,vat-e-mardumi)

REH,LAT رَہ لَت (ع - مٹ)

1. دَہاوسان (Deháosán) مَوت (Mrittyu)
2. پُرسْتھان (Prasthán) کُچ (Kúch)

RAH,M رَہ م (ع - مڈ)

1. کُپا (Kripa) دَیا (Daya) کَرَم (Karam)

RABÍA رَبِیَا (ع - مٹ)

1. وَسَنَت رِیتو (Vasant ritu) بَہار (Bahár)
2. اَک ہِندوستانی فَصل (Ek Hindus-táni faal)

RUTBA رُتْبا (ع - مڈ)

1. پُرتِش تَہا (Prathishtha) بُوڑگی (Buzurgi)
2. پَد (Pad) اُہْدَا (Uhda)
3. سَمَان (Sammán) اَدَر (Ádar) اِزْزَت (Izzat)

RA(I)JA ر (ر) جَا (ع - مٹ)

اَشا (Ásha) اَس (Ás) اُمِید (Ummíd)

RUJ,HÁN رَجْ هَان (ع - مڈ)

1. پُڑتِی (Pravritti) مُکاو (Jhukáo)
2. رُچی (Ruchi) رَہ بَت (Ragh-bat)

RAJ,AT رَجْ اَت (ع - مٹ)

1. پُرتِیا (Pratyágaman) واپس آنا (Vápt s ána)
2. تَلَاک کے بَادِ اِستِری سے فِر بَیَاہ کَرنا (Taláq ke bád istri se phir byáh karna)

رجعت پرست (ع - ص)

RAJ,AT-PARAS,T رَجْ اَت پَرَسْت

پُرتِیا وادی (Prati kriya vádi)

RAKHT رخت (ف - مذ) رخت

1. उपकरण (Upkaran) सामान (أپکرن)
(Sámán سامان)
2. वस्त्र (Vastr) لباس (Libás)
(لباس)

RUKH,SÁR रुखसार (ف - مذ) رخسار
कपोल (Kapol) गाल (Gál) (کپول)
رخساره (ف - مذ)

RUKH,SÁRA रुख सारा
ديکھو 'رخسار'

RAKH,SH रक्श (ف - مذ) رخس
अश्व (Ash,shwa) घोड़ा (Ghōṛa) (اشو)
کھوڑا
رخشان (ف - ص)

RUKH,SHÁN रुक्शां
प्रभायुक्त (Prabha yukt) (پربھایکت)
चमकीला (Chamkila) (چمکیلا)

RUKHSAT रुक्सत (ع - مث) رخصت
1. अवकाश (Av.kásh) छुट्टी (اوکاش)
(Chhutti چھٹی)
2. आज्ञा (Ágya) इजाज़त (آگیا)
(Ijāzat اجازت)

RAKH,NA रुखना (ف - مذ) رخنه
1. छिद्र (Chhid,dr) छेद (Chhed)
(छिद्र) सूर्य (Súrákh) (سورآخ)
2. विघ्न (Vighn) बाधा (Bádha) (وگھن)
(Khalal) खलल (खल) (بادھا)
رخنه اندازی (ف - مث)

RAKHNA-ANDÁZI रुक्ना अन्दाज़ी
बाधा डालना (Bádha dálna) (بادھا)

2. करुणा (Karuna) तरस (کرونا)
(Taras ترس)

RAHIM रहिम (ع - مذ) رحم
गर्भाशय (Grbháshay) (گر بهاشے)
बच्चादानी (Bachchá dāni) (بچھ دانې)

RAH,MÁN रहमान (ع - ص) رحمان
1. दयालु (Dayálu) कृपालु (ديالو)
(Kripálu) रहीम (Rahím) (کریالو)
(رحيم)
2. ईश्वर (Íshwar) परमात्मा (ایشور)
(Paramátma) (پر ماتما)

RAH,MAT रहमत (ع - مث) رحمت
कृपा (Kripa) दया (Daya) (کریا)
(دیا)
करम (Karam) (کرم)
رحم دل (ع - ص)

RAH,M-DIL रहम दिल
दयालु (Dayálu) दयावान् (ديالو)
(Dayáván) जिस के दिल में (ديالوان)
रहम हो (Jis ke dil men rahm ho)
(جس کے دل میں رحم ہو)

RAHÍL रहील (ع - مذ) رحيل
प्रस्थान (Prasthán) कूच (پرستھان)
(Kúch کوچ)

RUKH रुख (ف - مذ) رخ
1. मुख (Mukh) मुंह (Munh) (مکھ)
(منه) चेहरा (Chehra) (چھرا)
2. पार्श्व (Párshw) पहलू (پارشو)
(Pahlú) (پهلو)
3. दिशा (Disha) तरफ (دشا)
(Taraf) (طرف)

3. परिवर्तन (Parivartan) (परिवर्तन)
तब्दीली (Tabdili) (تبدیلی)
ردو قدح (ع - مٹ)

RAD, DO-QAD, H रहो कदह
तर्क वितर्क (Tark vitark) (توک و ترک)
वाद विवाद (Vád vivád) (واک و واک)
बहस (Bahs) (بحث) हुज्जत (Hujjat)
حجت)
ردو कद (ع - मٹ)

RAD, DO-KAD रहो कद
दिको 'दो' (दो) (दो)
RADI रदी (र - व)
विकृत (Vikkrit) (विकृत) हुआ
(Bigra hua) (बग्रा हवा)

RAZÁLAT रज़ालत (र - मट)
अधमता (Adhamata) (अधमता) लुदता
(Chhuddrata) (छेदुता) कमीना पन
(Kamína pan) (कमिले पन)

RAZÍL रज़ील (र - व)
अधम (Adham) (अधम) नीच (Ních)
(कमिले) कमीना (Kamína) (कमिले)

RAZ, ZÁQ रज़ाक (र - व)
1. अन्नदाता (Anndáta) (अन्नदाता) रिज़क
देने वाला (Rizq dene vála)
(दिले वाला)

2. परमात्मा (Paramátma) (परमात्मा) खुदा
(Khuda) (खुदा)

RIZQ रिज़क (र - मड)
1. जीविका (Jívika) (जीविका) रोज़ी
(Rozi) (रोज़ी)

डाला विघ्न डालना (Vighn dálna)
खलल डालना (Khalal) (खलल)
dálna (खल डाला)

RAD रद (र - मट)
1. प्रतिदान (Pratidán) (प्रोती दान)
लोयाना (Lautána) (लोयाना)
2. खंडन (Khandan) (कहलन) प्रतिवाद
(Prativád) (प्रोती वक) तर्दीद
(Tardíd) (तर्दीद)

3. अस्वीकृति (Aswikriti) (असुी कुरती)
नाकबूली (Na qabúli) (ना कबुली)
4. झुटलाना (Jhuth lána) (जुथलाना)
भूया बनाना (Jhútha banana)
(जुथलाना बनाना)
5. वार खाली देना (Vár kháli dena)
(वार खाली दीना)

RIDA रिदा (र - मट)
प्रच्छादन (Prach, chhádán) (प्रच, छेहान)
चादर (Chádar) (चादर)

RIDA, AT रिदा अत (र - मट)
विकार (Vikar) (विकार) खराबी (Kharábi)
(बला) बिगाड़ (Bigár) (खराबी)

रदो बदल (र - मट)

RAD, DO-BADAL रहो बदल
1. अतिक्रम (Atik, kram) (अतिक्रम)
उलट फेर (Ulat pher) (अलत फेर)
अदला बदली (Adla badli) (अदला)
(बदली)

2. वाद विवाद (Vád vivád) (वाक ववाक)
हुज्जत (Hujjat) (हज्जत)

RASÁÍ رسائی (ف - مٹ) رسائی
 प्रवेश (Praveesh) गति (Gati) गति (प्रवेश)
 پہنچ (Pahunch) पहुँच (گتی)

رست خیز (ف - مٹ)

RUST-KHEZ رست خیز

महा प्रलय (Mahá pralai) (مہا پرلے)
 कयामत (Qayámat) (قیامت)

رستگاری (ف - مٹ)

RAST GÁRI رستگاری

1. मुक्ति (Mukti) मोक्ष (Mokchh) (مکتی) (مکھ)
 नजात (Naját) (نجات) (موکچہ)
2. बंधन मुक्ति (Bandhan mukti) रिहाई (Rihái) (بندھن) (ریہائی)

RUS,TAM رستم (ف - مٹ) رستم

1. ईरान का एक सुप्रसिद्ध योद्धा (Írán ka ek suprasiddh yodha) (ایران کا ایک سوپر سیدھ یودھا)
2. बहुत बड़ा योद्धा (Bahut barā yodha) (بہت بڑا یودھا)

RAS,TA رستا (ف - مڈ) رستا

1. मार्ग (Mārg) पथ (Path) (پتہ) (مارگ)
 रास्ता (Rásta) (راستہ)
2. उपाय (Upai) प्रयत्न (Prayatn) (اپاے) (پریعتن)
 तदबीर (Tadbír) (تدبیر)

RASAD رسد (ف - مٹ) رسد

1. अंश (Ansh) भाग (Bhág) (انس) (भाग)
 जुज़ (Juz) (جز)
2. अन्न (Ann) अनाज (Anáj) (ان) (اناج)

2. अन्न (Ann) खाना (Khána) (ان) (کھانا)

RAZ,M रज्ज (ف - مٹ) رزم

युद्ध (Yuddh) संग्राम (Sangráam) (یدھ) (سنگرام)
 समर (Samar) लड़ाई (Larái) (سمر) (لڑائی)
 जंग (Jang) (جنگ)

رزم گاه (ف - مٹ)

RAZ,M-GÁH रज्ज गाह

रंग भूमि (Rang bhúmi) (رنگ بھومی)
 युद्ध क्षेत्र (Yuddh chhettr) (یدھ چھتتر)
 मैदान जंग (Maidáne jang) (میدان) (جنگ)

RASA रसा (ف - ص) رسا

1. पहुँच वाला (Pahunch vála) (پہنچ والا)
 दूर तक जाने वाला (Dúr tak jáne vála) (دور تک جانے والا)
2. दीर्घ (Dírg) लंबा (Lamba) (دیرگ) (لंबا)

RISÁLAT رسالت (ع - مٹ) رسالت

दूतत्व (Dútattwa) पैगम्बरी (Paighambari) (دوتتو) (پیغمبری)

RISÁLA رسالہ (ع - مڈ) رسالہ

1. पत्रिका (Pattrika) पर्चा (پتريکا) (پرچہ)
2. मासिक पत्रिका (Másik pattrika) माहाना पर्चा (ماسک پتريکا) (ماہانہ پرچہ)
3. पम्फलेट (Pamphlet) (پمفلٹ)
4. दल (Dal) पलटन (Paltan) (دل) (پلٹن)

2. ککھ، کھیات (Kukh, khyát) ککھ، کھیات
بدنام (Bad nám) بدنام

RUS, VÁÍ رُسْواِی (ف - مٹ) رُسْواِی

1. نندا (Ninda) گہا (Garha) گہا
ککھ، کھیاتی (Kukh, khyáti) ککھ، کھیاتی
بدنامی (Badnámi) بدنامی
2. انادر (Anádar) تیرسکار (Tiraskár) تیرسکار
بے عزتی (Be izzati) بے عزتی

RUSÚKH رُسُوخ (ع - مذ) رُسُوخ

1. پڑھش (Pravesh) پڑھش
رَساِی (Rasái) رَساِی
(Pabunoh) (پابونہ)
2. میتری (Maittri) میتری
میل جول (Meljol) میل جول
(Dosti) دوستی
(دوستی)

RASÚL رَسُول (ع - مذ) رَسُول

1. اوتار (Autár) پائامبر (Paighambar) پائامبر
2. واهک (Sandesh váhak) واهک
دوت (Dút) دوت
سفر (Safir) سفر

RUSÚM رُسُوم (ع - مٹ) رُسُوم

- رسم نمبر ۱ کی جمع دیکھو 'رسم'
2. شلک (Nyáe shulk) شلک
کورت فِی (Court fee) کورت فِی
(فی)

RASÍD رَسِید (ف - مٹ) رَسِید

1. پراپتی (Prápti pattr) پراپتی
پراپتی (Práptika) پراپتی

3. وہ کھادیہ (Voh khád, dya sámaggi) وہ کھادیہ
ساکری جو کسی سیلا کے
ساتھ ہو

RAS, M رَسَم (ع - مٹ) رَسَم

1. پارپاٹی (Parampara) پارپاٹی
(Paripáti) ریتی (Rítí) ریتی
(Riváj) رِواج (Riváj) رِواج
2. میترا (Mitrata) میترا
(Meljol) میل جول

رسم الخط (ع - مذ) رسم الخط

RAS, MUL-KHAT رَسْمُولِخَت

- لیپی (Lipi) لپی
(Script) اسکریپٹ

رسم و رواج (ع - مذ) رسم و رواج

RAS, M-O-RI(A)VÁJ رَسْمُو رِ (ر) رَسْمُو رِ
پارپاٹی (Paripáti) پارپاٹی
(Parampara) دسْتُوْر (Dustúr) دسْتُوْر

رسم و راہ (ع - مٹ) رسم و راہ

RAS, MO-RÁH رَسْمُو رَاہ

1. پريم व्यवहार (Prem vyavháar) پريم व्यवहार
(Meljol) میل جول
2. व्यवहार (Vyavháar) व्यवहार
(Chalan) چلن

RASAN رَسَن (ف - مٹ) رَسَن

رَجْجُو (Rajju) رَجْجُو
(Ras, si) رَسِی

RUS, VA رُسْوا (ف - ص) رُسْوا

1. نندیت (Nindit) نندیت
(Anádit) نندیت
(Zalil) زلال

RISH,VAT ریشوت (ع - مٹ) رشوت
 उत्कोच (Utkoch) (اتکوچ) अपप्रदान
 (Appradán) (اپپردان) उपदा (Upada)
 (ايدا) घूस (Ghús) (گھوس)

رشوت خور (ع - ص)

RISHVAT.KHOR ریشوت خور
 उत्कोचक (Utkochak) (اتکوچک)
 उपदा ग्राहक (Upada grāhak) (ايدا)
 (ايدا) घूस खोर (Ghús khor) (گھوس)
 (خور)

رشوت ستانی (ع - مٹ)

RISH,VAT-SITÁNI ریشوت سیتانی
 उत्कोच ग्रहण (Utkoch grahan) (اتکوچ)
 (ايدا) घूस लेना (Ghús lena) (گھوس)
 (ايدا)

RASHÍD رशीد (ع - ص) رشید

1. दीक्षित (Dikchhit) (دیکچیت)
 हिदायत याफता (Hidáyat yáfta)
 (هدایت یافتہ)

2. शिक्षित (Shikchhit) (شیکچیت)
 तरबियत याफता (Tarbiyat yáfta)
 (تربیت یافتہ)

3. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
 nám) (ایشور کا ایک نام)

RASÁS रसास (ع - مڈ) رصااس

1. वंग (Vang) (وانگ) रांग (Ráng)
 (رانگ)

2. सीसक (Sísak) (سیسک) सीसा
 (Sísa) (سیسا)

वसूली का परचा (Vasúli ka parcha)
 (وصولی کا پرچہ)

2. पहुँच (Pahunch) (پہنچ) पहुँचना
 (Pahunchna) (پہنچنا)

RISHTA रिश्ता (ع - مڈ) رشتہ

1. सूत्र (Sútt) (سوتر) डोरा (Dora) (دورا)

2. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) नाता
 (Náta) (ناتہ)

3. नारु रोग (Náru rog) (نارو) (رگ)
 नारुआ (Náruá) (ناروآ)

RASH,HA रशहा (ع - مڈ) رشحه

खाव (Sráv) (سراو) रिसना (Risna)
 (تپکنا) टपकना (Tapakna) (تپکنا)

RUSH,D रुशद (ع - مڈ) رشاد

1. वयस्कता (Vayaskata) (ویسکتا)
 बालिग होना (Báligh hona) (بالغ)
 (هونا)

2. दीक्षा (Dikchha) (دیکچھا) हिदायत
 (Hidáyat) (هدایت)

RASH,K रशक (ع - مڈ) رشك

1. ईर्ष्या (Írshya) (ایریشیا) डाह (Dáh)
 (حسد) हसद (Hasad) (حسد)

2. प्रतिस्पर्धा (Pratispardha) (پروتس)
 होड़ (Hor) (هور) किसी मामले
 में एक दूसरे से बढ़ जाने की हिसे
 (Kisi máamle men ek dústre se bāh
 jāne ki hirs) کسی معاملے میں
 ایک دوسرے سے بڑھ جانے کی
 (حصص)

3. लज्जा (Lajja) (لججا) शर्म (Sharm)
 (شرم)

رضامند (عف - ص)

RA(I)ZA-MAND ر (ر) زامند

سہمات (Sahmat سہمت) آنگیوکت
(Angi krit انگي کريت) راجی (Rāgi راجی)
(دافى)

RIZVÁN ریزوان (ع - مذ)

سوارگادی (Swargādh,dhyakohh. سوارگادھ'دھیاکوھ)
(Jannat ka dārogha جنات کا داروغہ)
(جنت کا داروغہ)

RAT,B رطب (ع - مذ)

شیتل (Shítal شیتل) تر (Tar تر)
ٹنڈا (Thanda تھنڈا)

رطب اللسان (ع - ص)

RATEUL-LISÁN رت بول لیسان

پرشنسک (Prashansak پرشنسک)
تاریف کرنے والا (Tárf karne vála تاريف کرنے والا)

RAT,L رطل (ع - مذ)

1. ایک تول جو آدھ سےر کے لگ بھگ
ہوتی ہے (Ek tol jo ádh eer ke lag
bhag hoti hai ایک تول جو آدھ
سیر کے لگ بھگ ہوتی ہے)

2. شراب کا پیالا (Sharáb ka piyála شراب کا پیالہ)

RUTÚBAT رتوبت (ع - مذ)

1. لسیکا (Lasíka لسیکا) شریر کا
اک رس (Shrír ka ek ras شریر کا
ایک رس)

2. شیت (Shít شیت) تری (Turi تری)

3. آدرتا (Ádrata آدرتا) نامی
(Nami نامی)

رصد گاہ (عف - مٹ)

RASAD-GÁH رسد گاہ

بہد شالا (Vedh shála ویدھ شالا)
آکاش لوتن (Ákásh loohan آکاش
لوٹن) مان مندر (Mán mandir مان
مندر) یانتر شالا (Yantr shála یانتر
شالا) بھ جگہ جہاں سے سیتارے کا حال
دکھا جاتا ہے (Voh jagah jahán se
sitáron ka hál dekha játa hai وہ
جگہ جہاں سے ستاروں کا حال دیکھا
جاتا ہے)

RIZA ریزا (ع - مٹ)

1. پرسناتا (Prasan,nata پرسناتا)
خوشی (Khushi خوشی)
2. آگیا (Ágya آگیا) انومتی
(Anomati انومتی) حکم (Hukm حکم)
3. آوکاش (Avkash آوکاش) چھٹی
(Chhutti چھٹی)

رضاعت (ع - مٹ)

RA(I)ZÁ,AT ر (ر) زآات

دھائے کرم (Dháe karm دھائے کرم)
دوسرے کے بچے کو دھ پیلانا (Dústre
ke bachche ko dádh pilána دوسرے کے
بچے کو دودھ پلانا)

رضا کار (عف - مذ)

RA(I)ZÁ-KAR ر (ر) زاکار

سویم سےوک (Swayam sevak سویم
سےوک) سواک (Swech,ohha سواک)
والنٹیر (Volunteer والنٹیر)

2. शृंगारित (Shringárit) (شونگارِت)
मुञ्जयन (Muzaiyan) (مُزَیَن)

RU,ÚNAT रुजुनत (रु - मथ) रعونत (ع - مथ)
अहंकार (Ahankár) (اھنکار) घमंड (Ghamand) (گھمَند) गुरुर (Ghurúr) (غورور)

RA,Ī,YAT रईयत (र - मथ) رعیت (ع - مथ)
प्रजा (Praja) (پرجا) जनता (Janata) (جناتا)
रिआया (Ri,āya) (ریآیا)

RAGHBAT रगुबत (र - मथ) رغبت (ع - مथ)
1. रुचि (Ruchi) (رُچی) इच्छा (Ich ehha) (اِच्छا)
खाहिश (Kháhisb) (خاھش)
2. प्रवृत्ति (Pravritti) (پرورتی) रुजहान (Ruj hán) (رُجھان)

RAFÁQAT रफाकत (र - मथ) رفاقت (ع - مथ)
1. मैत्री (Maittri) (میتری) दोस्ती (Dostí) (دوستی)
2. मेल जोल (Mel jol) (میل جول) मिलाप (Miláp) (مِلَاف)
3. सहचार (Suh,ehár) (سہچار) संगति (Sangati) (سنگتی) साथ (Sáth) (ساتھ)

RIFÁH रिफाह (र - मथ) رفاہ (ع - مथ)
हित (Hit) (هت) उपकार (Upkár) (اِپکار)
भलाई (Bhalái) (بھلائی) बहबूद (Bah,búd) (بہبود)

رفاہ عامہ (ع - مथ)

RIFÁHE.ÁMMA रिफाहे आम्मा (र - मथ)
जनोपकार (Janopkár) (جنوپکار)

RA,ÁYA रआया (र - मथ) رعایا (ع - مथ)
जनता (Janata) (جناتا) प्रजा (Praja) (پرجا)
रईयत (Raiyat) (رعیت)

RIÁYAT रिआयत (र - मथ) رعایت (ع - مथ)
1. आदर (Ádar) (آدر) लिहाज (Liház) (لیحاظ)

2. न्यूनता (Nyúnata) (نہونتا) कमी (Kamí) (کمی)
3. पक्षपात (Pakchbpát) (پکچہ پات) तरफदारी (Tarafdári) (طرفداری)

ROB रोब (र - मथ) رعب (ع - مथ)
1. आतंक (Átank) (آتंक) दबदा (Dabdaba) (دبده)
2. भय (Bhae) (بہ) डर (Dar) (دَر)
3. धाक (Dhák) (دھاک) शान (Shán) (شان)

RÁ,D राद (र - मथ) رعد (ع - مथ)
मेघ नाद (Megh nád) (میگہ ناد) बादल की गरज (Bádal ki garaaj) (بادل کی گرج)

RE(A)SHA रे (रा) शा (र - मथ) رعشہ (ع - مथ)
1. कंप (Kamp) (کمپ) हाथ पांव कांपने का रोग (Háth páon kánpne ka rog) (هانہ پاؤں کانپنے کا روگ)
2. वेपथु (Vepathu) (وے پتھو) कपकपी (Kap kapi) (کپ کپی)

RÁNA राना (र - मथ) رعنا (ع - مथ)
1. शुभ दर्शन (Shubh darshan) (شہ) (خوش)
खशरू (Khasharú) (خوش)

2. उन्नति (Unnati) बढ़ती
(Barhti) तरक्की (Taraqqi)
(ترقی)

RIF,Q रिफ़्क (ع - مٹ) رفق
नम्रता (Namrata) कोमलता
(Komalata) नरमी (Narmi)
(نرمی)

رفوگر (عف - مڈ)

RAFÚ·GAR रफ़ूगर
रफू करने वाला (Rafú karne vála)
(رفو کرنے والا)

RAFÍ,A रफीअ (ع - ص) رفیع
1. उच्च (Uch, ch) बलंद (Baland)
(بلند)

2. उत्तम (Uttam) श्रेष्ठ (Shreshth)
(اعلیٰ) आला (Ála) (شریسته)

RAFÍQ रफीक (ع - مڈ) رفیق
1. मित्र (Mittr) दोस्त (Dost)
(دوست)

2. सहायक (Saháyak) मदद-
गार (Madad gár) (مددگار)

3. सहचर (Sahchar) साथी
(Sáthi) (ساتھی)

RAQÁBAT रकाबत (ع - مٹ) رقابت
1. प्रति द्वंद्विता (Prati dwandwita)
दुश्मनी (Dushmani)
(دشمنی)

2. प्रतिस्पर्धा (Pratispardha) پرتسپردھا
लाग डांट (Lág dánt) (لاگ ڈانت)

लोक हित (Lok hit) لوک هت
बहुबूदे खलाइक (Bal bú·de·khaláiq)
(بہبودخلایق)

RAFTÁR रफ़्तार (ع - مٹ) رفتار
1. गति (Gati) चाल (Chál) (گتی چال)
2. आचरण (Ácharan) चाल
(چال) (چال کھال) (Chál dhál)

RAFTA रफ़ता (ع - ص) رفتہ
1. संश्या हीन (Sangya hín) سنگیامہین
बे सुध (Be sudh) بے سده
2. आसक्त (Ásakt) मुग्ध
(Mugdh) आशिक (Áshiq)
(عاشق)
3. गत (Gat) गया हुआ (Gaya hua)
(گیا ہوا)

رفته رفته (ع - ص)

RAFTA-RAFTA रफ़ता रफ़ता
शनैः शनैः (Shanaih Shanaih) شنیہ
(क्रमशः) क्रमशः (Kram Shah) (کرمشہ)
धीरे धीरे (Dhire dhire) دھیرے
(دھیرے)

RAFA रफ़ा (ع - مڈ) رفع
1. उठाना (Uthána) اٹھانا ऊंचा करना
(Uñcha karna) (اونچا کرنا)

2. निवारण (Niváran) दूर करना
(Dúr karna) हटाना
(Hatána) (هٹانا)

RIF,AT रिफ़ अत (ع - मٹ) رفعت
1. उच्चता (Uch, ohata) اُچّھاई
(Uñchá) (اونچّھائی)

رقص و سرود (ع - ص)

RAQ,SO-SUROD رقص و سرود

گانا بجانا (Gána bajána گانا بجانا)

ناچ رنگ (Nách rang ناچ رنگ)

RUQ,Á رقص (ع - ص)

1. پرخا (Parcha پرچہ) پرخا (Purza پرچہ)

2. پیگلی (Thigl پیگلی) پیگلی (Pevand پیگلی)

3. پتر (Pattr پتر) چٹھی (Chith,thi چٹھی)

RAQAM رقص (ع - ص)

1. لکھن (Lekhan لکھن) لکھنا (Likhna لکھنا)

2. دھن (Dhan دھن) رپیا (Rupia رپیا)

3. دروی (Driv,vya درویہ) جیس (Jins جنس)

4. سنکھیا (Sankhya سنکھیا) آد (Adad آد)

RAQÍB رقص (ع - ص)

1. پرمیکا کا دوسرا پرمی (Premika ka दूसरा Premai پرمیکا کا دوسرا پرمی)

2. شاترو (Shattru شاترو) دشمن (Dushman دشمن)

RAQÍQ رقص (ع - ص)

1. در (Drav در) ترل (Taral ترل) پتلا (Patla پتلا)

2. کومل (Komal کومل) مڑدول (Mridul مڑدول) مولایم (Muláim مولایم)

RAQ,QÁS رقص (ع - ص)

نارتک (Nartak نارتک) ناچنے والا (Náchne vála ناچنے والا)

RAQ,QÁSA رقص (ع - ص)

نارتکی (Nartaki نارتکی) لاسیکا (Lásika لاسیکا) ناچنے والی (Náchne váli ناچنے والی)

RAQABA رقص (ع - ص)

گریوا (Griva گریوا) گالا (Gala گالا) گردن (Gardan گردن)

RAQ,BA رقص (ع - ص)

چھترپال (Chhetrpahal چھترپال) ایریا (Area ایریا)

RIQ,QAT رقص (ع - ص)

1. آردراتا (Árdrata آردراتا) ترلپان (Taralata ترلپان) پتلاپن (Patla-pan پتلاپن)

2. رونا (Rudan رونا) رونا (Rona رونا)

RAQ,S رقص (ع - ص)

نرتن (Nrtan نرتن) ناچ (Nách ناچ)

RAQ,SÁN رقص (ع - ص)

ناچتا ہوا (Náchta hua ناچتا ہوا)

رقص گاہ (ع - ص)

RAQS-GÁH رقص گاہ

نرتیہ شالا (Nrtiya shála نرتیہ شالا) نارتناگار (Nartanágár نارتناگار) ناچ گھر (Nách ghar ناچ گھر)

RAG رگ (ف - مذ) رگ

1. धमनी (Dhamani) नाडी (دهمینی) (Nāṛi) वरीद (Varid) (ورید)
2. स्नायु (Isnāyu) नम (Nas) (اسنايو) (نس)

RAG-ZAN रग ज्ञन (ف - ص) رگ زن

- रक्त मोक्षी (Rakt mok, chhi) (رکت)
 फुसल खोलने वाला (Fusl kholne vāla) (فوسل کھولنے والا)

RAM रम (ف - مذ) رم

- पलायन (Palāyan) भागना (پلاين) (Bhāgna)

RAM, MĀL रमाल (ع - مذ) رمال

1. ज्योतिषी (Jyeotishi) नुजुमी (ज्योतिषी) (Nujūmī)
2. 'रमल' विद्या जानने वाला ('Raml' viddya jānne vāla) 'रमल' (رمل) (ویدیا) (جاننے والا)

RUM, MĀN रमान (ع - مذ) رمان

- दाडिम (Dādin) अनार (Anār) (داڊيم) (انار)

RAMAD रमद (ع - مذ) رمد

- नेत्राभिष्यंद (Nettrābhishyand) (नेत्राभिष्यंद) (Ankh āna) आंख आना (آنکھ آنا)

RAM, Z रमज (ع - م) رمز

1. रहस्य (Rahas, sya) (رهس) (Marm) भेद (Bhed) (مرم) (بهد)

RAQĪMA रक्तीमा (ع - مذ) رقیمة

- पत्र (Pattr) चिठ्ठी (Chith, thi) (پتر) (چٹھی)

RIKĀB रिकाब (ع - م) رکاب

- पाद धारणी (Pād dhārani) (پاد دھارنی) (Rakāb) (رکاب)

RAKĀKAT रकाकत (ع - م) رکاکت

- अधमता (Adhamata) नीचता (ادھمتا) (Nīchata) (نیچتا) (Kamīna) कमीना पन (کمیله پن)

RUK, N रुक्न (ع - مذ) رکن

1. स्तंभ (Istambh) खंभा (استمبھ) (Khambha) (کھمبا)
2. सदस्य (Sadas, sya) मोदर (سدسیه) (Member) (میمبر)
3. छंद का एक गण (Chhand ka ak gan) (چھند کا ایک گن)

RUKŪ, A रुक्श (ع - مذ) رکوع

1. झुकना (Jhukna) (جھکنا)
2. नमाज में झुकने की अवस्था (Namāz men jhukne kī avastha) (نماز میں جھکنے کی अवस्था)
3. कुरान की कुछ आयतों का समूह (Qurān kī kuchh āyatōn ka samūh) (قرآن کی کچھ آیتوں کا سموہ)

RAKĪK रकीक (ع - ص) رکیک

1. तुच्छ (Tuch, chh) घटिया (تچھ) (Ghūtiya) (گھٹیا)
2. अधम (Adham) कमीना (ادھم) (Kamīna) (کمیله)

RANJ رنج (ف - مذ)

1. दुःख (Dukh, kh دکھ) क्लेश (Klesh क्लेश) गम (Gham غم) (क्लेश)
2. पश्चात्ताप (Paśh, chátáp पश्चात्ताप) पछतावा (Pachhtáva पछतावा)
3. शोक (Shok شوک) सोग (Sog سوغ)

رنج ده (ف - ص)

RANJ-DEH رنج ده

- दुःख दायी (Dukh dáí دکھ دائی) कष्ट जनक (Kasht janak کشت जनक) आपत्ति जनक (Ápatti janak (जलक) असह्य नोक (Afsos nák (آپتی जनک) افسوس ناک

RANJISH रंजिश (फ - म्)

- वैमनस्य (Vaimansya वूमनस्य) मनोमालिन्य (Manomálin, nya मनोमालिन्य) मन मुटाव (Man mutáv मन मुटाव) (مٹاؤ)

RANJÚR रंजूर (फ - म्)

1. अप्रसन्न (Apprasann (अपप्रसन्न) मलिन (Malin ملین) नाखुश (Ná-khush ناخوش)
2. रुग्ण (Rugñ रुग्ण) रोगी (Rogí رोगی) बीमार (Bimár بیمار)

رنجیدگی (ف - م)

RANGÍDAGI रंजीदगी

‘رنجده’

2. इंगित (Ingít انگیت) संकेत (Sanket संकेत) इशारा (Ishára اشاره)

3. गूढ़ता (Gūṛhata گودھتا) आरीकी (Bārīki باریکی)

ر من شناس (ع - ص)

RAM, Z-SHANÁS रमज्ञ शनास

मर्मज्ञ (Marmag, gya مرمگیه) भेद जानने वाला (Bhed jan, ne vála بهید جاننے والا)

RAMAQ रमक (ع - م)

अत्यल्प (Attyalp ایتیلپ) ज़रा सा (Zara sa ذراسا)

RAM, L रमल (ع - مذ)

एक प्रकार की ज्योतिष (Ek prakár kí jyotish ایک प्रकार کی جوتیش)

RAMAL रमल (ع - म्)

1. बालुका (Báluka بالوگا) रेत (Ret ریت)

2. एक उर्दू वर्ण वृत्त (Ek urdu várñ vritt ایک اردو وزن ورت)

ر میدگی (ف - م)

RAMÍDAGI रमीदगी

1. पलायन (Paláyan پلاین) भागना (Bhágna بهانا)

2. घृणा (Ghrina گھرنا) नफरत (Nafrat نفرت)

RAMÍDA रमीदा (ف - ص)

पलायित (Paláit پلائت) भागा हुआ (Bhága hua بهاکا هوا)

2. एक बात में अपनी ओर से बहुत सी बातें मिलाना (Ek bát men apni or se bahut sí báten milána ایک بات میں اپنی اور سے بہت سی باتیں ملانا)

رنگ پاشی (ف - مٹ)

RANG-PÁSHI رنگ پاشی

- رنگ छिड़कना (Rang chhīrakna رنگ چھڑکنا)

RANGÍN رنگین (ف - ص)

1. रंजित (Ranjit رنجیت) रंगा हुआ (Ranga hua رنگا ہوا)
2. रसिक (Rasik رسیک) रसिया (Rasiya رسیا) रंगीला (Rangīla رنگیلا)
3. सुंदर (Sundar سلندر) सुशोभित (Sushobhit سوشوبہت) मनोहर (Manohar ملوہر) हसीन (Hasīn حسین)
4. हासकर (Háskar হাস کر) ज़िंदा दिल (Zinda dil زندہ دل) खुश मिज़ाज (Khush mizāj خوش مزاج)

رنگین ادا (ف - ص)

RANGÍN-ADA رنگی ادا

- सुंदर छवि वाला (Sundar chhabi vála सुंदर छवि والا)
- सुंदर अदाओं वाला (Sundar adāon vála सुंदर اداؤں والا)

رنگین مزاج (عف - ص)

RANGÍN-MIZÁJ رنگی میزاج

1. विलास प्रिय (Vilasap, priya ولاسپ)

RANJÍDA रंजीदा (ف - ص) رنجیده
दुःखी (Dukhi دکھی) दुःखित (Dukh, khit دکھت) रामगीन (Ghangīn غم گون)

RIND रिन्द (ف - مذ) رند

1. स्वच्छंद (Swach, chhand स्वच्छंद) मन मौजी (Man mauji من موجی) मद्यप (Mad, dyap مدیپ) शराबी (Sharābī شرابی)

RANG रंग (ف - مذ) رنگ

1. वर्ण (Varn वرن) रंगत (Rangt رنگت)
2. शैली (Shaili شیلی) ढंग (Dhang دھنگ)
3. रंग करने की वस्तु (Rang karne ki vastu رنگ کرنے کی वस्तु)
4. शोभा (Shobha شوبها) रौनक (Raunaq رونق)
5. नियम (Niyam نییم) काइदा (Qaida قاعده)
6. प्रकार (Prakār प्रकार) तरह (Tarah طرح)
7. मर्म (Marm مرم) हाल (Hāl حال)
8. मनोरंजन (Manoranjan मनोरंजन) दिलगी (Dillagi دلگی)
9. रस (Ras رس) मज़ा (Maza مزه)

رنگ آمیزی (ف - مٹ)

RAGÁMEZI रंगामेज़ी

1. रंग भरना (Rang bharna رنگ بھرنا)

۵. स्तर (Istar استر) सतह (Sat,h سطح)

5. कारण (Kāran کارن) सबब (Sabab سبب)

RAVA روا (ف - ص) روا

1. उचित (Uchit اچت) न्याय संगत (Nyāe sangat نیائے سنگت) बजा (Beja بجا)

2. पूर्ण कर्ता (Pūrṇ karta پورن کرتا) पूरा करने वाला (Pūra karne vāla پورا کرنے والا)

3. चालक (Chālak چالک) चलाने वाला (Chalāne vāla چلانے والا)

(نمبر ۲ اور نمبر ۳ کے معنوں میں) مرکبات کا آخری جزو ہوتا ہے جیسے 'حاجت روا' (نمبر ۲) اور 'فرمان روا' (نمبر ۳)

RA(I)VĀJ ر (ر) वाज (مذ - ع - مع) रीति (Rīti ریتی) प्रथा (Pratha پرتھا) रस्म (Rasm رسم)

رواوی (ف - مٹ)

RAVĀRAVI رواروی

1. शीघ्रता (Shīghrata شیعہرتا) आतुरता (Āturata آتورتا) जल्दी (Jaldī جلدی)

1. सरसरी (Sarsarī سرسری) सतही (Sat,hi سطحی)

RI(U)VĀQ ر (ر) वाक (مذ - ع - مع)

1. छद्म (Chhḍma چھدما) साइबान (Sāibān سائبان)

मिश्र पसंद (Aish pasand میشر پسند)

2. हासप्रिय (Hāsappriya হাসپریہ) जिंदा दिल (Zinda dil زندہ دل)

रंगिनी (ف - مٹ) रंगीनी (RANGĪNĪ رنگینی)

1. सुंदरता (Suundarata سوندرتا) मनोहरता (Manoharata منوہرنا) हुस,न (Hus,n حسن)

2. शोभा (Shobha شوہا) छटा (Chhata دونق) रौनक (Raunaq روناک)

3. रंगा हुआ होना (Ranga hua hona رنگا ہونا)

RAU रौ (ف - مٹ) रौ

1. धारा (Dhāra دھارا) बहाव (Bahāo بہاؤ)

2. प्रवृत्ति (Pravritti پوروتی) धुन (Dhun دھن)

3. वेग (Veg ویگ) जोश (Joel जोش)

4. समूह (Samūh سموہ) भीड़ (Bhīṛ بھیر)

5. गामी (Gāmi گامی) चलने वाला (Chalne vāla چلانے والا)

(آخری معنوں میں مرکبات کے آخر میں آتا ہے جیسے 'تیز رو')

RU रू (ف - مذ) RU

1. मुख (Mukh مکہ) आनन (Ānan آنن) मुख (Ās,sya آسیہ) मुंह (Munh منہ)

2. अचरा (Abra ابرا) उपला (Upalla ابلہ)

2. प्रेषित (Proshit) मेजा (प्रेषित)
हुआ (Bheja hua)

RAVĀNI रवानी (र - न) (म)

1. प्रवाह (Praváh) बहाव (Baháo)
(بہاؤ)

2. तीक्ष्णता (Tikshñh,nata) (तीक्ष्णता)
धार (Dhár)

3. वेग (Veg) तेज़ी (Tezí)

روایت (ع - م)

RIVĀYAT रिवायत

1. वर्णन (Varnan) कथन
(Kathan) कहना (Kabna)
(کہنا)

2. किसी की कही हुई बात कहना (Kisi
ki kahí huí bát kabna) کسی کی
کہی ہوئی بات کہنا

ROBĀH रोबाह (र - न) (म)

1. लोमशा (Lomasha) लोमड़ी
(Lomri)

2. कायर (Káyar) डरपोक (Darpok)
(تروپوک)

روباہ بازی (ن - م)

ROBĀH-BĀZI रोबाह بازی

धूर्तता (Dhúrtata) चालाकी
(Cháláki)

RÚ-BA-RÚ रुबरू (र - न) (म)

संमुख (Sam mukh) सामना
(Sák,ohhát) प्रत्यक्ष (Prat-
tyakohh) सामने सामने
(آمنے سامنے)

2. आवास (Āvās) घर (Ghar)
(گھر)

RAVĀN रवां (र - न) (म)

1. प्रवाहित (Praváhit) बहता
हुआ (Bahata hua)

2. गतिशील (Gati shíl) (गतिशील)
चालित (Chálit) (चालित)
(متحرک)

3. तीक्ष्ण (Tik,ohhn) (तीक्ष्ण)
धारदार (Dhár dár)

4. अभ्यस्त (Abh,bhyast) (अभ्यस्त)
मंभा हुआ (Manjha hua)
(माहर) (Máhir)

5. प्रस्तुत (Prastut) मौजूदा
(Maujüda) चालू (Chálu)
(چالو)

6. अर्थ और हिज्जे के बिना पुस्तक या
पाठ पढ़ना (Arth aur hijje ke bina
pustak ya páth parhna) (ارتھ اور
ہجے کے بنا پرستک یا پاتھ پڑھنا)

7. प्राण वायु (Prán váyu) (پران وایو)
रूह (Rúh)

روانگی (ن - م)

RAVĀNAGI रवानगी

1. प्रस्थान (Prasthán) कूच
(kúch)

2. यात्रा (Yáttra) सफ़र (Safar)
(سفر)

RAVĀNA रवाना (र - न) (म)

1. प्रस्थित (Pras,thit) (प्रस्थित)
चला हुआ (Chala hua)

खुदाई (Kḥudāī) (खुदाई) (निक)

2. आत्मिक (Ātmik) (आत्मिक) (रुही)
(Rūhi) (रुही)

3. मानसिक (Mānāsik) (मानसिक) (दिली)
(Dili) (दिली)

روحانیت (ع - مٹ)

RŪHĀNĪ(Ī)YAT रुहानि (नी) यत

आध्यात्मवाद (Ad, dhyātm vād) (आध्यात्मवाद)
(तसवुफ) (Tasav, vuf) (तसवुफ)

ROD रोद (फ - मड)

नदी (Nadi) (नदी) सरित (Sarit) (सरित)

दरया (Darya) (दरया)

ROD-BĀR रोद बार (फ - मड)

1. वह स्थान जहां बहुत सी नहरें या
चश्मे हों (Voh isthān jahān bahut
si nahren ya chashme hon) (वह
स्थान जहाँ बहुत सी नहरें
हों)

RŪDĀD रुदाद (फ - मट)

1. विवरण (Vivaran) (विवरण)
(Vrit, tānt) (वृत्तान्त) हाल (Hāl)
(हाल)

2. कार्यवाही (Kāryavāhi) (कार्यवाही)
प्रोसीडिंग (Proceeding) (प्रोसीडिंग)

RODA रोदा (फ - मड)

1. अंत्र (Antra) (अंत्र) आंत (Ānt) (आंत)
2. तंतु (Tantu) (तंतु) तांत (Tānt)
(तांत)

ROZ रोज (फ - मड)

1. दिवस (Divas) (दिवस) दिन (Din)
(दिन)

ROBAKĀR रोबकार (फ - मड)

आशा पत्र (Āggya patr) (आशा पत्र)

परवाना (Parvāna) (परवाना)

RŪ-POSH रूपोश (फ - स)

1. अंतर्धान (Antar, dhān) (अंतर्धान)

अदृश्य (Adriahya) (अदृश्य) लोप
(Lop) (लोप) गायब (Ghāib) (गायब)

2. निहित (Nihit) (निहित) गुप्त (Gupṭ)
(गुप्त) अंडर ग्राउंड (Under
ground) (अंडर ग्राउंड)

RŪH रूह (ए - मट)

1. प्राणवायु (Prān vāyu) (प्राणवायु)
जान (Jān) (जान)

2. मन (Man) (मन) चित्त (Chitt) (चित्त)
दिल (Dil) (दिल)

3. रुचि (Ruchi) (रुचि) इच्छा (Ichchha)
(इच्छा) खाहिश (Khāhish) (खाहिश)

4. सार (Sar) (सार) तत्व (Tattwa) (तत्त्व)
खुलासा (Khulāsa) (खुलासा)

روح افزا (एफ - स)

RŪH-AFZA रूह अफजा

प्राण वर्धक (Prān vardhak) (प्राण वर्धक)
आयु वर्धक (Āyu vardhak) (आयु वर्धक)
रूह को बढ़ाने वाला (Rūh
ko Būḥānē vāla) (रूह को बढ़ाने वाला)

روح پرور (एफ - स)

RŪH-PARVAR रूह परवर

ديکھو 'روح افزا'

RŪHĀNĪ रुहानी (ए - स)

1. आध्यात्मिक (Ādh, dhyātmik) (आध्यात्मिक)

2. पुलिस की रोजाना काररवाई का
रजिस्टर (Police ki rozāna kār ravāi
ka register) پولس کی روزانه
(روزانه کا رجسٹر)

روزنامه (ف - مذ)

ROZ-NÁMA रोज़ नामा

1. दैनिक पत्र (Dainik pattr) दैनिक
रोज़ाना अखबार (Rozāna
akhbār) روزانه اخبار

2. रोज़ नामचा (Roznámcha) रोज़
(रोज़) बही (Bahi) नामचा

ROZA रोज़ा (फ - مذ)
उपोषण (Uposhan) उपवास
(Upvās) व्रत (Vrat)

روزه دار (ف - ص)

ROZA-DÁR रोज़ादर
व्रतधारी (Vrat dhāri)
उपवासी (Upvāsi)

ROZI रोज़ी (फ - म्)
वृत्ति (Vritti) जीविका
(Jivika) मआश (Ma,āsh)
(जीविका)

روزی رساں (ف - ص)

ROZI-RASÁN रोज़ी रसां

1. अन्न दाता (Ann dáta) (अन्न दाता)
जीविका देने वाला (Jivika dene
vála) (जीविका देने वाला)
2. परमात्मा (Paramátma) (परमात्मा)
ईश्वर (Íswar)

2. नित्य (Nittya) प्रति दिन
(Prati din) (प्रति दिन) रोज़ मर्रा
(Roz marra) (روز مره)

3. सर्वदा (Sarvada) सदा (Sada)
(सदा)

ROZÁNA रोज़ाना (फ - ص)

प्रति दिन (Prati din)
नित्यप्रति (Nittyp, prati)
हर दिन (Har din)

روز بروز (ف - ص)

ROZ-BA-ROZ रोज़ ब रोज़

दिन प्रति दिन (Din prati din)
(روز بروز) हर रोज़ (Har roz)

ROZGÁR रोज़ गार (फ - مذ)

1. व्यापार (Vyápār) उद्यम (Ud,d-
yam) व्यवसाय (Vyavāśe)
(دعدها) धंधा (Dhendha)
(ویوساے)
2. युग (Yug) जमाना (Zamāna)
(زمانه)

RAUZAN रौज़न (फ - مذ)

विवर (Vivar) छिद्र (Chhiddr)
(छेद) रंध्र (Randhr)
(چھید)

روزنامه (ف - مذ)

ROZ-NÁMCHA रोज़ नामचा

1. दैनिकी (Dainiki) दिन चर्या
(Din charya) (दिन चर्या)
के हिसाब या काररवाई की किताब
(Rozāna ke hisāb ya kār ravāi kī
kitāb) (روزانه کے حساب یا کارروائی
کی کتاب)

2. प्रकाश (Prakāsh प्रकाश) दीप्ति (Dipti दीप्ति) रौशनी (Raushani रौशनी)
(रोशनी)

(रोशनी (फ - मथ)

RAUSHANI रौशनी

प्रकाश (Prakāsh प्रकाश) ज्योति (Jyoti ज्योति) नूर (Nūr नूर)
(ज्योती)

RAUGHAN रौगन (फ - मड)

1. तैल (Tail तैल) तेल (Tel तेल)
2. स्निग्धता (Isnig,dhata स्निग्धता) चिकनाई (Chiknái चिकनाई)
3. घृत (Ghrit घृत) घी (Ghi घी)

(रोगन (फ - मड)

RAUGHAN-GAR रौगन गर

तैलक (Tailik तैलक) तेली (Teli तेली)
(तेली)

(रोगन (फ - मड)

RÚ-GAR,DÁ\ रुगर्दा

1. विमुख (Vimukh विमुख) पराङ्ग मुख (Paráng mukh पराङ्ग मुख) मुँह फेरे हुए (Mugh phere hue मुँह फेरे हुए)
2. विरुद्ध (Virud,dh विरुद्ध) मुनहरिफ (Munharif मुनहरिफ)

RÚMÁL रुमाल (फ - मड)

मुख मार्जनी (Mukh mārjani मुख मार्जनी) मुँह हाथ पोछने का कपड़ा (Mugh háth ponohhne ka kapra मुँह हाथ पोछने का कपड़ा)

रुसियाह (फ - मड)

RÚ,SIYÁH रुसियाह

मसिमुख (Masi mukh मसि मुख) कलंकित (Kalankit कलंकित) पापी (Pápi पापी) बदकार (Bad kár बदकार)

RAVISH रविश (फ - मड)

1. शैली (Shaili शैली) पद्धति (Pad,dhati पद्धति) तर्ज (Tarz तर्ज)
2. आचरण (Ácharan आचरण) चाल (Chál dhál चाल)
3. कियारियों के बीच का छोटा मार्ग (Kiyáriyon ke bích ka chhota कियारियों के बीच का छोटा मार्ग)

RAUSHAN रौशन (फ - मड)

1. प्रकाशित (Prakāshit प्रकाशित) उज्ज्वल (Ujjwal उज्ज्वल) मुनवर (Munav,var मुनवर)
2. ज्वलंत (Jwalant ज्वलंत) व्यक्त (Vyakt व्यक्त) वाजेह (Vazeh वाजेह)

(रौशन (फ - मड)

RÚ-SHANÁS रुशानास

परिचित (Pariehit परिचित) अभिज्ञ (Abhiggya अभिज्ञ) वाकिफ (Váqif वाकिफ)

(रौशनी (फ - मड)

RAUSHANÁÍ रौशनाई

1. मसि (Masi मसि) सियाही (Siyáhi सियाही)

چالام (Chál chalan چال چان)

2. पद्धति (Pad,dhati پددهتی) दंग (Dhang दमंग) तरीका (Tariqa طریقہ)

روئیدگی (ف - مٹ)

RO-ÍDAGI रोईदगी

1. बड़ाव (Barháó بڑھاؤ) उगाव (Ugáo اوگاؤ)
2. वनस्पति (Vanaspati رنسیپتی) उद्भिज (Udbhij اودبعج) नवातात (Nabátát نجاتات)

RAH रह (ف - مٹ) ره
मार्ग (Márg مارگ) पथ (Path پتہ)
रस्ता (Rasta رستہ)
(یہ لفظ 'راہ' کا مخفف ہے)

RAHA रहा (ف - ص) رها
मुक्त (Mukt مکت) बंधन या कैद से
छूटा हुआ (Bandhan ya qaid se
chhúta hua بندن یا قید سے چھوٹا
ہوا)

RAHÁÍ रहाई (ف - مٹ) رهائی
मुक्ति (Mukti مکتی) छुटकारा (Chhut-
kára چھٹکارا)

رہبانیت (ع - مٹ)

RAH,BÁNI (Í) YAT रहबानि (नी) यत
इन्द्रिय निग्रह (Indriya niggrah اندریہ
نیرہ) विरक्ति (Virakti ورکتی) जुहू (Zuh,d زہد)

RAH-BAR रहबर (ع - مذ) رهبر

1. मार्ग दर्शक (Márg darshak مارگ
درشک) रस्ता बतावे वाला (Rasta

RAUNAQ रौनक (ع - مٹ) رونی

1. शोभा (Shobha شوبھا) श्री (Shri آب تاب آب تاب)
2. सुंदरता (Sundarata سندرنا) मनो-
हरता (Manoharata منوهارتا)
हुस्न (Husn حسن)
3. प्रफुल्लता (Praphul,lata پرپهل لتا)
तरावट (Tarávat تارات)
4. चहल पहल (Chahal pahal چهل
پهل) धूम धाम (Dhúm dhám دھوم
دھام)

RÚ-NUMA रूनुमा (ف - ص) رونما
प्रकट (Prakat پرکٹ) व्यक्त (Vyakt
ظاهر) ज़ाहिर (Záhir ویکت)

RÚ(O)YA रू (रो) या (مذ - مذ) رویا
1 निद्रा (Nidra ندرنا) नींद (Nínd
نیند)
2. स्वप्न (Swapn سوپن) खाब (Kháb
خواب)

RÚYAT रूयत (ع - مٹ) رویت
दर्शन (Darshan درشن) प्रेक्षा (Prek-
chha پریکچھا) दीदार (Dídár دیدار)

رویت هلال (ع - مٹ)

RÚYAT E-HILÁL रूयते हिलाल
चंद्र दर्शन (Chandr darshan چندر
درشن) नया चांद दिखाई पड़ना
(Naya Chánd dikhái paṛna نیا
چاند دکھائی پڑنا)

RAVÍYA रवीया (مذ - مذ) رویہ

1. आचरण (Ácharan آچون) चाल

RIYÁZ ریاض (ع - مذ)

(یہ لفظ 'روضہ' کی جمع ہے لیکن اردو اور فارسی میں واحد کے لئے مستعمل ہے)

1. उद्यान (Uddyán) باغ (اد'دیان) (باغ Bāgh)
2. पराक्रम (Parákkram) मेहनत (Mehnat) (پراکرم) (مہنت)
3. तपस्या (Tapas,sya) (तपस'सिमा) (तपस'सिमा) (इबादत) (Ibádat)

RIYÁZAT ریاضت (ع - مٹ)

1. तपस्या (Tapas,sya) आराधना (Árádhana) इबादत (Ibádat) (तपस'सिमा) (آرادھنا) (عبادت)
2. योग (Yog) इन्द्रिय निग्रह (Indriyaniggrih) जुहू (Zuh,d) (योग) (اندریہ نگرہ) (زھد)
3. श्रम (Shram) प्रयास (Prayás) मेहनत (Mehnat) (श्रम) (پریاس) (مہنت)

RIYÁZI ریاضی (ع - مٹ)

गणित विद्या (Ganit vid,dya) (गणित) (Hisáb) (حساب) (دیا)

RIYA-KÁR ریاء کار (ع - ص)

धर्मध्वजी (Dharmadh, dhwaji) (धर्मध्वजी) (Árya rūp) (आर्यरूप) (Drohát) (द्रोहाट) (Pákhendi) (पाकहन्दी) (Dhong) (दोंगी) (Dhong) (دھونگی)

RAIB रैब (ع - مذ)

संदेह (Sandeh) (संदेह) (शक) (Shak) (سن'شے) (Sanshae) (شک)

batáne vála (روستہ بتانے والا)

2. नेता (Neta) लीडर (Leader) (नेता) (लीدر)

RAH-ZAN रहजन (ف - مذ)

पथ लुंठाक (Path lunthák) (पथ) (Bat már) (बटमार) (लुंठाक)

लुटेरा (Lutera) (لوتیرا)

रहगजर (ف - مٹ)

RAH-GUZAR रहगुजर

मार्ग (Márg) पंथ (Panth) (मार्ग) (पंथ) (Rasta) (روستہ)

RAH,N रहन (ع - مذ)

बंधक (Bandhek) गिरवी (Girvi) (بندھک) (گیروی)

रह नामه (ع - مذ)

RAH,N-NÁMA रहन नामा

बंधक पत्र (Bandhak pattr) (बंदھक) (पत्र)

RIYA रिया (ع - مٹ)

पाषंड (Páshand) (पाशंद) (Dhong) (दोंग) (Dhong) (دھونگ)

ریاست (ع - مٹ)

RIYÁSAT ریاضت

1. प्रभुत्व (Prabhutwa) सत्ता (Satta) (प्रभुत्व) (हुकुमत) (Hukúmat) (حکومت)

2. राज्य (Rájya) बादशाहत (Bádsháhat) (راجہ) (بادشاہت)

3. सम्पदा (Sampada) जागीर (Jágir) (सम्पदा) (जाگیر)

ریش خند (ف - مذ)

RÍSH-KHAND ریش خند

परिहास (Parihás) उपहास
(Uphás) ठठोल (Thathol)
(تھٹھول)

RESHAM रेशम (ف - مذ)

पाट (Pát) कौशेय (Kaushe,ya)
(کوشے،یہ)

RESHA रेशा (ف - مذ)

1. पेड़ों की महीन रंगें (Peṛoṇ ki mahín
ragen) (پیڑوں کی مہین رنگیں)
2. तंतु (Tantu) सूत्र (Sútr)
(तागा) (Tága)

ریشہ دوانی (ف - مذ)

RESHA-DAVÁNI रेशा दवानी

1. षड्यंत्र (Shadyanttr)
साज़िश (Sázish)
2. उपद्रव (Upad,rau) शरारत
(Sharárat)

REG रैग (ف - مذ)

बालुका (Báluka) पांशु (Pánshu)
(रेत) (Ret)

REG-ZÁR रेगज़ार (ف - مذ)
'ديگستان'

رئگستان (ف - مذ)

REGISTÁN रेगिستان

मरुस्थल (Marusthal) मरु
(مرو، موسی) (Marubbúmi)

RÍH रीह (ع - مث)

1. वात (Vát) वायु (Váyu)
हवा (Hava)
2. अपानवायु (Apán váyu)
अधो वायु (Adho váyu)
गोज़ (Goz)

REKH,TA रेख्ता (ف - مذ)

1. उर्दू भाषा का पुराना नाम (Urdu
bhásha ka purána nám)
(اردو، بهاشا)
(کا پوران نام)
2. गिरी पड़ी चीज़ें (Giri paṛi chízen)
(گری پڑی چیزیں)

REZISH रेज़िश (ف - مث)

1. स्नाव (Sráv) बहना (Bahna)
(जहरना) (Jharna)
2. प्रतिश्याय (Pratish,shyáe)
(زکام) (Zukám)

REZA रेज़ा (ف - مذ)

1. कण (Kan) ज़र्रा (Zarra)
2. खंड (Khand) टुकड़ा (Tukṛa)
(تکڑا)

RES,MÁN रेस मान (ف - مث)

1. रज्जु (Rajju) रस्सी (Rassi)
(دور) (Dor)

RÍSH रीश (ف - مث)

श्मश्रु (Ishmashru) आस्य
(लोम) (Ásya lom)
(دازھی) (Dáṛhi)

RIYA	ریا	ریہ (ع - مذ)	مقام (Retíla maqám)
فوفس (Phup, phus)	پوپھس	RÍM	ریم (ف - مٹ)
فہفہ (Phephra)	پہپہ	پوی (Púya)	پوپ (Píp)

ذ

ZÁR	زار	زار (ف - ص)	زاد بوم (ف - مٹ)
1. چیہ (Chhín)	فرسودا (Farsúdá)	ZÁD-BÚM	زاد بوم
2. اشکت (Áshakt)	بہال (Be hal)	جنم بومی (Janm bhúmi)	ماتر بومی (Mátrr bhúmi)
3. اسسواستھ (As,swasth)	بیمار (Bimár)	وطن (Vatan)	
4. ادھکاتا (Adhikata)	بہتات (Bahutát)	زاد راہ (ف - مذ)	
5. افرات (Ifrát)	آخری معنوں میں مرکبات کا	ZÁDE-RÁH	زاد راہ
آخری جزو ہوتا ہے جسے 'کل زار'		سبمل (Sambal)	ماری (Márg vyae)
		سفر (Safar)	سفر (Safar)
ZÁRI	زاری	زاری (ف - مٹ)	زاد سفر (ف - مذ)
1. واپ (Viláp)	رونا پیتنا (Rona pítna)	ZÁDE-SAFAR	زاد سفر
2. وینا (Vinae)	وینتی (Vinati)		دیکھو 'زاد راہ'
3. عاجزی (Ájizi)	عاجزی (Ájizi)	ZÁDA	زادہ (ف - ص)
ZÁGH	زارا	زارا (ف - مذ)	
1. کاک (Kák)	کوا (Kauá)	1. جنیت (Janit)	زادہ
ZÁL	زال	زال (ف - ص)	
1. وید (Vridh)	وید (Vridh)	2. پتر (Puttr)	پتر (Puttr)
2. وید (Vridh)	وید (Vridh)		

زاویہ فکر (ع - مذ)

ZÁVIYA-E-FIKR جاویئے فکر
 وچار (Vichár shaeli) شیلی
 سوچنے کا طریقہ (Sochne ka tariqa)

زاویہ نظر (ع - مذ)

ZÁVIYA-E-NAZAR جاویئے نزار
 دشتی کون (Drishti kon) نوکٹہ نظر (Nuqta-e-nazar)

زاویہ نگاہ (ع - مذ)

ZÁVIYA-E-NIGÁH جاویئے نیاہ
 دیکھو 'زاویہ نظر'

ZÁHID زاہد (ع - مذ)
 ویرکت (Virakt) جیتندریہ (Jitendriya) پارسا (Pársa)

ZÁICHA زائچہ (ف - مذ)

1. جنم کڈلی (Janm kundali) جنم پتری (Janm pattri) (کنڈلی)

2. وہ خانے جو رممال پاںسا ڈال کر بناتے ہیں (Voh kháne jo rammál pánsa dál kar banáte haiñ) (جو دمال پانسہ ڈال کر بناتے ہیں)

ZÁID زائد (ع - ص)

1. अधिक (Adhik) प्रचुर (Pra-obur) (بہت) (پرچر)
 2. अतिरिक्त (Ati rikt) कालवृ (Kálv) (فالتو)

(Bahut búṛha) بہت بڑھا

2. अति वृद्धा (Ati vridha) (اتی) وردھا
 बहुत बुढ़िया (Bahut buṛhya) (بہت) بڑھیا

ZÁLA زالہ - ژالہ (ف - مذ)

हिमोपल (Himopal) घनोपल (Ghanopal) ओला (Ola) (ہموپل) (گھنوپل)

زالہ باری (ف - مٹ)

ZÁLA-BÁRI زالا باری
 शिला वृष्टि (Shila vrishti) ओला पड़ना (Ola pāṛna) (شلاوردشتی) (اولا پڑنا)

ZÁNU زانو (ف - مذ)

जंघा (Jangha) जानु (Jānu) घुटना (Ghutna) (جنگھا) (جانو) (گھٹنا)

ZÁNI زانی (ع - ص)

व्यभिचारी (Vyabhichāri) पदार्थ गामी (Pardār gāmi) (Zina) (وہی) (پردار گامی) (زنا کرنے والا)

ZÁNIYA زانیہ (ع - مٹ)

व्यभिचारिणी (Vyabhichārini) पर पुरुष गामिनी (Par purush gāmini) (Fāhisha) (وہی) (پر پوروش گامینی) (فاحشہ)

ZÁVIYA زایوہ (ع - مذ)

1. एकान्त (Ekānt) गोशा (Gosha) (ایکانت) (گوشہ)
 2. कोण (Kon) कोना (Kona) (کون) (کونا)

3. राज की ओर से किसी को भाषण
न देने का आदेश (Rāj kī or se
kisi ko bhāshan na dene ka ādesh
راج کی اور سے کسی کو بھاشن نہ
دینے کا آدیش)

زبان داں (ف - ص)

ZABÁN-DÁN जबांदां

1. भाषा मर्मज्ञ (Bhāsha marmag,gya
کسی جہان کا
آلیم (Kisi zabān ka ālim
(زبان کا عالم)
2. साहित्यकार (Sahittya kār
سہیتیہ
(ادیب (Adib
(کار)

زبان دراز (ف - ص)

ZABÁN-DARÁZ जबां दराज

- मुक्त कंठ (Mukt kanth
مکت کنتھ
(گستاخ (Gustāk

زبان زد (ف - ص)

ZABÁN-ZAD जबां ज़द

1. प्रसिद्ध (Prasiddh
مَشہور
(Mash,hūr
مَشہور)
2. जो बात सब के मुंह पर हो (Jo bāt
sab ke munh par ho
جو بات سب کے منہ پر ہو
(کے منہ پر ہو)

ZUBDA जुब्दा (ع - ص) زبده

1. चुना हुआ (Chuna hua
چنا ہوا
(Chhānta hua
چھانتا ہوا)
2. श्रेष्ठ (Shresh,th
شریہش
(Behtarīn
بہترین)

ZÁIR झाइर (ع - ص) زائر

1. दर्शक (Darshak
دِرشک
والا (Dekhne vala
دیکھنے والا)
2. तीर्थयात्री (Tirth yātri
تیرتھ
کیسی मज़हबी मक़ाम की ज़िया-
रत को जाने वाला (Kisi mazhabi
maqām ki ziyārat ko jāne vala
کسی مذہبی مقام کی زیارت کو
جانے والا)

ZÁIL झाइल (ع - ص) زائل

1. समाप्त (Samāpt
سماپت
(Khatm
ختم)
2. नष्ट (Nasht
نشت
asar
بے اثر)

ZABÁN जबांन (ف - مَث) زبان

1. रसना (Rasana
رَسنا
(Jiwha
جیہوا)
2. भाषा (Bhāsha
بھاشا
(Vāni
وانی)
3. प्रण (Pran
پرن
(Vachan
وچن)
4. बोल चाल (Bol chāl
بول چال
(Rozmarra
روز مرہ)
- (یہ لفظ 'ز' کے پیش کے ساتھ
بھی بول سکتے ہیں)

زبان بندی (ف - مَث)

ZABÁN-BANDI जबांन बंदी

1. गवाहों का बयान (Gavāhōn ka bayān
گواہوں کا بیان)
2. मौन (Maun
مون
(Chuppi
چپی)

2. कंचकूपी (Kanch kúpi) (کنج کوپی)
शीशा (Shisha) (شیشه)

ZAJ,R जजर (ع - مٹ) زجر
भर्तसना (Bhart,sana) (بھرت سنا) ताड़ना
(Tāṛana) (ताड़ना) डांट डपट (Dānt dapat
(ڈانٹ ڈپٹ)

ZACH(CH)A ज(च)चा (फ - मٹ) जچه
प्रसूता (Prasūta) (پرسوتا) सूतिका
(Sūtika) (सूतिका) प्रजाता (Prajāta
(پرجاتا) जच्चा (Zach,cha) (زچه)
जचे خانه (ف - مٹ)

ZACH,CHA-KHĀNA जच्चा खाना
रक्षा गृह (Raksha grih) (رکشا گره)
सूतिका गृह (Sūtika grih) (सूतिका ग्रे)
प्रसूतागार (Prasūtāgār) (پرسوتا گار)
जच्चा घर (Zach,cha ghar) (زچه گهر)

ZUHAL जुहल (ع - मट) زحل
शनि ग्रह (Shani grih) (شنی گره)
शनिश्चर (Shanishchar) (شنشچر)
जुहल सितारा (Zuhāl sitāra) (زحل ستاره)

ZAH,MAT जहमत (ع - मट) زحمت
कष्ट (Kasht) (कष्ट) क्लेश (Klesh
(क्लेश) परिश्रम (Parish,shram
(परिश्रम) तकलीफ (Taklīf) (تکلیف)

ZAHĪR जहीर (ع - मट) زحیر
अतिसार (Atisār) (اتسار) मरोड़
(Maror) (मरोड़) पेचिश (Peobish
(پېچیش)

ZABAR जबर (फ - मट) زبر

1. उर्दू अक्षरों पर 'अ' की मात्रा (Urdu
akchharon par 'a' ki māttra) (اردو
(اکچھروں پر 'آ' کی मात्रا)
2. सबल (Sabal) (سبل) ज़ोरावर
(Zorāvar) (زوراور)

زبردست (ف - ص)

ZABAR-DAS,T बबर दस्त

1. बलिष्ट (Balisht) (بلشت) बल वान्
(Balván) (بلوان) ज़ोरावर (Zorāvar
(زوراور)
2. प्रचंड (Prachand) (پرچند) उग्र
(Uggr) (اگر) मुहीब (Muhib) (مہیب)
3. अत्याचारी (Attya chāri) (اتیاچاری)
ज़ालिम (Zālim) (ظالم)

زبردستی (ف - مٹ)

ZABAR-DAS,TI बबर दस्ती

1. बलात् (Balāt) (بلاّت) बल पूर्वक
(Bal pūrvak) (بل پوروک) जबरन
(Jabran) (جبرن)
2. अन्याय (Annyāe) (ان نیاے) जुल्म
(Zulm) (ظلم)

ZABŪN जबू (ف - ص) زبوں

1. निकृष्ट (Nik krisht) (نکړشت) खराब
(Kharāb) (خراب)
2. अशुभ (Ashubh) (اشبه) मनहूस
(Manhūs) (ملکھوس)

ZUJĀJ जुजाज (ع - मट) زجاج

1. कंच (Kanch) (کنج) कांच (Kāñch
(کانچ)

ZAR ज़र (फ - मं) زر

1. स्वर्ण (Swarn) कांचन (Kānchan) सोना (Sona) (सुना)

2. धन (Dhan) दौलत (Daulat) (दौलत)

زر اصل (फ - मं)

ZARE-AS,L जरे अस्ल

मूलधन (Mūl dhan) पूंजी (Pūnji)

زر اعل (ع - مٹ)

ZARÁ,AT जरा अत

कृषि (Krishi) खेती (Kheti) (कैती)

زر اعل پیشه (ع - ص)

ZARÁ,AT-PESHA जराअत पेशा

कृषक (Krishak) किसान (Kisán)

ZAR-KHEZ जारखेज (फ - मं) زر خیز

उर्वरा (Urvara) उपजाऊ (Upjáu) (अँज्वा)

ZAR,D जर्द (फ - मं) زر د

पांडु (Pāndu) पीत (Pít) (पीला) (Píla)

ZARDÁB जर्दाब (फ - मं) زر دآب

1. पित्त (Pitt) सफ़रा (Safra) (صفرا)

2. पीप (Píp) मवाद (Mavád) (मोव) ज़रम से निकलने वाला ज़र्द

ZAKH,M ज़ख़म (फ - मं) زخم

व्रण (Vran) च़ति (Chhati) (च़ेती) घाव (Gháo) (گھاؤ)

زخم خوردہ (ف - ص)

ZAKH,M-KHURDA ज़ख़म ख़ुर्दा
'दिक़्ख़ो' 'ज़ख़्मी'

ZAKH,MA ज़ख़मा (फ - मं) زخمه

हर वह चीज़ जिस से कोई बाज़ा बाज़ाया जाए (Har voh chíz jis se koí bája bajáya jáo) (हर वह चीज़ जिस से कोई (बाज़ा) बाज़ाया जाँए)

ZAKH,MI ज़ख़मी (फ - मं) زخمی

आहत (Ahat) च़त (Chhat) (ग़हात) घायल (Gháyal) (چھت)

ZAD ज़द (फ - मं) زد

1. लक्ष्य (Lakshya) निशाना (Nishána) (لکھہ)

2. आघात (Ághát) वार (Vár) (चोट) (Chot) (وار)

3. निशाने का सामना (Nisháne ka sámua) (निशाने का सामना)

زد و کوب (ف - مٹ)

ZADO-KOB ज़दो क़ोब

ताड़ना (Táṛana) मारपीट (Már pít) (मारपीट)

ZADA ज़दा (फ - मं) زده

1. आहत (Áhat) मारा हुआ (Mára hua) (مارا ہوا)

2. वह अक्षर जो 'हल' हो (Voh akhhar jo 'hal' ho) (وہ اکھہرجو 'ہل' ہو)

کذک سونا (Sona) (سونہ)

2. स्वर्ण मुद्रा (Swarn muddra) (سورن)

(اشرفی Ashrafi) (مدرہ)

زرق و برق (ف - ص)

ZARQO-BARQ जर्को बर्क

1. भङ्गीला (Bhaṅkīla) (بھنگیلا) چمک

دار (Chamak dār) (چمکدار)

2. सुसज्जित (Susanjit) (سوسجیت)

टाटदार (Thāthdār) (تھاتھ دار)

ZAR-GAR जारगर (ف - مذ) زرگر

स्वर्णकार (Swarn kār) (سورن کار) سوار

(Sunār) (سندار)

زرنگار (ف - ص)

ZAR-NIGĀR जरनिगार

स्वर्णिम (Swarnim) (سورنم) स्वर्ण जटित

(Swarn jatit) (سورن جتیت) जिस पर

सोने का काम बना हो (Jis par sone

ka kām bana ho) (جس پر سونے کا کام

بنا هو)

ZIRIH जरिह (ف - مٹ) زره

कवच (Kavach) (کوج) वर्म (Varm)

(سن ناه) (San nāh) सन्नाह

(انگت تران) (Angat trān) अंगत्राण

(जरिह) (Zirah) (زره)

زره پوش (ف - ص)

ZIRIH-POSH जरिह पोश

कवच धारी (Kavach dhāri) (کوج دھاری)

जरिह पहने हुए (Zirah pahne hue)

(زره پہنے ہوئے)

पानी (Zakbm se nikalne vāla zard

pāni) (زخم سے نکلنے والا زرد پانی)

ZARDĀLU जर्दालू (ف - مذ) زردآلو

खूबानी (Khūbāni) (خوبانی)

ZAR-DĀR जरदार (ف - ص) زرदार

धनाढ्य (Dhanādhyā) (دھناڈھیہ) धन-

वान् (Dhan vān) (دھن وان) धनी (Dhani)

(مالدار) (Māl dār) (مال داری)

ZAR-DOZ जरदोज (ف - ص) زردوز

1. जरी का काम करने वाला (Zari ka

kām karne vāla) (زری کا کام کرنے

والا)

2. जिस पर जरी का काम हो (Jis par

zari ka kām ho) (جس پر زری کا

کام هو)

ZARDA जर्दा (ف - مذ) زرده

1. मीठे आफरानी चावल (Mithe

zāfarāni chāval) (میٹھے زعفرانی

چاول)

2. खाने का खुशबूदार तम्बाकू (Khāne

ka khushbū dār tambāku) (کھانے کا

خوشبودار تمباکو)

3. पीले रंग का घोड़ा (Pīle rang ka

ghoṛa) (پیلے رنگ کا گھوڑا)

ZARDI जर्दी (ف - مٹ) زردی

पीतिमा (Pītima) (پیتما) पीलाहट

(Pīlāhat) (پیلا هٹ)

زرسرخ (ف - مذ)

ZARE-SURKH जरे सुर्ख

1. स्वर्ण (Swarn) (سورن) कनक (Kanak)

ZALM جائم (ع - مذ)
نِتا (Neta) لیدر (Leader)
(لیڈر)

ZAGHÁL زغال (ف - مذ)
کویلا (Koyala)

ZAGHAN زغن (ف - مٹ)
آتاپی (Átápi) چیل (Chill)
(چیل) چیل (Chil)

ZAGHAND زغند (ف - ص)
اٹپال (Utpál) چوکڑی (Chaukari)
(چھلانگ) (Chhaláng)

ZAQAN,D زقند (ع - مٹ)
دیکھو 'زغند'

ZAK زك (ع - مٹ)
1. انادر (Anádar) अपमान
(अपमान) तहकीर (Tahqir)
(تھقیر)

2. لاجا (Lajja) शर्मिन्दगी
(शर्मिन्दगी)

3. پراجے (Parájae) हार
(हार)

4. هاني (Háni) नुकसान
(नुक्सان) (Nuqsán)

ZUKÁM زكام (ع - مذ)
پریشیای (Pratish,shyáe)
نزلہ (Nazla) شیت (Shít)

ZAKÁT زکوة (ع - مٹ)
1. دھارمک (Dbármik kar)
(تھکس) ٹیکس (Tax)

ZISH,T زشت (ف - ص)
نیکرشت (Nik krisht) خراب
(Bura) (Kharáb)

زشت خو (ف - ص)

ZISH,T-KHU زشت خ
دوراٹما (Durátma) दुष्प्रकृति
(Dushprakriti) بد
(Bad akhláq) اخلاق

زشت رو (ف - ص)

ZISHT-RU زشت ر
کورپ (Kurúp) कुदशन
(Kudarshan) भद्दा (Bhadda)
(بد صورت) (Bad sūrat)

زغفران (ف - مٹ)

ZÁ,FARÁN जाफरान
کون کم (Kun kum) केसर
(Kesar)

زغفران زار (ع - مذ)

ZÁ,FARÁN-ZÁR जाफरां जार
(کيسر چھتر) (Kesar chhettr)
کيسر بھوم (Kesar bhúmi)
وہ جگہ جہاں کيسر ہي کيسر ہو
(Voh jagah jahán kesar hi kesar ho)
(وہ جگہ جہاں کيسر ہی کيسر ہو)

ZÁ,(O) M जा (जो)म (ع - مذ)

1. گرو (Garv) घमंड (Ghamand)
(گھمنڈ)

2. وچار (vichár) खयाल
(Khyál)

4. ऋतु (Ritu رتو) मौसम (Mausam موسم)

5. संसार (Sansār سنسار) दुनिया (Dunya دنيا)

6. युग (Yug یگ) जुग (Jug جگ) कर्न (Qarn قرن)

7. दौर दौरा (Daur daura دور دورہ)

زمانه ساز (ع - ص)

ZAMÁNA-SÁZ जमाना ساز

1. अवसर वादी (Ausar vādi اوسر وادی) मौका परस्त (Mauqa parast موقعہ پرست)

2. स्वार्थी (Swārthī سوارتھی) खुद गारज़ (Khud gharaz خودغرض)

زمر د (ع - ص)

ZUMUR,RAD जुमुरद

पन्ना (Panna پنا) जमुरद (Zamurrad زمرد)

ZUM,RA जुमरा (ع - ص) زمره (ع - ص) दल (Dal دل) समूह (Samūh سموة) गिरोह (Giroh گروه)

ZAM,ZAM जमजम (ع - ص) زمزم (ع - ص)

1. मक्के का एक कुआँ (Makke ka ek kuān مکے کا ایک کنواں)

2. उस कुएँ का पानी (Us kuen ka pāni اس کنویں کا پانی)

ZAM,ZAMA जमजमा (ع - ص) زمزمه (ع - ص) गान (Gān گان) गाना (Gana گانا) राग (Rāg राگ)

2. दान (Dān दान) खैरात (Khairāt خیرات)

ZAKI जकी (ع - ص) زکی (ع - ص)

1. स्वच्छ (Swach, chh سوچھه) پاک (Pāk sáf پاک صاف)

2. सरल स्वभाव (Saral swabháo सरل سربهاؤ) नेक (Nek نیک)

ZULÁL जुलाल (ع - ص) زلال (ع - ص)

1. निथरा हुआ साफ पानी (Nithra hua sáf pāni نیتھرا هوا صاف پانی)

2. ठंडा पानी (Thanda pāni تھنڈا پانی)

ZALZALA जलजला (ع - ص) زلزله (ع - ص)

भूकम्प (Bhūkamp بهوکمپ) भूडोल (Bhúdol بهودول) भौंचाल (Bhaun chāl بهونچال)

ZUL,F जुल्फ (ع - ص) زلف (ع - ص)

अलक (Alak الک) केशपाश (Kesh pásh کیشپاش) बालों की लट (Bálon ki lat بالوں کی لت)

ZIMÁM ज़िमाम (ع - ص) زمام (ع - ص)

कविका (Kavika کویکا) बाग (Bāg باغ) लगाम (Lagām لگام)

ZAMÁNA जमाना (ع - ص) زمانه (ع - ص)

1. समय (Samae سمة) काल (Kāl کال) वक्त (Vaqt وقت)

2. अवधि (Avadhi اودھی) मीयाद (Miyád میعاد)

3. विलंब (Vilamb ولیمب) देर (Der دير)

ZAN जन (ف - مٹ)

স্ত্রী (Istri استری) জনি (Jani)
عورت (Aurat) اورت (جلی)

ZINA زنا (ع - مذ)

व्यभिचार (Vyabhi chār ویبھیچار)
हराम कारी (Harām kārī حرام کاری)

ZUN,NÁR जुन्नार (ع - ذٹ)

उपवीत (Upvīt अपवीत) यशोपवीत
(Yaggopavīt) ब्रह्म सूत्र
(Brahmsútt) जनेऊ (برهم سوتر)
(Janeú) جندیو

ZINA-KÁR जिनाकार (ع - ص)

व्यभिचारी (Vyabhichāri ویبھیچاری)
हराम कार (Harām kār حرام کار)

ZANÁNA जनाना (ف - مذ)

1. नपुंसक (Napunsak) हिजड़ा (نپنسک)
(Hijra) هجرا
2. स्त्रियों के लिए (Istriyon ke lei)
(Istriyon) स्त्रियों का (استریوں کے لیے)
(ka) استریوں کا
3. परदे वाली औरतें (Parde vālī)
(auraten) پردے والی عورتیں

ZAM,BUR जम्बूर (ف - مذ)

1. मधु मक्षिका (Madhu makchhika)
(Shahd kī mak,khī) मधु मकच्छिका
(शहद کی مکھی)
2. वरदा (Varata) भिड़ (Bhir) (ورتا)
(Bhir) भिड़
3. एक प्रकार की सड़सी (Ek prakār kī)
(sarai) (ایک پرکار کی سڑسی)
(Zambūra) زنبورا

زمزمه خوان (ع - ص)

ZAM,ZAMA-KHÂN जमझमा खां
गायक (Gāyak) (گایک) गाने वाला
(Gāne vāla) گانے والا

ZAMIS,TÂN जमिस्तां (ف - مذ)

हेमंत (Hemant) शीत काल
(Shīt kāl) (शित काल) जाड़ा (Jāra)
(जाड़ा)

ZAMAN जमन (ع - مذ)

समय (Samae) (سمے) वक़्त (Vaqt)
(وقت) زمهریر (ع - مذ)

ZAM,HARĪR जम हरीर

1. कड़ा जाड़ा (Kara jāra) (کڑا جاڑا)
2. वायु मंडल का वह भाग जो अत्यंत
ठंडा है (Vāyu mandal ka voh bhāg)
jo atyant thanda hai (वायु मंडल)
का वह भाग जो अत्यंत ठंडा है

ZAMĪN जमीन (ف - مٹ)

पृथ्वी (Prithvi) भूमि (پرتهوی)
(Bhūmi) (بھومی) अवनि (Avani)
(अवनि) क्षमा (Chhama) वसुंधरा
(Vasundhara) (वसुंधरा) क्षोण
(Chhoni) (क्षोणी) धरती (Dharati)
(धरती)

زمین دار (ف - ص)

ZAMĪN-DĀR जमींदार

भू स्वामी (Bhū swāmi) (بھو سوامی)
जमान का मालिक (Zamīn ka mālīk)
(زمین کا مالک)

بंदी (Bandi) (بندی) कैदी (Qaidi) (قیدی)

زندگی (ف - مٹ)

ZIN, DAGI जिन्दागी

1. जीवन (Jivan) (جیون) हयात (Hayát) (حیات)

2. जीवनकाल (Jivan kál) (جیون کال) उम्र (Umr) (عمر)

ZIN, DA जिन्दा (ف - ص) , जीवित (Jivit) (جیویت) जानदार (Jándár) (جان دار)

زنده دل (ف - ص)

ZINDA-DIL जिन्दा दिल

विनोदी (Vinodi) (وینودی) खुश मिज़ाज (Khush mizáj) (خوش مزاج)

ZANG जंग (ف - مذ) मंडूर (Mandúr) (مندور) मोरचा (Morcha) (مورچا) जंग (Jang) (جنگ)

ZAN, GÁR जंगार (ف - مذ) हरिकि (Hariki) (هریکی) तांबे का (Tánbe ka kasáo) (تانبے کا) नीला थोथा (Nila thotha) (نیلا) तूतिया (Tútiya) (توتیا) तेव्हा

زنگ آلود (ف - ص)

ZANGÁLÚD जंगालूद

जंग लगा हुआ (Zang laga hua) (جنگ لگا ہوا)

زنگ خورده (ف - ص)

ZANG-KHURDA जंग खुर्दा (ف - ص) 'زنگ آلود'

4. छोटी तोप (Chhoti top) (چھوٹی توپ)

ZAM, BÍL जम्बील (ف - مٹ)

1. भोला (Jholi) (جھولی) टोकरी (Tokari) (ٹوکری)

2. कमंडल (Kamandal) (کماندل) कशकोल (Kashkol) (کاشکول)

زنجبیل (ع - مٹ)

ZANJABÍL जन्जबील

1. शुंठि (Shunthi) (شنٹھی) सोंठ (Sonth) (سونٹھ)

2. स्वर्ग की एक नदी (Swarg ki ek nadi) (سورگ کی ایک ندی)

ZANJÍR जन्जीर (ف - مٹ)

1. श्रृंखला (Shrinkhala) (شرون کھلا) सांकर (Sánkar) (سانکر)

2. पांव की बेड़ी (Páon ki berí) (پاؤں کی بیڑی)

ZANAKH जन्ख (ف - مٹ) 'دیکھو' 'زنخداں'

زنخداں (ف - مٹ)

ZANAKHDÁN जन्खदां

चिबुक (Chibuk) (چبک) थुड्डी (Thuddí) (تھڈی)

ZIN, DÁN जिन्दां (ف - مذ)

बंदीग्रह (Bandígrih) (بندی گره) कारागार (Karágár) (کاراگر) जेलखाना (Jailkhána) (جیل خانہ)

ZIN, DÁNI जिन्दानी (ف - ص)

कारावासी (Karávási) (کاراواسی)

ZŪD زود (ف - ص) جود

آشوش (Áshu آشوش) شویغ (Shíghr شویغ)
تورانت (Turant تورانت) فاوران (Fauran فاوران)

ZOR زور (ف - مذ) زور

1. شکتی (Shakti شکتی) بل (Bal بل)
طاقت (Táqat طاقت)
2. अधिकार (Adhikár ادھی کار) کابو (Qábu قابو)
3. प्रचण्डता (Prachandata پرچندتا)
तेजी (Tezi तेजी)
4. अन्याय (Annyáe अन्याय) जबर-
दस्ती (Zabar dasti زبردستی)
5. आश्रय (Áshrao आश्रय) सहारा (Sahára سہارا)

ZŪR زور (ف - مذ) زور

छल (Chhal छल) वंचना (Vancha-
na वंचना) फरेब (Fareb फरेब)

زور آزمائی (ف - مٹ)

ZOR,ÁZMÁÍ जोराजमाई

1. शक्ति प्रदर्शन (Shakti pradarshan शक्ति प्रदर्शन)
जोर दिखाना (Zor dikhána زور دکھانا)
2. युद्ध (Yuddh युद्ध) लड़ाई (Larái लड़ाई)
जंग (Jang جنگ)

زور آور (ف - ص)

ZOR,ÁVAR जोरावर

शक्तिशाली (Shakti sháli शक्तिशाली)
बलवान् (Balván बलवान) ताकतवर (Táqat var طاقتور)

ز نهار (ف - کلمه تاکید)

ZIN,HÁR जिनहार

कदापि (Kadāpi कदापि) हरगिज (Hargiz هرگز)

ZAVÁL जवाल (ع - مذ) زوال

1. ह्रास (Hrás ह्रास) क्षय (Chhao क्षय)
कमी (Kamí کمی)
2. पतन (Patan पतन) गिराव (Giráo گراو)
3. अवनति (Aunati اوانتی) तनपज़ुल (Tanazzul تنزل)

زوال بزیر (ع - ص)

ZAVÁL-PIZÍR जवाल पिजीर

पतनशील (Patán shíl پتن شیل)
पतनोन्मुख (Patanonmukh پتنون)
जो गिर रहा हो (Jo gir raha ho جو گر رہا ہو)

ZAUI जौज (ع - مذ) زوج

1. युगल (Yugal युगल) युग्म (Yugm युग्म)
जोड़ा (Jora जोڑا)
2. दम्पति (Dampati दम्पति) मियां (Miyán-
bíbí میاں بی بی)
3. पति (Pati पति) दूल्हा (Dúlha دولہا)

ZAUIA जौजा (ع - مٹ) زوجہ

भार्या (Bharya भार्या) पत्नी (Patní पत्नी)
ब्याहता (Byáhatá بیاہتا)
बोरु (Joru بورو) बीवी (Bívi بیوی)

زهر آلود (ف - ص)

ZAHRÁLÚD زهرآلود
 विषाक्त (Vishákt وشاكت) जहर मिला
 हुआ (Zahr mila hua زهر ملا هوا)

ZAHRÁB जहराब (ف - مذ)

1. विषजल (Vish jal وش جل) जहरीला
 पानी (Zahrila páni زهریلا پانی)
2. दुःख (Dukh kh دکھ) कष्ट (Kasht
 رنج (Ranj رنج) (کشت)

ZAHR,RA जहरा (ف - مذ)

1. पिताशय (Pittáshae پیتاشے) पिता
 (Pitta پیتھ)
2. वीरता (Virata वीरता) बहादुरी
 (Baháduri بهادری)

ZUH,RA जुहरा (ع - م)

शुक्र ग्रह (Shukkr grah शुक्र گره) जुहरा
 सितारा (Zuhra sitára زهره ستاره)

ZIHE ज़िहे (ف - مذ)

अहो (Aho اهو) धन्य (Dhan,nya
 دهنیه) वाह वाह (Váh váh راه راه)

زهره نصیب (ف - ص)

ZIHE-NASÍB जिहे नसीब

अहो भाग्य (Aho bhággya اهو بهائيه)
 धन्य भाग्य (Dhannya bhággya دهنیه)
 खुश नसीब (Khusha nasib خوشا نصیب)

زیادتی (ع - م)

ZIYÁDATI जियादती

1. अधिकता (Adhikata ادھکتا)

ZAUR,RAQ जौरक (ف - م)

नौका (Nauka नौका) नाव (Náo
 नाؤ) कर्त्ता (Kashti کشتی)

ZUF जूफ (ف - م)

धिक (Dhik دهک) लानत (Lánat
 پهتکار) फटकार (Phatkár لعنت)

ZAH जह (ف - مذ)

प्रसव (Prasav प्रسو) जनन (Janan
 जन्म) जनना (Janna جنن)

ZIH जिह (ف - م)

1. डोरी (Dori دوری) फ्रीता (Fita
 فیتھ)
2. पतंचिका (Patanchika پتن چکا)
 कमान का चिल्ला (Kamán ka chillla
 کمان کا چلا)

ZIHÁR जिहार (ف - م)

उपस्थ (Upasth آپستھ) पेड़ (Perú
 زيرنار) जेरनाफ (Zerenáf زيرنار)

ZUH,D जुहद (ع - مذ)

इन्द्रिय निग्रह (Indriya niggrah اندریه)
 संयम (Sanyam سنیم) निस्पृहता
 (Nisprihata نسپرهتا) परहेजगारी
 (Parhez gári پرهیز گاری)

ZAH-DÁN जहदान (ف - مذ)

गर्भाशय (Garbháshae गर्भाशے) बच्चा
 दानी (Bach cha दانی)

ZAH,R जहर (ف - مذ)

विष (Vish وھ) गरल (Garal کرل)
 सम (Sam سم)

۲. شوبھا (Shobha) رौनक
(دونی Raunaq)

ZEBĀ ज़ेबा (ف - ص) زیبا

1. उचित (Uchit) (أچت Munásib) सुनासिब

2. सुशोभित (Sushobhit) (سوشوبهت) सुन्दर (Sundar) (سلندر) खुशनुमा
(Khush numa) (خوشنلما)

ZEBĀISH ज़ेबाइश (फ - म) زیبائش

1. शोभा (Shobha) सुन्दरता (Sundarata) (सुन्दरता) रौनक (Raunaq)
(दुनी)

2. शृंगार (Shringār) (शरुंगार) आराइश (Ārāish) (आरुअश)

ZĪBAQ जीबक (ع - مذ) زیبق

पारद (Pārad) (پاراد) पारा (Pāra) (پاراه)

زیبوزینت (ف - م) (م)

ZEBO-ZĪNAT ज़ेबो ज़ीनत

1. सुसज्जा (Susajja) (سوسججا) सजावट (Sajāvat) (سجارت)

2. शृंगार (Shringār) (शरुंगार) बनाव (Banāo) (بناء) सिंगार (singār) (سنگار)

ZER ज़ेर (ف - مذ) زیر

1. उर्दू में 'इ' की मात्रा (Urdu men 'I' ki māttra) (اردو میں 'ا' کی ماترا)

(ف - ص)

2. निम्न (Nimn) (نمن) नीचा (Nīcha) (نیچا)

3. निर्बल (Nirbal) (نربل) कमज़ोर (Kam zor) (کمزور)

बहुतात (Bahutāt) (بہوتات) इफ़रात (Ifrát) (افراط)

2. अत्याचार (Attyāchār) (اتیاچار) जुल्म (Zulm) (ظلم)

ZIYÁDA ज़ियादा (ع - ص) زیاده

1. अधिक (Adhik) (ادھک) बहुत (Bahut) (بہت)

2. अतिरिक्त (Ati rikt) (اتی رکت) फालतू (Fáltu) (فالتو)

ZIYÁRAT ज़ियारत (ع - म) زیارت

1. दर्शन (Darshan) (दर्शन) दीदार (Dīdār) (دیدار)

2. किसी तीर्थ स्थान या पुण्य व्यक्ति के दर्शन (Kisi tirth isthán ya punnya vyakti ke darshan) (کسی تیرتھ یا پنیہ ویکتی کے दर्शन)

3. किसी बुजुर्ग का मक़बरा (Kisi buzurg ka maqbara) (کسی بزرگ کا مقبرہ)

زیارت گاه (ع - م) (م)

ZIYÁRAT-GÁH ज़ियारतगाह

पुण्य स्थान (Punnyasthán) (پنیس)

तीर्थ स्थान (Tirthasthán) (تیرتھس تھان)

दरगाह (Dargáh) (درگاه)

आस्ताना (Āstána) (آستانہ)

ZIYÁN ज़ियां (ف - مذ) زیان

हानि (Háni) (هانی) ज्यानि (Jyáni)

नुकसान (Nuqsán) (نقصان) جہانی

ZEB ज़ेब (ف - म) زیب

1. सुन्दरता (Sundarata) (सुन्दरता) हुसन् (Husn) (حسن)

ZÍRAK जीरक (ف - ص) زیرک
प्रवीण (Pravín प्रवीण) चतुर (Chatur चतुर)
बुद्धिमान (Buddhimán बुद्धिमान) (चतुर)
होशियार (Hoshyár होशियार) (मान)
زیروہم (ف - مذ)

ZÍRO-BAM जीरोबम
स्वर का उतार चढ़ाव (Swar ka utár
chaṛháo) (सुर) का उतार चढ़ाव
زیروزبر (ف - ص)

ZERO-ZABAR जेरो जबर
अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त व्यस्त)
तले ऊपर (Tale úpar तले ऊपर) तितर
बितर (Titar bitar तितर बितर)

ZÍRA जीरा (फ - म) زیره
1. जीरक (Jírak जीरक) जीरा (Jíra जीरा)
2. पराग (Parág पराग) पुष्प रज
(Pushp raj पुष्प रज) फूल का
जीरा (Phúl ka zíra फूल का जीरा)

ZERÍN जेरी (फ - व) زیرین
अधोगत (Adhogat अधोगत) निम्न
वर्ती (Nimn varti निम्न वर्ती) नीचे
वाला (Niche vála नीचे वाला)

ZÍS,T जीस्त (फ - म) زیست
जीवन (Jívan जीवन) जिन्दगी
(Zindagi जिन्दगी)

ZÍNAT जिनत (ع - म) زینت
1. शोभा (Shobha शोभा) रौनक
(Raunaq रौनक)

ZÍR जीर (फ - म) زیر
अनुलोम (Anulom अनुलोम) नीचा स्वर
(Nícha swar नीचा स्वर)

ZER-BÁR जेर बार (फ - व) زیر بار
1. भार ग्रस्त (Bhár grast भार ग्रस्त)
बोझ के नीचे दबा हुआ (Bojh ke
níche daba hua) (बोझ के नीचे दबा हुआ)
2. ऋणी (Rini ऋणी) कर्जदार (Qarzdar
कर्जदार) (कर्जदार)

زیر تجویز (ع - ص)
ZERE-TAJVÍZ जेरे तजवीज
विचारधीन (Vichárádhín विचारधीन)
जेरे गौर (Zere ghaur जेरे गौर)
زیر دست (ف - ص)

ZER-DAS,T जरदस्त
1. अधीन (Adhín अधीन) आश्रित
(Áshrit आश्रित) मातहत (Mátab,t
मातहत)
2. निर्बल (Nirbal निर्बल) कमजोर
(Kam zor कमजोर)
3. दुःखित (Dukhkhbit दुःखित) आजिज
(Ájiz आजिज)

زیر سایه (ف - ص)
ZERE-SÁYA जेरे साया
आश्रित (Áshrit आश्रित) शरणगत
(Sharanágat शरणगत) पनाहमीर
(Panáh gír पनाहमीर)

زیر غور (ع - ص)
ZERE-GHAUR जेरे गौर
دیگر 'زیر تحویز'

- زینہار (ف - کلمہ تاکید)
ZÍNĤÁR زینہار
(دیکھو 'زینہار')
- زیور (ف - مذ)
ZEVAR جیور
1. अलंकार (अलंकार) सजावट
(सजावट)
2. आभूषण (Ábhúshan) (آبهوشن)
गहना (Gahna) (گھنا)
2. सज्जा (Sajja) (سججا) सजावट
(Sajāvat) (سجاولٹ)
3. शृंगार (Shringār) (شرنگار) बनाव
सिंगार (Banáo singār) (بنڈاؤ سنگار)
- زینہ (ف - مذ)
ZÍNA زینا
निश्रेणी (Nish,shreni) (نہش شرنینی)
सीढ़ी (Sīṛhī) (سیڑھی)

س

- शब्द में पहले लगाया जाने वाला
अक्षर या शब्द (Kisi shabd men
pahle lagáya jáne vála akshhar
ya shabd کسی شبد میں پہلے
لگایا جانے والا اکشہر یا شبد)
- साहर (ع - مذ)
SÁHIR साहिर
मायावी (Máyávi) (مایاوی) इन्द्रजाली
(Indr jálí) (اندرجالی) जादूगर (Jádúgar
(جادوگر)
- साहरे (ع - مذ)
SÁHIRA साहिरा
मायाविनी (Máyávinī) (مایاوینی) इन्द्र
जालिका (Indr jálíka) (اندرجالکا) जादू-
गरनी (Jádu garnī) (جادوگرنی)
- साहल (ع - مذ)
SÁHIL साहल
नदी तट (Nadi tat) (ندی تٹ) समुद्र
तट (Samuddr tat) (سمدر تٹ) नदी
या समुन्द्र का किनारा (Nadi ya
samundar ka kinára) (ندی یا سمندر
کا کنارہ)
- SÁBE साबे (ع - ص)
सप्तम (Saptam) (سپتتم) सातवां (Sátvān
(सातवाں)
- SÁBIQ साबिक (ع - ص)
1. पूर्वकालीन (Púrv kálín) (پورو کالین)
भूत पूर्व (Bhút púrv) (بھوت پورو)
पहले ज़माने का (Pahle zamáne ka
(پہلے زمانے کا)
2. विगत (Vigat) (وگت) गत (Gat) (گت)
पिछला (Picchla) (پچھلا) गुज़रता
(Guzashta) (گزشتہ)
- SÁBIQA साबिका (ع - مذ)
1. सम्पर्क (Sampark) (سمپرک) वास्ता
(Vásta) (واستہ)
2. व्यवहार (Vyavhár) (ویوہار) सुआ-
मला (Muámala) (معاملہ)
3. पूर्व (Púrv) (پورو) पिछला (Picchla
(پچھلا)
4. उपसर्ग (Upsarg) (اُپسَرگ) किसी

سادہ برکار (ف - ص)

SÁDA-PURKÁR سادا پورکار

دیکھنے میں بھولا بھالا لےکھن بڑا تیز
 اور
 چالاک (Dekhne men bhola bhála
 lekin bara tez aur chálák
 میں بھولا بھالا لےکھن بڑا تیز اور
 چالاک)

سادہ دل (ف - ص)

SÁDA-DIL سادا دل

سرل ہردے (Saral hridae)
 سیدھا سادا (Sídha sáda)
 بھولا بھالا (Bhola bhála)

سادہ کار (ف - ص)

SÁDA-KÁR سادا کار

وہ سنار جو چاندی سونے پر بیل بٹے
 بناتا ہو (Voh sunár jo chándi sone
 par bel búte banáta ho)
 چاندی سونے پر بیل بٹے بناتا ہو

سادہ لوح (ع - ص)

SÁDA-LAUH سادا لؤھ

1. مूर्ख (Múrkh) بے وقوف (Be vaqúf)
2. सरल स्वभाव (Saral swabháo) بھولا بھالا (Bhola bhála)

سادہ مزاج (ع - ص)

SÁDA-MIZÁJ سادا میزاج

سرلاتما (Saralátma) سیدھا سادا (Sídha sáda)

SÁKHT ساخت (ف - مٹ)

1. आकृति (Ákriti) بناوٹ (Banávat)
2. निर्माण (Nirmán) بنانا (Banána)

SÁKHTA ساختہ (ف - ص)

1. कृत्रिम (Kritrim) بناوٹی (Banávuti)
2. निर्मित (Nirmit) بنایا ہوا (Baná hua)

SÁDAGI سادگی (ف - مٹ)

1. सरलता (Saralata) سیدھا پن (Sídhápen)
2. निष्कपटता (Nishkapatata) بھولا پن (Bhola pan)

SÁDA سادا (ف - ص)

1. निरंक (Nirank) جس پر کچھ انکیت نہ ہو (Jis par kuchh ankit na ho)
2. श्वेत (Shwet) سفید (Safed)
3. निश्छल (Nishchhal) بھولا بھالا (Bhola bhála)
4. निष्केवल (Nish keval) خالی (Khális)
5. रिक्त (Rikt) خالی (Kháli)

2. षडयंत्र (Shad yantr) (شدیلتر)
سازش (Sázish) (سازش)

SÁZISH سازش (ف - مٹ) (اشتیرپال)
अभिसंधि (Abhi sandhi) (ابھی سندھی)
खडयंत्र (Khar yantr) (کہڑ ینتر) (کھڑ ینتر)
गांठ (Gānth) (گانتھ) (گانتھ)
سازگار (ف - ص)

SÁZ-GÁR ساز گار

1. अनुकूल (Anukúl) (انوکول) (موافق) (Muáfīq)
2. शुभ (Shubh) (شوبھ) (مبارک) (Mubá-rak)

SÁZINDA سازنده (ف - مڈ) (سازیندا)

1. वादक (Vádak) (وادک) (वादक) (Vád, dya kar) (وادیکر) (बाजा बजाने वाला) (Bája bajáne vála) (باجہ بجانے والا)
2. सारंगी बजाने वाला (Sārangi bajáne vála) (سازنگی بجانے والا)

SÁ,AT साअत (ع - مٹ) (ساعت)

1. क्षण (Chhan) (چھن) (पल) (Pal) (لمحہ) (Lam,ha) (پل)
2. मुहूर्त (Muhúrt) (مہورت) (महूरत) (Mahúrat)
3. समय (Samae) (سمے) (वक़्त) (Vaqt) (وقت)
4. घटिका (Ghatika) (گھٹیکا) (घड़ी) (Ghari) (گھڑی)

SÁ.ID साइद (ع - ذٹ) (سائد)

1. बाहु (Báhu) (باہو) (बाजू) (Bázu) (بازو)

ساربان (ف - مڈ)

SÁR-BÁN سار بان

उष्ट्रपाल (Ushtr pál) (اشتیرپال) (ऊंट-बान) (Uñt bán) (اونٹ بان)

SÁRIQ ساریق (ع - ص) (سارک) (Isten) (ستین) (Tasker) (تسکر) (चोर) (چور) (استین)

SÁZ ساز (ف - مڈ) (ساز)

1. उपकरण (Upkaran) (آپکران) (सामान) (Sámán) (سامان)
2. गाने बजाने का सामान (Gáne bajáne ka sámán) (گانے بجانے کا سامان)
3. षडयंत्र (Shad yantr) (شدیلتر) (संज्ञा) (Sázish) (سازش)
4. घोड़े की सवारी का सामान यानी ज़ोन, लगाम, काठी वगैरा (Ghoré ki savari ka sámán yáni zín, lagám, káthi vaghairah) (گھوڑے کی سواڑی کا سامان یعنی زین لگام کاتھی وگھیرا)
5. बनाने वाला (Banáne vála) (بنانے والا)
6. बना हुआ (Bana hua) (بنا ہوا) (1,5) کے معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے جیسے 'آئیلہ ساز' 'آئیلہ بنانے والا' اور 'دست ساز' ہاتھ کا بنا ہوا

ساز باز (ف - مٹ)

SÁZ-BÁZ ساز باز

1. सांठगांठ (Sānth gāuth) (سانتھ گانتھ) (जोड़ तोड़) (Jor tor) (جوڑ توڑ)

خاموش (Chup) चुप

ساکت وصامت (ع - ص)

SÁKITO-SÁMIT साकितो सामित
स्तब्ध (Istab,dh) (اس تبده)
(Nistab,dh) (نس تبده) निश्चेष्ट (Nish-
chesht) (نش چہشت) बे हिस्सो हरकत
(Be hisso-harakat) (بے ہیسو حرکت)

SÁKIN साकिन (ع - ص)
1. निवासी (Nivási) (نواسی) बाशिन्दा
(Báshinda) (باشنده)

2. अचल (Achal) (اچل) गति हीन
(Gati hín) (گتی ہین) गैर मुतहरिक
(Ghair mutaharrik) (غیر متحرک)

3. हलन्त (Halant) (هلنت) वह अक्षर
जिसमें स्वर नमिला हो (Voh akshar
jis meṁ swar na mila ho) (وہ
اکشہر جس میں سوار نہ ملا ہو)

4. स्थिर (Isthir) (استہر) शांत (Shánt
शान्त) (شانٹ) पुर सुकून (Pur sukún
(پور سکون)

SÁL साल (ف - مذ) سال
वर्ष (Varsh) (ورس) बरस (Baras) (برس)

SÁLÁR सालार (ف - مذ) سالار
नायक (Náyak) (نایک) नेता (Neta)
सरदार (Sardár) (سردار) (نیتا)

SÁLÁNA सालाना (ف - ص) سالانہ
वार्षिक (Várshik) (وارشک) साल भर का
(Sál bhar ka) (سال بھر کا) साल में एक
बार होने वाला (Sál meṁ ek bár hone
wála) (سال میں ایک بار ہونے والا)

2. कलाई (Kalái) (کلائی) पहुँचा
(Pahuncha) (پہونچا)

SÁ,Í साई (ع - ص) ساعی
यत्नवान् (Yatn ván) (یتن وان)
कोशिश करने वाला (Koshish karne
wála) (کوشش کرنے والا)

SÁGHAR सागर (ف - مذ) सागर
चषक (Chashak) (چشک) पान पात्र
(Pán pátr) (پان پاتر) जाम (Jám)
(جام)

सागरकश (ف - ص)

SÁGHAR-KASH सागर कश
मद्यप (Mad,dyap) (مدیپ) शराबी
(Sharábi) (شرابی)

SÁQ साक (ع - مث) ساق
पिंडली (Pindli) (پندلی) घुटने और पंजे
के बीच का भाग (Ghutne aur panjo
ke bích ka bhág) (گھٹنے اور پنچے کے
بیچ کا بھاگ)

SÁQIT साकित (ع - ص) ساقط

1. च्युत (Chyut) (چیت) गिरा हुआ
(Gira hua) (گرا ہوا)

2. समाप्त (Smáp,t) (سمایط) खत्म
(Khatm) (ختم)

SÁQI साकी (ع - مذ) ساقی

1. पानी पिलाने वाला (Pánī piláne
wála) (پانی پلانے والا)

2. शराब पिलाने वाला (Sharáb piláne
wála) (شراب پلانے والا)

SÁKIT साकित (ع - ص) ساکت
मौन (Maun) (مون) खामोश (Khámosh)

2. असबाब (Asbáb)

سال خوردہ (ف - ص)

SÁME سامے (ع - ص) سامع (ع - ص)
 श्रोता (Shrota) सुनने वाला
 (Sunne vāla) سننے والا

SÁME,Á सामिआ (ع - مذ) سامعہ

1. कर्ण (Karn) कान (Kán)
 (کان)

2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti)
 सुनने की कुवत (श्रवण शक्ति)
 (Sunne ki quv, vat) سننے کی قوت

SÁMI سامی (ع - ص) سامی

श्रेष्ठ (Shreshth) महान
 (Mahán) بڑا (Bāra)

SÁNIHA सानिहा (ع - مذ) سانحه

दुर्घटना (Durgbatana) हादिसा
 (Hādīsa) حادثہ

SÁI, BÁN सायबान (ف - مذ) سائبان

छाजन (Chhajan) छाजा
 (Chhajja) چھاچھا

SÁIR साइर (ع - ص) سائر

1. भ्रमी (Bhrami) फिरने वाला
 (Phirne vāla) घूमने वाला
 (Ghūmne vāla) گھومنے والا

2. समस्त (Samast) सब
 (Sab) سب

3. फुटकर (Phut kar) मुतफर्रिक
 (Mutafarriq) متفرق

SÁIS साइस (ع - مذ) سائیس

अश्व पाल (Ash, shwa pāl) (اشو پال)
 साईस (Sáis) سائیس

SÁL-KHURDA साल खुर्दा

1. चिर कालीन (Chir kálin) (چر کالین)
 जीर्ण (Jirn) पुराना (Purána)
 (پُرانا)

2. अनुभवी (Anubhavi) (انوبھوی)
 तजर्बेकार (Tajriba kár) (تجربہ کار)

SÁLIM सालिम (ع - ص) سالم

1. सुरक्षित (Surakhhit) (سورکھیت)
 महफूज (Mahfúz) (محفوظ)

2. स्वस्थ (Swasth) (سوستھ)
 तनदुरुस्त (Tandurust) (تن درست)

3. संपूर्ण (Sampurn) (سم پورن)
 साबित (Sábit) (ثابت)

سالنامہ (ف - مذ)

SÁL-NÁMA साल नामा

वार्षिक अंक (Várshik ank) (وارشک)
 किसी अखबार या रिसाले का
 सालाना नंबर (Kisi akhbár ya risále
 ka sálána number) کسی اخبار یا
 (رسالے کا سالانہ نمبر)

SÁLÚS सालूस (ف - ص) سالوس

1. आर्य रूप (Árya rūp) (آریہ روپ)
 धर्मध्वज (Dharmad, dhvaj) (دھرم دھ)
 पाखंडी (Pákhandi) (پاکھنڈی)
 रियाकार (Riya kár) (ریا کار)

2. छल (Chhal) (چھل) पाखंड (Pákhand)
 (ریا) (Riya) (پاکھنڈ)

SÁMÁN सामान (ف - مذ) سامان

1. उपकरण (Up karan) (اپ کارن)
 सामग्री (Sámag, gri) (سامگری)

سبحہ کر دانی (ع - ف - مٹ)

SUB,HA-GARDÁNI سُبْحَا گردانی
مالا فیرنا (Mála pherna مالا
(تسبیح پڑھنا) تَسْبِيْهِ پڑھنا (Tasbīh paṛhna)

SABAD سبَد (ف - مٹ) سبَد

1. کرندیکا (Karandika) (کرندیکا)
ٹوکری (Tokari) (ٹوکری)
(ڈالیا) (Dalya)
2. بھٹ کے لیے ڈالی (Bhēt ke lie)
دالی دالی (dāli)

SAB,Z سبَز (ف - ص) سبَز

1. ہریت (Harit) (ہریت) ہرا (Hara)
(ہرا)
2. تازا (Tāza) (تازہ) ہال کا ٹٹا
ہوا فُل یا سبزی (Hāl ka tūta)
hual phal ya sabzi (ہوا)
(پھل یا سبزی)

سبز بخت (ف - ص)

SAB,Z-BAKHT سبَز بخت

سؤभाग्य شالو (Saubhāgya shāli)
خوش قسمت (K_hush
qismat)

SAB,Z-PA سبَز پا (ف - ص)

1. ہٹ भाग्य (Hat bhāg gya) (ہٹ)
भाग्य (Abhāga) (भाग्य)
قسمت (Bad qismat)
2. अनिष्ट पाद (Anisht pād) (अनिष्ट पाद)
मनुहूस कदम (Manhūs qadam)
जिसका आना अशुभ (منحوس قدم)

SÁIL साइल (ع - ص) साइल

1. प्रश्न कर्ता (Prishn karta) (प्रश्न)
करना (Savál) (करना)
करने वाला (Savál)
करने वाला (karne vála)
2. याचक (Yáchak) (याचक)
मिखारी (Bhikhári)

SÁYÁ साया (ع - مذ) साया

1. छाया (Chháya) (छाया)
परछाई (Parchhái)
2. प्रतिबिंब (Prati bimb) (प्रतिबिंब)
अक्स (Aks)
3. प्रेत बाधा (Pret bádha) (प्रेत बाधा)
आसेब (Áseb)
4. छाया (Chháya) (छाया)
छांव (Chháon)

साया زده (ف - ص)

SÁYA-ZADÁ साया زده

- प्रेत बाधा ग्रस्त (Pret bádha grast)
भूताविष्ट (Bhūta
visht) (भूताविष्ट)
प्रेत पीडित (Pret
piit) (प्रेत पीडित)
आसेब ज़दा (Áseb
zada) (आसेब ज़दा)

SABAB सबब (ع - مذ) सबب

- कारण (Káran) (कारण)
हेतु (Hetu) (हेतु)
वजह (Vaj,h)

SAB,T सब्त (ع - مذ) सब्त

- शनिवार (Shanivár) (शनिवार)
सनीचर (Saníchar)

SUB,HA सुबहा (ع - ذ) सुबहा

- जप माला (Jap mála) (जप माला)
तसबीह (Tasbīh)

چراگاھ (Chara gáh) سیمس، تھل
(چراگاھ)

جسکا (Jiska ána ashubbh ho) آنا اشیہ ہو

SAB,ZI سبزی (ف - مٹ)

سبز پوش (ف - ص)

1. हरिमा (Harima) हरामन
(हरामन Harápan)

SAB,Z-POSH सब्ज पोश

हरितांबर (Haritámbar) हरیتامبر

2. हरियाली (Hariyáli) घास
पात (Ghás páat) گھاس پات

सब्ज कपड़े पहिने वाला (Sabz

kapre pahinne vála) سبز کپڑے پہننے والا

3. तरकारी (Tarkári) शाक
भाजी (Shák, bháji) شاك بهاجی

سبز قدم (عف - ص)

سبزی خور (ف - ص)

SAB,Z-QADAM सब्ज कदम

دیکھو 'سبز پا'

SAB,ZI-KHOR सब्जी ख़ोर

SAB,ZA सबज़ا (مذ - ف)

शाकाहारी (Shákáhári) شاکاھاری
केवल दाल तरकारी खाने वाला (Kēval
dál tarkári khāne vála) کیول دال
ترکاری کھانے والا

1. हरियाली (Hariyáli) घास

(Ghás) گھاس

2. मूछ डाढ़ी के दाल (Múchh dāṛhi

ke bāl) موچھ ڈاڑھی کے بال

3. मरकत (Marakat) पन्ना

(Panná) پنا

4. चाप (Chāsh) नील कंठ

(Nīl kanth) نیل کنتھ

سبزہ آغاز (ف - ص)

SIB,T सिब्त (ع - مذ)

दुहिता सुत (Duhita sut) دھتا ست

लड़की का लड़का (Laṛki ka laṛka

Navása) نواسہ (نواسہ)

SAB,ZA-ÁG LÁZ सबज़ा आगाज़

नव युवक (Nav yuvak) نویوک

की मूछ डाढ़ी के बाल निकलने शुरू

हुए हों (Jis ki múnchh dāṛhi ke bāl

nikalne shuru hue hon) جس کی

مونچھ ڈاڑھی کے بال نکلنے شروع

(هوعے ہوں)

سبزہ زار (عف - مذ)

SABAQ सबक (ع - مذ)

1. पाठ (Pāth) पुस्तक का वह

भाग जो एक दिन में पढ़ाया जाय

(Pustak ka voh bhág jo ek din

men parháya jáo) پستک کا وہ

بھاگ جو ایک دن میں پڑھایا

(جائے)

2. शिक्षा (Shikohha) उपदेश

(Updesb) (نصیحت)

SAB,ZA-ZAR सबज़ा ज़ार

शस्यस्थल (Shas, syas, thal) شس

سبک سر (ف - ص)

SABUK-SAR سبک سر

1. तुच्छ (Tuch, chh) ओछा (Ochha) कमीना (Kamīna) (کمینه)
2. अपमानित (Apmānit) (اپمانیت) बेकद्र (Be qadr) (بے قدر)

سبک سیر (ف - ص)

SABUK-SAIR सبक सैर

1. शीघ्रगामी (Shīghr gāmi) (شیگر) तेज़ चलने वाला (Tez chalne vāla) (تیز چلنے والا)
2. मृदुलगति (Mridul gati) (مردل گتی) हलके पैरों से चलने वाला (Halke pairon se chalne vāla) (هلکے پیروں سے چلنے والا)

سبک وضع (ع - ص)

SABUK-VAZ,A सबुक वज्र

- अधम (Adham) (ادهم) ओछा (Ochha) (ओछा) सिफला (Sifla) (سفلہ)

SABUKI सबुकी (ف - م)

1. अधमता (Adhamata) (ادھمتا) हलका पन (Halka pan) (हलकपन) ओछा पन (Ochhāpan) (ओछापन)
2. अपमान (Apmān) (اپमान) अनादर (Anādar) (انادر) बेइज्जती (Be izzati) (بے عزتی)

SABAL सबल (ع - م)

- मोतिया बिंद (Motiya bind) (मोटिया बंद)

SA (U) BU स (सु) बू (म - म)

1. कुंभ (Kumbh) (कुम्भ) घट (Ght) (गुह)

SABAQAT सबकत (ع - م)

1. अग्र सरता (Agr sarata) (اگر سرتا) आगे बढ़ना (Āge baṛhna) (آگے بڑھना)
2. प्रधानता (Pradhānata) (پردہانتا) तरजीह (Tarjih) (ترجیح)
3. पहल (Pahal) (پہل) पेश कदमी (Pesh qadami) (پیش قدمی)

SABUK सबुक (ف - ص)

1. अगुरु (Aguru) (اگر) लघु (Laghu) (लघु) हलका (Halka) (हलका)
2. मृदुल (Mridul) (मردल) नाकुक (Nāzuk) (नाक)
3. फुरतीला (Phurtīla) (پھرتیلا) तेज़ (Tez) (तیز)
4. तुच्छ (Tuch, chh) (نچھ) बेकद्र (Be qadr) (بے قدر)

سبک دست (ف - ص)

SABUK-DAST सबुक दस्त

- क्षिप्र हस्त (Chhipr hast) (چھپر هست) तेज़ दस्त (Tez dast) (तیز دست)

سبک دوش (ف - ص)

SABUK-DOSH सबुक दोश

1. भार मुक्त (Bhār mukt) (بہارمکت) बरी उज्जिम्मा (Bari uz, zimma) (بری الذمہ)
2. प्रातावकाश (Praptāokash) (پراپتاوکاش) फारिग (Fāriḡh) (فارغ)

سبک رو (ف - ص)

SABUK-RAU सबुक रौ

'सबक सैर'

سپاس نامہ (ف - مذ)

SIPÁS-NÁMA سپاس ناما

مان پتر (Mán pattr) ازمین-
نندن پتر (Abhinandan pattr)
آڈریس (Address) (ابھی نندن پتر
(ایڈریس))

SIPÁH سپاہ (ف - مٹ)

سینا (Sena) (سینا) آنیک (Aník)
چم (Chamú) (چم) بال (Bal)
واہینی (Váhini) (واہینی) ورثینی
(Varúthini) (ورثینی) آنیکینی
(Aníkini) (آنیکینی) فوج (Fauj)

سپاہ گری (ف - مٹ)

SIPÁH-GARI سپاہ گری

1. آستر جیوان (Astr jívan) (آستر)
سپاہی کا کام (Sipáhi ka
kám) (سپاہی کا کام)
2. شاستر ویدیا (Shastr viddya) (شاستر)
فان جنگ (Fane jang) (فان)
(جنگ)

SIPÁHI سپاہی (ف - مذ)

سینک (Sainik) (سینک) یوڈا (Yod,dha)
فوجی جوان (Fauji javán)
(فوجی جوان)

SIPAR سپر (ف - مٹ)

چرم (Charm) (چرم) کواش (Kavash)
دھال (Dhál) (دھال) (کوش)

سپرد (ف - ص)

SA (U-I) PUR,D س (س) پورڈ

ہستان تارت (Hastán,tarít) (ہستان تارت)

ঘড়া (Ghara) (گھڑا)

2. शराब का मटका (Sharáb ka matka)
(شراب کا مٹکا)

SABÚCHA सबूचा (ف - مذ)

کُمبھی (Kumbhi) (کُمبھی) مٹکی (Matki)
(ٹھیلیا) (Thilya) (ٹھیلیا)

SABÚS सबूस (ف - مٹ)

توش (Tush) (توش) بھوسی (Bhúsi)

SABÍL سبیل (ع - مٹ)

1. मार्ग (Márg) (مارگ) پتھ (Path)
(راستہ) (Rásta) (راستہ) پتھ
2. यत्न (Yatn) (یتن) اُپای (Upáas)
(توکیب) (Tarkíb) (توکیب) (اُپای)
3. जलशाला (Jal shála) (جل شالا)
پوسرا (Pausara) (پوسرا) پیواؤ (Piyáú)

SIPÁS سپاس (ف - مذ)

1. प्रशंसा (Prashansa) (پرشنسا) شلاگھا
(Shlágha) (شلاگھا) تاریف (Tárif)
(تعریف)
2. स्तुति (Istuti) (استتی) حمد (Hamd)
(حمد)

سپاس گزاری (ف - مٹ)

SIPÁS-GUZÁRI سپاس گزاری

1. कृतज्ञता (Kritag gyata) (کرتگیہتا)
احسان مند (Ehsán mand) (احسان)
مند (Mand)
2. स्तुति करण (Istuti karan) (استتی)
حمدوسنا کرنا (Hamdosana
karna) (حمدوسنا کرنا)

سپیدہ صبح (ف - مذ)

SAPEDA-E-SUB,H سapede ए सुह

ऊषा (Usha اوشا) अरुणोदय (Aruno-
dae (ارنودے) सवेरे की सफेदी (Savero
ki safedi سفيرے کی سفیدی)

SAT,TÁR ستار (ع - ص)

1. ऐओं को छुपाने वाला (Aibon ko
chhupāne vāla عیبوں کو چھپانے والا)

2. ईश्वर (Íshwar ایشور)

SITÁR सितार (ف - ص)

तंतु वाद्य (Tantu vadya تلتو وادیہ)
वीणा (Vīna ویانا)

SITÁRA सितारा (ف - مذ)

उड्ड (Udu اڈو) तारिका (Tárika تارکا)
नक्षत्र (Nakshatr नक्षेत्र) तारा (Tára تارا)

ستاره بین (ف - ص)

SITÁRA-BÍN सिताराबीं

ज्योतिषी (Jiotishi جیوتشی) नुजमी
(Nujúmi نجومی)

ستاره شناس (ف - ص)

SITÁRA-SHANÁS सितारा शनास

ज्योतिषी (Jiotishi جیوتشی) नुजमी
(Nujúmi نجومی)

ستائش (ف - مذ)

SATÁ,ISH सताइश

1. प्रशंसा (Prashansa پراشसा) सराहना
(Sarāhana سراهنا) तारीफ (Táریف
(تعریف)

समर्पित (Samarpit समरیت) सौंपा

हुआ (Saunpa hua سونپا هوا)

संपर्क (ف - مذ)

SA (U-I)PUR,DAGI स (सु-सि) पुर्दगी

1. हस्तांतरण (Hastán,taran هستان)

(समर्पण) (Samarpan समرپن)

सौंपना (Saunpna سونپنا)

2. हवालात (Haválat हवालत) हिरासत
(Hirásat حراست)

SIPAH सपह (ف - مذ)

سپاہ کا مخفف

सैन्य (Sainnya سینہ) फौज (Fauj
فوج)

سپہ دار (ف - مذ)

SIPAH-DÁR सपह दार

सेना नायक (Sená náyak سینا نایک)

फौजी अफसर (Fauji afsar فوجی
افسر)

سپہ سالار (ف - مذ)

SIPAH-SÁLÁR सपह सालार

सेनाध्यक्ष (Senád,dhyakehh سینا

سینا) सेनापति (Sena pati دهیکچہ

کماندار) (Kamándár پتی)

SIPIHR सपिहर (ف - مذ)

आकाश (Ákúsh आकाश) गगन (Gagan

آسمان) (Ásmán آسمان) (گگن)

SA,PED सपेद (ف - ص)

دیکھو 'سفید'

SA,PEDA सपेदा (ف - ص)

श्वेतता (Shwetata شہتتا)

सफेदी (Safedi سفیدی)

ستم رسیدہ (ف - ص)
SITAM-RASÍDA سیتام رسیدا
دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم زدہ (ف - ص)
SITAM-ZADA سیتام زادا
دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم شعار (ع - ص)
SITAM-SHI,ÁR سیتام شیار
دیکھو 'ستم گر'

ستم ظریف (ع - ص)
SITAM-ZARÍF سیتام زریف

1. ہنسی کی آڑ میں جھلم کرنے والا
(Hansi ki áz men zhúlm karne vála
ہنسی کی آڑ میں ظلم کرنے
والا)

2. جس کی ہنسی میں چٹکیاں بھی شامل
ہیں (Jis ki hansī men chutkiyān
جسکی ہنسی
میں چٹکیاں بھی شامل ہوں)

ستم کش (ف - ص)

SITAM-KASH سیتام کش
دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم گر (ف - ص)

SITAM-GAR سیتامگر
انتیاجاری (Attyáchári)
انتیائی (Annyái)
جالیم (Zálim ظلم)

SUTÚR سوتر (ف - مذ)
1. ویش (Vrish) بیل (Bail)

2. ستوتی (Istuti) گون گان
(Sana سنا) (Gun gán گن گان)
ستائش گر (ف - ص)

SATÁ,ISH-GAR ستایش گر
1. پرشاسک (Prashansak)
تاریف کرنے والا (Tárif karne
vála تعریف کرنے والا)
2. ستوتی کرتا (Istuti karta)
گون گایک (Gun gáyak)
(Hámid) (گن گایک)

SAT,R ستر (ع - مذ)

1. گوپن (Gopan) چھپانا
(Chhupána)
2. آڑ (Ár) پردہ (Parda)
3. وہ آنگ جس کا کھولنا مना हो
(Voh ang jis ka kholna mana ho
وہ آنگ جس کا کھولنا منع ہو)

ستم (ف - مذ) سیتام
انتیاجار (Annyái) انتیائی
(Attyáchár) انتیاتی
(Zulm) (ظلم) انتیاتی

ستم رور (ف - ص)

SITAM-PARVAR سیتام پور
انتیاجاری (Annyái) انتیائی
(Attyáchári) جالیم
(Zálim ظالم)

ستم دیدہ (ف - ص)

SITAM-DÍDA سیتام دیدہ
انتیائی (Annyái pírit) انتیائی
(Mazlúm) (مظلوم) (مظلوم)

SIH,R سیھر (ع - مذ) سحر
 مایاکرم (Māya karm) سحر
 اندر جال (Indr jāl) جادو
 (Jādu) جادو

سحر بیان (ع - ص)

SIH,R-BAYÁN سیھر بیان
 جیسکی باتوں میں جادو کا اثر ہو
 (Jis ki bātōn mēn jādu ka asar ho
 جسکی باتوں میں جادو کا اثر ہو)

سحر ساز (ع - ص)

SIH,R-SÁZ سیھ ساژ
 اندر جالی (Indr jāli) جادوگر
 جادوگر (Jādúgar) جادوگر

سحر خیز (ع - ص)

SAHAR-KHEZ سھر خیز
 تڑکے سوکر اٹھنے والا (Taṛke so kar
 uthne wāla) تڑکے سوکر اٹھنے والا

سحر گاہ (ع - ص)

SAHAR-GÁH سھر گاہ
 پرات:کال (Prātaḥ kál) پرات:کال
 تڑکا (Taṛka) تڑکا

SAHARI سھری (ع - ص)

1. پربھاتیک (Prabhatik) پربھاتیک
 سہرے کا (Savere ka) سہرے کا
2. گہڑے کے دینوں میں کھڑے رہے
 جانے والی گہڑا (Roze ke dinon
 mēn kuchh rāt rahe khái jāne wāli
 گہڑے کے دنوں میں کھڑے رہے
 (رات) کھائی جانے والی غذا

2. اُٹ (Uṣhtr) اُٹ (ع - مذ)
 (اونٹ)

3. اُشو (Ash,shwa) اُشو
 (Ghoṛa) گھوڑا

SUTÚN سوتن (ف - مذ) ستون
 استمب (Istambh) استمب
 (Khamba) کھمبا (استمبوں)

SAJJÁDA سچا دا (ع - مذ) سجادہ

1. نماز پڑھنے کی دہری یا چٹائی
 (Namáz pāṛhne ki dari ya chatái
 نماز پڑھنے کی دہری یا چٹائی)
 جانماز (Jānamáz) جانماز
2. کسی ساڈھو یا فقیر کی گدی
 (Kisi sādhu ya faqir ki gaddi
 کسی ساڈھو یا فقیر کی گدی)

سجدہ (ع - مذ)

SI (A) JDA سی (س) جڈا

1. ماتھا ٹیکنا (Mátha tekna) ماتھا
 ٹھکنا (Jhukna) ٹھکنا
2. ایشور کو زمین پر ماتھا رکھ کر
 پرنام کرنا (Íshwar ko zamín
 par mátha rakh kar pranám
 ایشور کو زمین پر ماتھا
 karna رکھ کر پرنام کرنا)

SAHÁB سحاب (ع - مذ) سحاب
 ابھر (Abh,r) ابھر
 بادل (Bádal) بادل

SAHAR سھر (ع - ص) سحر
 پرات:کال (Prātaḥ kál) پرات:کال
 پربھات (Prabhát) پربھات
 (Savera) سہرے (Sub,h) سہرے

سخت گیر (ف - ص)

AKH,T-GÍR سخت گیر

1. निर्दय (Nirdae نردے) जालिम (Zálim ظالم)
2. सख्तो से जांच करने वाला (Sakhti se jāñch karne vála سختی سے جانچ کرنے والا) रिआयत न करने वाला (Riáyat na karne vála رعایت نہ کرنے والا)

SAKH,TI سختی (ف - مٹ)

1. कठोरता (Kathorata कठोरता) पन (Kara pan कठोरपन)
2. दृढ़ता (Driḡhata درختا) मजबूती (Mazbúti مضبوطی)
3. स्थायित्व (Isthá itwa استهایتو) इस्तीقلال (Istiqlál استقلال)
4. कठिनता (Kathinata कठिना) दिक्कत (Diqqat دقت)
5. निर्दयता (Nirdaeta نردیتا) बेरहमी (Be rahmi بے رحمی)
6. उद्दता (Ud,dandata اودندتا) अकखड़पन (Akh khar pan اکھڑپن) बदमिजाजी (Bad mizáji बदमिजाजी)
7. अन्याय (Annyái انیایے) जुल्म (Zulm ظلم)
8. तीव्रता (Tivrata तीव्रता) तेजी (Tezi तीزی)
9. दरिद्रता (Darid,drata दरیدرता) गरीबी (Gharibi غریبی)
10. भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना) डांट फटकार (Dánt phatkár डांट फटकार)

SAH,Q सहक (ع - مذ)

घर्षण (Gharshan कहरशन) रगड़ना (Ragaṛna رگڑنا) घिमाना (Ghiana گھیننا)

SAKHA सखा (ع - مٹ) دیکھو 'سखाوت'

سखाوت (ع - مٹ)

SAKHÁVAT सखावत

दान शीलता (Dán shíłata دان شیلتا) उदारता (Udárata اदारता) फैयाजी (Faivyázi فیاضی)

SAKH,T سخت (ف - ص)

1. कठोर (Kathor कठोर) कड़ा (Kara कड़ा)
2. अधिक (Adhik ادھک) बहुत (Bahut بہت)
3. असध्य (Asádhya اسادھیہ) दुश्वार (Dushvár دشوار)
4. कठिन (Kathin कठिन) मुश्किल (Mushkil مشکل)
5. तीव्र (Tivr तीव्र) तेज (Tez तीज)

سخت دل (ف - ص)

SAKH,T-DIL سخت दिल

कठोर हृदय (Kathor hridae कठोर हृदय) निर्दय (Nirdae نردے) बेरहम (Be rahm بے رحم)

سخت کلامی (ع - مٹ)

SAKH,T-KALÁMI سخت कलामी

अपवाद (Apvád अपवाद) दुर्वचन (Durvachan دروچن) गाली गलौज (Gáligalauj گالی گلوچ)

باتے بنانے والا (Bāten banāne
vāla باتیں بنانے والا)

سخن شناس (ف - ص)

SUKHAN-SHANĀS سخن شناس

1. بات سمجھنے والا (Bāt samajhne
vāla بات سمجھنے والا)

2. کھدای (Sahridai سہریدے) کھیتا
کی کدر کرنے والا (Kavitā kī qadr
karne vāla کوتا کی قدر کرنے والا)

سخن فہم (عف - ص)

SUKHAN-FAHM سخن فہم

دیکھو 'سخن شناس'

سخن گو (ف - ص)

SUKHAN-GO سخن گو

کھیتا (Kavi کوی) شاعر (Shāir شاعر)

سخن ور (ف - ص)

SUKHAN-VAR سخن ور

دیکھو 'سخن گو'

SAKHI سہیلی (ف - ص)

مکت ہست (Mukt-hast مکت ہست)

دان ویر (Dānvīr دان ویر) فہایت

(Faiyāz فیاض)

SAKHĪF سہیلی (ع - ص)

انرث (Anarth انرث) ویرث (Vyarth ویرث)

بیکار (Bekār بیکار) فوڑول

(Fuzúl فضول)

SAD (D) سد (د) (ع - ا - مذ ۲ مٹ)

1. راک (Rok راک) آڑ (Ār آڑ)

2. بیت (Bhitt بیت) دیوار (Dívār دیوار)

(دیوار)

11. تارنا (Tāṛana تارنا) مارپیٹ
(Mārpīt مارپیٹ)

سخن (ف - مذ) { SAKHUN سخن
{ SUKHAN سخن }

1. کھن (Kathan کھن) وچن
(Vachan وچن) بات (Bāt بات)

2. کھیتا (Kavita کھیتا) شاعر
(Shāiri شاعری)

سخن پرور (ف - ص)

SUKHAN-PARVAR سخن پرور

اکت نیرواہی (Ukt nirváhi اکت

نرواہی) بات کی پچ کرنے والا

(Bāt kī pach karne vāla بات کی

پچ کرنے والا)

سخن چین (ف - ص)

SUKHAN-CHĪN(N) سخن چین (چینی)

1. چھدران (Chhid, drānveshi چھدران)

ایب بیں (Aib bīn ایب بیں)

2. نندک (Nindak نندک) لوترا

(Lutra لوترا) خور (Chughal

خور) (khor خور)

سخن رس (ف - ص)

SUKHAN-RAS سخن رس

جلد بات کی تھ کو پھنچنے والا

(Jald bāt kī tah ko pahunch ne vāla

جلد بات کی تھ کو پھنچنے والا)

سخن ساز (ف - ص)

SUKHAN-SÁZ سخن ساز

واک پٹو (Vák patu واک پٹو)

2. अग्रसर (Agr sar) मुक्खिया
(Mukhiya) पेशरौ (Pesh rau)
(پیشرو)

SARA सरा (फ - म्) सरा

1. पथिकाश्रय (Pathikāsh,shrai) पथेकाश
(Sarāu) सरायें (शरے)
2. आश्रम (Āsh,shram) खानकाह
(Khānqāh) خانقاه
3. गृह (Grih) गेह (Geh) गेह
(Ghar) घर (گھر)

SARÁB सराब (फ - म्) सराब

- मृग तृष्णा (Mrig trishna) (मृग तरشنا)
मरीचिका (Marichika) (मरीचिका) मृग जल
(Mrig jal) (मृग जल)
(मिहान का व) रित-जस पर सोज की
करनिये पने से पानी का देहोका होता है

SARÁPA सरापा (फ - म्) सरापा

1. नख शिख (Nakh shikh) (नख शिख)
डोल (Dil) (दिल) कद (Qad)
2. आद्योपान्त (Ādyopānt) (आद्योपान्त)
सरतापा (Sar tá pa) (सरतापा)
3. सिर से पांव तक के तमाम अंगों का
पद्यात्मक वर्णन (Sir se páon tak ke
tamám angon ka padyátmak
varna) (सर से पावों तक के तमाम
अंगों का पद्यात्मक वर्णन)

सर अपरद (फ - म्)

SARA-PARDA सरापरदा

1. अन्तः पुर (Antah pur) (अन्तःपुर)
जनानखाना (Zanán khāna) (जनान
खानه)

सद बाब (ع - مذ)

SAD,D-EBÁB सद्दे बाब

1. निषेध (Nishedh) रोक (Rok)
(Manáhi) मनाही (روک)
2. निवारण (Niváran) इजाला
(Izála) (إزالة)

सद राह (عف - مذ)

SAD.DE-RÁH सद्दे राह

बाधक (Bádhak) (बाधक) मुजाहिम
(Muzáhim) (مُزَاهِم)

SAR सर (फ - म्) सर

1. शिर (Shir) शीर्ष (Shirsh)
(Sir) सिर (شیرش)
2. कपाल (Kapál) खोपड़ी
(Khopri) (کھوپڑی)
3. श्रंग (Shring) चोटी (Choti)
(चोटी)
4. उत्तम (Uttam) श्रेष्ठ (Shreshth)
(Sharif) शरीफ (شریف)
5. विजित (Vijit) फतेह (Fateh)
(فتح)
6. प्रति (Prati) जिम्मे (Zimme)
(ذمے)

सर आमद (ف - ص)

SARÁMAD सरामद

1. अग्रगण्य (Agr gan,nya) (अग्र गण्य)
सर्व श्रेष्ठ (Sarv shreshth) (सर्व
श्रेष्ठ) सब से बड़ा (Sab se bara)
(سب سے بڑا)

2. गुप्तचर (Gupt char گپت چر)
जासूस (Jásús جاسوس)

سر انجام (ف - مذ)

SARANJÁM सरन्जाम

1. समाप्ति (Samápti سماپتی) पूर्ति
(Púrti پورتي) तकमील (Takmil
(نکميل)
2. प्रबन्ध (Prabandh پرېنده) बन्दोबस्त
(Bandobast بندوبست)

سر انگشت (ف - مذ)

SARANGHUSHT सरंगुश्त

- अंगुलि मुख (Anguli mukh انگلي مکھ)
उँगली का सिरा (Ungli ka sira انگلي
کا سرا)

SIRÁYAT सिरायत (ع - مٹ)

1. प्रवेश (Pravesh پرवेश) नुकूज
(Nufúz نفوذ)
2. प्रभाव डालना (Prabháo dalná
(پربھاؤ ڈالنا) असर करना (Asar
karna اثر کرنا)

SUR,B सर्ब (ع - مذ) सुर्ब

- सीसक (Sísak सीसक) सीसा (Sisa
سیسہ)

SAR-BÁZ सरबाज़ (ف - ص) सर باز

1. प्राण द्यूतक (Prán dyútak پړان
دیونک) जान की बाज़ी लगा देनेवाला
(Ján ki bázi laga dene vála جان
کی بازی لگا دینے والا) सर फ़रोश
(Sar farosh سرفروش)
2. योद्धा (Yoddha یودھا) सिपाही
(Sipáhi سپاهی)

2. पट मंडप (Pat mandap पट
खैमा (Khaima (مندیپ)

3. यवनीका (Yavanika یونیکا) कनात
(Qanát قنات)

SIRÁJ सिराज (ع - مذ) سراج
दीपक (Dípak दीपक) दिया (Diya दिया)
चिराग (Chirág چراغ)

SARÁSAR सरासर (ف - ص) سراسر

1. इस सिरे से उस सिरे तक (Is sire se
us sire tak اس سرے سے اس سرے
تک)
2. अत्यन्त (Attyant अतिمنت) नितान्त
(Nitánt نیتانت) बिल्कुल (Bilkul
بالکل)

सरसिमे (ف - ص)

SARÁ SÍMA सग सीमा

1. व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt व्यग्र
चित) उद्विग्न (Udvign उद्विग्न)
परेशान (Pareshán پریشان)
2. स्तब्ध (Istabdh استبدھ) हैरान
(Haerán حیران)

SURÁGH सुराग (ف - مذ) سراغ

1. टोह (Toh توه) पता (Pata पते)
2. खोज (Khoj کهوج) तलाश (Talásh
تلاش)
3. अनुसन्धान (Anusandhán انوسن
تدقیق) तहकीक (Tahqíq تھکیق)

सराग रसान (ف - ص)

SURÁGH-RASÁN सुरागरासां

1. खोजी (Khoji کهوجی) ढूँढ़ने वाला
(Dhúndhne vála ڈھنڈھنے والا)

سر براہ (ف - ص)

سر پرست (ف - ص)

SAR-BA-RÁH سربراہ

SAR-PARAST سرپرست

سررکھک (Sanrakchhak سن رکھک)
 अभिभावक (Abhibhāvak ابھی بھاوک)
 مुरاببی (Murabbi مریبی)

1. प्रबन्ध कर्ता (Prabandh karta
 پر بندھ کرتا) मुन्तज़िम (Muntazim
 منتظم)

سر پوش (ف - مذ)

2. संचालक (Sanchālak संचालक)
 मुह्तमिम (Mohtamim مهتميم)

SAR POSH सरपोश

आच्छादन (Āch, chhādan آچھادن)
 ढक्कन (Dhak, kan ढक्कन)

سر بز انو (ف - ص)

SAR-BA-ZĀNU सर ब जानू

سر تابي (ف - مٹ)

SAR-TĀBI सरताबी

1. अवग्रा (Avaggya अवग्रा) हुकम
 अदुली (Hukm adūli حکم ادولی)
 2. द्रोह (Droh دروه) बगावत (Baghā-
 vat بغاوت)

घुटनों में सर डाले हुए (Ghutnon me
 sar dāle hue گھٹنوں میں سر ڈالے
 दुःखित (Chintit چنیت) (Chintit
 (Dukhit دکھت) गमगीन (Ghamgīn
 غمگین)

سر بسته (ف - ص)

SAR-IĀPA सरतापा (ف - ص)

SAR-BAS,TA सर बस्ता

1. आपाद मस्तक (Āpād mastak آپاد-
 सिर से पाँच तक (Sir se
 pāon tak سر سے پانچ تک)

गुप्त (Gupt گپت) गूढ़ (Gūṛh گورھ)
 पोशीदा (Poshida پوشیده)

2. आयोपान्त (Ād, dyopānt आयो)
 शुरू से अखीर तक (Shuru
 se akhīr tak شروع سے اخیر تک)

سر بلند (ف - ص)

SAR-BALAND सर बलन्द

3. नितान्त (Nītānt नितान्त) बिल्कुल
 (Bilkul بالکل)

सम्मानित (Samīnānit सम्मानित) प्रतिष्ठित
 (Pratishthit प्रतिष्ठित) इज्जत या
 ओहदा दिया हुआ (Izzat ya ohda diya
 hua عزت یا عہدہ دیا ہوا)

SARTĀJ सरताज (ف - ص)

SAR-BAND सरबन्द (ف - ص)

1. शिरोमणि (Shiromani शिरोमणी)
 सर्वश्रेष्ठ (Sarv shreshth सर्वश्रेष्ठ)
 बेहतरिन (Behtarīn بہترین)
 2. पति (Pati پتی) स्वामी (Swāmi
 شوہر) शौहर (Shauhar شوہر)

बद्ध मुख (Bad, dh mukh بده مکھ)
 मुह बन्द (Munh band منه باند)
 रंजा हुआ (Munh ranja hua منه رنجا ہوا)

SARKHAT سرخط (ف - مذ)

1. प्राति पत्र (Prápti pattr) پراپتی
(Rasid) रसीद (پتر)
2. भाटक पत्र (Bhátak pattr) بهاٹک
(Kiráya náma) किरायानामा (پتر)
(کرایہ نامہ)
3. तन्ख्याह के हिसाब का कागज़ (Tan-
kháh ke hisáb ka kágghaz) تنخواہ
(کے حساب کا کاغذ)

سرخوش (ف - ص)

SAR-KHUSH سرخوش

- मत्त (Matt) मस्त (Mast) مست
(Surúr men) सुरूर में (سرور میں)

SURKHI سُرخِی (ف - مَث)

- लालिमा (Lálíma) लालि रक्ता
(Raktata) रक्ता (لالی) (لالی)

सुरखिल (ف - مذ)

SAR-KHAIL सर खैल

1. अधिपति (Adhipati) अधीपति
(Sardár) सरदार
2. बिरादरी का मुखिया (Birádari ka
mukhiya) बिरादरी का मुखिया

SAR,D सर्द (ف - ص)

1. शीतल (Shítal) शीत (Shít)
(Thanda) ठंडा (शीत)
2. शीतप्रधान (Shítap,pradhán)
(शितप) सर्द खासियत
वाला (Sard khásiyat vála) سرد
(خاصیت والا)

सर्तासर (फ - ص)

SAR-TA-SAR सर्तासर

- नितान्त (Nítánt) बिल्कुल
(Bilkul) शुरू से अखीर तक
(Shurú se akhír tak) شروع سے
(تک)

سرچشمه (ف - مذ)

SAR-CHASH,MA सरचश्मा

1. उद्गम (Udgam) खान (Khán)
(کھان)
2. स्रोत (Srot) सोता (Sota)
(स्रोत)

SAR-HAD सर हद (ف - مَث)

1. अन्तिम सीमा (Antim síma) انتم
(Prákáshtha) पराकाष्ठा
(Ákhiri had) आखिरी हद (آکشتھا)
(آخری حد)
2. सीमा (Sima) हद (Had)
(سیر حلقہ (ع-ف-ص))

SAR-HALQA सरहलका

- अधिपति (Adhipati) सरदार
(Sardár) (سرदार)

SURKH سُرخ (ف - ص)

- रक्त (Rakt) शोणित (Shonit)
(Lohit) लोहित (शुनیت)
(Lál) लाल

सुरख़ाब (ف - مذ)

SURKHÁB सुरखाब

- चक्रवाक (Chakrvák) चक्रवा
(Chakva) (چکرواک)

सरजमिन (फ - म)

SAR-ZAMÍN सरजमीन

1. क्षेत्र (Chhettr क्षेत्र) इलाका (Ilāqa علاقه)
2. देश (Desh देश) मुल्क (Mulk ملک)

सरजन्म फ - म

SAR-ZANISH सरजनिश

1. भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना) डांट डपट (Dānt dāpat डांट) (दपट)
2. तारणा (Tārna तारना) सजा (Saza सजा)
3. चेतवनी (Chetāvani चेतवनी) तंबीह (Tambih तंबीह)

SARSÁM सरसाम (स - म)
सन्निपात (Sannipāt सन्निपात)
सरसाम (Sarsám सरसाम)

सरसंज (फ - स)

SAR-SABZ सरसब्ज

1. शाद्वल (Shád,āwal शाद्वल) हरा भरा (Hara bhara हरा भरा)
2. वासित (Vasit वासित) आबाद (Ābād आबाद)
3. सफल (Saphal सफल) कामयाब (Kāmyáb कामयाब)

SAR-SHÁR सरशार (स - म)

1. तृप्त (Tript तृप्त) सन्तुष्ट (Santusht सन्तुष्ट) सेर (Ser सेर)
2. परिपूर्ण (Paripūrṇ परिपूर्ण)

SARDÁBA रदाबा (म - म)

तलग्रह (Talgrih तलग्रह) तहखाना (Tah khāna तहखाना)

SAR-DÁR सरदार (म - म)

1. नायक (Náyak नायक) अधिपति (Adhipati अधिपति) सरगना (Sarghana सरगना)

2. स्वामी (Swámi स्वामी) मालिक (Málik मालिक)

3. पदाधिकारी (Padádhikári पदाधिकारी) हाकिम (Hákim हाकिम)

सरदरद (फ - म)

SAR-DARD सरदर्द

1. शिरःशूल (Shirah shúl शिरःशूल) दर्द सर (Darde-sar दर्द सर)
2. कष्ट (Kasht कष्ट) क्लेश (Klesh क्लेश) तकलीफ (Taklīf तकलीफ)
3. परिश्रम (Prish,shram परिश्रम) मरज़-पच्ची (Maghz pach,chi मरज़-पच्ची)

सरद महर (फ - स)

SARD-MIH,R सर्द मिह

निःशील (Nish shīl निःशील) बे मुरवत (Be murav,vat बे मुरवत)

SARDI सर्दी (म - म)

1. शीतलता (Shītalata शीतलता) ठंडक (Thandak ठंडक)

2. शीत (Shit शीत) प्रतिश्याय (Pratish,shyāe प्रतिश्याय) झुकाम (Zukám झुकाम)

SUR,FA سرفہ (ع - مذ) سرفا
 کاس (Kás) کاسیکا (Kásika)
 کھانسی (Kháusi) کاسا
 سرفروش (ف - ص)

SAR-FAROSH سر فروش

1. پراڻ دھوتک (Prán dyútak) پراڻ
 دھوتک (دیوتک) جان پر खेल जाने वाला
 (Ján par khel jáno vála) جان پر
 کھیل جانے والا
2. स्वामी भक्त (Swámi bhakt) سوامی
 وفادار (Vafa dár) (بھکت)
 योद्धा (Yod,dha) جواںمرد
 (Jawág mard)

SARQA سرقہ (ع - مذ) سرقا
 تسکرتا (Taskarata) چوری
 (Chori)

SARKÁR سرکار (ف - مٹ) سرکار

1. राज्य (Rájya) (راجیہ) हुकूमत
 (Hukúmat) (حکومت)
2. शासक (Sháasak) (شاسک) हाकिम
 (Hákim) (حاکم)
3. श्रीमान् ! (Shri mán) (شریमान)

हुज़ूर ! (Huzúr) (حضور)

SAR-KASH سرکش (ف - ص) سرکش

1. अवज्ञाकारी (Avaggya kári) اوگیا
 (کاری) ना فرمان (Ná farmán)
 (زافرمان)
2. अहंकारी (Ahankári) (اھنکاری)
 घमंडी (Ghamandi) (گھمنڈی)
3. विद्रोही (Viddrohi) (ویدروھی) बागी
 (Bághi) (باغی)

लबालब (Labálab) (لبالب) लबरेज़
 (Labrez) (لبریز)

SIRISHT सिरिशत (ف - مٹ) سرشت

1. प्रकृति (Prakriti) (پرکرتی) स्वभाव
 (Swabháo) (سوہاو) आदत (Ádat)
 (عادت)
2. सृष्टि (Srishti) (سرشتی) पैदाइश
 (Paidáish) (پیدائش)

SARISH,TA सरिश्ता (ف - مذ) سرشته

विभाग (Vibhág) (ویہاگ) महक्मा
 (Mah,kama) (مہکمہ)

SARTÁN सरतान (ع - مذ) سرطان

1. कर्कट (Karkat) (کرکٹ) कर्क
 (Kekra) (ککڑا) (کرک)
2. कर्क राशि (Kark ráshi) (کرک راشی)
 बुर्ज सरतान (Burj sartán) (برج
 سرطان)
3. पीठ का एक बहुत ही खराब फोड़ा
 (Pith ka ek bahut hi kharáb
 phora) (پیٹھ کا ایک بہت ہی
 خراب پھوڑا) अदीठ (Adith) (ادیٹھ)

SUR,AT सुरअत (ع - مٹ) سرعت

शीघ्रता (Shíghrata) (شیگھرتا) आशुता
 (Áshuta) (آشوتا) तेज़ी (Tezi) (تہزی)
 जल्दी (Jaldi) (جلدی) फुरती (Phurti)
 (پھرتی)

SARQHANA सरगना (ف - مذ) سرغنہ

अधिपति (Adhi pati) (ادھی پتی) सरदार
 (Sardár) (سردار) मुखिया (Mukhiya)
 (مکھیہ)

सरगरोह (फ - व)

SAR-GIROH सर गिरोह

दिको 'सरोह'

सरगुशत (फ - व)

SAR-GUZASHT सर गुजश्त

विवरण (Vivaran वृत्तान्त)
(Vrittánt हाल) (Hál हाल)

सरगुशते (फ - व)

SAR-GASHTA सर गश्ता

1. भ्रांत (Bhránt भ्रान्त) भटका हुआ
(Bhatka hua)

2. उद्विग्न (Udvign उद्विग्न) परेशान
(Preshán)

सरगोशी (फ - व)

SAR-GOSHI सर गोशी

काना फूँसी (Káná phúnai काना फूँसी)
कान में बात कहना (Kán men bát
kahna कान में बात कहना)

SIRGÍN सिरगी (म - ड)

शकृत (Shakrit शकृत) गोमय (Gomai
गोबर (Gobar गोबर)

सरलशकर (फ - व)

SAR-LASH,KAR सर लश्कर

सेनापति (Senápati सिनापति)
सालार (Sipah sálár)

SAR,MA सरमा (म - ड)

शरद ऋतु (Sharad ritu शरद रतु)
शीतकाल (Shit kál शीतकाल) जाड़ा
(Jáṛa)

सरकोबी (फ - व)

SAR-KOBI सर कोबी

सर कुचलना (Sar kuchalna सरकुचलना)
सजा देना (Saza dena सजा देना)

SIRKA सिरका (म - ड)

सिक्थ (Sikth सिकथ) सिरका (Sirka
सिरका)

सरगरा (फ - व)

SAR-GARAN सर गरा

अप्रसन्न (Apprasann अप्रसन्न) रुष्ट
(Rusht रुष्ट) खफा (Khafa)

सरगर्दा (फ - व)

SAR-GARDÁN सरगर्दा

1. उद्विग्न (Udvign उद्विग्न) हैरान
(Hairán परेशान) (Preshán
परेशान)

2. प्रयत्नशील (Prayatn shil प्रयत्नशील)
साई (Sái साई)

सरगर्म (फ - व)

SAR-GARM सर गर्म

1. संलग्न (Sanlagn संलग्न) लीन
(Lín मुनहमिक) (Munhamik
मनहमिक)

2. यत्नवान् (Yatn ván यत्नवान्)
सचेष्ट (Sachesht सचेष्ट) साई
(Sái साई)

3. लग्नपूर्ण (Lagnpurn लग्नपूर्ण)
पुरजोश (Purjosh पुरजोश)

سر مگین (ف - ص)

SURMAGĪN سورمائی

- اَنجَن سار (Anjansār) اَنجَن سار
 اَنجیت (Anjit) سورما لگی
 ہُئی اَنکھن (Surma lagi hui ānkhen
 (سرمہ لگی ہوئی آنکھیں)

SURMA سورما (ف - مذ)

1. رَساَنجَن (Rasānjan) اَنجَن (رسانجن)
 (انجن)
 2. کپوت دھاتو (Kapot Dhātu) کپوت
 (دھاتو) سورمے کا پتھر (Surma ka
 pat,thar (سرمے کا پتھر)

SAR-NĀM سرنام (ف - ص)

1. سُرپَرَسِیدھ (Sup,prasiddh) (سپ پر
 سکہ) سُرکھیا (Sukh,khyāt) (سکہ)
 مَشہُور تَرین (Mash,hūr tarin) (مشہور ترین)
 2. سُریشاوان (Suyash vān) (سویش
 نام آور) نَامَاوَر (Nāmāvar) (نام آور)

سرنامہ (ف - مذ)

SAR-NĀMA سرناما

1. شِیرشَک (Shīrshak) سُرکھی (شیرشک)
 (سُرکھی)
 2. پُرَشَسْتِی (Prashasti) خُت (پرشستی)
 کَا اَلکَاب آدَاب (Khat ka alqāb
 ādāb) (خط کا القاب آداب)
 3. چِٹْٹِی کَا اُپَرِی بَاغ (Chit,thi ka
 ūpari bhāg) (چٹھی کا اوپری بھاگ)

SURANG سُرنگ (ف - مذ)

- اَدھو مَارِگ (Adho mārg) (ادھو مارگ)
 کَرکَرَا (Karkara) کَرکَرَا (کِرکِرَا) کَرکَرَا

SARMĀĪ سرمائی (ف - مذ)

1. شِیت کَالِک (Shit kálík) شِیت
 (جَازے کا) جَاڑے کا (Jāre ka) (کالک)
 2. جَاڑَاوَل (Jārāval) جَاڑوں کے
 کپڑے (Jāron ke kapre) (کپڑے)

SARMĀYA سرمایہ (ف - مذ)

1. پُونجِی (Pūnji) رُکَم (پونجی)
 (رُپِیہ) (Rupia) (رُپِیہ)
 2. دھَن (Dhan) دَولَت (Daulat)
 (مال) (Māl) (مال)
 3. سَمپَتِی (Sampatti) جَاہِداد (سمپتی)
 (Jāidād) (جائداد)

سرمایہ دار (ف - مذ)

SARMĀYA-DĀR سرمایا دار

- پُونجِی پَتِی (Pūnji pati) رُپِیہ
 کے بَل پَر اُپَنی بَڑاِی کَڑام رَکھنِے
 وَاَلَا (Rupai ke bal par apni barāi
 qāim rakhne vāla) (روپیے کے بل پر اپنی بڑائی قائم رکھنے والا)

SAR,MADI سرمادی (ف - مذ)

- اَنش شُور (Anash,shwar) (انش شور)
 ہَمیشَا رَہنِے وَاَلَا (Hamesha rahne
 vāla) (ہمیشہ رہنے والا)

SAR-MAST سرمست (ف - ص)

- اُن مَدِوَنَمَت (Unmatt) مَدِوَنَمَت
 (Madonmatt) (مَدِوَنَمَت)
 (Matvāla) نَشِے مَیں چُور (Nasho
 men chūr) (نشے میں چور)

SARO-PA سروپا (ف - مذ) سروپا
 आद्य त (Ad, dhyant) सिर पैर
 (Sir pair) तला सिरा (Tala
 sira) तला सिरा

SUROD सुरोद (फ - مذ) सुरोद
 1. गीत (Gīt) राग (Rāg) राग (गीत)
 2. एक प्रकार का बाजा (Ek prakar ka
 bāja) (ایک پرکار کا ہاجہ)

SURUR सुरुर (ع - مذ) सुरुर
 1. हर्ष (Hrsh) आनंद (Ānand)
 (खुशी) (Khushi) खुशी (आनंद)
 2. हलका नशा (Halka nasha) हलका
 (Sar khushi) सर खुशी (नशे
 (खुशी)

SARVAR सरवर (फ - مذ) सरवर
 अधिपति (Adhipati) (अह्मि पति)
 सरदार (Sardār) (سرदार)

सर ورق (ع - مذ)

SAR-VARQA सर वरक

मुख पृष्ठ (Mukh prishth) (مکھ پریشٹھ)
 पुस्तक का पहिला वरक (Pustak ka
 pahila varaq) (پستک کا پہلا ورق)

सर و سامان (ف - مذ)

SARO-SAMÁN सरोसामान
 उपकरण (Upkaran) साजो-
 सामान (Sāzo-samán) (سازو سامان)

SAROSH सरोश (फ - مذ) सरोश
 1. देवता (Devata) फरिश्ता
 (Farishta) (فریشٹہ)

रास्ता (Zamín doz rásta) (زمین دوز
 (راستہ))

सर नगुन (फ - ص)

SAR-NIGÚN सर निगू

1. अधोमुख (Adhomukh) (अधो मुख)
 नतमस्तक (Natmastsak) (नत
 सर झुकाए हुए (Sar
 jhukáe hui) (सर जھुकائے ہوئے)
 2. लज्जित (Lajjit) (لجیت)
 शरमिन्दा (Sharmina) (شرمندہ)

SARE-NAU सरे नौ (फ - ص) सरे नौ
 पुनः (Punah) फिर से (Phir se)
 नए सरे से (Nae siro so) (نئے
 (सरے سے))

सर نوشت (फ - م)

SARNA, VISHT सर नविरत

1. भाग्य (Bhāgya) (بہاگیہ) तकदीर
 (Taqdīr) (تقدیر)
 2. वृत्तान्त (Vrit, tānt) (ورت، تانٹ) हाल
 (Hāl) (حال)

SAR,V सर्व (फ - مذ) सर्व
 सरो (Saro) एक पेड़ (Ek per)
 (ایک پے)

सरो अन्दाम (फ - ص)

SARV-ANDÁM सर्व अन्दाम
 सुडोल और लंबी देह वाला (Sudol aur
 lambi deh vála) (سڈول اور لمبی
 Sarv) (Sarov) (سرو جس سے شریر والا
 jaise sharir váls) (سلندر)
 (Sundar) (سُندر)

आग पकड़ लेने वाला (Jald ág pakar
lene vála) (جلد آگ پکڑ لینے والا)

سریرع التائیر (ع - ص)

SARI-UT-TÁSÍR سری उत्तासीर

शीघ्र कारी (Shíghr kári) (شیگر کاری)

तुरंत असर करने वाला (Turant asar
karne vála) (تړنټ اټو کړنټ والا)

سریرع الزوال (ع - ص)

SARI-UZ-ZAVÁL سری उज्जवाल

पतनोन्मुख (Patanonmukh) (پٽنُونْمُخ)

जल्द गिरने वाला (Jald girne vála
جلد گرنے والا)

سریرع السیر (ع - ص)

SARI-US-SAIR سری उसैर

द्रुत गामी (Drut gámi) (دُرُت گَامِی)

बहुत तेज़ चलने वाला (Bahut tez
chalne vála) (بہت تیز چلنے والا)

سریرع الفهم (ع - ص)

SARI-UL-FAHM سری उल्फहْم

शीघ्र बुद्धि (Shíghr bud,dhi) (شیگر بُدْذِی)

जल्दी ही बात की तह को पहुँच

जाने वाला (Jaldi hi bát ki tah ko

pahunch jáne vála) (جلدی ہی بات

کے تہ کو پہنچ جانے والا)

سریرع الرضم (ع - ص)

SARI-UL-HAZM سری उल्हزم

लघु पाक (Laghu pák) (لغو پاک)

जल्द पच जाने वाला (Jald pach jáne

vála) (جلد پچ جانے والا)

2. आकाश वाणी (Ākāsh vāni) (آکاش
واہی) (Ilhām) (إلهام)

سرورکار (ف - مذ)

SARO-KÁR سروکار

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) संपर्क

(Sampark) (سمپَرک) लगाव (Lagáo)

(تعلق) तअल्लुक (Ta,alluq) (لکاو)

2. प्रयोजन (Prayojan) (پَرِیوچَن) मत-

लभ (Matlab) (مطلب)

SARHANG सरहंग (ف - مذ)

1. योद्धा (Yod,dha) (یودھا) सैनिक

(Sainik) (سینک) सिपाही (Sipáhi)

(سہاہی)

2. मल्ल (Mall) (مل) पहिलवान (Pahil-

ván) (پہلوان)

SARÍR सरیر (ع - مذ)

सिंहासन (Singhásan) (سنگھاسن) तख्त

(Takht) (تخت)

सरیر آرا (ع - ص)

SARÍRÁRA सरیرارا

सिंहासनारूढ़ (Singhásanárúṛh) (سنگھاسنارُوڑھ)

तख्त नशीन (Takht nashín) (تخت نشین)

गद्दी नशीन (Gaddi nashín) (گدّی نشین)

SARÍ,A सरیر,अ (ع - ص)

शीघ्र (Shíghr) (شیگر) द्रुत (Drut)

तेज़ (Toz) (تیز) जल्द (Jald) (جلد)

سریرع الالة هاب (ع - ص)

SARI-UL-ILTIHÁB سری اول iltiháb

जल्द (Jald) (جلد) विस्फोटक (Visphotak) (ویسفوٹک)

SUST سوست (ف - ص)

1. آلالسی (Álasi) مند (Mand) کاہیل (Káhil) (ملد)
2. دوبرل (Durbal) کمزور (Kamzor) (کمزور)
3. کھن (Khinn) وداس (Udás) (اداس)
4. شیتھل (Shithil) نیدال (Nidhál) (نڈھال)

سست پیمان (ف - ص)

SUST-PAIMÁN سوست پیمان

- آدریہ سانس (Adriḥ sankalp) (درجہ)
 وادے کا کچا (Váde ka kaach,cha) (وعدے کا کچا)

سست رائے (ف - ص)

SUST-RÁI سوست رای

1. مند چیتا (Mand cheta) (مند چیتا)
 جس کی رای درست نہ ہو (Jis ki rái durust na ho) (جس کی رائے درست نہ ہو)
2. مورکھ (Múrkh) ناسمجھ (Na samajh) (ناسمجھ)
 بے عقل (Be aql) (بے عقل)

سست قدم (عف - ص)

SUST-QADAM سوست قدم

- مند گتی (Mand gati) (مند گتی)
 سوست چلنے والا (Sust chalne vála) (سوست چلنے والا)

SUSTI سوستی (ف - مٹ)

1. آلالسی (Álas, sya) کاہیلی (Káhilí) (کاہیلی)

SURÍN سورین (ف - مٹ)

1. شرون (Shron) نیتامب (Nitamb) (چوٹو)
 چوٹو (Chútar) (نتمب)
2. ملدوار (Maldwár) (ملدوار) (گدا)
 مابرز (Mabraz) (مبرز)

SAZA سزا (ف - مٹ)

1. دند (Dand) ساہس (Sáhas) (قید)
 قید (Qaid) (ساہس)
2. پرتی کار (Pratikár) بدلا (Badla) (بدلہ)
3. آرتھ دند (Arth dand) (ارٹھ دند)
 تاوران (Táván) (تاوران) (جورمانہ)
 جورمانہ (Jurmána)

SAZA-YÁR سزاوار (ف - ص)

1. پاتر (Pátr) योग्य (Yoggya) (یوگیہ)
 لائق (Láiq) (یوگیہ)
2. اُچت (Uchit) (اُچت) (مناسب)
 مناسب (Munásib)
3. شوبھ (Shubh) (شوبھ) مبارک (Mubá-rak) (مبارک)

سزایاب (ف - ص)

SAZA-YÁB سزا یاب

- دندت (Dandit) سزا پایا ہوا (Saza páya hua) (سزا پایا ہوا)

سزایافتہ (ف - ص)

SAZA-YÁFTA سزا یافتہ

- پور دندت (Púrv dandit) (پور دندت)
 پہلے کا سزا پایا ہوا (Pahile ka saza páya hua) (پہلے کا سزا پایا ہوا)

SA,ÁDAT सआदत (ع - مٹ) سعادۃت

1. सौभाग्य (Saubhāgya) (سو بھاگیہ)

खुश किस्मती (Khush qismati)
(خوش قسمتی)

2. कल्याण (Kal,lyān) (کلیان) भलाई
(Bhalái) (بھلائی)

سعادۃت مند (ع - ص)

SA,ÁDAT-MAND सआदत मन्द

भाग्यवान् (Bhāgya vān) (بھاگیہ وان)

खुश किस्मत (Khush qismat) (خوش
قسمت)

SUÁL सुआल (ع - ص) سوال

कास (Kās) (کاس) खांसी (Khāṣai)
(کھانسی)

SA,D सआद (ع - ص) سعد

1. शुभ (Shubh) (شبه) मंगल मय
(Mangelmāi) (منگل مے) मुबारक
(Mubarak) (مبارک)

2. श्रवण नक्षत्र (Shravan nakshattr)
(श्रवण नक्षत्र) बाईसवीं मंज़िले कमर
(Bāisvīn Manzile-qamar) (بائیسویں
منزل قمر)

SA,I सआइ (ع - مٹ) سعی

प्रयत्न (Prayatn) (پریتن) प्रयास
(Prayās) (پریاس) चेष्टा (Cheshta)
(कोशिश) (Koshish) (کوشش)

SA,ID सईद (ع - ص) سعید

1. भाग्यशाली (Bhāgya shali) (بھاگیہ
شالی) नेक बल्लत (Nek bakt) (نیک
بخت)

2. नपुंसकता (Nāpunsakata) (نہن سکتا)

नामर्दी (Nāmardī) (نامردی)

SAT,H सटह (ع - مٹ) سطح

तल (Tal) (تل) स्तर (Istar) (استر)

हर चीज़ का ऊपरी भाग (Har chiz ka
ūpari bhāg) (هر چیز کا اوپری بھاگ)

سطح آب (ع - مٹ)

SAT,HE-ÁB सटहे आब

जलतल (Jaltal) (جل تل) पानी का

ऊपरी भाग (Pāni ka ūpari bhāg) (پانی
کا اوپری بھاگ)

سطح زمیں (ع - مٹ)

SAT,HE-ZAMÍN सटहे जमीं

भूतल (Bhūtal) (بھوتل) धरातल

(Dharátal) (دھراتل) पृथ्वी का ऊपरी

भाग (Prith,vi ká ūpari bhāg)
(पृथ्वी का اوپरी بھاگ)

SAT,HA सटहा (ع - مٹ) سطحہ

तल (Tal) (تل) स्तर (Istar) (استر)

सतह (Sat,h) (سطح)

SAT,HI सटही (ع - ص) سطحی

ऊपरी (Upāri) (اوپरी) मामूली

(Mamūli) (معمولی) बे सोचा समझा

(Be socha-samjha) (بے سوچا سمجھا)

SAT,R सटर (ع - मٹ) سطر

रेखा (Rakha) (ریکھا) पंक्ति (Pankti)

(सतर) (Satar) (سطر) (پنکٹی)

SAT,VAT सटवत (ع - मٹ) سطوت

आतंक (Átank) (آتک) दबदा

(Dabda) (دبدا) धाक (Dhāk) (دھاگ)

SAFÁHAT सफाहत (ع - مٹ)
 नीचता (Níohata نیچتا) अधमता
 (Adhamata ادھمتا) कमीना पन
 (Kamína pan کمینہ پن)

SAFAR सफर (ع - مذ)
 1. यात्रा (Yáttra. یاترا) मुसाफिरत
 (Musáfirat مسافرت)
 2. प्रस्थान (Prasthán. پروستھان) कूच
 (Kúch کوچ)
 سفر آخرت (ع - مذ)

SAFAR-ÁKHIRAT सफरे आखिरत
 अंतिम यात्रा (Antim yáttra अंतिम
 यात्रा) मौत (Maut موت)

سفر خرج (ع - مذ)

SAFAR-KHARCH सफर खर्च
 संबल (Sambal سمبل) पाथेय
 (Pátheya پاتھہ) जादेराह (Záde-ráh
 زاد راہ)

سفر نامه (ع - مذ)

SAFAR-NÁMA सफर नामा
 भ्रमण वृत्तांत (Bhraman-vrittánt
 भ्रमण कथा (Bhar-
 man katha भ्रमण कथा) सफर के
 हालात की किताब (Safar ke hálát
 ki kitáb سفر کے حالات کی کتاب)

SAF,RA सफरा (ع - مذ)
 दस्तर खान (Dastar-khán دسترخوان)

SUFRA सुफ्रा (ف - مذ)
 मलद्दार (Maldwár مل درار) गुदा
 (Guda گدا) मबरज़ (Mabrazz مبرز)

2. शुभ (Shubh شیب) सुबारक
 (Mubáarak مبارک)

SIFÁRAT सिकारत (ع - मٹ)
 दूत कर्म (Dút karm दूत कर्म) प्रति
 निधित्व (Pratinidhittwa प्रतिनिधित्व)
 सफ़ीर का पद (Safir ka pad سفیر کا پد)
 سفارت خانه (ع - مذ)

SIFÁRAT-KHÁNA सिकारत खाना
 दूतावास (Dútávás دوتاवास) सफ़ीर
 के रहने की जगह (Sáfir ke rahne ki
 jagah سفیر کے رہنے کی جگہ)

سفارش (ف - मٹ)

SIFÁRISH सिकारिश
 अभिस्ताव (Abhistáv अभिस्ताव)
 अनुशांसा (Anushansa अनुशांसा)
 सिपारिश (Sipárish سپارش)

SAF,FÁK सफ् फाक (ع - ص)

1. रक्त पाती (Rakt páti रक्त पाती)
 कातिल (Qátíl قاتل)
2. निदर्श (Nirdai निर्दे) बे रहम
 (Be rahm بے رحم)

SIFÁL सिकाल (ع - مذ)

1. मृत्पात्र (Mrit pátr मृत पात्र)
 मट्टी का बर्तन (Matti ka bartan
 मट्टी का बर्तन)
2. खप्पर (Khappar कपूर) मट्टी का
 ठोकरा (Matti ka thikra मट्टी का
 ठोकरा)

SAFÍNA سفینه (ع - مذ) سफीنا

1. نौका (Nauka) नाव (Náo) कश्ती (Kashti) नाؤ
2. किताब (Kitáb) کتاب (Kághaz) کاغذ
3. आदेश पत्र (Ádeah pattr) آدیش (Hukm náma) हुकम नामा (حکم نامہ)

SAFÍH سفیه (ع - ص) سफीه
मूढ़ (Múrh) निबुद्धि (Nirbud, dhi) बेवकूफ (Be vaqúf) بے وقوف

SAQ.QA सक्का (ع - مذ) سقا
पानी भरने वाला (Páni bharne vála) भिश्ती (Bhishti) पانی بھرنے والا (بھشتی)

SAQÁBA सक्बा (ع - مذ) سقاہ
जलपात्र (Jal pátr) पानी की टंकी (Páni ki tanki) چل پاتر (جلی پانی کی تنکی)

SAQAR सकर (ع - مذ) سقر
नरक (Narak) रौरव (Raurav) दोज़ख (Dozakh) (نرک) (رور) (دوزخ)

SAQ,F सक्फ (ع - مث) سقف
छत (Chhat) पाटन (Pátan) چھت (پاٹن)

SUQ(U)M सुक् (कु) म (ع - مذ) سقم

1. दोष (Dosh) विकार (Vikár) ऐब (Aib) (دوش) (وکار) (عیب)
2. रोग (Rog) बीमारी (Bímári) (روگ) (بیماری)

SI (U) F,L सि (सु) फूल (ع - مذ) سیفل

फोक (Phok) फुज़ला (Fuzla) (فوک) (فضله)

SIFLA सिफ्ला (ع - مذ) سفله

निकुष्ट (Nik,krisht) (نک کرشت)

अधम (Adham) ओछा (Oohha) कमिना (Kamína) (ادھم) (اوچھا) (کمیله)

SAFÚF सफूफ (ع - مذ) سفوف

चूर्ण (Chúrn) पिसी हुई चीज़ (Pisi hui chíz ya dava) (چورن) (پسی) (چیز یا دوا)

SAFED सफ़ेद (ع - ص) سفید

श्वेत (Shwet) शुभ्र (Shubhr) भूरा (Bhúra) सपेत (Sapet) (شیت) (شوبر) (بھورا) (سپیت)

سفید پوش (ف - ص)

SAFED-POSH सफ़ेद पोश

1. श्वेतांबर (Shetámbar) सफ़ेद कपड़े पहनने वाला (Safed kapre pahinne vála) (شیتامبر) (سفيد کپڑے پہننے والا)

2. सम्य (Sabbhya) भला मानस (Bhalá mánas) शरीफ (Sharíf) (سب، بھیه) (بھلا مانس) (شریف)

SAFÍR सफ़ीर (ع - مذ) سفیر

दूत (Dút) राज दूत (Ráj dút) एम्बैसेडर (Ambassador) (دوت) (راج دوت) (امباسیڈر)

3. गतिभंग (Gati bhang) (گتی بھنگ)
शेर के वज़न में सकता (Sher ke
vazn men sakta) (شعر کے وزن میں
سکتا)

SAKARÁT सकरात (ع - مٹ) (سکرات)
चंद्रा (Ghandra) (چندرا) यम यातना
(Yam yātana) (यम यातना) मरते समय
की तकलीफ (Marte samai ki taklif)
(मरते سے کی تکلیف)

(سکنجین (ع - مٹ)

SIKANJBÍN सिकंजबीन
नीबू का शरबत (Nibu ka sharbat) (نیبو
کا شربت)

SUKÚT सुकूत (ع - مذ) (سکوت)
मौन (Maun) (मौन) खामोशी (Khámoshi)
(खामोशी) चुप्पी (Chuppi) (چھپی)

SUKÚN सुकून (ع - مذ) (سکون)
1. शान्ति (Shānti) (शान्ति) अमन
(Amn) (امن)
2. स्थिरता (Isthirata) (स्थिरता) ठहराव
(Thahráav) (تھراؤ)
3. सुख (Sukh) (सुख) आराम (Áram)
(आराम) चैन (Chain) (چین)
4. किसी अच्छे का हल होना (Kisi
akehbar ka hal hona) (کسی اچھے
کا حال ہونا) जज़म (Jazm) (جزم)

SUKÚNAT सुकूनत (ع - مٹ) (سکونت)
निवास (Nivás) (निवास) रहाइश (Rahá-
ish) (رہائش)

SUQÚT सुकूत (ع - مذ) (سقوط)
गिर पड़ना (Girpāna) (گِر پڑنا) कब्जे से
निकलना (Qabze se nikalna) (قبضے سے
نکالنا)

(سقوط اشتہا (ع - مذ)

SÚQUTE-ISHTIHA सुकूतेइश्तिहा
मंदगिनी (Mandágini) (मंदगिनी) भूक
जाती रहना (Bhúk játi rahna) (بھوک
جاتی رہنا)

SAQÍM सकीम (ع - ص) (سقیم)

1. रुग्न (Rugn) (रुग्ण) बीमार (Bimár)
(دوگی) (Rogi) (بیمار)
2. विकृत (Vik,krit) (विकृत) खराब
(Kharáb) (خراب)

(سقیم الحال (ع - ص)

SAQÍMUL-HÁL सकीमुलहाल

1. दुरदशा ग्रस्त (Durdasha grast)
(दुरदशा گُرسْت) बद हाल (Bad hál)
(بد حال)
2. रोग ग्रस्त (Rog grast) (رُوگ گُرسْت)
(بیمار) (Bimár)

SAK,TA सक्ता (ع - مذ) (سکتہ)

1. मूर्च्छारोग (Murchha rog) (मूर्च्छा रोग)
(दुग) एक बीमारी जिसमें आदमी अचेत
हो जाता है (Ek bímári jis men
ádami achet ho jāta hai) (ایک
بیماری جس میں آدمی اچیت
ہو جاتا ہے)
2. विराम (Virám) (विराम) रुकाव (Rukáo)
(دوگاؤ)

SALÁSAT سلاست (ع - مٹ)

1. सरलता (Saralata) सीधापन (Sīdhā pan) (سیدھا پن)
2. प्रवाह (Pravāh) रवानी (Ravāni) (روانی)

سلاست زبان (ع - مٹ)

SALÁSATE-ZABÁN सलासते ज़बान
कोमला (Komala) फ़साहत (Fasāhat) (فصاحت)

SALÁSIL सलासिल (ع - مٹ)

- سلسلہ کی جمع ہے لیکن اردو میں
واحد کے معنوں میں مستعمل ہے
श्रृंखला (Shrinkhala) बेड़ी (Beri) (بیری)

SALÁM سلام (ع - مٹ)
प्रणाम (Pranām) बन्दीगी (Bandagi) (بندگی)

SALÁMAT سلامت (ع - ص)

1. सुरक्षित (Surakshit) (सुरक्षित) महफूज़ (Mahfūz) (محفوظ)
2. स्वस्थ (Swasth) तन्दुरुस्त (Tandurust) (تن درست)
3. जीवित (Jīvit) जिन्दा (Zinda) (زندہ)

SAL,B सलब (ع - مٹ)

1. निवारण (Nivāran) हटाना (Hatāna) दूर करना (Dūr karna) (دور کرنا)
2. वंचित करना (Vanchit karna)

SIK,KA सिक्का (ع - مٹ)

1. मुद्रा (Muddra) रुपया पैसा (Rupiya paisa) (روپیہ پیسہ)
2. श्रातंक (Ātank) रोब (Rob) (دعب)

سکہ زر (ع - مٹ)

SIK,KA-E-ZAR सिक्काएज़र
स्वर्ण मुद्रा (Swarn muddra) सोने का सिक्का (Sone ka sikka) (سونے کا سکہ)

سکہ کاغذی (ع - مٹ)

SIK,KA-E-KĀGHĀZI सिक्काए कागज़ी
पत्र मुद्रा (Pattr muddra) नोट (Note)

SAG सग (ع - مٹ)
श्वान (Shwān) कुकुर (Kuk,kur) कुत्ता (Kutta) (کک کور)

SIL सिल (ع - مٹ)

1. फेफड़ों का ज़हम (Phephaṛon ka zakhm) (پھیپھڑوں کا زخم)
2. यक्ष्मा रोग (Yakhhma rog) (तपेदिक) (تپہ دیق)

SILĀH सिलाह (ع - مٹ)
अस्त्र (Astr) हथियार (Hathiyār) (هتھیار)

سلاح خانہ (ع - مٹ)

SILĀH-KHĀNA सिलाहखाना
शस्त्रागार (Shastrāgār) हथियार रखने की जगह (Hathiyār rakhne ki jagah) (هتھیار رکھنے کی جگہ)

4. सम्बन्ध (Sambandh سمبندھ)

तत्त्वल्लुक (Ta,alluq تعلق)

5. वंशावली (Vanshāvali ونشاولی)

कुरसी नामा (Kursī nāma کرسی نامہ)

سلسلہ بندی (ع - مٹ)

SIL, SILA-BANDI सिल्सिला बन्दी

1. क्रम बढ़ता (Kram bad, dhata क्रम ترتیب (Tartīb بددھता)

2. पक्ति बढ़ता (Pankti bad, dhata पंक्ति बढ़ता एक कतार में होना (Ek qatār men hona ایک قطار میں ہونا)

SULTÁN सुलतान (ع - مڈ) سلطان

राजा (Rāja राजہ) भूपति (Bhūpati भूपति)

बादशाह (Bādshāh بادشاہ)

SALAF सल्फ (ع - ص) سلف

1. पूर्वज (Pūrvaj پوروچ) पुराने बुजुर्ग (Purāne buzurg پرانے بزرگ)

2. अगला (Agla اگلا) पहिले वाला (Pahile vāla پہلے والا)

SILK सिल्क (ع - مٹ) سلك

1. सूत्र (Sūtr सूत्र) डोरा (Dora دورا)

2. पाट (Pāt पाट) कौशेय (Kausheya कौशेय रेशम (Resham ریشم)

سلك مروارید (ع - مٹ)

SILKE-MARVÁRID सिल्के मर्चारीद

मुक्तादाम (Mukta dām मुक्ता दाम)

मोतियों की लड़ी (Motiyon ki laṛi मोतियों की लड़ी)

موتیوں کی لڑی

छीन लेना (Chhīn लेना)

چھین لینا (lena)

SILAH सिल्ह (ع - مڈ) سلاح

शस्त्र (Shastr शस्त्र)

हथियार (Hathiyār هتھیار)

سلاح پوش (ع - ص) سلاح پوش

SILAH-POSH सिल्हपोश

सशस्त्र (Sashastr सशस्त्र)

हथियारबन्द (Hathiyār band هتھیار بند)

سلاح خانه (ع - مڈ) سلاح خانه

SILAH-KHÁNA सिल्हखाना

शस्त्रागार (Shastrágār شستراگار)

असिल्हखाना (Asliha khána اسلحه خانه)

سلاح شور (ع - مڈ) سلاح شور

SILAH-SHOR सिल्ह शोर

सैनिक (Sainik सैनिक)

सिपाही (Sipáhi سپاهی)

سلسیل (ع - مٹ) سلسیل

SAL, SABÍL सल्सवील

स्वर्ग की एक नहर (Swarg ki ek nahar, r)

سورگ کی ایک نہر

SIL, SILÁ सिल्सिला (ع - مڈ) سلسلہ

1. शृंखला (Shrinkhala شرنکھلا)

ज़ंजीर (Zanjir زنجیر)

2. श्रेणी (Shreni श्रेणी) कतार (Qatār)

قطار

3. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb)

ترتیب

SALÍM سلیم (ع - ص) سلیم

1. गम्भीर (Gambhír گمبیر) मतीन (Matín متین)
2. उचित (Uchit اچت) ठीक (Thík تهیک)

سلیم الطبع (ع - ص)

SALÍMUT-TAB,A सलीमुत्तबअ

- गम्भीर (Gambhír گمبیر) सुशील (Sushíl سوشیل) मुतहम्मिल (Muta-ham,mil متحصل)

SAM سم (ع - مذ) سم

- विष (Vish وش) गरल (Garal گرل) जहर (Zahr زهر)

SAMA समा (ع - مذ) سما

- आकाश (Ákásh آکاش) गगन (Gagan गगन) आसमान (Ásmán آسمان) سماعت (ع - مٹ)

SAMÁJAT समाजत

- विनय (Vinai ونے) विनती (Vinati वینتی) खशामद (Khushámad خوشامد)

SAMA,A समाअ (ع - مذ) سماع

1. श्रवण (Shravan شرّون) सुनना (Sunna سننا)
2. राग (Rág राگ) गान (Gán گان)

SAMÁ,AT समाअत (ع - مٹ) سماعت

1. श्रवण (Shravan شرّون) सुनना (Sunna سننا)
2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti شرّون شکتی) सामिआ (Sámiá سامعه)

SULÚK सुलूक (ع - مذ) سلوک

1. आचार (Áchár آچار) व्यवहार (Vyavhár ویوهار) अमल (Amal عمل)
2. पुण्य (Pun,nya پنه) भलाई (Bhalái بهلائی)
3. ईश्वर प्राप्ति (Íshwar prapti ایشور پراپتی) तलाशे हक (Talásh-e-haq تلاش حق)

SALÍS सलीस (ع - ص) سلیس

1. सरल (Saral सरل) आसान (Ásán آسان)
2. कोमला (Komala کوملا) वह इबारत जिसमें मोटे और कठिन शब्द न हों (Voh ibárat jis men mote aur kathin shabd na hon وہ عبارت جس میں موٹے اور کٹھن شبد نہ ہوں)

SALÍQA سلیقه (ع - مذ) سلیقه

1. शिष्टता (Shish,tata ششیتا) तमीज़ (Tamíz تمیز)
2. योग्यता (Yoggyata یوگیّتا) कुशलता (Kushalata کशलّتا) सलाहियत (Saláhiyat صلاحیت) काम करने की तमीज़ (Kám, karne kī tamíz کام کرنے کی تمیز)

سلیقه مند (ع - ص)

SALÍQA-MAND सलीकामन्द

- शिष्ट (Shisht ششیت) सभ्य (Sabh,bhya سبیه) तमीज़दार (Tamíz dár تمیزدار)

- muláim hoti hai ایک جانور جس کی کھال بہت ہی ملائم ہوتی ہے)
2. उस जानवर की खाल (Us jánvar ki khál (اس جانور کی کھال)
- SAMÚM سموم (ع - مٹ) سموم
1. विषाक्त वायु (Vishákt váyu (وشاکت وایو (Zahríli hwa (زهریلی هوا)
2. लपट (Lapat (لپٹ لٹو (Lú lo)
- SAM,MI समी (ع - ص) سمی
- विषाक्त (Vishákt (وشاکت (Zahríla (Zahríla (وشیلا (Zahríla (زهریلا)
- SAMÍ,A समी (ع - مذ) سمیع
1. श्रोता (Shrota (شروتا (Sunle vála (سنلے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám (ایشور کا ایک نام)
- SAN سن (ع - مذ) سن
- वत्सर (Vatsar (وتسر (Varsh (varsh (ورس (Sál (سال)
- SIN سن (ع - مذ) سین
- आयु (Áyu (ایو (Umr (عمر)
- SANA سنا (ع - مٹ) سنا
- स्वर्ण पत्री (Swarn pátrí (سورن پتری (Ek rechak patti (ایک رچک پتی)
- SINÁN سینا (ف - مٹ) سینا
- तीर की नोक (Tír ki nok (تیر کی نوک)
- SAMÁVI समावी (ع - ص) سماوی
1. आकाशीय (Ákáshíya (آکاشیہ (Ásmáni (آسمانی)
2. दैवी (Daivi (دیوی (Ghaibi (غیبی)
- SAM,A सम (ع - مٹ) سمع
1. कर्ण (Karn (کرن (Kán (کان)
2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti (شرون شکتی (Samá,at (سماعت)
- سمع خراشی (عف - مٹ)
- SAM,A-KHARÁSHI सम (ع - مذ) سمع
- बकबक से कान खाना (Bak bak se kán khána (بک بک سے کان کھانا)
- SAMAN समन (ع - مٹ) سمن
- नवमल्लिका (Nav mallika (نو ملکا (Chameli (چمیلی)
- SAMAND समन्द (ف - مذ) سمند
- अश्व (Ash,shwa (اشو (Váji (वाजि (Ghoṛa (گھوڑا)
- SAMANDAR समन्दर (ف - مذ) سمندر
- अग्नि कीट (Agni kít (اگنی کیٹ (Ek kíṛa (एक कीड़ा जो आग में रहता है (jo ág men rahta hai (ایک کیڑا جو آگ میں رہتا ہے)
- SAMÚR समूर (ع - مذ) سمور
1. समूर (Samúru (سموړو (Ek jánvar (एक जानवर जिसकी खाल बहुत ही मुलायम होती है (Ek jánvar jis ki khál bahut hi

اُری گوت کی چوڑی کے کنارے کی چوڑی (اور آڑی گوت)

سنجیدگی (ف - مٹ)

SAN, JĪDAGI سنجیدگی

گمبہریتا (Gambhīrata گمبہریتا)

ماتانات (Matānat متانات)

SANJĪDA سنجیدہ (ف - ص)

1. گمبہر (Gambhīr گمبہر) ماتی (Matīn متین)

2. جَنچا تولا (Jāṇchā tula جَنچا تولا) موزوں (Mauzūn موزوں)

SINDĀN سیندان (ف - مذ)

نہائی (Nihāī نہائی) اہران (Ahran اہران)

سن رسیدہ (عف - ص)

SIN-RASĪDA سین رسیدا

وِیوگت (Vayogat وِیوگت) وِیوگت (Vayogāt وِیوگت) بڑا (Būṛha بڑا)

SANG سنگ (ف - مذ)

پراستار (Prastar پراستار) پاشا (Pāshān پاشا) شِلا (Shila شِلا) پتھر (Pat,thar پتھر)

سنگ آہن ربا (ف - مذ)

SANGE-ĀHAN-RUBA سنجہ آہن ربا

چمبک (Chumbak چمبک) مکناتیس (Maqnātīs مکناتیس)

سنگ پشت (ف - مذ)

SANG-PUSHT سنجہ پشت

کرم (Kūrm کرم) کچھپ (Kachhva کچھپ) کچھپ (Kachhva کچھپ)

SUM,BUL سُمبول (ف - مذ)

1. جٹا مانسی (Jata mānsi جٹا مانسی)

بالھار (Bālohār بالھار)

2. اَلک (Alak اَلک) زلف (Zulf زلف)

SUN,NAT سُننت (ع - مٹ)

1. نِیَم (Niyam نِیَم) پدھتی (Pad,dhati پدھتی) تریکا (Tariqa طریقہ)

2. وہ تریکا جس پر محمد صاحب چلے (Voh tarika jis par mohammad sahib aur un ke as,hāb chale وہ طریقہ جس پر محمد صاحب اور ان کے اصحاب چلے)

3. ختنہ (Khatna ختنہ) مسلمان (Musalmāni مسلمان)

سنجاب (ف - مذ)

SA (I) NJĀB س (سی) نجا

1. ایک جانور جو چوہے سے بڑا ہوتا ہے (Ek jānvar jo chūhe se bāṛa hota hai, us ki khāl ka postīn banta hai ایک جانور جو چوہے سے بڑا ہوتا ہے اس کی کھال کا پوستین بنتا ہے)

2. سَنجا کی خال (Sanjāb ki khāl سَنجا کی کھال)

SANJĀF سَنجا (ف - مٹ)

کپڑوں کے کنارے کی چوڑی اور آڑی گوت (Kapron ke kināre ki chauṛī aur

سنگ ساز (ف - مذ)

SANG-SÁZ संग साज़

वह आदमी जो छापे खाने में पत्थर को
ठीक करता और उसकी गलतियाँ बनाता है
(Voh ádami jo chhāpe khāne men
pat,thar ko thík karta aur us ki

غلطیوں کو درست کرتا
ہے اور اسکی غلطیاں بناتا ہے
(Sang-sáz jo chhāpe khāne men
pat,thar ko thík karta aur us ki

سنگ فساں (ف - مذ)

SANG-FASÁN संग फसां

शाण (Shān شان) सान रखने का पत्थर
सान (Sān rakhne ka pat,thar) رکھنے کا پتھر

سنگلاخ (ف - ص)

SANGLÁKH संगलाख

पथरीली ज़मीन (Pathrili zamín) پتھریلی
زمین

SANGAM संगम (ف - مذ) سنگم

संगम (Sangam) दो नदियों के
मिलने की जगह (Do nadiyon ke milne
ki jagah) دو ندیوں کے ملنے کی جگہ

سنگ مٹانہ (ف - مذ)

SANGE-MASÁNA संगे मसाना

अश्मरी (Ashmari) पथरी
(Pathri) پتھری

سنگ مرمر (ف - مذ)

SANGE-MARMAR संगे मरमर

श्वेत प्रस्तर (Shwot prastar) شہت

سنگ تراش (ف - ص)

SANG-TARÁSH संग तराश

शिलाकार (Shilákár) पत्थर का
काम बनाने वाला (Pat,thar ka kām
banāne wāla) پتھر کا کام بنانے والا

سنگ خارا (ف - مذ)

SANG-KHÁRA संगेखारा

एक प्रकार का बहुत ही कड़ा पत्थर
(Ek prakár ka bahut hī kṛā pat,thr
(ایک प्रकार کا بہت ہی کڑا پتھر

سنگ دل (ف - ص)

SANG-DIL संगदिल

पाषाण हृदय (Páshán hridai) پاشان
(نہں تھر) निष्ठुर (Nishthur) (هرده)
बेरहम (Be rahm) (بے رحم)

سنگ راہ (ف - مذ)

SANGE-RÁH संगे राह

1. मार्ग बंध (Mārg bandh) مارگ
راستے کا پتھر جو آنے جانے
में बाधक हो (Rāste ka pat,thar
jo āne jāne men bādhak ho) راستے
کا پتھر جو آنے جانے میں بادھک
ہو

2. बाधक (Bādhak) विघ्नकारी
(Vighn káři) (وگھن کاری) मुज़ाहिम
(Muzáhim) (مزاہم)

سنگ ریزہ (ف - مذ)

SANG-REZA संग रेज़ा

शिला कण (Shila kan) (شلاکن) रोड़ा
(Roḍā) कंकड़ी (Kankṛī) (کنکڑی)

SIVA سیوا (ع - مذ) سوا
 اتریکٹ (Atirikt) اترکت
 (Aláva علاوة) بجز (Bajuz)

SAVÁD سواد (ع - مذ) سواد

1. کالیمہ (Kálíma) سیاہی (Siyáhi)
2. کسی نگر یا آبادی کی شروعات (Kisi nagar ya ábádi ki síma ki shurúát) کسی نگر یا (آبادی کی سیما کی شروعات)

SAVÁR سوار (ف - ص) سوار

1. اشواروہی (Ash,shwárohi) گھڑ سوار (Ghur savár)
2. چڑھا ہوا (Chāṛa hua) چڑھا (Árūḥ)

SAVÁRI سوار (ف - مٹ) سوار
 واہن (Váhan) سوار ہونے کی
 چیز (Savár hone ki chíz) سوار ہونے کی چیز

SAVÁL سوال (ع - مذ) سوال

1. جیگیاہا (Jiggyása) پوچھنا (Prishn) پوچھنا (Púchh táṁchh)
2. پراثرنا (Práṛthana) درخواست (Darkhást)

SAVÁLÁT سوال (ع - مذ) سوال

- سوال کی جمع
 پرشناولی (Prashnávali)

ایک प्रकार کا سفید اور
 چکنا پتھر (Ek prakár ká safed
 aur chikna pat,thar) ایک پرکار کا
 سفید اور چکنا پتھر

SANGÍN سنگین (ف - ص) سنگین

1. پتھر کا بنا हुआ (Pat,thar ka bana hua) پتھر کا بنا ہوا
2. گاڑھا (Gáṛha) گاف (Gaf) پچھڑ (Prachand) سخت (Sákht)
3. ایک پتلی بندوق کی نوک پر لگاتے ہیں (Ek patli barehhi jo bandúq ki nok par lagáte hain)
4. ایک پتلی بندوق کی نوک پر لگاتے ہیں (Ek patli barehhi jo bandúq ki nok par lagáte hain)

سنگین دل (ف - ص)

SANGÍN-DIL سنگی دل

دیکھو 'سنگ دل'

SANGÍNİ سنگینی (ف - مٹ) سنگینی

1. پتھر پن (Shiláttwa) شلاتو (Pat,thar pan)
2. ٹوسپن (Ghanattwa) گھنٹو (Thos pan)
3. مذبوٹی (Driḥhata) دڑھتا (Mazbúti)
4. بھیاناکا (Bhayánakata) خطرناکی (Khatarnáki)

SU سو (ف - مٹ) سو

- دشا (Disha) اور (Or) اور
 طرف (Taraf) طرف

جسکے پر (Jis ke par jal gae hon
جل گئے ہوں)

2. نِس:سہاِی (Nis,saháe (نِس سہاِے
لاچار (Láohár (لاچار)

سوختہ بخت (ف - ص)

SOKH,TA-BAKHT سوختا بخت

دغہاگ (Dagdh bhág (دگدھہاگ

آبہاگی (Abbhági (آبہاگی
بد قسمت (Bad qismat (بد قسمت)

سوختہ جاں (ف - ص)

SOKH,TA-JÁN سوختا جاں

دگدھہردے (Dagdh hridai (دغہہردے

آتیلنت (Atyant dukhi (آتیلنت
دل جلا (Dil jala (دل جلا
دکھی (Dukhi (دکھی)

سوختہ جگر (ف - ص)

SOKH,TA-JIGAR سوختا جیگر

دیکھو 'سوختہ جاں'

سوختہ دل (ف - ص)

SOKH,TA-DIL سوختا دل

دیکھو 'سوختہ جاں'

سوختہ قسمت (ع - ص)

SOKH,TA-QISMAT سوختا قسمت

دیکھو 'سوختہ بخت'

SÚD سود (ف - مذ) سُد

1. نفع (Nafa (نفع (Lábh (لابھ

2. بیا ج (Kusid (کوسید
Byáj (بیا ج)

SAUDA سودا (ع - مذ) سِودا

1. شریر میں کی ایک (Vát (وات

سوال نامہ (ع - مذ)

SAVÁL-NAMÁ سوال نامہ

پرشناوالی (Prashnávali (پرشناوالی

سوالوں کا کماز (Saválon ka kághaz
(سوالوں کا کاغذ)

سوانح عمری (ع - مذ)

SUVÁNEHE-UMRI سوانہہ عمری

جیوانی (Jivani (جیوانی

جیوان چرتر (Jivan charittr (جیوان چرتر

سوانح نگار (ع - مذ)

SAVÁNEH-NIGÁR سوانہہ نگار

جیوانی لکھاک (Jivani lekhak (جیوانی

واقیہ نگار (Váqia nigár (واقیہ نگار

سوختنی (ف - ص)

SOKH,TANI سوختنی

داہیہ (Dáhya (داہیہ

جلانے کے (Jaláne ke qábil (جلانے کے
قابل)

سوختہ (ف - ص) سوختا

1. دغہ (Dagdh (دگدھہ

بھسم (Bhasm (بھسم
Jala hua (جلا ہوا

2. تپت (Tapt (تپت

دکھی (Dukh,khi (دکھی

گھمگین (Ghamgín (گھمگین

سوختہ بال (ف - ص)

SOKH,TA-BÁL سوختا بال

1. دگدھہ پاکھہ (Dagdh pakchh (دگدھہ

پاکھہ (Dagdh pakchh (پاکھہ

वृद्धि जीवी (Vridhhi jīvi وردھی جیوی)
 ब्याज खोर (Byāj khor بیاچ خور)
 سود مند (ف - ص)

SUD-MAND सूद मन्द
 लाभ दायक (Lābh dāyak لایبہ دایک)
 मुफीद (Mufid مفید)

SURĀKH सूरख (म - फ) सुराख
 1. छिद्र (Chhiddr छेदर) छेद (Ched
 چھد)
 2. विवर (Vivar वीवर) बिल (Bil
 بیل)
 सुराख دار (ف - ص)

SURĀKH-DĀR सूरख दार
 छिद्रित (Chhiddrit छेदर) छेद दार
 (Chhed dār चھددار)

SOZ सोज (म - फ) सोज
 1. तपन (Tapan तपन) जलन (Jalan
 جالین) सोझिश (Sozish
 سوزش)
 2. जलाने वाला (Jalāne vāla
 جالانے والا)
 دوسرے معنوں میں مرکبات کا
 آخری جز ہو کر آتا ہے جیسے
 'جان سوز'

SOZĀK सोजाक (म - फ) सोजाक
 मूत्रैद्रिय का एक रोग (Mūttrenddriya
 का ek rog (मूत्रेद्रिय का एक रोग)
 सूजाक (Sūzāk سوزاک)

SOZĀN सोजां (म - फ) सोजां
 ज्वलंत (Jwalant ज्वलंत) जलता
 हुआ (Jalta hua جالتا ہوا)

SOZISH सोझिश (म - फ) सोजिश
 1. तपन (Tapan तपन) जलन (Jalan
 جالین)

धातु (Sharīr men ki ek dhātu
 شریر میں کی ایک دھاتو)

2. उन्माद (Unmād अनमद) पागल पन
 (Pāgal pan پاگل پن)

3. प्रेम (Prem प्रेम) इश्क (Ishq عشق)

4. खरीद फरोख्त (Kharīd farokht
 خرید فروخت) सौदा सुलुफ (Sauda
 سودا سلف)

5. लग्न (Lagn लग्न) धुन (Dhun
 دھن)

सुदाउदे (ع - ص)

SAUDA-ZADA सौदा ज़दा

उन्मादी (Unmādi अनमदी)
 (Unmatt अनमत्) पागल (Pāgal
 پاگل)

सुदाग्र (ع - म)

SAUDĀGAR सौदागर

व्यापारी (Vyāpāri व्यापारी) व्यवसायी
 (Vyav,sāi व्यवसायी) वणिक् (Vanik
 ونيك) तज्जिर (Tājir
 تاجر)

सुदाग्री (ع - म)

SAUDĀGARI सौदागरी

वाणिज्य (Vānijjya वानिज्य) व्यापार
 (Vyāpār व्यापार) व्यवसाय (Vyavsāe
 व्यवसाय) तिज्जारत (Tijārat
 تجارت)

SAUDĀĪ सौदाई (म - फ)

उन्मत्त (Unmatt अनमत्) विक्षिप्त
 (Vichh,ehipt विक्षिप्त) पागल
 (Pāgal پاگل)

सुदखोर (म - फ)

SUD-KHOR सूदखोर

कुसीद जीवी (Kusīd jīvi कुसید جیوی)

سوقیانہ (عف - ص)

SÚQIYÁNA سقیانان

آشلیل (Ash, lil) بازاریوں

جیسا (Bazáriyon jaisa)

اوچھا (Ochhá) آوچھا

SOG سوغ (ف - مذ)

شوک (Shok) ماتم (Mátam)

رنج (Ranj) ماتم

سوغند (ف - مذ) سوغند

شپتھ (Shapath) کسَم (Qasam)

سوغندھ (Saugandh) قسم

SOG-VÁR سوغوار (ف - ص)

شوک گرسٹ (Shok grast)

سوغ منانے والا (Sog manáne vála)

سوگی (Sogi) سوغ منانے والا

سوهان (ف - مذ) سوهان

رندا (Randa) بسولا (Basúla)

رندہ

سوهان روح (عف - مذ)

SAUHÁNE-RÚH سوهانہ رُح

انتہ شلیہ (Antah shallya)

دُکھ دای (Dukhdái) رُح

روح فرسا (Rúh farsa) فرسا

SU, A سوء (ع - مذ) سؤ

1. وکار (Vikár) خرابی (Kharábi)

خرابی

2. رُگ (Rog) بیماری (Bimári)

بیماری

2, چیناگ (Chinag) پشاپ کی

جالان (Pesháb ki jalan)

پیشاب

SOZAN سوزن (ف - مذ)

سُئی (Súi) سُوچکا (Súchika)

سوی

SOZINDA سوزندہ (ف - ص)

داہک (Dáhak) جالانے والا

جالانے والا (Jaláne vála)

سوزن کاری (ف - مذ)

SOZAN-KÁRI سوزن کاری

سُئی کا کام (Sui ka kám)

SUSMÁR سوسمار (ف - مذ)

گوڈھیکا (Godhika) گوڈھا

گوڈھا (Godha) گوہ (Goh)

SAUSAN سوسن (ف - مذ)

کُموڈینی (Kumudini) لیلی

لیلی (Lily)

سوغات (عف - مذ)

SAUGHÁT سؤغات

پُرہار (Up, hár) پورسکار (Puras-

kár) تُوہفا (Tuhfa)

SÚFÁR سؤفار (ف - ص)

شَر پکچھ (Shar pakchh)

تیر کی چُتکی (Tír ki chutki)

چٹکی

SÚQ سؤق (ع - مذ)

ہاٹ (Hát) ہاٹ (Hatt)

بازار (Bázár)

हुआ (Dara hua) (दरा हू)

सूअ अदब (ع - مذ)

सहम नाक (ف - ص)

SU-E-ADAB सूए अदब

SAH,M-NÁK सहम नाक

धृष्टता (Dhrish,tata) (देहरश तता) बे

भयंकर (Bhayankar) (बेहंकर) डरावना

अदबी (Re adabi) (बे आदबी)

(Daráona) (दरावना)

सूअ ظن (ع - مذ)

SAH,V सहव (ع - مذ)

SU-E-ZAN सूए ज़न

1. प्रमाद (Pramád) भूल (Bhúl)

दुर्भावना (Durbháona) (दुरबावना) बद-

(भूल)

गुमानी (Bad gumáni) (बदगुमानी)

2. त्रुटि (Truti) गलती (Ghalati) (غلطي)

SUHA सुहा (ف - مذ)

एक बहुत छोटा तारा (Ek bahut chhota

tára) (एक बेहूत चोटा तारा)

से पहलू (ف - ص)

SAH,VAN सहवन (ع - ص)

SEH-PAHLU सिंह पहलू

भूल में (Bhúl men) गलती से (Ghalati se) (غلطي سے)

त्रिकोण (Trikon) (तिकोना)

(Tikona) (तिकोना)

SUHÚLAT सुहूलत (ع - مث)

सुगमता (Sugamata) (सुगमता) आसानी

(Ásání) (आसानी)

से शनिबे (ف - مذ)

SAHI सही (ف - ص)

SEH-SHAMBA सिंह शंबा

सरल (Saral) सीधा (Sídha)

मंगल वार (Mangal vár) (मंगल वार)

(Rást) (रास्त) रास्ता

मंगल (Mangal) (मंगल)

SUHAIL सुहैल (ع - مذ)

SAH,L सहल (ع - ص)

एक तारा (Ek tára) (एक तारा)

सरल (Saral) सहज (Sahaj) (सरल)

सुगम (Sugam) आसान (Ásán)

(Ásán) (आसान)

SAHÍM सहिम (ع - ص)

सहल अकार (ع - ص)

अंशी (Anshi) भागीदार

SAH,LAN,KÁR सहल नकार

(Bhágidár) (भागिदार) हिस्सेदार

आलसी (Álasi) सुस्त (Sust)

(Hisse dár) (हिस्सेदार)

दीला (Dhíla) (दीला)

SÍ-MURGH सी मुर्गा (ف - مذ)

सहम कैं (ف - ص)

एक बहुत बड़ा पक्षी (Ek bahut bára

SAH,M.GÍN सहम गीं

pakohbi) (एक बेहूत बड़ा पक्षी)

भय भीत (Bhai bhít) (भय भीत)

سیاست داں (ع - ف - ص)

SIYÁSAT-DÁN سیاسات داں

নীতি (Nītiggya نی-تگیہ) کڑ

নীতি (Kút-nītiggya کوٹ نی-تگیہ)

سیاسات جاننے والا (Siyásat jánne

vála سیاست جانیے والا)

SIYÁL سیال (ع - ص)

ترل (Taral ترل) درو (Drav درو)

بہنے والی چیز (Bahne váli chíz

(بہنے والی چیز)

SIYÁH سیاہ (ف - ص)

1. कृष्ण (Krishn کرشن) کالا (Kála کالا)

2. अशुभ (Ashubh اشیب) منہوس (Manhús منکوس)

سیاہ باطن (ع - ص)

SIYÁH-BÁTIN سیاہ باتین

दुष्टात्मा (Dushtát,ma دشتاتا) پاپی

(खबीस (Khabís خبیث) پاپی (Pápi

سیاہ بخت (ف - ص)

SIYÁH-BAKHT سیاہ بخت

हत भाग्य (Hat bhágya ہت بھاگہ)

अभागा (Abhága ابھاگا) بد قسمت

(Bad qismet بدقسمت)

سیاہ پوش (ف - ص)

SIYÁH-POSH سیاہ پوش

1. नीलांबर (Nílámbar نیلامبر) کالے

कपड़े पहिने हुए (Kále kapre pahine

hue کالے کپڑے پہنے ہوئے)

2. सोगी (Sogi سوگی) ماتمदार

(Mátamdár ماتمدار)

SAI,YÁH سैयाہ (ع - ص)

भ्रमण कर्ता (Bhraman karta بھرمَن

(سیلانی) سैलानी (Sailáni) کرتا

SIYÁHAT سیاحت (ع - مٹ)

भ्रमण (Bhraman بھرمَن)

(Safar سفر) सफर (Paryatan پریٹن)

SIYÁDAT سیادت (ع - مٹ)

श्रेष्ठता (Shresh,thata شریہی تہتا)

उत्तमता (Uttamata اُتمنا) बुजुर्गी

(Buzurgi بزرگی) सरदारी (Sardári

(سررداری)

SAIYÁR سैيار (ع - ص)

चक्कर खाने वाला (Chakkar kháne

vála چکر کھانے والا)

(Ghúmne vála گھومنے والا)

SAIYÁRA سياره (ع - مذ)

1. वह तारा जो गति मान रहता है (Voh

tára jo gatimán rahta hai وہ تارا

(Grah ग्रह) जो गति मान रहता है

(گرہ)

2. तारा (Tára تارہ) नक्षत्र (Nakchhatr

(نکچہتر)

SIYÁSAT سیاسات (ع - مٹ)

1. राज नीति (Ráj niti راج نییتی) राज

काज (Ráj káj راج کاج) पालि टिक्स

(Politics پالی ٹیکس)

2. दंड (Dand دند) सजा (Saza سزا)

3. धमकी (Dhamki دھمکی) सहती

(Sakl,ti سکتی)

کلتوتا (Kála kalúta کالا کلوتا)

سیاہ چشم (ف - ص)

SIYÁH-KÁR سیاه کار (ف - ص)

SIYÁH-CHASHM سیاه چشم

کرمی (Krishn karma کرشن
دراچاری (Duráchári درآچاری)
بدر چلن (Bad chalan بد چلن)

کالی آنکھوں والا (Káli ánkhoṇ vála
کالی آنکھوں والا)

سیاہ دل (ف - ص)

سیاہ مست (ف - ص)

SIYÁH-DIL سیاه دل

SIYÁH-MAST سیاه مست

مدونمست (Madonmatt مدون مت)
نشی میں چور (Náshe men chúr نشے
میں چور)

1. پاپاتما (Papátma) دُراتما
(Durátma دراتما) بد باتین
(Bad batin بدباطن)
2. نیشتھر (Nishthur) بے رحم
(Be rahm بے رحم)

سیاہ رو (ف - ص)

SIYÁHI سیاهی (ف - ص)

1. کالیمہ (Kálimá کالا پن
(Kála pan کالا پن)
2. ماسی (Masi) رُشنائی (Rau-
shanái روشنائی)

SIYÁH-RU سیاه رُ

1. کالے منہ والا (Kále munḥ vála
کالے منہ والا)
2. کلنکیت (Kolankit کلنکیت)
بدنام (Bad nám بدنام)
3. ماسی مکھ (Masi mukh ماسی مکھ)
کوکرمی (Ku karmi کوکرمی) بد
چلن (Bad chalan بد چلن)

سیاہ زبان (ف - ص)

SALYID سید (ع - مذ)

SIYÁH-ZABÁN سیاه زبان

1. ادھیپتی (Adhipati ادھیپتی)
سردار (Sardár سردار)
2. پوجیہ (Pújya پوجیہ) ماننہ (Mán, nya
ماننہ) بزرگ (Buzurg بزرگ)
3. ہزرت فاطمہ کی اولاد (Hazrat
Fátima ki aulád حضرت فاطمہ کی
اولاد)

شاہ سید (Sháp siddh شاہ سید)
وہ آدمی جس کا کوسنا فرار
لاگ جائے (Voh ádami jis ka kosnā fauran
lag jāe وہ آدمی جس کا کوسنا فرار
لاگ جائے)

SAIR سیر (ع - ص)

سیاہ فام (ف - ص)

1. بھرامن (Bhraman بھرامن) سیاحت
(Siyálat سیاحت)

SIYÁH-FÁM سیاه فام

کشانگ (Krishnáng کشانگ) کالا

वेहार चेत्र (Vihār chhettr) (وهار چهتر)
 फरीह गाह (Tafrīh gāh) (تفریح گاه)
 सैरी (सैरी) (सैरी - मत्)
 त्रिपुटी (Tripti) (त्रिपुटी) आसुदगी (Āsūdagi)
 (आसुदगी)

सैफ (सैफ - मत्) सैफ
 खड्ग (Khadg) (खड्ग) (Kripān) (क्रिपान)
 तलवार (Talvār) (तलवार) (कहड)

सैल (सैल - मत्) सैल
 बहाव (Bahāv) (बहाव) (Pravāh) (प्रवाह)
 बाढ़ (Bāḥ) (बाढ़) (Plāvan) (प्लावन)
 (बाढ़)

सैलाव (सैलाव - मत्) सैलाव
 जल प्लावन (Jal plāvan) (जल प्लावन)
 तूफान (Tūfān) (तूफान) (Bāḥ) (बाढ़)
 (टुफान)

सैलान (सैलान - मत्) सैलान
 स्राव (Srāv) (स्राव) (Pravāh) (प्रवाह)
 बाह (Bahāv) (बाह)

सैली (सैली - मत्) सैली
 तल प्रहार (Tal prahār) (तल प्रहार)
 थप्पड़ (Thappāḥ) (थप्पड़) (Chapet) (चपेट)
 (थप्पड़)

सीम (सीम - मत्) सीम
 चण्डी (Chandī) (चण्डी) (Rajat) (रजत)
 (चण्डी)

सीमाब (सीमाब - मत्) सीमाब
 पारा (Pāra) (पारा) (Pārad) (पारद)

2. विहार (Vihār) (وهار) हवाखोरी
 (Havakhorī) (हवाखोरी)
 3. कौतुक (Kautuk) (کونک) तमाशा
 (Tamāsha) (तमाशा)
 3. मनोरंजन (Mano ranjan) (منورنجن)
 दिल बहलाव (Dil bahlāv) (دل بهلاؤ)

सैर (सैर - मत्) सैर
 1. त्रिपुटी (Tripti) (त्रिपुटी) आसुदा (Āsūda)
 (आसुदा)
 2. संतुष्ट (Santusht) (سنتشت) सुतमइन
 (Mutma, in) (मुतमइन)

SERĀB सैराब (सैराब - मत्) सैराब
 1. सिंचित (Sinchit) (سینچیت) सींचा
 हुआ (Sīcha hua) (سیلچا هوا)
 2. हरा भरा (Hara bhara) (هرا بهرا)
 तरो ताज़ा (Taro tāza) (تروتازه)

SÍRAT सीरत (सीरत - मत्) सीरत
 1. चरित्र (Charittr) (چتر) कैरेक्टर
 (Character) (किरेक्टर)
 2. स्वभाव (Swabhāv) (سوبهاؤ) आदत
 (Ādat) (आदत)
 3. जीवनी (Jivani) (جیونی) सवानिह
 उम्री (Savāneh umri) (سوانه عمری)
 सैरचश्म (सैरचश्म - मत्)

SER-CHASHM सैर चश्म
 उदार (Udār) (ادار) खाने खिलाने वाला
 (Kkāne khilāne vāla) (کھانے کھلانے والا)
 सैरगाह (सैरगाह - मत्)

SAIR-GĀH सैर गाह
 क्रीडास्थल (Kridāsthal) (کریڈا سٹھل)

ज़बरदस्ती (Zabar-dastī) (زبردستی)

سینه سپر (ف - ص)

SĪNA-SIPAR सीना सिएर

सीना ताने हुए (Sina tane hue) (سینه تانے ہوئے)

हर आपत्ति का सामना करने पर तैयार (Har āpattī ka sāmna karne)

हर आपत्ति का सामना करने पर तैयार (Har āpattī ka sāmna karne)

हर आपत्ति का सामना करने पर तैयार (Har āpattī ka sāmna karne)

हर आपत्ति का सामना करने पर तैयार (Har āpattī ka sāmna karne)

SĪNI सीनी (फ - मठ) (سینی)

स्थाल (Isthāl) (استھال) परात (Parāt)

थाली (Thālī) (تھالی) (پرات)

SIYAH सियह (फ - ص) (سیہ)

دیکھو 'سیاہ'

(اس لفظ کے سارے مرکبات 'سیاہ'

کے تحت دیکھئے)

SĪMIYA सीमिया (ع - مठ) (سیمیا)

1. इन्द्र जाल (Indrjāl) (اندرجال)

जादू (Jádú) (جادو)

2. परकाय प्रवेश विद्या (Parkāe praveah)

विद्या (Parkāe praveah) (پرویش و دیا)

रुह को किसी दूसरे के ज़िस्म में दाखिल

करने का इल्म (Apni ruh ko kisi)

dusre ke jism men dākhil karne)

اپنی روح کو کسی دوسرے کے جسم میں داخل کرنے کا علم

SĪNA सीना (ف - مذ) (سینه)

वक्त्रस्थल (Vak,ohhasthal) (وکچھس)

छाती (Chhāti) (چھاتی) (تھل)

سینه زوری (ف - مठ)

SĪNA-ZORI सीना ज़ोरी

हठधर्मी (Hath-dharmi) (هٹھ دھرمی)

ش

2. शृंग (Shring) (श्रृंग) विषाण

(सिंग) (Sing) (शृंग) (Vishán)

شاخچه (ف - مذ)

SHÁKH-CHA शाखचा

उप शाखा (Up shákha) (اُپ شاخا)

छोटी डाली (Chhoti dāli) (چھوٹی ڈالی)

شاخسانه (ف - مذ)

SHÁKH-SĀNA शाखसाना

1. वाद विवाद (Vád vivád) (वादِ واد)

हुजत (Hujjat) (حجت)

SHÁB शाब (ع - مذ) (شاب)

युवा (Yuva) (یووا) युवक (Yuvak)

जवान (Javán) (جوان)

SHÁBÁSH शाबाश (फ - मठ) (شاباش)

धन्य (Dhan,nya) (دھنیه) वाह, वाह

(Váh,váh) (واہ، واہ)

SHÁKH शाख (फ - मठ) (شاخ)

1. शाखा (Shákha) (شاخا) डाली

(Dāli) (ڈالی)

2. विवाह (Viváh ववाह) ब्याह (Byáh
(بیہ)

3. उत्सव (Utsav اُتسو) तकरीब
(Taqrīb تقریب)

شادیانہ (ف - مذ)

SHÁDIYÁNA शादियाना

मंगलवाद्य (Mangal vādya منگل
واديه) बधाई (Badhái بدھائی) खुशी
के नक्कारे (Khushi ke naqqāre خوشي
کے نقرے)

SHÁZ शाज़ (ع - ص) شاذ

1. विलक्षण (Vilakshhan ولکڻهن)
अनोखा (Anokha انوکھا)

2. क्वचित (Kwachit کوچت) कोई
कोई (Koi koi کوی کوی) कभी कभी
(Kabhi kabhi کبھی کبھی)

SHÁRIB शारिब (ع - مذ) شارب

पायी (Pái پائی) पीने वाला (Pīne vāla
پینے والا)

SHÁREH शारेह (ع - مذ) شارح

टीकाकार (Tika kār टीका کار) भाष्यकर्ता
(Bhāshshya karta بهاشیہ کرتا) शरह
करने वाला (Shar,h karne vāla شرح
کرنے والا)

SHÁRE शारे (ع - مذ) شارع

1. मार्ग (Mārg मार्ग) पथ (Path
(سڑک) सड़क (Sarak سڑک)

2. धर्म के नियम बनाने वाला (Dharm
ke niyam banāne vāla دھرم کے
نیم بنانے والا)

2. दोष (Dosh दोष) ऐब (Aib عیب)

3. पञ्चद (Pachchar پنج) शाख
(Shākhi شاخ)

4. बात का बतंगड़ (Bāt ka batangar
بات کا بتنگڑ)

SHÁD शاد (ف - ص) شاد

प्रसन्न (Prasann प्रसन्न) हर्षित (Harshit
خوش (Khush خوش) هرشت

SHÁDÁB शदाब (ف - ص) شاداب

1. सुसिक्त (Susikt सुसिक्त) सेराब
(Serāb سیراب)

2. हरा भरा (Hara bhara हरा भरा)
सर सबज़ (Sar sabz سر سبز)

SHÁDÁN शदां (ف - ص) شادان

प्रसन्न (Prasann प्रसन्न) मसरूर
(Masrūr مسرور)

شاد کام (ف - ص)

SHÁD-KÁM शद काम

1. सम्पन्न (Sampann सम्पन्न) भरा पुरा
(Bhara pura भरा पुरा)

2. सफल मनोरथ (Saphal manorath
सफल मनोरथ) कामयाब (Kāmyāb
کامیاب)

SHÁD-MÁN शदमां (ف - ص) شادمان

आलहादित (Alhādīt आलहादیت) आनन्दित
(Ānandit आनन्दیت) हर्षित (Harshit
خوش (Khush خوش) هرشت

SHÁDI शदी (ف - م) شادی

1. हर्ष (Harsh هرش) आनन्द (Ānand
خوشی (Khushi خوشي) آند

دूमर (Dúbhar دوشوار) दुश्वार (Dush-vár دوشوار)

شارع عام (ع - مٹ)

SHÁRE-E-ÁM شاریع आम

SHÁKIR शाकिर (ع - ص) शक्र (Kritaggya कृतज्ञ) शुक्रगुज़ार (Shukr guzár शुक्रगुजार)

राज मार्ग (Rāj márg राज मार्ग) आम रास्ता (Ám rásta आम रास्ते)

SHÁKI शाकी (ع - ص) शक्य (Parivádi परिवادی) शिकायत करने वाला (Shikáyat karne vála شکایت کرنے والا)

SHÁRAK शारक (ف - مٹ) شارک (Sárika سارکا) मैना (Maina तूती (Túti तूती)

SHÁGIR,D शागिर्द (ف - مڈ) शिष्य (Vid,dya shish,shya विद्या शिष्य) छात्र (Chháttr छात्र)

SHÁTIR शातिर (ع - مڈ) شاطر (ع - مڈ)

1. शतरंज बाज़ (Shatranj báz شطرنج باز)

2. घनिष्ठ (Ghanishth گھنیشٹھ) लंगो-टिया (Langotia لنگوتیا)

3. धूर्त (Dhúrt देहूत) चालाक (Chálák چالاک)

SHÁGIRD-PESHA शागिर्दपेशा

1. सेवक (Sevak सेवक) नौकर (Naukar नोकर)

2. छोटे किस्म के नौकर जैसे भंगी भिस्ती धोबी वगैरा (Chhote qism ke naukar jaise bhang, bhishti, dhobi, vagh-aira जेहोटे क्स्म के नोकर जैसे वगैरा)

SHÁIR शाइर (ع - مڈ) شاعر (ع - مڈ) कवि (Kavi कवी) सुखनगो (Sukhango सुखनगो)

SHÁIRA शाइरा (ع - مٹ) شاعره (ع - مٹ) कवयित्री (Kavaittri कवयित्री) शाइर औरत (Sháir aurat شاعر عورت)

SHÁIRI शाइरी (ع - مٹ) شاعری (ع - مٹ) कविता (Kavita कविता) शेर कहना (Sher kahna شعر کہنا)

SHÁL शाल (ف - مٹ) शाल (Ek विशेश उनी या रेशमी चादर) (vishesh úni ya reshmi chádár ایک (vishesh úni ya reshmi chádár) (vishesh úni ya reshmi chádár) (vishesh úni ya reshmi chádár)

SHÁGHIL शागिल (ع د ص) شاغل (ع د ص) संलग्न (Sanlagn संलग्न) लीन (Lín लीन) मशगूल (Mashghúl मशगूल)

SHÁM शाम (ف - मٹ) संध्या (Sáyankál संध्या) साँझ (Sánjh सान्ज)

SHAQ शाक (ع - ص) شاق (ع - ص) कष्टप्रद (Kashtap,prad कष्टप्रद)

شان دار (ع - ف - ص)

SHÁN-DÁR شاندار

1. विशाल (Vishál) अज़ीम (Azím) (وشال) (عظیم)
2. भव्य (Bhav,vyá) आलीशान (Áliahán) (بهويہ) (عالی شان)

SHÁNA शाना (ف - مذ)

1. स्कंध (Iskandh) कंधा (Kandha) (اسکندھ) (کندھا)
2. प्रसाधनी (Prasádhani) कंधा (Kangha) (پرسادھنی) (کلگھا)

SHÁH शाह (ف - مذ)

1. राजा (Rája) बादशाह (Bádsháh) (راجه) (بادشاه)
2. महान (Mahán) बड़ा (Bára) (مہان) (بڑا)
3. फकीरों की उपाधि (Faqiroñ ki upádhi) (فقیروں کی اُپادھی)

SHÁH-BÁZ شاهباز (ف - مذ)

1. श्येन (Shen) बड़ा बाज़ (Bára báz) (شین) (بڑا باز)

SHÁHID شاهد (ع - مذ)

1. साक्षी (Sákehhi) गवाह (Gaváh) (ساکھی) (گواہ)
2. प्रत्यक्षदर्शी (Pratyakch darshi) आँख से देखने वाला (Áñkh se dekhne vála) (پرتیکھ دہشی) (آنکھ سے دیکھنے والا)
3. प्रिया (Priya) माशूक (Máshúq) (پریا) (مَشُوق)

SHÁMAT शामत (ع - مٹ)

1. आपत्ति (Ápatti) कमबختी (kambakhti) (آپتی) (کم بختی)
2. दुर्दशा (Durdasha) कुगत (Kugat) (دردشا) (کوگت)

شامت اعمال (ع - مٹ)

SHÁMATE-ÁMÁL शामते आमाल

1. कर्म दण्ड (Karm dand) किये की सज़ा (Kie ki seza) (کرم دند) (کی سزا)

SHÁMIL शामिल (ع - ص)

1. सम्मिलित (Sam,milit) मिला हुआ (Mila hua) (سملت) (ملا ہوا)
2. एकत्र (Ekattr) इकट्ठा (Ikatt,tha) (ایکتر) (اکٹھا)

SHÁM,MA शाममा (ع - مذ)

1. ग्राण (Ghrán) सूधने की शक्ति (Súnghe ki shakti) (گھران) (سُونگھنے کی شکتی)

شامیانہ (ت - مذ)

SHÁMIYÁNA शामियाना

1. वितान (Vitán) तम्बू (Tambu) (وتان) (تنبو)

SHÁN شان (ع - مٹ)

1. प्रतिष्ठा (Pratish,tha) इज्जत (Izzat) (پرتھ تھ) (عزت)
2. आतंक (Átank) रोव (Ro,b) (آنک) (روعب)
3. भव्यता (Bhav,vyata) शौकत (Shán shaukat) (بهويہ) (شان شوکت)
4. आन (Án) वज़ा (Vaza) (آن) (وضع)

SHÁIBA شاہبا (ع - مذ)

1. अंश (Ansh) जुज (Juz)
2. आभा (Ábha) भलक (Jhalak) (جهلك)
3. संदेह (Sandeh) शक (Shak) (شك)
4. लगाव (Lagáo) आमेज़िश (Ámezish)

SHÁ,E शाए (ع - ص)

1. प्रकट (Prakat) ज़ाहिर (Záhir) (ظاهر)
2. प्रकाशित (Prakáshit) (پرکاشت) छपा हुआ (Chhapa hua) (چھپا ہوا)

SHÁIQ शाइक (ع - ص)

- अभिलाषी (Abhiláshi) (ابهی لشی)
मुश्ताक (Mushtáq) (مشتاق)

SHÁYÁN शायान (फ - व)

1. योग्य (Yoggya) लायक (Láiq) (لائق)
2. उचित (Uchit) मुनासिब (Munásib) (مناسب)

SHÁYAD शायद (फ - म)

- कदाचित् (Kadáchit) शाइद (Shá'id) (شائد)

शायिस्ती (फ - म)

SHÁYASTAGI शायस्तगी

1. सम्यता (Sabh,bhyata) (سمیہتا) तहज़ीब (Tahzib) (تہذیب)
2. शिष्टता (Shishtata) (شہتتا) तमीज़ (Tamíz) (تمیز)

शहदबार (फ - म)

SHÁHIDE-BÁZÁR शाहिदे बाज़ार

- वेश्या (Vesh,shya) गणिका (Ganika) (گنیکا)
रंडी (Randí) (رنڈی)
तवाइफ़ (Taváif) (طوائف)

शहदग़िब (ع - مذ)

SHÁHIDE-GHAIB शाहिदे ग़ैब

- अदृष्टज्ञाता (Adrisht gyáta) (ادریشت)
ग़ैब की बात जानने वाला (Ghaib ki bát jánne vála) (غیب کی بات جاننے والا)

शह राह (फ - म)

SHÁH-RÁH शाह राह

- राजमार्ग (Ráj márg) (राज मार्ग) बड़ी (Bari) (بڑی)
सड़क (Baṛi saṛak) (سڑک)

शहज़ादे (फ - म)

SHÁH-ZÁDA शाहज़ादा

- राजकुमार (Ráj kumár) (राज कुमार) (Ráj kumár)
शहज़ादा (Shahzáda) (شہ زادہ)

SHÁHI शाही (फ - व)

1. राजकीय (Rájakiya) (राजकीय) सरकारी (Sarkári) (سرکاری)
2. राज्य (Rájya) (राज्य) हुकूमत (Hukumat) (حکومت)

3. बादशाहों जैसा (Bádsbáhon jaisa) (बादशाहों जैसा) शानदार (Shán dar) (شاندار)

SHÁHÍN शाही (फ - म)

- शेन (Shen) (شین) बाज़ (Báz) (باز)

شبانه روز (ف - ص)

SHABÁNA-ROZ شabanaroz

अहर्निश (Aharinish) रात दिन
(Rát din रात दिन)

SHABÁHAT शबाहत (ع - مٹ)

1. मुखकृति (Mukhakriti) (مکھا کرتی)
हुलिया (Huliya) (حلیہ)
2. मुख मंडल (Mukh mandal) (مکھ)
(मंदल) चेहरा (Chehra) (چہرہ)

شب باشی (ف - مٹ)

SHAB-BÁSHI शब बाशी

1. रात की रात ठहरना (Rát ki rát
thaharna) (رات کی رات تھہرنا)
2. मैथुन (Maithun) (میتھن) मुवाशरत
(Mubásharat) (مباشرت)

شب برات (ع - مٹ)

SHABE-BARÁT शबे बरात

एक इस्लामी त्योहार (Ek Islámi
tyohár) (ایک اسلامی تیوہار)
Shab barát (شب برات)

شب بیدار (ف - ص)

SHAB-BEDÁR शबबेदार

रात भर जागने वाला (Rát bhar
jágne vála) (رات भर जागने والا)

شب خون (ف - مڈ)

SHAB-KHUN शब खून

निशाक्रमण (Nishákraman) (نشاक्रमن)
शत्रु पर अचानक रात में हमला (Shat-
tru par achának rát men hamla) (شتررو
پر اچانک رات میں حملہ)

3. सज्जनता (Sajjanata) (سج جلنا)

शराफत (Sharáfat) (شرافت)

4. योग्यता (Yog,gyata) (योग्यता) लिया-
कत (Liyáqat) (لیاقت)

SHÁYASTA शायस्ता (ف - ص)

1. सभ्य (Sabb,bhya) (سبھیہ) तहजीबदार
(Tahzibdar) (تہذیب دار)
2. शिष्ट (Shisht) (ششت) तमीज़दार
(Tamizdar) (تمیز دار)
3. योग्य (Yoggya) (یوگیہ) लाइक (Láiq
(لائق)
4. शिक्षित (Shikchhit) (شکچھت) तालीमयाफता
(Tálim yáfta) (تعلیم یافتہ)

SHAB शब (ف - مٹ)

निशा (Nisha) (نشا) रजनी (Rajani)
(शरवरी) (Sharvari) (شردری)
यामिनी (Yámini) (یامنی) क्षपा
(Chhapa) (چھپا) विभावरी (Vibhávári)
(तमस्विनी) (Tamasvini) (تہمسوینی)
(निशीथिनी) (Nishíthini) (نیشی تھنی)
(रात्री) (Rátttri) (راتری)
रात (Rát) (رات)

SHABÁB शबाब (ع - مڈ)

1. युवावस्था (Yuvávastha) (یواو ستھا)
जवानी (Javáni) (جوانی)
2. उन्नति काल (Unnati kál) (اُنْتِی کال)
तरक्की का ज़माना (Taraqqi ka
zamána) (ترقی کا زمانہ)

شب ماہ (ف - مٹ)

SHABE-MÁH شہ ماہ

راکا (Ráka راکا) جیوتسنا (Jyot,sna
چوڈنی رات (Chándni rát
(چاندنی رات)

SHAB,NAM شبنم (ف - مٹ)

آکااش جال (Ákáash jal
(آکاش جل)
اوس (Os اوس)

SHUB,HA शुभ (ع - مذ)

آشاںکا (Áshanka آشاںکا) سندھ
(Sandeh سندھ) شک (Shak شک)
شوبا (Shubha شوبا)

SHABÍH شبیہ (ع - مٹ)

1. چتر (Chitr چتر) تاسویر (Tasvīr
(تصویر)
2. छायाचित्र (Chháya ohitr
(چھایا فوٹو) فوٹو (Photo فوٹو)

شیر-ہ (ف - مذ)

SHAP,PAR(A) شاپر (ر)

چرمچٹک (Charm chatak
(چرمچٹک)
چمگادڑ (Chamgádar چمگادڑ)

SHITA शिता (ع - مذ)

1. शीत (Shít شیت) شیشیر (Shishir
(شیشیر) جارا (Jára جارا)
2. शरद ऋतु (Sharad ritu
(شرد رتو) جاکے کا موسم (Járe ka mausam
(جاکے کا موسم)

شب دایجور (ف - مٹ)

SHABE-DAIJÚR شہ دے جور

تامیلا (Tarnisra تاسیرا) آدھیاری
رات (Andhiyári rát
(اندھیاری رات)

SHABDEZ शब्देज (ف - مذ)

نیلاش (Níláash,shwa نیلاشو) مشکی
ঘোড়া (Mushki ghorā
(مشکی گھوڑا)

شبستان (ف - مذ)

SHABISTÁN شہبستان

1. शयनागार (Shayanágár
(شہناگار) سونے کا مکان (Sone ka makán
(سونے کا مکان)
2. अन्तःपुर (Antahpur
(انتہر) رنواس (Ranvās
(رنواس) ہرام سرا (Haram sara
(ہرام سرا) زانان خانہ (Zanán khána
(زانان خانہ)

شب کور (ف - ص)

SHAB-KOR شہ کور

نیشاندھ (Nishándh
(نیشاندھ) رتو ندھی کا رोगी (Rataundhi ka rogi
(رتو ندھی کا رोगی) کا دوگی

شب کوری (ف - مٹ)

SHAB-KORI شہ کوری

تیمی (Tími تیمی) رتو ندھی (Rataundhi
(رتو ندھی)

SHAJAR शजर (श - म) शजर

वृक्ष (Vrikhh) वितप (Vitap)
पेड़ (Per) दरख्त (Darakht)
दरख्त

SHAJARA शजरा (श - म) शजरा

वंशवृक्ष (Vansh vrikhh) वंश
वंशावली (Vanshāvali) वंश
नसब नामा (Nasab nāma) नसब
नामा

SHAH,M शहम (श - म) शहम

वसा (Vasa) चर्बी (Charbi)

SHIH,NA शिहना (श - म) शिहना

1. आरक्षक (Árakchhak) कोतवाल (Kotvāl)
2. चौकीदार (Chaukidār)

SHAHIM शहिम (श - म) शहिम

मेदुर (Medur) जिहा के शरीर में
चर्बी बहुत हो (Jis ke sharir man charbi
bahut ho) चर्बी के शरीर में बहुत हो
(बहुत हो)

SHAKH,S शख्स (श - म) शख्स

पुरुष (Purush) व्यक्ति (Vyakti)
आदमी (Ádami) (व्यक्ति)

SHAKHSI शखसी (श - म) शखसी

व्यक्तिगत (Vyakti gat) निजी (Niji)

SHITÁB शिताब (श - म) शिताब

शीघ्र (Shighr) त्वरित (Twarit)
तुरंत (Turant) क्रौरन
(Fauran) जल्द (Jald)

SHITÁBI शिताबी (श - म) शिताबी

शीघ्रता (Shighrata) जल्दी
(Jaldi)

SHUTUR शुतुर (श - म) शुतुर

उष्ट्र (Ushtr) क्रमेल (Kramel)
ऊँट (Unt)

शुतुरान (श - म)

SHUTUR-BÁN शुतुर बान

उष्ट्र पाल (Ushtr pāl) ऊँट
वाला (Unt vála)

SHAT,M शतम (श - म) शतम

दुर्वचन (Durvachan) गाली
गलौज (Gáli galauj)

SHUJÁ,A शुजाअ (श - म) शुजाअ

वीर (Vír) शूर (Shúr) बहादुर
(Bahádur)

शुजाअत (श - म)

SHUJÁ,AT शुजाअत

शूरता (Shúrata) वीरता (Vírata)
बहादुरी (Bahá duri)

SHARÁB شراب (ف - مٹ)

مدیرا (Madira مدیرا) مدی (Maddya مدیہ)
سورا (Sura سورا) ہالا (Hála ہالا)
وارونی (Váruni وارونی) کدبینی (Kadambini کدمبینی)
مے (Mai مے)

شراب خانہ (ف - مذ)

SHARÁB-KHÁNA شراب خانہ

مدیرالے (Madirálai مدیرالے) مدیرا
مدھ (Madira grih مدھ) مدھ شالا (Madhu shála مدھو شالہ)
میکھانا (Maikhána میکھانہ)

شراب خوار (ف - ص)

SHARÁB-KHÁR شرابخوار

دیکھو 'شراب خور'

شراب خور (ف - ص)

SHARÁB-KHOR شراب خور

مدیپ (Mad,dyap مدیپ) سوراپای (Surápái سوراپائی)
راساشی (Rasáshi راساشی) شرابی (Sharábi شرابی)

شراب نوش (ف - ص)

SHARÁB-NOSH شراب نوش

دیکھو 'شراب خور'

SHARÁBI شرابی (ف - ص)

پان کرتا (Pán karta پان کرتا)
شراب پینے والا (Sharáb píne vála شراب پینے والا)

شخصیت (ع - مٹ)

SHAKH,SI(1)YAT شاخس (سی) یات

ویکتو (Vyak,tittwa ویکتو) پرس-
نیلٹی (Personality پرسنلٹی)

SHUDANI शुदनी (ف - مٹ) شدنی

بھوی (Bhavitav,vyata بھویتا)
بھوی (Bhávi بھوی) ہونہار (Honhár ہونہار)

SHID,DAT शिदत (ع - مٹ) شدت

1. پرچندتا (Prachandata پرچندتا)
تیرتا (Tivrata تیرتا) تیزی (Tezi تیزی)
(Uggrata اگرتا)
2. شکتی (Shakti شکتی) بل (Bal بل)
زور (Zor زور)
3. اتیاچار (Attyáchár اتیاچار)
ظلم (Zulm ظلم)

SHADÍD شدید (ف - ص) شدید

1. پرچند (Prachand پرچند) پربل (Prabal پربل) سخت (Sakht سخت)
2. کٹین (Kathin کٹین) جٹیل (Jatil جٹیل)
مشکل (Mushkil مشکل)

SHAR शर (ع - مذ) شر

1. دھکرتیہ (Dushkritya دھکرتیہ)
شرارت (Sharárat شرارت)
2. اپدرو (Upad,drav اپدرو) دنگا (Danga دنگا)
فساد (Fasád فساد)

3. सुशीलता (Sushilata सुशिलता)

खुशअखलाकी (Khush akhlāqi
(خوش اخلاقی)

शराकत (फ - म)

SHIRÁKAT शिराकत

साभा (Sájha साजा)

عربي ميں يہ لفظ 'شرکت' ہے
وہاں دیکھئے

शराकत नाम (फ - म)

SHIRÁKAT-NÁMA शिराकत नामा

सहकारिता पत्र (Sahkārīta patr
शिराकत नामा (Shirkat
náma शिराकत नाम)

SHURB शूर्ब (श - म)

पान (Pán पान) पीना (Pīna पीना)

SHARBAT शर्बत (श - म)

1. शर्करोदक (Sharkarodak शर्करा
मिला हुआ पानी (Shakar
mila hua pāni शर्करा मिला हुआ पानी)

2. मिष्टोद (Mishtod मिश्टोद)
दवाओं का शर्करा मिला हुआ गाढ़ा
रस (Davāoṅ ka shakar mila hua
gāṛha ras दवाओं का शर्करा मिला हुआ
गाढ़ा रस)

SHAR,H शर्ह (श - म)

1. व्याख्या (Vyakh,khya व्याख्या)
तशरीह (Tashrih तशरीह)

SHARÁR शरार (श - म)

स्फुलिंग (Isphuling स्फुलिंग) अग्नि
कण (Agni kan अग्नि कण) चिंगारी
(Chingári चिंगारी)

शरात (श - म)

SHARÁRAT शरारत

1. चपलता (Chapalata चपलता)
चंचलता (Chanchalata चंचलता)
शोखी (Shokhi शोखी)

2. धृष्टता (Dhrish,tata धृष्टता)
दीठ पन (Dhíth pan दीठ पन)
गुस्ताखी (Gustākhi गुस्ताखी)

3. उत्पात (Utpát उत्पात) उपद्रव
(Upad,drav (उपद्रव) भगड़ा
(Jhagṛa (जहाड़ा) फसाद (Fasád
فساد)

4. षडयंत्र (Shadyantr शडयंत्र)
साज़िश (Sázish साज़िश)

SHARÁRA शरारा (श - म)

स्फुलिंग (Isphuling स्फुलिंग)
चिंगारी (Chingári चिंगारी)

शराफत (श - म)

SHARÁFAT शराफत

1. श्रेष्ठता (Shresh,thata श्रेष्ठता)
बड़ाई (Barái बड़ाई)

2. कुलीनता (Kulīnata कुलीनता) असा-
लत (Asálat असालत)

SHR,AN شرعاً (ع - ص) شرعاً
 धर्मानुसार (Dharmánusár) (دھرم انوسار)
 मज़हब की रू से (Mazhab ki rú se)
 (مذہب کی رو سے)

SHARAF شرف (ع - مذ) شرف
 1. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرستشہا)
 इज्जत (Izzat) (عزت)
 2. प्रधानता (Pradhánatá) (پردہانتا)
 तरजीह (Tarjîh) (ترجیح)
 3. किसी गृहका अपनी राशि में प्रवेश
 (Kisí grah ka apni ráshi meṁ pra-
 vesh) (کسی گره کا اپنی راشی میں پرویش)

SHARQ شرق (ع - مذ) شرق
 उदयाचल (Udayáchal) (ادیاچل)
 पूर्व (Púrv) (پورب) पूर्व (Púrab) (پورب)

SHARQI شرقي (ع - ص) شرقي
 1. पूर्वीय (Pur,víya) (پوروئیہ) पूर्व का
 (Púrab ka) (پورب کا)
 2. पूर्वी रुख वाला (Púrbi rukh vála)
 (پوربی رخ والا)

SHIRK شرك (ع - مذ) شرك
 अनेकेश्वर वाद (Anekeshwar vād)
 एक ईश्वर के साथ किसी
 और को भी उसका शरीक बनाना (Ek
 ishwar ke sáth kisi aur ko bhi us ka
 sharík banána) (ایک ایشور کے ساتھ
 کسی اور کو بھی اس کا شریک
 بنانا)

2. टीका (Tíka) (ٹیکا) भाष्य (Bhāsh,
 shyá) (بہاشیہ) तफ़सीर (Tafsír
 (تفسیر)

3. भाव (Bháo) (بہاؤ) दर (Dar) (در)

SHARAR शरर (ع - مذ) शरर
 अग्नि कण (Agni kan) (اگنی کن)
 स्फुलिंग (Isphuling) (اس پھلنگ)
 चिंगारी (Chingári) (چنگاری)

SHART शर्त (ع - مٹ) شرط

1. पण बंध (Pan bandh) (پن بندھ)
 बाज़ी (Bázi) (بازی)
 2. पण (Pan) (پن) संविदा (Samvida)
 (قرار) करार (Qarár) (سمودا)
 3. आवश्यक (Ávash,shyak) (آوشیک)
 ज़रूरी (Zurúri) (ضروری)
 4. नियम (Niyam) (نیم) काइदा (Qáida)
 (قاعدہ)

SHARTIYA शर्तिया (ع - ص) شرطیہ

1. अवश्य (Avash,shya) (اوشیہ) यक़ीनी
 (Yaqíni) (یقینی)
 2. अमोघ (Amogh) (اموگہ) राम बाण
 (Rám bán) (دام بان) अचूक (Achúk)
 (اچوک)

SHAR,A शर्अ (ع - مٹ) شرع

1. नियम (Niyam) (نیم) क़ानून (Qánún)
 (قانون)
 2. धार्मिक नियम (DhármiK niyam)
 (دهارمک نیم) मज़हबी क़ानून
 (Maz,habi qánún) (مذہبی قانون)

SHURÚ,A شروع (ع - مذ) شورو

1. آرام (Árambh) شروع (Shurúát) (آرام)
2. آدی (Ádi) ابتداء (Ibtida) (ابتداء)

SHIRYÁN شریان (ع - مٹ) شیریان

- دھمنی (Dhamanī) دھمنی
میں پراگ وایو دوتی ہے (Voh rag jis men prán váyu dauṛti hai) وہ
جس میں پراگ وایو دوتی ہے

SHARÍR شریر (ع - ص) شریر

1. उपद्रवी (Upad,dravi) नट (Natkhat) (نٹ)
2. चंचल (Chanchal) चपल (Chapal) शोक (Shokh) (شوخی)

SHRÍ,AT شریعت (ع - مٹ) شریعت

- धर्म मार्ग (Dharm márg) (دھرم مارگ)
धर्म शास्त्र (Dharm shástr) (دھرم شاستر)
मज़हबी क़ानून (Maz,habi qánún) (مذہبی قانون)

SHARÍF شریف (ع - ص) شریف

1. श्रेष्ठ (Shreshth) उमदा (Umda) (عمدة)
2. कुलीन (Kulín) खानदानी (Kbándání) (خاندانی)
3. सज्जन (Sajjan) भला मानस (Bhata mánas) (بہلا مانس)

SHURAKA شرکا (ع - مذ) شرکا

- شریک کی جمع
सब साझी दार (Sab sájhí dár) سب
ساجھی دار

SHARM شرم (ف - مٹ) شرم

1. लज्जा (Lajja) लाज (Láj) (لج) (حیا) (Haya)
2. स्वाभिमान (Swábbimán) गैरत (Ghairat) (غیرت)
3. विचार (Vichár) खयाल (Khyál) (خیال)
4. आदर (Ádar) लिहाज़ (Liház) (لحاظ)

شر مساز (ف - ص)

SHARM-SÁR شرم سار

- लज्जित (Lajjit) शरमिन्दा (Sharmina) (شرمندہ)

شر مندی (ف - مٹ)

SHARMINDAGI शरमिन्दगी

- लज्जा (Lajja) व्रीडा (Vrida) (ویدہ)
शर्म (Sharm) (شرم)

شر منده (ف - ص)

SHARMINDA शरमिन्दा

1. लज्जित (Lajjit) संकुचित (Sankuchit) (سنکچت) (خفیف) (Khaif)
2. कृतज्ञ (Kritaggya) ममनून (Mamnún) (ممنون)

2. सुशील (Sushil) सज्जन
(Sajjan) (سججن)

3. सभ्य (Sabh,bhya) मुहज्जब
(Muhazzab) (مہذب)

SHASH शश (शश - फ - व)
षट् (Shat) छै (Chhai) (शट)

SHUSH शुश (शुश - फ - म)
फुफुस (Fhup,phus) (फुफुस)
फेफड़ा (Phephra) (फेफड़ा)

शुशु (शुशु - फ - व)

SHASH,DAR शशदर

1. चकित (Chakit) स्तब्ध
(Istabdh) (हक्का बक्का)
(Hakka bakka) (हका बका)

2. उद्विग्न (Udvign) हैरान
(Hairán) (हैरान)

SHASHUM शशम (शशम - फ - व)

षष्ठ (Shashth) छठा (Chhatha)
(चैथ)

शशमा (शशमा - फ - व)

SHASH-MÁHI शशमाही

अर्ध वार्षिक (Ardh,várshik) (अर्ध)
छिमाही (Chhimáhi) (चिमाही)

शशपञ्च (शशपञ्च - फ - व)

SHASHO-PANJ शशोपञ्च

संकोच (Sankoch) दुबधा
(Dub,dha) उधेर बुन (Udher
bun) (उधेर बुन)

SHARÍK शरीक (शरीक - ए - व)

1. सम्मिलित (Sammlit) (सम्मिलित)
शामिल (Shámil) (शामिल)

2. अंशी (Anshi) भागीदार
(Bhági dár) (भागीदार)
(Sájhi) (साजी)

3. सहयोगी (Sahyogi) (सहयोगी)
मदद गार (Madad gár) (मददगार)

SHAS,T शस्त (शस्त - फ - व)

1. लक्ष्य (Lakhya) (लक्ष्य)
(Nishána) (निशाना)

2. मत्स्य बंधन (Matsya bandhan)
(मत्स्य बंधन) मछली पकड़ने की
डोर (Machhli pakarne ki dor)
(मछली पकड़ने की डोर)

3. षष्टि (Shashti) साठ (Sáth)
(साठ)

शस्तिकी (शस्तिकी - फ - व)

SHUS,TAGI शुस्तगी

1. पवित्रता (Pavitrata) पाकी
(Páki) (पाकी)

2. स्वच्छता (Swach, chhata) (सुवच्छता)
सफाई (Safái) (सफाई)

3. शिष्टता (Shishtata) (शिष्टता)
तहज़ीब (Tahzib) (तहज़ीब)

SHUS,TA शुस्ता (शुस्ता - फ - व)

1. मार्जित (Márjit) शुद्ध
(Shud,dh) (शुद्ध) धुला हुआ (Dhula
hua) (धुला हुआ)

شعبده باز (ع - ص)

SHÁBADA-BÁZ شانبدا باج

مایاوی (Máyaávi) इंद्र जाली
(Indr jálí) दीठ बंध (Díth
bandh) बाज़ीगर (Bázígar
بازیگر)

SHOBA शोबा (ع - مذ)

1. खंड (Khand) टुकड़ा (Tukṛa)
شاخ (Shákh) (تکڑا)
2. विभाग (Vibhág) महक्मा
(Mahkama) (مہکمہ)

SHER शेर (ع - مذ)

1. पद्य (Pad,dya) कविता
(Kavita) (کویتا)
2. उर्दू या फ़ार्सी के दो मिसरे (Urdu
ya fársi ke do misr) اردو یا فارسی
(کے دو مصرعے)

SHU,ARA शुअरा (ع - مذ)

شاعر کی جمع

कवि गण (Kavi gan) (کوی گن)

شعر گو (ع - مذ)

SHER-GO शेर गो

कवि (Kavi) शाहर (Sháir) (کوی شاعر)

SHOLA शोला (ع - مذ)

अग्नि ज्वाला (Agnijwala) (الگنی جوالا)
लपट (Lapat) (لپٹ)

شطرنج (ع - مٹ)

SHATRANJ शतरंज

चतुरंग (Chaturang) (چتورنگ)
एक प्रसिद्ध खेल (Ek prasid,dh khel)
(ایک پرسیدہ کھیل)

شطرنجی (ف - مٹ)

SHATRANJI शतरंजी

1. एक प्रकार का दबीज फ़र्श (Ek prakár
ka dabíz farsh) ایک پروکار کا دبیز
(فرش)
2. शतरंज बाज़ (Shatranj báz) شطرنج
(باز)

SHU,ÁA शुआआ (ع - مٹ)

रश्मि (Rashmi) किरण (Kiran)
(کرن) (کرن)

SHIÁR शिआर (ع - مذ)

आचरण (Ácharan) चाल ढाल
(Chál dhál) तौर तरीका
(Taur taríqa) (طور طریقہ)

SHÁ,BADA शानदा (ع - مذ)

1. माया (Máya) इंद्र जाल
(Indr jál) जादू (Jádu)
(جادو)

2. दृष्टि बंध (Drishti bandh) (دريشتی
بندی) दीठ बंदी (Díth bandi)
(Nazar) (نظر) (بندی)
(Nazar bandi) (نظر بندی)

دیل بھلاوا (Dil bahláo دِل بھلاؤ)

SHIFA شفا (ع - مٹ) شفا

1. स्वास्थ्य (Swásthya سواستھیہ) تندورستی (Tandurusti تندرستی)
2. رोग निवारण (Rog niváran روگ) स्वास्थ्य लाभ (Swás,thya lábh سواستھیہ لائبہ) हुसूले सेहत (Husúle sehat حصول صحت)

SHAFÁ,AT شفاآت (ع - مٹ) شفاآت

अभिस्ताव (Abhistáv ابہس تاو) सफारिश (Sifárish سفارش)

SHAF,FÁF शफाफ (ع - ص) شفاف

1. स्वच्छ (Swach,chw سوچھ) उज्ज्वल (Ujjwal اچول) साफ (Sáf صاف)
2. द्युतिमान् (Dyutimán دیوتی مان) चमकदार (Chamak dár چمکدار) रौशन (Raushan روشن)

SHAFaq शफक (ع - مٹ) شفق

1. उषा (Usha اوشا) अरुणोदय (Arunodai ارونودے) सूरज डूबने या निकलने के वक़्त की लाली (Súraj dúbne ya nikalne ke vaqt kí lálí سورج ڈوبنے یا نکلنے کے وقت کی لالی)

2. अरुणिमा (Arunima ارونما) लालिमा (Lá'ima لالما) सुखी (Surkhi سُرخی)

SHAFaqAT शफकत (ع - مٹ) شفقت

- कृपा (Kripa کرپا) दया (Dara دیا) मिह्र बानी (Mihrlání میہربانی)

SHU,ÚR शुऊर (ع - مذ) شعور

1. विवेक (Vivek وریک) तमीज़ (Tamíz تمیز)
2. ज्ञान (Gyán گہان) समझ (Samajh سمجھ)
3. शिष्टता (Shishtata شہسختا) सलीका (Salíqa سلیقہ)
4. बुद्धि (Bud,dhi بدھی) अकल (Aql عقل)

SHAGHÁL शगाल (ع - مذ) شغال

शृगाल (Shrigál شُرگال) सियार (Siyár سیار) गोदड़ (Gídar گودڑ)

SHAGHAF शयफ (ع - مذ) شغف

1. तल्लीनता (Tallinata تل لیتنا) महवियत (Mahviyat محویت)
2. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا) इन्हिमाक (In,himák انہماک)
3. अति प्रेम (Ati prem اتی پریم) गहरी महबबत (Gahri mahabbat گہری محبت)

شغل (ع - مذ)

SHA (U) GH,L श (शु) श्ल

1. व्यापार (Vyápár ویاپار) मशगला (Mashghala مشغلہ)
2. कार्य (Kárrya کاریہ) काम (Kám کام)
3. उद्योग (Ud,dyog ادیوگ) पेशा (Pesha پیشہ)
4. मनोविनोद (Mano viodn منوونود)

SHUQ,QA शुक्का (ع - مذ) شقہ

1. प्रादेश (Prādesh) (پرا دیش)
राजादेश (Rājādes̄h) (राजादیش)
फरमान (Farmān) (فرمان)
2. पत्र (Pattr) (पत्र) परचा (Parcha)
पुर्जा (Purja) (پورچہ)

SHAQI शकी (ع - ص) شقی

1. निर्दय (Nirdai) (نردے) क्रूर (Kṛūr)
(बे रहम) (Be rahm) (کروو)
2. हत भाग्य (Hat bhāgya, gya) (हत भाग्य)
(अभागा) (Abhāga) (ابهگا)
बद किस्मत (Bad qismat) (بدقسمت)

شقی القلب (ع - ص)

SHAQI-UL-QALB शकी उल कल्ब
दुष्टात्मा (Dushtātma) (دشتاتما) निर्दय
(Nirdai) (नर्दे) बे रहम (Be rehman)
(बे رحم)

SHAK शक (ع - مذ) شك

1. संदेह (Sandeh) (سندیہ) शंका
(Shanka) (شکا) शुब्हा (Shub,ha)
(شبهہ)
2. भ्रम (Bhram) (भ्रम) भ्रांति (Bhrānti)
(वह्म) (Vahm) (بهرانعی)

SHIKĀR शिकार (ف - مذ) شکار

1. मृगया (Mrigaya) (मृगया) आखेट
(Ākhet) (آکھت) सैद (Said) (صید)
2. जिस का शिकार किया जाए (Jis
kā shikār kiya jāi) (جس کا شکار
کیا جائے)

SHAFĪ'A शफी अ (ع - ص) شفیع

1. अभिस्तावक (Abhistāvaka) (ابھس)
(सिफारिश करने वाला) (Sifārish
karne vāla) (سفرارش کرنے والا)
मुक्ति दिलाने वाला (Mukti dilāne vāla)
(مکتی دلانے والا)

2. हक शुफा रखने वाला (Haq shufa
rakhne vāla) (حق شفعه رکھنے والا)

SHAFĪQ शफीक (ع - ص) شفیق

- कृपालु (Kripālu) (कृपालु) वत्सल (Vatsal)
(मिह्र बान) (Mihir bān) (مہربان) (وتسل)

SHAQ शक (ع - ص) شق

- विदीर्ण (Vidīrn) (ویدیرن) फटा हुआ
(Phata hua) (پھٹا ہوا)

SHIQ शिक (ع - مٹ) شق

1. पक्ष (Pakohh) (پکھ) पहलू (Pahlū)
(پہلو)
2. खंड (Khand) (کھنڈ) टुकड़ा (Tukṛa)
(ٹکڑا)
3. भांति (Bhanti) (بھانعی) किस्म
(Qism) (قسم)
4. अड़चन (Aṛchan) (اڑچن) पख
(Pakh) (پخ)

شقاوت (ع - مٹ)

SHAQĀVAT शकावत

1. निर्दयता (Nirdayata) (नर्दिता) बे रहमी
(Be rahmī) (بے رحمی)
2. दुर्भाग्य (Durbhāgya) (دربھائیہ)
बद बहती (Bad bahṭi) (بدبختی)

SHAKAR शकर (ف - مٹ) شکر

शर्करा (Sharkara) खांड (Khānd) (شکر) शकर (Shakkar) (کھانڈ)

SHUK,R शुक्र (ع - مذ) شکر

धन्य वाद (Dhannya vād) (دھنیه واد)

शुक्रिया (Shukriya) (شکریه)

शक्र रنجी (ف - مٹ)

SHAKAR-RANJI शकर रंजी

धैमनस्य (Vaimnas,sya) (وے منسیه)

मनोमालिन्य (Manomālin,nya) (منو)

रंजिशा (Ranjish) (رنجش) (مالیه)

शक्र گزار (ع - ص)

SHUK,R-GUZÁR शुक्र गुज़ार

कृतज्ञ (Kritaggya) (کرتگیه) आभारी

(Ábhāri) (آبهاری) शुक्रिया अदा करने

वाला (Shukriya ada karne vāla) (شکریه)

(ادا کرنے والا)

SHIKRA शिकरा (ف - مذ) شکره

बाज़ से छोटा और उसी शकल का एक

शिकारी पक्षी (Bāz se chhota aur usi

shakl ka ek shikāri pakchhi) (باز سے

چھوٹا اور اسی شکل کا ایک شکاری)

(پکچھی)

شکریه (ع - مذ)

SHUK,RIYA शुक्रिया

1. धन्यवाद (Dhannya vād) (دھنیه واد)

आपका शुक्रिया (Āp ka shukriya

(آپ کا شکریه)

2. कृतज्ञता (Kritaggyata) (کرتگیه تا)

एहसान मंदी (Ehsān mandi) (احسان

(مندی)

शकार गह (ف - मٹ)

SHIKÁR-GÁH शिकार गाह

मृगवन (Mrigvan) (مړگ ون) अहेर-स्थान

(Aher-isthān) (اههر-استهان) शिकार

खेलने की जगह (Shikār khelne ki

jagah) (شکار کھیلنے کی جگه)

SHIKÁRI शिकारी (ف - ص) شکاری

आखेटक (Ākhetak) (آکھेटک) मृग जीवी

(Mrig jīvī) (مړگ جیوی) शिकार

खेलने वाला (Shikār khelne vā a) (شکار

(कھیلنے والا)

शकایت (ع - مٹ)

SHIKÁYAT शिकायत

1. अनुयोग (Anuyog) (انویوگ) परिवाद

(Parivād) (پریواد) बुराई (Burāi

(برائی)

2. उपालंभ (Upālambh) (اُپالہمہ)

उलाहना (Ulāhana) (اُلہنا) गिला

(Gila) (گلا)

3. रोग (Rog) (روگ) बीमारी (Bimāri

(بیماری)

4. पिशुनता (Pishunata) (پیشونتا) चुगली

(Chughli) (چغلی)

शकایت نامه (ع - مذ)

SHIKÁYAT-NÁMA शिकायत नामा

अनुयोग पत्र (Anuyog pattr) (انویوگ

परिवाद पत्र (Parivād pattr) (پریواد

ऐसी चिन्ही जिस में शिकायत हो

(Aisi chith,thi jis men shikāyat ho

ایسی چٹھی جس میں شکایت

(هو)

2. मुखकृति (Mukhákriti) مکھا کرتی
हुलया (Hulya) حلیہ

SHIKAM शिकम (ف - مذ) شکم
उदर (Udar) पेट (Pet) پیٹ (أدر)
شکم پرست (ف - ص)

SHIKAM-PARAST शिकम परस्त
उदर सर्वस्व (Udar sarvas,swa) أدر
उदर पिशाच (Udar pishách) (سروسو)
पेट का बन्दा (Pet ka banda) (أدر پشاج)
پیٹ کا بلدا

شکم سیر (ف - ص)

SHIKAM-SER शिकम सेर
उदर पूर्ण (Udar purn) (أدر پورن) अफरा
हुआ (Aphra hua) (اپهرا هوا)

SHIKAMI शिकमी (ف - ص) شکمی
1. औदरिक (Audarik) (اودری) पेट का
(Pet ka) (پیٹ کا)
2. जन्म सिद्ध (Janm sid,dh) (جنم سده)
पैदाइशी (Paidáishi) (پیدا ایشی)
3. वह किसान जो असली किसान का
जोता हो (Voh kisan jo asli kisan)
وہ کسان جو اصلی (ka jota ho)
(کسان کا جوتا هو)

SHIKAN शिकन (ف - مٹ) شکن
1. बल (Bal) झुर्री (Jhurri) (جھری)
ऐंठन (Ainthan) (اینٹھن)
2. भंजक (Bhanjak) (بهنجک) तोड़ने
वाला (Torne vála) (توڑنے والا)
(دوسرے معنوں میں مرکبات کا
آخری جزو ہوتا ہے جیسے 'دل
'شکن')

SHIKAST शिकस्त (ف - مٹ) شکست

1. भंग (Bhang) (بهنگ) टूट फूट (Tút phút) (ٹوٹ پھوٹ)
2. पराजय (Parájai) (پراجے) पराभव
(Parábhav) (پرا بهو) हार (Hár) (هار)

شکست خوردہ (ف - ص)

SHIKAS,T-KHURDA शिकस्त खुर्दा
पराजित (Parájit) (پراجت) हारा हुआ
(Hára hua) (هارا هوا)

شکستگی (ف - مٹ)

SHIKAS,TAGI शिकस्त गी
भंजन (Bhanjan) (بهنجن) टूट फूट
(Tút phút) (ٹوٹ پھوٹ) टूटने की क्रिया
(Tútne ki kriya) (توٹنے کی کریا)

SHIKASTA शिकस्ता (ف - ص) شکستہ
भग्न (Bhagn) (بهگن) खंडित (Khandit)
(Túta hua) (توتا هوا) टूटा हुआ
(Túta hua) (توتا هوا) (کھنڈت)
شکستہ حال (ع - ص)

SHIKASTA-HÁL शिकस्ता हाल
दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha grast) (دردشا)
बद हाल (Bad hál) (بد حال) (گروست)
شکستہ دل (ف - ص)

SHIKASTA-DIL शिकस्ता दिल

1. भग्न हृदय (Bhagn hridai) (بهگن)
दुखी (Dukhi) (دکھی) (هرده)
2. उदास (Udás) (اداس) अफसुरदा
(Afsurda) (افسوده)

SHAK,L शकल (ع - مٹ) شکل
1. आकृति (Akriti) (آکرتی) बनावट
(Banávat) (بناوت)

شکفتگی (ف - مٹ)

SHIGUF,TAGI शिगुफ़तगी

1. फूल खिलना (Phúl khilna پھول کھلنا)
 2. प्रफुल्लता (Praphul,lata پرفول لٹا)
 खुशी (Khushi خوشی)

شگفته (ف - ص) शिगुफ़ता SHIGUF,TA

1. प्रकुल (Praphull **پُر پھل**) स्फुटित
(Isphutit **اسپھٹت**) खिला हुआ
(Khila hua **کھلا ہوا**)
2. प्रसन्न (Prasann **پرسن**) खुश
(Khush **خوش**)

SHUGUN   श.गुन   (ف - مذ)   شگن

शकुन (Shakun شكن) शगुन (Shagun
شگن) फाल (Fál فال)

SHIGÚFA شگوفہ (ف - مذ) شگूफ़ा

1. कलिका (Kalika कलिका) कलौ (Kali काली) गुंचा (Ghuncha غنچہ)
2. विलक्षण बात (Vilakshhan bāt विलक्षण بات) नई बात (Nai bāt نئی بات) अजुबा (Ajūba عجبہ)

SHUGÚN شگون (ف - مذ) شگون
'دیگهو' شگون

SHAL   شال   (ع - ص)

शित्थिल (Shithil) सुस्त (Sust)
मांदा (Manda) (सस्त)

SHUMÁR   शुमार   شمار (ع - مذ)

1. गणना (Ganna گننا) गिती (Ginti گنتی)

شکستگی (ف - مذ)

SHIKANJA शिकंजा

1. सज़ा का कटघरा (Saza ka kat-ghara) (سزا کا کٹ گھرا)
2. जिल्द साज़ों का काटने के लिये किताबें
दबाने का यंत्र (Jild sazon ka kátne ke lie kitáben dabáne ka yantr) (جلد سازوں کا کاٹنے کے لیے
کتابیں دبانے کا यंत्र)

SHIKVA शिक्वा (ع - مذ) شکوہ

उपालंभ (Upālambh أُوْپَالَمْبُ) गिला
(Gila شِكَايَت) शिकायत (Shikayat كَلِمَة)
उलहना (Ulahna اَلِهْنَا)

SHUKOH شکوہ (ف - مٹ) शुकोह

1. प्रताप (Pratáp) जलाल (Jalál)
2. आतंक (Átank) रोब (Rob)
3. विभव (Vibhav) शान (Shán)

SHIKEB شکیب (ف - مذ)

संतोष (Santosh संतोश) धैर्य (Dhairrya धैर्य)
(Taham-mul तहम्मल)

SHAKÍL   شکیل (ع - ص)

रूपवान् (Rúpván روپوان) 'सुंदर
(Sundar سندر) खूबसूरत (Khúb sūrat
(خوبصورت)

SHIGÁF شگاف (ف - مذ) शिगाफ

दार (Dár دَار) दरार (Darár دَرَار)
 दर्ज़ (Darz دَرَج)

شناخت (ف - مٹ)

SHANÁKHT شناخت

परिचय (Parichai) पहचान
(Pahchán) (پہچان)

SHANÁSA شناسا (ف - ص)

परिचित (Parichit) जान
पहचान वाला (Ján pahchán vála)
(جان پہچان والا)

شناسائی (ف - مٹ)

SHANÁSÁÍ शना साई

परिचय (Parichai) जान पहचान
(Ján pahchán) (جان پہچان)

SHAMBA शम्बा (ف - مذ)

1. शनेश्चर (Shanaishchar) (شنیشچر)
सनीचर (Saníchar) (سنیچر)
2. दिन (Din) वार (Vár) (دن وار)

SHOB शोब (ف - مذ)

शोधन (Shodhan) धुलाई
(Dhulái) (دھلائی)

SHOKH शोख (ف - ص)

1. चंचल (Chanchal) चपल
(Chapal) शरीर (Sharír)
(شریر)
2. धृष्ट (Dhrist) गुस्ताख
(Gustákh) (گستاخ)
3. हँसोड़ (Hansoڑ) दिल्लगी बाज़
(Dillagi báz) (دل لگی باز)

SHOKHI शोखी (ف - مٹ)

1. चंचलता (Chanchalata) (چنچلنا)
शरारत (Shararat) (شرارت)

2. संख्या (Sankhya) तादाद
(Tádád) (تعداد)

SHIMÁL शिमाल (ع - مذ)
उत्तर दिशा (Uttar disha) उत्तर
(Uttar) (اُتّر)

SHAM,S शम्स (ع - مذ)
सूर्य (Súrrya) (سوریه) रवि (Ravi)
सूरज (Súraj) (سورج)

شمشاد (ف - مذ)

SHAM,SHÁD शमशाद

एक पेड़ (Ek per) सरो (Saro)
(सर)

شمشیر (ف - مٹ)

SHAM,SHÍR शमशीर

कृपाण (Kripán) खड्ग (Khad,g)
(तलवार) (Talvár) (کھڈگ)

SHAM,A शम्भू (ع - मٹ)

1. सिक्थ वर्ति (Sikth varti) (سکته ورتي)
मोम बत्ती (Mom batti) (मोम बत्ती)
3. दीपक (Dípak) चिराग
(Chirágh) (چراغ)

SHUMÚL शुमूल (ع - مذ)

सम्मिलन (Sam,milan) शामिल
होना (Shámil hona) (شامل هونا)

SHAM,MA शम्मा (ع - مذ)

लवलेश (Lavlesh) अत्यल्प
(Attyalp) बहुत थोड़ा (Bahut)
thoڑa (بہت تھوڑا)

SHAMÍM शमीम (ع - मٹ)

सुगंध (Sugandh) खुशबू
(Khushbú) (خوشبو)

شورہ پشت (ف - ص)

SHORA-PUSHT شورا پُشت

1. उद्धंड (Uddand) अखलङ्क (Akhkhar) (اکھڑا)
2. धृष्ट (Dhrisht) गुस्ताख (Gustakh) (گُستاخ)
3. अवज्ञ (Avag.gya) सरकश (Sarkash) (سرکھس)

SHÚRA शूरा (ع - مذ) شوری

परामर्श (Parámarsh) (پَرَامَرْش) सलाह

मशवरा (Saláh mashvara) (مَشَوَرَة) صلاح

SHOSHA शोशा (फ - مذ) شوشه

1. छोटा चिन्ह या अक्षर का सिरा (Chhota chinnh ya akohhar ka sira) (چھوٹا چنھ یا اکھڑا کا سرا)
2. बखेड़ा (Bakhera) भगड़ा (Bhagra) (بکھیرا / جھگڑا)
3. भगड़ा कराने वाली बात (Bhagra karáne váli bát) (جھگڑا کرانے والی بات) चूटकुला (Chut kula) (چٹकुला)

SHAUQ शौक (ع - مذ) شوق

1. अभिलाषा (Abhilásha) आकांक्षा (Ákánkchha) आरजू (Árú) (ابھی لاشا / آکانکھھا / آرزو)
2. व्यसन (Vyasan) चसका (Chaska) चाट (Chát) (ویسن / چسکا / چات)
3. रुचि (Ruchi) रागवत (Raghat) (رُحی / رغبت)
4. प्रेम (Prem) आदर (Ádar) (پَرِم / آدر) चाव (Cháo) (چاؤ)

2. निर्लज्जता (Nirlajjata) बे हयाई (Be hayái) (نیرلججتا / بے حیائی)

SHOR शोर (फ - مذ) شور

1. कोलाहल (Koláhal) गुल (Gul) (کولاهل / غل)
2. चार (Chhár) खारी (Khári) (चार / کھاری)
3. ख्याति (Khyáti) शहरत (Shuhtrat) (کھیاتی / شهرت)
4. उन्माद (Unmád) पागल पन (Págál pan) (اُنماد / پاگل پن)

SHORBA शोर्बा (फ - مذ) شوربا

मांस रस (Máns ras) (मानस / دس) यूस (Yúsh) रसा (Rasa) (یوش / رسا)

SHORISH शोरिश (फ - म) شوریش

1. विप्लव (Viplav) राजक्रांति (Raj kiránti) राद्र (Radr) (ویپلو / راج کرانتی / فدر)
2. सैन्य द्रोह (Sain,nya droh) बगावत (Baghávat) (سینہ / بغاوت)
3. अशांति (Ashánti) बलवा (Balva) (آشانتی / بلوا) फसाद (Fasád) (فساد)
4. कोलाहल (Koláhal) शोरो-शर (Shoro-shar) (کولاهل / شوروشار)

SHORA शोरा (फ - مذ) شورہ

श्वेत चार (Shetchhár) एक खार जिस से बारूद बनती है (Ek khár jis se bárúd banti hai) (شیت چار / ایک کھار جس سے بارود بنتی ہے)

شہادت (ع - مٹ)

SHAHÁDAT شاہادت

1. धार्मिक मनुष्य का वध (Dhārmik manush,shya ka vadh) دھارمک (قتل) (Qatl) منشیہ کا ودم
2. साक्ष्य (Sák,chhya) (ساکچھیہ) गवाही (Gaváhi) (گواہی)

شہامت (ع - مٹ)

SHAHÁMAT شاہامت

- शूरता (Shúrata) (شورتا) वीरता (Vírata) (بہادری) बहादुरी (Baháduri) (ویرتا)

SHAH,D شاہد (ف - مذ)

- मधु (Madhu) (مدھو) पुष्पसार (Pushp sár) (پشپسار) असल (Asal) (عسل)

SHAH,R شاہر (ف - مذ)

1. नगर (Nagar) (نگر) बड़ी बस्ती (Bari besti) (بڑی بستی)
2. मास (Más) (ماس) महीना (Mahína) (مہینہ)

شہر پناہ (ف - مٹ)

SHAH,R-PANÁH شاہر پناہ

- परिवेश (Parivesh) (پری ویش) परकोटा (Parkota) (پرکوٹا) नगर की चार दीवारी (Nagar ki chár dívári) (نگر کی چار دیواری)

شہرت (ع - مٹ)

SHUH,RAT शुहरत

1. ख्याति (Khyáti) (کھیاتی) नेक नामी (Nek námi) (نیک نامی)
2. किंवदंती (Kimvadanti) (کیمودنتی) अफवाह (Afváh) (افواہ)

5. उत्कंठा (Utkantha) (اُتکنتھا) इशितयाक (Ishtiyáq) (اشتہاق)

SHAU,KAT शौकत (ع - مٹ) شوکت

1. वैभव (Vaibhav) (وہو) शान (Shán) (شان)
2. आतंक (Átank) (آنک) रोब (Rob) (روعب)

SHÚM شوم (ف - مذ) شوم

1. अशुभ (Ashubh) (اشبھ) मनहूस (Manhús) (منکھوس)
2. कृपण (Kripan) (کرپن) कंजूस (Kanjús) (کنجوس)

SHAU,HAR शौहर (ف - مذ) شوهر

- पति (Pati) (پتی) भर्ता (Bharta) (بھرتا) खाविन्द (Khávind) (خاوند)

SHAH شاه (ف - مذ) شاہ

1. शाह का मुखफ دیکهو 'شاه' (Shah ka mukhafa) (شاہ کا منکھف)
2. उत्तेजना (Uttejana) (اُتہجنا) भड़काना (Bharkána) (بھڑکانا)

3. शतरंज की किशत (Shatránj ki kisht) (شترنچ کی کیشت)

SHIHÁB शिहाब (ع - مذ) شہاب

- उल्का (Ulka) (اُلکا) टूटने वाला तारा (Tútne vála tára) (توٹنے والا تارا)

شہاب ثاقب (ع - مذ)

SHIHÁBE-SÁQIB शिहाबे साकिब

- उल्का (Ulka) (اُلکا) टूटने वाला तारा (Tútne vála tára) (توٹنے والا تارا)

SHAHÍD شاہید (ع - ص) شہید
 हुतात्मा (Hutátma) बोर गति
 प्राप्त (Vīrgati prāpt) (ویر گتی پراپت)
 जो धर्म के लिए मारा गया हो (Jo dharm
 ke liye mārā gayā ho) (جو دھرم کے لئے
 مارا گیا ہو)

SHAI शय (ع - مٹ) شے
 वस्तु (Vastu) चीज़ (Chíz) (وستو)

SHAIB शैब (ع - مذ) شیب
 जरावस्था (Jarāvastha) (جراوستانہ)
 बुढ़पा (Buṛhāpa) (بڑھاپا)

SHAIKH शैख (ع - مذ) شیخ

1. वृद्ध (Vrid,dh) जरत् (Jarāt) (ورڈ) बूढ़ा (Būṛha) (جرت)
2. धर्म गुरु (Dharm guru) (دھرم گورو) पीर (Pīr) (پیر)
3. अधिपति (Adhipati) (ادھی پتی) स्वामी (Swāmi) (سوامی) सरदार (Sardār) (سردار)
4. एक मुसलमान जाति (Ek musalmān jāti) (ایک مسلمان جاتی)

SHAIIDA शैदा (ف - ص) شیدا
 मुग्ध (Mugdh) (مگدھ) आसक्त (Āsakt) (آسکت)
 عاشق (Āshiq) (عاشق)

SHAIIDÁÍ शैदाई (ف - ص) شیدائی
 'शैदा' (شیدا)

SHER शेर (ف - مذ) شیر
 व्याघ्र (Vyāghr) (ویاگھر) सिंह (Singh) (سینگھ)
 बाघ (Bāgh) (باغ)

3. वार्ता (Vārta) चर्चा (Charha) (وارتا) (چرچا)

SHUHRA शुहरा (ع - مذ) شهرہ

1. ख्याति (Khyāti) (کھیاتی) शहरत (Shuhrat) (شہرت)

2. यश प्रसार (Yash prasār) (یہش پراسار)
 नेक नामी की धूम (Nek nāmī ki dhūm) (نیک نامی کی دھوم)

SHAHRI शहरी (ف - ص) شہری
 नागरिक (Nāgarik) (ناگڑک) शहर का
 निवासी (Shahr ka nivāsi) (شہر کا
 نیواسی)

شہنشاہ (ف - ص)

SHAHANSIIĀH शहनशाह
 सम्राट (Samrāt) (سمرات) चक्रवर्ती
 (Chakkrvarti) (چکرورتی) महाराजा
 (Mahārāja) (مہاراجہ)

SHAHVAT शहवत (ع - مٹ) شہوت

1. लालसा (Lālāsa) इच्छा (Ich, chha) (اچھا) चाह (Chāh) (چاہ)
2. काम वेग (Kam veg) (کام ویگ) भोगेच्छा (Bhoge ch, chha) (بھوگیچھا)
 नफसानी खादिश (Nafsānī khāhīsh) (نفسانی خواہش)

شہوت پرست (ع - ص)

SHAHVAT-PARAST शहवत परस्त

कामुक (Kāmuk) (کامک) विषय लंपट
 (Viśhai lampat) (ویشے لمپٹ) शहवत
 का बंदा (Shahvat ka banda) (شہوت کا
 بندہ)

2. मिष्टान (Mishtān, n) मिठाई (مشٹان)
(Mithāī मिٹھائی)

SHÍSHA शीशा (شیشہ - ف - مذ)

1. काच (Kách काँच) कांच (Kānch काँच)

2. कूपी (Kúpi कूपी) बोटल (Botal बोटल)

3. दर्पण (Darpan दर्पण) आईना (Áina اَیْنہ)

شیشہ گر (ف ص)

SHÍSHA-GAR शीशागर

1. काचकार (Kách kár काँच کار) शीशा बनाने वाला (Shísha banāne vála شیشہ بنانے والا)

2. दर्पण कार (Darpan kár दर्पण کار) आईना बनाने वाला (Áinā banāne vála اَیْنہ بنانے والا)

SHAITÁN शैतान (شیطان - ع - مذ)

1. एक फरिश्ता जो ईश्वर की अवज्ञा के अपराध में निकाला गया (Ek farishta jo Íshwar ki avaggya ke aprádh men nikála gaya ایک فرشتہ جو ایشور کی اورگیا کے اپراڈھ میں نکالا گیا)

2. धूर्त (Dhúrt धूर्त) मक्कार (Makkár मकार)

3. दुष्टात्मा (Dushtátma दुष्टात्मा) खबीस (Khabís خبیث)

4. बहका कर कुमार्ग पर चलाने वाला (Bahká kar kumárg par chalāne vála بهکا کر کمارگ پر چلانے والا)

SHÍR शीर (شیر - ف - مذ)

दूध (Dúdh दुध) क्षीर (Chhír क्षीर) दूध (Dúdh دودھ)

SHÍRÁZA शीराज़ा (شیرازہ - ف - مذ)

1. बिल्वरी हुई चीज़ों की एकत्रता (Bikhri hui chízō ki akattrata بیکھری بंधन (होئی چیزوں کی ایکत्रता) (Bandhan باندھن)

2. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb ترتیب)

शिर خوار (ف - ع)

SHÍR-KHÁR शीर खार

दुध (Istanpái استن پائی) स्तन पायी (Dudh muhán دودھ مہان) मुहँ

शिर دل (ف - ص)

SHER-DIL शेर दिल

सिंह साहस (Sin, nh sáhas سنہیہ) बहुत बड़ा बहादुर (Bahut baṛa bahádur بہت بڑا بہادر)

SHÍRÍN शीरीं (شیریں - ف - ص)

1. मधुर (Madhur मधुर) मिष्ट (Misht मिष्ट) मीठा (Mitha मिٹھا)

2. मृदु (Mridu मृदु) कोमल (Komal कोमल) नर्म (Narm نرم)

3. फरहाद की प्रेमिका (Farhád ki premika فرہاد کی پریمکا)

SHÍRÍNÍ शीरीनी (شیرینی - ف - م)

1. मधुरता (Madhurata مدهورتا) मिठास (Mithás میٹھاس)

شیفتگی (ف - مٹ)

عاشق (Áshiq) آشیک (موہت)

SHEVAN शेवन شیون (ف - مذ)

کرندن (Krandan) رونا دھونا
(Rona dhona) (رونا دھونا)

SHEVA शेवा شیوہ (ف - مذ)

1. व्यवहार (Vyavhār) चलन
(Chalan) (چلن)
2. शैली (Shaili) ढंग (Dhang)
(ڈھنگ)

SHEF, TAGI शेफतगी

1. मुग्धता (Mugdhata) आसक्ति
(Ásakti) (عشق (Ishq) (آسکتی)
2. अभिरुचि (Abhi ruchi) बढ़ी हुई रगवत (Barhi hui raghbat)
(برہی ہوئی رگبت)

SHEFTA शेफता (ف - ص) شیفتہ
मुग्ध (Mugdh) मोहित (Mohit) (مگدھ) (موہت)

ص

4. आदर के लिए नाम के अंत में, जैसे
'राजा साहब' (Ádar ke liye nām ke
ant men, jaise 'Rāja Sāhab' کے
آدر کے نام کے انت میں، جیسے
'راجہ صاحب')

(اردو میں یہ لفظ 'ح' کے زیر کے ساتھ
بھی آتا ہے)

صاحب خانہ (ع - ص)

SÁHIB-KHÁNA साहिब खाना

ग्रह स्वामी (Grih swāmi) (گرہ سوامی)
घर का मालिक (Ghar kā mālīk) (گھر کا مالک)

صاحب ذوق (ع - ص)

SÁHIBE-ZAUQ साहिबे जौक

रसज्ञ (Rasag.gya) (رسمیہ)
(Sábittya Premi) (ساهتیه پرمی)
आदब का ज्ञान रखने वाला (Adab ka

SÁBIR साबिर (ع - ص) صابر

1. धैर्यवान् (Dhairryaván) (دهیریه وان)
सब्र करने वाला (Sabr karne vála)
(صبر کرنے والا)
2. सहिष्णु (Sahishnu) (سہشمنو) सहन
शील (Sahan shil) (سہن شیل) बर-
दास्त करने वाला (Bardásht karne
vála) (برداشت کرنے والا)

SÁHIB साहिब (ع - مذ) صاحب

1. स्वामी (Swāmi) (سوامی) मालिक
(Mālīk) (مالک)
2. श्रीमान् (Shrimán) (श्रीमान) जनाब
(Janáb) (جنااب)
3. वाला (Vála) (والا)
तیسری شکل اضافت کی صورت
میں آتی ہے جیسے 'صاحب اختیار'

3. कोरा (Kora) रैर इस्ते माली
(Ghair istemáli غیر استعمالی)

4. पवित्र (Pavitr) पाक (Pák)
(पाक)

5. समतल (Samtal) चौरस
(Chauras चौरस)

6. सरल (Saral) सादा (Sáda)
(Sáda सलीस (Sális) (سادا)

صاف باطن (ع - ص)

SÁF-BÁTIN साफ बातिन

1. शुद्धात्मा (Shuddhátma) (شدهاتما)
साक दिल (Sákdil) (صاف دل)

2. निश्छल (Nish chhal) (نہ چھل)
सादा मित्राज (Sáda mizáj) (سادہ
میزاج)

SÁLEH सालेह (ع - ص) صالح
सदाचारी (Sadáchári) (سدا چاری) नेक
(Nek) (نیک)

SÁNE साने (ع - ص) صانع
निर्माण कर्ता (Nirmán karta) (نیرمان
کرتا) बनाने वाला (Banáne vála) (بنا
والا)

SÁIB साइब (ع - ص) صائب
शुद्ध (Shud,dh) (شده) उचित (Uchit)
(तेहिक) ठीक (Thik) (اچت)

SABA सबा (ع - ص) صبا
प्रभात समीर (Prabhát samir) (پربھات
سمیر) सवेरे की ठंडी और हलकी हवा
(Savere ki thandi aur halki hava)
(سویرے کی تھلکی اور ہلکی ہوا)

ادب کا گیان رکھنے والا
(gyán rakhne vála)

صاحب کمال (ع - ص)

SÁHIB-KAMÁL साहिब कमाल

गुणवान् (Gunvân) (گن وان) गुणी
(Guni) हुनर मन्द (Hunar mand)
(هنر مند)

SÁHIRA साहिबा (ع - م) صاحبہ
श्रीमती (Shrimati) (شری متی) महोदया
(Mahodaya) (مہودیا)

SÁHIBÍ साहिबी (ع - م) صاحبی

1. सत्ता (Satta) (सत्ता) हुकूमत (Hukú-
mat) (حکومت)

2. स्वामित्व (Swámittwa) (سوامتو)
मालिकी (Málíki) (مالکی)

SÁDIR सादिर (ع - ص) صادر
निकलने वाला (Nikalne vála) (نکالنے والا)
जारी होने वाला (Jári hone vála) (جاری
ہونے والا)

SÁDIQ सादिक (ع - ص) صادق
सत्य वादी (Sattya vádi) (ستیه وادی)
सच्चा (Sach,cha) (سچا)

SÁIQA साइका (ع - مذ) صاعقه
विद्युत् (Vid,dyut) (ودیت) तड़ित्
(Ta'it) बिजली (Bijli) (توت)

SÁF साफ (ع - ص) صاف

1. स्वच्छ (Swach, chh) (سوچھ) पाक
साफ (Pák sáf) (पाक صاف)

2. निष्केवल (Nish keval) (نہ کیول)
खालिस (Khális) (خالص)

SEHAT سهت (ع - مٹ) صحت

1. स्वास्थ्य (Swás,thya سواسٹھیہ) تندुरुستی (Tandurusti تندورستی)
2. शुद्धि (Shud,dhi شدھی) दुरुस्ती (Durusti دورستی)

SAHRA سہرا (ع - مذ) صحرا

- कानन (Kánan کانن) विपिन (Vipin وپین) वन (Van ون) जंगल (Jangal چنگل)

SAHRÁÍ सह्राई (ع - ص) صحرائی

1. वन चर (Vanchar ون چر) जंगली (Jangali چنگلی)
2. असभ्य (Asabh,bhya اسبھیہ) उजड्ड (Ujadd اچڈ)

SAH,N सहन (ع - مذ) صحن

- अजिर (Ajir اجر) आंगण (Ángen آنگن) आंगन (Ánggan آنگن)

SAHÍH सहिह (ع - ص) صحیح

1. शुद्ध (Shuddh شدھ) ठीक (Thík تھیک) दुरुस्त (Durust دورست)
2. स्वस्थ (Swasth سوستھ) तन्दुरुस्त (Tandurust تندورست)
3. उचित (Uchit اُچت) मुनासिब (Munásib مناسب)
4. पूर्ण (Purn پورن) साबित (Sábit سابت) जो टुकड़े न हो (Jo tukṛe na ho جو ٹکڑے نہ ہو)

SAHÍFA सहिफा (ع - مذ) صحیفہ

1. धर्म ग्रंथ (Dharm granth دھرم گرنٹھ) मज्जहवी किताब (Maz,habi kitáb مذبھی کتاب)

SABÁH सबाह (ع - مٹ) صباح

- प्रभात (Prabbát پربھات) सवेरा (Savera سوبرا) तड़का (Taṛka تڑکا)

SABÁHAT सबाहत (ع - مٹ) صباحات

1. गौर वर्ण (Gaur varn گورون) गोरा रंग (Gora rang گورارنگ) सुंदरता (Sundarata سندرنا) खूब (खوبصورتی) सूरती (Khúb sūrati خوبصورتی)

SUB,H सुबह (ع - مٹ) صبح

- प्रभात (Prabhát پربھات) प्रातः काल (Prátah kál پراته کال) सवेरा (Savera سوبرا)

SAB,R सबर (ع - مذ) صبر

- संतोष (Santosh संतोष) धैर्य (Dhairya دھیریہ) तहम्मूल (Taham,mul تاحمل)

SABÍH सबीह (ع - ص) صبیح

- गौर (Gaur گور) गोरा चिट्ठा (Gorá chitta گوراچٹا)

SUHBAT सुहबत (ع - مٹ) صحبت

1. संगति (Sangati سنگتی) साथ (Sáth ساتھ)
2. मैत्री (Maittri मैत्री) दोस्ती (Dosti دوستی)
3. संभोग (Sambhog سمبھوگ) हमबिस्तरी (Hambistari هم بستری)
4. गोष्ठी (Goshthi گوشتھی) छोटा सा जलसा (Chhota sa jalsa چھوٹا سا جلسہ)

2. वक्त्रस्थल (Vakohasthal) وکچھس
छाती (Chhāti) چھاتی (تھل)
3. मुख्य (Mukhkhyā) खास
(Khās) खाँسی

SADAF सदफ (ع - مٹ)
शक्ति (Shukti) सीप (Sip)
(سیپ)

SID,Q सिद्ध (ع - مذ)
सत्यता (Sattyata) सच्चाई
(Sachchái) (سچائی)

SADAQA सदका (ع - مذ)

1. दान (Dán) खैरात (Khairát)
(خیرات)
2. सिर पर से उतारी हुई चीज़ (Sir par
se utári hui chíz) سر پر سے اتاری
(हुई चीज़)
3. न्योछावर (Neochhavar) निवार
(Nisár) (نیوچھاوار)

SAD,MA सद्मा (ع - مذ)

1. आघात (Ághát) चोट
(Chot) ज़र्ब (Zarb) (चोट)
2. धक्का (Dhakka) ठेस (Thes)
(تھیس)
3. दुःख (Duk,bkh) क्लेश (Klesh)
(रंज (Ranj) (क्लेश)
4. हानि (Háni) नुकसान
(Nuqsán) (هانی)

SUDÚR सुदूर (ع - مذ)

1. लागू होना (Lagú hona) (लागू होना)
जारी होना (Jári hona) (جاری ہونا)

2. पुस्तक (Pustak) किताब
(Kitáb) (کتاب)

3. पत्रिका (Pattrika) रिसाला
(Risála) (ریسالا)

4. पत्र (Pattr) खत (Khat)

SAD सद (ف - ص)
शत (Shat) सौ (Sau) (شت)

SADA सदा (ع - मٹ)
ध्वनि (Dhwani) आवाज़
(Áváz) (دهونی)

صدارت (ع - مٹ)

SADÁRAT सदरत
अध्यक्षता (Addhyakchhata) ادھیک
सभापतित्व (Sabhapatittwa) سبھا پتیتو

صداقت (ع - مٹ)

SADÁQAT सदाकत
सत्यता (Sattyata) सच्चाई
(Sachchái) (سچائی)

صدائے باز گشت (ع - مٹ)

SADA-E-BÁZ-GASHT सदाय बाज़ गश्त
प्रति ध्वनि (Pratiddhwani) پروتددهونی
प्रति शब्द (Prati shabd) پروتی شبد
टकरा कर लौटी हुई आवाज़ (Takarakar
lauti hui áváz) تکرار کر لوٹی ہوئی (آواز)

SAD,R सदर (ع - مذ)

1. सभापति (Sabha pati) (سبھا پتی)
मीर मजलिस (Mír majlis) میر
(مجلس)

SAR,A सरा (ع - مٹ) صرع
 अपस्मार (Apsmár) (اپس مار) میرگی
 (Mirgi) (مرگی)

SIRF سیرف (ع - ص) صرف

1. केवल (Keval) (کیول) खाली (Khali) (خالی)
2. अकेला (Akela) (اکیلا) तनहा (Tanha) (تنہا)

SARF سرف (ع - مذ) صرف

1. व्यय (Vyai) (وئیے) खर्च (Kharch) (خرچ)
2. व्याकरण की एक शाखा (Vyākaran ki ek shákha) (ویاکرن کی ایک شاخہ)

3. बसर करना (Basar karna) (بسر کرنا) गुजारना (Guzárna) (گزارنا)

صرف ونحو (ع - مٹ)

SARFO-NAH,V सफ़ौनह्व

व्याकरण (Vyākaran) (ویاکرن) कवाइद (Qaváid) (قواعد)

SARÍH سریه (ع - ص) صریح

1. स्पष्टतः (Ispashtatah) (اسپشتتہ) खुल्लमखुल्ला (Khullam khulla) (کہلم کہلا)

2. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) साफ (Sáf) (صاف)

SARÍHAN سریहन (ع - ص) صریحاً

स्पष्टतः (Ispashtatah) (اسپشتتہ)
 स्पष्टतया (Ispashtatayá) (اسپشتتایا)
 खुल्लमखुल्ला (Khullam khulla) (کہلم کہلا)
 साफ साफ (Sáf sáf) (صاف صاف)

2. आना (Ána) (آنا) पहुँचना (Pahunchna) (پہنچنا)

SADI सदी (ف - مٹ) صدی

शताब्दी (Shatáb,di) (شتابدی) सौ बरस (Sau baras) (سو برس)

SID,DÍQ सिद्दीक (ع - ص) صديق

1. सत्य निष्ठ (Sattya nishth) (ستیه) बहुत सच्चा (Bahut sachcha) (بہت سچا)

2. मुहम्मद साहब के एक दोस्त की उपाधि (Mohammad sahib ke ek dost ki upádhi) (محمد صاحب کے ایک دوست کی اپادھی)

صراحت (ع - مٹ)

SARÁHAT सराहत

1. व्याख्या (Vyakhkhya) (ویاکھیہ) तशरीह (Tashrih) (تشریح)
2. विवरण (Vivaran) (وورن) तफसील (Tafsíl) (تفصیل)

صراط مستقیم (ع - مٹ)

SIRÁTE-MUSTAQÍM सिराते मुस्तकीम

सरल मार्ग (Saral márg) (سرل مارگ)
 सीधा रास्ता (Sídha rásta) (سیدھا راستا)

SARRÁF सर्राफ (ع - ص) صراف

स्वर्ण वणिक् (Swarn vaník) (سورن ونک)
 सराफ (Saráf) (صراف)

SAR,SAR सर सर (ع - مٹ) صر صر

भंभा वात (Jhanjha vát) (جھنچھا)
 तेज़ हवा (Ándhi) (آندھی) (وات)
 तेज़ हवा (Tez hava) (تہز هوا)

2. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता) पाकी (Páki پاکي)

3. साफ (Sáf صاف) बेलाग (Be lág بے لاگ)

SAFÁI सफाई (ع - ع - م) صفائی

1. निर्मलता (Nirmalata निर्मलता) खालिसपन (Khálispan خالص پن)

2. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता) पाकी (Páki پاکي)

3. संहार (Sanghár संहार) कतले आम (Qatle-ám قتل عام)

4. स्वच्छता (Swach, chhata स्वच्छता) बारीकी (Bárfiki باریکي)

5. भाङ पोछ (Jhár ponohh जहाङ पोछ)

SIFAT सिकत (ع - م) صفت

1. गुण (Gun गुण) खूबी (Khúbí खुबी)

2. विशेषण (Visheshan विशेषण) सिकत (Sifat صفت)

3. समान (Samán समान) तुल्य (Tullya तुल्य) मिसल (Misل مثال)

4. धर्म (Dharm धर्म) खासियत (Khásiyat خاصیت)

SAF, HA सफ्हा (ع - م) صفحه

पृष्ठ (Prishth पृष्ठ) पन्ना (Panna पन्ना) पेज (Page پیج)

SAF-DAR सफ दर (ع - م) صفدر

1. व्यूहभेदक (Vyúh bhedak व्यूह भेदक) सफशिकन (Saf shikan सफ شکن)

2. महारथी (Maháráthi महारथी) अति-वीर (Ativír अति-वीर)

SA, ÚBAT सऊबत (ع - ف) صعوبت

1. कष्ट (Kasht कष्ट) दुःख (Dukh, kh दुःख) तकलीफ (Taklíf تکلیف)

2. कठिनता (Kathinata कठिनता) कठिनाई (Kathináí कठिनाई) दुशवारी (Dush, várf دشواری)

SOÚD सुऊद (ع - م) صعود

आरोह (Ároh आरोह) ऊपर की तरफ जाना (Úpar ki taraf jána اوپر کی طرف جانا)

صغر سنی (ع - م) صغر سنی

SIGHR-SINI सिग्र सिनी

बाल्यावस्था (Ballyávastha بالیاء و ستھا) बचपन (Bach pan بچپن)

SAGHÍR सगीर (ع - م) صغیر

अल्प (Alp अल्प) लघु (Laghu لکھو) छोटा (Chhotá چھوٹا)

صغیر سن (ع - م) صغیر سن

SAGHÍR-SIN सगीरसिन

अल्पायु (Alpáyu اَلْپایو) छोटी उम्र का (Chhoti umr ka چھوٹی عمر کا)

SAF सफ (ع - م) صف

1. श्रेणी (Shreni श्रेणी) पंक्ति (Pankti पंक्ति) कतार (Qatár قطار)

2. वर्ग (Varg वर्ग) दर्जा (Darja दर्जे)

3. लंबी चटाई (Lam'i chatái लंबी चट्टानी)

SAFA सफा (ع - م) صفا

1. विमलता (Vimalatá विमलता) सफाई (Safái صفائی)

2. परामर्श (Parámarsh) (پرامرش)
मश्वरा (Mash,vara) (مشوره)

صلا حیت (ع - مٹ)

SALÁHIYAT सलाहियत

1. योग्यता (Yog,gyata) (یوگیعتا)
काबिलीयत (Qábiliyat) (قابلیت)

2. पात्रता (Patrta) (پاترتا) अहलियत
(Ahlíyat) (اهلیت)

3. नम्रता (Namrata) (نمرتا) नरमी
(Narmi) (نرمی)

SUL,H सुल्ह (ع - مٹ) صلح

1. एकता (Ekata) (ایکتا) मेल (Mel)
(اتحاد) इत्तिहाद (Ittihád) (میل)
2. मैत्री (Maittri) (میتروی) दोस्ती
(Dosti) (دوستی)
3. सन्धि (Sandhi) (سندھی) सलाह
(Saláh) (صلاح)

صلح نامه (ع - مٹ)

SUL,H-NÁMA सुल्ह नामा

- संधि पत्र (Sandhi pattr) (سندھی پتر)
राज़ी नामा (Rázi náma) (راضی نامه)

SILA सिला (ع - مٹ) صله

1. पुरस्कार (Puraskár) (پورسکار) इनआम
(In,ám) (انعام)
2. प्रतिकार (Pratikár) (پرتی کار) बदला
(Badla) (بدله)

SAN,NÁ,A सनाअ (ع - ص) صناع

- शिल्पकार (Shilp kár) (شلیپ کار) कारीगर
(Kárigar) (کاریگر)

3. हज़रत अली की उपाधि (Hazrat Ali
ki upádhi) (حضرت علی کی
اپادھی)

SIFR सिफ़र (ع - مٹ) صفر
विन्दु (Vindu) (ویندو) शून्य (Shún,nya)
नुक़ता (Bindi) (بلدی) (شونیه)
(Nuqta) (نقطه)

SAFRA सफ़रा (ع - مٹ) صفرا
पित्त (Pitt) (پت) एकखिलत (Ek
khilt) (ایک خلط)

صف کشی (ع - مٹ)

SAF-KASHI सफकशी

1. व्यूह रचना (Vyúh rachana) (ویژه)
पराबांधना (Para bándhna) (پر)
(باندھنا)
2. युद्ध (Yud,dh) (یद्ध) लड़ाई
(Larái) (لڑائی)

SALA सला (ع - مٹ) صلا

1. आवाहन (Áváhan) (آواهن) बुलाना
(Bulána) (بلا)
2. निमंत्रण (Nimantran) (نمن ترن)
दावत देना (Dávat dena) (دعوت)
(دینا)

صلا بت (ع - مٹ)

SALÁBAT सलाबत

- कठोरता (Kathorata) (کٹھورتا) सहती
(Sakhti) (سختی)

SALÁH सलाह (ع - مٹ) صلاح

1. उपकार (Upkár) (اُپ کار) भलाई
(Bhalái) (بھلائی)

SAVÁB صواب (ع - مذ) صواب

1. उचित (Uchit) मुनासिब (अचित) (Munásib) (مناسب)
2. शुद्ध (Shud,dh) सही (شده) (Sahi) (صحیح)

SÚBA सूबा (ع - مذ) صوبہ

- प्रांत (Pránt) प्रदेश (Pradesh) (प्रान्त) (Province) प्रोविंस (प्रودیش)

SAUT सौत (ع - मं) صوت

- ध्वनि (Dhwani) रव (Rav) (دهونی) (آواز) (Áváj)

SÚRAT सूरत (ع - मं) صورت

1. मुख (Mukh) आकृति (मکھ) (Ákriti) शकल (Shakl) (اکرتی) (شکل)
2. दशा (Dasha) हालत (دشا) (Hálat) (حالت)
3. ढंग (Dhang) तरीका (دهنگ) (Taríqa) (طریقہ)
4. उपाय (Upáe) तदबीर (اُپاے) (Tadbír) (تدبیر)
5. चिन्ह (Chin,nh) आसार (چنه) (Ásár) (آثار)

SÚFI सूफी (ع - مذ) صوفی

- ब्रह्म वादी (Brahm vádi) (برہم‌وادی)
अध्यात्म वादी (Adhdhyátm vádi) (ادھیاتم‌وادی)
तसवुफ का आमिल (Tasav,vuf ka ámil) (تصوف کا عامل)

SANDAL सन्दल (ع - مذ) صندل

- चंदन (Chandan) मलयज (چندن) (Malayaj) एक कुशबू दार (एक) (Ek khushbu dár lakri) लकड़ी (لکڑی)

SANDÚQ सन्दूक (ع - مذ) صندوق

- पेटिका (Petika) लकड़ी का बक्स (पेटिका) (Lakri ka baks) (लकڑی کا بکس)

SAN,AT सन् अत (ع - मं) صنعت

- कला (Kala) शिल्प (Shilp) (کلا) (کارگری) (Kárigari) कारीगरी (صنعت گری) (عف - مं)

SAN,AT-GARI सन् अत गरी

- कलाकारी (Kalákári) शिल्प (कलाکاری) (Shilp kári) कारी गरी (کارگری) (Kárigari)

SINF सिन्फ (ع - मं) صنف

1. प्रकार (Prakár) किस्म (پرکار) (Qism) (قسم)
2. लिंग (Ling) जिनस (لنگ) (Jins) (جنس)

SANAM सनम (ع - مذ) صنم

1. मूर्ति (Múrti) प्रतिमा (मूर्ति) (Pratima) बुत (But) (پرتما) (پریسمی) (Pre,yasi) माशूक (معشوق) (Máshúq)

सनम खाने (عف - مذ)

SANAM-KHÁNA सनम खाना

- मन्दिर (Mandir) बुत खाना (مندر) (But khána) (بختخانه)

SAID-GÁH سید گاہ (ع - غ - مٹ)
 سید گاہ
 मृगया वन (Mrigaya van) (مرگیا دن)
 शिकार ग़ाह (Shikár gáh) (شکار گاہ)

SIGHA सीरा (ع - مذ)
 1. विभाग (Vibhág) (ویہاگ) महकमा
 (Mah,kama) (مہکما)
 2. विवाह (Viváh) (ویاہ) ब्याह (Byáh)
 (Nikáh) (نیکاہ) (بیہ)

SAIQAL सैकल (ع - مٹ)
 1. परिष्कृति (Parishkriti) (پیش کرتی)
 चमकाना (Chamkána) (چمکانا)
 2. तलवार वगैरा को मांभ कर चमकाना
 (Talvár vaghaira ko mánjh kar
 chamkána) (تلوار وغیرہ کو مانجھ کر چمکانا)
 3. बरतनों पर रांगे या चांदी का पानी
 चढ़ाना (Bartanon par rángē ya
 ohándi ka páni chāghána) (برتلوں پر دانگے یا چاندی کا پانی چوہانا)

SAULAT सौलत (ع - مٹ)
 1. आतंक (Átank) (آتک) रोब
 (Rob) (روہ)
 2. प्रताप (Pratáp) (پرتاپ) जलाल
 (Jalál) (جلال)

SAUM सौम (ع - مذ)
 व्रत (Vrat) (ورت) रोज़ा (Roza) (روزہ)
 SAH,BA सह-बा (ع - مٹ)
 1. मदिरा (Madira) (مدرا) शराब
 (Sharáb) (شراب)
 2. वह मदिरा जो लालिमा लिए हो
 (Voh madira jo lálima liye ho)
 (وہ مدرا جو لالما لئے ہو)

SAIYÁD सैयाद (ع - ص)
 व्याध (Vyádh) (ویادھ) लुब्धक
 (Lubdhak) (لبدھک) जालिक (Jálik)
 (शिकारी) (Shikári) (شکاری) (چالک)

SAID सैद (ع - مذ)
 अहेर (Aher) (اھیر) आखेट (Ákhet)
 (मृगया) (Mrigaya) (مرگیا) (آکھیت)
 शिकार (Shikár) (شکار)

ض

ZÁMIN ज़ामिन (ع - ص)
 प्रतिभू (Prati bhu) (پرتی بھو) ज़मानत
 दार (Zamánat dár) (زمانت دار)
 ZÁ, E ज़ाए (ع - ص)
 1. नष्ट (Nasht) (نشت) बरबाद (Barbád)
 (برباد)

ZÁBITA ज़ाबिता (ع - مذ)
 1. नियम (Niyam) (نیم) काइदा
 (Qáida) (قاعدہ)
 2. विधान (Vidlán) (ویدھان) क़ानून
 (Qánún) (قانون)

3. गुणन (Gunan) गुणा करना
(Guna karna) गुना देना
(Zarb dena) (ضرب دینا)

(ضرب المثل (ع - مٹ)

ZARBUL-MASAL ज़बुल मसल

लोकोक्ति (Lokokti) कहावत
(Kahavat) (کہاوت)

ZARAR जरर (ع - مڈ)

1. हानि (Hāni) क्षति (Chhati)
(नुक्सान) (Nuqsān) (چھتی)
2. कष्ट (Kasht) दुःख
(Dukh, kh) (दکھ) (Taklīf)
(تکلیف)

ZARÚR जरूर (ع - ص)
अवश्य (Avash,shya) यकीनी
(Yaqīni) (یقینی)

(ضرورت (ع - مٹ)

ZARÚRAT जरूरत

1. आवश्यकता (Ávash,shyaketa)
(चाह) (Cháh) (اوش، شیکتا)
2. न्यूनता (Nyúnata) कमी
(Kamī) (کمی)

ZOF जोफ (ع - مڈ)

1. दुर्बलता (Durbalata) (دربلتا)
अशक्ति (Ashakti) (अशक्ती)
(कमजोरी) (Kamzori) (کمزوری)
2. जरा (Jara) (جرا) (Vrid,
dhávastha) (वृद्धावस्था)
(बुढ़ापा) (Būṛhāpa) (بوہاپا)

2. व्यर्थ (Vyarth) बेकार (Bekár)
(بے کار)

ZABT ज़ब्त (ع - مڈ)

1. सहन (Sahan) (سہن) برداشت
(Bardásht) (برداشت)

2. नियंत्रण (Niyāntran) (نیم نترن)
(रोक) (Rok) (روک)

(ضخامت (ع - مٹ)

ZAKHÁMAT ज़खामत

स्थूलता (Isthúlata) (استھولتا)
(प्रथूलता) (Prithulata) (मुटाई) (Mutái)
(मोटाई) (मोटाई)

ZAKHÍM ज़खीम (ع - ص)

स्थूल (Isthúl) (استھول) (Pri-
thul) (मोटा) (Mota) (پرتھل)

ZID ज़िद (ع - مٹ)

1. दुराग्रह (Durággrah) (دراگرہ) (हट)
(हट) (Hat)
2. प्रतिकूल (Pratikúl) (پرتی کول)
(मुखालिफ) (Mukhálif) (مخالف)
3. विपरीत (Viparít) (وپی ریت) (बर अक्स)
(Baraks) (برعکس)

ZID,DI ज़िदी (ع - ص)

दुराग्रही (Durággrahi) (دراگ، گری) (हट्टी)
(हट्टी) (Hatti)

ZARB ज़र्ब (ع - مٹ)

1. ताड़ना (Táraná) (تازنا) (मार)
(मार)
2. आघात (Ághát) (آگہات) (चोट)
(Chot) (چوت)

ZIMÁD زیماد (ع - مذ) ضما
 प्रदेश (Pradeh) (پریدیہ) प्रलेप (Pralop)
 (لیپ) लेप (Lep) (پرلیپ)
 ضمانت (ع - مث)

ZAMÁNAT जमानत

1. प्रति भूति (Prati bhúti) (پریتی)
 ज़िम्मेदारो (Zimmedári) (بھوتی)
 (ذمہداری)
2. जमानत का रुपया (Zamánat ka
 rupiya) (ضمانت کا روپیہ)

ضمانت دار (عف - مذ)

ZAMÁNAT-DÁR जमानत दार

प्रति भू (Prati blu) (پریتی) ज़ामिन
 (Zámin) (ضامن)

ضمانت نامه (عف - مذ)

ZAMÁNAT-NÁMA जमानत नामा

प्रति भूति पत्र (Prati bhúti pattr) (پریتی)
 जमानत की तहरीर (Zamánat
 ki tabír) (ضمانت کی تحریر)

ZIMN ज़िम्न (ع - مذ) ضمن

1. अंतर्गत (Antargat) (اندرگت) शुमूल
 (Shumúl) (شمول)
2. अनुपंग (Anushang) (انوشنگ) सिल
 सिला (Silsila) (سلسلہ)
3. संबंध (Sambandh) (سمبندھ)
 तत्सल्लुक (Ta,alluq) (تعلق)

ZAMÍR जमीर (ع - مذ) ضمیر

1. अन्तरात्मा (Antará ma) (انتراما)
 अंतःकरण (Antah karan) (انته کرون)
 कांशंस (Conscience) (کان شنس)

ZAÍF जईफ (ع - ص) ضعیف

1. दुर्बल (Durbal) (دربل) निर्बल
 (Nirbal) (نربل) अशक्त (Ashakt)
 (कमज़ोर) (Kamzor) (کمزور) (اشکت)
2. वयोवृद्ध (Vayovrid, dh) (دورورده)
 बूढ़ा (Būṛha) (بوزها)

ضعیف العمر (ع - ص)

ZAÍFUL-UMR जईफल उम्र

वयोवृद्ध (Vayovridh) (دورورده)
 बड़ी उम्र का (Bārī umr ka) (بڑی عمر کا)

ZAÍFI जईफी (ع - مث) ضعیفی

1. निर्बलता (Nirbalata) (نربلتا)
 कमज़ोरी (Kamzori) (کمزوری)
2. वृद्धावस्था (Vridhāvstha) (وردھا)
 बुढ़ापा (Būṛhāpa) (بوزهاپا) (وستھا)

ضالالت (ع - مث)

ZALÁLAT जलालत

1. कुमार्गता (Kumárgata) (کومارگتا)
 गुमराही (Gumráhi) (گمراهی)
2. पाप (Páp) (پاپ) पातक (Pátak)
 गुनाह (Gunáh) (گناه) (پانک)

ZILA जिला (ع - مذ) ضلع

1. पार्श्वस्थि (Parshwásthi) (پارشواستھی)
 पसली की हड्डी (Pasli ki haddi)
 (پسلی کی ہڈی)
2. रेखा (Rokha) (ریکھا) लकीर (Lakír)
 खत (Khat) (خط) (لکیر)
3. जनपद (Janpad) (جن پد) मंडल
 (Mandal) (منڈل) डिस्ट्रिक्ट (District)
 (دستبرکت)

ZIYÁFAT زیافات (ع - مٹ)

1. अतिथि पूजा (Atithi púja) अतिथि (Ātith, thya) (پوجا)
मेहमानी (Mehmání) (مہمانی)
2. भोज (Bhoj) दावत (Dávat) (دعوت)

ZÍQ ضیق (ع - مٹ)

1. संकीर्णता (Sankirnata) (سن کیرنٹا)
तंगी (Tangi) (تنگی)
2. कष्ट (Kasht) दुःख (Dukh-
kh) (مصیبت) (Musibat) (دکھ)

ضیق النفس (ع - مد)

ZÍQUN-NAFAS जीकुन्फस

- श्वास रोग (Shwás-rog) (شواس دوا)
श्वास कास (Shwás kás) (شواس کاس)
दमा (Dama) (دمہ)

2. सर्वनाम (Sarv nám) (سرونام) प्रोनाउन
(Pronoun) (پروناؤن)

ZAMÍMA जमीमा (ع - مذ) ضمیمہ
परिशिष्ट (Parishisht) (پرششٹ) ततिम्मा
(Tatiruma) (تتمہ)

ZAU जौ (ع - مٹ) ضو

प्रकाश (Prakásh) (پروکاش) ज्योति (Jyoti)
(روشنی) (Rausbani) रौशनी (جیوتی)

ZIYA जिया (ع - مٹ) ضیا

1. ज्योति (Jyoti) (جیوتی) प्रकाश
(Prakásh) (پروکاش) रौशनी (Rau-
sbani) (روشنی)
2. शोभा (Shobba) (شوہا) रौनक
(Raunaq) (رونق)

ط

TÁ,ÚN ताऊन (ع - مذ) طاعون

महामारी (Mahámári) (مہاماری) होग
(Plague) (پلیگ)

TÁRI तारी (ع - ص) طاری

व्याप्त (Vyápt) (دیپاٹ) छाया हुआ
(Chháya hua) (چھایا ہوا)

TÁQ ताक (ع - مذ) طاق

1. ताखा (Tákha) आला (Álá
آلا)
2. विषम (Visham) वह संख्या जो
दो पर न बटे (Voh sankhya jo do
par na bate) (وہ سنکھیا جو دو پر
نہ بٹے)

TÁ,AT ताअत (ع - مٹ) طاعت

1. पूजा (Púja) वन्दना (Van-
dana) आराधना (Árádhana
आराधना) (Ibádat) (عبادت)
2. आज्ञापालन (Ággye pálan) (آگیا
فرمانبرداری) (Farmán bardári)
(فرمان برداری)

2. भाग्य (Bhāggya بهائیہ) तकदीर
(Taqdīr تقدیر)

TÁME तामे (طامع - ع. ص)
लोभी (Lobhi लोभी) लालची
(Lálachi لالچی)

TÁ,ÚS ताऊस (टाऊस - ع. مذ)
केकी (Keki कीकी) वर्ही (Varhi वरही)
मयूर (Mayúr मयूर) मोर (Mor मोर)

TÁHIR ताहिर (ताहिर - ع. ص)
1. पवित्र (Pavitr पवित्र) स्वच्छ (Swach
ohh سوچھ) پاک (Pák پاک)
2. शुद्ध (Shud,dh शुद्ध) निर्मल
(Nirmal निर्मल) साफ (Sáf صاف)

TÁIR ताइर (ताइर - ع. مذ)
पक्षी (Pakchhi पक्षी) खग
(Khag केहग) परन्द (Parand परन्द)
चिड़िया (Chirya चिड़िया)

TÁIFA ताइफा (ताइफा - ع. مذ)
1. जन समुदाय (Jan samudāe जन
समुदाय) गिरोह (Giroh गिरोह)
2. सम्प्रदाय (Sampradāe सम्प्रदाय)
फिरका (Firqa फरक़ा)
3. नर्तकी समाज (Nartaki samāj
नर्तकी समाज) रंडी और उसके
साजिन्दे (Randi aur us ke sājinde
रन्दी اور اس کے سازندے)

TIB तिब (तिब - ع. मथ)
आयुर्वेद (Áyurved आयुर्वेद) तिबाबत
(Tibābat طبابت)

TÁQAT ताकत (ताकत - ع. मथ)

1. शक्ति (Shakti शक्ती) बल (Bal
ज़ोर (Zor ज़ोर))
2. उत्साह (Utsáh उत्साह) हौसला
(Hausala हौसला)
3. पात्रता (Pattrata पात्रता) योग्यता
(Yogyata योग्यता) काबिलीयत
(Qábilīyat قابلیت)

طاقت ور (ع. ف. ص)

TÁQAT-VAR ताकत वर

शक्तिशाली (Shakti shālī शक्ती
शाली) बलवान् (Balván बलवान्) शहज़ोर
(Shahzor شه زور)

TÁLIB तालिब (तालिब - ع. ص)

1. इच्छुक (Ich,ohhuk ऐच्छुक)
खाहिशमन्द (Khábish mand खाहिश
मन्द)
2. अभिलाषी (Abhilāshi अभिलाषी)
मुश्ताक (Mushtāq मुश्ताक)

طالب علم (ع. ص)

TÁLIBE-ILM तालिबे इल्म

विद्यार्थी (Viddyārthi वीद्यार्थी) पाठक
(Páthak पाठक) छात्र (Chhātr
छात्र) पढ़ने वाला (Pēṛhne vála
पढ़ने वाला)

TÁLE ताले (ताले - ع. ص)

1. उदीयमान् (Udiya mán उदीयमान्)
निकलने वाला (Nikalne vála
निकलने वाला)

2. स्थल (Isthal استهل) लोक (Lok
मंजिल (Manzil منزل)
لوک)

طبقه بندی (عف - مٹ)

TABQA-BANDI तबका बन्दी

वर्गोकरण (Vargi karan वर्गीकरण)

दर्जा बन्दी (Darja bandi درجه بندی)

TABL तबल (मड - मड)

डुं-डुमि (Dundubhi डुन डुमि)

धौना (Dhaunsa धौना)
नक्कारा (Naqqāra नक्कार)

TABÍB तबीब (मड - मड)

वैद्य (Vaidya वैद्य)

चिकित्सक (Chikitsak चिकित्सक)

हकीम (Hakīm हकीम)

TABÍ,AT तबीअत (मट - मट)

1. स्वभाव (Swabháo स्वभाव) आदत (Ádat आदत)

2. गुण (Gun गुण) धर्म (Dharm धर्म)
खासियत (Khásiyat खासियत)

TAPISH तपिश (मट - मट)

ताप (Táp ताप) जलन (Jalan जलन)

TIHÁL तिहाल (मट - मट)

तिली (Tilli तिली) तिली (Pliha तिली)

TARÁVAT तरावत (मट - मट)

1. तरी (Tari तरी) ताज़गी (Tázagi ताज़गी)

2. शीतलता (Shítalata शीतलता)

सर्दी (Sardi सर्दी)

(Thandak थंडक)

TABÁSHÍR तबाशीर (मट - मट)

वंशलोचन (Vansh lochan वंशलोचन)

बंसलोचन (Bans lochan बंसलोचन)

TAB,BÁ,A तबाअ (म - म)

प्रतिभा शाली (Pratibha sháli प्रतिभा)

जहीन (Zahín जहीन)

TABÁ,AT तबाअत (मट - मट)

मुद्रण (Muddran मुद्रण)

छपाई (Chhapái छपाई)

TABÁQ तबाक (मड - मड)

स्थल (Isthál स्थल)

सीनी (Sini सीनी)

TAB,KH तबख (मड - मड)

पचन (Pachan पचन)

पाक (Pák पाक)

पकना (Pakna पकना)

TAB,A तबअ (मट - मट)

1. स्वभाव (Swabháo स्वभाव) प्रकृति

(Prakriti प्रकृति) आदत (Ádat आदत)

2. मुद्रण (Muddran मुद्रण)

छापना (Chápna छापना)

TABAQ तबक (मड - मड)

1. स्तर (Istar स्तर) परत (Parat परत)

2. तल (Tal तल) तबका (Tabqa तबका)

TAB,QA तबका (मड - मड)

1. वर्ग (Varg वर्ग) श्रेणी (Shreni श्रेणी)

दर्जा (Darja दर्जा)

TARAF طرف (ع - مٹ)

1. दिशा (Disha) ओर (Or) (اور) (دشا)
सिमत (Simt) (سمت)

2. पक्ष (Pakchh) दल (Dal) (دل)
पार्टी (Party) (پارٹی)

طرف دار (ع - ف - ص)

TARAF-DÁR तरफदार

1. पक्षपाती (Pakchh páti) (پکچھ پانی)
हिमायती (Himáyati) (حمایتی)
2. सहायक (Saháyak) (سہایک)
مددگار (Madad gár) (مددگار)

TUR, FAGI तुर्फी (ف - مٹ)

1. उत्तमता (Uttamata) (اتمتا)
(Ach, ohháí) (اچھائی)
2. अद्भुतता (Ad, bhutata) (ادبھتتا)
अनोखापन (Anokha pan) (انوکھاپن)

TUR, FA तुर्फ (ع - ص)

1. नवीन (Navín) (نویں) नूतन (Nútan)
(Naya) (نیا) (नया)
2. अद्भुत (Adbhut) (ادبھت) अनोखा
(Anokha) (انوکھا)

TUR, RA तुर् (ع - مذ)

1. अलक (Alak) (الك) ज़ुल्फ (Zulf)
(زلف)
2. फुँदना (Phundna) (پھندنا) कलगरी
(Kalgari) (کلگی)
3. विचित्रता (Vichitratá) (وچترتا) अनोखापन
(Anokhápan) (انوکھاپن)

TARAB तरब (ع - مٹ)

- हर्ष (Harsh) आनन्द (Ánand)
(खुशी) (Khushi) (خوشی)

TAR(A)H त (र) ह (ع - मٹ)

1. समान (Samán) (سمان) मिस्ल
(Misl) (مثل)

2. न्यास (Nyás) (نیاس) आधार
(Ádhár) (آدھार) नीव (Nív) (نیو)
बुनियाद (Bunyád) (بنیاد)

3. पद्धति (Pad dhati) (پددهتی) तर्ज़
(Tarz) (طرز)

4. व्यय कलन (Vyai kalan) (وئے کلن)
तफरीक (Tafriq) (تفریق)

5. उर्दू मुशावरे में ग़ज़ल की समस्या
(Urdu musháyare men ghazal ki)
اردو مشاعرے میں samassya
(غزل کی سمسیا) (Misra tarah)
(مصرع طرہ)

طرح دار (ع - ف - ص)

TARAH-DÁR तरह دار

- सुंदर (Sundar) (سندر) रूपवान्
(Rúpván) (روپ وان) छबीला (Chhabíla)
(چھبیل)

TARZ तर्ज़ (ع - मٹ)

1. शैली (Shaili) (شیلی) पद्धति
(Pad, dhati) (پددهتی) अंदाज़
(Andáz) (انداز)

2. स्वभाव (Swabháo) (سوبھار) आदत
(Ádat) (عادت)

TOM **توم** (ع - مذ) **طعم**
 स्वाद (Swād) रस (Ras)
 झाइका (Zaiqa) मज़ा (Maza)
 مزه

TÁ,N **तान** (ع - مث) **طعن**
 1. कटाक्ष (Katakākh) व्यंग
 (Vyāng) ताना (Tāna)
 طعنه
 2. भर्त्सना (Bhartṣana) (بھرتسنا)
 फटकार (Phat kār) (فٹکار)

TÁNÁ **ताना** (ع - مذ) **طعنه**
 कटाक्ष (Katakākh) व्यंग
 (Vyāng) चुटकी (Chut ki)
 (आवाज़ा) (Ávāza) (چٹکی)
 طغیانی (عف - مث)

TUGHYÁNI **तुघयानी**
 जल झवन (Jalplāvan) (جل پلاون)
 तूफान (Túfān) बाढ़ (Bāḥ) (طوفان)

TIFL **तिफ़्ल** (ع - مذ) **طفل**
 1. शिशु (Shishu) बच्चा (Bach-
 cha) (بچہ)
 2. बालक (Bālak) लड़का
 (Laṛka) (لڑکا)

TIFLI **तिफ़ली** (ع - मथ) **طفلی**
 शिशुता (Shishuta) बालकता
 (Bālakata) बचपन (Bachpan)
 بچپن

TILA **तिला** (ع - مذ) **طلا**
 1. स्वर्ण (Swarn) सुवर्ण (Su-
 varn) सोना (Sona) (سونہ)

TARÍQ **तरीक** (ع - مذ) **طریق**
 1. नियम (Niyam) काइदा
 (Qáida) (قاعده)

2. परंपरा (Parampara) (پرہ)
 रिवाज (Ravāj) (رواج)
 3. शैली (Shaili) ढंग (Dhang)
 (ڈھنگ)
 4. मार्ग (Mārg) पथ (Path)
 (راه) (Rāh) (پتہ)

TARÍQAT **तरीकत** (ع - मथ) **طریقہ**
 ब्रह्मवाद (Brahmvād) (برہم واد)
 तसवुफ (Tasavvuf) (تصوف)

TARÍQA **तरीका** (ع - مذ) **طریقہ**
 1. व्यवहार (Vyavhār) चलन
 (Chalan) (چلن)
 2. नियम (Niyam) काइदा (Qáida)
 (قاعده)
 3. सिद्धांत (Siddhānt) उसूल
 (Usūl) (اصول)
 4. यत्न (Yatn) उपाय (Upāe)
 (تکلیف) (Tarkīb) (تربیع)
 5. धर्म शाखा (Dharm shākha) (धर्म)
 पंथ (Panth) (پنہ) (شاخہ)
 मशरब (Mashrab) (مشرب)

TASHT **तश्त** (ع - مذ) **طشت**
 परात (Parāt) थाल (Thāl) (پرات)

TA,ÁM **तअम** (ع - مذ) **طعام**
 आहार (Áhār) भोजन (Bhojan)
 (کھانا) (Khāna) (خوراک)

TILISM तिलिस्म (ع - مذ) طاسم

1. इन्द्रजाल (Indrjál (اندر جال) माया (Máya (مایا) जादू (Jádu (جادو)
2. यंत्र कवच (Yantr kavach (یلترکوک (تعوید) तावीज़ (Távíz)

TAL,AT तलअत (ع - مث) طامت

1. दर्शन (Darshan (دوشن) मुख दर्शन (Mukh darshan (مکھ دوشن) मुंह देखना (Muh dekhna (ملہ دیکھنا)
2. रूप (Rúp (روپ) हुस्न (Husn (حسن)

TULÚ,A तुलूअ (ع - مذ) طلوع

- उदय (Udai (أدے) किसी तारे का निकलना (Kisi táre ka nikalna (کسی تارے کا نکلا)

TAM,MÁ,A तम्माअ (ع - ص) طماع

- लोहप (Lolup (لواپ) बड़ा लालची (Bara lálachi (بڑا لالچی)

طمانیت (ع - مث)

TAMÁNÍYAT तमानीयत

- संतोष (Santosh (سنتوش) इत्मीनान (Itmínán (اطمینان)

طمطراق (ف - مذ)

TUM-TURÁQ तुमतुराक

- धूम धाम (Dhúm dhám (دهوم دھام) शान शौकत (Shán shaukat (شان شوکت)

TAMA तमा (ع - مث) طمع

- लोहपता (Lolupata (لولپتا) लिप्सा (Lipsa (لیپسا) लालच (Lálach (لالچ)

2. कामशक्ति वर्द्धक तेल (Kám shakti vardhak tel (کام شکتی وردھک تیل)

TALÁQ तलाक (ع - مث) طلاق

- विवाह विच्छेद (Viváh vich,ohbed (ویراھ ویرھد) पत्नी त्याग (Patni tyág (پتنی تیاگ) औरत को निकाह से बाहर कर देना (Aurat ko nikáh se báhar kar dena (اورت کو نکاح سے باہر کر دینا)

TALÁQAT तलाकत (ع - मथ) طلاقت

- वाचालता (Váchálatá (واچالنا) मुखरता (Mukharata (مکھرتا) तेज़ ज़बानी (Tez zabáni (تیز زبانی)

TALAB तलब (ع - मथ) طلب

1. अन्वेषण (Anveshan (انویشن) तलाश (Talásh (تلاش)
2. याचना (Yáchana (یاچنا) मांग (Máng (مانگ)
3. इच्छा (Ichchha (اچھا) खाहिश (Kháhis (خواهش)
4. व्यसन (Vyasan (ویسن) लत (Lat (دهت) धत (Dhat (دھت)

طاب گار (ع - ص)

TALAB-GÁR तलब गर

1. इच्छुक (Ich,ehhuk (اچھک) खाहिश (Khábish mand (خواهش مند)
2. याचक (Yáchak (یاچک) मांगने वाला (Mangne vála (مانگنے والا)

- (Nirāj राज की गड़ बड़ (Rāj ki garbar राज کی گڑ بڑ)
- TAUR तौर (ع - مذ) طور
1. आचरण (Ācharan آچرن) चाल
ढाल (Chāl dhāl چال دھال)
  2. शैली (Shaili शैली) प्रणाली
(Pranāli प्रणाली) ढंग (Dhang दंग)
- TÚTI तूती (ف - م) طوطی
- सारिका (Sárika سارکا) मैना (Maina مینا)
- TÚFÁN तूफान (ع - مذ) طوفان
1. उग्रता (Uggrata اُگرتا) प्रचंडता
(Prachandata پرچندتا) सख्त तेज़ी
(Sukht tezi سخت تیزی)
  2. जल लावन (Jalplāvan جل پلاون) तुग्यानी
(Tughyāni طغیانی)
  3. प्रकंपन (Prakampan پرکمپن) बहुत सख्त आंधी
(Bahut sakht āndhi بہت سخت آندھی)
- ÚL तूल (ع - مذ) طول
- दीर्घता (Dirghata دھیڑمیتا) लंबाई
(Lambái لمبائی)
- طول البلد (ع - مذ)
- ÚLUL-BALAD तूलुल बलद
लंबाश (Lambānsh لمبانش)
लॉन्جیٹیوڈ (Longitude لانجیٹیوڈ)
- ÚMÁR तूमार (ع - مذ) طومار
1. लंबा चौड़ा पत्र या हाल (Lamba chaurā pattr ya hāl لمبا چورا)

- TANZ तनज (ع - م) طنز
- व्यंग (Vyang व्यंग) कटाक्ष (Katākabh कटाक्ष)
ताना (Tāna طعنہ)
- TAVÁF तवाफ (ع - مذ) طواف
- परिक्रमा (Parik,krama پرکمرما)
प्रदक्षिणा (Pradakshina پردکشیہنا)
प्रति वर्तन (Prati vartan प्रति वर्तन)
किसी चीज़ के चारों तरफ फिरना (Kisi chiz ke chāron taraf phirna کسی چیز کے چاروں طرف پھرنا)
- TAVÁLAT तवालत (ع - م) طوالت
1. आयाम (Ayām آیام) दीर्घता
(Dirghata دیریگھتا) लंबाई (Lambái لمبائی)
  2. विलंब (Vilamb ولیمب) देरी (Deri دیری)
- TAVÁIF तवाइफ (ع - م) طوائف
- طائفہ کی جمع ہے لیکن واحد معذوں میں مستعمل ہے
- गणिका (Ganika گنیکا) वेश्या
(Vesh shyā वेशیا) वार मुखी (Vār mukhi وار مکھی)
(Randi رندی)
- طوائف خواہ (ع - مذ)
- TAVÁIF-KHÁNA तवाइफ खाना
वेश्यालय (Vesh,shyālai ویشیالے)
वेश्यावास (Vesh,shyā vās ویشیا)
चकला (Chakla چکلہ) (वास)
- طوائف الملوکی (ع - م)
- TAVÁIFUL-MULÚKI तवाइफल मुलुकी
अराजकता (Arājakata اراجکتا) निराज

2. शौच (Shauch शौच) इतिजा
(Istinja استینجا)

TAI तय (ع - ص) طے

1. निश्चित (Nirnit निश्चित) निश्चित
(Nishchit निश्चित) फैसल
(Faisal فیصل)

2. निर्णय (Nirnai निर्णय) फैसला
(Faisala فیصلہ)

3. गमन (Gaman گمن) चलना
(Chalna चलना)

TAIYÁRA तैयारा (ع - مذ) طیارہ
(वायु यान (Vyáu yán (وایویان)
विमान (Vimán (ویمان) हवाई जहाज
(Havái juház (هوائی جہاز)

TAIR तैर (ع - مذ) طیر
पक्षी (Pakehi (پکچی
खग (Khug (کھگ)
चिड़िया (Chirīya (چڑیا

TAISH तैश (ع - مذ) طیش
1. क्रोध (Krodh क्रोध) कोप (Kop
(गुस्सा (Ghussa (غصہ)
2. आवेग (Áveg (آریگ) जोश (Josh
(جوش)

TÍNAT तीनत (ع - مث) طینت
स्वभाव (Swabháo (سویہاؤ) प्रकृति
(Prakriti (پرکرتि) निसर्ग (Nisarg
(आदत (Ádat (نسرگ)

राम कहानी (Rám kaháni (رام کہانی
(Mith,thyáláp (میتھیالاپ)

2. मिथ्यालाप (Mith,thyáláp (میتھیالاپ)
झूठी बातें (Jhúthi báton (جھوٹی باتیں)

TAVÍL तवील (ع - ص) طویل
दीर्घ (Dirgh (دیورگہ) लंबा (Lamba
(لمبا)

طویل العمر (ع - ص)

TAVÍLUL-UMR तवीलुल् उमर

1. दीर्घायु (Dirghāyu (دیورگہایو) लंबी
उम्र वाला (Lambi umr vála (لمبی
(عمر والا)
2. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh (ویورودھ)
बूढ़ा (Būṛha (بوزھا)

طویل الميعاد (ع - ص)

TAVÍLUL-MÍÁD तवीलुल् मीआद
दीर्घ कालीन (Dirgh kálín (دیورگہ کالین)
लंबे असें वाला (Lambe arse vála
(لمبے عرصے والا)

TAVELA तवेला (ع - مذ) طویلہ
अश्व शाला (Ash,shwa shála (اشوشالہ)
घुड़ साल (Ghursál (گھور سال)

طہارت (ع - مث)

TAHÁRAT तहारत

1. पवित्रता (Pavitrata (پوترتا) पाकी
(पाकी (Páki)

ظ

3. हास्य रस (Hás,sya ras) (हास्य रस)

मजाकिया शाहरी (Mazáqiya sháiri)
(मजाकिया शاعरी)

ZARF जर्फ (जर्फ - मड)

1. पात्र (Pátr) भाजन (Bháján)
(भोजन) बर्तन (Bartan) (बहाजन)
2. हृदय (Hridai) मन (Man)
(दिल) दिल (Dil) (मन)
3. साहस (Sáhas) हौसला
(Hausala) (होसला)

ZARÍF जरीफ (जरीफ - मड)

हास्य प्रिय (Hás,sya priya)
(दिलगी) बाज़ (Dil,lagi báz)

ZAFAR जफर (जफर - मड)

1. जय (Jai) विजय (Vijai)
(फतह) (Fat,h)
2. सफलता (Saphalata)
(कामयाबी) (Kámyábi)

ZULM जुल्म (जुल्म - मड)

अत्याचार (Attyáchár)
(अन्याय) (An,ny,áo) ज़ियादती
(Ziyádati)

ZULMAT जुल्मत (जुल्मत - मड)

अंधकार (Andhkár)
(अंधेरा) (Andhera)

ZAN (N) ज़न (ज़न - मड)

1. अनुमान (Anumán)
(अन्दाज़ा) (Andáza)

ZÁLIM ज़ालिम (जालिम - मड)

1. अत्याचारी (Attyáchári)
(अन्यायी) (Annyái) जाबिर
(Jábir)
2. निष्ठुर (Nish,thur) निर्दय
(Nirdai) बे रहम (Be rahm)
(बे رحم)
3. प्रिया (Priya) माशूक (Máshúq)
(मैशूक)

ZÁHIR ज़ाहिर (जहिर - मड)

1. प्रत्यक्ष (Pratyaksh)
(व्यक्त) (Vyakt) अयान
(Ayan)
2. विदित (Vidit) प्रकट (Prakat)
(अशक) (Áshkár)
3. बाह्य रूप (Báhya rúp)
(ज़ाहिर) हालत (Záhiri hálat)
(हालत)

ज़ाहिर दारी (जहिर - मड)

ZÁHIR-DÁRI ज़ाहिरदारी

1. प्रदर्शन (Pradarshan)
(दिखावा) (Dikháva) नुमाइश
(Numáish)

ZARÁFAT ज़राफत (जराफत - मड)

1. परिहास (Parihás)
(मजाक) (Mazáq)
2. विनोद (Vinod) तफरीह (Tafrih)
(तफरिय)

ZAHR زہر (ع - مٹ) ظہر (ع - مٹ)

1. पृष्ठ (Prish,th پرشتہ) पुश्त (Pusht پیشت) पीठ (Pīth پیٹ)
7. किसी चीज़ की उल्टी तरफ़ (Kisi chiz ki ultī taraf کسی چیز کی الٹی طرف)

ZUHÚR زُہر (ع - مذ) ظہور (ع - مذ)

1. प्रकटन (Prakátan) ज़ाहिर होना (Záhir hona) ظاهر ہونا
2. आविर्भाव (Ávirbháo) पैदाइश (Paidáish) (آوردہ) (پیدائش)

2. भ्रम (Bhram) वहम (Vahm) (وہم)

3. विचार (Vichár) खयाल (Khayál)
4. कल्पना (Kalpana) तखैयुल (Takhaiyul) (کل پنا) (تخیل)

ZAN,NI ज्ञानी (ع - ص) ظنی (ع - ص)

- काल्पनिक (Kálpānik) खयाली (Khayáli) (کالپنک) (خیالی)
- फर्जी (Farzi) (فرضی)

ع

(Nákám) (ناکام)

ÁJIZI आजिजी (ع - مٹ) عاجزی (ع - مٹ)

- विनीतता (Vinitata) नम्रता (Namrata) (وینیتا) (نمروتا)
- इन्किसार (Inkisár) (انکسار)

ÁDAT आदत (ع - مٹ) عادت (ع - مٹ)

1. स्वभाव (Swabháo) प्रकृति (Prakriti) खू (Khú) (سویہاؤ) (پرکرتی) (خو)
2. रीति (Ríti) परिपाटी (Paripáti) रस्म (Rasm) (ریتی) (پرپاٹی) (رسم)
3. व्यसन (Vyasan) लत (Lat) (व्यसन) (لٹ) (علمت) (Illat)

ÁDIL आदिल (ع - ص) عادل (ع - ص)

- न्यायवान् (Nyáo ván) मुन्सिफ (Munsif) (نیاے وان) (منصف)

ÁBID आविद (ع - ص) عابد (ع - ص)

1. पूजक (Pújak) उपासक (Upásak) (पूजक) (اُپاسک) (इबादत करने वाला) (Ibádat karne vála) (عبادت کرنے والا)

2. संयमी (San,yami) ज़ाहिद (Záhid) (سن یمى) (زاهد)

ÁJIZ आजिज़ (ع - ص) عاجز (ع - ص)

1. निर्बल (Nirbal) कमज़ोर (Kamzor) (نیربال) (کمزور)
2. नम्र (Namr) खाकसार (Khák-sár) (نمر) (خاکسار)
3. विवश (Vivash) मजबूर (Majbúr) (ووش) (مجبور)
4. असफल (Asaphal) नाकाम (Nákám) (اسفہل) (ناکام)

عادی (ع - س) **ÁDI** **آدا**
 آنوسهوی (Anusevi) **آدوسهوی**
 لاتی (Lati) **لای** (ویسنی) (Vyasani)

ÁRI **آری** (ع - ص)
 ۱. نگان (Nagan) **نگن** (Nanga) **ننگا**

۲. ریکت (Rikt) **ریکت** (Kháli) **خال**

۳. اسامرتھ (Asamarth) **اسموتھ** (Majbúr) **مجبور**

۴. سادہ نثر کی ایک قسم

ÁSHIQ **آشیک** (ع - ص)
 ۱. پرمی (Premi) **پرمی** (Anurági) **انورگی** **مہببت کرنے والا** (Mahabbat karne vála)

۲. موہیت (Mohit) **موہیت** (Furefta) **فریفتہ**

ÁSHIQI **آشیکی** (ع - ص)
 ۱. پرم (Prem) **پرم** (Anurág) **انورگ** (Ishq) **عشق**

۲. ہمدردی (Ishq) **عشق**

ÁSI **آسی** (ع - ص)
 ۱. پاپی (Pápi) **پاپی** (Gunah) **گناہ**

۲. گناہ (Gáar) **گناہ**

۳. یہ لفظ متکلم انکسار سے اپنے نام کی جگہ بھی استعمال کرتا ہے

ÁFIYAT **آفیات** (ع - ص)
 ۱. شانتی (Shánti) **شانٹی** (Sukún) **سکون**

۲. کوشلتا (Kushalata) **کوشلتا** (Khairiyat) **خیریت**

۳. براہمن (Brahm) **براہمن**

ÁR **آر** (ع - ص)
 ۱. لاجا (Lajja) **لاج** (Láj) **لا**

۲. شرم (Sharm) **شرم**

۳. نافر (Nafrat) **نافر** (Ghrina) **گھرنا** (Naftrat) **نفرت**

ÁRIZ **آریز** (ع - ص)
 ۱. کپول (Kapol) **کپول** (Gand) **گند**

۲. گال (Gál) **گال** (Bádhak) **بادھک** (Rukávat dálne vála) **روکاوٹ ڈالنے والا**

ÁRIZA **آریزا** (ع - ص)
 ۱. روگ (Rog) **روگ** (Ámai) **آمای**

۲. ویادی (Vyadhi) **ویادی** (Bimári) **بیماری**

ÁRIZI **آریزی** (ع - ص)
 ۱. آستھائی (Asthái) **آستھائی** (Chand roza) **چند روزہ**

۲. بودا (Boda) **بودا** (Adrih) **ادریہ** (Na páedár) **نا پایدار**

ÁRIF **آریف** (ع - ص)
 ۱. جانی (Gyáni) **جانی** (Jánne vála) **جاننے والا**

۲. آتم جانی (Átim gyáni) **آتم جانی** (Brahm gyáni) **براہمن جانی**

(غیب داناں (Ghib dān) رَوَب دَاں (گہانی)
(إِشْوَر (Íshwar) ईश्वर)

عالم بالا (ع - عف)

ÁLAME-BÁLA आलमे बाला
परलोक (Parlok) (پَرلُوك) स्वर्ग लोक
(Swarg lok) (سَوَرگ لُوك) देव लोक
(Deo lok) (دِیو لُوك) यम लोक (Yam
lok) (یَم لُوك)

عالم گیر (عف - ص)

ÁLAM-GÍR आलमگیر

1. विश्व व्यापी (Vish,shwa Vyápi) (وِشْو وِیَآپی)
सार्व भौम (Sárv-bhaum) (وِیَآپی)
दुनिया में फैला हुआ
(Dunya men phaila hua) (دُنیا مِیں پَھِلا ہوا)
2. विश्वविजयी (Vish,shwa vijai) (وِشْو وِیَجَی)
चक्रवर्ती (Chakkrvarti) (وِیَجَی)
सार्व भौम (Sárv bhaum) (وِیَجَی)
शहंशाह (Shahansháh) (سَہَرُشَآہ)
(شہنشاہ)

عالمی (ع - ص) आली

1. उच्च (Uchch) (ऊँचा) (Úncha)
(اونچا)
2. महान (Mahán) (مہان) अज़ीम
(Azím) (عظیم)
3. भेष्ठ (Shreshth) (شَرِیْشْتھ) मुअज़ज़
(Mu,azzaz) (مُعَزِّز)
4. उत्तम (Uttam) (اُتَم) आला (Ála)
(اعلیٰ)

عاقبت (ع - مٹ) आक़िबत

1. अंत (Ant) (انٹ) अन्रजाम (Anjám)
(انجام)
2. परिणाम (Parinám) (پَرِیَنام) नतीजा
(Natíja) (نتیجہ)
3. परलोक (Parlok) (پَرلُوك) आखिरत
(ÁKhirat) (آخرت)

عاقِل (ع - ص) आक़िल

मतिमान् (Matímán) (مَتِیَمان) मति
गर्भ (Mati garbh) (مَتِیَ گَرَبھ) बुद्धिमान्
(Buddhimán) (بُدھِیَمان) अक्लमन्द
(Aqlmand) (عَقْلَ مَند)

عالم (ع - مڈ) आलम

1. जगत् (Jagat) (جَگَت) संसार
(Sansár) (دُنیا) (Dunya)
(دُنیا)
2. शोभा (Shobha) (شَوْبہ) बहार (Bahár)
(بہار)
3. दशा (Dasha) (دَشا) हालत (Hálat)
(حالت)

عالم (ع - ص) आलिम

1. विद्यावान् (Vidyáván) (وِیَدِیَآوان) पंडित
(Pandit) (پَندِیت) फ़ाज़िल
(Fázil) (فَاضِل)
2. वेत्ता (Vetta) (وِیَتَآ) जानकार
(Jánkár) (جَآنکار)

عالم الغیب (ع - ص)

ÁLIMUL-GHAIB आलिमुलغائب

अंतर्यामी (Antaryámi) (انترِیَآمی)
परोक्ष शानी (Parokohh gyáni) (پَرُوكْشَہ شَآنی)

2. कार्य कर्ता (Kār,rya karta کاریه کارکن) کار (Kār-kun) کار (کرنا)

3. तांत्रिक (Tán,trik تانتریک) अभि चारी (Abhi chári ابھی چاری) जिन भूत उतारने वाला (Jin bhút utárne वाला) (جن بهوت اُتارنے والا)

IBÁDAT इबादत (ع - مٹ) عبادت
ईश्वर पूजा (Īshwar pūja ایشور پوجا)
आराधना (Ārādhana آرادھنا) परस-तिश (Prastish پرستش)

عبادت خانه (ع - مڈ)

IBÁDAT-KHÁNA इबादत खाना
आराधनालय (Ārādhana'lai آرادھنالے)
पूजास्थान (Pūjāsthān پوجا ستھان)
इबादत गाह (Ibādat gāh عبادت گاہ)

IBÁRAT इबारत (ع - مٹ) عبارت

1. लेख (Lekh लिख) मज़्मून (Mazm-ún مضمون)

2. गद्य (Gad,dya गदिये) नस्र (Nasr نشر)

3. लेख (Lekh लिख) तहरीर (Tahrir تحریر)

4. वर्णन (Varnan वर्नन) बयान (Bayán بیان)

5. श्रुतलेख (Shrutlekh श्रुतलिख) इमला (Imla املا)

ABAS अबस (ع - ص) عبث
व्यर्थ (Vyarth व्यर्थ) निरर्थक (Nirarthak निरर्थक)
बेकार (Bekár बेकार)

عالی شان (ع - ص)

ĀLI-SHĀN आलीशान

1. भव्य (Bhav,vya بهویه) शानदार (Shāndār شانداز)

2. विशाल (Vishāl विशाल) अजी-मुशान (Azīmush,shān اعظم الشان)

عالی ظرف (ع - ص)

ĀLI-ZARF आली ज़र्फ़

उदार चित्त (Udār chitt اُدار چیت)

उच्चाशय (Uchchāshai اچاشے) बड़े ज़र्फ़ वाला (Bāre zarf vāla بڑے ظرف والا)

ĀM आम (ع - ص) عام

1. साधारण (Sādhāran سادھارن)

मामूली (Māmūli معمولی)

2. सामान्य (Samān,nya सामانیہ) जनरल (General جنرل)

3. सर्व (Sarv سرو) सब (Sab سب)

4. साधारण व्यक्ति (Sadharan vyakti سادھارن ویکتی)
आम आदमी (Ām ādami عام آدمی)

عام فہم (ع - ص)

ĀM-FAH,M आम फहम्

बाल बोध (Bāl bodh بال بোধ) सरल

(Saral सरल) सुबोध (Subodh سوبودھ)

आसान (Āsān آسان)

ĀMIL आमिल (ع - ص) عامل

1. कर्मचारी (Karm chāri کرم چاری)

हाकिम (Hākīm حاکم)

2. आश्चर्य (Ásh, charyā آش چریه)
तअज्जुब (Ta, ajjub تعجب)

UJ, B उज्ब (ع - مذ)
अहंकार (Ahankār اهنگار) अभिमान
(Abhimán ابھی مان) गुरुर (Ghurúr گورور)
घमंड (Ghamand گهمند)

AJ, Z अज्ज (ع - مذ)
1. नम्रता (Namrata نامرता) विनय
(Vinai ونے) आजिजी (Ājizi اجزی)
2. गिड़गिड़ाहट (Gir girāhat گڑگڑاهٹ)
मिन्नत समाजत (Minnat samājat
ملت سماجت)

UJLAT उजलत (ع - مذ)
1. शीघ्रता (Shigīghrata شیکھرتا) जल्दी
(Jaldi جلدی)
2. स्फूर्ति (Ispūrti اسپورتی) फुरती
(Phurti فورتی)

UJŪBA उजूबा (ع - ص)
अद्भुत (Adbhut ادبھت) विलक्षण
(Vilakshhan ولکھن) अनोखी चीज़
(Anokhī chiz انوکھی چیز)

ADĀLAT अदालत (ع - مذ)
1. न्याय (Nyāe نیاے) इन्साफ़ (Inṣāf
انصاف)
2. न्यायालय (Nyāyālai न्यायालے) कच-
हरी (Kachahri कचहरी)

ADĀVAT अदावत (ع - مذ)
शत्रुता (Shattruta شتروتا) वैर (Vair
ویر) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)

ABD अब्द (ع - مذ)

1. दास (Dās दास) सेवी (Sevi سیوی)
गुलाम (Ghulām غلام)
2. उपासक (Upāsak اپاسک) बन्दा
(Banda بندہ)

IBRAT इब्रत (ع - مذ)

1. शिक्षा (Shik, ohha शिक्षा) नसीहत
(Nasihat نصیحت)
2. भय (Bhai भी) खौफ (Khauf
خوف)
3. शोक (Shok شوک) अफसोस
(Afsos افسوس)

UBŪR उबूर (ع - مذ)

1. तरण (Taran तरन) पार करना
(Pār karna پار کرنا)
2. पूर्ण ज्ञान (Pūrṇ gyān پورن گیان)
महारत (Mahārat مهارت)

ITĀB इताब (ع - مذ)

- रोष (Rosh روش) कोप (Kop کوپ)
गुस्सा (Ghussa غصه)

عجائب خانہ (ع - مذ)

AJĀIB-KHĀNA अजाइब खाना

- कौतुकालय (Kautukālai कौतुकालے) विचि-
त्रालय (Vichitrālai विचित्रालے) संग्रहा-
लय (Sangrahālai संग्रहालے) अजाइब
घर (Ajāib ghar عجائب گھر)

AJAB अजब (ع - ص)

1. अद्भुत (Adbhut ادبھت) विचित्र
(Vichitr विचित्र) अजीब (Ajīb
عجیب)

ADÚL अदूल (ع - مذ) عدول
अवशा (Avag,gya) नाफरमानी
(Náfarmání) (نافرمانی)

عدول حکمی (عف - مٹ)

ADÚL-HUKMI अदूल हुक्मी

1. अवशा (Avag,gya) नाफर-
मानी (Na farmání) (نافرمانی)
2. उद्दंटा (Uddandata) (ادندتا)
सरकशी (Sarkashi) (سرکشی)

ADÍL अदील (ع - ص) عدیل
समान (Samán) तुल्य (Tullya)
मिस्ल (Misl) (مِثْل)

ADÍM अदीम (ع - ص) عدیم

1. नष्ट (Nasht) समाप्त (Samápt)
(खत्म) (Khatm) (سمایط)
2. हीन (Hín) बिना (Bina)
बग़ैर (Baḡhair) (بغیر)

عدیم الفرصت (ع - ص)

ADÍMUL-FURSAT अदीमुल फ़र्सत
अवकाश हीन (Aukásh hín)
(हिन) जिसे छुट्टी न हो (Jise chhutti na
ho) (جسے چھٹی نہ ہو)

AZÁB अज़ाब (ع - مذ) عذاب

1. कष्ट (Kasht) दुःख (Dukh,kh)
(تکلیف) (Taklíf) (دکھ)
2. यम यातना (Yam yátana)
(पाप फल) (Páp phal) (پاپ پھل)
गुनाह की सज़ा (Gunáh kí saza)
(کی سزا)

ADAD अदद (ع - مذ) عدد
1. गणना (Ganna) शुमार
(Shumár) (شمار)

2. संख्या (Sankhya) गिनती
(Ginti) (گنتی)

ADL अदल (ع - مذ) عدل
न्याय (Nyáo) इनसाफ़ (Insáf)
(न्याय) (Niyáo) (انصاف)

ADAM अदम (ع - مذ) عدم

1. हीनता (Hínata) न होना
(Na hona) (نه ہونا)
2. यम लोक (Yam lok)
आख़िरत (Ákhirat) (یم لوک)
3. अनस्तित्व (Anastittwa)
नेस्ती (Nestí) (انس تئو)

عدم آباد (عف - مذ)

ADAM-ÁBAD अदम आबाद
यमलोक (Yamlok) परलोक
(Par lok) दूसरी दुनिया
(Dúsari dunya) (دوسری دنیا)

عدم توازن (ع - مذ)

ADAME-TAVÁZUM अदमेतवाज़ुन
असंतुलन (Asantulan) ना
बराबरी (Na barábari) (اسن تلن)

ADU अदू (ع - مذ) عدو

1. शत्रु (Shattru) दुश्मन
(Dushman) (شکرو)
2. प्रति द्वंदी (Prati dwandwi)
(رقیب) (Raquíb) (دوئندی)

3. ईश्वर के बैठने का सिंहासन (Ishwar

ke baithne ka singhāsan

(کے بیٹھنے کا سنگھاسن)

عرش پیم (ع - ص)

ARSH-PAIMA अर्श पैमा

अंबर चर (Ambar char

गगन चारी (Gagan chārī

आकाश गामी (Ākāsh gāmi

आस्मान पर चलने वाला

(Āsmān par chalne vāla

چلنے والا)

ARSHA अर्शा (ع - مذ)

नौका पृष्ठ (Nauka prishth

पोतमंच (Pot manch

की छत (Jahāz kī chhat

डैक (Deck

AR(A)SA अ (र) साँ (ع - مذ)

1. क्षेत्र (Chhettr

(میدان)

2. विलंब (Vilamb

(دیر)

3. काल (Kāl

वक्त (Vaqt

ARZ अर्ज (ع - م)

1. प्रार्थना (Prārthana

(Nivedan

(درخواست)

2. विस्तार (Vistār

(چوڑائی)

3. दीवार का आधार (Divār kā āsār

(دیوار کا آثار)

3. मनस्ताप (Manastāp

कोप (Koft

IZĀR इज़ार (ع - مذ)

कपोल (Kapol

खसार (Rukhsār

UZ,R उज़र (ع - مذ)

1. मिष (Mish

(بہانا)

2. आपत्ति (Āpatti

(اعتراض)

3. कारण (Kāran

(سبب)

عذر دار (ع - ص)

UZR-DĀR उज़रदार

1. वादी (Vādi

(دعویدار)

2. आपत्ति कर्ता (Āpatti karta

(معترض)

عذر داری (ع - م)

UZR-DĀRI उज़रदारी

1. आपत्ति (Āpatti

(اعتراض)

2. प्रतिवाद पत्र (Prati vād pattr

(جواب دعوی)

ARSH अर्श (ع - مذ)

1. सिंहासन (Singhāsan

तख्त (Takht

2. आकाश (Ākāsh

(آسمان)

ARŪS अरूस (ع - مٹ) عروس

نہو وواہتا (Nao viváhita) نواہتا
 ودھو (Vadhú) دھو
 دلہن (Dulhan)

ARŪZ अरुज (ع - مڈ) عروض

چھند (Chhand viddya) بھند
 پینگل (Pingal) پنگل (ودھا)

URYÁN उर्याँ (ع - ص) عریان

1. ننگن (Nagn) ننگا (Nanga)
 (Nirvasan) نروسن
 (Prakat) (پروکت) (Záhir) (ظاہر)
2. اشلیل (Ashlíl) (Fuh,sh) (فھش)
3. اشلیل (Ashlíl) (Fuh,sh) (فھش)

URYÁNI उर्यानी (ع - مٹ) عریانی

1. ننگنا (Nagnata) ننگاپن (Nangápan)
2. اشلی لٹا (Ashlílata) (Bhonda pan) (بھونڈاپن)

ARÍZ अरीज (ع - ص) عریض

وستریت (Vistrit) (Chaurā) (چوڑا)
 (Vistírn) (وستیرن)

ARÍZA अरीजा (ع - مڈ) عریضہ

ونے (Vinai pattrika) بھند
 (Chhote ki taraf se bare ko khat) (چھوٹے کی طرف سے بارے کو خط)

AZA अजा (ع - مٹ) عزا

(Mrittyu shok) (مرتیو شوک)
 (Mátam) (ماتم)

عرض البلد (ع - مڈ)

ARZUL-BALAD अर्जुल बलद
 (Akchhánsh) (اکچھانھش)
 (Latitude) (لیٹیٹیوڈ)

ARZI अर्जी (ع - مٹ) عرضی

پراثرنا پتر (Práarthana pattr) (پراثرنا پتر)
 (Darkhást) (درخواست)

URF उर्फ (ع - مڈ) عرف

اپنام (Up nám) (اپنام)
 (Bachpan ká chhota nám) (بچپن کا چھوٹا نام)

IRFÁN इर्फान (ع - مڈ) عرفان

1. (Parichai) (پریچے) (Gyán) (گیان) (Pabchán) (پابچان)
2. (Brahmgyán) (برہم گیان) (K_huda shanásí) (خدا شناسی)

ARAQ अरक (ع - مڈ) عرق

1. (Swed) (سید) (Pasina) (پاسینا)
2. (Asav) (آسو) (Jal) (جل) (Araq) (عرق)
3. (Madira) (مدرا) (Sharáb) (شراب)

ARÚJ अरुज (ع - مڈ) عروج

1. (Utthán) (ات، تھان) (Balandi) (بلندی)
2. (Unnati) (اننتی) (Taraqqí) (ترقی)

2. साहस (Sáhas सहस) हिम्मत
(Him,mat همت)

AZÍZ अजीज (ع - ص) عزیز

1. प्रिय (Priya پریہ) प्यारा (Pyára پیارا)

2. स्वजन (Swajan سوچن) रिश्तेदार (Rishtedár رشتہ دار)

3. मित्र (Mittr मित्र) दोस्त (Dost دوست)

عزیز داری (ع - ص) (مٹ)

AZÍZ-DÁRI अजीज दारी

आत्मीयता (Átmí, yata آتمی پتا)

स्वजनता (Swajanata سوچنता) नाता

(Náta नाता) कराबत (Qarábat)

(قرايت)

AZÍMAT अजीमत (ع - ص) عزیمت

1. निश्चय (Nish,chai निश्चे)

इरादा (Iráda ارادہ)

2. अभिचार (Abhichár ابھی چار)

जादू (Jádú جادو)

USRAT उसरत (ع - ص) عسرت

दद्रिता (Darid,drata دردریتا) निर्धनता

(Nirdhanata निर्धनता) गरीबी (Gharibi)

(Tangí तंगी) (غریبی)

ASKAR अस्कर (ع - مڈ) عسکر

बल (Bal बल) सेना (Sena سیما)

अनीक (Anik انیک) फौज (Fouj فوج)

(نہج)

ASKARI अस्करी (ع - مڈ) عسکری

सैनिक (Sainik سैनیک) सिपही

(Sipáhi سپاہی)

عز ا خانه (ع - ص)

AZA-KHÁNA अजा खाना

मृत्यु गेह (Mrityu geh मृत्यु گہ)

खाना (Mátam khána ماتم خانہ)

عز ا دار (ع - ص)

AZA-DÁR अजा दार

शोक ग्रस्त (Shokgrast شوک گرسٹ)

मातम दार (Mátam dár ماتم دار)

IZ,ZAT इज्जत (ع - مٹ) عزت

1. प्रतिष्ठा (Pratish,tha प्रतिشتھا)

मान मर्यादा (Mán maryáda مان مریا دا)

वक्रार (Vaqrar وقار)

2. सम्मान (Sammán सम्मान) सत्कार

(Satkár ست کار) आव भगत (Áo-

bhagat اؤ بھگت)

UZLAT उल्लत (ع - مٹ) عزالت

1. एकांत (Ekánt ایکانت) तनहाई

(Tanhái تنہائی)

2. एकांत वास (Ekánt vás ایکانت)

गोशा नशीनी (Gosha nashíni)

(گوشتہ نشینی)

عزالت گزین (ع - ص)

UZLAT-GUZÍN उल्लत गुज़ीं

एकांत वासी (Ekánt vási)

गोशा नशीन (Gosha nashín)

(گوشتہ نشین)

AZM अरम (ع - مڈ) عزم

1. संकल्प (Sanklap سن کلمپ) इरादा

(Iráda ارادہ)

ASA असा (ع - مذ) عصا
लगुड (Lagud) यष्टि (Yaashti)
छड़ी (Chhari) दंड (Dand) (छड़ी)

ASAB असब (ع - مذ) عصب
पेशितंतु (Peshitantu) (پیشی تنکو)
चेता (Cheta) नस (Nas)
पट्टा (Pattha) (نس)

ASR अस (ع - مذ) عصر
1. समय (Samai) वक्त (Vaqt)
(وقت)
2. युग (Yug) अहद (Ahd)
(عهد)
3. अपराह (Aparanh) सिंह-
पहर (Sehpahar) (سدپهر)

ISMAT इस्मत (ع - म्) عصمت
सतीत्व (Satitwa) पातिव्रत्य
(Pativ, vrattya) (پاتو ورتیه)
इफत (Iffat) (عفت)

عصمت داری (ع - م)

ISMAT-DARI इस्मत दरी
सतीत्व हरण (Satitwa-haran)
धर्षणा (Dharshana) (हरण)
आबरू रेज़ी (Ábrú rezí) (آبرو ریزی)

ISYÁN इस्यान (ع - مذ) عصیان
पाप (Páp) पातक (Pátuk)
गुनाह (Gunáh) (گناه)

(یہ لفظ ہمیشہ جمع کے معنوں
میں بولا جاتا ہے)

AZLA अज़ला (ع - مذ) عضله
मांसल (Mánsál) मांस पेशी

ASAL असल (ع - مذ) عسل
मधु (Madhu) शहद (Shabd)
شهد

ASÍR असीर (ع - ص) عسیر
कठिन (Kathin) मुश्किल
(Mush, kil) (مشکل)

ISH, RAT इश्रत (ع - म्) عشرت

1. सुख (Sukh) चैन (Chain)
(आनंद) (آنند)

2. ऐश्वर्य (Aishwar, rya) ऐश
(ऐश) (عیش)

3. भोग विलास (Bhog vilás)
(ऐयाशी) (ایاشی)

عشرت خانه (ع - م)

ISHRAT-KHÁNA इश्रत खाना
रति ग्रह (Ratig, grih) क्रीडा
(क्रिडा) (کریڈا)
स्थल (Kridásthal) ऐश
घर (Aish ghar) (عیش گھر)

ISHQ इश्क (ع - مذ) عشق

1. अनुराग (Anurág) प्रेम
(प्रेम) (پريم)
स्नेह (Isneh) (اسنیہ)
महबबत (Mahabbat) (محببت)

2. संलग्नता (Sanlagnata)
(इन्हिमाक) (انہماک)

عشق باز (ع - ص)

ISHQ-BÁZ इश्क बाज़

प्रेमी (Premi) आशिक (Áshiq)

ISH, VA इश्वा (ع - مذ) مشوہ

हाव भाव (Háo bháo) नाशो
(नाश) (ناشو)

عطر فروش (ع - ص)

ITR-FAROSH इत्र फ़रोश

सुगंधकार (Sugandh kār सुगन्धे कार)
गंधी (Gandhi गन्धे)

ATÍYA अतीया (ع - مذ) عطیه

1. अनुदान (Anudán अनुदान) ग्रांट
(Grant ग़रान्त)

2. पुरस्कार (Puraskár पुरस्कार) तुहफा
(Tohfa तुहफ़े)

3. दान (Dán दान) प्रदान (Pradán प्रदान)
बख़्शिश (Bakhshish बख़्शिश)
بخشش

AZMAT अज़मत (ع-مث) عظمت

1. श्रेष्ठता (Shresh thata श्रेष्ठता)
बुज़ुर्गी (Buzurgí बुज़ुर्गी)

2. सम्मान (Sammán सम्मान) इज़ज़त
(Izzat इज़ज़त)

3. महानता (Mahánata महानता) बड़ाई
(Baráí बड़ाई)

AZÍM अज़ीम (ع - ص) عظیم

1. महा (Maha महा) महान (Mahán महान)
बड़ा (Bara बड़ा)

2. दुर्गम (Durgam दुर्गम) मुश्किल
(Mushkil मुश्किल)

3. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám ईश्वर का एक नाम)

عظیم الشان (ع - ص)

AZÍMUSH-SHÁN अज़ीमुशशान

महान् (Mahán महान) विशाल
(Vishál विशाल) बड़ा भारी (Bara bhárl
बड़ा भारी)

(Máns peshi मानस पेशी) अदला
(Adla अदला)

UZV उज़्व (ع - مذ) عضو

अवयव (Avayav अवयव) अंग (Ang अंग)
अज़ो (Azo अज़ो)

عضو تاسل (ع - مذ)

UZVE-TANÁSUL उज़्वे-तनासुल

शिशन (Shish,n शिशन) लिंग (Ling लिंग)
ज़कर (Zakar ज़कर)

ATA अता (ع - مث) عطا

1. प्रदान (Pra,dán प्रदान) देना
(Dena देना)

2. दान (Dán दान) बख़्शिश
(Bakhshish बख़्शिश)

ATTÁR अत्तार (ع - مذ) عطار

1. सुगंध कार (Sugandh kār सुगन्धे कार)
इत्रफ़रोश (Ittr farosh इत्रफ़रोश)

2. औषध विक्रेता (Aushadh vikreta औषध विक्रेता)
दवा बेचने वाला (Dava bechne wala दवा बेचने वाला)

UTÁRID उतारिद (ع - ف) عطار

बुध ग्रह (Budh grab बुध ग्रह) एक
सितारा (Ek Sitára सितारा)

ITR इत्र (ع - مذ) عطر

1. सुगंध (Sugandh सुगन्धे) खुशबू
(Khushbú खुशबू)

2. पुष्पसार (Pushp sár पुष्पसार) अतर (Atar अतर)

(Parlok پر لوک) آخیرت (Ákhirat آخرت)

AQD عقد (ع - مذ) اکر د

1. ویاہ (Vivah) دار کرم (Dár karm) دیاہ (Byáh) بیاہ

2. پریتگیا (Pratig,gya) پریتگیا (Iqrár) اقرار

UQDA عقدہ (ع - مذ) اکر د

1. گرنتھی (Granthi) گاٹ (Gánth) گانتھ

2. سامسیا (Samas,sya) مسسلیا (Masala) مسسلیا

AQRAB اقرب (ع - مذ) اقرب

درشنچک (Vrishchik) درون (Drún) اعلیٰ (Ali) بالین (Balín) بیکھو (Bich,chlú)

AQL عقل (ع - مذ) عقل

دھی (Dhí) مدھا (Medha) بدھی (Bud,dhí) منیہا (Maní-sha) منیہا (Maníshí) پرگیا (Prag,gya) سامجہ (Samajh)

عقل مند (ع - ص)

AQL-MAND عقل مند

بدھی مان (Buddhimán) متی مان (Matimán) منیہا (Maníshí) مدھاوی (Medhávi) سامجہ دار (Samajhdár) سمجہ دار

IF,FAT ہففت (ع - مٹ) ہففت

1. سنیام (Sanyam) سنیم (Parhez gári) پرہیزگاری

2. ساتیتو (Satittwa) ہسمت (Ismat) عصمت

AF,V-AFÚ افراف (ع - مذ) افراف

چھما (Chhama) مافی (Máfi) درگزر (Darguzar) معافی

UFÚNAT عفونت (ع - مٹ) عفونت

دورگندھ (Durgandh) کواص (Kuvás) بدبو (Badbú)

AFÍFA افریفا (ع - مٹ) افریفا

ساتی (Sati) ساتی (Pativ.) پتیو (Ba ismat) با عصمت

UQÁB عقاب (ع - مذ) عقاب

گروڑ (Garur) بڑا گدھ (Baṛa-gidh) بڑا گدھ

IQÁB اقباب (ع - مذ) اقباب

یاتنا (Yátana) کشت (Kasht) ازاب (Azáb) کشت

AQAB اقباب (ع - مذ) اقباب

1. پریشتہ (Prishth) پوڈھا (Pfobha) پوڈھا

2. انانتار (Anantar) پشچات (Pasl,chat) باد (Bád) بعد

UQBA اقباب (ع - مٹ) اقباب

یملوک (Yan lok) پرلوک

ILÁJ इलाज (ع - مذ) علاج

1. उपचार (Upohár) चिकित्सा (चिकित्सा) दवा (Dava) (دوا)
2. प्रयत्न (Prayatn) उपाय (Upáe) तद्वीर (Tadbír) (تدبیر)

ILÁQA इलाका (ع - مذ) علاقہ

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) तन्मल्लुक (Ta,al,luq) (تعلق)
2. प्रेम (Prem) महबत (Mahab-bat) (محبت)
3. भूखंड (Bhúkhand) प्रदेश (Pradesh) इहाता (Iháta) (احاطہ)
4. जागीर (Jágir) बाहदाद (Jáedád) (جائداد)

ALÁLAT अलालत (ع - مذ) علالت

- रोग (Rog) व्याधि (Vyádhi) (بیماری) बीमारी (Bimári) (وباء)

ALÁMAT अलामत (ع - مذ) علامت

1. चिह्न (Chin,nh) निशान (Nishán) (نشان)
2. लक्षण (Lakchhan) आसार (Asár) (آثار)
3. रोग लक्षण (Rog lakchhan) बीमारी की अलामत (Bimári ki alámat) (بیماری کی علامت)

علائیه (ع - ص)

ALÁNI(I)YA अलानि(नी)या

- प्रत्यक्षतः (Pratyak, chbata) (پرتیک)

UQÚBAT उकूबत (ع - مذ) عقوبات

1. यातना (Yátana) अजाब (Azáb) (عذاب)
2. कष्ट (Kasht) पीड़ा (Píra) (پیڑا) तकलीफ (Taklíf) (تکلیف)

AQÍDAT अकीदत (ع - مذ) عقیدت

- श्रद्धा (Shraddha) आस्था (Ástha) (اعتقاد) एतिकाद (Etiquád) (عقیدت مند (ع - ص)

AQÍDAT-MAND अकीदत मन्द

- श्रद्धावान् (Shraddha ván) (شردھا وان) मोतकिद (Motaqid) (معتقد)

AQÍDA अकीदा (ع - مذ) عقیده

1. विश्वास (Vishshwás) यकीन (Yaqín) (یقین)
2. धर्म (Dharm) मज़हब (Mazhab) (مذهب)
3. मत (Mat) मशरब (Mashrab) (مشرب)
4. श्रद्धा (Shraddha) एतिकाद (Etiquád) (اعتقاد)

AQÍL अकील (ع - ص) عقل

- बुद्धि मान् (Buddhimán) (بدھی مان) अकल मन्द (Aqlmand) (عقلمند)

AKS अक्स (ع - مذ) عکس

1. प्रतिबिम्ब (Prati bimb) (پرتی بلمب) प्रतिच्छाया (Pratich, chháya) (پرتیچ) परछाई (Parchhái) (پرتیچھائی)

2. छाया (Chháya) साया (Sáya) (سایہ)

3. कला (Kala कला) फन (Fan فن)
 4. शिक्षा (Shiksha शिक्षा) तालीम (Tālīm تعلیم)
 5. इंद्रजाल (Indr jāl इंद्र जाल) जादू (Jādu جادو)

علم ادب (ع - مذ)

ILME-ADAB इल्मे अदब
 साहित्य शास्त्र (Sāhitya shāstr साहित्य शास्त्र)

علم الاخلاق (ع - مذ)

ILMUL-AKHLĀQ इल्मुल अखलाक
 नीति शास्त्र (Nīti shāstr नीति शास्त्र)
 علم الاعضاء (ع - مذ)

ILMUL-ĀZA इल्मुल आज़ा
 शरीर रचना शास्त्र (Sharīr rachana shāstr शरीर रचना शास्त्र)
 علم الاقتصاد (ع - مذ)

ILMUL-IQTISĀD इल्मुल इक़तिसाद
 अर्थ शास्त्र (Arth shāstr अर्थ शास्त्र)
 علم الالسنه (ع - مذ)

ILMUL-ALSINA इल्मुल अल्सिना
 भाषा विज्ञान (Bhāsha viggyān भाषा विज्ञान)

علم الحيو ان (ع - مذ)

ILMUL-HAIVĀN इल्मुल हैवान
 प्राणी शास्त्र (Prāni shāstr प्राणी शास्त्र)

علم العلاج (ع - مذ)

ILMUL-ILĀJ इल्मुल इलाज
 चिकित्सा शास्त्र (Chikitsa Shāstr चिकित्सा शास्त्र)

खुल्लम खुल्ला (Khullam khulla کھللم کھلا)

ALĀVA अलावा (ع - ص)
 अतिरक्ति (Atirikt अति रक्ति) मासिवा (Māsiva ماسوا)

ILLAT इल्लत (ع - مث)

1. रोग (Rog روگ) आमय (Āmai بیماری) बीमारी (Bīmāri بیماری)
2. कारण (Kāran کارن) हेतु (Hetu هتو) सبब (Sabab سبب)
3. व्यसन (Vyasan ویسن) लत (Lat لت)
4. उपद्रव (Upaddrau اپدرو) भगड़ा (Jhagra جهگڑا)
5. अपराध (Aprādh اپرادھ) दोष (Dosh دوش) قصूर (Qusūr قصور)
6. भ्रंश (Jhanjhat جهنجھت) बखेड़ा (Bakheṛa بکھیرا)

ALAM अलम (ع - مذ)

1. पताका (Patāka پتاکا) ध्वजा (Dhwaja دھوجا) झंडा (Jhanda جهندا)
2. नाम (Nām نام) संज्ञा (Sangya संग्या) سنگيا
3. محصور میں نکلنے والا جهندا

ILM इल्म (ع - مذ)

1. ज्ञान (Gyān گیان) जान कारी (Jān kāri جان کاری)
2. विद्या (Viddya وديا) इल्म (Ilm علم)

علم تمدن (ع - مذ)

ILME-TAMADDUN इल्मे तमद्दुन
नागरिक शास्त्र (Nāgarik shāstr नागरक
शास्त्र)

علم تواریخ (ع - مذ)

ILME-TAVÁRIKH इल्मे तवारीख
इतिहास विद्या (Itihās vidyā इतिहास
विद्या)

علم جمادات (ع - مذ)

ILME-JIMÁDÁT इल्मे जिमादात
खनिज विज्ञान (Khanij viggyán खनिज
विज्ञान) धातु विद्या (Dhātu vidyā धातु
विद्या)

علم حساب (ع - مذ)

ILME-HISÁB इल्मे हिसाब
गणित शास्त्र (Ganit shāstr गणित
शास्त्र) रियाज़ी (Riyāzi ریاضی)
(शास्त्र)

علم حیات (ع - مذ)

ILME.HAYÁT इल्मे हयात
जीव विज्ञान (Jiv viggyán जीव
विज्ञान)

علم دین (ع - مذ)

ILME-DÍN इल्मे दीन
धर्म शास्त्र (Dharm shāstr धर्म
शास्त्र)

علم ریاضی (ع - مذ)

ILME-RIYÁZI इल्मे रियाज़ी
'दیکھو' علم حساب

علم طبعیات (ع - مذ)

ILME-TAB,YÍ,YÁT इल्मे तबईयात
विज्ञान शास्त्र (Viggyán shāstr विज्ञान
शास्त्र)

علم القابله (ع - مذ)

ILMUL-QÁBILA इल्मुल काबिला
धार्त्रीविद्या (Dhāttri vidyā धार्त्री
विद्या)

علم المساحت (ع - مذ)

ILMUL-MISÁHAT इल्मुल मिसाहत
ज्यामिति (Jyāmiti ज्यामिति) रेखा
गणित (Rekha ganit रेखा
गणित)

علم الهی (ع - مذ)

ILME-ILÁHI इल्मे इलाही
ब्रह्म विद्या (Brahm vidyā ब्रह्म
विद्या) अध्यात्म (Adh,dhyātm अध्यात्म
'अद' देहियानम)

علم انشا (ع - مذ)

ILME-INSHA इल्मे इन्शा
गद्य रचना शास्त्र (Gaddyā rachana
gadyā rachana गद्य रचना शास्त्र)
(कदिये रचना शास्त्र)

علم بردار (ع - ص)

ALAM-BARDÁR अलम बर्दार

1. ध्वजा वाहक (Dhwaja váhak ध्वजा
वाहक) झंडा लेकर आगे चलने वाला
(Jhanda lekar áge chalne vála
(जहन्दा ले कर आगे चलने वाला)

2. नेता (Neta नेता) काइद (Qáid काइद)

علم تسخير (ع - مذ)

ILME-TASKHIR इल्मे तसखीर
वशीकरण शास्त्र (Vashi karan shāstr वशी
करण शास्त्र)

علم معرفت (ع - مذ)

ILME-MA, RIFAT इल्मेमारिफत

अध्यात्म ज्ञान (Adhdhyātm gyān अद्वैतम)

ब्रह्म ज्ञान (Brahm gyān ब्रह्म)

तसव्वुफ (Tasav, vuf तसव्वुफ) (ग़ियान)

علم مناظره (ع - مذ)

ILME-MUNÁZARA इल्मे मुनाज़रा

तर्क शास्त्र (Tark shāstr तर्क शास्त्र)

علم منطق (علم - مذ)

ILME-MANTIQ इल्मे मनतिक

न्याय शास्त्र (Nyāe shāstr न्याय शास्त्र)

علم موسيقى (ع - مذ)

ILME-MUSÍQI इल्मे मूसीकी

संगीत शास्त्र (Sangít shāstr संगीत)

गान विद्या (Gān viddya गान विद्या)

(शस्त्र)

علم نباتات (ع - مذ)

ILME-NABÁTÁT इल्मे नबातात

वनस्पति विद्या (Vanaspati viddya वनस्पति विद्या)

(Vanaspati वनस्पति शास्त्र)

shāstr (वनस्पति शास्त्र)

علم نجوم (ع - مذ)

ILME-NUJÚM इल्मे नुजूम

ज्योतिष विज्ञान (Jyotish viggýan ज्योतिष विज्ञान)

(ज्योतिष विज्ञान)

علم هندسه (ع - مذ)

ILME-HINDISA इल्मे हिन्दिसा

‘علم الحساب’

علم طبقات الارض (ع - مذ)

ILME-TABAQÁTU L-ARZ

इल्मे त क़ातुल अर्ज़

भूगर्भ शास्त्र (Bhú garbh shāstr भूगर्भ शास्त्र)

(भूगर्भ शास्त्र)

علم عروض (ع - مذ)

ILME-ARÚZ इल्मे अरूज़

छंद शास्त्र (Chhand shāstr छंद शास्त्र)

(Pingal पिंगल) (शस्त्र)

علم غیب (ع - مذ)

ILME-GHAIB इल्मे ग़ैब

परोक्ष विज्ञान (Parokchh viggýan परोक्ष विज्ञान)

(परोक्ष विज्ञान)

علم قیافه (ع - مذ)

ILME-QAYÁFÁ इल्मे क़याफ़ा

सामुद्रिक विद्या (Sámud, drik viddya सामुद्रिक विद्या)

(सामुद्रिक विद्या)

علم لسان (ع - مذ)

ILME-LISÁN इल्मे लिसान

‘علم اللسان’

علم مجلس (ع - مذ)

ILME-MAJLIS इल्मे मजलिस

सभा चातुर्य (Sabha cháaturrya सभा चातुर्य)

(चातुर्य)

علم معدنیات (ع - مذ)

ILME-MÁDANÍYÁT इल्मे मादनी यात

खनिज विद्या (Khanij viddya खनिज विद्या)

(Dhātu viddya धातु विद्या)

(धातु विद्या)

UM,MÁL उम्माल (ع - مذ) عامل
عامل کی جمع

1. कर्मचारी वर्ग (Karmehári varg) (کرم چاری ورگ) (عہدیدار)
2. कार्यकर्ता गण (Káryakarta gan) (کاریه کرتا گن) (کارکن)

AM,MÁMA अम्मामा (ع - مذ) عمادہ
शिरो वेष्टन (Shiroveshtan) (شیرویشتن)
उष्णीष (Ushnīsh) (اوشنیش) (پاگڑی)
(Pagri)

AM,DAN अम्दन (ع - ص) عمدآ
जान बूझकर (Ján bújh kar) (جان بوجھ کر)
(قصدآ) कसदन (Qasdan)

UMDAGI उम्दगी (ف - مث) عمدگی

1. उत्तमता (Uttanata) (اتمتا) (خوبی)
(Khúbi)
2. गुण (Gun) (گن) (Sifat) (سيفت)
3. विशेषता (Visheshata) (وشیشتا) (خصوصیت)
(Khusúsiyat)
4. सुंदरता (Sundarata) (سندرتا) (हुस्न)
(حسن)

UMDA उम्दा (ع - ص) عمدہ

1. उत्तम (Uttam) (اتم) (बढ़िया) (Behter) (بہتر)
(بہتر)
2. सुंदर (Sundar) (سندر) (खुशनुमा)
(Khush numa) (خوش نما)

علم ہیئت (ع - مذ)

ILME-HAI,AT इल्मे हैअत

खगोल विद्या (Khagol viddya) (کھگول)
ज्यौतिष (Jyautish) (جیوتیش) (وڈیا)

IL MI इल्मी (ع - ص) علمی

1. विद्या संबंधी (Viddya sambandhi) (وڈیا سمبندھی)
2. वैज्ञानिक (Vaiggyánik) (ویگیانیک)
साइन्स संबंधी (Science sambandhi)
(سائنس سمبندھی)

ILMÍYAT इल्मीयत (ع - مث) علمیت
पांडित्य (Pándit,tya) (پانڈیتیہ) (विद्वत्ता)
(وڈوتا) क़ाबिलीयत
(Qábiliyat) (قابلیت)

ALÁHIDA अलाहिदा (ع - ص) علاحدہ
पृथक (Prithak) (پرتھک) (अलग)
(Juda) (जुदा) (الگ)

ALÍL अलील (ع - ص) علیل
रुग्ण (Rugn) (رگن) (अस्वस्थ)
(As,swasth) (بیمار)
(Bímár) (اس سوستہ)

ALÍM अलीम (ع - ص) علیم
1. ज्ञाता (Gyáta) (گھاتا) (जानने वाला)
(Jánne vála) (جاننے والا)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám) (ایشور کا ایک نام)

IMÁRAT इमारत (ع - مث) عمارت

1. भवन (Bhavan) (بھون) (मकान)
(Makán)
2. वास्तु (Vástu) (واستو) (विल्डिंग)
(Building) (بلڈنگ)

5. अभिचार (Abhicār) (ابھی چار)
 तंत्र (Tantr) (तन्त्र) जादू (Jádú)
 (जादू) टोना (Tona) (تونا)
 6. व्यसन (Vyasan) (विसन) शौक
 (Shauq) (شوق)

3. श्रेष्ठ (Shreshth) (श्रीश्रेष्ठ) शरीफ
 (Sharif) (शरीफ)
 4. चुना हुआ (Chuna hua) (چونا هوا)
 छाँटा हुआ (Chánta hua) (چھانٹا
 هوا)

عمل جراحی (ع - م)

AMALE-JARRÁHI अमले जराही
 शल्य क्रिया (Shallya kriya) (शलّیه کریا)
 चीर फाड़ (Chir pháṛ) (چیڑ پھاڑ)

عمل داری (ع - م)

AMAL-DÁRI अमलदारी
 राज्य (Rájya) (राज्य) शासन (Shásan)
 (حکومت) हुकूमत (Hukúmat) (शासन)

عمله (ع - م)

AM(A)LA अम (म) ला
 कर्मचारी वर्ग (Karmchári varg) (کرم
 چاری ورگ) अहलकार लोग (Ahlkárlog)
 (اهل کار لوگ)

AMALI अमली (ع - ص)
 व्यवहारिक (Vyavhárik) (ویوہارک)
 क्रियात्मक (Kriyátmak) (کریاتمک)

AMÚD अमूद (ع - م)
 1. स्तंभ (Stambh) (استمب) खंभा
 (Khambha) (کھمبا)

2. लंब (Lamb) (لمب) अधो लंब
 (Adho lamb) (ادھو لمب)

UMÚMAN उमूमन (ع - ص)
 प्रायः (Práynh) (پرايہ) बहुधा (Bahudha)
 (اکثر) अक्सर (Aksar) (بہودھا)

UMR उम्र (ع - م)

1. आयु (Áyu) (آیو) वय (Vai) (وے)
 अवस्था (Avastha) (اوستھا) سین
 (Sin) (سن)
 2. समय (Samai) (سمے) काल (Kál) (کال)
 जमाना (Zamána) (زمانہ) अर्सा
 (Arsa) (عرصہ)

عمر رسیدہ (ع - ص)

UMR-RASÍDA उम्र रसीदा

वयो वृद्ध (Vayo vriddh) (ویو وردھ)
 गतायु (Gatáyu) (گتایو) बूढ़ा (Búṛha)
 (بوزھا)

UMUQ उमुक (ع - م)

गहन (Gahan) (گہن) गंभीरता (Gam-
 bhirata) (گمبھیرتا) गहराई (Gahrái)
 (گہرائی)

AMAL अमल (ع - م)

1. कार्य (Kárya) (کاریہ) काम (Kám)
 (کام)

2. व्यवहार (Vyavhár) (ویوہار) चलन
 (Chalan) (چلن)

3. अधिकार (Adhikár) (ادھیکار) दरूल
 (Dakhl) (دخل)

4. प्रभाव (Prabháo) (پربھاؤ) असर
 (Asar) (اثر)

AMBAR अम्बर (ع - مذ) عنبر
एक सुप्रसिद्ध खुशबू (Ek sup, prasiddh
khushbu) (ایک سوپر سیدھ خوشبو)

ANDALĪB अन्दलीब (ع - مث) عندلیب
कलविकक (Kalvinkak) (کل ونکک)
बुलबुल (Bulbul) (بلبل)

UNSUR उनसुर (ع - مذ) عنصر
1. मूल (Mūl) (مول) जड़ (Jaṛ) (جر)
2. तत्त्व (Tattwa) (तद्व) पंच भूत
(Panch bhūt) (پنچ بھوت)

UNFUVÁN उन् फुवान (ع - ص) عنفوان
आरंभ (Ārambh) (آر-مب) शुरूआत
(Shurúát) (شروعات)

عنفوان شباب (ع - مذ)

UNFUVÁNE-SHABÁB उन्फुवाने शबाब
वयः संधि (Vayah sandhi) (ویه سندھی)
शुरू जवानी (Shurú javání) (شروع
جوانی)

UNUQ उनुक (ع - مذ) عنق
ग्रीवा (Grīva) (گریوا) गला (Gala) (گلا)
गर्दन (Gardan) (گردن)

عنكبوت (ع - مث)

ANKABÚT अन्कबूत
लूता (Lūta) (لوتا) मकड़ी (Markati)
(मकड़ी) (مکڑی)

UNVÁN उन्वान (ع - مذ) عنوان
1. शीर्षक (Shīrshak) (शीर्शक) सुरखी
(Surkhi) (سرخی)
2. प्रसंग (Prasang) (پرسنگ) तमहीद
(Tambīd) (تمهید)

AMĪQ अमीक (ع - ص) عمیق
गहन (Gahan) (گہن) गंभीर (Gambhīr)
गहरा (Gahra) (گہرا)

AMĪM अमीम (ع - ص) عمیم
सामान्य (Sāmānya) (سامانیہ) व्यापक
(Vyāpak) (ویا پک) आम (Ām) (عام)

INÁD इनाद (ع - مذ) عناد
1. शत्रुता (Shattruta) (شتروتا) दुश्मनी
(Dushmani) (دشمنی)
2. द्वेष (Dwesh) (دویش) बुझ (Bughz)
(بغض)

INÁN इनान (ع - मथ) عنان
कविका (Kavika) (کویکا) लगाम
(Lagām) (لگام)

عنایت (ع - مث)

INÁYAT इनायत
कृपा (Kripa) (کریا) दया (Daya) (دیا)
अनुग्रह (Anugraha) (انوگرہ) मिह्रबानी
(Mehrbāni) (مہربانی)

عنایت فرما (ع - ص)

INÁYAT-FARMA इनायत फर्मा
मित्र (Mitr) (متر) दोस्त (Post)
(دوست)

عنایت نامه (ع - مذ)

INÁYAT-NÁMA इनायत नामा
कृपा पात्र (Kripa patr) (کریا پتر)
नवाज़िशनामा (Navázish náma) (نوازش
نامه)

2. पत्नी (Patni) भार्या (Bhārya) (پتلی) بیوی (Bīvī) (بہاریہ)
3. छिपाने योग्य अंग (Chhipāne yogya ang) (چھپانے योग्यہ انگ)
- IVAZ इवज (ع - مذ) عوض (پرتی پھل) (Pratī phal) (پرتی کار) बदला (Pratī kār) (بدلہ) (Badla)
- AHD अहद (ع - مذ) عہد (کال) समय (Samai) (سمے) (काल) (وقت) (Vaqt) (زمانہ)
2. युग (Yug) जमाना (Zamāna) (یگ)
3. प्रतिज्ञा (Pratiggya) इकरार (Iqrār) (پرتگیا) (اقرار)
4. वचन (Vachan) कौल (Qaul) (वचन) (वाद) (Vāda) (وعده) (قول)
- عہد حکومت (ع - مذ)
- AHDE-HUKUMAT अहदे हुकुमत (شاسن काल) (Shāsan kāl) (راج का समय) (Rāj ka Samai) (سمے)
- عہد نامہ (ع - مذ)
- AHD-NĀMA अहद नामा (प्रतिज्ञा पत्र) (Pratiggya patir) (इकरार नामा) (Iqrār nāma) (نامہ)
- UHDA उहदा (ع - مذ) عہدہ (पद) दर्जा (Darja) (درجہ)
3. कारण (Kāran) हेतु (Hetu) (سبب) (Sabbab) (هیتو)
4. विषय (Vishai) प्रसंग (Prasang) (موضوع) (Mauzū) (موضوع)
5. दंग (Dhang) अंदाज़ (Andāz) (انداز)
- AVAM अवाम (ع - مذ) عوام (عامہ کی جمع)
- जन साधारण (Jān Sādhāran) (जन सहारन) सर्व साधारण (Sarv sādharan) (सर्व सहारन) आम लोग (Ām log) (जनता) (Janata) (عام لوگ)
- AVĀMI अवामी (ع - ص) عوامی (सार्व जनिक) (Sārva janik) (सामाजिक) (Sāmājik) (जनता की) (Janata kī)
- AUD औद (ع - مذ) عود (प्रत्यागमन) (Pratyāgaman) (लौटना) (Lautna) (फिरना) (Phirna) (پھرنا)
- UD ऊद (ع - مذ) عود (अगर) (Agaru) (एक लुशबू दार) (Ek lūshbu dār) (एक लकड़ी) (लकड़ी) (खोशबुद) (खोशबुद) (लकड़ी)
- AURAT औरत (ع - م) عورت (1. स्त्री) (Istri) (अबला) (Abala) (वनिता) (Vanita) (महिला) (Mahila) (योषिता) (Yoshita) (नारी) (Nārī) (ناری)

(Musalmánoy ke ek tyohár ká din
مسلمانوں کے ایک تہوار کا دن)

2. हर्ष (Harsh) (हरष) आनन्द
(Áuand) (आन्द) खुशी (Khushi
(खुशी)

AISH ऐश (ع - مذ)

- 1.. भोग विलास (Bhog vilás) (भोग
वास) कामानंद (Kámánand
(कामानन्द) ऐयाशी (Aiyáshi) (ऐयाशी)

2. सुख (Sukh) (सुख) चैन (Chain
(आराम) (Áráam) (आराम)

عیش پرست (ع - ص)

AISH-PARAST ऐश परस्त

1. सुख प्रिय (Sukhap prya) (सुख
प्रिय) आराम तलब (Áráam taláb
(आराम طلب)

2. विलासी (Vilási) (विलासी) ऐयाश
(Aiyásh) (ऐयाश)

AIN ऐन (ع - مذ)

1. स्रोत (Srot) (स्रोत) चश्मा
(Chashma) (چشمہ)

2. नेत्र (Nettr) (नेत्र) चक्षु (Chakohhu
(आंख) (Ánkh) (आंख)

AINAK ऐनक (ع - مٹ)

- उपनेत्र (Up nettr) (अपनेत्र) चश्मा
(Chashma) (چشمہ)

عہدہ دار (ع - ص)

UHDA-DÁR उहदा दार

- पदाधिकारी (Padádhikári) (پداذھیکاری)
کرمچاری (Karmchári) (کرمچاری)
अफसर (Officer) (افسر)

AIYÁR ऐयार (ع - ص)

- धूर्त (Dhúrt) (دهورت) वंचक (Vanchak
(چھلی) (Chhali) (چھلی) धोके
बाज़ (Dhoke báz) (دهو کے باز)

AIYÁSH ऐयाश (ع - ص)

- रतिप्रिय (Ratipprya) (رتیپریہ) रति
लंपट (Rati lámpat) (رتی لمپٹ) व्यभि-
चारी (Vyabhichári) (ویبھیچاری)
तमाशबीन (Tamáshbín) (تماش بین)

IYAL इयाल (ع - مذ)

- परिवार (Parivár) (پریوار) बाल बच्चे
(Bál baccho) (بال بچے)

AYÁN अयां (ع - ص)

- प्रकट (Prakat) (پرکٹ) व्यक्त (Vyakt
(ظاهر) (Záhir) (ظاهر)

AIB ऐब (ع - مذ)

- दोष (Dosh) (دوش) अवगुण (Augun
(برائی) (Burái) (برائی) (اوگن)

ÍD ईद (ع - مٹ)

1. मुसलमानों के एक त्योहार का दिन

غ

GHÁSIB غاصب (ع - ص) غاصب
 अप भोगी (Ap bhogi) मोपक
 (Moshak) मशक करने वाला
 (Ghasb karne wala) غصب کرنے والا

GHÁFIL غافل (ع - ص) غافل
 असावधान (Asáodhán) असोधान
 निश्चेत (Nishchet) निश्चित
 (Be khabar) بے خبر

GHÁLIB गालिब (ع - ص) غالب
 1. बलवान् (Balván) ज़बर दस्त
 (Zabar dast) زبردست
 2. विजयी (Vijai) जेता (Jeta)
 (Fáteh) फातिह (जिता)
 3. प्रायः (Práyah) अक्सर
 (Aksar) اکثر

GHÁLIBAN गालिबन (ع - ص) غالباً
 संभवतः (Sambhavatah) سمبھوتہ
 शायद (Sháyad) شاید

GHÁLÍCHA गालीचा (फ - मड) गालिचे
 छोटा कालीन (Chhota qalín) چھوٹا
 (قالین)

GHÁIB गाइब (ع - ص) غائب
 1. अंतर्धान (Antar dhán) اندر دھان
 पोशीदा (Poshída) پوشیده
 2. अनुपस्थित (Anupasthit) انویس
 (Ghair maujúd) غیر मौजूد
 (غیر موجود)

GHÁR गार (ع - मड) غار
 1. गर्त (Gart) گرت
 (Gurha) گڑھا
 2. कंदरा (Kandara) गुफा
 (Gupha) گوبھا
 (Khoh) کھوہ

GHÁRAT गारत (ع - मड) غارت
 1. अपहरण (Ap haran) अपहरण
 लूट (Lunthan) لٹھن
 (Lút) لوت
 2. विनाश (Vinásh) बरबादी
 (Barbádi) بربادی
 3. नष्ट (Nasht) ध्वस्त (Dhwast)
 (Barbád) برباد
 (Dhwaost) دھوस्त
 غارتگر (ع - ف - ص)

GHÁRAT-GAR गारत गर
 1. अपहर्ता (Ap barta) लुंठक
 (Lunthak) لٹھک
 (Lutera) लुटेरा
 (Lutera) لٹیرا

2. दस्यु (Das-yu) डाकू (Daku)
 (Qazzáq) क़ज़ज़ाक़ (डाकू)

GHÁZA गाज़ा (फ - मड) غازه
 मुख चूर्ण (Mukh chúrñ) مکھ چورن
 मुख लेप (Mukh lep) مکھ لیپ
 पावडर (Powder) پاؤڈر

GHÁZI गाज़ी (ع - ص) غازی
 धर्म योद्धा (Dharm yoddha) دھرم یوڈھا
 मुजाहिद (Mujáhid) مجاہد

3. बहुत बड़ा [नगर] (Bahut bara
[nagar] [بہت بڑا [نگر]

غدار و وطن (ع - ص)

GHADDÁRE-VATAN गद्दारे वतन
देश द्रोही (Desh drohi دیہش دروہی)
वतन दुश्मन (Vatan dushman وطن
دشمن)

GHUDÚD गुदूद (ع - مذ)
غده کی جمع
ग्रंथियां (Granthiyán گرنٲہیاں)
गिलटियां (Giltiyán گلتہیاں)

GHUDDA गुद्धा (ع - مذ)
ग्रंथि (Granthi گرنٲہی) गिलटी (Gilti
گلتیڈ) ग्लैंड (Gland گلتیڈ)

GHIZA गिज़ा (ع - مٹ)
आहार (Áhar آہار) भोजन (Bhojan
خورداک (Khurák خوراک))

GHURÁB गुराब (ع - مذ)
काक (Kák کاک) कौआ (Kauá کوا)

GHARÁRA गरारा (ف - مذ)
आचमन (Áchaman آچمن) कुल्ला (Kulla کلا)

GHARB गरब (ع - مذ)
पश्चिम (Pashchim پشچم) मगरिब (Maghrib مغرب)

GHURABA गुर्बा (ع - مذ)
غريب کی جمع
दरिद्र जन (Dariddr jan دردر جن)
गरीब लोग (Gharib log غریب لوگ)

GHÁYAT गायत (ع - مٹ)

1. अभिप्राय (Abhip, práe ابہیپراے)
मक़्सद (Maqsad مقصد)
2. अंत (Ant انت) हद (Hud حد)

GHUBÁR गुबार (ع - مذ)

1. धूलि (Dhūli دھولی) रज (Raj
رج) गर्द (Gard گرد)
2. वैमनस्य (Vaimanassya وے منسیہ)
मलाल (Malāl ملال)
3. हलका अंधेरा (Halka andhera هلكا
اندھیرا)

GHUBÁRA गुबारा (ع - مذ)

अभ्र पथ (Abh,r path ابھر پتھ)
वा गोल (Va gol وا گول) बैलून (Baloon بیلون)

GHABN गबन (ع - مذ)

मोषण (Moshan मोशन) न्यास भंग (Nyás bhang
نہاس بھنگ) खियानत (Khiyānat خیانت)

GHABI गबी (ع - ص)

कुंठ बुद्धि (Kunth budhi کنتھ بدھی)
कुंद जहन (Kund zahn کند ذہن)

GHADDÁR गद्दार (ع - ص)

1. देशद्रोही (Desh drohi دیہش دروہی)
वतन दुश्मन (Vatan dushman
وطن دشمن)
2. विश्वास घाती (Vish,shwás ghāti
وہواس گھاتی) नमक हराम (Namak harám
نمک حرام)

GHURFA غُرْفَہ (ع - مذ) گُرفا
 گواکھ (Gavákh) جالاکھ (Jálákh) جالاکھ (Jálákh) جالاکھ (Jálákh)
 وائین (Váta-yan) جھروکھا (Jharokha)

GHARQ غرق (ع - ص) رَکھ
 1. نیمجیت (Nimajjit) جھوا ہوا (Dúba huá)
 2. تالین (Tallín) مگن (Magn) تنمے (Tan mai) مہو (Mahv)

GHARQÁB غرقاب (ع - ص) رَکھ
 1. جل مگن (Jal magn) پانی میں جھوا ہوا (Paní man dúbua hua)
 2. تنمے (Tan máí) مہو (Mah,v)

GHURÚB غروب (ع - مذ) گُروب
 است ہونا (Ast hona) ڈبنا (Dúbna)

GHURÚR غرور (ع - مذ) گُرور
 1. دم (Dambh) اہکار (Ahan kár) اہمان (Abhi mán) دپ (Darp) غمڈ (Ghamand)
 2. گرو (Garv) مان (Mán) فخر (Fakhr)

GHAR,RA غرہ (ع - مذ) گُرا
 دیکھو 'غرور'

GHIRBÁL گیربال (ع - مٹ) چالانی (Chálani) چھلنی (Chhalni)

GHURBAT غربت (ع - مٹ) گُربٹ
 1. ویدش (Vidosh) پردیس (Pardes)
 2. دریدرتا (Dariddrata) مفلسی (Muflisi)

GHARAZ غرض (ع - مٹ) گَرز
 1. اہپ پراے (Abhippráe) مکسد (Uddesh) مقصد (Muqsad)
 2. تاتپریہ (Tát parrya) مطلب (Mutlab)
 3. سوارتھ (Swáarth) خود غرضی (Khud gharazi)
 4. سنکپ (Sankalp) ایرادا (Íráda)

غرض آشنا (ع - ص)

GHARAZ-ÁSHINA غرض آشنا
 سوارتھی (Swáarthí) خود غرض (Khud gharaz)

غرض مند (ع - ص)

GHARAZ-MAND غرض مند
 اچھک (Ich, chhuk) آرثی (Arthí) خواہش مند (Kbáhish mand)

غر غرہ (ع - مذ)

GHAR GHARA غر غرا
 آچمن (Áchaman) غرارا (Gharára)

GHÁZÁL غزال (ع - مذ) راجال

1. مृگ شاوڪ (Mrig shávak مرگ)
هرن کا بچھا (Haran ka bachcha) (شاوڪ)
هرن کا بچھا

2. हरिण (Harin हरन) (Haran)
آھو (Áhu) (هرن)

غزال چشم (ع - ص)

GHÁZÁL-CHASHM غزال چشم

1. मृग शावक नयनी (Mrig shávak nainí)
मृगाक्षी (Mrigák-
chhi) (مرگاक्षی) (Áhú-
chashm) (آھوچشم) [حسینہ]

GHÁZAL غزل (ع - مث) راجال

1. उर्दू फ़ारसी छंद की एक किस्म (Urdu Fārsi chhand ki ek qism)
اردو فارسی (چھند کی ایک قسم)

GHÁZ,VA غزوه (ع - مذ) راجوا

1. धर्म युद्ध (Dharm yuddh) (دھرم یودھ)
جihad (Jihád) (جھاد)
مسلمانوں کی وہ مذہبی جنگ
جس میں ان کے ساتھ رسول تھے

GHASSÁL غسال (ع - مذ) راسال

1. शवस्नापक (Shavas nāpak) (شوس)
مردہ شو (Murda sho) (ناپک)

GHUSL غسل (ع - مذ) راسل

1. स्नान (Isnán) (اسنان) (Nahána)
نہانا

غسل خانہ (ع - مذ)

GHUSL-KHÁNA غسل خانہ

1. स्नानागार (Isnánágār) (اسنانا گار)
حمام (Hammám) (ھمام)

GHUR,RA غره (ع - مذ) رور

1. परिवा (Pariva) (پریوا) (Pratipada) (پرتیپدا) (Islámí chandr)
ماس کی پہلی تیثی (Islámí chandr)
ماس کی پہلی تیثی (mās kí pahli tithi)
اسلامی چندر (ماس کی پہلی تیثی)

GHARÍB غریب (ع - ص) راریب

1. प्रवासी (Pravási) (پرواسی) (Pardesi) (پردیسی)
2. दरिद्र (Dariddr) (دردر) (Kangál) (کنگال)

غریب الوطن (ع - ص)

GHARÍBUL-VATAN غریب الوطن

1. प्रवासी (Pravási) (پرواسی) (Pardesi) (پردیسی)
2. बेघर (Be ghar) (بے گھر)

غریب پرور (ع - ص)

GHARÍB, PARVAR غریب پرور

1. दीन बंधु (Dín bandhu) (دین بندوق)
2. दीन दयालु (Dín dayálu) (دین دیالو)
3. غریب (Gharíf naváz) (غریب)
4. نواز

غریب نواز (ع - ص)

GHARÍB-NAVÁZ غریب نواز

دیکھو 'غریب پرور'

GHARÍQ غریق (ع - ص) راریق

1. मग्न (Magn) (مگن) (Dúba hua) (دوبا هوا)
2. लीन (Lín) (لین) (Tan mai) (تن مای)
3. महव (Mah,v) (مھو)

4. विलक्षण (Vilakshhan) (ولکشن)
अजीबो गरीब (Ajibo gharib) (عجیب و غریب)
5. अनुचित (Anuchit) (انوحیت)
नामुनासिब (Námunásib) (نامناسب)

GHAFLAT गफ़लत (ع - مٹ)

1. अचेतना (Achetana) (لچیتنا)
बेखबरी (Be khabari) (بے خبری)
2. प्रमाद (Pramád) (پرماد) भूल (Bhúl) (بھول)
3. त्रुटि (Truti) (ترتی) चूक (Chúk) (چوک)
4. असावधानी (Asáodhání) (اساودھانی)
बेपरवाई (Beparvái) (بے پروائی)

GHAFÚR गफ़ूर (ع - ص)

1. क्षमालु (Chhamálu) (چھمالو) क्षमा वान् (Chhamáván) (چھما وان)
माफ़ी देने वाला (Máfi dene vála) (مافی دینے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám) (ایشور کا ایک نام)

GHUL गुल (ف - مڈ)

- कोलाहल (Koláhal) (کولاهل) गुहार (Go hár) (گوهار)
शोर (Shor) (شور)

غلاطت (ع - مٹ)

GHILÁZAT गिलाज़त

1. मल (Mal) (مل) विष्टा (Vish,tha) (ویشتا)
गू (Gú) (گو)
2. गाढ़ा पन (Gáṛha pan) (گاڑھا پن)

GHASH गश (फ - मड)

1. मूर्च्छित (Múrchhit) (مورچھت)
बे होश (Be hosh) (بے ہوش)
2. आसक्त (Ásakt) (آسکت) फरेफ़ता (Farefta) (فریفتہ)

GHASHI गशी (ع - مٹ)

- मूर्च्छा (Múrchha) (مورچھا) बे होशी (Be hoshi) (بے ہوشی)

GHAS,B गस्ब (ع - मड)

- अपहरण (Apharan) (اپھارن) अपभोग (Abbhog) (اپبھोग)
मोषण (Moshan) (मोशन) ज़बरदस्ती कब्ज़ा (Zabardasti qabza) (زبردستی قبضہ)

GHUSSA गुस्सा (ع - मड)

- कोप (Kop) (کوپ) क्रोध (Krodh) (क्रोध)
अमर्ष (Amarsh) (अमर्श) खफ़गी (Khafagi) (خفگی)

غصہ ور (ع - ف ص)

GHUSSA-VAR गुस्सावर

- क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma) (क्रुद्धात्मा)
क्रोधी (Krodhi) (क्रोधी) गुस्सैल (Ghussail) (غصیل)

GHAZAB गज़ब (ع - मड)

1. प्रकोप (Prakop) (प्रकोप) सख़्त गुस्सा (Sakht ghussa) (سخت غصہ)
2. आपत्ति (Ápatti) (آپत्ति) आफ़त (Áfat) (آفت)
3. अन्याय (Annyáo) (اننہاے) जुल्म (Zulm) (ظلم)

غلط روی (عف - مٹ)

GHALAT-RAVI رالٹ رابی

کومارگ گمن (Kumárg gaman کو مارگ)

بد راہی (Bad ráhi بد راہی گمن)

غلط فہمی (عف - مٹ)

GHALAT-FAHMI رالٹ فہمی

1. برانتی (Bhránti برانتی) بھم (Vahm وہم)

2. کدھارنا (Kudhárana کدھارنا) بد گمانی (Bad gumáni بد گمانی)

غلط کاری (عف - مٹ)

GHALAT-KÁRI رالٹ کاری

دوراچار (Durá chár دوراچار) بد آرمالی (Bad ámalı بد آرمالی)

غلط گو (عف - ص)

GHALAT-GO رالٹ گو

اسٹیہ (Asattya vádi اسٹیہ) میٹھا وادی (Mith tlya vádi میٹھا وادی) جھوٹا (Jhúthā جھوٹا)

غلطی (عف - مٹ) رالٹی GHALATI

1. اشدھی (Ashuddhi اشدھی) نا درستی (Ná durusti نا درستی)

2. بھول (Bhúl بھول) تری (Truti تری)

غلو (ع - مذ) گلو GHULÚ

1. سن لگنا (Sanlagnata سن لگنا) مہویات (Mahviyat مہویات)

2. اتی (Atishayokti اتی) مہا لگنا (Mubálagha مہا لگنا) مہا لگنا (Mubálagha مہا لگنا)

GHILÁF ریلاف (ع - مذ)

ویشن (Veshtan ویشن) خول (Khol خول) پیدھان (Pidhán پیدھان)

GHULÁM رولام (ع - مذ)

1. بالک (Bálak بالک) لاکا (Laṅka لاکا)

2. داس (Dás داس) چاکر (Chákar چاکر)

3. پرتنتر (Partanttr پرتنتر) مہکوم (Mahkúm مہکوم)

غلامی (عف - مٹ)

GHULÁMI رولامی

1. پرتنترا (Partanttrata پرتنترا) مہکومی (Mahkúmi مہکومی)

2. داسا (Dásata داسا) خدمت گاری (Khidmat gári خدمت گاری)

غلبہ (ع - مذ)

GHAL(A)BA رال (ل) با

1. ادھکاتا (Adhikata ادھکاتا) کسرت (Kasrat کسرت)

2. آدھی پتیہ (Ádhipattya آدھی پتیہ) تاسلٹ (Tasallut تاسلٹ)

غلط (ع - ص) رالٹ GHALAT

1. اشودھ (Ashud, dh اشودھ) نا درست (Ná durust نا درست)

2. اسٹیہ (Asattya اسٹیہ) جھوٹ (Jhúth جھوٹ)

غلطان (ف - ص) رالتا GHALTÁN

لنٹھا مان (Luntháo mán لنٹھا مان) لوتھا (Lot, ta lua لوتھا)

دुःखित (Dukh,khit) शमगीन
(Ghamgín) غمگین

GHAMZA शमजा (म - म) غمزہ

1. कटाक्ष (Katákh) सैन
(Sain) سैन

2. हाव भाव (Háo bháo) नखरा (Nakhra) (نخروہ)

GHUNCHA गुन्चा (म - म) غنچہ
कलिका (Kalika) मुकुल (Mukul)
कली (Kali) (کلی مکمل)

غنودگی (ف - م)

GHUNÚ-DAGI गुनूदगी
तंद्रा (Tandra) (تندرا) ऊँघ (Ung) (انگہ)

GHUNNA गुन्ना (म - म) غنه
अनुस्वार (Anus,swár) (انوس-سوار)
(नाक में अदा होने वाला नून)

GHANI शनी (ع - ص) غنی

1. निस्पृह (Nisprih) अनीह
(Aníh) बेनियाज़ (Be niyáz)
(بے نیاز)

2. समृद्ध (Samrid,dh) धनाढ्य
(Dhanádhyā) मालदार
(Mál dār) (مالدار)

GHANÍM शनीम (म - म) غنیم

1. प्रतिद्वंद्वी (Prati dwardwi) हरीफ (Haríf)
(دوہندی)

2. शत्रु (Shatru) दुश्मन
(Dushman) (دشمن)

GHALLA गल्ला (म - म) غله
अन्न (Ann) धान्य (Dhánnyā)

अनाज (Anáj) (اناج) (دھانیہ)

GHALÍZ गलीज़ (ع - ص) غلیظ

1. प्रगाढ़ (Pragádh) गाढ़ा
(Gáṛha) (پروگڑھ)

2. स्थूल (Isthúl) मोटा (Mota)
(موتا) (استھول)

3. विष्टा (Vishtha) गू (Gu) (گو)
(وشتھا)

GHAM गम (म - म) غم

1. संताप (Santáp) दुःख
(Dukh) रंज (Ranj) (دکھ رنج)

2. शोक (Sok) अफसोस (Afasos)
(انسوس) (شوگ)

3. पश्चात्ताप (Pasbehát táp) पछतावा
(Paohhtáva) (پشچات تاپ)

4. चिन्ता (Chinta) शोच (Shooh)
(فکر) फिक्र (Fikr) (چینتا)

GHAMMÁZ गम्माज़ (म - म) غماز

पिशुन (Pishun) चुगलखोर
(Chughalkhor) (چغل خور)

غم خوار (ع - ص)

GHAM-KHÁR गमखार

सहानुभूति कर्ता (Sahánu bhúti karta)
(Ham dard) हमदर्द (سہانو بہوتی کرتا)
(همدرد)

غم زدہ (ع - ص)

GHAM-ZADA गमज़दा

शोकग्रस्त (Shok graat) (شوگ گرسٹ)

GHAUGHA गौगा (ع - مذ) غوغا
कोलाहल (Koláhal) शोर (कोलाहल)
(Shor) हुल्लाह (Hullaḥ)

GHOL गोल (ف - مذ) غول
1. समूह (Samúh) भीड़ (Bhīḍ) गोल (Gol)
2. भूत प्रेत (Bhút pret) भूत प्रेत
अगिया बैताल (Agiyá baítál) अगिया
शहाबा (Shahába) शहाबा

GHAIB गैब (ع - مذ) غیب
परोक्ष (Parokchh) गैर मौजूदगी
(Ghair maujúdagi) गैर मौजूदगी
غیب‌داں (غ - ص)

GHAIB-DÁN गैब‌दां
परोक्ष (Parok, chhaggya) परोक्ष
अंतर्धामी (Antaryámi) अंतर्धामी
छिपी बातें जानने वाला (Chhipi báten
jánne vála) छिपी बातें जानने वाला

GHÍBAT गीबत (ع - مذ) غیبت
पिशुनता (Pishunata) चुगली
(Chughli) चुगली

GHAIR गैर (ع - ص) غیر
1. अन्य (Annya) अवर (Avar) अन्य
दूसरा (Dúsara) दूसरा
2. भिन्न (Bhinn) मुस्तलिफ़ (Mukhtalif)
3. अपरिचित (Aparichit) अजनबी (Ajnabi)
4. अस्वजन (As, swajan) अना-
त्मीय (Anátmya) गैर

GHANÍMAT गनीमत (ع - مذ) غنیمت

1. परिहार (Parihár) लूट का माल (Lút ka mál) लूट का माल
2. सराहनीय (Saráhaniya) क़द्र के काबिल (Qadr ke qábil) क़द्र के काबिल
3. दूसरी ख़ाब चोड़ के مقابلे में कच्चे अच्चे चोड़

GHAV,VÁS गव्वास (ع - ص) غواص
मज्जनार (Majjanár) गोताखोर
(Ghota khór) गोटे खोर

GHAUR गौर (ع - مذ) غور
1. चिंतन (Chintan) मनन (Manan) चिंतन
2. विवेचन (Vivechan) विचार (Vichár) विवेचन

غور طلب (غ - ص)

GHAUR-TALAB गौर तलब
विचारणीय (Vicháraníya) विचारणीय
सोचने के काबिल (Sochne ke qábil) सोचने के काबिल

GHOTA गोता (ف - مذ) غوطه
निमज्जन (Nimajjan) डुबकी (Dubki) डुबकी

غوطه خور (ف - ص)

GHOTA-KHOR गोताखोर
निमज्जनार (Nimajjanár) निमज्जनार
गव्वास (Ghav, vás) गव्वास

بري ٻري (Bariuzzimma)
(الذمه)

2. जिसकी बात का कोई ठिकाना नहो
(Jis ki bát ka koi thikāna na ho
(جسکي بات کا کوئی ٿيڪانا نه هو

غیر ضروری (ع - ص)

GHAIR-ZURŪRĪ غैر ضروری

अनावश्यक (Anāvash,shyak)
फुजूल (Fuzūl)

غیر فطری (ع - ص)

GHAIR-FITRĪ غैर فطری

अप्राकृतिक (Ap,prākritik)
अस्वाभाविक (As,swābhāvik)
बनावटी (Banāvatī)

غیر قانونی (ع - ص)

GHAIR-QÁNŪNĪ غैर کانونی

अवैधानिक (Avaidhānik)

غیر مستحق (ع - ص)

GHAIR-MUS,TAHAQ غैر مستحق

अपात्र (Apātr)
अयोग्य (Ayog,gya)
नाअहल (Na ahl)

غیر مستعمل (ع - ص)

GHAIR-MUSTÁMAL غैر مستعمل

1. अप्रयुक्त (Ap,prayukt)
जो इस्तेमाल में न हो (Jo istemāl
men na ho)

جو استعمال میں نه هو

2. अप्रचलित (Ap,prachalit)
अव्यवहारिक (Av,vyavahārik)
मतروک (Matruk)
متروک

غیر رشتہ دار (Ghair rishtedār)
(رشتہ دار)

5. प्रतिद्वंद्वी (Pratidwandwi)
प्रतिनायक (Prati nāyak)
رقيب (Raqib)
پرتهی (پرتی نایک)

غیر آباد (ع - ص)

GHAIR-ÁBÁD غैر آباد

1. निर्जन (Nirjan)
सुनसान (Sunsán)
2. ध्वस्त (Dhwast)
बरबाद (Barbād)

GHAIRAT غैرت (ع - مٹ)

1. आत्म सम्मान (Átm sammán)
खुद दारी (Khud dāri)
2. लज्जा (Lajja)
लाज (Lāj)
शर्म (Sharm)

غیر جانب دار (ع - ص)

GHAIR-JÁNIB-DÁR غैر جانیب دار

निष्पक्ष (Nish,pakelh)
तटस्थ (Tatasth)
(Neutral)

غیر حاضر (ع - ص)

GHAIR-HÁZIR غैر حاضری

अनुपस्थित (Anupasthit)
अविद्यमान (Aviddya mán)
غیر मौजूद (Ghair maujūd)

غیر ذمہ دار (ع - ص)

GHAIR-ZIMMA-DÁR غैر ذمہ دار

1. अनुत्तरदायी (Anuttardái)

غیر معمولی (ع - ص)

GHAIR-MÁMÚLÍ गैर मामूली

1. असाधारण (Asádhāran اسادھارن) खास (Khás خاص)
2. अप्राकृतिक (Ap,prákritik अपिदा) (Ghair tabyi غایر تبیی) (कठक) (طبعی)

غیر مقررہ (ع - ص)

GHAIR-MUQARRARA गैर मुकर्ररा

- अनियत (Aniyat अनियत) गैर मुऐयन (Ghair muaiyan غیر معین)

غیر ممکن (ع - ص)

GHAIR-MUMKIN गैर मुमकिन

- असम्भव (Asambhav असम्भव) नामुमकिन (Na mumkin ناممکن)

غیر مناسب (ع - ص)

GHAIR-MUNÁSIB गैर मुनासिब

- अनुचित (Anuchit अनुचित) अविहित (Avihit आविहित) ना मुनासिब (Na munásib नामناسب)

غیر منقسم (ع - ص)

GHAIR-MUNQASIM गैर मुनकसिम

- अविभाज्य (Avibhájya अविभाज्य) नाकाबिले तकसीम (Na qábile taqsím ना قابل تقسیم)

غیر منقولہ (ع - ص)

GHAIR-MANQÚLA गैर मनकूला

- अचल (Achal अचल) स्थावर (Isthávar स्थावर) जो हट न सके (Jo hat na sako जो हट न सके)

غیر مستقل (ع - ص)

GHAIR-MUSTAQIL गैर मुस्तकिल

- अस्थायी (Astháí अस्थायी) (Asthair नापायदार (Ná páedār (عارضی) (Árizi आरिजी) (ناپائدار)

غیر مسلم (ع - ص)

GHAIR-MUSALLAM गैर मुसल्लम

1. अप्रमाणित (Ap,pramánit अपिदा) जिस का सुबूत न हो (Jis ka subút na ho جس کا ثبوت نہ ہو)
2. अपूर्ण (Apúrñ अपूर्ण) जो समूचा न हो (Jo sa.múcha na ho जो समूचा نہ हो)

غیر مشتبہ (ع - ص)

GHAIR-MUSHTABAH गैर मुश्तबह

- निःसन्देह (Nis sandeh निःसन्देह) असंदिग्ध (Asandigdñ असंदिग्ध) यकीनी (Yaqíni یقینی)

غیر معتبر (ع - ص)

GHAIR-MOTABAR गैर मोतबर

- अविश्वस्त (Avish,shwast आविश्) अविश्वसनीय (Avish,shwasa-niya आविश्शुस्ली) (نامعتبر) (Ná motabar)

غیر معتدل (ع - ص)

GHAIR-MOTADIL गैर मोतदिल

- असंतुलित (Asantulit असंतुलित) गैर सुतवाज़िन (Ghair mutavázin غایر متوازن)

2. भेद भाव (Bhed bhāo) (بہد بھاؤ)

फर्क (Farq) (فوق)

3. द्वेष (Dwesh) (دوہش) बैर (Bair) (بیر)

GHAIZ غیظ (ع - مذ) غیظ

क्रोध (Krodh) (کروڈ) कोप (Kop) (کوپ)

गुस्सा (Ghussa) (غصہ)

GHAYUR غيور (ع - ص) غيور

स्वामिनी (Swābhi māni) (سواہی)

खुददार (Khud dār) (خوددار) (ماني)

غير مہذب (ع - ص)

GHAIR-MOHAZZAB गैर मुहज्जब

अशुभ (Ashub, bhya) (اسہیہ)

गंवार (Ganvār) (گنوار) (اشیٹ)

गंदार (Gandar)

غير يت (ع - مٹ)

GHAIRI (Ī) YAT गैरि (री) यत

1. अपरिचय (Aparichai) (اپریچے)

बे गानगी (Be gānagi) (بیگانگی)

ف

धरिणी (Dharshini) (دہرشنی) पांशुला

(Pānsula) (پانسولا) असती (Asati)

व्यभिचारिणी (Vyabichārini) (ویبھیچارینی)

ज्ञानिया (Zānia) (زانہ)

FÁKH,TA फाख्ता (ع - مٹ) فاختہ

पंडुक (Panduk) (پنڈک)

पेंडकी (Pendaki) (پینڈکی)

FÁRIS فارس (ع - مذ) فارس

1. अश्वारोही (Ashshwārohi) (اشواروہی)

घुड़ सवार (Ghur savār) (گھوڑ سوار)

2. पारिस (Pāris) (پارس) ईरान (Īrān)

(ایران)

FÁRIGH فارغ (ع - ص) فارغ

1. निवृत्त (Nivritt) (نیوٹ) आज़ाद

(Ázād) (آزاد)

2. निश्चिंत (Nishchint) (نش چنت)

बे فکر (Be fikr) (بے فکر)

FÁTEH फातेह (ع - ص) فاتح

1. जयन्त (Jayant) (جینت) विजेता

(Vijeta) (ویجتا) विजयी (Vijayi)

जीतने वाला (Jitne vāla) (جیتنے والا)

जितले वाला (Jitlā vāla)

2. उद्घाटक (Ud,ghātak) (اُدگھاٹک)

खोलने वाला (Kholne vāla) (کھولنے والا)

खोलने वाला (Kholne vāla)

FÁJIR फाजिर (ع - ص) فاجر

1. पापी (Pāpi) (پاپی) गुनाहगार

(Gunāhgār) (گناہگار)

2. दुराचारी (Durāchāri) (دراچاری)

बदकरदार (Bad kardār) (بدکردار)

FÁHISHA फाहिशा (ع - مٹ) فاحشه

जघन चपला (Jaghan chapala) (جگھن چپلا)

पुंश्चली (Punshchali) (پنشنچلی)

2. प्रत्यक्ष (Pratyakohh) (प्रत्यक्ष)
सरीह (Sarīh) (صریح)

FÁSILA फ़ासिला (ع - مذ) فاصله
अन्तर (Antar) (انتر) दूरी (Dūri) (دوری)

FÁZIL फ़ाज़िल (ع - ص) فاضل

1. इस्नात (Isnát) (اسنات) व्युत्पन्न (Vyutpann) (ویجتین) विद्वान् (Vid, dwān) (ودوان) पंडित (Pandit) (پنڈت) आलिम (Álim) (عالم) (پلڈت)
2. अतिरिक्त (Atirikt) (اتی رکت) फ़ालतू (Fáltu) (قالتو)
3. अधिक (Adhik) (ادھک) जाइद (Záid) (زاید)

FÁIL फ़ाइल (ع - ص) فاعل

1. कर्म कर्ता (Karm karta) (कर्म करता) काम करने वाला (Kám karne vála) (काम करने والا)
2. कर्ता (Karta) (कर्ता) फ़ाइल (Fáil) (फ़ाइल) (فاعل)

FÁQA फ़ाका (ع - مذ) فاقه

1. अनशन (Anashan) (انشन) अनाहार (Anáhár) (اناهار) कुछ न खाना (Kuehh na khána) (کچھ نہ کھانا)
2. उपवास (Upvās) (ایواس) रोज़ा (Roza) (روزہ)

फ़ाके (ع - ص) فاقه زده

FÁQA-ZADA फ़ाकाज़दा

निराहार (Niráhár) (निराहार) भूख का मारा (Bhúkh ka mára) (بهوک کا مارا)

3. प्राप्तावकाश (Práptáokásh) (پراپتاو)
शैर मसरूफ़ (Ghair masrúf) (غیر مصروف)

فارغ التحصيل (ع - ص)

FÁRIGHUT-TAHSÍL फ़ारिगुत्तहसील

स्नातक (Isnátak) (اسناتک) अधीतविद्य (Adhít vidya) (ادھیوت ویدیہ) पारंगत (Párangat) (پارنگت) जिसने पूरा इल्म हासिल कर लिया हो (Jis ne púra ilm hásil kar liya ho) (جس نے پورا علم حاصل کر لیا ہو)

فارغ خطی (ع - م)

FÁRIGH-KHATI फ़ारिखती

शोधन पत्र (Shodhan patr) (شودھن) चुकता रसीद (Chukta rasid) (چکّتا رسید)

FÁSID फ़ासिद (ع - ص) فاسد

1. अशुद्ध करी (Ashuddh kári) (अशुद्ध) खराब करने वाला (Kharáb karne vála) (خراب करने والا)
2. विकृत (Vikrit) (विकृत) दूषित (Dúshit) (دوشت) खराब (Kharáb) (خراب)

FÁSIQ फ़ासिक (ع - ص) فاسق

1. व्यभिचारी (Vyabhichári) (व्यभिचारी) ज्ञानी (Záni) (ज्ञानी) (چاری)
2. पातकी (Pátaki) (पातकी) पापी (Pápi) (پاپی) गुनहगार (Gunahgár) (گنہگار)

FÁSH फ़ाश (ع - ص) فاش

1. प्रकट (Prakat) (پرکٹ) खुला हुआ (Khula hua) (کھلا ہوا)

3. आय (Ái آئی) आमदनी (Ámadani
آمدنی)

4. नीरोगतम (Nírogata نی رونا) सेहत
(Sehat صحت)

FÁIZ फाइज़ (ع - ص) فائز

1. पदासीन (Padásin پداسین) उहदा
नशीन (Uhda nashín عهدہ نشین)
2. सफल (Saphal सफल) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

FÁIQ फाइक (ع - ص) فائق

1. प्रमुख (Pramukh प्रमुख) श्रेष्ठ
(Shreshth श्रेष्ठ) बढ़िया
(Bāhiya बोहिया)
2. प्रधान (Pradhán प्रधान) मुरजह
(Murajjah مرجع)

FAT,H फतह (ع - م) فتح

1. विजय (Vijai जी) जय (Jai जी)
जीत (Jit जीत)
2. सफलता (Saphalata सफलता) काम-
याबी (Kámyábi کامیابی)

فتح مند (ع - ص)

FAT,H-MAND फतहमन्द

1. जेता (Jeta जीता) विजयी (Vijayí
जित्वर (Jittwar जीतवरी)
फातिह (Fáteh فاتح)
2. सफल (Saphal सफल) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

فتح باب (ع - ص)

FAT,H-YÁB फतहयाब

دیکھو 'فتح مند'

فاقمست (ع - ص)

FÁQA-MAST फाका मस्त

अनाहार सुखित (Anáhár sukhít
अनाहार में मस्त रहने वाला
(Fáqan men mast rahne vála
फाक़ों में मस्त रहने वाला)

FÁL फाल (ع - م) فال

शकुन (hakun شكن) शगून (Shagún
شگون)

FÁLIJ फालिज (ع - م) فالج

पक्षाघात (Pakohhaghát
پکچھاگھات) अर्द्धांग (Ardháng
اردھانگ) (ایک مرض جس میں آدھا جسم
بے کار ہو جاتا ہے)

FÁLSA फालसा (ع - م) فالسه

परूषक (Parúshak پروشک) फालसा
(Phálsa پھالسا)

FÁM फाम (ع - م) فام

वर्ण (Varn वर्ण) रंग (Rang
رنگ) (یہ لفظ مرکبات کا آخری جز ہوکر
معلی دیتا ہے جیسے 'सبز फाम')

FÁNI फानी (ع - ص) فانی

नश्वर (Nash,shwar नश्वर) अस्थायी
(Astháyi अस्थायी) फना होने वाला
(Fana hone vála फना होने वाला)

FÁIDA फाइदा (ع - م) فائدہ

1. लाभ (Lábh लाभ) नफा (Nafa
نفع)
2. गुणकारिता (Gun kárita गुण कारिता)
असर (Asar اثر)

FIT, TÍN फित्तीन (फ - तिन (ए - व))

धूर्त (Dhúrt) धं चक (Vanchak) चालाक (Shath) शठ (चालाक) (Chálák) मक्कार (Mak kár) फितना (Fitna) (फतने मक्कार)

FAJR फज्र (फ - ज (ए - म))

प्रमात (Prabhát) अहमुक्ख (Aharmukh) तड़का (Tarika) मोर (Bhor)

FUJÚR फुजूर (फ - उ (ए - म))

1. पाप (Páp) पातक (Pátak) गुनाह (Gunáh) (पातक) 2. दुराचार (Duráchár) बदकारी (Bad kári) (बदकारी)

FUHHSH फुहश (फ - श (ए - व))

अश्लील (Ashlil) गैर मुहज्ज़ब (Ghair muhazzab) फक्कड़ (Phakkar) (फक्कड़)

FAKHR फख्र (फ - ख (ए - म))

1. गर्व (Garv) नाज़ (Náz) 2. अभिमान (Abhimán) घमंड (Ghamand) (गहमंड)

FIDA फिदा (फ - दा (ए - व))

1. आसक्त (Ásakt) मोहित (Mohit) फरेफ़ता (Farefta) (फरेफ़ते)

2. बलि (Bali) निछावर (Nichhavar) क़ुरबान (Qurbán) (नज़्बान)

FIDÁÍ फिदायी (फ - य (ए - व))

1. मोहित (Mohit) आशिक (Ashiq) (आशिक)

FITNA फित्ना (फ - तना (ए - म))

1. उपद्रव (Upad, drav) फ़साद (Fasád) 2. चपल (Chapal) चंचल (Chanchal) शोख (Shokh) 3. आपत्ति (Ápatti) मुसीबत (Musibat) (मसिबत)

फतने अंगिज़ (फ - तन (ए - व))

FITNA-ANGEZ फित्ना अंगेज़

उपद्रवकारी (Upad, drav kári) धूर्त (Dhúrt) शरारती (Sharáratí) फितनागर (Fitna gar) (फतने गर)

फतने प्रवर (फ - तन (ए - व))

FITNA-PARVAR फित्ना परवर
दिक़्खो 'फतने अंगिज़'

फतने गर (फ - तन (ए - व))

FITNA-GAR फित्ना गर

दिक़्खो 'फतने अंगिज़'

FUTÚR फुतूर (फ - तूर (ए - म))

1. विघ्न (Vighn) बाधा (Bádha) खलल (Khalal) 2. दोष (Dosh) खराबी (Kha-rábi) (खराबी)

FAT, VA फतवा (फ - तवा (ए - म))

विधि निषेध (Vidhi nisbedh) धर्मज्ञा (Dharmág, gya) शरई हुकम (Sharyi hukm) (हकम)

FARÁGH فراغ (ع - مذ)

1. अवकाश (Avkásh) فرصت (Fursat)
2. मुक्ति (Mukti) छुटकारा (Chhutkára) नजात (Naját) (چھٹکارا) (نجات)

FARÁGHT فراغت (ع - مٹ)

1. अवकाश (Avkásh) فرصت (Fursat)
2. विश्राम काल (Vishráam kál) وشرام (Chutti) (چھٹی) (کال)
3. समृद्धि (Samriddhi) (سمردھی) फारिगुलनाली (Fárigulnáli) (فارغ البالی)
4. ऐश्वर्य (Aishwar,rya) ऐश (Aish) (ऐश्वर्य) (عیش)

FIRÁQ فراق (ع - مذ)

1. विरह (Virah) वियोग (Viyog) (جداई) (Judáyi) (ویوک)
  2. विच्छेद (Vich,ehbed) (وج) (تفريق) (Tafriq) (تفريق)
- فرا موش (ف - ص)

FARÁMOSH فراموش

1. प्रमाद (Pramád) (پرماذ) विस्मृति (Vismriti) (وسمړتی) भूल (Bhúl) (بھول)
2. प्रमादित (Pramádit) (پرمادیت) भूला (Bhúla) (بھولا) (हुआ) (Bhúla hua)

فرا موشی (ف - مٹ)

FARÁMOSHI فراموشی

1. प्रमाद (Pramád) (پرماذ) विस्मृति (Vismriti) (وسمړتی) (Bhúl) (بھول)

2. आत्मोत्सर्ग (Átmotsargi) (آتموت) (जान) (Jánbáz) (سرگی)

3. भक्त (Bhakt) (بھکت) वफादार (Vafádár) (وفادار) (सच्चा) (Sach,chá farmánbardár) (سچا) (فرمان بردار)

FARÁKH فراخ (ف - ص)

विस्तृत (Vistrit) (وسترت) प्रथित (Prathit) (پرتھت) कुशादा (Kusháda) (کشادہ)

FARÁKHI فراخی (ف - مٹ)

विस्तार (Vistár) (وسترار) (Vus,at) (وسعت)

FIRÁR فرار (ع - مذ)

1. पलायन (Paláyan) (پلاين) भागना (Bhágna) (بھاگنا)
2. گرفتاری کے تر سے بھاگ جانا یا قید سے نکل بھاگنا

FARÁZ فراز (ف - مذ)

1. उच्चता (Uch,chata) (اچ) (उंचाई) (Ucháyai) (اونچائی) (Balandi) (بلندی)
2. बलन्द किया हुआ (Baland kiya hua) (بلند کیا ہوا) (दुसरे) (दुसरे) (सर्वोपर) (सर्वोपर)

FIRÁSAT فراست (ع - مٹ)

निपुणता (Nipunatá) (نپونتا) (Cháturrya) (چاتریہ) (Pratibha) (پرتیبھا) (Zahánat) (زہانت)

FARHAT فرحت (ع - مٹ) فرہٹ
 ہرپ (Harsh) (هرش) آنانند (Ānand
 آنند) خوشی (Khushi) (خوشی)

FAR, RUKH فرخ (ف - ص) فرخ
 शुभ (Shubh) (شہ) منگلमय (Mangal
 mai) (ملگل) مبارک (Mubarak
 مبارک)

فرخنده (ف - ص)

FARKHUNDA فرخوندا
 मांगलिक (Māngalik) (مانگلک) शुभा-
 न्वित (Shubhānvit) (شہانوت) مبارक
 (Mubarak) (مبارک)

FARD فرد (ف - مذ) فرد
 1. व्यक्ति (Vyakti) (ویکتی) शख्स
 (Shakhs) (شخص)
 2. एकाकी (Ekāki) (ایکائی) अकेला
 (Akela) (اکہلا)
 3. लेख (Lekh) (لیکھ) तहरीर (Tahrir
 पत्र) (Pattr) (پتر) (تحریر)
 4. दुलाई (Dulāyi) (دلایی)

FARDA فردا (ف - مٹ) فردا
 परेद्युः (Pred, dyuh) (پریڈیو) (پریڈیو)
 आने वाला कल (Āne vāla kal) (آنے
 والا کل)

فرد جرم (ع - مٹ)

FARDE-JURM फर्दे जुर्म
 अभियोग पत्र (Abhiyog pattr) (ابھی
 योग) चार्ज शीट (Charge
 sheet) (چارج شیٹ)

FARÁVÁN फरावाँ (ف - ص) فراواں
 प्रचुर (Prachur) (پرچر) अधिक (Adhik
 अधिक) बहुत (Bahut) (بہت) (ادھک)
 فراوانی (ف - مٹ)

FARÁVÁNI फरावानी
 अधिकता (Adhikata) (ادھکیتا) बाहुल्य
 (Bāhulya) (باہلیہ) प्राचुर्य (Prāchurra
 (Bahutāt) (بہتات) (پراچوریہ)

FARÁHAM फराहम (ف - ص) فراہم
 एकत्र (Ekattr) (ایکٹر) संचित (Sanohit
 (Ikattba) (اکتھا) (سندھت)

FARBEH फरबेह (ف - ص) فر بہ
 पीवर (Pívar) (پیور) स्थूल (Isthul
 मेदुर (Medur) (میدور) मोटा
 ताज़ा (Mota tāza) (موتا تازہ)

FARBEHI फरबेही (ف - مٹ) فر بہی
 स्थूलता (Isthulata) (استھولتا) पीवरता
 (Pivarata) (پیورता) पीनता (Pinata
 (Mota pan) (موتا پن) (پیئلتا)

FARJ फर्ज (ع - مٹ) فرج
 1. भग (Bhag) (بھگ) योनि (Yoni
 (Andāme) (اندام) (اندام نہانی)
 2. दरार (Darār) (دراو) दर्ज़ (Darz)

FARAH फरह (ع - مذ) فرح
 हर्ष (Harsh) (هرش) प्रसन्नता (Prasan, nata
 (Khushi) (خوشی) (پرسن نتا)

FARHÁN फर्हां (ع - ص) فرحان
 प्रसन्न (Prasann) (پرسن) हर्षित (Harshit
 (Khush) (خوش) (هرشت)

फरुश (ए - मड) फरुश FARUSH

1. बिछौना (Bichhauna बछौना) बड़ी दरी (Bari dari बरी दरी)
2. पक्की जमीन (Pakki zamin पक्की जमीन)

फरिश्ता (फ - मड) फरिश्ता FIRISHTA

1. सुर (Sur सुर) देवता (Deota दीवता)
2. सज्जन (Sajjan सज्जन) शरीफ (Sharif शरीफ)

फरिश्ता बाटन (एफ - व)

FIRISHTA-BÁTIN फरिश्ता बातिन
सदात्मा (Sadátma सदात्मा) देवात्मा
(Devátma दीवता) नेक दिल (Nek dil निक दिल)

फरिश्ता सिरत (ए - व)

FIRISHTA-SÍRAT फरिश्ता सीरत
साधु चरित (Sádhu charit साधु चरित)
नेक करदार (Nek kardár निक करदार)

फरुसत (ए - मड) फरुसत FURSAT

1. अवकाश (Av,kásh अवकाश) छुट्टी (Chhutti छुट्टी)
2. कार्य रिकता (Kárrya riktata कार्य रिकता) निठल्ला पन (Nithallá pan निठल्ला पन)

फरु (ए - मड) फरु FARZ

1. धर्म (Dharm धर्म) कर्तव्य (Kartav,vya कर्तव्य) फरीजा (Fariza फरीजा)
2. ईश्वरादिष्ट कर्म (Íshwarádisht karm ईश्वरादिष्ट कर्म)

फरुद हिसाब (ए - मड)

FARDE-HISÁB फरुद हिसाब
बीजक (Bijak बीजक) चिट्ठा (Chittha चिट्ठा)

फरुदुस (ए - मड) फरुदुस FIRDAUS

स्वर्ग (Swarg स्वर्ग) देवलोक (Deo-lok दीवलोक) नाक (Nák नाक)
बिहिशत (Bihisht बिहिशत)

फरुजाने (फ - व) फरुजाना FARZÁNA

1. निपुण (Nipun निपुण) होशियार (Hoshyár होशियार)
2. बुद्धिमान् (Buddhi máu बुद्धिमान्) मेधावी (Medhávi मेधावी)
अक्लमन्द (Aql mand अक्लमन्द)

फरुजन्द (फ - मड) फरुजन्द FARZAND

पुत्र (Puttr पुत्र) आत्मज (Átmaj आत्मज)
लङ्का (Laṅka लङ्का)

फरुस (फ - मड) फरुस FARAS

अश्व (Ash,shwa अश्व) हय (Hai हय)
घोड़ा (Ghora घोड़ा)

फरुस्तاده (फ - व)

FIRISTÁDA फरिस्तादा

प्रेषित (Preshit प्रेषित) भेजा हुआ (Bheja hua भेजा हुआ)

फरुसुदे (फ - व) फरुसुदे FARSÚDA

जीर्ण (Jirn जीर्ण) जर्जर (Jarjar जर्जर)
पुराना (Purána पुराना) फरा पुराना (Phata purán फरा पुराना)

FIRQA   فِرْقَة   (ع - مذ)

फ़रोशन्दा (फ - स) فروشنده

FAROSHINDA फ़रोशिन्दा

विक्रेता (Vik, kreta) बेचने वाला
(Bechne vála) (बेचने والا)

FAROQH फ़रोग (फ - म) فروغ

1. प्रकाश (Prakásh) चमक
(Chamak) (چمک)

2. शोभा (Shobha) रौनक
(Raunaq) (رونی)

3. उन्नति (Unnati) तरक्की
(Taraqqi) (ترقی)

फ़रो ग़ाश्त (फ - म) فرو گزاشت

FIRO-GUZÁSHT फ़िरो गुज़ाश्त

व्रुटि (Truti) चूक (Chúk) (چوک)

फ़ो मान्दे (फ - स) فرو مانده

FIRO-MÁNDÁ फ़िरो मांदा

1. भ्रान्त (Shránt) क्लान्त
(Klánt) थका हुआ (Thaka hua) (تھکا ہوا)

2. निराश्रय (Nirásh, shrai) लाचार
(Asamarth) (لاچار) (آسامارث)

फ़ो माये (फ - स) فرو مایه

FIRO-MÁYA फ़िरो माया

तुच्छ (Tuchchh) अधम (Adham)
(कमीना) (Kamína) (کمیله)

FARHANG फ़र्हंग (फ - म) فرهنگ

1. बुद्धि (Bud, dhi) समझ
(Samajh) (عقل) (Aql)

2. शब्द कोष (Shabd kosh) शब्द कोश
(Luḡhāt) (لغات)

शाही हुकम (Sháhi hukm) (शही हुकम)

2. आदेश पत्र (Ādesh pattr) आदेश
हुकम नामा (Hukm náma) हुकम नामे
(हुकम नामे)

फ़र्मां बरदार (फ - स) فرمان بردار

FARMÁN-BARDÁR फ़र्मां बरदार

आज्ञाकारी (Āggya kári) (आग्याकारी)
ताबेदार (Tábe dár) (تابعدار)

फ़र्मां रवा (फ - स) فرمان روا

FARMÁN-RAVA फ़र्मां रवा

शासक (Shásak) हुकम रां
(Hukm rán) (हुकम रां)

फ़र्मांश (फ - म) فرمانش

FARMÁISH फ़र्मांश

याचना (Yáchana) मांग (Máng)
(तलबी) (Talabi) (طلبی)

फ़िरो (फ - स) فِرو

शान्त (Shánt) साकिन
(Sákin) ख़तम (Khatm) (ساکن) (ختم)

फ़िरोतन (फ - स) فِروتن

विनम्र (Vinamr) विनीत (Vinit)
(खाकसार) (Kháksár) (ونمر) (ونیت)

फ़रोख़्त (फ - स) فروخت

1. विक्रीत (Vik kritt) बेचा
हुआ (Becha hua) (بےچا ہوا)

2. विक्रय (Vik kriya) बेचना
(Bechna) (وکریه) (بےچنا)

फ़रोज़ां (फ - स) فروزاں

प्रकाश मान (Prakásh mán) (प्रकाश मान)
(Raushan) (روشن)

फरिब कार (फ - मं)

FAREB-KÁR फरेब कार

छली (Chhali चहली) वंचक (Vanchak
वंचक) धोखे बाज़ (Dhokhe báz
दहोके बाज़)

FAREBI फरेबी (फ - वं)

छली (Chhali चहली) धूर्त (Dhúrt
वंचक) वंचक (Vanchak
दहोके बाज़) धोखे बाज़ (Dhokhe báz)

FARÍZA फरीज़ा (मं - ए)

1. धर्म (Dharm दहर्म) कर्तव्य (Kar-
táv, vya कर्तव्य) फर्ज़ (Farz
2. धार्मिक फर्ज़ (DhármiK farz
[मंथेयी पान्दी] [दहार्मक फर्ज़]

FAREFTA फरेफ़ता (फ - वं)

मुग्ध (Mugdh मग्दह) आसक्त (Ásakt
लट्टू (عاشق) आशिक (Áshiq) (लट्टू
(Lattú)

FARÍQ फरीक (मं - ए)

1. पक्ष (Pakchh पक़्क़) दल (Dal
पार्टी (Party पारट्टी)
2. प्रतिद्वन्द्वी (Prati dwandwi
हरीफ़ (Harif हरीफ़) (दुन्दी)

FUZÚN फ़ुज़ून (फ - वं)

अधिकांश (अधिकांश) प्रचुर (Prachur
बहुत (Bahut बहूत)

अधिक (Adhik अधिक) प्रचुर (Prachur
बहुत (Bahut बहूत)

FASÁD फ़साद (मं - ए)

1. विकार (Vikár विकार) दोष (Dosh
ख़राबी (Kharábi ख़राबी) (दोष)

FARYÁD फ़र्याद (फ - मं)

1. आर्त नाद (Árt nād आर्त नाद)
चिल्लाहट (Chilláhat चिल्लाहट)
2. वाद (Vád वाद) अभियोग (Abhiyog
नालिश (Nálísh नालिश) (अभियोग)

फरिद रस (फ - वं)

FARYÁD-RAS फ़र्याद रस

न्याय कर्ता (Nyáe karta न्याय कर्ता)
मुंसिफ़ (Munsif मुंसिफ़)

FARYÁDI फ़र्यादी (फ - वं)

1. अभियोगी (Abhiyogi अभियोगी)
मुस्तसीस (Mustaḥsís मुस्तसीस)
2. आर्त नाद कर्ता (Ártnád karta
फ़र्याद करने वाला (Faryád karne vála
फरिद करने वाला)

FAREB फरेब (मं - ए)

छल (Chhal चहल) कपट (Kapat
वंचना (Vanchana वंचना) (कपट)
धोखा (Dhokha धोखा)

फरिब देही (फ - मं)

FAREB-DIHI फरेब दिही

छल व्यवहार (Chhal vyavahár छल व्यवहार)
वंचना (Vanchana वंचना) (व्यवहार)
ठगी (Thagi ठगी)

फरिब ख़ोर्दे (फ - वं)

FAREB-KHURDA फरेब ख़ुर्दा

वंचित (Vanchit वंचित) छलित
(Chhalit छलित) धोखा खाया हुआ
(Dhokha kháya hua धोखा खाया हुआ)

2. मायावी (Máya ví) शोबदा
बाज़ (Shobada báz) شعبده باز

FASHURDA फ़शुर्दा (ف - ص) فشرده
افشوده کا مختلف دیکھو 'افشوده'

FASÁHAT फ़साहत (ع - مٹ) فصاحت
لاٹیکا (Látika) کوमला (Komala)
गद्य या पद्य की वह लेखन शैली
जिसमें हलके फुलके शब्दों का प्रयोग
हो और अलंकार आदि की बहुतायत न हो
(Gaddya ya paddy ki voh lekhan
shaili jis men halke phulke shabdon
ka prayog ho aur alankarádi ki
bahutát na ho) گدیہ یا پدیہ کی وہ
لیکھن شیلی جس میں ہلکے پھلکے
شیدوں کا پریوگ ہو اور الکارادی
(کی بہتات نہ ہو)

FASSÁD फ़साद (ع - مڈ) فساد
رکت मोचक (Rakt mochak) رکت
फ़सद खोलने वाला (Fasd
kholne vála) فصد کھولنے والا

FASL फ़सल (ع - مٹ) فصل

1. ऋतु (Ritu) मौसिम (Mansim)
(موسم)
2. अन्तर (Antar) फ़ासिला
(Fásila) فاصله
3. अध्याय (Ad, dhyáe) बाब
(Báb) باب
4. रबी और खरीफ या बहार और ख़िज़ां
का समय (Rabi aur kharif ya
bahár aur khizán ka samai) ربیع
(اور خریف یا بہار اور خزاں) کا سہ

2. उपद्रव (Upad drav) भगका
(Jhagra) جھگڑا

FASÁNA फ़साना (ف - مڈ) فسانہ
افسانہ کا مختلف

1. उपन्यास (Upan, nyás) (ایئنہاس)
ناول (Novel) ناول
2. कथा (Katha) कहानी (Kaháni)
(کہانی)

FASKH फ़स्क (ع - ص) فسح
खंडित (Khandit) विच्छिन्न
(Vich, chhinn) شکستا
(Shikasta) شکستہ

فسردگی (ف - مٹ)

FASURDAGI फ़सुर्दगी
افسردگی کا مختلف دیکھو 'افسردگی'

FASURDA फ़सुर्दा (ف - ص) فسرده
افسوده کا مختلف دیکھو 'افسوده'

FISQ فیسق (ع - مڈ) فسق
दुराचार (Duráchár) पाप
(Páp) बद आमाली (Bad ámáli)
(بد اعمالی)

FUSÚN फ़ुसू (ف - مڈ) فسوں
افسوں کا مختلف

अभिचार (Abhichár) यंत्र मंत्र
(Yantr mantr) जादू (Jádu)
(جادو)

فسوں گر (ف - ص)

FUSÚN-GAR फ़ुसूंगर

1. अभिचारी (Abhichári) (ابھی چاری)
जादूगर (Jádúgar) جادوگر

فضول خرچ (ع - ف - ص)

FUZÚL-KHARCH फुजूल खर्च
अपव्ययी (Apav,vyayi) (اپو، ویپی)
बहु व्ययी (Bahuv,vyayi) (बहु व्ययी)
बेकार खर्च करनेवाला (Bekár kharch
karne vála) (بیکار خرچ کرنے والا)

فضول گو (ع - ف - ص)

FUZÚL-GO फुजूल गो
अनर्थ वादी (Anarth vádi) (انرثہ والدی)
मुखर (Mukhar) (مکھر) वाचाल (Váchal
बकवासी (Bakvási) (बकवासी) (वाचाल)

فضله (ع - ف - م - ذ)

FUZLA फुजला
1. विष्टा (Vishtha) (ویشتھا) मल (Mal
गू (Gú) (گو) (مل)
2. नीचे बची हुई चीज़ (Niche bachi
hui chíz) (نیچے بچی ہوئی چیز)
फोक (Phok) (فوک)

فضیحت (ع - ف - م - ذ)

FAZÍHAT फज़ीहत
भर्त्सना (Bhartsana) (بھرتسنا) निन्दा
(Ninda) (نندا) रुसवाई (Rusváyí
(روسوائی)

فضیلت (ع - ف - م - ذ)

FAZÍLAT फज़ीलत
1. विद्वत्ता (Vid,dwatta) (विद्वत्ता) पांडित्य
(Pándittya) (پانڈیتیہ) इल्मीयत
(Ilmiyat) (علمیت)
2. प्रधानता (Pradhánata) (پرधानता)
तरजीह (Tarjih) (ترجیح)

فطرت (ع - ف - م - ذ)

FITRAT फ़ितरत
1. प्रकृति (Prakriti) (प्रकृति) नेचर
(Nature) (نچر)

فصلی (ع - ف - ص)

FASLI फ़स्ली
1. ऋतु सम्बन्धी (Ritu sambandhi
(मौसिमी) (Mausimi) (رتو سمبندھی)
(موسمی)
2. किसानों का साल (Kisánon ka sál
(کسانوں کا سال)

فصیح (ع - ف - ص)

FASÍH फ़सीह
फ़साहत से पूर्ण (Fasáhāt se púrñ
(فصاحت سے پورن)

فصیل (ع - ف - م - ذ)

FASÍL फ़सील
प्राचीर (Práchír) (پراچیر) शहर पनाह
(Shahr panáh) (شہر پناہ)

فضا (ع - ف - م - ذ)

FAZA फज़ा
1. वातावरण (Vátávaran) (واتاवरان)
माहौल (Máhaul) (ماحول)
2. अन्तरिक्ष (Antariksh) (انترکیش)
खला (Khala) (خلا)

فضل (ع - ف - م - ذ)

FAZ,L फज़ल
1. अनुकम्पा (Anu kampa) (انوکمپا)
दया (Daya) (دیا) मेहरबानी (Mehr-
báni) (مہربانی)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پریشٹھا)
बुजुर्गी (Buzurgi) (بزرگی)

فضول (ع - ف - م - ذ)

FUZÚL फुजूल
فضله کی جمع
1. खराब रतूबतें (Kharáb rutúbaten
(خراب رطوبتیں)
2. विष्टा (Vishtha) (ویشتھا) गू (Gú) (گو)
3. व्यर्थ (Vyarth) (व्यर्थ) वृथा (Vritha
(वृथा) बेकार (Bekár) (بیکار)

FAQR فقیر (ع - مذ) فقیر

1. दरیدرتا (Darid, drata) (دردرتا)

محتاجی (Muhtáji)

2. سنّیاس (Sannyás) (سنیاس) فقیری

(Faq'ri) (فقیری)

FIQRA فیکرا (ع - مذ) فقرہ

1. واکیم (Vákkyá) (واکیم) جملہ

(Jumla)

2. رید کی ہڈی کا گوریا (Ríh ki

haddi ka guriya) (رید کی ہڈی

کا گوریا)

FAQAT فکات (ع - ص) فقط

ایتی (Iti) (ایتی) بس (Bas)

FIQ,H فیکھ (ع - مذ) فقہ

دھرم شاستر (Dharm shástr)

علم شرع (Ilme shara)

FAQÍR فکیر (ع - مذ) فقیر

1. سنّیاسی (Sannyási) (سنیاسی) درویش

(Darvesh)

2. بیکھک (Bhikchhuk) (بیکھک)

بیکمگا (Bhikmanga)

FUKÁHÁF فکاهات (ع - مذ) فکاهات

کی جمع

منورنجن (Mano ranjan)

دل چاس باتن (Dil chasp baten)

میزاح (Mizáh) (چسپ باتن)

FIKR فیکر (ع - مذ) فکر

1. وچار (Vichár) (وچار) خیال

(Khayál)

2. سوابھ (Swabháo) (سوابھ) خللت

(Khaalat)

3. دھورتا (Dhúrtata) (دھورتا) چالاکی

(Cháláki)

FITRI فیتری (ع - ص) فطری

سوابھیک (Swábhávik)

نیسرگیک (Naisargik)

پراکرتیک (Prákritik)

نچرل (Natural)

FEL فیل (ع - مذ) فعل

1. کاریم (Karrya) (کاریم) کرم

(Kám) (کام) کرم

2. کریا (Kriya) (کریا) فیل (Fel)

فعل لازم (ع - مذ)

FALE-LÁZIM فیلے لازیم

اکرمک کریا (Akarmak kriya)

(کریا)

فعل متعدی (ع - مذ)

FELE-MUTA, ADDI فیلے متا

اکرمک کریا (Sakarmak kr-ya)

(اکرمک کریا)

FUGHÁN فغان (ف - مذ) فغان

آ: (Áh) (آ) نالا (Nála)

FUQDÁN فوکدان (ع - مذ) فقدان

انپ (Anuplab, dhata)

اپ (Ap, práp, pyata)

ابھ (Alháa)

نایابی (Ná yábi)

FALÁKAT फ़लाकत (ع - مٹ) فلاکت
 दरिद्रता (Dariddrata دردروتا) निर्धनता
 (Nirdhanata نردھنٹا) कंगाली (Kan-
 gáli کنگالی) गरीबी (Gharibi گریبی)

فلاکت زده (ع - ف - ص)

FALÁKAT-ZADA फ़लाकत ज़दा
 दरिद्र (Dariddr دردرو) निर्धन (Nardhan
 نردھن) मुफ़लिस (Muflis مفلس)

FULÁN फ़लान (ف - ص) फ़लाना (Falāna
 امک) (Amuk अमुक)

FILIZ.ZÁT फ़लिज्जात (ع - مٹ) فازات
 فلز کی جمع
 अष्ट धातु (Asht dhātu अष्टधेटातु)
 सोना चांदी वगैरा (Sona chāndi
 vaḡhaira سونا چاندي وغيره)

FALS फ़ल्स (ع - مڈ) فلس
 1. पण (Pan पण) पैसा (Paissa पैसे)
 2. वटिका (Vatika वटिका) टिकिया
 (Tikiya تکیا)
 3. शल्क (Shalk शल्क) मछली का
 सिन्ना (Machhli ka sinna مچھلی کا سینا)

FALSAFA फ़लसफ़ा (ع - مڈ) فلسفہ
 1. विज्ञान (Viggyán वीज्यान) हिकमत
 (Hikmat حکمت)
 2. दर्शन शास्त्र (Darshan shāstr दर्शन
 शास्त्र) फ़िला सफ़ी (Philosophy
 فلاسفی)

2. आशंका (Ashanka आशंका) तशवीश
 (Tashvish तशवीश)
 3. कल्पना (Kalpana कल्पना) तख़ैयुल
 (Takha'yul तख़ैयुल)

فک رهن (ع - مڈ)

FAK,KE-RAHN फ़क्के रहन
 बंधक मोचन (Bandhak mochan बंधक
 मोचन) गिरव चीज़ का छूटना (Girau
 chiz ka chhútna گرو چھڑ کا چھوٹنا)

فکر مند (ع - ف - ص)

FIKR-MAND फ़िक्क मन्द
 चिंतित (Chintit चिंतित) फ़िक्क में पड़ा
 हुआ (Fikr meṁ paṛa hua فکر میں
 پڑا ہوا)

FIGÁR फ़िगार (ف - ص) फ़िगार
 क्षत (Chhat क्षत) घायल (Gháyal
 زخمی) ज़ख्मी (Zakhmi گھائی)

FALÁH फ़लाह (ع - مٹ) فلاح
 1. हित (Hit हित) उपकार (Upkár
 اُپکار) बहबूद (Bahbúd بھبود)
 2. कल्याण (Kallyán कल्याण) नजात
 (Naját نجات)

FALLÁH फ़ल्लाह (ع - مڈ) فلاح
 कृषक (Krishak कृषक) किसान
 (Kisán کسان)

FALÁHAT फ़लाहत (ع - مٹ) فلاحت
 कृषि (Krihi कृषि) काश्तकारी (Kāshṭ
 kāri کاشت کاری)

FAN فن (ع - مذ) فن

1. شिल्پ (Shilp) کاریگری (Kārigari)
2. धूर्तता (Dhūrtata) مہکاری (Makkāri)

FANA فنا (ع - مٹ)

1. नाश (Nāsh) विनाश (Vināsh) تباهی (Tabāhi)
2. मृत्यु (Mṛtyu) निधन (Nidhan) मौत (Maut)

FAN-KĀR فنکار (ع - ص)

- कलाकार (Kalākār) कला कुशल (Kula kushal) माहिरे فن (Māhire fan)

فن موسیقی (ع - مذ)

FAN,NE-MŪSĪQĪ فننے موسیقی

- संगीत कला (Sangit kala) गान विद्या (Gān vidya) गाने का इल्म (Gāne ka ilm)

FĀV,VĀRĀ فوارہ (ع - مذ)

- जल यंत्र (Jal yanttr) धारा यंत्र (Dhāra yanttr) फुहार (Phuhāra)

FU,ĀQ فواق (ع - مٹ)

1. हिका (Hikka) हिचकी (Hichki)
2. हिचकी का मरज़ (Hichki ka maraz)

FAVĀKEH فواکہ (ع - مذ)

- فاکہ کی جمع (Fākeh ki jam'ah) फल (Phal) मेवे (Meve)

FALSAFI فلسفی (ع - مذ)

- विज्ञानी (Viggyāni) दार्शनिक (Dārsanik) हकीम (Hakīm) (Philosopher) (فلاسفہ)

FILFIL फिल् (ع - मٹ)

- मरिच (Marich) मिर्च (Mirch)

FALAK फलक (ع - مذ)

- गगन (Gagan) आकाश (Akāsh) आसमान (Āsmān)

FULK फुल्क (ع - मٹ)

- नौका (Nauka) नाउ (Nāo)

فلک شگاف (ع - ص)

FALAK-SHIGĀF फलक शिगाफ

- गगन भेदी (Gagan bhodi) आस्मान में छेद करने वाला (Āsmān men chhed karne vāla)

FALAKĪ फलकी (ع - ص)

- आकाशीय (Ākāshīya) आस्मानी (Āsmāni)

فلکیات (ع - مذ)

FALAKĪYĀT फलकीयात

- आकाश विज्ञान (Ākāsh viggyān) अंतरिक्ष विज्ञान (Antarikohh viggyān) इल्मुल अफलाक (Ilmul afīāk)

FAM फम (ع - مذ)

- मुख (Mukh) मुँह (Munh)

FAUJ کا (Fauj ka) فौج کا (سم بلندی)

FAURAN فاورن (ع - ص) فوراً (ع - ص)
شیر (Shighr) شیر (Shighr) شیر (Shighr)
تورنٹ (Turant) تورنٹ (Turant) تورنٹ (Turant)
جلد (Jald) جلد (Jald) جلد (Jald)

FAURI فوری (ع - ص) فوری (ع - ص)
شیر (Shighr) شیر (Shighr) شیر (Shighr)
فیل فاور (Fil faur) فیل فاور (Fil faur) فیل فاور (Fil faur)

FOTA فوٹا (ف - مذ) فوٹا (ف - مذ)

1. راج کر (Raj kar) راج کر (Raj kar) راج کر (Raj kar)
(Khiraj) (Khiraj) (Khiraj)

2. کیشی کر (Krishikar) کیشی کر (Krishikar) کیشی کر (Krishikar)
لگان (Lagan) لگان (Lagan) لگان (Lagan)

(ع)

3. تاولیا (Tauliya) تاولیا (Tauliya) تاولیا (Tauliya)
(Angauchha) (Angauchha) (Angauchha)

(۱)

4. آند کوش (And kosh) آند کوش (And kosh) آند کوش (And kosh)
کھوسا (Khusa) کھوسا (Khusa) کھوسا (Khusa)

FUFAL فوفل (ع - مذ) فوفل (ع - مذ)

گواک (Guvak) گواک (Guvak) گواک (Guvak)
کراموک (Kramuk) کراموک (Kramuk) کراموک (Kramuk)
کھالیہ (Chhaliya) کھالیہ (Chhaliya) کھالیہ (Chhaliya)
سپاری (Supari) سپاری (Supari) سپاری (Supari)

FAUQ فوک (ع - ص) فوک (ع - ص)

1. اُپر (Upari) اُپر (Upari) اُپر (Upari)
اوپر (Upar) اوپر (Upar) اوپر (Upar)

2. پردھانتا (Pradhanta) پردھانتا (Pradhanta) پردھانتا (Pradhanta)
ترجیہ (Tarjih) ترجیہ (Tarjih) ترجیہ (Tarjih)

FAUQIYAT فوکیت (ع - مذ) فوکیت (ع - مذ)

1. پردھانتا (Pradhanta) پردھانتا (Pradhanta) پردھانتا (Pradhanta)
ترجیہ (Tarjih) ترجیہ (Tarjih) ترجیہ (Tarjih)

FAVAID فواہد (ع - مذ) فواہد (ع - مذ)

فائدہ کی جمع

لام (Labb) لام (Labb) لام (Labb)

FAUT فوٹ (ع - مذ) فوٹ (ع - مذ)

1. مरण (Maran) مरण (Maran) مरण (Maran)

موت (Maut) موت (Maut) موت (Maut)

2. جو وقت پر آدا نہ ہو 'کجا'

(Jo vaqt par ada na ho 'Qaza')

(جو وقت پر آدا نہ ہو 'قضا')

FAUJ فوج (ع - مذ) فوج (ع - مذ)

سینا (Sena) سینا (Sena) سینا (Sena)

چم (Chamu) چم (Chamu) چم (Chamu)

لشکر (Lashkar) لشکر (Lashkar) لشکر (Lashkar)

فوج بحری (ع - مذ) فوج بحری (ع - مذ)

FAUJE-BAHRI فوجی بھری

جل سینا (Jal sona) جل سینا (Jal sona) جل سینا (Jal sona)

فوج (Bahri fauj) فوج (Bahri fauj) فوج (Bahri fauj)

فوجداری (ع - مذ) فوجداری (ع - مذ)

FAUJDARI فوجداری

مار پیت (Mar pit) مار پیت (Mar pit) مار پیت (Mar pit)

فساد (Fasad) فساد (Fasad) فساد (Fasad)

فوج ہوائی (ع - مذ) فوج ہوائی (ع - مذ)

FAUJE-HAVAYI فوجی ہوائی

واہو سینا (Vayu sena) واہو سینا (Vayu sena) واہو سینا (Vayu sena)

ہوائی فوج (Havayi fauj) ہوائی فوج (Havayi fauj) ہوائی فوج (Havayi fauj)

FAUJI فوجی (ع - ص) فوجی (ع - ص)

1. سینیک (Sainik) سینیک (Sainik) سینیک (Sainik)

(Sipahi) (Sipahi) (Sipahi)

2. سینا سببھی (Sena sambandhi) سینا سببھی (Sena sambandhi) سینا سببھی (Sena sambandhi)

کنا (Házir) ہاژیر جواہر (جواب جواہر javáb)

فی الجملہ (ع - ص)

FIL-JUMLA فیل जुमला

کینچنماتر (Kinohin máttir) کینچنماتر
کسی قدر (Kisi qadar) کسی قدر

فی الحقیقت (ع - ص)

FIL-HAQÍQAT فیل हकीकत

سٹیتا (Sattyatáh) سٹیتا: یثارتھت:
(Yatháarthata) یثارتھت سچ Much (Sach much)

فی الفور (ع - ص)

FIL-FAUR فیل فاور

تچھن (Tatchhan) تچھن شہر
(Shighr) شہر تورت (Turant) تورت
فوران (Fauran) فوران

FÍROZ فیروز (ف - ص)

1. شوبھ (Shubh) شوبھ منگل مہ
(Mangalmái) منگل مہ مبارک (Mubárah)

2. پراپت منوراث (Prápt manorath) پراپت منوراث
سفال (Saphal) سفال کامیاب (Kámyáb)

FÍROZA فیروزہ (ف - مذ)

نیل منی (Níl mani) نیل منی پیروژا (Piroja)

FAISAL فیسال (ع - ص)

نیرنیت (Nirnít) نیرنیت تے (Tai)

FAISALA فیسالہ (ع - مذ)

نیرنای (Nirnai) نیرنای تے (Tai)

2. उत्तमता (Uttamata) महानता
(Mahánata) फज़ीलत (Fazilat)
(فضیلت)

FAULÁD فولاد (ع - مذ)
لوہ سار (Loh sár) لوہ سار
(Ispát) اسپات

FEHRIST فہرست (ع - مٹ)

1. सूची पत्र (Súchi pattir) سوچی پتر
نرخ نامہ (Nirkh náma)
2. नामावली (Náma vali) ناماوالی
ناموں کی تفصیل (Námaun ki tafail)

FAHM فہم (ع - مٹ)

1. बुद्धि (Buddhi) بدهی समझ (Samajh)
(عقل) (Aql)
2. विवेक (Vivek) वीवेक तमीज़ (Tamiz)

F1 ف۱ (ع - مٹ)

1. मर्म (Marm) रहस्य (Rahas, sya)
(بہد) (Bhed) راز (Ráz)
2. प्रति (Prati) एक (Ek) (ایک)

FAIYÁZ فایاز (ع - ص)

বাদانہ (Vadánnya) دان شیل
(Dán shíl) دان شیل মুক্ত হস্ত (Mukt hast)
(مکت ہست) মুখ্যৈর (Mukhaiyir)

فی البدیہ کو (و - ص)

FIL-BADÍH-GO فیل بدیہ گو

उपस्थित वक्ता (Upásthít vakta)

हस्ति पाल (Hasti pāl) (हस्तिपाल)
महावत (Mahāvat) (महावत)

FĪL-PA फीलपा (फीलपा) (फ - मड)
शली पद (Shli pad) (शलीपद) पादगंडिर
(Pād gāndir) (पादगंडिर) पील पांव रोग
(Pīl pāon rog) (पीलपां रोग)

FAILSUF फैलसूफ (फैलसूफ) (फ - मड)

1. वैज्ञानिक (Vaig,gyānik) (वैज्ञानिक)
फलास्फर (Philosopher) (फलास्फर) हकीम
(Hakīm) (हकीम)
2. वंचक (Vanchak) (वंचक) ठग
(Thag) (ठग)
3. धूर्त (Dhūrt) (धूर्त) मुतफन्नी
(Mutafanni) (मुतफन्नी)

FAIZ फैज़ (फैज़) (फ - मड)

1. दान शीलता (Dānshīlata) (दान)
उदारता (Udārata) (उदारता)
बख्शिश (Bakhshish) (बख्शिश)
2. लाभ (Lābh) (लाभ) फाईदा (Fáida)
(फाईदा)
3. यश (Yash) (यश) कीर्ति (Kīrti)
(कीर्ति) नामवरी (Nāmvari) (नामवरी)

FAIZÁN फ़ैज़ान (फ़ैज़ान) (फ - मड)
'फ़ैज़' (फ़ैज़)

FĪL फील (फील) (फ - मड)
करि (Kari) (करि) हस्ती (Hāsti)
गज (Gaj) (गज) पीलु (Pīlu)
हाथी (Hāthi) (हाथी)

FĪL-BĀN फील बान (फील बान) (फ - मड)
हस्ति पक (Hasti pak) (हस्ति पक)

ق

QÁBIL काबिल (काबिल) (क - मड)

1. योग्य (Yoggya) (योग्य) लाइक (Láiq)
(लाइक)
2. पात्र (Pátr) (पात्र) मुस्तहक (Mustahaq)
(मुस्तहक)
3. चतुर (Chatur) (चतुर) निपुण (Nipun)
(निपुण) होशयार (Hoshyār)
(होशयार)
4. विद्वान् (Vid,dwān) (विद्वान्) फाज़िल
(Fázil) (फाज़िल)

QÁBIZ काबिज़ (काबिज़) (क - मड)

1. प्राप्ताधिकार (Práptádhikár) (प्राप्ताधिकार)
मालिक (Málik) (मालिक)
2. भोक्ता (Bhokta) (भोक्ता) इस्तेमाल
करने वाला (Istemal karne wāla)
(इस्तेमाल करने वाला)
3. ग्राही (Gráhi) (ग्राही) मल रोधक
(Mal rodhak) (मल रोधक)
करने वाली दवा (Qabz karne wāli)
(dava) (कब्ज़ करने वाली दवा)

قابل احترام (ع - ص)

QÁBILE-EHTIRÁM काबिले एह्तिराम
पूज्य (Pújjya पूजید) माननीय (Mána-
nīya मानید) मुह्तरम (Molhṭaram
(محترم)

قابل اعتبار (ع - ص)

QÁBILE-ETIBÁR काबिले एतिबार
विश्वस्त (Vish,shwast विश्वस्त) मोतबर
(Motabar معتبر)

قابل اعتراض (ع - ص)

QÁBILE-ETIRÁZ काबिले एतिराज़
1. आपत्ति जनक (Ápatti janak आपत्ती
जन्क) एतिराज़ वाली बात (Etiráz
váli bát الاعتراض والى بات)
2. अनुचित (Anuchit अनुचित)
नामुनासिब (Na munásib نامناسب)

قابل تعريف (ع - ص)

QÁBILE-TÁRÍF काबिले तारीफ़
प्रशंसनीय (Prashansanīya پرشن سلیه)
सराहने योग्य (Saráhane yoggya سر اهلنے
یوگیه)

قابل ذکر (ع - ص)

QÁBILE-ZIKR काबिले ज़िक्र
वर्णनीय (Varnanīya वर्णनید) बयान के
काबिल (Bayán ke qábil بیان کے قابل)

قابل رحم (ع - ص)

QÁBILE-RAHM काबिले रहम
दयनीय (Dayanīya دینید) तरस खाने
के काबिल (Taras kháne ke qábil
ترس کھانے کے قابل)

قابل سزا (ع - ص)

QÁBILE-SAZA काबिले सज़ा
दंडनीय (Dandanīya दंडनید) सज़ा का
मुस्तहक़ (Saza ka mustahaq सज़ा का
مستحق)

قابل غور (ع - ص)

QÁBILE-GHAUR काबिले गौर
शोचनीय (Shoehanīya شوچنید)
सोचने के लाइक (Soehne ke láiq
سوچنے کے لائق)

قابل قبول (ع - ص)

QÁBILE-QUBÚL काबिले कुबूल
मान्य (Mánnya मानید) ग्राह्य (Gráhya
گراهی) मानने योग्य (Manne yoggya
ماننے یوگیه)

قابل نفرت (ع - ص)

QÁBILE-NAFRAT काबिले नफ़रत
उपेक्ष्य (Upekehya उपेक्ष्य) घृणित
(Ghrinit ग़रनित) नफ़रत के लाइक
(Naftrat ke láiq نفرت کے لائق)

QÁBILA काबिला (ع - ص)

धात्री (Dháttri دھत्री) प्रसाविका
(Prasávika پرساوا) मिडवाइफ़ (Mid-
wife میڈوائف)

قابلیت (ع - ص)

QÁBILÍYAT काबिलीयत

- योग्यता (Yoggyata یوگیات) अहलीयत
(Ahliyat اهلیت)
- विद्वत्ता (Viddwatta ویدوتتا)
इल्मीयत (Ilmīyat علمیت)

QÁSÍD کاسید (ع - مذ) قاصد

1. پتر واکھ (Pattr váhak) (پتر واکھ)
ناما ہر (Namá har) (نامہ ہر)

2. دوت (Dút) (دوت) ایلچی (Elehi)
(ایلچی)

QÁSIR کاسیر (ع - ص) قاصر

1. ویوہش (Vivash) (ووش) असमर्थ
(Asamarth) (اسمروتھ) مجبور (Majbúr)
(مجبور)

QÁZI کاجی (ع - ص) قاضی

1. نیایہ کرتا (Nyáo karta) (نیاہ کرتا)
جج (Judge) (جج)
2. نیکاہ پڑانے والا (Nikáh parháne
vála) (کاح پڑھانے والا)

QÁTE کاٹے (ع - ص) قاطع

1. وچھدک (Vich, chhedak) (وچھدک)
کاٹنے والا (Kátne vála) (کاٹنے والا)
2. نیوارک (Nivárak) (نوارک) دافے
(Dáfe) (دافع)

QÁIDA کاہدا (ع - مذ) قاعدہ

1. نیام (Niyam) (نیام) সিদ্ধান্ত (Sid,
dhánt) (سدھانت) उसूल (Usúl)
(اصول)
2. ویدھان (Vidhán) (ودھان) कानून
(Qánún) (قانون)
3. ریتی (Ríti) (ریتی) पद्धति (Pad, dhati)
(دستور) दस्तूर (Dastúr) (پدھتی)
4. کرم (Kram) (کرم) सिलसिला (Silsila)
(ترتیب) ترتیب (Tartíb) (سلسلہ)
5. اَلِف بے کی کتاب (Alif be ki kitáb)
(الف بے کی کتاب)

QÁBU کابو (ت - مذ) قابو

1. अधिकार (Adhi kár) (ادھی کار)
(Qabza) (قبضہ)

2. ویش (Vash) (ویش) जोर (Zor) (زور)

QÁTIL کاتیل (ع - ص) قاتل

1. हिसक (Hinsak) (ہنسک) वधक
(Vadhak) (ودھک) हिंस्र (Hinsr) (ہنسر)
हत्यारा (Hattyára) (ہتیارا)

QÁDIR کادیر (ع - ص) قادر

1. शक्तिमान् (Shakti mán) (شکتی مان)
इच्छित्यार वाला (Ikhtiyár vála)
(اختیار والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám) (ایشور کا ایک نام)

QÁRÚRA کارورہ (ع - مذ) قارورہ

1. मूत्र (Múttar) (موتر) पेशाब (Pesháb)
(پیشاب)

QÁRI کاری (ع - ص) قاری

1. पाठक (Páthak) (پاٹھک) पढ़ने वाला
(Parhne vála) (پڑھنے والا)

QÁZ کاز (ف - ذت) قاز

1. हंस (Hans) (ہنس) बतख (Batakḥ)
(بطخ)

QÁSÍM کاسیم (ع - ص) قاسم

1. वितरिता (Vitarita) (وتریتا) वितरक
(Vitarak) (وترک) बांटने वाला (Bánt-
ne vála) (بانٹنے والا)

QÁSH کاش (ت - مٹ) قاش

1. खंड (Khand) (کھنڈ) अंश (Ansh)
(پھانک) फांक (Phánk) (انہی)

QÁLÍN कालीन (ف - مذ)
 आस्तर (Ástar) गालीचा
 (Ghálícha) (غالیچہ)

QÁMAT कामत (ع - مث)
 1. आकार (Ákár) कद (Qad)
 2. देह (Deh) शरीर (Sharír)
 (جسم) जिस्म (Jism) (شریر)

QÁNE काने (ع - ص)
 संतोषी (Santoshi) निस्पृह
 (Nisprih) (نسپره) मुतवकिल (Muta-
 vakkil) (متوکل)

QÁNÚN कानून (ع - مذ)
 1. विधान (Vidhán) (ودھان) विधि
 (Vidhi) (ودھی) आईन (Áin)
 2. नियम (Niyam) (نیم) रीति (Riti)
 (قاعده) काइदा (Qáida) (دیتی)
 3. एक बाजा (Ek bája) (ایک باجہ)
 قانون داں (ع - ص)

QÁNÚN-DÁN कानून दां
 विधानज्ञ (Vidhánaggya) (ودھانگیہ)
 कानून जानने वाला (Qánún jánne vála)
 (قانون جاننے والا)
 قانون ساز (ع - ص)

QÁNÚN-SÁZ कानून साज
 विधायक (Vidháyak) (ودھायک) कानून
 बनाने वाला (Qánún banáne vála) (قانون
 بنانے والا)

QÁNÚNI कानूनी (ع - ص)
 1. वैधानिक (Vaidhánik) (ویدھانک)
 आईनी (Áyini) (آئیلی)

قاعده کلیلہ (ع - مذ)

QÁIDA-E-KULLIYA काइदए कुल्लिया
 व्यापक नियम (Vyápak niyam) (ویاپک
 (اتی دیہش) अति देश (Ati desh) (نیم)
 وہ قاعده جو ایک طرح کی باتوں
 میں سب پر لاگو ہو

QÁFILA काफिला (ع - مذ)
 यात्री गण (Yátttri gan) (یاتری گن)
 मुसाफिरो की टोली (Musáfirón ki toli)
 (مسافروں کی ٹولی)

قافله سالار (ع - ص)

QÁFILA-SÁLÁR काफिला सालार
 पथिकाध्यक्ष (Pathikád, dhyakohh) (پتھیکاد
 (Qáfíle) काफिले का सरदार (دهیکچہ)
 ka sardár) (قافله کا سردار)

QÁFIYA काफिया (ع - مذ)
 अंत्यानुप्रास (Antyánupprás) (انتہیا
 (تک) तुक (Tuk) (نپ پراس)

قافیہ پیما (ع - ص)

QÁFIYA-PAIMA काफिया पैमा
 कवि (Kavi) (کوی) शाइर (Sháir) (شاعر)

QÁLIB कालिब (ع - مذ)

1. गोलंबर (Golamber) (گولمبر) फर्मा
 (Farma)

2. शरीर (Sharír) (شریر) देह (Deh)
 (جسم) जिस्म (Jism) (دیہ)

3. कपड़ा छापने का टप्पा (Kapra
 chháp ne ka thappa) (کپڑا چھاپنے
 کا ٹھपा)

2. कठिनता (Kathinata कठिन्ता)
मुशकिल (Mushkil मुश्कल) दिक्कत
(Diqqat दिक़त)

QABÁLA कबाला (ع - مذ)

1. विक्रय पत्र (Vikkriya pattr विक्रिये)
बेची नामा (Bechi náma बेची नामे)

2. संलेख (Sanlekh संलिक्ह) दस्तावेज़
(Dastávez दस्तावेज़)

قبالة نویس (عف - ص)

QABÁLA-NAVÍS कबाला नवीस
संलेखक (Sanlekhak संलिक्हक)
दस्तावेज़ लिखने वाला (Dastávez
likhne vála दस्तावेज़ लिखने वाला)

QABR कब्र (ع - مٹ)
समाधि (Samádhi समادی) मृत भवन
(Mrit bhavan मरित भवन) गोर
(Gor गोर)

قبرستان (عف - مذ)

QABRISTÁN कब्रिस्तान
समाधिस्थल (Samádhisthal समادیस्थल)
गोरिस्तान (Goristán गोरिस्तान)

QABZ कब्ज़ (ع - مذ)
1. कोष्ठ बद्धता (Kosht bad,dhata कोष्ठ बद्धता)
मलावरोध (Maláva-rodh मलावरोध)
कबज़ियत (Qabziyat कबज़ियत)

2. निष्कासन (Nishkásan निष्कासन)
निकालना (Nikálna निकालना)

دوسرے معنوں میں صرف دوح کے
لئے آتا ہے

2. हुजती (Hujjati हज्जती)

QÁID काइद (ع - ص)

1. सेना पति (Sena pati सेना पति)
सिपह सालार (Sipah sálár सिपह सालार)

2. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader
लीडर)

QÁIL काइल (ع - ص)

1. वक्ता (Vakta वक्ता) कहने वाला
(Kahne vála कहने वाला)

2. निरुत्तर (Niruttar निरुत्तर) लाजवाब
(Lá javáb लाजवाब)

QÁIM काइम (ع - ص)

1. स्थिर (Isthir स्थिर) टिका हुआ
(Tika hua टिका हुआ)

2. स्थापित (Isthápit स्थापित)
बुनयाद रक्खा हुआ (Bunyád
rakkha hua बुनयाद रक्खा हुआ)

قائم مقام (ع - ص)

QÁIM-MAQÁM काइम मक़ाम

1. स्थानापन्न (Isthánápann स्थानापन्न)
एवज़ (Evaz एवज़)

2. प्रतिनिधि (Pratinidhi प्रतिनिधि)
नाइब (Náib नाइब)

QABA कबा (ع - مٹ)

एक विशेष प्रकार का लंबा चुगा (Ek
vishesh prakár ka lamba chugha एक विशेष प्रकार का लंबा चुगा)

QABÁHAT कबाहत (ع - مٹ)

1. दोष (Dosh दोष) विकार (Vikár
विकार) बुराई (Buráyi बुराई)

QABÍLA कबीला (ع - مذ) قبيله

1. वंश (Vansh (ونش) खानदान (Khandán (خاندان)
2. समुदाय (Samudáe (سموداے) जमाअत (Jamá'at (جماعت)
3. गोत्र (Gottr (گوتر) जाति (Játi (جائتی) नसल (Nasl (نسل)

QITÁL किताल (ع - م) قتال

1. रक्तपात (Rakt pát (رکت پات) खुरेजी (Khúri zai (خوریژی)
2. युद्ध (Yuddh (یودھ) लड़ाई (Laráyí (لڑائی) जंग (Jang (جنگ)

QATL कत्ल (ع - مذ) قتل

- हिंसा (Hinsa (هینسا) वध (Vadh (ودھ) हत्या (Hattya (هتیا) खून (Khún (خون)

قتل عام (ع - مذ)

QATLE-ÁM कत्ले आम

- सर्व संहार (Sarv sanghár (سرر سنگھار) आम हत्या (Ám hattya (عام هتیا)

قتل ग़ा (ع - म)

QATL-GÁH कत्लगाह

- वध स्थल (Vadhasthal (ودھاستھل) कत्ल करने की जगह (Qatl karne ki jagah (قتل کرنے کی جگہ)

QATÍL कतील (ع - ص) قتیل

- निहत (Nihat (نہت) हत (Hat (هت) मक़्तूल (Maqtúl (مقتول)

QAHBA कहबा (ع - म) قحبه

1. स्वैरिणी (Swai rini (سویرینی) व्यभिचारिणी (Vyabhiharini (ویبھیچارینی)

QABZA कब्ज़ा (ع - مذ) قبضه

1. अधिकार (Adhikár (ادھیکار) दखल (Dakhl (دخل)
2. स्वत्व (Swattwa (سوت'تو) हक़ (Haq (حق)
3. वश (Vash (وش) काबू (Qábu (قابو)
4. हस्तक (Hastak (هستک) मूठ (Múth (موته) दस्ता (Dasta (دسته)

QABL कबल (ع - ص) قبل

- पूर्व (Púrv (پورو) पहले (Pahle (پہلے)

QIBLA क़िला (ع - مذ) قبله

1. काबा (Kába (کعبه)
2. पूज्य (Pujjya (پوجیہ) बुजुर्ग (Buzurg (بزرگ)

QABÚL कबूल (ع - مذ) قبول

- स्वीकृत (Swikrit (سویکرت) अंगीकृत (Angikrit (انگیکرت) तसलीम (Taslim (تسليم) मंज़ूर (Manzúr (منظور)

قبول صورت (ع - ص)

QABÚL-SÚRAT कबूल सूरात

- रूपवान (Rúpván (روپوان) सुन्दर (Sundar (سندر) हसीन (Hasin (حسین)

QUBBA कुब्बा (ع - مذ) قبه

- अंड (And (اند) कलश (Kalash (کالش) गुंबद (Gumbad (گنبد)

QABÍH कबीह (ع - ص) قبیح

1. कुरूप (Kurúp (کورپ) बद शकल (Bad shakl (بد شکل)
2. दूषित (Dúshit (دوشت) ख़राब (Kharáb (خراب)

2. विशालकाय (Vishāl káo وشال
اے) अजीमुल जुस्सा (Azimul jussa
عظیم الجثہ)

قدامت (ع - مٹ)

QADÁMAT कदामत

1. पुरातत्व (Purátat,twa پورايتو)
प्राचीनता (Práchíneta پراچينتا)
पुरानापन (Purána pan پورا نا پن)

2. नित्यता (Nittyata نيتيتا) हमेशगी
(Hameshagi هميشگي)

QADAH कदह (ع - مڈ) قدح

- कंस (Kans کنس) चपक (Chashak
چاشک) पियाला (Piyála پيالہ)

QAD,H कदह (ع - مٹ) قدح

1. निन्दा (Ninda نندا) मज़मत
(Mazam,mat مزممت)

2. दोषारोप (Doshárop دوشا روپ)
इत्तिहाम (Ittihám اتتہام)

QADR कदर (ع - مٹ) قدر

1. आदर (Ádar آدر) मान (Mán مان)
इज्ज़त (Izzat عزت)

2. पद (Pad پد) दरजा (Darja درجہ)

3. मूल्य (Mullya مولیہ) अर्घ (Argh
ارگہ) कीमत (Qimat قیمت)

QUDRAT क़दरत (ع - مٹ) قدرت

1. शक्ति (Shakti شکتی) ताक़त
(Táqat طاقت)

2. सामर्थ्य (Samarthyah سامرتهیہ)
इस्तिताअत (Istitá,at استطاعت)

(Zániya زانیہ) ज़ानिया (ज़ारنی)

2. वेश्या (Vesh,shya ویشیا) तवाइफ
(Taváif طوائف)

تجبه خانه (ع - مڈ)

QAHBA-KHÁNA कहवा खाना

- वेश्यालय (Vesh,shyálai ویشیالے)
वेश्यावास (Vesh,shyávás ویشیا واس)
चकला (Chakla چکله)

QAHT कहत (ع - مڈ) قحط

1. दुर्भिक्ष (Durbhikchh دربرهکچھ)
दुष्काल (Dush kál دشکال) अकाल
(Akál اکال)

2. अभाव (Abháo اہاو) न्यूनता
(Nyúnata نیونتا) कमी (Kamī
کمی)

قحط سالی (ع - مٹ)

QAHT-SÁLI कहत साली

- वर्षाभाव (Varshábháo ورشا بہاو)
अकाल (Akál اکال) खुशक साली
(Khushk sáli خشک سالی)

QAD कद (ع - مڈ) قد

1. आकार (Akár آکار) डील (Dil
دیل)

2. शरीर (Sharir شریر) देह (Deh ده)
जिस्म (Jism جسم)

قدآور (ع - ص)

QAD,DÁVAR कदावर

1. दीर्घकाय (Dirgh káo دیرگہ کا)
लम्बे कद का (Lambe qad ka
لمبے قد کا)

2. पदार्पण (Padārpan पदार्पण)
तशरीफ आवरी (Tashrif ávari
तशरीफ आवरी)

QADÍR कदीर (ع - ص)
सर्व शक्ति मान् (Sarv shakti mán سرو
ایشور ईश्वर (Íshwar शक्तिमान्)

QADÍM कदीम (ع - ص)
1. पुरातन (Purátan پورانن)
देरीना (Derína دیرینه)
2. आदिम (Ádim آدیم)
इब्तिदाई (Ibtidáyi ابتدائی)

QARÁBAT क्राबत (ع - مذ)
स्वजनता (Swajanata سوچننا)
आत्मी-
यता (Átmíyata آتمی یاتا)
रिश्तेदारी (Rishtedári رسته داری)
क्राबत दार (ع - ص)

QARÁBAT-DÁR क्राबत दार
स्वजन (Swajan سوچन)
आत्मीयजन (Átmíyajan آتمیه جن)
रिश्ते दार (Rishtedár رسته دار)

QARÁBÍN क्राबीन (ف - م)
एक प्रकार की छोटी बंदूक (Ek prakár
ki ohhoti bandúq ایک پروکار کی)
(چهوتی بلدوق)

QARÁR क़ार (ع - مذ)
1. स्थिरता (Isthírata استهیرتا)
सुकून (Sukún سکون)
2. प्रतिष्ठा (Pratiggya پروتگیا)
अहद् (Ahd عهد)

3. दैवी शक्ति (Daivi shakti دیوی
شکتی) खुदाई ताक़त (Khudáyi táqat
خدا ئی طاقت)

قدرتی (ع - م)
QUDRATI कुद्रती
1. प्राकृतिक (Prákritik پراکرتک)
फ़ित्री (Fitri فطری)
2. दैवी (Daivi دیوی) दैविक (Daivik
خدا ئی (Khudáyi) खुदाई (دیوک)

QADR-DÁN क़द्रदान (ع - ص)
गुणग्राही (Gungráhi گون گراهی)
जानने वाला (Qadr jánno vála قدر
جاننے والا)

QUDSI कुद्सी (ع - ص)
1. पवित्र (Pavitr पवित्र) पावन (Pávan
पाक (Pák پاک)
2. देवता (Devata دیوتا) किरिस्ता
(Firishta فرشته)

QADGHAN क़द्गन (ت - م)
निषेध (Nishedh نشیدھ)
प्रति बन्ध (Prati bandh प्रति بنده)
मनाही (Manáhi مناهی)

QADAM क़दम (ع - مذ)
1. पद (Pad پد) चरण (Charan چرن)
पग (Pag پگ) पाँव (Páon پاؤں)
2. डग (Dag ڈگ) एक क़दम का
कासिला (Ek qadam ka fásila ایک
قدم کا فاصله)

QUDÚM कुदूम (ع - مذ)
1. आगमन (Ágaman آگمن) आना
(Ana آنا)

QURBAT कृबत (ع - مٹ) قربت

1. सामीप्य (Sámippya) नज़-दीकी (Nazdiki)
2. मैथुन (Maithun) हमबिस्तरी (Hambistari)

QURS कर्स (ع - مٹ) قرص

1. वटिका (Vatika) टिकिया (Tikiya)
2. रोटिका (Rotika) छोटी रोटी (Chhoti roti)

QARZ कर्ज़ (ع - مڈ) قرض
ऋण (Rin) उधार (Udhār)

QARZ KHÁH कर्ज़ खाह
ऋण दाता (Rin dáta) उत्तमर्ण (Uttamarn)

QARZ-DÁR कर्ज़ दार
खातक (Khátak)

QIRTÁS किर्तस (ع - مڈ) قيرطاس
पत्र (Pattr) कागज़ (Kághaz)

QARZ-DÁR कर्ज़ दार
खातक (Khátak)

QARZ-DÁR कर्ज़ दार
खातक (Khátak)

QARZ-DÁR कर्ज़ दार
खातक (Khátak)

QARZ-DÁR कर्ज़ दार
खातक (Khátak)

QARZ-DÁR कर्ज़ दार
खातक (Khátak)

QURÁR-DÁD क़ार दाद (ع - مٹ) قار داد

1. निश्चय (Nishchai) तथेयुन (Ta,aiyun)
2. प्रस्ताव (Prastáo) तजवीज़ (Tajvîz)

QUR,ÁN क़ुरआन (ع - مڈ) قرآن
मुसलमानों की धार्मिक पुस्तक (Musal-mánon ki dhármik puṣṭak)

QARÁVAL क़रावल (ع - مڈ) قراول
सेनाग्र (Senágr) फوج से आँके चलने वाला سپاہیوں کا دستہ جو دشمن کی فوج کی خبر رکھتا ہے

QURB क़ुर्ब (ع - مڈ) قرب
समीपता (Sámipata) निकटता (Nikatata)

QURBÁN क़ुर्बान (ع - مڈ) قربان
बलि (Bali) सदक़े (Sadqe)

QURBÁNI क़ुर्बानी (ع - مڈ) قربانی
बलिदान (Balidán)

1. बलिदान (Balidán) सदक़ा (Sadqa)
2. बक़रीद में बक़रे बग़ैरा का बज़ीहा (Baqríd men bakre baḡhaira ka zabíha)
3. स्वार्थ त्याग (Swáarth tyág) सौवार्ते (Ísár)

2. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb तर्तीब)
3. सभ्यता (Sabh, bhyata सभ्यता) तमीज़ (Tamíz तमीज़)
4. ढंग (Dhang ढङ्ग) वज़ा (Vaza वज़ा)

QARYA कर्या (ع - مذ) قریه
ग्राम (Grām ग्राम) गांव (Gāon गाँव)
मौज़ा (Mauza موضع)

QAZZÁQ क़ज़ज़ाक़ (ت - مذ) قزاق
दस्यु (Das, syú दस्यु) पथिकघन
(Pathikaghn पथیکی گھن) बटमार
(Batmár बटमार) रहज़न (Rahzan रहزن)
(Lutera लुटेरा) (رهزن)

QASÁVAT क़सावत (ع - مث) قسّاوت
निर्दयता (Nirdayata निर्दयता) कठोरता
(Kathorata कठोरता) बे रहमी (Be rahmi बे رحمی)

QIST क़िस्त (ع - مث) قسط
ख़ंडिका (Khandika खंडिका) प्रमाग
(Prabhág प्रभाग) क़िस्त (Qist क़िस्त)

QASAM क़सम (ع - مث) قسم
शपथ (Shapath शपथ) सौगंध (Sau-gandh सूगन्ध)

QISM क़िसम (ع - مذ) قسم
प्रकार (Prakar प्रकार) तरह (Tarah तरह)
(طرح)

QISMAT क़िसमत (ع - مث) قسمت
1. अद्रिश्य (Adrishshya अद्रिश्य) भाग्य
(Bhággya भाग्य) प्रारब्ध (Pra-

2. प्रतिबंध (Pratibandh प्रतिबंध)

रोक (Rok रोक)

QUR, RAM क़ुर्रम (ف - ص) قرم
قدم ساق کا مخدّف دیکھو
'قدم ساق'

قرم ساق (ف - ص)

QUR, RAM-SÁQ क़ुर्रम साक़
भग भोजी (Bhag bhoji भग भोजी)
वेश्या घटक (Vesh.shya ghatak वेश्या घटक)
(Bhāṛuā भट्टारा) (گھٹک)

QIRMIZI क़िर्मिज़ी (ف - ص) قرمزی
रक्त (Rakt रक्त) लाल (Lál लाल)
सुख़ (Surkh सुख़)

QARN क़र्न (ع - مذ) قرن

1. युग (Yug युग) काल (Kál काल)
क़ाफ़ी ज़माना (Káfi zamána क़ाफ़ी زمانه)

2. शृंग (Shring शृंग) विषाण
(Vishán विशान) सींग (Sīng)

QARÍB क़रीब (ع - ص) قريب
समीप (Samip समीप) निकट (Nikat निकट)
नज़दीक (Nazdik नज़दीक)

QARÍBÍ क़रीबी (ع - ص) قریبی

1. निकट वर्ती (Nikat varti निकट वर्ती)
नज़दीक का (Nazdik ka नज़दीक का)

2. स्वजन (Swajan स्वजन) रिश्तेदार
(Rishtedár रिश्तेदार)

QARÍNA क़रीना (ع - مذ) قرینه

1. अनुमान (Anumán अनुमान) अन्दाज़ा
(Andáza अन्दाज़ा)

QASD کسڈ (ع - مذ) قصد

1. इच्छा (Ioh,ohha) (اچھا) इरादा (Irāda)
2. प्रतिज्ञा (Pratiggya) (پرینگھا) अहं (Ahd)

QASDAN कसदन (ع - ص) قصداً

1. निश्चयपूर्वक (Nishchai púrvak) (نشیچے) जान बूझ कर (Ján bújh kar) (پوروک) अमदन (Amdan) (جان بوجھ کر)

QASR कसर (ع - مذ) قصر

1. प्रासाद (Prasád) (پراساد) भवन (Bhayan) (مہون) महल (Mahal) (محفل)
2. लाघव (Lághav) (لاگو) लघुता (Laghuta) (لگوہوتا) छुटाई (Chhutáyí) (چھوٹائی)
3. त्रुटि (Truti) (ترٹی) कमी (Kami) (کمی)

QUSÚR कूसूर (ع - مذ) قصور
قصر کی جمع

1. प्रासाद (Prásád) (پراساد) महलात (Mahalát) (محلات)
2. त्रुटि (Truti) (ترٹی) भूल (Bhúl) (غلطی) गलती (Ghalati) (بہول)
3. दोष (Dosh) (دوش) अपराध (Ap-rádh) (اپرادی) खता (Kbata) (خطا)
نمبر ۲ اور ۳ معنوں میں بطور واحد مستعمل ہے

نصو ر وار (ف - ص)

QUSÚR-VÁR कूसूरवार

अपराधी (Aprádhí) (اپرادی) दोषी

rabdh (پراڈھ) मुकद्दर (Muqaddar) (مقدار)

2. विभाजन (Vibháján) (ویہاجن) तकسیم (Taqسیم) (تقسیم)

QISHR किश्र (ع - مذ) انشر

1. वल्कल (Valkal) (ولکل) छाल (Chhál) (چھال)
2. तुष (Tush) (تس) भूसी (Bhúsi) (بھوسی)

QASHQA कश्का (ع - مذ) نقشہ

- चित्रक (Chittrak) (چترک) तिलक (Tilak) (تلک)

QUSHÚN कुशून (ع - مذ) نشون

- सेना (Sena) (سہنا) दल (Dal) (دل) फौज (Fauj) (فوج)
یہ لفظ واحد ہے لیکن اردو میں بطور جمع مستعمل ہے

QASSÁB कस्साब (ع - مذ) نصاب

1. मांस विक्रेता (Máns vikreta) (مانس) कसाई (Qasáyí) (کسانی) (وکریتا)
2. निर्दय (Nirdai) (نردے) जालिम (Zálim) (ظالم)

QISÁS क़िसास (ع - مذ) قصاص

- प्रतिहिंसा (Prati hinsa) (پرتی ہینسا) खून का बदला (Khún ka badla) (خون کا بدلہ)

QASBA कस्बा (ع - مذ) قصبہ

- नगरी (Nagari) (نگری) छोटा शहर (Chhotashahr) (چھوٹا شہر)

2. विवाद (Vivád) भगड़ा
(Jhagṛa) جهگڑا

(Doshi) खतावार (Khata vár)
(خطا وار)

QATÁR कतार (ع - مٹ)
पंक्ति (Pankti) अवलि (Avali)
(صف) सफ (Saf) اولی

QISSA क़िस्सा (ع - مذ)

1. आख्यायिका (Ákh,khyáika) कहानी (Kaháni)
2. उपन्यास (Upan,nyás) नावल (Novel)
3. वृत्तांत (Vrittánt) हाल (Hál)

QAT,TÁMA कत्तामा (ع - مٹ)
व्यभिचारिणी (Vyabhichārini)
कुलटा (Kulata) फाहिशा (Fáhisha)

QAZA कज़ा (ع - مٹ)

1. ईश्वराज्ञा (Íshwarággya) حکم (Hukme khuda)
2. मृत्यु (Mrittyu) मौत (Maut)
3. न्याय (Nyáe) इन्साफ (Insáf)

QUTB क़ुतब (ع - مذ)
1. ध्रुव तारा (Dhruv tára)
2. ऋषि (Rishi) मुनि (Muni)

قطب جنوبی (ع - مذ)

QUTBE-JUNÚBI क़ुतबे जुनूबी
दक्षिणीय ध्रुव (Dakohbiniya dhruv)
जुनूबी क़ुतब (Junúbí qutb)

QAZÁRA कज़ारा (ف - ص)

1. अकस्मात् (Akasmát) ناگهان (Nágahán)
2. संयोग वश (Sanyog vash) عشق (Ittífáq se)

قطب شمالی (ع - مذ)

QUTBE-SHIMÁLI क़ुतबे शिमाली
उत्तरीय ध्रुव (Uttriya dhruv)
शिमाली क़ुतब (Shimáli qutb)

QAZÍB कज़ीब (ع - مذ)

1. शिश्न (Shishn) लिंग (Ling)
2. मेहन (Mehan) (Uzve.tanásul)

قطب نما (ع - مذ)

QUTB-NUMA क़ुतब नुमा
दिग्दर्शक यन्त्र (Digdarshak yanttr)
नुमा क़ुतब (Qutub numa)

QAZÍYA कज़ीया (ع - مذ)

1. वाद (Vád) मुकदमा (Muqad,da-

QAT,YI कर्त्ई (ع - ص) قَطْمِی

1. निश्चित (Nishchit) (نَشِیْط)

यक्तीनी (Yaqini) (یَقِیْنِی)

2. अन्तिम (Antim) (انتم) आखिरी (Ākhiri) (اَخِرِی)

3. पूर्णतया (Purntaya) (پورن تیا) बिल्कुल (Bilkul) (بِالکُل)

QÁ,R कार (ع - مَذ) قَعَر

गहन (Gahan) (گهن) गंभीरता (Gambhīrata) (گمبہرتا) गहराई (Gahrāyī) (گہرائی)

QAFAS कफ़स (ع - مَذ) قَفَس

वितंस (Vitans) (وتنس) पंजर (Panjar) (پنجر) पिंजरा (Pinjra) (پنجرہ)

QUF (U) L कफ़ल (ع - مَذ) قَفْل

यंत्रिका (Yantrika) (یانتیکا) तालक (Talak) (تالک) ताला (Tāla) (تالا)

قلاش (ف - ص)

QAL,LÁSH कललाश

1. दरिद्र (Dariddr) (دردر) मुफ़लिस (Mufliis) (مفلس)

2. निर्लज्ज (Nirlajj) (نرلج) बेहया (Behaya) (بے حیا)

3. लंपट (Lampat) (لمپٹ) लोफर (Lofar) (لوفر)

QALB कलब (ع - مَذ) قَلْب

1. हृदय (Hridai) (هردے) मन (Man) (من) दिल (Dil) (دل)

2. मध्य (Maddya) (مددیه) बीच (Bich) (بیچ)

QUTR कुत्र (ع - مَذ) قُطْر

व्यास (Vyās) (ویاس) दाथरे को बीच से काटने वाला खत (Dāere ko bīch se kātne vāla khat) (دائرے کو بیچ سے کاٹنے والا خط)

QATRA क़त्रा (ع - मَذ) قَطْرَہ

विन्दु (Vindu) (ویندو) स्तोक (Istok) (ایستوک) बूंद (Būnd) (بوند)

QAT,A क़ता (ع - مَث) قَطْع

1. विच्छेद (Vich,ohhed) (وچہید) काट (Kāt) (کات)

2. वेश (Vesh) (ویش) वज़ा (Vaza) (وَجَزَا) (وضع)

3. रीति (Riti) (ریتی) ढंग (Dhang) (دھنگ)

QAT,AN क़त्थन (ع - ص) قَطْمًا

1. नितांत (Nitánt) (نیتانت) बिल्कुल (Bilkul) (بِالکُل)

2. कदापि (Kadāpi) (کدایی) हर्गिज़ (Hargiz) (هَرگِز)

QAT,Á क़त्आ (ع - مَذ) قَطْمَہ

1. खंड (Khand) (کھنڈ) भाग (Bhág) (بھاگ) टुकड़ा (Tukṛa) (تکڑا)

2. भूखंड (Bhúkhand) (بھوکھنڈ) इलाका (Ilāqa) (علاقہ)

3. एक अदद (Ek adad) (ایک عدد) एक (Ek) (ایک)

4. नज़म की एक क़िस्म (Nazm ki ek qism) (نظم کی ایک قسم)

(Tahas nahas تہس نہس) بے لکھ کانی
(Bekh kani بیکھ کلی)

QAL,Á کل آ (ع - مذ) قلمہ
دُور (Durg دُرگ) گدھ (Garh گڑھ)
کوٹ (Kot کوٹ) قیلا (Qila قیلا)

QAL,YI قلی (ع - مٹ) قلمی

1. بنگ (Yang یَنگ) رینگا (Rānga رانگا)
2. چونا (Chūna چونا)
3. چوٹے کی پوتاہی (Chūne ki putāyī چوٹے کی پوتاہی)
4. برتنوں پر رنگے کا مولامما (Bartanon par rānge ka mulam,ma برتنوں پر رنگے کا مولام)

QALAQ قلق (ع - مذ) کلک

1. چوہ (Chhobh چوہ) دُکھ (Dukh دُکھ) غم (Gham غم)
2. آتورتا (Ātura آتورتا) بے چینی (Be cheini بے چینی)

QALAM قلم (ع - مذ) قلم

1. لکھانی (Lekhani لیکھنی) کلک (Kilk کلک)
2. کاتنا (Kátna کاتنا)
3. اسفٹ (Isphat اسفٹ) کرسٹل (Crystal کرسٹل)
4. اگریج (Agrbij اگریج) وہ شاخ جو ہری کات کر رہی (Voh shákh jo hari kát kar lagáte hen وہ شاخ جو ہری کات کر رہی)

3. अधोमुख (Adhomukh ادھومکھ)
औंधा (Aundha اونڈھا)

QULBA قلبہ (ع - مذ) کلبا
لنگل (Lāngal لانگل) سیر (Sir سیر)
ہل (Hal ہل)

قلبران (ع - ص) قلبہ

QULBA-RÁN کلبارا
کُشک (Krishak کُشک) کارشکار
(Káshk kár کاشکار) کسان (Kisán کسان)

QALBI قلبی (ع - ص) کلبی
ہارڈک (Hárdik ہارڈک) مانسک
(Mánasik مانسک) دلی (Dili دلی)

QIL,LAT قلت (ع - مٹ) قیللت
نپونتا (Nyúnata نپونتا) اَلپتا (Alpata اَلپتا) کمی (Kami کمی)

QALTABÁN قلتبان (ف - مذ) قلتبان
چت (Chet چت) بھگ بھوجی (Bhag bhoji بھگ بھوجی) کُرم ساق (Qurrām sáq کُرم ساق)

QULZU(A)M قلم (ع - مذ) قلم
1. نَد (Nad نَد) دریا (Darya دریا)
2. عرب اور مصر کے بیچ کا سمندر (Arab aur misr ke bich ka samandar عرب اور مصر کے بیچ کا سمندر)

قلع قمع (ع - مذ) قلع

QALA-QAMA قلاکاما
ویدھونس (Vid,dhwans ویدھونس) لن (Unmūlan انمولن) تھس نہس

QIMÁR क़िमार (ع - مذ)
 द्यूत (Dyút दीयूत) पण (Pan पन)
 जुआ (Jua जुआ)
 قمار باز (ع - ص)

QIMÁR-BÁZ क़िमार बाज़
 द्यूतकार (Dyút kár दीयूतकार) जुआरी
 (Juári जुआरी)
 قمار خانه (ع - ص)

QIMÁR-KHÁNA क़िमार ख़ाना
 द्यूतागार (Dyútágár दीयूतागार) जुआ घर
 (Juá ghar जुआ घर)

QUMÁSH कुमाश (ع - مذ)
 रेशमी कपड़ा (Reshmi kapra रेशमी)
 कपड़ा (Kapra कपड़ा)

QIMÁSH क़िमाश (ع - مذ)
 1. वेश (Vesh वेष) वज़ा (Vaza
 وضع)
 2. प्रकार (Prakár प्रकार) क़िस्म (Qism
 قسم)

QAMAR क़मर (ع - مذ)
 इन्दु (Indu इन्दु) विधु (Vidhu
 वीधु) चन्द्र (Shash dhar शशधर)
 चन्द्रमा (Chandra-
 ma चान्द्रमा) चांद (Chánd चान्द)

QUMRI कुमरी (ع - مث)
 वन पंडुक (Van panduk वन पंडुक)
 फ़ाख़्ता की एक क़िस्म (Fákhṭa ki
 ek qism फ़ाख़्ते की एक क़िस्म)

QAMÍS क़मीस (ع - مث)
 क़मीज़ (Qamíz क़मीज़) क़ुरता (Kurta
 क़ुरता)

قلم بند (ع - ص)

QALAM-BAND क़लम बन्द
 लिपि बद्ध (Lipi baddh लिपि बद्ध)
 तहरीर (Tahrír तहरीर)

قلم رو (ع - ص)

QALAM-RAU क़लम रौ
 राज्य (Rájya राज्य) सल्तनत (Salta-
 nat सल्तनत)

QALAMI क़लमी (ع - ص)

1. हस्त लिखित (Hast likhit हस्त
 लिखित) हाथ की लिखी हुई किताब
 (Háth ki likhi hui kitáb हाथ की
 लिखी हुई किताब)

2. रसालाम्र (Rasálám्र रसालाम्र) क़लमी
 आम्र (Qalmi ám आम्र)

QALANDAR क़लन्दर (ع - مذ)

1. महात्मा (Mahátma महात्मा) खुदा
 रसीदा (Khuda rasída खुदा रसीदा)
 2. आज़ाद (Ázád आज़ाद) रिन्द (Rind
 रिन्द)

QULI कुली (ع - त)

भार वाहक (Bhárváhak भार वाहक)
 हमाल (Hammál हमाल) मज़दूर
 (Mazdúr मज़दूर)

QILYÁN क़िल्यान (ع - مذ)

गुड़गुड़ी (Guḡ guṛी गुड़गुड़ी)
 हुक्का (Huqqa हुक्का)

QALÍL क़लील (ع - ص)

अल्प (Alp अल्प) न्यून (Nyún न्यून)
 थोड़ा (Thoṛa थोड़ा) कम (Kam कम)

2. फौजी परेड जानने वाला (Fauji
pared jānne vāla फौजी परेड
जानने वाला)

QAV,VÁL कव्वाल (ع - مذ) قوال

1. गायक (Gáyak गवैया
(Gavaiya गोवैया)
2. सूफियाना कलाम गाने वाला (Súfi-
yána kalám gāne vāla صوفیانہ
کلام گانے والا)

QUV,VAT कुव्वत (ع - مث) قوت

1. बल (Bal बल) ज़ोर (Zor زور)
2. आश्रय (Áshrai आश्रय) सहारा
(Sahára सहारा)
3. पुष्टि (Pushti पुष्टि) तक्वियत
(Taqviyat تقویت)
4. शक्ति (Shakti शक्ति) हिस (His
حس)

QUṬ कूट (ع - مذ) قوت

1. जीविका (Jīvika जीविका) वृत्ति (Vritti
वृत्ति) रोज़ी (Rozi रोज़ी)
2. आहार (Áhár आहार) खुराक (Khurák
खुराक) खाना (Khána क़हाना)

قوت با صره (ع - مث)

QUV,VATE-BÁSIRA कूव्वते बासिरा
दर्शन शक्ति (Darshan shakti दर्शन
शक्ति) देखने की कूव्वत (Dekhne ki
quvvat देखने की कूव्वत)

قوت باه (ع - مث)

QUV,VATE-BÁH कूव्वते बाह
काम शक्ति (Kám shakti काम शक्ति)

QANÁ,AT कनाअत (ع - مث) قناعت
निसृहता (Nisprihata निसृहता)
निरीहता (Nirihatá निरीहता) तवक्कुल
(Tavakkul तवक्कुल)

QAND कन्द (ع - مذ) قند
शर्करा (Sharkara शर्करा)
(Shakar मसरी) मिस्त्री (Misri मिस्री)

QINDÍL किन्दील (ع - مث) قندیل
कागज़ या अबरक से मढ़ा हुआ फ़ानूस
(Kághaz ya abrak se maḥha hua fánús
काग़ज़ या अबरक से मढ़ा हुआ फ़ानूस)

QUVA कवा (ع - مذ) قوی
قوة کی جمع

1. शक्तियाँ (Shaktiyán शक्तियाँ)
2. इन्द्रियाँ (Indriyán इन्द्रियाँ)
3. हाथ पाँव (Háth páon हाथ पाँव)

QAVÁID कवाइद (ع - مث) قواعد
قاعدة کی جمع

1. नियमावली (Niyamávali नियमावली)
काइदे (Qáide काइदे)
2. सैन्य शिक्षा (Sain,nya shikchha
परिदे (Pared परिदे) सेनिये शिक़्क़े
3. व्याकरण (Vyákaran व्याकरण)
सर्फ नहव (Sarf nahv सर्फ नहव)

قواعد د ادا (ع - ص)

QAVÁID-DÁN कवाइद दाँ

1. वैयाकरण (Vaiya karan वैयाकरण)
सर्फ नहव जानने वाला (Sarf nahv
jānne vāla सर्फ नहव जानने वाला)

شکتی) سوچنے کی طاقت (Sochne ki táqat)

قوت فہم (ع - مٹ)

QUV,VATE-FAHM کُصتے فہم
دھارنا شکتی (Dhárana shakti)
سماجھنے کی طاقت (Samajhne ki táqat)

قوت کشش (ع - مٹ)

QUV,VATE-KASHISH کُصتے کاشش
آکارشہن شکتی (Ákarshan shakti)
کھینچنے کی طاقت (Kbínchne ki táqat)

قوت گویائی (ع - مٹ)

QUV,VATE-GOYÁYI کُصتے گویائی
واچن شکتی (Váchan shakti)
واکھ شکتی (Vák,kya shakti)
بولنے کی طاقت (Bolne ki quv,vat)

قوت لامسہ (ع - مٹ)

QUV,VATE,LÁMISA کُصتے لامیسا
اسپرش شکتی (Ispارش shakti)
چھونے کی طاقت (Chhúne ki quv,vat)

قوت متخیلہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUTAKHAIYILA
کُصتے مت خیلا

کल्पنا شکتی (Kalpana shakti)
تخیل (Takhaiyul)

رتی شکتی (Rati shakti)
کُصتے مۇجامعت (Quvvate mujáma,at)
قوت مجامعت

قوت برداشت (ع - مٹ)

QUV,VATE-BARDÁSHT کُصتے برداشت
سہن شکتی (Sahan shakti)
سم بہار (Sambhár)
تھممول (Tahammul)

قوت حافظہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-HÁFIZA کُصتے حافظہ
اسمران شکتی (Ismaran shakti)
یاد داشت (Yád dásht)

قوت ذائقہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-ZÁIQA کُصتے ذائقہ
سوادندریہ (Swádend,driya)
چکھنے کی طاقت (Chakhne ki quv,vat)

قوت سامعہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-SÁMIA کُصتے سامیسا
شروان شکتی (Shravan shakti)
سونے کی طاقت (Sunne ki quv,vat)

قوت شہامہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-SHÁMMA کُصتے شامما
گھران شکتی (Ghrán shakti)
سنگھنے کی طاقت (Súnghe ki quvvat)

قوت فکر (ع - مٹ)

QUV,VATE-FIKR کُصتے فکر
ویچار شکتی (Vichár shakti)

QAUUS कौस (ع - مٹ) قوس

1. धनुस् (Dhanus) चाप (دهلس)
(Cháp) कोदंड (Kodand)
(शरासन) (Sharáasan) (कोदंड)
कमान (Kamán) (کمان)

2. धनुराशि (Dhanu ráshi) (دهنوراشي)
बुर्जे कौस (Burje qaus) (برج قوس)

قوس قزح (ع - مٹ)

QAUSE.QUZAH कौसे कृजह
इन्द्र धनुष (Indr dhanush) (اندر دهلس)
धनक (Dhanak) (دهلك)

قوس نما (ف - ص)

QAUUS-NUMA कौसनुमा
धन्वाकार (Dhanvákár) (دهلواکار)
जैसा (Kamán jaissa) (کمان جیسا)

QAUSAIN कौसैन (ع - مذ) قوسین
कोष्टक (Koshtak) (کوشٹک)
(Bracket) (بریکٹ)

QAUL कौल (ع - مذ) قول

1. वचन (Vachan) (وچن) उक्ति (Ukti)
(बात) (Bát) (اكتي)
2. कथन (Kathan) (کتھن) मकूला (Maqúla)
(مقولہ)
3. प्रतिज्ञा (Pratiggya) (پرتگیا) अहद (Abd)
(عہد)

قولنج (ع - مذ)

QÚLA (I) NJ कूल (लि) ब
अंत्र शूल (Antr shúl) (انتر شول) आंतों
का दर्द (Ánton ka dard) (آنتوں کا درد)

قوت مدرکه (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUDRIKA कृवते मुद्रिका
धारणा शक्ति (Dhárana shakti) (دهارنا)
प्रज्ञाशक्ति (Prag.gya shakti) (شکتي)
इद्राक की कृवत (Idrák ki quv,vat)
(ادراک کی قوت)

قوت ممیزه (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUMAI,YIZA कृवते मुमैइज्ञा
विवेचन शक्ति (Vivechan shakti) (ویوچن)
भले बुरे की पहचान की कृवत
(Bhale bure ki pahchán ki quvvat)
(ہلے برے کی پہچان کی قوت)

قوت نامیه (ع - مٹ)

QUV,VATE-NÁMIYA कृवते नामिया
विकास शक्ति (Vikás shakti) (وکاس)
फलने फूलने की कृवत (Phalne
phúlne ki quvvat) (پھلنے کی)
(قوت)

قوت هاضمه (ع - مٹ)

QUV,VATE-HÁZIMA कृवते हाज़िमा
पाचन शक्ति (Páchan shakti) (پاچن)
मेदे में गिज्ञा को पकाने की
कृवत (Mede meu ghiza ko pakáne ki
quvvat) (معدے میں غذا کو پکانے کی)
(قوت)

QORMA क्रोरमा (त - मं) قورمه

एक प्रकार का भुना हुआ गोश्त (Ek
prakár ka bhuna hua gosht) (ایک
پرکار کا پھلنا ہوا گوشہ)

QAVI कवी (قوی - ع - ص)

1. बलवान् (Balvān) शक्ति शाली (Shakti shāli) (شکٹی شالی)
2. जोरावर (Zorāvar) (زورآور)
2. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek nām) (ایشور کا ایک نام)

QAHR कहर (قہر - ع - مذ)

1. प्रकोप (Prakop) गुस्सा (Ghussa) (غصہ)
2. आपत्ति (Āpat,ti) मुसीबत (Musibat) (مصیبت)

QAHQAHA कहकहा (قہقہہ - ع - مذ)

- अट्टहास (Att,hās) जोर की हँसी (Zor ki hañsi) (زور کی ہنسی)

QAI कै (कै - ع - मत्)

- वमन (Vaman) वांत (Vánt) (वमन वांत)
- इस्तिफारा (Istifrágh) (استفراغ)

QIYÁDAT क्रियादत्त (क्रियादत्त - ع - मत्)

- नेतृत्व (Nettrittwa) रहनुमाई (Rahnumáyí) (رہنمائی)

QIYÁS क्रियास (क्रियास - ع - مذ)

- अनुमान (Anumán) (अनुमान)
- कल्पना (Kalpana) तखैयुल (Takhaiyul) (تخیل)
- विचार (Vichár) खयाल (Khayál) (خیال)

QIYÁSAN क्रियासन (क्रियासन - ع - ص)

- अनुमानतः (Anumánatah) (अनुमानतہ)
- अन्दाज़न (Andázan) (انداز)

QAUM कौम (कौम - ع - मत्)

1. राष्ट्र (Rashtr) (राष्ट्र) नेशन (Nation) (नेशन)
2. जाति (Jāti) (जाती) नस्ल (Nasl) (نسل)
3. वंश (Vansh) (वंश) खानदान (Khándán) (خاندان)

قوم پرست (ع - ف - ص)

QAUM-PARAST कौम परस्त

- राष्ट्र प्रेमी (Ráshtr premi) (راشترپریمی)
- कौम परवर (Qaum parvar) (قوم پرور)

قوم پرور (ع - ف - ص)

QAUM-PARVAR कौम परवर

دیکھو 'قوم پرست'

QAUMI कौमी (कौमी - ع - मत्)

1. राष्ट्रीय (Ráshtriya) (राष्ट्रीय) मुल्की (Mulki) (ملکی)
2. जातीय (Jātiya) (जातीय) खानदानी (Khándáni) (خاندانی)

قومیت (ع - م - मत्)

QAUMIYAT कौमियत

1. राष्ट्रीयता (Ráshtriya) (राष्ट्रीयता) कौम परस्ती (Qaum parasti) (قوم پرستی)
2. जाति (Jāti) (जाती) खानदान (Khándán) (خاندان)

QAUNSIL कौनसिल (कौनसिल - ع - مذ)

- दूत (Dút) (دوت) सफ़ीर (Safír) (سفیر)

3. अत्यधिक (Attyadhik) (اتیهدهک)
बहुत ज़ियादा (Babut ziyáda) (بہت زیادہ)

QAICHI कैची (कैची - मंथ) (कैची)
कर्तनी (Kartani) (कर्तनी)
(Katarni) (कर्तनी) कैची (Qainchi) (कैची)

QAID कैद (कैद - मंथ) (कैद)
1. उपग्रह (Upaggrah) (अपग) कारा-
वास (Kára vás) (कारावास) असीरी
(Asíri) (असीरी)
2. निरोध (Nirodh) (निरोध) बंदिश
(Bandish) (बन्दिश)
3. शर्त (Shart) (शर्त) पाबंदी (Pábandi)
(पाबन्दी)

कैद خانه (कैद - मंथ)

QAIDA-KHÁNA कैद खाना
कारागृह (Kára grih) (कारागृह) कारागार
(Kára gár) (कारागार) जेल (Jail) (जेल)

कैद محض (कैद - मंथ)

QAIDE-MAHZ कैदे महज
साधारण कारावास (Sádbáran kára vás)
कैदे बिला मशाक़त (Sádbáran kára vás)
(Qaide bila mashaqqat) (कैद बला)
(مشقّت)

QAIDI कैदी (कैदी - मंथ) (कैदी)
उपग्रह (Upaggrah) (अपग) बन्दी
(Bandi) (बन्दी) असीरी (Asíri) (असीरी)

QAIRÚTI कैरुती (कैरुती - मंथ) (कैरुती)
मोम रोगन (Mom rogħan) (मोम रोगन)
एक महम (Ek maham) (एक महम)

قياس آرائی (قياس - مंथ)

QIYÁS-ÁRÁYI क़ियास आराई
अनुमान करना (Anumán karna) (अनुमान)
अन्दाज़ालाना (Andáza l gána) (अन्दाज़ालाना)

QIYÁSI क़ियासी (क़ियासी - मंथ) (क़ियासी)
1. कालनिक (Kálpānik) (कालनिक)
खयाली (Khayālī) (खयाली)
2. अनुमित (Anu nit) (अनुमित) अटकल
पचू (Atkal Pach,chu) (अटकल पचू)

QIYÁFA क़ियाफ़ा (क़ियाफ़ा - मंथ) (क़ियाफ़ा)
1. मुखकार (Mu'khákár) (मुखकार) चेहरा
(Chehra) (चेहरा)
2. सामुद्रक विद्या (Sámudḍrak viddya) (सामुद्रक विद्या)
इल्मे क़ियाफ़ा (Ilme qiyáfa) (इल्मे क़ियाफ़ा)

QIYÁM क़ियाम (क़ियाम - मंथ) (क़ियाम)
1. निवास (Nivás) (निवास) रुकूनत
(Sukúnat) (रुकूनत)
2. दड़ता (Driḍḍata) (दड़ता) पायदारी
(Páedári) (पायदारी)
3. स्थिरता (Isthirata) (स्थिरता) ठहराव
(Thahrá'o) (ठहराव)
4. संस्थापना (Sansthápana) (संस्थापना) इज्रा (Ijra) (इज्रा)

QIYÁMAT क़ियामत (क़ियामत - मंथ) (क़ियामत)
1. महाप्रलय (Maha pralái) (महाप्रलय)
महशर (Mi hshar) (महशर)
2. अत्याचार (Att áac ár) (अत्याचार)
ज़ुल्म (Zulm) (ज़ुल्म)

QÍMATI کیومتی (ع - ف - ص) قیمتی
 مूल्य (Múly, a ván) (مولیہ وان)
 बहुमूल्य (Bahú mū'lya) (بہو مولیہ)
 বেশ کیومت (Besh qímat) (بیش قیمت)

QÍMAT کیومت (ع - م - ث) قیمت
 1. मूल्य (Múlyya) (مولیہ) अर्घ (Argh)
 (ارگہ) دام (Dám) (دام)
 2. दर (Dar) (در) شرح (Sharah) (شرح)

ک

کار بر داز (ف - ص) کار
 KÁR-PARDÁZ کار پ د ز
 कार्य कर्ता (Káryya karta) (کاریہ کرنا)
 कर्म चारी (Karm chári) (کرم چاری)
 कारकुन (Kár kun) (کارکن)
 کار خانہ (ف - م - ذ)

KÁR-KHÁNA کار خانہ
 कार्यालय (Káryálay) (کاریالے) शिल्प
 शाला Shil'p shála (شیلپ شالا) वर्क
 शाप (Work shop) (ورک شاپ)

KÁRD کارد (ف - م - ذ) کارد
 चुरिका (Churika) (چوریکا) चाक
 (Cháqu) (چاقو)

KÁR-DÁR کاردار (ف - ص) کاردار
 कर्म चारी (Karm chári) (کرم چاری)
 कार गुज़ार (Kár guzár) (کار گزار)

KÁR-DÁN کاردان (ف - ص) کاردان

1. अर्घ्यस्त (Ab, b' yast) (اربھیست)
 १. श्राक (Mash, sh'áq) (مشاق)
2. अनुभवी (Anu bhavi) (انوبھوی)
 वाक्कितकार (Vák, if kár) (واقف کار)

KÁBUK کابک (ف - م - ذ) کابوک
 कपोत पालिका (Kapot pálika) (کپوت)
 कबूतरों (Bálágr) (بالاگر) बालाग्र
 का दरवा (Kabútaron ka darba) (کابوتروں کا دربہ)

KÁTIB کاتب (ع - ص) کاتب
 लेखक (Lekhak) (لیکھک) लिखने वाला
 (Likhne vála) (لکھنے والا)

KÁZIB کاذب (ع - ص) کاذب
 मिथ्या वादी (Mith, thya vádi) (میتھیا)
 झूठा (Jhútha) (جھوٹا) (واکی)

KÁR کار (ف - م - ذ) کار
 कार्य (Káryya) (کاریہ) काम (Kám) (کام)

کار آمد (ف - ص)

KÁR-ÁMAD کارآآمد
 उपयोगी (Up yogi) (اوپ یوگی) लाभ
 दायक (Lábh dáyak) (لابہ دایک) मुफ़िद
 (Mufid) (مفید)

کار بر آری (ف - م - ث)

KÁR-BARÁRI کار براری
 कार्य सिद्धि (Káryya siddhi) (کاریہ)
 कामयाबी (Kámyábi) (کامیابی) (سدھی)

KÁRI کاری (ف - ص)

1. घातक (Ghatak گھاتک) मुहलिक (Muhlik مهلك)
2. भरपूर (Bharpūr بھرپور) गहरा (Gahra گھرا)

KÁRĠGAR कारीगर (ف - مذ)

1. कला कार (Kala kār कला کار) शिल्प कार (Shilp kār شلپ کار) फनकार (Fankār فن کار)
2. हस्त शिल्पी (Hast shilpi هست شلپي) دستکار (Dest kār دست کار)

کار یگری (ف - مٹ)

KÁRĠGARI कारी गरी

1. शिल्प (Shilp شلپ) कला (Kala कला) फन (Fan فن)
2. हस्त शिल्प (Hast shilp هست شلپ) دستکاری (Dast kārī دست کاری)
3. निपुणता (Nipunata نپونتا) होश-यारी (Hoshyāri هوشیاری)

KÁSĠD کاسید (ع - ص)

मिथ्या (Mith, thya میتھیا) कूट (Kūt کوٹ) जाली (Khota کھوٹا) (Jāli جعلی)

KÁSIR کاسیر (ع - مذ)

भेदक (Bhedak بھدک) खंडक (Khandak کھنڈک) तोड़ने वाला (Toṛne vāla توڑنے والا)

کار روائی (ف - مٹ)

KÁR-RAVÁYI कार रवाई
कार्यवाही (Kárrya váhi کاریه واهی)
रुयदाद (Rúe dād رویداد)

KÁR-ZÁR कार जार (ف - مٹ)

समर (Samar سمر) युद्ध (Yuddh یدھ)
जंग (Jang جنگ)

KÁRKUN कारकुन (ف - ص)

कर्म चारी (Karm chāri کرم چاری)
कार्य कर्ता (Kárrya karta کاریه کرتا)
कारपरदाज (Kār pardāz کارپرداز)

KÁR-GAR कार गर (ف - ص)

प्रभावकर (Prabhāvkār پربھاوگر)
मुआस्सर (Mu, assir موثر)

کار گزار (ف - ص)

KÁR-GUZÁR कार गुज़ार

1. कर्मचारी (Karm chāri کرم چادی)
मुलाज़िम (Mulāzim ملازم)
2. कार्य कुशल (Kárrya kushal کاریه کوشل)
कारदा (Kārdan کاردان)

KÁRINDA कारिन्दा (ف - مذ)

1. अभि कर्ता (Abhi karta ابھی کرتا)
एजेंट (Agent ایجنت)
2. कार्य कर्ता (Kárrya karta کاریه کرتا)
कारकुन (Kār kun کارکن)

KÁR,VÁN कारवा (ف - مذ)

यात्रिदल (Yāttī dal یاتری دل)
काफिला (Qāfila قافله)

वाला (Kholne vála) (دهولنے والا)

KÁGHHAZ कागज़ (काغذ) (ع - مذ)

1. पत्र (Pattr) (پتر) कागद (Kágad) (کاگد)

2. लेख्य (Lekhya) (لیکھیہ) दस्तावेज़ (Dastávez) (دستاریز)

3. पर्चा (Parcha) (پرچہ) रुक्का (Ruqqa) (رقعہ)

KÁFIR काफ़िर (काफ़र) (ع - ص)

1. नास्तिक (Nástik) (ناستک) लामज़हब (Lá maz,hab) (لامذہب)

2. कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگھن) नाशुक्रा (Ná shukra) (नाशुक्र)

KÁFÚR काफूर (काफूर) (ع - مذ)

कर्पूर (Karpúr) (کرپور) कपूर (Kapúr) (کپور)

KÁFI काफ़ी (काफ़ी) (ع - ص)

पर्याप्त (Paryápt) (پریاپت) पूरा (Púra) (پورا)

KÁKUL काकुल (काकुल) (ف - م)

केश पाश (Kcsh pásh) (کیس پاش) जुल्फ (Zulf) (زلف)

KÁLBUD काल्बुद (काल्बुद) (फ - مذ)

शरीर (Sharír) (شریر) काया (Káya) (کایا) जिस्म (Jism) (جسم)

KÁM काम (काम) (फ - مذ)

1. आशा (Ásha) (آشا) मुराद (Murád) (مراود)

2. इच्छा (Ich,ehha) (اچھا) मतलब (Matlab) (مطلب)

KÁSA कासा (कासा) (ف - مذ)

कंस (Kans) (کنس) चपक (Chashak) (چاشک) पीयाला (Piyála) (پیالہ)

कासे कर (फ - ص)

KÁSA-GAR कासा गर

1. कंसकार (Kans kár) (کنس کار) कसगर (Kas gar) (کسگر)

2. कुम्भकार (Kumbh kár) (کمبرکار) कुम्हार (Kumbhár) (کمبرار)

कासे लिस (फ - ص)

KÁSA-LES कासालेस

चाटुकार (Chátu kár) (چاٹوکار) चापलूस (Cháp lús) (چاپلوس)

काशाने (फ - مذ)

KÁSHÁNA काशाना

गृह (Grih) (گړه) निकेतन (Niketan) (نیکیتن) घर (Sadán) (سَدَن) (घर) (Ghar) (گھر)

KÁSHT काश्त (काश्त) (फ - म)

कृषि (Krishi) (کُرشِی) खेती (Kheti) (کھیتی) (कृषि)

काश्तकार (फ - ص)

KÁSHT-KÁR काश्तकार

कृषक (Krishak) (کُرشک) कृषिबल (Krishi bal) (کُرشِی بَل) भूमिधर (Bhúmi dhar) (بھومی دھار) किसान (Kisán) (کسان)

काश्तकार (फ - म)

KÁSHIF काशिफ (काशिफ) (ع - ص)

उद्घाटक (Udghátak) (ادگھاتک) प्रकाशक (Prakáshak) (پرکاشک) खोलने

2. अंगार धानी (Angār dhāni انگار دھانی)
 (Angithi انگیتھی) (دعانی)

KÁVÁK कावाक (क - व) काواک

1. वक्र (Vakr वक्र) टेढ़ा (Terha تیرھا)
2. बेडौल (Bedaul बेडौल) बेढंगा (Be dhanga بے ڈھنگا)

KÁVISH काविश (क - व) कावुश

1. चिंता (Chinta चिन्ता) शंका (Shauka شکنه)
2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)
3. परिश्रम (Parish,shram परिश्रम) मेहनत (Mehnat محنت)

KÁH काह (क - व) काह

वृण (Trin त्रिण) घास (Ghás گھاس)

KÁHISH काहिश (क - व) काहूश

1. क्षीणता (Chhinata क्षीणता) लागरी (Lāghari لاغری)
2. कष्ट (Kasht कष्ट) तकलीफ (Taklif تکلیف)

KÁHIL काहिल (क - व) काहल

1. आलसी (Álasi आलसी) सुस्त (Sust سست)
2. अकर्मण्य (Akarman,nya अकर्मण्य) निकम्मा (Nikamma نیکما)

KÁHILI काहिली (क - व) काहली

आलस्य (Álassya आलस्य) सुस्ती (Susti سستی)

KÁHIN काहिन (क - व) काहिन

1. दैवज्ञ (Daivaggya दैवज्ञ) गैबदां (Ghaib dáan غیب داں)

3. तालु (Tálu तालू) तालू (Tálu तालू)

KÁM-RÁN कामरां (क - र) कामरां

1. सफल (Saphal सफल) कामयाब (Kámyáb کامیاب)
2. भाग्यवान् (Bhāggya vān भाग्यवान्) खुश किस्मत (Khush qismat خوش قسمت)

KÁMIL कामिल (क - र) कामिल

1. पूर्ण (Pūrṇ पूर्ण) संपूर्ण (Sampūrṇ تمام)
2. दक्ष (Dakchh दक्ष) कुशल (Kushal کशल) सिद्धहस्त (Sid, dh-hast سیدھ هست) माहिर (Málhir ماهر)

KÁN कान (क - व) कान

खनि (Khani کھنی) आकर (Ákar آکر)

खान (Khán کھان) कान्जर (क - व) कान्जर

KÁNE-ZAR कानेज़र

स्वर्णकर (Swarnákar سوارناکر) सोने की खान (Sone ki khán سونے کی کھان)

KÁN-KAN कानकन (क - व) कानकन

खनिकार (Khani kár کھنی کار) खानक (Khának کھانک) खान में काम करने वाला (Khán men kám karne vála کھان میں کام کرنے والا)

KÁNÚN कानून (क - व) कानून

1. भ्राष्ट्र (Bhrásht्र भ्राष्ट्र) भट्टी (Bhatti بھٹی) बड़ा चूल्हा (Baṛa chūlha بڑا چولھا)

2. महानता (Mahánata) बड़ाई
(بڑائی Barāyi)

کبرسنی (عف - مٹ)

KIBR-SINI किव्रसिनी

जरा (Jara) वयोवृद्धता (Vayovrid-
dhata) बुढ़ापा (Būrhāpa
(بڑھاپا)

KIBRIYA किव्रिया (ع - ص)

1. श्रेष्ठता (Shreshthata) (شریشتہتا)
बुझर्गी (Buzurgi) (بزرگی)

2. ईश्वर (Īshwar) (ایشور) खुदा
(Khuda) (خدا)

KIBRĪT किव्रित (ع - مٹ)

गंधक (Gandhak) (گندھک) गुगर्द
(Gūgard) (گوگرد)

KABK कबक (ف - مذ)

चकोर (Chakor) (چکور) मुर्गे आतश खार
(Murghē ātash khār) (مورغ آتھن خوار)

KABŪTAR कबूतर (ف - مذ)

कपोत (Kapot) (کپوت) पारावत (Pārā-
vat) (پاراوت) कलरव (Kalrav)

KABŪD कबूद (ف - ص)

नील (Nīl) (نیل) नीला (Nīla) (نیلا)
आस्मानी (Āsmāni) (آسمانی)

KABĪDAGI कबीदगी (ف - मٹ)

वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ)
रंजिश (Ranjish) (رنجیہ)

KABĪDA कबीदा (ف - ص)

वैमनस्क (Vaimanask) (وے منسک)

2. अभिचारक (Abhi chārak) (ابھی
(جادوگر) जादूगर (Jādūgar) (چارک)

کاهیدگی (ف - مٹ)

KĀHĪDAGI काहीदगी

कृशता (Krishata) (کړشتا) दुबलापन
(Dubla pan) (دبلاپن)

KĀHĪDA काहीदा (ف - ص)

कृश (Krish) (کړش) क्षीण (Chhīn
(مخلوکی) मुन्हनी (Munhani) (چھین)

KĀINĀT काइनात (ع - मٹ)

1. विश्व (Vish, shwa) (ویشو) जगत्
(Jagat) (جگت) दुनिया (Dunya)
(دنیا)

2. प्राणि वर्ग (Prāni varg) (پرانہی ورگ)
मखलूक (Makhlūq) (مخلوق)

3. मर्यादा (Maryāda) (مریاد) हैसियत
(Haisiyat) (حیثیت)

KABĀB कबाब (ف - مذ)

1. भृष्ट (Bhrisht) (بهروشت) भुनाहुआ
(Bhuna hua) (بھنا هوا)

2. शूलिक (Shūlik) (شولک) कीमे की
विशेष टिकिया (Qīme ki vishesh
tikiya) (قیمے کی ویشھن تکیا)

KABID कबिद (ع - मٹ)

यकृत (Yakrit) (یکروت) जिगर (Jigar)
(जिगर)

KIBR किव्र (ع - مذ)

1. अहंकार (Ahankār) (اهنکار) घमंड
(Ghamand) (گھمند)

کتب خانہ (ع - ف - مذ)

KUTUB-KHÁNA کتوب خانہ

پوستکالای (Pustakálai) (پستکالے)
کیتاب گھر (Kitáb ghar) (کتاب گھر)

KATBA کتبہ (ع - مذ)
آبھیلےکھ (Abhi lekh) (ابھی لیکھ)
شیلہ لےکھ (Shila lekh) (شلا لیکھ)

KASÁFAT کسافات (ع - مٹ)
1. مالینیا (Málin, nya) (مالنیہ)
مالینتا (Malinata) (مالمیتا) مایلاپن
(Mailla pan) (میلایپن)
2. آپاویترتا (Apavitrata) (اپوترتا)
نجاسات (Najásat) (نچاست)

KASRAT کسرات (ع - مٹ)
باہولیا (Bábulya) (باہلیہ) پراچریا
(Práchurria) (پراچریہ) آدھیکاتا
(Adhikata) (ادھیکتا) افرات (Ifrát)
(افراط)

KASÍR کسیر (ع - ص)
پراچر (Prachur) (پوچر) آدھیک (Adhik)
بہول (Bahul) (بہل) وپول (Vipul)
(ادوکٹ) (Udrikt) (ادوکٹ) (Vipul)
بہ افرات (Ba ifrát) (بہ افراط)

KASÍF کسوف (ع - ص)
1. مالین (Malin) (ملن) مایلا (Mailla)
(میلہ)
2. آپاویتر (Apavitr) (اپوتر) گندا
(Ganda) (گندہ)

KAJ کج (ف - ص)
وکر (Vakr) (وکڑ) کٹیل (Kntil)
(کٹل) (Kntil) (وکڑ) (Vakr)
تہڑا (Tehra) (تہڑا)

کھن (Khinn) (کھن) رنجیدا (Ranjida)
(رنجیدہ)

KABÍR کبیر (ع - ص)
1. جیشٹھ (Jeshth) (جیشٹھ) کلاں
(Kalán) (کلاں)
2. شریشتھ (Shreshth) (شریشٹھ) موہترام
(Mohtaram) (موہترام)
3. مہان (Mahán) (مہان) آزیم
(Azím) (عظیم)

KABISA کبیسہ (ع - مذ)
مالماس (Malmás) (مالماس) آدھ
ماس (Adhimás) (ادھی ماس) لؤد
(Laund) (لونڈ)

KITÁB کیتاب (ع - مٹ)
پوستک (Pustak) (پستک) گرنتھ
(Granth) (پوتھی) (Pothe) (گرنٹھ)

KITÁBAT کیتابت (ع - مٹ)
1. لیکھن کریا (Lekhan kriya) (لیکھن)
لیکھنے کا کام (Likhne ka kám)
(کریا) (Tabrír) (تہریر) (لیکھنے کا کام)
(تہریر)
2. لیکھن کالا (Lekhan Kala) (لیکھن)
کاتیب کا پشہ (Kátib ka pesha)
(کاتب کا پشہ) (Kápi navísi)
(کاپی نویسی)

کتا بچہ (ع - ص)

KITÁB CHA کیتابچا
پوستکا (Pustika) (پستکا) چھوٹی کیتاب
(Chhoti kitáb) (چھوٹی کیتاب)

کدخدا (ف - مذ)

KAD-KHUDA कद खुदा

विवाहित (Viváhit ववाहत) मनकूह
(Mankúh ملنکوح)

کدخدا ئی (ف - مٹ)

KAD-KHUDÁYI कदखुदाई

विवाह (Viváh ववाह) ब्याह (Byáh بياہ)

کدورت (ع - مٹ)

KUDÚRAT कुदूरत

1. मलिनता (Malinata ملنتا) गदला
पन (Gadla pan گدلاپن)2. मनोमालिन्य (Manomálinnya मनो
रंजिश (Ranjish رنجش) (मल्लिह)3. मनस्ताप (Manastáp मलसताप)
दिल का गुबार (Dil ka ghubár
دل کا غبار)

KIZB किञ्च (मड - ع) کذب

असत्य (Asattya استیه) अनृत
(Anrit انرت) मिथ्या (Miththya
میتھا) झूठ (Jhúth جهوثه)

KAR कर (ف - ص) کر

बधिर (Badhir بدھر) कल (Kall کل)
बहिरा (Bahira بهرا)

کرامت (ع - مٹ)

KARÁMAT करामत

1. चमत्कार (Chamatkár چمٹکار)
मोजिजा (Mojíza معجزه)2. कृपा (Kripa کرپا) दया (Daya
دیا) करम (Karam کرم)

کج بحئی (عف - مٹ)

KAJ-BAHSI कज बहसी

कुतर्क (Kutark کو ترک) कट हुज्जती
(Kat hujjati کٹ حجتی)

کج خلق (عف - ص)

KAJ-KHULQ कज खुल्क

दुःशील (Dush,shíl دش شیل) दुः
स्वभाव (Dus,swabháo دس سوا بهاؤ)
बदखुल्क (Bad khulq بدخلق)

KAJKOL कज कोल (मड - ف) کجکول

भिक्षा पात्र (Bhikshá pátrr بهکچھا
کاش कोल (Kash kol کشکول) (पात्र)

KAJI कजी (ف - مٹ) کجی

वक्रता (Vakrata وکرتا) कुटिलता
(Kutilata کتلتا) जिह्मता (Jihmata
جهمتا) टेढ़ा पन (Terhápan
تیڑھاپن)

KUHL कुह्ल (مड - ع) کحل

मनीक (Maník منیک) अंजन (Anjan
رسانجن) रसांजन (Rasánjan
سورما (Surma سورمه)

KAD कद (ع - مٹ) کد

1. द्वेष (Dwesh दुवेष) रंजिश
(Ranjish رنجش)2. दुराग्रह (Durág,grah दुरा گره) ज़िद
(Zid ضد)3. प्रयास (Prayás प्रयास) प्रयत्न
(Prayatn प्रयत्न) कोशिश
(Koshish کوشش)

1. आचरण (Ácharan अचरण) अमल (Amal عمل)

2. चरित्र (Charittr चरित्र) कैरेक्टर (Character कैरेक्टर)

کردگار (ف - مذ)

KA (I) RD-GÁR क (कि) दर्गार
ईश्वर (Íshwar ऐश्वर) परमात्मा (Para-mátma پرماتما) खुदा (Khuda خدا)

KURSI कुर्सी (ع - مذ) کرسی
आसंदिका (Ásandika आसंदी) आसंदी (Ásaandi آسندی) चियर (Chair चियर) کرسی نامه (ع - مذ)

KURSI-NÁMA कुर्सी नामा
वंशावली (Vanshávali ونشاولی) नसब नामा (Nasab náma نسب نامه) کوشمه (ف - مذ)

KIRI (KARA) SHMA किरि (कर) शमा
1. चमत्कार (Chamatkár चमत्कार) शोबदा (Shobada شعبده)
2. लीला (Líla लीला) माया (Máya माया) कुदरत (Qudrat قدرت)
3. छल (Chhal छल) चाल (Chál चाल)

KARGAS करगस (ف - مذ) کرگس
गृध्र (Gridh,dhr گردهر) गिध (Gidh گدھ)

KARAM करम (ع - مذ) کرم
1. कृपा (Kripa कृपा) मेहरबानी (Mehrbáni مهربانی)
2. करुणा (Karuna करुणा) रहम (Rahm رحم)

3. श्रेष्ठता (Shresh,thata شریض) बड़ाई (Baráyi بڑائی)

KARÁHAT कराहत (ع - م) کراہت
घृणा (Ghrina گھڑنا) घिन (Ghin گھین) नफरत (Nafarat نفرت)

KIRÁYA किराया (ف - مذ) کرایہ
भाटक (Bhátak भाटक) भाड़ा (Bhāraا) (بھارا)

کرایہ نامه (ف - مذ)

KIRÁYA-NÁMA किराया नामा
भाटक पत्र (Bhátak pattr भाटक پتر)

KARB कर्ब (ع - مذ) کرب
1. वेदना (Vedana वेदना) पीड़ा (Pīra پیڑا) तकलीف (Taklīf تکلیف)
2. व्याकुलता (Vyákulata व्याकुलता) बेचैनी (Be chaini बेचैनी)

KARAKHT करखत (ف - ص) کرخت
1. कर्कश (Karkash کَرکَش) दुरुश्त (Durusht دُرُشْت)
2. कठोर (Kathor کٹھور) सख्त (Sakht سخت)

کرختگی (ف - م)

KARAKHTAGI करखतगी
1. कर्कशता (Karkashata کَرکَشْتَا) दुरुश्ती (Durushti دُرُشْتِي)

2. कठोरता (Kathorata کٹھورتا) सख्ती (Sakhti سختی)

کردار (ف - مذ)

KA (I) RDÁR क (कि) दार

کرۂ باد (عف - مذ)

KURA-E-BÁD کورآباد

وايو منڊل (Váyu mandal)

هوا کا ويرا (Hava ka ghera) (کھیرا)

کرۂ خاک (عف - مذ)

KURA-E-KH K کورآخاک

دیکھو 'کرۂ ارض'

کرۂ نار (ع - مذ)

KURA-E-NÁR کورآنار

دیکھو 'کرۂ آتش'

کرۂ هوا (عف - مذ)

KURA-E-HAVA کورآهوا

دیکھو 'کرۂ باد'

KARI کری (ف - مٹ) کری

بھیراتا (Badhirata) بھیراپن (Behrá pan)

KARÍM کریم (ع - ص) کریم

1. دیا ل (Dayálu) کھپالو

(Kripálu) کھپالو

بھوت کریم کرنے

والا (Bahut karam karne vála)

(بھت کریم کرنے والا)

2. ایشور (Ishwar) خُدا

(Khuda) (خدا)

KARÍH کریہ (ع - ص) کریہ

جُگپسیت (Ghrinit) جُگپسیت

(Jugupsit) مکرُھ

(Makrúh) (مکرُوح)

3. دان شیلتا (Dán sbilata) دان شیلتا

سکھاوت (Sakhávat)

KIRM کرم (ف - مذ) کرم

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

KARAM-FARMA کرم فرما

میترا (Mitr) دوست (Dost)

کرم کش (ف - ص)

KIRM-KUSH کرم کش

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

KAR,RO-FAR کرم فرما

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

KURA کرم (ع - مذ) کرم

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

KURA-E-ÁTASH کورآتاش

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

کرمی (Krimi) کرمی

2. भिन्न (Bhin,n (بہن) वह संख्या जो एक से कम हो (Voh sankhya jo ek se kam ho) وہ سنگھیا جو ایک سے کم ہو

KASRAT कस्त्रत (ع - مٹ) کسرت

- व्यायाम (Vyáyám (ویایام) वज़िश (Varzish (ورزش)

KASAL कसल (ع - مڈ) کسل

1. आलस्य (Álas,sya (آلسیہ) काहिली (Káhili (کاهلی
2. शिथिलता (Shithilata (شیتھلیتا) श्रान्ति (Shránti (شرانتی) थकन (Thakan (تھکن)
कसल मंड (ع - ص) کسل مند

KASAL-MAND कसल मन्द

1. आलस (Álas (آلس) आलसी (Álasi (آلسی) सुस्त (Sust (سست)
2. श्रान्त (Shránt (شرانت) क्लान्त (Klánt (کلانت) थका हुआ (Thaka hua (تھکا ہوا)

KISVAT क़िस्वत (ع - مٹ) کسوت

1. वस्त्र (Vasttr (وستر) लिबास (Libás (لباس)
2. नापितपेटिका (Nápit petika (ناپیت) नाई की पेटो (Náyí ki peti (نائی کی پیتی)
कशادकी (ف - مٹ) کشادگی

KUSHÁDAGI कुशादगी

- विस्तार (Vistár (وِسْتَار) पैलाव (Phailáo (پیلانو)

KAS कस (फ - मड) कस

- व्यक्ति (Vyakti (ویکیتی) शरूस (Shakhs (شخص)

कसाद باز اری (ع - مٹ) کساد باز اری

KASÁD-BÁZÁRI कसाद बाज़ारी

- व्यापार मंदता (Vyápár mandata (ویاپار مندتا) मंदापन (Manda pan (منداپن)

کسالت (ع - مٹ) کسالت

KASÁLAT कसालत

- आलस्य (Álassya (آلسیہ) सुस्ती (Susti (سستی)

KASB कस्ब (ع - مڈ) کسب

1. उपार्जन (Upárjan (اپارجن) तहसील (Tahsil (تحصیل)
2. उद्यम (Uddyam (اودییم) पेशा (Pesha (پیشہ)
3. वेश्यावृत्ति (Vesh,shya vritti (वेशیا کمائی (Kamáyí (کمانی)

KASBI कस्बी (ع - مٹ) کسبی

1. वह इलम जो मेहनत करने से हासिल हो (Voh ilm jo mohnat karne se hásil ho) وہ علم جو محنت سے حاصل ہو
2. गणिका (Ganika (گنیکا) वेश्या (Vesh,shye (वेशیا) तवाइफ़ (Taváif (طاوائف)

KASR कस (ع - मٹ) कस

1. खंडन (Khandan (کھندن) तोड़ना (Toṛna (تورنا)

کشت و خون (ف - مذ)

KUSHTO-KHÚN کُشتو کُخُون

1. रक्तपात (Raktpát رکت پات) (खून रेझी (Khúurezi خون ریزی)
2. युद्ध (Yud,dh یُددھ) लड़ाई (Laráyí لڑائی) जंग (Jang جنگ)

KUSHTA कُश्ते (ف - ص)

1. हत (Hat هت) निहत (Nihat نهت) मकतूल (Maqtúl مقتول)
2. भस्म (Bhasm بهسم) धात का कुरता (Dhát ka kushta دھات کا کُشتہ)

KASHTI कश्ती (ف - مٹ)

- नौ (Nau نو) नौका (Nauka نوکا) तरणी (Tarani تَرَنی) पोत (Pot पोत) नाव (Náo ناؤ)

KUSHTI कुरती (ف - مٹ)

- नियुद्ध (Niyud,dh نیُددھ) बाहु युद्ध (Báhu yuddh باهُویدھ) मल्ल युद्ध (Mal,l yuddh مل یُددھ) दो पहलवानों की लड़ाई (Do pahalvānon ki laráyí دو پہلوانوں کی لڑائی)

کشتی بان (ف - مذ)

KASHTI-BÁN कश्ती बान

- नाविक (Návik नाविक) नौ चालक (Nauchálak नौچالک) कर्णधार (Karndhár کرن دھار) मल्लाह (Mal,láh مللاح)

KUSHÁDA कुशादा (ف - ص)

- विस्तृत (Vistrit ويسترت) विशाल (Vishál وشال) वसीअ (Vasí,a وسیع)

کشا کش (ف - مٹ)

KASHÁKASH कशाकश

1. संघर्ष (Sangharsh سن گھرش) खेंचा तानी (Khencha táni کھینچا تانی) छीना झपटी (Chhína jhapti छीना झपटी) (چھینا جھپٹی)
2. कष्ट (Kasht कشت) दुखः (Dukh दुखः) तकलीफ (Taklif تکلیف) (دکھ)

کشان کشان (ف - ص)

KASHÁ N-KASHÁN कशा कशां

- बलात् (Balát बलात) जबर दस्ती (Zabar dasti زبردستی) खींचते हुए (Khínch-te hue کھیچتے ہوئے)

کشائش (ف - مٹ)

KUSHÁISH कुशाइश

1. विस्तार (Vistár ويستار) बुरसअत (Vus,at بوسعت)
2. वृद्धि (Vridddhi وردھی) बढ़ती (Barakti برکت)

KISHT किशत (ف - مٹ)

1. कृषि (Krishi کرشی) खेती (Kheti کھیتی)
2. शतरंज की 'शह' (Shatranj ki 'shah' شطرنج کی 'شہ')

KISH,VAR کشور (ف - مذ) کشاور

1. देश (Desh دیس) मुल्क (Mulk ملک)
2. राज्य (Rājya راجیه) सलतनत (Saltanat سلطنت)

کشیدگی (ف - مٹ)

KASHÍDAGI کشیدگی.

1. मनोमालिन्य (Manomálin,nya मनोमलिन्य) खिंचाव (Khincháo) (کھینچاؤ) (مالنیہ)
2. वैमनस्य (Vaimanassya) (وے منیسے) रंजिश (Ranjish) (رنجیش)

KASHÍDA کشیدہ (ف - ص)

1. आकर्षित (Ákarshit) खिंचा हुआ (Khinchá hua) (کھینچا ہوا)
  2. रुष्ट (Rusht) कुपित (Kupit) (ناراض) (Náráz) (کپت)
  3. सुई डोरे से काढ़ा हुआ फूल बूटे या ज़र दोड़ी का काम (Sui dore se káṛha hua phúl búto ya zar dozi ka kám) (سوی ڈورے سے گاڑا ہوا پھول بوٹے یا زردوزی کا کام)
  4. खींचा हुआ (Khinchá hua) (کھینچا ہوا)
- ان معنون میں مرکبات کا آخری جز ہو کر معنی دیتا جیسے 'رنج' کشیدہ

KAF कफ (ع - مٹ)

1. प्रहस्त (Prahast) प्रतल (Pratal) (پرتل) पंजा (Panja) (پنجا)

KASHISH कशिश (ف - مٹ)

1. आकर्षण (Ákarshan) खिंचाव (Khincháo) (کھینچاؤ) बीयत (Jázibíyat) (جاذبیت)
2. आकर्षण शक्ति (Ákarshan shakti) कुवते कशिश (Quvvate-kashish) (قوت کشش)

KASHF कश्फ (ع - مذ) کشف

1. प्रकटन (Prakatan) ज़ाहिर होना (Zábir hona) (ظاهر ہونا)
2. दैव ज्ञान (Daiv gyán) मुकाशफा (Mukáshafa) (دیوگیاں) (مکاشفہ)

کشکول (ف - مذ)

KASHKOL कश्कول

- भिक्षा पात्र (Bhikcha pátr) (بھیکھا)
- भीक का पियाला (Bhík ka piyála) (پانو)
- (بھیک کا پیالہ)

کش مکش (ف - مٹ)

KASH-MAKASH कश् मकश

1. असमंजस (Asamanjan) पसोपेश (Pásopesh) (اس منجس) (پس و پیش)
  2. मनोमालिन्य (Manomálin) मनमुटाव (Man mutáo) (من مٹاو)
  3. संघर्ष (Sangharsh) आपा धापी (Ápá dhápi) (سنگھرش) (آپا دھاپی)
- खींच तान (Khinchátán) (کھینچ تان)

2. अवशा (Avaggya) नाकरमानी
(Ná farmáni) (نافرمانی)

3. कृतघ्नता (Kritaghnata) (کرتگھنتا)
कुफराने नेमत (Kufráne nemat)
(کفران نعمت)

KUFRÁN कुफ्रान (ع - مذ)
अकृतघ्नता (Akritaggyata) (اکرتگھنتا)
कृतघ्नता (Kritaghnata) (کرتگھنتا)
नाशुकरी (Náshukri) (ناشوکری)

KAFSH कफ़श (ف - مٹ)
पादत्र (Pádattr) (پادتر)
पादुका (Páduka) (پادکا)
जूता (Júta) (جوٹا)
कफ़श दोर (फ - ص)

KAFSH-DOZ कफ़श दोज़
चर्मकार (Charm kár) (چرم کار)
पादुका-कार (Paduká kár) (پادکا کار)
मोची (Mochi) (موچی)

KAFAN कफन (ع - مذ)
मृत चेल (Mritahel) (مړت چیل)
मृतक (Mrítak) (مړتک)
वस्त्र (Mrítak vāstr) (مړتک وستر)
मुरदे को लपेटने का कपड़ा (Murde ko Lapetne ká. kapra) (مردے کو لپیٹنے کا کپڑا)

KAFIL कफ़ील (ع - ص)
1. प्रति भूत (Prati bhút) (پرتی بھوت)
ज़ामिन (Zámin) (ضامن)
2. पालक; पोशक (P álak poshak) (پالک)
परवरिश कुनिन्दा (Par-va. jah. kuninda) (پروورش کلندا)

2. फेन (Phen) भाग (Jhág) (جھاگ)

KAFFÁRA कफ़ारा (ع - مذ)
प्रायश्चित (Práyashchit) (پرایشچیت)
गुनाह से पाक होने का अमल (Gunáh se pák hone ka amal) (گناه سے پاک ہونے کا عمل)

KAFÁLAT कफ़ालत (ع - مٹ)
1. प्रति भूति (Pratibhúti) (پرتی بھوتی)
ज़मानत (Zamánat) (ضمانت)
2. भरणपोषण (Bharanposhan) (برون)
परवरिश (Parvarish) (پروورش)

KIFÁYAT कफ़ायत (ع - مٹ)
1. पर्याप्ति (Paryápti) (پریاپتی)
काफी होना (Káfi hona) (کافی ہونا)
2. न्यूनता (Nyúnata) (نیونتا)
(Kami) (کمی)
3. अतिरिक्ता (Atiriktata) (دتی رکتا)
बचत (Bachat) (بچت)

कफ़ायत شعار (ع - ص)

KIFÁYAT-SHIÁR कफ़ायत शिआर
स्वल्प व्ययी (Swalp vyayi) (سولپ ویئی)
मित व्ययी (Mitav,vyáyi) (میتو ویئی)
जुज़ रस (Juz ras) (جزر س)

KUFR कफ़ (ع - مذ)
1. अधर्म (Adharm) (ادھرم)
लामज़हबी-यत (La maz,habiyat) (لامذہبیہت)

7. वार्तालाप (Vártáláp (वार्तालाप)
गुफ्तुगू (Guftugu (گفتگو)

KALÁN कलां (क - ल - अ) (क - ल - अ)

1. ज्येष्ठ (Jyeshth (ज्येष्ठ) उम्र में बढ़ा
(Umr meñ bāṛa (عمر میں بڑا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth (श्रेष्ठ) अज़ीम
(Azim (عظیم)
3. प्रलंब (Pralamb (प्रलंब) लंबा
(Lamba (لمبا)

KULÁH कुलाह (क - ल - अ) (क - ल - अ)

1. टोपी (Tōpī (टोपी)
2. मुकुट (Mukut (मुकुट) ताज (Tāj (تاج)

KALB कल्ब (क - ल - अ) (क - ल - अ)
कुक्कुर (Kuk,kur (कुक्कुर) श्वान
(Shwán (شوان) कुत्ता (Kutta (کوتا)

KULFAT कुल्फत (क - ल - अ) (क - ल - अ)
दुःख (Dukh (दुःख) क्लेश (Klesh
(Takliff (تکلیف) तकलीफ (Takliff (تکلیف)

KILK किल्क (क - ल - अ) (क - ल - अ)
लेखनी (Lekhani (लेखनी) कलम
(Qalam (قلم)

KALIMA कलिमा (क - ल - अ) (क - ल - अ)

1. शब्द (Shabd (शब्द) लफ्ज़ (Lafz (لفظ)
2. वचन (Vaachan (वचन) बात (Bāt (بات)
3. वाक्य (Vākya (वाक्य) जुम्ला
(Jumla (جمله)

KUL कुल (क - ल - अ) (क - ल - अ)

1. समग्र (Samaggr (समग्र) समस्त
(Samast (سمست) सर्व (Sarv
(Sakal (سکال) सकल (Sakal (سرو
(Sab (سب) सब (Sab)
2. प्रत्येक (Pratyek (प्रत्येक) हरेक
(Harek (هریک)
3. संपूर्ण (Sampūrñ (संपूर्ण) पूरा
(Pūra (پورا)

कलाघ (क - ल - अ) (क - ल - अ)

KU(A)LÁQH कु (क) लारा
काकोल (Kákol (काकोल) डोम काक
(Dom kák (دوم کاک) जंगली कौआ
(Jangali kau,á (جنگلی کوا)

KULÁL कुलाल (क - ल - अ) (क - ल - अ)
कुम्भकार (Kumbh kár (कुम्भकार)
कुम्हार (Kumhár (कुम्हार)

KALÁM कलाम (क - ल - अ) (क - ल - अ)

1. कथन (Kathan (कथन) बात (Bāt (بات)
2. वाक्य (Vak,kya (वाक्य) जुम्ला
(Jumla (جمله)
3. कविता (Kavita (कविता) शाहरी
(Sháiri (شاعری)
4. आपत्ति (Ápatti (आपत्ति) एतिराज़
(Etiráz (اعتراض)
5. प्रवचन (Pravachan (प्रवचन) कौल
(Qaul (قول)
6. संदेह (Sandeḥ (संदेह) शक (Shak (شک)

KAM کم (ف - ص)
 अल्प (Alp) ईषत् (Ishat) अल्प (Alp)
 न्यून (Nyún) थोड़ा (Thoṛa)
 کم اصل (ع - ص)

KAM-ASL कम अस्ल
 1. अकलीन (Akulín) गैर शरीफ
 (Ghair sharif)
 2. अधम (Adham) ज़लील
 (Zalil)

KAMÁL कमाल (ع - مذ)
 1. गुण (Gun) वस्फ (Vasf)
 2. चमत्कार (Chamatkár) अजुबा पन (Ajúba pan)
 3. विशेषता (Visheshata) खुसूसियत (Khusúsiyat)
 4. अत्यंत (Attyant) बहुत (Bahut)
 5. शिल्प (Shilp) कला (Kala)
 6. पूर्णता (Purnata) तकमिल (Takmil)
 7. पराकाष्ठा (Parákáshtha) आखिरी हद (Ákhiri had)

KAMÁN कमान (ف - م)
 धनुष (Dhanush) चाप (Cháp)
 धन्वा (Dhanva) शरासन (Sharásan)
 कामुक (Kár-muk) धनु (Dhanu)
 कौस (Qaus)

4. मुसलमानों का एक धर्म मंत्र (Musal-
 ránon ka ek dharm manttr
 مسلمانوں کا ایک دھرم منتر)

KULÚKH कुलूख (ف - مذ)
 मृत्पिंड (Mritpind) लोष्ठ (Loshth)
 डेला (Dhela)

KALLA कल्ला (ف - مذ)
 1. कपाल (Kapál) खोपड़ी (Khopṛi)
 2. हनु (Hanu) जबड़ा (Jabṛa)

कलियात (ع - مذ)
 KUL,LIYÁT कुलियात
 1. कलिये की جمع दिकهو 'कलिये'
 2. किसी शाहर की तमाम कविता का संग्रह (Kisi sháir ki tamám kavita ka sangrah)
 کسی شاعر کی تمام کوٹا کا سنگره

KILÍD किलिद (ف - م)
 कुंचिका (Kunchika) कुंजी (Kunji)

KUL,LIYA कलिया (ع - مذ)
 व्यापक नियम (Vyápak niyam)
 आम काइदा (Ám qáida)
 قاعدة

कलिये (ع - ص)
 KUL,LIYATAN कुलियतन
 सर्वथा (Sarvatha) बिल्कुल (Bilkul)

میت بھکت (Mit bhukt) (میت بھکت)
میتاھار (Mitáhár) (میتاھار) کم خوراک
(Kam khurák) (کم خوراک)

KAMAR کمر (ع - مٹ)
کٹ (Kati) (کٹی) لنگ (Lank) (لنگ)
کٹ دیش (Kati desh) (کٹی دیس)
کمر بستہ (ف - ص)

KAMAR-BASTA کمر بستا
بندھ پرکار (Baddh parikar) (بندھ پرکار)
کٹی بندھ (Katibaddh) (کٹی بندھ)
تایار (Tatpar) (تت پر) (Tatpar)
مستعد (Musta'id) (مستعد)
کمر بند (ف - مڈ)

KAMAR-BAND کمر باند
کٹی بندھ (Kati bandh) (کٹی بندھ)
پٹکا (Patka) (پٹکا)
نئیوی (Nívi) (نئیوی) ہزار باند
(Izárband) (ازار باند)
کمر بندی (ف - مٹ)

KAMAR-BANDI کمر بندی
سینا کا وردی اور ہتھیار سے لیس ہونا
(Senaka vardi aur hathiyar se lais hona)
سیلا کا وردی اور ہتھیار سے لیس ہونا

KAM-ZOR کم زور (ف - ص)
نیربال (Nirbal) (نیربال) (Ashakt)
بل ہین (Bal hín) (بل ہین) (اشکت)
شکتی ہین (Shakti hín) (شکتی ہین)
ناطاقت (Ná táqat) (ناطاقت)

کمانچہ (ف - مڈ)

KAMÁNCHA کمان چا
1. دھنوی (Dhanuhi) (دھنوی) چوٹی
کمان (Chhoti kamán) (چھوٹی کمان)
2. لوہے کی کمانی (Lohe ki kamáni)
(لوہے کی کمانی)
کماندار (ف - ص)

KAMÁN-DÁR کماندار
1. دھنور دھار (Dhanur dhar) (دھنور دھار)
تیر انداز (Tír andáz) (تیر انداز)
2. سناپتی (Sena patí) (سناپتی)
سپہ سالار (Sipah sálár) (سپہ سالار)
کمبرخت (ف - ص)

KAM-BAKHT کم بخت
ہت باگیا (Hat bhágya) (ہت باگیا)
ہین باگیا (Bhággya hín) (ہین باگیا)
بد قسمت (Bad qismat) (بد قسمت)
کم حوصلہ (ف - ص)

KAM-HAUSALA کم ہوسلا
نیرتساہ (Nírutsáh) (نیرتساہ)
ہتوتساہ (Hatotsáh) (ہتوتساہ)
ہمت (Past himmat) (ہمت)

کم خرچ (ف - ص)

KAM-KHARCH کم خرچ
میت ویئی (Mitav vyayi) (میت ویئی)
سولپ ویئی (Swalp vyayi) (سولپ ویئی)
جوز رس (Juz ras) (جوز رس)
کم خور (ف - ص)

KAM-KHOR کم خور
میت بھجی (Mit bhaji) (میت بھجی)

mand (مندی مند) کم سمجھ (Kam samajh سمجھ)

KUMUK کوموک (ع - مٹ) کمک

1. سہا یاتا (Saháyata سہایتا) مدد (Madad مدد)

2. سैनिक سہا یاتا (Sainik saháyata سہایتا) فوجی مدد (Fauji madad فوجی مدد)

KAMAND کمند (ف - مٹ) کمند

1. پاشا (Pásh پاش) فندا (Phanda فہندا)

2. اُچی دیواروں یا مکانوں پر چڑھنے کی ایک विशेष प्रकार کی رستی (Unchí diváron ya makánon par charhne kiek vishesh prakár ki اونچی دیواروں یا مکانوں پر چڑھنے کی ایک رستی (رسی))

کم نصیب (ع - ص)

KAM-NASÍB کم نسیب

ہت भाग्य (Hat bhágya ہت بھاگیہ)

अभाग (Abhága ابھاگا) बद किस्मत (Bad qismat بد قسمت)

کم ہمت (ع - ص)

KAM-HIMMAT کم हिम्मत

हतोत्साह (Hatotsáh ہتوتساہ)

हीन (Utsáh bín ہین)

हौसला (Past hausala ہست حوصلہ)

KAMI کمی (ف - مٹ) کمی

1. न्यूनता (Nyúnata نیونتا) अल्पता (Alpata الپتا)

کم سخن (ف - ص)

KAM-SUKHAN کم सुखन

मित भाषी (Mit bháshi میت بھاشی)

स्वलप भाषी (Swalp bháshi سولپ)

(Kam bat karne wala کم بات کرنے والا)

KAM-SIN کم سین (ف - ص) کم سن

1. अल्प वयस्क (Alp vayask الپ کم عمر)

(Kam umr کم عمر)

2. अप्रौढ़ (Ap prauṛh اپ پروڑھ) ना बालिग (Na báligh نا بالغ)

3. अवोध (Abodh ابودھ) ना समझ (Ná samajh ناسمجھ)

کم ظرف (ع - ص)

KAM-ZARF کم ظرف

अपान (Apáttar اپاتر) अधम (Adham کمینہ)

(Kamína کامیانا)

کم عقل (ع - ص)

KAM-AQL کم अकल

लघु मति (Laghu mati لکھومتی)

अल्प बुद्धि (Alp buddhi الپ بدھی)

अवोध (Abodh ابودھ) अज्ञान (Ag,gyán اگ گیان)

(Múrkh مورکھ)

(Nádan نادان)

KAM-UMR کم عمر (ع - ص) کم عمر

دیکھو 'کم سن'

کم فہم (ع - ص)

KAM-FAHM کم فہم

अवोध (Abodh ابودھ) मतिमन्द (Mati-

2. पार्श्व (Pārshwa) पहलू (پارشو)
(Pahlu) پہلو
3. तट (Tat) किनारा (Kināra) (نت)
(کناره)

KANĀRA कनारा (फ - मं)

1. तट (Tat) कूल (Kūl) (تت)
(Kūl) ساحل (Sābil)
2. पार (Pār) छोर (Chhor) (پار)
3. पृथक्ता (Prithakta) अला-
हिदगी (Alāhidagi) (پړتهکتا)
4. अंत (Ant) अखीर (Akhīr) (انت)
(الخیر)

کناره کشی (ف - مٹ)

KANĀRA-KASHI कनारा कशी

1. विरक्ति (Virakti) अलाहिदगी:
(Alāhidagi) (وړکتی)
2. संबंध विच्छेद (Sambandh vich,
chhed) कता-
तअल्लुक (Qata ta,alluq) (سم بندہ وچھید)
(تعلق)

KAN,NÁS कनास (ع - मं)

1. भाड़ देने वाला (Jhāru done vāla)
(मेहतर) (Mehtar) (جهازو دینے والا)
2. फाँसी देने वाला (Phānsi done vāla)
(जल्लाद) (Jallād) (پھانسی دینے والا)
(جلاد)

KINĀYA किनाया (ع - मं)

1. इंगित (Ingīt) इशारा
(Ishāra) (انگت)
2. व्यंजना (Vyanjana) इस्ति-
आरा (Isti,āra) (وینجنا)
(استعاره)

2. दोष (Dosh) ऐब (Aib) (دوش)
(عیب)
4. त्रुटि (Truti) भूल (Bhūl) (ترقی)
(بھول)

KAM-YĀB कमयाब (ف - ص)

- दुष्प्राप्य (Dush prāpya) (دش پراپیہ)
दुर्लभ (Durlabb) मुखिल से
मिलने वाली चीज (Mushkil se milne
vāli chiz) (مشکل سے ملنے والی چیز)

KUMAIT कुमैत (ع - ص)

- सियाही माइल मुख रंग का घोड़ा (Siyāhi
māilsurkh rang ka ghōṛa) (سیاہی)
सुरंग (Surang) (سورنگ)
(مائل سوخ رنگ کا ڈھोڑا)

KAMĪN कमीन (ع - मं)

1. घात (Ghāt) ताक (Tāk) (گھات)
(ताब)
2. दुश्मन की घात में छुप कर बैठने की
जगह (Dushman ki ghāt men chhup
kar baithne ki jagah) (دشمن کی)
(گھات میں چھپ کر بیٹھنے کی)
(جگہ)

कमिन गह (ع - مٹ)

KAMĪN-GĀH कमीनगाह

दिको 'कमिन' नंबर २

KAMĪNA कमीना (ف - ص)

- पामर (Pāmar) अधम (Adham) (پامر)
(انہم) नीच (Nīch) (نیچ)

KA(I)NĀR क(कि)नार (ف - मٹ)

1. क्रोड (Krod) गोद (God) (کروڈ)
(گود)

KUNISHT کنیشٹ (ف - مذ) کنشت
 آگنیشالا (Agnishála اگنی شالا)
 آتاش کدا (Átash kada آتش کده)

KUNGURA کُنْگُرا (ف - مذ) کنگره
 کلاش (Kalash کلاش) آنڈ (And آند)
 گُمد (Gumbad گلمد)

KUN,H کنھ (ع - مٹ) کنہ
 مرم (Marm مرم) تत्व (Tattwa تءو)
 بهد (Bhed بهد)

KANÍZ کنیز (ف - مٹ) کنیز
 پارچارکا (Parichárika پارچارکا) داسی
 (Dási داسی) سِوِکا (Sovika سیوگا)
 لائڈی (Laundi لائڈی)

KU کُ (ف - مذ) کو
 دیکھو 'کوچہ'

KAVÁIF کواِف (ع - مذ) کوائف
 کیفیت کی جمع

1. سماچار (Samáchár سماچار) हालात (Hálat حالات)
2. घटनायें (Ghatnáyen گھٹنائیں) हादसे (Hádise حادثے)

KU-BA-KU کُ ب کُ (ف - ص) کو بہ کو
 گلی گلی (Galigali گلی گلی) کُچا
 کُچا کُچا (Kúcha ba kúcha کوچہ بہ کوچہ)

KOTÁH کوتاہ (ف - ص) کوتاہ

1. लघु (Laghu لکھو) हस्व (Hras,swa ہسرو) छोटा (Chhota چھوٹا)
2. अल्प (Alp الپ) न्यून (Nyún نیون) थोड़ा (Thora تھوڑا)

KUNJ کُنْج (ف - مذ) کُنْج
 एकांत (Ekánt ایکانت) कोना (Kona کونا)
 गोशा (Gosha گوشہ)

KUNJAD کُنْجَد (ف - مٹ) کُنْجَد
 तिल (Til تیل) तिली (Tili تلی)
 کنجشک (ف - مٹ)

KUNJISHK کُنْجِشْک
 चटक (Chatak چٹک) कलविक (Kalvink کلونک)
 गौरैया (Gauraiya گوریا)

KUND کُنْد (ف - ص) کُنْد
 1. मंद (Mand مند) सुरत (Sust سست)
 2. कुंठ (Kunth کُنْٹ) कुण्ठित (Kunthit کُنْٹِٹ)
 मोथरा (Mothra موثرہ) (ف - ص) کند ذہن

KUND-ZAHN کُنْد زھَن
 कुंठित बुद्धि (Kunthit buddhi کُنْٹِٹ بُدھِ)
 मंद प्रतिभ (Mand pratibh بدھی)
 बड़ जहन (Bad zahn بد ذہن)

KANDA کُنْدَا (ف - ص) کُنْدَا
 अंकित (Ankit انکیت) खुदा हुआ (Khuda hua کھدا ہوا)

KUNDA کُنْدَا (ف - مذ) کُنْدَا
 मोटी लकड़ी का टुकड़ा (Moti lakri ka tukra موٹی لکڑی کا ٹکڑا)

KANZ کَنْز (ع - مذ) کَنْز
 निधि (Nidhi ندھی) कोश (Kosh کوش)
 खज़ाना (Khezána خزانہ)

2. यात्रा (Yātra) सफर (Safar) (سفر)

3. निधन (Nidhan) मरण (Maran) मौत (Maut) (موت)

KOCHAK कोचक (कोचक - फ - व) लघु (Laghu) ह्रस्व (Hraswa) छोटा (Chhota) (چھوٹا)

KÚCHA कूचा (कूचा - फ - व) प्रतोलि (Pratoli) वीथिका (Vithika) गली (Gali) (گلی)

KODAK कोदक (कोदक - फ - म) बालक (Bálak) बच्चा (Bach,cha) (بچہ)

BAUDAN कौदन (कौदन - फ - व) मूर्ख (Múrk) मूढ़ (Múrh) नादान (Nádán) (نادان)

KOR कोर (कोर - फ - व) अंध (Andh) नेत्रहीन (Nettr hín) अंधा (Andha) (نیترهین)

KURNUSH कुर्नुश प्रणाम (Pranám) तसलीम (Taslím) (تسلیم)

कोरनमक (कोरनमक - फ - व)

KOR-NAMAK कोर नमक कृतघ्न (Kritaghn) नमक हराम (Namak harám) (نمک حرام)

कोरपुशत (कोरपुशत - फ - व)

KOZ-PUSHT कोज़ पुशत कुब्ज (Kubj) कुबड़ा (Kubra) (کبڑا)

कोताह फिल्म (कोताह - फ - व)

KOTÁH-QALAM कोताह कलम जो चिट्ठी पत्री लिखने में सुस्त हो (Jo chith,thi pattri likhne meñ sust ho) जो चिट्ठी पत्री लिखने में सुस्त हो (सुस्त हो)

कोताह نظر (कोताह - फ - व)

KOTÁH-NAZAR कोताह नज़र
1. अनुदार (Anudár) (انودار) परत खयाल (Past khayál) (پست خیال)
2. अदूरदर्शी (Adúr darshi) (ادور دوشی) ना आक़िबत अन्देश (Na áqibat andesh) (ناعاقبت اندیش)

कोताह हत (कोताह - फ - व)

KOTÁH-HIMMAT कोताह हिम्मत हतोत्साह (Hatotsáh) (هتوتساہ) परत हिम्मत (Past himmat) (پست ہمت)

कोताही (कोताही - फ - म)

KOTÁHI कोताही
1. न्यूनता (Nyúnata) (نیونتا) कमी (Kami) (کمی)
2. आलस्य (Álassya) (آلسیہ) राफ़्लत (Ghaflat) (غفلت)
3. त्रुटि (Turti) (ترتی) भूल (Bhúl) (بھول)

KAUSAR कौसर (कोसर - फ - म) स्वर्ग की एक नहर (Swarg ki ek nahr) (سورگ کی ایک نہر)

KÚCH कूच (कूच - फ - म) 1. प्रस्थान (Prasthán) (پرستان) प्रयाण (Prayán) (پریان) रवानगी (Ravánagi) (روانگی)

KAUKAB کؤکب (ع - مذ) کؤکب
نکتر (Nakchattr) تارا
(Tára) (تارا)

کوکنار (ف - مذ)

KOKNÁR کؤکنار

پوسٹے کی بونڈی (Poste ki bondi) پوسٹے
پوسٹ کا خاش خاش (کی بونڈی)
(Khashkhásh ka post) خاشخاش کا
(پوسٹ)

KAUNAIN کؤنن (ع - مذ) کؤنن
اہل لوک (Ubbai lok) اہل لوک
دُنیا اور آخرت (Dunya aur
áakhirat) (دُنیا اور آخرت)

KOH کؤہ (ف - مذ) کؤہ
بھوہر (Bhúdhār) بھوہر
گِری (Giri) گِری
اچل (Achal) اچل
مہی دہر (Mahídhār) مہی دہر
پہاڑ (Paháṛ) پہاڑ

کؤہ آتشی فشان (ف - مذ)

KOHE-ÁTASH-FISHÁN

کؤہ آتاش فیشاں

جوالا (Jwála mukhi) جوالا
(مکھی)

KOHÁN کؤہان (ف - مذ) کؤہان
کؤد (Kukud) کؤد
پِٹ کا کؤد (Unt ya bail ki pít
ka kúbaṛ) کؤد
اونٹ یا بیل کی پِٹ کا (کؤد)

KÚZA کؤزا (ف - مذ) کؤزا
مُرت کلس (Mritkans) مُرت کلس
آب خورا (Áb khora) آب خورا

کؤزہ گر (ف - مذ)

KÚZA-GAR کؤزا گر

مُرت کر (Mritkar) مُرت کر
کسگار (Kasgar) کسگار
(Kumbár) کُمار (کسگر)

KÚS کؤس (ف - مذ) کؤس
دُندبھی (Dundubhi) دُندبھی
نقارہ (Naqqára) نقارہ
(Dhaungsa) (دھونسا)

KOSHÁN کؤشاں (ف - ص) کؤشاں
پریتن شیل (Prayatn shíl) پریتن شیل
کوشش میں لگا ہوا (Koshish
men laga hua) (کوشش میں لگا ہوا)

KOSHISH کؤشش (ف - مٹ) کؤشش
پریتن (Prayatn) پریتن
چِشٹا (Cheshta) چِشٹا
دوڑ (Daurdhúp) دوڑ
(پریاس) (Prayás) (پریاس)

KOSHAK کؤشک (ف - مذ) کؤشک
بھوان (Bhavan) بھوان
پراساد (Prásad) پراساد
(محل) (Mahal) (محل)

KOFT کؤفت (ف - مٹ) کؤفت

1. سنتاپ (Santáp) سنتاپ
گھوتن (Ghutan) گھوتن
(Chhobh) (چھوبھ)

2. دُکھ (Dukh) دُکھ
تکلیف (Taklíf) تکلیف
(Klesh) (کلش)

(Koláhal شور گولہل) شور گولہل (Shor gbul شور گل)

KAH-RUBA کھربا (ف - مذ) کھربا
 ترن منی (Trin mani) ترن منی
 ایک پتھر جو غاس کو अपनी तरफ
 खेंचता है (Ek pat,thar jo ghás ko
 apni taraf khenchta hai) ایک پتھر
 (جو) گھاس کو اپنی طرف کھینچتا ہے
 کھکشان (ف - مٹ)

KAH-KASHÁN کھ کاشاں
 آکاش گंगा (Ákash ganga) آکاش
 छाया (B ad,dra) छाया
 पथ (Chháya ath) چھایا پتہ
 کھن - سال (ف - ص)

KUHAN-SÁL کھن سال
 1. पुरातन (Purátan) पुराना
 (پُرانا) (Purána)
 2. वयो वृद्ध (Vayo vridh) वयोवृद्ध
 जरत् (Jarat) बृढ़ा (Búřha)
 (بوزھا)

KUHNA کھنہ (ف - مٹ)
 1. पुरातन (Purátan) पुराना
 (پُرانا) (Purána)
 2. जीर्ण (Jirn) जीर्ण
 बोसीदा (Bosída) (بوسیدہ)

KUHNAGI کھنگی (ف - ص)
 1. पुरातत्त्व (Purátattwa) पुरातत्त्व
 पुरानापन (Purána pan) पुरानापन
 2. जीर्णता (Jirnata) जीर्णता
 पुराना पन (Phata purána pan)
 (پھٹا پُرانا پَن)

کوه پیمما (ف - ص)

KOH-PAIMA کوه پیمما
 पर्वतारोही (Parvatárohi) پوروتاروہی
 पहाड़ की ऊँचाई नापने वाला (Pahář
 ki úncháyí nápne vála) پہاڑ کی
 اونچائی ناپنے والا

وہستان (ف - مذ)

KOHISTÁN کوهیستان
 1. पर्वतीय देश (Parvatíya desh) پروتیہ
 पहाड़ी मुल्क (Paháři mulk) (پہاڑی ملک)
 2. पर्वत माला (Parvat mála) پروت
 पहाड़ों का सिलसिला (Pahářon ka silaila) (پہاڑوں کا سلسلہ)

KOH-KAN کوهکن (ف - ص)

1. पर्वत भेदी (Parvat bbedi) پروت
 पहाड़ काटने वाला (Pahář kátne vála) (پہاڑ کاٹنے والا)
 2. 'शीरी' के प्रेमी 'फरहाद' का लकब
 ('Shírín' ke premi 'Farhád' ka laqab) شیرین کے پریمی فرھاد
 (کا لقب)

کھانت (ع - مٹ)

KAHÁNAT کھانٹ
 1. शकुन विचारना (Shakun vichárna) (شکن وچارنا)
 2. भविष्य की बात बताना (Bhavish, shya ki bát batána) (بھوشیہ کی بات بتانا)

KUHRÁM کھرام (ا - مذ)
 हाहाकार (Háhákár) (ہاھاکار) کولاہل

KAIF कैफ (ع - مذ) کیف

1. मादकता (Mádakata नशा (مادکاتا)
(Nasha نَشه)
2. मत्तता (Mat, tatá मत्तता) मस्ती
(Masti مَسْتی)

کیفر کردار (ف - مذ)

KAIFARE-KARDÁR कैफरे करदार
कर्म दंड (Karm dand कर्म दन्ड) बुरे
काम की सजा (Bure kám ki saza بُرے
کام کی سزا)

کیفیت (ع - مَث)

KAIFI(I)YAT कैफ़ि (फी) यत

1. विवरण (Vivaran ववरण) तफ़सील
(Tafail تَفْصِیل)
2. अवस्था (Avastha اَوَسْتھا) हालत
(Hálat حَالَت)
3. मत्तता (Mat tata मत्तता) वजद
(Vajd وَجْد)

KÍMIYA कीमिया (ع - مذ) کیمیا

1. रसायन (Rasáyan रَسَاयِن) ज़र साज़ी
(Zar sázi زَر سَازِی)
2. रसायन विज्ञान (Rasáyan viggyán रَسَاयِن وَجْیَان)
(Chemistry کیمِاسْتری)

کیمیاء گر (ع - ص)

KÍMIYA-GAR कीमियागर

रसायनज्ञ (Rasáyanaggya رَسَاयِن اَکْیَم)

ज़रसाज़ (Zar sáz زَر سَاز)

KÍNA कीना (ف - مذ) کینه

1. कपट (Kapat कपट) छल (Chhal

کینه مشق (ع - ص)

KUHNA-MASHQ कुहना मश्क
अभ्यस्त (Abh, bhyast اَبْهَیَسْت) क्षिप्र
हस्त (Chhippr hast چھپْر هَسْت) मश्शाक
(Mashsháq مَشَاق)

کھولت (ع - مَث)

KUHÚLAT कुहूलत
वृद्धावस्था (Vriddhávastha وُرْدْهَا وَسْتْهَا)
जरा (Jara جَرَا) बुढ़ापा (Būṛhápā بَرْهَاپَا)

KAIYÁD कैयाद (ع - مذ) کایاد

वंचक (Vanchak وَنچَک) छली
(Chhali چھَلِی) धोकेशज्ञ (Dhoke báz دھوکی ہاڑ)

KAID कैद (ع - مذ) کاید

छल (Chhal چھَل) कपट (Kapat کَپَٹ)
फरेब (Fareb فَرِیَب) कैप

KER केर (ف - مذ) کیر

शिशन (Shishn شِشْن) लिंग (Ling لَیْغ)
आलत (Álat اَلَت) لنگ

KÍSA कीसा (ف - مذ) کیسه

थैली (Thaili تھَیْلی) जेब (Job جَیْب)

KESH केश (ف - مذ) کیش

1. मत (Mat मत्) धर्म (Dharm دھर्म)
मशरब (Mashrab مَشْرَب)
2. स्वभाव (Swabháo سَوَبْهَآؤ) प्रकृति
(Prakriti پَرکَرْتِی) आदत (Ádat اَدَات)

3. गुण (Gun گُن) सिकत (Sifat سِکَت)

کینہ برور (ف - ص)

فریب (Fareb) فریب (چہل)

KĪNA-PARVAR کینا پور

2. द्वेष (Dwesh) دروہ (Droh)

1. द्वेषी (Dweshi) دروہشی (بغضی) (Bugbzi)

(بغض) (Bugbz) دروہ

2. शत्रु (Shattru) دشمن (دشمن)

3. शत्रुता (Shat(r)uta) دشمنی (دشمنی) (Dushmani)

گ

گاؤ میش (ف - مٹ)

GÁM گام (ف - مذ) گام

GÁO-MESH गाव मेश

विक्रम (Vik,krám) डग

महिषी (Mahishi) मैस (Bhains) (بھینس)

(दग) (Dag) कदम (Qadam) (قدم)

GÁH गाह (ف - مٹ) گاہ

GÁM ZAN गामजन (ف - ص) گام زن

1. कदाचित् (Kadā chit) कभी (کبھی) (Kabhi)

1. शीघ्रगामी (Shighr gāmī) शीघر (تیزرو) तेज़ रौ (Tez rau) (گامی)

2. स्थान (Isthán) जगह (جگہ) (Jagah)

2. गमन कर्ता (Gaman karta) कमन (چلنے والا) चलने वाला (Chalne wala) (کرنا)

ان معدوں میں مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'عید گاہ'GÁO गाव (ف - مٹ) گاو
गो (Go) गाय (Gáo) (گے)

3. समय (Samai) काल (Kál) (وقت) (Vaqt)

GÁO-DUM गाव दुम (ف - ص) گاؤ دم

ان معدوں میں مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'سحر گاہ'

शुद्धाकार (Shuddhákár) मल्ल (شد گار) रुती (Makhrútí) (مخروطی)

گاہ گاہ (ف - مٹ)

گاؤ کشی (ف - مٹ)

GÁH-GÁH गाह गाह

GÁO-KUSHI गाव कुशी

यदा कदा (Yada kada) कभी (یداکدا) (کبھی) (Kabhi)

गो बध (Go badh) ज़बीहा गाव (گو بدھ)

कभी (Kabhi kabhi) (کبھی) (Zabíha gáo) (ذبیحہ گاو)

(Zabíha gáo) (ذبیحہ گاو)

GADA-GAR گداگر (ف - ص)
 भिक्षुक (Bhikshuk) कठोर
 (Faqir) فقیر

GAR गर (ف - و)
 اگر کا مخفف

1. यदि (Yadi) जो (Jo)
2. बनाने वाला (Banāne vala) بنانے والا

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'کوڑا کر'

3. स्वामी (Swāmi) مالिक (Mālik)

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'توانگر'

GIRĀMI गिरामी (ف - ص)
 1. श्रेष्ठ (Shreshth) बुर्ग (Buzurg)

2. महान् (Mahān) अज़ीम (Azīm)

گرا می نامہ (ف - مذ)

GIRĀMI-NĀMA गिरामी नामा
 कृपा पत्र (Kripa patr) (کریا پتر)
 शुभपत्र (Shubh patr) (شبہ پتر)
 वाला नामा (Vālā nāma) (والا نامہ)

گراں (ف - ص)

GI(A)RĀN गि (ग) रां
 1. अर्घ्य (Arghya) बहु मूल्य (Bahumūllyā) महंगा (Mahānga)

GĀHE गाहे (ف - مٹ)
 कदाचित् (Kadāchit) कभी (Kabhi)

گاھے گاھے (ف - مٹ)

GĀHE-GĀHE गाहे गाहे
 यदा कदा (Yada kada) कभी (Kabhi kabhi)

GABR गब्र (ف - مذ)
 अग्नि पूजक (Agni pūjak) अतश परस्त (Ātash parast)
 (آنش پرست)

GADA गदा (ف - مذ)
 भिक्षुक (Bhikshuk) मंगा (Bhikh manga)
 گداخته (ف - ص)

GUDĀKṢITA गुदाक्षिता
 द्रवी भूत (Dravi bhūt) पिघला हुआ (Pighla hua)
 गुआ (Gala hua)

GUDĀZ गुदाज (ف - مذ)

1. द्रवण (Dravan) पिघलाव (Pighlāo)
2. मृदुलता (Mridulata) नर्मो (Narmi)
3. मांसल (Mānsal) पुरगोشت (Purgosht)

4. पिघलाने वाला (Pighlāne vāla)

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'آهن گداز'

آخری جزو ہو کر معنی دیتا ہے
جیسے 'جہاں گرد'

GIRD گرد (ف - مذ) گرد

1. آس پاس (Ás pás) (آس پاس)
2. چاروں طرف (Cháron taraf) (چاروں طرف)
3. دو تولا کار (Vartula kár) (دو تولا کار)

گول (Gol) گول

GIRDÁB گرداب (ف - مذ) گرداب

- آوارت (Ávart) (آوارت) جلاوارت (Jalávart) (جلاوارت) کلن کور (Kalan kur) (کلن کور) بھنور (Bhanvar) (بھنور) کلنک

گردا گرد (ف - ص)

GIRDÁGIRD گردا گرد

1. چتور دیک (Chaturdik) (چتور دیک) چاروں طرف (Cháron taraf) (چاروں طرف)

گرد باد (ف - مذ)

GA (I) RD-BÁD گ (گ) د باد

- وات چاکر (Vát chak,kr) (وات چاکر) واتاوارت (Váta vart) (واتاوارت) چاکر وات (Chak,kr vát) (چاکر وات) واتیا (Váttya) (واتیا) بگولا (Bagúla) (بگولا)

گرد پوش (ف - مذ)

GARD-POSH گرد پوش

- آوارن پریٹھ (Ávaran prishth) (آوارن پریٹھ) مل پریٹھ (Mal prishth) (مل پریٹھ) کیتا ب کی جلد پر لپٹا (Kitáb ki jild par lipta) (کتاب کی جلد پر لپٹا) hua kághaz (ہوا کاغذ) (پر لپٹا ہوا کاغذ)

2. گورو (Guru) (گورو) भारी (Bhári) (بھاری) वज़नी (Vazni) (وژنی)

گر ان بھا (ف - ص)

GIRÁN-BAHA گراں بھا

- بھو مولی (Bahumúlya) (بھو مولی) مولی وان (Múlya ván) (مولی وان) بھش کیمت (Besh qímat) (بھش کیمت)

گر ان فروش (ف - ص)

GIRAN-FAROSH گراں فروش

- مہنگا بے چنے والا (Mahanga bechne vála) (مہنگا بے چنے والا)

GIRÁNI گرا نی (ف - مٹ)

1. ساما گھی (Sámárghya) (ساما گھی) مہنگائی (Mahangáyi) (مہنگائی)
2. گوروتا (Gurúta) (گوروتا) भारी पन (Bhári pan) (بھاری پن)
3. آپاچ (Apach) (آپاچ) बद हज़मी (Bád hazmi) (بدھضمی)

GURBA گربہ (ف - مٹ)

- مارجاری (Márjári) (مارجاری) بیللی (Billi) (بیلی)

GAR-CHE گرچہ (ف - ص)

- یادیپی (Yaddyapi) (یادیپی) अगरचे (Agar che) (اگرچہ)

GARD گرد (ف - مٹ)

1. راج (Raj) (راج) धूल (Dhúl) (دھولی) धूल (Dhúl) (دھول)
2. فیرنے والا (Phirne vála) (فیرنے والا) ان معنون میں مرکبات کا

گرفت (ف - مٹ)

GIRI(A)FT گیر(ر)فت

1. ग्रहण (Grahan گرهن) पकड़ (Pakar پکڑ)
2. पूछ ताँच (Púchh táñchh پوچھ تانچھ) मुआखड़ा (Muákhza مواخذہ)

GIRIFTÁR گیرفتار (ف - ص)

1. आवद्ध (Ábad,dh آبدھ) बंदी (Bandi بندی) कैद (Qaid قید)
2. ग्रस्त (Grast گرسٹ) मुब्तला (Mub-tala مبتلا)
3. आसक्त (Ásakt آسکت) आशिक (Áshiq عاشق)

گفتگی (ف - مٹ)

GIRIFTAGI گیرفتگی

1. अप्रसन्नता (Apprasannata اپ پر سنننا) ना खुशी (Na khushi ناخوشی)
2. आसक्ति (Ásakti آسکتی) प्रेम (Prem پریم) इश्क (Ishq عشق)

GURG गूर्ग (ف - مٹ)

- वृक (Vrik वृक) ईहामृग (Íhámrig ایهامرگ) भेड़िया (Bhoriya بھڑیا)

GARM गर्म (ف - ص)

1. तप्त (Tapt तीپت) उष्ण (Ushn اشن) उत्तप्त (Uttapt اُتپت) जलता (Jelta hua جلتا ہوا)
2. तत्पर (Tatpar तीپر) सरगर्म (Sargarm سرگرم)

GARDISH गर्दिश (ف - مٹ)

1. चक्र (Chakkr چکر) चक्कर (Chak kar چکر)
2. विपत्ति (Vipatti वीپتی) आपत्ति (Ápatti آیپتی) मुसीबत (Musibat مصیبت)

GARDAN गर्दन (ف - مٹ)

ग्रीवा (Gríva گریوا) गला (Gala گلا)

GARDÚN गर्दून (ف - مذ)

गगन (Gagan گگن) आकाश (Ákash آکاش) आस्मान (Ásmán آسمان)

GURDA गुर्दा (ف - مذ)

1. वृक्क (Vrikk वृक) गुर्दा (Gurda گوردہ)

2. साहस (Sáhas ساهس) हिम्मत (Himmat همت)

GURZ गुर्ज़ (ف - مذ)

गदा (Gada گدا) एक पुराना हथियार (Ek purána hathiyár ایک پرانا ہتھیار)

گرسنگی (ف - مٹ)

GURSANAGI गूर्सनगी

बुध्दा (Chhudha بھدھا) बुभुक्षा (Bubh-ukchha بوبھکھا) भूख (Bhúkh بھوکھا)

GURSANA गूर्सना (ف - ص)

बुधित (Chhudhit بھدھیت) बुधातुर (Chhudhátur بھدھاتر) भूखा (Bhúkha بھوکھا)

2. सम्प्रदाय (Sampradāo سم پر دای)
فیرقا (Firqa فِرْقَة)

گروه بندی (ف - مٹ)

GUROH-BANDI گوروہ بندی
دل بندی (Dal bandi دل بندی) گڑ
بندی (Gut bandi گٹ بندی)

گرویدگی (ف - مٹ)

GIRVÍDAGI گیرویدگی

1. आसक्ति (Āsakti آسکتی) प्रेम (Prem محبت)
महबबत (Mahabbat مہحببت)
2. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
इन् हिमाक (Inhimák انہماک)

GIRVÍDA گیرویدا (ف - ص)

1. आसक्त (Āsakt آسکت) आशिक (Āshiq عاشق)
2. आकर्षित (Ākarshit آکرشت)
रागिब (Rāghib راغب)

GIRIH گیرہ (ف - مٹ)

1. ग्रंथ (Granthi گرنٹی) गाँठ (Gānth گانٹہ)
2. वैमनस्य (Vaimanassya وے منسیہ)
मलाल (Malāl ملال)
3. गज का १/१६ हिस्सा (Gaz ka 1/16 گز کا ۱/۱۶ حصہ)
bissa

4. मुरी (Murri مری) धोती की गाँठ (Dhoti ki gānth دھوتی کی گانٹہ)

GIRYÁN گیریاں (ف - ص)

1. रुदित (Rudit روڈیت) रोता हुआ (Rota hua روتا ہوا)

3. चंचल (Chanchal چنچل) चपल (Chapal چپل)
शोख (Shokh شوخ)

GARMA گرماء (ف - مٹ) گرماء
ग्रीष्म काल (Grīshma kāl گریشم کال)
गर्मी का मौसिम (Garmi ka mausim گرمی کا موسم)

گرم جوشی (ف - مٹ)

GARM-JOSHI گرم جوشی

1. संभ्रांति (Sambhrānti سم بھرانٹی)
तपाक (Tapāk تپاک)
2. उत्साह (Utsāh اُتساہ) हौसला (Hausala حوصلہ)

GARMI گرمی (ف - مٹ)

1. उष्णता (Ushnata اُشنٹا) ताप (Tāp تاپ)
हरारत (Harārat حرارت)
2. ग्रीष्म ऋतु (Grīshma ritu گریشم رتو)
गर्मी का मौसिम (Garmi ka mausim گرمی کا موسم)

3. संभ्रांति (Sam bhrānti سم بھرانٹی)
गर्म जोशी (Garm joshi گرم جوشی)
4. उग्रता (Uggrata اُگرتا) तीव्रता (Tivrata تہیزی)
तेज़ी (Tozi تہزی)
5. उपदेश (Updānsh اُپدنش) आतशक (Ātashak آتَشک)

GIRAU گیراؤ (ف - ص) گیراؤ
बंधक (Bandhak بندھک) रहन (Rahn رہن)

GUROH گوروہ (ف - مٹ) گوروہ

1. जन समूह (Jan samūh جن سموہ)
दल (Dal دال) गोल (Ghol غول)

گزارش (ف - مٹ)

GUZÁRISH गुज़ारिश

پراثرنا (Práarthana پروارثنا) نلوهدن
(Nivedan نولودن) انورودھ (Anurodh
(انورودھ) آوهدن (Ávodan آوودن)
آرز (Arz عرض)

GUZÁRA गुज़ारा (ف - مڈ) گزاره

1. نلواھ (Nirváh نرواه) نلواھ (Nibáh نلواھ)
2. جولکا (Jivika جیوکا) رولول (Rozí رولول)
3. نلآ یا ٲول ٲار کرنا (Nadi ya pul pâr karna نلآ یا ٲل ٲلار کرنا)
4. ورتل (Vritti ورتل) ولسلکا (Vasîlqa ولسلکا)

GUZAR गुज़र (ف - مٹ) گزر

1. نلواھ (Nirváh نرواه) گزلاره (Guzâra گزلاره)
2. ٲرولش (Pravesh ٲرولش) دلخل (Dakhl دلخل)
3. ودر ٲورتل (Udar pûrti ودرٲورتل) بلسر آولکات (Basar auqât بلسر آولقات)
4. گتل (Gati گتل) ٲاھونل (Pahunch ٲاھونل) رسلآ (Rasâyi رسلآ)

گزر گاه (ف - مٹ)

GUZAR-GÁH गुज़रगाह

مارگ (Márg مارگ) ٲاھلا (Path,thya ٲاھلا)
رلسا (Rásta رلسا)

GUZASHTA गुज़स्ता (ف - م) گزسته

1. گت (Gat گت) آلسل (Atib آلسل)

کر بیان (ف - مڈ)

GARE(Ī)BÁN गरे (ری) باں

کورتل، کمللس یا آنگرسل آلال کا گلا
(Kurte, qamîs ya angarkhe ádi ka gala
(کرتل قملس یا انگرکھ آلسل کا گلا)

GUREZ گورل (ف - مٹ) گورل

1. ٲلالن (Paláyan ٲلالن) مالگنا (Bhágna بلالگنا)
2. وراکتل (Virakti وراکتل) بل لسلل-
ٲرلآ (Be iltifâti بل اللفالآ)
3. غرلنا (Ghrina گھرنا) نفلرل (Nafrat نفلرل)

GIRYA گلرلا (ف - مڈ) گلرلا

1. رولن (Rodan رولن) رولنا (Rona رولنا)
2. وللاٲ (Viláp وللاٲ) رول رول کر
مسلوکت کا بیلان (Ro ro kar musi-
bat ka bayân رو رو کر مصلوکت کا بیلان)

GAZ گز (ف - مڈ) گز

1. مالٲ دند (Máp dand مالٲ دند)
کٲا ناٲنل کل لول (Kapa nápane ki chhar کٲا ناٲلے کل لول)
2. بندوق صاف کرنل کل لول (Bandúq sáf krne ki chhar بندوق صاف کرنل کل لول)
3. سارنگل بجانل کل لول (Sárange bajána ki chhar سارنگل بجانل کل لول)

3. पर्यटन (Paryatan) दौरा (Daura)

4. परिभ्रमण (Paribh, bhraman) پرہ (Perh) गर्दिश (Gardish) (بهرمن)

5. वायुसेवन (Vāyu sevan) وایوسهون (Waiyosun) हवाखोरी (Hava khori) هواخوری

GASHTI गश्ती (ف - مٹ) گشتی

1. भ्रमण कर्ता (Bhraman karta) (بهرمن کرنا) गश्त लगाने वाला (Gasht lagāne vāla) گشت لگانے والا

2. परिपत्र (Paripattr) (پرپی پٹر) सरकुलर (Circular) (سرکولر) गश्तीखत (Gashti khat) (گشتی خط)

GUFTĀR गुफ्तार (ف - مٹ) گفتار

1. वार्तालाप (Vartālap) (وارتالاب) बात चीत (Bāt chīt) (بات چیت) 2. बोलने वाला (Bolne vāla) (بولنے والا) ان معلوم میں مرکبات کا آخری جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'تلع گفتار' گفتگو (ف - مٹ)

GUFT (U) GU गुफ्त (تو) گو

1. वार्तालाप (Vartālap) (وارتالاب) बात चीत (Bāt chīt) (بات چیت) 2. बोल चाल (Bol chāl) (بول چال) तक्रर (Taqrir) (تقریر)

گفت و شنید (ف - مٹ)

GUFTO-SHANĪD गुफ्तोशनोद

1. कथोपकथन (Kathop kathan) (کثوپ کثن) कहना और सुनना (Kahna aur sunna) (کہنا اور سننا)

انہیت गुजरा हुआ (Guzra hua) (گزرا ہوا)

2. भूत काल (Bhūt kāl) (بھوت کال) माज़ी (Māzī) (ماضی)

GAZAND गज़न्द (ف - مٹ) گزند

1. पीड़ा (Pīṛa) (پیڑا) कष्ट (Kasht) (کشت) तकلیف (Taklīf) (تکلیف)

2. क्षति (Chhati) (چھٹی) हानि (Hāni) (ہانی) نقصان (Nuqsān) (نقصان)

GAZINDA गज़िन्दा (ف - ص) گزنده

दंशक (Danashūk) (دنشوک) दंशेर (Dansher) (دنشیر) डसने वाला जानवर (Dasne vāla jānvar) (ڈسنے والا جانور)

GUSTĀKH गुस्ताख (ف - ص) گستاخ

1. धृष्ट (Dhriht) (دھریشت) दीठ (Dhīth) (دھیٹ)

2. निर्लज्ज (Nirlajj) (نیرلج) बे हया (Be haya) (بے حیا)

3. उद्धत (Uddhat) (ادھت) उजड़ (Ujadd) (أجد)

4. अशिष्ट (Ashisht) (اشیشت) बेअदब (Be adab) (بے ادب)

5. मुक्त कण्ठ (Mukt kanth) (مکت کنتھ) मुँह फट (Munh phat) (منہ پھٹ)

GASHT गश्त (ف - مٹ) گشت

1. भ्रमण (Bhraman) (بهرمن) सियाहत (Siyāhat) (سیاحت)

2. विहार (Vibār) (ویہار) विचरण (Vicharan) (ویچرن) सैर (Sair) (سیر)

گل چین (ف - ص)

GUL-CHÍN گُلچِی

1. पुष्प चायी (Puspp chāyi) پُشپ چائی
फूल चुनने वाला (Phúl chunne wāla) (پھول چننے والا)
2. पुष्प जीवी (Pushp jīvi) پُشپ جیوی
माली (Māli) (مالی)

GULKHAN गलखन (مذ - ف) گلخن
भाड़ (Bhār) (بھار) भट्टी (Bhatti) (بھٹی)

GUL-DÁN गलदान (مذ - ف) گل دان
पुष्पाधान (Pushpādhān) (پُشپادھان)
फूलदान (Phūldān) (پھول دان)
گلدستہ (ف - مذ)

GUL-DASTA गुलदस्ता

स्तवक (Istavak) (استوک) फूलों का गुच्छा (Phūlon ka guchchha) (پھولوں کا گچھا)

GUL-ZÁR गुलज़ार (مذ - ف) گلزار
دیکھو 'گلستان'

GULISTÁN गुलिस्तान (مذ - ف) گلستان
उद्यान (Uddyān) (اودیان) वाटिका (Vātika) (واتیکا)
आराम (Árām) (آرام) बाग (Bāgh) (باغ)
चमन (Chaman) (چمن)

GULSHAN गुलशन (مذ - ف) گلشن
دیکھو 'گلستان'

گل کاری (ف - مٹ)

GUL-KÁRI गुलकारी

बेल बूटे (Bel búte) (بیل بوتے) नक्काशी (Naqqāshi) (نقاشی)

2. वार्तालाप (Vartálap) (وارتالاپ)

बात चीत (Bāt chīt) (بات چیت)

3. विचार विनिमय (Vichār vinimai) (ویچار ونیمے)
तबादलए खयालात (Tabādala-e khayálat) (تبادلۂ خیالات)

گل (ف - مٹ) گیل

GIL मृत् (Mrit) (مرت) मृत्तिका (Mrittika) (مرتکی)
मट्टी (Matti) (مٹتی)

گل (ف - مذ) گُل

1. पुष्प (Pushp) (پُشپ) सुमन (Suman) (سمن) प्रसून (Prasūn) (پرسون)
कुसुम (Kusum) (کُسم)
फूल (Phūl) (پھول)
2. पाटल पुष्प (Pátal pushp) (پاتل پُشپ)
गुलाब का फूल (Guláb ka phūl) (گلاب کا پھول)

گلاب (ف - مذ) گُلَاب

1. पाटल पुष्प (Pátal pushp) (پاتل پُشپ)
गुलाब का फूल (Guláb ka Phūl) (گلاب کا پھول)
2. पाटल वारि (Pátal vāri) (پاتل واری)
गुलाब का अरक (Guláb ka araq) (گلاب کا عرق)
गुलाब जल (Guláb jal) (گلاب جل)

گلابی (ف - ص) گُلَابِی

1. हलका लाल रंग (Halka lāl rang) (هلاک لال رنگ)
2. शराब का शीशा (Sharāb ka shīsha) (شراب کا شیشہ)

گل گشت (ف - مٹ)

GUM   गुम   گم (ف - ص)

1. लुप्त (Lupt لپت) तिरोहित (Tirohit غائب)
2. खोया हुआ (Khoya hua کھویا ہوا)
(ف - مذ)

GUMÁSHTA गुमाश्ता

2. अभि कर्ता (Abhi karta (ابھی کرنا)
एजेंट (Agent (ایجنٹ)
2. प्रबंधक (Prabandhak (پر بندھک)
कारकून (Karkun (کارکون)

GUMÁN   गुमान   گمان (ف - مذ)

1. भ्रम (Bhram) भ्रान्ति (Bhrānti)
(وهم) वह्म (Vahm)
2. संभावना (Sambhāvana) (سميهاونا)
इमकान (Imkān) (امكان)
3. विचार (Vichār) खयाल (Khayāl)
(خیال)

GUM-RÁH गुमराह (फ - ص) گمراه

1. पथभ्रष्ट (Path bhrasht **پتہ بھراشت**)
 राह भूला हुश्रा (Rāh bhūla hushra
 راه بھولا هوشرا)
2. दुराचारी (Durāchāri **دوراچارى**)
 बद चलन (Bad chalan **بدچلن**)
3. धर्म भ्रष्ट (Dharm bhrasht **धर्म**)
 बददीन (Bad dīn **بددین**)

GUM-NÁM गुम नाम (फ - व) گمنام

1. अप्रसिद्ध (Ap, prasiddh अप्रसिद्ध)
गैर मशहूर (Ghair mash, húr غير مشهور)

GUL-GASHT गुलगश्त

1. पुष्प विहार (Pushp vihar) پشپ
(Phulon ki sair) (پھولوں کی سیر)
2. विहार (Vihar) وهار परिक्रमन
(Parik kraman) (پریک کرامن) سैर
(Sair) (سیر)

GULU   गुलू   گلو (ف - مذ)

कंठ (Kanth کٺ) गला (Gala گلا)

GULŪLA   گولولہ (ف - مذ)   گولولہ!

गुल्ला (Gulla گلا) गोली (Goli گولی)

GALLA   गल्ला   گله (ف - مذ)

1. पशु दल (Pashu dal پوشودل) रेवड़ (Revaڑ ريوڑ)
2. समूह (Samūh समوة) झुंड (Jhund جهند)
गोल (Ghol غول)

GILA   گیلہ   (ف - مذ)

उपालम्भ (Upālambh الإيالمم) उला-
हना (Ulāhana الالهنا) शिकवा
(Shikva شڪو)

گله بان (ف - مذ)

GALLA-BÁN गल्ला बान

पशुपाल (Pashu pāl पशوپال)

चरवाहा (Charvāha چرواہا) गड़रिया
(Garariya گڑریہ)

GILĪM   گیلیم   (ف - مٹ)

कंबल (Kambal کنبل) कमल

(Kammal कमल) उन का मोटा

GANDAGI گندگی (ف - مٹ) گندگی

1. مالیناتا (Malinata ملینتا) مِلا

پن (Mailá pan میلاین)

2. مل (Mal مل) ویٹا (Vishtba غلاطت) غلاطت (Qbalázut) غلاطت (وشٹھا)

3. آشودھتا (Ashud,dhata) آشودھتا

آپووترتا (Apavitrata) آپووترتا

ناپاکی (Nápáki) ناپاکی

GANDUM گندم (ف - ص) گندم

گوڈم (Go dhúm گوڈوم) سونن (Suman)

گوہ (Gohún گوہ) (سمن)

GANDA گندہ (ف - مذ) گندہ

1. مالین (Malin ملن) سممل (Sumal)

مِلا (Maila میل) (سمل)

2. آپووتر (Apavitr آپووتر) ناپاک

(Nápák ناپاک)

3. مل یکت (Mal yukt مل یکت)

غلیظ (Ghaliz غلیظ)

4. ادھم (Adham ادھم) دُراچاری

(Duráchári درآچاری) بدچلن

(Bad chalan بدچلن)

GO گو (ف - حرف) گو

1. یادیپی (Yad dyapi یادیپی) آگرچہ

(Agar che آگرچہ)

2. کھنے والا (Kuhno vála کھنے والا)

ان معنوں میں مرکبات کا آخری

جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'دروغ گو'

GAVÁRA گوارا (ف - ص) گوارا

1. رُحیکر (Ruchikar رُحی کر) مرغوب

(Marghúb مرغوب)

2. آگیاٹ (Ag gyát آگیاٹ) آنجان

(Anján آنجان)

GUNÁH گناہ (ف - مذ) گناہ

1. پاپ (Páp پاپ) کیلویش (Kilvish)

پاتک (Pátak پاتک) کلوش

دُشکرت (Dushkrit دُشکرت)

معیصیت (Ma,siyat معیصیت)

2. آپرادھ (Aprádh آپرادھ) دُش

دُش (Dosh دُش) قُصور

(Qusúr قُصور)

گناہگار (ف - ص)

GUNÁH-GÁR گناہ گار

1. پاپی (Pápi پاپی) پاتکی (Pátaki)

عاصی (Ási عاصی) پاتکی

2. دُشی (Doshi دُشی) آپرادھی

(Aprádhī آپرادھی) قُصور وار

(Qusúr vár قُصور وار)

GUMBAD گمبذ (ف - مذ) گمبذ

آند (And آند) مَندپ (Mandap مَندپ)

گولک (Golak گولک) گمبذ (Gumbaj)

گمبذ

GANJ گنج (ف - مذ) گنج

کُوش (Kosh کُوش) نیدی (Nidhi نیدی)

خزانہ (Khuzánu خزانہ)

گنجائش (ف - مٹ)

GUNJÁISH گونجاہش

1. آوکاش (Avkash آوکاش) سَمائی

(Samáyi سَمائی)

2. سامرتھیہ (Sámarthyā سامرتھیہ)

مقدیرت (Maqdirat مقدیرت)

3. وِستار (Vistár وِستار) وُصُوت

(Vus,at وُصُوت)

कोशतखोर (फ - व)

GOSHT-KHOR गोशतखोर

मांसाहारी (Mānsābhāri मानसाहारी)
गोशत खाने वाला (Gosht khāne vāla गोशत खाने वाला)

कोश माली (फ - म)

GOSH-MĀLI गोश माली

1. कर्ण मर्दन (Karn mardan कर्ण मर्दन)
कान खेंचना (Kān khenchna कान खेंचना)

2. भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना)
चेतावनी (Chetāvani चेतानवी)
तादीब (Tādib तदीब)

कोशवारे (फ - म)

GOSH-VĀRA गोश वारी

1. कर्ण भूषण (Karn bhūshan कर्ण भूषण)
आवेजा (Āveza आवेजा)

2. तालिका (Tālīka तालिका) सारणी (Sārani सारणी)
नक्शा (Naqsha नक्शा)

GOSHA गोशा (फ - म)

1. कोण (Kon कोण) कोना (Kona कोना)
जाविया (Zāviya जाविया)

2. एकांत (Ekānt एकांत) तनहाई (Tanhāyi तनहाई)

कोशे नशिन (फ - व)

GOSHA-NASHĪN गोशा नशीन

1. एकांत वासी (Ekānt vāsi एकांत वासी)
गोशे में बैठने वाला (Goshe men baithne vāla गोशे में बैठने वाला)

2. सहय (Sahya सहय) काबिले बर्दाश्त (Qābīle bardāshht काबिले बर्दाश्त)

3. स्वीकार (Swikār स्वीकार) मनज़ूर (Manzūr मनज़ूर)

GAVĀH गवाह (फ - म)

साक्षी (Sākshī साक्षी) साक्षी (Sākhi साक्षी)
शाहिद (Shāhid शाहिद)

GAVĀHI गवाही (फ - म)

साक्ष्य (Sākshya साक्ष्य) शहादत (Shahādāt शहादत)

GOR गोर (फ - म)

समाधि भवन (Samādhi bhavan समाधि भवन)
कब्र (Qabr कब्र)

GOR-KAN गोर कन (फ - म)

गर्तकार (Gart kār गर्तकार) कब्र (Qabr khodne vāla खोदने वाला)

GOZ गोत्र (फ - म)

अपान वायु (Apān vāyu अपान वायु)
अधो वायु (Adho vāyu अधो वायु)
रियाह (Riyāh रियाह)

GOSFAND गोस्फन्द (फ - म)

अजा (Aja अजा) बकरी (Bakri बकरी)

GOSH गोश (फ - म)

कर्ण (Karn कर्ण) कान (Kān कान)

GOSHT गोशत (फ - म)

मांस (Māns मांस) आमिष (Āmish आमिष)
मांस (Mās मांस)

GAH گھ (ف - ص) گھ
گاہ کا مخفف دیکھو 'گاہ'

GUHAR گھر (ف - مذ) گھر
گھر کا مخفف دیکھو 'گھر'
گھوارہ (ف - مذ)

GAHVÁRA گھ وارا
پالنا (Páana) ہینڈولا
(Hindola)

GAHE گھے (ف - ص) گھے
گاہ کا مخفف

یدا کدا (Yada kada)
کبھی کبھی (Kabhi kabhi)

GIYÁH گیاہ (ف - مٹ) گیاہ
تڑا (Trin) غاس (Ghás)

GETI گیتی (ف - مٹ) گیتی
سلسار (Sanaár) جگت
(Jagat) دنیا (Dunya)

GESU گیسو (ف - مذ) گیسو

1. اَلک (Alak) چوڑا کُتلا
(Chúrn kuntal)
زلف (Zulf)

2. کیش پاش (Kesh pásh)
لٹ (Lat)

2. ویرکت (Virakt) دنیا سے بے
تعلق (Dunya se be ta,alluq)
(دنیا سے بے تعلق)

گونا گوں (ف - ص)

GŪNÁGŪN گوناگونا
چتر (Chitr vichitr)
رنگا رنگ (Ranga rang)

GAU HAR گوہر (ف - مذ) گوہر

1. مَوکتک (Mauktik)
موتی (Moti)
دور (Dur)

2. وَنش (Vansh) کُل (Kul)
نسل (Nasl)

GOYA گویا (ف - ص) گویا

1. وکتا (Vakta) بولنے والا
(Bolne vála)

2. مانو (Máno) جیسے (Jaise)

GOYÁYI گویائی (ف - مٹ) گویائی

واک شکتی (Vák shakti)

واणी (Váni) بات چیت کی طاقت

(Bát chít ki táqat)

ل

2. अनुत्तर (Anuttar) अवाक्
(Avák) खामोश (Khámosh)
خاموش

لاجورد (ف - مذ)

LÁJVARD लाजवर्द

लाजावर्त (Lájavart) एक नीला
रत्न (Ek nílá ratn) (ایک نیلا رتن)

LÁHIQA लाहिका (ع - مٹ)

प्रत्यय (Pratiyai) किसी शब्द के
अखीर में लगने वाला अलामत (Kisi
shabd ke akhír meṭh lagne váli ulámat)
کسی شبد کے اخیر میں لگنے والی
(علامت)

LA-RAIB ला रैब (ع - ص)
نس:سندھ (Nis,sandeh) (نس سندھ)
वेशاک (Be shak) (بے شک)

LÁZIM लाज़िम (ع - ص)

1. आवश्यक (Ávash,shyak) (آوشیک)
जुरुरी (Zurúri) (ضروری)
2. उचित (Uchit) (اچت) मुनासिब
(Munásib) (ملاسب)
3. अकर्मक क्रिया (Akarmak kriya)
फेले लाज़िम (Fole-
lázim) (فعل لازم)

LÁZIMI लाज़िमी (ع - ص)
अनिवार्य (Anivárrya) (अनी:दारी) जुरुरी
(Zurúri) (ضروری)

لازوال (ع - ص)

LA-ZAVÁL ला ज़वाल

अनश्वर (Anash,shwar) (अन्श:श्वर)

لا آبالی (ع - ص)

LA-OBÁLI ला उवाली

1. अभय (Abhai) (अभै) निडर (Nidar)
बेखौफ (Be khauf) (بے خوف)
2. निश्चित (Nishchint) (نہیں چلت) बे फिकरा (Be fikra) (بے فکر)
3. धृष्ट (Dhrisht) (دھرشت) बे बाक (Be bák) (बे बाक)
4. अनपेक्षी (Anapekchhi) (अनپیکچھی) बे परवा (Be parva) (बे परवा)

LA-BUDI लाबुदी (ع - ص)

1. आवश्यक (Ávash,shyak) (आوشिक)
जुरुरी (Zurúri) (ضروری)
2. अनिवार्य (Anivárrya) (अनी:दारी) लाज़िमी (Lázimi) (لازمی)

لا تعداد (ع - ص)

LA-TA,DÁD लाता (अ) दाद

असंख्य (Asunkhya) (असंकھی) अनगिनत
(An ginat) (अन:गन्त) बेशुमार (Be
shumár) (بے شمار)

LA-SÁNI लासानी (ع - ص)

अनुपम (Anupam) (अनुपम) अद्वितीय
(Ad,dwitiya) (अद:दुतीय) बेमिसल (Be
misl) (بے مثل)

لا جواب (ع - ص)

LÁ-JAVÁB ला जवाब

1. अनुपम (Anupam) (अनुपम) बे नज़ीर
(Be nazír) (بے نظیر)

لامتناهی (ف - ص)

LA-MUTANÁHI ला मुतनाही

अपार (Apár अपार) असीम (Asím असिम) जिसका अखीर न हो (Jis ka akhír na ho جس کا اخیر نہ ہو)

لامذهب (ع - ص)

LA-MAZ,HAB ला मजहब

नास्तिक (Nástik नास्तिक) अधर्मी (Adharmi अधर्मी) दह्रिया (Dabhriya दह्रिये)

LÁMISA लामिसा (ع - م ت)

स्पर्श शक्ति (Isparsh shakti اسپرش) छूने की कुवत (Chhúne ki quvvat چھونے کی قوت)

لاوارث (ع - ص)

LA-VÁRIS लावारिस

अनाथ (Anáth अनार्थ) जिसका कोई वाली वारिस न हो (Jis ka koi váli váris na ho جس کا کوئی والی وارث نہ ہو)

LÁIQ लाइक (ع - ص)

1. योग्य (Yoggya योग्य) काबिल (Qábil قابل)

2. पात्र (Pátr पात्र) अधिकारी (Adhi-kári अधिकारी) हकदार (Haqdár حقدار)

LAB लब (ف - م ذ)

1. अधर (Adhar अधर) ओष्ठ (Oshth ओष्ठ) होंट (Hont होंट)

2. तट (Tat तट) कूल (Kúl कूल) किनारा (Kinára किनारा)

अविनाशी (Avináshi अविनाशी) लाफानी (Láfáni लाफानी)

LÁSH लाश (ت - م ت) लाशा (Lásha لاشه) शव (Shav شو)

LA-ILÁJ ला इलाज (ع - ص)

1. असाध्य (Asádh,dhya اسادیہ)

कष्ट साध्य (Kasht sádh,dhya کشت سادیہ) जिस का इलाज मुमकिन न हो (Jis ka iláj mumkin na ho جس کا علاج ممکن نہ ہو)

2. दुश्कर (Dashker دشکمر) दुश्वार (Dush,vár دشوار)

LÁGHAR लागर (ف - ص)

1. अमांस (Amáns आमंस) चीगा (Chhín चिग) दुबला पतला (Dubla patla دبل پتلا)

2. अशक्त (Ashakt اشکت) ना ताकत (Na táqat ناطاقت)

LÁF लाफ (ف - م ت)

अहंवाद (Ahamvád اہم واد) डिंग (Díng دینگ) शेखी (Shekhī شیکھی)

لاف زن (ف - ص)

LÁF-ZAN लाफ ज़न

अहंवादी (Ahamvádi اہم وادی) डोंगिया (Díngiya دینگیا)

LÁLA लाला (ف - م ذ)

अहिपुष्प (Ahipushp اہی پشپ) पोस्ते का फूल (Poste ka phúl پوستے کا پھول)

LAHZA लहज़ा (लघ् - ए - मड)
क्षण (Chhan च़हण) पल (Pal पल)
लमहा (Lam,ha लमहा)

LAHM लहम (लघ् - ए - मड)
मांस (Mans मानस) आमिष (Amish
गोश्त (Gosht गोश्त) (आमिष)

LAH,N लहन् (लघ् - ए - मड)
1. ध्वनि (Dhwani देह्वनी) स्वर (Swar
आवाज़ (Áváz आव़ाज़) (सुर)
2. मधुर स्वर (Madhur swar मधुर स्वर)
रसीली आवाज़ (Rasili áváz रसीली
आवाज़)

लहिम शहिम (लघ् - ए - मड)
LAHÍM-SHAHÍM लहिम शहिम
हरिष्ट पुष्ट (Hriht pusht हरिष्ट
मोटा (Isthul इस्थूल) स्थूल (Isthul
मोटा) (मोटा ताज़ा (Mota táza मोटा ताज़ा)

LAKHT लख्त (लघ् - ए - मड)
खंड (Khand क़हंड) अंश (Ansh अंश)
टुकड़ा (Tukra टुकड़ा)

LAZZAT लज़त (लघ् - ए - मड)
1. स्वाद (Swád स्वाद) (रस Ras रस)
ज़ाईका (Zaiqa ज़ाईका)
2. आनंद (Anand आनंद) हर्ष (Harsh
लुत्फ़ (Lutf लुत्फ़) (हरष)

LAZÍZ लज़ीज़ (लघ् - ए - मड)
स्वाद (Swadisht स्वाद) सुस्वाद
(Sus,swád सुस स्वाद) मज़ेदार
(Mazedár मज़ेदार)

LIBÁS लिबास (लघ् - ए - मड)
1. वस्त्र (Vastr वस्त्र) वसन (Vasan
पोशाक (Poshak पोशाक) (वसन)
2. वेश भूषा (Vesh bhúsha वेश
वज़ा क़ता (Vaza qata वज़ा क़ता) (वेश
भूषा) (वज़ा क़ता)

LAB-REZ लब रेज़ (लघ् - ए - मड)
परि पूर्ण (Pari purn परि पूर्ण)
छलक़ता हुआ (Chhalakta hua छलक़ता
लबा लब (Labalab लबा लब) (हवा)
लब लबा (लघ् - ए - मड)

LUBBE-LUBÁB लुब्बे लुबाब
सार (Sár सार) सारांश (Saránash
निचोड़ (Nichor निचोड़) (सारान्स)
ख़लासा (Khulása ख़लासा)

LUTRA लुत्रा (लघ् - ए - मड)
पिशुन (Pishun पिशुन) चुगुलख़ोर
(Chughul khor चुगुलख़ोर)

LAJÁJAT लजाज़त (लघ् - ए - मड)
1. विनय (Vinai विनय) विनति (Vinati
आज़िज़ी (Ajizi आज़िज़ी) (विनति)
2. नम्रता (Namrata नम्रता) नर्मो
(Narmi नर्मो)

LIHÁZ लिहाज़ (लघ् - ए - मड)
1. शील (Shil शील) मुरव्वत (Mura-
व्वत मुरव्वत)
2. आदर (Ádar आदर) शील संकोच
(Shil Sankoch शील संकोच)
ख़याल (Khayál ख़याल)

LAHAD लहद (लघ् - ए - मड)
मृत ग्रह (Mrit grih मृत ग्रह) गर्त
(Gart गर्त) क़बर (Qabr क़बर)

LASHKAR लश्कर (शुकर - फ) लश्कर
सेना (Sena सेना) दल (Dal दल)
बल (Bal बल) अनीक (Anik अनीक)
फौज (Fauj फौज)

लश्कर कशी (शुकर - फ) (मथ)

LASHKAR-KASHI लश्कर कशी
सैन्य यात्रा (Sain, nya yátra सैन्य)
चढ़ाई (Chārhāyi चढ़ाई) (यात्रा)
हमला (Hamla हमला)

लश्कर गह (शुकर - फ) (मथ)

LASHKAR-GÁH लश्कर गाह
सेना वास (Ssnávás सेनावास) छावनी
(Chháoni छावनी)

लश्करी (शुकर - फ) (स)

LASHKARI लश्करी
1. सैनिक (Sainik सैनिक) सिपाही
(Sipáhi सिपाही)
2. सैन्य (Sainnya सैन्य) फौज का
(Fauj ka फौज का)

लपात (शुकर - फ) (मथ)

LATÁFAT लताफत
1. मृदुलता (Mridulata मृदुलता) कोम-
लता (Komalata कोमलता) नज़ाकत
(Nazákat नज़ाकत)
2. स्वच्छता (Swach, chhata स्वच्छता)
सफाई (Safáyi सफाई)
3. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता)
पाकीज़गी (Pákízagi पाकीज़गी)
4. सूक्ष्मता (Súk chhmata सूक्ष्मता)
बारीकी (Bárikí बारीकी)

LUR लुर (शुकर - फ) लुर
मूर्ख (Múrkh मूर्ख) मूर्ख (Múrkh मूर्ख)
बे वकूफ (Be vaqúf बे वकूफ) (मूर्ख)

LARZÁN लर्ज़ान (शुकर - फ) लर्ज़ान
कम्पाय मान (Kampáe mán कम्पाय मान)
लोला (Lol लोला) हिलता हुआ
(Hilta hua हिलता हुआ)

LARZISH लर्ज़िश (शुकर - फ) लर्ज़िश
कम्प (Kamp कम्प) कम्पन (Kampan कम्पन)
कपकपी (Kep kapi कपकपी) (कम्पन)
थरथराहट (Thartharáhat थरथराहट)

LARZA लर्ज़ा (शुकर - फ) लर्ज़ा

1. कम्प (Kamp कम्प) थरथरी
(Tharthari थरथरी)
2. कम्प ज्वर (Kamp jwar कम्प ज्वर)
जूड़ी (Júrí जूड़ी)

LAS, SÁN लस्सान (शुकर - फ) लस्सान
वाचाल (Váchál वाचाल) मुख चपल
(Mukh chapal मुख चपल) बातूनी
(Bátúni बातूनी)

LISÁN लिसान (शुकर - फ) लिसान

1. जिह्वा (Jivha जिह्वा) रसना (Rasana रसना)
जीभ (Jíbh जीभ)
2. भाषा (Bhášha भाषा) बोली, (Boli बोली)
ज़बान (Zabán ज़बान)

लसानियात (शुकर - फ) (मथ)

LISÁNIYAT लिसानियात
भाषा विज्ञान (Bhášha viggyán भाषा विज्ञान)
इल्मे ज़बान (Ilme zabán इल्मे ज़बान)
(ज़बान)

LATÍFA لاتیفا (ع - مذ) لطیفہ

1. हास्यक (Hássyak) (हासिक) चटकुला (Chutkula) (چٹکلا)

2. अनुपम (Anupam) (अनुपम) अनोखा (Anokha) (अनोखा) अजूबा (Ajúba) (अजुबा)

3. आश्चर्य जनक बात (Áshcharya janak bát) (आश्चर्य जनक बात) शगूफा (Shagúfa) (शगूफा)

LU,ÁB लुआब (ع - مذ) لعاب

1. मुखसाव (Mukhas, sráv) (मुखस) राल (Rál) (राल)

2. लस (Las) (لس) चेष (Chep) (चेष) لعب (ع - مذ)

LA,B LA,IB लअब लइब

- क्रिडा (Krída) (क्रिडा) कौतुक (Kautuk) (कौतुक) खेल तमाशा (Kl.el tamásha) (खेल तमाशा)

LA,BAT ला (अ) बत (ع - مث) لعبت

1. पुत्तलिका (Puttalika) (पुत्तलिका) गुडया (Gurya) (गुडया)

2. खिलोना (Khilona) (खिलोना)

LÁL ल (अ) ल (ع - مذ) لال

- पद्म राग (Padm rág) (पद्म राग)

- एक बहुत ही कीमती रत्न (Ek bahut hi qimatí ratn) (एक बहुत ही कीमती रत्न)

LA,ANAT ला (अ) नत (ع - مث) لعنت

- धिकार (Dhikkár) (धिकार) पटकार (Phatkár) (पटकार)

5. छठा (Chhata) (छठा) शोभा

- (Shobha) (शोभा) हुस (Husa) (हुस)

LUIF लुफ (ع - مذ) لطف

1. कृपा (Kripa) (कृपा) अनुकम्पा (Anukampa) (अनुकम्पा) दया (Daya) (दया) करम (Karm) (करम)

2. आनंद (Ánond) (आनंद) हर्ष (Harsh) (हर्ष) मज़ा (Maza) (मज़ा)

3. उत्तमता (Uttamata) (उत्तमता) अच्छाई (Ach, chháyi) (अच्छाई)

LATÍF लतीफ (ع - ص) لطيف

1. मृदुल (Mridul) (मृदुल) मुलाइम (Muláim) (मुलाइम)

2. स्वच्छ (Swach, chh) (स्वच्छ) साफ (Sáf) (साफ)

3. पवित्र (Pavitr) (पवित्र) सुथरा (Suthra) (सुथरा) पाकीज़ा (Pákiza) (पाकीज़ा)

4. पुनीत (Punít) (पुनीत) मुकद्दस (Muqaddas) (मुकद्दस)

5. सूक्ष्म (Súkchhm) (सूक्ष्म) बारीक (Bárik) (बारीक) नाज़ुक (Názuk) (नाज़ुक)

لطيف مزاج (ع - ص)

LATÍF-MIZÁJ लतीफ मिज़ाज

- स्वच्छात्मा (Swach, chháتما) (स्वच्छात्मा)

- पुनीतात्मा (Punítátma) (पुनीतात्मा)

- सुथरे मिज़ाज वाला (Suthre mizáj vála)

- (सुथरे मिज़ाज वाला)

2. मिथ्या (Mith,thya) झूठ (میتھیا)
(Jhúth झूठ)

3. अश्लील (Ashlil) बेहूदा (اشلیل)
(Be hūda बेहूदा)

لغو گو (ع - ص)

LACH.V-GO लगव गो

1. मिथ्या वादी (Miththya vādi) मीथिया
अनर्गल वादी (Anargal vādi)
(अनर्गल) वादी (अनर्गल) वादी (Behūda go)
(बेहूदा गो)

لغو یت (ف - م)

LGH.VIYAT लगवियत

1. निरर्थकता (Nirarthakata) (نیررتھکاتا)
फुजून पन (Fuzúl pan) (فصول پن)
2. अश्लीलता (Ashlilata) (اشلیلتا)
बेहूदा पन (Behūda pan) (بےہودہ پن)

LAF FÁZ लगफाज़ (ع - ص)

मुख चपल (Mukh chapal) (مکھ چپل)
वाचाल (Vácbál) (واچال) मुखर
(Mukhar) (مکھر) बातूनी (Bátúni)
(गप्पी) (गप्पी) (Gappi) (باتونوی)

LIFÁFA लिफाफा (ع - م)

1. वेष्टन (Veshtan) (ویشتن) खत का
लिफाफा (Khat ka lifáfa) (خط کا)
(लिफाफे)

2. आवरण (Ávaran) (آودن) खोल
(Khol) (खोल)

3. मृत चेल (Mrit chel) (मृत चेल)
मुर्दा लपेटने का कपड़ा (Murda
lapetne ka kapra) (مردہ لپیٹنے کا)
(कपड़ा)

LA,ÚQ लऊ.फ (ع - م)

अवलेह (Av,leh) (اولیہ) गाढ़े किवाम
की दवा जो चाटो जा सके (Gārhe
qivám ki dava jo chāti ja sake) (گڑھے
کیو ام کی دوا جو چاٹی جا سکے)

LA,ÍN लईन (ع - ص)

धिकृत (Dhik,krit) (دهک کروت) लानत
ज़दा (Lánat zada) (لانت زده)

LUGHAT लुगात (ब - म)

लغت की جمع दिकहो 'लغت'

LUGHAT लुगत (ع - म)

1. शब्द (Shabd) (شبد) व्यक्त (Vyakt)
(لفظ) लफ़्ज़ (Lafz) (ویکت)
2. भाषा (Bhāsha) (بہاشا) बोली (Boli)
(Zabān) (Zabān) (बोली)
3. शब्द कोष (Shabd kosh) (شبد کوش)
(डिक्शनरी) (Dictionary) (دکشنری)

LUGHZ लुज़ (ع - م)

प्रहेलिका (Prahelika) (پرهیلکا) पहेली
(Paheli) (پہلی) चीस्तां (Chistān)
(चिस्तान)

LAGHZISH लगज़िश (ف - م)

1. डगमगाहट (Dagmagāhat) (دگمگاہٹ)
2. त्रुटि (Truti) (ترتی) भूल (Bhul)
(Ghalati) (غلطی) गलती (Ghalati)
3. अपराध (Aprādh) (اپرادی) कुसूर
(Qusūr) (قصور)

LAGH,V लगव (ع - ص)

1. व्यर्थ (Vyarth) (व्यर्थ) निरर्थक
(Nirarthak) (निरर्थक) बे फाहदा
(Be fáida) (بے فائدہ)

LUKNAT लुकनत (ع - مٹ) لکنت
हकलापन (Haklá pan) (هکلاپن)

LAGÁM लगाम (ف - مٹ) لگام
कविका (Kavika) (کریکا) दंताली (Dantáli)
(دانتالی) बाग (Bág) (باگ)

LAM,HA लम्हा (ع - مڈ) لمحہ
1. क्षण (Chhan) (چھن) पल (Pal) (پل)
2. क्षण भर (Chhan bhar) (چھن भर)
पल भर (Pal bhar) (पल भर) ज़रासी
देर (Zara si der) (ذرا سی دیر)

LAM,S लम्स (ع - मंड) लम्स
1. स्पर्श (Isparsh) (اسپرش) छूना
(Chhúna) (چھونا)

2. स्पर्श शक्ति (Isparsh shakti) (اسپرش
शक्ति) लामिसा (Lámisa) (لامسه)

LANG लंग (ف - ص) لنگ
1. पंगु (Pangu) (पंगु) पंगुल (Pangul)
(लंग्रा) लँगड़ा (Langra) (لنگڑا)
2. पंगुता (Panguta) (पंगुता) लँगड़ा पन
(Langra pan) (लंगड़ा पन)

LANGAR लंगर (फ - मंड) लंगर
1. अन्न सत्र (Ann sattr) (अन्न सत्र)
सदा वर्त (Sada vart) (सदावर्त)
लंगर खाना (Langar khána) (लंगर
خانه)

2. जहाज़ ठहराने की जंजीर (Jaház
thahráne ki zanjír) (جہاز تھرانے
کی زنجیر)

3. पहलवानों का लँगोट (Pahalvānōn
ka langot) (پهلوانوں کا لنگوت)

4. ज़ाहिरी टीप टाप (Záhiri típ táp
ظاہری تیپ تاب)

LAF,Z लफ़्ज़ (ع - मंड) لفظ
1. शब्द (Shabd) (شبد) व्यक्त (Vyakt)
(व्यक्त) कलिमा (Kalima) (کلمہ)
2. वाक्य (Vák,lya) (واکھ) बात (Bát)
(بات)

لفظ به لفظ (ف - ص)

LAF,Z-BA-LAF,Z लफ़्ज़ व लफ़्ज़
अक्षरशः (Akchharashah) (اکچھرشہ)
हर्फ़ व हर्फ़ (Harf ba harf) (حرف
بہ حرف)

LIQA लिका (ع - मٹ) لقا
दर्शन (Darshan) (दर्शन) अवलोकन
(Av,lōken) (اولوکن) दीदार (Didár)
(دیدار)

LAQAB लक़ब (ع - मंड) لقب
उपाधि (Upádhi) (اُپادھی) पदवी
(Padvi) (پدوی) खिताब (Khitáb)
(خطاب)

LUQMA लुक़्मा (ع - मंड) لقمہ
ग्रास (Grás) (گراس) कवल (Kaval)
(कवल) कौर (Kaur) (کور) निवाला
(Nivála) (نوالہ)

LAQVA लक़्वा (ع - मंड) لقوہ
भंजनक (Bhanjanak) (بھن جنک)
वरुणग्रह (Varunag.grah) (वरुणग्रह)
मुंह टेढ़ा हो जाने का रोग (Munh terha
ho jáne ka rog) (منہ تھڑھا ہو جانے کا
رورگ)

3. मुख पृष्ठ (Mukh prishth (مکھ پریشٹھ)
 मुख पत्र (Mukh pattr (مکھ پتر)
 टाइटिल पेज (Title page (टाइटिल)
 (پیتھ)

LAUZ लौज़ (लु - ع - مٹ)

एक मिठाई जिस में बादाम और पिस्ते
 का तराशा लगता है (Ek mithāyi jismen
 bādām aur piste ka tarāsha lagta hai
 ایک میٹھائی جس میں بادام اور
 پیستے کا تراشہ لگتا ہے)

LULŪ लूलू (लु - ع - مٹ)

मुक्ता (Mukta (मुक्ता मौक्तिक (Mauktik
 मोती (Moti (मोती)

LAH,JA लहजा (ल - ع - मٹ)

1. उच्चारण (Uch,chāran (اچاران)
 तलफुज़ (Talaffuz (تلفظ)
2. उच्चारण शैली (Uch,chāran shaili
 टोन (Tone (टोन (اچاران शैली)

LIHÁZA लिहाजा (ल - ع - حرف)

अतः (Atah (انه इस कारण (Is
 पस (Pas (اس कारण)

LAH,V लहव (ल - ع - मट)

क्रीडा (Krida (کریڈا केलि (Keli
 खेल (Khel (کھیل)
 लहो ولعب (ل - ع - ف)

LAH,VO-LA,IB लहवो लहव

आहार विहार (Ahār vihār (آहार وھار)
 मनो विनोद (Mano vinod (منو و نود)
 सैर तमाशा (Sair tamāsha (سیر تماشا)
 खेल कूद (Khel kūd (کھیل کود)

लंकरा खाना (ल - फ - मट)

LANGAR-KHĀNA लंगर खाना

अन्न सत्र (An,n sattr (अन्न सत्र
 (Sada vart (सदा वरत लंगर (Langar
 (लंगर)

LIVĀTAT लिवातत (ल - ए - मट)

बाल मैथुन (Bāl maithun (بال میٹھون)
 गुद मैथुन (Gud maithun (گود میٹھون)
 इस्लाम (Ishlām (اِسلام)

LAUS लौस (ल - ए - मट)

1. मिश्रण (Mishran (میشرون आमेश्र (Amezish
 (अमेश्र)
2. प्रवृत्ति (Pravritti (प्रवृत्ति अनुराग (Anurāg
 दुनियावी लगाव (Dunyāvi lagāo (دنیاوی لگاؤ)
3. दोष (Dosh (دوش धब्बा (Dhabba
 ऐब (Aib (عیب (دهبه)

लौथ दुनिया (ल - ए - मट)

LAUSE-DUNYA लौसे दुनिया

माया जाल (Māya jāl (مایا جال)
 मोह पारा (Moh pásh (موه پاش)
 बाल बच्चों और धन दौलत का प्रेम
 (Bāl bach,chon aur dhau daulat ka
 prem (बाल बच्चों और धन दौलत का प्रेम)
 का प्रेम)

LAUH लौह (ल - ए - मट)

1. पट्टिका (Pattika (पट्टिका तरुती (Takhti
 (तख्ती)
2. फलक (Phalak (फलक तरुता (Phalak
 (तख्ता)

LAIL لائل لیل (ع - مٹ)

راتری (Rátttri راتری) نیشا (Nisha
نشا) رات (Rát رات)

لیل و نہار (عف - مذ)

LAILO-NAHÁR لائلونہار

1. آہرنیش (Ahar nish آہرنش) رات
دین (Rát din رات دن)
2. کال (Kál کال) সময় (Samai
زمانہ) زمانا (Zamána زمانہ)

LAIMUN لائمون لیمون (ع - مذ)

نیمبو (Nimbu نیمبو) نیبو (Nibu نیبو)

LA,YIM لایم لیم (ع - ص)

1. دُشت (Dusht دشت) بد (Bad بد)
2. کُریپ (Kripan کریپ) بکھیل
Bakhil بکھیل

لیم الطبع (ع - ص)

LA,ÍMUT,TABA لائموتتابا

1. دُشتاتما (Dushtátma دشتاتما)
نیشاشای (Nícháshai نیچاشے)
کھبیس (Khabis کھبیس)
2. بدھ مُٹھ (Bad,dh mushti بدھ
مٹھ) ماکھی چُوس (Makh,khi
chús مکھی چوس)

LIYÁQAT لیاقت (ع - مٹ)

1. ویدھتتا (Vid,dwatta ویدھتتا)
پاندیتیا (Pándittya پاندیتیا) ہلمی
کابلیات (Ilmi qábiliyat علمی
قابلیت)

2. یوگیتا (Yoggyata یوگیتا)
آہلیت (Abhiyat آہلیت)

3. پاترنا (Pátrrata پاترنا) ہستہکاف
(Istehqáq استحقاق)

4. گون (Gun گون) جواہر (Jauhar
جواہر)

5. سبھیتا (Sabh,bhyata سبھیتا)
شیشٹا (Shishtata شیشٹا) تہمیز
داری (Tamíz dári تہمیز داری)

6. شیشٹا (Shresh,thata شیشٹا)
اتمتا (Uttamata اتمتا) عمدگی
(Umdagi عمدگی)

لیت و امل (ع - مٹ)

LAITO-LA,AL لایتولال

1. تال ماتول (Tál matol تال ماتول)
آج کل (Áj kal آج کل) باہانا باجو
(Bahána bázi باہانہ بازی)

LEKIN لیکن (ع - مٹ)

1. پرنٹو (Parantu پرنٹو) پر (Par پر)

श्रेष्ठ (Shreshth) श्रेष्ठ (پوشیده)
बुजुर्ग (Buzurg) (بزرگ)

MÁJARA माजरा (ع - مذ) ماجرا

1. वृत्तान्त (Vrittánt) हाल (ورت تاننت)
(Hál) (حال)

2. घटना (Ghatana) सानिहा (گهنا)
(Sániha) (سانحه)

MÁDAR مادر (ف - مث) مادر

जननी (Janani) माता (Máta) (جنلی)
मां (Mā) अम्बिका (Ambika) (امبکا)
(Mān) अम्मां (Ammān) (امان)

MÁDA ماده (ف - مث) ماده

स्त्री प्राणी (Istri prāni) (استری پرانی)
मादीन (Mádín) (مادین)

MÁD,DA माद्धा (ع - مذ) ماده

1. भूत (Bhút) तत्त्व (Tattwa) (بھوت)
मूल द्रव्य (Múl driv,vyā) (مول دروی)
मूल तत्त्व (Múl tattwa) (مول تاتوا)
अस्ल (Asl) (اصل)
(Jauhar) (جوهر)

2. योग्यता (Yog,gyata) (یوگیته)
क़ाबیلیयत (Qábiliyat) (قابلیت)

3. गुण (Gun) (گن) विफत (Sifat)
(صفت)

4. पूय (Pūya) (پویه) पीप (Pip) (پپ)
मषाद (Mavád) (مواذ)

5. धातु (Dhātu) (دھاتو) मस्दर (Masdar)
(مصدر)

MA,ÁL मअल (ع - مذ) مال

परिणाम (Parinám) फल (Phal) (پری نام)

अंजाम (Anjám) (انجام) नतीजा
(Natíja) (نتیجه)

माल अन्दिश (ع - ص) مال

MA,ÁL-ANDESH मअल अन्देश

परिणाम शोची (Parinám shoobi) (پری نام شوچی)

अग्र शोची (Aggr shoobi) (اگر شوچی)
नतीजा सोच कर काम करने
वाला (Natíja soch kar kám karne
vála) (نتیجه سوچ کر کام کرنے والا)

MÁTAH,T मातहत (ع - ص) ماتحت

1. अधीन (Ádhín) (ادھین) ताबे
(Tábe) (تابع)

2. सहायक (Saháyak) (سہایک) नाइब
(Náib) (نائب)

MÁTAM मातम (ع - مذ) ماتم

शोक (Shok) (شوگ) मृत्यु शोक
(Mrityu shok) (مړتیو شوگ) सोग
(Sog) (سوگ)

मातम खाना (ع - مذ) ماتم خانه

MÁTAM-KHÁNA मातम खाना

शोक ग्रह (Shok grih) (شوگ گره) गमी
का घर (Ghami ka ghar) (غمی کا گھر)

MÁJID माजिद (ع - ص) ماجد

मान्य (Mán,nya) (مانیه) पूज्य (Pújya)
(پوی)

ما کولات (ع - مذ)

MÁKÚLÁT माकूलात

खाद्य पदार्थ (Khád,dya padārth کھادیہ)
 खाई जाने वाली चीजें (Kháyí
 jáne váli chízen کھائی جانے والی
 چیزیں)

ماکیان (ف - مٹ)

MÁKIYÁN माकियान

1. कुक्कुट (Kuk,kut ککٹ) सुर्गा
 (Murgha مرغہ)

2. स्त्री कुक्कुट (Istri kuk,kut استری
 (Murphi مرغی) सुर्गा (ککٹ)

MÁL माल (म - مذ)

1. धन (Dhan دهن) दौलत (Daulat
 دولت)

2. अर्थ (Aith ارتھ) रुपया (Rupia
 روپیہ)

3. वस्तु (Vastu वस्तु) चीज़ (Chíz
 چیز)

4. भूमि कर (Bhúmi kar بھومی کر)
 लगान (Lagán لگان)

5. अच्छे अच्छे खाने (Ach,chhe ach,
 chhe kháne اچھے اچھے کھانے)

MÁLÁMÁL मालामाल (म - ص)

1. धन सम्पन्न (Dhan sampan,n दहन)
 सम्पन्न (Samrid,dh سمردھ)
 दौलत मंद (Daulat mend دولت
 مند)

2. परिपूर्ण (Pripúrñ परिपूर्ण)
 भरा पुरा (Bhara pura بھرا پورا)

ماده پرستی (عف - مٹ)

MÁD,DA-PARASTI मादा परस्ती

वस्तुवाद (Vastu vād वस्तुवाद) भौतिक
 वाद (Bhautik vād بھوتیک) नेचरी-
 यत (Netureeyat نیچریت)

MÁD,DI मादी (ع - ص) मादी
 भौतिक (Bhautik بھوتیک) प्राकृतिक
 (Prákritik پراکرتیک) तबई (Tab,i
 طبعی)

MÁR मार (म - مذ) मार
 सर्प (Sarp सर्प) अहि (Ahi अहि)
 भुजंग (Bhujang بھुजنگ) नाग
 (Nág नाग) साँप (Sánp سانپ)

मार आस्तीन (ف - ص)

MÁRE-ÁSTÍN मारेआस्तीन

आस्तीन का साँप (Ástín ka sánp
 आस्तीन का साँप)
 छिया दुश्मन (Chhipa dushman
 چھپا دشمن)

मार गزیده (ف - ص)

MÁR-GAZÍDA मार गज़ीदा

सर्प दंशित (Sarp danshit सर्प दंशित)
 डसा हुआ (Dasa hua ڈسا ہوا)

MÁSH माश (म - مذ) माश
 माष (Másh माष) उरद (Urad ارد)

MÁZI माज़ी (ع - ص) माज़ی
 भूतकाल (Bhút kál بھوت کال) गुज़रा
 हुआ ज़माना (Guz'a hua zamána
 گزرا ہوا زمانہ)

माल गजारी (म - म)

MÁL-GUZÁRI माल गुजारी

राजस्व (Rájas, swa राजसू) भूमि
कर (Bhúmi kar भूमी कर) लगान
(Lagán लगान)

मालियाने (म - म)

MÁLIYÁNA मालियाना

राजस्व (Rájas, swa राजसू) माल
गुजारी (Mál guzári माल गजारी)

मालिखुलिया (म - म)

MALI KHÚLIYA मालिखुलिया

उन्माद (Unmád अनमद) बुद्धि विक्षेप
(Bud, dhi vikshlep बुद्धि विकल्प) ब्रह्म
मिराक (Miráq मिराक)

MÁLÍDA मालीदा (म - म)

1. मलित (Malit मलित) मला हुआ
(Má la hua मला हुआ)
2. चूमा (Chúrama चूमा) मलीदा
(Malída मलीदा)

MÁMA मामा (म - म)

परिचारिका (Parichárika परिचारिका)
सेविका (Sevika सेविका) खादिमा
(Khádima खादिमा)

MÁMAN मामन (म - म)

आश्रयस्थान (Ásh, shrayasthán आश्रयस्थान)
परिश्रय (Prrish, shrai परिश्रय) रक्षास्थान
(Rakchhásthán रक्षास्थान) पनाह गाह
(Panáh gáh पनाह गाह)

MÁMÚR मामूर (म - म)

1. आदिष्ट (Ádisht आदिष्ट) जिसे हुक्म

मालखाने (म - म)

MÁL-KHÁNA माल खाना

1. भांडागार (Bhandágár भांडागार)
माल गोदाम (Mál godám माल गोदाम)
2. शस्त्रागार (Shastrágár शस्त्रागार)
अस्लिहा खाना (Asliha khána
(अस्लिहा खाना)

MÁL-DÁR मालदार (म - म)

धनिक (Dhanik धनिक) धनाढ्य
(Dhanádh, dhya धनाध्या) धनवान्
(Dhanván धनवान्) दौलत मन्द
(Daulat mand दौलत मन्द)

MÁLISH मालिश (म - म)

1. अंगमर्दन (Angmardan अंग
मर्दन) बदन मलना (Badan malna
बदन मलना)
2. वमि (Vami वमि) मतली (Matli
मतली)

MÁLÍK मालिक (म - म)

1. स्वामी (Swámi स्वामी) अधिपति
(Adhi pati अधिपति) आका
(Áqa आका)
2. अधिकार प्राप्त (Adhikár prapt
अधिकार प्राप्त) मुख्तार (Mukhtár
मुख्तार)
3. पति (Pati पति) भर्ता (Bharta
भर्ता) शौहर (Shauhar शौहर)
4. पदाधिकारी (Padádhikári पदा
धिकारी) अप्रसर (Afsar अप्रसर)
5. ईश्वर (Íshwar ईश्वर) खुदा
(Khuda खुदा)

MÁNIND مانند (ف - مذ) مانند
 سامان (Samán سمان) سدرش (Sadrih
 سدش) تولى (Tullya تليه) مىرل
 (Mial مىثل)

MÁNÚS مانوس (ع - ص) مانوس
 هلا هولا (Hila lua هلا) سىدا
 هولا (Sidha lua سدها)

ماوراے عقل (عف - مذ)

MÁVARÁ-E-AQL ما وراى اقل
 بدعى پر (Bud,dhi par بدعى پر)
 دودھ (Dur bodh دودھ) جانا توت
 (Gyánálit گيانا توت) اقل میں ن
 آئے والى بات (Aql men na áne váli
 bát عقل میں نہ آنے والی بات)

ماوراے فہم (عف - مذ)

MÁVARÁ-E-FAH,M ما وراى فہم
 دیکھو 'ماوراے عقل'

MÁH ماہ (ب - مذ) ماہ
 1. چندر (Chendr چندر) شاشی (Shashi
 ششی) چاند (Chánd چاند)
 2. ماس (Mās ماس) مہینا (Mahina
 مہینہ)

MÁHÁNÁ ماہانہ (ف - ص) ماہانہ
 ماسک (Māsik ماسک) ماہ واری
 (Māhvāri ماسک واری)

MÁH,TÁB ماہتاب (ف - مذ) ماہتاب
 1. چندرا (Chandrama چندرما) چندر
 (Chandr چندر) شاشی (Shashi
 ششی) ویدھو (Vidhu ویدھو) روم

دیا گیا ہو (Jise hukm diya
 gaya ho جسے حکم دیا گیا ہو)

2. نیکت (Niyukt نیکت) تہینات
 (Ta,yínát تعینات)

MÁMÚN مامون (ع - ص) مامون
 سورکھت (Surak, chhit سورکھت)
 محفوظ (Mabfúz محفوظ)

MÁNA مانا (ف - ص) مانا
 تولى (Tullya تليه) سامان (Samán
 سامان) مانند (Mánind مانند)

MÁNDAGI ماندگی (ف - مٹ) ماندگی

1. شانتی (Shránti شانتی) شانتیتا
 (Shithilata شہلتا) ثکان (Thakan
 کسال) کسال (Kasal کسال) تھکن
2. رोग (Rog روگ) बीमारी (Bīmāri
 بیماری)

MÁNDA ماندہ (ف - ص) ماندہ

1. شانتی (Shithil شہل) کلاंत
 (Klánt کلاंत) ثکا هولا (Thaka
 lua تھکا هولا)
2. رोग (Rugn روگ) رोगی (Rogi
 رومی) बीमार (Bīmār بیماری)

MÁNE مانع (ع - ص) مانع

1. निषेधक (Nisādhak نیشدھک)
 वर्जक (Varjak ورجک) निरोधक
 (Nirodhak نیرودھک) रना करने
 वाला (Mena karro vála منع کرنے
 والا)
2. बाधक (Bādhak بادھک) विघ्न
 कर्ता (Vighn kerta وگن کرتا)
 मुज़ाहिम (Muzāhim مزاحم)

ماہ کامل (ف - مذ)

MÁHE-KÁMIL ماہیکامیل

پورن چندر (Purn chandr) پورن
 ساکالندو (Sakalendu) راکش
 (Rákosh) پورا چاند (Pura
 chánd) پورا چاند

ماہ نو (ف - مذ)

MÁHE-NAU ماہینو

نوا چندر (Nav chandr) نوا
 چندر (Bál chandr) نیا چاند
 (Naya chánd) نیا چاند

ماہ وار (ف - ص)

MÁH-VÁR ماہ وار

پرتی ماس (Prati mās) پرتی
 ماس (Mās prati mās) ماس
 ہر مہینے (Har mahīne) ہر مہینے
 (عر مہینے)

ماہواری (ف - مٹ)

MÁHVÁRI ماہ واری

1. ماسک (Māsik) مہینے
 بھرا (Mahīne bhar ka) مہینے
 کا (بھرا)
2. ماسک دھرم (Māsik dharm) ماسک
 دھرم (Ha'iz) دھرم

MÁHI ماہی (ف - مٹ)

مین (Mín) ماتس (Mat, sya)
 ماچھی (Máchhi) ماچھی
 ماچھلی (Machhli) ماچھلی

MÁ, A ماء (ع - مذ)

1. جال (Jal) پانی (Páni)

چاند (Indu) (Som) چاند
 (Chánd) چاند

2. چندر پربھا (Chandr prabha) چندر
 جیوتسنا (Jyotsana) جیوتسنا
 (Kaumudi) کومدی
 چندر اتپ (Chandrátap) چندر اتپ
 چندرکا (Chandrika) چندرکا
 چاندنی (Chándni) چاندنی

MÁHIR ماہر (ع - ص)

ابھیسٹ (Abh, bhyast) ابھیسٹ
 کوشل (Kushal) کوشل
 مشاق (Mash, sháq) مشاق

ماہر خصوصی (ع - ص)

MÁHIRE-KHUSÚSI ماہیرے خوسوسی

ویشے (Visheshag, gya) ویشے
 ویشیک (Vaisheshik) ویشیک
 کسی کا خاص جانکار (Kisi
 chiz ka khás jánkár) کسی
 خاص جانکار

ماہر فن (ع - ص)

MÁHIRE-FAN ماہیرے فن

کلا مرمگیا (Kula marmaggya) کلا
 نیشات (Nish, nát) نیشات
 کسی فن کا جاننے والا (Kisi fan
 ka ján ne vála) کسی
 فن کا جاننے والا

MÁH-RU ماہرو (ف - ص)

چندر مکھ (Chandr mukh) چندر
 ودھو (Vidhu vadan) ودھو
 چاند جیسے منہ والا (Chánd jaise
 munh vála) چاند جیسے منہ والا

MÁYÚSI मायूसी (ع - مٹ) .
निराशा (Nirásha निराश)
(Nairáshya نایراشیه) नाउम्मेदी
(Na ummedi نا اُمیددی)

MÁYA माया (ف - مڈ) .
1. पूंजी (Púnji पूंजी) सरमाया
(Sarmáya سرمایہ)
2. तत्व (Tattwa तत्व) सार (Sár सार)
जौहर (Jauhar जौहर)
3. धन (Dhan धन) संपत्ति (Sampatti संपत्ति)
(Daulat دولت) दौलत (समयि)
4. सामग्री (Sámaggri सामग्री) सामान
(Sámán सामान)

MUBÁHASA मुबाहसा (ع - مڈ) .
1. वाद युद्ध (Vád yud, dh वाद युद्ध)
वाद विवाद (Vád vivád वाद विवाद)
बहस (Bahs بحث)
2. वाक्कलह (Vákkaláh वाक्कलह)
तक्रार (Takráar तक्रार)

MUBÁDALA मुबादला (ع - मंड) .
परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
विनिमय (Vinimai विनिमय)
बदल (Adal badal बदल)

MUBÁRAK मुबारक (ع - ص) .
शुभ (Shubh शुभ) शुभंकर (Shubhan-
kar शुभंकर) मंगल कारक (Mangel
karak मंगल कारक) कल्याण कारी
(Kal, lyán kári कल्याण कारी) वा बरकत
(Ba barakat बरकत)

2. आसव (Ásav आसव) जल (Jal जल)
अरक (Araq عرق)
ماء اللحم (ع - مंड)

MÁUL-LAHM माउल लहम
मानससव (Mánsásav मानससव)
दवाओं में गोश्त का पानी मिला कर
लेंचा हुआ एक काम वर्षक अरक
(Daváon meṛ goisht ka páni mila
kar khenchā hua ek kām vardhak
dovāṇ meṇ goisht ka pāni mila
kar khenchā hua ek kām vardhak
araṇ) دواؤں میں گوشت کا پانی
ملا کر کھینچا ہوا ایک کام وردھک
(عرق)

MÁIL माइल (ع - ص) .
1. प्रवृत्त (Pravritt प्रवृत्त) रुजूअ
(Rujúa رجوع)
2. अनुक्त (Anu rakt अनुक्त) आशिक
(Áshiq عاشق)
3. झुका हुआ (Jbuka hua झुका हुआ)

MÁÚF माऊफ (ع - ص) .
1. दूषित (Dúshit दूषित) विकृत
(Vikrit विकृत) बिगड़ा हुआ
(Bigra hua बिगड़ा हुआ)
2. पीड़ित (Pīrit पीड़ित) व्यथित
(Vyathit व्यथित) चोट या सदमा
पहुँचा हुआ (Chot ya sadma
pahuncha hua चोट या सदमा پہنچا
हوا)

MÁYÚS मायूस (ع - ص) .
हताश (Hatásh हताश) निराश
(Nirásh निराश) मनोहत (Manohat
मनोहत) नाउम्मेद (Na ummed नाउम्मेद)

2. आपद् ग्रस्त (Ápad grast) آپد
 संकटापन्न (Sankatápann) (گرسٹ)
 मुसीबत में गिरफ्तार
 (Musibat men giriftár) مصیبت
 (میں گرفتار)

3. आसक्त (Ásakt) असक्त
 मुग्ध (Mugdh) (مکدھ)
 फरेफ़ता (Farefta) (فریفتہ)

MABHAS मब्हस (ع - مذ) مبحث

1. विषय (Vishai) (وِشے) प्रसंग (Prasang)
 (मौजूअ (Mauzú, a) (موضوع) (پرسنگ)
 2. वाद विषय (Vád vishai) (وادِشے)
 बहस का मौजूअ (Bah, s ka mauzú, a)
 (بحث کا موضوع)

MUBARRA मुबरा (ع - ص) مبرا

1. निर्लिप्त (Nirlipt) (نرلیپت) बे
 तअल्लुक (Bo ta, alluq) (بے تعلق)
 2. निर्दोष (Nirdosh) (نردوش) पाक
 (Pák) (پاک)

MABRAZ मब्रज़ (ع - مذ) مبرز

- मल द्वार (Mal dwár) (مل دوار) वचो
 मार्ग (Varcho márg) (ورچومارگ)
 अधो मार्ग (Adho márg) (ادھومارگ)
 गुदा (Guda) (گدا) पाख़ाने का मक़ाम
 (Pákhāno ka maqám) (پاخانے کا مقام)

MABSUT मब्सूत (ع - ص) مبسوط

- विस्तृत (Vistrit) (وِسترت) सविस्तार
 (Savistár) (سوستار) वज़ाहत के साथ
 (Vazábat ke sáth) (وضاحت کے ساتھ)

مباشرت (ع - مٹ)

MUBÁSHARAT मुबाशरत

- संभोग (Sambhog) (संभोग) मैथुन
 (Maithun) (मैथेन) सहवास (Sahvās)
 (सहवास) हमबिस्तरी (Ham bistari)
 (همبستری)

MUBÁLAGHA मुबालाहा (ع - مذ) مبالغه

- अत्युक्ति (Attyukti) (اتیکتی) अति
 रंजना (Ati ranjana) (انی رنجنا) बात
 बढ़ा चढ़ा कर कहना (Bát baṛha
 ohaṛha kar kabna) (بات بڑھا چڑھا کر
 کہنا)

MUBÁHÁT मुबाहात (ع - मٹ) مباهاत

- गर्व (Garv) (गर्व) अभिमान (Abhimán)
 (ناज़) नाज़ (Náz) (ابی مان)

MUBTADI मुब्तदी (ع - ص) مبتدی

1. आरंभ कर्ता (Árambh kartá) (آرمبھ)
 शुरू करने वाला (Shuru karne
 vála) (شروع کرنے والا) (کرتا)
 2. अनभ्यस्त (Anabh, bhyast) (انابه)
 अनारि (Anáři) (انازی) अनाड़ी (अनाड़ी)
 3. ابتدائی کتابیں پڑھنے والا

MUBTAZAL मुब्तज़ल (ع - ص) مبتذل

1. अधम (Adham) (ادھم) पामर
 (Pámar) (पामर) नीच (Ních) (نیچ)
 लोफर (Loafer) (लोफर)
 2. अश्लील (Ashlíl) (اشلیل) फ़ुहश
 (Fuhsh) (فحش)

MUBTALA मुब्तला (ع - ص) مبتلا

1. ग्रस्त (Grast) (ग़रस्त) फँसा हुआ
 (Phansa hua) (پھنسا ہوا)

MUB,HAM मुखम (ع - ص) مبهم

1. अस्पष्ट (Aspasht اس پشت) غور واضح (Ghair vāzeh غیور واضح)
2. सँदिग्ध (Sandig,dh سن دگدھ) مشکوک (Mashkūk مشکوک)
3. गूढ़ (Gūṛh گڑھ) गुह्य (Guh,ya گھیبہ) वह बात या अर्थ जो गोल मोल हो (Voh bāt ya arth jo gol mol ho وہ بات یا اترہ جو گول مول ہو)

MAB,HÚT मुखूत (ع - ص) مبہوت

1. स्तब्ध (Istab,dh اس تبدھ) निस्तब्ध (Nistab,dh نس تبدھ) चकित (Cnakit چکت) हक्का बक्का (Hakka bakka ہکا بکا)

MUBĪN मुखीन (ع - ص) مبین

1. स्पष्ट (Ispasht اس پشت) ज्वलंत (Jwalant جولنت) अभिव्यक्त (Abhiv,vyakt ابھویکت) वाजेह (Vāzeh واضح)

MUTÁBA,AT मुताबअत (ع - مٹ) متابت

1. अनुकरण (Anukaran انوکرن) अनुसरन (Anusaran انوسرن) पैरवी (Pai-ravi پیروی)
2. आज्ञा पालन (Āgya pālan آگیاپالان) फरमां बरदारी (Farmān bardāri فرمان برداری)

(متأسف (ع - ص)

MUTA,ASSIF मुतअस्सिफ

1. दुःखित (Dukhit دکھیت) शोकित (Shokit شوکت) रंजीदा (Ranjīda رنجیده)

MUBAS,SIR मुखसिर (ع - ص) مبصر

1. द्रष्टा (Draṣhta درشتا) समीक्षक (Samīkshhak سمیکشک) गौर से देखने वाला (Ghaur se dekh-ne vāla غور سے دیکھنے والا)
2. मर्मज्ञ (Marmaggya مرمگیہ) पारखी (Pārakhi پارکھی) परखने वाला (Parakhne vāla پرکھنے والا)

MAB,ŪS मुखूस (ع - ص) مبعوث

1. अवतीर्ण (Avtīrn اوتیرن) नबी बना कर भेजा हुआ (Nabi bana kar bheja hua نبی بنا کر بھیجا ہوا)

MUBAL,LIGH मुखल्लिग (ع - ص) مبالغ

1. प्रचारक (Prachārak پرچارک) किसी बात का प्रचार करने वाला (Kisi bāt ka prachār karne vāla کسی بات کا پرچار کرنے والا)
2. धर्म प्रचारक (Dharm prachārak دھرم پرچارک) धर्म की इशाअत करने वाला (Dharm ki ishā,at karne vāla دھرم کی اشاعت کرنے والا)

MABNI मुखनी (ع - ص) مبني

1. निर्धारित (Nirdhārit निर्धारत) निर्भर (Nirbhar निर्भर) मुन्हासिर (Munhasir منحصص)

2. अव्यय (Av,vyai अव्यय) वह शब्द जिस के अंत में कोई परिवर्तन न हो (Voh shabd jis ke ant men koī parivartan na ho وہ شبد جس کے انت میں کوئی پرورتن نہ ہو)

2. व्युत्पन्न (Vyutpan,n (ویست پن
धुरंधर विद्वान (Dhurandhar vid,
dwán (دهرندهرودوان) हलम का दरया
(Ilm ka darya (علم کا دریا)

متبرک (ع - ص)

MUTABAR,RIK सुतबरिक

1. पवित्र (Pavitr (पोत्र पुनीत (Punit
(पाक (Pák (پاک (پنیت)
2. पुनीतात्मा (Punitátma (پنی تاتما
बुजुर्ग (Buzurg (بزرگ)

متبسم (ع - ص)

MUTA,BAS,SIM सुतबस्सिम

- स्मित शील (Ismít shíl (اسمیت شیل
मुस्कुराने वाला (Muskuráne vála
(مسکورانے والا)

MUT,TABE सुत्तबे (ع - ص) متبع
अनुकर्ता (Anukarta (انوکرتا अनुयायी
(Anuyáyí (انویائی मुकल्लिद (Muqallid
(مقلد)

MUTA,BANNA सुतबन्ना (ع - ص) متبني
दत्तक (Dattak (دत्तک ले पालक
(Le pálak (لے پالک)

متجاوز (ع - ص)

MUTA,JÁVIZ सुतजाविज

1. उल्लंघन कर्ता (Ullanghon karta
(أَلْ لَمْغُون كرتا) हद से बाहर जाने
वाला (Had se báhar járe vála
(حد سے باہر جانے والا)
2. अतिक्रांत (Atik,kránt (اتیک کرائنت
हद से बाहर गया हुआ (Had se

2. पश्चात्तापी (Pashohát, tápi
(پشچاتتاپی) पछुताने वाला
(Pachhtáne vála (پچھتانے والا)

متاثر (ع - ص)

MUTA,ASSIR सुतआसिर

- प्रभावित (Prabhávit (پربہاوت असर
पिझीर (Asar pizír (اثر پیझیر)

MATA,A मताअ (ع - م) متاع

1. पूंजी (Púnji (پونجی सर माया
(Sarmáya (سرمايا)
2. धन (Dhan (دهن माल (Mál (مال
3. उपकरण (Up karan (اپکرن
असासा (Asása (اثاثه)

MATÁNAT मतानत (ع - م) متانت

1. गंभीरता (Gambhíratá (گمبہر تہا
(संजीदगी (Sanjídagi संजीदगी
2. शिष्टता (Shishtálá (شہشتہا तहजीब
(Tahzib (تہذیب)

MUTA,BÁ,IN सुतबाइन (ع - ص) متباین

1. विपरीत (Viparít (ویپریت उलटा
(Ulta (الٹا)
2. एक दूसरे की बिल्कुल ज़िद (Ek
dúsare ki bilkul zid (ایک دوسرے کی بالکل ضد
(کي بالکل ضد)

متبحر (ع - ص)

MUTA,BAH,HIR सुतबहहिर

1. स्नात (Isnát (اسنات कृत विद्या
(Kritvid,dya (کرت ویدیہ फ़ाज़िल
(Fázil (فاضل)

2. स्वर युक्त (Swar yukt) (سوریکت)
वह हर्फ जिस पर ज़बर चोर या पेश हो
(Voh harf jis par zabar, zer ya
pesh ho) (وہ حرف جس پر زبر زبر یا پेश ہو
(یا پیش ہو)

(متحمل (ع - ص)

MUTA, HAMMIL متحمل

- सहिष्णु (Sahishnu) (سہیشنو) सहन
शील (Sahan shil) (سہن شیل) बुर्दा (Burd) (بردا)
bár (بردار)

(متحیر (ع - ص)

MUTA, HAI, IR मतहैयर

- चकित (Chakit) (چکیت) विस्मित
(Vismit) (विस्मित) हक्का बक्का (Hakka
bakka) (हका बका) हैरान (Hairán)
(حیران)

(متخاصم (ع - ص)

MUTA KHÁSIM मुखसिम

1. विरोधी (Virodi) (विरुद्धी) प्रति द्वंद्वी
(Prati dwan dwi) (प्रति द्वंद्वी)
मुखालिफ (Mukhálif) (مخالف)
2. शत्रु (Shatru) (شتر) वैरी (Vairi)
(दुश्मन) (Dushman) (دشمن)

(متخیاہ (ع - ص)

MUTA KHAI, ILA मुखखैयिला

- विचार शक्ति (Vichar shakti) (विचार)
कल्पना शक्ति (Kalpana) (कल्पना)
शक्ति (shakti) (शक्ति) सोचने की कुवत
(Soohne ki quv, vat) (سوچنے کی قوت)

- báhar gaya hua) (बाहर گیا
(هو)

(متجسس (ع - ص)

MUTA, JAS, SIS मुतजسس

- अन्वेषक (Anveshak) (انویشک) जिज्ञासु
(Jiggyásu) (जिज्ञासु) खोजी (Khoji)
(खोजी) तलाश करने वाला (Talash
karne wala) (تلاش کرنے والا)

(متجلی (ع - ص)

MUTA, JALLI मुतजल्ली

1. प्रभावान् (Prabhávan) (प्रभावान)
प्रकाशमान् (Prakáshman) (प्रकाशमान)
(روشن) (Raushan) (روشن)
2. उज्ज्वल (Ujjwal) (اجول) धवल
(Dhaval) (دهول) बर्राक (Barráq)
(براق)

MUT, TA, HAD मुतहद (ع - ص)

1. संयुक्त (Sanyukt) (सनیکت) मिला
(Mila hua) (ملا ہوا)
2. एकता बद्ध (Ekata bad, dli) (ایکتابدہ)
مُتَّفِق (Muttafiq) (متفق)
3. सहमत (Sah mat) (سہمت) हमराय
(Ham ráo) (همراے)

(متحرک (ع - ص)

MUTAHAR RIK मुतहरिक

1. गतिवान् (Gativán) (گتیوان) जंगम
(Jangam) (जंगम) स्पंदित (Ispandit)
(हिलता या चलता हुआ)
(Hilta ya ohalta hua) (هلتا یا چلتا ہوا)

مترشح (ع - ص)

MUTARASH, SHEH सुतरश्श रोह

1. व्यक्त (Vyakt व्यिक्त) प्रकट (Prakat प्रकट) ज़ाहिर (Zāhir ظاهري)
2. टपकता हुआ (Tapakta hua टपकता हुआ) चूता हुआ (Chúta hua चुता हुआ)

مترنم (ع - ص)

MUTARAN, NIM सुतरन्निम

- मधुर स्वर (Madhuras, swar मधुरस्वर)
सुरीली आवाज़ वाला (Surīli áváz सुरीली आवाज़ वाला)

MATRÚK मतरुक (ع - ص)

1. त्यक्त (Tyakt त्यिक्त) छोड़ा हुआ (Chhoṛa hua छोड़ा हुआ)
2. अप्रचलित (Ap praohalit अप'प्र) घैर मुस्तामल (Ghair musta, mal घैर मुस्तामल)

متر وکھ (ع - ص)

MATRÚKA मतरुका

1. त्यक्ता (Tyakta त्यिक्ता) छोड़ी हुई (Chhoṛi hui छोड़ी हुई)
2. दाय (Dáo दा) तरका (Tarka तरका)

متر لزل (ع - ص)

MUTAZAL, ZIL सुतज़लज़िल

- कंपाय मान् (Kampāe mán कम्पाय मान्)
कंपित (Kampit कम्पित) कपता हुआ (Kāpta hua कपता हुआ)
हिला हुआ (Hilta hua हिला हुआ)

متدين (ع - ص)

MUTADAL, IN सुतदैयिन

1. सत्य निष्ठ (Sattya niehth सत्य निष्ठ) प्रान्जल (Prānjal प्रान्जल) ईमान दार (Imán dār ईमान दार)
2. व्यवहार निष्ठ (Vyavhār niehth व्यवहार निष्ठ) दिवानतदार (Diyānat dār दिवानत दार)

مترادف (ع - ص)

MUTARÁDIF सुतरादिक

- पर्याय वाची (Paryāe vāchi पर्याय वाची)
समानार्थक (Samánārthak समानार्थक)
हम मानी (Ham māni हम मानी)

MUTARJAM सुतरजम (ع - ص)

- अनूदित (Anúdit अनूदित) भाषांतरित (Bhāshāntarīt भाषांतरित)
तरजमा किया हुआ (Tarjama kiya hua तरजमा किया हुआ)

مترجم (ع - ص)

MUTAR, JIM सुतरजिम

- अनुवादक (Anuvádak अनुवादक)
अनुवादकार (Anuvád kār अनुवादकार)
तरजमा करने वाला (Tarjama kārno vāla तरजमा करने वाला)

متردد (ع - ص)

MUTARAD, DID सुतरद्दद

- चितित (Chitit चितित) फिक्र मंद (Fikr mand फिक्र मंद)

متشکل (ع - ص)

MUTASHAK, KIL متشاکیل

ساکار (Sákár ساگر) ساक्षात्
(Sákohhát ساکجهات) मूर्ति मान
(Múrtimán (مورتی مان) मुजस्सम
(Mujas, sam مسجسم)

متصادم (ع - ص)

MUTA, SÁDIM متساदیم

سंघर्षित (Sangharahit سنگهرشت)
टकराता हुआ (Takráta huá تکرانا
هوا)

MUT, TASIL متصل (ع - ص)

1. निरंतर (Nirantar लगातार)
(Lagátár)
2. समीप (Samíp करीब)
(Qarīb)

MUTAZÁD متضاد (ع - ص)

1. प्रति कूल (Pratikúl (برتی کول)
विपरीत (Viparít (ویریت)
(Uita التا)
2. एक दुसरे का उलटा (Ek dúsre ka
ulta (ایک دوسرے کا التا)

متعارض (ع - ص)

MUTA, ÁRIZ متآریز

1. बाधक (Bádhak (بادهک) मुज़ाहिम
(Muzáhim (مزاہم)
2. अवरोधक (Aurodhak (اوردهک)
रोकने वाला (Rokne vála (روکنے والا)

متعارف (ع - ص)

MUTA, ÁRIF متآریف

परिचित (Parichit (پریچیت) जानने

MUTASÁVI متساوی (ع - ص)

सम (Sam सम) समान (Samán (سان)
बराबर (Barábar برابر)

متساوی الاضلاع (ع - ص)

MUTASÁVIUL-ÁZLÁ, A

सुतसावियुल अझलाअ

समभुज क्षेत्र (Sam bhuj chhettr सम
वह शकल जिस के सब
ज़िले बराबर हों (Voh shakl jis ke sab
zile barábar hon (ضلع برابری ہوں)

متشابه (ع - ص)

MUTASHÁBEH متشابهہ

1. सदृश (Sadrish (سدرش) तद्रूप
(Tadrúp (تدرूप) हमशकल (Ham
shakl (هم شکل)
2. भ्रमात्मक (Bhramátmak (بهرهاتمک)
मशकुक (Mashkúk (مشکوک)

متشروع (ع - ص)

MUTASHAR, RE متشاررے

धर्म निष्ठ (Dharm nishth (دھرم نشتہ)
पाबंद मज़हब (Pábande maz, hab
(پابند مذہب)

متشکر (ع - ص)

MUTASHAK, KIR متشاکیر

कृतज्ञ (Kritagya (کرتگیہ) आभारी
(Ábhári (آبهاری) ममनून (Mamnún
(مملنون)

متعصب (ع - ص)

MUTA, ASSIB متضاسب

1. धर्मांध (Dharmándh دهرمانده)
कटर मज़हबी (Kattar maz, habi کٹر مذهبى)
مذهبي
2. साम्प्रदायिक (Sámpradáik سام-پر)
फिरका परस्त (Firqa parast فیرقہ پرست)

متعفن (ع - ص)

MUTA, AF, FIN متضافین

1. दुर्गंध युक्त (Durgandh yukt درگنده)
दुर्गंधित (Durgandhit درگندهت)
बदबू दार (Badbú dár بدبودار)

متعلق (ع - ص)

MUTA, AL, LIQ متضالیک

1. संबन्धित (Sambandhit سمبندھت)
संबद्ध (Sambaddh سمبده)
तअल्लुक रखने वाला (Ta, alluq rakhne vála تعلق رکھنے والا)
2. प्रति (Prati برتی) लिए (Liye لئے)

متعاقبن (ع - ص)

MUTA, ALLIQÍN متضالیکین

1. संबन्धित जन (Sambandhit jan سمبندھت جن)
स्वजन (Swajan سوچن)
घर वाले (Ghar vále گھر والے)

متعلم (ع - مذ)

MUTA, ALLIM متضالیم

1. विद्यार्थी (Vid, dyárthi ویدیارتھی) छात्र (Chháttr چھاتر)
तालिब (Tálibe علم طالب علم)

वाला (Jáanne vála جاننے والا)

متعاقب (ع - ص)

MUTA, ÁQIB متضاقیب

1. अनुधावक (Anudhávak انودھاوک)
पीछा करने वाला (Píohha karne vála پیچھا کرنے والا)

متعجب (ع - ص)

MUTA, AJJIB متضاجیب

1. आश्चरित (Ásh, char, it آشچرات)
विस्मित (Vismít अचंبه में)
पड़ा हुआ (Achambhe men para hua اچنبه میں پڑا ہوا)
2. चकित (Chakit چکت) निस्तब्ध (Nistabdh نس تبده)
हक्का बक्का (Hakka bakka هکا بکا)

متعدد (ع - ص)

MUTA, AD, DID متضادید

1. कतिपय (Katipai کتی پے) चंद (Chand چند)
2. अनेक (Anek انیک) अधिक (Adhik ادھک) बहुत (Bahut بہت)

متعدی (ع - ص)

MUTA, AD, DI متضادی

1. सकर्मक (Sakarmak سکرماک)
फेल बा फाईल (Fel ba fáil فعل با فاعل)
2. संक्रामक (Sankrámak سنکرامک)
छूतहा (Chhutaha چھتھا) छूत वाला रोग (Chhút vála rog چھوت والا روگ)

3. अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त व्यस्त)
तितर बितर (Titar bitar तितर, बितर)
(تیتر، بیتر)

MUT, TAFIQ मुत्तफिक (ع - ص) متفق
सहमत (Sahmat सहमत) इत्तिफाक
करने वाला (Ittifāq karne wāla
(اتفاق کرنے والا)

(متفق علیه (ع - ص)

MUT, TAFaq-ALAIH मुत्तफक अलैह
निर्विवाद (Nirvivād निर्विवाद) सर्व मान्य
(Sarvmān, nya सर्वमान्य) मुत्तफका
(Muttafaqa متفقہ)

(متفکر (ع - ص)

MUTAFAK, KIR मुत्तफकिर
सचिंत (Sachint सचिंत) वितित
(Chintit चिन्तित) फिक मंद (Fikr
mand फिकर मंद)

MUTA, FANNI मुत्तफन्नी (ع - ص) متفنی
धूर्त (Dhūrt धूर्त) छली (Chhali
(فیتین (Fittin छिल्ली)

MUTAQÁZI मुत्तकाज़ी (ع - ص) متقاضی
अभियाचक (Abhiyāchak अभियाचक)
तकाज़ा करने वाला (Taqaḡza karne wāla
(تقاضا کرنے والا)

MUT, TAQI मुत्तकी (ع - ص) متقی
संयमी (San, yami संयमी) यती
(Yati यती) ज़ाहिद (Zāhid ज़ाहिद)

(متکبر (ع - ص)

MUTA, KAB, BIR मुत्तकबिर

1. अहंकारी (Ahankāri अहंकारी)

(ع - مٹ) بتعلمہ

MUTA, AL, LIMA मुत्तअल्लिमा

छात्रा (Chhāttra छात्रा) शिष्या
(Shish, shya शिष्या) स्त्री
(Vid, dyarthi istri वीदियार्थी स्त्री)
तालिबा (Tālība طالبة)

MUTA, AIYIN मुत्तऐइन (ع - ص) متعین

1. निश्चित (Nishehit निश्चित) नियत
(Niyat नियत) मुक्कर (Muqarrar
(مقرر)
2. नियुक्त (Niyukt नियुक्त) तईनात
(Tayināt تعینات)

(متغیر (ع - ص)

MUTAGHAI, YIR मुत्तगैयिर

विकृत (Vikrit विकृत) परिवर्तित
(Parivartit परिवर्तित) बदला हुआ
(Badla hua बदला हुआ)

(متفاوت (ع - ص)

MUTAFÁVIT मुत्तफावित

1. विभिन्न (Vibhin, n विभिन्न) मुह्तलिफ
(Mukhtalif مختلف)
2. विपरीत (Viparit विपरीत) बर अक्स
(Bar aks برعکس)

(متفرق (ع - ص)

MUTAFAR, RIQ मुत्तफरिक्

1. विभिन्न (Vibhin, n विभिन्न) विविध
(Vividh विविध) मुख्तलिफ (Mukh-
(مختلف talif)

2. प्रकीर्ण (Prakirn प्रकीर्ण) फुटकर
(Phutkar फुटकर)

یہ لفظ ترکی لفظ 'تلاش' سے عربی
کیا گیا ہے جو غلط ہے، مگر چالو ہے

متلاطم (ع - ص)

MUTA, LĀTIM مُتَلَاتِم

1. तरंगायित (Tarangāit) (ترنگائیت)
हिलोलित (Hillolit) (ہل لولیت)
मौजें मारता हुआ (Maujē mārta
hua) (موجیں مارتا ہوا)
2. स्रावित (Plāvit) (پلاوٹ) चढ़ा हुआ
दरया या समंदर (Chāṭha hua
darya ya samandar) (چڑھا ہوا
دریا یا سمندر)

متلون (ع - ص)

MUTA, LAV, VIN مُتَلَوِّين

1. रंग बदलने वाला (Rang badalne
vāla) (رنگ بدلانے والا)
2. विषमशील (Visham shil) (وِشَم)
अनियतात्मा (Aniyatātma) (انیتاتما)
अनेक चित्त (Ānek chitt) (انیک چیت)
जिस का मिज़ाज हर वक़्त बदलता रहे (Jis ka
mizāj har vaqt badalta rahe)
(جس کا مزاج ہر وقت بدلتا رہے)

متلون مزاج (ع - ص)

MUTA, LAV, VIN-MIZĀJ

مُتَلَوِّين मिज़ाज

دیکھو 'متلون' ۲

متمدن (ع - ص)

MUTAMAD, DIN مُتَمَدِّين

सुसंस्कृत (Susanskrit) (سوسنکرت)

अभिमानि (Abhimāni) (ابہی مانی)

मगरूर (Maghrūr) (مغرور)

2. अहंवादी (Ahamvādi) (اھم وادی)
डींगिया (Dīngiya) (دینگیا) शेखी
खोर (Shekhi-khor) (شیخی خور)

متکفل (ع - ص)

MUTA, KAF, FIL مُت کفیل

1. पोषक (Poshak) (پوشک) रक्षक
(Rakobhak) (رکھچک) कफ़ील
(Kafil) (کفیل)
2. प्रति भू (Prati bhu) (پرتی بھو)
ज़ामिन (Zāmin) (ضامن)

متکلام (ع - ف)

MUTA, KAL, LIM مُت کَلِم

1. वक्ता (Vakta) (وکتا) संवादी (Samvādi)
(سم وادی) गुफ्तुगू करने वाला
(Guftugu karne vāla) (گفتگو کرنے والا)
2. उत्तम पुरुष (Uttam purush) (اُتَم)
फ़र्स्ट परसन (First person)
(فرست پرسن)
3. मीमांसक (Mimānsak) (می مان)
इल्मे कलाम का फ़ाज़िल
(Ilme kalām ka fāzil) (علم کلام کا فاضل)

متلاشی (ع - ص)

MUTALĀSHI مُتَلَاشی

- अन्वेषक (Anveshak) (انویشک)
खोजी (Jig, gyāsu) (جگیا سو)
तलाश करने वाला
(Khoji) (کھوجی)
(Talāsh karne vāla) (تلاش کرنے والا)

(Dhani دھانی) दौलत मन्द (Daulat-
mand دولت مند)

MATN मत्न (ع - مذن) متن

मूल ग्रंथ (Múl granth مول گرنث)
किसी पुस्तक की असल इबारत जिस की
टीका या शरह की जाये (Kisi pustak
ki aal ibarat jis ki tika ya sharh ki
jao کسی پستک کی اصل عبارت
جس کی ٹیکا یا شرح کی جائے)

متنازع (ع - ص)

MUTANÁZE मतनाजे

विवाद कर्ता (Vivád kartá دواد کرتا)
भगड़ा करने वाला (Jhagra karne wala
جهگڑا کرنے والا)

متنازع فيه (ع - ص)

MUTANÁZÁ-FÍH मतनाज़ा फीह

वादग्रस्त (Vádgrast وادگراست) विवा-
दास्पद (Vivádáspad وواکاسپد) बहस
तलब (Bahs talab بحث طلب)

متناسب (ع - ص)

MUTA,NÁSIB मतनासिब

1. अनुपाती (Anupáti अनुपाती) तनासुबी
(Tanásubi تناسبی)
2. यथोचित (Yathochit यथोचित) वाजिबी
(Vájibi वाजिबी)

متناقض (ع - ص)

MUTA,NÁQIZ मतनाकिज़

1. विपरीत (Viparít विपरीत) विरुद्ध
(Virud,db उलटा) (Uta التا)
2. परस्पर विरोधी (Paráspar virodhi परस्पर विरोधी) एक दूसरे की ज़िद
(Zid)

सुसभ्य (Susabhyia سوسبهيہ) कलचर्ड
(Cultured کلچرڈ)

متمرد (ع - ص)

MUTA,MAH,RID मुतमार्दिक

अहंकारी (Ahañkári اهنکاری)

मान महत् (Mán mahat मान महत्)

मग़रूर (Maghrúr مغرور)

متمكن (ع - ص)

MUTA,MAK KIN मुतमकिन

आसीन (Ásín آسین) जगह पर बैठा
हुआ (Jagah par baitha hua جگہ پر
بیٹھا ہوا)

متملق (ع - ص)

MUTA,MALLIQ मुतमल्लिक

चाटुकार (Chátukár چاٹوکار) चापलूस
(Cháplús چاپلوس)

متمنى (ع - ص)

MUTA,MAN,NI मुतमन्नी

उत्सुक (Utsuk ائسک) अभिलाषी
(Abhiláshi ابھی لاشی) खादिशमन्द
(Khábish mand خواہش مند)

متموج (ع - ص)

MUTA,MAVVIJ मुतमव्विज

तरंगित (Tarangit तरंगित) लहरें लेता
हुआ (Lahron leta hua لہریں لیتا
ہوا)

متمول (ع - ص)

MUTA,MAV,VIL मुतमव्विल

धनाढ्य (Dhanádhyha धनाढ्य)

धनवान् (Dhanván धनवान्) धनी

لगातार (Lagátár) मुसलसल
(Musalsal) (مسلسل)

ایک دوسرے (Ek दूसरे ki zid) کی ضد

متوازن (ع - ص)

متنبہ (ع - ص)

MUTAVÁZIN متوازنین

संतुलित (Santulit) ठीक तुला
(Thik tula haá) (تھیک تلا ہوا)
जंचा तुला (Jancha tula) (जल्पा تلا)

MUTA,NAB,BEH मुतनबेह

सचेत (Sachet) सावधान
(Sáodhán) (होशयार) (Hosh,
yár) (होशयार)

متوازی (ع - ص)

MUTANJAN मुतंजन (ف - مذ) متجن

एक प्रकार का मीठा पुलाव जिस में
खटस दी जाती है (Ek prakár ka
mithá puláo jis men khatás di játi
hai) (ایک پرکار کا میٹھا پلاؤ جس
میں کھٹاس دی جاتی ہے)

متنفر (ع - ص)

MUTA,VÁZI मुत वाजी

1. समानांतरित (Samánántarit) (سا
برابر فاصله वाला) (Brábar fasíle vála) (والا)

2. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) (समानान्तर रेखा)
बराबर बराबर चलें (Voh do khatút
jo brábar barábar chalen) (وہ دو
خطوط جو برابر برابر چلیں)

متواضع (ع - ص)

MUTA,NAF,FIR मुतनफ़िर

1. घृणी (Ghrini) (نفرت کرنے
वाला) (Nafrať Karne vála) (کرنے والا)
2. विमुख (Vimukh) (बेज़ार
(Bezár) (بیزار)

متنفس (ع - ص)

MUTAVÁ,ZE मुतवाजे

1. अतिथि पूजक (Atithi pújak) (अतिथि पूजक)
(Mehmán) (मेहमां नवाज़) (naváz) (মেহমান نواز)
2. सुशील (Sushil) (खुश अख-
लाक) (Khush akhláq) (خوش اخلاق)

متوجه (ع - ص)

MUTA,VAJ,JEH मुतवज्जेह

ध्यान देने वाला (Dhyán dene vála)
तवज्जुह करने वाला (Tavajjoh karne vála)
(Tavajjoh karne vála) (توجه کرنے والا)

MUTA,NAF,FIS मुतनफ़िस

1. प्राणी (Práni) (जीवधारी)
(Jivdhári) (جاندار) (Jándár) (جاندار)
2. मनुष्य (Manush,shya) (ملشیہ)
(Vyakti) (व्यक्ति) (آدمی) (Ádami)

متواتر (ع - ص)

MUTA,VÁTIR मुतवातिर

सतति (Satati) (निरंतर) (Nirantar)
(अनवरत) (Anavarat) (انورث)

متوکل (ع - ص)

MUTAVAK, KIL متواککل

نيسپريه (Nisprih) انسپريه (Anih)
کال تشت (Kál tush) کال تشت (Anih)
قانع (Qáne) قانع (Qáne)

متولی (ع - ص)

MUTA, VAL, LI متواللی

پرنهاسی (Pranyási) پرنهاسی (Pranyási)
(Trustee) (Trustee)

متوهم (ع - ص)

MUTA, VAH, HIM متواھھیم

سنشہاتما (Sanshayátma) سنشہاتما (Sanshayátma)
بھرمی (Bhrami) بھرمی (Bhrami)
(Vahmi) (Vahmi)

متهم (ع - ص)

MUT, TA, HAM متتھام

دوپیت (Áropit) دوپیت (Do-shit)
جس پر کوئی تھمت لگاई गई हो (Jis par koi tohmat lagái gai)
جس پر کوئی تھمت لگائی گئی ہو (ho)

متین (ع - ص) MATÍN

گمبھیر (Gambhír) گمبھیر (Gambhír)
شاंत (Shánt) شاंत (Shánt)
سجیدہ (Sanjídá) سجیدہ (Sanjídá)

مثال (ع - م) MISÁL

1. اداھرن (Udáharan) اداھرن (Udáharan)
درشتانت (Drishtánt) درشتانت (Drishtánt)
نظیر (Nazír) نظیر (Nazír)
2. پرتما (Pratima) پرتما (Pratima)
مूर्ति (Múrti) مूर्ति (Múrti)
تصویر (Tasvír) تصویر (Tasvír)

متوحش (ع - ص)

MUTA, VAH, HISH متواھھیش

1. اڈوگن (Udvign) اڈوگن (Udvign)
آتور (Átur) آتور (Átur)
وہشت زدا (Vahshat zada) وہشت زدا (Vahshat zada)
2. وہشت پدا کرنے والا (Vahshat paida karne vála) وہشت پدا کرنے والا (Vahshat paida karne vála)

متورم (ع - ص)

MUTA, VAR, RIM متواوریم

شوتھت (Shothit) شوتھت (Shothit)
ورم کیا ہوا (Varam kiya hua) ورم کیا ہوا (Varam kiya hua)
متوسط (ع - ص)

MUTA, VASSIT متواصیت

مدھیم (Madhdhyam) مدھیم (Madhdhyam)
مدھیہ ورتی (Madh, dhya varti) مدھیہ ورتی (Madh, dhya varti)
درمیانہ (Darmiyáni) درمیانہ (Darmiyáni)

متوطن (ع - ص)

MUTAVATTIN متواتتین

نواسی (Nivási) نواسی (Nivási)
باشندہ (Báshinda) باشندہ (Báshinda)

متوفی (ع - ص)

MUTA, VAF, FA متواففا

مروت (Mrit) مروت (Mrit)
سورگ (Swargíya) سورگ (Swargíya)
مرہوم (Marbúm) مرہوم (Marbúm)

متوقع (ع - ص)

MUTA, VAQ, QE متواوے

ابھی لشی (Abhiláshi) ابھی لشی (Abhiláshi)
پرتیاشی (Pratyáshi) پرتیاشی (Pratyáshi)
آسرہ لگانے والا (Ásrá lagáne vá'a) آسرہ لگانے والا (Ásrá lagáne vá'a)

مجادله (ع - مذ)

MUJÁDALA مُجَادَلَا

1. युद्ध (Yud, dh युद्ध) समर (Samar) लड़ाई (Larāyi लड़ाई) (स्मर)
2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani दुश्मनी)

MAJÁZ مجاز (ع - ص)

1. अवास्तविकता (Avástavikata (اواستوکتا) जो हकीकत न हो (Jo haqíqat na ho جو حقیقت نہ ہو)
2. भौतिक (Bhautik (بھوتک) लौकिक (Laukik (لوکک) मादी (Máddi (مادی)

MUZÁZ مُجَاز (ع - ص)

- अधिकृत (Adhikrit (ادھی کرت)
- मुख्तार (Mukhtár (مختار)

MAJÁZI مجازی (ع - ص)

- अवास्तविक (Avástavik (اواستوک)
- कल्पित (Kalpit (کلیت) गैर हकीकती (Ghair haqíqi غیر حقیقی)

MAJÁL مجال (ع - م)

1. साहस (Sáhas (سہاس) जुरअत (Jur, at جرأت)
2. शक्ति (Shakti (شکتی) सामर्थ्य (Sámarthya (سامرتهیه) ताकत (Táqat طاقت)

مجامعت (ع - م)

MUJÁ,MA,AT मुजामअत

समागम (Samágam (مسامگ) संभोग

3. आदर्श (Ádarsh (آدرش) नमूना (Namúna (نمونه)

MÁSÁNA मसाना (म - मं) مثانه (ع - مذ)

मूत्राशय (Mútráshai (موتراشے) मूत्र कोष (Mútr, kosh (मूत्रकोश) पेशाब की थैली (Pesháb ki thaili (پیشاب کی تھیلی)

MISQÁL मस्काल (म - मं) مثقال (ع - مذ)

साढ़े चार माशे का एक वज़न (Sáṛhe chár māshe ka ek vazn (سازھے چار ماشے کا ایک وزن)

MASAL मसल (म - मं) مثل (ع - मं)

लोकोक्ति (Lokokti (لوکوکتی) कहावत (Kahávat (کہاوت)

MIS,L मिस्ल (म - मं) مثل (ع - مذ)

समान (Samán (سان) तुल्य (Tullya (تولی) मुशाबेह (Mushábeh (مشابه) तल्लिह

MUSAL,LAS मुसल्लस (म - मं) مثلث (ع - مذ)

1. त्रिकोण (Trikon (त्रिकोन) से पहलू (Sepahlu (سہ پہلو)

2. त्रिभुज (Tribhuj (त्रिभुज) तीन खतों से घिरी शकल (Tín khaton se ghiri shakl (تین خطوں سے گھری شکل)

MUSAN,NA मुसन्ना (म - मं) مثنی (ع - ص)

1. प्रतिलिपि (Pratilipi (प्रतीलीपी) नक़ल (Naql (نقل)

2. रसीद वगैरा का दूसरा परत (Rasíd va ghaira ka दूसरा परत (رصيد وغیرہ کا دوسرا پرत)

3. निराश्रय (Nirāsh,shrai) (نیراش،شرای)
बेसहारा (Be sabhāra) (بے سہارا)

4. असमर्थ (Asamarth) (اسموتھ) माज़ूर
(Ma,zúr) (معذور)

5. अशक्त (Ashakt) (اشکت) बे ज़ोर
(Be zor) (بے زور)

MAJBÚRी मजबूरी (ع - مٹ)

1. विवशता (Vivashata) (विवशता) बेवसी
(Be basi) (بے بسی)

2. बाध्यता (Bádhdhyata) (بادھیہتا) पाबंदी
(Pábandi) (پابندی)

3. असमर्थता (Asmarthata) (اسموتھتا) माज़ूरी
(Ma,zúrí) (معذوری)

4. निर्बलता (Nirbalata) (نیربالتا) कम
ज़ोरी (Kam zori) (کمزوری)

MUJTAMA मज्जत्तमा (ع - ص)

एकत्र (Ekat, tr) (ایکت،تر) इकठ्ठा
(Ikath,tha) (اکٹھا)

MUJTANIB मज्जन्निब (ع - ص)

उपेक्षक (Upekehak) (اپیکچھک) घृणी
(Ghrini) (گھرنی) अलग रहने वाला
(Alag rahne vála) (الگ رہنے والا) बचने
वाला (Bachne vála) (بچنے والا)

MUJTAHID मुज्जतहिद (ع - ص)

धर्म शास्त्र विद् (Dharm shástr vid) (धर्म शास्त्रविद्)
(Mufti) (मुफ्ती)

MAJD मज्द (ع - مذ)

प्रतिष्ठा (Pratishtha) (प्रतिष्ठता) श्रेष्ठता
(Shresh,thata) (श्रेष्ठता) बुजुर्गी
(Buzurgi) (بزرگی)

(Sambhog) (सम्भोग) सहवास (Sah
vás) (सहवास) मैथुन (Maithun) (मैथुन)
सुहवत (Suhbat) (صحبت)

مجانست (ع - مٹ)

MUJÁNASAT मुजानसत

सह लिंगता (Sahlingata) (سه لنگتا)
हमजिंसी (Ham jinsi) (همجنسی)

MUJÁVIR मुजाविर (ع - ص)

किसी दरगाह या मज़ार की खिदमत करने
वाला (Kisi dargáh ya mazár ki
khidmat karne vála) (کسی درگاہ یا
مزار کی خدمت کرنے والا)

MUJÁHID मुजाहिद (ع - ص)

1. धर्म योद्धा (Dharm yodha) (धर्म
योद्धा) मज़हब के लिए लड़ने वाला
(Maz,bab ke lie laadne vála) (مذہب
کے لیے لڑنے والا)

2. तपस्वी (Tapas,swi) (तपससुयी) कड़ी
इबादत करने वाला (Kari ibádat
karne vála) (کڑی عبادت کرنے والا)

3. पराक्रमी (Parák,krami) (پراکرمی) कड़ी
मेहनत करने वाला (Kari
mehnat karne vála) (کڑی محنت کرنے والا)

MAJBÚR मजबूर (ع - ص)

1. विवश (Vivash) (विवश) बेबस
(Be bas) (بے بس)

2. बाध्य (Bádhdhya) (बाध्य) पाबंद
(Páband) (پابند)

2. अनुभूत योग (Anubhūt yog) **انوبھوت**
 (برک) आज्ञामादशी नुसखा (Āzmāi-
 shi nuskhā) (آزمایشی نسخه)

MUJAR,RAD **مجراد** (ع - ص)

1. ब्रह्मचारी (Bṛhamohāri) **برہم چاری**
 वह जो तनहाई की जिंदगी बसर करे
 (Voh jo tanhāyi ki zindagi basar
 kare) **وہ جو تنہائی کی زندگی**
 (بسر کرے)

2. एकाकी (Ekāki) **ایکاکی** अकेला
 (Ake'a) **تنہا** (Tanhā)

MUJRIM **مجریم** (ع - ص)
 अपराधी (Aprādhi) **اڀرادھی** अभिशस्त
 (Abhishast) **اڀی شست** अभियुक्त
 (Abhiyukt) **اڀی یکت** मुलजम
 (Mulzam) **مازم**

MAJRÚH **مجرھ** (ع - ص)
 चत (Chhat) **چھت** आहत (Āhat)
 (Zakumi) **زخمی** घायल (Ghāyal)
 (Zakumi) **زخمی**

MUJAS,SAM **مजسم** (ع - ص)
 साकार (Sákár) **ساکار** साक्षात् (Sak,
 ohhát) **ساکچھات** मूर्तिमान् (Murtimān)
 (मूर्तिमान)

مجسمہ (ع - مڈ)

MUJAS,SAMA **مजسسما**
 मूर्ति (Murti) **مूर्تی** प्रतिमा (Pratima)
 (प्रतिमा) बुत (But) **بوت**

MUJAL,LAD **مجللد** (ع - ص)
 सजिल्द (Sajild) **سجلد** जिल्द बंधी हुई

مجنوب (ع - ص)

MAJ,ZÚB **مجنوب**

1. आकृष्ट (Ākriṣht) **آکریشت**
 किया हुआ (Jazb kiya hua) **جذب**
 (کیا ہوا)

2. एक किस्म के फकीर जो बे सुध रहते
 और औल फौल बक्ते हैं (Ek qism
 ke faqir jo be sudh rahte aur aul
 phaul bakte hen) **ایک قسم کے**
 فقیر جو بے سدھ رہتے اور اول
 فہول بکتے ہیں

MAJ,ZÚM **مجنوم** (ع - ص)
 कुष्ठी (Kushthi) **کوشٹی** कोढ़ी (Korhí)
 (कोरही)

MUJRA **مجر** (ع - مڈ)
 1. प्रणाम (Pranám) **پرنام** बंदगी
 (Bandagi) **بلدگی**

2. कटौती (Katauti) **کٹوتی** मिनहाई
 (Minhāyi) **منہائی**

3. रंडी का वह गाना जो बौर नाचे
 बैठ कर हो (Randi ka voh gāna jo
 baḡhair náche baith kar ho) **رندی**
 کا وہ گانا جو بغیر ناچے بیٹھ
 کر ہو

MUJAR,RAB **مجراب** (ع - ص)

1. परीक्षित (Parikshhit) **پریمکھیت**
 अनुभव सिद्ध (Anubhav siddh) **انوبھو**
 (अनुभूत) अनुभूत (Anubhūt) **سده**
 परखा हुआ (Parkha hua) **پرکھا ہوا**
 जाँचा हुआ (Jancha hua) **جانچا**
 (ہوا)

प्रबंध कारिणी (Prabandh kārini) (संस्था)
 इतिज्ञामिया कमेटी (Intizāmia committee) (नियामिका)
 (कमेटी)

MUJALĀ मुजल्ला (स - व) मुजल्ला

1. प्रमार्जित (Pramārjit) (परमार्जित)
 साफ किया हुआ (Sāf kiya hua) (साफ)
 (कहा हुआ)
2. उज्जवल (Ujjwal) (उज्ज्वल) स्वच्छ
 (Swach,ohh) (सुच्छ) शफाफ
 (Shaffāf) (शुद्ध)
3. द्युतिमान् (Dyutimān) (दीप्तिमान्)
 ज्वलन्त (Jwalant) (ज्वलन्त) रौशन
 (Raushan) (रोशन)

MIJMAR मिज्मर (म - म) मिज्मर

अंगार धानी (Angār dhāni) (अंगारधानी)
 अंगीठी (Angīthi) (अंगीठी)

MAJMA मज्मा (म - म) मज्मा

जन समूह (Jan samūh) (जन समूह)
 समुदाय (Samudāe) (समुदाय) भीड़
 (Bhīṛ) (भीड़) जमाव (Jamāo) (जमाव)
 मज्मा (म - म) (म - म)

MAJMA-UL-JAZĀ'IR मज्मा उल जज़ाइर

द्वीप पुंज (Dwīp punj) (द्वीप पुंज)
 वह जगह जहां बहुत से जज़ाइरे हैं (Voh jagah jāhān bahut se jazā'ire hon) (वह जगह जहां बहुत से जज़ाइरे हैं)
 (जगह जहां बहुत से जज़ाइरे हैं)

MUJMAL मुज्मल (स - व) मुज्मल

संक्षिप्त (Sanchipt) (संक्षिप्त) सार रूप
 (Sār rūp) (सार रूप) मुख्तसर (Mukh-tasar) (मुख्तसर)
 (मुख्तसर)

किताब (Jild baṇḍhi hui kitāb) (जिल्द बाण्डी हुई किताब)
 (बन्दी हुई किताब)

MAJLIS मजलिस (म - म) मजलिस

1. सभा (Sabha) (सभा) जलसा (Jalsa) (जलसा)
2. समिति (Samiti) (समिति) कमेटी
 (Committee) (कमेटी)
3. संस्था (Sanstha) (संस्था) इदारा
 (Idāra) (आदारा)
4. संघ (Sangh) (संघ) एसोसिएशन
 (Association) (एसोसिएशन)
5. गोष्ठी (Goshthi) (गोष्ठी) निशस्त
 (Nishast) (निशस्त)

मजलिस (म - म) (म - म)

MAJLISE-ĀMILA मजलिसे आमिला

विषय निर्वाचनी समिति (Vishai nirvā-chini samiti) (विषय निर्वाचनी समिति)
 विषय निर्धारणी समिति (Vishai Nirdhārini samiti) (विषय निर्धारणी समिति)
 विषय समिति (Vishai samiti) (विषय समिति)
 (समिति)

मजलिस (म - म) (म - म)

MAJLISE-QĀNÚNSÁZ

मजलिसे कानून साज़

विधान सभा (Vidhān sabha) (विधान सभा)
 लेजिस्लेटिव एसम्बली (Legislative assembly) (लेजिस्लेटिव एसम्बली)
 (लेजिस्लेटिव एसम्बली)

मजलिस (म - म) (म - म)

MAJLISE-MUNTAZIMA

मजलिसे मन्तज़िमा

अन्तरंग सभा (Antarang sabha) (अन्तरंग सभा)

MAJ, HŪL مجہول (ع - ص)

अज्ञात (Aggyát) जो मालूम न हो (Jo málúm na ho جو معلوم نہ ہو)
2. तुच्छ (Tuch, chh) अधम (Adham) ज़लील (Zalíl) (ذلیل)

مجہول النسب (ع - ص)

MAJ, HŪLUN-NASAB مجہول نساب
अज्ञात कुल (Aggyát kul) (اِہیات کل)
वर्ण संकर (Varu sankar) (ورن سنکر)
दोगला (Doghala) (دوغلہ)

MUCHALKA मुचलका (त - मं)

चरित्र बंध (Charitr bandh) (چرتر بندھ)
बन्ध पत्र (Bandh pattr) (بندھ پتر)
मुजरिम की हज़िरी का ज़मानत नामा (Mujrim ki háziri ka zamánat náma) (مجرم کی حاضری کا ضمانت نامہ)

MAHÁZ महाज (ع - मं)

केंद्र (Kendr) (केन्द्र)
मध्य (Mad, dhya) (मध्य)
मक़्ज़ (Markaz) (مركز)

مخاز جنك (ع - م)

MAHÁZE-JANG महाजे जंग

युद्ध केंद्र (Yud, dh kendr) (یڈھ)
फ्रन्ट (Front) (फ्रन्ट)

MUHÁRABA मुहाराबा (ع - मं)

युद्ध (Yud, dh) (युद्ध)
संग्राम (Sangrám) (سنگرام)
जंग (Jang) (جنگ)

محاسب (ع - م)

MUHÁSIB मुहासिब

1. गणितज्ञ (Ganitag, gya) (گنی تکیہ)
हिसाबदां (Hisáb dán) (حساب دال)

مجموہ (ع - م)

MAJ, MŪÁ मज्मूआ

1. समष्टि (Samashti) समा-
हार (Samáhár) कई चीज़ों
की यकजाई (Kai ohizon ki yak jáyi)
(کئی چیزوں کی یک جائی)

2. संग्रह (Sangrah) (سنگره)
रचना संग्रह (Raachana sangrah) (رچنا سنگره)
कविताओं या लेखों की किताब (Kavi-
táon ya lekhon ki kitáb) (کوتابوں
یا لیکھوں کی کتاب)

MAJNŪN मज्नुन (ع - ص)

वातुल (Vátul) (واتل)
उन्मत्त (Unmatt) (ان مت)
पागल (Págal) (پاگل)

MUJAV, VIZ मुजविज़ (ع - ص)

1. निर्णायक (Nirnáyak) (نرنایک)
फैसला करने वाला (Faisala karne vála)
(فیصلہ کرنے والا)

2. प्रस्तावक (Prastávak) (پرستاک)
तजवीज़ करने वाला (Tajvíz karne vála)
(تجویز کرنے والا)

MAJÚS मजूस (ع - मं)

आग्नि पूजक (Agni pújak) (اگنی پوجک)
आतश परस्त (Átash parast) (آتش پرست)
(پارسی) (Pársi) (پارسی)

مجوف (ع - ص)

MUJAV, VAF मुजवफ

सुधिर (Sushir) (سوشیر)
पोला (Pola) (پولا)
अंदर से खाली (Andar se kháli) (اندر سے خالی)

(Yavanika यवुनका) पालकी (Pálki)
(पालकी)

MUHÁL मुहाल (ع - ص) محال
असंभव (Asambhav असम्भव) अशक्य
(Ashak, kya अशकिये) ना मुमकिन
(Na mumkin ना ممکن)

MUHÁVARA मुहावरा (ع - مذ) محاوره

1. वार्त्तालाप (Vártáláp وارثالاب) बात
चीत (Bát chít बात چیت)
गुफ्तुगू (Guftugu گفتگو)
2. टक्साली बोली (Taksáli boli)
(تکسالی بولی)

MUHIIB (B) मुहिब (ع - مذ) محبوب

1. मित्र (Mittr मित्र) सखा (Sakha)
(دوست) दोस्त (Dost)
2. प्रेमी (Premi प्रेमी) आशिक
(Áshiq عاشق)

(محبت (ع - م) محبت)

MAHAB, BAT महव्वत

1. प्रेम (Prom प्रेम) अनुराग (Anurág)
(आसक्ति) आसक्ति (Ásakti)
(انوراك) इश्क (Ishq عشق)
2. मैत्री (Maittri मैत्री) मित्रता
(Mittrata मित्रता) दोस्ती (Dosti)
(دوستی)
3. वात्सल्य (Vátsallya वात्सल्य)
ममता (Mamata ममता)
(Mámata مامتا)

MAH, BAS महबस (ع - مذ) محبس

बंदी गृह (Bandi grih بندی گره)
कारागार (Kára gár कारा گار) जेल
खाना (Jail khána जیل خانه)

2. आंकिक (Ánkik آنك) एकउन्टैट
(Accountant اکاؤنٹنٹ)

MUHÁSARA मुहासरा (ع - مذ) محاصره
परिवेष्टन (Pariveshtan پریویسٹن)
घेरा डालना (Ghera dálna گھیرا ڈالنا)
घेरे में लेना (Ghere men lena گھیرے میں لینا)

MUHÁFIZ मुहाफिज़ (ع - ص) محافظ

1. रक्षक (Rak chhak रक्षक)
(Sanrakchhak سن رक्षک)
हिफाज़त करने वाला (Hifázat karno
vála حفاظت کرنے والا)
2. त्राता (Tráta تراتا) बचाने वाला
(Bacháne vála بچانے والا)

(محافظت (ع - م) محافظت)

MUHÁFAZAT मुहाफ़ज़त

रक्षा (Rakchha रक्षक) सुरक्षा (Su-
rak, chba सुरक्षक) हिफाज़त (Hifázat
(حفاظت)

(محافظ خانه (ع - مذ) محافظ خانه)

MUHÁFIZ-KHÁNA मुहाफिज़ खाना

अभिलेख कोष्ठ (Abhilekh kossth
रेकार्ड आफिस (Recoard office
(دگارڈ آفس)

(محافظ دفتر (ع - مذ) محافظ دفتر)

MUHÁFIZ-DAFTAR मुहाफिज़ دفتر

अभिलेख पाल (Abhilekh pál अभि)
रेकार्ड कीपर (Record keeper रेकार्ड کیپر)

MUHÁFA मुहाफा (ع - مذ) محافه

कर्णौरथ (Karnirath कर्णी रथ) यवनिका

(Satark سترک) चौकना
(Chaukanna چوکنا)

2. एहतियात से काम करने वाला
(Ehtiyát se kám karne vála
احتیاط سے کام کرنے والا)

MOHTARAM मोहतरम (ع - ص) محترم

1. मान्य (Mán,nya मानیہ) श्रद्धेय
(Shradh,dhe,ya شریذہیہ) काविले
(Qábile izzat قابل عزت)
2. श्री मान् (Shrímán श्रीमान) महोदय
(Mahodai مهودے) जनान्
(Janáb جناب)

دوسرے معنوں میں مخاطب کے
لیئے استعمال ہوتا ہے

MOHTASIB मोहतसिब (ع - ص) محاسب

रसाध्यक्ष (Rasádh,dhyakchh रसान्)
(Mad,dya nishedh nirik,ehhak मद्य निषेव निरीक्षक)
शराब पीने वालों को
(Sharáb píne válon ko saza dene vála شراب پینے والوں کو سزا دینے والا)

MOHTAMAL मोहतमल (ع - ص) محتمل

1. संदिग्ध (Sandigdhd سن دگدھ) मुशतबह
(Mushtabah مشتبه)
2. अनिश्चित (Anish chit نهی چت) गैरयقینی
(Ghair yaqíni غیر یقینی)

MAHJÚB महजुब (ع - ص) محبوب

1. लज्जित (Lajjit لجت) शर्मिन्दा
(Sharminnda شرمندہ)

MAH,BÚB महबूब (ع - مذ) محبوب
प्रेम पात्र (Prem pátr پرم پاتر)
प्रियतम (Priyatam پریتم) वल्लभ
(Vallabh ولہب) प्यारा (Pyára پیارا)
माशूक (Máshúq معشوق)

MAH,BÚBA महबूबा (ع - مث) محبوبہ
प्रेमिका (Premika پریمیکا) प्रेयसी
(Preyasi پریسی) प्रियतमा (Priya-
tama پریتما) वल्लभा (Vallabha ولہبا)
माशूका (Ma,shúqa معشوقہ)

MAH,BÚS महबूस (ع - ص) مجبوس
कारा वासी (Kára vási کارا واسی)
बंदी (Bandi بندی) मुक़ायद (Muqai-
yad مقید)

MOH,TÁJ मोहताज (ع - ص) محتاج

1. निर्धन (Nirdhan نردھن) दरिद्र
(Dariddr دردر) कंगाल (Kangál
کنگال)
2. भिक्कु (Bhik chhuk بھیک) भिखारी
(Bhikhári بھیکھاری) फकीर
(Faqir فقیر)
3. इच्छुक (Ich,ehhuk اچھک) जरूरत मंद
(Zarúrat mand ضرورت مند)

محتاج خانہ (عف - مذ)

MOHTÁJ-KHÁNA मोहताज खाना

अन्नसत्र (Ann satr ان ستر) सदावर्त
(Sadavart सदابرत) लंगर (Langar
لنگر)

MOHTÁT मोहतात (ع - ص) محتاط

1. सावधान (Sáodhán ساودھان) सतर्क

MOHAR,RAF مہر اف (ع - ص) محرف

اکھہرائنتريت (Akohharántarit) ہرف بدلتے ہئے لہفج (Harf badle hue lafz) (حرف بدلے ہوئے لفظ)

MOHRAQ مہرق (ع - ص) محرق

1. دغ (Dagdb) جلا ہآ (Jala hua) (جلا ہوا)

2. بمسم (Bhasm) کشتا (Kushta) (بھسم)

MUHAR,RIK مہرک (ع - ص) محرك

1. پرک (Prerak) اوتوچک (Uttejak) امارنے والا (Ubhárne vála) (پرک)

2. پرتاواک (Prastávák) تاجویز پش کرنے والا (Tajvíz pesh karne vála) (پرتاواک)

MAH,RAM مہرم (ع - ص) محرم

1. مرماگیا (Marmag,gya) رھسہ ویتا (Rahas,gya vetta) (مرمگیا)

2. کانچکی (Kanchuki) انگیکا (Angika) (کانچکی)

MAH,RÚS مہروس (ع - ص) محروس

1. وشتی (Vashvarti) آدھین (Adhín) زیر حکم (Zero hukm) (وشتی)

2. آباد (Ábad,dh) ہراسات میں لیا ہوا (Hirásat men liya hua) (آباد)

2. سنجھت (Sankuchit) پشیمان (Pushemán) (سنجھت)

MOHAD,DAB مہدب (ع - ص) محذب

اوتودر (Unnatodar) بچہ سے کسی قدر اٹھا ہوا (Bich men se kisi qadar utha hua) (اوتودر)

MAHDÚD مہدود (ع - ص) محدود

سمیت (Simit) سمیت (Parimit) سمنت (Sanyat) ہد بانھا ہوا (Had bandha hua) (سمیت)

MAHZÚF مہزوف (ع - ص) محذوف

1. لپٹ (Lupt) لپٹا ہوا (Chhipa hua) (لپٹ)

2. وہ شبد جو ہوارت میں نہ ہو لکین اس کا اوتھ لیا (Voh shabd jo ibárat men na ho lekin us ka arth liya jáe) (وہ شبد جو عبارت میں نہ ہو لیکن اسکا اوتھ لیا)

MEH,RÁB مہراب (ع - مٹ) محراب

چاپ (Cháp) دروں کی مہراب (Daron ki mehráb) (چاپ)

MOHAR,RIR مہریر (ع - ص) محرر

لپیکار (Lipikár) لیکھک (Lekhák) لپیک (Lipik) منشی (Munahi) (لپیک)

محشی (ع - ص)

MUHASH,SHA مہاششا

ٹپپنی یوکت (Tippani yukt تپپنی)
ٹیکا سہیت (Tika sahit ٹیکا)
وہ کتاہ جس پر فوٹ نوٹ ہوں
(Voh kitáb jis par foot note hon وہ)
کتاہ جس پر فٹ نوٹ ہوں

MUHAS,SIL مہاسسیل (ع - ص)

1. संग्राहक (Sangrábak سگراہک)
حاصل کرنے والا (Hásil karne vála حاصل کرنے والا)
2. समाहर्ता (Samáharta سماہرتا)
تہسیل وصول کرنے والا (Tahsíl vasúl karne vála تحصیل وصول کرنے والا)

MAH,SÚR مہسور (ع - ص)

پریویش تیت (Parivesh,tit پریشیت)
جہرے میں لیا ہوا (Ghere men liya hua جہرے میں لیا ہوا)

MAH.SÚL مہسول (ع - مذ)

1. शुल्क (Shulk شلک) کر (kar کر)
2. भाटक (Bhátak بھاتک) کرایا
(Kiráya کرایہ) भाड़ा (Bhára بھارا)

MAH,Z مہز (ع - مٹ)

1. केवल (Keval کیول) سیرف (Sirf صرف)
2. नितांत (Nitánt نیتانت) بیلکول
(Bil kul بالکل)

MAH,ZÚZ مہزج (ع - ص)

آنندیت (Ánandit آنندیت) آہلا دیت

3. वह देश जो किसी का अधीन हो

(Voh desh jo kisi ka adhín ho وہ دیش جو کسی کا ادھین ہو)

MAH,RÚM مہرूम (ع - ص)

وَنَحِيت (Vanchit ونحیت) جو مہرूम ہو
(Jo mahrúm ho جو مہرूम ہو)

MAH,ZÚN مہزآن (ع - ص)

دُ:خیت (Dukh,khit دکھت) کُ:شیت
(Kleshit کلشیت) رامگین (Ghamgin غمگین)

MOHSIN مہسین (ع - ص)

اُپکاری (Upkári اُپکاری) اُہسان
کرنے والا (Ehsán karne vála اُہسان کرنے والا)

محسن کش (ع - ص)

MOHSIN-KUSH مہسین کوش

کُ:تغن (Kritaghn اکرتگن) اُکُ:تج
(Akritaggya اکرتگیہ) نامک ہرام
(Namak harám نامک حرام)

MAHSÚS مہسس (ع - ص)

اُنوبھوت (Anubbút اُنوبھوت) گوچر
(Gochar گوچر) گیان گمیا (Gyán-gammya گیان گمیا)
جس کا اُہساس ہو (Jís ka ehsás ho جس کا اُہساس ہو)

MAH,SHAR مہشار (ع - مذ)

1. प्रलय स्थान (Pralayasthán پراہس)
قیاامت کا میدان (Qayámat ka maidán قیاامت کا میدان)
2. कोलाहल (Koláhal کولاہل) ہگاما
(Hanágáma ہگاما)

(محکمہ اطلاعات) (सूचना विभाग)

(محکمہ انصاف) (न्याय विभाग)

(محکمہ تجارت) (वाणिज्य विभाग)

(محکمہ تعلیم) (शिक्षा विभाग)

(محکمہ تعمیر) (पूत विभाग)

(محکمہ خارجہ) (पर राष्ट्र विभाग)

(محکمہ رسل و رسائل) (यातायात वि०)

(محکمہ زراعت) (कृषि विभाग)

(محکمہ صحت) (स्वास्थ्य विभाग)

(محکمہ غذا) (खाद्य विभाग)

(محکمہ فوج) (सैन्य विभाग)

(محکمہ مال) (राजस्व विभाग)

(محکمہ مال) (अर्थ विभाग)

MAHKUM (محکمہ) (ع - ص) महकूम

(وش ورتی) (Vash varti) वश वर्ती

(پرادھین) (Porádhín) पराधीन

(غیر آزاد) (Ghair ázád) आजाद

MAHAL (محال) (ع - مذ) महल

(پراساد) (Prásád) भवन(Bhavan)

(حویلی) (Haveli) हवेली

(سامی) (Samai) समय

(موقع) (Mauqa) मौका

(جگہ) (Jagah) स्थान (Isthán)

(محال سرا) (ع - ع) (ع - ع) محل

MAHAL-SARA (محال سرا)

(رناواس) (Antah pur) अंतःपुर

(دن واس) (Ranvás) (دن واس)

MAHLUL (محلول) (ع - ص) महलूल

(ولین) (Vilín) चोलकर हल किया

(Harshit) (آلہادت) (Állhádit) हर्षित

(مسرور) (Masrúr) (هرشت) مسرور

MAHFIL (محفل) (ع - مٹ) महफल

(گوشٹی) (Goshtí) (سیہا) (Sabha) सभा

(مجلس) (Majlis) (گوشٹی) मजलिस

MAHFUZ (محفوظ) (ع - ص) महफूज़

(سورکچھٹ) (Surakchhit) 1. सुरक्षित

(حفاظت سے رکھا ہوا) (Hifázat) हिफाज़त से रक्खा हुआ

(هو) (so rakh,kha hua)

(نیراپد) (Nirápad) 2. निरापद

(نیش کلتک) (Nishkantak) निष्कन्तक

(بے خرخشہ) (Be kharkhasha) खशा

(3. سنجیت) (Sanchit) संचित

(ذخیرہ) (Zakhíra) जखीरा

MUHAQ, QIQ (محقق) (ع - ص) मुहक्क

(انویشک) (Anveshak) अन्वेषक

(گوشی) (Gaveshi) तहकीक करने वाला

(تھقیق کرنے والا) (Tahqíq karne vála)

MAHAK (محک) (ع - مذ) महक

(کاش) (Kash) कष

(کسوتی) (Kasauti) कसौटी

(محکم) (ع - ص) मोहकम

(آشیتیل) (Ashithil) दृढ़ (Driḥ)

(مضبوط) (Mazbút) मजबूत

(محکمہ) (ع - مذ) محکمہ

MAHKAMA (محکما)

(ویہاک) (Vibhág) विभाग

(ڈپارٹمنٹ) (Department)

(محکمہ آبپاشی) (भूसेचन विभाग)

(محکمہ آبکاری) (मद्य विभाग)

محویات (ع - مٹ)

MAH,VI (Ī) YAT महवि (वी) यत

1. तल्लीनता (Tallināta تل لہنتا)
संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
तन्मयता (Tanmayata تن میٹا)
इन्हिमाक (Inhimák انہماک)

2. ब्रह्म लीनता (Brahm līnata برہم لہنتا)
फनाइयत (Fanāyiyat فنایت)

MUHĪT मुहीत (ع - ص) محیط

1. आकीर्ण (Ākīrn آکیرن) व्यास (Vyāpt व्याप्त)
चारों तरफ फैला हुआ (Chārōn taraf phaila hua چاروں طرف پھیلا ہوا)
2. परिधि (Paridhi پیریدی) खते दाइरा (Khate dāira خط دائرہ)

MUKH (KH) मुख (ख) (ع - مذ) مخ

1. मस्तिष्क (Mastishk مس تشک) भेजा (Bheja بھیجا) मग्ने सर (Maḡhze sar مغز سر)
2. मज्जा (Majja मज्जा) हड्डी का गुदा (Haddi ka gūda هڈی کا گودا)

مخاصمت (ع - مٹ)

MUKHĀSAMAT मुखसमत

- विरोध (Virodh وروڈ) शत्रुता (Shatt-ruta شتروتا) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)

مخاطب (ع - س)

MI KHĀTAB मुखاتब

1. संबोधित (Sambodhit سم بودھت) संबोध्य (Sambodhya سم بودھیہ)

हुआ (Ghol kar hai kiya hua کھول کر حل کیا ہوا)

MAH,MÚD महमूद (ع - ص) محمود
प्रशंसित (Prashansit پرشاست) स्तुत (Istut است) हम्द किया गया (Hamd kiya gaya حمد کیا گیا)

MIHAN मिहन (ع - مذ) محن
محنلت کی جمع

कष्ट (Kasht कष्ट) दुःख (Dukh,kh दुःख)
आपत्तियाँ (Āpattiyān آپتیاں) दुःख
मुसीबतें (Musibatēn مصیبتیں)

MEHNAT मेहनत (ع - مٹ) محنت

1. श्रम (Shram شرم) आयास (Āyās आयاس)
प्रयास (Prayās प्रयास)
परिश्रम (Parish,shram परिश्रम)
मशक्कत (Mashaqqat مشقت)
2. उद्यम (Ud,dyam اد دیم)
प्रयत्न (Prayatn پویتن) कोशिश (Koshish کوشش)

MAH,V महव (ع - ص) محو

1. मग्न (Magn مگن) तन्मय (Tanmai तनम)
तल्लीन (Tallin तलین)
مستغرق (Mustaḡhraq مستغرق)
2. विस्मृत (Vismrit وسمرت) याद से उतरा हुआ (Yād se utra hua یاد سے اتر ا ہوا)

MEHVAR मेहवर (ع - مذ) محور

अक्ष (Akohh اکھ) ध्रुव (Dhruv دھرو)
धुरी (Dhuri دھری)

3. प्रतिकूल (Prati kúl) (پرتی کول)
 विपरीत (Viparít) (ویپریت)
 बर खिलाफ (Bar khilál) (بر خلاف)

مخالفت (ع - مٹ)

MUKHÁLAFAT मुखालफत

1. प्रतिकूलता (Prati kúlata) (پرتی کولتا)
 विरोध (Virodh) (ویروڈھ)
 2. शत्रुता (Shattruta) (شتروتا)
 वैर (Vair) (ویر)
 दुश्मनी (Dushmani) (دشمنی)

MUKHBIR मुखबिर (ع - ص)

1. सूचक (Súchak) (سوچک)
 विज्ञापक (Viggyápak) (ویگیاپک)
 खबर देने वाला (Khabar देने wála) (خبر دینے والا)
 2. गुप्तचर (Guptchar) (گپت چر)
 सूची (Súchi) (سوچی)
 भेदिया (Bhediya) (بھیدیا)
 जासूस (Jásús) (جاسوس)

مخبری (ع - مٹ)

MUKHBIRI मुखबिरी

- सूचक कर्म (Súchak karm) (سوچک کرم)
 गुप्त चर्या (Gupt charya) (گپت چریا)

MAKH, BÚT मुखबूत (ع - ص)

- वातुल (Vátul) (واتل)
 विक्रिस (Vik, chhipt) (وک'چھپت)
 पागल (Págai) (پاگل)

MUKHTÁR मुखतार (ع - ص)

1. स्वाधीन (Swádhín) (سوادھین)
 स्वतंत्र (Swatantr) (سوتنتر)
 स्वच्छंद (Swach, chhand) (سوچ چھند)

- जिस से खिताब किया जाए
 (Jis se khitáb kiya jáe) (جس سے خطاب کیا جائے)

2. मध्यम पुरुष (Madh, dhyam purush)
 सैकंड परसन (Second person) (سکند پرسن)

مخاطب (ع - مذ)

MUKHÁTIB मुखاتيب

- संबोधक (Sambodhak) (سم بودھک)
 बात करने वाला (Bát karne wála) (بات کرنے والا)

مخاطبہ (ع - مذ)

MUKHÁTABA मुखतबा

- संबोधन (Sambodhan) (سم بودشن)
 तखतुब (Takhátub) (تخاطب)

مخافت (ع - مٹ)

MAKHÁFAT مخافت

- बास (Trás) (تراس)
 भय (Bhai) (بھ)
 डर (Dar) (در)
 खौफ (Khuuf) (خوف)

مخالطت (ع - مٹ)

MUKHÁLATAT मुखलतत

- मैत्री (Maittri) (میتری)
 मेल मिलाप (Mel miláp) (میل ملاپ)
 दोस्ती (Dosti) (دوستی)

MUKHÁLIF मुखलिफ (ع - ص)

1. प्रतिपक्षी (Prati pakehhi) (پرتی پاکھی)
 विरोधी (Virodhi) (ویروڈھی)
 खिलाफ (Khiláf) (خلاف)
 2. शत्रु (Shattru) (شترو)
 दुश्मन (Dushman) (دشمن)

2. अल्प (Alp) न्यून (Nyún)
(थोड़ा) थोड़ा (Thoṛa) (نیوَن)

MUKHTAFI मुखत्फی (ع - ص)
गुप्त (Gupt) निहित (Nihit)
पोशीदा (Poshida) (پوشیده)

مختل (ع - ص)

MUKHTAL (L) मुखत्ल (ल)
विकृत (Vikrit) दूषित (Dūshit)
व्यस्त (Vyast) बिगड़ा
हुआ (Bigra hua) मुन्तशिर
(Muntashir) (منتشر)

مختلف (ع - ص)

MUKHTALIF मुखत्लिफ
विभिन्न (Vibhinn) विसदृश
(Visadrish) जो एकसे
न हों (Jo ek se na hon) (نه هوں)

مخدر (ع - ص)

MUKHAD,DIR मुखद्दिर
1. सुन कर देने वाली दवा (Sun kar
dene vāli dava) سن کر دینے والی
(دوا)

2. निद्रौषध (Niddraushadh) ند'درو
खाव आवर दवा (Khab āvar
dava) خواب آور دوا

مخدرات (ع - ص)

MUKHAD,DARÁT मुखद्दरात
महिलायें (Mahilaen) (مهلائین)
परदा नशीन औरतें (Parda nashin
auraten) (پرده نشین عورتیں)

आज़ाद (Āzād) آزاد

2. अधिकृत (Adhikrit) (ادھی کرت)
मुजाज़ (Mujāz) (مجاز)

3. 'वकील' से नीचे दर्जे का वकील
('Vakil' se niche darje ka vakil
('وکیل' سے نیچے درجہ کا وکیل)
مختار کل (ع - ص)

MUKHTARE-KUL मुख्तारे कुल
एकाधिपति (Ekādhi pati) ایکادھی
सर्वाधिकारी (Sarvādhikāri) (سرور)
सियाह सफ़ेद का मुख्तार
(Siyāh safed ka mukhtār) (سیاہ سفید)
(کا مختار)

مختار نامہ (ع - ص)

MUKHTAR-NĀMA मुख्तार नामा
अधिकार पत्र (Adhikār patr) (ادھیکار)
इजाज़त नामा (Ijāzat nāma) (پتر)
(الجازات نامہ)

مختار (ع - ص)

MUKHTARE मुख्तारे
आविष्कर्ता (Āvishkarta) (آوش کرتا)
मूजिद (Mújid) (موجد)

مختص (ع - ص)

MUKHTAS (S) मुखत्स (स)
मुख्य (Mukh,khya) विशिष्ट
(Vishisht) मुखत्स (Makhsūs)
(مختص)

MUKHTASAR मुखत्सर (ع - ص)

1. संक्षिप्त (Sanchhipt) (سن چھپت)
सार रूप (Sār rūp) (سار روپ) मुजमल
(Mujmal) (مجمّل)

निकालने वाला (Nikálne vála
نکالنے والا)

مخروطی (ع - ص)

MAKHRÚTI मुखरूती
शुंडा कार (Shundákár
گوندگار)
गाव दुम (Gáo dum
گاؤ دم)

MAKHZAN मुखज़न (مذ - ع)

1. भांडा गार (Bhándágár
कोशा गार (Koshthágár
गोदाम (Godám
2. कोषागार (Kohságár
खज़ाना (Khazána
3. शस्त्रागार (Shastrágár
असलिहा खाना (Asliha khána
اسلحه خانه)

مخصوص (ع - ص)

MAKHSÚS मुखसूस

1. मुख्य (Mukh,khya
प्रधान (Pradhán
खास (Khás
विशिष्ट (Vishisht
मुखतस (Mukhtas

مخفف (ع - ص)

MUKHAF,FAF मुखफफ

संक्षिप्तरूप (Sanekhipt rūp
किसी शब्द की छोटी शक्ल जैसे
'माह' का 'मह' (Kisi shabd ki chhoti
shaki jaise 'Máh ka 'Mah'
'माह' का 'मह' (Kisi chhoti shaki jaise 'Máh ka 'Mah'

MAKHFI मुखफी (ع - ص)

गुप्त (Gupt
गुह्य (Guhya

مخدوش (ع - ص)

MAKHĎÚSH मुखदूश
भयंकर (Bhayankar
खतर नाक (Bhayának
خطر नाक (Khatar nák

مخدوم (ع - ص)

MAKHĎÚM मुखदूम

1. सेव्य (Sev,vya
खिदमत की जाय (Jis kí khidmat
जिसकी خدمत की जाये
2. स्वामी (Swámi
पति (Pati
आका (Áqa

مخرب (ع - ص)

MUKHAR,RIB मुखरिब

1. ध्वंसक (Dhwansak
तबाह करने वाला (Tabáh karne vála
नबाह करने والا
2. नष्टकर (Nasht kar
बरबाद करने वाला (Barbád karne
वला (Barbád karne vála

MAKHRAJ मुखरज (ع - مذ)

1. उद्गम (Udgam
नदी के निकलने की जगह (Nadi ke nikalne
की जगह (Nadi ke nikalne ki jagah
2. उच्चारण स्थान (Uch,cháran asthán
हफों के निकलने की जगह (Harfon ke nikalne ki
जगह (Harfon ke nikalne ki jagah

مخرج (ع - ص)

MUKHRIJ मुखरिज
निष्कासक (Nishkásak

2. मानव जाति (Mānav jāti) मानव जाति
नौए इन्सान (Naue insān) नौए इन्सान
(نوع انسان)
3. संसार (Samsār) दुनिया
(Dunya) (دنیا)
مخلوقات (ع - مٹ)

MUKHLÚQÁT मुखलूक़ात

1. जगत् (Jagat) आलम
(Ālam) (عالم)
2. संसार और उस की सब चीज़ें
(Samsār aur us ki sab chīzēn)
(संसार और उस की सब चीज़ें)

MAKHMASA मुखमसा (मं - मं)

1. चिन्ता (Chinta) शोच (Shoch)
(चिन्ता) (Fikr) (فکر)
2. विपत्ति (Vipatti) आफत
(Āfat) (آفت)
3. भ्रम (Jhanjhat) (جهنجهت)
(वखेड़ा) (Bakhera) (بکھڑا)

MAKHMAL मुखमल (मं - मं)

एक निहायत नर्म और रुए दार कपड़ा
(Ek nihāyat narm aur ruē dār kapṛa)
(ایک نہایت نرم اور روئیں دار کپڑا)

MAKHMŪR मुखमूर (मं - मं)

मदोन्मत्त (Madonmatt) (مدون مت)
सुरोन्मत्त (Suronmatt) (سرون مت)
उन्मत्त (Unmatt) (انمت)
नशे में चूर (Nashe men chūr) (نشے میں چूर)

मंख्त (ع - मं)

MUKHAN,NAS मुखनस

क्लीब (Klib) (کلیب) नपुंसक

छिपा हुआ (Chhipa hua) (چھپا
हوا)

MUKHIL मुखिल (मं - मं)
विघ्नकृत् (Vighn krit) (وگھن کرت)
बाधक (Bādhak) (बाधक)
अन्दाज़ (Khalal andāz) (خلل انداز)

MUKHLIS मुखलिस (मं - मं)
सद्भावक (Sad bhāvak) (सद्भावक)
शुद्धदय (Shud,dh hridai) (شدهریدے)
निष्कपट (Nish kapat) (نشے کپٹ)
जिस में खुलूस हो (Jis men khulūs)
ho) (جس میں خلوص ہو)

مخلصی (ع - مٹ)

MUKHLASI मुखलसी
मुक्ति (Mukti) (मुक्ति)
(Chhut kāra) (चेहत्कारा) नजात (Najāat)
(نجات)

MAKHLŪT मुखलूत (मं - मं)
मिश्रित (Mishrit) (मिश्रित) मिला जुला
(Mila jula) (मिलाजुला) गडमड (Gad mad)
(گڈمڈ)

مخلوط النسل (ع - مं)

MAKHLŪTUN-NASL मुखलूतुनसल
संकर (Sankar) (संकर) मिश्रवर्ण
(Mishr varn) (मिश्र वर्ण) दोगला
(Doghala) (دوغلہ)

مخلوق (ع - मं)

1. प्राणि वर्ग (Prāni varg) (پرائنی وردگ)
जान दार (Jāndār) (جاندار)

دست اندازی (Dast andāzi) دست اندازی

2. विघ्न (Vighn) बाधा (Bādha) खलल अन्दाज़ी (Khalal andāzi) (خلل اندازی)

MADĀR مدار (ع - مذ)

1. आधार (Ādhār) बुन्याद (Bunyād) (بنیاد)
2. निर्भरता (Nirbharata) इन्हिस्वार (Inhisār) (انحصار)
3. आश्रय (Āshrai) सहारा (Sahāra) (سہارا)

MUDĀRA مدارا (ع - مذ) مدارات کا مخفف دیکھو 'مدارات'

مدارات (ع - مٹ)

MUDĀRĀT مدارات

1. सत्कार (Satkār) सम्मान (Sammān) (سم، مان) (آداب) (آؤ bhagat)
2. आतिथ्य (Atithya) मेहमान दारी (Mehmān dāri) (مہمان داری) (مدافعت (ع - مٹ)

MUDĀFA,AT मुदाफअत

1. निराकरण (Nira karan) निवारण (Nivāran) (نواړن) (دفعیہ) (Dafiya)
2. आत्म रक्षा (Ātm rakohha) अम बचाव (Bachāo) (بچاؤ) (دکچھا)

MUDĀM मुदाम (ع - ص)

1. सतत (Satat) सर्वदा (Sarvada) (سرودا) (نیت) (Nittya)

(Napunsak) पंड (Shāndh) (نہن سک) (نردارا) (Nar dāra) (شدہ)
जनाना (Zanāna) (زنانه)

MUKHAI,YIR मुखैयर (ع - ص)

दान शील (Dān shīl) (دان شیل)
वदान्य (Vadān.ny) मुक्त हस्त (Mukt hast) (مکت هست)
करे खैर में दिल खोल कर खर्च करने वाला (Kāre khair men dil khol kar) (کار خیر میں دل کھول کر خرچ کرنے والا)

MAD (D) मद (द) (ع - مٹ)

1. ज्वार (Jwār) पानी का चढ़ाव (Pāni ka chāḥāo) (پانی کا چڑھاؤ)
2. वह खत जो 'अलिफ' की आवाज़ लंबी करने के लिए उस पर लगाते हैं (Voh khat jo 'Alif' ki āvāz lambi karne ke lie us par lagāte haiṅ) (وہ خط جو 'الف' کی آواز لمبی کرنے کے لئے اس پر لگاتے ہیں)
3. लेखा शीर्ष (Lekha shīrsh) (لیکھا شہر) (हिसाब की मद) (Hisāb ki mad) (حساب کی مد)

MAD,DĀH महाह (ع - ص)

प्रशंसक (Prashansak) (پرشن سک) (श्लाघी) (Shlāghi) (तारीफ करने वाला) (Ta,rīf karne vāla) (تعریف کرنے والا)

مداخلت (ع - مٹ)

MUDĀKHALAT मुदाखलत

1. हस्तक्षेप (Hastakchhep) (هستک)

2. तेजोहीन (Tejohín तेजोहीन)
निश्री (Nish,shri निश्री)
इक्बाल (Bad iqbál इक्बाल)

MUDAB,BIR मुदबिर (ع - ص)

1. यत्न शील (Yatn shil یتن شیل)
बा तदबिर (Ba tadbír باتدبیر)
2. कूट नीतिज्ञ (Kút nítiggya کوٹ نیٹیجیہ)
سیاسات دا (Siyásat dán نیسیاسات داں)

3. प्रबंध कुशल (Prabandh kushal)
मुन्तज़िम (Muntazim یزبندہ کشل)
ملتظم (ملتظم)

MUD,DAT मुद्धत (ع - مٹ)

1. समय (Samai سے) काल (Kál काल)
वक्त (Vaqt وقت)
2. विलंब (Vilamb ولंब) अति काल
(Ati kál अति काल) देर (Der دیر)
3. अवधि (Avadhi اودھی) मीयाद
(Mí,ád میعاد)

MAD,H मद्ध (ع - مٹ)

- प्रशंसा (Prashansa پرشंसा) श्लाघा
(Shlággha شلاگھا) तारीफ (Táریف)

MID,HAT मिद्धत (ع - मट)

‘दिकहो’ मट

مدخوله (ع - مٹ)

MAD,KHÚLA मद्धला

- उप पत्नी (Up patni اپ پتنی)
रखेली (Rakheli رکھیلی) दाष्टता
(Dáshita दाشته)

(همیشه Hamesha) हमेशा (نتیہ)

2. मदिरा (Madira مدرا) सुरा (Sura सुरا)
शराब (Sharáb شراب)

MUDÁVA मुदावा (ع - مذ)

- चिकित्सा (Chikitsa چکیتسا) उपचार
(Upchár اُپچار) इलाज (Iláj علاج)

مداومت (ع - مٹ)

MUDÁVAMAT मुदावमत

1. नित्यता (Nittiyata नित्यता) हमेशगी
(Hameshagi همیشگی)
2. निरंतर प्रयोग (Nirantar prayog)
मुसलसल इस्तेमाल (Nirantar prayog)
(Musalsal istemál مسلسل استعمال)

مداغت (ع - مٹ)

MUDÁHANAT मुदाहनत

1. चाटु कारिता (Chátukárita چاٹو)
चापलूसी (Cháplúsi چاپلوسی)
2. कपट व्यवहार (Kapat vyavhář)
दिल में कुछ होना और ज़बान पर कुछ
(Dil men kuchh hona aur zabán par kuchh)
‘दिल में कुछ होना और ज़बान पर कुछ’

MUDBIR मुदबिर (ع - ص)

1. हत भाग्य (Hat bhágya हत भाग्य)
बद किस्मत (Bad qismat बद قسمت)

MUD,DA,Á मुद्दा (ع - مذ) مدعا

1. उद्देश्य (Ud,deshya (اد،دیشیه)
अभिप्राय (Abhip,pi áe (अभिप
मकसद (Maqsad (مقصد (برائے)
2. मनोरथ (Manorath (منورثه कामना
(Kámana (کامنا खादिश (Khábish
(خوداهش)

مدعا علیہ (ع - مذ)

MUD,DA,Á-ALAIH मुद्दा अलैह

- प्रति वादी (Prati vádi (پرति وادی)
जिस के खिलाफ दावा हो (Jis ke
khiláf dáva ho (جس کے خلاف دعویٰ
हो)

MAD,Ú मदऊ (ع - ص) مدعو

1. निमंत्रित (Nimantcit (نمن تریت
दावत में बुलाया हुआ (Dávat men
buláya hua (دعوت میں بلایا ہوا)
2. आहूत (Áhút (آهوت बुलाया हुआ
(Buláya hua (بلایا ہوا)

MUD,DAYI मुद्दै (ع - مذ) مدعی

- वादी (Vádi (وادی दावा करने वाला
(Dáva karne vála (دعویٰ کرنے والا)

MADFAN मदफन (ع - مذ) مدفون

- समाधि क्षेत्र (Samádhi chhettr (سمادھی
मृत ग्रह (Mrit grih (مړت گره (چھेत्र
कब्र (Qabr (قبر)

MADFÚN मदफून (ع - ص) مدفون

- भू निहित (Bhú nihit (بھونہیت زمینی
में दफन (Zam'ín men dafa (زمین
(میں دفن)

MADAD मदद (ع - مث) मदद

1. सहायता (Saháyata (سہايتا साहाय्य
(Saháya (سہايتہ इआनत (I,ánat
(اعانت)
2. सद्योग (Sah yog (सद्योग तआवुन
(Ta,ávun (تعاون)
3. पक्ष पात (Pakchh pát (پکچھپات
हिमायत (Himáyat (حمایت)
4. आश्रय (Áshrui (آشروع सहारा
(Sahára (سہارا)

مددگار (ع - ص)

MADAD-GÁR मददगार

1. सहाय (Saháo (سہاے सहायक
(Saháyak (سہايتک मुखविन
(Muávin (معاون)
2. पक्ष पाती (Pakchh páti (پکچھپاتی
हिमायती (Himáyati (حمایتی)
3. सहायक (Saháyak (سہايتک
ऐसिस्टेंट (Assistant (اسستيدنت)

مدرس (ع - مذ)

MUDAR,RIS मुदरिस

- अध्यापक (Adh,ihyápak (ادھیاپک
शिक्षक (Shikehkhak (شکچھک پढ़ाने
वाला (Paṛhāne vála (پڑھانے والا)

MADRISA मदरिसा (ع - مذ) مدرسه

- पाठ शाला (Páth shála (پاٹھشالا
विद्यालय (Viddyálay (ویدیالے स्कूल
(School (اسکول)

مدرکہ (ع - مث)

MUDRIKA मदरिका

دھیکو 'توت مدرکہ'

(Samandar ke pání ka chaháao aur
utár سمندر کے پانی کا چڑھاؤ اور اُتار)

مدور (ع - ص)

MUDAV, VAR مُدَوَّر

वर्तुलाकार (Vartulákár) (ورتلاکار)
गोलाकार (Golákár) (گولار) (Gol
گول)

مدون (ع - ص)

MUDAV, VAN مُدَوَّن

संगृहीत (Sangrihit) (سنگرہیت)
संकलित (Sankulit) (سَنکَلِیت) जमा किया
हुआ (Jama kiya hua) (جمع کیا ہوا)

مدھوش (ف - ص)

MAD-HOSH मद होश

1. मदनमत्त (Madonmatt) (مدون مت)
बद मस्त (Bad mast) (بدمست)
2. निश्चेष्ट (Nish chesht) (نیش چیشت)
बे सुध (Be sudh) (بے سدھ) गाफिल
(Ghafil) (غافل)

MADÍH मदीह (ع - مٹ)

प्रशंसा (Prashansa) (پرشنسا) श्लाघा
(Shlággha) (شلاگھا) तारीफ (Tárif
(تعریف)

MADÍD मदीद (ع - ص)

दीर्घ (Dírggh) (دیڑھ) लंबा (Lamba
(طویل) तवील (Tavíl) (لمبا)

MUDÍR मुदीर (ع مد)

संपादक (Sampádak) (سمپادک)
इडीटर (Editor) (اڈیٹر)

MADQÚQ मदकूक (ع - ص)

क्षय रोगी (Chhai rogi) (چھ روگی)
दिक का मरीज़ (Diq ka maríz) (دیق کا
مریض)

مدل (ع - ص)

MUDAL, LAL मुदलल

तर्क संगत (Tark sargat) (ترک سنگت)
युक्ति युक्त (Yukti yukt) (یکتی یکت)
प्रमाण सिद्ध (Pramán shid, dh) (پرومان
سدھ) दलील के साथ कही हुई बात
(Dalil ke sáth kahi hui bát) (دلیل کے
ساتھ کہی ہوئی بات)

مدمخ (ع - ص)

MUDAM, MIGHI मुदमّیغ

अहंकारी (Ahankári) (اعنکاری) घमंडी
(Ghamandi) (گھمنڈی) مغرूर
(Mughrúr) (مغرور)

مد مقابل (ع - ص)

MAD, DE-MUQÁBIL मदे मुकाबिल

1. सापेक्ष (Sapeksh) (سایہ کھ) दूसरे
के मुकाबिले में आया हुआ (Dúсро
ke muqábile mon áya hua) (دوسرے
کے مقابلے میں آیا ہوا)
2. प्रतिस्पर्धी (Pratispardhi) (پرتس
پردھی) کمپی ٹیشن میں مقابلہ کرنے والا

مد و جزر (ع - مذ)

MAD, 'O-JAZR महोज़र

ज्वार भाटा (Jwár bháta) (جوار بھاتا)
समंदर के पानी का चढ़ाव और उतार

مذہب (ع - ص)

MUZAB,ZAB मुञ्जब

1. असमंजस युक्त (Asamanjas yukt) दुवधा में पड़ा हुआ (Dubdha men para hua) (دبدها میں پڑا ہوا)
2. संदिग्ध (Sandigdha) मुश्त-बह (Mushtabah) (مشتبہ)

MUZAKKAR मुञ्जकर (ع - ص) مذکر

1. नर (Nar) मर्द (Mard) (نر مرد)
2. पुल्लिंग (Pulling) मेल (Male) (پل لنگ میل)

MAZKÚR मङ्कुर (ع - ص) مذکور

1. उक्त (Ukt) चर्चित (Charchit) (اُکت چرچیت) कथित (Kathit) (कथा कहा हुआ) (Kuha hua) (کہا ہوا)
2. चर्चा (Charcha) वर्णन (Varnan) (चर्चा वर्णन) (Zikr) (ذکر)

मذكورة بالا (ع - ف - ص)

MAZKÚRA-E-BÁLA मङ्कुरए बाला

उपयुक्त (Uparyukt) पूर्वोक्त (Purvokt) ऊपर कहा हुआ (Upar kaha hua) (اوپر کہا ہوا)

مذكوری (ع - ف - م)

MAZKÚRI मङ्कुरी

चपरासी (Chaprási) सिपाही (Sipáhi) (چپراسی سپاہی)

مذلت (ع - م)

MAZAL,LAT मञ्जललत

1. अपमान (Apmán) तिर-

MADÍNA मदीना (ع - مذ)

1. नगर (Nagar) पुर (Pur) (نगर پور) शहर (Shahr) (شہر)
2. अरब का एक प्रसिद्ध नगर (Arab ka ek prasidh,dh ragar) عرب کا ایک پرسدھ نگر

MAD,YÚN मद्यून (ع - ص) مديون

अधर्णी (Rini) (ذنی) कर्ज दार (Adhamarn) (اڈھارن) (Qarz dár) (قرض دار)

MAZÁQ मजाक (ع - مذ) مذاق

1. मनो विनोद (Mano vinod) मनोरंजन (Mano ranjan) तफरीह (Tafíh) (ملونون ملورنجن تفریح)
2. परिहास (Parihás) टटोल (Thathol) (پریہاس تھٹول)
3. रस (Ras) जौक (Zauq) (رس ذوق)
4. रसिकता (Rasikata) रसज्ञता (Rusag,gyata) (रसिकता रसज्ञता) (Mazáke sukhán) (مذاق سخن)

مذاکره (ع - مذ)

MUZÁKARA मुञ्जकरा

वार्तालाप (Vártaláp) कथोप-कथन (Kathop kathán) (कथा कथा वार्ता) (Katha varta) (बात चीत) (Bát chít) (مذاکره)

MAZ,BAH मञ्जबह (ع - म) मजब

वधस्थल (Vadhothal) (वध भूमि) (Vadh blúmi) बूचखाना (Blúchar khána) (ودھس تھل وده بھومی بوچخانہ)

مر اجعت (ع - مٹ)

MURÁJA,AT مورا جات

پرتیاگمان (Pratyágaman پر تنگیاگمن)

واپسی (Vápassi واپسی)

MURÁD مورا د (ع - مٹ)

1, उद्देश्य (Ud,deahya اد، دیشہ)

अभिप्राय (Abhip,prae अभिप्राय)

مقصد (Maqsad مقصد)

2. इच्छा (Ich,ehha اچھا، چھا) अभिलाषा

(Abhilásha ابھی لاشا) खादिश

(Khábish خواہش)

MURÁDIF مورا ديف (ع - ص)

पर्याय (Paryae پریاے) समानार्थक

(Samánárthak समानार्थक) एकार्थ

(Ekárth ایکارث) हम माना (Ham mána

هم معنی)

مر اسلت (ع - مٹ)

MURÁSALAT مورا سالت

पत्रव्यवहार (Pattr vyavhár پتر

खतो किताबत (Khato kitábat खतो

خط و کتابت)

مر اسله (ع - مڈ)

MURÁSALA مورا سالا

1. دیکھو مر اسلت

2. पत्र (Pattr پتر) चिट्ठी (Chith,thi

چٹھی)

MARÁSIM مرا سم (ع - مڈ)

मैत्री व्यवहार (Maitri vyav,hár میتری

मेल जोल (Mel jol میل

राहो रस्म (Ráho rasm راهو رسم)

स्कार (Tiraskir ترسکار) बे इज्जती

(Be izzati بے عزتی)
2. निंदा (Ninda نندا) अपयश (Ap-
yash اپیش) रुसवाई (Rusváyí
(روسائی)

مذمت (ع - مٹ)

MAZAM,MAT مزام، مات

1. निंदा (Ninda نندا) गर्हा (Garha

हर्ज (Haj,v هجو، و)

2. आलोचना (Álochana آلوچنا)

बुराई (Burái برائی)

MZMÚM مزموم (ع - ص)

दूषित (Dúshit دوشیت) निंदित (Nin-

dit نندیت) कुत्सित (Kutsit کتسیت)

बुरा (Bura برا)

MAZ,HAB ماز، هب (ع - مڈ)

1. धर्म (Dharm دهرم) दीन (Dín

دین)

2. मत (Mat مت) अक्रीदा (Aqída

عقیده)

مذهبيت (ع - مٹ)

MAZ,HABÍYAT ماز، هبیات

धर्म निष्ठा (Dharm nishtha دهرم

धर्म परायणता (Dharm paráyanata

دین داری (Díndári

دین داری)

MIR,ÁT میر، ات (ع - مڈ)

दर्पण (Darpan درپن) मुकुर (Mukur

آنهله) आईना (Áyina مکر)

MURAB,BA مُرَبَّی (ع - ص) مربی
फल पाक (Phal pák پھل پاک)
جام (Jám جام)

MURAB,BA مُرَبَّی (ع - ص) مربع

1. वर्ग (Varg वर्ग) स्कوائر (Squaro اسکوائر)
2. चतुर्भुज (Chatur bhuj चतुर्भुज) चार जिहों वाली शकल (Chár zilon चार ضلعوں والی شکل)

MURAB,BI مُرَبَّبِی (ع - ص) مربی

1. पोषक (Poshak पोशक) आधारक (Ádhárak आधारक) सपोर्टर (Supporter سپورटर)
2. अभि भावक (Abhi bhavak अभि भावक) गार्जियन (Guardian गार्जियन)
3. संरक्षक (Samakshhak संरक्षक) मुहाफिज (Pálak मुहाफिज) (Muháfiz محفافظ)

MURTÁZ مُرْتَاظ (ع - ش) مرتاض

योगी (Yogi योगी) तपस्वी (Tapas,swi तपस्वी) कड़ी तपस्या करने वाला (Korī topas,swi karne vála कड़ी तपस्या करने वाला)

مرتب (ع - ص)

MURAT,TAB مُرْتَب

1. संपादित (Sampádit संपादित) समाहित (Samáhit संहित) तरतीب दी हुई किताब (Tartīb di Lui kitáb ترتیب دی ہوئی کتاب)

MURÁ,ÁT مُرَاآت (ع - مٹ) مراعات

1. शील (Shil शील) रिआयत (Riáyat رعایت)
2. आदर (Ádar آدر) लिहाज (Liház لِحَاجَة)

MURÁFA,Á مُرَاَفَا (ع - مڈ) مرافہ

पुनर्विचार प्रार्थना (Punarvichár prár-thana पुनरावेदन) पुनरावेदन (Punarávedan اپیل) अपील (Appeal)

MIRÁQ مُرَاَق (ع - مڈ) مراق

उन्माद (Unmád انماد) पागलपन (Págál pan پاگل پن) खब्त (Khabt خبث)

MURÁQABA مُرَاَقَبَا (ع - مڈ) مراقبہ

समाधि (Samádhi समادی) प्रधान (Pranidhán प्रधान) ध्यान मग्नता (Dhyán maghata ध्यान मग्नता) सब तरफसे हट कर खुदा में ध्यान लगाना (Sab taraf se hat kar khuda men dhyán lagána سب طرف سے ہٹ کر خدا میں دھیان لگانا)

MIRÁQI مُرَاَقِی (ع - ص) مراقی

उन्मादी (Unmádi انمادی) वातुल (Vátul واتل) पागल (Págál پاگل)

MARÁM مُرَام (ع - مڈ) مرام

मनोरथ (Manorath मनोरथ) कामना (Kámana कामना) अभिलाषा (Abhilásha अभिलाषा) مُرَاد (Murád مراد)

MURTA,ISH مرتعش (ع - ص) مرتعش
کمایمان (Kampáe mán) (کمپایمان)
سپندیت (Ispandit) (اسپین دت) (Vidhút) (ودھوت)
ہلتا ہوا (Hilta hua)

MURTAFE مرتفع (ع - ص) مرتفع
وچ (Uch, ch) (اُچ) (Uttung) (اتنگ)
بلند (Baland)

MURTAKIB مرتکب (ع - ص) مرتکب
کرتا (Karta) (کرتا) (Karne vála) (کرنے والا)
لس لفظ کا استعمال گناہ یا قصور کے
لئے ہوتا ہے اچھے کاموں کے لئے
نہیں ہوتا

MURTAHIN مرتہن (ع - ص) مرتہن
بندھک گراہی (Bandhak gráhi) (بندھک گراہی)
پراہیمان (Prádhimán) (پراہیمان)
آدھیمان (Ádhimán) (آدھیمان)
جسکے پاس چھڑ گرد دکھی جائے

MARSIYA مریضیا (ع - مذ) مریضیا
شوک کاویہ (Shok kávyā) (شوک کاویہ)
کسی کے مرنے پر نظم میں غم کا
اظہار

MARJÁN مرجان (ف - مذ) مرجان
پروال (Pravál) (پروال)
مُنگا (Múnga) (مُنگا)
مرونگا (Vid, drum)

MARJA مرجا (ع - مذ) مرجع
1. مवास (Mavás) (مواس) شरण स्थल

2. व्यवस्थापित (Vyavasthápit) (ویوس
مُنَزَّحِم (Munazzam) (تہاپیت
منظم)

MURAT,TIB مرتب (ع - مذ) مرتب
1. सम्पादक (Sampádak) (سمپادک)
समाहर्ता (Samáharta) (سامہارتا)
किताब को तरतीब देने वाल (Kitáb
ko tartíb dene vála) (کتاب کو
ترتیب دینے والا)

2. व्यवस्थापक (Vyavasthápak) (ویوس
مُنْتَزِم (Muntazim) (تہاپک
منظم)

MARTABA مرتبہ (ع - مذ) مرتبہ
1. पद (Pad) (پد) ओहदा (Ohda)
عہدہ
2. वर्ग (Varg) (ورگ) श्रेणी (Shreni)
درجہ (Darja) (شرینی)
3. मान (Mán) (مان) प्रतिष्ठा (Pratishtba)
عزت (Izzat) (پرتش تھا)

MURTAD مرتد (ع - ص) مرتد
धर्म भ्रष्ट (Dharm bhrasht) (دھرم
अपने मज़हब को छोड़ देने वाला
Apne mazhab ko chhor dene vála)
اپنے مذہب کو چھوڑ دینے والا

MURTASHI مرتشی (ع - ص) مرتشی
उत्कोच ग्राही (Utkoach gráhi) (اتکوچ
ग्राही) (Utkoach bhogi) (اتکوچ
بھوگی) (Ghúns lene vála) (گھونس
لینے والا)

2. दया पात्र (Daya pátrr دنیا پاتر)
जिस पर रहम किया गया हो (Jis par
rahm kiya gaya ho جس پر رحم
کیا گیا ہو)

MARD मर्द (म - फ) مرد

1. मनुष्य (Manush,shya منشیہ)
मानव (Mánav مانو) आदमी
(Ádami آدمی)
2. पति (Pati पति) भर्ता (Bharta
खाविन्द (Khávind (بھارتا
3. वीर (Vír वीर) शूर (Shúr شور)
बहादुर (Bahádur (بھادر
4. पुल्लिंग (Pulling लल्ल) नर
(Nar نر)

MURDÁR मुर्दार (म - व) مردار

1. मृत पशु (Mrit pashu मृत पशु)
मुर्दा जानवर (Murda jánvar مردہ
جانور)
2. अभक्ष्य (Abhak,ohhya (ابھکشیہ)
हराम (Harám حرام)
3. कुलटा (Kulata कल्ला) फाहिशा
(Fáhisha فاحشہ)

مردار خوار (م - ف) ص

- MURDÁR-KHÁR मुर्दार खार
मृताशी (Mritáshi मृताशी) मुर्दा
जानवर खाने वाला (Murda jánvar
kháne vála (مردہ جانور کھانے والا)

مردانگی (م - ف) مٹ

MARDÁNAGI मर्दानगी

1. पुरुषत्व (Purushattva (پوروشتو)
आदमी पन (Ádamipan آدمی پن)

- (Sharanasthal (شرانس تھل परिश्रय
(Parish,shrai (پرش شری) जाय-
पनाह (Jáo panáh (جائے پناہ)

2. वह शब्द जिसकी तरफ कोई सर्वनाम
(जमीर) फिरे (Voh shabd jis ki
taraf koi sarvnám (zamír) phire
وہ شبد جسکی طرف کوئی
سرونام (ضمیر) پھیرے

MAR,HABA मरहबा (म - ع) مرحبا

1. धन्य (Dhannya (دھनیه) साधु
(Sadhu (سادھو) शताश (Shátásh
شبابی)
2. शुभागमन (Shubhágaman (شبه
खुशआमदेद (Khush ámeded (خوش آمدید

MAR,HALA मरहला (म - ع) مرحله

1. पड़ाव (Paṛáo (پڑاؤ) मंजिल
(Manzil (منزل)
2. समस्या (Samas,sya (سمسیا) मसला
(Masala (مسئله)

مرحمت (م - ع) مٹ

MAR,HAMAT मरहमत

1. कृपा (Kripa (कृपा अनुकंपा (Anu-
kampa (انوکمپا) दया (Daya
دیا)
2. प्रदान (Pradán (پردان) अतीया
(Atíya (عطیہ)
करना या فرمانा के साथे

MARHŪM मर्हूम (म - ع) مرحوم

1. दिवंगत (Divangat (دوونگت) स्वर्गीय
(Swargíya (سورگیہ)

MARDUD مردود (ع - ص) مردود

1. अस्वीकृत (Aswikrit) (اسوی کرت)
नामकबूल (Na maqbúl) (نامقبول)
2. बहिष्कृत (Bahish krit) (بہش کرت)
निकाला हुआ (Nikála hua) (نکالا ہوا)
खारिज किया हुआ (khárij kiya hua) (خارج کیا ہوا)

MURDA मुर्दा (ف - ص) مردہ

1. मृत (Mrit) (موت) मृतक (Mritak) (موتک)
मुर्दा (Murda) (مردہ)
2. शव (Shav) (شو) लाश (Lásh) (لاش)
3. जीर्ण (Jirn) (جیرن) जर्जर (Jarjar) (जरजर)
बहुत बूढ़ा (Bahut búṛha) (بہت بوڑھا)
4. खिन्न (Khinn) (کھن) मलिन (Malin) (امسودہ)
अफसुर्दा (Afsurda) (امسودہ)
5. बुझा हुआ (Bujha hua) (بجھا ہوا)
امید، چراغ یا آگ کے لئے
6. अरथी (Arthi) (ارثی) जनाजा (Janáza) (جنازہ)

مردہ دل (ف - ص)

MURDA-DIL मुर्दा दिल

1. हत हृदय (Hat hridai) (هت هردے)
मृत हृदय (Mrit hridai) (موت هردے)
हत मानस (Hat mánas) (هت مانس)
जिसे किसी बात में कोई मज़ा न आता हो (Jise kisi bát men koi maza na áta ho) (جسے کسی بات میں کوئی مزہ نہ آتا ہو)
2. हत साहस (Hat sáhas) (هت ساهس)
हसोत्साह (Hatotsáh) (هسوت ساه)

2. शौर्य (Shaurrya) (شورے) वीरता (Vírata) (ویرتا) बहादुरी (Baháduri) (بہادری)

MARDUM मर्दुम (म - म) مردم
मानव (Mánav) (مانو) मनुष्य (Manush, shya) (مانشیہ)
आदमी (Ádami) (آدمی)

مردم آزار (ف - ص)

MARDUM-ÁZÁR मर्दुम आज़ार
सर्व दुःखद (Sarv dukh, khad) (سرودکھد)
सब को तकलीफ देने वाला (Sab ko taklif dene vála) (سب کو تکلیف دینے والا)

مردم خور (ف - ص)

MARDUM-KHOR मर्दुम खोर
नरभक्षी (Nar bhakohhi) (نربھکھی)
पुरुषाशी (Purusháshi) (پروشاشی)
आदम खोर (Ádam khor) (آدم خور)
مردم شماری (ف - م)

MARDUM-SHUMÁRI मर्दुम शुमारी
जन गणना (Jan ganana) (جن گننا)
किसी मुल्क के आदमियों की गिनती (Kisi mulk ke ádamiyon ki ginti) (کسی ملک کے آدمیوں کی گنتی)

MARDUMI मर्दुमी (म - म) مردمی

1. मानवता (Mánavata) (مانوتا) इंसानियत (Insániyat) (انسانیت)
2. कुलीनता (Kulínata) (کولینتا) शरफत (Sharáfat) (شرافت)
3. शूरता (Shúrata) (شورتا) बहादुरी (Baháduri) (بہادری)

(Sanāe badāe se yukt [kalām]
[کلام] سے یکت [کلام])

پست हिम्मत (Past himmat پست
ہمت)

مرصع کار (ع - ص)

MARDI مردی (ف - م)

MURASSA-KÁR مرسسا کار
رکن کار (Ratnkár رتن کار) کے ہرے پر
نہاگنے بڑھنے والا (Zevaron par nahine
jaerne vála ہرے پر نگینے بڑھنے والا)

1. مانووتا (Mánavata) ہنسا-
نیت (Infáníyat انسانیت)
2. شورتا (Shúrata) بھدوری
(Baháduri بہادری)
3. پونستو (Punvattwa) کونوتے
بہد (Quv,vate báh قوت باہ)

MARAZ مرض (ع - م)

مرز بوم (ف - م)

1. آمای (Ámai آسے) ویاہی (Vyádhi
رک (Ruj راج) ویاہی)
(Rog روگ) روج (Rog روگ)
2. دوریسن (Durvyasan درویسن)
بوری لات (Buri lat بوری لات)

MARZ-BÚM مرزبوم

جنم بومی (Janm bhúmi جنم بومی)
وطن (Vatan وطن)

MURZIA مرضیہ (ع - م)

MURSALA مرسلہ (ع - ص)

پلائی (Dláttri دھاتری) پلائی
(Piláyi پلائی)
دوسرے کے بچے کو دودھ پلانے

پیشیت (Preshit پیشیت)
پیشیہ (Preshya پیشیہ) بھجی
بھجی (Bheji hui chiz بھجی بھجی)

والی عورت

MURSHID مرشد (ع - ص)

دھرم گرو (Dharm guru دھرم گرو)
دیکھ گرو (Dikchha guru دیکھ گرو)
پیر (Pir پیر)

مرض متعدی (ع - ص)

MARAZE-MUTA,ADDI مرزہ متا

سکرامک روج (Sankrámak rog
سکرامک روج)
(Chhút ki bímári چھوت کی بیماری)

MURASSA مرصع (ع - ص)

1. شریگاریت (Shringárit شریگاریت)
بھوشیت (Bhúshit بھوشیت) آراستا
(Árásta آراستا)

MARZI مرضی (ع - م)

1. اچھا (Ich,ehha اچھا) خواہش
(Kháhish خواہش)
2. راجبھت (Ragbbat راجبھت)
(Ruchi رچی) راجبھت (Ragbbat راجبھت)
3. آگیا (Ágya آگیا) اجازت
(Ijázat اجازت)

2. رتن جتیت (Ratn jatit رتن جتیت)
پخت (Khachit پخت) جاک (Jaaráu جاک)

الن کرت (Alankrit الن کرت)
سناپ بداپ سے یکت [کلام]

MURAF,FAH مرفہ (ع - ص) مرفہ
 سمردھ (Samrid,dh سمردھ) سمن
 (Sampann سمپن) خوش حال (Khush
 hál خوش حال)

مرفہ حال (ع - ص)

MURAF,FAH-HÁL رفرہ ہال
 سمردھ (Samrid,dh سمردھ) دھناڈھ
 (Dhanádhyā دھناڈھ) داولت مند
 (Daulatmand دولت مند)

MARQAD مرقد (ع - مذ) مرقد
 مروت گرہ (Mrit grih مروت گرہ) سماधि
 مہوان (Samádhi bhavan سادھی
 مہوان) قبر (Qabr قبر)

MURAQ,QA مرقع (ع - مذ) مرقع
 1. چیترا والی (Chitrávali چیترا والی)
 سمن گراہکا (Sangráhika سمن گراہکا)
 آلبم (Album آلبم)

2. چتر (Chitr چتر) تہ صیر (Tasvīr
 تصویر)

MARQŪM مرقوم (ع - ص) مرقوم
 لکھت (Likhit لکھت) لکھت
 (Ulikhit لکھت) لکھا ہوا
 (Likha hua لکھا ہوا)

مرقومہ بالا (ع - ص)

MARQŪMA-E-BÁLA مرقمہ بالہ
 اُپریکت (Uparyukt اُپریکت) پُور
 لکھت (Pūrv likhit پُور لکھت)
 پراگت (Prágukt پراگت) اُپر کھا
 ہوا (Úpar kaha hua اُپر کھا ہوا)

MARTÚB مرطوب (ع - ص) مرطوب
 آدر (Ádr آدر) سیرہا (Sīrha سیرہا)
 نام (Nam نام)

MAR ÚB مرعوب (ع - ص) مرعوب

1. آتکیت (Átankit آتکیت) روت
 مین آریا ہوا (Rob men áya hua
 روت میں آریا ہوا)
2. بھائی (Bhai bhāī بھائی) خوف زدہ
 (Khauf zada خوف زدہ)
3. پرباویت (Prabbávit پرباویت) متاثر
 (Muta,assir متاثر)

MURGH مرغ (ف - مذ) مرغ

1. کھگ (Khag کھگ) پاکھی (Pakchhi
 پاکھی) پکھیرو (Pakheru پکھیرو)
 چڑیا (Chīriya چڑیا)
2. ککٹ (Kuk,kut ککٹ) مرغ
 (Murgha مرغ)

مرغابی (ف - مٹ)

MURGHÁBI مرغابی
 جل ککٹ (Jal kuk,kut جل ککٹ)
 ایک مشہور پانی کی چڑیا
 (Ek mashhūr páni ki chīriya ایک
 مشہور پانی کی چڑیا)

MARGHÚB مرغوب (ع - ص) مرغوب
 رچیکر (Ruchikar رچیکر) منوآنچھت
 (Manovánchhit منوآنچھت) پاسندیدہ
 (Pasandída پسندیدہ)

مرقوع القلم (ع - ص)

MARFUŪL-QALAM مرقع القلم
 واتل (Vátul واتل) پاگل (Págai
 پاگل)

- مروارید (ف - مذ) MARKAB مرکب (ع - مذ)
 MARVÁRID مَرْوَا رِید (یان) (Yán) واهن (Váhan) واہن
 مکتا (Mauktik) (موتی) (Moti) موئی (Mukta) مکتا
 مروت (ع - مٹ) مرکب (ع - ص)
 MURAV,VAT مِرَوَوَت MURAK,KAB مِرَوَوَت
 1. میشت (Mishrit) میلا شیل (Shíl) شیل (Shíl) شیل
 sankoch (Shíl) شیل (Libáz) لیہاژ (لکاظ)
 2. یوگیک (Yaugik) سمست (Samast) دو لفظ مل
 کر بنا ہوا (Do lafz mil kar bana hua lafz) دو لفظ مل کر
 بنا ہوا (لفظ)
 3. ماسی (Masi) سیاہی (Siyáhi) سیاہی
 مرکز (ع - مذ) MARKAZ مَرَكَز
 کیندر (Kendr) (Madh,dhya) مध्य (سینٹر) (Centre) سَیْئَر (مدھیہ)
 مرگ (ف - مٹ) MARG مَرِگ
 مریو (Mrityu) مरण (Maran) موت (Maut) مروت (ع - مٹ)
 مروف (ع - ص) MURAV,VAQ مِرَوَوَق
 پتوں و گہرا کا وہ رس جسے آگ پر رکھ کر صاف (Patton
 vaghaira ka voh ras jise ág par rakh kar áaf kar liya gaya ho) پتوں وغیرہ
 کا وہ رس جسے آگ پر رکھ کر صاف (کر لیا گیا ہو)
 مرہم (ع - مذ) MAR,HAM مَرِہِم
 سنےہ لپ (Saneh lep) (Ointment) آئٹمنٹ (آئٹمنٹ)

2. धर्म (Dharm دهرم) गुण (Gun خاصیت) खासियत (Khasiyat کن)

MIZÁH मित्राह (مذ - ع) مزاح

1. परिहास (Parihás پریہاس) विनोद (Vinod ونود) मनोरंजन (Mano-ranjan منورنجن) हास्य (Háasya হাসیه) दिल्लगी (Dillagi دل لگی) হাসیه رس (Hassya ras زس) जिरीफत (Ziráfát ظرافت)

MUZÁHIM मुज़ाहिम (ع - ص) مزاحم

1. विघ्न कर्ता (Vighn karta وگھن کرتا) बाधक (Bádhak بادھک) खलल (Khalal خلل) अन्दाज़ (Andáz انداز) हस्तक्षेपक (Hastak chhepak هستک چھپک) दखल अन्दाज़ (Dakhl andáz دخل انداز)

مزاحمت (ع - م)

MUZÁHAMAT मुज़ाहमत

1. विघ्न (Vighn وگھن) बाधा (Bádha بادھا) खलल (Khalal خلل) हस्तक्षेप (Hástakchhep هستک چھپ) दखल अन्दाज़ (Dakhl andázi دخل اندازی)

MAZÁR मज़ार (مذ - ع) مزار

समाधि भवन (Samádhi bhavan समادی بھون) कब्र (Qabr قبر) ये لفظ کسی بزرگ کی قبر کے لئے استعمال ہوتا ہے

MUZÁRE मुज़ारे (ع - مذ) مزارع

कृषक (Krishak کرشک) कृषि बल

MAR,HÚN मरहून (ع - ص) مرهون
बंधक (Bandhak بندھک) रहन रक्खा
हुआ (Rahn rakh,kha hua رهن دکھا
هوا)

مرهون منت (ع - م)

MAR,HÚNE-MINNAT मरहूने मिन्नत
आभारी (Ábhári آبهاری) कृतज्ञ (Krita-g,gya کرتگیه) एहसानमंद (Ehsán mand احسان مند)

MARYI मर्या (ع - ص) مرئی
गोचर (Gochar گوچر) दृष्टिगत (Drishti gat درشتی گت) जो चीज़ देखने में आय (Jo chiz dekhne meñ áe جو چیز دیکھنے میں آے)

MIR,RÍKH मिराँख (मذ - ع) مریخ
मंगल ग्रह (Mangal grah منگل گره) एक मशहूर सितारा (Ek mash,húr sitára ایک مشهور ستاره)

MURÍD मुरीद (मذ - ع) مرید
1. धर्म शिष्य (Dharm shish,shya धर्म शिष्य) चेला (Chela چيلا)
2. आज्ञाकारी (Ag,gya kúri آگیا کاري) ताबे (Tábe تابع)

MARÍZ मरीज़ (ع - ص) مریض
रुग्ण (Rugn رگن) व्याधित (Vyádhit روگی) बीमार (Bímár بیمار)

MIZÁJ मित्राज (मذ - ع) مزاج
1. स्वभाव (Swabháo سوبهائو) प्रकृति (Prakriti پروکرتی) प्रवृत्ति (Pra-vritti پرورتی) आदत (Ádat عادت)

2. क्षेत्र (Chhettr क्षेत्र) खेत (Khet
(कैथ)

(Krishi bal कृषि बल) काश्तकार
(Kásht kár काश्त کار)

MAZRÚ,Á मज़रूआ (ع - مٹ) مزروعہ

مزاوات (ع - مٹ)

1. कृषित (Krishit कृषित) बोया हुआ
(Boya hua بویا ہوا)

MUZÁVALAT मुज़वलत

अभ्यास (Abh,byás अभ्यास) किसी
काम को बराबर करना (Kisi kám ko
barábar kerna کسی کام کو برابر کرنا)

2. कृष्य (Krishya कृष्य) खेती के
क्राशिल जमीन (Kheti ke qábil
zamin کھیتی کے قابل زمین)

MAZILLAT' मज़िलत (ع - مٹ) مزالت

फिसलना (Phisalna फिसलना) लगाईश
(Lagzhish لغزش)

MAZBALA मज़बला (ع - مذ) مزبله

विष्टागार (Vishtl.ágár विष्टागार) मैला
डालने की जगह (Maila dálne ki jagah
میلہ ڈالنے کی جگہ)

MUZMIN मुज़मिन (ع - ص) مزمن

जीर्ण (Jirn जीर्ण) पुरातन (Purátan
पुराना (Purána پورانہ)

MAZBÚR मज़बूर (ع - ص) مزبور

उपर्युक्त (Uparyukt उपर्युक्त) ऊपर
कहा हुआ (Úpar kaha hua اوپر کہا ہوا)

MAZA मज़ा (ف - مذ) مزہ

1. स्वाद (Swád स्वाद) ज़ाईका (Záika
(ذائقہ)

MUZD मुज़द (ف - مٹ) مزد

दिकेहो 'مزدوری'

2. व्यसन (Vyasan व्यसन) चसका
(Chaska चस्का)

MAZDÚR मज़दूर (ع - ص) مزدور

भृत (Bhrit भृत) श्रमिक (Shramik
श्रमिक (Karmkar کرم کار)
मज़ूर (Majúr مجبور)

4. भोग विलास (Bhog vílās भोग
विलास) ऐयाशी (Aiyáshi عیاشی)

5. दंड (Dand दंड) सज़ा (Saza سزا)

مزدوری (ف - مٹ)

MAZÍD मज़िद (ع - ص) مزید

1. अधिक (Adhik अधिक) ज़ियादा
(Ziyáda زیادہ)

MAZDÚRI मज़दूरी

भृति (Bhrti भृति) पारिश्रमिक (Párish,
shramik पारिश्रमिक) मज़ूरी
(Majúri مجبوری)

2. अतिरिक्त (Atirikt अतिरिक्त) फ़ालतू
(Fáltu فالٹو)

MUZÍL मज़ील (ع - ص) مزیل

निवारक (Nivárak निवारक) हटाने या

MAZRA मज़रा (ع - مذ) مزرع

1. कृषि (Krishi कृषि) खेती (Kheti
(कैथ)

MISÁHAT میساہت (ع - مٹ) مساحت

1. क्षेत्र माप (Chhettr máp) چھیتتر ماپ

जमीन की पैमाइश (Zamín ki pai-máish) زمین کی پیمائش

2. ज्यामिति (Jyámítí) रेखा

गणित (Rekha ganit) (ریکھا گنیت)

भूमिति (Bhúmiti) ज्योमैट्री

(جیومیٹری Geometry)

MASÁS मसास (ع - مذ) مساس

मर्दन (Mardan) मलना (Malna) (ملنا)

MUSÁ, ID मुसाइद (ع - ص) مساعد

1. सहायक (Saháyak) मदद

गार (Madad gár) (مددگار)

2. अनुकूल (Anukúl) मुआ-

फिक (Muáfiq) (موافق)

مساعدت (ع - مٹ)

MUSÁ, ADAT मुसाअदत

1. सहायता (Saháyata) इमदाद

(Imdád) (امداد)

2. अनुकूलता (Anukúlata) (انوکولتا)

मुआफकत (Muáfaqat) (موافقت)

مسافت (ع - مٹ)

MASÁFAT मसाफत

अंतर (Antar) दूरत्व (Dúratwa)

فاصله (Fásila) (فاصلہ)

MUSÁFIR मुसाफिर (ع - ص) مسافر

पथिक (Pathik) यात्री (Yáttiri)

राह (Batohi) (باتوہی)

गिर (Ráb gir) (راہ گیر)

दूर करने वाला (Hatáne ya dúr karne vála) (هٹانے یا دور کرنے والا)

MUZAIYAN मुजैयन (ع - ص) مزین

सुसज्जित (Susajjit) शृंगारित

(Shringárit) भूषित (Bhúshit)

सजाया हुआ (Sajáya hua) (بهوش)

(سجایا ہوا)

MUZDA मुज्दा (ع - مذ) مژده

1. शुभ सूचना (Shubh sūchana) شبه

सुख संवाद (Sukh samvād) (سوچنا)

शुभ समाचार (Shubh samáchár) (شبه سچا)

ख़ुश ख़बरी (Khush khabari) (خوش خبری)

2. साधु वाद (Sádhu vād) (سادھو واد)

धन्य वाद (Dhan, nya vād) (دهنیه)

मुबारक वाद (Mubárak bád) (وادر مبارک)

(مبارک باد)

MIZGÁN मिज़गां (ع - مٹ) مژگان

مژه کی جمع ہے لیکن اردو میں

واحد معنوں میں مستعمل ہے

دیکھو 'مژه'

MIZA मिज़ा (ع - مٹ) مژہ

दृगंचल (Driganchal) (درگنچل)

(پلک)

MAS मस (ع - مذ) مس

स्पर्श (Ispارش) छूना (Chhúna)

(چھونا)

MIS मिस (ع - مذ) مس

ताम्र (Támr) तांबा (Támba)

(تانبا)

مساهلت (ع - مٹ)

MUSÁ,HALAT موساھلت

آلاسٹس (Álassya آلسیہ) کاہلی
(Kábili کاہلی)

مساهمت (ع - مٹ)

MUSÁ,HAMAT موساھمت

भागी दारी (Bhági dári بھاگی داری)
सभा (Sájbhá ساجھا)

MASÁ,IL مساهل (ع - مڈ)

مسئلہ کی جمع
समस्याएं (Samas,syáen سمس سہائیں)
मतले (Mas,ale مسئلہ)

MAST مست (ف - ص)

1. मदोनस्त (Maden matt مدون مت)
मतवाला (Matvála متوالا)
2. निश्चेष्ट (Nishchesht نیش چیشت)
बे खबर (Be khabar بے خبر)
3. विक्षिप्त (Vich,chipt وچ چہیٹ)
वातुल (Vátul واتل) पागल (Págál پاگل)
4. निःस्पृह (Nisprih نس پڑہ)
नियज्ञ (Be niyáz بے نیاز)
5. प्रफुल्ल (Praphull پڑپھل) बशशाश (Bash,shásh بېشاش)
6. ब्रह्म लीन (Brahm lín برہم لین)
मजजुब (Majzúb مجزوب)

مستاجر (ع - ص)

MUSTÁJIR मुस्ताजिर

एकाधिकारी (Ekádhikári ایک ادھیکاری)
ठेके दार (Thekedár ٹھیکے دار)

مسافرت (ع - مٹ)

MUSÁFARAT موساڤارت

1. यात्रा (Yátttra پیاترا) पर्यटन (Parya-tan پیریٹن) सफर (Safar سفر)
2. प्रवास (Pravás پرواس) परदेस (Pardes پردیس) बे वतनी (Be vatani بے وطنی)
مسافر خانہ (عف - مڈ)

MUSÁFIR-KHÁNA موساڤیر خانہ

पांथ शाला (Pánth shála پانٹھ شالا)
पथिकाश्रय (Pathikásh,shrai پتھکا شری)
धर्म शाला (Dharm shála دھرم شالہ)

MASÁM مسام (ع - مڈ)

रोम कूप (Rom kúp روم کوپ)
रोम छिद्र (Rom chhiddr روم چھدر)
लोम गर्त (Lom gart لوم گرت) लोम
रंध्र (Lom randhr لوم رندھر) जिल्द
के सुराख (Jild ke sūrākḥ جلد کے سوراخ)

MUSÁVÁT مساوات (ع - مٹ)

1. समता (Samata سمتا) समानता (Samánata سمانتا) बराबरी (Barábari برابر)
2. साम्य वाद (Sámya vād سامیہ واك) सब आदमियों के बराबर होने का सिद्धांत (Sab ádamiyon ke barábar hone ka síd,dhánt سب آدمیوں کے برابر ہونے کا سیدھانت)

MUSÁVI مساوی (ع - ص)

समान (Samán سمان) तुल्य (Tullya تولی)
यकसां (Yaksān یکساں) (تلیہ)

2. स्थिर (Isthir استهر) पाय दार
(Páedár پائدار)

MUSTADYI मुस्तदी (ع - ص) مستدعی

1. इच्छुक (Ich, chhuk اچ چھک) खाहिश मन्द
(Kháhish mand خواہش مند)

2. प्रार्थी (Prárthi प्रार्थनी) दर्खास्त
कुनिंदा (Darkhást kuninda درخواست کنندہ)

MUSTADÍR मुस्तदीर (ع - ص) مستدیر
वर्तुलाकार (Vartulákár ورتلا کار) गोला कार
(Golákár گولا کار) दाइरा नुमा (Dáira numa
دايرة نما)

MUSTARAD मुस्तरद (ع - ص) مسترد

1. अस्वीकृत (Aswikrit असوي کړت) नामन्तूर
(Námanzúr نامنظور) 2. निरसित (Nirasit نرست) खारिज
(Khárij خارج)

MUSTAZÁD मुस्तज़ाद (ع - ص) مستزاد

1. अधिक (Adhik ادھک) ज़ियादा
(Ziyáda زیاده) 2. अतिरिक्त (Ati rikt اتی رکت) फ़ाजिल
(Fázil فاضل) 3. اردو نظم کی ایک قسم

MUSTASQI मुस्तसقی (ع - مذ) مستسقی

जलोदरी (Jalodari جلودری) जलंधर
का मरीज (Jalaadher ka mariz جلندهر
کا مریض)

MUSTÁSAL मुस्तासल (ع - ص) مستاصل

उन्मूलित (Unmúlit انمولیت) जड़ से
उखाड़ा हुआ (Jar se ukhára hua
جڑ سے اکھاڑا ہوا)

MUSTATIR मुस्ततिर (ع - ص) مستتر

गुप्त (Gupt گپت) गुह्य (Guhya
پوشیدہ) पोशीदा (Poshida پوشیده)

MUSTASNA मुस्तसना (ع - ص) مستثنی

1. पृथक् (Prithak प्रथक) अलाहिदा
(Aláhida علیحدہ) 2. अपवादित (Apvádít
اپवादیت) मुस्तसना किया हुआ (Mustasna
kiya hua مستثنی کیا ہوا)

مستحسن (ع - ص)

MUS,TAH,SAN मुस्तहसन

श्रेष्ठ (Shreshth श्रैष्ठे) उत्तम (Uttam
پسندیدہ) पसन्दीदा (Pasandída

MUSTAHAQ मुस्तहक (ع - ص) مستحق

1. योग्य (Yoggya योग्य) काबिल (Qábil
قابل) 2. पात्र (Páttr पात्र) अह्ल (Ahl
اهل) 3. अधिकारी (Adhikári ادھی کاری)
हकदार (Haq dár حقدار) 4. दानाधिकारी (Dánádhi kári
दानا دھی کاری) मुस्तहक खैरात का
(Khairát ka mustahaq خیرات کا مستحق)

مستحکم (ع - ص)

MUSTAHKAM मुस्तहकम

1. दृढ़ (Driḥ द्रुह) मजबूत (Mazbút
مضبوط)

2. स्फूर्ति (Isphūrti) فورتی (اسفورتی)
(Pburti) (پورتی)

3. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنا)
इनहिमाक (Inhimák) (انہماک)

MUSTA,FI मुस्ताफी (ع - ص) مستغنی
पद त्यागी (Pad tyági) (پدتیاگی)
इस्तेफा देने वाला (Istefa dene vála)
(استعفا دینے والا)

مستعمل (ع - ص)

MUSTA,MAL मुस्तामल
व्यवहृत (Vyavahrit) (ویوہرت) प्रयुक्त
(Prayukt) (پریکٹ) इस्तेमाल में आया
हुआ (Istemál men áya hua) استعمال
(میں آیا ہوا)

مستغرق (ع - ص)

MUSTAGHRAQ मुस्तग्रक

1. तल्लिन (Tallín) (تل لین) तन्मय
(Tanmai) (تن مے) मग्न (Magn)
(महव) (mah,v) (مکھو)
2. बंधक (Bandhak) (بلدھک) गिरौ
(Girau) (گرو)

مستغنی (ع - ص)

MUSTAGHNI मुस्तगनी

1. निस्पृह (Nisprīh) (نس پره) अनीह
(Anīh) (انیہ) बे नियाज़ (Be niyáz)
(بے نیاز)
2. समृद्ध (Samrid,dh) (سم سردھ)
धन शाली (Dhan sháli) (دھن شالی)
फ़ारिगुल बाल (Fārigul bāl) (فارغ البال)

MUSTATĪ,A मुस्ततीअ (ع - ص) مستطیع

1. धनवान् (Dhanvān) (دھن وان) माल-
दार (Māl dār) (مالدار)
2. समर्थ (Samarth) (سمرتھ) साहिब
मकदूर (Sāhibe maqdūr) (صاحب
مقدور)

MUSTATĪL मुस्ततील (ع - مذ) مستطیل

आयत (Áyat) (آیت) समकोण चतुर्भुज
(Samkon chatur bhuj) (سم کون چتر
بہج)

وہ شکل جس کے آئنے سامنے کے
ضلع برابر ہوں اور سب زاوے قائمہ
ہوں

MUSTA,ÁR मुस्तआर (ع - ص) مستعار

1. अस्थायी (Asthāyi) (استھائی) नापाय-
दार (Na páedār) (ناپاآدار)
2. मांगी हुई चीज़ (Māngi hui chíz)
(مانگی ہوئی چیز)

MUSTA,ID मुस्तइद (ع - ص) مستعد

1. तत्पर (Tatpar) (تت پر) सन्नद्ध
(San,nad,dh) (سن ندھ) तैयार
(Taiyár) (تیار)

2. निरालस्य (Nirálasya) (نیرالسیہ)
फुर्तीला (Phurtíla) (پھرتیلا)

3. संलग्न (Sanlagn) (سن لگن)
दत्त चित्त (Datt chitt) (دत्ت چت)
मुनहामिक (Munbamik) (منہامک)

مستعدی (ع - مٹ)

MUSTA,IDDI मुस्तइदी

1. तत्परता (Tatparata) (تت پرتا)
तैयारी (Taiyári) (تیاری)

2. آवास (Ávās) جای کرایم
(Jáe qayám) جای قیام

MUSTAQIL مستقل (ع - ص)

1. दृढ़ (Driḥ) مज़بُوت (Mazbút)
(مضبوط)

2. स्थायी (Istháyi) परमानेंट
(Permanent) پرمانیٹ

MUSTAQÍM مستقیم (ع - ص)

सरल (Saral) सरल (Riju)
सीधा (Sídha) रास्त (Ráast)
(راست)

مستمند (ف - ص)

MUST-MAND مستمند

1. दीन (Dín) निःसहाय (Nis,saháo)
(نس سہاے) बेचारा (Be ohára)
(بے چارہ)

2. दरिद्र (Dariddr) मुफ्लिस
(Mufliis) (مفلِس)

MUSTANAD مستند (ع - ص)

1. प्रमाणित (Pramáuit) तसदीक
शुदा (Tasdiq shuda)
(تصدیق شدہ)

2. विश्वस्त (Vishshwast) मोतबर
(Motabar) (وش 'شوست)

3. प्रमाण पत्र प्राप्त (Pramán patt'r prápt)
सनद याक्रता (Sanad yáfta)
(سند یافتہ)

مستوجب (ع - ص)

MUSTAUIJIB مستوجب

1. पात्र (Pátrr) मुस्तहक
(Mustahaq) (پاتر)

مستغیث (ع - ص)

MUSTAGHÍŚ مستغیث

अभियोगी (Abhi yogi) (ابهی یوگی)

अभि योक्ता (Abhi yokta) (ابهی یوکتا)

फरयादी (Faryádi) (فریادی)

عدالت فوجداری میں نانش
کرنے والا

MUSTAFÍD مستفید (ع - ص)

1. लाभान्वित (Lábhánvit) (لاہانوت)

फाईदा उठाया हुआ (Fáida utháya
hua) (فائدہ اٹھایا ہوا)

2. उप भोक्ता (Upbhokta) (اُپ بھوکتا)

फाईदा उठाने वाला (Fáida utháne
vála) (فائدہ اٹھانے والا)

مستفیض (ع - ص)

MUSTAFÍZ مستفیز

1. कृपेच्छु (Kripech,ohhu) (کریپچ)
फैज़ चाहने वाला (Faiz
cháhne vála) (فیض چاہنے والا)

2. लाभान्वित (Lábhánvit) (لاہانوت)
مستفید (Mustafid)

مستقبل (ع - مذ)

MUSTAQBIL مستقبل

1. आगामी (Ágámi) (آگامی) आने वाला
(Áne vála) (آنے والا)

2. भविष्यकाल (Bhavish,shyatkál) (بہوشیت کال)
आने वाला जमाना (Áne vála zamána)
(آنے والا زمانہ)

MUSTAQAR مستقر (ع - مذ)

1. केंद्र (Kendr) (کیلندر) मरकज़
(Markaz) (مرکز)

4. चुहुल (chuhul) खुश प्रेली
(खुश فعلی K_huah felj)

MASJID मस्जिद (ع - مٹ)
सजदा करने की जगह (Sajda karne ki jagah) मसीत (مسجد) की جگہ
(Masit) (مسیت)

MASJÚD मस्जुद (ع - ص)
आराध्य (Árádhya) पूज्य (Pújya) जिसे सजदा किया जाये
(Jise sajda kiya jáe) (جسے سجدہ کیا جائے)

MASKH मस्ख (ع - ص)
रूपान्तरित (Rúpántarít) विकृत (Vik,krit) विगड़ा हुआ (Bigra hua) (بگڑا ہوا)

مسخر (ع - ص)

MUSAKH,KHAR मुखखर

- वशीभूत (Vashibhút) (वशीभूत) तसखीर किया हुआ (Tasakhír kiya hua) (तसखीर किया हुआ)
- विजित (Vijit) जीता हुआ (Jíta hua) (जिता हुआ)

मुखखरी (ع - ف)

MASKHARAGI मुखखरीगी

- परिहास (Parihás) ठठोल (Thathol) (پریہاس ٹٹول)
- विनोद (Vinod) तफरीह (Tafrih) (تفریح)

MASKHARA मुखखरा (ع - مڈ)
नर्मद (Narmad) विदूषक (نرمد)

2. उचित (Uchit) मौजू (Mauzún)
(मोड़ों)

MASTÚR मस्तूर (ع - ص)
गुप्त (Gupt) पोशीदा (Poshída) (پوشیدہ)

مستورات (ع - مٹ)

MASTÚR ÁT मस्तूरत
महिलायें (Mahiláayē) औरतें (Auraten) (مہلایہ اورتہن)

MASTÚL मस्तूल (ب - مڈ)
पादारक (Pádarak) मरुत्पट (Marutpat) पोत्पट (Potpat) बादबान (Bádbán) (پاداری مروت پٹ پوت پٹ بادبان)

مستولی (ع - ص)

MUSTAULI मुस्तौली

- विजित (Vijit) शालिब (Ghálílib) (وَجِت شَالِیْب)
- उपभोक्ता (Up bhokta) (अप भोक्ता) क़ाबिज़ (Qábiz) (उपभोक्ता अप भोक्ता क़ाबिज़)

MUSTAVI मुस्तवी (ع - ص)
समतल (Samtal) हमवार (Hamvár) (سمتل هم وار)

MASTI मस्ती (ف - مٹ)

- उन्माद (Unmád) बद मस्ती (Bad masti) (انماد بد مستی)
- मद (Mad) नशा (Nasha) (مد نشہ)
- कामातुरता (Kamáturata) शहवत का जोश (Shahvat ka josh) (کاماتورتا شہوت کا جوش)

2. समतल (Samtal) हमवार (समतल) (हमवार) (Hamvār) (हमवार)
- MISTAR मिस्तर (ع - مڈ) مسطر
रेखक (Rekhak) लकीरें खेंचने
का आला (Lakīreṁ khēchne ka āla)
(लकीरें केचने का आला)
- MASTŪR मस्तूर (ع - ص) مسطور
उल्लिखित (Ullikhit) (ال لکھت)
मरकूम (Marqūm) (مرقوم)
- MAS,ŪD मसउद (ع - ص) مسعود
शुभान्वित (Shubhānvit) (شبهانوت)
कल्याण मय (Kal,lyān mai) (کلیان مے)
मुबारक (Mubārak) (مبارک)
- MASKAN मस्कन (ع - مڈ) مسکن
निवास स्थान (Nivāsasthān) (نواہس)
आवास (Āvās) रहने की
जगह (Rahne ki jagah) (رہنے کی جگہ)
- MASKANAT मस्कनत (ع - ف) مسکنات
1. दीनता (Dīnata) लाचारी (دیلتا)
(लचारी) (Lāchāri)
2. दरिद्रता (Dariddrata) मुफ-
(مفلسی) (Muflisi) (مفلسی)
- MASKA मस्का (ع - ف) مسکہ
नव नीत (Nav,nīt) क्षीर सार (نونیٹ)
(Chhīr sār) मखन (چھیر سار)
(Makh,khan) (مکھن)
- MISKÍN मिस्कीन (ع - ص) مسکین
1. दरिद्र (Dariddr) मुफलिस (دردر)
(مفلس) (Muflis)
- (Vidúshak) (ودوشک) हँसाने वाला
(Hansāne vāla) (هانسانے والا)
- MUSAD,DAS मुसदस (ع - ص) مسلسل
1. पशंगी (Shashtāngi) (ششتانگی)
छे जुज वाला (Chhai juz vāla) (چھ जुज والا)
2. उर्दू नरम की एक किस्म (Urdu
nazm ki ek qism) (اردو نظم کی ایک قسم)
- MASDŪD मसूद (ع - ف) مسدود
अवरुद्ध (Avrud,dh) (اوردھ) निरुद्ध
(Nirud,dh) रुका हुआ (Ruka hua)
(रुका हुआ)
- مسرت (ع - مٹ)
- MASAR,RAT मसरत
हर्ष (Harsh) (हरष) आनंद (Ānand)
(الاس) (Ullās) खुशी
(خوشی) (Khushi)
- MUSRIF मुस्रिफ (ع - ص) مسرف
अपव्ययी (Apav,vyayi) (اپو، ویئی)
बहुव्ययी (Bahuv,vyayi) (بہو، ویئی)
फुजूल खर्च (Fuzul kharch) (فضول خرچ)
- MASRŪR मस्रूर (ع - ف) مسرور
प्रकुल (Praphull) (پرپھل) प्रसन्न
(Prasann) उल्लसित (Ullasit)
(الاست) (Pramudit) प्रमुदित
(خوش) (Khush) (خوش)
- MUSAT,TAH मुसतह (ع - ص) مسطح
1. विस्तृत (Vistrit) (ویسترت) कुशादा
(Kushāda) (کشاده)

MASLAK مسلک (ع - مذ) ماسلک

1. धर्म (Dharm) मज्जहव (Maz,hab) (مذہب)
2. मार्ग (Mārg) रस्ता (Rasta) (سڑک)
3. नियम (Niyam) काइदा (Qáida) (قواعد)

MUSAL,LAM मुसल्लम (ع - ص) مسلم

1. प्रमाणित (Pramánit) प्रमाण सिद्ध (Pramán sid,dh) (ثابت) साबित (Sábit) (پرومان سدھ)
2. निर्विवाद (Nir vivád) जिसमें कोई झगड़ा न हो (Jis men koi jhagṛa na ho) (جس میں کوئی جھگڑا نہ ہو)

3. संपूर्ण (Sampūrṇ) समूचा (Samúcha) (سم پورن سמוچا)

MUSLIM मुस्लिम (ع - ص) مسلم
मुसलमान (Musalmán) (مسلمان)

MASLŪL मसलूल (ع - ص) مسلول

1. रक्त काशी (Rakt káshi) जिसे सिल की बीमारी हो (Jise sil ki bímári ho) (رکت کاشی جسے سل کی بیماری ہو)

مسماة (ع - مث)

MUSAM,MÁT मुसम्मात

1. महिला (Mahila) स्त्री (Istri) (مہیلا استری)
2. भार्या (Bhārya) पत्नी (Patni) (بہاریا پتنی)

2. अशक्त (Ashakt) नाताकत (Na táqut) (اشکت ناطاقت)

3. सरल स्वभाव (Saral swabháo) सादा लौह (Sáda lauh) (سرل سوہاو سادہ لوح)

MUSAL,LAH मुसल्लह (ع - ص) مسلح

1. सशस्त्र (Sashastr) हथियार बंद (Bad,dhá yudh) (سشستر ہتھیار بند)

MASLAKH मसलख (ع - مذ) مسلخ

1. वध स्थल (Vadhasthal) कत्ल गाह (Qatl gáh) (ودھس تھل قتل گاہ)

MUSAL,SAL मुसलसल (ع - ص) مسلسل

1. शृंखलित (Shrinkhalit) जंजीर में बंधा हुआ (Zanjir men bandha hua) (شرنکھلیت زنجیر میں بندھا ہوا)

2. सतत (Satat) अनवरत (Anavarat) लगातार (Lagátár) (سست نرنتر)

3. क्रमागत (Kramágat) क्रम बद्ध (Kram bad,dh) बा तर्तीब (Ba tartíib) (کراماگت کرم بدھ باترتیب)

MUSALLAT मुसल्लत (ع - ص) مسلط

1. आच्छादित (Ách,cbhadit) मुहीत (Muhít) (آچھادت محیط)
2. सर पर सवार (Sar par savár) मुतऐयिन (Muta,aiyin) (سر پر سوار متعین)

2. विषय (Vishai) मुआमला (Muámala) (وشے)

3. धर्म प्रश्न (Dharm prishn) मजहबी सवाल (Maz,habi savál) (دهرم دىشن)

MASÍH मसीह (म - म) (مسح) ख्रीष्ट (Khrisht) हज़रत ईसा (Hazrat Ísa) (حضرت عيسى)

MASÍHI मसीही (म - म) (مسیحی) ईसाई (Ísáyi) (عیسائی)

MUSHÁBEH मुशाबेह (म - म) (مشابه)

1. तुल्य (Tullya) समान (Samán) (تولیہ) (برابر)

2. सह रूप (Sah rūp) समाकार (Samakár) (سه روپ) (هما شکل) हम शकल (Ham shakl)

مشابهت (म - म)

MUSHÁBAHAT मुशाबहत (म - म) (ایک رویتا) एक रूपता (Ek rūpata) (समाकार) अनु रूपता (Anu rūpata) (हमशकली) (هم شکلی) (Ham shakli)

مشارکت (م - م)

MUSHÁRAKAT मुशराकत (म - म) (سه بهاگتا) सह भागिता (Sah bhágita) (ساجھے داری) साझे दारी (Sájhe dári) (शराकत) शिराकत (Shirákat)

مشاطه (م - م)

MASH,SHÁTA मशशात (म - म) (پرسادھکا) प्रसाधिका (Prasádhika)

MISMÁR मिस्मार (म - म) (دهوست) ध्वस्त (Dhwast) भग्न (Bhagn) (منهدم) मुन्हदिम (Munhadin) (بهكن)

MASMÚM मस्मूम (म - म) (وشاكت) विषाक्त (Vishákt) (وش مشريت) विश मिश्रित (Vish mishrit) (زهرآلود) झह्र आलूद (Zahr álúd)

MUSIN मुसिन (म - म) (वयवोरिद) वयोवृद्ध (Vayovrid, dh) (वयवोगत) वयोगत (Vayogat) (बूढ़ा) बूढ़ा (Būṛhā) (پوزغا)

MASNAD मसनद (म - म) (بزا تکیه) बड़ा तकिया (Bāṛa takiya) (گدی) गद्दी (Gaddi)

MISVÁK मिसवाक (म - म) (دنت دهاون) दंतधावन (Dant dhávan) (دنتون) दंतौन (Dataun)

مسوده (م - م)

MUSAV,VADA मुसवदा (م - م) (پاندولپی) पांडुलिपि (Pándulipi) (پاندو لکھ) पांडु लेख (Pándu lekh) (مسودا) मसौदा (Masauda)

MUS,HIL मुसहिल (म - म) (रेचक) विरेचक (Rechak) (विरचक) मल भेदक (Mal bhedak) (جلااب) जुल्लाब (Julláb)

MAS,ALA मसअला (म - म) (उदा) समस्या (Samas, sya) (عقدة) (Uqda)

مشایعت (ع - مٹ)

MUSHA,YA,AT مشایعت

अनुव्रजन (Anuv,vrajan) (انو، ورجن)

अनुव्रज्या (Anuv,vrajya) (انو، ورجیا)

کسی کو رکھتے کرتے وقت थोड़ी दूर तक उसके पीछे चलना (Kisi ko rukh-sat karte vaqt thori dūr tak uske pichhe chalna کسی کو رخصت کرتے وقت تھوڑی دور تک اسکے پیچھے چلنا)

MUSHAB,BAH مشبہ (ع - مذ)

उपमेय (Upmeya) (ایمے یہ) जिसे तशबीह दी जाये (Jise tashbih di jāe) (جسے تشبیہ دی جائے)

مشبہ بہ (ع - ص)

MUSHAB,BAH-BIH (BIHI)

मशबह बिह (बिही)

उपमान (Upmán) (ایمان) उपमित (Upmit) (ایمت)

جس کے ساتھ تشبیہ دی جائے

MUSHT مش (ف - مٹ)

1. मुष्टिका (Mushtika) (مشتکا) मुठ्ठी (Muth,thi) (مٹھی)

2. एक मुठ्ठी की नाप (Ek muth,thi ki nāp) (ایک مٹھی کی ناپ)

3. मुठ्ठी भर (Muththi bhar) (مٹھی بھر)

MUSHTÁQ مشتاق (ع - ص)

उत्सुक (Utsuk) (اتسک) अभिलाषी (Abhilāshī) (ابھی لاشی) आरजू मंद (Ārzu mand) (آرزو مند)

प्रसाधन कर्त्री (Prasādhān kertri) (پرسادھن کرتی) बाल सवारने और सिंगार कराने वाली औरत (Bāl saṁvār-ne aur singār karāne vāli aurat) (بال سوارنے اور سنگار کرانے والی عورت)

مشاعرہ (ع - مٹ)

MUSHÁ,ARA مشاعرہ

कवि सम्मेलन (Kavi sammelan) (کوی سمیلن)

MASH,SHÁQ مشاشاق (ع - ص)

अभ्यस्त (Abh,bhyast) (ابھہست) सिद्ध हस्त (Siddh hast) (سیدھ ہست) माहिर (Máhir) (ماہر)

مشاورت (ع - مٹ)

MUSHÁVARAT مشاورت

परामर्श (Parāmarsh) (پرآمرش) विचार विनिमय (Vichār vinimai) (ویچار ونیمے) बाहमी मशवरा (Bāhami mashvara) (باہمی مشورہ)

مشاہدہ (ع - مذ)

MUSHÁ HADA مشاہدہ

अवलोकन (Av,lokan) (اولوکن) ईक्षण (Īk,ehhan) (ایکھن) गौर से देखना (Ghaur se dekhna) (غور سے دیکھنا)

مشاعرہ (ع - مذ)

MUSHÁHARA مشاعرہ

मासिक वेतन (Māsik vetan) (ماسک ویتن) माहवारी तनखाह (Māhvāri tankhāh) (ماہواری تنخواہ)

بنا ہو (Voh shabd jo kisi shabd

ya dhátú se bana ho وہ شبد جو

کسی شبد یا دھاتو سے بنا ہو

(مشتمل (ع - ص)

MUSHTAMAL مشتامل

سंयुक्त (San,yukt سن یکت) संमि-

लित (Sammilit सम मलत) शामिल

(Shámil شامل)

(مشتہر (ع - ص)

MUSHTAHAR مشتہر

1. प्रसिद्ध (Prasid,dh پرسیدھ) मशहूर

(Mash,húr مشہور)

2. विज्ञापित (Viggyápit وگیاپیت)

इशतिहार दिया हुआ (Ishtihár diya

hua اشتہار دیا ہوا)

MUSHTAHI مشتہی (ع - ص)

1. इच्छुक (Ich,ohhuk اچ چھک)

आرزु मंद (Árzu mand آرزو مند)

2. अग्नि वर्द्धक (Agni vardhak اگنی

वर्द्धक भूख बढ़ाने वाला (Bhúkh

barháne wála بھوکہ بڑھانے والا)

دوسرے معنوں میں عربی کے

قاعدے سے غلط ہے لیکن بولا جاتا ہے

MASHRAB مشرب (ع - ص)

1. पानी पीने की जगह (Páni píne ki

jagah پانی پینے کی جگہ)

2. धर्म (Dharm دھرم) पथ (Path

ملت (Millat میللت) پتہ)

(مشرع (ع - ف)

MUSHAR,RAH مشارہ

1. सटीक (Satik سٹیک) शायदा सहित

(مشتبه (ع - ص)

MUSHTABAH مشتابہ

संदिग्ध (Sandigdھ संدیغھ)

अनिश्चित (Anishchit انشیجت)

मश्कूक (Meshkúk مشکوک)

(مشترک (ع - ص)

MUSHTARAK مشترک

1. संमिलित (Sam,milit سم ملت)

समन्वित (Samanvit समن وت)

मिला हुआ (Mila hua ملا ہوا)

2. सांभे का (Sájhe ka ساڻه کا)

मिलाजुला (Mila jula ملا جلا)

MUSHTARI مشتری (ع - ص)

1. ग्राहक (Gráhak گراہک) खरी दार

(Kharídár خریدار)

2. बृहस्पति (Brihaspati برہسپتی)

एक ग्रह (Ek grah ایک گروہ)

(مشت زنی (ف - ص)

MUSHT-ZANI مشت زنی

हस्तमैथुन (Hast maithun هست مایتھون)

हथलस (Hathlas ہتھلاس)

MUSHTAIL مشتعل (ع - ص)

1. प्रज्वलित (Prajwalit پرجولیت)

जलता हुआ (Jalta hua جلتا ہوا)

2. उत्तेजित (Uttejit اُتے جت)

भड़काया हुआ (Bhar káya hua

بھڑکایا ہوا)

MUSHTAQ مشتاق (ع - ص)

1. वह शब्द जो किसी शब्द या धातु से

تبادلات (وچار ونے)
(Tabādālaye khayālāt
تبادلات خیالات)

مشوش (ع - ص)

MUSHAV, VASH مشاوش

1. उद्विग्न (Udvign) (ادوگن) آتور
(Ātur) (آتر) پریشان (Presbān)
(پریشان)

2. चिंतित (Chintit) (چلنت) مت-
फकिर (Mutafak, kir) (متفکر)

MASH, HŪR مشهور (ع - ص)

1. प्रसिद्ध (Prasid, dh) (پرسدھ) प्रथित
(Pratit) (پرتیت) ख्यात (Khyāt)
(کھیات) सब में जाहिर (Sab meñ
zāhir) (سب میں ظاہر)

2. यशवान् (Yashvān) (یہش وان)
कीर्तिवान् (Kīrti vān) (کیرتی وان)
नामवर (Nāmvar) (نام ور)

مشہی (ع - ص)

MUSHAH, HI مشاھی

रुचि वर्द्धक (Ruohi vardhak) (رچی
وردھک) अग्नि वर्द्धक (Agni vardhak)
(النی وردھک) भूख बढ़ाने वाला
(Bhūkh baṛhāne vāla) (بھوکھ بڑھانے والا)

مشیت (ع - مٹ)

MASHĪYAT مشییت

1. ईश्वरेच्छा (Ishwarech, chha) (ایشورےچھا)
खुदा की मर्जी (Khuda ki
marzi) (خدا کی مرضی)
2. इच्छा (Ich, chha) (اچھا) मरजी (Marzi)
(مرضی)

3. जटिल (Jatil) (جٹل) उलझा हुआ
(Uljha hua) (الچھا ہوا)

مشکل (ع - ص)

MUSHAK, KAL مشاککال

साकार (Sākār) (ساکار) मूर्तिमान् (Murti-
mán) (مورتی مان) मुजस्सम (Mujas,
sam) (موجسم)

MASHKŪR مشکور (ع - ص)

1. धन्य (Dhan nya) (دھنیہ) कविज्ञे
शुक्रिया (Qābile shukriya) (قابل
شکر، یہ)

2. कृतज्ञ (Kritaggya) (کرتگیہ) शुक्र
गुजार (Shukr guzār) (شکر گزار)
दुसरे मेघों में غلط है، صرف
کم پڑھے لکھے بولتے ہیں

مشکوک (ع - ص)

MASH, KŪK مشاکک

संदिग्ध (Sandigdh) (سن دگدھ)
संशयात्मक (Sanshayātirak) (سن
شہاتمک) मुश्तबह (Mushtabah)
(مشتبه)

MASHMŪL مشمول (ع - ص)

संयुक्त (San, yukt) (سن یکت) संमिलित
(Sammilit) (سم ملت) शामिल (Shāmil)
(شامل)

مشورہ (ع - مذ)

MASHVURA مشبورہ

1. परामर्श (Parāmarsh) (پرامرش)
सलाह (Salāh) (صلاح)
2. विचार विनिमय (Vichār vinimai)

MUSAH,HEH मुसहहेह (مصحح - ع - مذ)

1. शोधक (Shodhak शुोधक) सुधारक (Sudhārak سدھارک) दुरुस्ती करने वाला (Durusti kerne vāla दुरुस्ती کرنے والا)
2. ईक्ष्य वाचक (Íkohhya váohak आक्षेपक) प्रूफ रीडर (Proof reader प्रूफ रीडर)

MUS,HAF मुस हफ (مصحف - ع - مذ)

1. ग्रंथ (Granth ग्रन्थ) पोथी (Pothi पोथी) किताब (Kitāb किताब)
2. धर्म ग्रंथ (Dharm granth धर्म ग्रन्थ) सहीफा (Sahífa صحیفہ)
3. कुरान (Qur án قرآن)

MISDÁQ मिस्दाक (مذ - ع - مذ)

- चरितार्थ (Charitārth चरिती) चस्पान (Chaspán चस्पान)

MASDAR मस्दर (مذ - ع - مذ)

1. उद्गम (Udgam उद्गम) निकलने की जगह (Nikalne ki jagah निकलنے کی جگہ)
2. धातु (Dhātu धातु) वह शब्द जिस से क्रियाएँ बनती हैं (Voh shabd jis se kriyāen banti hain وہ شبد جس سے کریائییں بنتی ہیں)

MUSIR मुसिर (مصر - ع - ص)

- आग्रही (Ág.grahi आग्रही) ज़िद करने वाला (Zid karne vāla ज़िद کرنے والا)

MIS,RA मिसरा (مصر - ع - مذ)

- पद (Pad पद) चरण (Charan چरण)

مشيخت (ع - مث)

MÁSHÍKHAT मशीखत

1. गुर्व (Guruttwa गुरुत्व) श्रेष्ठता (Shresh,thata श्रेष्ठता) बुजुर्गी (Buzurgi बुजुर्गी)
2. अहंवाद (Ahamvād अहंवाद) विकत्या (Vikat,tha विकत्या) डोंग (Díng डोंग) (कडिलग)

MUSHÍR मुशीर (ع - ص)

- परामर्श दाता (Parámars̄h dáta परामर्श दाता) सलाह कार (Saláh kár सलाह कार)

MUSÁHIB मुसाहिब (ع - ص)

1. पार्श्व वर्तों (Pārshwa varti पार्श्व वर्तों) हम नशीन (Ham nashín हम नशीन)
2. सभासद (Sabhásad सभासद) हाज़िर बाश (Házir básh हाज़िर बाश)

MASÁF मसाफ (مذ - ع - مذ)

1. युद्ध (Yuddh युद्ध) समर (Samar समर) जंग (Jang जंग)
2. रण क्षेत्र (Ran chhettr रण क्षेत्र) मैदाने जंग (Maidáne jang मैदाने जंग) (जंग)

مصالحت (ع - مث)

MUSÁLAHAT मुसालहत

1. संराध (Sanrádh संराध) समभौता (Samjhauta समझौता)
2. संधि (Sandhi संधि) सुलह (Sul,h सुलह) (صلح)

2. पवित्र (Pavitr) शुद्ध (Shud,dh
پاک (Pák) پاک (شدہ)

3. निर्मल (Nirmal) निथरा हुआ
(Nithra hua) نتھرا ہوا

MUSAFFI मुसफ़ी (ع - ص) مصفی
शोधक (Shodhak) شودهک
साफ़ करने वाला (Sáf karne vála)
صاف کرنے والا

MUSLEH मुस्लेह (ع - ص) مصلح

1. सुधारक (Sudhárak) سدهارک
इसलाह करने वाला (Isláh karne vála)
اصلاح کرنے والا
2. दोष निवारक (Dosh nivárak) دوش
बुराई दफ़ा करने वाला
(Buráyi dafa karne vála) برائی دفع
کرنے والا

مصلحت (ع - م)

MASLAHAT मसलहत

1. हित (Hit) भलाई (Bhaláyi)
بھلائی
2. परामर्श (Parámarsh) پرامرش
सलाह (Saláh) صلاح
3. अच्छाई (Ach, chhayi) اچھائی
ख़ूबी (Khúbi) خوبی

MASLÚB मसलूब (ع - ص) مصلوب

फांसी दिया गया (Phánsi diya gaya)
सूली पर चढ़ाया हुआ
(Súli par chadhaya hua) سولی پر
چڑھایا ہوا

MUSALLA मुसल्ला (ع - م) مصلى

नमाज़ पढ़ने की चट्टाई (Namáz parhne
ki chatáyi) نماز پڑھنے کی چٹائی

शेर का आधा टुकड़ा (Sher ka ádha
tukra) شعر کا آدھا ٹکڑا

MASRAF मसरफ़ (ع - م) مصرف

1. लाभ कारिता (Lábh kárita) लाभ
फ़ाईदा मंदी (Fáida mandi) فائدہ مندی

2. प्रयोजन (Prayojan) پرپوچن
मतलब (Matlab) مطلب

MASRÚA, मसरूआ (ع - ص) مصروع

अपस्मारी (Apasmári) ایس ماری
मिरगी का मरीज़ (Mirgi ka mariz)
مرگی کا مریض

MASRÚF मसरूफ़ (ع - ص) مصروف

संलग्न (Sanlagn) लीन
(Pravritt) प्रवृत्त (Lin) لین
मशगूल (Mashghúl) مشغول

مصطلحات (ع - ص)

MUSTALAH मुस्तलह

पारिभाषिक शब्द (Páribhāshik shabd)
इस्तिलाही लफ्ज़
(Istilāhi lafz) اصطلاحی لفظ

مصطلحات (ع - م)

MUSTALAHÁT मुस्तलहात

पारिभाषिक शब्दावली (Páribhāshik
shabdávālī) پاریہاشک شہداولی
इस्तिलाही अलफ़ाज़ (Istilāhi alfáz)
اصطلاحی الفاظ

MUSAFFA मुसफ़ा (ع - ص) مصفا

1. स्वच्छ (Swach, ohh) उज्ज्वल
(Ujjwal) साफ़ (Sáf) (اچ، چول) ساف

(Chitera) तसवीर बनाने वाला
(Tasvîr banāne vāla) (تصویر بنانے والا)

مصمم (ع - ص)

MASŪN मसून (ع - ص)
सुरक्षित (Surak ohhit) (सुरक्षित)
महफूज़ (Mahfūz) (محفوظ)
اس لفظ کا املا مصنون کرنا غلط ہے

MUSAM, MAM सुसम्मम

सुदृढ़ (Sudriḥ) (سودرڑھ)
अचल (Achal) (अचल)
पक्का (Pakka) (پکا)
मज़बूत (Mazbūt) (مضبوط)

مصنف (ع - مذ)

MUSĪBAT मुसीबत (ع - م)

1. आपत्ति (Āpatti) (آپत्ती)
आफत (Āfat) (آفت)
2. क्लेश (Klesh) (क्लेश)
दुःख (Dukh, kh) (दुःख)
रंज (Ranj) (رنج)
3. दुर्घटना (Durghatana) (درگھटना)
हादसा (Hādisa) (حادثة)
4. कठिनाता (Kathinata) (کٹھلنا)
मुश्किल (Mushkil) (مشکل)
5. दुर्गति (Durgati) (درگتی)
नहूसत (Nahūsāt) (نکوست)
6. दैवी विपत्ति (Daini vipatti) (دییوی)
बला (Bala) (بلا)

MUZĀRE मुज़ारे (ع - مذ)

वह क्रिया जिसमें वर्तमान और भविष्य
दोनों ज़माने पाए जायें (Voh kriya
jis men vartamān aur bhavish,shya
donon zāmāne pāe jāen) (وہ کریا
جس میں ورتمان اور بھوشیه دونوں
زمانے پائے جائیں)

MUZĀ, AF मुज़ाअफ (ع - ص)

द्विगुण (Dwigun) (دگن)
दूना (Dūna) (دونا)

MUSAN, NIF सुसन्निक

ग्रंथकार (Granth kār) (گرنثکار)
रचयिता (Rachayita) (رچیتا)
प्रणेता (Praneta) (پرنیتا)
तसनीफ करने वाला (Tasnif
karne vāla) (تصنیف کرنے والا)

MASNŪ, A मसनू अ (ع - ص)

निर्मित (Nirmit) (نرمت)
रचित (Rachit) (رنیت)
बना हुआ (Bana hua) (بنا ہوا)

مصنوعات (ع - م)

MASNŪ, ĀT मसनूआत

किसी देश की बनी हुई चीज़ें (Kisi desh
ki bani hui chizēn) (کسی دیس کی
بنی ہوئی چیزیں)

MASNŪ, YI मसनूई (ع - ص)

1. कृत्रिम (Kritrim) (کرترم)
बनावटी (Banāvati) (بنادتی)

काल्पनिक (Kālpānik) (کالپنک)
फर्ज़ी (Farzi) (فرضی)

3. अप्राकृतिक (Apprākritik) (آپپرا)
गैर कित्री (Ghair fitri) (گہر کیتری)
(غير فطری)

MUSAV, VIR सुसव्विर (ع - مذ)

चित्र कार (Chittirkār) (چتر کار)
चितेरा

MUZHIK मुञ्जिक (ع - ص) مضحك
उपहासक (Up hāsak (अपहासक
(Hansor (हंसोर)

MAZ, HAKA मञ्जका (ع - مذ) مضكه
उपहास (Uphās (अपहास
(Parihās (परीहास हंसी (Hansi
(हंसी तमसखुर (Tamaskhur
(तमसखुर)

MUZIR मुञ्जिर (ع - ص) مضر
हानिकर (Hānikar (हानीकर
(Ahitkar (अहितकर नुकसानदेह
(Nuqsāndeh (نقصان دہ)

MIZRĀB मित्राव (ع - مث) مضراب
सितार बजाने के लिए उँगली में पहिने
का छल्ला (Sitār bajāne ke liye ungli
men pahinne ka ohalla (सितार बजाने
के लिए अंगुली में पहिने का छेला

MAZAR, RAT मञ्जरेत (ع - مث) مضرت
हानि (Hāni (हानी अहित (Ahit
(नقصान (Nuqsān (अहित)

MAZRŪB मञ्जूरुब (ع - ص) مضروب
1. आहत (Āhat (अहत घायल
(Ghāyal (गहायल)

2. गुणित (Gunit (गुणित गुणा किया
हुआ (Guna kiya hua (गुना किया हुआ)

MUZTAR मुञ्जतर (ع - ص) مضطر
आतुर (Ātur (आतुर व्याकुल (Vyākul
(आतुर उद्विग्न (Udvign (आतुर
(परेशान (Pareshān (परेशान)

MUZĀF मुञ्जाफ (ع - ص) مضاف
संबन्ध (Sambandhya (सम्बन्ध
(Musnad (مسند)

MUZĀFĀT मुञ्जाफात (ع - مذ) مضافات
उपनगर (Upnagar (अपनगर शाखा
नगर (Shākha nagar (शाखा नगर
का गिर्दों नवाह (Shahr ka girdonavāh
(शहर का गिर्दों नवाह)

مضاف الیه (ع - ص)
MUZĀF-ILAIH मुञ्जाफ इलैह
संबन्ध वान् (Sambandh vān (सम्बन्ध वान्
(Musnad ilaih (مسند الیه)

مضامین (ع - مذ)
MAZĀMĪN मञ्जामीन
مضمون کی جمع دیکھو 'مضمون'

مضافتہ (ع - مذ)
MUZĀYAQA मुञ्जायका
हानि (Hāni (हानी अनिष्ट (Anisht
(हरज (Harj (हरज कवाहत
(Qabābat (قباحت)

مضبوط (ع - ص) مذبوط
MAZBŪT मञ्जबूत
1. दृढ़ (Drīḥ (दृढ़ पक्का (Pakka
(मुहकम (Muhkam (मुहकम)
2. स्थायी (Isthāyi (स्थायी पविदार
(Pāedār (पाँदार)
3. बलिष्ठ (Balisht (बलिष्ठ सशक्त
(Sashakt (सशक्त ताकत वर
(Tāqat var (طاقت ور)

2. निबंध (Nibandh निबन्ध) लेख (Lekh लिख) मकाला (Maqála) (مقاله)
3. विषय (Vishai विशय) मौज़ुअ (Mauzúa) (موضوع)
4. कविता (Kavita कविता) शाइरी (Sháeri) (شاعري)

مضمون نگار (ع - ف - ص)

MAZMÚN-NIGÁR मज़्मून निगार
निबंधकार (Nibandh kár) (نبدھ کار)
लेखक (Lekhakh) (ليکھک) मज़्मून
लिखने वाला (Mazmún likhne vála)
(مضمون لکھنے والا)

MUTÁBIQ मुताबिक (ع - ص) مطابق

1. सदृश (Sadrish सदृश) तुल्य (Tulya तुल्य) मिस्तल (Misl) (مثل)
2. अनुसार (Anusár अनुसार) बमूज़िब (Bamújib) (بموجب)

مطابقت (ع - م - ش)

MUTÁBAQAT मुताबक़त

सदृशता (Sadrishata सदृशता) अनुकूलता (Anukúlata) (انوکولتا) समानता (Samá-nata) (سانتا) मुशबहत (Mushábahat) (مشابهت)

MUTÁLABA मुतालबा (ع - म - ड) مطالبه

1. अभियाचन (Abhiyáchan) (ابھی مانگ) माँग (Máng) (مانگ) डिमांड (Demand) (ڈیمانڈ)
2. अध्यर्थन (Adh,dhyarthan) (ادھارتن) दावा (Dáva) (دعوا) क्लेम (Claim) (क्लेम)

MUZTARIB मुज़्तारिब (ع - ص) مضطرب
अधीर (Adhír) (ادھیر) व्याकुल (Vyákul) (ویاکل) बैचैन (Be chain) (بے چین) बैताब (Betáb) (بیتاب)

MUZ,IF मुज़्इफ (ع - ص) مضعف
अशक्तकर (Áshakt kar) (اشکت کر) कमज़ोर करने वाला (Kamzor karne vála) (کمزور کرنے والا)

MUZ,GHA मुज़्गा (ع - म - ड) مضغه
मांस पिंड (Máns pind) (مانس پند) गोश्त का लोथड़ा (Gosht ka lothra) (گوشت کا لوٹھڑا)

مضمحل (ع - ص)

MUZMAHIL मुज़्महिल

1. शिथिल (Shithil शिथिल) मंद (Mand) (مند) सुस्त (Sust) (سست)
2. श्रान्त (Shránt) (شرانت) क्लान्त (Klánt) (کلانت) थका हुआ (Thaka hua) (تھکا ہوا)

MUZMAR मुज़्मर (ع - ص) مضمّر
गुप्त (Gupt) (گپت) निहित (Nibit) (نہیت) पोशीदा (Poshída) (پوشیدہ)

مضمضه (ع - م - ड)

MAZ,MAZA मज़्मज़ा

आचमन (Áchaman) (آچمن) गारारा (Gharára) (غارارہ) कुल्ली (Kulli) (کولی)

MAZMÚN मज़्मून (ع - म - ड) مضمون

1. अर्थ (Arth) (ارث) मतलब (Matlab) (معنی) मात्नी (Ma,ni) (ماتنی)

2. मनोवांछित (Manovāñchhit) मनो
 (रोचक) रोचक (Rochak) (وانچھت)
 पसंदीदा (Pasandīda) (پسندیدہ)

MATAR मतर (म - मं)
 वर्षा (Varsha) (वृष्टि) (Vrishti)
 बरसात (Barsāt) (वृष्टि)

MUTRIB मृत्रिब (म - मं)
 गायक (Gāyak) (गायिका) (Gavaiya)
 (गुन्या)

MAT,ŪN मत्ऊन (म - मं)
 निंदित (Nindit) (नन्दित) (Garhit)
 बदनाम (Bad nām) (गुह्य)
 रुसवा (Rusva) (रुसवा)

MATLAB मत्लब (म - मं)

1. अर्थ (Arth) (अर्थ) मानी (Māni)
 (معنی)
2. आशय (Āshai) (आशय) मकसद
 (Maqsad) (مقصد)
3. प्रयोजन (Prayojan) (प्रयोजन)
 सरोकार (Sarokār) (सरोकार)
4. स्वार्थ (Swārth) (स्वार्थ) गरज
 (Gharaz) (غرض)

مطالب براری (ع - ع)

MATLAB-BARĀRI मत्लब बरारी

कार्य सिद्धि (Kāryya sid,dhi) (कार्य)
 स्वार्थ सिद्धि (Swārth siddhi) (स्वार्थ)
 काम निकालना (Kām nikālana) (काम)
 (निकालना)

MATLABI मत्लबी (म - मं)

स्वार्थ (Swārthi) (स्वार्थ) पर

3. अधियाचना (Adhi yāchana) (अध्या)
 तक्षा (Taḡāza) (तक्षा)
4. धन (Dhan) (धन) अर्थ (Arth)
 रकम (Raḡam) (रकम)

MUTĀ,LA,Ā मुतालआ (म - मं)

1. अध्ययन (Adh,dhyan) (अध्ययन)
 गौर से पढ़ना (Gḥaur se paḥna)
 (गौर से पढ़ना)
2. निरीक्षण (Nirikḥhan) (निरीक्षण)
 गौर से देखना (Gḥaur se dekhna)
 (गौर से देखना)

MATAB मतब (म - मं)
 चिकित्सालय (Chikitsālai) (चिकित्सालय)
 तबीब का कमरा (Tabīb ka kamra) (طبيب کا کمرہ)

MATBAKH मत्बख (म - मं)

पाक शाला (Pāk shāla) (पाक शाला)
 रसोई घर (Rasoyi ghar) (रसोई घर)
 बावरची खाना (Bāvarchi khāna) (बावरची خانہ)

MATBA मत्बा (म - मं)

यंत्रालय (Yantrālai) (यंत्रालय)
 प्रेस (Press) (प्रेस)
 छापा खाना (Chhāpa khāna) (چھاپہ خانہ)

MATBŪKH मतबूख (म - मं)

क्वाथ (Kwāth) (क्वाथ)
 जोशान्दा (Joshānda) (جوشاندہ)

MABŪ,A मत्बूअ (म - मं)

2. मुद्रित (Mud,drit) (मुद्रित)
 छपा (Chhepa hua) (छपा)

وانچھت (Cháha) چاہا ہوا
hua (چاہا ہوا)

2. پرم پاتر (Prem pátr) پرم ماتر
ماشوک (Máshúk) معشوق

مطمح نظر (ع - ف - مڈ)

MATMAHE-NAZAR متماہہ نجر

درشتی (Drishti kendr) درشتی
ابھیشٹ (Abhísht) ابھیشٹ
لکھیا (Lakchhya) لکھیا
مکسد (Asli maqsad) اعلیٰ مقصد

MUTMA,IN متماہن (ع - ص)

1. سنتوشٹ (Santusht) سن تشٹ
(Tript) تریپٹ
(Agháya hua) اگھایا ہوا
2. نیشچنت (Nishehint) نیش چنت
(Be fikr) بے فکر
3. نیشپریہ (Nisprih) نیش پریہ
(Qáne) قانع

MUTÍ,A مطیع (ع - ص)

1. وشی بھوت (Vashíbbút) وشی بھوت
آدھین (Adhín) آدھین
(Tábe) تابع

2. آنویائی (Anuyáyi) آنویائی
(Anusári) آنوساری
(Muqallid) مقلد

MAZÁLIM مزالیم (ع - مڈ)

مظالمہ کی جمع

اتیاچار (Attyáchár) اتیاچار
آنتیاتیان (Antiyátiyān) آنتیاتیان
(Sak tiyan) سختیان

خود (سوارتہ پر Swáarth par)
خود غرض (Khud gharaz) غرض

MATLA متلا (ع - مڈ)

1. اڈیستھل (Udayasthal) اڈیستھل
تول ہونے کی جگہ (Tulú hone ki jagah) طلوع ہونے کی جگہ
2. غزل کا پہلا شعر (Ghazal ka pahla sher) غزل کا پہلا شعر

MUT,TALA متلا (ع - ص)

سُچیت (Súchit) سوچت
(Vig,gyapt) وگ، گپٹ
اطلاع دیا ہوا (Ittilá,a diya hua) اطلاع دیا ہوا

MUTLAQ متلاک (ع - ص)

1. نیتانت (Nitánt) نیتانت
(Qatyi) قطعی
2. کواچیت (Kwachit) کواچیت
(Zara bhi) ذرا بھی
3. سامانیہ (Sámán,nya) سامانیہ
آم (Ám) عام

مطلقہ (ع - ص)

MUTAL,LAQA متلاک

تیکتا (Tyakta) تیکتا
(Vich,cohedita) وچ، چھیدا
تلاک (Taláq di hui aurat) تلاک
دی ہوا اورات (Taláq di hui aurat) تلاک
طلاق دی ہوئی عورت

MATLÚB متلُب (ع - ص)

1. وانچھت (Vánchhit) وانچھت
آبھیشٹ (Abhísht) آبھیشٹ
واچھیت (Manovánchhit) منو

2. दर्शन (Darshan दर्शन) जलवा
(Jalva جلوہ)
3. ज़ाहिर होने की जगह (Zāhir hone
ki jagah ظاهر ہونے کی جگہ)
- MA मअ (ع - اسم جار) مع
सह (Sah साथ) साथ (Sāth ساتھ)
- MA,AN मअन (ع - ص) معاً
तत्त्वण (Tatehhan तत् चण) त्वरित
(Twarit त्वरित) तुरंत (Turant तुरंत)
फौरन (Fauran فوراً)
- MUÁRIZ मुअरिज़ (ع - ص) معارض
1. प्रति द्वंद्वी (Pratidwandwi प्रति
द्वंद्वी) हरीफ (Herif हरिफ) (دروندی)
2. शत्रु (Shattru शत्रु) दुश्मन
(Dushman دشمن)
3. उपद्रवी (Upad,dravi अपद्रवी)
भगडालू (Jhagṛálú जगडालू)
- MU,ÁRAZA मुअरअज़ (ع - م) معارضه
उपद्रव (Upad,drav अपद्रव) भगड़ा
(Jhagra जगड़ा) टंट (Tanta टंट)
- MA,ÁSH मअश (ع - م) معاش
1. जीविका (Jivika जीविका) वृत्ति (Vritti
वृत्ति) रोज़ी (Rozi रोज़ी)
2. जीवनोपाय (Jivanopáa जीवनोपाय)
जीवन हेतु (Jivan hetu जीवन हेतु)
ज़रीयए मअश (Zriya:-ma,ásh
ज़रीयए) (ذریعہ معاش)
- معاشرت (ع - م) معاشرت
- MU,ÁSHARAT मुअशरत
नागरिकता (Nāgarikata नागरिकता) साम-

- مظاہرہ (ع - م) مظاہرہ
MUZÁ,HARA मुज़ाहरा
प्रदर्शन (Pradarshan प्रदर्शन)
किसी मांग के समर्थन में आम जनता
का जलसा या जुलूस (Kisi máng ke
samarthan men am janata ka jalsa ya
julús کسی مانگ کے سمर्थن میں
عام جلستا یا جلوس)
- MUZAFFAR मुज़फ़र (ع - ص) مظفر
विजेता (Vijeta विजेता) प्राप्त विजय
(Prápt vijai प्राप्त विजय) फातेह
(Fáteh فاتح)
- MAZLAMA मज़लमा (ع - م) مظالمه
1. अपराध (Aprádh अपराध) कसूर
(Qusúr قصور)
2. पाप (Páp पाप) वबाल (Vabál
وبال)
3. अत्याचार (Atiyáchár अत्याचार)
ज़ुल्म (Zulm ظلم)
- MAZLUM मज़लूम (ع - ص) مظلوم
नृशंसित (Nrishansit नृशंसित) ज़ुल्म
रसीदा (Zulm rasida ظلم رسیدہ)
- MUZ,HIR मुज़हिर (ع - ص) مظہر
द्योतक (Dyotak द्योतक) सूचक
(Súchak सूचक) ज़ाहिर करने वाला
(Zāhir karne wāla ظاهر کرنے والا)
- MAZ,HAR मज़हर (ع - م) مظہر
1. प्रकाश (Prakásh प्रकाश) नूर
(Nūr نور)

भिषज (Bhishaj بهشج) इलाज करने
वाला (Ilāj karne vāla علاج کرنے والا)
MUĀLAJA मुआलाजा (ع - مڈ)
चिकित्सा (Chikitsa چکیتسا) उपचार
(upohār उपचार) इलाज (Ilāj علاج)
مع الخیر (ع - ص)

MA,AL-KHAIR मख़ाल खैर
सकुशल (Sakushal सकशल) कुशल
पूर्वक (Kushal pūrvak कुशल पूर्वक)
MUĀMALA मुआमला (ع - مڈ)
1. व्यापार (Vyāpār व्यापार) व्यवहार
(Vyav,ār व्यवहार) चलन (Chalan चलन)
2. घटना (Ghatana گھटना) वाकिआ
(Vā,qiā واقعہ)
3. आदान प्रदान (Ādān pradān آدان
پردان) लेन देन (Len don
لین دین)
4. संराधन (Sanrādhān سن رادھن)
समझौता (Samjhauta समझौता)
5. वाद (Vād वाद) अभियोग (Abhiyog
ابھی یوگ) मुकदमा (Muqadma
مقدمہ)

MUĀNID मुआनिद (ع - ص)
1. शत्रु (Shatru شتر) बैरी (Bairi
بیری) दुश्मन (Dushman دشمن)
2. विरोधी (Virodhi विरोधी) मुखा-
लिफ (Mukhālīf मुखالف)
معاندت (ع - مڈ)

MUĀNADAT मुआनदत
1. शत्रुता (Shatrutā शत्रुता) बैर
(Bair बैर)

जिकता (Sāmājikata सामाजिकता) आपस
में मिल जुल कर ज़िंदगी गुज़ारना (Āpas
men mil jul kar zindagi guzārna
آپس میں مل جل کر زندگی گزارنا)
معاشرہ (ع - مڈ)

MU,ĀSHARA मुआशरा
समाज (Samāj समाज) सोसाइटी
(Society सोसायटी)

MU,ĀSIR मुआसिर (ع - ص)
सम कालीन (Sam kālīn सम कालीन)
हम अस् (Ham asr हम عصر)

MU,ĀF मुआफ़ (ع - ص)
1. क्षमिता (Chhamit क्षमिता) मुआफ़
किया गया (Muāf kiya gaya معاف
کیا گیا)

2. मुक्त (Mukt मुक्त) बरी (Bari بری)

MUĀFI मुआफी (ع - مڈ)

1. क्षमा दान (Chhama dān क्षमादान)
बख़्शिश (Bakhshish बख़्शिश)
2. मुक्ति (Mukti मुक्ति) छुटकारा
(Chhatkāra छुटकारा)
3. وہ زمین چو کسی رئیس یا سرکار
کی طرف سے کسی کار گزار کے
صلے میں ملی ہو

معافی نامہ (ع - مڈ)

MUĀFI-NĀMA मुआफी नामा
क्षमा पत्र (Chhama patr क्षमापत्र)
मुआफी की तहरीर (Mu,āfi ki tahrir
معافی کی تحریر)

MUĀLIJ मुआलिज (ع - ص)
चिकित्सक (Chikitsak چکیت سک)

2. प्रतिज्ञा (Pratiggya) इकरार (Iqrār)

3. रंप्रतिज्ञा (Sampratiggya) (سم پر تنگیا)
एग्रामेंट (Agreement) (ایگری میٹ)

MUÁ,YANA सुआयना (ع - مذ)

1. निरीक्षण (Nir-kehhan) (نریکھن)
इंस्पेक्शन (Inspection) (انس
پیکشن)

2. पर्यवेक्षण (Paryavekshhan) (پریوےکھن)
गौर से देखना (Ghaur se
dekhna) (غور سے دیکھنا)

MA,BAD मा(अ)वद (ع - مذ)

आराधना गृह (Ārādhana grih) (آرادھنا)
इबादत खाना (Ibādat khāna) (इबादत
خانه)

MA,BAR मा(अ)बर (ع - مذ)

1. घाट (Ghāt) (گھاٹ) नदी पार करने की
जगह (Nadi pār karne ki jagah)
(नदी पार करने की जगह)

2. सेतु (Setu) (سیٹو) पुल (Pul)

MA,BÚD मा(अ)बूद (ع - ص)

1. पूजित (Pūjit) (پوجیت) आराधित
(Ārāchit) (آرادھت) जिसे पूजा
जाय (Jise pūja jāo) (جسے پوجا
جائے)

2. ईश्वर (īshwar) (ایشور) खुदा (Khuda)
(خدا)

MOTABAR मोतबर (ع - ص)

विश्वस्त (Viśh,shwaast) (विश्वस्त)
विश्वास पत्र (Viśh,shwās pātr)

2. द्वेष (Dwesh) (دویش) बुरा
(Bughz) (بغض)

3. परस्पर द्वेष या बैर रखना (Paraspar
dwesh ya bair rakhna) (پراسپار
دویش یا بےر رکھنا)

MUÁNAQA मुआनका (ع - مذ)

आलिगन (Ālingan) (آلنگن) गले मिलना
(Gale nilna) (गले मिला)

MUÁVAZA मुआवजा (ع - مذ)

1. प्रतिकार (Pratikār) (प्रति-
फल) (Pratiphal) (प्रतिफल) बदला
(Badla) (بدله)

2. हानिपूर्ति (Hānipūrti) (हानिपूर्ति)
तलाफी (Talāfi) (تلافی)

3. प्रतिकर (Pratikār) (प्रति-
चाँझ के बदले में दिया हुआ रुपया)
(Kisi chiz ke badle men diya hua
rupia) (کسی چیز کے بدلے میں
दिया हुआ रुपया)

MUÁVIN मुआविन (ع - ص)

सहायक (Sahāyak) (سہایک) सहकारी
(Sabhkāri) (سہکاری) मददगार
(Madad-gār) (مددگار)

معاونت (ع - مٹ)

MUÁ,VANAT मुआवनत

सहायता (Sahāyata) (سہایتا) सहकारिता
(Sabhkārita) (सहकारिता) मदद
(Madad) (مدد)

MU,ÁHADA मुआहदा (ع - مذ)

1. संविदा (Samvida) (संविदा) समझौता
(Samjhauta) (समजहूता) कंट्रैक्ट
(Contract) (कनट्रिक्ट)

MOTAMAD मोतमद (ع - ص) معتمد
 विश्वस्त (Vish,shvast) (وش،شوست)
 मोतबर (Motabar) (معتبر)

MA,TÚB मा(अ)तूब (ع - ص) معتوب
 कोप पात्र (Kop pátt) (کوپ پاتر)
 क्रोध भागी (Krodh bhági) (کروڈ بھاگی)
 जिस पर गुस्सा हो (Jis par
 ghussa ho) (جس پر غصہ ہو)

MOJIB मोजिब (ع - ص) معجب
 अहंकारी (Ahankári) (اهنکاري) घमंडी
 (Ghamandi) (گھمنڈی) मगरूर (Maḡh-
 rūr) (مغرور)

MOJIZA मोजिज़ा (ع - مذ) معجزه
 1. चमत्कार (Chamatkár) (چمکتار)
 कौतुक (Kautuk) (کوٹک) शोबदा
 (Shobada) (شعبده)
 2. वह चमत्कार जो किसी पैराबर से
 साहिर हो (Voh chatatkár jo kisi
 paighambar se zâhir ho) (وہ چمکتار جو کسی
 پیغمبر سے ظاہر ہو)

MA,JÚN मा(अ)जून (ع - م) معجون
 पाक (Pák) (پاک) वह मुक्कव दवा जो
 शहद मिलाकर गूँधी जाय (Voh murak,
 kab dava jo shahd mila kar gúndhi
 jáe) (وہ مرکب دوا جو شہد ملا کر
 گنڈھی جائے)

(معدلت (ع - م)

MA,DILAT मा(अ)दिलत
 न्याय (Nyáe) (نہاے) नीति (Níti)
 (इनसाफ़) (Insaáf) (انصاف)

एतबार के काबिल (وشواس پاتر)
 (Etibár ke qábil) (اعتبار کے قابل)

MOTADIL मोतदिल (ع - ص) معتدل

1. संतुलित (Santulit) (سن تلت)
 मुतवाज़िन (Mutavázín) (متوازن)
2. सम शीतोष्ण (Samshítoshn) (سم
 شیتوشن) न बहुत गर्म न बहुत ठंडा
 (Na bahut garin na bahut thandá)
 (نه بہت گرم نه بہت ٹھنڈا)

معترض (ع - ص)

MOTARIZ मोतरिज़
 आपत्ति कर्ता (Ápatti karta) (آپتی کرتا)
 एतिराज़ करने वाला (Etiráz karne
 vála) (اعتراض کرنے والا)

MOTARIF मोतरिफ़ (ع - ص) معترف
 स्वीकर्ता (Swi karta) (سوی کرتا) अंगी-
 कृत (Angikrit) (انگی کرت) इकरार
 करने वाला (Iqrár karne vála) (اقرار
 کرنے والا)

MOTAQID मोतकिद (ع - ص) معتقد
 श्रद्धावान् (Shrid,dháván) (شردھاوان)
 श्रद्धालु (Shrid,dhálu) (شردھاالو) एतिकाद
 रखने वाला (Etiqád rakhne vála) (اعتقاد
 رکھنے والا)

MOTAKIF मोतकिफ़ (ع - ص) معتكف
 एकांत तापस (Ekánt tápas) (ایکانت
 تاپس) अकेले में इबादत करने वाला
 (Akele men ibadat karne vála) (اکیلے
 میں عبادت کرنے والا)

गिज़ा की थैली (Ghiza ki thaili)
غذا کی تھیلی

معذرت (ع - مٹ)

MA,ZIRAT मा (अ) जिरत

1. विवशता (Vivashata) (ووشتا)

मजबूरी (Majbūri) (مجبوری)

2. क्षमायाचना (Chhama yachana)

उज़्र खाही (Uzr khāhi) (چھمایاچنا)
عذر خواہی

MA,ZŪR मा (अ) जूर (ع - ص)

1. विवश (Vivash) (ووش) लाचार
(Lāchār) (لاچار)

2. क्षम्य (Chham,mya) (چھمیہ)

क्षंतव्य (Chhantav,vya) (چھन توہیہ)

क्राबिले सुआफी (Qábile muáfi)
(قابل معافی)

MU,ARRA मर्रा (ع - ص) सुआफी

1. रिक्त (Rikt) (رکت) वंचित (Vanchit)
(खाली) (Khāli) (وئجٹ)

2. अयोग्य (Ayogya) (ایوگیہ) नाक्राबिल
Ná qábil (ناقابل)

3. मूल्य पुस्तक जिस पर टीका टिप्पणी
न हो (Múlya pustak jis par tika
tip,pani na ho) (مولیہ پستک
جس پر टीका टिप्पणी نہ ہو)

4. सरल गद्य जो अलंकारादि से खाली
हो (Saral gaddya jo alankarádi
se khāli ho) (سرل گدیہ جو
الانکاری سے خالی ہو)

MERÁJ मेराज (ع - مٹ) (مراج)

1. सोपान (Sopán) (سوپان) सीढ़ी
(Sīḥi) (سیڑھی)

MA,DIN मा(अ)दिन (ع - مذ) معدن

खनि (Khani) (کھنی) आकर (Ákar) (آکر)

खान (Khán) (کھان) कान (Kán) (کان)

मعدنیات (ع - مذ)

MA,DANÍYÁT मा(अ)दनीयात

खनिज पदार्थ (Khanij padārth) (کھنیج)

खान से निकलने वाली चीज़ें (Khán se nikalne váli chīzen)

(کھان سے نکلنے والی چیزیں)

معدود (ع - ص)

MA,DŪD मादूद (मअदूद)

कति पय (Katipai) (کتنی پے) थोड़े (Thore)

चंद (Chand) (چند) (تھوڑے)

معدودے چند (ع - ص)

MA,DŪDE-CHAND मअदूदे चंद

कतिपय (Katipai) (कति पय) गिंती के

(Ginti ke) (गिंती के) बहुत थोड़े

(Bahut thore) (بہت تھوڑے)

MA,DŪM मा (अ) दूम (ع - ص) معلوم

1. नष्ट (Nasht) (نشت) ध्वस्त (Dhwast)

(برباد) (Barbád) (دموست)

2. लुप्त (Lupt) (لپٹ) ग़ाब (Ghāib)

(غائب)

3. अप्राप्य (Ap,práp,pya) (اپ پراپیہ)

नायाब (Náyáb) (نایاب)

MEDA मेदा (ع - مذ) معدہ

1. उदर (Udar) (أدر) जठर (Jathar)

(पेट) (Pet) (جٹھر)

2. आम्राशय (Ámashai) (آمائیہ)

पक्वाशय (Pak,kwáshai) (پکواشے)

फौज की तरतीब (Fauj ki tartīb
فوج کی ترتیب)

2. युद्ध (Yud,dh یُدھ) लड़ाई (Larāyi
لڑائی)

MA,RÚZ मा (अ) रूज (ع - ص) معروض
निवेदित (Nivedit नुवेदित) कथित
(Kathit कथित) अर्ज किया हुआ
(Arz kiya hua عرض کیا ہوا)
(ع - مذ) معروضه

MA,RÚZA मा (अ) रूजा

1. प्रार्थना (Prārthana प्रार्थना) इल-
तिजा (Iltija इलतिजा)
2. प्रार्थना पत्र (Prārthana pattr प्रार्थना पत्र)
अर्जी (Arzi अर्जी)

MA,RÚF मा (अ) रूफ (ع - ص) معروف

1. प्रसिद्ध (Prasid,dh प्रसिद्ध) मशहूर
(Mashbūr مشهور)
2. शत (Gyát गीयत) जाना हुआ
(Jána hua जाना ہوا)

MUAZ,ZAZ मुअज़ज़ (ع - ص) معزز

1. आदृत (Ádrit आदृत) समानित
(Sam,mánit सममानित) इज्ज़त दार
(Izzat dár عزت دار)
2. उच्च (Uch,ch أُح) प्रतिष्ठित (Pra-
tishtit प्रतिष्ठित) आला
(Ála اعلیٰ)

MA,ZÚL मा (अ) जूल (ع - ص) معزول

पदच्युत (Padach,chyut पदच्युत)
अपदस्थ (Apadasth अपदस्थ) नौकरी
से हटाया हुआ (Naukri se hatāya hua
नौकरी سے ہٹایا ہوا)

2. مسلمانوں کے عقیدے کے مطابق
حضرت محمد صاحب کا جسم
کے ساتھ آسمان پر جانا

MUARRIF मुअररिफ (ع - ص) معرف

प्रशंसक (Prashansak प्रशंसक)
श्लाघी (Shlāghi श्लाघी) तारीफ करने
वाला (Tārīf karne vāla تعریف کرنے
والا)

(ع - مث) معرفت

MA,RIFAT मा (अ) रिफत

1. परिचय (Parichai परिचय) जान
पहचान (Ján pahchán جان
پہچان)

2. अध्यात्म (Ad,dhyātm अध्यात्म)
इलाहीयात (Ilāhīyāt إلهیات)

3. द्वारा (Dwāra द्वारा) ज़रीए से
(Zariye se ذریعے سے)

(ع - مذ) معرکہ

MA,RIKA मा (अ) रिका

1. क्षेत्र (Chhettr क्षेत्र) मैदान
(Maidán میدان)

2. युद्ध (Yud,dh یُدھ) समर (Samar
समर) लड़ाई (Larāyi لڑائی)

3. उपद्रव (Upad,drav उपद्रव) भगड़ा
(Jhagṛa جھگڑا)

4. धूम धाम (Dhúm dhám धूम धाम)
हंगामा (Hangáma هنگامه)

(ع - مث) معرکہ آرائی

MA,RIKA-ÁRÁYI मा (अ) रिका आरायी

1. युद्ध सज्जा (Yud,dhsejja یُدھ سجا)

2. अवज्ञा (Avaggya (اوگیا) ना फर-
मानी (Ná farmáni (نافرمانی)

MU,ATTAR मुअत्तर (ع - ص) معطر
सुगंधित (Sugandhit (سوغندھت
सुवासित (Suvásit (سوواست खुशबू
में बसा हुआ (Khushbu men basa
hua (خوشبو میں بسا ہوا)

MU,ATTAL मुअत्तल (ع - ص) معطل
1. स्थगत (Isthagat (اس تھگت
निलंबित (Nilambit (نلمبت سस्पेंड
(Suspend (سس پینڈ
2. वृत्ति हीन (Vritti hín (वृत्ति हीन
बे रोजगार (Be rozgár (بے روزگار
3. आलसी (Álasí (آلسی) दीला (Dhíla
(دهیلا) सुस्त (Sust (سست)

MOTI मोती (ع - ص) معطی
दाता (Dáta (داتا) अनुदाता (Anudáta
अता करने वाला (Ata karne
vála (عطا کرنے والا)

MU,AZ,ZAM मुअज्जम (ع - ص) معظم
मान्य (Mán,nya (مانیه) आदरणीय
(Ádaraníya (آدرنیه पूज्य (Pujjya
(پوجیه) मुहतरम (Mohtaram (مہترم)

MA,QŪL मा(अ)कूल (ع - ص) معقول
1. उचित (Uchit (اچت) यथोचित
(Yathochit (یتھوچت) मुनासिब
(Munásib (مناسب)
2. यथार्थ (Yathárth (یتھارتھ) सहीह
(Sahíh (صحیح)
3. शिष्ट (Shisht (ششت) मुहज्जब
(Mubazzab (مہذب)

معشوق (ع - ص)

MA,SHUQ मा (अ) शूक
प्रेम पात्र (Prem pátr (پريم پاتر
प्रिय (Priya (پريہ) प्रियतम (Priyatam
(محبوب) महबूब (Mahbúb (محبوبتم)

معشوقہ (ع - ص)

MA,SHUQA मा (अ) शूका
प्रेमिका (Premika (پريمکا) प्रियतमा
(Priyatama (پريہ تما) प्रिया (Priya
(پريہ) प्रणयिनी (Pranayini (پرنہیلى
प्रेयसी (Preyasi (پريہ سى) वल्लभा
(Vallabha (ولہا) कान्ता (Kunta (کانتا
प्रेमास्पदा (Premáspada (پريماس پدا)
महबूबा (Mahbúba (محبوبہ)

MA,SŪM मा (अ) सूम (ع - ص) معصوم

1. निर्दोष (Nirdosh (نيردوش) निष्पाप
(Nishpáp (نہسپاپ) बे कसूर
(Be qusúr (بے قصور)
2. बालक (Bálak (بالک) बच्चा (Bach,
cha (بچہ)
3. सरल स्वभाव (Saral swabháo (سرل
सादा लौह (Sáda lauh (سادہ لوح)
4. वह आदमी जो प्राकृतिक निष्पाप हो
(Voh ádami jo prákritik nishpáp
ho (وہ آدمی جو پراکرتک نہس ہو
(پاپ ہو)

معصیت (ع - ص)

MA,SIYAT मा (अ) सियत
1. पाप (Páp (پاپ) पातक (Pátak
(پاتک) गुनाह (Gunáh (گناه)

معلوم (ع - ص)

MA,LÚM ما (ا) لوم

1. جات (Gyát گیات) جانا हुआ (Jána hua جانا ہوا)
2. دیدت (Vidit ویت) زاهر (Záhir ظاهر)

IU,ALLA موملا (ع - ص)

1. شریشت (Shreshth شریشتہ) بارا (Bara برا)
2. وچ (Uch, ch لچ) بالند (Balend بلند)
3. مہان (Mahán مہان) ازم (Azím عظم)

U,AMMA مومما (ع - مذ)

1. پھلیکا (Prahelika پھلیکا) پھلی (Paheli پھلی)
2. پرتی یوگیتا (Pratiyogita پرتی یوگیتا) مومما (Mu,amma مومما)

E,MÁR مومار (ع - مذ)

1. نیرماتا (Nirmáta نیرماتا) سراسhta (Srashta سراسhta) تھلیک کرنے والا (Takhlíq karne vála تخلیق کرنے والا)
2. گریہ کارک (Grib kárák گریہ کارک) راج (Ráj راج)

معماری (ع - مٹ)

EMÁRI موماری

- واستو کلا (Vástu kela واستو کلا)
 واستو شیلپ (Vástu shílp واستو شیلپ)
 واستو کرم (Vástu karm واستو کرم)

4. سٹولیت (Santulit سن تلت) جچا تولا (Jancha tula جچا تولا)

(Mauzún موزون)

5. نیای شاستر (Nyáe shástr نیای شاستر) مانتیق (Mantiq مانتیق)

6. نیرتار (Niruttar نیرتار) لا جاباب (La javáb لا جواب)

7. یثیشٹ (Yathesht یثیشٹ) کافی (Káfi کافی)

معکوس (ع - ص)

MA,KÚS ما (ا) کس

1. ادبومکھ (Adbomukh ادبومکھ) اوڈھا (Auudha اوڈھا)
2. وپاریت (Viparít وپاریت) اولٹا (Uta الٹا)

MU,ALLQ موملاک (ع - ص)

1. لامبت (Lan:bit لامبت) لٹکا हुआ (Latka hua لٹکا ہوا)
2. نیلامبت (Nilambit نیلامبت) موملاک (Mu,attal موملاک)

MU,AL,LIM موملایم (ع - ص)

- ادھیاپک (Adh,dhyápak ادھیاپک)
 شیکھک (Shikchhak شیکھک) پاٹک (Páthak پاٹک)
 پڈانے والا (Paṭhā-ne vála پڈانے والا)

معلمہ (ع - مٹ)

MU,AL,LIMA موملایم

- ادھیاپیکا (Adh,dhyápika ادھیاپیکا)
 پڈانے والی (Paṭhāne váli پڈانے والی)

معمولی (ع - مٹ)

MA, MÚLI ما (ا) مولی

1. সাধারণ (Sádháran সাধারণ) সামান্য (Sámán, nya সামান্য) গৈর অহম (Ghair aham গৈর অহম)
2. परंपरागत (Paramparágat परम्परागत) रिवाजी (Riváji رواجی)

MU, AMBAR सुअम्बर (ع - ص)

सुरभिit (Surabhit सुरभित) सुगंधित (Sugandhit सुगन्धित) अम्बर की खुशबू में बसा हुआ (Ambar ki khushbu men basa hua عذبر کی خوشبو میں بسا ہوا)

MU, AN, VAN सुअन्वन (ع - ص)

समर्पित (Samarpit समर्पित) नामज्ञद (Nám zad نام زد) کسی کے نام پر منسوب کی ہوئی کتاب

معنی (ع - مذ)

MA, NA (I) मा (अ) ना (नी)

1. अर्थ (Arth अर्थ) शब्दार्थ (Shabdárth शब्दार्थ) मतलब (Matlab مطلب) उद्देश्य (Ásbai उद्देश्य) मकसद (Ud, deshya ادیشہ مقصد) (Maqsad)
3. कारण (Káran कारण) हेतु (Hetu हेतو) सबब (Sabab سبب)
4. अंतःकरण (Antah karan अंतःकरण) बातिन (Bátin باطن) सुन्दरता (Sundarata सुन्दरता) खूबी (Khúbi خوبی)

भवन निर्माण (Bhavan nirmán भवन निर्माण) राज गोरी (Ráj gíri राज गोरी) (किरी)

MU, AM, MAR सुअम्बर (ع - ص) जर्जर वृद्ध (Vayovríd, dh जर्जर वृद्ध) जरा ग्रस्त (Jara grast जरा ग्रस्त) बूढ़ा (Búṛha بڑھا)

MA, MAL मा (अ) मल (मं - مذ)

प्रयोग शाला (Prayog shála प्रयोग शाला) गवेषणालय (Gaveshnálai گاویشنالے) (Laboratory لیبراٹری)

معمور (ع - ص)

MA, MÚR मा (अ) मूर

1. परि पूर्ण (Paripúrñ परिपूर्ण) भरा हुआ (Bhara hua بھرا ہوا)
2. वसित (Vasit वसित) सनवसित (Sannivasit سن نوست) (Ábád آباد)

معموره (ع - مذ)

MA, MÚRA मा (अ) मूरा

बस्ती (Basti بستی) आबादी (Ábádi آبادی)

MA, MÚL मा (अ) मूल (ع - ص)

1. नियम (Niyam नियम) दस्तूर (Dastúr دستور)
2. परंपरा (Parampara परम्परा) रिवाज (Riváj رواج)
3. जिस पर कोई अमल किया गया हो (Jis par koi amal kiya gaya ho جس پر کوئی عمل کیا گیا ہو)

MUGH مغ (ف - مذ) مِغ
 अग्नि होत्री (Agnihottri) (اگنی هوتری)
 अग्नि पूजक (Agnipūjak) (اگنی پوجک)
 आतश परस्त (Ātash parast) (آتش پرست)

MAGHĀK मगाक (ع - مذ) مَغَاك
 कंदरा (Kandara) (كلندرا) गुफा (Gupha) (گهوا)
 खोह (Khoh) (گهوا)

مغالطه (ع - مذ)

MUGHĀLATA मुगालता

1. भ्रम (Bhram) (بهرام) भ्रांति (Bhrānti) (بهرانتی) वह्म (Vah,m) (وهم)
2. विस्मृति (Vismriti) (وِسمرتی) सहव (Sab,v) (وہم)
3. त्रुटि (Truti) (تُرُتی) भूल (Bhul) (غلطی) गलती (Ghalati) (بہول)
4. छल (Chhal) (چہل) धोखा (Dhokha) (فریب) फरेब (Fareb) (دھوکھا)

MUGHĀN مغان (ف - مذ) مِغَان
 1. अग्नि पूजक (Agnipūjak) (اگنی پوجک)
 आतश परस्त (Ātash parast) (آتش پرست)

2. शौंडिक (Shaundik) (شاونڈک) शराब पिलाने वाला (Sharāb pilāne vāla) (شراب پلانے والا)

مغايرت (ع - مذ)

MUGĀYARAT मुगायरात

1. विरोध (Virodh) (وِروڈھ) मुखालफत (Mukhālafat) (مخالفت)
2. अस्वजनता (As,swajanata) (اسءو اسءوجاناتا) बेगानगी (Begānagi) (بہگانگی)

MEYĀR मेयार (ع - مذ) مِیَآر

1. कप (Kash) (کاش) कसौटी (Kasauti) (کسوتی)
2. आदर्श (Ādarsh) (آدرش) मिसाल (Misāl) (مثال) नमूना (Namūna) (نمونہ)

3. माप दंड (Māpdand) (ماپ دند) पैमाना (Paimāna) (پیمانہ)

MA,YĪ,YAT मईयत (ع - مث) مِیَیَات

संगति (Sangati) (سلگتی) साथ (Sāth) (ساتھ) (سه واس)

معيشت (ع - مث)

MA,YĪSHAT मईशत

1. जीवन (Jīvan) (جیون) जिंदगी (Zindagi) (زندگی)
2. जीविका (Jīvika) (جیویکا) रोज़ी (Rozi) (روزی)

MU,YĪN मुईन (ع - ص) مِیَیْن

सहायक (Sahāyak) (سہایک) सहाय (Sahāye) (سہاے) सहायी (Sahāyi) (سہائی) मददगार (Madad gār) (مددگار)

MO,AI,YAN मुऐयन (ع - ص) مِیَیْآن

नियत (Niyat) (نیت) निश्चित (Nishchit) (نشچت) मुकरर (Muqarrar) (مقرر)

معیوب (ع - ص)

MA,YŪB मा (अ) यूब

दूषित (Dūshit) (دوشت) कलंकित (Kalankit) (کَلَنکیت) लाँछित (Lānchhit) (لَاَنچیت) ऐबदार (Aibdār) (عیب دار)

2. मस्तिष्क (Mastishk مستشک)

भेजा (Bheja بهيجا)

3. गिरी (Giri गरी) लुश्क फलों का
मावा (Kl ushk phalon kā māva
خشک پھلوں کا مارا)4. सार (Sār सार) तत्व (Tattwa तत्त्व)
लुब्बे लुबाब (Lubbe lubáb لب
لہاب)

MAGHSUL मगसूल (ع - ص) مغسول

1. परिमार्जित (Parimārijit परिमार्जित)
परिष्कृत (Parish krit परिष्कृत)
धोया हुआ (Dhoya hua دھویا ہوا)
2. विधि पूर्वक पानी या अरक में खरल
करके बारीक की हुई दवा (Vidhi
pūrvak pāni ya arak nē kharal
kar ke barīk ki hui dawa ودی
پوروک پانی یا عرق میں کھری
کر کے باریک کی ہوئی دوا)

مغشوش (ع - ص)

MAGH,SHŪSH मगशूश

1. कृत्रिम (Kritrim कर्त्रिम) बनावटी
(Banāvatī بنادتی)
2. मिथ्या (Mith,thya میتھیا) कूट (Kūt
کھوٹا खोटा (Khotā कूट)

MAGHZŪB मगज़ूब (ع - ص) مغضوب

प्रकोप भाजन (Prakop bhājan प्रकोप
भाजन) जिस पर गज़ब हो (Jis par
ghazab ho جس پر غضب ہو)

MIGHFAR मिगफर (ع - مذ) مغفر

शिरस्त्राण (Shirastrān شرس تران)
खोद (Khod خرد)

مغتنم (ع - ص)

MUGJITANAM मुगतनम

सराहनय (Sarāhanīya سر اھنیدہ)

गनीमत (Ghanīmat غنیمت)

MAGHIRIB मग़रिब (ع - مذ) مغرب

1. अस्ताचल (Astāchal استاچل)
सूरज के डूबने की जगह (Sūraj ke
dūbne ki jagah سورج کے ڈوبنے کی
جگہ)

2. पश्चिम (Pushchim پشچیم)
प्रतीची (Pratīchi پرتیچی)
पच्छिम (Pach,chim پچیم)

3. पाश्चात्य (Pāsh,ohātya پاشچانیہ)
श्वेत द्वीप (Shwet dwīp شویت
دروپ Europe یورپ)

4. सूरज ढ़रिते की नमाज़

مغربی (ع - ص)

MAGHRIBI मग़रबी

1. प्रतीच्य (Pratīchya پرتیچیه)
पश्चिमीय (Push,chimīya پشچیمیه)
पच्छिम का (Pach,chim ka پچیم کا)
2. श्वेत द्वीप (Shwet dwīpiya شویت
دروپ Europe کا
یورپ کا)

MAGHRŪR मग़रूर (ع - ص) مغرور

अहंकारी (Ahankāri اھنکاری) अभिमानी
(Abhimāni ابھیمانی) दर्पी (Darpi
گھمندی Ghamandi दर्पी)

MAGHZ मगज़ (ع - مذ) مغز

1. मज्जा (Majja मज्जा) हड्डी का गूदा
(Haddi ka gūda هڈی کا گودا)

MUGHANNI مغننی (ع - ص) مغننی

गायक (Gáyak گایک) गायन (Gáyan گویان) गवैया (Gavaiya گویا)

مغنیہ (ع - مٹ)

MUGHAN, NIYA मुगननिया

गायकी (Gáyaki گایکی) गायिनी (Gáyini گایینی) गाने वाली (Gáno váli گانے والی)

MUGHILÁN मुगिलां (ع - مذ) مغیلاں

बबुर (Babbur بابر) वबुर (Varbur ببول) बबूल (Babúl ببول)

مفاجات (ع - ص)

MUFAJÁT ففاجات

अकस्मात् (Akasmát اکسمات) अचानक (Achának اچانک)

مفاخرت (ع - مٹ)

MUFÁKHARAT मुफखरत

1. गर्व (Garv گرو) मान (Mán مان) फखर (Fakh, r فخر)

2. अहंवाद (Ahamvád اہم واد) शेखी (Shekhí شیکھی)

MAFÁD मफाद (ع - مذ) مفاد

1. हित (Hit هیت) भलाई (Bhaláyi بهلائی)

2. लाभ (Lábh لایب) नफा (Nafa نفع)

مفادعامہ (ع - مذ)

MAFÁDE-ÁMMA मफादे आममा

लोक हित (Lok hit لوک هیت) जन हित (Jan hit جن هیت) अवामी भलाई (Avámi bhaláyi عوامی بهلائی)

مغفرت (ع - مٹ)

MAGHFIRAT' मगफिरत

मोक्ष (Moksh मोक्ष) मुक्ति (Mukti मुक्ति) बख्शिश (Bakhshish बख्शिश)

MUGHAL, LAZ मुगल्लज़ (ع - ص) مغالط

1. प्रगढ़ (Pragárh پرگڑھ) गाढ़ा (Gárho گارھا) 2. अश्लील (Ashlil اشلیل) फुद्दश (Fuhsh فتخش)

مغلطات (ع - مٹ)

MUGHAL, LAZÁT मुगल्लज़ात

गंदी गालियां (Gandi gáliyán گندی گالیان)

MUGHLAQ मुगलक (ع - ص) مغلاق

गूढ़ (Gúrh گورھ) निगूढ़ (Nigúrh ننگورھ) क्लिष्ट (Klisht کلشٹ) मुशकिल से समझ में आने वाला कलाम (Mushkil se samajh man áne vála kalám مشکل سے سمجھ میں آنے والا کلام)

MUGHLIM मुगलिम (ع - ص) مغلام

गुद भोगी (Gud bhogi گودبھوگی) बच्चा बज़ (Bach, chu báz بچہ باز)

MAGHLÚB मगलूब (ع - ص) مغلوب

पराजित (Parájit پراچیت) परास्त (Parást پراست) ज़ेर (Zer زیر)

MAGHMÚM मगूम (ع - ص) مغموم

संतप्त (Santápt سن تپت) दुःखित (Dukh, khit دُکھیت) शोकग्रस्त (Shok-grast شوک گروست) ग़म गीन (Gham gín غم گین)

MAFTÚH मफ्तूह (म - ए) मफ्तूह

1. विजित (Vijit) जीता हुआ
(Jíta hua जीता हुआ)
2. उद्घाटित (Ud, ghátit) (अङ्कशांत)
खोला हुआ (Kholá hua) (कहोला हुआ)
3. वह حرف जिस पर زیر هو

MAF, TÚN मफ्तून (म - ए) मफ्तून

- मोहित (Mohit) (मगदह) (Mugdh)
फरेफ्त (Farefta) (मोहत)

MUFTI मुफ्ती (म - ए) मुफ्ती

- विधि निषेधक (Vidhi nishedhak) (वन्धि)
फतवा देने वाला (Fatvá dene vála) (फतवौ दिले वाला)

MAFAR मफर (म - ए) मफर

- छुटकारा (Chhut kára) (चेष्टकारा) नजात
(Naját) (नजात)

MUFAR, REH मुफर्रेह (म - ए) मुफर्रेह

- हर्ष वर्द्धक (Harsh vardhak) (हरश)
फरहत देने वाला (Farhat dene vála) (फरहत दिले वाला)

MUFRAD मुफ्रद (म - ए) मुफ्रद

1. एकाकी (Ekáki) (अकेला)
(Akela)
2. अमिश्रित (Amishrit) (अमिश्रित)
गौर मुक्कब (Ghair murakkab) (फैर मुक्कब)
(मरुक्ब)

MUFRIT मुफ्रित (म - ए) मुफ्रित

- चुर (Praochur) (चुर) उद्रिक्त

मफारत (म - ए) मफारत

MUFÁRAQAT मुफारकत

- वियोग (Viyog) (वियोग) विरह (Virah)
जुदाई (Judáyi) (जुदाई)

मफाहमत (म - ए) मफाहमत

MUFÁHAMAT मुफाहमत

1. संधि (Sandhi) (सन्धि) सुलह
(Sulh) (सलह)
2. मध्यमार्ग (Madh, dhya márg) (मध्ममार्ग)
समभौता (Samjhauta) (समभौता)

MUFT मुफ्त (म - ए) मुफ्त

- निःशुल्क (Nish, shulk) (निःशुल्क)
बेकीमत (Be qímat) (बे कीमत)

MIFTÁH मिफ्ताह (म - ए) मिफ्ताह

- कुंजी (Kunchika) (कुंजी) कुंजी
(Táli) (ताली) ताली (Kunji) (कुंजी)
मफ्तेख (म - ए) मफ्तेख

MUF, TA KHAR मुफतखर

- सम्मनित (Sammánit) (सम्मनित)
आदृत (Adrit) (आदृत) मुअज़ज़
(Muaz, zaz) (मूअज़ज़)

MUFTARI मुफ्तरी (म - ए) मुफ्तरी

1. आरोपक (Áropak) (आरोपक) इलज़ाम
लगाने वाला (Ilzám lagáne vála)
(अलज़ाम लगाने वाला)
2. खल (Khal) (कल) कुटिल (Kutil)
दुष्ट (Dusht) (दुष्ट) शरीर
(Sharír) (शरीर)

2. षडयंत्र (Shadyantr) (شدیلتر)
 سازش (Sázish) (سازش)

3. अशान्ति (Ashánti) (اشانتی) कितना
 (Fitna) (فتنه)

مفسده برداز (ع - ص)

MAFSADA-PARDÁZ मफ्सदा परदाज़

1. उपद्रव कारी (Upaddrav kári) (ايد،
 دروکاری) दंगा मचाने वाला (Danga
 macháne vála) (دنگا مچانے والا)

2. षडयंत्र कारी (Shadyantr kári)
 (Sázishi) (سازشی) سازش

MUFAS, SIR मुफसिर (ع - ص) مفسر

भाष्य कार (Bháš,shya kár) (بهاشیه کار)
 तफसीर लिखने वाला (Tafsir likhne
 vála) (تفسیر لکھنے والا)

MAFSIL मफसिल (ع - م) مفصل

संधि (Sandhi) (سندھی) जोड़ (Joṛ)
 शरीर का कोई जोड़ (Sharír ka
 koyi joṛ) (شیر کا کوئی جوڑ)

MUFAS,SAL मुफस्सल (ع - ص) مفصل

1. सविस्तार (Savistár) (سوستار)
 तफसीली (Tafsli) (تفصیلی)

2. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) वाज़ेह
 (Vázeh) (واضح)

3. ब्योरे वार (Byorevár) (بیورے وار)
 तफसील वार (Tafsil vár) (تفصیل وار)

MAF,ÚL मफूल (ع - ص) مفعول

1. कर्म (Karm) (کرم) मफूल
 (Mafú) (مفعول)

(Udrakt) (ادرکت) अत्यधिक (Attyadhik
 به افراط (Ba ifrát) (بہ افراط)

MAFRÚR मफूर (ع - ص) مفور

1. पलायित (Paláyit) (پلاؤت) भागा
 हुआ (Bhága hua) (بھاگا ہوا)

2. भूमिगत (Bhúmigat) (بھومی گت) (Bhúmigat)
 अंडर ग्राउंड (Under ground) (انڈر
 گراؤنڈ)

MAFRÚSH मफरूश (ع - ص) مفروش

1. बिछा हुआ (Bichha hua) (بیچھا ہوا)
 2. छितराया हुआ (Chhitráya hua)
 (چھترایا ہوا)

مفروضات (ع - م) مفروضات

MAFRÚZÁT मफरूज़ात

कल्पनायें (Kalpanáen) (کल्पنائیں)
 फर्ज़ी बातें (Farzi báten) (فرضی باتیں)

مفروضه (ع - م) مفروضه

MAFRÚZA मफरूज़ा

कल्पना (Kalpana) (کल्पنا) गढ़ंत
 (Garhant) (گڑھنت)

MUFSID मुफ्सिद (ع - ص) مفسد

1. उपद्रवी (Upab, dravi) (ايددروی)
 फसादी (Fasádi) (فسادی)

2. दोषोत्पादक (Doshotpádak) (دوشوت
 پادک) खराबी पैदा करने वाला
 (Kharábi paida karne vála) (خرابی
 پیدا کرنے والا)

مفسده (ع - م) مفسده

MAFSADA मफ्सदा

1. उपद्रव (Upad,drav) (ايد،درو) दंगा
 (Danga) (दंगा)

MAF,LÚK مفلوك (ع - ص) مفلوك
 निर्धन (Nirdhan) कंगाल
 (Kangál) मुफ़लिस (Muflis)
 (مفلس)

MAF,HÚM مفهوم (ع - ص) مفهوم

1. अर्थ (Arth) मतलब (Matleb)
 (مطلب)

2. भाव (Bháv) मंशा (Mansha)
 (منشا)

3. उद्देश्य (Uddeshya) मकसद
 (Maqsad) (مقصد)

MUFÍD मुफीद (ع - ص) مفید

1. लाभ दायक (Lábh dáyak)
 लाभकारी (Lábh kári)
 (Nafa देने वाला) (Nafa dene
 vala) (نفع دینے والا)

2. उपयोगी (Upyogi)
 उपकारी (Upkári)
 (Kár आमद) (Kár ámad) (کارآمد)

MUQÁBIL मुकाबिल (ع - ص) مقابل

1. संमुख (Sam,mukh)
 (Samakehh) प्रत्यक्ष
 (Pratyakohh) सामने
 (Sámne) (سامنے)

2. अपेक्षाकृत (Apekhha krit)
 मुकाबलतन (Muqábalatan)
 (مقابلتا)

MUQÁBALA मुकाबला (ع - ص) مقابلہ

1. तुलना (Tulana)
 (Samánata) बराबरी (Bara-
 bari) (برابری)

2. गुद भोग्य (Gud bhoggya)
 माबून (Mábún)
 जिसे बुरा काम कराने की लत हो
 (Voh mard jise bura kám karáno
 ki lat ho) (وہ مرد جسے برا کام کرانے کی لत ہو)

MAF,QÚD مفقود (ع - ص) مفقود

1. अप्राप्य (Appráppya)
 नायाब (Na yáb)

2. अज्ञात (Aggyát)
 (Na málúm) (نامعلوم)

3. अदृश्य (Adrish,shya)
 (Gháib) (غائب)

MUFAB,KIR मुफक्किर (ع - ص) مفکر

विचारक (Vicháarak)
 फिक्र करने वाला (Fikr karne vála)
 (فکر کرنے والا)

MUF,LIS मुफलिस (ع - ص) مفلس

1. निर्धन (Nirdhan)
 (Dariddr) अकिंचन (Akin-
 chan) (بے زر) (Be zar)

MUFLISI मुफ़लिसी (ع - ص) مفلسی

निर्धनता (Nirdhanata)
 (Dariddrate) दीनता (Dínata)
 (بے زری) (Be zari) (دینیتا)

MAFLÚJ मफ़लूज (ع - ص) مفلوج

पक्षाघात ग्रस्त (Pakchhaghát graat)
 अर्धंगी (Ardhángi)
 (Fálíj zada) फ़ालिज ज़दा
 (فالج زدہ)

MAQÁLA مكاله (ع - مذ) مقاله

1. پرबंध (Prabandh) लेख (ليکھ) मज़मून (Mazmún) (مضمون)
2. निबंध (Nibandh) थीसिस (Thesis) (تهيسيس)

MAQÁM مقام (ع - مذ) مقام

1. स्थान (Isthán) जगह (جگه) (Jagah)
2. निवास स्थान (Nivásasthán) नौस (نواس) जाय कयाम (Jáo qayám) (جاء قیام)
3. अवसर (Avsar) मौका (موقعه) (Mauqa)
4. श्रेणी (Shreni) दर्जा (Darja) (درجہ)
5. पड़ाव (Paráo) मंज़िल (مَنْزِل) (Manzil)
6. विश्राम (Vishráam) क्रयाम (Qayám) (قیام)

MAQÁMI मकामी (ع - م) مقامی

1. स्थानीय (Istháníya) (استهانیه) स्थानिक (Isthánik) (استهانیك) लोकल (Local) (لوكل)

مقاومت (ع - ص)

MUQÁVAMAT मुकावमत

1. प्रति पक्ष (Pratipakchh) (پرتي) विरोध (Virodh) (विरोध) मुखालफत (Mukhálafat) (مخالفه)
2. प्रतियोगिता (Pratiyogita) (پرتي) (مقابلہ) मुकाबला (Muqábala) (مقابلہ)

2. स्पर्धा (Ispardha) संस्पर्धा (Sanspardha) (سنسپردہ) प्रतियोगिता (Pratiyogita) (پرتي) (بیوگنا) कम्पीटीशन (Competition) (کمپی ٹیشن)

مقاتله (ع - مذ)

MUQÁTALA मुकातला

1. रक्त पात (Rakt pát) (رکت پات) खूरेज़ी (Khúnrezi) (خون ریزی)
2. युद्ध (Yud,dh) लड़ाई (Laráyí) (لڑائی)

مقاربت (ع - م)

MUQÁRABAT मुकारबत

1. समीपता (Samípata) (سمیپتا) नज़दीकी (Nazdíki) (نزدیکی)
2. सहवास (Sahvás) (سه واس) हम-बिस्तरी (Hambistari) (هم بستری)

MAQÁSID मकासिद (ع - مذ) مقاصد
مقصد کی جمع

- उद्देश्य (Uddesh) (ادیش) आशय (Áshai) (آشے) मतलब (Matlab) (مطلب)

MUQÁTA,Á मुकातआ (ع - مذ) مقاطعه

1. भेदन (Bhedan) (بهدهن) विच्छेद (Vich,ched) (وچھید) काटना (Kátna) (کاتنا)
2. संबन्ध (Sambandh) (سمبندھ) विच्छेद (Vich,ched) (وچھید) कतए (Qat-e-ta,alluq) (قطع) (تعلق)

تقلید کیا (Taqlid kiya gaya) کیا گیا

مقتدر (ع - ص) MUQTADIR

1. ستاوان (Satta vān) سکتاوان
پربھوت شالی (Prabhutwa shālī)
اقتدار والا (Iqtidār vāla) ایتھار والا
2. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek nām) ایشور کا ایک نام

مقتدی (ع - ص) MUQTADI

1. अनुयायी (Anuyāyi) انویائی
कर्ता (Anukarta) انوکرتا
(Muqallid) مقتل
2. امام کے پیچھے نماز پڑھنے والا

مقتضا (ع - مذ) MUQTAZA

1. अभि याचना (Abhiyāchana) ابھی
मांग (Māng) مانگ
(Taqaẓa) تقاضا

مقتل (ع - مذ) MAQTAL

1. वधभूमि (Vādhbhūmi) وڈھ بھومی
वध स्थल (Vadhasthal) وڈھ سٹھل
कत्ल गाह (Qatl gāh) کتل گاہ

مقتول (ع - ص) MAQTUL

1. हत (Hat) نیت
वधित (Vadhit) وڈھت
कत्ल किया हुआ (Qatl kiya hua) کتل کیا ہوا

مقدار (ع - مٹ) MIQDĀR

1. परिमाण (Parimān) پریمان
(Mātra) ماترا
(Andāz) انداز

مقبرہ (ع - مذ) MAQBARA

1. मृत गृह (Mritgrih) مروت گڑھ
भवन (Samādhi bhavan) سمدھی
समाधि मंडप (Samādhi mandap) سمدھی منڈپ
(Patī hui qabr) پتی ہوئی قبر

مقبل (ع - ص) MUQBIL

1. स्वीकार कर्ता (Swikār karta) سوی کار
(Iqbāl) اقبال کرنے والا
2. तेजस्वी (Tejas, swi) تیجس سوئی
प्रतापी (Pratāpi) پرتاپی
मंद (Iqbāl mand) اقبال مند

مقبوضہ (ع - ص) MAQBŪZA

1. अधिकृत (Adhikrit) ادھی کرت
वशीभूत (Vāshi bhūt) وشی بھوت
कब्जे में आया हुआ (Qabze men āya hua) قبضے میں آیا ہوا

مقبول (ع - ص) MAQBŪL

1. स्वीकृत (Swikrit) سوی کرت
मनज़ूर (Manzūr) منظور
2. मान्य (Mānya) مانئیہ
तसलीम (Qābīle taslīm) قابل تسلیم

مقتدا (ع - ص) MUQTADA

1. अग्रगण्य (Aggrgannya) اگڑگنیہ
सरामद (Sarāmad) سرآمد
2. दीक्षा गुरु (Diksha guru) دیکھا گرو
मुरशिद (Murshid) مرشد
3. अनुकृत (Anukrit) انوکرت

4. आवश्यक (Ávash,shyak (اوشیک)
 زُرُری (Zurúri (ضروری)
 5. मुखिया (Mukhiya (مکھیا) गांव
 का चौधरी (Gáon ka chaudhari
 گاؤں کا چوہدری

(مقدمہ (ع - مذ)

MUQAD,DAMA मुकदमा

1. मुख बंध (Mukhbandh (مکھ بندھ)
 प्रस्तावना (Prastávana (پرستارنا)
 भूमिका (Bhúmika (بھومیکا) प्राक्कथन
 (Prák,kathan (پراک کتھن) दीर्घाचा
 (Dibácha (دیباچہ)

2. व्यवहार (Vyav,hár (ویوہار) वाद
 (Vád (واک) केस (Case (کیس)

(مقدمہ الجیش (ع - مذ)

MUQAD,DIMATUL-JAISH

मुकद्दिमतुल जैश

- अग्रानीक (Agráník (اگرانیک) नासीर
 (Násir (ناسیر) हरावल (Harával
 (هراول)

MAQDÚR मकदूर (ع - مذ) مقدور

1. सामर्थ्य (Sámarthya (سامرتهیه)
 शक्ति (Shakti (شکتي) मकदिरत
 (Maqdirat (مقدورت)
 2. साहस (Sáhas (ساهس) मजाल
 (Majál (مجال)

MUQIR(R) मुकिर(र) (ع - ص) مقرر

1. स्वीकर्ता (Swi karta (سوئی کرنا)
 मंजूर करने वाला (Manzúr karne
 vála (منظور کرنے والا)

MUQAD,DAR मुकदर (ع - مذ) مقدر

1. प्रारब्ध (Prárabdh (پراربدھ) भाग्य
 (Bhág,gya (بھاگیہ) अदृश्य
 (Adrish,shya (ادرشیه) दैव (Daiv
 (قسمت (Qismat (کسمت)

2. लुप्त (Lupt (لہت) वह शब्द जो
 इबारत में न हो लेकिन उस का अर्थ
 लिया जाये (Voh shabd jo ibárat me
 naho lekin us ka arth liya jáe
 وہ شبد جو عبارت میں نہ ہو
 لیکن اسکا ارتھ لیا جائے

(مقدرت (ع - مٹ)

MAQDIRAT मकदिरत

- सामर्थ्य (Sámarthya (سامرتهیه)
 शक्ति (Shakti (شکتي) हैसियत
 (Haisiyat (حیثیت)

(مقدس (ع - ص)

MUQAD,DAS मुकदस

1. पवित्र (Pavitr (पोत्र) पुनीत
 (Punit (पुनित) पाक (Pák (پاک)
 2. सदात्मा (Sadátma (سداتما)
 पुण्यात्मा (Pun,nyátma (پونیاتما)
 बुजुर्ग (Buzurg (بزرگ)

MUQAD,DAM मुकदम (ع - ص) مقدم

1. प्रथम (Pratham (پرتهم) अगला
 (Agla (اگلا)
 2. प्रमुख (Pramukh (پرومکھ) खास
 (Khás (خاص)
 3. अनिवार्य (Anivárya (انہواریه)
 लाबुदी (Lábudi (لابدی)

MAQRÚZ مَقْرُوض (ع - ص) مقروض
 ऋणी (Rini) खादक (Khádak)
 (دهانک) धारणक (Dhāranik) (کھانک)
 قرض‌دار (Qarzdār) (قرض‌دار)

MAQRÚQ مَقْرُوق (ت - ص) مقروق
 आसंजित (Āsanjit) उपायुक्त
 (Upáyukt) (اپایکت) कर्क (Qurq)
 (قرق)

MAQSÚM مَقْسُوم (ع - ص) مقسوم
 1. भाज्य (Bhājya) वह अदद
 जो तक्षीम किया जाये (Voh adad
 jo taqsīm kiya jāo) (وہ عدد جو
 تقسیم کیا جائے)

2. प्रारब्ध (Prārabdh) भाग्य
 (Bhāg,gya) तक्षदीर (Taqsdir)
 (تقدیر)

مقشر (ع - ص)

MUQASH,SHAR मुकशशर
 1. निस्तुष (Nistush) छिलका
 या भूसी उतरा हुआ (Chilka ya
 bhūsi utra hua) (چھلکا یا
 ہوسا اتر ا ہوا)

MAQSAD مَقْصَد (ع - مذ) مقصد
 उद्देश (Ud,desh) अभिप्राय
 (Abhip,prāe) मतलब
 (Matlab) (مطلب)

مقصد براری (ع - م)

MAQSAD-BARÁRI मकसद बरारी
 1. सफलता (Saphalata) काम-
 याची (Kāmyābi) (کامیابی)

2. प्रतिज्ञा कर्ता (Pratig,gya karta)
 अहद करने वाला
 (Abd karne vāla) (عہد کرنے والا)

MAQAR(R) مَقَر (ع - مذ) مقرر
 विराम स्थान (Virāmasthān) (ورامس
 स्थان) पड़ाव (Paṛāo) (پڑاؤ)
 ठहरने की जगह (Thaharne ki jagah)
 (تھارنے کی جگہ)

MIQRÁZ मिकराज़ (ع - م) مقرض
 कर्तरिका (Kartarika) कर्त्री
 (Kartari) कर्त्री (कर्त्री)
 कर्तनी (Kartani) कैंची
 (Qainchi) (قینچی)

MUQAR,RAB मुकरब (ع - ص) مقرب
 1. समीपस्थ (Samīpasth) (سمیپستھ)
 निकट वर्ती (Nikat varti) (نیکت ورتی)
 करीबी (Qarībi) (قریبی)
 2. पारिषद (Pārishad) सभासद
 (Sabhāsad) (سبھاسد)
 (Musāhib) (مصاحب)

MUQAR,RAR मुकरर (ع - ص) مقرر
 1. नियुक्त (Niyukt) तईनात
 (Ta,yināt) (تعینات)
 2. नियत (Niyat) निश्चित
 (Nishchit) (نشیحت)
 मुऐयन (Mu,aiyan) (معین)

MUQAR,RIR मुकरर (ع - ص) مقرر
 वक्ता (Vakta) व्याख्यान दाता
 (Vyāk,kyān dāta) (ویاکھیان داتا)
 तक्षरीर करने वाला (Taqrīr karne vāla)
 (تقریر کرنے والا)

मल द्वार (Mal dṡār) उपस्थ
(Upasth) मवरज (Mabraz
(मिब्रज)

मुकल (MUQAF, FAL) (म - ए)

यन्त्रित (Yantrit) तालित
(Tálit) कुकुल पड़ा हुआ
(Quful para hua) कुकुल
में बंद (Quful meṅ band)
(बिन्द)

मुकफा (MUQAFFA) (म - ए)

सानुप्रास (Sánupprás) (सानप प्रास)
क़ाफ़िया बंद (Qáfīya band)
(क़ाफ़िये बन्द)

मुकल्लिद (MUQALLID) (म - ए)

1. अनुयायी (Anuyáyi) (अनुयायी)
कर्ता (Anukarta) अनुसर्ता
(Anusarta) तक्लीद करने
वाला (Taqlíd karne vála)
(क़र्ने वाला)

2. धर्मानुयायी (Dharmánuyáyi) (धर्मानुयायी)
मतानुगामी (Matánugámi) (मतानुगामी)
पैरौ (Pairau) (पैरौ)

मुकलूब (MAQLÚB) (म - ए)

अधो मुख (Adhomukh) (अधोमुख)
आँधा (Aundha) (आँधा)

(म - ए) (म - ए)

मुकना तीस (MAQNÁTIS)

चुंबक (Chum, bak) (चुंबक) आकर्ष
(Ákarsh) अयस्कान्त (Ayaskánt)
(अयस्कान्त) चुंबक पत्थर (Chumbak
path, thar) (चुंबक पत्थर)

2. अर्थ सिद्धि (Arth sid, dhi) (अर्थ
सिद्धि) अभीष्ट सिद्धि (Abhisht
sid, dhi) (अभीष्ट सिद्धि)
काम पूरा होना (Kám púra hona)
(काम पूरा होना)

मकसदी (MAQSADI) (म - ए)

तदर्थ (Tadarth) एडहाक (Adhoc)
(अडहाक)

मकसूद (MAQSÚD) (म - ए)

अभिप्रेत (Abhip, pret) (अभिप्रेत)
उद्देश्य (Uddesh, shya) (उद्देश्य)
(Lakchhya) मुद्दा (Mud, da, á)
(मुद्दा)

मुकत्तर (MUQATTAR) (म - ए)

आसुत (Ásut) सावित (Srávit)
भवके से टपकाया हुआ (Bhabke
se tapkáyā hua) (भवके से टपकाया हुआ)

मुकत्ता (MUQAT, TA) (म - ए)

1. काट छाँट किया हुआ (Kát chhánt
kiya hua) (काट च़ेहान्त किया हुआ)
तराशा हुआ (Tarásha hua) (तराशा हुआ)

2. सभ्य (Sabb, bhya) (सभ्य)
(Shisht) मुहज़ज़ब (Muhazzab)
(मुहज़ज़ब)

मुकतूअ (MAQTÚ, A) (म - ए)

विच्छिन्न (Vich, chhin, n) (विच्छिन्न)
तराशीदा (Taráshída) (तराशीदा)

मुकअद (MAQ, AD) (म - ए)

गुद (Gud) (गुद) गुदा (Guda) (गुदा)

ग्रस्त (Prakop grast) (پُرکوپ گُرسٹ)

जिस पर कहर हो (Jis par qahr ho)
(جس پر قہر ہو)

MIQYÁS मिक्यास (ع - مذ)

माप यंत्र (Máp yantr) (ماپ یَنْتَر)
अंदाज़ा करने का आला (Andáza karne
ka ála) (اندازہ کرنے کا آلہ)

مقیاس الحرارت (ع - مذ)

MIQYÁSUL-HARÁRAT

तापमान (Tápmán) (تاپ ماَن)
मापक (Táp mápak) (تاپ ماپک)
थर्मामीटर (Thermometer) (تھرما میٹر)

MUQAI,YAD मुक़ैयद (ع - ص)

संयत (San,yat) (سن یَت)
क़ैद (Qaid) (قید)
(Ábah,dh) (آبدھ)

MUQÍM मुकीम (ع - ص)

1. निवासी (Nivási) (نواسی) वाशिन्दा
(Báshinda) (باشندہ)
2. स्थित (Isthit) (استھت) ठहरा हुआ
(Thahra hua) (تھرا ہوا)

MAK,KÁR मक्कार (ع - ص)

1. धूर्त (Dhúrt) (دھورت) वंचक (Van-
chak) (ونچک) छली (Chhali)
दगा बाज़ (Daḡha báz) (دغا باز)
2. आडंबरी (Ádambari) (آدمبری)
मिथ्या चारी (Mith,thyá chári)
रिया कार (Riyakár) (ریا کار)

مقنن (ع - ص)

MUQAN,NIN मुक़ननिन

1. विधायक (Vidháyak) (ودھایک)
कानून सज़ (Qánún sáz) (قانون ساز)
2. विधानज्ञ (Vidhánag,gya) (ودھانگیہ)
कानून दां (Qanún dán) (قانون داں)
3. कुतकी (Kutarki) (کوترکی) हुज्जती
(Hujjati) (حجتی)

مقننه (ع - مٹ)

MUQAN,NINA मुक़ननिना

- विधायिका (Vidháyika) (ودھایکا)
धारा सभा (Dhára sabha) (دھارا سبھا)
कानून सज़ एसम्बली (Qánún sáz
assembly) (قانون ساز اسمبلی)

MAQÚLA मक़ूला (ع - مذ)

1. प्रवचन (Pravactan) (پروچن)
कौल (Qaul) (قول)
2. कथन (Kathan) (کتھن) बात (Bát)
(بات)
3. लोकोक्ति (Lokokti) (لوکوکتی) मसल
(Masal) (مثل)

MUQAV,VI मुक़वी (ع - ص)

पुष्टिकर (Pushti kar) (پشتی کر) बल
वर्द्धक (Bal vardhak) (بل وودھک)
पौष्टिक (Paushtik) (پوشتک) ताकत
बढ़ाने वाली दवा (Táqat baḡháne
váli dava) (طاقت بڑھانے والی دوا)

MAQ,HÚR मक़ूर (ع - ص)

कोपभाजन (Kopbhájan) (کوپ بهاچن)
रोष पात्र (Roshpátr) (روش پاتر) प्रकोप

2. विद्यारंभ संस्कार (Vidyárambh
sanskár) वच्चे को
पढ़ने बिठाने की रस्म (Bach,che ko
paṛhne bithāne ki rasm) بچے کو
پڑھنے بیٹھانے کی رسم

MUKTASAB मुक्तसब (ع - ص) مکتاسب
उपार्जित (Upárjit) कमाया
हुआ (Kamáya hua) کمایا ہوا

MAKTÚB मक्तूब (ع - ص) مکتوب
पत्र (Pattr) चिट्ठी (Chith,thi
खत (Khat) पाती (Páti) چٹھی
خط

MAKTÚM मक्तूम (ع - ص) مکتوم
गुप्त (Gupt) छुप्त (Lupt) گھپت
गुह्य (Gubhya) पोशीदा (Poshida)
پوشیدہ

MUKAD,DAR मुकदर (ع - ص) مکدر
1. मलिन (Malin) समल (Samal)
मैला (Maila) (سمل)
2. अप्रसन्न (Apprasan,n) (اپ پرسن)
मलिन चित्त (Malin chitt) ملن
अफसुर्दा (Afsurda) (افسردہ)

MAK,R मक् (ع - م) مک
छल (Chhal) कपट (Kapat)
व्याज (Vyáj) फरेब (Fareb)
فریب

MUKAR,RAR मुकरर (ع - ص) مکرر
1. पुनः (Punah) फिर (Phir) پھر
2. द्विरुक्त (Dwirukt) दुबारा
कहा हुआ (Dubára káha hua) دوبارہ
کہا ہوا

مکشفہ (ع - مذ)

MUKÁSHAFÁ मुकाशफा

अंतर ज्ञान (Anter gyán) (انتر گیان)
अदृश्य ज्ञान (Adrish,shya gyán) (ادرشیم)
علم غیب (Ilmo ghaib) (علم غیب)

MUKÁFÁT मुकाफात (ع - م) مکافات

1. प्रति कार (Pratikár) बदला
(Badla) بدله
2. प्रत्यपकार (Pratyapkar) (پرتیپکار)
इन्तिकाम (Intiqám) (انتقام)
3. कर्म दंड (Karmdand) अज्ञाब
(Azáb) (عذاب)

مکالمہ (ع - مذ)

MUKÁLAMA मुकालमा

सवाद (Samvád) (سم واد) वाकोपवाक्य
(Vákopvákkyá) (واکوپ واکیم) प्रश्नोत्तर
(Prishnottar) (پرشنوتتر) सवाल जवाब
(Savál javáb) (سوال جواب)

MAKÁN मकान (ع - مذ) مکان

1. गृह (Grih) गेह (Geh) (گه)
सदन (Sadan) भवन (Bhavan)
(निकेतन) (Niketan) (نیکیتن)
वेश्म (Veshm) घर (Ghar) (غیر)
2. आवास (Ávās) आगार (Ágár)
(ठाहरने की जगह) (Thaharne ki
jagah) (تھہرنے کی جگہ)

MAKTAB मक्तब (ع - مذ) مکتب

1. विद्यालय (Vid,dyálai) पाठ-
शाला (Páthshála) (پاٹھ شالا) मदरसा
(Madrasa) (مدرسہ)

2. घनाकार (Ghanákár) (گھناکار)
ایسی شکل جو لمبائی چوڑائی
اونچائی یا گہرائی میں برابر ہو
3. घन (Ghan) (گھن)
کسی عدد کو اسی عدد میں دو
بار ضرب سے حاصل شدہ عدد مثلاً
'۲۷'—۳ کا مکعب کہلائے گا

MAKFŪL مکفول (ع - ص)
बंधक (Bandhak) (بندھک) उपप्राधीयित
(Upprádhīyit) (اپپراڈھییت) रहन
(Rahn) (رہن)

(مکمل (ع - ص))

- MUKAM,MAL मुकम्मल
1. समाप्त (Samápt) (سمایط) खत्म
(Khatm) (ختم)
2. संपूर्ण (Sampūrṇ) (سمپورن) सर्वंग
पूर्ण (Sarvāngpūrṇ) (سروانگ پورن)
तकमील शुदा (Takmīl Shuda) (تکمیل شدہ)
3. समस्त (Samast) (سمست) पूरा
(Pūra) (پورا)

MUKNAT मुकनत (ع - ص)

1. सामर्थ्य (Sāmarthyā) (سامرثیہ) शक्ति
(Shakti) (شکتی) मकदिरत
(Maqdirat) (مقدرت)
2. बल (Bal) (بل) शक्ति (Shakti)
(शक्ति) जोर (Zor) (زور)

(مکنون (ع - ص))

MAKNŪN मक्नून

1. गुह्य (Gubhya) (گہیہ) गुप्त (Gupt)
(गुप्त) पोशीदा (Poshīda) (پوشیدہ)

مکرم (ع - ص) MUKAR,RAM मुकर्रम
मान्य (Mán,nya) (مانیہ) पूज्य (Pūjjya)
(پوجیہ) श्रद्धेय (Shrad,dheya) (شدہ)
(محترم) मोहतरम (Mohtaram) (دھیہ)
مکرمات (ع - ص)

MAKRAMAT मकरमत
अनुकंपा (Anukampa) (انوکمپا) दया
(Daya) (دیا) अनुग्रह (Anugrah) (انوگرہ)
मेहरबानी (Mohrbāni) (مہربانی)

MAKRŪH मकरूह (ع - ص)
घृणित (Ghrinit) (گھرنیت) उपेक्षित
(Upekshhit) (اپیکشیت) घृणास्पद
(Ghrināspad) (گھرناسپد) घिन पैदा
करने वाला (Ghiu paida karne vāla)
(گھن پیدا کرنے والا)

(مکشوف (ع - ص))

- MAKSHŪF मक्शूफ
1. उद्धाटित (Udghatit) (ادگھٹیت)
खुला हुआ (Khula hua) (کھلا ہوا)
2. विदित (Vidit) (ودیت) प्रकट (Prakat)
(ظاہر) ज़ाहिर (Zāhir) (زہر)
3. प्रत्यक्ष (Pratyaksh) (پرتیکش)
स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) वाजेह
(Vāzeh) (واضح)

(مکعب (ع - ص))

MUKA,AB मुकअब

1. घन फल (Ghan phal) (گھن پھل)
لمبائی چوڑائی اور اونچائی یا
چوڑائی یا گہرائی کے ضرب سے
حاصل رقمہ

2. मस्जिद में रहने वाला (Masjid men rahne vāla) مسجد میں رہنے والا

3. बच्चों को पढ़ाने वाला (Bach, chon ko parhāno vāla) بچوں کو پڑھانے والا

MALLÁH मल्लाह (म - ल) कर्णधार (Karn dhār) नाविक (Návik) पोत चालक (Pot chálak) कश्ती बान (Kashti bán)

MALÁHAT मलाहत (म - ह) 1. लावण्य (Lávannya) सलोना पन (Salona pan) सौवला पन (Sápolā pan) 2. सौंदर्य (Saundarrya) मनोहरता (Manobarata) हुस्न (Husn)

MULÁHAZA मुलाहज़ा (म - ह) 1. निरीक्षण (Niríkehhan) मुआयना (Muáyana) 2. अवलोकन (Avlokan) देखना (Dekhna) 3. शील संकोच (Shíl sankooh) लिहाज़ (Libáz)

MULÁZIM मुलाज़िम (म - इ) 1. सेवक (Sevak) सर्वेंट (Servant) 2. दास (Dás) भृत्य (Bhrittya) नौकर (Naukar)

2. मनोरथ (Manorath) दिली मंशा (Dili mansha) 3. बहुमूल्य (Bahu múllya) बेश कीमत (Besh qímat)

MAKKA मक्का (म - क) अरब की राजधानी जहां हजरत मुहम्मद साहिब पैदा हुए थे (Arab ki rájdháni jahán hazrat Mohammad sáhib paida hue the) (عرب کی راجدھانی جہاں حضرت محمد صاحب پیدا ہوئے تھے)

MAKÍN मक़िन (म - क) निवासी (Nivási) रहने वाला (Rahne vāla)

मक़ (फ - ह) حرف استثناء

MAGAR मगर 1. परंतु (Parantu) लेकिन (Lekin) 2. कदाचित् (Kadáchit) शायद (Sháyad)

MAGAS मगस (म - स) मक्खिका (Makchhika) मक्खी (Makh, khi)

MUL मुल (म - ल) मदिरा (Madira) सुरा (Sura) शराब (Sharáb)

MUL, LA मुल्ला (म - ल) 1. पंडित (Pandit) विद्वान (Vid, dwán) आलिम (Álim)

2. पश्चात्ताप (Pash, chát, táp) پشچات (تاپ)
पछतावा (Pachhtáva) (افسوس)
अफ़सोस (Afsos) (پچھتاوا)

MALÁMAT मलामत (ع - ص)

1. भर्त्सना (Bhartsana) डोंट (بهرتسنا)
डपट (Dánt dapt) (ذانت دپت)
2. निंदा (Ninda) तहकीर (Tahqír) (نندا)
(تھقیر)
3. धिक्कार (Dhik, kár) लानत (دهک کار)
मलामत (La, nat malámat) (لانت)
(ملامت)

MALÁIK मलाइक (ع - مذ)
ملک کی جمع

देवता समूह (Devata samúh) دیوتا
फिरिशते (Firishte) (سموة)

MULÁ,IM मुलाइम (ع - م)
मृदु (Mridu) (مردو)
मृदुल (Mridul) (مردول)
कोमल (Komal) (نرم)
नर्म (Narm) (نارک)
(Názuk) (نازک)

MALBÚS मलबूस (ع - مذ)
वस्त्र (Vastr) (وسٹر)
वसन (Vasan) (وسن)
पोशाक (Poshák) (پوشاک)

MILLAT मिलत (ع - م)

1. धर्म (Dharm) दीन (Dín) (دین)
2. सम्प्रदाय (Sampradáe) (سم پرदाے)
फिरका (Firqa) (فرقه)

MULTAJI मुलतजी (ع - ص)

प्रार्थी (Prárthi) (پدارتھی) निवेदक
(Nivedak) (नवीदक) आवेदक (Ávedak)
(अवेदक) अर्जगुजार (Arz guzár) (अर्जदक)

मलामत (ع - م)

MULÁZAMAT मुलाजमत

1. सेवा (Seva) (سیوا) सर्विस (Service)
(سروس)
2. अनुचर्या (Anucharya) (انوجریا)
दासता (Dárata) (داسا) चर्या
(Charya) (چریا) नौकरी (Naukari)
(نوکاری)

मलामत (ع - م)

MULÁZIMA मुलाजिमा

दासी (Dási) (داسی) परिचारिका (Pari-
cháríka) (پری چاریکا) नौकरानी (Nauka-
ráni) (نوکارانی)

मलामत (ع - م)

MULÁTAFAT मुलातफत

दया (Daya) (دیا) कृपा (Kripa) (کریا)
करम (Karam) (کرم)

MULÁQÁT मुलाकात (ع - م)

1. साक्षात् (Sákehát) (ساکھات) भेंट
(Bhent) (بھنت)
2. मिलन (Milan) (ملن) वस्ल (Vasl)
(وصل)
3. परिचय (Parichai) (پریچے) तआरुफ
(Ta, áruf) (تعارف)
4. संभोग (Sambhog) (سم بھोग)
हमबिस्तरी (Hambistari) (هم بستری)

MALÁL मलाल (ع - مذ)

1. दुःख (Dukh) (دکھ) कष्ट (Kasht)
(कष्ट) रंज (Ranj) (रंज)

کسی اصل کتاب میں اوپر سے جوڑا
ہوا مضمون

MAL, HÚZ ملھوڑ (ع - ص)
درشتی گت (Drishtigat)
اند، دھہہ (Anud, dhe, ya)
لیہاڑ راکھا ہوا (Liház rak, kha
hua لکھا رکھا ہوا)

ملخص (ع - ص)

MALAKH, KHAS ملکھس
سارانش (Sán, chhipt سن چھپت)
سارانش (Sáránsh سارانش) خولاسا (hulása
خلاصہ)

MULZAM ملزم (ع - ص)
ابھی یکت (Abhiyukt)
اپرادھی (Aprádhī اپرادھی) دوشی
(Doshi دوشی) موجدیم (Mujrim
مسجرم)

MALZÚM ملزوم (ع - ص)
آوشیک (Ávash, shyak
لازمی (Lázimi لازمی)

MAL, ÚN ملون (ع - ص)
دھک کت (Dhik krit
لعلت زدا (La, nat zada

MALFÚZ ملفوظ (ع - ص)

1. اچ، چرت (Uch, charit)
اچ، چارت (Uch, chárít)
بولا ہوا (Bola hua)

2. کسی لفظ کے حروف جو پڑے
میں آئیں

MULTAFIT ملتفیت (ع - ص)
آکریشت (Ákrisht)
رچو (Ruju رجوع) (Pravritt پرورت)

MULTAMIS ملتمس (ع - ص)
پرارتھی (Prárthi)
نیداک (Nivedak ونئی)
(Vinayi ملتجی (Multaji نویدک)

MULTAVI ملتوی (ع - ص)
1. استھگت (Isthagit اس تھگت) پوسٹ
پوسٹ پوند (Postpond پونڈ)
2. اوردھ (Avrud, dh اوردھ) رکا
رکا ہوا (Ruka hua)

MALJA ملجا (ع - مذ)
پوش شری (Parish, shrai)
رکھاس (Rakchhásthán)
جائے پناہ (Jáe panáh)
پناہ

MIL, H ملھ (ع - مذ)
لون (Lavan لون) لون (Lon
نمک (Narak نمک) لون)

MUL, HID ملھید (ع - ص)
دھرم بھراشت (Dharm bbrasht)
ادھرمی (Adharmi)
بے دین (Be dín)

MUL, HIQ ملھیک (ع - ص)
1. سن یکت (Sanyukt)
ملا ہوا (Mila hua)
2. چپک (Chhepak)
ہلہاکی (Ilbáqi)

2. राज्य (Rājya راجیہ) سلطنت
(Saltanat سلطنت)

3. देश (Desh دیس) वंटी (Country
(کنٹری)

4. क्षेत्र (Chhettr क्षेत्र) इलाका
(Ilāqa علاقہ)

ملك الموت (ع - مذ)

MALAKUL-MAUT मलकुल मौत

धर्म राज (Dharmrāj دھرم راج)

यम राज (Yamrāj یم راج) मौत का

फिरिस्ता (Maut ka firishta موت का
(فرشته)

MALAKA मलका (ع - مذ)

अभ्यास (Abh, bhyās अभ्यास)

हस्त कौशल (Hast kaushal هست کوشل)

महारत (Mubārt مهارت) (कौशल)

MALIKA मलिका (ع - عف)

राज्ञी (Rāg, gī राज्ञी) रानी (Rāni

बादशाह बेगम (Bādshāh

begam بادشاه بیگم)

MULKI मुल्की (ع - ص)

1. देशीय (Deshīya देशیہ) देश

संबंधी (Desh sambandhi دیس

मुल्क का (Mulk ka (سم بلدھی

(ملک کا)

2. देश निवासी (Desh nivāsi دیس

मुल्क का वाशिदा (Mulk ka

bāshinda (ملک کا باشندہ)

ملكيت (ع - مٹ)

MILKI (Ī) YAT मिलकि(की) यत

1. स्वामित्व (Swāmīttwa (سوامیتو)

ملفوظات (ع - مذ)

MALFÚZÁT मलफूज़ात

प्रवचनावली (Pravachanāvali پروچنا

उपदेशावली (Updeshāvali (ولی

(ایندیشاوولی)

کسی بزرگ کے فرمے ہوئے الفاظ

کا مجموعہ

MALFÚF مالفوف (ع - ص)

वेषित (Veshtit (ویشتیت

लपेटा हुआ (Lapeta (آورت

hua (لپیٹا ہوا)

हुआ (Lifāfe men band kiya hua لفافے

میں بند کیا ہوا)

MULAQ, QAB मुलक़क़ब (ع - ص)

उपाधित (Upādhit (لک़ब

दिया गया (Laqab diya gaya لقب

دیا گیا)

MALAK मलक (ع - مذ)

देवता (Devata دیوتا)

(Firishta فرشته)

MALIK मलिक (ع - مذ)

शासक (Shāsak شاسک)

(Rāja راجہ) बादशाह (Bādshāh

بادشاه)

MILK मिल्क (ع - مٹ)

संपत्ति (Sampatti (سم پتی

(Jāedād جائداد)

MULK मुल्क (ع - مذ)

1. राष्ट्र (Rāshtr (راشتر

क्रौम (Qaum (قوم)

MALŪL ملول (ع - ص) مالک

1. दुःखित (Dukhit) (دکھت) رंजीदा (Ranjīda) (رنجیده)

2. रुष्ट (Rusht) (رشت) नाराज़ (Nārāz) (ناراض)

3. उदासीन (Udāsīn) (اداسین) उदास (Udās) (اداس) अफसुर्दा (Afsurda) (افسورده)

MULHIM मुल्हिम (ع - ص) ملهم

अन्तरबोध कर्ता (Antarbodh karta) (انتر بؤدھ کرتا) रौब से दिल में बात डालने वाला (Ghaib se dil meṁ bāt dālne vāla) (غیب سے دل میں بات ڈالنے والا)

MALĪH मलीह (ع - ص) ملیح

लवण्य मय (Lāvan, dya mai) (لاونیه مے) सलोना (Sanola) (سلونا) सॉवला (Sānvala) (सानवाला)

MULAIYIN मुलैयिन (ع - ص) ملین

लघु रेचक (Laghu rechak) (لغو رچک) हलका जुलान (Halka jul'āb) (هلک جلاب)

MAMĀT ममात (ع - م) ممات

निधन (Nidhan) (نیدن) मृत्यु (Mrittyu) (مروت) मौत (Maut) (موت)

MUMĀSIL मुमासिल (ع - ص) ممائل

सदृश (Sadrish) (سدرش) समान (Sumān) (سمان) तुल्य (Tullya) (تلیه) नज़ीर (Nazir) (نظیر)

ममात (ع - م)

MUMĀSALAT मुमासलत

तुल्यता (Tullyata) (تلیه تا) समानता

मालिक पन (Málik pan) (مالک پن)

2. सम्पत्ति (Sampatti) (سم پتی) जायदाद (Jáedád) (جائداد)

MALMAS मल्मस (ع - مذ) ملمس

त्वचा (Twacha) (توچا) जिल्द (Jild) (جلد)

جسم کی کھال کا اوپر کا حصہ جسے چھو کر گرمی سردی معلوم کی جاتی ہے

MULAM, MA मुलम्मा (ع - مذ) ملمع

1. चांदी या सोने का पानी चढ़ी हुई चीज़ (Chāndī ya sone ka pāni) (چاندی یا سونے کا پانی)

2. चांदी सोने का पानी जो किसी चीज़ पर चढ़ाया जाय (Chāndī sone ka pāni jo kisi chīz par chāhāya jāe) (چاندی سونے کا پانی جو کسی چیز پر چڑھایا جائے)

3. जाहिरा टीप टाप (Zāhiri tīp tāp) (ظاہری ٹپ ٹاپ) नुमाइशी (Numāishi) (نمایشی)

MULAV, VAS मुलावस (ع - ص) ملوث

1. दूषित (Dūshit) (دوشیت) मुजरिम (Mujrim) (مجرم)

2. संबद्ध (Sambaddh) (سم بده) मुत-अल्लिक (Muta, alliq) (متعلق)

3. लिप्त (Lipt) (لیپت) सना हुआ (Sana hua) (سنا ہوا)

(Mahattam مہات) खासुलखास
(Khásul khás خاص الخاص)

3. यशस्वी (Yashas,swi यशस) (نام و نامवर) (Námvar)

ممتحن (ع - ص)

MUMTAHIN मुम्तहिन

परीक्षक (Parikchhak परीक्षक)
इम्तिहान लेने वाला (Imtihán lene
vála امتحان لینے والا)

ممتد (ع - ص)

MUMTAD (D) मुम्तद (द)

लंबित (Lambit लंबित) लंबा (Lamba
طویل) तवील (Tavil
یہ لفظ عموماً زمانے کے ساتھ استعمال
हوتا है)

MAMDÚH मम्दूह (ع - ص) ممدوح

प्रशस्त (Prashast प्रशस्त) स्तुत
(Istut استت) प्रशंसित (Prashansit
پرشنست) जिस की तारीफ की जाए (Jis
ki tárif ki jáe جس کی تعریف کی جائے)

MUMSIK मुम्सिक (ع - ص) ممسك

1. कृपण (Kripan कृपण) कंजूस
(Kanjús कنجوس)
2. स्तम्भक (Istambhak स्तम्भक)
धातुस्तम्भक (Dhátustambhak दहा
रुकावट वाली दवा (Rukávat váli dava
(روکاوٹ والی دوا)

MUMKIN मुम्किन (ع - ص) ممکن

1. संभावित (Sambhávít संभावित)
संभाव्य (Sambhávya संभाव्य)

(Samánata मुशाबहत) (Mushá-
bahat مشابہت)

ممارست (ع - مٹ)

MUMÁRASAT सुमारसत

1. अभ्यास (Abh,bhyás अभ्यास)
मश्क (Mashq مشق)
2. अनुभव (Anubhav انرہو) तजरबा
(Tajriba تجربہ)

MAMÁLIK ममालिक (ع - مذ) ممالك
مملکت کی جمع دیکھو
'مملکت'

MUMÁS सुमास (ع - ص) مماس

1. स्पृश (Isprish اسپرش) कर्ता
(Isparsh karta छूने
चھونے والا Chhúne vála
2. स्पृष्ट (Isprisht اسپرست) छूआ हुआ
(Chhua hua चھوا ہوا)

ممانعت (ع - مٹ)

MUMÁNA,AT सुमानअत

प्रतिषेध (Pratishedh प्रतिषेध)
निषेध (Nishedh نشیدہ) वर्जन (Varjan
پڑی परिवर्जन (Parivarjan
پڑتی प्रतिबंध (Prati bandh
نروذھن) निरोधन (Nirodhan
मनाही (Manáhi مناهي)

MUMTÁZ सुम्ताज़ (ع - ص) ممتاز

1. प्रतिष्ठित (Pratisthit प्रतिष्ठित)
मान्य (Mán,nya मानیہ) मोहतरम
(Mohtaram محترم)
2. प्रमुख (Pramukh پرمکھ) महत्त्व

MUNÁDA मुनादा (ع - ص) منادی

1. आहूत (Áhút अहूत) पुकारा हुआ (Pukára hua पुकारा हुआ)
2. उद्घोषित (Udghoshit उद्घोषित) मुनादी किया हुआ (Munádi kiya hua मुनादी किया हुआ)

MUNÁDI मुनादी (ع - م) منادی

1. उद्घोषणा (Udghoshana उद्घोषणा) घोषणा (Ghoshana घोषणा) एलान (Elán ऐलान)
2. उद्घोषी (Udghoshi उद्घोषी) डुग्गी पीटने वाला (Duggi pítne vála डुग्गी पीटने वाला)

MANÁRA मनारा (ع - م) مناره

1. स्तंभ (Istambh स्तंभ) मीनार (Minar मीनार)
2. दीपस्तंभ (Dipastambh दीपस्तंभ) ज्योतिस्तंभ (Jyotistambh ज्योतिस्तंभ) लाइट हाउस (Light house लाइट हाउस)

منازعت (ع - م)

MUNÁZA,AT मुनाज़ाअत

1. वादानुवाद (Vádánuvád वादानुवाद) वाक्कलह (Vák,kaláh वाक्कलह) लफ्ज़ी जंग (Lafzi jang लफ्ज़ी जंग)
2. वाद (Vád वाद) झगड़ा (Jhagra झगड़ा) मुकदमा (Muqadma मुकदमा)

منازل قمر (ع - م)

MANÁZILE-QAMAR मनाज़िले क़मर
नक्षत्र (Nakohhatr नक्षत्र) गण
(Nak,ohhatr gan नक्षत्र गण)

हो सकने वाली बात (Ho sakne
váli bát हो सकने वाली बात)

2. संभव (Sambhav संभव) इम्कान (Imkán इम्कान)

مملکت (ع - م)

MAMLUKAT ममलुकत

राष्ट्र (Ráshttr राष्ट्र) राज्य (Rájya राज्य)
सलतनत (Saltanat सलतनत)

MAMLU ममलू (ع - ص) مملو

परिपूर्ण (Paripárn परिपूर्ण) भरा हुआ (Bhara hua भरा हुआ)

MAMLÚK ममलूक (ع - م) مملوك

क्रीत (Krit क्रीत) ज़रखरीद गुलाम (Zarkh.ríd ghulám ज़रखरीद गुलाम)

MAMNÚ,A ममनूअ (ع - ص) ممنوع

वर्जित (Varjit वर्जित) निषिद्ध (Nishid,dh निषिद्ध) प्रति बद्ध (Prati-bad,dh प्रति बद्ध) मनो किया हुआ (Mana kiya hua मनो किया हुआ)

MAMNÚN ममनून (ع - ص) ممنون

कृतज्ञ (Kritaggya कृतज्ञ) आभारी (Ábhári आभारी) अनुग्रहीत (Anug, grihít अनुग्रहीत) शुक्र गुज़ार (Shukr guzár शुक्र गुज़ार)

MUNÁJÁT मुनाजात (ع - م) مناجات

ईश्वर प्रार्थना (Ísh.war prárthana ईश्वर प्रार्थना)
ईश गुण गाथा (Ísh gun gátha ईश गुण गाथा)
खुदा की तारीफ़ (Khuda ki tárif खुदा की तारीफ़)

منافرت (ع - مذ)

MUNÁFARAT मुनाफरत

घृणा (Ghrina) उपेक्षा (Upekshha) (गृणा) (Upekshha)
नफरत (Nafarat) (نفرت) (Nafarat)

MUNÁFA,Á मुनाफआ (ع - ص)

लाभ (Lábh) प्राप्ति (Prápti) (لاب) (Prápti)
नफा (Naf,a) (نفع) (Naf,a)

MUNÁFIQ मुनाफिक (ع - م)

1. द्वय वादी (Dwai vádi) (دوے والی)
बहुमुख (Bahu mukh) (بہومکھ)
जिस के दिल में कुछ हो ज़बान पर
कुछ हो (Jis ke dil men kuchh ho
zabán par kuchh ho) (جس کے دل
میں کچھ ہو زبان پر کچھ ہو)

2. मिथ्याचारी (Mith,thyáohári) (میتھاچاری)
कपटाचारी (Kapatá-
chári) (کپٹاچاری) मक्कार
(Makkár) (مکار)

MUNÁFI मुनाफी (ع - ص)

विपरीत (Viparít) (ویریت) (Viparít)
उलटा (Ula) (الٹا) (Ula)

مناقشه (ع - مذ)

MUNÁQASHA मुनाकशा

वैमनस्य (Vaimanaseya) (وےमनसेय)
मनोमालिन्य (Manomálin,nya) (मनोमालिन्य)
रंजिश (Ranjish) (رنجش) (Ranjish)

مناقضه (ع - ص)

MUNÁQAZA मुनाकशा

1. मनोमालिन्य (Manomálin,nya) (मनोमालिन्य)
मुनाकशा (Munáqasha) (مناکشا)
(مناکشا)

के रास्ते में पड़ने वाले बुर्ज (Chánd ke
ráste men paṛne vále burj) (چاند کے
راستے میں پڑنے والے برج)

MUNÁSIB मुनासिब (ع - ص)

1. उचित (Uchit) (اچت) (Uchit)
(Mauzún) (موزون)
2. उप युक्त (Upyukt) (اپیکت)
कार आमद (Kár ámad) (کار آمد)
3. युक्ति संगत (Uyukti sangat) (یکتی)
(Máqúl) (معتقول) (Máqúl)
4. योग्य (Yoggya) (یوگہ) (Yoggya)
(Samup,yukt) (سمپ یکت) (Fit)
(فیت)

مناسبت (ع - م)

MUNÁSABAT मुनासबत

1. संबंध (Sambandh) (سم بندھ) (Sambandh)
(Lagáo) (لگاؤ) (Lagáo)
2. तुलना (Tulana) (تلا) (Tulana)
(Barábari) (برابری) (Barábari)

MANÁZIR मनाज़िर (ع - مذ)

منظر کی جمع دیکھو 'منظر'

مناظره (ع - مذ)

MUNÁZARA मुनाज़रा

पर्या लोचन (Paryálochan) (پریالوچن)
शास्त्रार्थ (Shástráarth) (شاسترارتھ) (Shástráarth)
बहस (Maz,habi bahs) (مذہبی بحث)

MAN,NÁ,A मनाअ (ع - ص)

निषेधक (Nishedhak) (نیشدھک)
प्रति रोधक (Pratirodhak) (پرتی روڈک)
मना करने वाला (Mana kerne
vála) (منع کرنے والا)

3. कृतशता (Kritaggyata) (کرتگیاتا)
एहसान मंदी (Ehsán mandi) (احسان
مندی)

4. विनय (Vinai) (ونے) आजिजी
(Ájizi) (عاجزی)

MUNTAKHAB मुंतखब (ع - ص) منتخب

1. निर्वाचित (Nirváchit) (نرواچت)
चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
2. संकलित (Sankalit) (سکلت) किताब
में से छाँटा हुआ (Kitáb men se
chhánta hua) (کتاب میں سے
چھانٹا هوا)
3. प्रमुख (Pramukh) (پرمکھ) मुखसूच
(Makhsús) (مخصوص)

MUNTASHIR मुन्तशिर (ع - ص) منتشر

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast) (است
व्यस्त) अवस्थित (Av, vya-
vasthit) (او، ویوستهت) गैर मुनज्जम
(Ghair munazzam) (غیر منظم)
2. स्तीर्ण (Istirn) (استیرن) प्रकीर्ण
(Prakirn) (پروکیرن) बिखरा हुआ
(Bikhra hua) (بکھरा هوا)

MUNTAZIR मुन्तज़िर (ع - ص) منتظر

1. प्रतीक्षक (Pratíkkhak) (پرتیککھک)
रस्ता देखने वाला (Rasta dekhne
vála) (رسته دیکھنے والا)
2. आरावित (Áshánvit) (آشانوت)
आस लगाए हुए (Ás lagáe hue)
(आस लगाए हूए)

MUNTAZIM मुन्तज़िम (ع - ص) منتظم

1. व्यवस्थापक (Vyavaasthāpak) (ویوستانها)

2. वाद विवाद (Vád vivád) (واک وواک)
बहस (Bahs) (بحث)

مناکحت (ع - م)

MUNÁKAHAT मुनाकहत

पाणिग्रह (Pánig,grah) (پانیگ،گره)
विवाह (Viváh) (व्याह) (Byáh) (بیاہ)
निकाह (Nikáh) (نکاح)

MAN,NÁN मन्नान (ع - ص) مینان

1. महा दयालु (Maha dayálu) (مہا
دیالو) बहुत करम करने वाला
(Bahut karam kerne vála) (بہت
کرم کرنے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám) (ایشور کا ایک نام)

MIMBAR मिम्बर (ع - مذ) منبر

धर्म मंच (Dharm manch) (دھرم
منچ) उपदेश मंच (Updesh manch) (اوپدیش
منچ)
وہ اونچی جگہ جس پر بیتہ کر
واعظ بیان کرتا ہے

MAMBA मम्बा (ع - مذ) منبع

1. स्रोत (Srot) (स्रोत) सोता (Sota)
(सोता)
2. उद्गम (Udgam) (उद्गम) मुखरज
(Makhraj) (مخرج)

MINNAT मिन्नत (ع - م) منت

1. उपकार (Upkár) (اوپکار) भलाई
(Bhaláyi) (بھلائی)
2. चाटु बारिता (Chátu kárita) (چاٹو
باریتا) खुशामद (Khushámed)
(خوشامد)

MUNTAHI منتہی (ع - ص) مونتہی

1. سناٹ (Isnát اسنات) व्युत्पन्न (Vyutpann ویتھن) फ़ारिगुत्तहसील (Fāriḡhuttahsīl فارغ التحصیل)
2. अंतगामी (Ant gāmi انت گامی) इतिहा तक जाने वाला (Intiha tak jāne vāla انتہا تک جانے والا)

MANSŪR मनसूर (ع - ص) منثور

- गद्य रचित (Gad, dya rachit گدیہ)
 गद्यात्मक (Gad, dyātmak گدیہ آتمک)
 नख में लिखा हुआ (Nasr mēn likha hua نثر میں لکھا ہوا)

MUNJALI मुन्जली (ع - ف) منجلی

- दीप्त (Dīpt दीپत) ज्वलंत (Jwalant ज्वलंत)
 ताबां (Tābān تابان)

MUNAJ, JIM मुनज्जिम (ع - مذ) منجم

- ज्योतिषी (Jyotishi ज्योतिषी) ज्योतिर्विद (Jyotirvid ज्योतिर्विद)
 नुजामी (Nujāmi नुजामी)

منجمد (ع - ص)

MUNJAMID मुन्जमید

- संशोधित (Sanshīt संशोधित) जमा हुआ (Jama hua जमा ہوا)

من جمله (ع - حرف استثناء)

MIN-JUMLA मिन जुम्ला

- सब में से (Sab mēn se सब میں سے)
 कुल में से (Kul mēn se کل میں سے)

منحرف (ع - ص)

MUN, HARIF मुन् हरिफ

1. विमुक्त (Vimukh विमुक्त) मुद्द पेरें

(Prabandhak) प्रबंधक (یک پر بندھک)

2. संचालक (Sanchālak संचालक) मुहतामिम (Mohtamim مهتم)

3. प्रबंध कुशल (Prabandh kushal) खुश - इन्तिज़ाम (Kbush intizām خوش انتظام)

4. मितव्ययी (Mitav, vyayi) कफायत शिआर (Kifāyat shiār) (متو ویئی) (کفایت شعار)

MUNTAFE मुन्तफے (ع - ص) منتفع

- लामान्वित (Lābbānvit لا بهانوت)
 मुस्तफ़یज़ (Mustaffiz مستفیض)

MUNTAQIL मुन्तक़یل (ع - ص) منتقل

1. हस्तांतरित (Hastāntarit هستانتارت) ایک سے دوسرے کے پاس
 گئی ہوئی چیز
2. स्थानांतरित (Isthānāntarit استهانان) (تربت)

ایک جگہ سے دوسری جگہ

گئی ہوئی چیز

MUNTAQIM मुन्तक़िम (ع - ص) منتقم

- प्रतिशोधक (Pratishodhak) प्रतिशोधक (Pratyapkāri) (प्रत्यपकारी)
 बदली का बदला लेने वाला (Badi ka badla lena vāla) बदلی کا بدلہ لینے والا

MUNTAHA मुन्तहा (ع - ص) منتہی

- पराकाष्ठा (Parākāshtha) (پراکاشتہ)
 آخری حد (Ākhiri had) (آخری حد)

MUNDAFE मुन्दफे (ع - ص) مندفع
निवारित (Nivárit) निराकृत
(Nira krit) ज़ाईल (Záil)
(ذائل)

MUNDAMIL मुन्दमिल (ع - ص) مندمل
रोपित (Ropit) भरा हुआ घाव
(Bhara hua gháo) भरा हुआ क्हाऊ

MANDÚB मन्दूब (ع - مذ) مندوب
प्रति निधि (Pratinidhi) (پرستی ندھی)
डेली गेट (Delegate) (دیلی گھٹ)

MINDÍL मिन्दील (ع - مذ) مندیل

1. शिरोवेष्टन (Shiroveshtan) (شرو
وېشتن) सर पर बांधने का रूमाल
(Sar par bándhne ka rúmál) सर پر
باندھنے کا رومال
2. हस्त पट (Haast pat) (هست پٹ)
दस्ती रूमाल (Dasti rúmál) (دستی
رومال)

MANZIL मन्ज़िल (ع - مث) منزل

1. गंतव्य (Gantav, vya) (گنتویہ) वह
जगह जहाँ जाना हो (Voh jagah
jahán jána ho) وہ جگہ جہاں
جانا ہو
2. निर्दिष्ट स्थान (Nirdishtasthán)
(نردش تھس تھان) मकरंरा जगह
(Muqarrara jagah) (مقررہ جگہ)
(منزلت (ع - مث)

MANZILAT मन्ज़िलत

1. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرتهس تھ)
बुर्गगी (Buzurgi) (بزرگی)

हुए (Munh phere hue) (منہ پھرے
हूए)

2. अवज्ञा कारी (Avaggya kári) (اوگھا
کاری) नाप्ररमान (Na'farmán)
(نافرمان)

3. विद्रोही (Vid, drohi) (ون'دروھی) बागी
(Bághi) (बाغی)

MUN, HASIR मुन्हसिर (ع - ص) منحصر
अवलंबित (Avlam bit) (اولمبت)
निर्धारित (Nirdhárít) (نردعارت) निर्भर
(Nirbhar) (نربر) मौकूफ (Mauqúf)
(موقوف)

MUN, HANI मुन्हनी (ع - ص) منحنی
कृशांग (Krisháng) (کرشانگ) अमांस
(Amáns) (امانس) क्षीण (Chhín)
(क्षीत (Chhát) (چھات) दुबला
(Dubla patla) (دبلا پٹلا) पतला

MAN, HÚS मन्हुस (ع - ص) منحوس

1. अशुभ (Ashubh) (اشبه) अमंगल
(Amangal) (امنگل) ना मुबारक
(Ná mubáarak) (نامبارک)
2. हत भाग्य (Hat bhágya) (هت بهاگمه)
अभागा (Abhága) (ابھاگا)

MUNDARIJ मुन्दरिज (ع - ص) مندرج

1. प्रविष्ट (Pravisht) (پروشت) दर्ज
(Darj) (درج)
2. लिखित (Likhit) (لکھت) लिखा हुआ
(Likha hua) (لکھا ہوا)

MUNDARIS मुन्दरिस (ع - ص) مندرس

- नष्ट (Nasht) (نشت) ध्वस्त (Dhwast)
(ध्वस्त) बरबाद (Barbád) (برباد)

2. स्थागित (Isthagit استیگیت)
मुलतवो (Multavi ملتوی)

MANISH मनिश (म - मथ) मनिश
स्वभाव (Swabbhāv सुबभाव) प्रकृति
(Prakriti प्रकृति) खसलत (Khaslat
खसलत)

یہ لفظ ہمیشہ مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'نوک منش'

MANSHA मन्शा (म - मड) मन्शा

1. उद्देश (Md,desh उद्देश)
आशय (Áshai आशय) अभिप्राय
(Abhipráe अभिप्राय) मक्सद
(Maqsad مقصد)

2. अभिरुचि (Abhiruchi अभिरुचि)
रग्वत (Raghat रागवत)

3. इच्छा (Ioh,chha आच्छा) कामना
(Kámana कामना) खाद्दिश (Kbábish
खाद्दिश)

MANSHÚR मन्शूर (म - मशूर) मन्शूर

1. विकीर्ण (Vikírn विकीर्ण) स्तीर्ण
(Istírn स्तीर्ण) बिखरा हुआ
(Bikhra hua बिखरा हुआ)

2. आदेश पत्र (Ádcsh pattr आदेश पत्र)
हुक्म नामा (Hukm náma हुक्म नामा)
(حكم نامه)

3. राजादेश (Rájádeh राजादेश)
शाही फरमान (Sháhi farmán शाही
फरमान)

MUNASH,SHI मुनशशी (म - मन्शशी) मुनशशी

- मादक (Mádek मादक) नशीली चीज़
(Neshili chíz नशीली चीज़)

2. सम्मान (Sammán सम्मान) सत्कार
(Sat kár सत्कार) एहतिराम (Ehtirám
احترام)

MUNAZZAH मुनज़ज़ह (म - मन्ज़ज़ह) मुनज़ज़ह

1. पवित्र (Pavitr पवित्र) पुनीत
(Punít पुनीत) पाक (Pák پاک)

2. निष्पाप (Nishpáp निष्पाप)
अलिप्त (Alipt अलिप्त) बे गुनाह
(Be gunáh بے گناه)

منسلک (ع - ص)

MUNSALIK मुन्सलिक

1. संबद्ध (Sambad,dh सम्बद्ध)
मुतअल्लिक (Muta,alliq متعلق)
2. सूत्र गुत्थित (Sútr gutthit सूत्र
गुत्थित) डोरे में गुथा हुआ
(Dore men gutha hua ڈورے میں گٹھا ہوا)

MANSÚB मन्सूब (म - मन्सूब) मन्सूब

1. संबन्धित (Sambandhit सम्बन्धित)
निस्बत किया गया (Nisbat kiya gaya
نسبت کیا گیا)
2. मंगेतर (Mangotar मंगेतर) जिस
की किसी के साथ ब्याह की बात
चीत पुरता होगई हो (Jis ki kisi
ke sáth byáh ki bát chít pukhta ho
جس کی کسی کے ساتھ
gayi ho بیاہ کی بات چیت پختہ ہو
گئی ہو)

منسوخ (ع - ص)

MANSÚKH मन् सूख

1. निरस्त (Nirast निरस्त) अति वर्तित
(Ativartit अति वर्तित) रद (Rad رد)

دار (Dívání ka ek ohde dár
دیوانی کا ایک عہدہ دار)

منصوبہ (ع - مذ)

MANSÚBA مَنسُوبَا

1. योजना (Yojana) اسکیم
(اسکیم)

2. युक्ति (Yukti) ترکیب
(ترکیب)

3. पड यंत्र (Shadyantr) شادیلنتر
(سازش)

MANSÚR مَنسُور (ع - ص)

1. विजेता (Vijeta) فاتح
(فاتح)

2. सफल (Saphal) کامیاب
(کامیاب)

MUNZABIT مَنزَابِیت (ع - ص)

1. व्यवस्थित (Vyavasthit) دیوس
(Munazzam) منظم

2. क्रम बद्ध (Kram baddh) کرم بده
(Murattab) مرتب

MUNZIJ مَنزِج (ع - مذ)

مل دراوی (Mal drávi)
ره دوا جو مواد کو پکا کر اس قابل
کر دے کہ جلاب میں بہ آسانی جسم
سے خارج ہو جائے

MUNZAM مَنزَم (ع - ص)

युक्त (Yukt) संयुक्त (San, yukt)
ملا (Mila hua) ملایا
(ملا)

MUNSHI مَنشِی (ع - ص)

1. लिपिक (Lipik) کلرک
(کلرک)

2. गद्य लेखक (Gad, dya lekhak) گدیہ
(Nasr nigár) نثر نگار
(نثر نگار)

3. मसिजीवी (Masi jivi) مسی
(Muharrir) مہریر

MANSAB مَنسَب (ع - مذ)

1. पद (Pad) عہدہ
(Uhdá) (عہدہ)

2. अधिकार (Adhikár) حق
(حق)

3. वृत्ति (Vritti) وظیفہ
(Vazifa) (وظیفہ)

منصرم (ع - مذ)

MUNSARIM مَنسَرِیم

1. प्रबंधक (Prabandhak) دیوبندھک
(Vyavasthápak) دیوسٹھا
(Muntezim) منتظم

2. संचालक (Sanchálak) سناچالک
(Sanyojak) سن یوچک
(Mohtamim) موہتمیم

3. अदालते दीवानी का एक उहदा دار
(Adálate dívání ka ek ohda dár)
(عدالت دیوانی کا ایک عہدہ دار)

MUNSIF مَنسِف (ع - مذ)

1. न्याय कर्ता (Nyáo karta) نیای کرتا
(Insáf karne) انساف کرنے والا

2. न्यायाधिकर्ता (Nyáyádhi karta) نیایا دھیکرتا
(دیوانی کا ایک عہدہ دار)

منطقہ بارده (ع - مذ)

MINTAQA-E-BÁRIDA مینتکاف باریدا
شیٹ کٹ بंध (Shít katibande)
ٹنڈا مینتکا (Tbanda)
mintaga ملطقه

منطقہ حاره (ع - مذ)

MINTAQA-E-HÁRRA مینتکاف ہارہ
اشن کٹ بंध (Ushn kati bandh)
گرم مینتکا (Garm)
mintaga ملطقه

منطقہ معتدلہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-MOTADILA
مینتکاف موتادیلہ
سامشیٹوشن کٹ بंध (Sam shítoshn)
کٹی بंध (katibandh)
موتادیل مینتکا (Motadil mintaga)
معتدل ماطقه

MANTIQUI مینتکی (ع - مذ)

1. نایایک (Naiyáik) تاریک
(Tárikik) تاریک کا اَلیم
(Mantiq ka álim) منطق کا عالم
2. کوترکی (Kutarki) ہججتی
(Hujjati) حجتی
3. ترک سببھی (Tark sambandhi) ترک
(Mantiq ka) مینتکی کا
(سبببھی) منطق کا

MANZAR مینزر (ع - مذ)

1. درشہ (Orish,shya) درشہ
(Nazzára) نظارہ
2. درشن (Darsban) درشن
(Rúp) رُپ
(Shakl) شکل

MUNTABIQ مینتبیک (ع - ص)

1. چری تارتہ (Charitáarth) چریتا
چسپان (Chaspán) چسپاں
2. سامان (Samán) تلمہ (Tullya)
میسل (Misl) میسل (سمان)

MUNTAFI مینتافی (ع - ص)

شامت (Shamit) بوجھا ہوا
(Bujha hua) بوجھا ہوا

MANTIQ مینتق (ع - مٹ)

1. نیایہ (Nyáeshástr) نیایہ
تارک شاستر (Tark shástr) تارک شاستر
(Ilme) علم
(mantiq) علم منطق
2. کوترک (Kutark) غلات بہت
(Ghalat bahs) غلط بحث

MINTAQA مینتکا (ع - مذ)

کٹی بंध (Kati bandh) کٹی بंध
گرمی سدی کے حساب سے زمین کے
(Garmi sardi ke hisáb se zamín ke)
hísso گرمی سردی کے حساب سے
(زمین کے حصے)
ہر حصہ ایک ملطقہ کہلاتا ہے

منطقہ البروج (ع - مذ)

MINTAQATUL-BURÚJ

مینتکاتول بورج

راشی چکر (Ráshi chakkr) راشی چکر
کرائتی (Kránti mandal) کرائتی
داہراتول بورج (Dáeratul-
burúj) دائرۃ البروج

MAN,A मना (नञ्) (मन् - मन्) منع

1. निषिद्ध (Nishid, dh नशید) वजित (Varjit वرجت) ममनूअ (Mam-nú, a ممانوع)
2. निषेध (Nishedh नशेध) मनाही (Manáhi مناهي)
3. अविहित (Avihit आविहत) नाजाइज (Na jáiz नाजाيز)

منعطف (ع - ص)

MUN,ATIF मुन्अतिफ

- आकर्षित (Ákarshit आकर्षित) प्रवृत्त (Pravritt प्रवृत्त) रुजूअ (Rujú, a روجوع)

MUN,AQID मुन्अकिद (ع - ص) منعقد

- आयोजित (Áyojit आयोजित) बरपा (Barpa برپا)

MUN,AKIS मुन्अकिस (ع - ص) منعكس

1. प्रतिबिम्बित (Prati bimbit प्रतिबिम्बित) अक्स पड़ा हुआ (Aks para hua عكس پڑا هوا)
2. अधोमुख (Adhomukh अधोमुख) आँधा (Aundha आँधा)

MUN,IM मुन्इम (ع - ص) منعم

1. धनाढ्य (Dhanádh, dhya धनाढ्य) धन सम्पन्न (Dhan sampann धन सम्पन्न) दौलत मंद (Daulat mand دولت مند)
2. वदान्य (Vadán, nya वदान्य) मुक्त (Mukt haat मुक्त) फैयाज़ तरीन (Faiyáz tarín फैयाض तरीن)

MUNAZ,ZAM मुन्अज़म (ع - ص) منظم

1. संगठित (Sangathbit संगठित) तंज़ीम दिया हुआ (Tanzím diya hua تنظیم دیا هوا)
2. व्यवस्थित (Vyavasthit व्यवस्थित) तरतीब दिया हुआ (Tartīb diya hua ترتیب دیا هوا)

MANZÚR मुन्ज़ूर (ع - ص) منظور

1. दृष्टिगत (Drishti gat दृष्टिगत) देखा गया (Dekha gaya دیکھا گیا)
2. स्वीकृत (Swikrit स्वीकृत) अंगीकृत (Angi krit انگی کرت) कबूल (Qabúl قبول)
3. पारित (Párit पारित) पास (Pass पास)
4. मान्य (Mán, nya मान्य) मुसल्लम (Musallam مسلم)

منظوری (ع - مٹ)

MANZÚRI मुन्ज़ूरी

1. स्वीकृति (Swikriti स्वीकृति) अंगीकृति (Angi kriti انگی کرتی) कुबूलियत (Qubúliyat قبولیت)
2. मान्यता (Mán, nyatá मान्यता) मान लिया जाना (Mán liya jána मान لیا جانا)

MANZÚM मुन्ज़ूम (ع - ص) منظوم

- पद्यात्मक (Pad, dyátmak पद्यात्मक) छंदो बद्ध (Chhando bad, db छंदो बद्ध) नज़म किया हुआ (Nazm kiya hua नज़म किया हुआ)

2. सार्थकता (Sārthakata सार्थकता)
उपादेयता (Upādeyata उपादेयता)
इफादीयत (Ifādiyat अफादीयत)

MUNFA,IL मुन् फइल (म - ए - स)

1. लाजित (Lajjit लजित) संकुचित
(Sankuchit संकुचित) शर्मिन्दा
(Sharminḍa शर्मिन्दा)

2. पश्चात्तापी (Pash,chāt tāpi पश्चात्तापी)
पछ्ताने वाला (Pachhtāne
vāla पछ्ताने वाला)

MUNFAK मुन्फक (म - ए - स)

1. पृथक् (Prithak प्रथक्) जुदा (Juda
जुदा)
2. मोचित (Moshit मोचित) छूटा हुआ
(Chhūta hua छूटा हुआ)

MANFI मुन्फी (म - ए - स)

1. नास्त्यात्मक (Nāstyātmak नास्त्यात्मक)
(Negative नैगेटिव) निगेटिव (नैगेटिव)
2. नकारात्मक (Nakārātmak नकारात्मक)
इन्कारी (Inkāri इन्कारी)

MUNQÁD मुन् क़ाद (म - ए - स)

- वशीभूत (Vashíbhūt वशीभूत)
संयत (San,yat संयत) मुतीअ
(Mutí,a मुतीअ)

MINQÁR मुन् क़ार (म - ए - स)

- चंचु (Chanchu चंचु) चोंच (Chonch
चोंच)

मुन्क़ात (म - ए - स)

MANQABAT मुन्क़ाबत

- स्तुति (Istuti स्तुति) वंदना (Vanda-
na वंदना) तारीफ (Ta,rif तारीफ)

मुन्ग (म - ए - स)

MUNAGH,GHAS मुन्ग गस

1. मलिन (Malin मलिन) मुकद्दर (Mukad-
dar मुकद्दर)
2. अप्रसन्न (Apprasann अप्रसन्न)
नाखुश (Na khush नाखुश)

MANFAZ मुन्फज़ (म - ए - स)

1. मार्ग (Márg मार्ग) रास्ता (Rásta
रास्ता)
2. विवर (Vivar वीवर) छिद्र (Chhiddr
छिद्र) सुराख (Súrákh सुराख)

MUNFARIJ मुन्फरिज (म - ए - स)

- विस्तृत (Vistrit विस्तृत) कुशादा
(Kush-áda कुशादा)

MUN,FARID मुन्फरिद (म - ए - स)

1. एकाकी (Ekáki एकाकी) अकेला
(Akela अकेला)
2. अद्वितीय (Ad,dwitiya अद्वितीय)
लासानी (La sáni लासानी)

मुन्गल (म - ए - स)

MUNFASIL मुन् फसिल

1. पृथक् (Prithak प्रथक्) अलग
(Aleg अलग) अलाहिदा (Aláhida
अलाहिदा)
2. निर्णीत (Nirnit निर्णीत) फैसल
(Faisal फैसल)

मुन्फत (म - ए - स)

MANFA,AT मुन्फअत

1. लाभ (Lábh लाभ) प्राप्ति (Prápti
प्राप्ति) नफा (Naf,a नफा)

खंडित (Khandit) कटा हुआ
(Kata hua) कटा हुआ

MANQAL मनकल (म - मथ)
अंगार धानी (Angār dhāni)
गोरसी (Gorasi) अंगीठी
(Angithi) (अंगीठी)

MUNQALIB मुनकलिव (म - मथ)
1. परिवर्तित (Parivartit)
बदला हुआ (Badla hua)
2. अधोमुख (Adho mukh)
आँधा हुआ (Aundha hua)
(हो)

MANQÚSH मुन्कूश (म - मथ)
1. चित्रित (Chittrit) अंकित
(Ankit) नक्श किया हुआ
(Naqsh kiya hua)
2. लिखित (Likhit) लिखा हुआ
(Likha hua)

MANQÚT मुन्कूत (म - मथ)
बिंदुकित (Bindukit)
बिंदी दार (Bindí bár) जिस
पर नुक्ते हैं (Jis par nuqte hon)
(पर नुक्ते हैं)

MANQÚL मुन्कूल (म - मथ)
1. उक्त (Ukt) कहा हुआ (Kaha hua)
2. चलित (Chalit) हया हुआ
(Hata hua)
3. उद्धृत (Ud,dhrit) इकृति
बास किया हुआ (Iqtibás kiya hua)
(अनुबास किया हुआ)

وہ تعریف جو اہل بیت یا صحابہ
کی شان میں ہو

MUNQABIZ मुन्कबिज (म - मथ)
1. अप्रसन्न (Apprasann) (अप प्रसन्न)
खिन्न (Klin,n) मुकद्दर (Mu-
kaddar)
2. संकुचित (Sankuchit) (संकुचित)
सिकुड़ा हुआ (Sikuta hua)

MUNQASIM मुन्कसिम (म - मथ)
भक्त (Bhakt) विभक्त (Vibhakt)
भंटा हुआ (Banta hua)
(भंटा हुआ)

منقش (ع - ص)

MUNAQ,QASH मुन्ककश
चित्रित (Chittrit) अंकित
(Ankit) नक्शीन (Naqshín)
(नक्शिन)

منقصت (ع - م)

MANQASAT मुन्कसत
1. हानि (Háni) नुकसान
(Nuqsán)
2. हास (Hrás) कमी (Kami)
(कमी)
3. अनादर (Anádar) हत्क
(Hatk)

MUNQAZI मुन्कजी (म - मथ)
व्यतीत (Vyatit) बीता हुआ
(Bita hua) गुजरा हुआ
(Guzra hua)

MUNQATE मुन्कते (म - मथ)
विच्छिन्न (Vich,ohhin,n)

MINHA मिन्हा (ع - ص) منہا
 मुजरा (Mujra) वजा (Vaz,a
 (وڻج)

MIN,HÁJ मिन्हाज (ع - مذ) منہاج
 राजमार्ग (Ráj márg) (راج مارگ)
 पथ्या (Path,thya) चौकी सड़क
 (Chauří sarak) (چوڑی سڑک)

منہدم (ع - ص)

MUN,HADIM मुन्हदिम

ध्वस्त (Dhwast) नष्ट
 (Nasht) मिस्मार (Mismár
 (مسمار)

منہزم (ع - ص)

MUN,HAZIM मुन्हज़िम

पराजित (Perájit) परास्त
 (Parást) परा भूत (Parábbút
 (پرا بھوت) शिकस्त खुर्दा (Shikast khurda
 (شکست خوردہ)

منہزمک (ع - ص)

MUN,HAMIK मुन् हमिक

संलग्न (Sanlagn) तल्लीन
 (Tallin) मग्न (Magn) (تل لیں)
 दत्तचित्त (Datt chitt) (दत्त चित्त)
 तन्मय (Tanmai) महव (Mah,v
 (محو)

MANI मनी (ع - مٹ)

- वीर्य (Viryá) शुक्र (Shukr
 (ف) (منی) (Maní) (شوکر)
- अहंता (Ahanta) खुदो (Khudi
 (خودی)

MUNAQQA मुन्कक्का (ع - ص) منقی

- शुद्ध कोष्ठ (Shud,dh'koshth) شدہ
 (کوشتہ) पेट साफ किया हुआ (Pet
 sáf kiya hua) (پیت صاف کیا ہوا)
- द्राक्षा (Drákehha) दाख
 (Dákh) (دراکھھا)

MUNKIR मुन्किर (ع - ص) منکر

निवर्ती (Nivarti) इनकारी
 (Inkári) (نیوڑتی)

منکسر (ع - ص)

MUNKASIR मुन्कसिर

- भग्न (Bhagn) खंडित
 (Khandit) दूया हुआ
 (Túta hua) (توڑا ہوا)
- विनोत (Vinit) नम्र (Namr
 (खाकसार (Kbák sár) (نمر)

منکشف (ع - ص)

MUNKASHIF मुन् कशिक

प्रकट (Prakat) व्यक्त (Vyakt
 (ویکت) जाहिर (Záhir) (پروکت)

منکوحہ (ع - مٹ)

MANKUHA मन्कूहा

विवाहिता (Viváhita) परिणीता
 (Pariníta) बीबी (Bívi
 (بیوی)

MUNAV,VAR मुन्वर (ع - ص) منور

दीप्त (Dipt) प्रकाश मान्
 (Prakásh mán) पुर नूर
 (Purnúr) (پرنور)

3. पूय (Pūya پیوہ) पीप (Pīp پیپ)
 MUVÁZANA मुवाज़ना (مذ - ع) موازنه

1. तुलना (Tulana تُلنا) बराबरी (Barábari برابرہی)
2. तोलन (Tolan تولن) तोलना (Tolna تولنا)

MUVÁZI मुवाज़ी (ع - ص) موازی
 1. समान (Samán سمان) बराबर (Barábar برابرہی)

2. सहमूल्य (Sahmúlya سہمولیہ) हम कीमत (Ham qímat ہم قیمت)
3. اہل دفتر کی اصطلاح میں انوں کے ساتھ لگنے والا لفظ جیسے 'موازی چار' 'آند' جس طرح دوپوں کے ساتھ لگنے والا لفظ 'مبلغ' ہوتا ہے

مواصات (ع - مٹ)

MU,VÁSALAT मुवासलत

1. मिलन (Milan ملن) बसल (Vasl وصل)
2. संभोग (Sambhog سم بھوگ) मुवाशरत (Mubásharat میباشرت)

موافق (ع - ص)

MU,VÁ (Á) FIQ मुवा (آ) - فیک

1. अनुकूल (Anokúl انو کول) जो मुखालिफ न हो (Jo mukhálif na ho جو مخالف نہ ہو)
2. अनुसार (Anusár انوسار) मुताबिक (Mutábīq مطابق)
3. योग्य (Yogya یوگیہ) पात्र (Pátrr لائقی) लाइक (Láiq لائقی)

MUNÍR मुनीर (ع - ص) منیر
 ज्वलंत (Jwalant جوالنت) प्रकाश मान् (Prakásh mán پرکاش مان)
 (Raushan روشن)

MU मू (म - ड) मो
 कच (Kach कच) केश (Kesh केश)
 बाल (Bál بال)
 مواجہہ (ع - مذ)

MUVÁJAHA मुवाजहा
 प्रत्यक्षता (Pratyakohhata پرتیک چھتا)
 संमुखता (Sam,mukhata سم مکھتا)
 सामना (Sámna سامنا) रूबरू होना (Rúbaru hona روبہ رو ہونا)
 مواخاة (ع - مٹ)

MU,ÁKHÁT मुआख़ात

भ्रातृ भाव (Bhrátrr bháv بھراتر بھاو)
 बंधुत्व (Bandhuttwa بندھتو) भाई (Bháyi chára بھائی چارہ)
 مواخذہ (ع - مذ)

MUÁKHAZA मुआख़ज़ा

1. पकड़ (Pakar پکڑ) गिरफ्त (Girift گرفت)
 जवाबतलबी (Javáb talabi جواب طلبی)
2. प्रतिकार (Prati kár پرتی کار)
 बदला (Badla بدلہ)

MAVÁD मवाद (म - ड) مواد

1. उपकरण (Upkaran اپ کرن)
 मसाला (Masála مسالہ)
2. अंतर्वस्तु (Antar vastu انتر وستو)
 کسی کتاب وغیرہ کے اندر کا مواد

zimádát اور نباتات، حیوانات، جمادات

موانست (ع - مٹ)

MUVÁ(Á)NASAT موبا (آ) ناسات

1. मैत्री (Maittri) دوستی (Dosti)

2. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhār) میل جول (Mel jol)

MOBAD موبد (ف - مذ)

1. वैज्ञानिक (Vaig,gyānik) فلاسفر (Philosopher)

2. अग्नि होत्री (Agni hottri) آتش پرستوں کا مulla (Ātash parastōn ka mulla)

MAUT موت (ع - مٹ)

1. मृत्यु (Mrittyu) निधन (Nidhan) मरण (Maran) अजल (Ajal)

2. आपत्ति (Āpatti) शामत (Shāmat)

MO,ASSIR मुअस्सिर (ع - ص)

1. प्रभावी (Prabhāvi) असर डालने वाला (Aasar dālne vāla)

2. गुण कारक (Gun kārak) गुण करने वाला (Nafa karne vāla)

4. सह मत (Sahmat) हमराय (Ham rāe)

5. यथार्थ (Yathārth) ठीक (Thīk)

6. उचित (Uohit) मुनासिब (Munāsib)

موافقت (ع - مٹ)

MU,VÁ(Á)FAQAT موبا (آ) فاکت

1. अनुकूलता (Anokūlata) نا موخالفات (Na mukhalafat)

2. मतैक्य (Mataik,kya) हम राय होना (Ham rāe hona)

3. मैत्री (Maittri) دوستی (Dosti)

موالات (ع - مٹ)

MU,VALÁT موبالأت

1. मैत्री (Maittri) دوستی (Dosti)

2. सहयोग (Sahyog) तआवुन (Ta,āvun)

موالید ثلاثہ (ع - مذ)

MAVÁLÍDE SALÁSA मवालीदे सलासा प्राणी वर्ग, वनस्पति वर्ग और जड़ पदार्थ (Prānivarg vanaspati varg aur jar padārth) دیوانی درگ و نسہتی درگ (اور جر پدارتہ) जिमादात (Haivánát, nabátát aur

موجودگی (عف - مٹ)

MAUJŪDAGI मौजूदगी

1. उपस्थिति (Upasthiti) ایس تھتی
حاضری (Háziri)
2. साक्षात् (Sákchhát) (ساکچھات)
سامنا (Sámna)

MU,VAH,HID मुवह्हिद (ع - ص)

अद्वैत वादी (Ad,dwaitvádi) اد'دویت
एकेश्वर वादी (Ekeshwar vádi) एकेश्वर
वादी (ایکےشور وادی)
Sír ek khuda ko mánne vála (Sirf ek khuda ko mánne vála)
صرف ایک خدا کو ماننے والا

MŪ,HISH मूहिश (ع - ص)

शोक जनक (Shok janak) شوک جنک
खेद जनक (Khed janak) کھید جنک
रंज देह (Ranj deh) رنج ده

مؤخر (ع - ص)

MO,AKH,KHAR मूअखखर

1. अंतिम (Antim) انتیم
आखिरी (Ákhiri) آخری
2. विलंबित (Vilambit) ولیمبت
देर किया गया (Der kiya gaya)
دیر کیا گیا
3. पश्चाद्वर्ती (Pashchád varti) پشچادورتی
बाद वाला (Ba,d vála) بعدوالا

مودب (ع - ص)

MO,AD,DAB मुअददب

1. शिष्ट (Shisht) ششت
सम्य (Sabh,bhya) سمیہ
बा तमीज़ (Ba tamíz) باتمیز

मुत्क (ع - ص) MU,VAS.SIQ सुवस्सिक

पक्का (Pakka) پکا
दृढ़ (Driṭh) درڑھ
मज़बूत (Mazbūt) مضبوط

MAUJ मौज (ع - مٹ)

वीचि (Vichi) वीचि
तरंग (Tarang) ترنگ
हिल्लोल (Hillol) هلول
लहर (Lahar) لہر

MŪJIB मूजिब (ع - مذ)

हेतु (Hetu) هیتو
कारण (Káran) کارن
सबब (Sabab) سبب

MŪJID मूजिद (ع - ص)

आविष्कर्ता (Ávish karta) آوش کرتا
आविष्कारक (Ávishkárak) آوش کارک
ईजाद करने वाला (Íjád karne vála)
ایجاد کرنے والا

MŪJAZ मूजज़ (ع - ص)

संचित (Sanchhapt) سنچھیت
सार (Sár) سار
रूप (Sár rūp) سارروپ
खुलासा (Khulása) خلاصہ

MAUJŪD मौजूद (ع - ص)

1. विद्यमान (Vid,dyamán) ویدیہ مان
حاضر (Házir)
2. साक्षात् (Sák,cbhát) (साकचھات)
सामने (Sámne) سامنے
3. उपलब्ध (Uplabdh) ابلہدھ
दास्त-याब (Dastyáb) دستياب
4. उत्पन्न (Utpan,n) اوتپن
पैदा (Paidá)

مول (Múl purush) मूल पुरुष (پوروک)
वह आदमी जो किसी खानदान
का बानी हो (Voh ádami jo kisi
khándán ka bání ho وہ آدمی جو
کسی خاندان کا بانی ہو)

MORCHA मोरचा (म - मं) मूर्छा

1. युद्ध (Yud,dh) यद्ध (जंग)
(جنگ)

2. युद्ध केन्द्र (Yud,dh kendr) यद्ध केन्द्र
महाजंग (Maházé jang) महाजंग
(جنگ)

3. मंझूर (Mandúr) मंजूर (जंग)
(جنگ)

4. लुद्ध पिपीलिका (Chhuddr piplika)
एक बहुत छोटी चूँटी (Ek bahut chhoti chyúnti)
(ایک بہت چھوٹی چھوٹی)
پہلے اور دوسرے معنوں میں فارسی
نہیں ہ

مورخ (ع - ص)

MO,VA(A)R,RIKH मुव (अ) रिख

इतिहास कार (Itihás kár) ایتھاس کار

इतिहास लेखक (Itihás lekhak) ایتھاس لیکھک

तारीख नवीस (Tárikh navís) تاریخ نویس

MAURID मौरिद (ع - ص) مورد

1. पात्र (Pátr) भाजन (Bháján)
मुस्तहक (Mustahaq) مستحق

2. अवरोहस्थान (Avrohashtán) اورھس
उतरने की जगह (Utarne ki jagah) اترنے کی جگہ

2. नम्रता पूर्णा (Namrata purna) نمروتا
अदब के साथ (Adab ke sáth) ادب کے ساتھ

مودت (ع - مٹ)

MAVAD,DAT मवदत

मित्रता (Mitrata) मैत्री भाव
(Maitri bháv) मित्रता
(Yagánagat) یگانگت

MO,AZ,ZIN मुअज़ज़िन (ع - ص) مؤذن

बाँगी (Baangi) नमाज़ को बुलाने
के लिए अज़ान देने वाला (Namáz
ko buláne ke liyo azán dene vála
(نماز کو بلانے کے لیے अज़ान देने والا)

MUZI मूजी (ع - ص) مؤذی

कष्ट दाता (Kasht dáta) کشت داتا
दुःख दायी (Dukh dáyi) دکھ دائی
क्लेशद (Kloshad) کلاش د
वाला (Íza dene vála) ایذا देने والا

MOR मोर (म - मं) مور

पिपीलिका (Pipliika) चीउँटी
(Chíungti) چھوन्टी

MURIS मूरिस (म - मं) मूरि

1. पूर्वज (Púrvaj) पितृ (Pitr)
पिछले बुज़ुर्ग (Pichhle buzurg)
(پچھلے بزرگ)

2. उत्पादक (Utpádak) पैदा
करने वाला (Paida karne vála)
(پیدا کرنے والا)

मूरुथ अली (ع - मं)

MURISE-ÁLA मूरिसे आला

वंश प्रवर्तक (Vansh pravartak) وندش

اُردو اور فارسی میں 'س' کے زبر
کے ساتھ بھی مستعمل ہے

موروثی (ع - مٹ)

MAUSUM مائوسم (ع - ص)
نامیت (Námit) نام رکھا گیا
(Nám rakh, kha gaya)

MAURÚSI مائوروسی

پیتوک (Paitrik) باپ دادا والا
(Báp dáda vála)

MÚSÍQÁR مائسیقار (ع - مذ)
1. گایک (Gáyak) گایا
(Gavaiya)

MAUZ مائز (ع - مذ)
کدلی (Kadali) کدلی (Kela)
کیلا

2. گان ویدا ویتا (Gán viddya vetta)
سنگیت (Sangít kala marmaggya)
گان ویدا ویتا
(Gáne ke fan ka máhir) گانے کے فن کا ماہر
(فن کا ماہر)

MAUZÚN مائوزن (ع - ص)

1. سنتلٹ (Santulit) سنتلٹ
متوازن (Mutavázin)

MÚSÍQI مائسیقی (ع - مٹ)
گان ویدا (Gán viddya)
سنگیت (Sangít kala)

2. اچت (Uchit) مناسبت
(Munásib)

MÚSH مائش (ع - مذ)
موشک (Múshak) اُندُر (Undur)
موش (Músh) آکھو (Ákhu) اُندُر
(چوہا) (Chúha)

3. یوگہ (Yog.gya) قابیل
(Qábil)

4. رُحیکر (Ruchikar) پَس-
دیدا (Pasandída)

5. سمپُیُکت (Samupyukt) فیت
(Fit)

6. ورتانویت (Vrittánvit) بحر کے اندر
(Bahr ke andar)

MÚSHE-PAR,RÁN مائشہ پَران
چرم چٹی (Charm chati) جتو (Jatu)
چمگادہ (Chamgá-daṛ)

MO,AS,SIS مائسسیس (ع - ص)
پرورتک (Pravartak) سنسٹاپک
(Sansthápak) بونیا د
رکھنے والا (Bunyád rakhne vála)
بلیک رکھنے والا

مائشہ دشتی (ع - مذ)

MÚSHE-DASHTI مائشہ دشتی
کالندک (Kalandak) گیلہری
(Gilahri)

MAUSIM مائسیم (ع - مذ)

1. فصل (Faal) رتو (Ritu)
2. وقت (Vaqt) سمای (Samai)

کرتا) वज़ाहत करने वाला (Vāzāhat
karne vāla وضاحت کرنے والا

MAUZA मौज़ा (ع - مذ) موضوع

1. स्थान (Isthān استھان) जगह
(Jagah جگہ)

2. ग्राम (Grām گرام) गाँव (Gāon
گانوں)

یہ لفظ عربی میں ض کے زیر کے
ساتھ ہے مگر اردو میں زیر کے ساتھ
مستعمل ہے

MAUZÚ,A मौजूआ (ع - مذ) موضوع

1. निर्मित (Nirmít निर्मित) बनाया गया
(Banāya gaya بنایا گیا)

2. स्थापित (Isthāpít استھاپیت) रक्खा हुआ
(Rakh,kha hua رکھا ہوا)

3. विषय (Vishai وشے) प्रसंग
(Prasang پرسنگ) मसला (Mas,ala
مسئلہ)

4. शीर्षक (Shīrshak شیرشک) उनवान
(Unvān عنوان)

MAUTIN मौतिन (ع - مذ) موطن
जन्म भूमि (Janm bhūmi جنم بھومی)
वतन (Vatan وطن)

موعظت (ع - مذ)

MAU,IZAT मौइज़त

उपदेश (Updesh اپدیش) प्रवचन
(Pravachan پروچن) शिक्षा (Shik,
bhā शिक्षہ) सीख (Sikh سیکھ)
नसीहत (Nasihat نصیحت)

موش کور (ف - مذ)

MUSHE-KOR मूशे कोर

आखनक (Ákhanak آکھنک) पूति
मूषिका (Pūti mūshika پیوتی موشکا)
छछुंदरी (Chhachbundari چھچھلندری)
छछुंदर (Chhachbhūndar چھچھوندنر)

MÚSIL मूसिल (ع - ص) موصل

1. प्रेषक (Preshak پریشک) भेजने
वाला (Bhejne vāla بھیجنے والا)
2. वाहक (Vāhak واہک) लेजाने वाला
(Lejāne vāla لے جانے والا)

MAUSÚF मौसूफ (ع - ص) موصوف

1. प्रशंसित (Prashansit پرشلسیت) जिस की तारीफ की गई हो
(Jis ki ta,rif ki gayi ho جسکی تعریف کی گئی ہو)

2. उक्त (Ukt اکت) पूर्वोक्त (Pūrvokt पूर्वोक्त) जिस का जिक्र चल रहा हो
(Jis ka zikr chal raha ho جس کا ذکر چل رہا ہو)

3. विशेष्य [व्या०] (Visheshya विशेश्य)

MAUSÚL मौसूल (ع - ص) موصول

प्राप्त (Prápt प्राप्त) लब्ध (Labdh
حاصل) हासिल (Hásil لبدہ)

MÚSI मूसी (ع - ص) موسی

मृत्यु लेख कर्ता (Mrityu lekh karta
مړتيو ليکھ کرتا) वसीयत करने वाला
(Vasīyat karne vāla وصیت کرنے والا)

MÚZEH मूजेह (ع - ص) موضوع

स्पष्टी कर्ता (Ispashti karta اسپشٹی کرتا)

2. स्थान (Isthán استهان) जगह (Jagah جگہ)

MAUQÚF मौकूफ (ع - ص) موقوف

1. निर्भर (Nirbhar निर्भर) निर्धारित (Nirdhārit निर्धारित) मुनहसिर (Munhasir ملخصر)

2. हलन्त (Hulant هلانت) साकिन (Sákin ساكين)

3. पदच्युत (Padach,chyut پدچ'چودت) सेवा वियुक्त (Seva viyukt सेवा वियुक्त) वर खास्त (Barkhast بروکست)

4. समाप्त (Samāpt समाप्त) खतम (Khatm ختم)

MAUKAB मौकब (ع - مذ) موکب

1. सेना (Sena सेना) फौज (Fauj فوج)
2. सैनिक दल (Sainik dal सैनिक दल) फौजी जवान (Fauji javán فوجی جوان)

موکل (ع - مذ)

MO VA (A) K, KIL मुन (अ) विकल

1. व्यवहारी (Vyav, hāri व्यवहारी) वकील का असामी (Vakil ka asāmi वकील का असामी)
2. वेताल (Vetāl वेताल) हमजाद (Hamzād همزاد)

MAULID मौलिद (ع - مذ) مولد

1. जन्म भूमि (Jann bhūmi जन्म भूमि) वतन (V-tan وطن)

MAU,ŪD मौऊद (ع - مذ) موعود

1. प्रति शात (Pratig,gyāt प्रतिगत) कथित (Kathit कथित) कहा हुआ (Kaha hua कहा हुआ) वांदा किया हुआ (Vāda kiya hua वांदा किया हुआ)

2. निश्चित (Nishchit निश्चित) मुकरर (Muqarrar मुकरर)

MU,VAQ,QAR मुवक्कर (ع - ص) موقر

1. प्रतिष्ठित (Pratish thit प्रतिष्ठित) समानित (Sam mānit समानित) मुअज़ज़ (Mu,azzaz मुअज़ज़)
2. विश्वस्त (Vish,ahwast विश्वस्त) मोतबर (Motabar मोतबर)

MAUQA मौका (ع - مذ) موقع

1. अवसर (Avsar अवसर) खास वक्त (Khās vaqt खास وقت)
2. घटना स्थल (Ghatenāsthal गहटना स्थल) जाए वुक्क़ा (Jāo vuqūā जाए वुक्क़ा)
3. समय (Samai समय) वक्त (Vaqt वक्त)

4. स्थान (Isthán استهان) जगह (Jagah جگہ)

یہ لفظ عربی میں ق کے زیر کے ساتھ
ہے مگر اردو میں زیر سے بولا جاتا ہے

MAUQIF मौکف (ع - مذ) موقف

1. विराम स्थल (Virāmasthal विराम स्थल) ठहरने की जगह (Theharnē ki jagah ठहरने की जगہ)

MOMIYA مومیا (ف - مٹ) مومیا
شیلا جتو (Shila jatu) سلا
جیت (Salájit) (سلاجیت)

MO,AN,NAS مونٹ (ع - ص) مونٹ
1. سٹری لینگ (Istriling) (اسٹری لنگ)
فمی میل (Female) (فمی میل)
2. سٹری پرائی (Istri práni) (اسٹری پرائی)
مادا (Máda) (مادا)

MÚNIS مونس (ع - ص) مونس
پرمی (Preni) (پرمی) میت (Mitr)
دوست (Dost) (دوست)

MÚHIB مہب (ع - ص) مہب
پری داتا (Paridáta) (پری داتا) دیا
ہبہ کرنے والا (Hiba karne vála) (ہبہ کرنے والا)

موہبت (ع - مٹ)

MAU,HIBAT مویہبت
دان (Dán) (دان) ابھیدان (Abhi dán)
پری دان (Paridán) (پری دان)
عطیہ (Atiya) (عطیہ)

MÚHIM مہم (ع - ض) مہم
بھرامک (Bhrámak) (بھرامک) وھم
میں ڈالنے والا (Vahm men dálno vála)
(وھم میں ڈالنے والا)

MAU,HÚB مویہب (ع - ض) مویہب
پری دت (PariJatt) (پری دت) ابھیدت
(Abhidatt) (ابھیدت) دیا کیا ہوا
(Hiba kiya hua) (ہبہ کیا ہوا) بھشا
ہوا (Bakhsa hua) (بخشا ہوا)

2. उत्पत्ति (Utpatti) (ات پتی) جنم
(Janm) (جنم) पैदाईश (Paidáish)
(پیداہش)

MO,AL,LIF مولف (ع - ص) مولف
سمپادک (Sampádak) (سمپادک) संग्रह
(Sangrah karta) (سنگرہ کرتا) कर्ता
(कर्ता) (کرتا) दूसरों के मतर्फ मضمین سے کتاب
مرتب کرنے والا

MAULÚD मौलूद (ع - ص) مولود
1. उत्पन्न (Utpan,n) (ات پن) जन्मत
(Janmit) (جنمت) पैदा (Paida)
(پیدا)

2. शिशु (Shishu) (ششو) बच्चा
(Bach,ohha) (بچہ)

MAULA मौला (ع - مذ) مولی
1. स्वामी (Sawámi) (سوامی) प्रभु
(Prabhu) (پربھو) आका (Áqa)
(آقا) 2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) अल्लाह
(Alláh) (اللہ)

MOM मोम (ع - مذ) موم
1. सिक्थ (Sikth) (سکتھ) मधु शेष
(Madhu shesh) (مدھوشیش) 2. मृदु (Mridu) (مردو) कोमल
(Komal) (کومل) मुलाहम (Muláim) (مولائم)

MOMIN मोमिन (ع - ص) مومن
ईश्वर वादी (Íshwar vádi) (ایشور وادی) अस्तिक
(Ástik) (آستیک) धर्म निष्ठ
(Dharm nishth) (دھرم نشث) ईमान
वाला (Ímán vála) (ایمان والا)

MAH मह (ف - مذ) مه
ماه کا مخفف دیکھو 'ماه'

MEH मेह (ف - ص) مه

1. श्रेष्ठ (Shreshth) बुजुर्ग
(بزرگ) (Buzurg)

2. महा (Maha) अजीम (Azim)
(عظیم)

MOHABAT महाबत (ع - مٹ) مہابت

1. आतंक (Ātank) हैबत
(Haibat)

2. वैभव (Vaibhav) शान
(Shán shaukat) (شان شوکت)

MOHÁJIR मुहाजिर (ع - ص) مہاجر

प्रवासी (Pravási) उत्प्रवासी
(Utpravási) (ات پرواسی) تاریکے वतन
(Tárike vatan) (تاریک وطن)

مہاجرت (ع - مٹ)

MOHÁJARAT मुहाजरत

प्रवास (Pravás) उत्प्रवास
(Utpravás) अपना घर
छोड़ कर दूसरी जगह जाकर बसना (Apna
ghar chhor kar दूसरी jagah jákar
basna) (اپنا گھر چھوڑ کر دوسری جگہ
جاकर بسنا)

MAHÁRAT महारत (ع - مٹ) مہارت

1. अभ्यास (Abbhýás) मश्क
(Mashq)

2. हस्त कौशल (Hast kaushal) मशक्की
(Mash, sháqi) (کوشل مشاکی)

MAU, HU'M मौहूम (ع - ص) موہوم

1. भ्रम मूलक (Bhram mūlak) वहम से पैदा
(Vahm se paida) (وہم سے پیدا)

2. काल्पनिक (Kalpanik) फर्जी
(Farzi)

3. मिथ्या (Mith, thya) गैर हकीकी
(Ghair haqiqi) (غیر حقیقی)

MO, ALYID मुऐद (ع - ص) موئل

1. समर्थक (Samarthak) ताईद करने वाला
(Táyid karne vála) (تائید کرنے والا)

2. सहमत (Sahmat) हमराय
(Ham ráe)

3. पक्षपाती (Pakohh páti) हिमायती
(Himáyati) (پکچہ پاتی)

MAVÍZ मवीज (ف - مذ) مويز

शुष्क द्राक्षा (Shushk drákchha) (ششک دراکچھا)
(منقلی) (Munaqqa)

MAVESHİ मवेशी (ع - مذ) مویشی

पशु (Pashu) चौपाया (Chaupáya)
(چوپایہ) (Dhor)

मोیشی خانه (ع - مذ)

MAVESHİ-KHÁNA मवेशी खाना

पशुपशु रोष (Pash, shwávrodh)

पशुनिरोष (Pashu nirodh)

रोष शाला (Rodh shála)

कांजी हौस (Káuji haus)

(کانجی ہوس)

مہتمم (ع - ص)

MOHTAMIM موہتامیم

ویوہتھاپک (Vyavas,thápak)

سچالک (Sachálak) سچالک (پک)

پربندھک (Prabandhak) پربندھک

منتظم (Muntazim) منتظم

MAH,JÚR مہجور (ع - ص)

ویوگی (Viyogi) ویرہی (Virahi)

فراق زدہ (Firāq zada) فراق زدہ

MAH,D مہد (ع - ص)

پالنا (Pálana) ہینڈولا

گھوارا (Gahvára) گھوارا

(گھوارا)

MAHDI مہدی (ع - ص)

نہتا (Neta) پشوا (Peshva)

(پیشوا)

MOHAZ,ZAB مہذب (ع - ص)

1. سبھ (Sabb,bhya) شیشٹ

(Shisht) تہنیزدار (Tainíz-

dár)

2. سنسکرت (Sanskrit)

پرشکرت (Parishkrit)

شوستا (Shusta)

MEHR مہر (ف - مٹ)

1. رَوی (Ravi) سُرَی (Súrya)

(سورج) سُرَی (Súraj)

2. کُریا (Kripa) دَی (Daya)

(کرم) کَرم (Karam)

3. پَری (Prem) پَری (Príti)

(محبت) مہابھت (Mahabbat)

MAH,BIT مہبیط (ع - مذ)

اُترنے کی جگہ (Utarne ki jagah)

(کی جگہ)

MAH,TÁB مہتاب (ف - مذ)

ماعتاب کا مخفف

1. چاندما (Chandrama)

چاند (Chánd)

2. جیوتسنا (Jyotsana)

چاندنی (Chándni)

MOHTADA مہتدا (ع - ص)

دیخت (Díkehhit)

شیکت (Shik ehhit) جس نے

دھرم گورو کی ہدایت پائی ہو (Jis ne

dharm guru ki hidáyat páyi ho)

نے دھرم گورو کی ہدایت پائی ہو

MEHTAR مہتر (ف - ص)

1. اچ تم (Uch, ch tam)

شریشٹھ (Shreshth tam)

بوزرگ (Buzurg tarín)

(بزرگ ترین)

(۱ - مذ)

2. مل ہارک (Mal háarak)

ملاکشی (Malá karshi)

بھنگی (Bhangí)

مہتم بالشان (ع - ص)

MOHTAM-BISH,SHÁN مہتہم بیشان

مہامہت (Mahámahat)

مہتہم پورن (Mahattwa púrñ)

عظیم (Azímush,shán)

(الشان)

(Parást پر است) परा भूत (Parábhút
शिकस्त खुर्दा (Shikast khurda
شکست خوردن)

MOHLAT मोहलत (ع - مٹ) مهلت

1. अवकाश (Avkásh) कुरसत (Fursat فرصت)
2. विलंब (Vilamb) तालीर (Tákhír) (تاخیر)
3. आज्ञा (Ág.gya) इजाजत (Ijázat) (اجازت)

MOHLIK मोहलिक (ع - ص) مهلك

घातक (Ghátak) प्राणांतक (Pránántak) मार डालने वाला (Már dálne vála) (مار دالنے والا)

MAH, LAKA महलका (ع - مذ) مهلكه

भयस्थान (Bhayasthán) खतरे की जगह (Khatre ki jagah) (خطرے کی جگہ)

MUHIM मुहिम (ع - مٹ) مهم

1. युद्ध (Yud, dh) जंग (Jang) (جنگ)
2. जटिल समस्या (Jatil samas, ya) सख्त मसला (Sakht mas, ala) (سخت مسئله)

MEHMÁN मेहमान (ع - مذ) مهمان

आगंतुक (Ágantuk) अतिथि (Atithi) (آگهی)

मेहमान خانه (ع - ف) مهمان خانه

MEHMÁN KHÁNA मेहमान-खाना

अतिथि शाला (Atithi shála) (آتھی شالا)

MOH, R मुहर (ف - مٹ) مهر

मुद्रा (Muddra) अंकक (Ankak) (چھاپ) छाप (Chháp) (انک)

MEHR-BÁN मेहरबान (ع - ص) مهربان

दयालु (Dayálu) कृपालु (Kripálu) (دیاالو) दयावान् (Sadai) (سدے) (क्रपालो) (Daya vān) (دیاوالان)

मेहरबानी (ف - مٹ) مهر بانی

MEHR-BĀNI मेहरबानी

कृपा (Kripa) दया (Daya) (क्रपा) अनुकंपा (Anu kampa) (انوکمپا) करम (Karam) (क्रम)

MOHRA मोहरा (ع - مذ) مهره

1. कीकस (Kikas) गुरिया (Guriya) (گریہ)
2. सर्पमणि (Sarp mani) साँप का मन (Sánp ka man) (سائپ کا من)
3. कपर्दिका (Kopardika) कौड़ी (Kauṛi) (کوزی)
4. शंखुक (Sham luk) संख (Sankh) (شمک)
5. शतरंज की गोट (Shatranj ki got) (شطرنج کی گوت)

मेहरه باز (ف - ص) مهره باز

MOHRA-BAZ मोहरा बाज़

छली (Chhali) वंचक (Vanchak) (چھلی) (Farebi) फरेबी (فريبی)

MAH, ZÚM महजूम (ع - ص) مهزوم

पराजित (Parájit) (پراجیت) परास्त

er dene ka kánta jo savárou ki eri
men laga hota hai گھوڑے کو ایز
دیلے کا کانتا جو سواروں کی ایزی
(میں لگا ہوتا ہے)

(مہندس (ع - مڈ)

MOHANDIS مہندیس

गणितज्ञ (Ganitaggya گلی تکیہ)
रियाज़ीदां (Riázi dán ریاضی دان)

(مہوس (ا - مڈ)

MOHAV,VIS مہوہیس

रसायन विद् (Rasáyan vid رساین وڈ)
कीमियागर (Kimiya gar کیمیاگر)

MOHAIYA مہایا (ع - ص)

1. एकत्र (Ekattr ایکٹر) इकट्ठा (Ikath,tha اکٹھا)
2. प्रस्तुत (Prastut پروستت) मौजूद (Maujúd موجود)
3. प्राप्त (Prápt پرواپت) हासिल (Hásil حاصل)
4. तत्पर (Tatpar تات پر) तैयार (Taiyár تیار)

MAHÍB مہیب (ع - ص)

भीषण (Bhíshan بھیشن) भयंकर (Bhayankar بھانکر)
दारुण (Dárun دارون) डरावना (Dráona ڈراونا)
नाक (Haibat náك هابت ناك)

MAI مے (ف - مٹ)

मदिरा (Madira مدرا) मद्य (Maddya مدیہ)
सुरा (Sura سرا) हाला (Hála هالا)
वारुणी (Váruni وارنی)

शाले (Guest house گیسٹ ہاؤس)
(کیسٹ ہاؤس)

(مہمان داری (ف - مٹ)

MEHMÁN-DÁRI مہمان-داری

आतिथ्य (Átith,thya آتیثیہ) अतिथि
पूजा (Atithi púja ایتی پیوجا)
मेहमान नवाज़ी (Mehmán navázi
(مہمان نوازی)

(مہمان نواز (ف - ص)

MEHMÁN NAVÁZ مہمان نواز

अतिथि पूजक (Atithi pújak ایتی پیوجک)
नृयाजी (Nriyáji نریاجی)
मेहमान की खातिर तवाज़ो करने वाला
(Mehmán ki khátir tavázo karne vála
(مہمان کی خاطر تواضع کرنے والا)

MOHMAL مہمل (ع - ص)

1. अर्थ हीन (Arth hín ارتھ ہین) निरर्थक (Nirarthak نیررتھک)
(Be mání بے معنی)
2. मिथ्या (Mith,thya مٹیہیا) अनर्गल (Anargal انرگل)
(Behúda بهودا)

MAH,MÚM مہموم (ع - ص)

दुःखित (Dukh,khit دکھیت) क्लेशित
(Kleshit کلہشت) शोक ग्रस्त (Shok
grast شوک گرسٹ)
(Ghamgín غم گین)

MAH,MEZ مہمیز (ف - مٹ)

घोड़े को एड़ देने का काँटा जो सवारों
की एड़ी में लगा होता है (Ghoṛe ko

MEKH مےکھ (ف - مٹ) میخ
 مٹھ (Mayúkh) شنگو (Shanku)
 کھونٹا (Khúnta) کھوٹا (شکو)
 مے خانہ (ف - مذ)

MAI-KHÁNA مے خانا
 مدیرالے (Madirálai) مدھ
 مدھو شالہ (Madhu shála) شالا
 شراب (Sharáb khána) شراب
 خانہ

MAIDÁN مایدان (ف - مذ)
 1. چھتر (Chhettr) لंबी चौड़ी
 हमवार जमीन (Lambi chauṛi ham-
 vār zamín) لمبی چوڑی هموار زمین
 2. युद्धक्षेत्र (Yud,dh chhettr) युद्ध
 मैदाने जंग (Maidáne jang) युद्ध
 मैदान जंग (میدان جنگ)
 میدان جنگ (ف - مذ)

MAIDÁNE-JANG مایدانے جंग
 रण क्षेत्र (Ran chhettr) रण क्षेत्र
 भूमि (Ran bhúmi) रण भूमि
 रंग भूमि (Rang bhúmi) रंग भूमि
 रंगगंगण (Rangárgan) युद्ध
 स्थल (Yud,dhasthal) युद्ध स्थल
 युद्ध भूमि (Yud,dh bhúmi) युद्ध भूमि
 रणार्जि (Ranáji) लड़ाई का
 मैदान (Laíyí ka maidán) लड़ाई का
 मैदान

MÍR मीर (ف - مذ) میر
 1. अध्याक्ष (Adh,dhyakohh) सर गिरोह
 (Sar giroh) सरदार (Sardár)

कदंबिनी (Kadambini) (کدم بنی)
 شراب (Sharáb)

مے آشام (ف - ص)

MAI-ÁSHÁM—MAYÁSHÁM

مے آشام-میاشام

मद्यप (Mad,dyap) रसाशी
 (Rasáshi) شراب خور
 (Sharáb khor) شراب خور

MIYÁN میان (ف - مٹ) میان
 1. कोष (Kosh) नियाम
 (Niyám) (کوش) (نہام)
 2. कटि (Kati) कमर (Kamar)
 (کٹی) (کمر)
 (ص)
 3. मध्य (Madh,dhya) बीच
 (Bích) (بیچ)

مے پرست (ف - ص)

MAI-PARAST مے پرست
 मदिरा भक्त (Madira bhakt) मदिरा भक्त
 (Sharáb ka fidáyi) شراب کا فدائی (بہکت)

MAI,YIT मैयित (ع - مٹ) मैयित
 शव (Shav) अरथी (Arthi) शव
 जनाजा (Janáza) (جنازہ)

MÍSÁQ मीसाक (ع - مذ) میثاق

1. प्रतिष्ठा (Pratiggya) कौल-
 करार (Qaul carár) (قرول قرار)
 2. दृढ़ता (Driḥata) मजबूती
 (Mazbúti) (مضبوطی)

2. अभि वचन (Abhi vachan ابھی (پر) प्रतिज्ञा (Pratiggya (و) वादा (Va,da وعدة)

MAIL मेल (म - मं) मिल
अभि रुचि (Abhi ruchि (अभि रुचि (Pravritti (प्रवृत्ति रुज हान (Ruj,hán (रुज हान)

MIL मील (म - मं) मिल
क्रोशक (Kroshak (क्रोशक (Ardh krosb (अर्ध क्रोश (Mile (मैल)

MAILÁN मैलान (म - मं) मिल
अभि रुचि (Abhiruchi (अभि रुचि (Ruj, hán (रुज हान (रुज हान)

MAIMANAT मैमनत (म - मं) मिल
कल्याण (Kallyán (कल्याण (Mangal (मंगल (बरकत (Barakat (बरकत)

MAIMÚN मैमून (म - मं) मिल

1. शुभ (Shubh (शुभ (Mángalik (मंगलिक मुबारक (Mubáarak (मुबारक)

2. सफल (Saphal (सफल (Kámyáb (काम्याब)

3. वानर (Vánar (वानर (Kapi (कपि (Bandar (बन्दर)

MÍNA मीना (म - मं) मिल

सुराधानी (Surádháni (सुराधानी)

उष्ट्रिका (Ushtrika (उष्ट्रिका शराब का जग (Sharáb ka jug (शराब का जग)

2. किसी काम में सब से आगे रहने वाला (Kisí kám men sabse áge rahne vála (किसी काम में सब से आगे रहने वाला)

MÍRÁS मीरास (म - मं) मिल
दाय (Dáo (दाय (Rikth (रिक्त तरिका (Tarika (तरिका)

MEZ मेज़ (म - मं) मिल
पटल (Patal (पटल (Table (टेबल (Tábil (टेबल)

MÍZÁN मीज़ान (म - मं) मिल

1. तुला (Tula (तुला (Tarázu (तराजू (तुला)

2. तुलाराशि (Tula ráshi (तुलाराशि (Burje mízán (बुर्जे मीज़ान (तुलाराशि)

3. योग (Yog (योग (Kayi adadon ka jor (कयी अददों का जोड़ (Kayi adadon ka jor (कयी अददों का जोड़)

MUYAS,SAR मुयसर (म - मं) मिल
प्राप्त (Prápt (प्राप्त (Sulabh (सुलभ (Uplabdh (उपलब्ध (Hásil (हासिल)

MESH मेश (म - मं) मिल
मेष (Mesh (मेष (Bher (भेर)

MÍ,ÁD मीआद (म - मं) मिल

1. अवधि (Avadhi (अवधि (Mud,dat (मुदत)

pista vaḡhaira سوکھے ہوئے پھل، بادام
(پستہ وغیرہ)

میوہ فروش (ف - ص)

MEVA-FAROSH مےوا فروش

1. فल विक्रेता (Phal vík,kreta) پھل
کریتا مےوا بےچنے والا (Meva
bechne vála) (وکریتا)
2. शाक विक्रेता (Shák bik,kreta) شاک
کریتا سبزی بےچنے والا (Sabzi
bechne vála) (سبزی)

MEHMÁN میہمان (ف - مذ) میہمان
'مہمان'

MÍNÁR مینار (ع - مذ)
उदक (Udarak) स्तंभ (Istambh)
मंदार (Manára) (اس تہجہ)

مینا کاری (ف - مٹ)

MÍNA-KÁRI مینا کاری
आकाचक (Ákác'hak) चांदी
सोने पर जड़ाऊ काम बनाना (Chándi
sone par jaráu kám banána) چاندی
(سونے پر جڑاؤ کام بنانا)

MEVA مےوا (ف - مذ)
फल (Phal) शुष्क फल (Shushk)
phal सूखे हुए फल, बादाम
पिस्ता बौरा (Súkhe hue phal, bádám)

ن

2. अपरिचित (Aparichit) (اپریخت)
नावार्कफ (Na váqif) (ناواقف)

نا اتفاقی (عف - مٹ)

NA-ITTIFÁQI نا ائتفاقی

1. अमैत्री (Amaittri) अननु-
कूलता (Anano kúlata) (اننو کو لٹا)
नामुआफकत (Na muáfakat) (نا موافقت)
फूट (Phút) (فوت)
2. शत्रुता (Shatrruta) अदावत
(Adávat) (عداوت)

NA-UMMÍD نا اُمید (ف - ص) نا اُمید
हताश (Hatásh) निराश
(Nirásh) मायूस (Máýús)
(مایوس)

ناآزموده کار (ف - ص)

NA-ÁZMÚDA-KÁR نا آزمودہ کار
अनुभव हीन (Anubhav hín) (انوبھو)
अपरिपक्व (Apari pak,kwa) (هین)
अकुराल (Akushal) (اکشال)
अनभ्यस्त (Anabh,bhyast) (انبہ)
ना (Anáři) (انازی) (نا)
तजरीबा कार (Na tejriba kár) (نا تجریبا کار)

نا آشنا (ف - ص)

NA-ÁSHNA نا آشنا

1. अनभिश (Anabhig,gya) (انبہش)
अज्ञान (Ag,gyán) (اکیان) अनजान
(Anján) (انجان)

نا پائدار (ف - ص)

NA-PÁIDÁR ना पाइदार

अदृढ़ (Adriṭh) भंगुर (Bhangur)
अस्थायी (Astháyi) (استهائي)
ना मुहकम (Namohkam) (نا محکم)

NA-PADÍD ना पदीद (फ - व)

1. गुप्त (Gupt) लुप्त (Lupt)
पोशीदा (Poshída) (پوشیده)
2. अगोचर (Agoochar) गैर मरुई
(Ghair maryi) (غیر مرئی)

ना पसन्द (फ - व)

NA-PASAND ना पसन्द

1. अप्रिय (Appriya) गैर
पसन्दीदा (Ghair pasandída) (غیر پسندیده)
2. अरुचिकर (Aruchikar) (اروچی کر)
गैर मरगुब (Ghair marghúb) (غیر مرغوب)

ना तज्जिबे कार (फ - व)

NA-TAJRIBA-KÁR ना तज्जिबे कार

1. अनुभव हीन (Anubhav hín) (انوبھو هین)
अननुभवी (Ananu-bhavi) (اننوبھوی)
दुनिया के कामों में अनाड़ी (Dunya ke kámon men anáři) (دنیا کے کاموں میں اناڑی)
2. अनभ्यस्त (Anabh,byast) (انبھست)
अकृत हस्त (Akrit hast) (اکرت ہست)
किसी फन में अनाड़ी (Kisi fan men anáři) (کسی فن میں اناڑی)

NA-AHL ना अहल (फ - व)

1. अयोग्य (Ayoggya) (ایوگیہ) ना काबिल
(Na qábil) (نا قابل)
2. अपात्र (Apátttr) (اپاتر) गैर मुस्तहक
(Ghair mustahaq) (غیر مستحق)

ना बाल (फ - व)

NA-BÁLIGH ना बालिग

अवयस्क (Avayask) (اویسک) अप्राप्त
वय (Apprápt vai) (اپ پراپت وے) कम
उम्र (Kam umr) (کم عمر)

NÁBDÁN नाबदान (फ - म)

प्रणालिका (Pranálíka) (پرنالیکا) नाली
(Náli) (نالی) मोरी (Mori) (موری)

NA-BAKÁR ना बकार (फ - व)

दुष्ट (Dusht) (دشت) दुराचारी (Durá-
ohári) (دراچاری) धूर्त (Dhúrt) (دهورت)
बद मआश (Bad maásh) (بد معاش)

NA-BALAD ना बलद (फ - व)

अपरिचित (Aparichit) (اپریچیت) अनभिज्ञ
(Anabbig,gya) (انبھگیہ) ना
वाकिफ (Naváqif) (نا واقف)

NA-BIŪNA ना बीना (फ - व)

अंध (Andh) (اندھ) नेत्र हीन (Nettr
hín) (نہتر هین) अंधा (Andha) (اندھا)

NA-PÁK ना पाक (फ - व)

अपवित्र (Apavitttr) (اپوتر) अशुद्ध
(Ashud,dh) (اشدھ) नजिस (Najis)
(نجس)

NA-CHÁQI ناچاکی (ف - مٹ) ناچاکی

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے مہنسیہ)
मनोमालिन्य (Manomálin, nya) (منو
ان بن) अन वन (An ban) (ان بن)
2. आमय (Amai) (آمے) रोग (Rog)
(बीमारी) बीमारी (Bimári) (बीमारी)

NA-CHÍZ नाचीज (ف - ص) ناچیج

- तुच्छ (Tuch, ohh) (توچھ) लुद्ध (Ohhuddr)
(अकिंचन) अकिंचन (Akinchan) (अकिंचन)
नाकार (Nakára) (नाकार)

NA-HAQ नाहक (ع - ص) ناہق

1. अनुचित (Anuchit) (अनुचित) बेजा
(Beja) (بے جا)
2. व्यर्थ (Vyarth) (व्यर्थ) बेकार (Bekár)
(बे कार)
3. वृथा (Vritha) (वृथा) बेफायदा (Be
fáida) (بے فائدہ) फुजूल (Fuzúl)
(فضول)

ناحق شناس (ع - ص)

NA-HAQ-SHANÁS नाहक शनास

- अकृतज्ञ (Akritaggya) (अकृतज्ञ) एह-
सान फरामोश (Ehsán farámosh)
(احسان فراموش)

NÁKHUDA नाखुदा (ف - مذ) ناخدا

- कर्ण धार (Karn dhár) (कर्ण धार)
नाविक (Návik) (नाविक) नौ चालक
(Nau ohálak) (नौ चालक) मल्लाह
(Malláh) (ملاح)

ناخدا نرس (ف - ص)

NA-KHUDA-TARS नाखुदा तर्ष

- निष्ठुर (Nishtur) (निष्ठुर) बे रहम

NA-TAMÁM नातम (ع - ص) نا تمام

1. अपूर्ण (Apurn) (अपूर्ण) नाकिस
(Náqis) (ناقص)
2. असमाप्त (Asamápt) (असमाप्त)
अधूरा (Adhúra) (अधूरा)

नातوان (ف - ش)

NA-TUVÁN नातुवान

- अशक्त (Ashakt) (अशक्त) निबल
(Nirbal) (निबल) कमज़ोर (Kamzor)
(कमज़ोर)

NÁSIR नासिर (ع - ص) ناثر

- गद्य लेखक (Gad, dyn lekhak) (گدیہ
نثر نگار) नस निगार (Nasr nigár)
(نثر نگار)

NA-JÁIZ नाजाइज (ع - ص) نا جائز

1. अनुचित (Anuchit) (अनुचित) नारवा
(Na rava) (नारवा)
2. अवैधानिक (Avaidhánik) (अवैधानिक)
अवैध (Avaidh) (अवैध) खिलाफे
कानून (Khaláfe qánún) (خلاف
قانون)

NA-CHÁR नाचार (ع - ص) ناچار

1. असहाय (Asaháo) (असहाय) निराश्रय
(Nirásh, shrai) (निराश्रय) बे कस
(Be kas) (बे कस)
2. निर्धन (Nirdhan) (निर्धन) दरिद्र
(Daridr) (दरिद्र) मुफ़लिस (Mufis)
(مفلس)

3. अततः (Antatah) (अततः) आखिर
कार (Ákhir kár) (آخر کار)

ناخوشی (ف - مٹ)

(بے رحم (Be rahm)

NA-KHUSHI ناخوشی

خدا سے نہ کرنے والا

ناخلف (ع - ص)

1. अप्रसन्नता (Apprasan,nata) آپ،

ناراضی (Nárázi) ناراضی (پرسن ننا)

2. क्रोध (Kródh) کوپ (Kop)

غصہ (Ghussa) غصہ (کوپ)

3. रोग (Rog) बीमारी (Bimárf)

بیماری

NADÁR نادار (ف - ص)

दरिद्र (Darid,dr) दरیدر (دین Dín)

कंगाल (Kangál) کنگال

NADÁN نادان (ف - ص)

1. मूर्ख (Múrkh) جاہل (مورکھ)

(Jáhlil) جاہل

2. अनभिज्ञ (Anabhig,gya) انجہگہ

ना वाक्किफ (Na váqif) ناواکف

3. शिशु (Shishu) बच्चा (Bach,

cha) بچہ

نادانستہ (ف - ص)

NA-DÁNISTA نادانستا

अज्ञानतः (Ag,gyanatah) اگیاانتہ

अनजाने (Anján°) انجانے

(Bhúl men) بھول میں

NA-DÁNI نادانی (ف - مٹ)

1. अज्ञान (Aggyán) اگیان

(Jahálat) جاہالت

2. मूर्खता (Múrkhata) बेवकूफी

(Be vaqúfi) بے وقوفی

NÁDIR نادیر (ع - ص)

1. अद्भुत (Ad,bhut) ادبھت

(Be rahm)

خدا سے نہ کرنے والا

ناخلف (ع - ص)

NA-KHALAF ناخلف

कुपुत्र (Kuputtr) कपूत (Kapút)

ना लाइक बेटा (Naláiq beta)

نالاائق بیٹا

NÁKHUN ناخن (ف - مذ)

करज (Karaj) नख (Nakh)

नाखून (Nákhún)

ناخو اندہ (ف - ص)

NA-KHÁNDA ناخاںدا

1. अनमंत्रित (Animantrít) انمن تریت

गैर मदक (Ghir mad,ú) غیر مدعو

2. निरक्षर (Nirakchhar) अन-

पढ़ (An parh) ان پڑھ

NA-KHUSH ناخوش (ف - ص)

1. अप्रसन्न (Apprasan,n) آپ پرسن

रुष्ट (Rusht) नाराज़ (Naráz)

ناراض

2. कुपित (Kupit) क्रुद्ध

(Krud,dh) गुस्से (Gbusse)

غصے

3. रुग्ण (Rugn) मरीज़ (Maríz)

مریض

ناخوش گو ار (ف - ص)

NA-KHUSH-GAVÁR ناخوش گوار

1. अप्रिय (Ap,priya) ना-

पसंदीदा (Na pasandida)

2. दूषित (Dúshit) मायूब

(Ma,yúb) معیوب

(کٹل ٹیٹا) (Tofha ٹیٹھا) (Kutil)

2. असत्य (Asattya) अयथार्थ (Ayathārth) गलत (Ghalat) (غلط)

NÁRÁZ नाराज़ (अफ - ع) ناراض

1. अप्रसन्न (Ap,prasan,n) (ناخوش) (Na khush)
2. क्रुद्ध (Krud,dh) (کروڑھ) (Ghus,se) (غصے)

NÁRÁZI नाराज़ी (अफ - ع) ناراضی

1. अप्रसन्नता (Apprasan,nata) (ملینتا) (Malineta) (سن نیتا) (Na khushi) (ناخوشی)
2. क्रोध (Krodh) (کروڑھ) (Kop) (غصہ) (Ghussa) (کوب)

NÁRANJ नारंज (अफ - ع) نارنج

नारंग (Nárang) सन्तरा (Santara) (नारंगी) (Nárange) (سلترہ)

NA-RAVA नारवा (अफ - ع) ناروا

1. अनुचित (Anuchit) (نا) (Na munásib) (نامناسب)
2. अविहित (Avihit) (اوهت) (Shar,a mon na jáiz) (شرع نا جائز)
3. अवैध (Avaiddh) (اویدھ) (Qánúnan na jáiz) (قانوناً نا جائز)

NÁZ नज़ (अफ - ع) ناز

1. गर्व (Garv) (گرو) (Fakhr) (فخر)
2. अभिमान (Abhimán) (ابھی مان) (Ghurúr) (غورو)

(Anupam) अजीबो गरीब

(Ajibo gharib) (عجیبو غریب)

2. दुष्प्राप्य (Dush,prápya) (دش پراپیہ) (Kamyáb) (کم یاب)

نادرست (ف - ص)

NA-DURUST ना दुरुस्त

1. अशुद्ध (Ashud,dh) (اشدھ) (Ghair sahjh) (غیر صحیح)
2. असत्य (Asattya) (استیہ) (Ghalat) (غلط)
3. अनुचित (Anuchit) (انوجیت) (Na munásib) (نامناسب)

NÁDIM नादिम (अ - ع) نادم

1. लज्जित (Lajjit) (لجیت) (Sharmina) (شرمندہ)
2. संकुचित (Sankuchit) (سنکچیت) (Pashemán) (پشیمان)

نادیدنی (ف - ص)

NA-DÍDANI नादीदनी

अदर्शनीय (Adaishaniya) (ادرشنیہ)
जो देखने के क़ाबिल न हो (Jo dekhne ke qábil na ho) (جو دیکھنے کے قابل نہ ہو)

NÁR नार (अ - ع) नार

1. अग्न (Agni) (अग्न) (Ag) (अग्न)
2. नरक (Narak) (नरक) (Dozakh) (दोख)

NA-RÁST नारास्त (अ - ع) ناراست

1. असरल (Asaral) (اسرل) (کڑیل)

(Chharaire badan váli hasína
(چهارایرے بدن والی حسینہ)

نازک دماغ (عف - ص)

NAZUK-DIMÁGH نازک دیماس

1. कुशाग्र बुद्धि (Kushággr bud,dhi
तेज अक्ल (Tez aql
(کوشاگر بدهی
तेज عقل
2. तीव्र प्रकृति (Tivr prakriti
तेज मिज्ञाज (Tez mizáj
(तिव्र प्रकृति
तेज मिज्ञाज)

نازک کمر (ف - ص)

NAZUK-KAMAR نازک کمر

- कृशोदरी (Krishodari) क्षामो-
दरी (Chhámmodari) पतली
कमर वाली हसीना (Patli kamar váli
hasína) पैतली कमर والی حسینہ

نازک مزاج (عف - ص)

NAZUK-MIZÁJ نازک میज्ञاज

1. तीव्र प्रकृति (Tivr prakriti
चिड़चिड़ा (Chirchiṛa
(तिव्र प्रकृति
चिड़चिड़ा)
2. कोमल प्रकृति (Komal prakriti
नर्म मिज्ञाज (Narm
mizáj) (कोमल प्रकृति
नर्म मिज्ञाज)

NAZUKI नازकी (ف - مٹ)

1. कोमलता (Komalata
सुकुमारता (Sukumárata
नज़ाकत (Nazákat
(कोमलता
सुकुमारता)
2. मृदुलता (Mridulata) नम्रता
(Namrata) नर्मी (Narmi
(मृदुलता
नम्रता)

3. हाव भाव (Háo bháa
अदा (Názo ada
(هاو و بهاو
نازاد)

NÁZ BU ناز بو (ف - مٹ)
नव मल्लिका (Nav mallika
नेवाड़ी [फूल] (Neváṛi
(نوملا
نیواری)

NÁZISH नाज़िश (ف - مٹ)
गर्व (Garv) फख्र (Fakhr)
नाज़ (Náz)

NAZUK نازک (ف - ص)

1. कोमल (Komal) मृदुल
(Mridul) मुलाइम (Muláim
(कोमल
ملايم)
2. कृश (Krish) क्षाम
(Chhám) मुनहनी (Munhani
(कृश
ممنهني)
3. सूक्ष्म (Súkehhm) लतीफ
(Latif)
(سوکھم
لطيف)
4. बोदा (Boda) कमज़ोर (Kamzor
(बोदा
کمزور)
5. गूढ़ (Gúṛh) दक्क़ी (Daqíq
(گود
دقيق)
6. जटिल (Jatil) पेचीदा (Pechída
(جٹیل
پیدیدہ)

نازک اندام (ف - ص)

NAZUK-ANDÁM نازک اندام

1. कुशांग (Krisháng)
दुबला पतला (Dubla patla
(کوشانگ
دوبلا پتلا)
2. क्षामांगना (Chhámángana)
सुकुमारता (Tanu lata)
सुकुमांगना (Sukumárángana)
छुरैरे बदन वाली हसीना
(سوکما
رائنگنا)

2. अस्वस्थ (As,swasth अस,सुस्थ)
 अलील (Alil अलिल)

नासाङ्गार (न - स)

NA-SÁZGÁR ना साङ्गार

1. प्रतिकूल (Prati kúl प्रति कुल)
 मुखालिफ (Mukhálif मुखालिफ)
 2. अशुभ (Ashubh अशुभ) मन्हुस
 (Manhús मन्हुस)

नासिपास (फ - स)

NA-SIPÁS नासिपास

- अकृतज्ञता (Akritaggya अकृतज्ञता)
 नाशुक्रा (Nashukra नाशुक्रा)

नासिपासी (फ - म)

NA-SIPÁSI नासिपासी

- अकृतज्ञता (Akritaggyata अकृतज्ञता)
 कृतघ्नता (Kritaghnata कृतघ्नता)
 नाशुक्री (Na shukri नाशुक्री)

नास्तुद (फ - स)

NA-SITÚDA नासितुदा

1. अप्रशस्त (Ap,prashast अप्रशस्त)
 ना काबिले तारीफ (Na qábile ta,ríf
 नाक़ाबिल तारीफ)

2. अधम (Adham अधम) निकृष्ट
 (Nik,krisht निकृष्ट) बेहूदा
 (Behúda बेहूदा)

नासिख (स - स) नासिख

1. लिपिक (Lipik लिपिक) कातिब
 (Kátib कातिब)
 2. निरसक (Nirasak निरसक) विलोपक
 (Vilopak विलोपक) उत्सादक

3. सूक्ष्मता (Súkchbmata सूक्ष्मता)
 लताफत (Latáfat लताफत)

4. उत्तमता (Nttamata अतमा)
 उम्दगी (Umdagi उम्दगी)

नाज़िल (न - स) नाज़िल
 अवरोही (Avrohi अवरोही) उतरने
 वाला (Utarne vála उतरने वाला)

नाज़निन (न - म) नाज़नी

1. सुंदरी (Sundari सुंदरी) हसीना
 (Hasína हसीना)

2. मृदुलांगना (Mridulángna मृदुलांगना)
 सुकुमारंगना (Sukumarángana
 सुकुमारंगना) नाज़ुक अन्दाम
 (Nazuk andám नाज़ुक अन्दाम)

3. प्रिया (Priya प्रिया) प्रेयसी (Preyasi
 माशूका (Mashúqa माशूका)
 (मेचुका)

नाज़ु (न - म) नाज़ु

NAZO-ANDÁZ नाज़ो अन्दाज़

- हाव भाव (Háobháw हावभाव) नाज़ोअदा
 (Názo ada नाज़ो अदा)

नाज़िया (न - स) नाज़िया

- अनुचित (Abuchit अनुचित)
 अशोभनीय (Ashobhaníya अशोभनीय)
 भदा (Bhadda भदा) खराब
 (Kharáb खराब)

नासाङ्ग (न - स) नासाङ्ग

1. प्रतिकूल (Pratikúl प्रति कुल)
 नासुअफ़िक (Na muáfíq नासुअफ़िक)

رہے (Voh zakhm jo hamesha rista rahe
وہ زخم جو ہمیشہ رستا رہے)

NA-SHÁD ناشاد (ف - ص)

अप्रकुल (Appraphull) (اپ پرپھل)

अप्रसन्न (Apprasann) (اپ پرسن)

उदास (Udás) (اداس) अफसुर्दा

(Afsurda) (افسردہ)

ناشایستہ (ف - ص)

NA-SHÁISTA नाशाइस्ता

1. अशिश्ट (Ashisht) (اششت) बेतमीज़
(Be tamíz) (بے تمیز)

2. अशोभनीय (Ashobhaniya) (اشوبہنیہ)
ना जेबा (Na zeba) (نا زہبا)

3. अश्लील (Ashlil) (اشلیل) फुद्दश
(Fobsh) (فحش)

NÁSHTA नाश्ता (ف - مذ)

प्रातरशन (Prátarashan) (پراترشن)

कल्यवर्त (Kalya vart) (کلیہ ورت) जल

पान (Jalpán) (جل پان) कलेवा

(Kaleva) (کلہوا)

ناشدنی (ف - ص)

NA-SHUDANI नाशुदनी

1. असंभव (Asambhav) (اسمبہو) अशक्य
(Ashak,kya) (اشکیہ) मुहाल (Mohál
(محال)

2. अभागा (Abhaga) (ابہگا) शामत का
मारा (Shámat ka mára) (شامت کا
مارا)

NÁSHIR नाशिर (ع - ص)

1. प्रचारक (Pracharak) (پراچارک)

مُبَالِغ (Muballigh) (مبالغہ)

(Utsádk) (اتسادک) मनसूख करने

वाना (Mansúkh karne vála

منسوخ کرنے والا)

NA-SARA नासरा (ع - ص)

कूट (Kút) (کوت) मिथ्या (Mith,thya

कहोता (Khota) (کہوتا) खोटा

NA-SAZA ना सज़ा (ف - ص)

1. अनुचित (Anuchit) (انوحیت) बेजा

(Beja) (بے جا)

2. नीच (Ních) (نیچ) सिफला (Sifla

سفلہ)

ناسزوار (ف - ص)

NA-SAZAVÁR ना सज़ा वार

1. अनुचित (Anuchit) (انوحیت)

ना मुनासिब (Na munásib) (نامناسب)

2. अशुभ (Ashubh) (اشوبہ) ना मुबारक

(Na mubárah) (نا مبارک)

NA-SUFTA नासुफ़ता (ف - ص)

1. अनविधा (Anbidha) (انبدھا) जिस में

छेद न हो (Jis meñ chhed na ho

جس میں چھید نہ ہو)

2. अक्षता (Akebhata) (اکچھتا) बाकिरा

(Bákira) (باکرة)

NÁSÚT नासुत (ع - مذ)

मर्त्य लोक (Martya lok) (مرتہہ لوک)

संसार (Sansár) (سنسار) दुनिया (Dunya

دنیا)

NASÚR नासूर (ع - مذ)

नारी (Nári) (ناری) वण (Ván) (وَن)

वह जलम जो हमेशा रिस्ता

نصیحت کرنے والا (Nasihat karne vāla نصیحت کرنے والا)

NÁSIR ناصیر (ع - ص)

1. سہایک (Saháyak سہایک)

مددگار (Madadgár مددگار)

2. پکھپاتی (Pakhhpáti پکھپاتی)

حمایتی (Himáyati حمایتی)

NÁSIYA ناسیہ (ع - مذ)

کپال (Kapál کپال)

ماٹھا (Mátha ماٹھا)

ناسیہ فرسا (ع - ص)

NÁSIYA-FARSA ناسیہ فرسا

ماٹھا رگڑنے والا (Mátha ragarne vāla ماٹھا رگڑنے والا)

زمین پر ماٹھا ڈکڑنے والا (Zamín par mátha tek kar salám karne vāla زمین پر ماٹھا ٹیک کر سلام کرنے والا)

3. زمین پر ماٹھا ٹیک کر سلام کرنے والا (Zamín par mátha tek kar salám karne vāla زمین پر ماٹھا ٹیک کر سلام کرنے والا)

4. زمین پر ماٹھا ٹیک کر سلام کرنے والا (Zamín par mátha tek kar salám karne vāla زمین پر ماٹھا ٹیک کر سلام کرنے والا)

5. زمین پر ماٹھا ٹیک کر سلام کرنے والا (Zamín par mátha tek kar salám karne vāla زمین پر ماٹھا ٹیک کر سلام کرنے والا)

NA-TÁQAT نا طاقت (ع - ص)

1. اشکت (Ashakt اشکت)

نیربال (Nirbal نیربال)

2. असमर्थ (Asamarth असमर्थ)

بے مقرریت (Be maqdirat بے مقرریت)

مقدرت

نا طاقتی (ع - ص)

NA-TÁQATI نا طاقتی

اشکتی (Ashakti اشکتی)

نیربالا (Nirbalata نیربالا)

(کم زور)

NÁTIQ ناطق (ع - ص)

1. वक्ता (Vakta وکھتا)

نینادی

2. घोषणा कार (Ghoshana kár گھوشنا کار)

مونا دی کرنے والا (Munádi مونا دی کرنے والا)

کار (Munádi مونا دی کرنے والا)

3. प्रकाशक (Prakāshak پروکاشک)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

کتابیں شائع کرنے والا (Kitāben sháyā karne vāla کتابیں شائع کرنے والا)

NÁZÚRA ناظورہ (ع - مٹ) ناظورہ

1. पुष्प चायिनी (Pushp obāini) پشپ چائی (چائلی) मालिनी (Mālīni) (ماللی) मालन (Mālan) (مالن)

2. प्रेयसी (Preyasi) प्रेमिका (प्रेमिका) माशूका (Māshūka) (معشوقه)

नाअकित अदेश (ع - ص)

NA-ÁQIBAT-ANDESH नाआकित अदेश

अपरिणाम शोची (Aparinām shochi) अनग्र शोची (Anaggr shochi) (अग्रशोचि) नतीजा न सोचने वाला (Natīja na sochne vāla) (نتیجہ نہ سوچنے والا)

NAGHA नागा (त - मٹ) नागा

अनुपस्थिति (Anupasthiti) (अनुपस्थिति) गैर हाज़िरी (Ghair hāziri) (غیر حاضری)

NÁF नाफ (फ - मٹ) नाफ

नाभि (Nábhi) (नाभि) तुंदिका (Tundika) (तुंदिका) तूंद कूपी (Tund kúpi) (तुंदकूपी) टुंडी (Tundi) (टुंडी)

NÁFIZ नाफिज़ (ع - ص) नाफिज़

प्रचलित (Prachalit) (प्रचलित) व्यवहृत (Vyavhrit) (व्यवहृत) लागू (Lāgu) (लागू) राज (Rāj) (राज)

NÁFIR नाफिर (ع - ص) नाफिर

घृणी (Ghrini) (घृणी) घिन करने वाला (Ghin karne vāla) (घिन करने वाला)

नाफर जाम (फ - ص)

NA-FARJÁM नाफरजाम

1. दुष्प्रकृति (Dushprakriti) (दुष्प्रकृति)

(Ninádi) (ननादी) बोलने वाला (Bolne vāla) (बोलने वाला)

2. युक्ति संगत (Yukti sangat) (युक्ति संगत) मुदलल (Mudal, lal) (मुदलल) (संगत)
3. दृढ़ (Driṭh) (दृढ़) मज़बूत (Mazbút) (मज़बूत) (مضبوط)

NÁTIQA नातिقا (ع - مڈ) नातिقا

वाणी (Vāni) (वाणी) वाक्यशक्ति (Vak, kya shakti) (वाक्यशक्ति) क्ववते गोयाई (Quv, vate goyāyi) (क्ववते गोयाई) (قوت گویائی)

NÁZIR नाज़िर (ع - ص) नाज़िर

1. दर्शक (Darshak) (दर्शक) द्रष्टा (Drashta) (दर्शता) देखने वाला (Dekhne vāla) (देखने वाला) (ديکھنے والا)
2. निरीक्षक (Nirikohhak) (निरीक्षक) संरक्षक (Sanrak, chhak) (संरक्षक) निगरां (Nigarān) (निगरां) (نگران)
3. दीवानी का एक उहदे दार (Divāni ka ek uhde dār) (दीवानी का एक उहदे दार) (دیوانی کا ایک عہدے دار)

NÁZIRÍN नाज़िरीन (ع - مڈ) नाज़िरीन

दर्शक गण (Darshak gan) (दर्शक गण) देखने वाले (Dekhne vāle) (देखने वाले) (ديکھنے والے)

NÁZIM नाज़िम (ع - ص) नाज़िम

1. प्रबंधक (Prabandhak) (प्रबंधक) व्यवस्थापक (Vyavasthāpak) (व्यवस्थापक) संयोजक (Sanyojak) (संयोजक) (تنهاپک) منتظم (Mnntazim) (منتظم) (چک)
2. मंत्री (Mantri) (मंत्री) सैक्रेटरी (Secretary) (سکریٹری) (سکریٹری)

अंड (And अंड) मुश्क नाफा (Mushk náfa मशक नाफे)

बद खसलत (Bad khaslat प्रकरणी बद खصلत)

NA-FAHM ना फहम (अफ - ص) نامهم

2. अदूर दर्शी (Adúr darshi ادوردرشى) कम बी (kam bī کم بین)

1. अबोध (Abodh ابودھ) अनभिज्ञ (Anabhigh,gya ان بے گناہ) नाममज्ञ (Nasamejh ناسامعنه)

नाفرमान (फ - ص)

2. मूर्ख (Múrkh مورکھ) वेषकूप (Be va-qúf بے ولوف)

NA-FARMÁN ना फरमान

1. अवज्ञा कारी (Avag,gya kári اوگیا کاری) हुकम उदूल (Hukm udúl حکم عدول)

NA-QÁBIL नाकाबिल (अफ - ص) ناقابل

1. अयोग्य (Ayoggya ایوگیا) अपात्र (Apáttir اپاتر) ना अहल (Na ahl नाहल)

2. उद्दंड (Ud,dand ادند) सरकश (Sar kash سرکس)

2. अशिक्षित (Ashi'kshhit اشکسته) निरक्षर (Nirak,shhar نیرکسهر) जाहिल (Jáhi! جاهل)

3. विद्रोही (Vid,drohi ود'دروھی) बागी (Bághí باغی)

नाफरمانی (ف - ص)

ना قابل اعتبار (अफ - ص)

NA-FARMÁNI ना फरमानी

NA-QÁBILE-ETIBÁR

ना काबिले एतिबार
अविश्वस्त (Avish,shwast اوش'
अविश्वसनीय (Avish,shwasaniya اوش'شوسنیه)
ना मोतबर (Na-motabar نامعتبر)

1. अवज्ञा (Avaggya اوگیا) आशोल्लंगन (Ággyol,langhan آگیول لنگهن)
हुकम उदूली (Hukm udúlí حکم عدولی)

ना قابل اعتماد (अफ - ص)

NA-QÁBILE-ETIMÁD

ना काबिले एतिमाद
दीकह 'ना قابل اعتبار'

2. उद्दंडता (Ud,dandata ادندنتا) अवहेलना (Avhelana اووهیلانا)
सरकशी (Sar kash سرکشی)

ना قابل برداشت (अफ - ص)

NA-QÁBILE-BARDÁSH

ना काबिले बरदारश

दुःसह (Dus,,sah دس سه) असह्य (Asahya اسهه)
असहनीय (Asahaniya اساهنیه)

3. विद्रोह (Vid,droh ود'درو) बगावत (Baghávát بغاوت)

नाफ (ع - ص) نافع

लाभ दायक (Lábh dáyak لایه دایک)
हितकर (Hitkar هیت کر) मुफीद (Muftid موفید)

नाफ (ف - ع) نافع
मृग नाभि (Mrig nábbhi مرگ ناہی)

ن ہو سکے (Jo ásáni se na ho sake جو آسانی سے نہ ہو سکے)

نا قابل فہم (عف - ص)

NA-QÁBILE-FAHM نا کاویلے فہم
 اویجی (Avig,geya اوگکیہ) جاناگم
 (Gyánágam,myاگمانگم) دُبو (Dur bodh دربود) جو سمجھ میں نہ آ سکے (Jo samajh men na á sake جو سمجھ میں نہ آ سکے)

نا قابل قبول

NA-QÁBILE-QABÚL نا کاویلے کبूल
 آگراہیا (Aggráhya اگراہیہ) آگمیا (Agammya اگمیہ) آمانیا (Amán,nya امانیہ) جو کبूल نہ کیا جا سکے (Jo qabúl na kiya ja sake جو قبول نہ کیا جا سکے)

نا قابل گرفت (عف - ص)

NA-QÁBILE-GIRIFT نا کاویلے گیریت
 درگراہیا (Dur gráhya درگراہیہ) درابھگ (Durabhog,grah درابھگ) دردھر (Durdhar دردھر) جو سُرکلا سے پکڑا جا سکے (Jo musbkil se pak-ra ja sake جو مشکل سے پکڑا جا سکے)

نا قابل یقین (عف - ص)

NA-QÁBILE-YAQÍN نا کاویلے یقین
 1. اویشواسانی (Avish,shwasaníya اویشواسانیہ) نا موتابر (Na motabar نا معتبر)

2. آمانیا (Amán,nya امانیہ) نا ماقبُول (Na maqbúl نامقبُول)

برداشت سے باہر (Bardásht اسہنیہ) se báhar

نا قابل بیان (عف - ص)

NA-QÁBILE-BAYÁN نا کاویلے بیان
 ورناتی (Varnátít ورناتیہ) اکثانی (Akethaníya اکثانیہ) ناگفتا بہ (Nágufta beh ناگفتا بہ)

نا قابل تسخیر (عف - ص)

NA-QÁBILE-TASKHÍR

نا کاویلے تسخیر

آجی (Ajeya اچیہ) دُجی (Dujai دوجی) جو جیتا نہ جا سکے (Jo jita na ja sako جو جیتا نہ جا سکے)

نا قابل تقسیم (عف - ص)

NA-QÁBILE-TAQŚÍM

نا کاویلے تاقسیم

اویباجی (Avi bhájjya اویباجیہ) آباجی (Abbhájjya آباجیہ) جو بٹ نہ سکے (Jo baut na sake جو بٹ نہ سکے)

نا قابل حصول (عف - ص)

NA-QÁBILE-HUSÚL نا کاویلے ہوسل
 دُپراپی (Dush prá,pya دُپراپیہ) آپراپی (Ap,práppay آپراپیہ) جو میل نہ سکے (Jo mil na sake جو میل نہ سکے)

نا قابل عمل (عف - ص)

NA-QÁBILE-AMAL نا کاویلے امال
 دُشکر (Dush kar دُشکر) آساہی (Asádh,dhya آساہیہ) جو آسانی سے

3. अशुद्ध (Ashud,dh अशुद्ध) गौर सहीद
(Ghair sahīb غیہر صحیح)

4. कूट (Kút कुट) खोटा (Khota
کھوٹا)

5. अकर्मण्य (Akarmān,nya अकर्मण्य)
निकम्मा (Nikamma निकमा)

6. عربي یا فارسی کا وہ لفظ جس کا
آخری حرف الف، واو یا ی ہو
ناقص العقل (ع - ص)

NÁQISUL-AQL नाकिमुल अक्ल

अपरिपक्व मति (Aprīpak,kwa mati
अपरिपक्व मति) मंद बुद्धि (Mand buddhi
मंद बुद्धि) अपूर्ण धी (Apūrñ dhi
अपूर्ण धी) कम अक्ल (Kam aql
کم عقل)

NÁQIL नाकिल (ع - ص) ناقل

अनुलेखक (Anu lekhak अनुलेखक)
प्रतिलेखक (Pretī lekhak प्रती
लेखक) नक्ल करने वाला (Naql karne
नाकल करने वाला)

NÁQÚS नाकूस (ع - مذ) ناقوس

दर (Dar दर) कंबु (Kambu
کمبر) शंख (Shankh शंख) कंबुक (Kambuk
کمبرک) संख (Sankh संख)

NÁQA नाका (ع - مذ) ناقه

उष्ट्रिका (Ushtrika उष्ट्री)
(Ushtri उष्ट्री) ऊँटनी (Úṭni
اوتنی)

नाकारामद (ف - ص)

NA-KÁR-ÁMAD ना कार आमद

अनुप युक्त (Anup yukt अनुपयुक्त)

ना قابليت (ع - مٹ)

NA-QÁBILÍYAT ना काविलीयत

1. अयोग्यता (Ayog,gyata अयोग्यता)
ना अहलीयत (Na ahlīyat नाअहलीयत)
2. अविद्वत्ता (Avid,dwatta अविद्वत्ता)
जाहिलीयत (Jāhiliyat जाहिलीयत)

NÁQID नाकिद (ع - ص) ناقد

1. आलोचक (Áloohak आलोचक)
समीक्षक (Samik,ohhak समीक्षक)
तनकीद करने वाला (Tanqīd karne
तनक़ीद करने वाला)
2. परीक्षक (Parīkohhak परीक्षक)
पारखी (Pārakhī पारखी) परखने
वाला (Parakhne vāla परखने वाला)

NA-QADR नाकद्र (ع - ص) ناقد

‘नाकद्रदान’

नाकद्रदान (ع - ص)

NA-QADR DÁN ना कद्र दान

गुणाग्राही (Gunág.grāhi गुणाग्राही)
कद्र न पहचानने वाला (Qadr na pahch-
ānne vāla कद्र न पहचानने वाला)

NA-QADRI नाकद्री (ع - مٹ) ناقدری

तिरस्कार (Tiraakár तिरस्कार) अपमान
(Apmán अपमान) अनादर (Anádar
अनादर) बे इज्जती (Be izzati बे इज्जती)

NÁQIS नाकिस (ع - ص) ناقص

1. अपूर्ण (Apūrñ अपूर्ण) नामुकम्मल
(Na mukam,mal नामुकम्मल)
2. दूषित (Dúshit दूषित) फासिद
(Fásid फासिद)

2. अविवहिता (Aviváhita) اورا هتا
 गैर मनकूहा (Ghair mankúha)
 غير منكوحه

ناکردنی (ف - ص)

NA-KARDANI ناکردنی

1. अकरणीय (Akaraniya) اکرنیه
 जिस का करना अच्छा न हो (Jis ka
 karna ach,cha na ho) جس کا کرنا نه
 اچھا نه هو

2. दुष्कर्म (Dush karm) دھس کرم
 (Páp) پاپ

NÁGÁH ना गाह (ف - ص) نا گاه
 सहसा (Sahasa) सहसा
 (Akasmát) (اکسمات) अचानक (Achá-
 nak) اچانک

NA-GUZÍR ना गुज़िर (ف - ص) نا گزیر

1. अनिवार्य (Anivárya) انواریه
 लाज़मी (Lázimi) لازمی
2. आवश्यक (Avash shyak) آویشیک
 ज़रूरी (Zurúri) ضروری
3. निश्चित (Nishchit) نشچت
 यक्तीनी (Yaqíní) یقینی

نا گفتنی (ف - ص)

NA-GUFTANI नागुफतनी

- अकथनीय (Akathaníya) اکتهنیه
 अवक्तव्य (Avaktav, vya) اوکتهویه
 जिस का कहना मुनासिब नहो (Jis ka
 kahna munásib na ho) جس کا کہنا
 مناسب نه هو

- असार्थक (Asáarthak) اسارتھک
 बेकार (Be kár) بیکار

NA-KÁRA नाकारा (ف - ص) نا کاره

1. अयोग्य (Ayog,gya) ایوگیه
 ना कविल (Na qábil) نا قابل
2. अकर्मण्य (Akarmannya) اکرمنیه
 निकम्मा (Nikamma) نیکما
3. व्यर्थ (Vyarth) ویرتھ
 فضूल (Fuzúl) فضول

NA-KÁM नाकाम (ف - ص) نا کام
 असफल (Asaphal) اسفهل
 (Viphal) (وېهل) ना काम याब (Na kám-
 yáb) نا کامیاب

NA-KÁMI नाकामी (ف - مٹ) نا کامی
 विफलता (Viphalata) وېهلতা
 (Asaphalata) (اسفهلতা) नाकाम याबी
 (Na kám yábi) نا کام یابی

نا کامیاب (ف - ص)

NA-KÁMYÁB नाकामयाब

1. असफल मनोरथ (Asaphal manorath)
 (اسفهل منورته) नाकाम (Na kám
 ना کام)
2. अनुत्तीर्ण (Anut,tírn) انت،تیرن
 फेल (Fail) فیل

نا کتخدا (ف - ص)

NA-KAT KHUDA ना कतखुदा

1. अविवहित (Aviváhít) اورا هت
 गैर मनकूह (Ghair mankúh) غير منكوح
 (منكوح)

NÁLISHI نالیشی (ف - ص) نالشی
 वादी (Vádi) (وادی) अभियोगी (Abhi yogi)
 नालिश करने वाला (Nálish
 karne vála) (نالیش کرنے والا)

NÁLA नाला (फ - मड) ढाले
 1. आर्तनाद (Árt nád) (आर्तनाद) परयाद
 (Faryád) (فریاد)
 2. चीत्कार (Chít kár) (चीत्कार) चीख
 (Chíkh) (چیخ)

NÁM नाम (फ - मड) نام
 1. नाम (Nám) (नाम) संज्ञा (Sangya
 (अज्ञा) आख्या (Ákh,khya) (سنڱيا)
 इस्म (Ism) (اسم)
 2. यश (yash) (यश) कीर्ति (Kírti
 (कीर्ती) नाम वरी (Nám vari
 (نام وری)
 3. ख्याति (Khyáti) (ख्याती) शुहरत
 (Shohrat) (شہرت)

نام آور (ف - ص)

NÁM-ÁVAR (NÁMÁVAR)

नाम आवर (नामावर)

1. यशस्वी (Yashas,swi) (यशस्वी) कीर्ति वान्
 (Kírti vān) (कीर्ती वान) बा फ़ैज़
 (Ba faiz) (بافعیض)
2. सुख्यात (Sukh,khyát) (सुख्यात) सुप्रसिद्ध
 (Sup,prasid,dh) (سوپر سیدد) मारुफो मराहूर
 (Ma,rúfo rash,búr) (معروف و مشهور)

नामानुस (ف - ص)

NA-MÁNÚS नामानुस

जो हिला न हो (Jo hila na ho) (جو ہلا نہ ہو)

NA-GAVÁR नागवार (फ - म) नागوار

1. अप्रिय (Appriya) (अप्रीय) अरुचिकर
 (Aruchikar) (अरुचिकर) ना पसंद
 (Na pasand) (ना پسند)

2. निस्वाद (Nis,awád) (निस स्वाद) बे
 मज़ा (Bb maza) (بے مزہ)

NÁGAHÁ N नागहां (फ - म) नागहां

- सहसा (Sahasa) (सहसा) अनायास (An-
 áyás) (अनायास) आपाततः (Ápátatah)
 (अपाततः) अचानक (Achának) (अचानक)

NÁLÁN नालां (फ - म) नालां

- रुदित (Rudit) (रुदित) रोता हुआ
 (Rota hua) (रोता हुआ)

NA-LÁIQ ना लाइक (फ - म) ना लाइक

1. अयोग्य (Ayog,gya) (अयोग्य) ना
 काबिल (Na qábil) (नाक़बिल)

2. अधम (Adham) (अधम) नीच (Ních
 (कमिना) (Kamína) (کمینہ)

3. अनुचित (Anuchit) (अनुचित) नाज़ेबा
 (Na zeba) (नाज़ेबा)

4. असभ्य (Asabb, bhya) (असभ्य) उजड़ु
 (Ashisht) (अशिश्ट) (Ujad,d) (اچد)

5. उद्द (Ud,dand) (उद्द) सरकश
 (Sarkash) (سرکشی)

NÁLISH नालिश (फ - म) नालिश

- वाद (Vád) (वाद) व्यवहार (Vyavhár
 (अभियोग) (Abhiyog) (अभियोग) (Dáva)
 (दवा)

نامراد (عف - ص)

NA-MURÁD ना मुराद

असफल (Asaphal असफल) विफल
मनोरथ (Viphal manorath विफल)
अप्राप्त काम (Ap,prápt काम)
ना काम (Na kám ना काम)

नामरबुत (عف - ص)

NA-MARBÚT ना मरबूत

1. असंबद्ध (Asam bad,dh असंबद्ध)
बे सिलसिला (Be silsila बे सिलसिला)
2. अप्रासंगिक (Apprásangik अप्रासंगिक)
गैर मुतअल्लिक (Ghair muta,alliq गैर मुतअल्लिक)
3. विशृंखल (Vish,shrinkhal विशृंखल)
गैर मुसलसल (Ghair musalsal गैर मुसलसल)
4. अक्रमगत (Ak,kramágat अक्रमगत)
गैर मुरत्तब (Ghair murattab गैर मुरत्तब)

नामर्द (ف - ص) NA-MARD ना मर्द

1. नपुंसक (Napunsak नपुंसक)
क्लीब (Klib क्लीब)
(Hijra हिजरा)
2. भीरु (Bhíru भीरु) कायर (Káyar कायर)
डर पोका (Dar fok डर पोका)

नामरगुब (عف - ص)

NA-MARGHÚB ना मरगुब

अरुचिकर (Aruchikar अरुचिकर)
नापसंदीदा (Na pasandída नापसंदीदा)

जो सिधा न हो (Jo sidha na ho जो सिधा न हो)

नामبارक (عف - ص)

NA-MUBÁRAK ना मुबारक

अशुभ (Ashubh अशुभ) अमंगलिक
(Amángalik अमंगलिक) मनहूस
(Manhús मनहूस)

नामताही (عف - ص)

NA-MUTANÁHI ना मुतनाही

असीम (Asím असीम) अपार (Apár अपार)
बे निहायत (Be niháyat बे निहायत)

नामحدुद (عف - ص)

NA-MAHDÚD ना महदूद

अपरिमित (Aparimit अपरिमित) असीम
(Asím असीम) अपरिमेय (Aparimeya अपरिमेय)
हद से (Apár हद से) ज़ियादा (Had se ziyáda ज़ियादा)

नामह्रम (عف - ص)

NA-MAHRAM ना मह्रम

1. अपरिचित (Aparichit अपरिचित)
ना वाक़िफ (Na váqif ना वाक़िफ)
2. अस्वजन (As,swajan अस्वजन)
बेगाना (Begána बेगाना)

नामदार (ف - ص) NÁM DÁR नामदार

1. यशवान् (Yashván यशवान्)
नामवर (Nám var नामवर)
2. प्रसिद्ध (Prasid,dh प्रसिद्ध) मशहूर
(Mash,húr मशहूर)

نامنواسیب (Na munásib) (نا مناسب)

2. अशिष्ट (Ashisht) (اششت) बद तमीज़ (Bad tamíz) (بدتمیز)
3. अतर्क संगत (Atark sangat) (اترک) (سلگت) अक्ल के खिलाफ (Aql ke khilaf) (عقل کے خلاف)

نامعلوم (ع - ف - ص)

NA-MA, LÚM ना मा (अ)लूम

अज्ञात (Aggyát) (अज्ञात) अवदित (Avidit) (अवदित) गैर ज़ाहिर (Ghair zābir) (غیر ظاہر)

नामला म (ع - ف - ص)

NA-MULÁIM ना मुलाइम

1. कठोर (Kathor) (कठोर) कड़ा (Kaṛa) (कड़ा) सख्त (Sakht) (सख्त)
2. अश्लील (Ashlil) (अश्लील) फ़ुह्श (Fohsh) (فحش)

नाममकिन (ع - ف - ص)

NA-MUMKIN ना मुम्किन

असंभव (Asambhav) (असंभव) अशक्य (Ashak, kya) (अशक्य) मुहाल (Muhál) (محال)

नामनासब (ع - ف - ص)

NA-MUNÁSIB ना मुनासिब

1. अनुचित (Anuchit) (انوجیت) ना मौजू (Na mauzú) (ना मौजू)
2. अयुक्त (Ayukt) (अयुक्त) असंगत (Asangat) (असंगत) ना माकूल (Na ma, qúl) (نامعقول)

NÁM-ZAD नाम ज़द (न - फ - व) नाम निर्दिष्ट (Nám nirdisht) (نام نردیشت) मनोनीत (Manonit) (منونیت) किसी काम या चुनाव के लिए मुक़रर किया हुआ आदमी (Kisi kám ya chunáo ke liye muqarrar kiya hua ádami) (کسی کام یا چنواؤ کے لیے مقرر کیا ہوا آدمی)

नामزدगी (ف - م - थ)

NÁM-ZADAGI नाम ज़दगी

नामनिर्देशन (Nám nirdeshan) (نام نردیشتن) मनो नयन (Mano nayan) (মনো নয়ন) चुनाव या किसी खास काम के लिए किसी के नाम का त़क़रर (Chunáo yá kisi kḥás kám ke liye kisi ke nám ka taqarrur) (چنواؤ یا کسی خاص کام کے لیے کسی کے نام کا त़क़रर)

नामसाद (ع - ف - ص)

NA-MUSÁID ना मुसाइद

अननुकूल (Ananokúl) (अननुकूल) प्रति कूल (Prati kúl) (प्रति कूल) ना साज़ गार (Na sázgár) (नासाज़गार) नामेतबर (ع - फ - ص)

NA-MOTABAR ना मोतबर

अविश्वस्त (Avish, shwast) (اوش شوست) विश्वासपात्र (Vish, shwásápátr) (विश्वासपात्र) ना क़ाबिले एतबार (Na qábile etibár) (نا قابل اعتبار) नामعقول (ع - ف - م)

NA-MA, QÚL ना मा (अ)कूल

1. अनुचित (Anuchit) (انوجیت)

2. अनुचित (Anuchit انوچیت) ना
मुनासिब (Na munásib نامناسب)
3. असंतुलित (Asantulit اسن تلت) ना
मुतवाज़िन (Namutavázin ना
متوازن)
4. छंदो भग्न (Chhando bhagn چهندو
بھگ्न) वह शेर जिस में सक्ता हो
(Voh sher jismen sakta ho وہ شعر
جس میں سکتہ ہو)

NÁMÚS नामूस (ع - مٹ) ناموس

1. सतीत्व (Satitwa ستیتو) इस्मत
(Ismat عصمت)
2. लजा (Lajja लजा) शर्म (Sharm
شرم) लाज (Láj لاج) -
3. अमीरों या बुजुर्गों की औरतें (Amíron
ya buzurgon की औरतें) امیروں یا
بزرگوں کی عورتیں

NÁMA नामा (ف - مذ) نامہ

1. पत्र (Pattr पत्र) चिठ्ठी (Chiththi
چٹھی) पाती (Páti پاتی) खत
(Khat خط)
2. कोई खास पत्र जैसे 'रह्न नामा'
(Koyi khás pattr jaise 'rahn náma'
کوئی خاص پتر جیسے 'رہن
نامہ')

NÁMA-BAR नामाबर (ف - ص) نامہ بر

- पत्र वाहक (Pattr váhak पत्रवाहक)
चिठ्ठी रसां (Chith,thi rasán चٹھی
डाकिया (Dákiya ڈاکیہ) رساں)

نامنظور (ع - ص)

NA-MANZÚR नामन्ज़ूर
अस्वीकृत (Aswíkrit اسوئی کورت)
अमंगीकृत (Anangi krit अलंगی کورت)
जो रद कर दिया गया हो (Jo rad kar
diya gaya ho जो रद कर दिया गया हो)

नामوافق (ع - ص)

NA-MUÁFIQ नामुआफ़िक
अननुकूल (Anano kúl अनुकूल)
प्रतिकूल (Prati kúl प्रतिकूल)
मुखालिफ (Mukhálif मुखालف)

नामواफ़त (ع - مٹ)

NA-MUÁFQAT नामुआफ़क़त

1. अननुकूलता (Ananokúlata अनु
प्रतिकूलता (Prati kúlata प्रतिकूलता)
मुखालफ़त (Mukhálafat मुखालफ़त)
(مخالفت)
2. वैमनस्य (Vaimanasaya वैमनस्य)
मनो मालिन्य (Mano málín,nya मनो
मालिन्य) अनबन (Anban अनबन)

NÁM-VAR नामवर (ف - ص) نامور

1. यशवान् (Yash ván यशवान)
नामावर (Námávar नामآور)
2. सुख्यात (Sukh,khyát सुख्यात)
मशहूर (Mash,húr مشهور)

नामورون (ع - ص)

NA-MAUZÚN नामौज़ू

1. अयुक्त (Ayukt अयुक्त) असंगत
(Asangat असंगत) ना मबूत
(Na marbút نامربوط)

NÁN نان (ف - مٹ) نان

روتیکا (Rotika روتکا) روتی (Roti روتی)

نانخواہ (ف - مٹ)

NÁNKHÁH نانکھاہ

یوانیکا (Yavánika یوانکا) یمانیکا (Yamánika یمانکا)
 اچوائن (Ajváiin اچوائن)

نانخورش (ف - مٹ)

NÁN-KHURISH نان کھرش

سالن (Sálan سالن) وہ چیز جس کے
 ساتھ روتی کھائی جائے
 (ساتھ روتی کھائی جائے)

نا واجب (ع - ص)

NA-VÁJIB نا واجب

انوحیت (Anuchit انوحیت) نا مناسب (Na munásib نا مناسب)

نا واقف (ع - ص)

NA-VÁQIF نا واقف

1. اپرچیت (Aparichit اپرچیت)
 اجنبی (Ajnabi اجنبی)

2. انبھگیا (Anabhiggya انبھگیا)
 انازی (Anázi انازی)

3. انوبھ (Anubhav ہین)
 کار (انوبھوہین)
 (Na tajriba kár نا تجربہ کار)

NA-VAQT نا وقت (ع - ص)

کوسم (Kusamai کوسم)
 اسامی (Asamai اسامی)
 (Be mauqa بے موقعہ)

نا مہذب (ع - ص)

NA-MUHAZ,ZAB نا مہذب

1. اسابھیا (Asabb,bhya اسابھیا)
 اشیت (Ashieht اشیت)
 (Be tamiz بے تمیز)

2. ودند (Ud,dand ودند)
 (Ujad,d اجد)

نا مہربان (ف - ص)

NA-MERBÁN نا مہربان

ادے (Adai ادے)
 اکرون (Akarun اکرون)
 (Be rahm بے رحم)

نامہ نگار (ف - ص)

NÁMA-NIGÁR ناما نیگار

سمواد کار (Samvád kár سمواد کار)
 سمواد داتا (Samvád dáta سمواد داتا)
 کارس پوڈیٹ (Correspondent کارس پوڈیٹ)

NÁMI نامی (ف - ص)

1. پرسیدھ (Prasid.dh پرسیدھ)
 کھیاتی (Khyáti prápt کھیاتی)
 مشہور (Mash,húr مشہور)
 پراپت

2. یاش وان (yash ván یاش وان)
 نام وار (Nám var نام وار)

NÁMIYA نامیہ (ع - مٹ)

وکاس شکتی (Vikás shakti وکاس شکتی)
 ویدھی شکتی (Vrid,dhi shakti ویدھی شکتی)
 بڑھنے کی شکتی
 (Barhne ki quv,ya بڑھنے کی قوت)

2. सहायक (Saháyak) असिस्टेंट
(Assistant) (اسسٹینٹ)

NÁIM नाइम (ع - ص) نايم

1. स्वापक (Swápak) सोने
वाला (Sone vála) (سونے والا)

2. स्वप्त (Swapt) सोया हुआ
(Soya hua) (سویا ہوا)

NABÁT नबात (ع - مٹ) نبات

1. वनस्पति (Vanaspati) घास
(Ghás) (گھاس)

(ف - مٹ)

2. खंड शर्करा (Khand sharkara)
मिस्सी (Misci) (مصري)
कंद (Qand) (قند)

NABÁTÁT नबातात (ف - मٹ) نباتات

उद्भिज (Udbbij) वनस्पति
(Vanaspati) घास पात
(Ghás pát) (گھاس پات)

NAB,BÁZ नबाज़ (ع - ص) نباض

नाडी वेत्ता (Nádi vetta) (نادی ویتتا)
नब्ज का माहिर (Nabz ka ráhir) (نابض کا ماہر)

NABARD नबर्द (ف - مٹ) نبرد

युद्ध (Ud,dh) संग्राम (Sangráam)
(جنگ) (Jang) (سنگرام)

(ف - ص) نبردآزما

NABARD-ÁZMA नबर्द आज़मा

युद्धानुभव (Yud.dhánubhavi) (یودھانوبھ)
युद्ध कुशल (Yud,dh kushal) (یودھ کوشل)
जिसे लड़ाई का पूरा तज-
रिबा हो (Jise laráyi ka púra tajriba
ho) (جیسے لڑائی کا پورا تجربہ ہو)

NÁVAK नावक (ف - مڈ) ناوك

1. बाण (Bán) शर (Shar) (شار)

विशिख (Vishikh) तीर (Tir)
(تیر)

2. एक प्रकार का छोटा तीर (Ek prakár
ka chhota tír) (ایک پرکار کا چھوٹا تیر)

ناهموار (ف - ص)

NA-HAMVÁR ना हम वार

1. असम (Asam) असम तल
(Asam tal) (اسم تال) जो चौरस न हो
(Jo chauras na ho) (جو چورس نہ ہو)

2. असभ्य (Asabh,bhyya) (اسبھیہ)
ना लाइक (Na láiq) (نا لائق)

ناهنجار (ف - ص)

NÁ-HANJÁR ना हंजार

1. दुश्चरित्र (Dush charitr) (دش چرتر)
बद चलन (Bad chalan) (بدچلن)
2. नीच (Nich) (نیچ) खेल (Khal)
(کھل) कमीना (Kamína) (کمینہ)

NÁHÍD नाहीद (ف - मٹ) ناھید

शुक ग्रह (Shukkr grah) (شکرگراہ) जोहरा
(Zohra) (زہرا)

NÁ-YÁB ना याब (ف - ص) نایاب

अप्राप्य (Apprápya) (اپپراپیہ)
अलभ्य (Alabh,bhya) (अलभीह) जिस का
मिलना मुमकिन न हो (Jis ka milna
mumkin na ho) (جس کا ملنا ممکن نہ ہو)

NÁIB नाइब (ع - ص) نائب

1. प्रतिनिधि (Prati nidhi) (پرति ندھی)
नुमाइन्दा (Numáinda) (نمایندہ)

3, फल (Phal फल) समर (Samar
(ثمر))

4, अंतिम (Antim अन्तम) अखीर
(Akhīr अखीर)

5, प्रति फल (Prati phal प्रतीफल)
बदला (Badla बदला)

NISÁR निसार (न - स)
बलि (Bali बली) न्योछावर (Nyochhávár
(صدقه) सदके (Sadqe सदके))

NAS, SÁR नस्सार (न - स)
गद्य लेखक (Gad, dya lekhak गदिये
लेखक) नख निगार (Nasr nigár
(نشرنگار) नशरनगर)

NASR नख (न - स)
गद्य (Gad, dya गदिये) इबारत (Ibárat
जो 'नज़म' न हो (Jo 'nazm' na
ho जो 'नज़म' न हो, नहो))
नशर नगर (न - स)

NASR-NIGÁR नख निगार
गद्य लेखक (Gad, dya lekhak गदिये
लेखक) नख के लेख लिखने वाला
(Nasr ke lekh likhne vála नशर के
लेख लेखने वाला)

NAJÁBAT नजाबत (न - स)

- कुलीनता (Kulínata कुलीनता)
शराफत (Sharáfat शरान्त)
- श्रेष्ठता (Shreshthata श्रेष्ठता)
बुजुर्गी (Buzurgi बुजुर्गी)

NAJÁT नजात (न - स)
1. मुक्ति (Mukti मुक्ती) मोक्ष (Mokshh
(مکشی))

NABZ नब्ज़ (न - स)
नाड़ी (Nádi नाडी) नाड़ी (Náfi नाडी)
नब्ज़ वाली रग (Nabz váli rag नब्ज़
वाली रग)

NABI नबी (न - स)

1, संदेश वाहक (Sandesh váhak
Qásid कासिद (Qásid
(سندھی) सन्दीह)

2, अवतार (Avatár अवतार) ईश दूत
(Íshdút ईशदूत)

3, नेता (Neta नेता) लीडर (Leader
(ليدر) लीडर)

NABÍD नबीद (न - स)
नबीहो 'नबीड'

NABÍZ नबीज़ (न - स)
मदिरा (Madira मदिरा) मद्य (Mad, dya
(شراب) शराब (Sharáb मद्य)

NABÍRA नबीरा (न - स)
दुहिता पुत्र (Duhita puttr दुहित्ता पुत्र)
बेटा का बेटा (Beti ka beta बेटि
(نواسه) नवासा (Navása बेटि))

NABÍSA नबीसा (न - स)
पुत्रात्मज (Puttrátmaj पुत्रात्मज) पोता
(Pota पोता)

NATÍJA नतीजा (न - स)

- परिणाम (Parínám परिणाम)
(انجام) अंजाम
- प्राप्ति (Prápti प्राप्ति) हुसूल
(Husul हुसूल)

نجم الثاقب (ع - مذ)

NJMUS, SÁQIB नज्मु ससाक्व

उल्का (Ulka) टूटने वाला तारा
(Tútne vála tára) (توٹنے والا تارہ)

NUJÚM नजूम (ع - مذ)

1. उडुगण (Udugan) तारा समूह
(Tára samúh) (तारा समूह) सितारे
(Sitáre) (ستارے)

2. ज्योतिष (Jyotish) इल्मे
नजूम (Ilme nujúm) (علم نجوم)

NUJÚMI नजूमि (ع - ص)

ज्योतिषी (Jyotishi) ज्योति-
र्विद (Jyotirvid) (ज्योतिशी
(Jotishi) (جوٹیشی)

NAJÍB नजीब (ع - ص)

1. कुलीन (Kulín) शरीफ
(Sharíf) (شریف)

2. श्रेष्ठ (Shreshth) बुजुर्ग
(Buzurg) (بزرگ)

NUHÁS नहास (ع - مذ)

ताम्र (Támr) तान्बा (Tánba)

NAHÁFAT नहाफत (ع - مذ)

1. दुर्बलता (Durbalata) कम
जोरी (Kamzori) (کمزوری)

2. क्षीणता (Chínatá) कृशां-
गता (Krishángatá) (کوشانکتا)
लारारी (Lághari) (لاہری)

NAH,S नहस (ع - ص)

अशुभ (Ashubh) (اشہ) अमंगल

सद्गति (Sadgati) (सद्गति)

बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

2. बंधन मुक्ति (Bandhan mukti)

उन्मुक्ति (Unmukti) (بندھن مکتی)

छुटकारा (Chhut-

kára) (چھٹکارا) गुलू खलासी (Gulu
khalási) (گلو خلاسی)

NAJJÁR नज्जार (ع - مذ)

सूत्र धार (Sútt dhár) (سوٹر دھار) काष्ठ
शिल्पी (Káshth shilpi) (کاشتہ شلپی)
तक्षक (Takchhak) (تکچھک) वर्धकि
(Vardhaki) (وردھکی) बढ़ई (Barhayi
(برہئی)

NAJASAT नजासत (ع - مذ)

1. अपवित्रता (Apavitttrata) (اپوترتا)
गंदगी (Gandagi) (گندگی)

2. मल (Mal) विष्टा (Visbtha)
गू (Gu) (گو)

3. मलिनता (Malinata) मैलापन
(Maila pan) (مہلاپن)

NAJI(A)S नजि (ज) स (ع - ص)

1. अपवित्र (Apavitttr) (اپوتتر) अशुचि
(Ashuchi) (اشوچی) नापक (Nápák)
(नापाक)

2. मलिन (Malin) मैला (Maila)
(गंदा) (Ganda) (گندہ)

NAJM नज्म (ع - مذ)

उडु (Udu) (اڈو) तारक (Tárak) (تارک)

तारा (Tára) (تارا)

NAKH, KHÁS नखास (ع - مذ) نخاس

1. मवेशियों का बाज़ार (Maveshiyon ka bázár) (مवेशیوں کا بازار)
2. घोड़ों का बाज़ार (Ghoron ka bázár) (گھوڑوں کا بازار)

NAKHCHÍR नखचीर (ف - مذ) نخچیر

1. मृगया (Mrigaya) शिकार (मृगया) (Shikár) (شکار)
2. शिकार किया हुआ जानवर (Shikár kiya hua jánvar) (شکار کیا ہوا جانور)

NUKHUST नखुस्त (ف - ص) نخست

1. प्रथम (Pratham) पहला (Pabla) (پہلا)

NAKHL नखल (ع - مذ) نخل

1. खजूर का पेड़ (Khajúr ka per) (کھجور کا پتھر)
2. चिटप (Vitap) द्रुम (Drum) (چٹپ) (Per) (درم)

نخلستان (عف - مذ)

NAKHLISTÁN नखलिस्तान

1. मरुद्वीप (Marud.dwíp) (مرود، دیپ)
2. मरु स्वर्ग (Marus, swarg) (مرس، سورگ)
3. वह सरसब्ज जगह जो रेगिस्तान के बीच में हो (Voh sarsabz jagah jo registán ke bích men ho) (وہ سرسبز جگہ جو ریگستان کے بیچ میں ہو)

NIKHVAT नखवत (ع - مذ) نخوت

1. अहंकार (Ahankár) (اهنکار)
2. अभिमान (Abhimán) (ابہی مان)
3. गुरुर (Ghurúr) (گورور)

(Amangal) अनिष्ट (Anisht) (امنگل) (انشت)

NAH, L नहल (ع - مث) نحل

1. मधु मक्षिका (Madhu makohhika) (مدھو مکھیکا)
2. मध्वक (Madh, dhwak) (مدھوک)
3. शहद की मख्खी (Shahd ki makh, khi) (شہد کی مکھی)

NAH, V नहव (ع - مذ) نحو

1. वत् (Vat) तुल्य (Tullya) (وت) (تلیہ)
2. व्याकरण की एक शाखा (Vyákaran ki ek shákha) (ویاکران کی ایک شاخا)

وہ علم جس میں لفظوں اور جملوں کا باہمی تعلق اور ان کی ترکیب کا بیان ہوتا ہے

NUHÚSAT नहुसत (ع - مث) نحوت

1. अमंगल (Amangal) (امنگل)
2. अनिष्ट (Anisht) (انشت)
3. मनहूस (Manhús) (منہوس)
4. पन (Manhús pan) (پن)
5. दुर्भाग्य (Durbhággya) (دربہاگیہ)
6. दुर्दैव (Durdaiv) (دردیو)
7. बद किस्मती (Bad qismati) (بدقسمتی)

NAHÍF नहीफ (ع - ص) نحیف

1. क्षीण (Chhín) (چھین)
2. क्षाम (Chhám) (چھام)
3. क्षार (Láahar) (لاہر)

2. दुर्बल (Durba¹) (دربل)

1. दुबला (Dubla) (دبلا)
2. कमज़ور (Kamzor) (کمزور)

NADÍM नदीम (न - म)
सखा (Sakha मित्र (Mitr
दोस्त (Dost دوست)

NAZR नज़र (न - म)
1. उपहार (Up, hár उपायन (Upáyan सौगात (Saughat
(سوغات)
2. चढ़ावा (Chaháva मन्नत (Mannat
(ملت)

NAZRÁNA नज़राना (न - म)
उपहार (Up, hár भेंट (Bhent
(تہفہ (Tohfa)

NAZÍR नज़ीर (न - म)
1. त्रासक (Trásak डराने वाला (Daráne vála
(قرانے والا)
2. पैगम्बर साहिब का एक नाम (Paigh-
ambar sábib ka ek nám पैगम्बर
(صاحب کا ایک نام)

NAR नर (न - म)
1. पुरुष प्राणी (Purush práni पुरुष
(प्राणी) मादा का उलटा (Máda ka
ulta (مادہ کا الٹا)
2. पुरुष (Purush मर्द (Mard
(مرد)

NIRKH निख (न - म)
अर्घ (Argh भाव (Bháo
दर (Dar रेट (Rate
(نرخ نامہ (ن - م)

NIRKH-NÁMA निख नामा
मूल्य सूची (Múlya sūchī

NAKHUD नखुद (न - म)
चणक (Chanak चना (Chana
(چنا)

NAKHÍL नखील (न - म)
1. खजूर का एक पेड़ (Khajúr ka ek
per केहजूर का ایک پھل
(Kha-júr ke
bahut se per केहजूर के بہت سے پھل
(پھل)

NIDA निदा (न - म)
1. ध्वनि (Dhwani शब्द (Shabd
(آواز (Áváz
2. आवाहन (Avában बुलाना
(Bulána)

NAD, DÁF नदाफ (न - म)
तूल कार (Túl kár धुनिया
(Dhuniya)

NADÁMAT नदामत (न - म)
1. लज्जा (Lajja लाज (Láj
शर्म (Sharm
2. पश्चात्ताप (Pashchátáp
मनस्ताप (Manastáp
पछतावा (Pachhtáva
(پچھتاوا)

NUDRAT नुदरत (न - म)
1. नवीनता (Navínata नूतनता
(नूतनता) नयापन (Naya
pan (نیاپن)
2. विचित्रता (Vibhitrata
अद्भुतता (Adbhutatá
अज्ञापन (Ajúbapan)

4. सूक्ष्म (Sūkshma) लतीफ (سوکشم) (Latíf)

5. सहन शील (Sahan shíl) (سهن شیل) (Burd bár) (بردیار)

6. शांत (Shánt) ठंडा (Thanda) (شانت) (تہندا)

7. शिथिल (Shithil) ढीला (Dhila) (شیتھیل) (تھیل)

8. नम्र (Namr) मुनकसिर (Munka-sir) (نم) (ملکسر)

9. सरल (Saral) सुगम (Sugam) (سرل) (سوم) (آسان) (Ásán)

NARM-KHU नर्म ख (न - फ) नर्म
कोमल प्रकृति (Komal prakriti) (کومل)
मृदुल चित्त (Mridul chitt) (مردول)
नाज़ुक तब (Názuk tab, a) (نازک)
طبع

NARM-DIL नर्म दिल (न - फ) नर्म
मृदुहृदय (Mridu hridai) (مردو)
दयाद्र चित्त (Dayádr chitt) (دیادر)
رحم دل (Rahm dil) (رحم)

NARM-RAU नर्म रौ (न - फ) नर्म
1. मृदुगामी (Mridu gámi) (مردوگامی)
हलकी चाल से चलने वाला (Halki chál se chalne vála) (هالکی)
چال سے چلنے والا
2. शीघ्र गति (Shígbr gati) (شیگر)
तेज़ चलने वाला (Tez chalne vála) (تہز)
چلنے والا

Arghávali (अर्घावली) (سوچی)
चौज़ों के भाव की फेहरिस्त
(Chízōn ke bháo ki fehrist)
(چہزوں کے بہاؤ کی فہرست)

NARD नर्द (न - फ) नर्द
शारी (Shári) (شاری) (Sári) (ساری)
चौसर की गोट (Chausar ki got) (چوسر)
کی گوت

NARDBÁN नर्द बान (न - फ) नर्द
सोपान (Sopán) (سوپان) (Nish, shreni) (نیش)
सीढ़ी (सीढ़ी) (Sīḍhī) (سیڑھی)

NARQHA नर्गा (न - फ) नर्गा
1. जन समूह (Jan samúh) (جن)
भीड़ (Bhīr) (بھیڑ)
2. कठिनता (Kathinata) (کٹھناتا)
आपत्ति (Ápatti) (آپتی) (Musíbat) (مصیبت)
3. आक्रमण (Ákrama) (آक्रम) (Hamla) (حملہ)

NARGIS नर्गिस (न - फ) नर्गिस
1. एक फूल (Ek phúl) (ایک)
2. नयन (Nayan) (نہن) (Ánkh) (آنکھ)

NARM नर्म (न - फ) नर्म
1. मृदुल (Mridul) (مردول) (Muláim) (ملایم)
2. कोमल (Komal) (کومل) (Názuk) (نازک)
3. मंद (Mand) (مند) (Sust) (دست)
(مست)

NAZÁR نزار (ف - ص) نزار

1. क्षीण (Chhín) दुर्बल (Durbal) दुबला (Dubla) (لاغر) لاغر (Lágbar) (دبلا)
2. निर्धन (Nirdhan) कंगाल (Kangál) मुफ्लिस (Muflis) (مفلس)

NIZÁ,A निजाअ (ع - مٹ) نزا ع

1. उपद्रव (Upad,drav) कलह (Kalah) दंगा (Danga) (فساد) फसाद (Fasád)
2. वैमनस्य (Vairanas,eya) अन बन (Anban) (ان بن)

نزا کت (ف - مٹ)

NAZÁKAT नज़ाकत

1. सुकुमारता (Sukumárata) नाज़ुक पन (Názuk pan) (مردولتا) (Mridulata) मुलाइम पन (Muláim pan) (سو کچھمٹا) (Súkchbmata) लताफत (Latáfat) (نکوزھتا) (Nigúrhata) बारीकी (Báriki) (باریکي)

NA(I)ZD न (नि) ज़द (ض - ف) نزد
دیکھو 'نزدیک'

NAZDÍK नज़्दीक (ف - ص) نزدیک

1. समीप (Samíp) निकट (Nikat) पास (Pás) (قريب) (Qarib) (مٹانوسار) (Matánusár) राय में (Ráo ren) (راے میں)

نرم زبان (ف - ص)

NARM-ZABÁN نرم زبان

- मृदु भाषी (Mridu bháshi) मिष्ठ भाषी (Mishth bháshi) (शरीर) शरीर (Shíríg zabán) (شهریں زبان)

NARMA नर्मा (म - ड) نرمه

- कर्ण लता (Karn lata) लौ (Kán ki lau) (کرن لٹا) (کان کی لو)

NARMI नमी (फ - मٹ) نرمی

1. नम्रता (Namrata) खाक सारी (Khák sári) (نمروٹا) (مردولتا) (Mridulata) मुलाइम पन (Muláim pan) (कोमलता) (Komalata) नज़ाकत (Nazákát) (مذلتا) (Mandata) धीमा पन (Dhíma pan) (आर्द्रता) (Árdrata) रहम दिली (Rahm dili) (सुगमता) (Sugamata) आसानी (Ásáni) (سہولت) (Sahishnuta) तहम्मूल (Tahammul) (سو کچھمٹا) (Súkchbmata) लताफत (Latáfat) (سہشلتا)

NARÍNA नरीना (ف - ص) نرينه

- पुरुष प्राणी (Purush práni) (نر) (Nar) (پروانی)

NAZÁD नज़ाद (न - म)
 कुल (Kul कुल) वंश (Vansh वंश)
 नस्ल (Nasl नस्ल)

NISÁ,A निसा,अ (न - म)
 महिलायें (Mahiláen महिलायें)
 स्त्रियां (Istriyán स्त्रियां) औरतें
 (Auratēn औरतें)

NASAB नसब (न - म)
 कुल (Kul कुल) गोत्र (Gotr गोत्र)
 खानदान (Khándán खानदान)

NISBAT निस्बत (न - म)
 1. संबंध (Sambandh संबंध)
 तश्लुक (Ta,alluq तश्लुक)
 2. संपर्क (Sampark संपर्क) लगाव
 (Lagáo लगाव)
 3. तुलना (Tulana तुलना) मुशावहत
 (Mushábahat मुशावहत)
 4. मैंगनी (Mangni मैंगनी) सगाई
 (Sagáyi सगाई)

नसब नामे (न - म)

NASAB-NÁMA नसब नामा
 वंश तालिका (Vansh tálíka वंश तालिका)
 वंशावली (Vanshávali वंशावली) कुल
 क्रम (Kulak,kram कुल क्रम) शजरा
 (Shajra शजरा)

NASTARAN नस्तरेन (न - म)
 सेवती (Savati सेवती) सफेद गुलाब
 (Safed guláb सफेद गुलाब)

NASTA,LÍQ नस्तालीक (न - म)
 1. सभ्य (Sabb,bbya सभ्य) शिष्ट

NAZ,A नज़अ (न - म)
 चन्द्रा (Chandra चन्द्रा) जां कनी
 (Ján kani जानकी)

NAZ,LA नज़ला (न - म)
 1. प्रतिश्याय (Pratish,shyáo प्रतिश्याय)
 नासा लाव (Nása लाव)
 (Nása sráv नासा लाव) रेज़िश (Rezish
 रेज़िश)
 2. क्रोध (Krobh क्रोध) खफगी
 (Khafagi खफगी)

NUZÚL नुज़ूल (न - म)
 1. अनुलोम (Anulom अनुलोम) नीचे
 उतरना (Níche utarna नीचे
 उतरना)
 2. मोतियाबिंद (Motiyabind मोतियाबिंद)
 आँख में पानी उतरने का रोग
 (Ánkh men pání utarne ka rog
 आँख में पानी उतरने का रोग)

NUZ,HAT नुज़हत (न - म)
 1. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता)
 शुद्धता (Shud,dbata शुद्धता)
 पाकीज़गी (Pákízagi पाकीज़गी)
 2. सर सब्ज़ी (Sarsabzi सर सब्ज़ी)
 ताज़गी (Tázagi ताज़गी)

NAZÍL नज़ील (न - म)
 1. आगंतुक (Ágantuk आगंतुक) अतिथि
 (Atithi अतिथि) मेहमान (Mehmán
 मेहमान)
 2. परदेसी (Pardesi परदेसी)
 मुसाफिर (Musáfir मुसाफिर)

یہ لفظ اردو میں نظم کے ساتھ
مل کر آتا ہے تدہا نہیں آتا

NASL نسل (ع - مٹ)

1.वंश (Vansh) (ونہس) पुश्त (Pusht)
(پشت) اصل (Asl)

2.कुल (Kul) (کل) खानदान
(Khāndān) (خاندان)

3.जाति (Jāti) (جاتی) जात (Zāt)
(ذات)

4.रंतान (Santān) (سلتان) औलाद
(Aulād) (اولاد)

NISVÁN निसवां (ع - مٹ)

स्त्रियां (Istriyān) (استریاں) महिलायें
(Mahilāen) (مہلائیں) औरतें (Auraten)
(عورتیں)

نسوا نیت (ع - مٹ)

NISVĀNI (ī) YAT निसवानि (नी) यत
स्त्रीत्व (Istrīttwa) (استریتو) जानाना पन
(Zanāna pan) (زانانین)

NISYĀN निस्यान (ع - مڈ)

विस्मृति (Vismriti) (وسمروتی) विस्मरण
(Vismaran) (وسمرن) भूल (Bhūl) (بھول)

NASĪM नसीम (ع - مٹ)

1. मृदु समीर (Mridu samīr) (مردوسمیر)
मंद समीर (Mand samīr) (مندسمیر)
शीतल मंद समीर (Shītal mand
samīr) (شیتل مند سمیر) ठंडी
और खुश गवार हवा (Thandi aur
khush gavār hava) (تھندی اور
خوش گوار هوا)

(Muhaz, Shisht) (مہذب ششت)

2. एक खत जिस में उर्दू लिखी जाती है
(Ek khat jis meṁ Urdu likhi jāti
hai) (ایک خط جس میں اردو
لکھی جاتی ہے)

NASKH نسخ (ع - مڈ)

1. निरसन (Nirasan) (نرسن) रद करना
(Rad karna) (رد کرنا)

2. एक खत जिस में अरबी लिखी
जाती है (Ek khat jis meṁ Arabi
likhi jāti hai) (ایک خط جس
میں عربی لکھی جاتی ہے)

NUS, KHA नुस्खा (ع - مڈ)

1. प्रति (Prati) (پرتی) किताब
(Kitāb) (کتاب)

2. औषध विधि (Aushadh vidhi) (اوشده
وینیدھان) (Vinidhān) योग (Yog) (یوگ)
दवा का पर्चा (Dava ka parcha) (دوا کا
پرچہ)

3. युक्ति (Yukti) (یکتی) तर्कब
(Tarkīb) (ترکیب)

NAS,R नख (ع - مڈ)

गृध्र (Gridhr) (گردھر) गिद्ध (Giddh)
(گدھ)

NISRĪN निसरीन (ع - ف)

सेवती (Sevati) (سہوتی) नस्तरन
(Nastaran) (نسترن)

NASAQ नसक (ع - مڈ)

प्रबंध (Prabandh) (پرہندہ) इन्तिज़ाम
(Intizām) (انتظام)

बरदार (Alambardār علم بردار)

2. ठीक निशाना लगाने वाला (Thik
nishāna lagāne wāla تھیک نشانہ
لگانے والا)

NASHĀNA नशाना (ف - مذ) نشانہ

1. संधान (Sandhān سندھان)
निशाना लगाना (Nishāna lagāna
نشانہ لگانا)

2. लक्ष्य (Lakchhya लक्ष्य)
निशाना हो (Jo nishāna ho جو
هدف (Hadaf) نشانہ ہو)

NISHĀNI निशानी (फ - म) نشانی

1. चिह्न (Chin,nh चिह्न) निशान
(Nishān نشان)

2. लक्षण (Lakchhan लक्षण)
अलामत (Alāmat علامت)

3. स्मृति (Ismriti اسمرتی) यादगार
(Yādgār یادگار)

NISHTAR निश्तर (ف - مذ) نشتر

शल्य (Shallya شلیہ) कुंतिका (Kuntika
कुंठिका) नश्तर (Nashtar نشتر)

NASH,R नश्र (ع - مذ) نشر

1. संचार (Sanchar संचार) प्रसार
(Prasār प्रसार) प्रचार (Prachār
प्रचार) किसी बात का सब में फैलाना
(Kasi bāt ka sab men phailāna
کسی بات کا سب میں پھیلانا)

2. परिसारण (Parisāran परिसारण)
ब्राडकास्ट (Broadcast ब्राडकास्ट)

2. समीर (Samir समीर) वायु (Vāyu
हवा (Hava هوا))

NASHĀSTA नशास्ता (फ - म) نشاستہ
गोधूमसार (Godhūm sār گودھوم سار)
गेहूँ का सत (Gehūn ka sat گہوئن کا
ست)

NASHĀT नशात (ع - م) نشاط
हर्ष (Harsh هارش) आनंद (Ānand
خوشی (Khushi खुशी) आनंद)

نشان (ف - مذ)

NI (A) SHĀN नि (न) शान

1. चिह्न (Chinh चिह्न) निशानी (Nishāni
نشانی)

2. प्रतीक (Pratik प्रतीक) पता
(Pata पتہ)

3. खोज (Khoj खोज) सुगाय (Surāgh
سوغاغ)

4. लक्षण (Lak, chhan लक्षण)
अलामत (Alāmat علامت)

5. स्मारक (Ismārak اسمارک) यादगार
(Yādgār یادگار)

6. पताका (Patāka पताका) भंडा
(Jhanda جهنڈا)

7. धब्बा (Dhabba دھبہ) दाग
(Dāgh داغ)

8. प्रभाव (Prabhāv प्रभाव) असर
(Asar اثر)

9. राजादेश (Rāja desh राजा देश)
फरमान (Farmān فرمان)
نشانچی (ف - م)

NISHĀNCHI निशानची

1. पताकिक (Patākik پتاکیک) असम

نشید (ف - مذ)

NASHÍD (NISHED) نशीد (نیشید)

1. گان (Gán) نغمہ (Naghma)
2. سوار (Swar) لے (Lai)

نشیمین (ف - مذ)

NISHEMAN نیشیمان

- نیڈ (Nid) کولای (Kuláo) (کلاے)
 غوسلا (Ghonsla) (گھونسلا)

NISÁB نصاب (ع - مذ)

1. پونجی (Púnji) سرمایا (Sarmáya)
2. پاتھیہ کرم (Páthya kram) نصاب (Nisábo) (نصاب تعلیم ta, lím)
3. اتنا مال جس پر زکات واجب ہو

NASÁRA نصاریٰ (ع - مذ)
 نصرانی کی جمع

ईसाई लोग (Isáyi log) عیسائی لوگ

NASB نصب (ع - مذ)

1. استھاپنا (Isthápana) قائم کرنا (Qáim karna)
2. روپن (Ropan) لگانا (Lagána)
3. زبر (Zabar) فترا (Fet,ha) 'A' کی मात्रا (A' ki máttira) 'آ' کی मात्रا

NAS,R نصر (ع - مذ)

- سہایتا (Saháyata) (سہایتا) مدد (Madad) (مدد)

نشرگاہ (عف - مٹ)

NASH,R-GÁH نشر گاہ

- نہو وانی استھاتر (Nabho váni isthátr)
 ریدیو گھر (Radio ghar) (ریڈیو گھر)

NISHAST نشست (ف - مٹ)

1. بیٹھک (Baithak) بیٹھنے کی مٹھا (Baithne ki muddra) (کی مٹھا)
2. उपवेशन (Upveshan) (اوپवेशن) गोश्टी (Goshthi) (گوشٹھی) (Sitting) (سٹنگ)

نشوو نما (عف - مذ)

NASHVO-NAMA نشوونما

- ونتی (Un,nati) विकास (Vikás) (وکاس)
 ترقی (Taraqqi) (وکاس)

نشہ (ف - مذ)

NASH,SHA (NASHA) نشا (نشا)

1. مد (Mad) مادکوتا (Mádakata) (مستی Masti)
2. گرو (Garv) अभिमान (Abhi-mán) (ابھی مان) (Ghurúr) (غورو)

NISHB نشیب (ف - مذ)

1. پرونا (Pravanata) دلاو (Dhaláo) (دلاؤ)
2. پرون (Pravan) دالو (Dhálu) (دالو)

نشیب و فراز (ف - مذ)

NISHBO-FARAZ نیشوبو فراز

- نچ (Uneh nech) (نچ) (Utar) (اتار) (Utar chaháo) (اتار چاہاؤ)

3. लब्ध (Lábdh لبدھ) प्राप्त (Prápt प्राप्त)
हासिल (Hásil حاصل) (प्राप्त)

NASÍ,HAT नसीहत (ع - مٹ) نصیحت
सदुपदेश (Sadup,desh सदुपदेश)
हितोपदेश (Hitopdesh हितोपदेश)
सीख (Sikh सीख)

NASÍR नसीर (ع - ص) نصیر
सहाय (Saháe सहाय) सहायक
(Saháyak सहायक) मददगार
(Madad gár मददगार)

نصارت (ع - مٹ)

NAZÁRAT नज़ारत
1. प्रफुल्लता (Praphullata प्रफुल्लता)
चित्त प्रसन्नता (Chitt prasan,nata चित्त प्रसन्नता)
ताज़ा रूई (Táza rúyi ताज़ा रूई)

2. सरसब्जी (Sarsabzi सरसब्जी)
ताज़गी (Tazagi ताज़गी)

NUTFA नुत्फा (ع - مڈ) نطفه

1. वीर्य (Vírya वीर्य) मनी (Mani मनी)

2. संतान (Santán संतान) औलाद
(Aulád اولاد)

NUTQ नुत्क (ع - مڈ) نطق

1. वाणी (Váni वाणी) शब्द (Shabd शब्द)
बोली (Boli बोली)

2. वाक्य शक्ति (Vákya shakti वाक्य शक्ति)
कुवत गीत (Quv,vate कुवत गीत)
goyáyi कुवत गीत

NASRÁNI नस्रानी (ع - مڈ) نصرانی
ख्रिष्टीय (Kbrihtíya کبریتیہ) ईसाई
(Ísáyi عیسائی)

NUSRAT नुस्रत (ع - مٹ) نصرت
सहायता (Saháyata सहायता) सहाय
(Saháe सहाय) मदद (Madad मदद)

NISF निसफ (ع - ص) نصف
अर्ध (Ardh اردھ) आधा (Ádha आधा)
نصف النهار (ع - مڈ)

NISFUN-NAHÁR निसफुन् नहार

1. मध्याह्न (Madh,dhyánh मध्याह्न)
दोपहर (Do pahar دوپہر)

2. ध्रुव वृत्त (Dhruv, vritt ध्रुव वृत्त)
मध्याह्न रेखा (Madh,dhyánh rekha मध्याह्न रेखा)
वह रेखा जो एक ध्रुव से दूसरे ध्रुव तक जाती है
(Voh rekha jo ek dhruv se dúsare ध्रुव से दूसरे ध्रुव तक जाती है)
dhruv tak játi hai जो

NASAFAT नसफत (ع - مٹ) نصفت
न्याय (Nyáo न्याय) न्याय (Nyáo न्याय)
इन्साफ (Insáf انصاف)

NASÍB नसीब (ع - مڈ) نصیب

1. प्रारब्ध (Prárabdh प्रारब्ध) अदृष्ट
(Adrisht अदृष्ट) भाग्य
(Bhággya भाग्य) किस्मत (Qismet किस्मत)

2. भाग (Bhág भाग) अंश (Ansh अंश)
हिस्सा (Hissa हिस्सा)

NAZAR नज़र (نظر - ع - مٹ)

1. दृष्टि (Drishti) (درستی) प्रेक्षा (Preksha) (پریکھا) निगाह (Nigāh) (نگاہ)
2. चिंतन (Chintan) (چلتن) गौर (Gaur) (غور)
3. आशा (Āsha) (आशा) उम्मीद (Ummīd) (امید)
4. परख (Parakh) (परख) जाँच (Jānch) (جانچ)

نظر بندی (ع - ف - مٹ)

NAZAR-BANDI नज़र बंदी

1. दृष्टि बंध (Drishti bandh) (درستی) जादू (Jādu) (جادو) (बन्ध)
2. अवरोधन (Avarodhan) (اورودھن) अंतरायण (Antarāyan) (اندراین) हिरासत (Hirāsāt) (حراست)

نظر فریب (ع - ف - ص)

NAZAR-FAREB नज़र फरेब

- नयना भिराम (Nayanā bhirām) (نیدا)
मनोरम (Manoram) (منورم) दिल
चस्प (Dil chasp) (دل چسپ)

نظر نواز (ع - ف - ص)

NAZAR-NAVÁZ नज़र नवाज़

- प्रिय दर्शन (Priya darshan) (پریہ درشن)
चक्षुष्य (Chak, chhush, shya) (چکھوشیہ)
नज़र फरेब (Nazar fareb) (نظر فریب)

NAZARĪYA नज़रीया (نظریہ - ع - مٹ)

- दृष्टि कोण (Drishti kon) (درستی کون)
सिद्धांत (Sid, dhānt) (سیدھانت) नुक्ताए
नज़र (Nuqta-e-nazar) (نقطۃ نظر)

NUTÚL नुतूल (نظول - ع - مٹ)

- दवाओं का पानी रोगी के बदन पर
धारना (Davāon ka pāni rogi ke badan
par dhārna) (دواؤں کا پانی روگی کے
بدن پر دھارना)

NAZÁRAT नज़ारत (نظارت - ع - مٹ)

1. अव लोकन (Avlokan) (اولوکن) देखना (Dekhna) (دیکھना)
2. निरीक्षण (Nirīkshhan) (नरीक़्षेन) देख रेख (Dekh rehkh) (دیکھ ریکھ)
निगरानी (Nigarāni) (नगरानी)
3. 'नाज़िर' का ओहदा ('Názir' ka ohda) (ناظر، کا عہدہ)

NAZ, ZÁRA नज़ारा (نظارہ - ع - مٹ)

NAZÁRA नज़ारा

1. दर्शन (Darshan) (दर्शन) दीदार (Dídār) (دیدار)
2. अवलोकन (Avalokan) (اولوکن) देखना (Dekhna) (دیکھना)
3. दृश्य (Drish, shya) (दर्शिह) मंज़र (Manzar) (منظر)

NIZÁM निज़ाम (नظام - ع - مٹ)

1. व्यवस्था (Vyavastha) (व्यवस्था) इन्तिज़ाम (Intizām) (انتظام)
2. क्रम (Kram) (क्रम) तरतीब (Tartīb) (ترتیب)
3. पद्धति (Pad, dhati) (پد، دھتی) तरीका (Tarīqa) (طریقہ)

محمد صاحب bad,dh prashansa
(کی چوندو بدھ پرشاسا)

NA,RA نا (अ)रा (ع - مذ) نعرہ

1. घोष (Ghosh) नाद (Nád) (گھوش) कोर की आवाज़ (Zor ki áváz) (نا) (زور کی آواز)
2. आर्त नाद (Árt nád) दर्द की आवाज़ (Dard ki áváz) (आर्ट) (दर्द की आवाज़)
3. वह मुत्तफिका आवाज़ जो किसी माँग के लिए उठाई जाए (Voh mut,tafiqa áváz jo kisi máng ke liye utháyi) (वह) (وہ) (مانگ کے لئے اٹھائی جائے)

NA,SH ना (अ)श (ع - مث) نعرش

1. शव (Shav) लाश (Lásh) (شو) (لاش)
2. अरथी (Arathi) जनाज़ा (Janáza) (ارتھی) (جنازہ)

NA,L ना (अ)ल (ع - مذ) نعل

1. पादुका (Páduka) जूता (Júta) (पादुका) (जूता)
2. घोड़ों या बैलों के पाँव में लगाने का लोहे का हलका (Ghoron ya bailon ke páon men lagáne ka lohe ka halqa) (गह्वरों या बैलों के पाँव) (مہوں لگانے کا لوہے کا حلقہ)

NEMAT नेमत (ع - مث) نعمت

1. सम्पत्ति (Sampatti) (सम्पत्ति) (दौलत) (Daulat)
2. प्रदान (Pradán) बख्शिश (Bakhshish) (پردان) (بخشش)

NAZM नज़म (ع - مث) نظم

1. पद्य (Pad,dya) छंद (Chhand) (पद्य) (छंद) (شعر) (Sher)
2. प्रबंध (Prabandh) (प्रबन्ध) (انتظام) (Intizám)
3. क्रम (Kram) तरतीب (Tartib) (क्रम) (ترتیب)

نظم و نسق (عف - مذ)

NAZMO-NASAQ नज़मो नसरक

- प्रबंध (Prabandh) व्यवस्था (Vyavastha) (प्रबन्ध) (وہ) (انتظام) (Intizám)

NAZÍR नज़ीर (ع - ص) نظیر

1. सदृश (Sadriish) समान (Samán) (سدرش) (مثل) (Misál)
2. अनूकाश (Anúkásh) हवाला (Havála) (انوکاش) (حوالہ)
3. तुलना (Tulana) उपमा (Upa-ma) (तुलना) (उपमा) (مُشابهت)
4. उदाहरण (Udáharan) (उदाहरण) (مِثَال) (Misál)

NAZÍF नज़ीफ (ع - ص) نظیف

- पवित्र (Pavitr) शुद्ध (Shud,dh) (پوتر) (پاکیزہ) (Pákíza) (پاکیزہ)

NA,T ना (अ)त (ع - मथ) نعمت

1. इतुति (Itutí) तारीफ (Ta,rif) (इतुति) (تاریف) (نعریف)
2. मुहम्मद साहिब की छंदो बख्शिश (Muhammad sáhib ki ohhandish) (محمد صاب کی خندو بکھش)

NIFÁS نيفاس (ع - مذ) نفاس
 پرسو رکت (Prasav rakt)
 وہ خون جو بچہ جنم کے بعد
 چالیس روز تک نکلتا ہے

NAFÁSAT نيفاست (ع - مٹ) نفاست

1. مृदुलता (Mridulata) نرمی (نرمی) (Narmi)
2. کوملता (Komalata) نازکی (کوملتا) (Názuki)
3. स्वच्छता (Swach, chhata) سوجھا (Safáyi)
4. सूक्ष्मता (Súkshmatā) سوکھمتا (Báiki)
5. पवित्रता (Pavitrata) پاکیزگی (Pákízagi)
6. शोभा (Shobha) شوہا (Umdagi)

NIFÁQ نيفاق (ع - مذ) نفاق

1. वैमनस्य (Vaimanas,eya) رنجش (Ranjish)
2. फूट (Phút) بیگاڑ (Bigár) نا ائتفاقی (Na ittifáqi)
3. द्वैयादिता (Dwai vādita) دوتا (Munáfaqat)
4. मत भेद (Mat bhed) اختلاف (Ikhtiláf)

NAFKH نيفخ (ع - مذ) نفخ
 अध्मान (Adhman) انماہ

3. अनुकम्पा (Anukampa) انوکمپا (Mebr báni)
4. स्वादिष्ट पदार्थ (Swádisht padárth) مزیدار چیزیں (Mazedár chízen)

NA,NÁ,A ना(अ)ना अ (ع - مذ) نعا

1. पर्णास (Parnás) پودینا (Podina)
2. वन पर्णास (Van parnás) جنگلی پودینا (Jangali podina)

N,AÍM नईम (ع - ص) نعیم

1. सुखसामग्री (Sukh sámaggri) سکھ (Nemat)
2. समृद्ध (Samrid, dh) سمردھ (Nemat vála)

NAGHZ नरज़ (ع - ص) نغز

1. उत्तम (Uttam) شریشتہ (Shreshth)
2. आला (Ála) اعلیٰ (Ála)

NAGHMA नगमा (ع - مذ) نغمہ

1. गान (Gán) راگ (Rág)
2. मधुर स्वर (Madhur swar) مدھر سور (Surili áváz)

NAFÁZ नफ़ाज़ (ع - مذ) نفاذ

1. लागू होना (Lágu hona) چالو ہونا (Chálu hona)
2. नाफ़िज़ होना (Náfiz hona) نافذ ہونا (Náfiz hona)

3. यथार्थता (Yathārthata) (یتهارتھتا)
असलियत (Asliyat) (اصلیت)
4. लिंग (Ling) (लङ्ग) उज्वेतनासुल
(Uzvetanāsul) (عضوتناسل)
5. काम वासना (Kām vāsana) (काम वासना)
(Shahvat) (शहवत) (شہوت)
نفس الامر (ع - مذ)

NAFSUL-AMR नफ्सुल अमर
यथार्थ (Yathārth) (यथार्थ) सच्चा वाक्किआ
(Saachha vāqīā) (سچھا واقعہ)
نفسانیت (ع - مٹ)

- NAFSĀNĪYAT नफ्सानीयत
1. अहंवाद (Ahamvād) (अहंवाद) खुदी
(Khudi) (خودی)
2. स्वार्थ परता (Swārth parata) (स्वार्थ परता)
खुद गरजी (Khud Garazi) (खुद गरजी)
खुद غرضی
نفس پرست (ع - ص)

NAFS-PARAST नफ्स परस्त
विषय लंपट (Vishai lampat) (विषय लंपट)
विषय लोलुप (Vishai lolup) (विषय लोलुप)
कामासक्त (Kāmāsakt) (कामासक्त)
(Shahvat) (शहवत) (شہوت)
parast परस्त
نفس کش (ع - ص)

NAFS-KUSH नफ्स कुश
विषय शून्य (Vishai shūn,nya) (विषय शून्य)
जितेंद्रिय (Jitendriya) (जितेंद्रिय) (شونہ)
वासना रहित (Vāsana rahit) (वासना रहित)
(Parantap) (परंतप) (پرنتپ)
(Zāhid) (झिद) (زاهد)

(Anāh āla) अफार (Aphār) (अफार)
पेट फूलना (Pet phúlna) (पेट फूलना)
(پھولنا)

NAFAR नफर (ع - مذ)
1. व्यक्ति (Vyakti) (व्यक्ति) शख्स
(Shakhs) (شخص)
3. सेवक (Sevak) (सेवक) दास (Dās)
(Naukar) (नौकर) (نوکری)

NAFRAT नफरत (ع - مٹ)
1. घृणा (Ghrina) (घृणा) उपेक्षा (Upek-
ohha) (उपेक्षा) घिन (Ghin) (گھن)
2. अप्रसन्नता (Ap,prasan,nata) (अप्रसन्नता)
(Bezāri) (बेजारी) (بیزاری)

NAFRĪN नफरी (ع - मٹ)
1. धिक्कार (Dhik,kār) (धिक्कार) फट-
कार (Phatkār) (फटकार) (فٹکار)
(La,nat) (लानत)
2. शाप (Shāp) (शाप) कोसना (Koena)
(कोसना)

NAFAS नफस (ع - مذ)
1. श्वास (Shwās) (श्वास) सांस (Sāns)
(Tanaf,fus) (तनफस) (تنفس)
2. क्षण (Chhan) (क्षण) पल (Pal) (पल)
(Lam,ha) (लम्हा) (لمحہ)

NAFS नफ्स (ع - مذ)
1. प्राण वायु (Prān vāyu) (प्राण वायु)
(Rūh) (रूह) (روح)
2. अस्तित्व (Astittwa) (अस्तित्व) वुजूद
(Vujūd) (वुजूद) (وجود)

NAFÍR نافیئر (ع - مٹ)

1. स्वर (Swar) ध्वनि (Dhwani)
 آواز (Áváz) آوازی (دهوني)
2. वह आवाज़ जो सोते में गलेसे
 निकलती है (Voh áváz jo sote men
 gale se nikalti hai)
 وہ آواز جو سوئے میں گالے سے نکلتی ہے

NAFÍS नफीस (ع - ص)

1. उत्तम (Uttam) श्रेष्ठ (Shreshbth)
 (برہیا Barhiya) بھیشٹہ
2. सुन्दर (Sunder) खुश नुमा
 (Khush numa) خوش نما
3. स्वच्छ (Swach, chh) साफ
 (Sáf) صاف
4. मूल्यवान (Múlyya ván) (مولیہ وان)
 कीमती (Qimati) قیمتی
5. मृदुल (Mridul) लतीफ
 (Latíf) لطیف
6. पवित्र (Pavitr) पाकीज़ा
 (Pákíza) پاکیزہ

NIQÁB نیکاب (ع - مٹ)

- मुखपट (Mukh pat) (مکھ پٹ)
 मुखवारण (Mukhávaran) (مکھاوارن)
 बुर्का (Burqa) (برقعہ)

نقاب کشائی (ع - مٹ)

- NIQÁB-KUSHÁYI نیکاب کوشائی
 अनारण (Anávaran) (انارون)
 मुँह से
 पर्दा उठाना (Munh se parda uthána)
 (منہ سے پردہ اٹھانا)

نفس مطلب (ع - مڈ)

- NAFSE-MATLAB नफ्से मतलब
 सारांश (Sáránash) (ساراناش)
 मुखार्थ (Mukh, khyáarth) (مکھیارتھ)
 खुलासा (Khulása) (خلاصہ)

NAF,A नफा (नफ्अ) (ع - مڈ)

1. लाभ (Lábh) प्राप्ति (Prápti)
 (مناعمه Munáfa) (پراپتی)
2. फल (Phal) नतीजा (Nati'ja)
 (نتیجہ)

نفع رسانی (ع - ت)

- NAF,A-RASÁNI नफा (नफ्अ) रसानी
 लाभ कारिता (Lábh kárita) (الابکارتا)
 उपादेयता (Upáde,yata) (ایادےیتا)
 फायदा मंदी (Fáida mandi) (فائدہ مندی)

NAFAQA नफका (ع - مڈ)

- भरण पोषण (Bharan poshan) (بھرن)
 बाल बच्चों का खर्च (Bál
 bach, chon ka kharch) (بال بچوں کا
 خرچ)

NUFÚZ नुफूज़ (ع - مڈ)

- संचार (Sanchár) (سانچار)
 समावेश (Samávesh) (سامايش)
 सरायत (Saráyat) (سرایت)

NAF,I नफी (नफ्इ) (ع - مٹ)

1. अस्वीकृति (Aswikriti)
 (اسوئی)
 नामज़ूरी (Na manzúri)
 (نامنظوری)
2. नकार (Nakár) (نکار)
 नहीं (Nahín)
 (نہیں)

NAQB نقب (ع - مٹ) نقب
 خانیق (Khānik) آسیہ
 (Āsedh) سہ (Sendh) سہ
 نقب زن (عف - ص)

NAQB-ZAN نقب زن
 کُنبیل (Kumbhil) خانیق
 (Khānil) سہ (Sandhi)
 bhedak سہ لگانے
 والا (Sendh lagāne vāla) سہ
 لگانے والا

NAQD نقد (ع - مذ) نقد
 1. سہ (Samīkchha) سہ
 آلوچنا (Āloohana) سہ
 آلوچنا (Ach, ohhe bure) سہ
 کی پرکھ (ki parakh)
 2. اذہار کی زید (Udhār ki zid) سہ
 کاش (Cash) کی فد
 3. دھن (Dhan) رقام (Raqam)
 رپیا (Rupia) رپیا
 4. پُنجی (Pūnji) سہ (Sarmāya)
 سہ (Sarmāya)

NUQRA نقرہ (ف - مذ) نقرہ
 1. رجات (Rajat) چاؤدی (Chāndi)
 چاندی
 2. شہتاشو (Shwetāsh, shwa) سہ
 سفید گھوڑا (Safed ghorā) سہ
 گھوڑا

NAQSH نقش (ع - مذ) نقش
 1. چتر (Chitr) تہ (Tas, vir)
 تصویر

NAQ, QĀD نقاد (ع - ص) نقاد
 1. سہ (Samāloohak) سہ
 سہ (Samīkchhak) سہ
 تہ (Tanqīd) تہ

2. گن دوش کا پریکھ (Gun dosh ka)
 parīk, ohhak گن دوش کا پریکھ
 بھالائی (Bhalāyi) بھالائی
 burāyi parakhne vāla بھالائی
 برائی پرکھنے والا

NAQQĀRA نقارہ (ف - مذ) نقارہ
 ڈنڈبھی (Dundubhi) ڈنڈبھی
 (Bheri) ڈنڈبھی (Dhaunsa)
 نگاڑا (Nagāra) نگاڑا

NAQQĀSH نقاش (ع - ص) نقاش
 چترکار (Chitrkār) چترکار
 (Chitera) چترکار (Musav, vir)
 مصور

NAQQĀL نقال (ع - ص) نقال
 1. ویدوشک (Vidūshak) ویدوشک
 واسنتیک (Vāsantik) واسنتیک
 (Bhānd) بھاند

2. نرمد (Narmad) مسخرہ
 (Maskhara) مسخرہ
 3. اشنکا (Ushnika) بھو
 رپیا (Bahurūpiya) بھو

NAQĀHAT نقاہت (ع - مٹ) نقاہت
 دُربلتا (Durbalata) دُربلتا
 (Chhīnata) کمزوری (Kamzori)
 کمزوری

3. मुखकृति (Mukhá kriti) مکھا کرتی (چہرا) (Chehra)
4. धज (Dhaj) वज़ा (Vaz,a) (وضع) (Dhaj)
5. मान चित्र (Mán chitr) مان چتر (मान) (Sat,be za-mín ki tasvír) सतहे ज़मीन की तसवीर (سطح زمین کی تصویر)
6. चेष्टा (Cheshta) چہشتا (Hulya) (Hulya)
7. साँचा (Sánchá) سانچہ (Qálib) (Qálib)
8. शैली (Shaili) شیلی (Dhang) (Dhang)
9. सारणी (Sárani) سارنی (Jidval) (Jidval)
10. सूची (Súchi) سوچی (Fehrist) (Fehrist)

NAQS नक्ष (ع - مذ) نقص

1. दोष (Dosh) बुराई (Buráyi) (Aib) ऐब (برائی) (Khot) (Khot)
2. त्रुटि (Truti) त्रुटी भूल (Bhúl) (Bhúl) (Ghalati) (Ghalati)
3. न्यूनता (Nyúnata) نیونتا (Kasar) (Kasar) (Kamí) (Kamí)

NUQSÁN नुक्सान (ع - مذ) نقصان

1. हानि (Háni) हानि च़ति (Chhati) (Gháta) घाटा (چھاتی) (Khasára) (Khasára)
2. अनर्थ (Anarth) (Anisht) (Anisht) (Haraj) (Haraj)

2. यन्त्र कुंडली (Yantr kundali) यन्त्र कुंडली (Ta,víz) (Ta,víz)
3. चिह्न (Chin,nh) चिह्न (Nishán) (Nishán)
4. अंकित (Ankit) (Ankit) (Khuda hua) (Khuda hua)
5. फूल पत्ती (Phúl patti) (Phúl patti) (Bel búte) (Bel búte)

نقش بدیوار (عف - ص)

NAQSH-BA-DÍVÁR नक्ष ब दीवार (Istabdh) (Istabdh) (Chakit) (Chakit)

نقش برآب (عف - ص)

NAQSH-BAR-ÁB नक्ष बर आब (Chhan bhangur) (Chhan bhangur) (Chhanastháyi) (Chhanastháyi) (Bante hi mit jáne vála) (Bante hi mit jáne vála)

نقش ونگار (عف - مذ)

NAQSHO-NIGÁR नक्षोनिगार

1. शृंगार (Shringár) (Shringár) (Sajávat) (Sajávat)
2. बेल बूटे (Bel búte) (Bel búte) (Phúl patti) (Phúl patti)

NAQSHA नक्ष (ع - مذ) نقشه

1. चित्र (Chitr) (Chitr) (Tasvír) (Tasvír)
2. अवस्था (Avastha) (Avastha) (Hálat) (Hálat)

NUQTA نکتہ (ع - مذ) نکتا

1. بِنْدُو (Vindu) (بندی) (Bindi) (بندی)

2. شُونْی (Shún, nya) (شونیه) (Sifar) (صفر)

NAQL نَقْل (ع - مَث) نَقْل

1. اَنُکُرَآن (Anukeran) (انوکرن) (Anusaran) (انوسرن) (Taqīd) (تقلید)

2. پَرَتِی لَیپِی (Prati lipi) (پرتی لپی) (Anuk, kriti) (انوکرتی) (Kisi aal obiz ka charba) (کسی اصل چہز کا چربہ)

3. بَاناگی (Bánagi) (بانگی) (Namúna) (نمونہ)

4. سَوَآنگ (Swáng) (سوانگ) (Rúp) (روپ)

5. چُٹکُلا (Chutkula) (چٹکلا) (Latifa) (لطیفہ)

6. کَہَاَنِی (Kabáni) (کہانی) (Hikáyat) (حکایت)

NAQLI نَقْلِی (ع - ص) نَقْلِی

1. کُترِیم (Kritrim) (کتریم) (Maanúyi) (مصنوعی)

2. کُٹ (Kút) (کوٹ) (Mith, thya) (میٹھا) (Khota) (کوٹا) (متہیا)

3. اَشُدھ (Ashud, dh) (اشدھ) (Mishrit) (میشرت) (Ghair khális) (غیر خالص)

NAQÍB نَقِیب (ع - مذ) نَقِیب

1. بَندیجان (Bandi jan) (بندی جن) (Bhát) (بہات)

3. بَاہَا (Bádha) (بادھا) (halal) (خلل)

نَقْصَان دَہ (ع - ص)

NUQSÁN-DEH نَقْسان دَہ

ہَاَنِی کَارَک (Háni kárak) (ہانی کارک)

اَنِیْشَٹ کَر (Anisht kar) (انیشٹ کر)

نُقْسان پَہُچانے والا (Nuqsán pahun-oháne vála) (نقصان پہنچانے والا)

نَقْصَان رِساَن (ع - ص)

NUQSÁN-RASAN نَقْسان رِساَن

دِیکھو 'نَقْصَان دَہ'

نَقْصَان زَدَہ (ع - ص)

NUQSÁN-ZADA نَقْسان زَاہ

چَہَتِی گَرَسَٹ (Chhati graat) (چہتی گرسٹ)

اُپَہَٹ (Uphat) (اپہٹ)

پَہُچا ہُو (Jise nuqsán pahuncha ho) (جیسے نقصان پہنچا ہو)

NAQZ نَقْز (ع - مذ) نَقْز

بَہَڈ (Bhed) (بہڈ)

تَورِ پَورِ (Tor phor) (تور پور)

نَقْض اَمَن (ع - مذ)

NAQZE-AMN نَقْزِے اَمَن

شَانتِی بَہَڈ (Shánti bhang) (شانتی بہڈ)

دَنگا (Danga) (دنگا) (Balva) (بلوا)

نَقْض اَہَڈ (ع - مذ)

NAQZE-AHD نَقْزِے اَہَڈ

پَرَتِگِیَا بَہَڈ (Pratiggya bhang) (پرتگیا بہڈ)

وَاچَن بَہَڈ (Vachen bhang) (وچن بہڈ)

وَاہَا کِیلاکِی (Va, da khiláki) (واہا کیلاکی)

نکتہ چیں (عف - ص)

NUKTA-CHÍN نکتہا چی

1. آلوچک (Álochak) (الوچک)
نقادی (Naqqád) (نقاد)

2. छिद्रान्वेषी (Chhid,dránveshi) (چھد)
ऐब दूढ़ने वाला (Aib
dhúudhne vála) (عیب دھوندھنے والا)

نکتہ دان (عف - ص)

NUKTA-DÁN نکتہا دان

1. मर्मज्ञ (Marmaggya) (مرمگئیہ) गुण ग्राही
(Gun gráhi) (گن گراہی) तत्त्व वेत्ता
(Tattwa vetta) (تتوویتتا) दक्षीका रस
(Daqíqra ras) (دقیقہ رس)

نکتہ سنج (عف - ص)

NUKTA-SANJ नुक्ता संज

1. सूक्ष्म दर्शी (Súkehbm darshi)
सूक्ष्म दर्शी (Súkehbm darshi)
बारीकी वीं (Bárik
bín) (باریک بینی)
2. कवि (Kavi) (کوی) शाहिर (Sháir)
(شاعر)

نکتہ شناس (عف - ص)

NUKTA-SHANÁS नुक्ता शनास

‘دیکھو’ نکتہ دان

نکتہ نواز (عف - ص)

NUKTA-NAVÁZ नुक्ता नवाज

1. आशु तोष (Áshutosh) (آشوتوش)
झरा सी बात में खुश हो जाने वाला
(Zara si bát men khush ho jáne
vála) (خواسی بات میں خوش ہو جانے والا)

2. चोबदार (Chobdár) (چوبدار) चाऊश
(Cháúsh) (چاؤش)

وہ شخص جو بادشاہوں یا امیروں
کی سواری کے آگے آواز لگانا ہوا
چلتا ہے

NAQÍZ نکیز (ع - ص) نقیض

विरुद्ध (Virud,dh) (ویرودھ) विपरीत
(Viparít) (ویریت) उलटा (Ula)

NAQÍH نکیہ (ع - ص) نقیہ

दुर्बल (Durbal) (دربل) अशक्त (Ashakt)
कम (Chhín) (چھین) क्षीण (Ashakt)
ज़ोर (Kamzor) (کم زور)

NIKÁH نیکاح (ع - مذ) نیکاح

पानिग्रह (Pániggrah) (پانگ گره) विवाह
(Viváh) (وواہ) ब्याह (Byáh)

NAKBAT نکتہ (ع - مذ) نکتہ

1. दरिद्रता (Darid,drata) (دردرتا)
निर्धनता (Nirdhanata) (نردھنتا)
कंगाली (Kangáli) (کنگالی)
2. दुर्भाग्य (Durbhággya) (دربھاگیہ)
दुर्दैव (Durdaiv) (دردیو) बदकिस्मती
(Bad qismati) (بدقسمتی)

NUKTA नुक्ता (ع - مذ) نکتہ

1. सूक्ष्मता (Súkehbmata) (سوکھمتا)
बारीकी (Bárik) (باریکی)
2. मर्म (Marm) (مرم) तह की बात
(Tah ki bát) (تہ کی بات)
3. रहस्य (Rahassya) (رہسیہ) राज
(Ráz) (راز)
4. चुटकुला (Chutkula) (چٹکلا) लतीफا
(Latífa) (لطیفہ)

NIKOYI نیکوئی (ف - مٹ) نیکوئی

1. उपकार (Upkár) भलाई (Bhaláyi)
2. उत्तमता (Uttamata) उम्दगी (Umdagi)

NAK,HAT नकहत (ع - مٹ) महक (Sugandh) सुगंध (Mahak) खुशबू (Khushbu) خوشبو

NIGÁR निगार (ف - مذ) نگار

1. चित्र (Chitr) तस्वीर (Tasvír)
2. बेल बूटे (Bel búte) नक्श (Naqsh)
3. मूर्ति (Múrti) बुत (But) (بت)
4. सुंदरी (Sundari) हसीना (Hasína)
5. प्रेयसी (Preyasi) माशूका (Ma,shúqa)

نگارخانه (ف - مذ)

NIGÁR-KHÁNA निगार खाना

1. चित्रालय (Chitrálai) चित्रागार (Chitra gár) तस्वीर खाना (Tasvír khána)
2. मूर्ति ग्रह (Múrti grih) मंदिर (Mandir)
3. चित्र सारी (Citrásari) رنگ مہل (Rang mahal)

2. ईश्वर (Íshwar) खुदा (Khuda) (خدا)

NAKIRA नकिरा (ع - مذ) نكره

जाति वाचक संज्ञा (Játi vachak sangya) वह इस्म जो पूरी जिस के लिए बोला जाए (Voh ism jo púri jins ke liye bola jáe) (یہ اسم جو پوری جنس کے لئے بولا جائے)

نکو (ف - ص)

NIKO (NIKU) निको (निकू)

1. उत्तम (Uttam) श्रेष्ठ (Shreshth) उम्दा (Umda) (عمدة)
2. सुन्दर (Sundar) शुभ दर्शन (Shubh darshan) हसीन (Hasín)

نکوخواه (ف - ص)

NIKO-KHÁH निको खाह

शुभ चिंतक (Shubh chintak) खैर खाह (Khair kháh) (خواه)

نکوکار (ف - ص)

NIKO-KÁR निको कार

सच्चरित (Sach, charit) सदाचारी (Sadá chári) नेक अमल (Nek amal)

نکونام (ف - ص)

NIKO-NÁM निको नाम

कीर्ति बान् (Kírti ván) यशस्वी (Yashas, swi) नामावार (Námávar)

7. रक्षा (Rak, ohha रक्ष्हा) हिफाजत
(Hifázat حفاظت)

8. निरीक्षण (Niríkohhan निरीक्षण)
नगरानी (Nigaráni नगरानी)

نگاهبان (ف - ص)

NIGÁH-BÁN निगाह बान

‘دیکھو’ نگہبان

نگاہ داشت (ف - مٹ)

NIGÁH-DÁSHT निगाह दाश्त

1. संरक्षण (San rakchhan संरक्षण)

चौकसी (Chaukasi चौकसी) हिफा-
जत (Hifázat حفاظت) निगरानी
(Nigaráni नगरानी)

2. भरण पोषण (Bharan poshan भरण
पोषण) परिवार (Paryarish परिवार)

نگاہ غلط انداز (ف - مٹ)

NIGÁHE-GHALAT-ANDÁZ

निगाहे गलत अंदाज़

एसी नज़र जिसे हर आदमी यह समझे
कि मेरी तरफ है (Aisi nazar jise har
ádami yeh samjhe ki meri taraf hai
ایسی نظر جسے ہر آدمی یہ
سمجھے کہ میری طرف ہے)

NIGARAN_ निगरां (ف - ص)

निरीक्षक (Niríkbhak निरीक्षक)
संरक्षक (Sanrakchhak संरक्षक)
चौकसी करने वाला (Chaukasi karne vála
पास बान (Pás पासبان)
bán)

NIGÚN निगूं (ف - ص)

अधोमुख (Adho mukh अधोमुख)
अधोधा (Aupdha अधोधा)

4. वह जगह जहां हसीनों का मजमा हो
(Voh jagah jehán hasínón ka
majma ho وہ جگہ جہاں حسیلوں
کا مجمع ہو)

نگارستان (ف - مذ)

NIGÁRISTÁN निगारिستان

1. चित्र शाला (Chitr shála चित्र
शाला) तस्वीर खाना (Tasvîr khána
تصویر خانہ)

2. चित्रित-स्थान (Chitrit-isthán चित्रित-
स्थान) नकशो निगार किया हुआ
मकान (Naqsho nigár kiya hua
نقش و نگار کیا ہوا مکان)

نگارش (ع - مٹ)

NIGÁRISH निगारिश

लेख (Lekh लेख) तह रीर (Tab, rîr
تحریر)

NIGÁH निगाह (ف - مٹ)

1. दृष्टि (Drishti दृष्टि) नज़र
(Nazar نظر)

2. नयन (Nayan नयन) नेत्र (Nettr
آنکھ) आँख (Ánkh آنکھ)

3. परख (Parakh परख) शनाख्त
(Shanákhât شناخت)

4. तेवर (Tever तेवर) चितवन
(Chitvan چیتون)

5. ध्यान (Dhyán ध्यान) खयाल
(Khayál خیال)

6. कृपा (Kripa कृपा) इनायत (Ináyat
عنايت)

گیتا (Gita) (گیتا) (استمت)
(Bhīga) (بھیکا)

NAM, MĀM نام (ع - ص) نام

1. پشون (Pishun) (پشون) چوگول خور
(Chughul khor) (چوگل خور)

2. ننداک (Nindak) (ننداک) رصوا کرنے
والا (Rusva karne vāla) (رسو کرنے والا)

NUMÁYÁN نمايان (ف - ص) نمايان

1. پرتیکھ (Pratyakohh) (پرتیکھ)
سامنے (Sámne) (سامنے)

2. ویکت (Vyakt) (ویکت) پرکٹ
(Záhir) (ظاہر) (پرکٹ)

نمائش (ف - مٹ)

NUMÁISH نمايش

1. پردارشی (Pradarshani) (پردارشی)
نمايش گاه (Numáish gáh)
(نمائش گاہ)

2. پردارشن (Pradarshan) (پردارشن)
دیکھاوا (Dikháva) (دیکھاوا)

3. شرنکار (Shringár) (شرنکار) زینت
(Zinat) (زینت)

4. سجا (Sajja) (سجا) سجاوٹ (Sajávat)
(سجاوٹ)

NAMAD نامد (ف - مذ) نامد

موتا کمال (Mota kambal) (موتا کمال)
نامدا (Namda) (نامدا)

نامدیده (ف - ص)

NAM-DÍDA نام دیدا

آردر نین (Árdar nayan) (آردر نین)

نگون بخت (ف - ص)

NIGÚN-BAKHT نینگو بخت

हत भाग्य (Hat bhággya) (हत भाग्य)

बद किस्मत (Bad qismat) (بد قسمت)

نگون سار (ف - ص)

NIGÚN-SÁR نینگو سار

अधोमुख (Adho mukh) (ادھو مکھ)

आँधा (Aundha) (آوندھا)

NIGAH نيه (ف - مٹ) نيه

نگاه کا مخفف دیکھو 'نگاه'

نگہبان (ف - ص)

NIGAH-BÁN نيه بان

1. संरक्षक (Sanrak, chhak) (سن رکھک)

मुहाफिज (Muháfiz) (مکافظ)

2. निरीक्षक (Nirík, chhak) (نیریکھک)

नगरां (Nigarán) (نگراں)

نگہداشت (ف - مٹ)

NIGAH-DÁSHT نيه داشت

دیکھو 'نگاه داشت'

NAGÍNA نغينا (ف - مذ) نغينا

1. रत्न (Ratn) (رتن) जवाहिर (Javábir)

(جواہر)

2. नग (Nag) (نگ) अगूँठी वगैरा में

जड़ा जाने वाला रत्न (Angúthi

vaghaira men jāra jāne vāla ratn

انگوٹھی وغیرہ میں جڑا جانے والا

(رتن)

NAM نام (ف - ص) نام

आर्द्र (Árdar) (آردر) स्तिमित (Istimit)

نمک حلال (عف - ص)

NAMAK-HALÁL نامک ہلال

سوامی (Swámi nishth)
 (نشثہ)
 (Swámi bhakt)
 (بہکت)
 (Vafa dár)
 (وفا دار)

نمک خوار (ف - ص)

NAMAK-KHÁR نامک خوار

1. داس (Dás) (داس)
 (Naukar)
 (سیوک)
 (Sevak)
 (نوکر)
2. بکت (Bankt) (بہکت)
 (Fidá-yi)
 (فدا یی)

نمک کور (ف - ص)

NAMAK-KOR نامک کور

کرتا (Kritaghn)
 (کر تگھن)
 (Namak harám)
 (نامک حرام)

NAM-NÁK نام ناک (ف - ص)

گولا (Gíla)
 (آدر)
 (Ádr)
 (Jo nam ho gaya ho)
 (جو نام ہو گیا ہو)

NAMU نامو (ف - ص)

وکیاس (Vikás)
 (وکیاس)
 (Barhne ki quv,vat)
 (برہنے کی قوت)

نمود (ف - ص)

1. پراکٹن (Prakatan)
 (ظاہر ہونا)
 (Záhir hona)
2. دیلواوا (Dikhává)
 (نمائش)
 (Numáish)
3. آویرہا (Ávirbháv)
 (آویرہا)
 (Zubúr)

سجل نیتر (Sajal nettr)
 (سجل نیتر)

چشم تر (Chashm tar)
 (چشم تر)

NAMRÚD نامرود (ف - ص)

1. ایک बहुत بڑا جالیم بادشاہ جس
 نے ہزارت ہزاراہیم کو آگ میں ڈالا
 یا (Ek bahut bāṛa zālīm bādshāh
 jis ne hazrat Ibráhīm ko āg meñ
 dāla tha)
 ایک بہت بڑا ظالم
 بادشاہ جس نے حضرت ابراہیم
 (کو آگ میں ڈالا تھا)

اصل میں 'ن' کے پیش کے ساتھ ہے
 لیکن اردو میں زبر کے ساتھ ہی بولا
 جاتا ہے

2. آتیاچاری (Attyáchári)
 (آتیاچاری)
 (Zálim)
 (ظالم)

NAMISH نامیش (ف - ص)
 'نمشک' کا مخفف

نونیٹ (Navnít)
 (نونیٹ)
 (Chhír sár)
 (چھر سار)
 (Mak,khan)
 (مکھن)

NAMAK نامک (ف - ص)

لون (Lon)
 (لون)
 (Lavan)
 (لوان)
 (Nún)
 (نون)
 (Mitha)
 (میٹھا)

نمک حرام (عف - ص)

NAMAK-HARÁM نامک حرام

کرتا (Kritaghn)
 (کر تگھن)
 (Vish,ahwás gháti)
 (ویشواص)
 (Ghad,gháti)
 (گھاہار)

NANG ننگ (ف - مذ) ننگ

1. لज्जा (Lajja لجا) لاج (Lāj لاج) شرم (Sharm شرم)
2. दोष (Dosh دوش) ऐब (Aib عیب)
3. निंदा (Ninda نندا) रुसवाई (Rusvāyi رسوایی)

ننگ خاندان (ف - ص)

NANGE-KHĀNDĀN ننگه خاندان

- कुल कलंक (Kul kalank کل کلاک)
कुलांगार (Kulāngār کلانگار) कुल कंटक (Kul kantak کل کنتک) जो सारे
कुल को बदनाम करे (Jo sārē kul ko bad nām karē جو سارے کل کو بدنام کرے)

ننگ و ناموس (عف - مذ)

NANGO-NĀMŪS ننگو ناموس

1. लज्जा (Lajja لجا) गैरत (Ghairat غیرت)
2. मर्यादा (Maryāda مریادا) हुर्मत (Hurmat حرمت)
3. सतीत्व (Satittwa ستیتو) इस्मत (Ismat عصمت)

NAU नौ (ف - ص) नौ

1. नवीन (Navīn نوین) नूतन (Nūtan نوتن) नया (Naya نیا)
2. आधुनिक (Ādhunik آدهنک) हाल का (Hāl ka حال کا)

نو آبادی (ف - مٹ)

NAU-ĀBĀDI नौ आबादी

उपनिवेश (Upnivesh اپنیویش) नया

4. ख्याति (Khyāti کھیاتی) शुहरत (Shubrat شهرت)

5. वैभव (Vaibhav वैभव) शान शौकत (Shān shaukat شان شوکت)

6. अस्तित्व (Astittwa استتو) हस्ती (Hasti هستی)

7. शोभा (Shobha شوبها) रौनक (Raunaq رونق)

اردو میں 'ن' کے ذریعے سے بھی بولتے ہیں

NUMŪDĀR نمودار (ف - ص) نمودار

1. प्रकट (Prakat برکت) व्यक्त (Vyakt بیان)

2. आविर्भूत (Āvirbhūt اور برت) बाहिर (Zāhir ظاهر)

3. अध्वक्ष (Adh, dhyakohh ادھ) सरदार (Sar dār سردار)

NAMŪNA نمونہ (ف - مذ) نمونہ

1. दिग्दर्शन (Dig darshan دگ درشن) बानगी (Bānagi بانگی)

2. उपमा (Upama ایما) नज़ीर (Nazīr نظیر)

3. दृष्टान्त (Drishtānt درشتانت) मिसाल (Misāl مثال)

4. आदर्श (Ādarsh آدرش) मिसाली (Misālī مثالی)

5. आकारप्रकार (Ākār prakār آکارپرکار) वज्रा कृता (Vaz, a qat, a وضع قطع)

NAMI नमी (ف - مٹ) نمی

आर्द्रता (Ādrata آدرتا) तरी (Tari تری) गीला पन (Gīla pan گیلپن)

کا لڑکا (Laṛki ka laṛka لڑکی کا لڑکا)

NAVÁSÍR نواسیر (ع - مت) نو اسیر

1. ناسور کی جمع

2. بھگندر (Bhagandar) پالوانے کے مکام کا فوڑا (Pákháne ke maqám ka phoṛa) پاخانے کے مقام کا پھوڑا

NIVÁLA نیوالا (ف - مذ) نوالہ
گراس (Grás گراس) کول (Kaul کول)
لقمہ (Luqma لقمہ)

نو امید (ف - ص)

NAU-UMMÍD نئی اُممید

ہٹاش (Hatásh ہٹاش) نیراش (Nirásh نیراش)
نا اُممید (Na ummíd نا اُممید)

NAUBAT نوبت (ع - مت) نو بت

1. اوسرا (Osara اوسرا) باری (Bári باری)
  2. دشا (Dasha دشا) हालت (Hálat حالت)
  3. ڈنکا (Danka ڈنکا) ناکارا (Naq-qára نقارہ)
  4. روشن چوکی (Raushan chauki روشن چوکی)
- وہ شہنائی اور نفیری وغیرہ جو کسی بادشاہ یا امیر کی تیوڑھی پر روزانہ سویرے بجا کرتی ہے

نوجوان (ف - ص)

NAU-JAVÁN نئی جوان

نہا پٹھا (Nav yuvak نہا پٹھا)
نہا پٹھا (Nav yuva نہا پٹھا)
نہا پٹھا (Naya, pa-h, thá نہا پٹھا)

نہا پٹھا (Naya basa hua
iláqa نہا پٹھا علاقہ)

نو آموز (ف - ص)

NAU-ÁMOZ نئی آموز

1. نہا شیکھت (Nav shikohhit نہا شیکھت)
نہا سیکھیہ (Naus sikhiya نہا سیکھیہ)
انازی (Anázi انازی)
2. انبہ (Anabb, bhyast انبہ)
کچا (Kach, cha کچا)

NAVA نہا (ف - مت) نوا

1. سوار (Swar سوار) شبد (Shabd شبد)
آواز (Áváz آواز)
2. گان (Gán گان) ناگھما (Naghma ناگھما)
گانا (Gána گانا)

NAVÁH نہا (ع - مذ) نواح

آس پاس کا علاقہ (Ás pás ka iláqa
مضافات (Muzáfát مضافات)

نوازش (ف - مت)

NAVÁZISH نہا زیش

انوکمپا (Anukampa انوکمپا) دیا (Daya دیا)
مہر بانی (Mehr bání مہر بانی)

نوازش نامہ (ف - مذ)

NAVÁZISH-NÁMA نہا زیش نامہ

کریا پتر (Kripa pattr کریا پتر)
کرم نامہ (Karam náma کرم نامہ)

NAVÁSA نہا سا (ف - مذ) نواسہ

دوہتر (Dauhitr دوہتر) پوترا پوترا
پوترا (Putrika پوترا) لڑکی

उजाला (Ujāla अजाला) चमक (Chamak
(روشنی) रौशनी (Raushani) (چمک)

2. शोभा (Shohha शोभा) छटा (Chhata
(رونی) रौनक (Rannaq) (چھٹا)

3. मुख छटा (Mukh chhata मुख छेहरे की चमक दमक (Chehre ki cha-
mak damak चहरे की चमक
(دمک)

NÚRĀNĪ नूरानी (न - फ) (मथ)
प्रकाश मय (Prakāsh mai प्रकाश में)
ज्वलंत (Jwalant ज्वलंत) पुरनूर
(Pur nūr पुरनूर)

नूर बाफ (न - फ) (मड)

NÚR-BÁF नूर बाफ
पट कार (Pat kār पटकार) कपड़ा बिनने
बाला (Kapra binne wāla कपड़ा बिनने वाला)
जुलाहा (Julāha जुलाहा)

NAU-RAS नौरस (न - फ) (स)

1. नव-पक्व (Nav pak, kva नवपक्व)
नया पका हुआ फल (Naya paka hua
phal नया पका हुआ फल)

2. नवल (Naval नवल) युवा (Yuva
(नखिज़) नौखेज़ (Naukhez) (नया)

नौआईदा (न - फ) (स)

NAU-ZÁYÍDA नौ ज़ाईदा
नव जात (Nav jāt नवजात) जो नया
पैदा हुआ हो (Jo Naya paida hua ho
जो नया पैदा हुआ हो)

NOSH नोश (न - फ) (मड)
1. पान (Pán पान) पीना (Pina पीना)

NAU, HA नौहा (न - मड)

1. शोकालाप (Shokáláp शोकालाप) मुर्दे
पर रोना (Murde par rona मर्दे
पर रोना)

2. विलाप (Viláp विलाप) रोना पीटना
(Rona pítna रोना पीटना)

नोखास्ते (न - फ) (स)

NAU-KHÁSTA नौ खास्ता

नवोत्थित (Navot, thit नवोत्थित)
नया उठा हुआ (Naya uth, tha hua
नया उठा हुआ)

NAU-KHEZ नौ खेज़ (न - फ) (स)

1. किशोर (Kishor किशोर) क़रीबुल
बुलूरा (Qarībul bulūgh क़रीब
البلوغ)

2. नवयुवा (Nav yuva नवयुवा) नौ
जवान (Nau javán नौजवान)

3. अननुभवी (Ananubhavi अननुभवी)
ना तजर्बिा कार (Na tajriba kār
ना तजर्बेकार)

नौदौलत (न - फ) (स)

NAU-DAŪLAT नौ दौलत

जिसे नई नई दौलत मिली हो (Jise nayi
naye daulat mili ho जिसे नई नई
दौलत मिली हो) जो नया नया अमीर
हुआ हो (Jo naya naya amir hua ho
जो नया नया अमीर हुआ हो)

NŪR नूर (न - मड)

1. प्रकाश (Prakāsh प्रकाश) आभा
(Ābha आभा) ज्योति (Jyoti ज्योति)

2. لینگ (Ling) لنگ (Jins) جیس (جنس)
3. प्रकार (Prakar) پروکار (Qism) قسم
4. आकृति (Ākriti) اکرتی (Shakl) شکل
5. पद्धति (Pad,dhati) پدھتی (Dhang) ڈھنگ (Tarz) تارز

نوعروس (عف - ص)

NAU-ARÚS نؤ اړرؤس

- نव वधू (Nav vadhu) نو ودهو (Nav vivāhita) نو وواھتا (Nayi dulhan) نئی دلھن

NAU-UMR نؤ عمر (عف - ص)
अल्प वयस्क (Alp vayask) الب کم عمر (Kam umr) کم عمر (ویسک)

NOK نوك (ف - مٹ) نوك

1. अणि (Ani) انی (Ani) انی (Chubhne vála kanára) چوبھنے والا کنارا
2. बाँक पन (Bánk pan) بانک پن (Án) آن
3. डोंग (Díng) دینگ (Dún) دून (دون)

NAUKAR नौकर (ف - مڈ) نؤ کر

1. सेवक (Sevak) سہوک (Mulázim) مولاظیم
2. दास (Dás) داس (Khádīm) خادم

2. स्वादिष्ठ पदार्थ (Swádishth padārth) سوادیشٹھ پدارتھ (Mazedár chíz) مزیدار چیز

3. विष हर (Vish har) ویش ہر (Tiryáq) تیریاق

4. पीने वाला (Píne vála) پینے والا (ان معنوں میں مرکبات کا آخری جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'مے نوش')

NAVISHTA नविशता (ع - مڈ) نوشٹہ

1. लिखित (Likhit) لکھت (Likha hua) لکھا ہوا

2. लिखित प्रमाण (Likhit pramán) تھریری سناد (Tahriri sanad) تحریری سند

3. भाग्य (Bhág,gya) بھاگیہ (Qismat) قسمت

نوش دارو (ف - مٹ)

NOSH-DÁRÚ नोश दारू

1. संजीवनी (Sanjivani) سن جیوینی (Murde ko zinda kar dene váli dava) مردے کو زندہ کر دینے والی دوا
2. अमृत (Amrit) امرت (Sudha) سधा (Ább hayát) آبه ہیات (آب حیات)

NOSHA नोशा (ف - مڈ) نوشہ

1. धर (Var) دھرا (Dálha) دولھا

NAU,A नौअ (ع - مٹ) نؤ ا

1. जाति (Játi) جاتی (Nasl) نسل

نو وارد (ف - ع) (ص)

NAU-VÁRID نؤ وارید

نواگت (Navágat نواگت) نواگتوک
(Navágantuk نواگتوک) نیا آئے والا
(Naya áne vála نیا آئے والا)

NAVED نवेद (ف - م) (ص)

1. शुभ सूचना (Shubh sūchana شہہ
ख़ुश ख़बरी (Kkush khabari
خوش خبری)
2. निमन्त्रण (Nimantaran نمندترن)
दावत नामा (Dávat náma دعوت
نامه)

نویسنده (ف - ص)

NAVÍSINDA नवीसिदा

लेखक (Lekhák لیکھک) लिपिक
(Lipik लिपिक) लिखने वाला (Likhne
vála لکھنے والا)

NIHÁD निहाद (ف - م) (ص)

प्रकृति (Prakriti प्रकृति) स्वभाव
(Swabháv سو، بهاد) ख़सलत (Khaslat
خصالت)

NAHÁR नहार (ع - م) (ص)

1. दिवस (Divas دوس) दिन (Din
روز) (Roz روز)
2. अनाहार (Anáhár اناهار) खाली पेट
(Khálí pet خالی پیٹ)

NIHÁL निहाल (ف - م) (ص)

1. पौदा (Pauda پودا) नया दरख़्त
(Naya darakht نیا درخت)
2. वृक्ष (Vrik chh वृक्ष) पेड़ (Per
روکھ) (Rúkh روکھ)

NAUKARI नौकरी (ف - م) (ص)

1. सेवा (Seva سیوا) सर्विस (Service
سروس)
2. दासता (Dásata داستا) खिदमत
(Khidmat خدمت)

نوک زبان (ف - ص)

NOKE-ZABÁN नोके ज़बां

जिह्वाग्र (Jivhāgr جوهآگر) कंठस्थ
(Kanthasth कंठस्थ) जो ज़बानो
याद हो (Jo zabáni yád ho جو
زیانی یاد ہو)

NAUM नौम (ع - م) (ص)

निद्रा (Nidra نندرا) स्वप्न (Swapn
سوننا) (Sona سونا)

نومشقی (ع - ص)

NAU-MASHQ नौ मश्क

नवाभ्यस्त (Navábhh,byast نوا بهیست)
नौ सिखिया (Nau sikhiya نو سکھیا)

NAUMÍD नौमीद (ف - ص)

हताश (Hatáash هتاش) निराश
(Niráash निराश) ना उम्मेद (Na ummed
نالامید)

نونهال (ف - ص)

NAU-NIHÁL नौ निहाल

1. नव वृक्ष (Nav vrikchh नव वृक्ष)
नया पौदा (Naya pauda نیا پودا)
2. शिशु (Shishu ششو) बालक
(Bálak बालक) बच्चा (Bach,cha
بچه)

NIHUFTA نیہفتہ (ف - ص) نیہفتہ
 نیہیت (Nihit) گپت (Gupt)
 چھپا ہوا (Chhipa hua) چھپا (گپت)
 ہوا)

NU,HUM نوحہ (ف - ص) نوحہ
 ناصم (Navam) نواں (Naván)
 نوان)

NAHANG نہنگ (ف - مذ) نہنگ
 گراہ (Gráh) کُہر (Kumbhír)
 گہریال (Gharýál) گہر (کم)
 مگر مچھ (Magar mach, chh) مگر
 مچھ)

NIHI نیہی (ع - مٹ) نیہی
 1. نیہدھ (Nishedh) ورنجن (Varjan)
 مناہی (Manáhi) مناہی
 2. ईश्वर की तरफ से किसी काम के न
 करने का आदेश (Íshwar ki taraf
 se kisi kám ke na karne ka ádesh
 ایسھور کی طرف سے کسی کام کے نہ
 کرنے کا آدیش)

NIHÍB نیہیب (ع - مذ) نیہیب
 بھائی (Bhai) تراں (Trás) تراں
 دار (Dar) دہشت (Dahshat)
 دہشت)

NAI نئے (ف - مٹ) نئے
 1. नद (Nad) نرکول (Narkul)
 نرکت (Narkat) نرکت
 2. वंशी (Vaoshi) بانسری (Bansuri)
 بانسری)

3. समृद्ध (Samrid, dh) مالا-
 مال (Mála mál) مالا مال
 4. प्रसन्न (Prasan, n) خوش
 خوش (Khush)

NIHÁN نیہاں (ف - ص) نیہاں
 گپت (Gupt) نیہیت (Nihit)
 پوشیدا (Poshída) پوشیدا

NIHÁYAT نہایت (ع - مٹ) نہایت
 1. अंत (Ant) خور (Chhor)
 اخیر (Akhír) اخیر
 2. पराकाष्ठा (Parákáshtha) پراکاشتھا
 آخری حد (Ákhirí had) آخری حد
 3. अत्यधिक (Attyadhik) اتیہدھک
 اتیہانت (Attyant) اتیہانت
 بہ حد (Be had) بہ حد

NAHJ نہج (ع - مذ) نہج
 1. मार्ग (Márg) رستا (Rasta)
 رستا
 2. पद्धति (Pad, dhati) دھت
 دھنگ (Dhang) तरीका (Taríqa)
 طریقہ)

NAHR نہر (ع - مٹ) نہر
 1. नदी (Nadi) آبجو (Ábju)
 آبجو
 2. कुल्या (Kulya) دریا سے
 نکالنے والی دھڑ (Darya se nikáli)
 دھڑ سے نکالنے والی شاخ (hui shákh)

NOH,ZAT نہضت (ع - مٹ) نہضت
 پراستان (Prastbán) کُچ
 (Kúch) رانانگو (Ravánagi)
 رانانگی)

نیازمند (ف - ص)

NIYÁZ-MAND نیازمند

1. آگیا کاری (Ággya kári) (آگیاکاری)
فرمان بردار (Farmán bardár)
(فرمان بردار)
2. اچھک (Ich, chhuk) (اچھک)
آرامی (Abhiláshi) (آرامی)
آرزو مند (Árzu mand) (آرزو مند)
3. دوست (Dost) (متر) (Mitr)
(دوست)

نیاز نامہ (ف - مذ)

NIYÁZ-NAMA نیازنامہ

- وینے پتر (Vinai pattr)
آجیجناں درخاست (Ájizána darkhást)
(عاجزانہ درخواست)

نیام (ف - مذ) NIYÁM

- کوش (Kosh) (کوش)
کھڈگ کوش (Khadg kosh)
میان (Myán) (کھڈگ کوش)
(میان)

نیت (ع - مٹ) NÍYAT

1. سَنکَلپ (Sankalp) (سَنکَلپ)
اِرادَہ (Iráda) (اِرادَہ)
2. اُدِش (Uddesh) (اُدِش)
مَنشا (Mansha) (مَنشا)

نیر (ع - مذ) NAI, YIR

- سُورج (Súrya) (سُورج)
سُورج (Súraj) (سُورج)
آفتاب (Áftáb) (آفتاب)
اردو میں یہ لفظ 'ی' کے زیر کے
ساتھ بھی بولا جاتا ہے

نِغالی (Nigáli) نیچا (نکالی)
(Naicha) (نیچہ)

نیابت (ع - مٹ) NIYÁBAT

1. پرتی (Prati nīdhittwa) (پرتی)
نوماہدگی (Numá indégi)
(نمایندگی)
2. استھاناپناتا (Isthánápan, nata)
کاہم مقامی (Qáim maqámi)
(قائم مقامی)

نیاز (ف - مذ) NIYÁZ

1. اسپرہ (Isprih) (اسپرہ)
آکَنکھہ (Ákánkehha) (آکَنکھہ)
ہاجت (Hájat) (ہاجت)
2. پریچہ (Parichai) (پریچہ)
شناسائی (Shanásáyi) (شناسائی)
3. فاتحہ (Fátaha) (فاتحہ)
مردے کا دسواں بیسواں وغیرہ (Murde ka dasván bisván va ghaira)
(کا دسواں بیسواں وغیرہ)
4. چڑاوا (Charháva) (چڑاوا)
کی میٹھائی (Charáve ki mitháyi)
(چڑھاوے کی میٹھائی)
5. شردھا (Shrad, dh) (شردھا)
اِرادَت (Irádat) (اِرادَت)
6. پوجا (Púja) (پوجا)
مَنجَت (Mannat) (مَنجَت)

نیاز کیش (ف - ص)

NIYÁZ-KESH نیازکیش

'نیہاز مند'

2. इस महीने को बरसात (Is mahīne ki barsāt) (اس مہینے کی برسات)
مشہور ہے کہ اس مہینے کی بارش
کا ہر قطرہ سیپ میں موتی بن
جاتا ہے

نیر اصغر (عف - مذ)

NAI,YIRE-ASGHAR نیر یرے آسگر
چندر (Chandr) چंद्रमा (Chan-
drama) چاند (Chānd) چاندروما

NEST نِست (ف - ص)

نیر اکبر (عف - مذ)

1. नष्ट (Nasht) वर बाद (Bar bād) (برباد)
2. नास्ति (Nāsti) नहीं है (Nahīn hai) (نہیں ہے)

NAI,YIRE-AKBAR نیر یرے آکبر
سُورِی (Sūrya) رَوی (Ravi) (دِوی)
سُورِج (Sūraj) (سُورج)

نِستِاں (ف - مذ)

NAI,RANG نیرنگ (ف - مذ)

NAYASTĀN (NESTĀN) نَیستِاں (نِستِاں)

1. इन्द्रजाल (Indr jāl) जादू (Jādu) (جادو)
2. माया (Māya) फरेब (Fareb) (فریب)

1. नडप्राय (Nadap,prāe) नर कट का जंगल (Narkat ka jangal) (نرکت کا جنگل)
2. बन (Ban) बीहड़ (Bīhar) (جنگل) (Jangal)

نیرنگ ساز (ف - ص)

NAIRANG-SÁZ نیرنگ ساز
मायावी (Māyāvi) ऐंद्र जालिक (Aindr jālik) (ایندر جالک)
(Shobada bāz) (شعبده باز)

NESTO-NÁBÚD نِستو-نابود

विनष्ट (Vinasht) विध्वस्त (Vidh,dhwast) (وَدَهْوَسْت)
(Unmūlit) (अनमोलत) बिल्कुल (Bilkul) (بالکل)
(Nah,s) (نہیں)

NÍZ نِیز (ف - حرف عطف)

1. और (Aur) (اور)
2. भी (Bhi) (بھی)

NAIZA نِیزہ (ف - مذ)

शक्ति (Shakti) शंकु (Shanku) (شکنتی)
कुंत (Kunt) भाला (Bhāla) (برجھی)
(Barohhi) (برجھی)

NESTI نِستی (ف - ص)

NAISĀN نِیساں (ف - مذ)

1. विनाश (Vināsh) बरबादी (Barbādi) (بربادی)
2. दरिद्रता (Dariddrata) कंगाली (Kangāli) (کلکالی)
(Nuhúsat) (نہوہست)

1. बैसाख का महीना (Baisākh ka mahīna) (بہساخ کا مہینہ)

4. पवित्र (Pavitr) पाक (Pák) (پاک)
5. सच्चरित्र (Sach, charitr) (سچ چرتر) सालेह (Sáleh) (صالح)
6. सदैव (Sadai) रहम दिल (Rahm dil) (رحم دل)
7. कुलीन (Kulin) शरीफ (Sharíf) (شریف)
8. सरल स्वभाव (Saral swabháv) सरल मित्राज (Sáda mizáj) (سادا मित्राज)

نيك انجام (ف - ص)

NEK-ANJÁM नेक अंजाम
शुभप्रमाण (Shubhap, pramán) (शुभप्रेम)
जिसका नतीजा अच्छा हो (Jis ka natíja ach, chha ho) (जिसका नतीजा अच्छा हो)

نيك اندیش (ف - ص)

NEK-ANDESH नेक अंदेश
शुभ चेता (Shubh cheta) (शुभ चिन्ता)
शुभ चिंतक (Shubh chintak) (शुभ चिन्तक)
अच्छी बात सोचने वाला (Ach, chhi bát sochne vála) (अच्छी बात सोचने वाला)

نيك بخت (ف - ص)

NEK-BAKHT नेक बख्त
1. सौभाग्य शाली (Saubhággya sháli) (सौभाग्यशाली) खुश किस्मत (Khush qismat) (खुश قسمت)

2. सरल स्वभाव (Saral swabháv) सरल सीधा साधा (Sídha sádha) (सिधा साधा)

NESH नेश (फ - मं)

1. दंश (Dansh) कंटक (Kantak) (डंक डंक)
2. विष (Vish) ज़हर (Zahr) (वश ज़हर)

NESHTAR नेश्तर (फ - मं)
दیکهو 'نشتار'

نیش زنی (ف - مٹ)

NESH-ZANI नेश जनी

1. दंशन (Danshan) डंक मारना (Dank marna) (डंक मारना)
2. अनर्थ करना (Anarth karna) अनर्थ करना (Buráyi karna) (बुराई करना)

نیش عقرب (عف - مڈ)

NESHE-AQRAB नेश अक्रब

वृक्षिक दंश (Vrikchhik dansh) (वृक्षिक दंश)
बिच्छू का डंक (Bich, chhu ka dank) (बिच्छू का डंक)

نیشکر (ف - ذٹ)

NAI-SHAKAR नै शकर

इक्षु (Ikchhu) (इक्षु) ईल (Ikh) (ईल)
गन्ना (Ganna) (गन्ना)

NEK नेक (फ - मं)

1. शुभ (Shubh) सईद (Sa'id) (शुभ) (سعيد)
2. उत्तम (Uttam) नफीस (Nafis) (उत्तम) (نفیس)
3. सुन्दर (Sundar) हसीन (Hasín) (सुन्दर) (حسین)

نیک طینت (عف - ص)

NEK-TÍNAT نیک तीनत

دیکھو 'نیک سرشت'

نیک عمل (عف - ص)

NEK-AMAL نیک अमल

पुण्य कर्मा (Punya karma) پنیہ

(Sat karta) सत्कर्ता (کرما)

نیک اعمال (Nek ámal) نیک आमाल

نیک فرجام (ف - ص)

NEK-FARJÁM نیک फर्जाम

دیکھو 'نیک طبع'

نیک قدم (عف - ص)

NEK-QADAM نیک कदम

जिसका आना मुबारक हो (Jis ka ána

mubáarak ho) جس کا آنا مبارک هو

نیک کردار (ف - ص)

NEK-KA (I) RDÁR نیک क (कि) दार

सदा चारी (Sada chári) सदाचारी

साधु वृत्त (Sádhu vritt) साधुवृत्त

अच्छे चाल चलन वाला (Ach, chhe

chál chalan vála) اچھے چال چلن والا

نیک گفتار (ف - ص)

NEK-GUFTÁR نیک गुफ्तार

साधु भाषा (Sádhu bháshi) साधुभाषी

सद् वादी (Sad vádi) सद्वादी

बातें करने वाला (Ach, chhi baten karne

vála) اچھی باتیں کرنے والا

نیک مزاج (عف - ص)

NEK-MIZÁJ نیک मित्राज

सुकृतात्मा (Sukritátma) सुकृतاتमा

نیک خو (ف - ص) NEK-KHU نیک खू

(Satprakriti) सत्प्रकृति

(Sad vritt) सद् वृत्त

(Ach, chhi ádaton vála) आदतों वाला

(اچھی عادتوں والا)

نیک دل (ف - ص) NEK-DIL نیک दिल

(Sadátma) सदात्मा

(Pun,nyátma) पुण्यात्मा

(Ach, chhe dil vála) अच्छे दिल वाला

(والا)

نیک رائے (عف - ص)

NEK-RÁE نیک राय

(Sad bud, dhi) सद्बुद्धि

(San, mati) सम्मति

(Ach, chhi ráe vála) اچھی رائے वालا

(والے والا)

نیک سرشت (ف - ص)

NEK-SIRISHT نیک सिरिशत

(Sadátma) सदात्मा

(Punya prakriti) पुण्यप्रकृति

(Nek tinat) नैक तीनत

نیک سیرت (عف - ص)

NEK-SÍRAT نیک सीरत

دیکھو 'نیک خو'

نیک طبع (عف - ص)

NEK-TAB, A نیک तब (तब्य)

(Sat prakriti) सत्प्रकृति

(Sadátma) सदात्मा

(Nek sirish) नैक सीरشت

نیک خیال (Nek khayál) (سنکلیپ)

2. दान शील (Dán shí दान شیئل)
मुखैयािर (Mukhaiyir मुखیایر)

3. सत्य निष्ठ (Sattya nishthہ ستيه)
(ایماندار (Imándár) ایمانداشته)

NEKU नेकु (फ - व)

1. श्रेष्ठ (Shreshth) उत्तम (Uttam)
(श्रीष्टہ) (اتم) آلا (ألا)

2. शुभ (Shubh شُبھ) कल्याणमय
(Kalyán mai كَلْيَانِ مے) मुबारक
(Mubárak مَبَارَك)

نیکو خصال (غف - ص)

NEKU-KHISÁL नेकू खिसाल
’دیکھو‘ ’نیک خو‘

نیکوسیر (غف - ص)

NEKU-SI,AR नेकु सियर

सच्चरित्र (Sach, charittr सچ چتر)
 सदाशय (Sadāshai سداشے) नेक सोरत
 (Nek sirat نیک سیرت)

نیکوکار (ف - ص)

NEKU-KÁR नेकू कार

सदाचारी (Sadāchārī سداچارى)
 सद्वृत्त (Sad vritt سدورت) नेक चलन
 (Nek chalan نيك چلن)

نیکوکردار (ف - ص)

NEKU-KARDÁR नेकू कर्दार
'نیک کردار'

पुण्य शील (Punya shīl پنیہ شیل)

अच्छे मिज़ाज वाला (Ach, chhe mizāj
vāla) اچھے مزاج والا

نیک منش (ف - ص)

NEK-MANISH नेक मनिश

دیکھو، 'نیک مزاج'

نیک منظر (مف - ص)

NEK-MANZAR नेक मंज़र

शुभ दर्शन (Shubh darshan शुभ
 (दर्शन) नेत्र प्रिय (Nettr priya नेत्र
 (प्रिय) जो देखने में अच्छा लगे (Jo
 dekhne men ach, chha lage जो
 (देखने में) अच्छा लगे)

نیک نام (ف - ص)

NEK-NÁM नेक नाम

उत्तम यश (Uttam yash اتم یاش)

पुण्यश्लोक (Pun,nyashlok)   پڻيش
(नाम) (Namávar)   नामावर (लोक)

نیک نفس (عف ص)

NEK-NAFS नेक नफ़्स

अंतःशुद्ध (Antah shud,dh अन्तः शुद्ध)

साधु शील (Sádhu shíl سادھو شیل)

पाक चातिन (Pák bátin باطن پاک)

نيك زهاد (ف - ص)

NEK-NIHÁD नेक निहाद

सदाशय (Sadāshai سداشے) अंतः शुद्ध

(Antah sud,dh **انتهى شدة**)नेक सिरिस्त

(Nek sirisht نېک سړيشت)

نیک نیت (عف - ص)

NEK-NÍYAT नेक नीयत

1. सत्संकल्प (Satsankalp) سنت

पुष्कर (Pushkar) राजीव (Rájiv)
कमल (Kamal) (کمل)

نیلوفر ماہتابی (ف - مذ)

NÍLOFARE-MÁHTÁBI

नीलोफरे माह ताबी
कुमुदिनी (Kumudini) कैरव
(Kairav) कुमुद (Kumud)
कोका (Koka) कुई (Kuín)

NÍM नीम (फ - व)

1. अर्ध (Ardh) अर्ध (Ardh)
आधा (Ádha)
2. न्यून (Nyún) थोड़ा (Thora)
कम (Kam)

NÍM-BÁZ नीम बाज़ (फ - व)

अर्ध मुकुलित (Ardh mukulit)
अध खुला (Adh khula)
कहा

نیم برشت (ف - ص)

NÍM-BIRISHT नीम बिरिश्त

अर्ध भृष्ट (Ardh bhrisht)
आधा भुना हुआ (Ádha bhuna hua)
आधा बेहा हुआ

نیم بسمل (ف - ص)

NÍM-BISMIL नीम बिस्मिल

अर्ध चषित (Ardh badhit)
आधा ज़बह किया हुआ (Ádha zab,h
kiya hua) आधा डेह किया हुआ

NÍM-JÁN नीम जां (फ - व)

अर्ध मृत (Ardh mrit)
अध मुआ (Adh mua) जिस की

NEKI नेकी (फ - म)

1. उपकार (Upkár) भलाई
(Bhaláyi) एहसान (Ehsán)
(احسان)

2. संयम (San,yam) परहेज़गारी
(Parhez gári)

3. श्रेष्ठता (Shresh,thata) (شریشتہ)
खूबी (Khúbi)

4. स्वभाव की सरलता (Swabháv ki
saralata) भोला (سوہلا)
भाला पन (Bhola bhála pan)
(بھالا پن)

5. सदाचार (Sadáchár) नेक
चलनी (Nek chalani)

NÍL-GÚN नील गुं (फ - व)

नील वर्ण (Nílvān) नीले
रंग का (Níle rang ka)

NÍLAM नीलम (म - म)

नीलमणि (Níl mani) एक
रत्न (Ek ratn)

NÍLOFAR नीलोफर (म - म)

1. कमल (Kamal) कुंवल (Kunval)
(کمل)

2. कुमुद (Kumu l) कुफला (Phuph-
la) कुई (Kuín)

نیلوفر آفتابی (ف - م)

NÍLOFARE-ÁFTÁBI नीलोफरे आपताबी

पद्म (Padm) अरविंद (Aravind)
(سرسیرو) सरसीरुह (Sarsíruh)

ऐसा मस्त जिसे कुछ कुछ होश हो
(Aisa mast jise kuchh kuchh hosh ho
ایسا مست جسے کچھ کچھ
(ہوش ہو)

نیم نگاہی (ف - مٹ)

NÍM-NIGÁHI نیم نیگاہی

कनख्यों से देkhna (Kanakhyon se
کنکھوں سے دیکھنا)

NÍMA نیما (ف - مد)

1. अर्ध (Ardh) आधा (Ádh
آدھا)

2. एक प्रकार का ऊँचा जामा (Ek
prakár ka úñcha jáma
ایک پرکار کا اونچا جامہ)

نی نواز (ف - ص)

NAI-NAVÁZ نئ نواز

बांसुरी बजाने वाला (Bánsuri bajáne vála
بانسری بجانے والا)

NI,YOSH नियोश (ف - ص)

श्रोता (Shrota) सुनने वाला
(Sunne vála) (سلنے والا)

مركبات کا آخری جزو ہو کر معنی
دیتا ہے جیسے 'حق نبوش'

आधी जान निकल गई हो (Jii ki ádhi
ján nikal gayi ho) جسکی آدھی جان
(نکل گئی ہو)

NÍMCHA نیمچا (ف - مذ)

खड्ग पुत्री (Khadg puttī) (کھڈگ پتتری)
कटार (Katár) (کٹار)

NÍM-SER نیم سیر (ف - ص)

अर्ध तृप्त (Ardh tript) (اردھ تریپت)
आधा पेट भरा हुआ (Ádha pet bhara
hua) (آدھا پیٹ بھرا ہوا)

نیم شب (ف - ص)

NÍM-SHAB نیم شب

अर्ध रात्रि (Ardh rátrī) (اردھ راتری)
आधी रात (Ádhi ráat) (آدھی رات)

نیم کشتہ (ف - ص)

NÍM-KUSHTA نیم کُشتا

دیکھو 'نیم بسل'

NÍM-GARM نیم گرم (ف - ص)

अर्धोष्ण (Ardhoshn) (اردھ وشن) गुन गुना
(Gun guna) (گن گنا)

نیم مست (ف - ص)

NÍM-MAST نیم مست

अर्धमत्त (Ardh matt) (اردھ مت)

و

VÁJIB واجب (ع - ص) واجِب

1. उचित (Uchit) यथोचित (Yuthochit) मुनासिब (Munásib) (مناسب)
2. आवश्यक (Ávash,sbyak) (آشيك) ज़रूरी (Zurúri) (ضروري)
3. देय (Deya) (ديء) काबिले अदा- (Qábile ada) (قابل ادا)

واجب الادا (ع - ص)

VÁJIBUL-ADA वाजिबुल अदा
दातव्य (Dátav,vyá) (دانويه) शोधनीय (Shodhaniya) (شودهنیه) जिसकी अदा-
इगो ज़रूरी हो (Jis ki adáigi zurúri ho
(جس کی ادانگی ضروری ہو

واجب التسليم (ع - ص)

VAJIBUT-TASLÍM वाजिबुत्तस्लाम
मान्य (Mán,nyá) (مانیه) जिस का मानना
ज़रूरी हो (Jis ka máanna zurúri ho
(جس کا ماننا ضروری ہو

واجب التعزیر (ع - ص)

VÁJIBUT-TA,ZÍR वाजिबुत्ताज़ीर
दंडनीय (Dandaniya) (دندنیه) शासन-य (Shásaniya) (شاسنیه) जिसे सज़ा देना
ज़रूरी हो (Jise saza dena zurúri ho
(جیسے سزا دلنا ضروری ہو

واجب التعظیم (ع - ص)

VAJIBUT-TA,ZÍM वाजिबुत्ताज़ीम
आदरणीय (Ádaraníya) (آدرنیه) पूज्य (Pújjya) (پوجیه) जिस का अदब ज़रूरी

VA वा (फ - ص) वा

1. उद्धटित (Udghatit) (ادگھٹت) खुला हुआ (Khula hua) (کھلا ہوا)
  2. 'वाय' का लघु रूप (Váo' ka laghu rúp) (واے کا لکھو روپ) हाय (Háo) (آه) आह (Áh) (هاہ)
- दुसरे معذوں میں مرکبات کا جز
ہوکر آنا ہے جیسے 'واحسرتہ'

VÁBASTA वाबस्ता (ف - ص) وابسته

1. बद्ध (Bud,dh) (بده) আবद्ध (Ábad,dh) (آبدہ) बंधा हुआ (Bandha hua) (بندھا ہوا)
2. संबंधित (Sambandhit) (سمبندھت) संबद्ध (Sambaddh) (سمبده) मुंसलिक (Munsalik) (منسلک) متعلق (Muta, alliq)

VÁPAS वापस (फ - ص) واپس

1. प्रत्यागत (Pratyágat) (پرتیآگت) लौटा हुआ (Lauta hua) (لوٹا ہوا)
2. प्रति दत्त (Prati datt) (پرتی دت) लौटाई हुई चीज़ (Lautáyi hui chíz) (لوٹائی ہوئی چیز)

VÁPASÍN वापसी (फ - ص) واپسیں

अंतिम (Antim) (انتم) आखिरी (Ákhiri) (آخری)

VÁSIQ वासिक (ع - ص) واثق

दढ़ (Driḥ) (درزہ) पुष्ट (Pusht) (پشت)
मजबूत (Mazbút) (مضبوط)

واجب الوجود (ع - ص)

VÁJIBUL-VUJÚD واجب‌الوجود

स्वयंभू (Swayam bhu) जो
अपने वुजूद में किसी का मोहताज न हो
(Jo apne vujúd men kisi ka mohtáj
na ho) जो अपने وجود में किसी का
(مستحقج نه هو)

واجب الوصول (ع - ص)

VÁJIBUL-VUSÚL واجب‌الوصول

प्राप्य (Práppya) जिस की वुसूली
ज़रूरी हो (Jis ki vusúli zurúri ho)
(جس کی وصولی ضروری ہو)

واجبی (ع - ص) واجبی

1. उचित (Uchit) मुनासिब
(Munásib) (ملائم)
2. यथार्थ (Yatháarth) ठीक
ठीक (Thík thík) (تھیک تھیک)
3. अल्प (Alp) थोड़ा (Thoṛa)
(تھوڑا)

واحد (ع - ص) واحد

VÁHID वाहید

1. एक मात्र (Ek máttar) (ایک مانتر)
एक (Ek) (ایک)
2. एकाकी (Ekáki) अकेला
(Akela) (اکھلا)
3. एक वचन (Ek vachan) (ایک وچن)
'जमा' की ज़िद (Jam,a ki zid) 'جمع'
(की ضد)
4. अद्वितीय (Ad,dwitiya) (ادوتیہ)
बे मिसल (Be misal) (بے مثل)

جس کا (Jis ka adab zurúri ho)
(ادب ضروری ہو)

واجب التعمیل (ع - ص)

VÁJIBUT-TA,MÍL واجب‌التامیل

निष्पादनीय (Nishpádaniya) (نہسپادنہ)
पाल्य (Pállya) जिस की तामील
ज़रूरी हो (Jis ki ta,míl zurúri ho)
(جس کی تعمیل ضروری ہو)

واجب الرحم (ع - ص)

VÁJIBUR-RAHM واجب‌الرحم

दयनीय (Dayaniya) (دینہ)
रह्म ज़रूरी हो (Jis par rahm zurúri
ho) (جس پر رحم ضروری ہو)

واجب العرض (ع - ص)

VÁJIBUL-ARZ واجب‌العرض

1. निवेदनीय (Nivedaniya) (نویدنیہ)
प्रार्थनीय (Práarthaniya) (پراثرنیہ)
जिस का कहना ज़रूरी हो (Jis ka
kahna zurúri ho) (جس کا کہنا
ضروری ہو)
2. वह शर्तें जो ज़मींदारों और किसानों
के बीच हैं (Voh sharten jo
zamíndáron aur kisanon ke bích
tai hon) وہ شرطیں جو زمینداروں
اور کسانوں کے بیچ طے ہوں

واجب القتل (ع - ص)

VÁJIBUL-QATL واجب‌القتل

वध (Vad,dhya) (ونہد)
(Hananiya) जिसका मार डालना
ज़रूरी हो (Jis ka mār dálna zurúri ho)
(جس کا مار ڈالنا ضروری ہو)

जानशीन (Ja nashin) (دهكاري)
جانشين

2. दायाद (Dáyád) (داياك) रिक्थाधिकारी
(Rikthādhikāri) (رکتهادشکاري) हकदार
तरिका (Haqdāre tarika) (حقدار)
ترکه

3. अभिभावक (Abhibhāvak) (ابهی)
सर परस्त (Sar parast) (سار پرست)
سر پرست

VÁRID वारिद (व - ए - व)

1. आगत (Ágat) (अगत)
(Ágantuk) (अगत) आने वाला
(Áno vála) (अने वाला)
2. उपस्थित (Upasthit) (اپس تهت)
मोजूद (Maujūd) (موجود)

VÁRIDÁT वारिदात (व - ए - म)

1. दुर्घटना (Durgatana) (درگهتانا)
बुरी घटना (Buri ghatana) (بري گهتانا)
वुकूआ (Vuqūa) (وقوعه)
2. चोरी (Chori) (چوري) कुफुल शिकनी
(Quful shikani) (قفل شیکنی)

VÁRASTA वारस्ता (व - ए - म)

स्वच्छंद (Swach,ohhand) (سوچ،چهلد)
निरंकुश (Nirankush) (نرنکش) आज़ाद
(Ázād) (آزاد)

वारिस्ता मज़ाज (व - ए - म)

VÁRASTA-MIZAJ वारस्ता मिज़ाज

स्वच्छंद प्रकृति (Swach,ohhand pra-
kriti) (سوچ،چهلد پرکرتی) मन मौजी
(Man mauji) (मन मौजी) लाउबाली
(Laubáli) (لاوبالی)

وا حسرتا (ع - ف - کلمه تاسف)

VÁ-HASRATA वा हसरता

हादंत (Ha hant) (هاعدت) हाए अफसोस
(Hāe afsos) (هاے افسوس)

VÁDI वादी (व - ए - म)

1. उपत्यका (Upattyaka) (اپتتيكا)
घाटी (Ghāti) (گهاتی) तराई (Tarāyi)
तराई (Tarāyi) (ترائی)

2. वन (Van) (वन) बन (Ban) (بن)
जंगल (Jangal) (جنگل)

VÁDÍD वादीद (व - ए - म)

किसी के अपने घर मुलाकात को आने
पर जवाब में उससे मिलने को उसके घर
जाना (Kisi ke apne ghar mulāqāt ko
āno par javāb men us se milne ko us
ke ghar jāia) (کسی کے اپنے گھر
ملاقات کو آنے پر جواب میں
(اس سے ملنے کو اس کے گھر जानا)
बाज़दीद (Bāz dīd) (بازدید)

वादी नोर्ड (व - ए - म)

VÁDI-NAVARD वादी नवर्द

काननचारी (Kānan chāri) (کانن چادی)
वन भ्रमी (Van bhami) (ون بھرمي)
जंगल में घूमने फिरने वाला (Jangal
men ghūmne phirne vāla) (جنگل
میں گھومنے پھرنے والا)

VÁR वार (व - ए - म)

आघात (Ághāt) (آگهات) चोट (Chot)
(چوت) हमला (Hamla) (حملہ)

VÁRIS वारिस (व - ए - म)

1. उत्तराधिकारी (Uttarādhikāri) (اتوار)

VÁSIL واسیل (ع - ص)

1. میلنے والا (Milne válu)
2. پہنچنے والا (Pahunchne vála)

VÁZEH واضح (ع - ص)

1. व्यक्त (Vyakt) (ویکت) پرکٹ (Prakat) (پرکت) زہیر (Záhir) (ظاہر)
2. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) وِسترت (Vistrit) (وسترت) मुफसल (Mufas-sal) (مفصل)
3. मोटे कलम से साफ साफ लिखा हुआ (Moto qulam se sáf sáf likha hua) (موٹے قلم سے صاف صاف لکھا ہوا)

VAZE واضع (ع - ص)

1. आविष्कारक (Ávishkarak) (اوش) (موجد) (Mújid) (موجد) (کوک)
  2. निर्माता (Nirmáta) (نیرماتا) بنانے والا (Banáue vála) (بنانے والا)
- واضع قانون (ع - ص)

VÁZE-E-QÁNÚN वाज़िए कानून

- विधायक (Vidháyak) (ویدھایک) कानून बनाने वाला (Qánún banáue vála) (قانون بنانے والا)

VÁ,IZ वाइज़ (ع - ص)

1. धर्मोपदेशक (Dharmopdeshak) (دھرموپدیشک) प्रवाचक (Praváchak) (پرواچک) मज़हबी बातों का उपदेश देने वाला (Maz,habi báton ka updesk dene vála) (مذہبی باتوں کا اپدیش دینے والا)

VÁRAFTA وارفته (ف - ص)

1. संज्ञाहीन (Sangya hín) (سنجیہین) अचेत (Achet) (اچیت) बेसुध (Be sudh) (بے سدھ)

2. मुग्ध (Mugd) (مگدھ) मोहित (Mohit) (مویٹھ) फरेफता (Farefta) (فریفتہ)

وارفته طبع (ع - ص)

VÁRAFTA-TAB,A वारफता तब

دیکھو 'وارستہ مزاج'

وارفته مزاج (ع - ص)

VÁRAFTA-MIZÁJ वारफता मिज़ाज

دیکھو 'وارستہ مزاج'

VÁZGÚN वाज़गून (ف - ص)

- अधोमुख (Adhomukh) (ادھومکھ) आँधा (Aundha) (اوندھا)

VÁSITA واسطه (ع - مذ)

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) लगाव (Lagáo) (لگاؤ)
2. संपर्क (Sampark) (سمپرک) तथ्यल्लुक (Ta,alluq) (تعلق)
3. माध्यम (Mádh.dhyam) (مادھیم) ज़रीआ (Zariá) (زریعہ)
4. प्रेम संबंध (Prem sambandh) (پریم سمبندھ) दिली तथ्यल्लुक (Dili ta,alluq) (دلی تعلق)

VÁSIF واصف (ع - ص)

- प्रशंसक (Prashansk) (پرشنسک) श्लाघी (Shlághi) (شلاگی) तरीف کرنے वाला (Ta,rif karne vála) (تعریف کرنے والا)

VÁQIYI वाकिई (ع - ص) واقعی

1. वस्तुतः (Vastutah) (وستوتہ) सत्यतः (Sattyatah) (ستیٹہ) दर हकीकत (Dar haqíqat) (درحقیقت)

2. सत्य (Sattya) (ستیہ) यथार्थ (Yathá-rth) (یتھارتھ) सचमुच (Sach much) (سچ میچ)

VÁQIF वाकिफ (ع - ص) واقف

1. परिचित (Parichit) (پریچت) शनासा (Shanása) (شناسا) जानकार (Jánkár) (جانکار)

2. अभिज्ञ (Abhig.gya) (अभिज्ञे) ज्ञाता (Gyáta) (ग्याना) माहिर (Mábir) (माहिर)

واقفیت (ع - م)

VÁQIFÍYAT वाकिफीयत

1. परिचय (Parichai) (پریچے) ज्ञान पहचान (Ján pahchán) (جان پہچان) शनासाई (Shanásaí) (شناسائی) अभिज्ञता (Gyán) (ग्यान) (Abhig.gyatá) (अभिज्ञता) इल्म (Ilm) (علم)

واگزارى (ف - م)

VÁ-GUZÁRI वा गुजारी

- बन्धन मुक्ति (Bandhan mukti) (بندھن مکتی) छुटकारा (mukti) (مکتی) (Chhutkára) (چھٹکارا)

VÁLA वाला (फ - व) वाला

- महान् (Mahán) (مہان) उत्तम (Uttam) (اُتم) श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) आली (Āli) (عالی)

2. मद्यनिषेधक (Mad,dya nishedhak) (مدیہ نشیدھک) शराब पीने से रोकने वाला (Sharáb píne se rokne vála) (شراب پینے سے روکنے والا)

VÁFIR वाफिर (ع - ص) وافر

- प्रचुर (Prachur) (پرجر) बहुल (Bahul) (اتیدھک) (Attyadhik) (अत्यधिक) ब इफ्रात (Ba ifrát) (بہ افراط)

VÁQE वाक्के (ع - مذ) واقع

- घटित (Ghatit) (گھٹیت) रु नुमा (Ru numa) (رو نما)

VÁQIA वाकिआ (ع - مذ) واقعه

1. घटना (Ghatana) (گھटना) हादसा (Hádisa) (حادثة)

2. वस्तुस्थिति (Vas,tus,thiti) (वस्तुस्थिति) सहीह हालत (Sahíh hálát) (صحيح حالت)

3. दुर्घटना (Durghatana) (دوर्घटना) वारिदात (Váridát) (واردات)

4. वृत्तांत (Vrittánt) (वृत्तान्त) माजरा (Májara) (ماجرا)

5. युद्ध (Ud,dh) (یدھ) जंग (Jang) (جنگ)

واقعه نویسی (ع - ف)

VÁQIA-NAVÍS वाकिआ नवीस

- संवादकार (Samvád kár) (سم وادکار) वृत्तलेखक (Vritt lekhak) (ورت لیکھک) समाचार लेखक (Samáchár lekhak) (سماچار لیکھک) वकाए निगार (Vaqaé nigár) (وقائع نگار)

VÁLEH वालेह (ع - ص) والہ

मुग्ध (Mugdh मगद्ध) आसक्त (Āsakt असक्त)
फ्रेफ़ता (Frefta फ़ेफ़ते)

VÁLI वाली (ع - ص) والی

1. स्वामी (Swámi सुवामी) पति (Pati पति)
(मालिक (Málik मालिक) यत्ति)
2. शासक (Shásak शासक) हुक्मरां
(Hukmrán हुक्मरान)
3. सहायक (Saháyak सहायक) हामी
(Hámi हामी)
4. संरक्षक (Sanrakshak संरक्षक) निगहवान
(Nigah bán निगहवान)

VÁM वाम (ف - مذ) وام
ऋण (Rin رن) قرض (Qarz قرض)

VA-MÁNDA वामान्द (ف - ص) وامانده

1. श्रान्त (Shránt श्रान्त) क्लान्त
(Klánt क्लान्त) शिथिल (Shithil शिथिल)
थका हुआ (Thaka hua थका हुआ)
2. दुःखित (Dukhkhít दुःखित) दुखी
(Dukhi दुखी) दीन (Dín दीन)
आजिज़ (Ájiz आजيز)

VÁVAILA वा वैला (ف - م) واویلا
हाहाकार (Háhákár हाहाकार) कोहराम
(Kohráam कोहराम)

VÁH वाह (ع - م) واه

1. धन्य (Dhan, nya धन्य) मरहबा
(Mar haba मरहबा)
2. साधु (Sádhu सदھو) खूब (Khúh خوب)

والاجاه (ف - ص) .

VÁLA-JÁH वाला जाह

महामान्य (Mahámán, nya महामान्य)

वाला शान (Vála shán والاشان)

والاکھر (ف - ص)

VÁLA-GUHAR वाला गुहर

महाकुल (Mahákul महाकुल) आली

खानदान (Áli khándán عالی خاندان)

والا نامه (ف - ص)

VÁLA-NÁMA वाला नामा

कृपा पत्र (Kripa pátr کرپا پتر) नवा-

ज़िश नामा (Navázish náma نوازش نامہ)

नामे)

والاهمت (ع - ف) والاهمت

VÁLA-HIM, MAT वाला हिम्मत

उच्चोत्साह (Uch, chotsáh اچوتساھ) -

बलंद हौसला (Baland hausala بلند حوصلہ)

VÁLID वालिद (ع - مذ) والد

जनक (Janak जनक) पिता (Pita पिता)

बाप (Báp बाप)

VÁLIDA वालिदा (ع - م) والدہ

जननी (Janani जननी) माता (Máta माता)

अम्बा (Amba अम्बा) माँ (Mán माँ)

مان)

VÁLIDAIN वालिदैन (ع - مذ) والدین

पितरौ (Pitarau पितरौ) पित्रौ (Pittrau पित्रौ)

माता पितरौ (Máta pitarau माता पितरौ)

मातर पितरौ (Mátar pitarau मातर पितरौ)

माता पिता (Máta pita माता पिता)

माँ बाप (Mán báp माँ बाप)

VÁE واے (ف - مٹ) واہ
 ہا (Há) ہانت (Háhant ہامنت)
 ہای (Háo) ہاے

VABA وبا (ع - مٹ) وبا

1. سَنکرامک رُگ (Sankrámak rog
 سنکرامک روگ)
 چھوت والی بیماری (Chhút váli bímári
 بیماری)

2. مہاماری (Mahámári
 ماری (Mari مری)
 وہ مہلک بیماری جو ایک وقت
 میں بہت بڑے علاقے میں
 پھیلی ہو

VABÁL وبال (ع - مذ) وبال

1. آفات (Ápatti آپتی) موسبات
 (Musibat مصیبت)
 2. دَیوی کَشت (Daivi kasht دیوی کشت)
 غیبی عذاب (Ghaibi azáb غیبی
 عذاب)

VATÍRA وتریہ (ع - مذ) وتریہ

1. व्यवहार (Vyav,hár ویوہار) آچरण
 (Ácharan آچرن) تہذیب
 (Tarze amal طرز عمل)
 2. प्रणाली (Pranáli پرناملی) پद्धति
 (Pad,dhati پدھتی) तरीका (Taríqa
 طریقہ)

VUSÚQ وٹوق (ع - مذ) وٹوق

1. दृढ़ता (Driḍhata درڑھتا) पुस्तगी
 (Pukhṭagi پختگی)

3. अहो (Aho اہو) क्या खूब (Kya khúb
 کیا خوب)

4. अति सुंदर (Ati sundar اتی سندر)
 बहुत खूब (Bahut khúb بہت خوب)

5. वाह वाह (Váh váh واہ واہ) तारीफ
 के समय इस्तेमाल किया जाने वाला
 लफ्ज़ (Ta,rif ke samai istemál
 تعریف کے سمے استعمال کیا جانے والا لفظ)

6. कभी व्यंग में 'नहीं' के लिए भी आता
 है (Kabhi vyang men 'nahin' ke
 کبھی ویلنگ میں 'نہیں' کے لیے بھی آتا ہے
 (Kabhi 'nahin' ke liye bhi áta hai
 میں 'نہیں' کے لیے بھی آتا ہے)

7. कभी तअजुब के लिए आता है
 (Kabhi ta,ejjub ke liye áta hai
 کبھی تعجب کے لیے آتا ہے)

VÁHIB واہب (ع - ص) واہب

दाता (Dáta داتا) देने वाला (Dene
 vála دینے والا)

VÁHIMA वाहिमा (ع - مذ) واہمہ

1. भ्रम (Bhram بھرم) भ्रांति (Bhránti
 بھرائنتی) वहम् (Vah,m وہم)
 2. कल्पना शक्ति (Kalpana, shakti
 کلپنا شکتی) कुवते मुतलैयिला
 (Quv,vate mutakhhiyila قوت
 متخلیہ)

VÁHI वाही (ع - ص) واہی

व्यर्थ करी (Vyarth kári ویرتہ کاری)
 कदर्थी (Kadarthi کدرتھی) लग्न
 (Loghv लगو)

VAJA वजा (ع - مذ) و جع
पीड़ा (Pīṭa पीड़ा) व्यथा (Vyatha
درد (Dard) دد (Dard) ویتھا

VUJÚB वुजूब (ع - مذ) و جوب
अनिवार्यता (Aniváryata (انواریتا)
वाजिब होना (Vájib hona (واجب ہونا

VAJÚD वुजूद (ع - مذ) وجود
1. जीवन (Jivan (جیون
زندگی (Zindagi)
2. शरीर (Sharír (شیر
ده (Deh) جسم (Jism) دیه
3. अस्तित्व (Astittwa (استتو
हस्ती (Hasti) هستی

VUJÚH वुजूह (ع - مذ) وجوه
وجه کی جمع
कारण समूह (Káran samúh (کارن
समूह (Asháb (اسباب)
اس لفظ کی جمع 'وجوہات'
بلانا غلط ہے

VAJÍH वजीह (ع - ص) وجیه
1. प्रताप वान् (Pratáp vān (پرتاپ
روبادار (Robdár (روبادار (وان
2. श्री मुख (Shri mukh (شری
मुख (Shubh darshan (شوب
दर्शन (Kush ru (خوش
روشن (روشن

VAHDAT वहदत (ع - مذ) وحدت
1. एकता (Ekattwa (ایکتو
इकाई (Ikáyi (اکائی

2. विश्वास (Vish,shwás (ویشواس
भरोसा (Bharosa (بھروسا
यकीन (Yaqín (یقین)

VASIQA वसीका (ع - مذ) وثیقہ
1. संप्रतिज्ञा (Sampratig,gya (سمپرتیگیا
मुआहदा (Muáhada) معاهدہ
2. अधिकार पत्र (Adhikár pattar
सनद (Sanad) سند (ادھیکار پتر)
3. लेख पत्र (Lekh patir (لہک پتر
दस्तावेज (Dastávez) دستاویز
4. वृत्ति (Vritti (ورتی
वज़ीफ़ा (Vazifa) وکیفہ

VAJÁHAT वजाहत (ع - مذ) وجاہت
1. मुखकान्ति (Mukh kánti (مکھ کانٹی
मुखश्री (Mukhash,shri (مکھش
चेहरे का नूर (Chehre ka nūr
چہرے کا نور
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha (پرتیشٹھا
श्रेष्ठता (Shreshthata (شریشٹھا
हुर्मत (Hurmat) حرمت
3. प्रताप (Pratáp (پرتاپ
तेज (Tej) رعب (Robodáb)
रोबोदाब (Robodáb) رعب (تہج)
داب (داب)

VAJD वज्द (ع - مذ) وجد
1. भूमना (Jhúmna (جھومنا
मस्ती में
भूमना (Marti men jhúmna
مستی میں جھومنا
2. हाल (Hál (حال
कैफ़ियत (Kaifiyat) کیفیت

(Bhuyāvah بهیواہ) भयंकर (Bhayankar
(بهيشن Bhishan) भीषण (بهيشن
داراونا (Darāona) درازنا

2. अद्वैत (Ad,dwait ادوایت) खुदा
का एक होना (Khuda ka ek hona
خدا کا ایک ہونا)

VAH,SHI वहशी (ع - ص) وحشی

1. वनपशु (Van pashu ون پشو) जंगली
जानवर (Jangali jānvar جنگلی
جانور)

2. असभ्य (Asabb,bhya اسبہ) उजड़
(Ujad,d اجد)

3. निर्दय (Nirdai نردے) बे रहम
(Be rahm بے رحم)

وحشی مزاج (ع - ص)

VAHSHI-MIZÁJ वहशी मिजाज

एकांत प्रिय (Ekānt priya ایکانت
प्रिय) तन्हाई पसंद (Tanbāyi pasand
تنہائی پسند) जो आदमियों की सोहबत
से भागता हो (Jo ādamiyon ki sobbat
se bhāgta ho جو آدمیوں کی صحبت
سے بھاگتا ہو)

VAHAL वहल (ع - مٹ) وحل

कीचड़ (Kichar کیچڑ) पानी से भीगी
हुई जमीन (Pāni se bhīgi hui zamīn
پانی سے بھیگی ہوئی زمین)

VAH,I वहی (ع - مٹ) وحی

1. खुदा का हुक्म जो पैगम्बरो पर उतरे
(Khuda ka hukm jo paigham-
bareh par utre خدا کا حکم جو
پیغمبروں پر اترے)

2. वह कलाम जिस से इन्कार न किया
जा सके (Vah kalām jin se inkār
وہ کلام جس سے انکار نہ کیا
جاسکے)

VAH,SH वहश (ع - مذ) وحش

وحشی کی جمع

जंगली चौपाये (Jangali chaupāye
जंगली چوپاے)

VAH,SHAT वहशत (ع - مٹ) وحشت

1. उपेक्षा (Upek,ehha اہیک چھا)
घृणा (Ghrina گھرنا) नफرت
(Nefrat نفرت)

2. घबराहट (Ghabrábat گھبراہٹ)
हौल दिल (Haul dil هول دل)

3. पशुता (Pashuta पशुता) हैवानियत
(Haivāniyat حیوانیت)

4. भय (Bhai بے) त्रास (Trās تراس)
डर (Dar در)

5. सुसान पन (Sunsān pan سلسان
ویرانی) वीरान (Vīrāni ویرانی)

وحشت اثر (ع - ص)

VAHSHAT-ASAR वहशत असर

دیکھو 'وحشت ناک'

وحشت زدہ (ع - ص)

VAHSHAT-ZADA वहशत ज़दा

1. भयभीत (Bhai bhīt بے بہت)
डरा हुआ (Dara hua دترہوا)

2. आतुर (Ātur اتر) घबराया हुआ
(Ghabráya hua گھبراہیا ہوا)

وحشت ناک (ع - ص)

VAHSHAT-NÁK वहशत नाक

भयानक (Bhayānak بھیانک) भयावह

وراثت (ع - مٹ) VIRÁSAT ویراسٹ

1. उत्तराधिकार (Uttarádhikār) اتر-ادھیکار
وارس ہونا (Váris hona) وارث ہونا
2. ریکٹھ (Rikth) (ریکتھ) دای (Dáo) (دالے)
تریکا (Tarika) (ترکہ)

وراثت نامہ (عف - مذ)

VIRÁSAT-NÁMA ویراسٹ ناما

उत्तराधिकार पत्र (Uttarádhikār patr) اترادھیکار پتر
وارس ہونے کی تہریر (Váris hone ki tab, rír) وارث ہونے کی
(تحریر)

ورد (ع - مذ) VARD ورد

गुलाब का फूल (Guláb ka phúl) گلاب کا
لال (Lál guláb) (لال) گلاب

ورد (ع - مذ) VIRD ورد

1. नित्य कर्म (Nittya karm) (نیتیہ کرم)
रोज़ का बंधा हुआ काम (Roz ka baṇḍha hua kām) روز کا بندھا
(معمول) मामूल (Ma, mūl) (موا) کام
2. जाप (Jáp) (جپ) जप (Jap) (جپ)
वज़ीफ़ा (Vazífa) (وظیفہ)

ورزش (ف - مٹ) VARZISH وریزش

1. व्यायाम (Vyáyám) (ویایام) कसरत
(Kasrat) (کسرت)
2. अभ्यास (Abb, bhyás) (ابھياس)
किसी काम की बराबर मशक् (Kisi kām ki barábar mashq) کسی کام
(کی برابر مشق)

وہ کلام جس سے na kiya ja sako
(انکار نہ کیا جا سکے)

وحد (ع - ص) VAHÍD وھید

अद्वितीय (Ad, dwitiya) (اد،دوئیہ) एक
मात्र (Ek máttar) (ایک ماتر) यगाना
(Yagána) (یگانہ)

وداد (ع - مٹ) VIDÁD ویداڈ

मित्रता (Mitrata) (میترا) प्रेम भाव
(Prem bháo) (پریم بہاؤ) دوستी (Dosti)
(دوستی)

وداع (ع - مٹ) VADÁ, A ودا آ

1. विदा (Bida) (بدا) रुख़्सत (Rukh-
sat) (رخصت) रवानगी (Ravánagi)
(روانگی)
2. दुल्हन की मैके से रुख़्सत (Dulhan
ki maike se rukheat) (دلہن کی
میکے سے رخصت)

ودود (ع - ص) VADÚD ودد

1. मित्र (Mitr) (میترا) دوست (Dost)
(دوست)
2. ईश्वर का एक नाम, क्योंकि वह
अपने भक्तों का मित्र है (Íshwar ka
ek náam, kyonki voh apne
bhaktoṅ ka mittar hai) (ایشور کا
ایک نام، کیونکہ وہ اپنے بھکتنوں کا
(میترا))

ودیعت (ع - مٹ) VADÍ, AT ودیعت

थाती (Tháti) (تھاتی) धरोहर
(Dharo, har) (دھروہر) अमानत (Amá-
nat) (امانت)

VIZÁRAT विज़ारत (ع - مٹ) وزارت

1. मंत्रिपद (Mantripad ملتري پد)

वज़ीर का ओहदा (Vazír ka ohda
وزیر کا عہدہ)

2. मंत्रित्व (Mantrittwa ملتريتو) वज़ीर

का काम (Vazír ka kám وزیر کا کام)

VUZARA वुज़रा (ع - مڈ) وزیر

’وزیر‘ کی جمع

मंत्रि वर्ग (Mantri varg ملتري ورك)

वज़ीर लोग (Vazír log وزیر لوگ)

VAZ,N वज़्न (ع - مڈ) وزن

1. भार (Bhár بهار) गुरुत्व (Gurutwa
گرتو) बोझ (Bojh بوجھ)

2. मान (Mán मान) संमान (Sam,mán
وقعت) वक्त्रत (Vaḡ,at سممان)

3. परिमाण (Parimán پرويمان) मात्रा
(Máttra ماترا) मिक्दार (Miqdár
مقدار)

4. छंद शास्त्र के अनुसार किसी
शब्द का किसी 'गण' के मुकाबले
में इस तरह आना कि लघु
के मुकाबले में लघु और दीर्घ के
मुकाबले में दीर्घ आए عروض
اصطلاح میں کسی لفظ کا ارکان
افاعیل کے مقابلے میں اس طرح آنا کہ
ساکن کے مقابل ساکن اور متحرک
کے مقابل میں متحرک آئے

VAZÍR वज़ीर (ع - مڈ) وزیر

मंत्री (Mantri ملتري) सचिव (Sachiv

سچيو) अमत्य (Amáttya امانتہ)

ورع (ع - مٹ)

VARA (VAR,A) वरा (वर्त्र)

संयम (Sanyam سنيم) इंद्रिय निग्रह
(Indriya niggrah اندريه نگره) परहेज
गारी (Parhezhgári پرهيزگاری)

VARAQ वरक (ع - مڈ) ورق

1. पृष्ठ (Prishth پرشته) पन्ना
(Panna پلنا) किताब का वरक
(Kitáb ka varaq کتاب کا ورق)

2. पत्र (Pattr پتر) कागद (Kágad
کاغذ) कागज़ (Kágahaz کاغذ)

3. दल (Dal دل) पत्ता (Patta پتہ)

4. पंखड़ी (Pankhari پنکھڑی) फूल की
पत्ती (Phúl ki patti پھول کی پتی)

ورق الخيال (ع - مڈ)

VARAQUL-KHAYÁL वरकुल खयाल
विजया (Vijaya وچیا) भंगा (Bhanga
بهنگا) भाँग (Bháḡg بهانگ)

VARAM वरम (ع - مڈ) ورم

शोध (Shoth شوته) सूजन (Sújan
آماس) आमस (Ámás سوچن)

VARNA वर्ना (ع - مٹ) ورنہ

अन्यथा (An,nyatha انيہ تھا) नहीं तो
(Nahín to نهیں تو) वगैर ना
(Vagarna وگرنہ)

VURÚD वुरूद (ع - مڈ) ورود

आगमन (Ágamen آگمن) आना (Ána
آنا) वारिद होना (Várid hona واريد ہونا)

बर्ताव (Hare'k ke sáth shishtata aur
 akhláq ka bartáo هر ایک کے ساتھ
 ششیتا اور اخلاق کا برتاؤ)
 VAS,MA वस्मा (ع - مذ) وسمہ
 नील के पत्ते जिन से खिज़ाब किया जाता
 है (Níl ke patte jin se khizáb kiya
 játa hai نیل کے پتے جن سے خضاب
 کیا جاتا ہے)
 VAS,VÁS वसवास (ع - مذ) وسواس
 دیکھو 'وسوسہ'
 VAS,VASA वस् वसा (ع - مذ) وسوسہ
 भ्रम (Bhram بهرہم) वहम (Vahm وهم
 بُرا खयाल (Bura khayál بُرا خیال)
 VASÍ,A वसी,अ (ع - ص) وسیع
 विस्तृत (Vistrit وستر) विशाल
 (Vishál وِشال) लंबा चौड़ा (Lamba
 chauṛa لمبا چوڑا)
 VASÍ,UL-AKHLÁQ वसी उल अखलाक
 उदार चरित (Udár charit اُدّار چریت)
 जो सब के साथ अखलाक से पेश आता हो
 (Jo sab ke sáth akhláq se pesh áta ho
 جو سب کے ساتھ اخلاق سے پیش
 آتا ہو)
 وسیع التجربہ (ع - ص)
 VASÍ,UT-TAJRIBA वसी उत्तरिबा
 ब्रह्मदनुभव (Brihadanubhav بهرہدنوبھو)
 जिस को बहुत ज़िदा अनु भव और
 तजरिबा हो (Jis ko bahut ziyáda anu-
 bhav aur tajriba ho جسکو بہت زیادہ
 انوبھو اور تجربہ ہو)

وزیر اعظم (ع - مذ)
 VAZÍRE-Á,ZAM वज़ीरे आज़म
 महामंत्री (Maha mantri مہما منتری)
 प्रधान मंत्री (Pradhán mantri پرنیوان
 मंत्री) बड़ा वज़ीर (Bāṛa vazír بڑا
 وزیر)
 VISÁDA विसादा (ع - مذ) وسادہ
 मसन्द (Masnad مسند) गद्दी (Gaddi
 بڑا तकिया (Būṛa takiya بڑا
 تکیہ)
 واسطت (ع - مث) VASÁTAT वसातत
 माध्यम (Mādh,dhyam مادییم)
 जरीया (Zaríá ذریعہ) वसीला (Vasílá
 وسیلہ)
 وسائوس (ع - مذ) VASÁVIS वसाविस
 'وسوسہ' کی جمع
 शंकाएं (Shan káen شکائیں) भ्रम
 जाल (Bhram jál بهرہم جال) वसू वसे
 (Vas,vase وسوسے)
 وسط (ع - مذ) VAST वस्त
 मध्य (Madh,dhya مادیہ) बीच
 (Bích بیچ) दर मियान (Dar miyán
 درمیان)
 وسعت (ع - مث) VUS,AT वुस्अत
 विस्तार (Vistár وِستار) फैलाव (Phailáo
 کشادگی) कुशादगी (Kushádagi پوشیدگی)
 وسعت اخلاق (ع - مث)
 VUS,ATE-AKHLÁQ वुस्अते अखलाक
 बहुशीलता (Babushíлата بهوشیلتا)
 हरक के साथ शिष्टता और अखलाक का

2. सहवास (Sahvās सहवास) हम
बिस्तरी (Ham bistari هم بستری)
3. मृत्यु (Mrityu मृत्यु) निधन
(Nidhan نیدن) मौत (Maut موت)
4. किसी बुज़र्ग की मौत (Kisi buzurg
ki maut کسی بزرگ کی موت)

VAS,F وصف (ع - مذ) वस्फ

1. प्रशंसा (Prashansa प्रशंसा) तारीफ
(Ta,rif تعریف)
2. गुण (Gun गुण) सिकत (Sifat صفت)
3. कला (Kala कला) हुनर (Hunar هنر)
कमाल (Kamál کمال)

VASL وصل (ع - مذ) वस्ल

1. मिलन (Milan ملن) संयोग
(Sanyog سن یوگ) प्रिय से मिलना
(Priya se milna پریم سے ملنا)
विसाल (Visál وصال)
2. चिपकना (Chipakna چپکنا) सटना
(Satna ستنا) मिलजाना (Mil jána
مل جانا)

VUSUL وصول (ع - مذ) वूसूल

1. प्राप्ति (Prápti پراپتی) मिलना
(Milna ملنا)
2. प्राप्त (Prápt प्राप्त) लब्ध (Labdh
حاصل) हासिल (Hásil لبدھ)

VASI वसी (ع - مذ) वसी

1. रिक्ताधिकारी (Rikthádhikári رکتھا
ذیکاری) जिसको वसीयत की गई हो
(Jis ko vasiyat kí gayi ho جس
کو وصیت کی گئی ہو)

وسیع القلب (ع - ص)

VASÍ,UL-QALB वसीउल कल्ब

उदारशय (Udáráshai اदारاشے)

उत्तान हृदय (Uttán hridai اٹان ہرڈے)

फराख दिल (Farákh dil فراخ دل)

وسیع النظر (ع - ص)

VASÍ,UN-NAZAR वसी उन नज़र

1. दूर दर्शी (Dúr darshi دور درشی)

दूरअदेश (Dúr andesh دور اندیش)

2. बहु दर्शी (Bahu darshi बहु درشی)

काफ़ी तज़रिबाकार (Káfi tajriba
kár کافی تجربہ کار)

VASÍLA वसीला (ع - مذ) وسیله

1. साधन (Sáadhan साधन) ज़रीआ

(Zarí,á ذریعہ)

2. आश्रय (Ásh.shrai آشورے) सहारा

(Sahára سہارا)

3. सहायता (Saháyata सहायता) मदद

(Madad मदद)

VASÍM वसीम (ع - ص) وسیم

सुन्दर (Sundar सुन्दर) शुभ दर्शन

(Shubh darshan शुभ दर्शन) खूबसूरत

(Khub súrat خوبصورت)

VAS,SÁF वस्साफ (ع - ص) و صاف

प्रशंसक (Prashansak प्रशंसक)

तारीफ करने वाला (Ta,rif karne wála

تعریف کرنے والا)

VISÁL विसाल (ع - مذ) وصال

1. संयोग (Sanyog سن یوگ) मिलन

(Milan ملن) वस्ल (Vasl وصل)

3. क्रम (Kram क्रम) तर्तीभ (Tartīb तर्तीभ)

4. प्रसव (Prasav प्रसव) जनना (Janana जनना)
(जन्म)

وضع حمل (ع - مذ)

VAZ,E-HAML वज्र हम्ल

प्रसव (Prasav प्रसव) प्रसूति (Prasūti प्रसूति)
बच्चा (जनन) (Janan जनन) प्रसूति
पैदा होना (Bach,cha paida lona बच्चा
पैदा होना)

وضع داری (ع - مذ)

VAZ,A-DĀRI वज्र अ दारी

1. छब (Chhab छब) फवन (Plaban फवन)
طرح दारी (Tarah dāri طرح داری)

2. किसी बात को मरते दम तक एक तरह
से निबाहना (Kisi bāt ko marte dam
tak ek tarah se nibāhana کسی بات
کو مرتے دم تک ایک طرح سے
نیباہنا)

VUZU وضو (ع - مذ)

नमाज़ के लिए निःमलनुसार हाथ, पाँव
और मुँह धोना (Namāz ke liye niamā-
nusār hāth, pāon aur muṁh dhona
نماز کے لئے निमानوسार हाथ पाँव और
منہ دھونا)

VAZĪ,A वज़ीअ (ع - ص)

नीच (Nich नीच) अकुलीन (Akulīn अकुलीन)
(अकलीन) शैर शरीफ (Ghair sharif
(गैर शरीफ)

2. व्यवस्थापक (Vyavasthāpak व्यवस्थापक)
मुंताज़िमे कार (Muntāzime कार)
(मन्तज़म कार)

VASĪYAT वसीयत (ع - مذ)

उत्तर दान (Uttar dān उत्तर दान) रिक्थ
दान (Rikth dān रिक्थ दान) प्ररिक्थ
(Prarikth दान) मरते समय यह कह
जाना कि मेरे पश्चात ऐसा ऐसा हो
(Marte samai yah kah jāna ki mere
pashchāt aisa aisa ho मरते समे यह
कह जाना कि मेरे पश्चात ऐसा
ऐसा हो)

وصیت نامہ (ع - مذ)

VASĪYAT-NĀMA वसीयत नामा

इच्छा पत्र (Ich,ehha pattr इच्छा पत्र)
उत्तर पत्र (Uttar pattr उत्तर पत्र) रिक्थ
पत्र (Rikth pattr रिक्थ पत्र) दाय पत्र
(Dāe pattr दाय पत्र) मृत्यु पत्र
(Mrityu pattr मृत्यु पत्र) वसीयत की
तहरीर (Vasīyat ki tahrir वसीयत की
तहरीर)

VAZĀHAT वज़ाहत (ع - مذ)

प्रति पादन (Prati pādan प्रति पादन)
स्पष्टी करण (Ispashti karan स्पष्टी करण)
(Tashrīf तशरीफ) तशरीह (पश्ती करण)

VAZ,A वज़ा (ع - مذ)

1. वेष भूषा (Vesh bhūsha वेष भूषा)
वज़ा क़ता (Vaza qata वज़ा क़ता)
2. शैली (Shaili शैली) पढात
(Pad,dbati पढात) तर्ज़ (Tarz
(طرز)

وظیفہ خور (ع - ص)

VAZÍFA-KHÁR वज़ीफ़ा खार

‘वज़ीफ़ा पानے والا (Vazífa páne vála
(وظیفہ پانے والا)

وظیفہ خواں (ع - ص)

VAZÍFA-KHÁN वज़ीफ़ा खाں

जापक (Jápak (جاپک) जप कर्ता
(Jap karta (जप करता) वज़ीफ़ा पढ़ने
वाला (Vazífa paṛhne vála (وظیفہ
پڑھنے والا)

VA,DA वादा (ع - مذ)

1. प्रतिज्ञा (Pratiggya (پرتگیا) संविदा
(Samvida (سم ودا) इक़रार (Iqrár
(اقرار)

2. अभि वचन (Abhi vachan (ابی
‘قول (Qaul (قول)

وعدہ خلافی (ع - م)

VA,DA-KHILÁFI वादा खिलाफी

प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang (پرتگیا
‘वचन भंग (Vachan bhang (वचन
‘वादा पूरा न करना (Va,da
púra na karna (وعدہ پورا نہ کرنا)

وعدہ شکن (ع - ص)

VA,DA-SHÍKAN वादा शिकन

वचन भंजक (Vachan bhanjak (वचन
‘लुप्त प्रतिज्ञा (Lupt pratig-
gya (لوط پرتگیا) वादा पूरा न करने
वाला (Va,da púra na karne vála
(وعدہ پورا نہ کرنے والا)

VATAN वतन (ع - مذ)

1. मातृ भूमि (Mátr bhúmi (ماتر
‘जन्म भूमि (Janm bhúmi (जन्म
‘स्वदेश (Swadesh (جلم بهومی
‘अपना मुल्क (Apna mulk (سودیش
(اپنا ملک)

2. वह गाँव या नगर जहाँ किसी का घर
हो (Voh gáon ya nagar jahán
‘وہ گاؤں یا نگر (kisi ka ghar ho
(جہاں کسی کا گھر ہو)

VAT,I वती (ع - م)

संभोग (Sambhog (سم بهوگ) मैथुन
(Maithun (میتھون) मुवाशरत (Mubá-
sharat (مواشرت)

VAZÍFA वज़ीफ़ा (ع - مذ)

1. जाप (Jáp (جاپ) जप (Jap (जप
‘अमल (Amal (عمل)

2. छात्र वृत्ति (Chháttr vritti (چھاتر
‘इस्कालर शिप (Scholar ship (دوتی
(اسکالر شپ)

3. रोज़ीना (Rozína (روزینہ) रोज़ की बंधी
हुई तनखाह (Roz ki bandhi hui
‘tankbáh (روز کی بندھی ہوئی
(تنگواہ)

4. निवृत्ति वेतन (Nivritti vetan (نیوریتی
‘पेंशन (Pension (پینشن)

5. जीविका (Jivika (چوگا) मआश
(Ma,ash (معاش)

6. किसी बात की रट (Kisi bát ki rat
(کسی بات کی رت)

2. निर्वह (Nirváh) निवाह (Nibáh
نہاہ)

3. पूर्ति (Pūrti) तकमील (Tak-
mil) (تکمیل)

VAFÁT वफात (ع - مٹ) وفات
मृत्यु (Mrityu) मरण (Maran
موت) मौत (Maut) (موت)

VAFA-DÁR वफा दार (ع - ص) وفادار
स्वामिभक्त (Swámibhakt) (سوامی بہکت)
स्वामिनिष्ठ (Swámi nishth) (سوامی
نشثہ) नमक हलाल (Namak halál)
किसी हालत में भी साथ (Kisi hálat men bhi
sáth na chhoṛne vála) کسی حالت
میں بھی ساتھ نہ چھوڑنے والا

وفا شعار (ع - ص)

VAFA-SHÍÁR वफा शिआर
دیکھو 'وفادار'

VIFÁQ विफाक (ع - مڈ) وفاق
1. एकता (Ekata) इत्तिहाद
(Itti hád) (اتحاد)

2. प्रेम (Prem) स्नेह (Isneh)
महबबत (Mahabbat) (اسنہ)
(محبت)

VAFD वफद (ع - مڈ) وفد
प्रति निधि मंडल (Prati nidhi mandal)
वह चंद आदमी जो किसी बड़ी जमाअत की तरफ से चुन
कर किसी काम के लिए जायें (Voh chand
ádami jo kisi baṛi jamáat ki taraf

وعدہ فراموش (ع - ص)

VA,DA-FARÁMOSH वादा फरामोश
वचन बिस्मर (Vachan vismar) (وچن
विसमर) वादा करके भूल जाने वाला (Va,da
karke bhúl jáne vála) وعدہ کرکے بھول
جانے والا

وعدہ وفا (ع - ص)

VA,DA-VAFA वादा वफा
वचन पालक (Vachan pálak) (وچن
پالک) प्रण पाल (Pran pál) (پرن
پال) वादा पूरा करने वाला (Va,da púra karne
vála) (وعدہ پورا کرنے والا)

VA,Z वाज (ع - مڈ) وعظ
धर्मोपदेश (Dharmopadesh) (دھر
سموपदेश) सदुपदेश (Sadupdesh) (سد
مذہبی) मजहबी नसीहतें (Maz habi
nasihatén) (مذہبی نصیحتیں)

VA,YÍD वईद (ع - मٹ) وعید
सज़ा देने का वादा (Saza dene ka va,da)
سزا دینے کا وعدہ

VAGHA वगा (ع - मٹ) وغا
युद्ध (Yud,dh) (یوڈھ) संग्राम (Sangrám)
(لڑائی) लड़ाई (Laráyai) (لڑائی)

VAGHAIRAH वगैरह (ع - ص) وغيره
इत्यादि (Ittyádi) (انہادی) प्रभृति
(Prabbriti) (प्रभृति) आदि (Ádi) (آدی)
और भी (Aur bhi) (اور بھی)

VAFA वफा (ع - मٹ) وفا

1. प्रतिष्ठा पालन (Pratiggya pálan)
(प्रतिष्ठा पालन) वादा वफाई (Va,da
vafáyai) (وعدہ وفاई)

2. ऋतु (Ritu رتو) فصل (Fasl فصل)
3. अवसर (Avsar اوسر) मौका (Mauqa موقعه)
4. दाँव (Dáon داؤن) वात (Gbát گہات)
5. युग (Yug یگ) अहद (Abd عہد)
6. आयु (Áyu آیو) उम्र (Umr عمر)
7. जीवन (Jívan جیون) जिंदगी (Zindagi زندگی)
8. मृत्यु (Mrityu مرتیو) मौत (Maut موت)
9. विपत्ति काल (Vipatti kál ویپتی کال) मुसीबत का वक़्त (Musibat ka vaqt موسیبت کا وقت)

وقتاً فوقتاً (ع - ص)

VAQTAN-FA-VAQTAN वक़्तन क वक़्तन
यदा कदा (Yada kada یدا کدا) कभी
कभी (Kabhi kabhi کبھی کبھی)
गाहे गाहे (Gáhe gáhe گاہے گاہے)

وقت آخر (ع - مذ)

VAQT-E-ÁKHIR वक़ते आखिर
1. अंतिम समय (Antim samai انتم سے)
आखिरी वक़्त (Ákbiri vaqt آخری وقت)
2. मरण काल (Maran kál مرن کال)
मरते समय (Marte samai مرتے سے)

وقت بد (ع - مذ)

VAQTE-BAD वक़ते बद
1. कुसमय (Kusamai कु سے) बुरा
वक़्त (Bura vaqt بُرا وقت)
2. मुसीबत का वक़्त (Musibat ka vaqt موسیبت کا وقت)

ee chun kar kisi kám ke liye jáen وہ
چند آدمی جو کسی بڑی جماعت
کی طرف سے چن کر کسی کام کے
لئے جائیں

VUFÚR वुफूर (ع - مذ) وفور
आधिक्य (Ádhik, kya اُدھیکہ) प्राचुर्य
(Práchurrya پراچوریہ) बहुतात (Bahu-
tát افراط) इफ़रात (Ifrát)

VAQÁR वकार (ع - مذ) وقار
1. गंभीरता (Gambhírata گمبھیرتا)
मतानत (Matánat متانیت)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha پرتیشتھا)
एहतराम (Ehtirám احترام)

VAQÁ,E वकाए (ع - مذ) وقائع
'وقیعه' کی جمع

ख़ब्रें (Khabren خبریں) समाचार
(Samáchár समाचार) वृत्तांत (Vrittánt
حالات) हालात (Hálát ورتانت)

وقائع نگار (ع - مذ)

VAQÁ-E-NIGÁR वकाए निगार
1. संवाद कार (Samvád kár سموا دگار)
समाचार लेखक (Samáchár lekhaک)
समाचारों में ख़बरें (समाचार लेखक)
देने वाला (Akhabaron men
khabren dene vála اخباروں میں
خبریں دینے والا)
2. इतिहासकार (Itibás kár اتیہاس کار)
मुख़रिख़ (Muvarrikh मुख)

وقت (ع - مذ) وقت

1. समय (Samai سے) काल (Kál
زمانہ) क़माना (Zamána काल)

(Sam,mán (سم مان عزت (Izzat) ہجرت

VAQ,F وقف (ع - مذ) وقف

1. समर्पण (Samarpan (سمرپن उत्सर्ग (Utsarg) मज़हब के नाम पर छोड़ी हुई चीज़ (Mazhab ke nam par ohhoi huyi obiz) مذهب کے نام پر چھوڑی ہوئی چیز

2. विराम (Virám (ورام ठहराव (Thah-ráo (تھراؤ

3. संलग्न (Sanagn (سن لگن मुन्-हमिक (Munhamik) منہمک

وقف علی الاولاد (ع - مذ)

VAQF-ALAL-AULÁD وقف अललऔलाद वह सम्पत्ति जो अपनी संतान के लिए वक्फ की जाए (Voh sampatti jo apni santán ke liye vaqf kí jáe) وہ سمپتی جو اپنی سنتان کے لئے وقف کی جائے

وقف نامہ (ع - مذ)

VAQF-NÁMA وقف नामा उत्सर्ग पत्र (Utsarg pattr) (उत्सर्ग) वक्फ की दस्तावेज़ (Vaqf ki dastávez) وقف کی دستاویز

VAQFA وقفہ (ع - مذ) وقفہ

1. विराम (Virám (ورام ठहराव (Thahráo (تھراؤ
2. विलंब (Vilamb (ولمب धील (Dhíl (تاخیر (Tákhír (تأخیر

VUQÚ,A वुकूअ (ع - مذ) وقوع

1. घटित होना (Ghatit hona) گھٹت

आपस काल (मसिबत का وقت

(Ápatti kál (آپتی کل

وقت گزاری (ع - مٹ)

VAQT-GUZÁRI वक्त गुजारी

काल यापन (Kál yápan) کال یاپن

काल क्षेप (Kál aob,ohhep) کال کسپ

वक्त काटना (Vaqt kátna) وقت کاٹنا

दिन गुजारना (Din guzárna) دن گزارنا

وقت واپس (ع - مذ)

VAQTE-VÁPASÍN वक्ते वापसी

1. मृत्यु काल (Mrityu kál) مرتو کا

मरने का समय (Marne ka samai) मرنے کا سہ

2. चंद्रा (Chandra) (چندرا) जाँ कनी का वक्त (Ján kani ka vaqt) جان کنی کا وقت

YAQTI وقتی (ع - ص) वक्ती

1. क्षणिक (Chhanik) (چھنک) अस्थायी (Astháyi) थोड़ी देर का (Thori der ka) تھوڑی دیر کا

2. सामयिक (Sámaik) (سامیک) मौके और वक्त का (Mauqe aur vaqt ka) موقع اور وقت کا

3. तात्कालिक (Tátkálík) (تات کالک) इसी वक्त का (Isi vaqt ka) اسی وقت کا (Abhi ka) अभी का (وقت کا)

VAQR वक् (ع - مذ) وقفہ

प्रतिष्ठा (Pratishtba) (پریشٹھا) मान

(Mán) (मान) عزت (Izzat)

VAQ,AT वक्त (ع - मٹ) وقعت

प्रतिष्ठा (Pratishtba) (پریشٹھا) संमान

وکالت نامہ (عف - مذ)

VAKÁLAT-NÁMA वकालत नामा

अभिभाषण पत्र (Abhibhāshan patr
वकालत की तहरीर (ابھی بھاشن پتر
(Vakálat ki tahrír وکالت کی تحریر)

VUKALA वुकला (ع - مذ) وکلا
وکھل کی جمع دیکھو 'وکھل نمبر ۳'

VAKÍL वकील (ع - مذ) وکیل

1. प्रति निधि (Prati nidhi) پرتی ندھی (نمائندہ)
नुमाइदा (Numáinda)
3. प्राभि कर्ता (Prābhi karta) پرا بھي (اڈورنی)
अटरनी (Attorney) (کونا)
3. अभिभाषक (Abhi bhāshak) ابھی (پلیڈر)
प्लीडर (Pleader) (بھاشک)

وکر نہ (ف - حروف شرط)

VAGARNA वगरना

دیکھو 'ورنہ'

VILA विला (ع - مٹ) ولا

1. प्रेम (Prem) مہریم (محبت)
महबत (Mahabbat)
2. भक्ति (Bhakti) بھکتی (نیماز مندی)
नियáz mandi (Niyáz mandi)

VILÁDAT विलादत (ع - مٹ) ولادت

जन्म (Janm) (جلم) उत्पत्ति (Utpatti)
पैदाइश (Paidáish) (ات پتی)

VILÁYAT विलायत (ع - مٹ) ولایت

1. राष्ट्र (Ráshtr) (راشٹر) राज्य (Rájya)
सल्तनत (Saltanat) (راجہ)
سلطنت (سلطنت)

واقع होना (Váqe hona) वाक़े होना (هو نا)
होना

2. आविर्भाव (Ávirbhāv) (آور بھاو)
ज़ाहिर होना (Záhir hona) (ظاهر هونا)

VUQÚA वुकूआ (ع - مذ) و نوعه

घटना (Ghatana) (گھटना) दुर्घटना
(Durghatana) (دورگھटना) हादसा
(Hádiva) (حادثة) सानिहा (Sáníha)
(سانحه)

VUQÚF वुकूफ (ع - مذ) وقوف

1. विराम (Virám) (ورام) टहराव
(Thahráo) (تھراؤ)
2. ज्ञान (Gyán) (گیان) जानकारी
(Jánkári) (جان کادی) इलम (Ilm)
(علم)
3. अनुभव (Anubhav) (انوبھو) तज़रबा
(Tajriba) (تجربہ)

VAQÍ,A वक्कीआ (ع - ص) وقیع

आदत (Ádrit) (آدرت) समानित
(Sam,mánit) (سم سمانت) प्रतिष्ठित
(Pratish,thit) (پر تھ تھیت) आवरुदार
(Ábrú dár) (آبردار)

VAKÁLAT वकालत (ع - مٹ) وکالت

1. पक्ष समर्थन (Pakchh samarthan)
(किसी फ़रीक़ की पैरवी) (Kisi faríq ki pairavi)
(کسی فریق کی پیروی)
2. वकील का पेशा (Vakíl ka pesha)
(वकील का पेशه) (پلیڈر شپ)
(Pleader ship)

जोशो खरोश (Josho kharosh) جوش و خروش

VALI वली (ع - مذ)

1. स्वामी (Swāmi) (سوامی) मालिक (Mālik) (مالک)

2. उत्तराधिकारी (Uttarādhi kārī) (وارث) वारिस (Vāris) (اتراذھیکاری)

3. अभि भावक (Abhi bhāvak) (ابهی) सर परस्त (Sar parast) (سرپرست)

4. ऋषि (Rishi) (رشی) मुनि (Muni) (مونی) वली अल्लाह (Vali allāh) (ولی اللہ)

5. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek nām) (ایشور کا ایک نام)

ولی عهد (ع - مذ)

VALI-AH,D वली अहद

युवराज (Yuvarāj) (یوراج) महा राज-कुमार (Maha rāj kumār) (مہا راج کمار) जा नशोने तख्त (Jānashōne takht) (جاناشون تخت)

VALĪMA विलीमा (ع - مذ)

विवाह भोज (Vivāh bhoj) (ویواہ بھوج) वह खाना जो ब्याह के बाद दूल्हा की तरफ से दिया जाता है (Voh khāna jo byāh ke bād dūlha ki taraf se diya jāta hai) وہ کھانا جو بیاہ کے بعد دولہا کی طرف سے دیا جاتا ہے

ولی نعمت (ع - مذ)

VALI-NEMAT वली नेमत

पालन पोषण करने वाला (Pālan

2. अभि भावकता (Abhi bhāvakata) (ابهی بھاوکتا) सर परस्ती (Sar parasti) (سرپرستی)

3. ऋषि या मुनि का पद (Rishi ya muni ka pad) (رشی یا مونی کا پد) वली का दर्जा (Vali ka darja) (ولی کا درجہ)

4. पर राष्ट्र (Par rāstr) (پرراشتر) गैर मुल्क (Ghair mulk) (غیر ملک) ان معلنوں میں پہلے افغانستان اور ایران سے مراد ہوتی تھی اب یورپ خاص کر انگلستان سے مراد ہوتی ہے

VILĀYATI विलायती (ع - ص)

1. वैदेशिक (Vaideshik) (ویدیشک) गैर मुल्क का (Ghair mulk ka) (غیر ملک کا)

2. ईरानी या अफगानी लोग (Irāni ya Afghāni log) (ایرانی یا افغانی لوگ)

3. योरुप या अम्रीका का (Europe ya America ka) (یورپ یا امریکہ کا)

VALAD वलद (ع - مذ)

पुत्र (Puttr) (پوتر) आत्मज (Ātmaj) (آتمج) बेटा (Beta) (بیٹا)

والد الزنا (ع - مذ)

VALADUZ-ZINA वलदुञ्जिना

जारज (Jāraj) (जारج) संकर (Sankar) (دوغلہ) दोगाला (Doghala) (سلکر)

VAL,VALA वलवला (ع - مذ)

उत्साह (Utsāh) (اتساہ) उमंग (Umang) (حوصلہ) हौसला (Hausala) (املگ)

جسکی (Jis ki bunyád vahm par ho
بے بنیاد (Be bunyád) وہم پر ہو
بے بنیاد (bunyád)

وہمی (ع - ص) VAH,MI
ہرمی (Bhrami) شکی مزاج (Shak, ki mizáj)

ویران (ف - ص) VÍRÁN

1. نیرجن (Nirjan) جن شून
(جن شونہ (Jan shún, nya)
غیر آباد (Ghair ábád)

2. بھگن (Bhagn) دھست (Dhwast)
مُنہدیم (Munhadim) (دھوست
اجاز (Ujáṛ) (منہدم)

3. بَنجر (Banjar) اُسر (Úsar)
وہ زمین جو کھیتی کے کام میں نہ آسکے
(Voh zámín jo kheti ke kám men na ása ke)

ویرانہ (ف - مذ) VÍRÁNA

1. نیرجن (Nirjan isthán) مکان
(نیرجن استھان (Ujra hua maqám)
(اجڑا ہوا مقام)

2. جنگل (Jangal) وِپن (Vipin)
(بن بن (Ban)

ویرانہ نشین (ف - ص)

VIRÁNA-NASHÍN ویرانا نشین

بن باسی (Ban bási) جنگل
میں رہنے والا (Jangal men rahne vála)
(جنگل میں رہنے والا)

ویرانی (ف - مٹ) VÍRÁNI

1. اجڑا پن (Ujáṛ pan)

پالنے پونے (poshan karne vála)
(Nematen dene vála) نیتے دینے والا
(نعمتیں دینے والا)

وہاب (ع - مذ) VAH,HÁB

1. بھٹ (Bahut) بکھش کرنے والا
(bakhshish karne vála) بہت
(بکھش کرنے والا)

2. ایشور کا ایک نام (Íshwar ka ek
nám) (ایشور کا ایک نام)

وہاج (ع - ص) VAH,HÁJ

پرکاش مان (Prakásh mán) (پرکاش
(Jyotir mai) (جیوتیر مای)
(روشن (Raushan)

وہب (ع - مذ) VAH,B

دان (Dán) (انودان (Anudán)
(بکھش (Bakhshish)
(بکھش)

وہبی (ع - ص) VAH,BI

1. انودت (Anudatt) (بکھشا
(Bakhsha hua) (بکھشا ہوا)
2. ایشور دت (Íshwar datt) (ایشور دت)
(Khuda dáḍ) (خدا داد)

وہم (ع - مذ) VAH,M

1. بھرم (Bhram) (بھرائی (Bhránti)
(Vasvasa) (وسوسہ)
2. سندھ (Sandeh) (سندھ)
(Áshanka) (شک)

وہم اساس (ع - ص)

وہم اساس (ع - ص) VAH,M-ASÁS

بھرم (Bhram málak) (بھرم)
(مولک) (جس کی بنیاد وہم پر ہو)

3. उदासी (Udāsi) उदासीनता
(Udāsīnata) (اداسینا)
4. अस्त व्यस्तता (Ast vyastata) است
(अब्तरी) (Abtari) (ویستتا)

बरबादी (Bar bādi) (بربادی)

2. अशोभा (Ashobha) बे
(Be raunaqi) (دونقی) (रौनकी)

४

2. नेता (Neta) पेशवा (Peshva)
(लीडर) (Leader) (پیشوا)
HÁRIB हारिब (ए - स)
पलायक (Paláyak) भागने
वाला (Bhágne vála) (هاروت فن (ع - س))

HÁRÚT-FAN हारुत फन
ऐंद्र जालिक (Andr jálik) (ایندر جالک)
तांत्रिक (Tántrik) जादूगर
(जादुगर) (Jádúgar)

- HÁRÚNI हारुनी (ए - स)
1. अवश कारी (Avag,gyg kári) (اوکیا)
ना फरमान (Na farmán) (نا فرمان)
2. उद्दंड (Ud,dand) सर कश
(سرکاش) (Sar kash)

HÁZIM हाज़िम (ए - स)
पाचक (Páchak) पचाने वाला
(Pacháne vála) (پچانے والا)
हضم करने वाला (Hazm karne vála) (هضم کرنے والا)

HÁZIMA हाज़िमा (ए - स)
1. पाचन शक्ति (Páchan shakti) (پاچن شکتی)
हضم करने की क़ुव्वत (Hazm karne ki quvvat) (هضم کرنے کی قوت)

HÁTIF हातिफ (ए - स)

1. स्वर्ग दूत (Swarg dút) (سورگ دوت)
फ़िरिश्ता (Firishta) (فرشته)
2. आकाश वक्ता (Ákásh vakta) (آکاش وکنا)
गैबी फ़िरिश्ता (Ghāibi firishta) (غیبی فرشته)

HÁJI हाजी (ए - स)
निंदक (Nindak) (نندک) हजो करने
वाला (Hajo karne vála) (هجو کرنے والا)

HÁDIM हादिम (ए - स)
ध्वंसक (Dhwansak) (دهونسک) नाशक
(Náshak) (ناشک) बरबाद करने वाला
(Barbád karne vála) (برباد کرنے والا)
(हदम اللذات) (ए - स)

HÁDIMUL-LAZ,ZÁT हादिमुल लज़ज़ात
यमराज (Yamráj) (یمراج) यमदूत
(Yamdút) (یمدوت) मलकुल मौत
(Malekulmout) (ملک الموت)

HÁDI हादी (ए - स)
1. सदुपदेशक (Sadupdeshak) (سدیپدیشک)
हिदायत करने वाला
(Hidáyat karne vála) (هدایت کرنے والا)

ka gabra kharal aur us ka mūsala
دورانیں کوٹنے کا لوهے کا گہرا کھول اور
Himám dasta (ہمام دستہ) (اس کا موسلا)

HÁVIYÁ ہاویہ (ع - مذ) ہاویہ
Mabá narak (مہانرک) مہا نرک
Narak (نارک) نرک کا سب سے نیچے کا درجہ
ka sab se niche ka darja (سب سے نیچے کا درجہ)

HÁIL ہائل (ع - ص) ہائل
1. Bhayankar (بھینکر) بھانکر
Bhayának (بھیانک) بھیانک
Haulnák (ہولناک) ہولناک
2. Prachand (پرچند) تیو (Tivr) تہو
Habut tez (ہبوت تیز) تہو
3. Trásak (تراسک) ڈرانے (Daráne vála) والا

HUBÚT ہبوط (ع - مذ) ہبوط
Úpar se niche ána (اوپر سے نیچے آنا)
Utarana (اترنا)

HFBÁ ہبہ (ع - مذ) ہبہ
Dán (دان) Bakhshish (بخشش)
بخشش (بخشش)

ہبہ نامہ (ع - مذ)

HIBA-NÁMA ہبہ نامہ
Dán patir (دان پتیر) بخشش
Bakhshish náma (بخشش نامہ)

2. Páchan kriya (پاچن کریا) ہضم کرنے کا عمل
Hazm karne ka amal (ہضم کرنے کا عمل)

HÁLIK ہالک (ع - ص) ہالک
Hinsak (ہنسک) مار ڈالنے والا
Már dálne vála (مار ڈالنے والا)

HÁLA ہالہ (ف - مذ) ہالہ
1. Mandal (مندل) Ghera (غیرا) دائرہ
Dáera (دائرہ) داہرا
2. Chandr bimb (چندر بلمب) چندر
Chandr mandal (چندر مندل) چندر
Voh ghera (وہ گہرا) چاروں طرف پڑتا ہے
jo chánd ke cháron taraf pará hai (وہ چاند کے چاروں طرف پڑتا ہے)

HÁMÚN ہامون (ف - مذ) ہامون
Van (ون) Kánan (کانن) کانن
Jangal (جنگل) جنگل

HÁN ہان (ف - جملہ تہمید) ہان
Sáavadhán (ساوادھان) ساوہان
Khabar dár (خبردار) دہار
Hoshyár (ہوشیار)

HÁVAN ہاون (ف - مذ) ہاون
Ulúkhali (الوکھالی) اوکھالی
Okhali (اوکھالی)

ہاون دستہ (ف - مذ)

HÁVAN-DASTA ہاون دستہ
Daváen kútne ka lohe (دواہے کا لوہے کا گہرا خورل اور)

HUJUM هجوم (ع - مذ) هجوم

1. जन समूह (Jan samúh) (جن سموه)
भीड़ (Bhīr) मज्मा (Majma)
(مجمع)

2. प्राचुर्य (Prāchurra) (پراچوری)
बहुतात (Bahutāt) इफ्रात
(Ifrát) (افراط)

هجو ملیح (ع - مٹ)

HAI,VE-MALÍH हज्वे मलीह

- व्याजनिंदा (Vyāj ninda) (ویاج نندا)
ऐसी हज्व जो ऊपर से तारीफ जान पड़े
(Aisi haj, v jo úpar se taríf ján parē
(ایسی هجو جو اوپر سے تعریف جان پڑے)

HADÁYA हदाया (ع - مذ) هدایا

- هدیه کی جمع
तुहफे (Tohfe) भेंटें (Bhenten)
(بہنٹیں)

HIDÁYAT हिदायत (ع - مٹ) هدایت

1. निदेश (Nidesh) अनुदेश
(Anudesh) राह नुमाई
(Ráh numáyi) (راہ نمائی)
2. दीक्षा (Dīkṣha) तलक़ीन
(Talqin) (تلقین)
3. आदेश (Ādesh) हुकम
(Hukm) (حکم)

هدایت کار (ع - ص)

HIDÁYAT-KÁR हिदायत कार

- निदेश (Nideshta) हिदायत
करने वाला (Hidáyat karne vála
(هدایت کرنے والا)
یہ بتانے والا کہ ایسا ایسا کرو

HAT,K हत्क (ع - مٹ) هتك

- अपमान (Apmán) अनادر
(Anádar) बेइज्जती (Be izzati)
(بے عزتی)

HIJR हिज्र (ع - مذ) هجر

- वियोग (Viyog) विरह (Virah)
जुदाई (Judáyi) फिराक (Firáq)
(فراق)

HIJRÁN हिज्रां (ع - مذ) هجران

‘हज्र’

هجران نصیب (ع - ص)

HIJRÁN-NASÍB हिज्रां नसीब

- विरह संतप्त (Virah santapt) जिसके भाग्य में वियोग ही वियोग हो
(Jis ke bhágya men viyog hi viyog ho
جس کے بھاگیا میں ویوگ ہی
(ویوگ ہو)

HIJRAT हिज्रत (ع - مٹ) هجرت

- स्वदेशत्याग (Swadesh tyág) तर्कवतन
(Pravás) (تَرْک وطن)
(Tarke vatan)

HAI,V हज्व (ع - مذ) هجو

- निंदा (Ninda) बुराई (Buráyi)
(هجو) (برائی)

HAI,V-GO हज्व गो (ع - مٹ) هجو گو

- हज्व के शेर कहने वाला शाहर (Haj, v
ke sher kahne vála sháir)
(هجو کے شعر والا شاعر)

HAD, YA हदया (هدیه - ع - مذ)
1, उपहार (Uphār) (اوپہار) भेंट (Bhent
(تہفہ) तोहफा (Tohfa) (بہیشت)

تاوان (Táván) वह रकम जो किसी काम के नुकसान के संबंध में दी जाए (Voh raqam jo kisi kám ke nuq-sán ke sambandh men di jáo وہ رقم جو کسی کام کے نقصان کے سمبندھ میں دی جائے)

HAR-JÁYI हरजाई (ف - ص) هرجائی

1. वह जो हर जगह मारा मारा फिरे (Voh jo har jagah mára mára phire (وہ جو ہر جگہ مارا مارا پھیرے)
2. वह स्त्री जो किसी एक से संबद्ध न हो (Voh istri jo kisi ek se sambad,dh na ho وہ استری جو کسی ایک سے سمبद्ध نہ ہو)
3. बे मुरवत (Be muravvat (بے مروت) बे वफा (Be vafa (بے وفا)

HAR-CHAND हरचंद (ف - ص) هرچند

1. अत्यधिक (Attyadhik (اتیدھک) बहुतेरा (Bahutera (بہتیرا) बहूत (Bahut ziyáda (بہت زیادہ)
2. यद्यपि (Yad,dyapi (یادیپی) अगर चे (Agar che (اگرچہ)

هردل عزیز (ع - ص)

HAR-DIL-AZÍZ हर दिल अजीज़

- लोकप्रिय (Lok ap,priya (لوکپریہ)
जन प्रिय (Janap,priya (जनپریہ)
जिसे सब चाहें (Jise sab cháhen (جسے سب چاہیں)

HAR-DAM हरदम (ف - ص) هر دم

1. प्रति क्षण (Prati chhan (پرتی چھن) प्रति पल (Prati pal (پرتی پل) हर लम्हा (Har lam,ba (هر لمحہ)

هر آئینہ (ف - ص)

HAR-ÁINA हरआइना

1. निश्चय (Nishchayi (نشیچے) अवश्य (Avash,shya (اوشیہ) यकीनी (Yaqini (یقینی)
2. विशतापूर्ण (Vivaslata purn (دوشتا ناچار (Náohár (ناچار (پورن)

हरास (ف - م) هراس

- त्रास (Trás (تراس) भा (Bhai (بہ)
डर (Dar (دَر)

हरासां (ف - ص) هراساں

1. त्रस्त (Trast (ترست) भयभीत (Bhai bhít (بہ بھیت) डरा हुआ (Dara hua (درا ہوا)
2. इताश (Hatásh (هتاش) निराश (Nirásh (نراش) मायूस (Máýús (مایوس)

HIRÁVUL हिरावुल (مذ - ت) هر اول

- सेनाग्र (Senággr (سیناگر) फौज की बह (Fauj ki voh tukri jo sena ke áge áge chalti hai (فوج کی وہ تکرے جو سینا کے آگے آگے چلتی ہے)

HARJ हरज (ع - مذ) هرج

1. हानि (Háni (هانی) क्षति (Chhati (خسٹ) नुकसान (Nuqsán (نقصان) चहें (Chhai (چہتی)
2. बाधा (Bádha (بادہا) खलल (Khalal (خلل) गड़बड़ (Gar bar (گربز)

HARJÁNA हरजाना (مذ - ف) هرجانه

- क्षति पूर्ति (Chhati púrti (خسٹ پورتی)

HARKÁRA हर कारा (ف - مذ) هر کاره

1. धावक (Dhāvāk) (دهاوک) پیایادا (Piyáda)
2. पत्र वाहक (Pattr váhak) (پتر واهک) क़ासिद (Qásid) (واہک)
3. चपरासी (Chaprási) (چپراسی) मज़कूरी (Mazkúri) (مذکورہ)

HAR-GÁH हर गाह (ف - ص) هر گاه

1. जिस समय (Jis samai) (جس سے) जिस वक़्त (Jis vaqt) (جس وقت)
2. चूँकि (Chúuki) (چونکہ) यतः (Yatah) (پتہ)

HARGIZ हरगिज़ (ف - کلمة تاکید) هرگز
कदापि (Kadāpi) (کدابی) ज़िन्हार (Zin, hār) (زینہار)

HARISA हरिषा (ع - مذ) هر یسه

एक किस्म का खाना जो गेहूँ के आटे, गोश्त और दूध से बनाते हैं (Ek qism ka khāna jo gehūn ko āte, gosht aur dūdḥ se banāte haiṁ) (ایک قسم کا کھانا جو گہو ں کے آتے، گوشت اور دودھ سے بناتے ہیں)

HAZÁR हजार (ف - ص) هزار

1. सहस्र (Sahasr) (سہسہر) दस सौ (Das sau) (دس سو)
2. बहुतेरा (Bahutera) (بہتیرا) बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda) (بہت زیادہ)
3. बुल बुल (Bul bul) (بلبل) एक प्रसिद्ध चिड़िया (Ek prasid, dh chīṛiya) (ایک پرسیدہ چڑیا)

2. हर समय (Har samai) (هر سے) हर वक़्त (Har vaqt) (هر وقت)

HARZA हर्ज़ा (ف - ص) هرزه
मिथ्या (Mith, thya) (میتھیا) अनर्गल (Anargal) (انرگل) फ़ुज़ूल (Fuzúl) (بیہودہ) बेहूदा (Be hūda) (بہودہ)

هرزه در (ف - ص)

HARZA-DIRA हर्ज़ादिरा

मिथ्या भाषी (Mith, thya bhāshi) (میتھیا ہاشی) अनर्गल वादी (Anargal vādi) (انرگل وادی) बक वासी (Bak vāsi) (بک واسی) गप्पी (Gappi) (گپی)

هرزه سرا (ف - ص)

HARZA-SARA हर्ज़ा सरा
دیکھو 'هرزه در'

هرزه کار (ف - ص)

HARZA-KÁR हर्ज़ा कार

मिथ्या क़ारी (Mith, thya kári) (میتھیا کاری) ऐसे काम करने वाला जिन का कोई फल न हो (Aise kām karne vāla jin ka koi phal na ho) (ایسے کام کرنے والا جن کا کوئی پھل نہ ہو)

هرزه گرد (ف - ص)

HARZA-GARD हर्ज़ा गर्द

व्यर्थ भ्रमी (Vyarth bhrami) (ویرتہ ہرمی) आवारा गर्द (Ávāra gard) (آوارہ گرد)

هرزه گو (ف - ص)

HARZA-GO हर्ज़ा गो

دیکھو 'هرزه در'

ہزل گو (عف - ص)

HAZL-GO ہزل گو

وہ کوی جو ہنسی مزا کر کے ایسی شاعری کرتا ہے جس میں اشرلیلاتا ہو (Voh kavi jo hansi mazāq ki aisi shāiri karta hai jis men ashililata ho وہ کوی جو ہنسی مذاق کی ایسی شاعری کرتا ہے جس میں اشرلیلاتا ہو)

HAZÍMAT ہزیمت (ع - مٹ)

پرابھ (Prábhav) ہار (Hár) شیکست (Shikast)

ہزیمت خوردہ (عف - ص)

HAZÍMAT-KHURDA ہزیمت خوردہ

پرا بھت (Parábhūt) ہارا ہوا (Hára hua) شیکست خوردہ (Shikast khurda)

HAST ہست (ف - مٹ)

1. آستیتو (Astittwa) ہستی (Hasti) ہجڑ (Vujúd) (وچوڈ)

2. جیون (Jívan) جیونگی (Zindagi)

3. آستی (Asti) ہے (Hai)

HASTI ہستی (ف - مٹ)

1. آستیتو (Astittwa) ہجڑ (Vujúd) (وچوڈ)

2. جیون (Jívan) ہیات (Hayát) (حیات)

3. پرائی ورج (Práni varg) (پرائی ورج) ماکھلوق (Makhlúq)

ہزارداستان (ف - مٹ)

HAZÁR-DÁSTÁN ہزار داستان

ایک प्रकार کی بول بول جو بہت سی بولیاں بول سکتی ہے (Ek prakár ki bul-bul jo bahut si boliyán bol sakti hai ایک پرکار کی بول بول جو بہت سی بولیاں بول سکتی ہے)

ہزارا (ف - ص)

HAZÁR, HA ہزار ہا

سہاروں (Sahasron) ان گنت (An ginat) بے شمار (Be shumár)

HUZÁL ہزال (ع - مذ)

چھینتا (Chhínata) دھلنا (Durbalata) دھلا پن (Dubla pan)

HIZAB, R ہیزاب (ع - مذ)

سنگھ (Singh) ویاغھ (Vyághr) شیر (Sher)

HAZAJ ہزاج (ع - مٹ)

اردو کا ایک باریق (اردو کی ایک باریق) [ISSS] آٹا بار آٹا ہے (آٹا بار آٹا ہے)

HAZL ہزل (ع - مٹ)

1. اشرلیلاتا (Ashlilata) (پھکڑ پن) (Phak, kar pan) 2. ہنسی (Hansi mazāq) (تامسکھور) (Tamaskhur)

HUSHYÁR ہوشیار (ف - ص) ہوشیار کا مختلف دیکھو 'ہوشیار'

HAZM ہضم (ف - ص) ہضم
پچن (Pachan) پاک (Pák)
(ان پاک) آئنن پاک (Ann pák)
پٹ مں گیزا کا ہضم ہونا (Pet men
ghiza ka hazm hona) پٹ مں
(غذا کا ہضم ہونا)

HAFT ہفت (ف - ص) ہفت
سات (Sát) سات (سپٹ Sapt)

ہفت اقلیم (ع - مٹ)

HAFT-IQLÍM ہفت ہفت

1. سات महाद्वीप (Sapt maha dwīp)
ساتوں بہت مہادیپ
(Sáton barre ázm) ساتوں براعظم
2. समस्त संसार (Samast sansár)
ساری (سمست سانسار)
(Sári dunya) ساری دنیا

ہفت خواں (ف - مڈ)

HAFTKHAÍN ہفت خان

1. बहुत कड़ी मंज़िल (Bahut kaṛī manzil)
بہت کڑی منزل
2. बहुत कठिन काम (Bahut kathin kām)
بہت کٹھن کام

ہفت قلم (ع - مڈ)

HAFT-QULZUM ہفت قلم

سات महासागर (Sapt mahasāgar)
ساتوں بہت آسام (Sáton
bahre ázam) ساتوں بحر اعظم

4. हकीकत (Haqíqat) نیسات
(Bisát) (بساط)

5. मजाल (Majál) تاج (Táb)
(تاب)

6. संसार (Sansár) دنیا
(Dunya)

ہستی جاوداں (ف - مٹ)

HASTI-E-JÁVIDÁN ہستی جاویداں
آمرر جیون (Amar jīvan)
ہمیشہ کی زندگی (Hamesha ki zindagi)

ہستی فانی (ع - مٹ)

HASTI-E-FÁNI ہستی فانی

چان بنگور جیون (Chhan bhangur
jīvan) چن بنگور جیون
چند دن کی زندگی (Chand din ki zindagi)
(دن کی زندگی)

ہستی موہوم (ع - مٹ)

HASTI-E-MAUHÚM ہستی موہوم
دیکھو 'ہستی فانی'

ہشاش (ع - ص)

HASH,SHÁSH ہشاش

پراسن رُکھ (Prasann rukh) (پرسن مکہ)
پرفول (Praphull) (پرفول)
خوش و خرم (Khusho khurram)
(خوش و خرم)

اردو میں یہ لفظ تنہا استعمال
نہیں ہوتا بلکہ ہشاش کے ساتھ آکر
ہشاش ہشاش بولا جاتا ہے

HASHT ہشت (ف - ص) ہشت
آٹھ (Áth) آٹھ (Asht)

هلال نو (ع - ف - مذ)

HILÁL-E-NAU हिलाले नौ

बालेंदु (Bālundu (باليندو) बाल चंद्र
(Bāl chandr (बाल चन्द्र) पहले दिन का
चाँद (Pahle din ka chānd (پہلے دن کا چاند)

هلاهل (ف - مذ) HALÁHIL हलाहिल

1. हलाहल (Haláhal (هلاهل) काल कूट
(Kál kút (کال کوٹ) ऐसा जहर
जिस का इलाज न हो सके (Aisa
zahr jis ka ilāj na ho sake (ایسا زہر
جس کا علاج نہ ہو سکے)
2. घातक (Ghátakh (گھاتک) मोह लिंक
(Mohlik (مہلک)

هم (ع - مذ) HAM(M) हम (ہم)
मनस्ताप (Manastāp (منس تاپ) खेद
(Khed (کھید) गम (Gham (غم)
रंज (Ranj (رنج)

هم (ف - سابقه) HAM हम

1. भी (Bhi (بھی) नीज़ (Níz (نیز)
2. विसी संज्ञा के पहले आकर किसी कार्य
में शिर्षत ज़ाहिर करने या बराबरी के
लिए आता है जैसे 'हमकलाम' या
'हम सर' (Kisi sangya ke pahle ákar
kisi kárya meṁ shirkat karne ya
barábari ke liye áta hai jaise
"ham kalám" ya "ham sar"
کسی سنگھیا کے پہلے آکر کسی
کارہ میں شرکت ظاہر کرنے یا
برابری کے لئے آنا ہے جیسے
'ہم کلام' یا 'ہم سر')

هفت کشور (ف - مٹ)

HAFT-KISHVAR हफत किश्वर
دیکھو 'هفت اقلیم'

هفته (ف - مذ) HAFTA हफता

1. सप्ताह (Saptáh (سپتاه) सात दिन की
मुद्दत (Sát din ki muddat (سات دن کی مدت)
2. शनिवार (Shani vár (شنبه وار) सनी-
चर (Sanichar (سنيچر)

هفوات (ع - مٹ) HAFVÁT हफवात

मिथ्या गल्प (Mith,thya galp (میتھیا
बकवास (Bakvās (بکواس) बेहूदा
वातें (Behúda bátēn (بہودہ باتین)

هلاک (ع - مذ) HALÁK हलाक

1. इनन (Hanan (هلن) बध (Badh
(Qatl (قتل) क्रतल (بدھ)
2. बधित (Badhit (بدهت) मकतूल
(Maqtúl (مقتول)
3. मरण (Maran (مرن) मौत (Maut
(मوت)
4. मृत (Mrit (مرت) मुर्दा (Murda
(مرده) मरा हुआ (Mera hua (مراہوا)

هلاکت (ع - مٹ) HALÁKAT हलाकत

1. बध (Badh (بده) क्रतल (Qatl (قتل)
2. मरण (Maran (مرن) मौत (Maut
(موت)
3. परिश्रम (Prish,shram (پریشم)
मेहनत (Mehnat (مہنات)

هلال (ع - مذ) HILÁL लाल

नव चंद्र (Nav chandr (نوجندر)
नयाचाँद (Naya chānd (نہاچاند)

هم بستری (ف - مٹ)

HAM-BISTARI هم بىستارى

سہवास (Sahvās سے واس) سہبھوگ (Sambhog سمبھوگ) مبراشارت (Mubāsharat مباحثات)

هم بايه (ف - ص)

HAM-PÁYA هم پايا

توليا پد (Tullya pad تولى پد) سامان (Samán درجا رکھنے والا) هم مرتبا (Ham martaba هم مرتبه)

هم پله (ف - ص)

HAM-PALLA هم پللا

1. توليا (Tullya تولى) سامان (Samán برابر) (Barábar برابر)
2. برابر کی ٹکڑ کا (Barábar ki takkar ka برابر کی ٹکڑ) (جوز جوز)

هم پهلو (ف - ص)

HAM-PAHLU هم پهلو

پارشورتي (Párbwa varti پارشورتي) پاس बैठने वाला (Pás baitl ne vála پاس بيٹھنے والا) पहलू नशी (Páblu nashín پہلونشیں)

هم پشه (ف - ص)

HAM-PESHA هم پेशا

سہووی (Sah vyavā'i سہووی) ایک جیسا روزگار کرنے والے (Ek jaisa rozgār k'rne vále ایک جیسا روزگار کرنے والے)

هم آغوشی (ف - مٹ)

HAM-ÁGHOSHI هم آغوشی

آلینگن (Álingan آلنگن) انک مال (Ankmál انک مال) بغل گیر ہونا (Baġhal g'ir hona بغل گیر ہونا)

هم آهنگ (ف - ص)

HAM-ÁHANG هم آهنگ

سہ مت (Sah mat سہ مت) هم راي (Ham ráe هم راي) متفق (Muttāfiq متفق)

هما (ف - مذ) HUMA ہما

ایک کلپت پکھی جس کے لیے پرئید ہے کی جس کے سر پر بیٹھ جاتا ہے (Ek kalpit pakhi jis ke liye prasid, dh hai ki jis ke sar par baith jata hai voh bādsbāh ho jata hai, aur voh haddiyān khāta hai ایک کلپت پکھی جس کے لیے پرئید ہے کہ جس کے سر پر بیٹھ جاتا ہے وہ بادشاہ ہو جاتا ہے اور وہ خدیاں کھاتا ہے)

همايون (ف - ص) HUMÁYŪN ہمایوں

1. شوم (Stubh شوم) منگل مای (Mangal mai منگل مے) کاری (Ka'ān kārī کلیاں کاری) مبارک (Mubārak مبارک)
2. مغل خاندان کا ایک پرئید بادشاہ (Mughal khāndān ka ek prasid, dh bādsbāh مغل خاندان کا ایک پرئید بادشاہ)

ہممت پست کرنے والا (Him-mat past karne vála
ہمت پست کرنے والا)

ہمت شکنی (عف - مٹ)

HIM,MAT-SHIKANI ہممت شکنی
اتساہ بھگ (Utsáh bhang
ہممت توڑنا (Himmat toṛna
ہمت توڑنا)

ہمت ور (عف - ص)

HIM,MAT-VAR ہممت ور
اتساہی (Sáhasi
ہممت والا (Hausale
ہممت والا)

ہم جماعت (عف - ص)

HAM-JAMÁ,AT ہم جماعت
سہا- (Sah páthi
سہادھیائی (Sahádh,dhyáyi
ہم سبق (Ham sabaq

2. سہ واری (Sah vargiya
ایک واری (Ek vargiya
ایک طبقے کے (Ek tabqe ke
ایک طبقے کے

ہم جنس (عف - ص)

HAM-JINS ہم جنس
1. ایک لنگ (Ekling
یا 'مادہ' کسی ایک جنس کا ('Nar'
یا 'مادہ' کسی ایک جنس کا
'نر' یا 'مادہ' کسی ایک جنس کا

2. ہم صیغہ (Sam vayask
برابر کی عمر کا (Baráb ur
کی عمر کا (ki umr ka

ہمت (ع - مٹ) HIM,MAT

1. اتساہ (Sáhas
ہممت (Utsáh
ہممت (Hausala

2. ویرتا (Vírata
بہادری (Baháduri

3. دھرتتا (Dhrishtata
بے باکی (Be-
báki

4. شکتی (Sha'tti
طاقت (Táqat

5. املگ (U mang
ولولہ (Val vala

ہمتا (ف - ص) HAMTA

سامان (Samán
مٹل (Misl

ہمت افزا (عف - ص)

HIM,MAT-AFZA ہممت افزا
اتساہ وادھک (Utsáh vardhak
ہممت افزائی کرنے والا
(Himmat afzáyi karne ála
ہممت افزائی کرنے والا)

ہمت افزائی (عف - مٹ)

HIM,MAT-AFZÁYI ہممت افزائی
پروتساہن (Protsáhan
ہممت افزائی (Hausa' a baḥána
ہممت افزائی

ہمت شکن (ف - ص)

HIM,MAT-SHIKAN ہممت شکن
اتساہ (Utsáh bl edi

2. सह वास (Sah vās सहवास) हम
संभोग (Sam bhog संभोग) हम
बिस्तरी (Ham bistari हमबिस्तरी) .

هم خیال (ع - ص)

HAM-KHAYÁL हम खयाल

1. सहमत (Sahmat सहमत) एक
मत (Ek mat एकमत) हमराय
(Ham ráo हमराए)
2. सह धर्म (Sah dharm सहधर्म) हम
सहपंथ (Sah panth सहपंथ) हम
मशरब (Ham muthrab हममशरब)

HAM-DARD हम दर्द (ف - ص)

- सहानुभूति कर्ता (Sahánu bhúti karta
सहानुभूतिकर्ता) राम गुसार (Gham
gusár रामगुसार)

هم دردی (ف - م ث)

HAM-DARDI हम दर्दी

- सहानु भूति (Sahánu bhúti सहानु
सवेदना (Samvedana समवेदना)
दर्द मंदी (Dard mandi दर्दमंदी)

هم دست (ف - ص)

HAM-DAST हम दस्त

1. मित्र (Mitr मित्र) दोस्त (Dost
दोस्त)
2. तुल्य (Tullya तुल्य) समान (Samán
बराबर (Barábar समान)

هم دگر (ف - ص)

HAM-DIGAR हम दिगर

- अन्योन (An,nyon अन्योन) परस्पर
(Parispar परस्पर) आपस में (Ápas
meu आपस में) बाहम (Báham बाहम)

3. सहजातीय (Sah jātiya सहजातीय)
एक खानदान का (Ek kbándán ka
एक खानदान का)

هم جوار (ع - ص)

HAM-JIVÁR हम जिवार

- प्रतिवासी (Prati vási प्रतिवासी)
प्रतिवेशी (Prati veshi प्रतिवेशी)
पड़ोसी (Paṛosi पड़ोसी)

هم چشم (ف - ص)

HAM-CHASHM हम चश्म

1. मित्र (Mitr मित्र) दोस्त (Dost
दोस्त)

2. तुल्य पद (Tullya pad तुल्यपद)
हम रुत्बा (Ham rutba हमरुत्बा)

هم خانه (ف - ص)

HAM-KHÁNA हम खाना

- सह निवासी (Sah nivási सहनिवासी)
सह निकेत (Sah niket सहनिकेत)
किसी के साथ एक घर में रहने वाला
(Kisi ke sáth ek ghar me rahne vála
(किसी के साथ एक घर में रहने वाला)

هم خواص (ع - ص)

HAM-KHAVÁS हम खवास

- तुल्य लक्षण (Tullya lakshhan तुल्यलक्षण)
सह धर्मा (Sah dharm सहधर्मा)
एक जैसी खासियत वाले (Ek
jaisi khásiyat vále एक जैसी खासियत वाले)
खासियत वाले

هم خوابی (ف - م ث)

HAM-KHÁBI हम खाबी

1. सह शय्या (Sah shaiya सहशय्या)
साथ सोना (Sáth sona साथसोना)

سہ چر (Sah char سہ چر) साथ
سفر کرنے والا (Sáth safar karne
vála ساتھ سفر کرنے والا)

2. साथی (Sáthi ساتھی) साथ رہنے
والا (Sáth rahne vála ساتھ رہنے والا)

هم رشتہ (ف - ص)

HAM-RISHITA هم ریشتا

1. سگوتڑ (Sagottr سگوتڑ) سبجین
(Swejan سوجن) ریشتہ دار (Rishte
dár رشتہ دار)
2. سوتڑت (Sútttrit سوتڑت) ساتھ میں
نٹھی (Sáth mon nath,thi ساتھ
میں نٹھی) (Munsalik منسلک)

هم دركاب (ف - ص)

HAM-RIKÁB هم ريكاب

1. سزاری کے ساتھ ساتھ (Savári ke
sáth sáth سواری کے ساتھ ساتھ)
2. ساتھ (Sáth ساتھ) هم راه (Ham
ráh هم راه)

هم رنگ (ف - ص)

HAM-RANG هم رنگ

- سم वर्ण (Sam varn سم ورن) एक वर्ण
(Ek varn ایک ورن) एक से रंग के
(Ek se rang ke ایک سے رنگ کے)

HAM-ZÁD هم زاد (ف - م)

1. सह जात (Sah ját सह جات) साथ
पैदा होने वाला (Sáth paida hone
vála साथ पैदा होने والا)

HAM-DAM هم دم (ف - ص)
मित्र (Mittr मित्र) सखा (Sakha
सखा) दोस्त (Dost دوست)

هم دوش (ف - ص)

HAM-DOSH هم दोश

1. समान (Samán समान) बराबर
(Barábar برابر)
2. पार्श्व वर्ती (Pārshwa varti पार्श्व
वर्ती) बराबर बैठने वाला (Barábar
baithne vála برابر बैठने والا)

هم ديوار (ف - ص)

HAM-DÍVÁR هم دیوار

- प्रति वेशी (Prati veshi प्रति
वेशी) पड़ोसी (Paṛosi पड़ोसी) हम साया
(Ham sáya هم سایه)

HAM-RÁZ هم راز (ف - ص)

1. मर्मज्ञ (Marmaggya मर्मज्ञ) राज दां
(Ráz dán राजदान)
2. सखा (Sakha सखा) दोस्त (Dost
दोस्त)

HAM-RÁH هم راه (ف - ص)

1. सह चर (Sah char सह चर) सह पंथी
(Sah panthi सह पंथी) सफर का
साथी (Safar ka sáthi सफर का
साथी)
2. साथ साथ (Sáth sáth साथ साथ)

هم راهی (ف - م)

HAM-RÁHI هم راهی

1. सह पंथी (Sah panthi सह पंथी)

सहाध्यायी (Sahādh,dhyāyī) साथ
साथ साथ पढ़ने वाले (Sāth
sāth parhne vāle) साथ (هم
واله)

هم سخن (ف - ص)

HAM-SUKHAN हम सुखन

دیکھو 'هم زبان'

HAM-SAR हम सर (ف - ص)

समान (Samān) तुल्य (Tulya)
बराबर (Barābar) (نله)

HAM-SARI हमसरी (ف - م)

1. समता (Samata) बराबरी
(Barābari)

2. उदंडता (Ud,dandata) सरकशी
(Sar kashi)

3. बराबरी का दावा (Barābari ka da,va)
(برابری کا دعوی)

هم سفر (ع - ص)

HAM-SAFAR हम सफर

सहचर (Sahchar) सहपंथी

(Sah panthi) साथ सफर

करने वाला (Sāth safar karno vāla)

(ساتھ سفر کرنے والا)

HAM-SIN हम सिन (व - स)

सम वयस्क (Sam vayask)

सम सामयिक (Sam sāmayik)

(वयस्क) (Vayasth)

हम उम्र (Ham umr)

هم سنی (ف - م)

HAM-SINI हम सिनी

सम वयस्कता (Sam vayaskata)

2. आदमी का साथ जो अमल के ज़रीए
उस के बस में हो जाता और उस के
हर हुक्म की तामोल करता है (Ādami
ka sāya jo amal ke zariye uske
bas meḡ ho jāta aur us ke har
hukm ki ta,mil karta hai)
آدمی کا سایہ جو عمل کے ذریعے اس کے
بس میں ہو جاتا اور اس کے ہر
(حکم کی تعمیل کرتا ہے)

هم زبان (ف - ص)

HAM-ZABÁN हम ज़बान

सह मत (Sahmat) हम राय
(Ham rái) मुत्ताफिक (Muttafiq)
(متفق)

هم زلف (ف - م)

HAM-ZULF हम जुल्फ

साढ़ू (Sāḡhu) दो सगी बहनों के
शौहर (Do sagi bahnō ke shau-
har) (دو سگی بہنوں کے شوہر)

هم سایگی (ف - م)

HAM-SÁYAGI हम सायगी

प्रति वास (Prati vās)

प्रति वेश (Pra:ī vesh)

पड़ोस (Paḡos)

هم سایب (ف - ص)

HAM-SÁYA हम साया

प्रति वासी (Prati vási)

पड़ोसी (Paḡosī)

هم سبق (ع - ص)

HAM-SABAQ हम सबक

सह पाठी (Sah pāṭhi)

هم صغیر (عف - ص)

HAM-SAFÍR هم سافیر

1. मित्र (Mitr متر) सखा (Sakha) (همدم) هم دم (Ham dam)
2. एक जैसी बोली बोलने वाली चिट्ठियाँ (Ek jaisi boli bolne vâli chitṭiyâṁ) (ایک جیسی بولی بولنے والی چٹیاں)

HAM-ASR هم اسر (عف - ص)

- सम कालीन (Sam kâlin سم کالین) (سم کالین)
- एक समय में हाने वाले दो या अधिक आदमी (Ek samaimen hone vâle do ya adbhik âdami) (ایک سمے میں ہونے والے دو یا ادھک آدمی)

هم عمر (عف - ص)

HAM-UMP هم उम्र

- सम वयस्क (Sam vayask سم ویسک) (سم ویسک)
- सम सामयिक (Sam sâma,ik سم) (سم)
- एक उम्र वाले (Ek umr vâle) (ایک عمر والے)

هم عمری (عف - مٹ)

HAM-UMRI هم उम्री

- समावस्था (Samâvastha) (سماوستانہ) (سماوستانہ)
- समवयस्कता (Sam vayaskata سم) (سم)
- हम सिनी (Ham sini هم) (هم)
- سنی (سنی)

هم عنان (ف - ص)

HAM-INÂN هم इनान

1. सहचर (Sahchar سحر) هم राहा (هم راحی) (هم راحی)
2. मित्र (Mitr متر) रफीक (Raffiq رفیق) (رفیق)

वयस्य भाव (Vayas,sya bhâo) (ویسہ بھاؤ) (ویسہ بھاؤ)

हम उम्री (Ham umri هم) (هم)

عمری (عمری)

هم شکل (عف - ص)

HAM-SHAKL هم شاکل

- एक रूप (Ek rūp) (ایک روپ) (ایک روپ)
- अनु रूप (Anu rūp) (انورूप) (انورूप)
- तद्रूप (Tadrūp) (تدرूप) (تدرूप)
- एक जैसी शकल वाले (Ek jaisi shakl) (ایک جیسی شکل والے)

HAM-SHÍR هم شیر (ف - مٹ)

- भागिनी (Bhagini) (بھگنی) (بھگنی)
- सहोदरा (Sahodara) (سہودرا) (سہودرا)
- बहिन (Bahin) (بھین) (بھین)
- हम शीरा (Hamshira هم شیرہ) (هم شیرہ)

هم شیر زاده (ف - مذ)

HAM-SHÍR-ZÁDA هم شیر زاده

- भागिनी सुत (Bhagini sut) (بھگنی ست) (بھگنی ست)
- भागिनेय (Bhágineya) (بھاگینے) (بھاگینے)
- मानजा (Mánja) (مانجا) (مانجا)

هم شیرہ (ف - مٹ)

HAM-SHÍRA هم شیرا

دیکھو 'هم شیر'

هم صحبت (عف - ص)

HAM-SOHBAT هم سوبت

1. सभा सद (Sabhásad) (سبھاسد) (سبھاسد)
2. सहवासी (Sah vâsi) (سہواسی) (سہواسی)
3. शरत करने वाला (Mubâsherat karno) (مباشرت کرنے والا) (مباشرت کرنے والا)

گرفتار کرنے والا (Gufṭaḡ karne vāla)

هم کنار (ف - ص)

HAM-KINÁR هم کینار

آلنگیت (Álingit) بگل گیر (Baghal gir) هم آراش (Ham ághosh)

هم مذهب (ع - ص)

HAM-MAZ,HAB هم ماز-ه

سہ دھرمی (Sah dharmi) ایک ماز-ه والے (Ek maz.hab vāle) (ایک مذهب والے)

هم معنی (ع - ص)

HAM-MA,NA (NI) هم مانا (نی)

سمانارتهک (Samánáarthak) پریاے (Paryáe vāchi) (ایک ارته والے) (Ek arth vāle shabd)

هم مکتب (ع - ص)

HAM-MAK,TAB هم مکتب

سہ پاٹی (Sah páthi) بچپن میں ساتھ (Bach pan men sáth parhe hue)

HAM-NÁM هم نام (ف - ص)

سم نام (Sam nám) (ایک نام والے) (Ek nám vāle)

هم نبرد (ف - ص)

HAM-NABARD هم نبرد

پرتی (Pruti dwandwi) (Harif) (Mad,de muqábil)

HAM-AHD هم اهد (ع - ص) دیکھو 'هم عصر'

هم قدم (ع - ص)

HAM-QADAM هم قدم

سہ چر (Sah char) ساپی (Sáthi) (ساتھی)

هم قلم (ع - ص)

HAM-QALAM هم قلم

سم پد (Sam pad) (ایک عہدے والے) (Ek ohde vāle) (هم قوم (ع - ص)

HAM-QAUM هم کوم

1. سجاتیہ (Sajátíya) خاندانی (Khándání)
2. ایک (Ek deshíya) (هم ملک (Ham mulk) (هم ملک)

هم قیمت (ع - ص)

HAM-QÍMAT هم قیمت

تولیاریہ (Tullyárg) (Sam málly) (Ek se dáton vāli chíze) (ایک سے داموں والی چیزیں) (هم كفو (ع - ص)

HAM-KUF,V هم کوف

سہ گوتتر (Sah gottr) (Jin ke ápas men shádí byáh ho sake) (کے آپس میں شادی بیاہ ہو سکے) (هم كلام (ع - ص)

HAM-KALÁM هم کلام

واریا (Vártááp karta)

همه تن گوش (ف - ص)

HAMA-TAN-GOSH هما تن گوش

सुनने के लिए उत्कंठित (Sunne ke liye
utkanthit) سنے کے لیے اٹکنتھت
उत्कर्ण (Utkarn) اٹکرن

HAMA-DÁN هما دان (ف - ص)

1. सर्वज्ञ (Sarvaggya) सर्व
वेत्ता (Sarv vetta) सर्व
ज्ञाता (Sarv gyāta) सब
कुछ जानने वाला (Sab kuchh jāne
vāla) سب کچھ جاننے والا

2. व्युत्पन्न (Vyutpan,n) (ویطپن)
विद्वत्तम (Vid,dwattam) (ویدوتتم)
मुतबद्दیر (Mutabah,hir) (متبدر)

همه صفت موصوف (ع - ص)

HAMA SIFAT-MAUSUF

हिमा सिकत मौसूर

सर्व गुण संपन्न (Sarv gun sampan,n)
सारी सिकतों से (सरो) सारी
आरास्ता (Sāri sifatoṅ se ārásta) ساری
صفتوں سے آراسته

HAMA-GÍR هما گیر (ف - ص)

सर्व व्यापी (Sarv vyāpi) (सरो व्यापी)
सर्व भौम (Śāiv bhaum) (सारो भौम)
आलम گیر (Álām gír) (عالم گیر)

همیشگی (ف - م)

HAMFSHAGI हमेशगी

निरंतरता (Nirantara) (نیرنترتا)
(Niran'arata) (نیرن ترنا) دوام
(Dāwām) (دوام)

هم نشین (ف - ص)

HAM-NASHÍN هم نشین

पारश्व वती (Pāreshwa varti) (پارشوروتی)
पार्षद् (Pārshad) (پارشاد) मुसाहिब (Musá-
bib) مصاحب

هم نفس (ع - ص)

HAM-NAFAS هم نفس

मित्र (Mitr) (متر) सखा (Sakha) (سکھا)
दोस्त (Dost) (دوست)

HAM-NAVA हमनवा (ف - ص)

सहमत (Sab rat) (سہمت) هم زبان
(Ham zabān) (هم زبان)

HAM.VÁR हमवार (ف - ص)

समतल (Samtal) (سمتل) चौरस
(Chauras) (چورس) Musattah
(مسطح)

HAM.VÁRA हमवारा (ف - مذ)

निरंतर (Nirantar) (نیرنتر) लगातार
(Lagátār) (لگاتار) Musal-
sal (مسلسل)

هم وطن (ع - ص)

HAM-VATAN هم وطن

सम देशीय (Sam deshīya) (سمدیشیه)
एक वतन वाले (Ek vatan vāle) (ایک
وطن والے)

HAMA هما (ف - ص)

समग्र (Samagr) (سمگر) सर्व
(Sab) (سب)

HAMA-TAN हमान (ف - ص)

पूरतया (Pūr taya) (پور تبا) पूरे तौर
से (Pūre taur se) (پورے طور سے)

جائی جو بھارت کی پراچین
(نواسی ہے)

ہندوستان (ف - مذ)

HINDOSTÁN ہندوستان

بھارت ورش (Bhārat varsh) بھارت
بھارت (Bhārat) بھارت

ہندوستانی (ف - مذ)

HINDOSTĀNĪ ہندوستانی

1. भारतीय (Bhāratīya) بھارت
نیاوسی (Bhārat nivāsi) بھارت
ہندوستان کا (نواسی)
(Hindustān ka bāshinda) ہندوستان کا باشندہ

2. भारत की भाषा (Bhārat ki bhāsha)
ہندوستان کی بولی (Bhārat ki boli)
(Hindustān ki boli) ہندوستان کی بولی

HINDI ہندی (ف - مذ)

1. भारत निवासी (Bhārat nivāsi)
ہند کا رہنے والا (Bhārat nivāsi)
(Hind ka rahne wala) ہند کا رہنے والا

2. हिंदी भाषा (Hindī bhāsha) ہندی
ناگری (Nāgarī) ناگری (بھاشا)

3. हिंदी लिपि (Hindī lipi) ہندی لپی
دے ناگری (Dev nāgarī) دے ناگری

4. भारतीय (Bhāratīya) بھارت
سंबंधी (Bhārat sambandhi) بھارت
بھارت کا (Bhārat ka) بھارت کا

HAMESHA ہمیشہ (ف - ص)
ساتت (Satat) نیت (Nittya)
سدا (Sada) سدا (Sādaiv) سدا (نیت)
دائم (Dāim) دایم (Sada)

HANJĀR ہنجر (ف - ص)

1. मार्ग (Mārg) پتہ (Path)
رستا (Rasta) رستہ
2. पद्धति (Pad,dhati) پدھتی
(Pranālī) ریشا (Ravish)
(دوش)

HIND ہند (ف - مذ)
ہندوستان (Bhārat) بھارت
(Hindustān) ہندوستان

HINDASA ہندسہ (ع - مذ)

1. गणित (Ganit) گنت
ریاضی (Bij ganit) ریاضی
(Riāzi) ریاضی
2. संख्या (Sankhya) عدد
(Adad) عدد

ہندسہ دان (ع - ص)

HINDASA-DĀN ہندسا دان

गणितज्ञ (Ganitaggya) گنتی تگریہ
انک (Ank ganit vetta) انک
ریاضی دان (Riāzi dān) ریاضی دان

HINDU ہندو (ف - مذ)

एक विशेष जाति जो भारत की प्राचीन
निवासी है (Ek visheṣ jāti jo bhārat
ki prāchīn nivāsi hai) ایک ویشہ جاتی جو بھارت کی

3. योग्यता (Yoggyata) कवि-
लीयत (Qábiliyat)

هنرور (ف - ص)

HUNAR-VAR हुनर वर

ديکھو 'هنر مند'

HANGÁM हंगाम (ف - مذ)
समय (Samai) काल (Kál)
वक़्त (Vaqt)

HANGÁMA हंगामा (ف - مذ)

1. भीड़ (Bhír) जमाव (Jamád)
(مجمع) मज्मा (Majma)
2. कोलाहल (Koláhal)
(شور و غل) शोरगुल (Shoroghul)
3. हाहा कार (Háha kár)
(هاهاكار) कोह-
राम (Kobráam)
4. धूम धाम (Dhúm dhám)
(دهوم دعام) हल चल (Hal chal)
5. उपद्रव (Upad,drav)
(اپددر) बलवा (Balva)
(بلوه) दंगा (Danga)
6. सेन द्रोह (Sen droh)
(سين دروه) बगावत (Baghávat)

هنگامه آرائی (ف - مث)

HANGÁMA-ÁRÁYI हंगामा आरआई

1. युद्ध (Yud,dh) समर (Samar)
(جنگ) जंग (Jang)
2. उपद्रव (Upad,drav)
(اپددر) फ़ितना (Fitna)
(فتنه) बलवा (Balva)
(بلوه)

HUNAR हुनर (फ - मं)

1. शिल्प (Shilp) कला (Kala)
(فن) फन (Fan)
2. गुण (Gun) जौहर (Jauhar)
(جوهر)
3. योग्यता (Yoggyata) कवि-
लीयत (Qábiliyat)

هنرشناس (ف - ص)

HUNAR-SHANÁS हुनर शनास

- गुणग्राही (Gunag,gráhi) (نگگراهي)
पारखी (Párákhi) हुनर का
पहचानने वाला (Hunar ka pah chán-
ne vála) (هنر کا پہچاننے والا)

هنر مند (ف - ص)

HUNAR-MAND हुनर मंद

1. शिल्प कार (Shilp kár)
(دست کار) दस्त कार (Dast kár)
2. कला कार (Kala kár)
(فن کار) फन कार (Fan kár)
3. योग्य (Yoggya) काबिल
(قابل) (Qábil)
4. शिष्ट (Shisht) सभ्य (Sabbh,
bhya) बा सलीका (Ba
salíqa)

هنر مندی (ف - مث)

HUNAR-MANDI हुनर मंदी

1. शिल्प कर्म (Shilp karm)
(دستکاری) दस्तकारी (Dast kári)
2. शिष्टता (Shishtata) सलीका
(سلیقه) (Salíqa)

لڈاई کا ہنگاما (Laṛāyi ku
hangáma لڑائی کا ہنگامہ)

HANGÁMI ہنگامی (ف - ص)

1. سامئیک (Sámaik) (سامئک)
وقتہ (Vaqti) (وقتہ)
2. استہائی (Asthāyi) (استہائی)
آرئزہ (Árizi) (عارضہ)

HANÚZ ہنوز (ف - ص)

آدیاپی (Ad,dyāpi) (آدیاپی) (Ab tak) (اب تک) (Ab bhi) (اب بھی)

HAVA ہوا (ع - مٹ)

1. وات (Vát) (وات) (Váyu) (واو) (Bād) (باد)
2. آکاچھا (Ich,chha) (آکاچھا) (Ákáñk chha) (آکاچھا) (Khábish) (خواہش)
3. پربت بادھا (Pret bādha) (پربت بادھا) (Á-eb) (آسب)
4. آپان واو (Apán váyu) (آپان واو) (Piyá) (ریاھ)
5. دشا (Dasha) (دشا) (Hálat) (حالت)
6. ہلکا سبندھ (Halka sambandh) (ہلکا سبندھ) (Khafif ta,alluq) (خفیف تعلق)

ہو باز (ف - ص)

HAVA-BÁZ ہوا باز

واو یان چالک (Váyu yán chálak) (واو یان چالک)

ہنگامہ پرداز (ف - ص)

HANGÁMA-PARDÁZ ہنگاما پرداز

اُپدرو (Upad,drav kári) (اُپدرو) (Fasád) (فساد) (Fasád) (فساد) (phailāne vála) (پھیلانے والا) (Sharárat) (شہرارت)

ہنگامہ پردازی (ف - مٹ)

HANGÁMA-PARDÁZI ہنگاما پردازی

اُپدرو کرنا (Upad,drav karna) (اُپدرو کرنا) (Danga) (دنگا) (machána) (مچانا)

ہنگامہ پرور (ف - ص)

HANGÁMA-PARVAR ہنگاما پرور

‘ہنگامہ - پرداز’

ہنگامہ پسند (ف - ص)

HANGÁMA-PASAND ہنگاما پسند

1. آشاانتی (Ashántip, priya) (آشاانتی) (Jise danga fasád pasand ho) (جیسے دنگا فساد پسند ہو)
2. جو چاہتا ہو کہ ہر سہم کوئی نہ کوئی دِل چسپ دھوم دھام رہے (Jo oháhta ho ki har samai koyi na koyi dil chasp dhúm dhám rahe) (جو چاہتا ہو کہ ہر سہم کوئی نہ کوئی دِل چسپ دھوم دھام رہے)

ہنگامہ کارزار (ف - مذ)

HANGÁMA-E-KÁRZÁR ہنگامہ کارزار

سمر (Samar) (سمر) (Yud, dh) (یودھ)

ہوا دار (ف - مٹ)

HAVA-DÁR ہوا دار

1. शुभ चिंतक (Shubh chintak) شہ
چلتک) खैर खाह (Khair kháh
(خیرخواہ)
2. एक खुली हुई सवारी जिसे कहार
उठाते हैं (Ek khuli hui savári jise
kahár utháte hain) ایک کھلی
ہوئی سواری جسے کہار اٹھاتے
ہیں تام جان (Tám ján) تام
(جان)

ہوا رفتار (عف - ص)

HAVA-RAFTÁR ہوا رفتار

वायु वेग (Váyu veg) وایو ویگ) शीघ्र
गति (Shíghr gati) شیبھر گتی) बाद
रफतार (Bád raftár) باد رفتار)

HAVÁYI हवाई (ف - ص) هوائی

1. वायु संबंधी (Váyu sambandhi) وایو
سمبندی) हवा से मतअल्लिक
(Havá se muta,alliq) هواسے متعلق)
2. कपोल कल्पित (Kapol kalpit) کپول
گپ (Gap) (گپ)
3. एक प्रकारकी आतश बाजी (Ek prakár
ki ádash bázi) ایک پردار کی
(آتش بازی)
4. नकली (Naqli) نقلی) दिखावे का
(Dikháve ka) دکھاوے کا

جہ سے ہوائی فیر

5. हवा के वेग से चलने वाला (Hava
ke veg se chalne vála) هوا کے ویگ

वाला (Haváyi jaház ohaláne vála
هوائی جہاز چلانے والا)

ہوا پرست (ف - ص)

HAVA-PARAST ہوا پرست

1. अवसर वादी (Avsar vádi) اوسر
سوارتھی) स्वार्थी (Swárathi) سوارتھی
मतलब आशना (Matlab áshna
(مطلب آشنا)
2. कामी (Kámi) کامی) विषय लोलुप
(Vishai lolup) ویشے لولوپ) ऐयाश
(Aiyáash) عیاش)

ہوا خواہ (ف - ص)

HAVA-KHÁH ہوا خواہ

शुभचिंतक (Shubh chintak) شہ
शुभेच्छु (Shubhech, dhu
چلتک) खैरखाह (Khair kháh
(خیرخواہ)

ہوا خوری (ف - مٹ)

HAVA-KHORI ہوا خوری

वायु सेवन (Váyu sevan) وایو سون
हवा खाना (Hava khána) هوا کھانا
चिहिल कदमी (Chihil qadami) چہل
قدسی)

ہوا خیزی (ف - مٹ)

HAVA-KHEZI ہوا خیزی

बँधी हुई धाक उखड़ जाना (Bandhi hui
dhák ukhar jána) بندھی ہوئی دھاگ
हवा उखड़ जाना (Havá
ukhar jána) هوا اکھر جانا)

هوس پیشہ (عف - ص)

HAVAS-PESHA هواس پشہا

دیکھو 'هوس پرست'

هوس کار (ع - ص)

HAVAS-KÁR هواس کار

دیکھو 'هوس پرست'

هوسناک (عف - ص)

HAVAS-NÁK هواس ناک

دیکھو 'هوس پرست'

HOSH هوش (ف - مذ) ہوش

1. संज्ञा (Sangya سنگیا) चेतना (Chetana) हवास (Havás) (حواس)

2. ज्ञान (Gyán گیان) इलम (Im) खबर (Khabar) (علم)

3. बुद्धि (Bud,dhi) मति (Mati) अकल (Aql) (بدھی)

4. विवेक (Vivek) तमीज़ (Tamíz) (विवेक)

هوش ربا (ف - ص)

HOSH-RUBA هوش ربا

बुद्धि भ्रामक (Bud,dhi bbrámak) हौश उड़ा देने वाला (Hosh ura dene vála) (هوش ازادیلے والا)

هوش مند (ف - ص)

HOSH-MAND هوش مند

1. संज्ञा वान् (Sangyaván) (संज्ञावान) होशियार (Hoshyár) (هوشیار)

(سے چلنے والا)

جیسے ہوائی چکی - ہوائی بلندق

ہوائے سحوم (عف - مٹ)

HAVÁ-E-SAMÚM هواء سحوم

कड़ी लपट (Kari lapat) तेज़ (Taz lu) (کڑی لپٹ)

تیز لو (Taz lu)

ہوائے صرصر (عف - مٹ)

HAVÁ-E-SARSAR هواء سر سر

دیکھو 'صرصر'

HŪ,BAHŪ हूबहू (عف - ص) هو

यथावत् (Yathávat) सह रूप (Sahrúp) बिलकुल एक जैसा (Bilkul ek jaisa) (یثاوت)

HAUDAJ हौदज (ع - مذ) هودج

हाथी या ऊँट की पीठ पर बंधा हुआ कजवा (Háthi ya únt ki píth par bandha hua kajáva) (هاتھی یا اونٹ کی پیٹھ پر بندھا ہوا کجاوہ)

हौदा (Hauda) (هودہ)

HAVAS هواس (ع - مٹ) هواس

1. तृष्णा (Trishna) लिप्सा (Lipsa) (हिस) (हिर्स)

2. लोभ (Lobh) लालच (Lálach) (लोभ) (لامع)

هوس پرست (عف - ص)

HAVAS-PARAST هواس परस्त

लोचुप (Lclup) लिप्सु (Lipsu)

लोभी (Lobhi) लालची (Lálachi) (लोभी)

2. बुद्धि मत्ता (Bud,dhi matṭa) बद्धि
(मनीषा) (Manīsha) मनीषा
(अकल मंद) (Aql mandi) (अकल मंद)
3. दूर दर्शिता (Dūr darshita) (दूरदर्शिता)
(दूर अदेशी) (Dūr andeshi) (दूर
(अदेशी)
4. सावधानी (Sāvadbānī) (सावधानी)
(चौकसी) (Chaukasi) (चौकसी)
5. धूर्तता (Dhūrtata) (धूर्तता)
(चालाकी) (Chālāki) (चालाकी)

HAUL हौल (होल - ए. मंड)

1. त्रास (Trās) (त्रास) भय (Bhai)
(डर) (Dar) (डर)
2. घबराहट (Ghabráhat) (घबराहट)
(दहशत) (Dahshat) (दहशत)

होल ज़दे (होल - ए. मंड)

HAUL-ZADA हौल ज़दा

- भय भौत (Bhai bhīt) (भय भौत)
(त्रस्त) (Trast) (त्रस्त) डरा हुआ (Dara
hua) (डरा हुआ)

होल नाक (होल - ए. मंड)

HAUL-NÁK हौल नाक

- भयषण (Bhīshan) (भयषण) भयंकर
(भयानकर) (Bhayankar) (भयानकर) दहशत नाक
(Dahshat nák) (दहशत नाक)

हो हो (होल - ए. मंड)

HUVA-HUVA हुवा हुवा

1. अक्षरशः (Aksharashah) (अक्षरशः)
(जरा जरा) (Zara zara) (जरा जरा)
(बिलकुल) (Bilkul) (बिलकुल)

2. बुद्धिमान (Bud,dhimán) (बद्धिमान)
(अकलमंद) (Aqlmand) (अकलमंद)

HOSH-YÁR होशियार (होशियार - ए. मंड)

1. सचेत (Sachet) (सचेत) सजग
(Sajag) (सजग) चौकन्ना (Chau-
kanna) (चौकन्ना)
2. जाग्रत (Jágrat) (जाग्रत) जागरूक
(Jágarúk) (जागरूक) बेदार (Bedár)
(बेदार)

3. दक्ष (Dakohb) (दक्ष) कुशल
(Kushal) (कुशल) माहिर (Máhir)
(माहिर)

4. धूर्त (Dhūrt) (धूर्त) वंचक
(Vanchak) (वंचक) फरेबी (Farebi)
(फरेबी)

5. बुद्धिमान (Bud,dhi mán) (बद्धिमान)
(मेधावी) (Medhāvi) (मेधावी) अकल-
(अकलमंद) (Aql mand) (अकलमंद)

6. दूरदर्शी (Dūr darshi) (दूरदर्शी)
(दूरअदेश) (Dūr andesh) (दूरअदेश)
(सावधान) (Sāvadbán) (सावधान)

7. सावधान ! (Sāvadbán) (सावधान)
(खबरदार !) (Khabardar) (खबरदार !)

मखायि मयि

8. सावधान (Sāvadbán) (सावधान)
(खबरदार) (Khabardár) (खबरदार)
(मोहतात) (Mohtát) (मोहतात)

होशियारी (होशियारी - ए. मंड)

HOSH-YÁRI होश यारी

1. दक्षता (Dakohhata) (दक्षता)
(निपुणता) (Nipunata) (निपुणता) महारत
(Mahárat) (महारत)

हिबत زده (ع - ف - ص)

HAIBAT-ZADA हैबत ज़दा

1. भय भीत (Bhaibhft भयभीत)

वस्त (Trast त्रस्त) खाइफ़ (Kháif खाँफ़)

2. आतंकित (Átankit आतंकित) मर-ऊब (Mar,úb मरुब)

हिबत ناك (ع - ف - ص)

HAIBAT-NÁK हैबत नाक

भयंकर (Bhnyankar भयंकर) भीषण (Bhíshan भीषण) डरावना (Daráona डरावना) (क्रावना)

HAIJÁN हैजान (ع - ف - ص)

1. प्रचंडता (Prachandata प्रचंडता)

तीव्रता (Tivrata तीव्रता) तेज़ी (Tezi तेज़ी)

2. अशांति (Ashánti अशांति) गड़बड़ी (Garbari गड़बड़ी)

हैजान انگیز (ع - ف - ص)

HAIJÁN-ANGEZ हैजान अंगेज़

अशांति प्रद (Ashántip,prad अशांतिप्रद) तशवीश अंगेज़ (Tashvísh angez तशवीश अंगेज़)

HECH हैच (ف - ص)

1. निकम्मा (Nikamma निकम्मा) ना कारा (Na kára नाकारा)

2. तुच्छ (Tuch,ohh तुच्छ) अधम (Adham अधम) नीच (Ních नीच)

2. तद्वत् (Tadvat तद्वत्) वैसा ही (Vaisa hi वैसेही) (बिजिंसिही) (Bijinslhi बिजिंसिही)

HUVAIDA हुवैदा (ع - ف)

प्रकट (Prakat प्रकट) व्यक्त (Vyakt व्यक्त) ज़ाहिर (Zábir ज़ाहिर)

HAI,AT हैअत (ع - م)

1. खगोल विद्या (Khagol vid,ya खगोल विद्या) इतमूल अफ़्लाक (Ilmul aífák अफ़लाक)

2. चेष्टा (Cheshta चेष्टा) आकृति (Ákriti आकृति) हुल्य़ा (Hulya हुल्य़ा) (حلیه)

3. दशा (Dasha दशा) हालत (Hálat हालत)

4. बनावट (Banávat बनावट) सास्त (Sáakht सास्त)

हैअत कड़ाई (ع - م)

HAI,AT-KAZÁYI हैअत कज़ाई

वेश भूषा (Vesh bhúsha वेश भूषा) वज़ा क़ता (Vaz,a qat,a वज़ा क़ता) (وضع قطع)

HAIBAT हैबत (ع - م)

1. भय (Bhai भय) त्रास (Trás त्रास) खौफ़ (Khauf खौफ़)

2. आतंक (Átank आतंक) रोब (Rob रोब)

3. आतुरता (Áturata आतुरता) घबराहट (Ghabráhat घबराहट) वहशत (Vahshat वहशत)

HAIZUM ہیزم (ف - مٹ) ہیزم

کاٹھ (Kásht) ہڈن (Índhan)
جلانے کی لکڑی (Jaláne ki
lakṛi لکڑی کی جلانے)

ہیزم فروش (ف - ص)

HIAZUM-FAROSH ہیزم فروش

کاٹھ विक्रेता (Kásht vik,kreta)
ہڈن विक (Indhan vanik)
جلانے کی لکڑی (Jaláne ki lakṛi bechne)
جلانے کی لکڑی بیچنے والا (vála)

HAIZA ہیزا (ع - مذ) ہیزا

دست (Visúchika) ویشیکا
और कै की घातक بیماری (Dast aur qai
ki ghátak bi.rári کی دست اور قے کی
بیماری)

HAIKAL ہیکل (ع - مٹ) ہیکل

1. वह मूर्ति जो किसी ग्रह के नाम पर बनाई जाए (Voh murti jo kisi grah ke nám par banáyi jáe) وہ مورتی جو کسی گھر کے نام پر بنائی جائے
2. महा काय (Maha kái) (مہا کای) बड़े जुस्से वाला (Bare jusse vála) بڑے جیسے والا
3. मूर्ति गृह (Murti grih) (مورتی گھر) मंदिर (Mandir) (مندیر) बुतखाना (But khána) (بوت خانہ)
4. आकार (Ákár) (اکار) प्रकार (Prakár) (پرکار) डील डौल (Díl daul) (دیل دول)

3. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) बे कार (Bekár) (بیکار)

ہیچ کارہ (ف - ص)

HECH-KÁRA हेच कारा

1. निष्कर्म (Nish karm) (نیش کرم) निकम्मा (Nikamma) (نیکما)
2. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) बे फाईदा (Befáeda) (بے فائدہ)

ہیچ کس (ف - ص)

HECH-KAS हेच कस

دیکھو 'ہیچ کارہ'

ہیچ مدان (ف - ص)

HECH-MADÁN हेच मदं

1. अन भिज्ञा (Anabhi.gya) (انہبھیگیا) निरक्षर (Nirakshhar) (نیراکشہر) बेइल्म (Be ilm) (بے علم)
2. मूर्ख (Múrk) (مورک) बे बुद्ध (Be vuqúf) (بے وقوف) मूर्ख (Múrk) (مورک)

ہیچ و پوچ (ف - ص)

HECHO-POCH हेचो पोच

व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) मिथ्या (Mith,thya) (میتھیا) फुजूल (Fuzúl) (فوزول)

HÍZ ہیز (ف - ص) ہیز

1. नपुंसक (Napunsak) (نپنسک) क्लीब (Klib) (کلیب) हीजड़ा (Hijra) (ہیجڑا) जनाना (Zanána) (جنانا)
2. भीर (Bhíru) (بھیر) डरपोक (Darpok) (دردول) बुद्धिदल (Buz dil) (بزدل)

HÍMIYA ہیمیا (ع - مٹ) ہیمیا
 इंद्रकाल (Indr jál) भोज विद्या
 (Bhoj vid,ya) तिलिस्म
 (Tilism) (طلسم)

HAIHÁT हैहात (ع - مٹ) हैहात
 हाहंत (Hábant) हाए
 अफसोस (Háe afsos) (هاے افسوس)

HAYÚLA हयूला (ع - مذ) हयूला
 तत्व (Tattwa) धातु (Dhátu)
 (मूल) हर चीज का
 भाव, गुण और अस्तीयत (Har ohíz
 ka mād,da gun aur asīyat) हर
 (کا مادہ، گن اور اصلیت)

5. बच्चे के गले की हँसली या तावीज़ों
 का हार (Bachche ke gale ki hanli
 ya távízon ka hár) بچے کے گالے
 کی ہنسلے یا تعویذوں کا ہار

6. स्त्रियों के गले का रुपों या अशरफियों
 का हार (Istriyon ke gale ka rupon
 ya ashrafiyon ka hár) استریوں کے
 گلے کا روپیوں یا اشرفیوں کا ہار

HÍL हील (ع - مٹ) हीل
 एला (Ela) छोटी इलाइची (Chhoti
 iláiohi) چھوٹی الائچی

ع

YÁBU याबू (ت - مذ) याबू
 टट्टू (Tattu) छोटा घोड़ा (Chhota
 ghorā) چھوٹا گھوڑا

YÁD याद (ف - مٹ) याद
 1. स्मरण (Ismaran) स्मृति
 (Ismrīti) याद दाश्त
 (Yád dásht) (یاد داشت)

2. ध्यान (Dhyán) खयाल
 (Khayál)

3. अनुध्यान (Anud,dhyán) (اندہیان)
 मानसिक प्रत्यक्ष (Mānasik pratyakohh)

YA या (ف - عطف) या
 अथवा (Athava) किंवा (Kimva
 (کموا)

YÁBIS याबिस (ع - ص) یا بيس
 शुष्क (Shushk) जिस की तासीर
 खुश्क हो (Jis ki tásir khushk ho) جس
 کی تاثیر خشک ہو

YÁBINDA याबिदा (ف - ص) یا بندہ
 आदाता (Ádāta) प्रापक (Prāpak
 पانے वाला (Pāne vāla) (پراپک
 والا)

2. स्मारक (Isamarak) मैमो-
रेडम (Memorendum) मेमोरियल

तसवुर (Tasav, مانسک پرتھکچہ
vur تصویر)

YÁR یار (ف - مذ) یار

یاد آوری (ف - مٹ)

1. मित्र (Mitr) सखा (Sakha)
दोस्त (Dost) (سکھا دوست)
2. उपपति (Uppati) आशना (Áshna)
(آشنا) (جَار جَار)

YÁD-ÁVARI یاد آوری
یاد کرنا (Yád karna)
बुनाना (Bulána) पूछना (Púchh-
na) शुभस्मरण (Subh-
asmaran) (یوچھنا شہس مرن)

YÁRA یارا (ف - مذ) یارا

یاد داشت (ف - مٹ)

1. बल (Bal) शक्ति (Shakti)
ताकत (Táqat) (بَل شکتی)
2. सामर्थ्य (Sámarthya) सकत (Sakat)
(مقدور) (ساکت) (سَامَرْتْیَہ)
3. साहस (Sáhas) हिमाउ (Himáat)
(हिमाउ) (हिमत) (साहस)

YÁD-DÁSHT یاد داشت
1. स्मरण शक्ति (Ismaran shakti)
हाफिजा (Háfiza) (اسمرن شکتی)
حافظہ
2. अनुस्मारक (Anusmarak)
रिमाइंडर (Reminder) (انسمارک)

یاد دهانی (ف - مٹ)

YÁRÁNA یارانه (ف - مذ) یارانه

YÁD-DIHÁNI یاد دیدہانی
अनुस्मरण (Anusmāran) (انس مارن)
कोई भूली हुई बात याद दिलाना (Koyi
bhūli hui bát yád dilána) (کوئی بھولی
ہوئی بات یاد دلانا)

मित्रता (Mitrata) मैत्री (Maittri)
दोस्ती (Dosti) (میتروتا دوستی)

YÁRI یاری (ف - مٹ) یاری
मैत्री (Maittri) दोस्ती (Dosti)
(میتروئی دوستی)

یاد فراموش (ف - ص)

YÁS یاس (ع - مٹ) یاس
निराशा (Nirásha) नैराश्य
(Nairásh,shya) ना उम्मेदी
(Na ummedi) (نیراشا نای امید)

YÁD-FARÁMOSH یاد فراموش
याद भूल जाने वाला (Yád bhul jáne
vála) स्मृति
(विस्मरण) (Ismiti viśmārak) (د سمارک)

یاس آمیز (ع - ص)

YÁS-ÁMEZ یاس آمیز
निराशा पूर्ण (Nirásha pūrṇ) (نیراشا پورن)
ना उम्मेदी से भरा हुआ (Na ummedi
se bhara hua) (نای امید سے بھرا ہوا)

YÁD-GÁR یادگار (ف - مٹ)

1. स्मृति चिह्न (Ismiti chin,nh) (اسموتی
چہانہ) (نشانی) (Nishāni)

YÁFTANI یا فتنی (ف - ص) یا فتنی (Práppya) جو کسی سے ملنا ہو (Jo kisi se milna ho جو کسی سے ملنا ہو)

se bhara hua (نا امہدی سے بھرا ہوا)

یاس انگیز (عف - ص)

YÁS-ANGEZ یاس آنگیز

YÁQÚT یا قوت (ع - مذ) یا قوت (Pulak) ایک رتن (Ek ratn ایک رتن)

نیراشوتپادک (Niráshotpádak) نا ائمہدی پیدا کرنے والا (Na ummedi paida karne vála)

YÁQÚTI یا قوتی (ع - مٹ)

YÁSAMAN یاسمن (ف - مٹ)

1. یا قوت سے संबंध رکھنے والی چیز (Yáqút se sambandh rakhne váli) یا قوت سے سمبندھ رکھنے والی چیز (چمچ)

نو مللیکا (Nav mullika) उत्तम गंधा (Uttam gandha) चमेली (Chameli)

2. एक पुष्ट कर अवलेह जिस में याकूत पड़ता है, (Ek pusht kar avaleh jis men yáqút parṭa hai) ایک پشت کر اولیہ جس میں یا قوت پڑتا ہے

YÁSAMÍN یاسمین (ف - مٹ)

دیکھو 'یاسمن'

YÁGHI یا غی (ت - ص)

YÁL یال (ت - مذ)

घोड़े के गले के बाल (Ghoṛe ke gale ke bál) (گھوڑے کے گلے کے بال)

1. विद्रोही (Vid,drohi) बागी (Bághi)

2. अन्यायाकारी (Anágyyakári) (نا انکایا) (Na farmán) (نا فرمان)

YÁVAR یا ور (ف - مذ)

सहायक (Saháyak) मदद गार (Madad gár) (مددگار)

YÁFT یافت (ف - مٹ)

1. लाभ (Lábh) (نفا) (Nafa) (نفع)

2. प्रति (Prápti) हुसूल (Husúl) (حصول)

3. आय (Áe) आमदनी (Ámadani) (آمدنی)

YÁVARI یا وری (ف - مٹ)

सहायता (Saháyata) मदद (Madad) (مدد)

یتیم خانہ (عف - مذ)

YATÍM-KHÁNA یاتیما کھانا

अनाथालय (Anáthálay) दाखल
यतामा (Dárul yatáma) (دارالیتامی)

YAKH यख (फ - मं)

1. हिम (Him) बर्फ (هم برف) (Barf)
2. अति शीतल (Ati shítal) (آتی شیتل)
बहुत ही ठंडा (Bahut hi thanda)
(بہت ہی ٹھنڈا)
3. पाला (Pála) तुषार (Tushár)
(تشار)

یخ زدہ (ف - ص)

YAKH-ZADA यख ज़दा

हिमार्त (Himárt) पाला मारा
हुआ (Pála mára hua) (ہیلا مارا ہوا)

YAKHNI यखनी (फ - मं)

मांस रस (Máns ras) (مانس رس)
गोश्त का उबाला हुआ पानी (Gosht ka
ubála hua páni) (گوشت کا ابالا ہوا پانی)

YAD यद (ع - مذ)

हस्त (Hast) कर (Kar) (ہست کر)
हाथ (Háth) (ہاتھ)

ید طولی (ع - مذ)

YADE-TÚLA यदे तूला

हस्त कौशल (Hast kaushal) (ہست کوشل)
हस्त सिद्धि (Hast sid, dhi) (ہست سیدی)
महाराज (Maháraj) (مہاراج)

YÁVAGI यावगी (نف - مٹ)

प्रलाप (Praláp) बकवास (Bak-
vás) बेहूदा गोई (Behúda goyi)
(بہہودہ گوئی)

YÁVA यावा (ت - ص)

1. मिथ्या (Mith, thya) (میتھا)
निरर्थक (Nirarthak) फुसल (Fusál)
(نفول)
2. अश्लील (Ashlíl) (اشلیل) गंदा
(Ganda) फूहक (Phúhar)
(پھوہر)

YÁVA-GO यावा गो (त - ص)

अनर्गल भाषी (Anargal bháshi) (انرگل
भाषी) मिथ्या वादी (Mith, thya vádi)
(میتھا وادی) बेहूदा बक वास करने वाल
(Behúda bak vás karne vála)
(بہہودہ بکواس کرنے والا)

YUBS युबस (ع - مذ)

शुष्कता (Shushkata) (خشکیت)
(Khushki) (خشکی)

YUBÚSAT युबूसत (ع - मं)

शुष्कता (Shushkata) (خشکیت)
(Khushki) रुखा पन (Rúkha
pap) (روکھاپن)

YATÍM यतीम (ع - ص)

अनाथ (Anáth) बे बाप या मां का
बच्चा (Be báp ya mán ka bach, cha)
(بے باپ یا ماں کا بچہ)

ایک بیماری جس میں
(شریر پیلا پڑ جاتا ہے)

ید قدرت (ع - مذ)

YAZDÁN یزدان (ف - مذ)

1. ایران کے آتاتش پرستوں کے मतानुसार
नेकी का खुदा (Írán ke átash para-
ston ke matánusár neki ka
khuda) ایران کے آتھس پرستوں کے
(متانوسار نہیکی کا خدا)

2. ईश्वर (Íshwar) खुदा (Khuda)
(خدا)

یزدان پرست (ف - ص)

YAZDÁN-PARAST یزدان پرست

1. अग्निपूजक (Agni pújak) अग्नि
(Átash) आतश परस्त (پوچک
پرست)

2. ईश्वर पूजक (Íshwar pújak) ईश्वर
(Khuda) खुदा परस्त (پوچک
پرست)

YAZÍD یزید (ع - ع)

अरब और इराक आदि का शासक जिस
ने हज़रत इमाम हुसैन और उन के घर
वालों को शहीद कराया था (Arab aur
Iráq ádi ka shásak jis ne hazrat
Imám Husain aur un ke ghar válon
ko shahíd karáya tha) عرب اور عراق
آد का शासक जिस ने حضرت امام
حسین اور ان کے گھر والوں کو
(شہید کرایا تھا)

YASÁR یسار (ع - مذ)

1. वाम (Vám) बायां (Báyán)
(Ula) उलटा (باپاں)

YADE-QUDRAT یدہ کددرت

सामर्थ्य (Sámarthya) शक्ति
(Shakti) सकत (Sakat)

YARÁQ یراق (ت - مذ)

1. युद्ध सामग्री (Yud, dh sámaggri) युद्ध
अस्त्र शस्त्र (Astr shastr) सामग्री
(Hathiyár) हथियार (استر شستر
هتھیار)

2. उप करण (Up karan) (اپ کرن)
सामान (Sámán) سامان

یرغمال (ت - مذ)

YARGH MÁL یرغ مال

1. प्रति भूति (Prati bhúti) प्रति
(Zamánat) ज़मानत (بھوتی)

2. दो लड़ने वाले राजाओं में संधि के
समय विजयी राजा को पराजित राजा
को ओर से ज़मानतके तौर पर दिया
जाने वाला लड़का आदि ताकि राजा
अपनी प्रतिज्ञा भंग न कर सके
دو لڑنے والے راجاؤں میں صلح کے
وقت مغلوب راجہ کی طرف سے
مفتوح راجہ کو بطور ضمانت دیا
جانے والا لڑکا وغیرہ تاکہ وہ اپنا
(معادہ تہ نہ سکے)

YARAQÁN یرقان (ع - مذ)

कमल रोग (Kamal rog) (کمل روگ)
एक बीमारी जिस में शरीर पीला पड़ जाता
है (Ek bímári jis men sharír pílapaṭ)

YAGHMA यग्मा (ف - مٹ) یغما

1. लूटमार (Lút mār लुट مار) लुटस
(Luttas लुटस) गारत गरी (Ghārat
gari غارتگری)

2. तुर्किस्तान का एक नगर जहाँ का
सौंदर्य प्रसिद्ध है (Turkistān ka ek
nagar jahān ka saundarya prasid,
dh hai तुर्कستان का ایک نگر جہاں
کا سوندریہ پرسیدہ ہے)

YAQZA यक्ज्ञा (ع - مذ) یقظہ

जागरण (Jāgaran जागرن) जाग्रति
(Jāgrati जाग्रती) बेदारी (Bedāri
(بیداری)

YAQĪN यकीन (ع - مذ) یقین

विश्वास (Viśb,shwās विशवास) प्रत्यय
(Pratyai प्रत्यय) एतिबार (Etibār
(اعتبار)

YAQĪNI यकीनी (ع - ص) یقینی

निःसंदेह (Nis,sandeh निःसंदेह)
निश्चय (Nishchai निश्चय) बे शुब्हा
(Be shub,ha بے شہدہ)

YAK यक (ف - ص) یک

एक (Ek एक) वाहिद (Vāhīd واحد)

YAKĀYAK यका यक (ف - ص) یکایک

सहसा (Sahasa सहसा) अकस्मात्
(Akasmāt अकस्मात्) अना यास (Anā-
yās अनایاس) अचानक (Achānak
(اچانک)

2. वाम पक्ष (Vām pakṣh वाम
पक्ष) बाई ओर (Bāin or बाई
ओर)

YASÁVUL यसावुल (ت - مذ) یساؤل

चोब दार (Chob dār चوبدار) नकीब
(Naqīb نقیب)

YUS,R युस् (ع - مذ) یسر

1. समृद्धि (Samrid,dhi समृद्धی)
धनाढ्यता (Dhanādhyata धनाढ्यता)
माल दारी (Māl dāri مال داری)
2. सरलता (Saralata सरलता) सुगमता
(Sugamata सुगमता) आसानी
(Āsāni آسانی)

YASĪR यसीर (ع - ص) یسیر

1. सुगम (Sugam सुगम) सरल
(Saral सरل) आसान (Āsān آسان)
2. जिस बच्चे की मां मर गई हो (Jis
bach,che ki mām mar gayi ho
جس بچے کی ماں مر گئی ہو)

YASH,B यशब् (ع - مذ) یشب

एक हरे रंग का पत्थर जो दवा के काम
आता है (Ek hare rang ka path,thar
jo dava ke kām āta hai ایک ہرے
رنگ کا پتھر جو دوا کے کام آتا ہے)

YA,NI यानी (ع - مضارع) یعنی

अर्थात् (Arthāt अर्थात्) मतलब यह कि
(Mat,lab yah ki مطلب یہ کہ)

یک رنگ (ف - ص)

YAK-RANG یک رنگ

1. ایک वर्ण (Ek varn) (ایک ورن)

ہم رنگ (Ham rang) (ہم رنگ)

2. सदृश (Sadrish) (سدرش) समान

(Samán) (مائل) (مائل)

یک زبان (ف - ص)

YAK-ZABÁN یک زبان

सहमत (Sahmat) (سہمت) ہم راہ

(Ham ráe) (ہم راے)

یک سان (ف - ص)

YAK-SÁN یک ساں

एक रूप (Ek rúp) (ایک روپ) समान

(Samán) (سمان) तुल्य (Tullya) (تلیہ)

एक जैसा (Ek jaisa) (ایک جیسا)

یکسانیت (ف - ص)

YAK-SÁNÍYAT یک سانیات

एक रूपता (Ek rúpata) (ایک روپتا)

सादृश्य (Sádrish,shya) (سادرشہ)

समानता (Samánata) (سمانتا) बराबरी

(Barábari)

YAK-SAR یک سر (ف - ص)

सर्वथा (Sarvatha) (سروثا) नितान्त

(Nítánt) (نئانت) बिल्कुल (Bilkul)

(سرے سے (Sire se) (سیرے سے) (بالکل)

YAK-SU یک سو (ف - ص)

1. एकाग्र चित्त (Ekágr chitt) (ایکاگرچت)

शान्त चित्त (Shánt chitt) (شانت چیت)

मुनहमिक (Munhamik) (منہمک)

(منہمک)

یک بیک (ف - ص)

YAK-BA-YAK یک ب یک

’یکایک‘

YAKTA یکتا (ف - ص)

अद्वितीय (Ad,dwitiya) (اد،دوتیہ) बे

मिस्ल (Be misl) (بے مثل)

یک جہتی (ف - ص)

YAK-JEHATI یک جہتی

एकता (Ekata) (ایکتا) अभेद

(Abhed) (اتحاد) इत्तिहाद (Ittihád) (ایہد)

یک چشم (ف - ص)

YAK-CHASHM یک چشم

एकान्त (Ekákeh) (ایکاکیہ) एक

नयन (Ek nayan) (ایک نین) काना

(Kána) (کانا)

یک دگر (ف - ص)

YAK-DIGAR یک دیگر

परस्पर (Paraspar) (پراسپار) बाहम

(Páham) (باہم)

YAK-DIL یک دل (ف - ص)

एक मत (Ek mat) (ایک مت) संयुक्त

(Sanyukt) (سنیکت) मुत्त हद (Mut-

tahad) (متحد)

یک راے (ف - ص)

YAK-RÁE یک راہ

सहमत (Sahmat) (سہمت) एक मत

(Ek mat) (ایک مت) हम खयाल

(Ham khayál) (ہم خیال)

یک لخت (ف - ص)

YAK-LAKHT یک لخت

پُرنَتَیا (Purnataya) بیلکول
(Bilkul) بالکل

YAKUM یکم (ف - ص)

1. اکَم (Ekam) ایک والا
(Ek vála) (ایک والا)
2. پَرتَم (Pratham) پہلا
(Pahla) (پہلا)

یک مشت (ف - ص)

YAK-MUSHT یک مشت

اک رَشی (Ek ráshi) (ایک راشی)
سب کا سب (Sab ka sab) (سب کا سب)
سب اک بار مَیں (Sab ek bár men) (سب اک بار مَیں)

YAK,KA یکہ (ف - ص)

1. اکاکی (Ekáki) اکِلا
(Akela) (اکِلا)
2. اد'دوتِیہ (Ad,dwitiya) لاسانی
(Lásáni) (لاثنی)

یکہ تاز (ف - ص)

YAK,KA-TÁZ یکہ تاز

1. شہ سَوار (Shah savár) (شہ سوار)
بھڑے پر بھُت اچھا چدنے والا
(Ghore par bahut ach,ohha
chahne vála) (بھڑے پر بہت اچھا
چڑھنے والا)
2. لڈائی مَیں اکِلا بڈتوں سے لڈنے
والا (Lá'áyi men akela bahuton)

2. اک اور (Ek or) (ایک اور)
اک طرف (Ek taraf) (ایک طرف)

3. نیرنیت (Nirnit) فیسل
(Faisal) (نیرنیت فیسل)

یکسوئی (ف - مٹ)

YAK-SÚYI یک سُوئی

1. سنتوش (Santosh) (سنتوش) ہتْمینان
(Itminán) (اطمینان)
2. اکاش (Avakásh) (اکاش) فُرسَت
(Fursat) (فرصت)
3. تَنمَیَیَتا (Tanmaiyyata) (تنمیتا)
سَنلَگنَتا (Sanlagnata) (سن لگلتا)
دِل جَم'ئی (Dil jamyi) (دل جمعی)

یک شنبہ (ف - مڈ)

YAK-SHAMBA یک شامبا

رَوی'وار (Ravivár) (دوی وار) ہت'وار
(Itvár) (انوار)

یک طرفہ (ع - ص)

YAK-TARFA یک ترفا

1. اک'پ'کھی'یا (Ek pakohhiya) (ایک
پکچھہ) اک جانِی'کا (Ek
jánib ka) (ایک جانب کا) اک اور
کا (Ek or ka) (ایک اور کا)
2. پ'ک'پ'ات'گِرا'سٹ (Pakohbpát grast) (پکچھہ
پات گرسٹ) ترفا دَارا'نا
(Taraf dárána) (طرفدارانہ)

یک قلم (ع - ص)

YAK-QALAM یک قلم

نِتا'نت (Nitánt) (نیتانت) بیلکول
(Bilkul) (بالکل) سِرے سے (Sire se) (سیرے سے)

YAM یام (ع - مد) یم

نदी (Nadi ندی) دریا (Darya دریا)

YUMN یومن (ع - مذ) یمن

کल्याण (Kallyán کلہان) منگل
(Mangal منگل) برکت (Barakat برکت)

YAMIN یمین (ع - ص) یمن

1. दाक्षिण (Dakshin दक्षिण) दाया (Dáyao دایاں)

2. दाहिना हाथ (Dáhina háth داہنا ہاتھ)

YURUSH یورش (ت - مٹ) یورش

1. आक्रमण (Ákraman آکرمین) हमला (Hamla حملہ)

2. उपद्रव (Upad,drav اپد,درو) दंगा (Danga دنگا)
(Hangáma هنگاما)

YUSÚF یوسف (ع - مذ) یوسف

एक पैगंबर जो बहुत ही सुन्दर थे (Ek paig̃hambar jo bahut hī sundar the ایک پیغمبر جو بہت ہی سندر تھے)

یوسف ثانی (ع - مذ)

YÚSUF-E-SÁNI یوسف کے سانی

ऐसा सुन्दर जो दूसरा यूсуफ जान पड़े (Aisa sundar jo दूसरा yūsuf jān parē ایسا سندر جو دوسرا یوسف جان پڑے)

یوسف جمال (ع - ص)

YÚSUF-JAMÁL یوسف جمال

यूसुफ जैसी सुन्दरता वाला (Yūsuf jaisi sunderata vála یوسف جیسی)

لڑائی میں اکیلا se laṅhe vála
مہارثی (بہتوں سے لڑنے والا)
(Mahārathi مہارتی)

YAGÁNA یگانہ (ف - مد)

1. स्वजन (Swejan سوجن) परिजन (Parijan پریشان)
रिश्तेदार (Rishtedār رشتہ دار)

2. अद्वितीय (Ad,dwitiya اد,دوتیہ)
अनुपम (Anupam انوپم) ला जवाब (La javáb لا جواب)

یگانہ روزگار (ف - ص)

YAGÁNA-E-ROZGÁR یگانہ روزگار

विश्वजित् (Vish,shwajit وشوحت)
अपने समय का सब से बड़ा आदमी (Apne samai ka sab se barā ádami اپنے سے کا سب سے بڑا آدمی)

YAL یال (ف - مذ) یال

मल्ल (Mall مل) योद्धा (Yodha یودھا)
पहलवान (Pahlvān پهلوان)

YALDA یلدا (ف - مٹ)

सबसे लंबी रात जो २३ दिसंबर को पड़ती है और जो अशुभ मानी जाती है (Sab se lambī rāt jo 23 December ko partī hai aur jo ashubh māni jāti hai سب سے لمبی رات جو ۲۳ دسمبر کو پڑتی ہے اور جو اشوبہ مانی جاتی ہے)

YALGHÁR یلغار (ت - مٹ)

आक्रमण (Ákraman آکرمین) चढ़ाई (Chāḥāyi چڑھائی)
हमला (Hamla حملہ)

YUNÁN يونان (ف - مذ)

یونان (Yavan يونان) گریس (Greece)

یونان دیش (Yúnán desh گریس)
(یونان دیس)

YUNÁNI یونانی (ف - مذ)

یونانی (Yavan يونان) گریک (Greek)

یونان کا نیواسی (Yúnán ka nivási یونان کا نویسی)

YAHÚD یھود (ع - مذ)

یھودی کی جمع

یھودی لوگ (Yahúdí log یھودی لوگ)

YAHÚDI یھودی (ع - مذ)

1. ہزارت موسا کی اُمت کا برکتی

(Hazrat Músa ki ummat ka vyakti)

(حضرت موسیٰ کی امت کا برکتی)

2. بہت ہی زلیل قسم کا سرمایہ دار

(Bahut hi zalí qism ka sarmáyadár)

(بہت ہی زلیل قسم کا سرمایہ دار)

دھن پیشاچ (Dhan pishách)

(پشاک)

अति रूपवान् (Ati rūp-
vān) (آتی روپوان)

YAUM یوم (ع - مذ)

دین (Din दिन) دوس (Divas दिवस)

روز (Roz روز)

یومانیوما (ع - ص)

YAUMAN-FA-YAUMAN یومن ف یومن

دن برتی دن (Din prati din دن برتی دن)

نیتیپ برتی (Nityap,prati दिन नित्य प्रति)

روز با روز (Roz ba roz روز با روز)

به روز

YAUMIYA یومیثا (ع - مذ)

1. برتی دن (Prati din برتی دن)

هر روز (Har roz هر روز)

2. روز کی تنخواہ (Roz ki tankháh)

روز کی تنخواہ (Rozina روزینا)

(روزینہ)

3. روز کا (Roz ka روز کا)

End

L.B.S. National Academy of Administration, Library

MUSSOORIE

यह पुस्तक निम्नांकित तारीख तक वापिस करनी है ।

This book is to be returned on the date last stamped

[illegible]

R
491.43939143
Urd

अवाप्ति संख्या
ACC. No. ~~453~~ 118784
पुस्तक सं.
Book No.....

वर्ग संख्या
Class No.....
लेखक
Author.....
शीर्षक
Title... Urdu-Hindi dictionary...

निर्गम दिनांक Date of Issue	उधारकर्ता की सं. Borrower's No.	हस्ताक्षर Signature
.....	.....	.....
.....	.....	.....

R
491.43939143
Urd
LIBRARY
LAL BHADUR SHASTRI

453

National Academy of Administration
MUSSOORIE

Accession No. 118784

1. Books are issued for 15 days only but may have to be recalled earlier if urgently required.
2. An over-due charge of 25 Paise per day per volume will be charged.
3. Books may be renewed on request, at the discretion of the Librarian.
4. Periodicals, Rare and Reference books may not be issued and may be consulted only in the Library.
5. Books lost, defaced or injured in any way shall have to be replaced or its double price shall be paid by the borrower.

Help to keep this book fresh, clean & moving